

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

katolsk orientering

Ytringsfrihed i kirken, side 2
Biskop Theodor Suhr, side 5
Fællesskab og fremskridt, side 6-7
Økumene, side 8
Familiiekongres i Wien, side 9

Fred i verden - også for mindretallene

Pavens budskab til verdensfredsdagen nytår 1989

Rom (KIPA) - Beskyttelse af mindretalsgrupper og ophør af diskriminering er efter pave Johannes Paul II's mening væsentlige forudsætninger for freden. Det fremhæves i hans budskab til verdensfredsdagen 1989, offentliggjort i begyndelsen af december sidste år. I budskabet understreger paven de kulturelle, racemæssige, etniske og religiøse mindretals ret til livet, til deres egen kultur og frie religionsudøvelse.

Verdensfredsdagen er den 1. januar, og paven retter traditionelt sit budskab til alle politikere, religionsledere samt »alle

mennesker af god vilje«. Motto'et for verdensfredsdagen i år er »for at skabe fred må mindretallene respekteres«. Det hedder videre i budskabet fra paven: »Ligesom der i kirken ikke kan tolereres diskriminering, således kan heller ingen kristen bevidst opmuntre til eller fremme strukturer eller handlinger, der skillemennesker fra mennesker eller grupper fra grupper«.

Fred er en dynamisk proces

I den nuværende situation med international afspænding har problemerne omkring mindretalsgrupper fået særlig stor betydning. Fred består ikke blot i, »at der ikke er krig«. Fred er snarere »en dynamisk proces, hvor alle de elementer og årsager, der truer freden, må analyseres«. Respekten for mindretallene er »en prøvesten for et harmonisk samfundsmæssigt liv«, et bevis på »samfundsmæssig modenhed« i et land, hedder det videre i pavens budskab.

Deltagelse i det offentlige liv

Johannes Paul II fortæller med at betone, at »i et virkelig demokratisk samfund sikres mindretalsgrupperne deltagelse i det offentlige liv, og dette er netop tegn på sam-

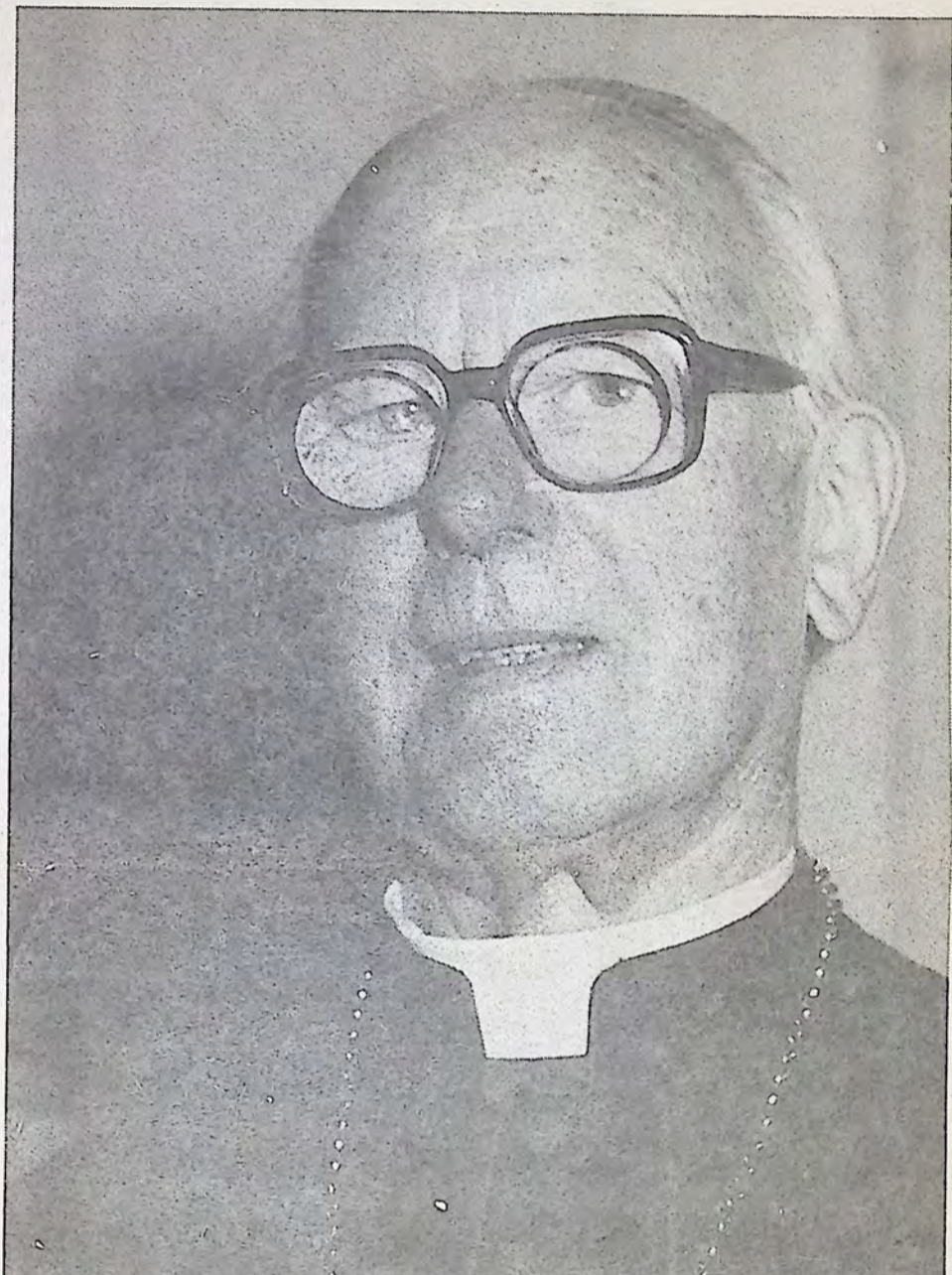
fundsmæssigt fremskridt«. Det tjener alle nationer til ære, hvis borgerne er garanteret frihed til en sådan deltagelse«.

Internationale resolutioner og erklæringer om menneskerettigheder rækker efter pavens opfattelse ikke til for at overvinde fordomme og mistro. Man må til stadighed bekæmpe tankemåder og holdninger, der forleder til aktioner mod mindretalsgrupper.

Pavestolens hjælp til Armenien

Rom, (KIPA) - Pave Johannes Paul II har over for partichef Gorbatsjov udtrykt sin dybe medfølelse i anledning af jordskælvskatastrofen i Armenien og forsikret om, at han føler sig nært forbundet med Sovjetunionens folk og hele den armenske nation. Pavestolen har samtidig stillet 100.000 dollars til rådighed for hjælpen til ofrene i Armenien.

I et telegram til den armenske, katolske patriark, Jean Pierre Kasparian, der residerer i Beirut, og den ortodokse, armenske patriark, Vasken I har paven udtrykt sin deltagelse.

Theodor Suhr O. S. B. 50 år biskop

Søndag den 15. januar er det 50 år siden, at Theodor Suhr blev viet til biskop i benediktinerens klosterkirke San Girolamo i Rom. I den anledning holdes pontifikalmesse kl. 10.30 i Skt. Augustins Kirke, Jagtvej i København med biskopperne Theodor Suhr og Hans L. Martensen. Fredag den 3. februar kl. 16.30 fejres 50-års dagen for biskop Suhrs indsættelse i bispedømmet mod festmesse i Skt. Ansgars Kirke i København. Læs om jubilæet side 5.

Vatikanet standser USA-biskoppers dokument om teologers rettigheder

Vatikanet, (CIP) - Troslærekongregationen har i sidste øjeblik forbudt offentliggørelsen af et dokument, som de amerikanske biskopper har udarbejdet om teologernes rolle i kirken. Kongregationens formand kardinal Joseph Ratzinger mener, de amerikanske biskopper forveksler teologernes med biskoppernes læremyndighed. De amerikanske biskopper har arbejdet i otte år på denne erklæring om teologiens plads og friheden til teologisk forskning

i den katolske kirke. Også sagen mod moralteologen Charles Curran stod på dagsordenen tirsdag den 15. november, da skrivelsernes endelige redaktion skulle godkendes.

Mærkværdig måde at reagere på

Kun få timer inden deres plenarmøde modtog biskopperne Ratzingers reaktion, som forbyder udgivelsen af erklæringen. Ærkebiskop John May, St. Louis, fortolkede biskoppernes utilfredshed ved at

ytte sig »højest forundret« over Roms sene og mærkværdige måde at reagere på. Han meddelte til pressen, at en delegation af amerikanske biskopper snart vil besøge Vatikanet for at diskutere sagen med Troslærekongregationen.

Ifølge kardinal Ratzinger stiller det amerikanske dokument teologerne på lige fod med biskopperne, hvilket er uacceptabelt for Rom. Kun biskopper må forkynde den katolske kirkes lære, skriver Ratzinger.

Paven glæder sig til at komme til Danmark

Rom (KIPA) - Pave Johannes Paul II glæder sig til sin rejse til Danmark til sommer. Det understregede han under en audiens for danske delegerede ved Europaparlamentet for nylig. Han vil foretage rejsen i »en broderlig kærligheds og fællesskabs ånd«.

Over for de danske delegerede erklærede paven

videre, at større enhed og samarbejde på det europæiske kontinent ikke er noget mål i sig selv, men skal føre til et bedre liv for Europas befolkning. Han forsikrede om, at kirken altid vil støtte Europaparlamentet i forsvaret for menneskets værdighed og grundlæggende rettigheder.

3136 ■ 5034 ■ 10
NIELS STEENSENS BIBLIOTEK
STENOSGADE 9 ST TH
1616 KØBENHAVN V

katolsk
orientering

Tilsendes vederlagsfrit alle katolske husstande i Danmark i 20 numre om året, som regel 2. og 4. onsdag i måneden. Abonnementspris i årligt 200 kr. Årligt. Adressændringer: Katolsk bispekontor, Bredgade 69 A, 1260 København K. Tlf.: 01 11 60 80. Giro 600 14 71 Ansgarstiftelsen, samme adresse.

Kirkedelegation fra Tyskland på besøg i Cuba

En delegation fra Den tyske Bispekonference besøgte 29. november til 4. december kirken i Cuba. Formanden for Den tyske Bispekonference, biskop Karl Lehmann (midt for) betegnede rejsen som et tegn på solidaritet med kirken i Cuba. De tyske biskopper ville se, hvorledes kirken nu 30 år efter revolutionen havde fundet sig til rette i denne socialistiske stat. Biskopperne blev hjerteligt modtaget alle de steder, de kom til. Til højre i billedet er formanden for Den cubanske Bispekonference og ærkebiskop af Havanna, Jaime Lucas Ortega y Alamino.

Flere i Østrig vil styrke troskaben mod paven

Wien, (KIPA) - En bølge af gruppe-dannelser i Østrig, der alle vil »styrke og befæste katolikkens troskab mod kirken og Den hellige Fader« går videre. Ifølge de seneste meddelelser blev i slutningen af november oprettet 3 nye foreninger: »Pro Occidente«, »Linzener Præstereksen« og »Troskab mod kirken«. I den anledning har Wiens stadsdekaner offentligt udtalt en kritisk holdning

til især den sidstnævnte forening »Troskab mod kirken«. Dekanerne ser ikke noget nødvendigt i at oprette en forening, der vil forsvare troskab mod kirken.

Føles som et angreb

Åbenbart føler dekanerne oprettelsen af de mange foreninger som et angreb mod deres embedsførelse. I deres erklæring

hedder det nemlig videre, at de som dekaner principielt opfatter sig som medansvarlige i kirken, og at de tager deres pligter til at respektere og lyde deres biskop og hans efterfølgere alvorligt. Det er også indlysende, at de agter og respekterer Den hellige Fader i kærlighed og troskab. Wiener-dekanerne tager også afstand mod »den tone, i hvilken vore østrigske biskopper hidtil

omtales, og måden hvorpå fordomme udbredes«.

Oprettelsen af foreningen »Troskab mod kirken« er sket på initiativ af konservative katolikker i Linz. Ved den stiftende generalforsamling udsendte man en pressemeddelelse. Det fremhæves heri, at talrige personer fra andre østrigske bispedømmer deltog og udtrykte stor bekymring for »den tiltagende politisering af kirken, der kommer til udtryk i mange udtalelser fra kirkelige funktionærer«. Forsamlingen »vender sig udtrykkeligt mod disse kirkelige funktionærers aktiviteter, der skal efterlade det indtryk, at ydmyghed og disciplin ikke mere er nødvendigt i dagens kirke«.

Hyrdebrev vakte heftig diskussion

Et papir om »de østrigske biskoppers såkaldte sociale hyrdebrev« vakte heftig diskussion. I pressemeddelelsen siges det, at »deltagerne i generalforsamlingen alle havde den opfattelse, at den skitserede udvikling i hyrdebrevet kun vil føre til unødige spændinger i den østrigske, katolske kirke«. Disse udtalelser vil blive direkte forelagt de østrigske biskopper.

(Redaktionen er desværre ikke i besiddelse af hyrdebrevet).

»Opbrud« - et nyt schweizisk kirkeblad

Zürich, (KIPA) - Med et oplag på 100.000 eksemplarer udkom den 28. november et nyt schweizisk kirkeblad med titlen »Opbrud - forum for en åben kirke«. »Opbrud« vil samle alle fremskridtsvenlige kræfter i den katolske (og også evangeliske) kirke og modvirke den snigende resignation blandt de opbrydende kirkelige græsrodsbevægelser.

Det ny blad skal udkomme to gange om måneden og ledes af en redaktionsstab på 10 personer. Desuden er i alt 60 kvinder og mænd engageret som redaktionelle medarbejdere.

Forhistorien er oprettelsen af en arbejdsgruppe

for offentlighed i kirken, der blev dannet efter den omstridte udnævnelse af biskop Wolfgang Hass i Chur, - (et af de seneste års efterhånden mange eksemplere på, at Rom foretrækker at udnævne egne, som regel højre-orienterede kandidater til bispeembeder i strid med indstillinger fra den lokale kirke, red.).

Samle spredte stemmer

Arbejdsgruppen satte sig som opgave at overveje, hvorledes man kunne samle de »fremskridtsvenlige kræfter inden for kirken« og støtte deres bestræbelser gennem publikationer. I slutningen af

september besluttede arbejdsgruppen at vove udgivelsen af et blad, »der skal samle de spredte stemmer i kirkens basis og give dem ørenlyd i offentligheden«.

Konfliktkultur

Bladet vil fremme udviklingen af det basis-kirkelige net og modvirke de mange tavse udvandring af kirken. Det vil bidrage til en »konfliktkultur på troens grund« og søger derfor en konstruktiv dialog med anderledes tænkende kirkelige kræfter.

Det næste nummer af »Opbrud« skal udkomme i marts 1989 i Luzern. En læserkonference vil blive afholdt i januar.

Vil Rom skræmme teologerne

Pastoralteologer er bekymrede for udviklingen i den katolske kirke

Würzburg, (KIPA) - På en konference for tysksprogede pastoralteologer i begyndelsen af december udtrykker deltagerne bekymring for udviklingen i den katolske kirke, og man kritiserer, at »de lokale kirkers selvstændighed ikke respekteres, men degraderes til filialer for den romerske central« ved besættelsen af bispeembeder.

Ved besættelsen af teologiske lærerstole »bliver kirkeledelsens ret til indsigelser misbrugt til at skræmme teologerne og ensrette teologien«. Pastoralteologerne finder også forbudet mod lægfolks-prædiken under messen for betænkelig.

Almindelig tendens til tilbageskridt

Pastoralteologerne ser flere tegn på en generel tendens: Man rykker i kirkens bevidsthed tilbage til de bibelske og kirkelige traditioner, der var fremherskende før Det andet Vatikankoncil. Dermed skades »Guds folks værdighed« og døbte og firmede kristnes ægte autoritet« respekteres ikke.

»Det drejer sig ikke her om åndelig fuldmagt, men om magt, - ikke om sjælesorg, men om opretholdelse af problematiske kirkestrukturer«, fastslår pastoralteologerne. Som lærere advarer de samtidig mod de nedslående følger, sådanne fremgangsmåder vil få på unge mennesker, der uddanner sig til den pastorale tjeneste.

Et klima i angst og underordning

Pastoralteologerne erklærer sig »solidariske med de sogne, hvor kvinder og mænd arbejder i pastoral tjeneste og i skoler, og med præster og biskopper der lider under denne udvikling«. De ønsker sammen med disse at beklage, at der i kirken breder sig et klima i angst og underordning.

Endelig takker pastoralteologerne domkapitlerne i Köln og Salzburg såvel som Nordrhein-Westfalens og Rheinland-Pfalz ministerpræsidenter for deres beslutomme holdning i spørgsmål om bispeudnævnelserne.

Ingen alvorlige dogmatiske grunde mod kvindelige præster

Biskop frygter at kirken vil miste generation af kvinder

Bremen, (KNA) - Efter den katolske biskop Ernst Guttings mening findes der ingen alvorlige dogmatiske grunde til at nægte kvinder adgang til diakon- og præsteembedet. Før det kan ske, må der dog finde en bevidsthedsændring sted, fordi omkring 90 pct. mænd og 50 pct. kvinder er imod kvindelige præster. Dette erklærede biskoppen under et foredrag fornyligt på Bremens rådhus. Biskoppen, som er

med i den tyske bispekonferences arbejde for kvinde-sjælesorg, understreger, at kirken står i fare for at miste den næste generation af kvinder.

Kirken betoner officielt kønnenes ligestilling, men der er f.eks. ingen kvinder i den internationale teologkommission, hvilket ifølge biskop Gutting må kritiseres. Han henviser også til, at Jesus ikke har grundlagt en kirke, der skal være uforanderlig.

Radio Steno

Lyt til Radio Steno!
Sender i Københavns-området hver mandag kl. 20-21 på 107,9 MHz.

Kunstneren Ole Worm foran billedet af Niels Steensen og det smukke relikvieskrin, som han har skåret. Sølvarbejdet er udført af Jørgen Dahlerup.

Genindvielse af kapellet i Tønder

Steensen relikvie skænket til Hellig Kors kapel

For første gang i Danmark blev Niels Steensen knyttet til en katolsk kirke som værnehelgen, da Hellig Kors kapel i Tønder den 25. november blev genindviet efter en gennemgribende nystandsættelse.

Ved indvielsen i 1966 var kapellet blevet knyttet til Skt. Frans af Assisi. Franciscanerne havde nemlig i en årrække før reformationen boet og virket i Tønderområdet. I år modtog kapellet/menigheden et relikvie af Niels Steensen og blev derved også knyttet til ham.

Biskoppens prædiken

Biskoppen talte ved indvielsen om den helt specielle glæde, det var at komme til Danmarks syd-

vestligste menighed og afslutte festlighederne i forbindelse med Niels Steensens saligkåring med at skænke kapellet et relikvie af ham.

Han talte om, hvordan Niels Steensen havde viet sit liv til at tjene det hellige kors, hvis navn dette kapel bærer, og hvorfra Kristus er begyndt at virke og kalde os til hellighed, som Han kaldte den salige Niels Steensen.

Vi var i grænselandet

Vi mærkede, vi var i grænselandet. Forbønnen blev læst på dansk og tysk, og to af de tyske nabosognes præster deltog, sammen med kapellets to første sognepræster, pastor *Berning* og pastoren *Irenæus*.

Præster og menighedsrepræsentanter fra de sydjyske menigheder deltog også i den festlige messe.

Er relikviet på plads

Efter den højtidelige genindvielse af kapellet, blev relikviet båret på plads i procession. Det kom til at stå i et skrin under et smukt billede af Steensen. Både billede og skrin var udskåret af kunstneren *Ole Worm* fra Tønder. *Jørgen Dahlerup* havde lavet sølvarbejdet.

Alteret, som var en gave fra liobasøstrene i København blev dækket af de unge fra menigheden, og messen fortsatte i det fyldte kirkerum.

Efter messen blev de

mange gæster og menighedens medlemmer beværtet i præstebolig og menighedslokale, som ligger på første sal. Der blev givet gaver og udvekslet hilser.

Helt fra Berlin kom prælat *Georg Walf*, der repræsenterer det tyske Bonifatiuswerk, som har støttet ombygningen og restaureringen økonomisk.

I Steensens ånd

Det har sikkert været helt i Niels Steensens ånd, at denne sidste fest i forbindelse med hans saligkåring blev genindvielsen af et lille, men smukt og værdigt Guds hus netop i det område, hvor han rejste igennem som biskop.

Kirsten Brink.

Vor fælles fremtid - et bedre liv

Studieuge på Niels Steensens Gymnasium

På tværs af klasser, fag samt lærer- og elevroller arbejder alle på Niels Steensens Gymnasium i København sammen i et stort projekt, hvor man var faglige på en anden måde end i den almindelige skoledag. Alle elever og lærere, mere end 700 børn og voksne på både hovedskole og i gymnasiet arbejdede sammen over temaet »Vor fælles fremtid et bedre liv«.

Åbne døre til verden udenfor

Ideen med studieugen, der foregik fra mandag den 5. til fredag den 9. december, var åbne døre mellem klasserne, til en verden udenfor skolen og indbyrdes mellem lærere og elever.

Det overordnede tema var delt op i ti dele, som blev brugt som inspiration til det konkrete arbejde i de enkelte studiegrupper. Emnerne var: *Menneskesyn, genteknologi, kunsten i hverdagen, hverdagskunst, den lille glæde, kommunikation, miljø, sikkerhed, energi, utopia, ernæring.*

kk

Gruppearbejde

Nogle grupper beskæftigede sig med al slags mad, andre tog sig af problemerne omkring Christiania og den aktuelle folketingsdebat om fristadens fremtid. Andre lavede et stort arbejde med i forbindelse med 40-årsdagen for FN's menneskerettigheds erklæring. Andre grupper tog sig af emner som f.eks. regnskoven, forsvaret, hverdagskunst, aidsproblemet og ungdomskriminalitet.

Avisgruppen havde ligeledes en travl uge med at lave reportager, som hver dag blev hængt op på væg-avistavlerne.

Den danske afdeling af Amnesty International er netop fyldt 25 år. Derfor havde nogle elever i ugens løb solgt lys, kuglepenne, lommebøger, reflekser m.v. til støtte for Amnesty.

Fest

Alle grupper afsluttede med et produkt, som blev udstillet i skolens klasseværelser. Om aftenen var der skolefest, hvor elever, forældre og lærere var til stede. Efter forevisning af ugens arbejde var der fælles spisning og senere diskotek.

kk

Den festligt udsmykkede gymnastiksal var tæt pakket af mennesker, som var kommet for at hylde 100-års jubilæet. Billedet nedenfor viser en glad skoleleder, sr. Ansgaria, som takkede de tilstedeværende for deltagelsen.

Skt. Joseph Skole i Ordrup 100 år

Tirsdag den 6. december fejrede Skt. Joseph-Søstrenes Skole i Ordrup 100 års jubilæum. Dagen begyndte med en festmesse i Skt. Andreas Kirke, hvor biskop *Martensen* celeberrerede. Efter messe tog alle til skolen, hvor en festligt udsmykket gymnastiksal var fyldt til bristepunktet. Blandt de mange gæster var bl.a. 21 ud af landets 24 katolske skoler repræsenteret.

En kærkommen gave blev det til fra borgmester *Grethe Philip*, der i sin festtale overbragte kommunens godkendelse af skolens udbygningsplaner. Sognepræst *Czeslaw Kozon* sagde i sin tale, at skolen er et væsentligt supplement til sognet.

Skolen har i dag 380 elever fordelt fra børnehavne til 9. klasse. Skolen er 2-sporet.

kk

Er det hensigten at censurere »katolsk orientering«

Efter at have læst det sidst udkomne nummer (19) af »katolsk orientering« føler man uroen brede sig. Er

det hensigten at vride armen om på redaktionen, eller med rene ord: censurere avisen? Jeg er helt

enig med pastoralrådsmedlem *John Powell*, der på side 3 i samme nummer giver udtryk for frygt for censur. Man kan diskutere virkningen af de nye retningslinier for bladet, men når hensigterne kommer så åbent til udtryk, som man kan læse det i reportagen fra pastoralrådsmødet, så bliver man forstemt.

Tilsyneladende er der stærke kræfter, der arbejder for skabelsen af et »menighedsblad« i ordets værste forstand: En avis, hvor alle klapper hinanden på skuldrene og bekræfter hinanden i, at vi lever i den bedste af alle verdener. En sådan avis vil være ulæselig og værdiløs som informationskilde i 1989, og forsøg på at skrue tiden tilbage til før Det 2. Vatikanconcil vil føre til, at alle selvstændigt tænkende

katolikker - og dem findes der en del af - må søge deres informationer andre steder.

Og det er en trist og unødvendig udvikling, når vi faktisk har et velredigeret, engagerende og bredt informerende blad i det nuværende »katolsk orientering«, hvor danske katolikker har mulighed for at skaffe sig saglig information på deres eget sprog. Der har ofte været seriøse og tankevækkende præsentationer af teologiske spørgsmål og kirkepolitiske emner, og bladet har altid kunnet give stof til lange og frugtbare diskussioner.

Lederen er noget af det første, jeg slår op på, og jeg har i tidens løb læst mange velskrevne og væsentlige ledere. Også lederen fra »Catholic Herald« var et godt valg fra

redaktionen side; hvad enten man er enig med den eller ikke, er det nødvendigt for den selvstændige meningsdannelse, at man er villig til at stifte bekendtskab med en sag fra forskellige synsvinkler.

Og pavens mange skrivelser er vel ikke så sakrosankte, at det er utiladeligt at analysere dem? Det er vel netop meningen, at

de skal finde deres plads i en selvstændig meningsdannelse? Der vil altid være meninger i en avis, som man ikke sympatiserer med, men det er elementær demokratisk tankegang at lade dem få plads. Lad os derfor beholde et »katolsk orientering« uden censur og sindelagskontrol.

Svend Aage Jeppesen

Brev til biskoppen

Kære biskop Hans
Med nogen undren læste jeg dit indlæg i »katolsk orientering« nr. 19. Det plejer da ikke at være den plads, du skriver på. Jeg har altid troet, at de ansvarlige for bladet var de personer, hvis navne stod nederst på sidste side. Nu forventer jeg, at fejlen bliver rettet og dit navn kommer til at stå der i stedet for.

Det var ellers synd, for jeg synes egentlig, de gjorde det ganske godt, selv om både du og jeg ikke altid var enige med dem og

Erling Tiedemann vist aldrig enig. Du har tidligere været en flittig og god skribent til bladet. Jeg synes, du er virkelig god, når du skriver artikler og bøger, og jeg læser dem med stor glæde og fornøjelse - det har jeg ofte villet sige til dig. Jeg synes, du er knap så god, når du viser autoritet og bekymrethed. Det synes jeg, du skulle overlade til Erling Tiedemann - det er han langt bedre til end du.

Skrevet i den bedste mening.

Hans Christensen

Der må være plads til at afspejle meningsrigdommen i kirken

Det fremgår af k.o. nr. 19, 1988, at nye retningslinier for »katolsk orientering« er blevet vedtaget på pastoralrådets efterårsmøde. I samme nummer af k.o. giver biskop *Hans Martensens* leder den umiddelbare baggrund for dette. Anledningen er den kritik af pavens refleksioner over »kvindens værdighed og kald«, som k.o. i nr. 17 bragte på lederpladsen. Denne kritiske leder er en oversættelse af en leder i det store katolske tidskrift »Catholic Herald«.

»katolsk orientering« får på puklen af biskop og pastoralråd for at bringe denne kritik. Mange andre, især aktive kvindelige katolikker (k.o. 19, 13), synes pavens refleksioner er antikverede og virkelighedsfjerne. Men fordi Hans Martensen og visse andre danske katolikker synes disse refleksioner er fremragende, bruges k.o.s kritik til at indskrænke ytringsfriheden i det eneste kommunikationsorgan for danske katolikker.

OK, i den konkrete sag kunne man måske med rette mene, at den pavekritiske leder fra »Catholic Herald« burde være bragt på en anden plads i bladet end lige netop k.o.s egen leder. Men at denne mindre redaktionelle lapsus udløser et veritabelt korstog mod hele k.o.s linie antyder, at den konkrete sag blot er anledningen og ikke hele årsagen. Der ligger formentlig længere tids irritation over »afvigende« meninger bag.

Dette må jeg på det kraftigste protestere imod. Lige så lidt som Hans Mar-

tensen er identisk med den katolske kirke i Danmark, bør »katolsk orientering« være identisk med Hans Martensen. Som formentlig de fleste andre katolikker i Danmark læser jeg med interesse biskop Martensens egne, som regel virkelig udmærkede, artikler i k.o., men derfor behøver jeg da ikke være fuldstændig enig i alle biskoppens synspunkter. Der må derfor være plads til at afspejle den meningsrigdom, der er i kirken,

også i alle danske katolikkers blad.

En indsnævring af bladets emnevalg og redaktionelle behandling vil være en ulykke for hele kirken liv. Og det er udtryk for manglende tillid til egne argumenters styrke, hvis de på forhånd skal beskyttes mod kritik ved simpelthen at forbyde en sådan. - Lidt mere »glasnost« og »perestrojka« også i kirken, tak.

John-Erik S. Hansen

Røg blandt katolikker

Hvorfor er der så megen røg i katolske sammenhænge? Gang på gang generes man af denne røg, og der er mennesker, man simpelthen ikke kan tage med til f.eks. kirkekaffe, fordi der hensynsløst på trods af Evangeliet, pulser uden omtanke for de skader, der forvoldes andre og naturligvis også sig selv. Hvorfor mon?

Hvad der kan undre er, at man kan opleve præster, der dårligt kan sætte sig til et bord til en fest, uden at der skal ild i cigaren. Hvorfor mon de går foran? Det opleves lidt

trist, når man ved, at Biblen pålægger os et ansvar for vort legeme, der skal være Herrens tempel, som ikke skal nedbrydes.

Der gives Gud ske lov menigheder, hvor man ansvarsbevidst har taget dette emne op, og begrænser røgen i det lokale man opholder sig i, så det først f.eks. er i slutningen af en aften at man må ryge.

Selv om katolikker i modsætning til mange frikirkefolk ryger, så kunne man i det mindste forvente en ting, nemlig: Hensyn!

Knud Rohde

Præcisering af synspunkt fra pastoralrådets møde

I Katolsk Orientering fra den 30/11-88 er jeg refereret for til dels at tilslutte mig Erling Tiedemanns kritik af k.o.s leder om pavens kvindeskrivelse. Jeg vil gerne præcisere at mit synspunkt, som jeg fremførte på det pågældende pastoralrådsmøde, er at kritikken af k.o. kunne være berettiget, hvis ikke k.o. samtidigt havde bragt et resume af den pavelige skrivelse. Hvis redaktionen havde bragt lederen alene, havde dette naturligvis ikke givet mulighed for den enkelte

til selv at danne sig en mening. Men med resuméet af den pavelige skrivelse og i den forbindelse den omdiskuterede leder mener jeg, at k.o. faktisk holder sig inden for de retningslinier for bladet som blev vedtaget på samme pastoralrådsmøde. Her står bl.a., at k.o. skal »muliggøre og medvirke til dannelsen af en offentlig mening i kirken« og »informere om livet i Kirken, i vekselvirkning med samtidens særlige tendenser og problematik (...)«

Johannes Nordentoft

PAVEN I DANMARK

6.-7. juni 1989

FORKYND EVANGELIET FOR AL SKABNINGEN.

PAVE JOHANNES PAUL II

Til den udskevne plakatkonkurrence i anledning af pavebesøget i år indkom 11 forslag, og vinderplakaten, der er vist her ovenfor blev indsendt af Per Weddell Topp. Pavebilledet, der er i sort/hvid er monteret på en gul baggrund. Per Weddell Topp ønskes hjerteligt til lykke og samtidig takker »Paveudvalget« alle deltagere i konkurrencen for den interesse, de har vist ved at ville deltage i konkurrencen.

Lyngby Hovedgade 4, 2800 Lyngby. Telefon 02 87 33 22.

Theodor Suhr 50 år biskop

Søndag den 15. januar er det 50 år siden den snart 93-årige Theodor Suhr blev viet til biskop i Rom. I den anledning holdes pontifikalmesse med biskopperne Theodor Suhr og Hans L. Martensen i Skt. Augustins Kirke, Jagtvej i København. Messen er kl. 10.30 Efter biskop Suhrs eget ønske er der ingen reception efter messen. Den 24. januar fylder biskop Suhr 93 år. Fredag den 3. februar kl. 16.30 er der festmesse i Skt. Ansgars kirke, Bredgade i København. Denne dag fejres biskop Suhrs indsættelse i bispedømmet.

Den 13. december 1938 blev i en apostolisk skrivelse fra Pius den XI bekendtgjort, at benediktineren Theodor Suhr var udvalgt til apostolisk vikar af Danmark og titularbiskop af Balecio. I skrivelser hedder det bl.a.:

»Da derfor det Apostoliske Vikariat i Danmark nu er uden hyrde, efter at Vor ærværdige Broder Joseph Lodovicus Brems med Vor Tilladelse har trukket sig tilbage, saa indsætter Vi nu Dig i dette Vikariat i Kraft af Vor øverste Myndighed og efter Samraad med Vore ærværdige Brødre, den hellige romerske Kirkes kardinaler..., fordi du som det er blevet Os sagt, er yderst egnet til dette Hverv, idet Vi udnævner dig til Apostolisk Vikar og stiller Dig i Spidsen for Vikariatet med alle de Rettigheder og Fuldmagter, der er knyttet til dette Hyrdeembede... Da vi desuden efter Kardinalernes Tilskyndelse ønsker at tildele Dig den biskoppelige Myndighed og Værdighed, giver Vi Dig ligeledes i Kraft af Vor Apostoliske Autoritet Titularbispedømmet i Balecio«.

Bispevielsen

Selve bispevielsen fandt sted den 15. januar fra kl. 9 til 11 i benediktinerens klosterkirke San Girolamo i Rom. Vielsen blev fore-

taget af kardinal *Fumasoni Biondi*. Flere danske præster var tilstede og af nulevende danske katolske præster var *Hans Jorna*, *Olaf V. Sørensen* og benediktineren *Palle Vinten*.

Den nyviede biskop ankom den 30. januar til Danmark, hvor han dagen efter i et interview med *Katolsk ugeblad* bl.a. siger: »Det, jeg gerne vilde bringe det danske katolske Vikariat, har jeg fundet Udtryk for i mit Valgsprog, som jeg har taget fra benediktinerbreviærets *Prim*, nemlig *Zakarias-Ordet: Pacem et veritem deligit! Ja, lad os bede for, at »Fred og sandhed« maa komme til at herske os imellem – og udadtil.*

Indsat 3. februar

Theodor Suhr blev indsat i sit ny embede den 3. februar i Skt. Ansgars Kirke i overværelse af 5-600 mennesker. Provikar *P. Flynn* bød den ny biskop velkommen bl.a. med ordene: »Med *St. Ansgars Fest i Dag, i Aaret 1939, er en Dag oprunden, der for stedse til staa som en Milepæl ikke blot i Deres eget Liv, men ogsaa i den danske katolske Kirkes Historie.*

25 års embede

Det mest iøjnefaldende træk i Biskop Suhrs ledelse af den katolske kirke i

Danmark er, at han har skaffet katolicismen hjemstavnsret i vort lands kulturliv, skriver *H. Roos SJ* i artikel i *Katolsk ugeblad* om Suhrs 25 års virke som biskop. Kirken optræder ikke i udenlandsk klædebon, – den er rodfæstet i dansk kultur og åndsliv. Og at dete er blevet virkeliggjort, skyldes for en stor del vor nuværende biskop, sagde *Roos* videre i artiklen fra 1964.

Antallet af katolske præster og ordensfolk steg fra 97 til 131 i denne periode. Antallet af sogne steg fra 31 til 36, elevtallet i de katolske skoler voksede fra 2.332 til 5.861.

Under biskop Suhr blev de to tidsskrifter »*Catholica*« og »*Lumen*« grundlagt, *Skt. Ansgars Boghandel* og *Niels Steensens Bibliotek* blev startet på initiativ fra biskoppen.

Skelsættende

Roos kalder den ny inddeling af sognene i 1941 for skelsættende i bispedømmets historie. Han grundlagde *Centralskolen* (den nuværende *Sct. Ansgars skole*), flyttede *benediktinerindernes kloster* til *Åsebakken*, støttede oprettelsen af *Niels Steensens Gymnasium* og åbnede *Skt. Mariæ Kirke* på *Jens Jessensvej* i København. *Knud Lavard Kirke* og *skt. Nikolaj Kirke* blev bygget i

Suhrs embedsperiode.

Et højdepunkt for mange var pinsestævnet i 1953, som samlede 10.000 katolikker.

Den 29. april 1953 ophøjede *pave Pius XII* Danmark til et elskværdigt bispedømme og udnævnte samtidig Theodor Suhr til »*Biskop af København.*

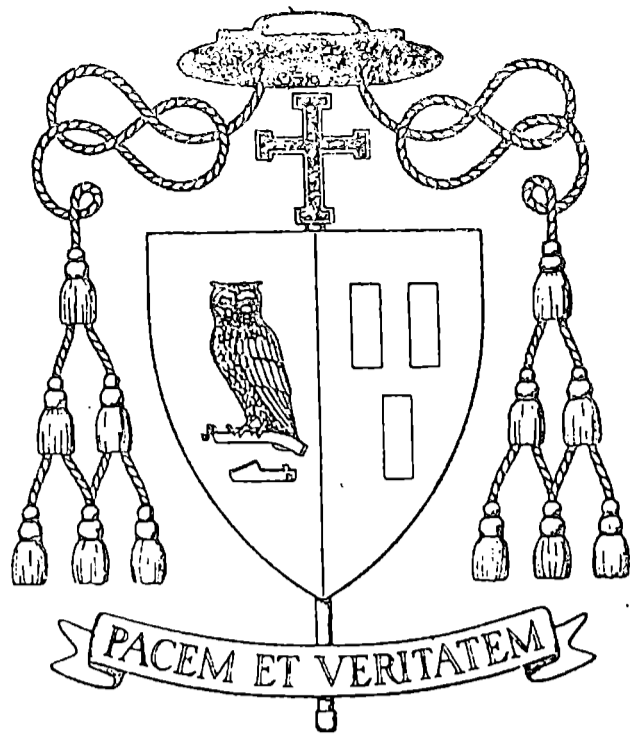
I 1960 blev Suhr medlem af den hovedkommission, som skulle forberede Det andet Vatikankonsil. Samme år dannede de nordiske biskopper *Den skandinaviske Bispekonference*, som biskop Suhr blev formand for. Han deltog selv i koncilets samlinger i 1962-64.

Bispeviiede

Hans L. Martensen

I 1964 trak biskop Suhr sig tilbage fra sit embede på grund af sygdom. Han viede selv sin efterfølger *Hans L. Martensen SJ* til biskop i 1957 i Skt. Knud Lavard Kirke i København. Biskop Suhr fik herefter titlen biskop af *Apisia Maggiore*, men betegnes som forhenværende biskop af København.

I *Dansk Biografisk Leksikon* skriver biskop *Martensen* bl.a. om biskop Suhr: »Som danskfødt biskop tegnede Suhr sin egen umiskendelige profil. Hans store personlige kontakflade bidrog stærkt til den danske katolske kirkes placering som en naturlig del af det danske samfund. Han var lige fra begyndelsen af sin embedsperiode mere end skeptisk over for den tanke, at Danmark i det lange løb ville vende sig til den katolske kirke, og var tidlig åben for økumeniske initiativer. Her foranledigede han bl.a., at en stor del salmer fra *Den danske Salmebog* kom med en ny udgave af *Den Katolske Messe- og salmebog 1951.* kk

Biskop Suhrs våben efter billedhugger A. Theilmanns tegning. Kong Frederik III tildelte den Suhr'ske familie dette mærke, efter at en Suhr på en jagt, som kongen deltog i, ved et dygtigt skud havde nedlagt en ugle, der sad på en plov. Til højre for uglen ses Clervaux's tre bjælker.

Fra biskop Suhrs bispevielse i San Girolamo klosteret i Rom, som foregik den 15. januar 1939.

Fra pontifikalmessen i Skt. Ansgars Kirke den 3. februar 1939. Billedet er taget, medens epistlen synges. Biskop Suhr ses siddende på bispestolen til højre.

400 mennesker fra nær og fjern fejrede biskop Suhr på 90-årsdagen den 24. januar 1986.

Offentlig mening og kommunikation i kirkens liv

I 1971 udsendte Den pavelige Kommission for de sociale kommunikationsmidler et sæt retningslinier for al katolsk presse- og medievirksomhed under titlen »Fællesskab og fremskridt« (Communio et progressio). Disse udførlige retningslinier indgik i drøftelserne i det biskoppelige udvalg for det skrevne ord forud for udgivelsen af »katolsk orientering«, som i alle de 14 år har rettet sig efter dem.

I nr. 10 af 25. maj 1988 lovede vi at bringe passende uddrag her i bladet til læsernes orientering.

Den første del af »Fællesskab og fremskridt« omtaler de generelle principper for al medievirksomhed og presse-etik.

Den anden del behandler mediernes bidrag til menneskets fremskridt.

Den tredje del behandler kommunikationsmidlernes anvendelse inden for kirken. Vi bringer her det første afsnit af tredje del.

114. Kommunikationsforbindelser i kirken og til samfundet

Det er kirken magtpåliggende, at fællesskabet mellem de troende vokser og styrkes. Derfor er meddelelse og samtale nødvendig. Desuden lever katolikker i et samfund, som de må være i dialog med og have mange tætte forbindelser til. Dette kan kun lade sig gøre gennem udveksling af informationer og tanker, ved at være opmærksom på den offentlige mening i og uden for kirken, ved at deltage i samtalen med og i den nutidige verden og således at være med i det fælles arbejde på løsningen af de problemer, der optager mennesker.

115. Kirken behøver en offentlig mening

Som levende organisme behøver kirken den offentlige mening, der dannes ved samtale mellem dens medlemmer. Kun på den måde er fremskridt i tænkning og handling mulig. »Noget ville mangle i kirkens liv, hvis der ikke var en offentlig mening.

Stort økumenisk fredsmøde i Basel for repræsentanter fra hele Europa 15.-21. maj.

Fred med retfærdighed

Ulla Pinborg, Eva Nordentoft og Anton Dekkers deltager

De lutherske europæiske kirkers conference KEK og de katolske europæiske bispekonferencers råd CCEE har i løbet af få år vakt stor interesse for deres banebrydende møder i Paris, i Løgumkloster, i Riva ved Gardasøen, og Erfurt. Forventningerne til deres indflydelse på den økumeniske dialog er store.

Et nyt møde planlægges nu med en helt ny form for deltagelse af lægfolk fra de mange økumeniske råd og bevægelser, der findes i Europa. Mødet holdes i Basel i dagene 15.-21. maj. Det økumeniske Fællesråd i Danmark og vort bispedømmes *Justitia et pax-kommission* sender i fællesskab 7 delegerede, hvoraf tre katolikker: *Pater Anton Dekkers sj*, *Eva Nordentoft* og *Ulla Pinborg*.

Mødet i Basel vil beskæftige sig med den kendsgerning, at fred uden retfærdighed findes mange steder på jorden, en fred, der låser de fattige fast i deres fattigdom og lader

de rige nyde deres frihed på andres bekostning. Fred med retfærdighed kræver en total omvæltning af gængse samfundsmønstre. Fred med retfærdighed forudsætter især, at hele verden bliver en retfærdig menneskelig nyordning, inden der kan blive tale om fred for alle.

Vor manglende evne til at skabe fred

Et foreløbigt udkast til drøftelserne i Basel er udsendt til de økumeniske råd i alle lande. Det er en opfordring til at udforme et kristent svar på vor tids udfordring og muligheder.

I en situationsbeskrivelse understreges vor voksende viden om, at verden og selve menneskeheden trues af især tre store kriser: Vor manglende evne til at skabe en retfærdig verden i vort eget Europa: Menneskerettigheder overtrædes, uacceptable former for fattigdom ses side om side med vild luksus, arbejdsløsheden og gældskrisen krænker menneskets værdighed.

Vold og trussel om vold, våbenhandelsboom og terrorismen er skammelige tidens tegn. Den tredje trussel er ødelæggelsen af vort naturlige miljø.

Dertil kommer mange andre symptomer på en verdensomspændende krise, diskrimination på grund af race og køn, økonomisk ustabilitet, etiske tømmermænd i forbindelse med genetisk manipulation, ødelæggelsen af naturens rigdomme, drivhuseffekten, forureningen, som dræber naturen i stedet for at den benyttes hensynsfuldt. Vi er jordens husholdere, ikke jordens ejere.

Mødet i Basel vil henlede deltagerlandenes opmærksomhed på det fælles ansvar, som vi må kunne påtage os på grund af vor fælles tro. Fredens og retfærdighedens opgaver er evangeliske opgaver.

Fred og retfærdighed kan og skal gå hånd i hånd.

Allerede profeten *Jesaja* advarer os mod at give

efter for, eller gå på kompromis med uretfærdigheden, han advarer os mod den passivitet, der er fejhed, og der nemt bliver til medskyld eller sikring af vor egen fred på andres bekostning (Jes. 9,7).

Udkastet indeholder en længere redegørelse for eukaristien som »det kristne fællesskabs sakramente« og opfordrer til at overvinde den kirkelige splittelse, som er en af de mest alvorlige synder, den europæiske historie har begået. Uden omvendelse til fællesskab forbliver vor kirkelighed utroværdig og vor indsats for en bedre verden haltende og vingeskudt.

Overbevisende vidnesbyrd

Men der er tegn på en mentalitetsændring, der berettiger håbet om en bedre verden. Forholdene mellem Øst og Vest er blevet bedre siden aftalen om at fjerne mellemdistanceraketterne fra europæisk jord. Der spores en voksende beredvillig-

hed til at gøre militær sikkerhedspolitik til genstand for også moralske overvejelser. Verden er fuld af mennesker med god vilje.

Inden for kirkerne ses et håbets tegn i den udfordring, der møder Europa fra jordens sydlige halvkugle med sit langt mere overbevisende evangeliske vidnesbyrd end vort kirkeligt syge Europa kan frembyde. Til det evangeliske vidnesbyrd hører også manges bevidste valg af en enkel levevis og deres voksende afstandtagen fra de sidste årtiers overbevisning om, at teknologisk fremgang automatisk løser alle problemer.

Arbejdsrapporten opfordrer deltagerlandene at arbejde for en ny enhedsmentalitet i Europa, der gør op med århundredes tradition for nationalistisk selvtilfredshed og kulturel horisontforkortelse.

Blandt fremtidsperspektiverne nævnes en tilvoksende omstrukturering af økonomien og en løsning for den gældsbyr-

de, der umuliggør mange landes udvikling.

Der henvises til respekten for menneskerettighederne som nødvendig forudsætning for et samfund, hvis fred er baseret på retfærd. Ikke mindst henvises der til Brundtlandkommissionens rapport *Vor fælles fremtid*, som foreslår en fælles kontrol og forvaltning af det, vi har fælles, havet omkring os og atmosfæren oven over os.

Udkastet indeholder en del gentagelser, som sikkert bliver væk i den omredigering, der er lovet.

Studiemateriale

Interesserede kan allerede nu henvende sig til *De europæiske Kirkers Konference KEK, Route de Ferney 150, CH - 1211 Genève 20*, eller det katolske europæiske Bispekonferencers Råd, CCEE, Klosterhof 6 B, CH - 9000 St. Gallen. Materiale til forbedring af mødet fås hos: »Frieden in Gerechtigkeit«, Postboks, CH - 4021 Basel.

w.w

Skylden for dette måtte falde på hyrderne og de troende«. (*Pius XII. Tale til deltagerne i den internationale kongres for katolske journalister i Rom, den 17. februar 1950. Acta Apostolicae Sedis nr. 42/1950, side 251*).

116. Grundlag for katolikkens menighedsfrihed

Derfor må katolikker være sig klart bevidst, at de virkelig har frihed til at udtrykke deres mening. Grundlaget for denne frihed ligger i trossansen og kærligheden, – i trossansen, der vækkes og næres af Sandhedens Ånd, hvorved Gudsfolket under det hellige læreembedes ledelse og i dettes trofaste fastholdelse af den én gang overleverede tro, kan trænge stadig dybere ind i denne tro med den rette forståelse og i stigende grad lade troen komme til levende udtryk, (Sml. *Lumen Gentium nr. 12*) men også i kærligheden, fordi kommunikationsfrihed ved kærligheden hæves helt op til frihed i Kristus. Kristus befriede os nemlig fra syndens lænker, og først derved gjorde han det muligt for os frit at vælge i overensstemmelse med hans vilje. De ansvarlige kirkelige myndigheder må således sørge for, at der inden for kirken og på grundlag af menings- og ytringsfriheden foregår en levende udveksling af legitime opfattelser. Til dette formål må de fastsætte normer og betingelser. (»Tanker og impulser til den økumeniske dialog«. *L'Osservatore Romano 21.12. sept. 1970*).

117. Den offentlige meningsdannelse og kirkens enhed

Den indre kirkelige samtale åbner reelt for et større rum. Ganske vist hører trossandhederne til kirkens væsen, og de er ikke overladt hvem som helst til vilkårlig tolkning. På den anden side går kirkens vej gennem den menneskelige historie, og overfor dennes krav må kirken tilpasse sig mange aktuelle og lokale forhold. Det gælder om at fremstille troens sandheder, således at de svarer til forskellige tider og kulturer. På samme måde må også kirkens handling passe til tidernes og situationernes skiften. Så længe man er tro mod kirkens læreemбеде, har enhver katolik både ret og pligt til frit at prøve, om de åbenbarede sandheder dybere kan forstås og mere troværdigt kan bevidnes under de stadigt ændrede samfundsforhold. Denne ytringsfrihed i kirken belaster på ingen måde sammenholdet og enheden, – tværtimod kan netop en uhindret offentlig meningsdannelse fremkalde enighed og fælles handling. En sådan samtale kan dog kun udfolde sig på rette måde, når kærligheden er afgørende trods alle meningsforskelle, og når alle har vilje til at værne om det fælles og sikre samarbejde. Man må oprigtigt bestræbe sig på at bygge op og ikke ødelægge, båret af dyb kærlighed til kirken og stræben efter den enhed, som Kristus har villet som tegn på den sande kirke og dermed hans sande disciple. (Sml. *Joh. 17,21*).

118. Teologernes offentliggørelser og trosundervisningen.

I denne sammenhæng må man skelne mellem videnskabelig forskning og undervisning af de troende. I deres arbejde har forskerne brug for frihed til at udveksle undersøgelsesresultater i artikler og bøger. Ved undervisning af de troende bør derimod udtalelser kun fremsættes som kirkens lære, hvis de faktisk er anerkendt af kirkens autentiske læreemбеде, og ud over dette sådanne læremeninge, der allerede kan gælde som sikre. Ganske vist medfører massekommunikationen, at nye og ikke fuldt færdige teologiske meninger ofte bringes videre på forkerte steder. Sådanne meninger, der ikke må forveksles med det autentiske kirkelige læreembedes udsagn, må modtagerne være kritiske overfor. Desuden må man tage i betragtning, at sådanne meninger ikke så sjældent fordrejes i medierne på grund af fremstillingsmåden og det foranklede sprog.

119. Retten til information om kirken

Da udviklingen af den offentlige mening i kirken er livsnødvendig, må enhver troende have ret til og mulighed for at blive informeret om alt, hvad der er nødvendigt for at kunne spille en aktiv rolle i kirkens liv. Derfor er der brug for mange vidtrækkende kommunikationsmidler og om nødvendigt også katolske medier, hvis opgaven virkelig skal løses.

120. Informationsstrømmen i kirken og dens organisation

Hvis kirken vil være levende og virkelig løse sine opgaver, må der være en løbende, gensidig og verdensomfattende strøm af informationer og meninger mellem de kirkelige organisationer og alle troende. Hertil må oprettes passende institutioner med tilstrækkeligt udstyr, f.eks. nyhedstjenester, pressebureauer, mødecentre og pastoralråd.

121. Hemmeligholdelse må også begrænses i kirken

Når hemmeligholdelse er påkrævet ved behandlingen af et eller andet spørgsmål i kirken, gælder de samme regler som på statens område. De ånde-

Verden udenfor har et skarpt øje rettet mod kirken. Kun åbenhed og selvkritik gør kirken som menneskeligt samfund troværdigt i andres øjne. Foto K. Kluge.

lige værdier, der kommer til udtryk i kirken, kræver dog, at informationer om dens hensigter og om dens virksomhed gives til offentligheden med den højeste grad af fuldstændighed, sandfærdighed og åbenhed.

Hvis kirkelige instanser tilbageholder oplysninger eller ikke er i stand til at

informere, giver de næring til skadelige rygter i stedet for at bringe sandheden frem i lyset. Hemmeligholdelse må derfor ubetinget begrænses til sådanne tilfælde, hvor det drejer sig om et menneskes om-dømme og anseelse, eller hvor andres rettigheder, enten enkeltpersoners eller grupper, vil krænkes.

124. Specielle anbefalinger om det kirkelige informationsarbejde

Hvad der allerede er sagt (under punkt 38 om kommentatorenes opgave at berette omfattende og forståeligt. *Red.*) har fuld gyldighed, også hvor det drejer sig om information og tolkning af begivenheder i kirkens liv.

Det følger heraf, at de erfarne ledere inden for kirken på forhånd er indstillet på disse vanskeligheder og ikke lader andre tage initiativet fra sig. Det kan anbefales, at vigtige kirkelige planer og beslutninger allerede forud forelægges for fagfolk med opgivelse af spærrefrist, således at sagerne i kirkens egen interesse også kan blive korrekt forklaret og fremstillet på det givne tidspunkt.

125. Kirken vil gøre sig forståelig og selv forstå

De sociale kommunikationsmidler er altså i tre henseender betydningsfulde for katolikker: De hjælper kirken med at gøre sig forståelig for den nutidige verden; de fremmer den indre kirkelige samtale; og endelig formidler de til kirken en forståelse for vor tids mentalitet og mennesker, som den på Guds bud skal bringe budskabet om frelse. Herved vil kirken tale et sprog, der kan forstås af mennesker; og den vil sætte ind ved de spørgsmål, der bevæger menneskeheden i dens inderste.

(Fortsætter i senere numre.)

Dialog mellem kirke og verden

122. Gensidig informationsstrøm mellem kirke og verden

Kirkens samtale begrænser sig ikke kun til de troende, men omfatter hele verden. Kirken må gøre sin lære og sin virksomhed kendt, – menneskene, i hvis skæbne kirken jo har del, har ret til dette kendskab, og kirken selv er forpligtet til det ved et klart, guddommeligt bud. (Sml. *Matt. 28,19*). Endvidere er kirken af Det andet Vatikankoncil forpligtet »til at tyde tidens tegn«; for også gennem disse tegn taler Gud, og de er et forsyns-bevis, der også åbenbarer frelseshistorien. Kirken må altså vide, hvordan alle nutidens mennesker og ikke kun katolikkerne reagerer på de til enhver tid aktuelle begivenheder og åndelige strømninger. En sådan kirkelig viden vil være så meget grundigere, jo tydeligere de sociale kommunikationsmidler fremstiller reaktionerne.

123. Billedet af kirken i medierne afhænger af kvaliteten af det kirkelige informationsarbejde

Hvem der end har ansvar i kirken, så må de pågældende stadig bestræbe sig på at formidle fyldige og sandfærdige informationer gennem medierne, således at man får et dækkende billede af kirken og dens liv. Da kommunikationsmidlerne ofte er den eneste informationskontakt mellem kirke og verden, ville enhver, der ikke benyttede dem, have nedgravet de af Gud betroede talenter. Når kirken håber og forventer, at nyhedsbureauer og medier beskæftiger sig med religiøse emner og behandler dem med den her særlig påbudte omhu, så må kirken også være parat til at give disse institutioner fuldstændig, sand og nøjagtig information. Kun da kan kirken løse sine opgaver godt overalt.

Økumenisk tilbageblik på Rusrigets dåbsfest

»katolsk orientering« bragte i sommer artikler om de festligheder, der skulle fejres i Rusland i anledning af 1000-året for landets dåb. Ruth Plum bringer her et uddrag af domprovst Arne Bugges skildring af sine oplevelser ved festen, givet ved det økumeniske møde på Nyborg Strand for nylig.

Det var et held, at storfyrst Vladimir først lod sig døbe i 988 og ikke f.eks. i 983, for så var 1000-årsfesten for Ruslands dåb faldet inden glasnost, og så var den nok ikke blevet så stor! Sådan lød det i sommer i Moskva.

Det var både kirkens og landets fest, hvor også andre kirkesamfund var indbudt (bl.a. var pavestolen repræsenteret ved kardinalerne Willebrands og Casaroli), og ved de fester, der fejredes i teatre o.l. steder, deltog også ikke-kristne trossamfund.

Ved en reception i Kreml deltog præsident Gromyko og Raisa Gorbajtjov, og hun sad også i præsidiet ved festen i Bolsjoj-teatret sammen med patriarkerne og religionsminister Khartjev.

Åbningsgudstjenesten i Epifanikirken i Moskva

blev for store deles vedkommende radio- og TV-transmitteret til hele Sovjetunionen, og pressedækningen var meget stor.

Koncilet i Zargorsk

I Treenighedsklosteret i Zargorsk holdt den russisk-ortodokse kirke koncil i Trapezakirken. Her præsiderede patriark Pimen side om side med regeringens repræsentant Khartjev, og ved åbningsgudstjenesten bragte Khartjev efter patriark Pimens tale en hilsen fra regeringen. Jo, der var perestrojka!

På koncilet gjorde man status over kirkens situation, trak linier op for fremtiden og kanoniserede ni helgener, deriblandt en kvinde. Xenia af Petersborg (d. 1803). Efter at hun som 26-årig var blevet enke, gjorde hun sig »til nar for Kristi skyld« ved at øve »ubegrænset barmhjertighed«.

Status over den ortodokse kirke i Rusland

I den russisk-ortodokse kirke er der 6893 sogne i 67 stifter inden for samt 9 uden for landets grænser. Kirken har 6674 aktive

præster og 4007 pensionerede samt 723 diakoner. Den har to teologiske akademier og tre præsteseminarier med i alt 1999 studerende. Siden 1971 har 9957 afsluttet den teologiske eksamen, og 240 har afsluttet kantorskole i Leningrad og Moskva. Det er et stort ønske at få kantor- og ikonskoler i alle stifter.

I 22 klostre, hvoraf fire for nyligt er genåbnede, lever der 1190 munke og nonner. Under koncilet blev det under stor jubel meddelt, at regeringen i Ukraine havde givet tilladelse til, at det berømte hulekloster i Kijev genåbnes.

Bibelgaven fra Danmark overrækkes

Ved en reception hos patriark Pimen overrakte Københavns biskop Ole Bertelsen symbolsk bibelgaven fra Danmark til patriarken.

I Moskva afsluttedes festlighederne med en friluftsgudstjeneste i Danilov Klosteret med cirka 20.000 deltagere. Også denne gudstjeneste blev en betagende oplevelse for de danske gæster (biskop Ole Bertelsen, domprovst Arne Bugge fra folkekirken og generalsekretær Knud Wümpelmann fra baptistkirken). (I november skete den officielle overrækelse af den nordiske bibelgave).

Den russiske kirkes døbefont

Da festlighederne senere spredtes ud over hele landet, tog domprovst Bugge til Kijev, hvor han bl.a. deltog i åbningen af huleklosteret, der er stiftet i begyndelsen af det 10. årh. og har været lukket siden 1961.

På Vladimir-højen med udsigt over floden Dnjepr, »den russiske kirkes døbefont« holdt metropolit Filaret af Kijev en gudstjeneste, der varede i flere timer. Det regnede i stride strømme. Dette gav Bugge anledning til at holde tre ultrakorte prædikener for de nærmeststående (på russisk!). Han sagde: »Det regner, det er Rusrigets dåb!« . . . Da der senere lød et vældigt tordenkræld, holdt han prædikenen nr. to: »Hør den gamle Gud Perun er utilfreds!« (Perun svarer til Thor, og blev altså fordrevet af Kristus). Da solen mod

For tyve år siden knuste russiske, østtyske og andre hære fra østblokken det »forår i Prag«, som kommunistpartiets formand Alexander Dubcek troede, tiden var moden til. Hans glasnost kom tyve år for tidligt. Han levede siden i eksil som arbejder i provinsen. Universitetet i Bologna tildelte ham for nylig et æresdoktorat. I den anledning besøgte han også paven. Foto KNA.

gudstjenestens slutning skinnede, fulgte tredje prædiken: »Se solen skinner, Kristi lys over Rusrigets jord!«.

Hvor var den unerede ukrainske kirke?

Efter domprovstens foredrag spurgte jeg ham om,

hvor den unerede ukrainske kirke var under disse fester. Officielt kunne den ikke deltage, skønt den absolut opfatter sig som Vladimir den Stores direkte arvtager.

Den måtte nøjes med at deltage i stilhed. Den kvinde, som domprovst

Bugge delte paraply med under festgudstjenesten i Kijev, var netop en af denne undergrundskirkens medlemmer.

»Solen« er altså endnu ikke nået til den skjulte kirke, men Kristi lys lyser heldigvis i den!

Ruth Plum

Mindegudstjeneste for stalinismens ofre

Moskva, (KIPA) - I slutningen af november afholdtes flere gudstjenester i Moskva til minde om de talrige ukendte ofre for stalinismen. De jordiske rester af de mange ofre blev fornylig kendt, da man afslørede en massegrav i den sydøstlige del af Moskva.

Ved en gudstjeneste søndag den 20. november på Kalitnikowski-kirkegården udtalte den russisk-ortodokse præst Gleb Jakunin, at en kollektiv anger var nødvendig, fordi hele landet er »gennemvædet af blod fra disse millioner ofre for stalinismen«.

Få timer forinden var afholdt en messe i kirkegårdens kapel til minde om ofrene. Denne messe

Pastor Gleb Jakunin, selv mange år i en arbejdslejr

og en efterfølgende korsvejs-andagt gennem kirkegården blev vist i det sovjetiske fjernsyn. Gudstjenesten var et led i en »samvittighedens uge«, hvorunder man overalt i Sovjetunionen mindedes stalinismens ofre.

Østrigske kirkeblade trykker bibler til Litauen

Salzburg (KIPA) - »Glasnost« har nu også bevirket et lille mirakel for katolikkerne i Litauen. Østrigske katolikker har fået lov til at sende 150.000 bibler og andre 13.400 religiøse bøger til Litauen.

Denne største sending religiøs litteratur, der nogensinde er kommet til Litauen, varetages af kirkebladene i de østrigske bispedømmer og af den kristne solidaritetsorganisation, »Christian Solidarity International«. Den officielle tilladelse til den

usædvanlige aktion er udvirket af formanden for den østrigske bispekonference, ærkebiskop Karl Berg via den sovjetiske ambassade i Wien.

Kun 1 bønnebog pr. 10.000 troende

Ved en pressekonference med ærkebiskop Berg i Salzburg blev det bl.a. oplyst, at så sent som i 1983 havde 123.000 litauiske katolikker klaget til myndighederne over, at de i 40 år ikke har haft nogen religiøs presse, og at der

kun fandtes 1 bønnebog pr. 10.000 troende. Først i sommer i år blev der givet tilladelse til at trykke 16.000 eksemplarer af Det ny Testamente.

Synagoge i Budapest restaureres

Budapest (KIPA) - Den største jødiske synagoge i Europa ligger i centrum af Budapest og vil i 1992 være gennemgribende restaureret. Omkostningerne løber op omkring 60 millioner schweizer-franc, hvoraf den ungarske regering vil dække halvdelen. Resten af pengene skal fremskaffes ved en indsamling, som den nydannede »Emanuel-stiftelse« i New York vil gennemføre verden over.

Synagogen i Dohanyigade er opført 1853 i byzantinsk stil. Den rummer 3.600 siddepladser. Den blev svært skadet under den anden verdenskrig.

Synagoge i Østberlin skal genopbygges

Berlin (KIPA) - De katolske biskopper i Østberlin og i DDR har opfordret til en sær-kollekt, der skal gå til genopførelsen af en synagoge i Østberlin. Dette fremgår af et østberlinsk katolsk kirkeblad, ifølge hvilket alle katolske kristne i DDR bør give et bidrag som »tegn på forbundetheden med Det gamle Testaments Guds-

folk«. Den umiddelbare anledning er 50 års dagen for jødeprogromerne i den såkaldte krystalnat i Nazityskland.

I begyndelsen af november blev et hyrdebrev fra den berlinske bispekonference oplæst i alle kirker til minde om begivenheden og det efterfølgende folkemord på millioner af europæiske jøder.

Nytænkning over seksualitetens betydning

Wien (KIPA) – Den 12. internationale familiekongres i Wien kræver i en resolution et mere familievenligt klima. Kongressen blev afholdt i slutningen af oktober 1988 og varede i 4 dage. Resolutionen opfordrer politikerne til en lovgivning, der fremmer familiernes trivsel, og som i lige høj grad beskytter det ufødte som det fødte barn. Der opfordres også til et forstærket engagement i skoler, forældreforeninger og i udvælgelsen af skolemateriale.

Deltager-antallet overraskede arrangørerne, idet mere end 12.000 mødte op. Formanden for »Familiekongres-foreningen«, *Antoinette Goess* betegnede kongressen som »et forum for almindelige fædre og mødre, for hvem familien er en hjertesag«.

Kvindekampen mod kvinderne

På kongressens sidste dag talte bl.a. den slovakiske eksilbiskop *Paolo Hnilica* imod kollektivistiske opdragelsesformer, mens den svenske kvindelige historiker, *Katarina Runsk*e kritiserede familiens undergang i hendes hjemland, som begyndte med foragten for kvinden som husmor og moder. F.eks. havde *Olof Palmes* »ligeberettigelses-minister« udtalt, at husmoderen hørte hjemme »på et museum«. Det værste var dog »Kvindekampen mod kvinderne« – de erhvervsaktive kvinders kamp mod de hjemmegående kvinder og mødre. Blandt følgerne af det familieløse samfund

Sverige nævnte historikeren stigningen i antallet af skilsmisser, tiltagende psykiske sygdomme hos børnene og stigningen i antallet af børns selvmord.

Moderskab mere end venstrehåndsarbejde

Kvindens rolle var det centrale tema den ene af kongressens aftener. Her gik den tyske skolepolitiker *Michaela Heeremann* imod den i dag tilstræbte »ligeartethed« mellem mand og kvinde, forstået som begges udskiftelighed med hinanden. På samme måde beklagede den tyske forfatterinde *Elisabeth Mutschmann* kvinders angst for at blive mødre. Moderskab opfattes i dag ikke længere som et kald og slet ikke som et guddommeligt kald, sagde hun.

I stigende grad er moderskab noget man planlægger i forhold til eller underordnet karrieren. Således er moderskabet truet af mange til at blive en sidebeskæftigelse eller et venstrehåndsarbejde. I dag har man brug for kvinder »som ikke kun tænker på at opfylde deres kvoteplicht med hensyn til børnefødsel. Vi savner først og fremmest kvinder, der med glæde er parat til at opfylde moder- og familiepligterne«, fortsatte *Elisabeth Mutschmann* og sluttede med at opfordre kvinder og mødre til at tale om deres glæder og smitte andre med det. Forholdet mellem mand og kvinde må ikke kun ses som en økonomisk, psykisk og sexuel afhængighed. Det

er også forkert normalt at se forholdet mellem mand og kvinde som et magtforhold. Det mandlige gudsbillede bidrager heller ikke til kvindens afhængighed af manden. Altså er det heller ikke nødvendigt »i året 1988 at korrigere Jesus Kristus og af ideologiske, eller rettere feministiske grunde at gøre Gud til en kvinde«, – hermed overvinde man ingen jordisk afhængighed.

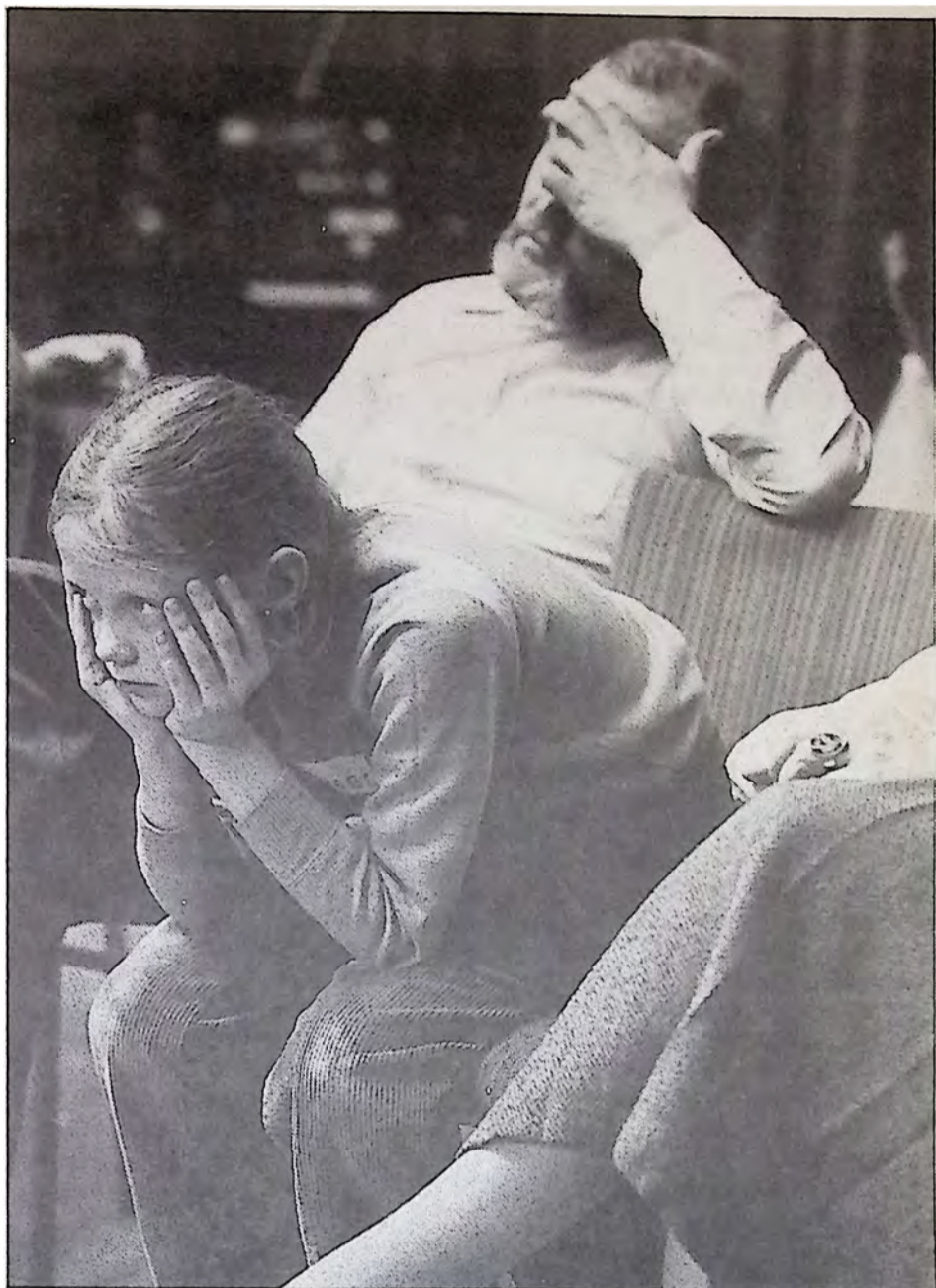
Forsvar for naturlig fødselsregulering

Den østrigske læge, dr. *Josef Rötzer* talte for den såkaldte »naturlige fødselsregulering« som et alternativ til den vidtbrede præventionsmentalitet. Han bestred ikke nødvendigheden af en vis fødselsregulering.

Den schweiziske gynækolog *Adelheid Grüniger* fremhævede lægens klassiske pligt til ikke at skade den betroede patient og analyserede nøjere problemet omkring fødselsregulering. Hun opholdt sig særligt ved bivirkningerne af P-piller, spiraler og sterilisation. Hun fremhævede, at aldrig så snart videnskabelige undersøgelser forelå om bevisligt alvorlige bivirkninger, så fulgte straks modstanderne med modbeviser. Dermed er det overladt til den enkelte læge at afgøre, om han skal ordinere f.eks. en 18 årig patient P-piller og se bort fra, »at hun som 25 årig eventuelt skal have bevilliget en rullestol«.

Kirken er ikke seksual-fjendtlig

Moralteologen *Andreas Laun* understregede ved en pressekonference i tilknytning til kongressen, at kirken ikke er seksual-fjendtlig. Netop i dag er der tale om et kirkeligt gennembrud, en »kristen revolution« i spørgsmålet om sexualmoral. Efter en periode med et forfærdeligt snerperi foregår der nu i kirken en nytænkning over seksualitetens betydning. »En pave har aldrig før talt så dybt og indgående om kærlighed og seksualitet« som Johannes Paul II, »og netop med en bekræftende grundtone for forholdet mellem mand og kvinde«, fremhævede moralteologen.

Den svenske historiker *Katarina Runsk*e nævnte blandt følgerne af det familieløse samfund stigningen i antallet af skilsmisser, tiltagende psykiske sygdomme hos børnene og stigningen i antallet af børns selvmord. Foto KNA.

Medvirken ved abort

Rom strammer reglerne for ekskommunikation

Rom, (KIPA og Catholic Herald) - Alle, som tager del i en provokeret abort, eller som giver samtykke til det, risikerer at blive ekskommunikeret ifølge et nyt Vatikan-dokument om emnet, udsendt af »Den pavelige kommission for autentisk udlægning af kirkeretten«.

Kommissionens formand, kardinal *Castillo José* udtaler, »at de, der risikerer ekskommunikation, omfatter kvinden

selv, der får foretaget aborten, foruden manden, der giver sit samtykke, samt læger, sygeplejersker, sundhedspersonale og medhjælpere i øvrigt, der deltager i den frivillige afbrydelse af svangerskabet«.

Ekskommunikationen kan kun tilbagekaldes af den lokale biskop eller ved at skrifte til en præst under alvorlig anger.

Kardinalen tilføjer, at den pavelige kommission

har ment, at en ny mere omfattende udlægning af bestemmelserne om abort har været påkrævet på grund af, hvad han kalder, opfordringer til en afklaring fra »forskellige sider«.

»Hidtil har kirkeloven kun omtalt abort i etymologiske vendinger, d.v.s. uden at præcisere skyld hos dem, der deltager i dens gennemførelse. Dette har skabt usikkerhed. Nu har vi givet en grundigere redegørelse«.

Religionsundervisning nu officielt tilladt i Letland

Riga, (KIPA) – For første gang i Sovjetunionens historie er evangelisk religionsundervisning officielt blevet tilladt i en højere skole, nærmere bestemt i den lettiske hovedstad Riga. Efter forlydender fra evangeliske kirkekredse i Riga er en evangelisk præst allerede anmodet om at forberede sig på undervisningen.

Præsten betales for sin

undervisning af staten. Man regner med, at religionsundervisningen påbegyndes fra næste semester.

Kirkelige kredse i Letland gør i øvrigt opmærksom på, at der i de højere skoler i russiske dele af Sovjetunionen er tilladelse til allerede nu at læse i Bibelen, for at eleverne »kan få en bedre forståelse af den russiske kultur og historie«.

Fotos fra paveaudiensen i oktober

Godt 200 personer har bestilt ca. 1000 billeder fra danskernes paveaudiens i Rom i oktober. Billederne forventes klar herfra til afsendelse i midten af januar. Vi mangler billeder fra fotografen *Felici*, som har lovet dem afsendt i begyndelsen af dette ny år.

Vi kan samtidig meddele, at nye bestillinger kan foretages i ugen mandag den 16. til fredag den 20. januar mellem kl. 10 til 14. Fra tirsdag den 24. januar til fredag 27. januar sælges der ud af de billeder, vi har liggende - nogle af dem til en nedsat pris.

Enkelte billeder fra søndagens arrangement kan også bestilles, og nogle sælges ligeledes den sidste uge i januar til en pris af 40 kr. pr. stk.

Knud H. Kluge.

Billederne ligger fremme i ovennævnte periode på redaktionskontoret, Vesterbrogade 28, 4. sal, 1620 V. Telefon 01 21 14 44.

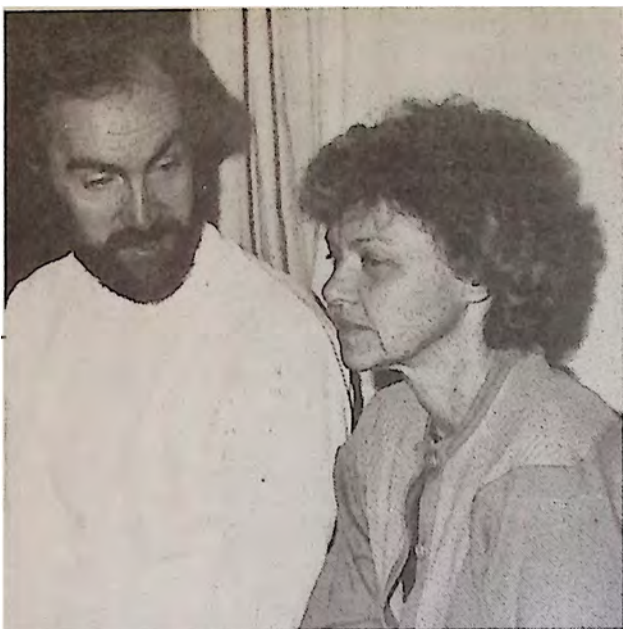
Økumenisk retrætehus i Jylland

Det økumeniske Center i Århus har taget et nyt retrætehus i brug. Det ligger gemt i nogle skovklædte bakker udenfor landsbyen Sdr. Vissing mellem Brædstrup og Gl. Rye. Det indeholder fællesrum, andagtsrum og 10 værelser.

Det økumeniske Center har allerede i en årrække arrangeret retræter over en weekend eller 3-4 dage, hvor man lægger afstand til de daglige pligter og vender blikket mod tilværelsens mening i lyset af Guds ord.

1. halvår 1989

I programmet for første halvår af 1989 er der et væld af tilbud og heriblandt tilbud med katolikker som retræteledere. Fredag den 3. til mandag den 6. februar holder *Gottfred Grünewald SJ* retræten »Ved fastens begyndelse«. Fredag den 3. til mandag den 6. marts holder *Gottfred Grünewald SJ* og *Margareta Melin* en retræte, hvor emnet endnu

Gottfred Grünewald SJ og Margareta Melin står for flere af de økumeniske retræter her i første halvår af 1989.

ikke er angivet. Det samme gælder for retræten fredag den 10. til mandag den 13. marts. Fredag den 31. marts til mandag den 3. april holder præstestuderende *Gustav Johannesen*, Frankfurt, retræte. *Eva Nordentoft* leder retræten fredag den 28. til søndag den 30. april med emnet »Livet i menneskets hænder?«

Torsdag den 18. til søndag den 21. maj holder *Gottfred Grünewald* igen retræte, denne gang med *Gun Kronberg*, *Malmø*

med temaet: »Kursus i kristen meditation og eutoni«. »Retræte for præster« er emnet for retræten mandag den 22. til fredag den 26. maj. Retræteleder *Gottfred Grünewald*.

Programmet

Udførligt retræteprogram kan fås ved henvendelse på Det økumeniske Center, Kløvermarksvej 4, 8200 Århus N. Telefon 06 16 26 55. Programmet indeholder også tilmeldingsblanket.

kk

Kvindernes Internationale bededag fredag den 3. marts

Fredag den 3. marts afholdes kvindernes internationale bededag. Kristne kvinder i Danmark, Grønland og Færøerne kan sammen med medsøstre

fra hele verden blive forenet i bøn ved at deltage i denne dag.

Temaet er »Herre, lær os at bede«. Bededagsteksterne er udarbejdet af kristne kvinder i Burma, som inviterer til, at vi kommer til en dybere forståelse og påskønnelse af bønnen og forbønnen.

Flertallet af befolkningen i Burma er buddhister, men der er også kristne. Kristendommen kom til Burma med den romersk-katolske kirke i 1544. I dag er der halvanden million kristne, hvoraf størstedelen er lutheranere. Alle kirkesamfund er med i »Burmas Kirkeråd«.

Kollekten sidste år på kvindernes internationale bededag gav her i landet 80.000 kr., som blev givet til et projekt i Zaire og til Det internationale Rehabiliterings- og Forskningscenter for Torturofre. I år går den indsamlede kollekt til et projekt i Tanzania og et projekt i Rwanda.

Bededagsteksterne fås ved henvendelse til sekretæren *Gerda Sørensen*, Rødageralle 38 B, 1. sal, 2610 Rødovre. Bededagsteksterne er gratis, idet komiteen håber på, at kollekten bliver tilsvarende større, og at der oprettes flere bededagskredse.

kk

Glimt af livet i to klostre

Ulla Dyrborg og *Eva Signe Svendsen* har produceret dokumentarmontagen »En Stræben af fuldkommenhed - glimt af livet i to danske klostre«, som viser lidt om livet fra to katolske, klausurerede nonneklostre: Skt. Lioba Kloster på Frederiksberg og Vor Frue Kloster på Åsebakken.

Lydsiden består af interview med seks søstre, som fortæller om deres kald til klosterlivet. Hverdagen beskrives gennem interviewene og billederne. Montagen i lyd og dias varer 43 minutter.

Montagen er beregnet til interesserede, som gerne vil vide, hvordan andre tænker, tror og lever. Programmet er også tænkt til brug i undervisning i gymnasiet, HF og folkeskolens ældste klasser.

Montagen vises i Park Bio i København lørdage i januar kl. 11. Skoler og andre grupper kan se programmet ved særlige formiddagsforestillinger på hverdage i januar ved kontakt til Park Bio 01 38 33 62.

kk

Døde

Dyb beundring for Geertz-Hansens indsats og mod

I anledning af pastor *Geertz-Hansens* død vil jeg skrive et par ord, som blot skal forstås som en brik i den nekrolog-mosaik, som dannes, når de sikkert mange, som føler trang til at ytre sig, kommer med deres bidrag.

Han var ingen diplomat

Pastor *Geertz-Hansen* var ingen diplomat. Lad det være sagt med det samme. Han havde sine meninger, og dem stod han ved, selv om de mødte massiv modstand. Det nytter heller ikke at skjule, at han ikke altid var loyal over for biskoppen. Beklageligvis blev der de sidste år, han fungerede som sogneprest ved Sct. Ans-gars Kirke, trukket nogle fronter op, som tvang ham til at indtage en endnu stejlere og mere reaktionær holdning, end han sikkert helt stod inde for.

Men pastor *Geertz-Hansen* havde et kald og en dyb overbevisning, som han ikke ville eller kunne gå på akkord med. Hvor mange gange lettere er det ikke at være tolerant i sager, hvor man i grunden er ligeglad, end når det drejer sig om områder, hvor der i ens sind brænder en hellig ild?

Pastor *Geertz-Hansen* tilhørte en præstetype, der er ved at uddø. En præstetype, som ikke er præst på deltid, men alle døgnets 24 timer. For et par år siden blev han ringet op kl. 3 om natten og kaldt ud for at døbe et døende nyfødt barn, og da forældrene, som han ikke kendte, blev spurgt om, hvorfor de netop havde henvendt sig til ham, svarede de: »Vi har prøvet en lang række, men De var den eneste, som tog telefonen!« I hans stempel stod der ikke monsignore, men præst,

og det var lige det, han var.

Beskæmmende

Da pastor *Geertz-Hansen* fyldte 70 år, blev han på det nærmeste kastet ud i mørket. På en måde kunne man godt forstå det, på den anden side er der noget beskæmmende i, at en mand, der har viet hele sit liv til Kirken, og som har betydet mere for den katolske kirke i Danmark end en næsten hvem som helst anden, kunne få en sådan medfart.

Dyb beundring

Vi er mange, som - uden nødvendigvis helt at dele pastor *Geertz-Hansens* synspunkter teologisk eller politisk - nærer en dyb beundring for hans indsats og hans mod. Vi vil ære hans minde.

Erling Rasmussen

Pavebøger

I anledning af pavebesøget udsendes nogle bøger. Katolsk Forlag har udgivet bogen »Paven og kirken« af *Elsebet Kieler* og »Dansk kristendom og katolsk tradition« af *Bent Dalsgaard Larsen*. Pastor *Peter Nissen* er ved at skrive en bog om paven. I sidste nummer af »katolsk orientering« var der faldet nogle linier ud om disse udgivelser.

Møder og arrangementer

Fotos Rom

- se annoncen side 9, i dette nummer.

Tværkirkelig kvindegruppe i København

Alle interesserede kristne kvinder indbydes til bibelarbejde, udveksling, nytænkning, kreativitet...
Tid: Tirsdag d. 17. januar 1989 kl. 19.
Sted: Sakramentskirkens krypt, Nørrebrogade 27 C, Nørrebro.
Kom og vær med til at starte noget nyt og spændende!

Sr. *Susanne Sønderbo*
01 35 86 92

Katolsk Arbejderaktion

afholder sin 58. retræte på Magleås fra fredag den 24. februar 1989 til søndag den 26. februar 1989 med indkvartering om fredagen fra kl. 19.00 og hjemrejse om søndagen kl. ca. 15.00.

Emnet er: Sankt Peter og embedet. Retræteleder er *Czeslaw Kozon* (koordinator for pavebesøget).
Pris: 440.- kr. med mulighed for reduktion for økonomisk dårligt stillede.

Tilmelding: *George Bune Andersen*, Ved Klosteret 4, 1.tv.
2100 København Ø., tlf. 01 29 51 10.
Sidste frist: 15. februar 1989.

Alle, der vil støtte vort apostolat, er velkomne.

Nyt fra DKKF

Meditations week-end på Magleås den 27.-28. januar 1989

»Du bliver som en frodig have, som et kildevæld, hvis vand aldrig svigter« Jesajas 58.11.

Kreativ omgang med bibelske tekster, meditative kropsovelser. Selverfaring på en ny måde, opdage sit eget indre kildevæld. Medbring farvestifter og varme sokker.

Pris: kr. 200.-
Week-enden ledes af sr. *Susanne Sønderbo*.
Tilmelding til *Marianne Plum*, 01 29 87 40 eller *Marlene Henriksen*, 01 42 61 38.

Academicum Catholicum

Indbyder til foredrag om den norske katolske forfatterinde Sigrud Undset ved dr. phil. Liv Blilkrud, Oslo, i Englesalen, Niels Steensens Gymnasium, Jagtvej 183 B, onsdag den 18. januar kl. 20.

Alle interesserede er velkomne.

Sakramentskirken

Forberedelse til pavens besøg:
I. Pastor C. Kozon: 18. januar: »Hvordan forbereder man et pavebesøg?«
II. Pater L. Dom SJ: 8. februar: »Om den katolske kirke efter Andet Vatikanconcil.«
III. Sr. Gisela Heftz CSJ: 8. marts: »Peterambedet og pavedømmet.«
Alle 3 onsdage begynder med messe kl. 19 i kirken. Nørrebrogade 27.

DUK-kalender

Karwoche den 17.-22.3. 1989 i Hamburg. Kurset henvender sig til ledere og udvalgsmedlemmer. Pris kr. 585,00. Tilskud kan søges.
Tilmelding og betaling senest 31.3. 1989.

Ledermøde Øst/Vest den 17.-19.2. 1989 i Odense.

Fællesmøde for alle KUK-ledere, dog kan kun 2 pr. menighed opnå rejseresurser.
Pris kr. 75,00 samt fællesrejse kr. 110,00.
Tilmelding og betaling senest den 1.2. 1989.

Årsmøde den 3.-5.3. 1989 på Ørborgen. For 2 delegerede/valgte repræsentanter fra hver menighed/lokalforening.
Pris kr. 150,00 samt fællesrejse kr. 110,00. (Kr. 160,00 hvis man er over 25 år).
Tilmelding og betaling senest den 20/1 1989.

Firmelsesweek-end Vest den 17.-19.3. 1989 på Ørborgen for alle konfirmander der bor på Fyn og i Jylland.
Pris kr. 150,00 - fællesrejse kr. 110,00.
Tilmelding og betaling senest den 1.3. 1989.

Påskelejr i Tyskland den 20.-27.3. 1989. Turen er for de 16-20 årige.
Pris kr. 800,00.
Tilmelding og betaling senest den 15.2. 1989.

Påskelejr på Øm den 22.-27.3. 1989. Denne lejr bliver et arrangement for hele familien. Pris: 0-2 år: 150,-, 3-10 år: 250,-, 11-14 år: 400,-, 15 år: 500,- samt fællesrejse: 4-10 år: 50,-, 11-25 år: 110,-, 26 år: 160,-.
Tilmelding og betaling senest den 15.2. 1989.

Kursus for lejrledere den 31.3.-2.4. 1989 på Ørborgen. Kurset er for alle ledere på DUKs sommerlejr i 1989. Kurset er gratis.
Tilmelding senest den 24.2. 1989.

Firmelsesweek-end øst den 14.-16.4. 1989 på Ørborgen for alle konfirmander der bor på Sjælland og Lolland-Falster.
Pris kr. 150,00 - fællesrejse kr. 110,00.
Tilmelding og betaling senest den 20.3. 1989.

Ministrantkursus den 21.-23.4. 1989 på Ørborgen. Tilmelding senest den 20.3. 1989.

Sportsdag den 29.4. 1989 på Niels Steensens Gymnasium. Arrangementet er for alle mellem 5-25 år.
Pris kr. 20,00. Fællesrejse kr. 50,00.
Tilmelding og betaling senest den 3.4. 1989.
Ministrantkursus den 2.-4.6. 1989 på Åsebakken. Tilmelding senest 12.5. 1989.

Ungdomsmesse med paven den 9.-11.6. 1989 i Vadstena, Sverige for alle der er fyldt 14 år. Pris kr. 350,00.
Tilmelding og betaling senest 01.3. 1989

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig:

Arrangement:

Dato: _____

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr. & by: _____

Fødselsdato: _____

Telefon: _____

Katolik: Ja: _____ Nej: _____

Deltager i fællesrejse: ()

Ankommer selv: ()

Postgirokonto 9 08 32 94

Danmarks unge Katolikker

Sekretariatet

Sct. Kjeldsgade 3

DK-2100 København Ø

Tlf. 01 20 63 63

Yderligere oplysning kan fås på DUKs sekretariat 01 20 63 63, hvor kursusoversigt også kan rekvireres.

Lourdes-aften

Torsdag den 9. februar 1989 i St. Augustins Kirke, Jagtvej 183. Kl. 19 messe, kl. 20 arrangement i Englesalen.

Det sker på Magleås

Søndag d. 15/1:

Ordrup Apotek.

Mandag d. 16/1-fredag d. 20/1: Direktoratet for gymn.skoleme og HF, studievejlederkursus.

Fredag d. 20/1-søndag d. 22/1: Menighedens Liv og kald v. kursuskonsulent Jan Lange.

Mandag d. 23/1-fredag d. 27/1: Direktoratet for gym.skolerne og HF, studievejlederkursus.

Fredag d. 27/1-lørdag d. 28/1: DKFF-retræte v. Marianne Plum.

Mandag d. 30/1-torsdag d. 2/2: Skolelederrettræte v. Biskop Hans L. Martensen.

Bistand

Katolsk menighedspleje

Bredgade 69A, st. 1260 København K.

Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 01 15 23 03. Postgiro 6466397.

Døde

Min elskede mand, vor kære far og farfar

William Stütz, Bjæverskov

er pludselig død for os efter kort tids sygdom. På familiens vegne

Sally Stütz
Benny og Tonny

Bisættelsen har fundet sted.
Hjertelig tak for al venlig deltagelse

Diverse

Ellen og Bene Larsens legat

til fordel for trængende, enlige, ældre og svagelige mennesker - såvel mænd som kvinder - fortrinsvis medlemmer af det romersk-katolske trossamfund i Danmark, uddeles af legatbestyrelsen i marts 1989.

Ansøgninger indeholdende navn, bopæl og alder samt kopi af socialindkomst skal være legatbestyrelsen i hænde senest 15. februar 1989.

Ansøgning stiles til Katolsk Bispekontor, Bredgade 69A, 1260 København K.

Annoncepriser:

Rubrikann. 1 sp. kr. 3,50

Tekstsideann. pr. sp. m/m kr. 4,50

Baronesse Rosenkrantz Charisius f. Oxholms legat

til hjælp for trængende indfødte medlemmer, mænd og kvinder, af de her i landet værende katolske menigheder, uddeles af biskoppen

Ansøgninger indeholdende fulde navn, stilling, alder og bopæl, skal med hensyn til trang, værdighed og medlemsforhold til en henværende katolsk menighed attesteres af to personer, hvoraf den ene skal være katolsk gejstlig. Desuden bedes kopi af socialindkomsten vedlagt.

Legatportionerne uddeles ikke for livstid, hvorfor tidligere legatnydere må indsende ny ansøgning. Ansøgningsfristen udløber den 15. februar 1989. Ansøgninger, som er indsendt efter dette tidspunkt, kan ikke komme i betragtning.

Ansøgning stiles og indsendes til Katolsk Bispekontor, Bredgade 69A, 1260 København K.

Bekendtskab

Alene-dame 39, polsk efterkomst, gymnasie-lærer, søger kontakt med en passende herre for evt. ægteskab. Billet mkr. 1280 katolsk orientering, Vesterbrogade 28,3, 1620 Kbh. V.

Sankt Mariæ Kirke Frederiksberg

Julebasaren den 4. december til fordel for Caritas gav et overskud på 6.400 kr. En varm tak til alle, der har hjulpet og vist deres interesse.

Lodtrækning:

Rød nr. 17: Sølvstet

Rød nr. 91: Sherry

Blå nr. 71: Broderi

Blå nr. 84: Brød.dug

Lotteri

Ved Mor Teresa basaren i Roskilde den 25.-27. november 1988 blev følgende numre udtrukket: Lyserød: 11 og 26. Rød: 71 og 46. Orange: 23 og 36. Blå: 15. Grøn: 39 og 4. Hvid: 81.

Henv. tlf. 02 35 78 13.

Hjertelig tak til alle, som bidrog til det flotte overskud på kr. 60.000.

Birgitte Leth-Møller.

Nyhed Stig Rolvsen

Katolske Udsagn

300 korte tekster om den kristne tro i almindelighed og den katolske tro i særdeleshed.

63 sider - 90 kr., sendes portofrit.

ROSARIO forlag
Grønhøjgaardsvej 181
2630 Taastrup

Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger katolske Menighedsplejer værelse el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolske Menighedsplejer 01-15 23 03 eller privat 01-14 69 36.

Salg og service

BENZONS BEGRAVELSES-FORRETNING

34 46 01 - 86 60 56

DØGNVAGT: 01 - 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelse og bisættelse ordnes smukt og rimeligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Begravelsesforretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.

DØGNVAGT
01 55 55 55

Bedemand Hardy Nielsen

Amagerbrogade 155
Filial: Taastrup 02 99 01 58

Der er mange bedemænd
Deres hedder

ERIC KVIIST

- han er katolik
og har kontor på
Søborg Hovedgade 94
og træffes på

01-69 86 81

DØGNET RUNDT

Jeg kommer gerne hjem til Dem for at træffe de nødvendige aftaler.

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.

Naboløs 3, 1206 København K.
Tlf. 01-11 72 37. Aften: 02-85 39 40

Det umulige klarer vi når De ringer.
Mirakler tager lidt længere tid.

BLOMSTERDEKORATIONER
(GENTOFTE BLOMSTER)
Gentoftegade 26 - 2820 Gentofte
Telefon 01 65 55 47 - 01 65 11 44

GARTNER
IVAR DONNEMOSE

Malermester
Flemming Pullich
01 29 78 84

Malermester
VILLY HANSEN
Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. (05) 81 69 62 og 83 29 37

Murermester
Bernhardt Christiansen
Solbævej 8, Sabro.
Tlf. 06 94 82 10

MØBLER

Søger De kvalitetsmøbler, så aflæg vor forretning et besøg og se vort store udvalg i reoler, opholds- og spisestuer.

ANDERS SVENDSEN
Nordre Frihavnsgade 13
København Ø.
Tlf. 01 26 60 70

Revision - Bogføring - Skat

- den Registrerede Revisor rådgiver

REGISTRERET REVISOR FRM
Jørgen Brangstrup
DJALMA LUNDS GÅRD 14, 1.
4000 ROSKILDE. 02 35 10 35

Nyt dokument på vej om liturgi-reformen

Rom, (KIPA) - Pave Johannes Paul II har meddelt, at et nyt dokument om liturgien snart vil blive udsendt. I den nye skrivelse vil paven gå nærmere ind på den liturgi-reform, der blev indledt med koncilet for 25 år siden, og som trods mange »retstri-

dige fortolkninger« alligevel har fået kirkens bønsliv til at blomstre.

Liturgi-konstitutionen »Sacrosanctum concilium« blev som det første koncils-dokument offentliggjort for 25 år siden og betegnes som en milesten i kirkens historie.

11.300 politiske fanger på Filippinerne

Manila, (KIPA) - Ifølge en katolsk menneskerettigheds-kommission på Filippinerne er 11.300 mennesker fængslet siden Corazon Aquinos overtagelse af præsident-posten af hensyn til statens »indre sikkerhed«. I tiden mellem februar 1986 og juni i år er 507 mennesker henrettet uden retssag, 149 er bortført og 159 tortureret ihjel, meddeler lederen af »Task Force Detainees« en indsatsgruppe for fanger, søster Mariani Dimaranan.

Søster Dimaranans

hjelpeorganisation bliver blandt andet støttet af en sammenslutning af katolske ordensledere. Formanden for regeringskommissionen for menneskerettigheds-spørgsmål, Mary Bautista bestrider ikke tallene, men betoner, at »det ikke er retfærdigt at gøre regeringen ansvarlig for dem«. Årsagen til disse brud på menneskerettighederne er først og fremmest de dårlige økonomiske forhold og kommunistiske oprørers væbnede opstand!

Kardinal Joachim Meisner i audiens hos paven i anledning af sin udnævnelse til ærkebiskop af Köln. Foto KNA.

Berlins kardinal J. Meisner ny ærkebiskop af Köln

Efter flere måneders tv-trækkeri mellem domkapitlet i Köln og Vatikanet om udnævnelsen af en ny ærkebiskop som efterfølger for Joseph Höffner, er kardinal Joachim Meisner, som er østtysk statsborger, nu udnævnt til ærkebiskop i Köln.

Siden Vatikanstaten blev oprettet i 1929 har der eksisteret et konkordat mellem Vatikanstaten og det daværende Preussen om besættelsen af visse vigtige ærkebispem embeder i Tyskland. Ifølge dette konkordat fra 1929 skal domkapitlet i Köln foreslå tre kandidater, hvoraf Rom kan vælge én. Efter kardinal Höffners død for 14 måneder siden, har Rom ønsket at vende op og ned på konkordatets bestemmelse, ved selv at foreslå tre kandidater, som domkapitlet i Köln kunne vælge imellem. De

tre var Joachim Meisner, Berlin, ærkebiskop Dyba, Fulda og Josef Cordes, medlem af kurien i Rom. Domkapitlet afviste fremgangsmåden under henvisning til konkordatets paragraffer, mens det understregede, at kapitlet naturligvis ikke havde noget imod de tre foreslåede kandidaters person som sådan.

Det trak op til en diplomatisk krise mellem Rom

og den tyske forbundsrepublik, da ministerpræsidenterne for Nordrhein-Westfalen og Rheinland-Pfalz, Johannes Rau og Bernhard Vogel indbød den pavelige nuntius i Tyskland, Joseph Uhc for at påminde Vatikanet om konkordatets stadige gyldighed, hvorved det er domkapitlet, som foreslår Rom sin nye ærkebiskop, ikke omvendt.

Bølgerne er gået højt i den tyske presse, som bl.a.

har hævdet, at Vatikanet kun respekterer indgåede konkordater for at tilgode egne interesser.

Kurien i Rom har gjort gældende, at når et domkapitel ikke kan bestemme sig, tilfalder retten til at vælge en kandidat automatisk paven alene. Det er denne fortolkning af forslagsbestemmelsen i konkordatet, Rom nu har gennemtrumfet ved at udnævne en af sine kandidater.

Protester i Köln

Köln, (KIPA) - 38 præster i ærkebispedømmet Köln kalder det »et trist bevis på manglende tiltro til den stedlige kirke«, når Vatikanet ikke har accepteret et eneste af domkapitlets tre forslag til udnævnelse af en ny ærkebiskop for Köln. I et offentligt brev til domkapitlet kritiserer præsterne, at en sådan centralistisk praksis kan finde sted i strid med det sidste koncils ånd.

Det siges ofte nok, at kirken ikke blot kan sammenlignes med en demokratisk organiseret stat, men det er meget værre, når den »i praksis er mere orienteret i retning af et totalitært system«, hedder det videre i brevet, hvor præsterne tilsiger deres solidaritet med domkapitlet, der ikke har villet vælge nogen af de kandidater, som Rom har foreslået.

Erstatning for tortur til kendt sort præst

Johannesburg, (KIPA) - Den sorte, sydafrikanske gejstlige, Smangaliso Mkhathshwa har fået ca. 100.000 kr. i erstatning af regeringen for at være tortureret under et fængselsophold. Dette meddeles af generalsekretæren for den sydafrikanske bispekonference i Johannesburg.

To år uden dom

Mkhathshwa erklærer, at han er lovet erstatningen af den sydafrikanske justitsminister, Adriaan Vlok, selv om regeringen afviser ethvert ansvar for torturen. De direkte ansvarlige vil heller ikke blive retsforfulgt.

Mkhathshwa blev arresteret i 1986 og uden dom indsat næsten to år i et fængsel. Ifølge øjenvidner er han flere gange blevet tortureret og ydmyget. Efter sin løsladelse for nylig er Mkhathshwa udnævnt til generalsekretær for instituttet for sammenlignende teologi.

Smangaliso Mkhathshwa.

Chefredaktør Sisulu fik pålagt husarrest

Sydafrikanske biskopper protesterer

Pretoria, (KIPA) - Sydafrikas katolske bispekonference har i en erklæring skarpt fordømt sanktionerne mod chefredaktøren for det sydafrikanske blad »New Nation«. Redaktør Zwelakhe Sisulu er i praksis pålagt husarrest, og »denne foranstaltning er

en massiv uretfærdighed, især fordi der indtil nu ikke er givet overbevisende grunde for sådanne represalier«, hævder biskopperne.

Bladet »New Nation« udgives af biskopperne i Sydafrika.

Der bygges alligevel kirker i de rumænske nye byer

Wien, (KIPA) - Den rumænsk-ortodokse kirke regner med, at der også kan bygges kirker i de planlagte nye landbrugsindustrielle landsbyer i Rumænien. Det mener den rumænske biskop Nifon Mihaita, som for nylig havde en samtale med »Kalhpress« i Wien.

Vil gå meget langsomt

Biskoppen hævder i øvrigt, at »denne moderniseringsreform« med ødelæggelse af tusinder af gamle rumænske landsbyer ikke vil ske helt så hurtigt, som man tror i Vesten. Gennemførelsen af planen vil i hvert fald løbe over årtier.

»Hvad kirken angår, så har staten lovet, at kirker, seminarier og historiske

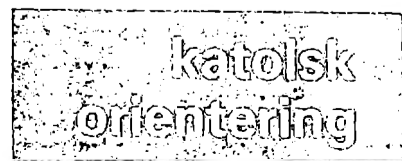
bygninger så vidt muligt skånes«, siger biskoppen og fortsætter med at oplyse, at hvor ødelæggelse af kirker er nødvendig. »vil man bygge andre i stedet for«.

I nærheden af Bukarest er således opført en ny landsby Mihaliesti. Den oprindelige by og herunder kirken blev ødelagt, og nu opføres en ny kirke »på statens regning«.

Ingen katastrofehjælp til kristne i Pakistan

Lahore, (KIPA) - Kristne i Pakistan er ifølge udtalelser fra en derværende katolsk præst forbigået i katastrofehjælpen efter de seneste store oversvømmelser. »Selv om de kristne er lige så meget borgere i landet som muslimerne, er de blevet udelukket fra myndighedernes hjælp« hævder pastor Joseph Louis fra Shadara. Dette er et

af mange beviser på, at kristne i Pakistan diskrimineres på alle måder. Alene i bispedømmet Lahore er mere end 35.000 mennesker ramt af oversvømmelser i september. Ærkebiskop Jon Joseph har appelleret til Caritas Internationalis om at sende forstærket hjælp til de kristne i Pakistan.

Redaktion:
Pastor Willem Wuyts (ansvarsh. redaktør).
Konsulent Hans Jørgen Johansen (redaktør).
Journalist Knud Holsted Kluge (red.sekretær).

Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 4.,
1620 København V. Telefon 01 21 14 44.
Redaktionelle medarbejdere:
Kirsten Szaraffin og Ruth Plum.
Tryk: Ny Dag, DK-4900 Nakskov. Oplag 18.500.

Næste nummer
udsendes
den 25. januar

katolsk orientering

Det etiske Råd og hjernedøden, side 5
Orientering fra sognene, side 6-11
Katolsk brug af medierne, side 12
Caritas i Honduras, side 13

Indsamling til pavens besøg

Når pave Johannes Paul II kommer til Danmark 6.-8. juni kommer han som vores gæst. Det er de nordiske biskopper, som har inviteret ham.

Det er en kæmpe-opgave, som bispedømmet har påtaget sig ved at invitere paven. Inden for to døgn skal der afvikles to messer, hvor der ventes mere end 10.000 deltagere til hver.

Derudover bliver der en række andre arrangementer, og der skal udgives tryksager og meget andet i forbindelse med besøget.

Intet af dette er gratis. Ganske vist kan vi forvente at få dækket en del af udgifterne fra andre sider, men en del kommer vi selv til at betale. Bispekontoret har derfor udsendt girokort til alle katolske

husstande med opfordring til at indbetale et beløb til finansiering af pavebesøget.

150 kr. pr. husstand

Hver husstand opfordres til at indbetale 150 kr. på det nylig tilsendte girokort. Beløbet svarer i virkeligheden meget godt til,

hvad det koster at have en gæst privat.

Paven kommer som vores gæst, og derfor er det rimeligt, at vi selv betaler en del af udgifterne. Ethvert beløb er selvfølgelig velkomment, og biskoppen anbefaler alle at bakke op om indsamlingen.

Bispekontoret

Ungarns parlament støtter pavens fredsbudskab

Budapest (KIPA) – Under et møde i det ungarske parlament den 21. december sidste år indtraf en begivenhed uden sidestykke i det kommunistiske Østeuropa: Med kun en stemme imod vedtog man at pålægge udvalget for udenrigsanliggender offentligt at støtte pavens budskab til verdensfredsdagen (den 1. januar 1989), hvad angår mindretalsrettighederne.

Pavens fredsbudskab var fremsendt til den ungarske regering ad diplomatiske kanaler. Formanden for udenrigs-udvalget, *Matyas Szürös* betegnede det som »et dokument af overordentlig stor betydning«. Dagen efter blev budskabets hensigter officielt omtalt som helt i overensstemmelse med »de grundlæggende målsætninger i den ungarske politik«.

Vilje til at sikre menneskerettigheder

Pavens budskab fremhæver racemæssige, etniske, religiøse og kulturelle mindretals rettigheder til at eksistere, bevare deres sprog og kultur og frit udøve deres religion. Ved at støtte dette budskab har det ungarske parlament kundgjort viljen til at sikre grundlæggende menneskelige rettigheder og samtidig fremhæve det konstruktive forhold mellem kirke og stat.

Det blev i parlamentets

vedtagelse videre betonet, at gennemførelse af fælles statslige og kirkelige arrangementer både nationalt og internationalt om mindretalsproblemerne var en måde at udtrykke det positive samarbejde på.

Efterfølgende dokument om mindretalsrettigheder?

Den evangelisk-reformerte biskop *Karoly Toth*, der er medlem af parlamentet, hilste ligeledes pavens budskab velkommen og opfordrede parlamentet til i vedtagelsen også at være »konkret« og komme med præcise udtalelser om mindretals-situationen i Ungarn - og i Rumænien. Han opfordrede ligeledes regeringen til at foreslå FN at vedtage en proklamation om nationale og etniske mindretalsgruppers rettigheder.

Under audiensen forærede PLO's leder Yassir Arafat paven en julekrybbe i perlemor. Foto KNA.

PLO's Arafat i Vatikanet Håb om en palæstinensisk-israelsk fred

Rom, (KIPA) – Pave Johannes Paul II håber, at palæstinenserne og israelerne snart vil optage virkelige fredsforhandlinger. Under en audiens for PLO-chefen *Yassir Arafat* bekræftede paven Lillejuleaften sin overbevisning om, at begge folk »har grundlæggende ret til et eget fædreland, hvor de kan leve i fred, værdighed,

sikkerhed og harmoni med de omgivne folk«.

Paven modtog Arafat, fordi han vil støtte en dialog i det nære Østen som den eneste vej til en retfærdig løsning i området, hedder det i en erklæring fra Vatikanet. Herunder må enhver form for vold og især terror være udelukket.

Over for Arafat betone-

de paven, at den nære julefest fæstnede hans blik endnu skarpere på det palæstinensiske og det israelske folk, der »lever i det land, hvor fredens fyrste er født«. Paven udtrykte håbet om, at »der hos alle parter styrkes en bevidsthed om, at yderligere fremskridt mod fred og retfærdighed kun kan opnås gennem konkrete anstrengelser og et ægte beredskab til gensidig forståelse«.

Arafat var ledsaget af PLOs »udenrigsminister« *Khaddumi* og tre andre personer under stor sikkerhedsmæssig beskyttelse. Under den 20 minutter lange samtale gav PLO-chefen paven et krybbebillede i perlemor og sagde hertil: »Jeg giver Dem denne krybbe, også selv om det i år er svært at fejre jul i Betlehem«. Paven modtog gaven »med glæde«.

Kirkerne fortrænges snart fra sygehusene i Sydafrika

Windhoek, (KIPA) - De sydafrikanske myndigheder har meddelt de kristne kirker i Namibia, at de kirkelige sygehuse og andre sundhedsinstitutioner ikke mere kan opretholde fri personale-ansættelse, og at der skal indgås aftale med staten i hvert enkelt tilfælde. Meddelelsen er

givet med en officiel bekendtgørelse fra den sydafrikanske sekretær for Ovamboland, *F. Viljoen* og er rettet til de katolske og protestantiske biskopper i Namibia.

Det gælder desuden, at staten fra den 1. april 1990 ikke længere vil betale løn for ansatte i kirkelige syge-

huse. »Hvis kirkerne ikke selv kan betale deres sundhedstjeneste, må de overlade den til staten«, hedder det videre. Det forlyder, at biskopperne vil protestere mod myndighedernes beslutning, da mere end halvdelen af Namibias sundhedstjeneste varetages af kirkerne.

5155 19
52214
NIELS STEENSENS BIBLIOTEK
STENOSGADE 9 ST TH
1616 KØBENHAVN V

katolsk orientering

Tilsendes vederlagsfrit alle katolske husstande i Danmark i 20 numre om året, som regel 2. og 4. onsdag i måneden. Abonnementspris i øvrigt 200 kr. årligt. Adresseændringer: Katolsk bispekontor, Bredgade 69 A, 1260 København K. Tlf.: 01 11 60 80. Giro 600 14 71 Ansvarstiftelsen, samme adresse.

Femte møde mellem kristne og muslimer i Genève

»Fred og retfærdighed« var hovedemne før mødet

Genève, (KIPA) - Det femte møde mellem kristne og muslimer blev afholdt kort før jul. Omkring 30 eksperter og fremtrædende repræsentanter for begge religioner førte samtaler i det ortodokse center i Chambésy ved Genève. Mødet blev gennemført under protektion af kronprins Hassan af Jordan og metropolit Damaskinos, Schweiz. Hovedemnet var »Fred og retfærdighed«, - et emne, der ikke alene står på dagsordenen for Kirkernes Økumeniske Råd med henblik på verdensfredskonferencen i 1990, men også i højeste grad optager den arabiske verden.

Gudstro og næstekærlighed

Deltagerne var enige om, at troen på Gud stadig giver sig udtryk i det rent menneskelige, d.v.s. at troende menneskers forhold til Gud genspejler sig i deres forhold til medmennesket. Fred og retfærdighed - i frihedens og kærlighedens ånd - er netop et udtryk for denne vekselvirkning mellem Gud og mennesker indbyrdes, og den er absolut væsentlig for det religiøse liv.

Enhver adskillelse mellem troen på Gud og forholdet til næsten har virkninger på det sociale og det internationale plan. Når f.eks. et religiøst samfund ikke tager hensyn til de menneskelige behov, er det fordi troens natur ikke respekteres eller direkte forfaltes. Omvendt gælder det, at enhver stræben efter fred og retfærdighed, som ikke har et religiøst motiv, men alene bygger på ideologi, vil komme til kort. Den mangler den såkaldte transcendentale dimension, d.v.s. det, der fører ud over mennesket, og som er ubetinget nødvendigt for at opnå virkelig fred og retfærdighed.

Man kan ganske vist nå frem til et vist mål af fred og retfærdighed uden et religiøst motiv, men frihedens og kærlighedens dimension vil mangle og dermed medlidigheden. Et vist mål af menneskerettigheder kan opnås, men det enkelte menneskes identitet og en egentlig respekt for den menneskelige person fornægtes.

Den nuværende krise omkring fred og retfærdighed, den manglende opfyldelse af menneskerettighederne og den sociale ulighed hænger sammen med

de ovennævnte grunde. Muslimer og kristne er sig bevidst, at den eneste måde, hvorpå nutidens civilisation kan helbredes for dens alvorlige sygdom, er den rette forståelse af religionen. Kun en sådan forståelse kan hjælpe til at genfinde det sande og fulde indhold i menneskerettighederne og dermed føre til retfærdighed og sand fred.

Fælles værdier

For både islam og kristendom er fred og retfærdighed værdier, der også har indflydelse på den enkelte personlige liv, familielivet og samfundslivet. For begge religioner er troen hovedkilden til virkeliggørelsen af disse værdier. Gud er nemlig den, der kalder mennesket til at opfylde de forpligtelser, som freden og retfærdigheden kræver. Det betyder blandt andet, at religiøse principper skal være indeholdt i og genspejles i samfundets skik og brug, love og systemer. Først da vil det være muligt, at mennesket allerede i det jordiske liv vil opnå lykke. Den fred, som kristne og muslimer stræber efter, er en fred, der bygger på retfærdighed.

Ungdommen har en ganske særlig rolle i arbejdet med at udbrede freden og retfærdigheden, først og fremmest i kontakten med andre unge, i deres eget familieliv, i de grupper de tilhører, i deres uddannelse på arbejdspladser eller i skoler, i foreninger, religiøse og kulturelle centre, i massemedier og på møder.

Menneskerettigheder

Gud er alle menneskerettighedens kilde, og deltagerne i mødet understreger menneskerettighedernes vidtrækkende betydning. De er enige om, at fremskridt for mennesker ikke er mulige, hvis disse rettigheder ikke respekteres i enhver menneskelig sammenhæng. Det betyder, at menneskerettighederne er afgørende værdier for alle mennesker uanset religion, race eller køn, alder og nationalitet. I den forbindelse fordømte deltagerne alle former for race-diskrimination.

Jerusalem

I begge religioners historiske fremstilling af den hellige stad Jerusalem fremhæves, at alle troendes rettigheder blev respekteret og forsvaret under det

musliske herredømme og i overensstemmelse med storkaliffen Umar's oprindeligt fastsatte regler.

Kongeriget Jordan har været tro mod ånden i disse regler både i lovgivning og praktisk administration, og Jordan har altid bestræbt sig på at sikre de troende inden for alle religioner deres samvittigheds- og religionsfrihed.

Deltagerne i mødet gav ved afslutningen udtryk for deres store bekymring over de stadige trusler mod Jerusalem fra de omliggende besatte områder. De var enige om, at alle initiativer fra de arabiske lande med henblik på at opnå en retfærdig og varig fred i Det hellige Land må støttes.

Kardinal Joseph Ratzinger fra mødet i Genève:

Kirken må ikke blive en politisk fredsbevægelse

Genève, (KIPA) - Kardinal Joseph Ratzinger fremhævede under sin deltagelse i det femte møde mellem muslimer og kristne i Genève, at kirken ikke må blive en slags politisk fredsbevægelse. Kirken skal deltage i freds-diskussionen og være en »fredens rådgiver« og selv udgøre et fredens rum. Det er også kirkens opgave at skærpe samvittigheden for og opdrage til at holde vejen gangbar mellem anarkiets og tyranniets dybe svælg.

Fredskoncil umuligt

I arbejdet for freden vil kirken »ikke yde mere, men tværtimod mindre, hvis den forlader troens område, opdragelsens, vidnesbyrds, vejledningens, bønnens og den tjeneende kærligheds område for at forvandle sig til et direkte politisk aktionsfællesskab«, sagde kardinalen. Derfor er planerne om at afholde et »religionernes fredskoncil« umulige forstået ud fra kirkens eget væsen. Kirkens repræsentanter har »ikke lov til nogen direkte politisk aktion«, det er ikke deres opgave, hverken over for de troende og navnlig ikke over for Gud.

Verdensunion af religioner

Et forsøg på at oprette »en slags verdensunion af religioner som et fredens verdensrige« vil uundgåeligt gøre verdensfred til et absolut gode og gøre alle andre religiøse indhold og handlinger til blot at være midler for at nå dette gode. »Men en Gud, der

gøres til middel for formøntlige højere mål, er ikke længere Gud. Han har opgivet sin guddommelighed for noget højere, som han selv må tjene. En på denne måde opnået fred vil ifølge sit væsen enten slå om i en totalitær tænkning, der udelukker andre opfattelser, eller føre til en verdensborgerkrig«, hævdede kardinalen.

Kardinal Ratzinger

Trusler mod freden

Blandt truslerne mod freden nævnte kardinal Ratzinger en altomfattende verdenskrig såvel som en »konventionel krig« af begrænset omfang, men også tabet af staternes indre fred og tyranniet, hvor uret ophøjes til ret. Han henviste her til befrielsesbevægelserne, der griber til vold, og som anser den statslige retsmagt som uretmæssig og deres egne handlinger som den eneste måde at opnå fred på. Denne ofte meget grusomme og blodige kamp bliver af mange anset for en ligefrem hellig sag, skønt de ellers opfatter sig selv som pacifister.

Kardinal Meisner blev faktisk valgt med absolut flertal

En KIPA-kommentar til bispevalget i Köln

Bonn, (KIPA) - Hvis kardinal Joachim Meisner kunne have deltaget i valget af den ny ærkebiskop i Köln, så ville han højst sandsynligt og uden større opsigt være valgt for flere måneder siden. Det krævede absolutte flertal kunne imidlertid ikke opnås, og derfor blussede diskussionen op om hvem, der i grunden burde og kunne være valgberettigede. Mod slutningen drejede debatten sig alene om domkapitlets manglende beslutningsdygtighed.

Ironisk nok

Efter valgordningens ændring ved pavens indgriben viste det sig ironisk nok, at kardinal Meisner faktisk fik absolut flertal. Det vil uden tvivl blive tydet som et positivt tegn

ved den ny ærkebiskops indsættelse.

To ting bør man imidlertid hæfte sig ved. For det første har paven påny vist, at han fra sin topstilling i kirken med den største beslutsomhed fremmer de kandidater, han anser for at være de bedste. For det andet, at paven bedre er i stand til at varetage den lokale kirkes tarv i Det andet Vatikanconcils ånd, end de troende og klerikerne.

For katolikkerne i ærkebispedømmet Köln er det vigtigste nu, at de kan hilse en ny ærkebiskop velkommen, som har bevist sine gode kvaliteter som sjælesørger og kirkeleder fra den tidligere post i verdenskirkens vanskeligste bispedømme, nemlig Berlin. Uden at mindske

den nødvendige afstand til den ateistiske statsledelse i DDR lykkedes det Meisner i sin 13 årige virksomhed som biskop for hele Berlin og i de 6 år som formand for Berlins bispekonference at sikre de 1,1 millioner katolikker i DDR vilkår til at praktisere deres kristendom uden at måtte give afkald på rettigheder som statsborgere.

Indflydelsesrigt bispedømme

I Köln vil han blive vurderet efter, hvordan han vil virkeliggøre sin hensigt om »at være kirke i denne verden og for denne verden«. Han kommer ind i »en anden verden« i et af de mest indflydelsesrige bispedømmer i kirken.

Kölner-katolikkerne venter og håber på en sjælesørger for deres bispedømme. Men medansvaret for hele den katolske kirke, der var de to foregående ærkebiskopper klart bevidst, kan den ny ærkebiskop ikke se bort fra.

Se også artiklen side 12.

Kardinal Meisner

Pavens repræsentant indvier tavlen.

Mindeplade for Steensen afsløret i Vatikanet

En af de mest charmerende renæssancebygninger i Rom ligger i Vatikanets haver bag Peterskirken, fjernt fra storbyens larm og ikke tilgængeligt for turister, *Villa Casino Pio IV*. I tidligere århundreder var den en slags sommerhus for paverne. Nu er den hjemsted for *Pontificia Academia Scientiarum*, det pavelige videnskabernes akademi, et fornemt selskab, der som medlemmer har fremragende videnskabsmænd fra mange lande. Således har også to danskere været medlemmer, *Niels Bohr* og *Bengt Strømgren*.

Dansk repræsentation

I denne bygning foregik der d. 10. december en lille højtidelighed, hvorunder der afsløredes en mindeplade for Niels Steensens saligkåring, skænket af Københavns Universitet og Nordisk Insulinlaboratorium. Laboratoriet var repræsenteret af direktør *Henry Bren-*

num, universitetet af professorerne *Arne Noe-Nygaard* og *Egill Snorrason*, der ved afsløringen holdt en tale på formfuldendt latin.

Paven lod sig repræsentere

På det Pavelige Videnskabernes Akademis vegne modtog dets præsident, professor *Marini-Bettolo* pladen og takkede. Pave *Johannes Paul II* lod sig repræsentere ved monsignore *Edward Cassidy* fra Statssekretariatet, der også foretog indvielsen af tavlen (se billedet).

Blandt de tilstedeværende var endvidere præsidenten for Roms Videnskabernes Akademi, rektor for Roms Universitet, direktør for det Pavelige Videnskabernes Akademi, dr. *Renato Dardozi*, og fra dansk side også den tidligere ambassadør ved Pavestolen, *Troels Munk*.

Tavlen er hugget i hollandsk granit, og dens latinske tekst kan gengives således i oversættelse:

Niels Steensen
1638 - 1686

banebrydende forsker i anatomi og geologi som var født i Danmark og som Rom optog i sin tro og udmærkede med bispæværdigheden blev af pave Johannes Paul II i 1988 optaget blandt de salige. Til minde herom sattes denne tavle d. 23/10 1988 af

Københavns Universitet
Nordisk Insulin Laboratorium Danmark

Meddelelse fra Bispekontoret:

Abstinens- og fastedage

Der er i forbindelse med faste- og påsketiden to officielle abstinens- og fastedage: *askeonsdag* og *langfredag*.

Efter kirkerettens bestemmelser betyder abstinens, at man lader være med at spise kød. At faste betyder, at man kun spiser ét egentligt måltid om dagen og lader de øvrige

måltider være et minimum, hvis man ikke helt undlader dem.

Personer fra 15 år indtil 60 år er forpligtet af abstinensbestemmelserne, og personer fra 18 år indtil 60 år er forpligtet af fastebestemmelserne.

Formålet med disse bestemmelser er at hjælpe os til at gøre bod, som kirken

forpligter til. Derfor opfordres man til at gøre bod ikke blot på de to officielle

dage og på den forpligtende måde, men mindst én gang om ugen - helst om fredagen, som er kirkens traditionelle bodsdag. Den minder os om Jesu Kristi lidelse og død. Man opfordres også til at finde andre former for bod.

Rettelse til bispejubilæum

I artiklen om biskop Suhr's bispejubilæum i »katolsk orientering« nummer 1 i år stod, at Hans L. Martensen blev viet til biskop i 1957. Vielsen foregik den 16. maj

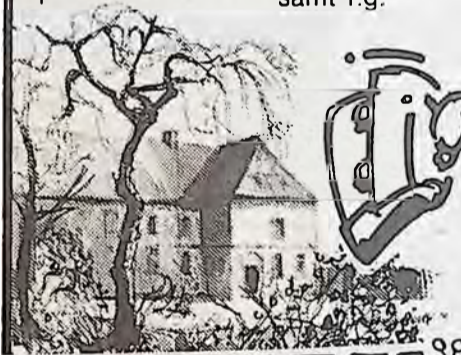
1965. I 1953 ophøjede Pius XII Danmark til et selvstændigt bispedømme og ikke som skrevet et elskværdigt bispedømme. Undskyld fejlene!

Sidste år gik Egon i 9. klasse og var til orienteringsmøde på Niels Steensens Gymnasium på Østerbro. Det var hyggeligt, og han fik en masse at vide. Egon var ikke længe om at beslutte sig: Nu går han i 1.g og er glad for sit valg.

Og så forleden kom han hjem med en god nyhed til lillesøster Kristine: NSG har besluttet at åbne for optagelse af elever i 6. klasse. Så Kristine kan begynde allerede til sommer! Hun kan blive fortrolig med sine lærere, før det for alvor går løs i 9. og 10. klasse. Og hun kan møde gymnasielærerne, når skolen laver Operation Dagsværk, emneuge osv.

Det er en stor fordel at kende det hele, før man vælger gymnasium. Og at kunne blive på sin gamle skole, når man starter i 1.g.

Kom og besøg os - og tag dine søskende med, så vi kan vise jer hele skolen. Vi optager elever i 6., 7., 8. og 10. klasse samt 1.g.

ORIENTERINGS- MØDER

Alle møder afholdes kl. 19.30
Indgang: Skt. Kjeldsgade 3

Hovedskolen

6. & 7. kl.: Torsdag den 2/2
8. & 10. kl.: Onsdag den 25/1

Ansøgningsfrist: 10. februar 1989
Ring og få tilsendt ansøgningskema og informationsmateriale: 01 20 93 40.

Gymnasiet

1.g.: Torsdag den 26/1

Ansøgning sker gennem din nuværende skole.

Vil du vide mere?
Ring 01 20 93 40

Egon har en lillesøster...

Niels Steensens Gymnasium og hovedskole

Sankt Kjeldsgade 3, 2100 København Ø, Telefon 01 20 93 40

NSG er en privatskole. Det betyder, at vi lægger vægt på at skabe et spændende og tolerant miljø, hvor gensidig respekt er målet.

Det er også en katolsk skole med holdning. Niels Steensen (1638-86) er en af de største, danske naturvidenskabs-

folk i historien. Gennem sine studier fik han øjnene op for, at der måtte være en sammenhæng bag alle de ting, han så. Fra det øjeblik var religionen lige så vigtig for ham som videnskaben. Han blev katolik og senere biskop, og arbejdede resten af sit liv for de fattige.

Vi vil også gerne skabe en sammenhæng mellem livet på skolen og verden uden for.

Der er mulighed for reduktion af skolepenge og for transporttilskud.

Tanker fra en opvaskebalje

Vi var tre piger, der hyggede os med at vaske op efter kirkekaffen. Snakken gik lystigt, som den jo gør, når man vasker op efter kirkekaffe, og vi havde det rart. Af en eller anden grund drejede samtalen sig pludselig hen på pavens meditation over kvindens værdighed og kald. Der var bred enighed imellem os om, at vi var meget glade for denne apostolske skrivelse, - i alle tilfælde at dømme efter det resumé, vi har af skrivelsen, den fulde ord-

lyd er jo endnu ikke udgivet på dansk.

Det er ofte svært at være kvinde og mor i det moderne samfund. Det hændes endnu i 1988, at kvinder bliver degraderet til at være genstand for mænds herredømme og besiddelsestrang, og kvinder bruges endnu som blikfang i salg og reklame. Kvindeligt værdighed er et næsten ukendt fænomen i dag, og respekt for kvinden som mor er næsten lige så ukendt.

Skal vi som kvinder gø-

re os gældende i det moderne samfund, er det vigtigt, at vi respekteres og accepteres, ikke alene for vore meninger og vor intelligens eller vor kunnen, men også for det, vi først og fremmest er, - nemlig kvinder, - og, - i mange tilfælde, - også mødre.

Hverken kvinder eller mænd er mindreværdige væsener, vi er alle mennesker, sat her på jorden af vor Gud, som templer for hans ånd.

Kvindedebatten i de sidste mange år har skabt usikkerhed

I sidste nummer af »katolsk orientering«, undrer sr. Susanne sig over hvorfor der netop kommer en apostolsk skrivelse om kvindens værdighed og ikke om mandens værdighed - eller mangel på samme?

Når sr. Susanne engang får læst hele pavens skrivelse (kan varmt anbefales de 80 deltagere samlet på kvindeweekend på Øm-borgen den 11.-13. november) vil hun finde ud af, at

anledningen til pavens apostolske brev skal ses på baggrund af den »kvindedebat«, der har fundet sted de sidste mange år, og som bl.a. (på godt og ondt) har skabt en del usikkerhed og opbrud omkring kvindelige roller og værdier i familie og samfund. Hvad er vel mere naturligt - efter Maria-året - end at kirkens lærerembede lader sin vejledende røst høre i denne væsentli-

ge debat, en debat som sr. Susanne i øvrigt selv har været med til at sætte igang og til at holde igang.

Det er et utaknemligt job at være pave i dag. Undlader han at tage stilling til kvindespørgsmålet, beskyldes han for at ignorere kvinderne. Forsvarer han kvindens værdighed, beskyldes han for diskriminering.

Martin Bergsøe

Identitetskrise for kvinder og mænd

Der er en debat i gang, især siden 1968, vedrørende kvindens rolle i mange forskellige sammenhænge. Denne debat har rejst mange spørgsmål og også skabt meget forvirring, der har forplantet sig til mange

i kirken. Den har desværre været med til at skabe en identitetskrise, for både mænd og kvinder, der nu har været i 20 år.

I sin skrivelse, *Mulieris Dignitatem*, har paven simpelthen og meget

apropos benyttet lejligheden i Maria-året til selv at bidrage til denne debat, og det på en måde der minder os om kirkens lære, og hvad kirken mener.

Michael Grant

Gerne i nutidigt sprog

For en ganske almindelig læser var det en tung sag at komme igennem det pompøse apostolske brev »Om kvindens værdighed«. Om det var selve indholdet eller sproget, som bestemt

ikke fremmer forståelsen, det skal være usagt. I hvert fald bør det følges op af en nærmere fortolkning og gerne i en almindelig sprogbrug. Først da vil det være muligt at forstå den

dybere mening og egentlige hensigt med den lange skrivelse.

I øvrigt var det interessant at læse kommentaren fra det engelske Catholic Herald. J.J. Christensen

Kor på 90 til pavemessen i Øm

90 kvinder og mænd har meldt sig til koret, der skal synges under pavemessen i Øm onsdag den 7. juni.

Koret har her i januar allerede været samlet 4 gange for at øve, og korleder Svaning Ravn har meddelt koret, at opgaven

det næste halve år prioriteres meget højt.

Korets medlemmer kommer fra 4 fynske og 18 jyske byer og består af følgende stemmer: 34 sopran, 30 alt, 13 tenor og 12 bas.

Det er ikke endeligt afklaret, hvad koret skal

synges, da Rom skal godkende det, koret ønsker at synges, oplyser Svaning Ravn til »katolsk orientering«. Korweekenden i Øm 17.-19. februar er derfor aflyst. Øvelserne i foråret vil foregå på de katolske skoler i Odense, Vejle, Esbjerg og Århus. kk

At dømme efter resuméet fra pavens skrivelse, har paven givet kvinderne en opbakning i vor værdighed, som kun Jesus tidligere har givet os. Hvis både mænd og kvinder læser denne skrivelse, og mediterer over den, vil vi forstå den med vor indre dimension. Det vil give os mulighed for at nå frem til et liv, hvor begge køn kan leve i gensidig respekt for hinandens værdighed som mennesker, - en respekt der er nødvendig, hvis hengivenhed og kærlighed skal trives i vore hjem, til glæde og gavn for os alle, - os selv, vore børn, - vor kirke, - og hele vort samfund.

Det bliver dejligt at se skrivelsen i hele dens fulde ordlyd inden alt for længe. Det vil være en god idé, om der bliver arrangeret meditationskurser og kontemplative kurser for lægfolk, så vi kan få mulighed for fuldt ud at forstå denne for os så vigtige apostolske skrivelse og dens hensigt.

Inge Norling

Ikke korrekt citering

»Je répugne à me lire dans les citations«, kunne jeg sige med en nu afdød franskmand, og stor var min forbavselse da også, da jeg i nr. 19 af k.o. fik øje på et ellers meget vellydende foto af mig selv med en undertekst, jeg til gengæld ikke kunne genkende: »Damian Nawarecki vil ikke finde sig i ledere«. Det er ikke her, man skal sætte spørgsmålstegn, men som helhed er bladet godt nok.

Jeg erindrere en ganske anden udtalelse fra samme person, og selv om den er mere nuanceret, giver den nok mere mening end det lidt uforståelige og latterlige »citat« på en eller anden måde har hørt. Det der blev udtalt var nemlig, at »jeg i lighed med andre ikke kan finde mig selv (genkende mig selv) i denne leder«.

Forskellen er enorm, så meget desto mere at jeg anvendte vendingen adskillige gange. Desuden har jeg næppe nogen myn-

dighed til ikke at kunne finde mig i den omtalte leder. Den anden halvdel af citatet er ligeledes forvansket og taget ud af sin sammenhæng, idet jeg på Pastoralrådsmødet tilføjede, at jeg rigtignok »var tilfreds med k.o. som helhed, men at det ikke skyldtes redaktionen, men de øvrige læses indlæg«.

Bemærkningen om at sætte spørgsmålstegn er fremsat i en større sammenhæng, som artiklens forfatter har udeladt, men jeg kommenterede bl.a. påstanden om, at der bør være plads til at provokere med at »jeg ikke fandt lederen det rette sted til at sætte spørgsmålstegn ved tingene, ligesom jeg ikke kunne se noget formål ved at provokere for provokationens skyld«.

For fremtiden vil jeg derfor bede om en mere korrekt og mindre selektiv citattekni i k.o. eller i modsat fald, at man udelader at citere mig.

Damian Nawarecki

Solidaritets-indsamling for tilrejsende

Nytårsdag sad vi nogle mennesker fra Skt. Ansgars menighed og hyggede os. Naturligt nok faldt samtalen på dette års største begivenhed: pavebesøget.

Vi kom da på den tanke, at det ville være godt, om menighederne i nærheden af Åsebakken (HT-området) og i nærheden af Øm lavede en solidaritets-indsamling, så rejse-

udgifter for alle deltagere i pavemessen uanset bopæl ville blive lige store.

Vi talte om, at vi fra Skt. Ansgar måske navnlig skulle bidrage til Rønnes og Åkirkebys menigheders rejse, nu da vi har sognepræst fælles med disse menigheder.

Ligeledes talte vi om de unges rejse til Vadstena, hvor der jo gerne skulle så mange som muligt med fra

Danmark. Nu har jeg selv hverken mand eller børn og ville da godt betale en rejse for et ungt menneske, og jeg tror, at andre i lignende situation med glæde vil gøre det samme.

Her i sognet er solidaritetskassen allerede ved at blive etableret - så vi skynder os at give ideen videre.

Ulla Elmquist

Lourdes-valfarten 1989

27. juni til 4. juli 1989

Lourdes er nok det mest kendte af de katolske Maria-valfartssteder overhovedet.

Lourdes er et troens og et bønnens sted, hvor tusinder af katolikker fra alle dele af verden samles.

Årets valfartstema: »Som døpte er vi levende sten i Kristi Kirke«.

Prisen for raske deltagere: kr. 5.000.-

Prisen for syge deltagere: kr. 4.600.-

Incl. priser: fly t/r + hotel + helpension.

NB! Tilmeldingsfrist for syge deltagere er den 1. maj.

Af hensyn til de syge deltagere søger vi:

Til personalegruppen:

Læger, sygeplejersker, sygehjælpere og samaritter

Har du en af ovennævnte uddannelser, og kunne du tænke dig at gøre en indsats for, at syge og handicappede kan få en uforglemmelig oplevelse i Lourdes? Da skriv til os!

Prisen for deltagelse i denne gruppe er kr. 2.700.- fly t/r + hotel + helpension.

PS! Introduktionsweekend for alle hjælpere fredag d. 26. maj til søndag d. 28. maj.

Ansøgningsfrist til personalegruppen og ungdomsgruppen: senest fredag d. 10. april.

Til ungdomsgruppen:

15 ledige pladser.

Er du mellem 17-25 år?

Kunne du tænke dig i en uge af din ferie at arbejde i et team af unge, hvor opgaven er at hjælpe syge og handicappede til at få en uforglemmelig oplevelse i Lourdes? Da skriv til os!

Prisen for deltagelse i denne gruppe er kr. 2.995.- fly t/r + hotel + helpension.

Den Nordiske Valfart til Lourdes

Barsehøj 25
2900 Hellerup

Vatikanet har kort før jul udgivet et lille såkaldt miniark bestående af 6 frimærker med julemotiv. Værdierne 50, 400 og 500 lire har som motiv en engel med en olivengren, medens værdierne 550, 850 og 1500 lire viser hyrderne, fødslen og Hellig Tre Konger. Oplaget er på 500.000.

Julenats-prædiken

Lidt forsinket har redaktionen modtaget denne juleprædiken fra p. **Jesper Fich**. På den anden side »julen varer lige til påske!«

Kære menighed!

Jeg husker, at jeg som barn var mørkerød, at jeg bedre kunne sove, når en stribe lys fra gangen skinne ind i mit værelse, fordi døren ikke blev lukket helt. Lysriben forvisede mig om, at jeg ikke var alene, at der var en vej ud og en vej ind til mig og det, der var mit.

Senere venner selv mørkerødde børn sig som oftest til mørke. Og for nogen sker det triste, at de kommer til at elske mørket højere end lyset.

Ja ganske vist ikke sollyset, det er jo så diskret - det standser ved vores hud, - men det lys, som evangelierne taler om, det sande lys, som oplyser hvert menneske.

Gamle Grundtvig forstod sig jo på mennesker, og i al enkelhed gav han det ord. »Som sandhed elskes, så lyset yndes«, skrev han.

Jo flere mørke kroge i sjælen og i viljen vi derimod har, jo mindre er lyset velkomment. Det er ikke morsomt at blive afsløret, det synes mere tiltrækkende at lege kispus med sig selv og sine medmennesker og måske endda mod bedre vidende at bortlyve de mørke rum. Vi mennesker har det så svært med ærligheden.

Og sådan kan det gå, at mennesker bliver bange for lys. Men skam for dem, for at være bange for lys, er lige så sølle og barnligt som at være bange for mørke.

Og det kan enhver så efterprøve med sig selv.

Men i dag giver Grundtvig os også et andet vers i munden, og vi synger, at Julen er kommet med solhverv for hjerterne bange.

Hvori består dette solhverv mon?

For det første består det i, at vi i dag igen lader os sige, at lyset altså ER godt, at vi intet vinder ved at holde fast i mørket, at Vor Herre endda selv vidner om det for os, og at det lys han bringer er venligt, og at det gør seende.

Og for det andet, så er det et meget anderledes lys han bringer os, for rigtig nok har det den gammelkendte virkning: også det giver os, sådan lige på og hårdt at se os selv i øjnene, medsamlet alt det vi ellers viger uden om at se.

Men dette lys har dertil en helt særegen virkning. For vel sker det som oftest ikke voldsomt, men derimod ganske langsomt, efterhånden som vi giver os Gud i vold og forsøger os med hans evangelium i vores liv, så kastes nemlig dette gode lys ind i os, og viser os helt uanede nye muligheder for at være kærlige, opmuntrende, igangværende, - og ikke bare til jul, men alle dage.

Ligesom en sprække af lys fra en dør, der står åben kommer solhvervet til os ængstelige mennesker, det kommer til os i et lille barn, med solen i sin hånd.

Jesper Fich

Det etiske Råd og hjernedøds-kriteriet

Hvad er din mening om døds-kriteriet, spørger regering og Folketing i et lille hefte fra Det etiske Råd

Af Ruth Plum

3. juni 1987 underskrev Dronningen lov om oprettelse af et etisk råd og regulering af visse biomedicinske forsøg.

»Døds-kriteriet - en redegørelse«

»Rådet er nedsat af Folketinget og har til opgave at følge den medicinske forskning og teknik, skabe offentlig debat om de moralske spørgsmål, som udviklingen rejser, og derefter rådgive regering, Folketing og offentlige myndigheder. Derfor vil Det Etiske Råd gerne høre din mening, og rådets sekretariat er parat til at hjælpe med at rejse lokal debat og besvare evt. spørgsmål.«

Sådan står der i hæftet »Døds-kriteriet - en redegørelse«, der kan rekvireres gratis hos »Det Etiske Råd«, Ravnsborggade 2-4, 2200 København N, tlf. 01 37 58 33.

Hæftet, der er på 46 sider behandler efter en kort indledning i tre kapitler:

1. Dødsbegreb, døds-kriterium og etik; 2. Dødsbegreb og døds-kriterium i retlig forstand; 3. Det Etiske Råds udkast til regelsæt om beskyttelse af døde og døde samt om et organdonorregister. Endelig har et mindretal fremsat en udtalelse, hvor der tages forbehold over for dele af redegørelsen.

To debathæfter fra Det Etiske Råd

Foruden den omtalte gratis pjeces har Det Etiske Råd også udsendt to debathæfter (hver på 20 sider) i kommission hos Forlaget Thorup. Hæfterne koster 15 kr. stykket og kan fås gennem enhver boghandel.

Så længe der er liv ... Et oplæg til debat om hjernedøds-kriteriet. Forfatter Berit Andersen, der ikke er medlem af Det Etiske Råd.

Her drøftes bl.a.: *Hvornår er man død?* Danmark er det eneste land i Europa, der ikke har indført hjernedøds-kriteriet. Hvorfor ønskes det nu indført? Hvordan synes du, at et menneske, der er ved at dø, skal kunne be-

handles? Hvad med dig selv? Det Etiske Råd vil gerne høre også din mening.

I afsnittet: *Det kunne være dig ...* får en mand at vide, at hans kone ikke vil overleve en trafikulykke. Indre kvæstelser i hendes hjerne har stoppet blodtilførslen til hjernen, så den er død. Skal hendes mand tillade, at hendes nyrer, når hjertet er holdt op at slå, fjernes, og to nyresyge mennesker får chancen for et godt liv?

Hvornår er et menneske død? Kun ved ét ud af hundrede dødsfald vil hjernedøds-kriteriet blive aktuelt. Det er fra disse hjernedøde, man vil kunne udtage hjerte, lever, lunger og bugspytkirtel og give dem til et andet menneske, der ellers snart vil dø. Men organerne skal - for at kunne bruges - udtages, inden hjertet er holdt op med at slå.

Så længe der er liv, er der håb. Her kommer forskellige anonyme til orde: trafikofrets hustru, filosofen, den ældre medborger, politikeren, sygeplejersken, lægen, forfatteren, og hæftet slutter med en opfordring til hver enkelt om at tage stilling nu: *Det handler om dit liv og din død.*

Hjertet på det rette sted - Et oplæg til debat om transplantationer. Forfatter Gretelise Holm, der ikke er medlem af Det Etiske Råd.

Herre over liv og død. »Er det at bytte rundt på hjerter at gøre sig til herre over liv og død?« »Gav Vorherre os forstanden, for at vi skulle blive gode til at overleve?« Sådan diskutere Birgit og Per. »Vi kan ikke sætte verden i stå«, mener Per og fortsætter: »Tænk, hvis det var vort eget barn, der havde brug for et hjerte.« (Læs og fortsæt diskussionen mellem Birgit og Per).

Den døde hjerne, det bankende hjerte. Selv hos en hjernedød må lægen ikke kunstigt forlænge hjertets arbejde med at ilte organerne, mens de fjernes til transplantation. Der skal slukkes for respiratoren, hvorefter hjertet i løbet af

få minutter holder op med at slå, og så er det for sent at genbruge hjerter og lever, og nyrer og bugspytkirtler får ringere kvalitet.

Hvem kontrollerer lægerne? Her fortsætter Birgit og Per deres samtale, der ender med, at Per siger: »Jeg spekulerer på, om man kunne finde en eller anden måde, så andre mennesker end lægerne var med, når de livsvigtige afgørelser træffes.«

En værdig død. Her udtrykkes forskellige meninger, bl.a.: »Jeg kan ikke forestille mig nogen værdigere død, end den, at man i sit dødsøjeblik giver et andet menneske liv.« Eller: »Indførelse af hjernedød, fordi det ellers ikke kan gå hurtigt nok med at få skåret de anvendelige dele ud, gør døden umenneskelig og giver den et materialistisk skær. Selv i dødsøjeblikket er vi reduceret til forbrugere og forbrugsvarer.«

- Og til slut: »Jeg vil gerne slutte livet med en god gerning, så jeg har skrevet et organdonortestamente.«

Hvem skal leve? Hvem skal have donorhjerter? Den unge evnesvage mand, der ikke aner, at han snart skal dø, eller den unge ingeniørstuderende, der er ulykkelig over at skulle dø så ung? Hvem skal have donorleveren: Manden, der har fået skrumpelever efter leverbetændelse, eller manden, der har fået skrumpelever efter at have drukket for meget alkohol? Afsnittet slutter provokerende: Hvem skal have det ene organ, som er til rådighed:

Biskoppen eller bumsen? Ministeren eller den hjemmearbejdende husmor? Danskeren eller iraneren? Manden eller kvinden? Og hvem skal træffe afgørelsen?

Hvem skal bestemme? Hidtil har Sundhedsstyrelsens planlægnings- og visitationsudvalg bedømt, hvilke danske, der skulle sendes til udlandet for at få et nyt organ. Skal det fremover være lægerne/Sundhedsstyrelsen, der skal bestemme, eller skal det være et udvalg, hvor der også sidder andre mennesker end medicinske fagfolk?

Efter et afsnit: *Nogle synspunkter*, hvor otte forskellige mennesker kommer til orde, spørges der »Hvad mener du?« Og efter afsnittene: *Hvad koster det?* og *Hvad er et liv værd?* spørges der:

Hvilket menneskesyn har vi og vil vi have? Går menneskers liv og helbred forud for de materielle ting, eller skal vi underkastes økonomiske beregninger, når vi er syge?

Hvad mener du? Kan man diskutere prisen på et menneskeliv? Skal der skaffes penge til transplantationer ved at spare på andre sundhedsområder? Skal sundhedssektoren have penge, som man sparer på andre samfundsområder? Eller skal sundhedssektoren skaffe sig penge - også til transplantationer - ved øgede skatter eller brugerbetaling?

Køb hæfterne, læs dem, tal med din familie, med dine venner og dine naboer om dem.

Ruth Plum

P. Jan Szymaszek CSSR død

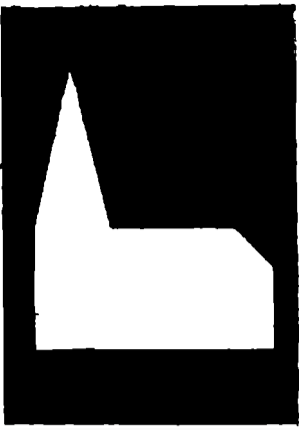
Lørdag den 14. januar 1989 døde p. Jan Szymaszek C.ss.R. efter nogen tids sygdom. Jan Szymaszek, der blev født den 17. april 1901 i Polen, indtrådte i redemptoristordenen 1917 og blev præsteviet den 28. juni 1925. Siden

Begravelsen fandt sted fra Skt. Annæ Kirke torsdag d. 19. januar.

Postforvirring

Sidste nummer af »katolsk orientering« blev flere steder leveret med stor for-

sinkelse p.g.a. EDB-fejl på Avispostkontoret.

Orientering fra sognene

Februar 1989

På disse sider bringer vi en gang om måneden i de lige numre sognenes kalender for en hel måned ad gangen. Sidste frist for modtagelse af manuskript til nr. 4, der udkommer 22. februar 1989 er mandag den 6. februar for marts 1989. Manuskriptet bedes sendt til Kirsten Szarafin på »katolsk orientering«s redaktion, Vesterbrogade 28^B, 1620 Kbh. V. Tlf. 01 21 14 44.

1 Nordjylland

Skt. Mariæ Kirke, Ålborg
Kastetvej 1, 9000 Ålborg.
Sognepræst, Leo Kertz, OMI.
Pater Allen Courteau, OMI.
Pater Franz Hoyos, OMI.
Tlf. 08 12 63 44 eller 08 12 69 56.

Søndagsmesser:
Kl. 8.00: Sct. Joseph Hospitalskirke. Kl. 10.00: Højmesse i Sct. Mariæ Kirke.
Torsdag d. 2.: Menighedsaften. Pater Czeslaw Kozon holder et foredrag om pavens besøg. Vi begynder med messe i kirken kl. 19.00.
Torsdag d. 2., 9. og 16. kl. 19.00: Maxi-KUK.
Fredag d. 3. kl. 15.00: Første fredags sakramentale tilbedelse indtil messe kl. 19.
Søndag d. 5. kl. 10.00: Kyndelmisse, Herrens Fremstilling i Templet. Greg. højmesse med lysvielse og lysprocession.
Mandag d. 6. kl. 14.30: Fælles (Mini og Midi) KUK. Fastelavnsfest.
Tirsdag d. 7., 14. og 28. kl. 9.00: Rosenkransgruppe.
Onsdag d. 8. Askeonsdag, kl. 19.00: Messe med indvielse og uddeling af asken. Faste- og abstinensdag.
Torsdag d. 9. kl. 14.30: Sct. Josephsklub mødes i menighedslokalet.
Fredag d. 10., 17. og 24. kl. 19.00: Korsvejsandagt i forbindelse med messe.
Søndag d. 12. kl. 10.00: Højmesse.
Mandag d. 13. kl. 14.30: Mini-KUK.
Onsdag d. 15. kl. 14.30: Sy/strikkeklub.
Onsdag d. 15. kl. 19.00: Introduktion til Evangelier ved pater Franz.
Lørdag d. 18. kl. 13.00: Den Franciskanske lægorden mødes i menighedslokalet.
Søndag d. 19. kl. 10.00: Familiemesse med efterfølgende sogneundervisning.
Mandag d. 20. og torsdag d. 23. Ingen KUK p.g.a. vinterferie.
Tirsdag d. 21. Rosenkransgruppe er aflyst p.g.a. vinterferie.
Lørdag d. 25. kl. 17.00: Polsk messe.
Søndag d. 26. kl. 10.00: Højmesse.
Mandag d. 27. kl. 14.30: Midi-KUK.

Helligåndskirken, Frederikshavn
Uranienborgvej 5, 9900 Frederikshavn.
Tlf. 08 42 32 80.
Henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg.
Tlf. 08 12 63 44.
Lørdag d. 4. kl. 15.00: Undervisning. Kl. 16.30: Messe.
Onsdag d. 8. kl. 19.30: Askeonsdag, messe og uddeling af asken.
Søndag d. 12. kl. 10.00: Gudstjeneste ved Per Dolmer.
Lørdag d. 18. kl. 15.00: Undervisning kun for de der forbereder sig til Første Hellige Kommunion. Messe kl. 16.30.
Onsdag d. 22. kl. 19.30: Korsvejsandagt i forbindelse med messe.
Søndag d. 26. kl. 10.00: Messe.

Hjørring
Baptistkirken, Sct. Olai Plads.
Henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg.
Tlf. 08 12 63 44.
Bemærk! Søndag d. 5. kl. 17.30: Vietnamesisk/dansk messe. Bemærk tid ændring i dag.
Søndag d. 12. kl. 15.00: Dansk messe.
Søndag d. 19. kl. 15.00: Vietnamesisk/dansk messe.
Søndag d. 26. kl. 15.00: Dansk messe.

Skt. Thøgers Kirke, Thisted
Møllevej 23, 7700 Thisted.
Henv. Sct. Mariæ Kirke, Ålborg.
Tlf. 08 12 63 44
eller Keld Westergård, Thisted.
Tlf. 07 92 43 04.
Søndag d. 5. kl. 11.00: Messe og kirkekaffe.
Lørdag d. 11. kl. 16.00: Messe.
Søndag d. 19. kl. 11.00: Messe og kirkekaffe.
Lørdag d. 25. kl. 16.00: Messe.

2 Midtjylland nord

Jesu Hjerter Kirke, Randers
Thorsgade 22, 8900 Randers.
Tlf. 06 42 97 30.
Sognepræst: Torben Toustrup.
Træffetid bedst kl. 10-11, undt. mandag.
Søndagsmesser:
Lørdag kl. 14.
Søndag kl. 10: Højmesse.
Hverdagsmesser:
Tirsdag og torsdag kl. 8.15. Onsdag kl. 18.30 Rosenkransbøn. I fastetiden Korsvejsandagt kl. 19 Vesper og messe. Fredag kl. 8.15 i Søstrenes kapel, Laksegade 4.
Skriftemål før alle messer, dog senest 10 minutter inden messens begyndelse. Ellers efter aftale med præsten.
Lørdag d. 4.: Messe kl. 14. Sognedag med undervisning. Forberedelser til pavens besøg fortsætter. Abbed Edward Stappers, O.Præm., Vejle, holder foredrag for voksegruppen med efterfølgende spørgsmål.
Søndag d. 5.: Højmesse kl. 19. Herren fremstilles i templet. Lysprocession.
Onsdag d. 8.: Askeonsdag. Faste- og abstinensdag. Messe med uddeling af askekors. Faste- og bodstiden begynder.
Lørdag d. 11.: Polsk messe. Samvær efter messen.
Søndag d. 26.: Højmesse kl. 10. Kirkekaffe.
Mini-KUK d. 8. og 22. kl. 18.30 i præstegården.

3 Århus og Djursland

Sct. Clemens kirke, Grenå
Thykærvej, 8500 Grenå.
Giro 563 26 68. Tlf. 06 18 56 33.
Sognepræst: Herbert Krawczyk SJ.
Gudstjenesteleder: Moder M. Theresa.

Tlf. 06 38 42 06.
Menighedsrådsformand: Keld Andersen.
Tlf. 06 39 84 53.
Lørdag d. 4.: Sogneundervisning på Sostrup.
Askeonsdag d. 8.: Kl. 19 messe med askeuddeling, meditation
Søndag d. 12.: Kl. 10.30 messe og Korsvejsandagten.
Onsdag d. 15.: Kl. 19 messe og meditation.
Onsdag d. 22.: Kl. 19 messe og meditation.
Søndag d. 26.: Kl. 10.30 messe og Korsvejsandagten.

Sostrup
Gjerrild, 8500 Grenå.
Cistercienserinder Kloster.
Tlf. 06 38 41 11.
Priorinde: Moder Theresa, O. Cist.
Tlf. 06 38 42 06.
Præst: Palle Vinten O.S.B.
Tlf. 06 38 41 11.
Søndagsmesse hver søndag kl. 8.30.
Hver søndag kl. 17 tilbedelse af det Allerhelligste.
Hverdagsmesser kl. 9.

4 Midtjylland

Fælles Øm-weekend
Lørdag-søndag den 4.-5. februar:
Fælles weekend i Øm for menighederne i Herning, Silkeborg, Horsens og Vejle. Ankomst lørdag omkring kl. 14.00. Aftenen byder bl.a. på følgende: Kl. 19.00 bankospil til fordel for vort fælles Caritas-projekt, vandforsyning til en skole i Sri Lanka.
Kl. 20.30 lysbilleder om Vatikanet.
Søndag er messen kl. 10.30.
Kl. 13.00 tøndeslagning for børn og store.
Kl. 14.00 kaffe og oprydning. Afrejse kl. 16.00.
Pris for voksne 150 kr. Børn til og med 15 år gratis.
Sidste frist for tilmelding hos sognepræsten er lørdag den 28. januar.

Skt. Peters Kapel, Herning
Silkeborgvej 25, 7400 Herning.
Tlf. 07 12 43 82.
Præst: Willem Wuyts O. Praem.
Messeider: Søn- og helligdage kl. 10.00.
Menighedskaffe efter messen.
Religionsundervisning for børn:
Torsdag den 9. og 23. kl. 16.30-18.00. Børn, der endnu er for små (umodne) til deres første kommunion, eller som endnu har sprogproblemer har sikkert bedst af at vente et år. Kontakt venligst præsten eller kateketen Anna Maria.
Regnskab 1988:
En tak til alle, der reagerede positivt på giroblanketten til kirkebidrag. Beløb indkommet efter 8. januar overføres til regnskabet for 1989.

Vor Frue Kirke, Silkeborg
Hostrupsgade 16, 8600 Silkeborg.
Tlf. 06 82 24 15.
Sognepræst Jan Ophoff. O. Praem.
Søndagsmesser kl. 10.
Hverdagsmesser: Onsdag kl. 19 i kirken.
Torsdag kl. 19.00 hos Jesu små søstre i Øm. Fredag kl. 8.45 i kirken.
Onsdag d. 1. kl. 19: KUK-møde
Fredag d. 3. kl. 16-18: Religionsundervisning f.b.
Lørdag d. 4. kl. 14: Fastelavnsweekend på Ømborgen. Se nærmere ovenfor.
Søndag d. 5. kl. 8: Messe. Ingen højmesse kl. 10. Kl. 10.30: Familiemesse på Ømborgen.

Mandag d. 6. kl. 14-16: Værestedet.
Onsdag d. 8. kl. 19: Messe med askepålæggelse. Askeonsdag. Faste- og abstinensdag.
Fredag d. 10. kl. 16-18: Religionsundervisning f.b.
Fredag d. 17. Ingen undervisning p.g.a. vinterferie.
Mandag d. 20. kl. 14-16: Værestedet.
Onsdag d. 22. kl. 19: KUK-møde.
Lørdag d. 25. kl. 14-17.15: Samtale om kirken.
Mandag d. 27. kl. 19.30: Menighedsrådsmøde.

Skt. Josefs Kirke, Horsens
Nørregade 19, 8700 Horsens.
Tlf. 05 62 52 68.
Sognepræst: J. Reymen, O.Præm.
Søndagsmesser: I Sct. Josefs Kapel kl. 7.30. I kirken kl. 10 (højmesse).
Hverdagsmesser: I Sct. Josefs Kapel tirsdag og fredag kl. 19. Torsdag kl. 10.30.
Hver morgen (undtagen torsdag) samles elever og lærere fra Sct. Ibs skole til en kort andagt i kirken.
Torsdag morgen holdes andagten i Vor Frelser Kirke.
Menighederne er velkomne.
Lørdag d. 4. til søndag d. 5.: Fastelavnsweekend på Øm for Pastoralenheden.
Søndag d. 5.: Kyndelmisse. Lysindvielse før højmassen og kirkekaffe efter messen.
Onsdag d. 8.: Askeonsdag. Faste- og abstinensdag. Messe kl. 19 i kirken. Vi forbereder os til påskens bodsgudstjeneste under mottoet. »Du er min tilflugt« (Salme 142,6b).
Torsdag d. 16. kl. 19.30: Bibelaften hos sognepræsten.

Sct. Norberts Kirke, Vejle
Fjellegade 2, 7100 Vejle.
Tlf. 05 82 08 93.
Søndagsmesse:
Hver lørdag kl. 15. Hver søndag kl. 10.
Fredag d. 3.: Præsterne bringer den hl. kommunion til de syge.
Lørdag d. 4. kl. 14 indtil søndag d. 5. kl. 16: Alle i vor pastoralenhet indbydes til en festlig fastelavnsweekend på Øm. Pris: voksne kr. 150, gratis for børn til og med 15 år. Tilmelding i præstegården senest søndag d. 29. januar.
Askeonsdag d. 8: Faste- og abstinensdag. Kl. 19: Messe med askepålæggelse.
Lørdag d. 18. kl. 13: Familiegruppen indbyder alle unge familier til fælles spisning og samvær. Mødested: Sct. Norberts skole.
Torsdag d. 23. kl. 17: Udstilling og tilbedelse af det Allerhelligste sakramente. Imens er der lejlighed til skriftemål.
Kl. 18: Messe.
Religionsundervisning for eftermiddagsholdene: Fredag d. 3., 10., 17., 24. fra kl. 16-18.
Rosenkransbønnen. Hver fredag kl. 17.30 indbydes til rosenkransbøn i kirken.

5 Sydjylland

Skt. Knuds Kirke, Fredericia
Sognepræst:
Dominique Tran Duc Thanh, Sjøllands-
gade 50A, 7000 Fredericia. Tlf. 05 92 11 76, bedst mellem 10-12, undt. tirsdag og torsdag.
Messeider: Hverdage kl. 17.30 i kapellet. Lørdage kl. 17. Søndage kl. 10.
Særlige festdage: Søndag d. 5.: Herrens fremstilling i templet, indvielsen af lys.

Onsdag d. 8.: Askeonsdag. Faste- og abstinensdag. Messe med askepålægelse kl. 19.
Sygekommunion: Fredag d. 27.
DKKF's møde: Mandag d. 6. februar kl. 19.
Børne- og ministrantklub: Lørdag d. 4. februar kl. 14.
Tilbedelse af Det Allerhelligste Sakramente: Kl. 18 hver torsdag i kapellet.

Skt. Nikolaj Kirke, Esbjerg
 Kirkegade 58, 6700 Esbjerg.
 Sognepræst: Lars Messerschmidt.
 Tlf. 05 12 10 27, bedst mellem 10-11, undt. mandag og tirsdag. Træffes normalt i Tønder om mandagen 11-12, undt. d. 6. Tlf. 04 72 18 90.
Messtider:
 Fredag kl. 16.30.
 Lørdag kl. 16.30 (gælder for søndagen).
 Søndag kl. 10.
Fredag d. 3., 1. fredag i måneden, kl. 16.30: Messe med efterfølgende tilbedelse af det udstillede Sakramente indtil kl. 18.
Søndag d. 5.: Herrens fremstilling i templet (Kyndelmisse). Kl. 10: Lysindvielse, procession og højmesse. De faste led på latin. Generalvikar Paul Marx prædiker. Efter messen kirkekaffe.
Askeonsdag d. 8.: Fastetiden begynder. Askeindvielse og messe kl. 19. Faste- og abstinensdag.
 Ved faste forstår kirken, at man kun spiser ét (beskedent) hovedmåltid og undlader eller reducerer de øvrige måltider. Abstinens betyder at afholde sig fra kødspiser. Iflg. de kirkelige bestemmelser er alle fra 18 til og med 59 år forpligtet til at holde fastedagen og alle fra 14 år forpligtet til at holde abstinensdagen.
Lørdag d. 11. kl. 15: Familiekatekese. Kl. 16.30: Familiemesse.
Lørdag d. 18. kl. 15: Familiekatekese på polsk. Kl. 16.30: Messe på polsk.
Lørdag d. 25. kl. 10: Katekese for børn på vietnamesisk. Kl. 14.30: Skriftemål for vietnamesere. Kl. 16.30: Messe på vietnamesisk.
Rosenkrans hver onsdag kl. 16.30.

6 Sønderjylland

Hellig Kors Kapel, Tønder
 Ribelandevej 41, 6260 Tønder.
 Præst: Lars Messerschmidt, Kirkegade 58, 6700 Esbjerg.
 Tlf. 05 12 10 27, bedst mellem 10-11 undt. mandag og tirsdag. Træffes normalt i Tønder om mandagen 11-12, undtagen d. 6. Tlf. 04 72 18 90.
Messtider:
 Søndag kl. 17: Højmesse. Mandag normalt kl. 10, undtagen d. 6.
Søndag d. 5.: Herrens fremstilling i templet (Kyndelmisse). Kl. 16.30: Kirkekaffe. Generalvikar Paul Marx fortæller om sit arbejde på bispekontoret i København. Kl. 17: Lysindvielse og højmesse. Prædiken ved Paul Marx.
Askeonsdag d. 8.: Fastetiden begynder. Faste- og abstinensdag.
 Ved faste forstår kirken, at man kun spiser ét (beskedent) hovedmåltid og undlader eller reducerer de øvrige måltider. Abstinens betyder at afholde sig fra kødspiser.
 Iflg. de kirkelige bestemmelser er alle fra 18 til og med 59 år forpligtet til at holde fastedagen, og alle fra 14 år forpligtet til at holde abstinensdagen.

Søndag d. 12. kl. 16: Katekese for de yngste børn. Askeindvielse og højmesse kl. 17.
Søndag d. 19. kl. 19: Bibelkreds for voksne.
Søndag d. 26. kl. 16: Katekese for de yngste børn.

Skt. Marie Kirke, Haderslev
 Mariegade 8, 6100 Haderslev.
 Tlf. 04 52 23 26. Giro 9 06 37 34.
 Sognepræst Erling Brodersen.
Messtider: Søndag kl. 10.00 og fredage kl. 17.00. 1. fredag i måneden indvielse til Jesu Hjerter og sakramental velsignelse.
Skriftemål: Indtil et kvarter før messen samt efter aftale.
Fredag d. 3.: Messe m. Blasiusvelsignelse kl. 17.
Søndag d. 5.: Herrens fremstilling i Templet, Kyndelmisse: højmesse m. lysindvielse og procession kl. 10.
Onsdag d. 8.: Askeonsdag: højmesse m. askeindvielse kl. 20 (faste- og abstinensdag).
Søndag d. 12.: 1. søndag i fasten: højmesse kl. 10.
Onsdag d. 22.: Cathedra Petri: højmesse kl. 17.
Diverse:
 Efter messen d. 5.: *Fastelavnslotto* til fordel for Rosenkranshusets drift. Gaver afleveres i god tid til Christa Kaadtmann.
Kirkekaffe d. 26.
Undervisning:
 For børn i alderen 6-12 år hos søstrene, Åstrupvej 65, *torsdag* 16-17.
Kursus i katolsk tros lære v. sognepræsten i Rosenkranshuset onsdag d. 15. kl. 20. Kaffe og kager medbringes.

Sankt Ansgars Kirke, Åbenrå
 Søndertorv 1, 6200 Åbenrå.
 Ansvarlig præst: Ceferino C. Anez, Fiskergade 7-9.
 Tlf. 04 62 35 43.
Hverdagsmesser med morgenbøn: kl. 6.30.
Søndagsmesser: kl. 10.00. Derefter kirkekaffe.
Fredag d. 3.: Jesu Hjerter fredag tilbedelse kl. 15-16. Messe med sak. velsignelse kl. 19.30.
Lørdag d. 4.: Messe med Blasiusvelsignelse kl. 6.30.
Søndag d. 5.: Herrens fremstilling i templet. Messe kl. 10.00. Messe med lysindvielse.
Onsdag den 8.: Askeonsdag. Faste og abstinensdag. Messer med askeindvielse kl. 6.30 og kl. 19.30.

7 Fyn

Vor Frelzers Kirke, Assens
 Nørregade 3, 5610 Assens
 Sognepræst: J. Kruk.
 Tlf. 09 31 09 74 eller 09 71 28 43.
 Træffetid: Onsdag kl. 10-12 og efter messer eller efter aftale.
Søndag d. 5.: Festen for Herrens Fremstilling i Templet. Kl. 10.30 Kyndelmisse, indvielse af lysene, lysprocession. Vi begynder fasteaktion: Kvinder i 3. verden. Efter messen bliver der uddelt fastebøsser, som vi afleverer påskedag.
Onsdag d. 8.: Askeonsdag. Med denne dag begynder fastetiden. Kl. 11.00 messe med uddeling af askekorset.
NB: Det er faste- og abstinensdag.
Søndag d. 19.: 2. sø. i Fasten. Messe: Kl. 14.00.

Stella Maris Kirke, Nyborg
 Vindingevej 9, 5800 Nyborg.
 Sognepræst: J. Kruk.
 Tlf. 09 31 09 74 eller 09 31 26 82.
Træffetid: Torsdag, fredag kl. 9.00-11 eller efter aftale.
Faste messtider:
 Søndage: Kl. 8.00/rec. messe (og kl. 10.00 højmesse).
Torsdag d. 2.: Studiekreds. Emne: Velkommen pave. Foredragsholder: Erling Tiedemann, Vejle. Mødet begynder kl. 19.30 i skolens lokaler. Alle er hjertelig velkomne.
Søndag d. 5.: Herrens fremstilling i Templet. Kl. 10 lysindvielse, lysprocession, kyndelmisse. Efter messen Blasiusvelsignelse.
Onsdag d. 8.: Askeonsdag. Med denne dag begynder fastetiden. Kl. 19.00 messe med uddeling af askekorset.
OBS! Det er faste- og abstinensdag.
Søndag d. 12.: 1. sø. i Fasten. Vi begynder fasteaktion: Kvinder i 3. verden. Kl. 10.00 familiemesse. Efter messen er der kirkekaffe og der bliver uddelt fastebøsser, som vi afleverer påskedag.
Religionsundervisning for børn: lørdag den 11. kl. 10-11.30.
Hver lørdag i Fastetiden er der korsvejsandagt med sakramental velsignelse: Kl. 16.00. Første gang lø. den 11.
Vinterferie: Fra den 18.-26.

Skt. Albani Kirke, Odense
 Adelgade 1, 5000 Odense C.
 Tlf. 09 12 16 64.
Kontortid: Ma.-fr. kl. 10-12 og torsdag tillige kl. 17-18.
Præsternes træffetider:
 P. Gorowski: Tirsdag 10-12, torsdag 10-12 og 17-18. P. Huber: Ons. 10-12 og 17-18, fredag 10-12.
 P. Przybylowicz: Ti., ons., to. 9-12.
Søndagsmesser: Kl. 8 og 10; i maj-sept. tillige kl. 19. I oktober-april kl. 16.30. 1., 2., 4., 5. søndag: Polsk messe kl. 12. 2. søndag: Vietnamesisk messe kl. 14.
Hverdagsmesser: Ma. kl. 8, tirsdag, torsdag, lørdag kl. 9, onsdag kl. 10.30, fredag kl. 19.
Religionsundervisning på skolen: Onsdag kl. 16 for alle grupperne.
Mini-KUK: Fredag kl. 15-16.30.
Maxi-KUK: Efter aftale.
Maria-Legionen: Torsdag kl. 9.30, Adelgade 7.

Den franciskanske Lægorden: 2. tirsdag i måneden med messe kl. 9.
Søndag d. 5.: Kyndelmisse/messe kl. 8, kl. 10 familiemesse, 12 polsk messe med efterfølgende kirkekaffe og møde om økonomi. Eftermiddagsmesse kl. 16.30.
Tirsdag d. 7.: Kl. 19 bankospil på skolen.
Onsdag d. 8.: Askeonsdag/faste- og abstinensdag. Aftenmesse kl. 19 med uddeling af askekorset. Ingen messe kl. 10.30!
Torsdag d. 9.: Kl. 14 møde i De ældres Klub.
Søndag d. 12.: 1. sø. i fasten/messer kl. 8, 10, derefter kirkekaffe og generalforsamling i Sct. Albani Klub. Kl. 12 polsk messe, kl. 14 vietnamesisk messe, 16.30 eftermiddagsmesse.
Søndag d. 19.: 2. sø. i fasten/messer kl. 8, 10, 16.30. NB: Ingen kirkekaffe!
Søndag d. 26.: 3. sø. i fasten/messer kl. 8, 10, 12 (polsk), 16.30.

Dalum Klosterkirke
Søndage: Messe kl. 7.30.
Hverdag: Messe kl. 6.30.

Skt. Knuds Kirke, Svendborg
 Havnegade 1, 5700 Svendborg.
 Sognepræst pater Josef Völk CSsR.
 Tlf. 09 21 05 42 eller 09 21 10 64.
Træffetid: Torsdag 17-18, fredag, lørdag 11-12 eller efter aftale.
Messtider: Søn- og helligdage kl. 10. Højmesse med prædiken.
Hver torsdag: Aftenmesse kl. 19.
 Fastepredikener holdes som søndagspredikener. Korsvejsandagt: Fredag kl. 19 den 10., 17. og 24.

Søndag d. 5.: Herrens Fremstilling (Kyndelmisse). Kl. 10.00: Lysindvielse, lysprocession og højmesse. Ens egne lys, der ønskes indviet, lægges før gudstjenesten på »lysbordet« ved siden af altret. Husk navneskiltet!
Onsdag d. 8.: Askeonsdag. Faste- og abstinensdag! Messe: Kl. 19. Derefter uddes askekorset. Bagefter sammenkomst i menighedssalen. Vi taler om vore forberedelser til pavebesøget. (Husk: 7. juni: Pavemesse i Øm. Reserver denne dag. En onsdag!) Alle er velkomne!
Lørdag d. 11.: Religionsundervisning: Fra kl. 9.45 til 12.00.
Søndag d. 12.: Familiemesse: Kl. 10. Derefter kirkekaffe og menighedsmøde.
Tirsdag d. 14.: Økumenisk gudstjeneste kl. 19.30 i Vor Frue Kirke.
Torsdag d. 16.: Efter aftenmessen (kl. 19) sammenkomst i menighedssalen: Emnet er: »Katolikkerne og Biblen. - Vort århundredes paver og Biblen«. - Alle interesserede er velkomne.
Lørdag d. 18.: Messe kl. 14. Derefter mødes Kontaktgruppen i menighedssalen.
Onsdag d. 22.: Menighedsrådsmøde kl. 19 i salen.

Skt. Bendts Kapel, Rudkøbing
 Brogade 14. Tlf. 09 21 05 42 eller 09 21 10 64.
Søndag den 5.: Messe med prædiken kl. 15.
Dåb:
Den 4.12.: Le Doan Thanh Truc Teresa. Datter af Le Xuan Bang og Doan Thi Tuyet Nhung Maria. Hjertelig til lykke!
Vielser:
Den 3.12.: Nguyen Tu Long og Le Thi Ninh.
Den 10.12.: Ulrik Møller Andreasen og Anne Victoria Felice. Til lykke!
Dødsfald:
Den 17.12.: Stanislaw Soja, 91 år.
Den 27.12.: Gertrude Jadwiga Friis, født Czerwinska, 82 år.
 Begge to modtog de syges salvelse. De døde velforberedte! R.I.P.
 Hvis nogen gerne vil modtage sygekommunionen, kontakt sognepræsten. Meddel sognepræsten, når pårørende er blevet indlagt på sygehuset. Meddel også, hvis nogen skal flytte fra menigheden, eller nogen er flyttet her til vort sogn. På forhånd tak!

8 Lolland og Falster

Hellig Kors Kirke, Nykøbing F.
 Bispegade 12, 4800 Nykøbing F.
 Tlf. 03 85 07 39.
Weekendens gudstjenester:
 Fredag kl. 18.30, lørdag kl. 16.00, søndag kl. 10.00.
Torsdag d. 2.: Kl. 8.00 skolegudstjeneste. Kl. 19.15 bibelaften, som forberedelse af Pavens besøg i juni måned.

bodstid, som forbereder påskefesten, begynder. Dagen er faste- og abstinensdag. Der er ingen gudstjeneste i dag. Askeceremonierne forbindes med den kommende weekends messe.

Kl. 19.15 er der møde i de voksnes studiekreds, denne gang hos Helena Rasmussen, Karensmindevej 9, Holbæk. (NB: Måske flyttes mødet til tirsdag den 7.)

Lørdag d. 11.: 1. søndag i bodstiden. Kl. 15.30 messe, indledt med askevielse og askepålægelse.

Lørdag d. 25.: Skt. Elisabeth sogns retrætedag i fastetiden.

Vi mødes kl. 10 og tilbringer dagen sammen, hvor programmet vil veksle mellem gudstjenester, oplæg, samtale og hyggeligt samvær over frokostbord og kaffe. Sognepræsten leder retræten sammen med pater L.O. Dorn SJ, København, der vil stå for oplæggene »Befrielsesteologi« og »Johannæisk døds- og opstandelsesteologi«. Dagen slutter med 3. bodssøndags messe kl. 15.30 og afrundende kirkekaffe.

NB: Reservér allerede nu lørdag den 25. februar!

Kolping: Møde onsdag den 8. og den 22. kl. 20.00.

Aktiviteter: Torsdag d. 3.: Første fredagsmesse med sakramental velsignelse.

Søndag d. 5.: Børnemesse - for hele menigheden - derefter kl. ca. 11.30 fastelavnsfest for børnene med tøndeslagning, kåring af kattekonge og -dronning, præmier til de tre bedst udklædte, gratis fastelavnsboller til børnene. Kaffe og sodavand kan købes.

Onsdag d. 8.: Askeonsdag. Messe kl. 19.30 med uddeling af askekors.

Lørdag d. 11. kl. 15.30: Emnedag - se opslag i våbenhuset.

Søndag d. 12. kl. 10.00: Latinsk højmesse, derefter ca. 11.30: »Caritas« - hvad er det? Hvad udretter de? Det fortælles der om ved kirkekaffen.

Søndag d. 26. kl. 11.30: Orientering fra menighedsrådet.

12 Nordsjælland

Skt. Vincents Kirke, Helsingør

Sognepræst G. Coenen, Nygade 8, Helsingør. Tlf. 02 21 05 71.

Sognekontor: Mandag, tirsdag, torsdag og fredag kl. 9-10. Torsdag også 18-19.

Søndagsmesser: Alle søndage kl. 10 højmesse. Alle lørdage dialogmesse kl. 17.

Messe på kroatisk kl. 12 første søndag i måneden og kl. 17 tredje søndag i måneden. Messe på italiensk efter aftale. Messe på latin/delvis kl. 10 sidste søndag i måneden.

Hverdagsmesse kl. 19 i kirken i september, derefter på Møllebakken 8.

Hverdagsmesse kl. 18.15 Niels Steensens Hus, mandag-fredag.

Bodens sakramente kl. 16-16.45 hver lørdag i kirken eller efter aftale.

Evt. ændringer bekendtgøres i kirken efter messen og opslås i våbenhuset.

Søndag d. 5. februar: Herrens fremstilling i templet. Kyndelmisse. Kl. 10 lysindvielse og lysprocession i kirken. Blasius-indvielsen mod halssygdomme gives umiddelbart efter messen.

Onsdag d. 8. februar: Askeonsdag. Påbudt faste- og abstinensdag. Begyndelsen til 40-dages bodstiden. Kl. 19 indvies og uddeles den indviede aske i forbindelse med dialogmessen i Søstrenes Kapel.

Søndagen derpå gentages indvielsen og pålæggelsen af asken for alle, som var forhindret i at møde Askeonsdag.

Pensionistmøde onsdag d. 1. februar.

Den Hellige families Kirke

Bistrupvej 4, Birkerød.

Skt. Hans Kirke

Marievej 6, Hørsholm. Sognepræst Jacob Muiser, Bistrup Byvej 4, Birkerød. Tlf. 02 81 27 96 helst mellem kl. 9-10.

Søndagsmesserne: Birkerød Nordvanggård kl. 8 og 10.

Hørsholm, Marievej kl. 10. Mikkelborg, Strandvej 352 kl. 8.

Tirsdag messe kl. 10 på Nordvanggård. Fredag aftenmesse kl. 19.30 på Nordvanggård.

Torsdag messe kl. 10.30 i Hørsholm.

Skriftemål: Lejlighed til at skrifte i forbindelse med gudstjenesterne og efter aftale.

Mandag den 30. januar: Forældremøde for de forældre hvis børn forbereder sig til deres første skriftemål i hold 3 hos kateket David Russel.

Februar

Torsdag d. 2.: Menighedsrådsmøde i Bi. kl. 19.30.

Lørdag d. 4.: Børneklubben mødes kl. 10.00.

Søndag d. 5.: Kyndelmisse, Herrens fremstilling, familiemesse. Efter messen samles børnene til fastelavnsfest og tøndeslagning.

Mandag d. 6.: Ældreklubben mødes til fastelavnsfest sammen med børnene.

Samme mandag aften: Præstemøde.

Onsdag d. 8.: Askeonsdag: Aftenmesse kl. 19.30 med indvielse af aske og uddeling af askekorset.

Onsdag d. 8.: I Hørsholm menighedsaften kl. 19.30 om maleren Chagalls bibelske billeder.

Torsdag d. 9.: Ingen religionsundervisning p.g.a. vinterferien.

Torsdag d. 16.: Ligeledes ingen religionsundervisning.

Torsdag d. 23.: Religionsundervisningen starter igen. NB: Firmelse/konfirmation fejres i år i Birkerød søndag d. 16. april.

Forberedelsen er for længe siden begyndt.

Med venlig hilsen

Jacob Muiser

Vor Frue Kloster, Åsebakken

Høsterkøbvej 3, 3460 Birkerød. Benediktinerkloster. Tlf. 02 81 06 98.

Søn- og helligdage: Terts og højmesse kl. 8.20.

Hverdage: Terts og højmesse kl. 7.50.

Skt. Vilhelms Kirke, Hillerød

Kirke- og menighedshus: Møllestræde 7, 3400 Hillerød.

Sognepræst Hans Esmark, Møllestræde 10B. Tlf. 02 26 14 04, bedst mellem kl. 9-10. Dog undtagen søndag og mandag.

Sankt Vincent Søstre: Tlf. 02 26 78 65.

Søndagsmesser: Kl. 10.

Hverdagsmesser: Tirsdag, onsdag, torsdag kl. 17. Fredag kl. 8.30.

Lørdag d. 4.: Fastelavnsmesse kl. 16. Det er søndagens messe. Efter gudstjenesten slår børnene katten af tønden på kirkepladsen. Vi slutter af med at spise sammen: Boller i ris og karry. Husk at møde op kl. 16, udklædt til ukendelighed. Tilmelding på listen i våbenhuset.

Søndag d. 5.: Ingen messe.

Onsdag d. 8.: Askeonsdag, som er faste- og abstinensdag. Ingen messe.

Lørdag d. 11.: Børnenes religionsundervisning nr. 12, kl. 9.30-11.30. Messe med askekorset kl. 11.

Søndag d. 12.: 1. søndag i fasten. Askekors i messen.

Onsdag d. 15.: Bibelaften. Vi deler næste søndags tekst med hinanden. Kl. 19.30.

Lørdag d. 18.: Børnenes religionsundervisning nr. 13, kl. 9.30-11.30. Messe kl. 11.

Søndag d. 19.: Latinsk messe kl. 10.

Lørdag d. 25.: Børnenes religionsundervisning nr. 14, kl. 9.30-11.30. Messe med Korsvej kl. 11-11.30.

Søndag d. 26.: Messe kl. 10. Efter messen drikker vi kirkekaffe i menighedssalen, og ser lysbilleder fra julemarkedet.

13 Hovedstadsområde NV

Skt. Antoni Kirke, Brønshøj

Frederikssundsvej 225, 2700 Brønshøj. Tlf. 01 28 17 00.

Sognepræst: Pater Knud Aage Nielsen SJ, Jens Jessensvej 5, 2000 Frederiksberg.

Træffes ved kirken i forbindelse med messerne, samt tirsdag kl. 10.30-11.30 på sognekontoret. Mandag og fredag kl. 10-12 på tlf. 01 71 79 66.

Menighedsrådsformand: Henning Heine-meier, Markskellet 5, 2720 Vanløse.

Tlf. 01 74 13 05.

Sædvanlige messetider: Søndag kl. 10.30.

Tirsdag kl. 10.00. Derefter samvær i præstegården.

Onsdag og fredag kl. 19.00.

1. fredag tilbedelse kl. 18.30.

3. Første fredag. Tilbedelse inden messen kl. 19.

5. Herrens fremstilling i templet. Kyndelmisse. Fastelavns søndag. Lysindvielse under messen kl. 10.30. Efter messen er der »kirkekaffe«. Da det også er fastelavns søndag, er der tøndeslagning for sognets børn, der som sædvanligt møder udklædt! Rytmsk messe.

8. Askeonsdag. Fastetiden indledes med askeindvielse og uddeling af askekorset i forbindelse med messen kl. 19.

19. 2. søndag i fasten. Gregoriansk sangmesse kl. 10.30.

19. 2. søndag i fasten. Gregoriansk sangmesse kl. 10.30.

Vor Frue Kirke

Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev. Tlf. 02 94 76 94.

Sognepræst: Lon Konold, OMI.

Messetider: Lørdag kl. 17.00.

Søndag kl. 9.30 dansk, kl. 11.00 engelsk.

Hverdage: Mandag kl. 17.00 (engelsk).

Tirsdag kl. 9.30 (engelsk).

Onsdag kl. 9.30 (dansk).

Fredag kl. 8.00 (dansk).

Tilbedelse: Tirsdag kl. 19.30-20.30.

Ungdomsklubber: Maxi-KUK: Hver torsdag kl. 19.30.

Mini-KUK: Spørg May Weber Nielsen, tlf. 02 94 93 31.

Lørdag d. 4.: Troslæredag, vi begynder kl. 14.45.

Søndag d. 5.: Kirkekaffe efter messen kl. 11.00. Folkedans kl. 19.30.

Onsdag d. 8.: Askeonsdag. Messe kl. 19.30 (dansk - engelsk).

Lørdag d. 11.: Tro og Lys gruppen kl. 13.00.

Søndag d. 19.: Kirkekaffe efter messen kl. 9.30.

14 Hovedstadsområde NØ

Skt. Andreas Kirke, Ordrup

Kollegievej 2A, 2920 Charlottenlund.

Kontortid: Mandag til fredag kl. 9-12, torsdag kl. 9-11. Sognepræst Czeslaw Kozon, tlf. 01 64 04 22 (bedst kl. 9-10) undtagen mandag.

Faste messetider: Søndag: Kl. 8 reciteret messe. Kl. 10 højmesse.

Hverdage: Mandag-torsdag kl. 8.

Fredag: Kl. 16.00 udstilling af sakramentet til tilbedelse, derefter kort andagt og kl. 17.00 messe.

Lørdag: Kl. 11.30 messe.

Lørdag d. 4. kl. 11.15: Rosenkransbøn i kirken. Derefter messe.

Søndag d. 5. Herrens fremstilling i templet. Kl. 10: Lysindvielse og latinsk højmesse. Lys, som ønskes indviet, bedes afleveret i god tid før messen - forsynet med navn.

Efter messen tøndeslagning for børnene.

Onsdag d. 8. Askeonsdag. Kl. 8 og kl.

rick. Tlf. 03 95 08 55.

Menighedsrådsformand: Renate Gulstad-Kuhnen. Tlf. 03 95 43 69.

Søndage i februar:

Højmesse kl. 11.00.

Søndag d. 5.: Herrens fremstilling i Templet. Indvielse af kærter.

Onsdag d. 8. Askeonsdag: Aftenmesse kl. 19.00 med indvielse af aske og uddeling af askekors.

Fredag d. 10. holder pastor D. Timmermann et foredrag kl. 19.00 i præstegården, Rønne. Emnet: Pavebesøget i Danmark. Alle er velkomne.

Tirsdag d. 14. indbydes til møde hos søstre kl. 14.30.

Lørdag d. 18. kl. 10. Religionsundervisning for de små. Hver tirsdag religionsundervisning kl. 14. for de 10-12-årige. Kl. 16 for de 12-?-årige.

Rosenkranskirken

Gregersgade 12, 3720 Åkirkeby.

Sognepræst: D. Timmermann.

Tlf. 01 13 37 62.

Pastoralassistent: Sr. Hermengild

Gerick. Tlf. 03 95 08 55.

Menighedsrådsformand: Erik Frandsen, tlf. 03 97 42 95.

Søndage i februar: Højmesse kl. 9.00.

Søndag d. 5.: Herrens Fremstilling i Templet. Indvielse af kærter.

Onsdag d. 8. Askeonsdag. Aftenmesse i Rønne kl. 19.00 med indvielse af aske og uddeling af askekors.

Fredag d. 10. holder pastor D. Timmermann et foredrag kl. 19.00 i præstegården, Rønne.

Emnet: Pavebesøget i Danmark.

Alle er velkomne.

Tirsdag d. 14. indbydes til møde hos søstre kl. 14.30. **Lørdag d. 18.** kl. 10.00. Religionsundervisning for de små.

Gudstjenester på fremmede sprog

Deutschsprachige Gemeinde

Pfr. Guido Kreienbühl, Vesterbrogade 28, 2., 1620 Kbh. V. Tlf.: 01 24 26 30.

Hl. Messe jeden 1. und 3. Sonntag im Monat um 10 Uhr in der Hauskapelle der St. Augustin Kirche, Jagtvej 183, København. Nach jedem Gottesdienst findet ein gemütliches Zusammensein statt.

English-speaking ministry

Fr. Charles Hurkes O.M.I., Chaplain to the English-speaking Catholic Communi-

ty of Copenhagen. **Ministry Center.** Vor Frue kirke, Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev. Tlf. 02 94 76 78.

Eucharistic Celebration in English.

Sunday

Vor Frue Kirke, Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev, 11 a.m. Family Liturgy.

Skt. Annæ Kirke, Hans Bogbinders Alle 2, 2300 Kbh. S: 5:00 p.m.

Sakramentskirken, Nørrebrogade 27, 2200 Kbh. N.: 6:00 p.m.

Saturday Evening

Skt. Annæ Kirke: 5:00 p.m.

Jesu Hjerter kirke, 6:00 p.m.

Stenosgade 4, 1616 Kbh. V.

Wednesday Evening

Sakramentskirken: 5:00 p.m.

Misa en español

Iglesia de san Augustin, Jagtvej 183.

Todos los domingos. Sept.-Abril a las 12.00 Mayo-Agosto a las 11.00 P. Tomás Tirapu Beortegui C.S.R.

Tlf. 01 58 21 02.

Communauté de Langue Française

Prêtre: Pierre Jeannequin 01 62 36 28.

Copenhagen: tous les dimanches (sauf

1.07-15.08) messe à 11 h 30 à Sakramentskirken, Nørrebrogade 27, København N. Noël, à Sakramentskirken, en français:

Missione cattolica italiana

Segretariato Sociale Acli-Danmark,

Bredgade 67, st., 1260 Kbh. K.

Tlf. 01 32 10 49 (in comune con Katolsk Informations Center)

Orario d'ufficio: 10-17 da Lunedì a Sabato (chiuso il Mercoledì).

Lorenzo Del Zanna S.J., Bredgade 67 A, 3. th., 1260 Kbh. K. Tlf. 01 32 71 78.

Messa ogni sabato alle ore 18.15 nella chiesa di S. Ansgar, Bredgade 64, Kbh. K.

Msze święte w języku polskim

Ks. Władysław Zdunek C.s.s.R.

Kościół św. Anny

Hans Bogbinders Alle 2

2300 København S, tlf. 01 58 21 02

Msza św.: Kazda niedziele o godz. 12.00 w koscielu św. Anny/Amager.

Ved nytår 1989 trådte

DR's nye programstruktur i kraft. Det gamle afdelingssystem ophørte, og de tre kanalchefer, *Mette Winge* for P1, *Steen Frederiksen*, for P2 og *Palle Aarslev* for P3 afløste hermed tretten afdelingschefer. Det har vakt betydelig opsigt, at det af programsekretær *Mogens Hansen* redigerede meget populære program »Ved Dagens Begyndelse« er blevet erstattet af en udsendelse om livsholdninger »På Vejen«. Der har ikke manglet protester over denne ændring. Således har lokalklubber under Katolsk Radio- og Fjernsynsforbund reageret. Lokalklubben i Storkøbenhavn skrev bl.a.:

»Vi protesterer på det kraftigste mod ændringen af programmet »Ved Dagens Begyndelse« til »På Vejen«, idet vi heri ser en holdningsændring fra de økumeniske udsendelser, som *Mogens Hansen* så udmærket redigerede til et bredt anlagt kulturelt program.

Vi er overbevist om, at *Mogens Hansens* udsendelser har betydet meget for travlt optagne hverdagsmennesker, medens det kulturelle program, som *Nikolaj Ifversen* skal stå for, lige så godt kunne udsendes på et hvilket som helst andet tidspunkt på dagen.«

Program for anden generations indvandrere

Det vil sikkert også bekymre mange af P1's lyttere, at »Faglig Brevkasse« og »Erhvervsmagasinet« ikke er at finde i de nye programflader. Men udsendelsen »Regnbuen« for indvandrere fortsætter heldigvis hver fredag-eftermiddag på P1.

I *katolsk orientering* har der før været skrevet om dette program – og katolske indvandrere fra Polen, Vietnam, Sydamerika m.v. bør være opmærksomme på, at lytterne kan ringe til udsendelsens automatiske telefon-båndoptager, der døgnet rundt er åben på tlf.-nr. 01 39 80 40. Man kan således deltage i »Regnbuen« med kommentarer til programmets indhold ved at fortælle om oplevelser, en historie eller hvad som helst.

KRFF har fået en plads i DR's landsprogramråd

Mere end et år efter, at den nye »Lov om Radio- og Fjernsynsvirksomhed« trådte i kraft, er medlemmer af de to lovbestemte landsprogramråd omsider blevet udpeget. Umiddelbart før jul forelå kommunikationsminister *H.P. Clausens* udnævnelse. Medlem af KRFF's hovedbestyrelse, *Flemming Andersen*, København, har fået plads i programrådet

for DR, medens forbundet ikke fik plads i TV2's programråd.

KRFF er tilsluttet Danske Lytteres og Fjernseeres Fællesforbund. KRFF's landsformand er næstformand i fællesforbundet, hvis medlemsorganisationer har fået tildelt 9 af de 30 pladser i DR's råd og 6 af de 21 pladser i TV2's råd.

KRFF's »bagland« bør vokse

Uanset KRFF med sine ca. 2000 medlemmer er den mindste anerkendte lytter/seerorganisation, fik forbundet en programrådsplads – hvor mange repræsentanter i rådene kunne KRFF ikke have fået, hvis det havde 10 gange så mange medlemmer? Og KRFF har mange opgaver at tage vare på og føler sig ansvarlig over for alle danske katolikker. Da vor indflydelse hænger sammen med størrelsen af vort medlemstal, arbejder forbundet bevidst på at øge dette mest muligt.

For at ingen skal føle sig afskåret fra at blive medlem af økonomiske grunde, er budgettet beskedent, så kontingentet også kan blive det. Det udgør p.t. 40 kr. for et helt år, pensionister og unge under uddannelse behøver kun at betale 25 kr. – Indmeldelse kan ske ved henvendelse hos den lokale sognerepræsentant eller lokalklubformand eller direkte til forbundets kasse-

rer, *C.-V. Hein*, Lipkesgade 30, 4.th., 2100 København Ø, tlf. 01 38 70 41.

Møde med ministeren

Mandag den 9. januar var fællesforbundets formand, overlæge *Willy Hanghøj-Petersen*, Holstebro, og næstformanden, *John S. Lundorf*, til møde hos kommunikationsminister *H.P. Clausen* om fællesforbundets medlemsorganisationer og de nye landsprogramråd, regional-TV under TV2 m.v.

Pavemesse i fjernsynet

Gudstjenestetransmissioner i DR TV administreres af redaktør *Ole Andreasen*, TV-EN i Århus. I 1989 bliver der i princippet én gudstjeneste om måneden. Dette års katolske gudstjenestetransmission bliver i forbindelse med

pavebesøget i Danmark ved en direkte transmission af friluftsmessen i Ørnonsdag den 7. juni om eftermiddagen.

Kanal 7 præsenterer Den katolske Kirke

For seere i Nord- og Østsjælland, som har mulighed for at se den kristne station Kanal 7, der sendes på kanal 60 fra Gladsaxe, bliver der lejlighed til at se en ny serie om de forskellige kristne kirkesamfund i Danmark.

I et integreret samarbejde – en slags båndværksted – har man bedt de forskellige kirker selv udarbejde præsentationsprogrammet. Udsendelsesrækken bliver opdelt over to søndage. Den første søndag præsenteres kirken af programværten, *John Mester*. Derefter vises det egentlige præsentationsprogram,

hvorefter der kan stilles seerspørgsmål til repræsentanter fra trossamfundet.

Programmet om den katolske kirke er produceret i samarbejde med pater *L.O. Dorn S.J.* og *John-Erik Stig Hansen* fra KVIP. Iflg. den foreløbige tidsplan er denne udsendelse fastsat til søndagene 5. og 12. februar.

Niels Steensen musik

Ved radiokonzerten fra Radiohusets koncertsal torsdag den 2. februar kl. 19.30 genopfører radiokonzert *Bernhard Lewkovitch's* komposition til Niels Steensen-festlighederne sidst i november »Via Ste-nonis«. Dirigent ved koncerten, der sendes på P2 er *Stefan Parkmann*.

Kirkekoncert Skt. Vincents Kirke, Helsingør

Fredag den 3. februar afholdes kirkekoncert i Skt. Vincents Kirke i Helsingør. Koncerten gives af *Helsingør Kammerkor* under ledelse af domorganist ved Skt. Olai Kirke, *Bo Grønbech*.

I Helsingør har der medlem de forskellige trosretninger været et godt forhold, som bl.a. giver sig udtryk i fælles arrange-

menter på kirkedagene og nu ved indledningen til fasten, oplyser *Stig Andersen* fra Helsingør Kammerkor. Som solist kan man høre *Carsten Mach*, der er leder af *Helsingør Musikskole*.

Programmet er sammensat af *Lange-Müller* og *Thor Lange's* »Madonna-sange«: »Ave Maris Stella«, »Madonna over Bølgerne«

og »Salve regina«. Der vil desuden være 4 salmer af *Grieg* opus 74, hans sidste værk, der er komponeret i 1906. Efter dette følger »4 Bach-koraller« fra »Johannespassionen«.

Koncerten optages af lokalradioen »Sundbølgen« ved *Jørgen Jørgensen* og udsendes fredag den 10. og lørdag den 11. på 92,8 MHz.

Kommunikationsmidlernes brug i forkyndelsen af evangeliet

I det forrige nummer bragte vi et uddrag af de retningslinjer for katolsk pressevirksomhed, som Den pavelige Kommission for de sociale Kommunikationsmidler udsendte i 1971 under titlen »Fællesskab og fremskridt (Communio et progressio). Det er disse retningslinjer »katolsk orientering« altid har fulgt. I dette nummer afslutter vi den vigtige tredje del om åbenhed og meningsdannelse i kirken.

126. Mediernes mulighed i forkyndelsesopgaven

Kristus gav apostlene og deres efterfølgere den opgave »at belære alle folkeslagene« (Matt. 28,19), at være »verdens lys« (Matt. 5,14), og til altid og overalt at forkynde evangeliet. Ligesom Kristus i sit jordiske liv viste sig som kommunikationsmester, og ligesom apostlene udnyttede de på deres tid almindelige kommunikationsmuligheder, således må det apostoliske embede i vor tid også forvaltes ved hjælp af vore nye kommunikationsmidler. Man kan kun vanskeligt forestille sig, at nogen i troskab kan opfylde Kristi bud uden at udnytte disse mediers fordele og muligheder for at bringe evangeliets lære og bud ud til et meget stort antal mennesker. Derfor opfordrer Det andet Vatikan-koncil katolikkerne til »uden tøven og med største iver at bruge de sociale kommunikationsmidler i apostolatets mangeartede arbejde«.

(Koncildekret »Inter mi-

rifica« om samfundets meddelelsesmidler, pkt. 13).

127. Lige chancer for meninger og forkyndelse

Hvor nødvendigt dette er, vil enhver forstandig kunne indse; mennesker er jo i dag ustandselig inddraget i og næsten oversvømmet af social kommunikation, der uafsladligt påvirker meninger og holdninger på det religiøse og ethvert andet område.

128. Indbydelse til alle ved mediernes hjælp

De moderne kommunikationsteknikker åbner nye veje for menneskets møde med evangeliet. Ved disse mediers formidling får kristne, også på fjerntliggende steder mulighed for at tage del i kirkelige fester og foranstaltninger. Således bliver de kristnes fællesskab endnu tættere, og på denne måde bliver faktisk alle overhovedet indbudt til at have del i kirkens inderste liv. Fremstillingsformen må naturligvis altid svare til mediet. Massemediernes sprog er

et andet end kancelli-sproget. Man kan ikke indtrængende nok fremhæve, at kvaliteten af religiøse bidrag i medierne ubetinget skal stå mål med de ikke-religiøse produktioner.

129. Formal interessant og aktuel trosundervisning

Endvidere er disse medier en værdifuld hjælp til at gøre religionsundervisning let tilgængelig for alle kristne. I den forbindelse kan man drage fremstående kateketiske fagfolk og eksperter i alle behandlede spørgsmål med ind i arbejdet. Desuden råder man her over en mængde forskellige fremstillingsmuligheder og hele det tekniske apparat, således at undervisningen kan gøres interessant og efter de nyeste metoder. Medierne kan efter deres natur bewirke en forbedring af hele den religiøse undervisning og virkningsfuldt understøtte religionslæreres og andres indsats. Da disse medier i dag er de mest almindelige kommunikationskanaler for menneskers holdninger og opfattelser, byder de ganske særlige muligheder for at lede de kristne til besindelse på troens bærende fundament i diskussionen om dagens begivenheder og problemer.

Således vil de kristne kunne erkende, hvordan

troen kan blive virksom i det moderne liv.

130. Et ringe niveau i religiøse fremstillinger virker frastødende

Mennesket er i dag af kommunikationsmidlerne vænnet så meget til perfekt fremstilling og overbevisende stil, at de næppe overhovedet accepterer offentlige arrangementer på et ringe niveau og slet ikke, hvis de har religiøs karakter som liturgiske fester, prædikener eller kristen trosbelæring.

131. Tilpasning af sprog og stil til kommunikationsmidlerne

Vil man gøre den almindelige forkyndelse og kristne trosbelæring interessant og virksom, må man så vidt muligt betjene sig af kommunikationsmidlerne og i det hele taget tilpasse sprog og fremstillingsform til den moderne sociale kommunikation.

132. Egne kirkelige kommunikationsmidler eller adgang til de almindelige medier

Der er to veje, ad hvilke kirken gennem medierne kan offentliggøre sine hensigter og forestillinger: enten efter bestemte aftaler at få adgang til kommunikationsmidler, som kirken ikke selv besidder, eller ved efter omstændigheder-

ne at bruge egne kommunikationsmidler. Her kan man ikke se bort fra forudsætninger, der alt efter land og medium er forskellige. De kirkelige myndigheder må give dem, der overlades opgaven, fagligt korrekte anvisninger efter forud at være indgående vejledt af sagkyndige på lokalt, nationalt eller eventuelt internationalt plan.

133. De troendes ansvar for økonomisk støtte til kirkeligt mediearbejde

I hvert fald kræver det store anstrengelser og betydelige penge, når katolikker for alvor vil løse

Styrkeprøver ikke sagen i bispeudnævnelser

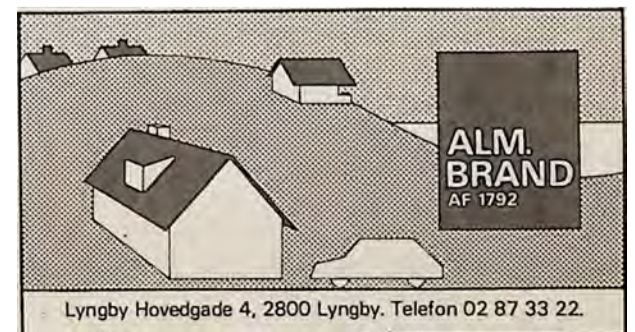
Freiburg (KNA) - Om tovtrækkeriet mellem Rom og Köln ved nybesættelsen af ærkebispesædet i Köln »...er det efterhånden blevet klart, at der mellem Köln og Rom og flere andre byer er opstået sorg og ærgrelse« skriver Josef Dewald i bispedømmet Freiburgs kirkeblad »Konradblatt«. Ifølge Dewald burde Vatikanet have tænkt på, at det ikke er

deres mange opgaver på dette område, nemlig at arbejde med på det menneskelige fremskridt i overensstemmelse med evangeliets bud, at yde deres bidrag til den sociale kommunikation og opfylde deres specielt kristne opgave ved beslutsomt at tage disse af Gud vilde midler i anvendelse. De troende opfordres til stadig at være sig dette ansvar bevidst og også støtte disse anstrengelser med rundhændede økonomiske bidrag. Thi »det er uforvarsomt, at kirkens medlemmer passivt finder sig i, at der lægges bånd på evangeliet, eller at det hæmmes i sin udbredelse af - utvivlsomt enorme - tekniske og økonomiske problemer, der er karakteristiske for meddelelsesmidlerne«.

(Koncildekret om samfundets meddelelsesmidler, pkt. 17).

134. Brugen af kommunikationsmidler har central plads i den pastorale planlægning

I betragtning af de sociale kommunikationsmidlers voksende betydning for menneskeheden i almindelighed og for kirkens liv i særdeleshed må bispekonferencerne se det som deres presserende pligt i modsætning til tidligere nu at give indsatsen på kommunikationens område en central plads i hele deres pastorale planlægning. De må stille tilstrækkelige økonomiske midler til rådighed indenfor deres eget ansvarsområde såvel som for behovet på internationalt plan.

Et projekt til fods

Af Stefan Katić, Caritas Danmark

»Landsbyerne ligger isoleret, og lange rejser må ofte gennemføres til fods eller på hesteryg«, stod der i de papirer om Honduras-projektet, jeg fandt frem fra arkivet inden min afrejse.

Hvad der lå bag denne tilsyneladende uskyldige formulering erfarede jeg ikke før jeg efter mange timers rumlen rundt i en bil ad mudrede og svært fremkommelige veje ankom til Piraera. Piraera er en lidt større by i denne bjergrige del af Honduras, hvor CRS har et spartansk egnskontor. Det var først her, i Piraera, den egentlige rejse begyndte, viste det sig.

Drikkevands- og sundhedsprojektet i Honduras dækker otte små, isolerede bjergsamfund, der alle kun kan nås efter timer ad snævre, stenede bjergstier.

Af samme grund er der da heller ikke nogle organisationer, der indtil nu har været interesserede i at skaffe bønderne vand i denne afkrog af landet. Og da slet ikke regeringsorganisationer.

CRS - samarbejde med professionelle

Projektet administreres af Caritas' samarbejdsorganisation i Honduras, *Catholic Relief Services* (CRS), der tager sig af indkøb, administration og undervisning, i f.eks. hvordan vandsystemerne skal vedligeholdes.

Men langt den største del af arbejdsbyrden - konstruktionen - bæres af bønderne selv. På trods af

Stefan Katić, studerende ved Roskilde Universitetscenter, har netop afsluttet en 3-måneders praktik som projektmedarbejder hos Caritas. Hans hovedopgave var at undersøge, hvordan det går med et drikkevands- og sundhedsprojekt i det mellemamerikanske land, Honduras. Caritas Danmark har støttet projektet med 735.000 kr., der er bevilliget af Danida.

Bønderne får på stedet undervisning i renholdelse af vandtankene.

den store fattigdom, bruger de fleste landsbysamfund gerne måneder på det temmeligt hårde og naturligvis ulønnede arbejde. Rørene skal undertiden bæres 10-15 km opad og opad, der skal støbes cement til vaskepladser og vandtanke, og der skal bygges latriner.

Det var i sandhed en imponerende aktivitet, jeg var vidne til i de fire uger, jeg tilbragte i de små landsbysamfund. Men rent drikkevand i denne smukke egn ikke langt fra grænsen til El Salvador, er så sandelig også tiltrængt. P.g.a. urent drikkevand fra åbne vandhuller, der

deles med dyrene, får mange spædbørn infektionssygdomme, amøber eller diarré. Selv talte jeg med familier, hvor seks ud af ti børn var døde som følge af de elendige sundhedsforhold.

En anden ting er så, at en vandhane på gårdspladsen ved hvert hus vil spare kvinderne for mellem to og fem timers dagligt arbejde med at hente vand. Tid der nu kan bruges til f.eks. at forbedre hygiejnen med.

Kun de interesserede deltager

I hver familie holdes der et møde, hvor man finder ud

af hvilke familier, der vil være med i projektet. For det er ikke bare at sige »ja tak«, og så låne sig tilbage i hængekøjen igen.

En undersøgelse skal allerførst udføres af en topograf for at finde ud af, om der kommer vand nok fra den kilde, der skal bruges. CRS kræver, at landsbyen giver topografen kost og logi under arbejdet i marken. Desuden skal landsbyerne selv betale 10% af materialer såsom cement og rør, før projektet kan begynde. Det kan måske lyde som et noget voldsomt krav til mennesker, der i forvejen ikke har for meget. Men kravet sikrer, at man ikke kommer til at lave et projekt et sted, hvor folk egentlig ikke er interesseret.

Tiden efter bistanden

Bønderne overtager selv - i form af lokale vandkomiteer - driften af projektet efter tre år. Men det er ikke nemt at skulle administrere vandafgifter og foretage indkøb og reparationer, når man blot har to-tre års skolegang.

Mange af bønderne er analfabeter, næsten alle kvinder er det.

Af denne grund har CRS tidligt i projektet indset, at det ikke var nok blot at konstruere rørledninger. Man må også sikre, at der fortsat kommer

vand ud af hanerne, efter at CRS og Caritas har sagt farvel og tak i området.

Derfor er drikkevandsprojektet ikke blot vand, men også brede undervisningsprogrammer om sundhed. De skal bl.a. fremme forståelsen for vandets hygiejniske betydning. Undervisningen køber sideløbende med, at bønderne arbejder på byggeriet af vandtankene og på rørledningen.

Det er ikke bønderne, der kommer til undervisningen. Nej, det er undervisningen, der kommer til bønderne. Gennem et net af sundhedsarbejdere, der går rundt fra landsby til landsby, sikres en stor spredning. Administration, vedligeholdelse og træplantning omkring kilden (for at sikre denne mod udtørring) indgår også i undervisningen.

De fleste ansatte er honduranere, hvilket jeg personligt finder er en glimrende idé. I et land med stor arbejdsløshed er der ingen grund til at sende flere »gringo'er« ud end højst nødvendigt. Desuden er det jo en god håndsrækning til et u-land i sig selv at ansætte så mange lokale som muligt.

ver der 2-3 Lempiras, d.v.s. en syv til ti kroner tilbage at gøre godt med for hver familie. Og det vil ikke sjældent sige en 10-12 personer.

Det kan næppe overraske, at projektets største vanskelighed - bortset transporten - ganske simpelt er for dårlig kost.

Det hårde arbejde kræver mere energi, end man får fra den daglige tortilla og bønnemos.

Mødet med fattigdommen

Mit ophold i Honduras blev naturligvis også et tæt møde med fattigdommen i alle dens afskygninger. Børnebegravelser. Folk med manglende tænder og hvide pletter på den ellers mørke hud - fejlernæringens sikre kendetegn.

Torvet med kirken i Piraera.

100 års drikkevand?

Landsbyerne består af en samling lave huse spredt ud over et stort område. Bjergsiderne er dækket af pinjeskov, der af og til er ryddet for at give plads til små jordlodder med majs, bønner og maicillo - en slags sorghum, der stammer fra maya-indianernes tid.

Ud over lidt høstarbejde i kaffeplantagerne hvert år, stammer folks indkomst fra disse ydmyge jordlodder. Jorden er stenet og udpint. Mange bondefamilier har ikke jord nok, og må leje jord hos godsejeren, der betales ved hoveriarbejde. Man måtte tit knibe sig i armen for ikke at tro, man stod midt i Danmark før stavnsbåndets tid.

Når høsten sælges, bli-

Benbrud, der ikke er vokset korrekt sammen p.g.a. lægehjælp, der aldrig kom. Og så videre. Men mest forstemmende er det nok at opleve den opgivende holdning overfor tilværelsen, som fattigdommen fører med sig. Troen på, at det er muligt at forbedre vilkårene, forsvinder hos mange af den allerfattigste. De synker hen i passivitet.

I en sådan situation er det en stor opmuntring at møde lokale bønder, der har en fantastisk iver efter at skaffe forbedringer til deres samfund. Det er med disse folk, at drikkevandsprojektet starter og slutter.

Jeg har lovet at hilse alle danske katolikker og sige tak for projektet fra indbyggerne i den lille by San Sebastián, Honduras.

Bønder udgør 70 procent af Honduras befolkning.

Paven og kirken

I anledning af pavens kommende besøg har Katolsk Forlag udgivet en bog af Elsebet Kieler

Elsebet Kieler har på Katolsk Forlag udgivet en fin lille bog, »Paven og Kirken«. Anledningen er pavens forestående besøg i Norden. Hun vil med denne bog først og fremmest give ikke-katolikker, og det vil sige evangeliske kristne, en håndsrækning til at forstå det katolske syn på kirken og på mennesket, samtidig vil hun præsentere pave Johannes Pauls personlighed for et dansk publikum.

På den ene side falder det mig let uforbeholdent at anbefale bogen både til katolikker og til andre. På den anden side er det ikke så enkelt fyldestgørende at referere bogen. Der er utroligt mange tråde vævet ind i hinanden, som gør bogen til et fint vævet mønster.

Jeg vil forsøge at redegøre for nogle af hendes synspunkter.

Protestantisk og katolsk

Elsebet Kielers overordnede tese er, at den grundlæggende forskel på protestantisk og katolsk kristendom er synet på mennesket. Fordi vi ser forskelligt på mennesket, det faldne og det forløste menneske, må vi også få en forskellig opfattelse af kirken.

Med udgangspunkt i en artikel af Rudolph Arendt i Kristeligt Dagblads tillæg, Teologisk Forum, (22. august '88) formulerer Elsebet Kieler det protestantiske syn på mennesket: Mennesket er intet og Gud er alt (s. 89).

På denne baggrund redegør forfatteren nu for den katolske forståelse af samspillet mellem Gud og mennesket. Ud fra en solid og dyb forståelse af evangelierne præsenterer hun os for Guds måde at arbejde i os og med os på. Hun viser hvordan og i hvilken betydning Peter bliver til den klippe, Kristus kan bygge sin kirke på.

Det katolske syn på mennesket kan da kort

beskrives således: I sig selv er mennesket intet, men i Kristus, i kraft af Helligånden, bliver mennesket et nyskabt og levende menneske.

Den nyskabende proces foregår i Kirkens sakramentale og konkrete sammenhæng, de helliges samfund.

Bogen er en moden frugt af Kielers årelange arbejde med Bibelen og af hendes engagerede forhold til kirken. Hendes glæde og taknemmelighed over at tilhøre kirken har intet triumferende eller polemisk over sig.

For mig at se må mange ikke-katolske kristne føle sig helt hjemme i Kielers bibelske fremstilling af troslivets proces. Jeg har mødt mange ikke-katolske kristne, som lever et trosliv, der fuldstændigt svarer til det af forfatteren beskrevne. Mon ikke en bibelsk redegørelse, som den her foreliggende, kunne bygge bro og give os et fælles sprog at tolke troen i?

Det er lykkedes Elsebet Kieler at berøre alle vigtige sider af vort katolske

kirkesyn og korrigerer nogle misforståelser. Hun understreger meget kraftigt at kirken først og fremmest er en levende organisme, og at man derfor kun kan forstå kirkens væsen indefra. En ægte, respektfuld dialog er vejen til at forstå kirkens inderste væsen.

En enkelt fejl er smuttet med på s. 75: I stedet for kong David skulle der ha-

ve stået Davidshuset, d.v.s. den regerende konges som formodentlig var Ezekias. Andre mindre unøjagtigheder forbigår jeg her, da de er uvæsentlige for forståelsen.

Bogen vil egne sig vældigt godt til en økumenisk studiekreds og således være med til at placere pavens besøg i et rigtigt lys. Derfor vil jeg til slut fremhæve hendes meget fine og

gribende præsentation af paven. De, som alt for hurtigt kritiserer ham, burde sætte sig ned og i ro og mag læse dette kapitel. Hvem er Johannes Paul II egentlig som menneske og kristen? Tag og læs!

Lars Messerschmidt

Elsebet Kieler: Paven og Kirken, Katolsk Forlag 1988, kr. 85.

Døde

Dr. Svend Selsø død

Dr. Svend Selsø er død den 3. januar 1989 og bisat fra Skt. Maria Kirke på Frederiksberg den 7. januar 1989.

Svend Selsø uddannede sig til speciallæge i øre-næse-hals sygdomme og drev praksis på Frederiksberg i dette speciale i mange år - ikke blot var han en afholdt speciallæge - men han forstod altid at være den omsorgsfulde »lytter« til de menneskelige problemer han mødte i sit arbejde.

Konvertit

Som ung mediciner konverterede Svend Selsø til katolicismen, og han blev hurtigt inddraget i den i 1937 stiftede forening for Katolske læger »Nicolaus Steno Gildet«. Han var gildets sekretær fra 1956-63 og dets formand fra 1963-82. Med sin sikre sans for betydningen af den spirituelle dimension i det lægelige arbejde og med urokkelig loyalitet overfor det kirkelige lærerembede, prægede han igennem alle årene gildet på en måde, som affødte respekt såvel i danske som i udenlandske kredse.

I det internationale katolske lægearbejde gjorde

Svend Selsø en stor indsats. Som medlem af den internationale katolske lægeforening og dens europæiske sektion var Svend Selsø til sin død Gildets repræsentant - og Danmark fik gennem ham en respekteret position.

Kirkelig orden

I anledning af Stenogildets 50 års jubilæum i 1987 udgav Svend Selsø i tidskriftet »Medicinsk Forum« Gildets historie i kortfattet form. Ved sin fratreden som formand i 1982 modtog Svend Selsø af biskoppen Sankt Silvester Ordenens »Pro Ecclesia« som tegn på kirkens anerkendelse af hans store indsats.

Et af Stenogildets hovedformål var arbejdet for Steensen-sagen. Svend Selsø viede sit liv til denne sag. I den første Steensenkommission omkring pater Scherz var han en vigtig drivkraft, og i den danske Stenokomite »Stenoniana«, som dannedes efter pater Scherz' død, var han en af hovedkræfterne. Det konkrete arbejde omkring Steensen-sagen blev i midten af 80-erne overtaget af andre -

Dr. Svend Selsø

men han fulgte sagen med største hengivenhed, og stor var hans glæde over at kunne deltage i Saligkåringen af Niels Steensen i Rom i efteråret 1988. Svend Selsø's interesse for Niels Steensen-sagen kom til udtryk i en større beretning om arbejdet for Steensen-sagen i årene 1949-84 - »Stenoniana« - et historisk værk af betydning for indsigt i arbejdet for at gøre Niels Steensens navn kendt.

Et meget rigt, positivt og facetteret livsforløb er slut. Vore tanker går til hans hustru Inge, som altid har været ham en uvurderlig støtte - til hans børn og børnebørn.

Æret være hans minde.
Kjeld Jensen

Retræte i skovhuset

Retræten ved fastens begyndelse i det økumeniske retrætehus »Skovhuset« holdes 10. til 13. februar og ledes af Gottfried Grünwald og sr. Regina König.

Bøn, bod og sakramenter

I februar beder vi for:

At bøn, bod og sakramenterne må forene præster, ordensfolk og lægfolk i dyrkelse af Gud og tjeneste blandt deres medmennesker.

Omhyggelig overvejelse over denne intention afslører, at det er et sandt program for et kristent liv.

Vi begynder med bønner, som er den bro, hvormed vi forbindes med Gud i tilbedelse, taksigelse, forsoning og bønnehørelse. For at bønner kan være effektiv kræves først og fremmest ydmyghed. Vor intethed nærmer sig Gud som er alt, hvilket kun kan ske ved nådens hjælp.

Boden er et andet fundament for et kristent liv. Det vil sige at erkende sine

synder, forsones med Gud og næsten, gøre bod og afstå fra selvished. Således vil vi kunne opnå saligprisningernes ideal.

Sakramenterne

Det tredje middel til fuldkommenhed er den hyppige brug af sakramenterne, især skriftemål og kommunion. For det er de midler, som Herren har givet os til at styrke os åndeligt.

Kristenlivets hellighed er ikke kun reserveret gejstligheden. Den er sna-

re et fælles kald for alle døbt og alle lemmer på Kristi mystiske legeme.

Denne troens rejsefører leder os alle til at yde Gud den tilbedelse, vi skylder ham.

Når det - gennem ydmyg og tillidsfuld bøn, stadig bod og inderlig brug af sakramenterne - lykkes sjælene at udvirke en steds stigende afstandtagen fra selvet og verden, fyldes de med Gud og hans kærlighed.

På dette punkt vil de også føle behovet for i sand missionærisk ånd at dele med andre den store rigdom de har modtaget af Herren: tro, håb og kærlighed. De finder de ofre der kræves for at udføre dette arbejde ganske ubetydelige, så lette er de, når de bringes af kærlighed.

Den hellige Kongregation for Sakramenterne

Økumenisk kalender 1.-15. februar

1. grøn. Onsdag i 4. alm. uge. (IV Ps). L.: Hebr. 12,4-7. 11-15. Ev.: Mark. 6,1-6.
2. grøn. Torsdag i 4. alm. uge. (IV Ps). L.: Hebr. 12,18-19. 21-24. Ev.: Mark. 6,7-13.
3. grøn. Fredag i 4. alm. uge. (IV Ps). L.: Hebr. 13,1-8. Ev.: Mark. 6,14-29.
4. grøn. Lørdag i 4. alm. uge. (IV Ps). Eller rød. Blasius, biskop og martyr († 316). Eller hvid. Gudsmoders lørdagsmesse. L.: Hebr. 13,15-17. 20-21. Ev.: Mark. 6,30-34. Blasiusvelsignelse.
5. hvid. Søndag. Herrens fremstilling i templet (f). (I Ps). Gl. Cr. Særl. pf. 1. L.: Mal. 3,1-4; Sl. 24,7. 8. 9. 10. (Omk.: Herren, Hærskarers Herre, han er ærens konge.) 2. L.: Hebr. 2,14-18. Ev.: Luk. 2,22-40 eller 2,22-32. Agathe, jomfru og martyr († 251), fejres ikke.
6. rød. Mandag i 5. alm. uge. (I Ps). Paul Miki, præst, og lidelsesfæller, martyr († 1597) (m). L.: 1. Mos. 1,1-19. Ev.: Mark. 6,53-56.
7. grøn. Tirsdag i 5. alm. uge. (I Ps). L.: 1. Mos. 1,20-2,4a. Ev.: Mark. 7,1-13.
8. viol. Askeonsdag. (IV Ps). Faste pf. IV. 1. L.: Joel 2,12-18; Sl. 51,3-4. 5-6a. 12-13. 14 + 17. (Omk.: Herre, vær os nådig, thi vi har syndet!) 2. L.: 2. Kor. 5,20-6,2. Ev.: Matt. 6,1-6. 16-18.

Faste- og abstinensdag. Askeindvielse kan foretages ved hver menighedsmesse eller ordets gudstjeneste.

Hieronymus Æmiliani, præst († 1537), fejres ikke.

9. viol. Torsdag efter askeonsdg. (IV Ps). Faste pf. L.: 5. Mos. 30,15-20. Ev.: Luk. 9,22-25.
10. viol. Fredag efter askeonsdag. (IV Ps). Faste pf. L.: Es. 58,1-9a. Ev.: Matt. 9,14-15. (Scholastica, jomfru († 543), kan ihukommes.)
11. viol. Lørdag efter askeonsdag. (IV Ps). Faste pf. L.: Es. 58,9b-14. Ev.: Luk. 5,27-32. (Vor Frue af Lourdes kan ihukommes.)
12. viol. 1. søndag i fasten. (I Ps). Cr. Faste pf. 1. L.: 5. Mos. 26,4-10; Sl. 91,1-2. 10-11. 12-13. 14-15. (Omk.: I trængsel, Herre, vær hos mig.) 2. L.: Rom. 10,8-13. Ev.: Luk. 4,1-13.
13. viol. Mandag i 1. uge i fasten. (I Ps). Faste pf. L.: 3. Mos. 19,1-2. 11-18. Ev.: Matt. 25,31-46.
14. hvid. Tirsdag. Cyrillus, munk. († 869), og Methodius, biskop († 885), Europas værnehelgener (f). (I Ps). Gl. Hyrdernes pf. L.: Ap. G. 13,46-49; Sl. 117,1. 2. (Omk.: Gå ud i al verden og forkynd Evangeliet. Ev.: Luk. 10,1-9.

Moder og arrangementer

Academicum Catholicum

Indbyder til foredrag om paven og pavedømmet ved pastor Czeslaw Kozon i Englesalen, Niels Steensens Gymnasium, Jagtvej 183 B, onsdag den 1. februar kl. 20. Alle interesserede er velkomne.

Sakramentskirken

Forberedelse til paven besøg:

II. Peter L. Dom SJ: 8. februar: »Om den katolske kirke efter Andet Vatikanconciliet«.
III. Sr. Gisela Heltz CSJ: 8. marts: »Peterembedet og pavedømmet«.
Alle 3 onsdage begynder med messe kl. 19 i kirken, Nørrebrogade 27.

DUK-kalender

Ledermøde Øst/Vest den 17.-19.2. 1989 i Odense.

Fællesmøde for alle KUK-ledere, dog kan kun 2 pr. menighed opnå rejseresurser.
Pris kr. 75,00 samt fællesrejse kr. 110,00.
Tilmelding og betaling senest den 1.2. 1989.

Årsmøde den 3.-5.3. 1989 på Øm-borgen.
For 2 delegerede/valgte repræsentanter fra hver menighed/lokalforening.
Pris kr. 150,00 samt fællesrejse kr. 110,00. (Kr. 160,00 hvis man er over 25 år).

Tilmelding og betaling senest den 20/1 1989.

Karwoche den 17.-22.3. 1989 i Hamburg.
Kurset henvender sig til ledere og udvalgte medlemmer. Pris kr. 585,00. Tilskud kan søges.

Tilmelding og betaling senest 31.3. 1989.

Firmelsesweekend Vest den 17.-19.3. 1989 på Øm-borgen for alle konfirmander der bor på Fyn og i Jylland.

Pris kr. 150,00 - fællesrejse kr. 110,00.

Tilmelding og betaling senest den 1.3. 1989.

Påskelejr i Tyskland den 20.-27.3. 1989.

Turen er for de 16-20 årige. Pris kr. 800,00.

Tilmelding og betaling senest den 15.2. 1989.

Påskelejr på Øm den 22.-27.3. 1989.

Denne lejr bliver et arrangement for hele familien. Pris: 0-2 år: 150,-, 3-10 år: 250,-, 11-14 år: 400,-, 15 år: 500,- samt fællesrejse: 4-10 år: 50,-, 11-25 år: 110,-, 26 år: 160,-.

Tilmelding og betaling senest den 15.2. 1989.

Kursus for lejrledere den 31.3.-2.4. 1989 på Øm-borgen. Kurset er for alle ledere på DUKs sommerlejre i 1989. Kurset er gratis.

Tilmelding senest den 24.2. 1989.

Firmelsesweekend øst den 14.-16.4. 1989 på Øm-borgen for alle konfirmander der bor på Sjælland og Lolland-Falster.

Pris kr. 150,00 - fællesrejse kr. 110,00.

Tilmelding og betaling senest den 20.3. 1989.

Ministrantkursus den 21.-23.4. 1989 på Øm-borgen. Tilmelding senest den 20.3. 1989.

Sportsdag den 29.4. 1989 på Niels Steensens Gymnasium. Arrangementet er for alle mellem 5-25 år.

Pris kr. 20,00. Fællesrejse kr. 50,00.

Tilmelding og betaling senest den 3.4. 1989.

Ministrantkursus den 2.-4.6. 1989 på Åsebakken. Tilmelding senest 12.5. 1989.

Ungdomsmesse med paven den 9.-11.6. 1989 på Vadstena, Sverige for alle der er fyldt 14 år. Pris kr. 350,00.

Tilmelding og betaling senest 1.3. 1989!

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig:

Arrangement: _____

Dato: _____

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr. & by: _____

Fødselsdato: _____

Telefon: _____

Katolik: Ja: _____ Nej: _____

Deltager i fællesrejse: ()

Ankommer selv: ()

Postgirokonto 9 08 32 94
Danmarks unge Katolikker
Sekretariatet
Sct. Kjeldsgade 3
DK-2100 København Ø
Tlf. 01 20 63 63

Yderligere oplysning kan fås på DUKs sekretariat 01 20 63 63, hvor kursusoversigt også kan rekvireres.

Katolsk Arbejderaktion

afholder sin 58. retræte på Magleås fra fredag den 24. februar 1989 til søndag den 26. februar 1989 med indkvartering om fredagen fra kl. 19.00 og hjemrejse om søndagen kl. ca. 15.00.

Emnet er: Sankt Peter og embedet.
Retræteleder er Czeslaw Kozon (koordinator for pavebesøget).

Pris: 440.- kr. med mulighed for reduktion for økonomisk dårligt stillede.

Tilmelding: George Bune Andersen, Ved Klosteret 4, 1.tv.

2100 København Ø., tlf. 01 29 51 10.

Sidste frist: 15. februar 1989.

Alle, der vil støtte vort apostolat, er velkomne.

Bem. Ikke d. 9. februar, men:

Lourdes-aften

Fredag d. 10. februar 1989 kl. 19.30 messe i Sct. Augustins Kirke, Jagtvej 183. Efter messen arrangement i Englesalen. Aftenen slutter med andagt og lysprocession.

Tematema: »Som døbt er vi levende sten i Kristi kirke«.

Det sker på Magleås

Fredag d. 27/1-lørdag d. 28/1: DKKF-retræte v. Marianne Plum.

Mandag d. 30/1-torsdag d. 2/2: Skolelederretreter v. Biskop Hans L. Martensen.

Fredag d. 3.-lørdag d. 4/2: Birkerød kommune.

Mandag d. 6.-tirsdag d. 7/2: Rådet for Uddannelse og Erhverv.

Onsdag d. 8/2: Frederiksborg Amts UK-forv.

Torsdag d. 9.-fredag d. 10/2: Lyngby-Tårnbæk kommune.

Søndag d. 12.-fredag d. 17/2: Danmarks Lærerskole

Mandag d. 20.-onsdag d. 22/2: Årsmøde for Amtscentraleme for undervisningsmidler.

Fredag d. 24.-søndag d. 26/2: Katolsk Arbejder Aktion v/George Bune-Andersen.

Påskerefugium på Magleås 1989:

Skærtorsdag eftermiddag til påskedag efter frokost.
Mulighed for at blive til 2. påskedag.

Præster: Pierre Grégoire O.P. og Edward Stappers O. Præm.

Nærmere oplysninger i næste nummer af k.o. Magleås' styrelse

Biskoppens Sostrup-retræter 1989

I. sø. 25. juni kl. 19 - lø. 1. juli kl. 11.30.
II. sø. 2. juli kl. 19 - lø. 8. juli kl. 11.30.
Nærmere oplysninger snarest.

Bistand

Katolsk menighedspleje

Bredgade 69A, st. 1260 København K.

Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 01 15 23 03. Postgiro 6466397.

Diverse

Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger katolske Menighedsplejer værelse el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolske Menighedsplejer 01-15 23 03 eller privat 01-14 69 36.

Tak til Niels Steensen

Efter to måneders ophold på hospitalet, hvor jeg gennemgik tre store og en mindre operation, er jeg rask igen. At jeg har gennemlevet sygdommen på en værdig måde takker jeg Niels Steensens forbygn og hjælp for. Jeg var glad for at kunne fejre hans saligkøring i sengen på Kommunehospitalet i Århus.

p. Herbert

Taksigelse

De mange menneskers forbygn, de mange breve og blomster fra hele landet har været en stor støtte for mig på hospitalets seng, ved de forskellige undersøgelser og på operationsstuen. Det vil jeg aldrig glemme. Jeg har bedt meget for jer alle og jeg har fornemmet, at jeg ikke har været alene, at jeg via jeres medfølelse med mig hele tiden har været i fællesskab med jer.
Tak for det!

p. Herbert

Bekendtskab

Alene-dame 39, polsk afstamning, gymnasielærer, søger kontakt med en passende herre for evt. ægteskab. Billet mkr. 1280 katolsk orientering, Vesterbrogade 28,3, 1620 Kbh. V.

Nyhed

Stig Rolvsen Katolske Udsagn

300 korte tekster om den kristne tro i almindelighed og den katolske tro i særdeleshed.

63 sider - 90 kr., sendes portofrit.

ROSARIO forlag
Grønshøjgaardsvej 181
2630 Taastrup

Medjugorje Nyt

På engelsk udgives der flere spændende tidsskrifter som omhandler de åbenbaringer og det budskab til verden, som 6 seere siden 1981 har modtaget dagligt og stadig modtager af jomfru Maria.

Ved henvendelse til undertegnede fremsendes prøvenumre vederlagsfrit.
Benny Blumensaat, 28 Beaufort Street, Chelsea, London SW 3 5 AA, England.

Salg og service

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.

Naboløs 3, 1206 København K.

Tlf. 01-11 72 37. Aften: 02-85 39 40

Arkitekt M.A.A. Massimiliano Falconi

Daglijevej 12, 4000 Roskilde

Tlf. 02 - 36 23 11

M.T.S.

M. THOMSEN STØTT

INGENIØRER • ENTREPRENØRER

MURERMESTRE

Kong Christians Allé 6 • 9100 Aalborg

Telefon 03 13 42 33

Begravelsesforretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.

DØGNVAGT 01 55 55 55

Bedemand Hardy Nielsen

Amagerbrogade 155

Filial: Taastrup 02 99 01 58

Der er mange bedemænd
Deres hedder

ERIC KVIST

- han er katolik og har kontor på Søborg Hovedgade 94 og træffes på

01-69 86 81

DØGNET RUNDT

Jeg kommer gerne hjem til Dem for at træffe de nødvendige aftaler.

BENZONS BEGRAVELSES-FORRETNING

34 46 01 - 86 60 56

DØGNVAGT: 01 - 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelse og bisættelse ordnes smukt og rimeligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Aut. el-installatør EL MOGENS LARSEN

Remmervej 76 2200 København Ø 22530/22531

Malermester
Flemming Pullich
01 29 78 84

Malermester
VILLY HANSEN
Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. (05) 81 69 62 og 83 29 37

Murermester
Bernhardt Christiansen
Solbærvvej 8, Sabro.
Tlf. 06 94 82 10

Revision - Bogføring - Skat
- den Registrerede Revisor rådgiver
REGISTRERET REVISOR FRFR
Jørgen Brangstrup
DJALMA LUNDS GÅRD 14, 1.
4000 ROSKILDE . 02 35 10 35

Ur- og Brillehuset
»BALANCEN«
v/ KNUD PETERSEN
Gerritsgade 34, Svendborg
Telefon 21 19 20

Kristne konverterer i Israel

Jerusalem, (KNA) – I Israel er der 100 gange flere kristne, der går over til jødedommen, end jøder der konverterer til kirken. Den tyske evangeliske provst Johannes Friedrich, Jerusalem oplyser, at mellem 500 og 1.000 kristne hvert år går over til den jødiske tro. Modsat er der kun mellem 5 og 10 officielle konversioner fra jødedommen til kristendommen.

Der findes ialt ca. 2.000 jødekristne i Det hellige Land. De kalder sig selv »messianske jøder«. Hvad angår missions-virksomheden over for jøder udtaler provst Friedrich, at det af historiske grunde er helt udelukket, at tyskere missionerer blandt jøder.

I selve Israel og i de israelske besatte områder lever ca. 125.000 kristne, der er organiseret i 511 forskellige samfund eller ordener. Af Israels 4,4 millioner indbyggere er 82 pct. jøder, 13 pct. muslimer og 2,4 pct. kristne.

Bibler til Sovjet

Haag, (KIPA) - Ca. 1,3 millioner bibler blev i år ved juletid sendt til kirken i Sovjetunionen fra evangeliske og katolske bibelselskaber. Den nye udvikling i Sovjetunionen blev i den forbindelse betegnet som en »god chance«.

Udbredelsen af bibler i Sovjetunionen indgår i en fælles bibel-strategi som led i Europas ny-evangelisering, erklærer man på en konference for tysksprogede bibelselskaber, afholdt for nylig i Holland. Man planlægger en tilsvarende bibel-aktion i 1989.

Katolsk skole har succes i Australien

Victoria, (KIPA) - Den katolske grundskole i Alice Springs har fået en usædvanlig stor tilstrømning af børn fra den australske urbefolkning siden pavens besøg i Australien i november 1986.

Ifølge Vatikanets Radio var der før pavebesøget kun 12 børn af ur-indbyggerne i skolen, og i dag er der 93. For første gang har

Stofmisbrug er en af samfundets værste plager, der i lige høj grad truer industrilandene og udviklingslandene. Foto WHO.

Større solidaritet med ofrene for stofmisbrug

Vatikanet appellerer om skærpede forholdsregler over for den internationale narkohandel

Wien, (KIPA) - Vatikanet mener, at der bør træffes langt strengere forholdsregler over for den illegale narkohandel på internationalt plan. Handlinger må nu følge ord, udtalte en repræsentant for pavestolen på en FN-konference i Wien kort før jul.

Konvention mod narkohandel

På konferencen forbedrede man en konvention mod narkohandlen, og her udtalte prælat Giovanni Ceirano, at den ofte udtalte vilje til at bekæmpe narko-organisationerne nu må omsættes i konkrete forholdsregler. Han understregede, at pavestolen kunne gå helt og fuldt ind for skærpelsen af straf for narkohandlere, forbedring af samarbejdet mellem sikkerheds- og retsmyndighederne på internationalt plan og konfiskation

desuden unge ur-indbyggere fra forskellige landsbyer i regionen vist interesse for at komme på det katolske gymnasium.

Under sit besøg i Australien gjorde pavens ophold i Alice Springs og forsvarede her urbefolkningens rettigheder og krævede samfundsmæssig ligestilling for dem.

af fortjenesterne ved den illegale narkohandel.

Ceirano fremhævede videre, at kirken til enhver tid er parat til at være med i kampen mod narkomisbruget, »denne menneskeheds fælles fjende«. Dette misbrug er også ifølge pavens et af samfundets værste plager, der i lige høj grad truer industrilandene og udviklingslandene.

Paris, (KIPA) - Ærkebiskoppen af Paris, kardinal Jean-Marie Lustiger opfordrer Aids-inficerede og Aids-syge til at anvende kondom ved samleje. De, der er ramt, og som ikke kan leve i total afholdenhed, bør af respekt for sig selv og for andre anvende de anbefalede midler. Dette udtaler kardinalen i en week-end udgave af pariser-avisen »Le Monde«. Efterfølgende har kardinal Lustiger i en tv-udsendelse understreget, at Aids-inficerede og Aids-syge ikke bør »give døden videre«.

Vor tids grusomste prøvelse

Kardinalen kalder Aids for »vor tids grusomste prøvelse«. Han er særlig

Pavestolens delegerede erindrede også om, at narkomisbruget er et tegn på krise i nutidens civilisation, som kun kan overvindes gennem en styrkelse af samfundets moralske grundlag. Ceirano appellerede her til større solidaritet med – især de unge blandt ofrene for narkomisbruget. Institutioner til afværing af misbrugerne er særlig vigtige.

Paven glæder sig til økumenisk møde i Sverige i juni

Rom, (KIPA) – Pave Johannes Paul II glæder sig til det kommende økumeniske møde under den planlagte rejse til Sverige til sommer. Han udtrykte også tilfredshed med, at det katolske mindretal i Sverige anerkendes fra alle sider i nationen.

Tak til den svenske regering

Udtalelserne faldt fornylig, da den nye svenske ambassadør ved pavestolen, Lars J. T. Bergqvist aflagde sit tiltrædelsesbesøg hos pavens. Under mødet takkede pavens også for, at den svenske regering havde besluttet at flytte ambassadens kontor fra Bonn til Rom. Pavens betegnede forholdet mellem Sverige og pavestolen

som særligt nyttigt i samarbejdet for udviklingshjælp til Den Tredje Verden.

Den 58-årige svenske diplomat var tidligere sit lands ambassadør i Peking.

Lutherske søstre bliver katolske

Stockholm, (KIPA) – Et protestantisk søster-fællesskab i Sverige er samlet konverteret til den katolske kirke. Det drejer sig om 9 ordenskvinder og en postulant tilhørende »Mariadøtrene« af Vadstena. De har foreløbigt tilsluttet sig et tysk Benediktiner-abbedi.

Meddelelsen herom blev givet få dage før nytår i Stockholm. Søstrene ønsker at danne et selvstændigt Benediktiner-samfund. I de senere år er tre andre ordensfællesskaber konverteret til den katolske kirke i Sverige. Der er omkring 150.000 katolikker i Sverige, hvoraf en stor del er indvandrere.

Giv dit bidrag til pavens besøg 6.-7. juni

Kardinal Lustiger anbefaler AIDS-syge at bruge kondom

rystet over, at de, der rammes af sygdommen, afsondres fra samfundet. »Det er på ingen måde til at bære, at de syge afvises«, understreger han.

Unge skal bevise at troskab er mulig

Ungdommen appelleres til ikke at gentage den foregående generations fejl, men »rehabiliterer kærligheden« og bevise, at troskab er mulig. De unge må bevise, at i denne civilisation, hvor alt er til købs, er begær ikke det samme som kærlighed, at kærligheden er langt større og stærkere end begæret. »Man kan købe en krop, man kan købe en mand eller en kvinde, men man kan ikke købe deres hjerte eller kærlighed«, fortsætter kar-

Kard. Jean-Marie Lustiger, ærkebiskop af Paris.

dinal Lustiger. At leve i kyskhed er en særlig måde at elske og respektere sit eget legeme på.

Midt i november sidste år igangsatte den franske regering en kampagne for

anvendelse af kondom. Initiativet blev begrundet med, at præservativer er den for tiden eneste virk-somme beskyttelse mod Aids. Ærkebiskoppen af Rennes, Jacques Jullien kritiserede kampagnen for at være udtryk for en alt for kortfristet politik, der ikke kan løse problemet effektivt. Biskoppen af Evreux, Jacques Gaillot forsvarede regeringen og betonedede, at han ikke ønskede, at nogen skulle udsætte sig for Aids, fordi kirken afviser kondomer.

»Kirken går for vidt«

75 pct. franskmænd er ifølge en repræsentativ undersøgelse af den opfattelse, at kirken går for vidt, når den fordømmer brug af kondomer.

katolsk orientering

Redaktion:
Pæstor Willem Wuyts (ansvarsh. redaktør).
Konsulent Hans Jørgen Johansen (redaktør).
Journalist Knud Helsted Kluge (red.sekretær).

Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 4.,
1620 København V. Telefon 01 21 14 44.
Redaktionelle medarbejdere:
Kirsten Szaraffin og Ruth Plum.
Tryk: Ny Dag, DK-4900 Nakskov. Oplag 16.500.

Næste nummer udsendes den 8. februar

Lejrtilbud 1989

Danmarks Unge Katolikker

NIELS STEENSENS BIBLIOTEK
STENOSGADE 9
1616 København V

De dukker op fra øst og vest, syd og nord - for at deltage i DUKs spændende sommerlejre. Der er også plads til dig, hvis du tilmelder dig nu!

Med Danmarks Unge Katolikker på spændende sommerlejre

Danmarks Unge Katolikker har i dette tillæg af »katolsk orientering« 12 forskellige sommerferie-tilbud til dig, der gerne vil noget mere med din sommerferie. Du skal blot aldersmæssigt være mellem 0 og 100 år. Der er noget for enhver smag. Lejrene finder sted i Øm, Bastrup, Bornholm, Sverige, Norge og Tyskland.

DUK tilbyder 3 børnelejre, 1 midilejr, 1 juniorlejr, 1 Nordisk lejr i Oslo, 1 kanotur i Sverige og Sommerskole i Hamburg.

Små 100 lejrledere står parate til at give dig alle-

ders oplevelse i *din* sommerferie. Lejrene er som tidligere år meget forskellige, men for de flestes vedkommende bliver temaet i år »Udkanten i centrum«. Læs nærmere om temaet øverst på denne side. Du kan i øvrigt se frem til bøn, liturgi, hygge, lege, kammeratskab og fælles ansvar.

Lejrene

2 af børnelejrene afholdes i Øm ved Gl. Ry; den 3. børnelejr finder sted på Myretuen i Bastrup. Disse lejre er for børn i alderen 7-13 år. Juniorlejren afholdes i Øm, men så skal du være mellem 14 og 17

år. Også Dan Than-lejren skal nævnes her. Det er en lejr for vietnamesiske unge katolikker i Danmark. Kom og lyt til Guds ord og nyd hinandens samvær, lyder opfordringen fra arrangørerne.

Vandreturen på Bornholm er for aldersgruppen 15 til 25 år. Det er en teltlejr, hvor teltpælene rykkes op i løbet af de 10 dage lejren varer. Du kan også tage på midilejr, hvis du er mellem 12 og 15 år. Denne lejr afholdes ligeledes i Øm.

Multilejren spænder over alle aldersgrupper, det er en slags familielejr, hvor der er plads til børnene, forældrene, bedste- og oldeforældre. Denne lejr afholdes i Øm.

Sommerskolen i Hamburg er for unge over 17 år, medens kanoturen i Sverige for alle mellem 16 og 25 år. Hvis du vil på Nordisk kulturlejr skal du være mindst 18 år. På den-

ne lejr opfølges det nyligt overståede pavebesøg.

Nævnes bør også Danske Kirkedage, som afholdes hvert 3. år. Denne gang foregår kirkedagene i Hillerød under temaet »Mellem syndflod og regnbue - Danske Kirkedage om miljø - mammon-mennesker«. De unge søger som regel pionerlejren, som er for jer mellem 16 og 25 år.

Du kan på midtersiderne i dette tillæg læse mere om hver enkelt lejr, ligesom du kan finde oplysninger om priser. DUK sender ikke lejrfoldere ud. I stedet annonceres lejrtilbuddene på disse fire sider, hvor du kan finde alle de oplysninger, du har brug for. Læs dem grundigt, så vi undgår misforståelser.

Vi glæder os meget til at se dig til sommer!

Flere tillæg og tilmeldingsblanketter kan bestilles på DUK's sekretariat på telefon 01 20 63 63.

Sommerlejrens tema: Udkanten i centrum

»Udkanten i Centrum«. DUK har i år dette noget kryptiske tema for sine lejre. Hvad mon meningen er?

Vi har valgt lejrtema i bevidstheden om, at vore lejre finder sted umiddelbart efter pavens besøg hos os.

Mere end nogensinde før vil vi derfor komme i focus, i offentlighedens og i mediernes interesse, - i centrum.

Hvem er vi?

Men hvem er vi, og hvad er vi som unge danske katolikker. Det vil vi arbejde med på årets lejre, og det kan blive meget spændende. Er vi en udkant i samfundet og i verdenskirken, eller hvor er egentlig centrum i kirken?

- i Rom måske? eller hvor to eller tre er samlet i Jesu navn?

Og har vi som unge plads i centrum af kirken, eller gør vi os eller gøres vi til en udkant?

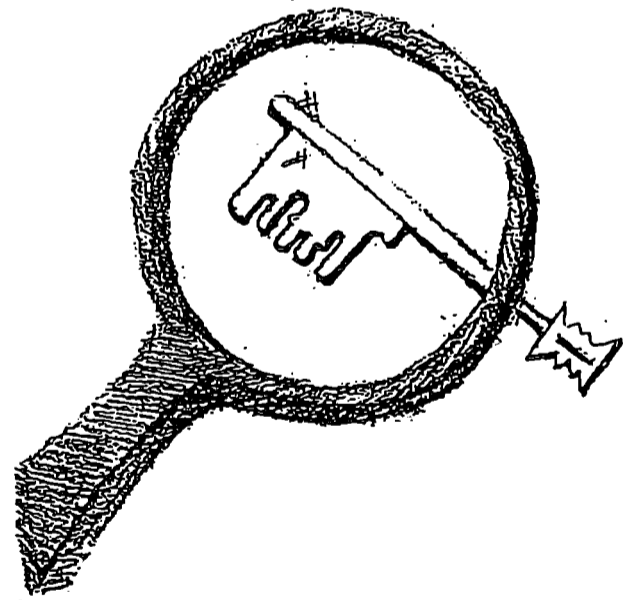
Hvad er i grunden centrum i vores liv? Er det troen? Eller noget andet? Hvordan finder vi så ind til midten?

Randgrupperne

Og glemmes skal heller ikke de andre »randgrupper« i vores land? Flytningene f.eks. som for en stor del også er i vores kreds.

Der kommer med andre ord mange »centrale ting i centrum« - endnu en god grund til at glæde sig til sommerens lejre.

Jesper Fich

Børnelejre i Bastrup og i Øm

Midilejr i Øm

Juniorlejr i Øm

Vandrelejr på Bornholm

Kanotur i Skåne

Sommerskole i Hamburg

Nordisk lejr i Norge

Multilejr i Øm

Vietnameser lejr i Øm

Tilmelding til årets lejre på bagsiden af dette tillæg.

Skal du bruge flere blanketter kan du få dem på DUKs sekretariat.

Er du mellem 7 og 13 år kan du deltage i en af de tre børnelejre. Både i Bastrup og i Ørn har du kun få minutters gang til vandet.

Børnelejre

Lige nu, den 1. februar er der ca. 4½ måned til, at den første børnelejr starter. Så hvis du er mellem 7 og 13 år, har du chancen for en alle tiders oplevelse på Ørn sammen med andre børn på din egen alder, eller du kan deltage i børnelejr på »Myretuen«. Så er der lidt længere tid til at glæde sig i. Eller måske vil du helst vente til sidste uge i sommerferien, der laver vi også lejr. Det er også for alle, der er mellem 7 og 13, og det er på Ørn.

Som du nok har læst et andet sted her i avisen, er temaet i år »Udkanten i centrum«. Prøv at forestille dig en ring, måske en rundkreds af børn. Måske en rundkreds af dig og dine skolekammerater. Nogle af dem er langt væk. Dem du står og holder i hånden er tæt på. Nogle af dem har blå øjne, andre har brune. Nogle er lyshårede andre har sort hår. Nogle af dem tror på Gud, nogle af dem tror måske ikke så meget på Gud. Nogle af dem er måske protestanter, nogle er muhammedanere og nogle er katolikker som dig. Men allesammen kan se hinanden og allesammen er med til at lave rundkredsen. Hvis én af jer går ud af rundkredsen, bliver der et hul. Så er der ikke nogen rundkreds mere. I betyder hver for sig noget for, at rundkredsen kan blive ved at være rund. Sådan så alle kan tale med og se hinanden. Sådan er det nok også det sted hvor du bor, i din ungdomsklub eller på fritidshjemmet.

Det er noget af det, vi skal snakke om og lege med her til sommer. Men vi skal selvfølgelig også lave en masse andet spændende og sjovt. Lejrbål, synge, holde messe sammen, fiske, spise brændt mad, tage på natløb (måske?!) og alt muligt andet.

Midilejr

Midilejr er nu blevet en fast tilbagevendende lejr for dig som er mellem 12-15 år - eller kort sagt for gammel til børnelejr, og for ung til Juniorlejr.

Ugens aktiviteter er naturligt tilrettelagt til din aldersgruppe, og mulighederne er mange.

Igennem oplæg - film - løb - liturgi - naturoplevelser - lejrbål - messer - sport - sang - musik - fantasi og meget mere, kan du opleve en ferie, som du forhåbentlig ikke glemmer foreløbig.

Vi glæder os vældigt til at se dig her til sommer. Hej så længe!

Børnelejr 1

Sted Ømborgen, Lindholmvej 13, 8660 Skanderborg.
Tlf. 06 89 81 27
Tid Den 24.06.-01.07. 89.
Alder 7-13 år.
Pris Kr. 600,00 + kr. 110,00 for fællesrejse.
Depositum Kr. 200,00 ved tilmelding.
Tilmelding Til DUK senest 24.04. 89.
Lejrchef Katie Powell/Thomas Borup.

Børnelejr 2

Sted Myretuen, Blåværvej 2, 3540 Lyng
Tlf. 02 18 34 41
Tid Den 24.06.-01.07.89
Alder 7-13 år
Pris Kr. 600.00 + kr. 110.00 for fællesrejse
Depositum Kr. 200.00 ved tilmelding
Tilmelding Til DUK senest 24.04.89
Lejrchef Gabrielle Szirmai

Børnelejr 3

Sted Ømborgen, Lindholmvej 13, 8660 Skanderborg
Tlf. 06 89 81 27
Tid 29.07.-05.08.1989
Alder 7-13 år
Pris Kr. 600.00 + kr. 110.00 for fællesrejse
Depositum Kr. 200.00 ved tilmelding
Tilmelding Til DUK senest d. 24.04. 89.
Lejrchef Gitte Bang

Lederne glæder sig til en uges sjov sammen med dig.

Sted Ømborgen, Lindholmvej 13, 8660 Skanderborg.
Tlf. 06 89 81 27
Tid Den 01.-07.-08.07.89
Alder 12-15 år.
Pris Kr. 700.00 + 110.00 for fællesrejse.
Depositum Kr. 200.00 ved tilmelding
Tilmelding Til DUK senest 24.04.89
Lejrchef Susanne Hoyos.

Juniorlejr

Man kan bruge tiden på så mange måder. Nogle vil gerne nyde livet og ha' det sjovt, andre lægger vægt på at finde kammerater og en mening med livet. Hvis du synes begge dele er vigtigt, er juniorlejr noget for dig.

Her mødes 40 unge i alderen 14-17 år for at deltage i en hektisk uge, hvor skellet mellem sjov og alvor, sport og liturgi, mellem praktisk arbejde og fordybelse i troen viskes ud. Få steder i Danmark bliver døgnets timer brugt så godt og afvekslende som på juniorlejr.

Er jeg centrum i mit liv? Er ungdommen placeret i udkanten af samfundet?

Er paven centrum eller udkant i min tro? Ja, årets lejrtema: Udkanten i Centrum giver mange ideer til at stille fundamentale spørgsmål på en ny måde.

Sted Ømborgen, Lindholmvej 13, 8660 Skanderborg.
Tlf. 06 89 81 27
Tid 08.07-15.07.89
Alder 14-17 år.
Pris Kr. 700.00 + kr. 110.00 for fællesrejse
Depositum kr. 200.00 ved tilmelding
Tilmelding Til DUK senest 24.04.89
Lejrchef Jacob Frandsen

På alle lejre er der mulighed for udendørs lejrbål, når solen skinner - og det plejer den jo, når katolikker holder ferie sammen.

Vandrelejr på Bornholm

Igen i år er der mulighed for at prøve en alternativ lejrform. Årets vandrerlejr finder sted på Bornholm i tidsrummet 13.07-23.07.89.

Ved at bruge »apostlens heste« som befordringsmiddel oplever vi naturen, os selv og hinanden på en ganske anden måde end sædvanlig. Det bliver 10 dage med sjov, skæg, ballade, leg, alvor, liturgi, glæde, eftertanke, tæt samvær - alt sammen indrammet af glade menesker og Vorherres fantastiske, smukke fri natur.

Har du været med før?
Har du lyst til at prøve noget nyt?
Under alle omstændigheder: Velkommen på vandrerlejr på Bornholm.

Sted Bornholm
Tid 13.07-23.07.89
Alder 15-25 år.
Pris Kr. 700.00 + kr. 200.00 for fællesrejse
Depositum Kr. 200.00 betales ved tilmelding
Tilmelding Til DUK senest d. 24.04.89
Lejrchefer Lena og Ole le Fevre/Susanne Vork

Kanotur i Sverige

Ved du ikke, hvad du skal lave i sommerferien?

Er du naturmenneske?
Er du mellem 16 og 25 år?
Vil du bare prøve noget andet?
Svaret er her:

Ta' med DUK på kanotur til Sverige og få årets naturoplevelse. Du vil her få muligheder for blandt andet at bade, naturskønne omgivelser, ha' det sjovt sammen med dine kammerater og natur-

ligvis vil der også blive holdt friluftsmesser. Kort sagt bed om godt vejr og få de gamle bukser på og mød os på Åsnen Søes uberørte natur.

Sted Sverige
Tid 22.07.-29.07. 1989
Alder 16-25 år.
Pris Kr. 1.000.00 + kr. 200.00 for fællesrejse.
Depositum Kr. 200.00 betales ved tilmelding.
Tilmelding Til DUK senest d. 24.04.89
Lejrchefer Erik Mouritzen, Troels Møller-Jørgensen

Tag på katolsk

Der er plads til 100 deltagere på vietnameserlejren for unge fra 15 år. Skynd dig med tilmeldingen!

DAN THAN - lejr IV

Afholdes for vietnamesiske unge katolikere i Danmark. Kom og vær med i en ligeså (eller mere) hyggelig lejr som de tre Dan Than lejr I, II og III som holdes hvert år. Kom og lyt til Guds ord, nyd hinandens samvær. Antallet af deltagere er begrænset i år til 100, så skynd dig.

Sted Ømborgen, Skanderborg
Tid 22.07.-27.07. 1989
Alder 15 år og opefter
Pris Kr. 500,00 + kr. 110,00 (under 25 år).
 Kr. 160,00 (over 25 år) for fællesrejse.
Depositum Kr. 200,00 betales ved tilmelding
Tilmelding Til DUK senest d. 24.04. 89.
Lejrchef Nguyen Van Nhan

Trai he Dan Than

Trai he Dan Than mot lan nua se duoc to chuc danh cho cac ban thanh thieu nien CG VN tai Dan Mach, muc dich, tao moi trung gap go, sinh hoat, hoc hoi ve doi song cong giao.

Trai he Dan Than IV la mot tiep noi su thanh cong cua ba trai he I, II va III. Trai

he Dan Than IV duoc hop thuc hoa la mot trong nhung trai he cua DUK: Van phong DUK dam nhan viec ghi danh va cac thu tuc giay to, nhung viec dieu hanh trai se do nhung trong VN.

- * Dia diem: Ømborg, Skanderborg
- * Thoi gian: 22.-27.07. 89
- * Han chot ghi danh: 30.5. 89
 (Xin dung don ghi danh trong to bao nay va kem theo tien dat cho 200 kr. (check hoac giro 9 08 32 94 gui ve DUK) - Tien dat cho se duoc tru vao le phi trai.
- * Le phi toan trai: 500 kr.
 Tien di chuyen se duoc hoan lai sau khi da tru:
 + 110 kr. (cac ban duoi 25 tuoi)
 + 160 kr. (cac ban tren 25 tuoi)

Cac ban nao gap kho khan ve tai chanh co the lien lac voi van phong DUK de xin tai tro.

Sau khi ghi danh, cac ban se nhan duoc chuong trinh trai, lich trinh xe lua v.v.

So trai vien chi gioi han 100 nguai, nen cac ban nho ghi danh cang som cang tot ve dia chi van phong DUK.

Moi thac mac xin lien lac voi van phong DUK, hoac anh Ha Thoai Ngu (dt. 01 47 25 89).

Sommerschule

Tag til Hamburg sammen med nuværende og kommende ungdomsledere fra Norge, Sverige, Island, Finland og Tyskland. Sammen vil vi i 12 dage lære, hvad det kræver af os at være ledere og udveksle ideer til programpunkter. Der vil blive rig lejlighed til at lære en masse pædagogik og til at fordybe os i teologiske emner.

Årets lejr henvender sig specielt til dig som er interesseret i »Skabelse og Kreativitet«, da dette er lejrens tema. Man kan jo allerede fantasere over, hvilke spændende oplevelser dette kan bringe.

Derudover er der mulighed for at lære Hamburg at kende gennem et spidsfindigt byløb.

Det er et utroligt varieret program, vi

kommer igennem, og du kan få mere at vide ved at ringe til Sekretariatet 01 20 63 63 og snakke med Susanne.

Sted Niels Stensen Haus, Billeweg 32, D-2057 Wentorf.
 Tlf. 00949 40 722 58 06.
Tid Den 17.07.-28.07. 89.
Alder 18 år og opefter.
Pris Kr. 1.100,00 incl. rejse.
Depositum Kr. 200,00 ved tilmelding.
Tilskud Efter tilmelding modtager du et ansøgningsskema til Undervisningsministeriet, som normalt yder tilskud.
Tilmelding Til DUK senest 24.04. 89.
Gruppeleder Raymond Minnaert og Kirsten Mikkelsen.

Nordisk lejr 1989 kulturlejr

Har du lyst til en uge i et nordisk forum med deltagere fra Sverige - Norge - Finland og forhåbentlig også fra Island, er tilbuddet her til dig.

I interessegrupper som drama, musik, foto, film, maling, vil vi fordybe os i det fælles nordiske lejrtema: »Udkanten i Centrum« og opfølge det just overståede pavebesøg. Her er brug for kreativitet - opfindsomhed - godt humør - forståelse og meget mere.

Mariaholm (DUK's Øm), hvor lejren

skal foregå er kendt for sin dejlige beliggenhed og et pragtfuldt hus.

Sted Mariaholm uden for Oslo, Norge
Tid 05.08.-12.08. 89.
Alder 18 år og opefter.
Pris Dkr. 1.060,00 incl. fællesrejse.
Depositum Kr. 200,00 betales ved tilmelding.
Tilmelding Til DUK senest d. 24.04. 89.
Antal 8 deltagere.
Arrangører UNKF, Unge Norske Katolikker.

Multilejr

Ikke for børn, ikke for voksne og ikke for gamle, men for gamle, voksne og børn i alle aldre. Derfor kom alene, med hele familien eller venner eller din kæreste (hvis du er så heldig) eller dem allesammen eller ...

Lejren varer en uge, og er som sædvanlig på Ømborg ved Mossøen, og der er jo dejligt.

Lejrens tema er »Udkanten i centrum«, og det er et af lejrens formål at finde ud af hvad det betyder?!

Udover at arbejde med det givne tema, skal vi selvfølgelig hygge os med lejrbrøl, leg, vandreture og meget andet.

Vi glæder os til at være sammen med dig/jer på Øm.

Sted Ømborgen, Lindholmvej 13, 8660 Skanderborg.
 Tlf. 06 89 81 27
Tid Den 15.07.-22.07. 89.
Alder 0-100 år.
Pris Voksne.....kr. 660,00
 7-13 år.....kr. 590,00
 2-6 år.....kr. 500,00
 0-1 år.....kr. 325,00
 Kr. 110,00 (160,00 for alle over 25 år) for fællesrejse.
Depositum Kr. 200,00 pr. person ved tilmelding
Tilmelding Til DUK senest 24.04. 89.
Lejrchef Eileen Vandermark

Multilejren er et tilbud for alle i alle aldre. Derfor kom med familien eller kom alene.

Danske Kirkedage

I 1989 afholdes atter Danske Kirkedage i Hillerød i dagene 26. juni til 1. juli med temaet »Mellem syndflod og regnbue - Danske Kirkedage om miljø - mammon - mennesker«.

I forbindelse med kirkedagene arrangeres »pionerlejr«, hvortil de søger unge,

der vil hjælpe med til forskellige praktiske ting, før, under og efter arrangementet. »Pionerlejren« bliver for 16-25 årige. Tilmeldingsfrist til »pionerlejr«: 1. april 1989.

Nærmere oplysning samt tilmelding til: Danske Kirkedage, sekretariatet, Kløvermarksvej 4, 8200 Århus N. Tlf. 06 10 17 17.

Sommersferie og mød nye venner!

Sådan melder du dig til sommerens lejre

Mulighed for tilskud til lejrene

Tilmeldingsblanket

Du bedes venligst kun benytte én blanket pr. person, da det besværliggør administrationen med mere end én person på blanketten.

Tilmeldingsblanketter, som ikke er udfyldt korrekt returneres, da vi har brug for alle oplysningerne på blanketterne.

Yderligere tilmeldingsblanketter kan rekvireres fra DUKs sekretariat på tlf. 01 20 63 63.

Depositum

For alle DUKs lejre gælder det, at der ved tilmelding skal indbetales et depositum på kr. 200,00 pr. person.

Såfremt depositum ikke indbetales ved tilmelding, kommer tilmeldingen ikke i betragtning, med mindre andet er aftalt med DUKs sekretariat.

Depositum indbetales pr. check eller indsættes på giro 9 08 32 94 påtegnet for hvem og hvilken lejr der betales for, eller ved kontant betaling på sekretariatet.

Ved afbud senere end 14 dage før lejrens begyndelse tilbagebetales der ikke depositum.

Tilmelding

Tilmeldingsblanketten indsendes i udfyldt stand sammen med dit depositum til:

Danmarks Unge Katolikker, Sct. Kjeldsgade 3, 2100 København Ø.

Sidste tilmeldingsfrist er 24.04. 89 for samtlige lejre.

Betaling af lejrgebyr

Efter at DUK har modtaget din tilmelding og depositum, vil du modtage et specielt giro-indbetalingskort med opkrævning af det resterende lejrgebyr og evt. rejsegebyr.

Indbetalingen af det resterende lejrgebyr kan kun foretages på det tilsendte girokort - ikke på check, postanvisning eller lignende. Girokortet gælder som bekræftelse på din tilmelding.

Girokortet er påført en sidste betalingsfrist, som bør overholdes, ellers forpasses chancen til at deltage. Tiloversblevne pladser bliver videregivet til deltagere opført på venteliste.

Ansøgning om tilskud

For alle ansøgninger gælder det, at der skal ansøges skriftligt. Ansøgningskema til Ømferiefonden kan rekvireres på Sekretariatet hvortil ansøgningen også skal sendes.

Tilskud til øvrige lejre

Ansøgninger sendes inden sidste tilmeldingsfrist for den pågældende lejr til DUK.

Fællesrejse

Der vil i størst muligt omfang blive arrangeret fællesrejse til alle DUKs lejre. Prisen for deltagelse på fællesrejse er kr. 110,00, dog 160,00 for alle over 25 år.

Rejseudgifter udover de 110,00/160,00 kr. refunderes ved billigste rejsemåde (DSB 2. kl.)

Deltagere skal såvidt muligt deltage i fællesrejsen. Kun mod forudgående aftale med sekretariatet yder DUK rejsetilskud til personer, der ankommer udenfor fællesrejsen.

På alle fællesrejser vil deltagerne blive ledsaget af mindst én voksen rejseleder.

Rejseplan over fællesrejsen udsendes sammen med deltagerbrevet.

Deltagerbrev

Du vil modtage et deltagerbrev ca. 7-14 dage før lejrens begyndelse.

I deltagerbrevet er der praktiske oplysninger, dagsprogram, deltagerliste, rejseplan over fællesrejsen, hvad du skal medbringe, navn og adresse på dine ledere samt andre relevante oplysninger.

Husk

Husk - alt hvad du medbringer af personlige/private effekter er på eget ansvar og risiko.

Der arrangeres fællesrejse til alle DUKs lejre. Prisen for deltagelse på fællesrejse er 110 kr., dog 160 for alle over 25 år.

Hvis du vil være med til fællesskab på en af DUKs mange lejre, skal du blot udfylde tilmeldingsblanketten nederst på denne side og sende den til DUK. Du kan søge om tilskud, men du skal søge skriftligt. Spørg på DUKs sekretariat, hvordan du gør, men læs først på denne side om mulighederne.

DUK tilbyder også fællesrejse, som kun koster 110.- kr., dog 160.- kr., for alle over 25 år. På alle fællesrejser vil deltagerne blive ledsaget af mindst én voksen. Skriv kun én person/arrangement på hver tilmeldingsblanket. Skal du bruge mere end én, kan du få ekstra ved at ringe til DUKs sekretariat. Find nu »rygsækken« frem og gør den klar! Det er snart sommer.

Lejrtilmelding

Læs venligst afsnittet »Information« inden du udfylder tilmeldingen!

Børnelejr 1	☐	Nordisk lejr	☐	Vietnameser lejr	☐
Børnelejr 2	☐	Multilejr	☐	Sommerskole	☐
Børnelejr 3	☐	Vandrelejr	☐		
Midilejr	☐	Kanolejr	☐		
Juniorlejr	☐				

Navn _____ Født _____

Adresse _____

Postnr. og by _____ Telefon _____

Menighed _____ Katolik: Ja Nej

Ønsker at deltage i fællesrejsen: Ankommer selv til lejren:

Har du deltaget i DUK-lejre før: Ja Nej

Ansvarsforsikringselskab _____

Policenr. _____

Særlige hensyn (allergi, vegetar el. a.) _____

Nedenstående udfyldes kun for deltagere under 16 år

Navn på far el. mor _____

Cpr.nr. _____ Navn på læge _____

Ferieadresse under lejren _____

Telefon _____ Underskrift _____

Forbeholdt DUK's sekretariat

Tilmeldt _____ Lejr og nr. _____ Ventenr. _____

Depositum _____ Restbeløb _____ Afbud _____

Der er plads til én til - på hylden nedenunder - så skynd dig med tilmeldingen, hvis du vil have pladsen!

DUK's
lejrtillæg

Redaktion: DUK's Sekretariat, Sct. Kjeldsgade 3, 2100 København Ø. Telefon 01 20 63 63 mellem kl. 9.00 og 18.00 på hverdage undt. lørdag. Giro 9 08 32 94.

Redigering: DUK's Sekretariat. Lay-out: Knud Helsted Kluge, »katolsk orientering«. Lejr-arrangør: Danmarks Unge Katolikker. Formand Nik Brødholt.

Tilsendes vederlagsfrit til ca. 18.000 katolske husstande i Danmark. Ekspedition via »katolsk orientering«. Yderligere eksemplarer af tillægget ved henvendelse til DUK's Sekretariat.

Biskop Suhrs bispejubilæum, side 3

Fasteaktionen, side 5

Dansk helgenkalender, side 6-7

Pavekandidat besøgte Danmark, side 9

katolsk orientering

Vatikanets avis angriber 5 katolske universiteter

Rom (KIPA) - Vatikanet har rettet en hård kritik mod de fem katolske universiteter, der i princippet anbefaler barnløse ægtepar »in vitro-befrugtning«, populært betegnet som reagensglas-befrugtning. Kritikken fremkommer i en anonym leder i Vatikanets dagblad »L'Osservatore Romano«, der kalder de pågældende universiteter for »ondeste oprøre«.

Reagensglas-befrugtning

Det beskrives som helt uantageligt, når katolske universiteter i deres klinik-

ker under bestemte betingelser (kun med ægtefællers sæd og æg, red.) praktiserer in vitro-befrugtning. Dette er i modstrid med Vatikanets officielle erklæring »Donum Vitae« (indgående omtalt i »katolsk orientering« nr. 2 af 28. januar 1987. red.)

Ingen navne ...

De pågældende universiteter nævnes ikke ved navn, men det drejer sig uden tvivl om de katolske universiteter i Lille, Frankrig, Nijmegen, Holland, Leuven og Louvain-la-Neuve, begge Belgien, samt Georgetown University i Washington.

»Kredse i Vatikanet« har ladet sive ud, at lederartiklen er skrevet af kardinal Joseph Ratzinger, formanden for Troslære-kongregationen. Andre talsmænd i Vatikanet benægter dette.

Kommentar fra Leuven til angrebet

Leuven (DS) - I en kommentar til det katolske Dagblad »De Standaard« betvivler Roger Dillemans, rektor for det katolske universitet i Leuven, at kardinal Ratzinger skulle være manden bag det anonyme angreb på de katolske universiteter.

»Siden januar 1988 er fem forskere, en fra hver af de fem nævnte universiteter, i løbende kontakt med Ratzinger, bistået af et hold gynækologer og moralister«, siger rektor Dillemans, som fortsætter: »At ægtefæller ikke kan få børn er en af vor tids store udfordringer. Hvor de etiske grænser går, er ikke så let at afgøre, og i hvert fald ikke afgjort med »Osservatore Romano«s tale om »præfabrikerede børn«.

Fortsætter på bagsiden.

I de fleste udviklingslande er landbruget den vigtigste produktionsfaktor. Samtidig er det hovedsageligt kvinder, der skaffer landbrugsprodukter og sælger dem på torvet. Hjælp til kvinder er derfor hjælp til en modernisering af deres alt for primitive arbejdsmetoder. Årets fastekampagne sigter på fire udviklingsprojekter i fire forskellige dele af verden. Læs mere om dem side 5. Foto: KNA.

Fasteaktion 1989:

Kvinder i Den tredje Verden

Den nordiske Bispekonference har i år som tema for fasteaktionen valgt »Kvinder i den tredje verden«. Alle katolikker i bispedømmet opfordres af Caritas Danmark til en fælles indsats for dette store fælles nordiske projekt.

Udover girokortet til alle katolske husstande har Caritas Danmark udsendt et materiale til alle sogne.

Fire projekter

Det består af 4 projekt-beskrivelser fra Guatemala, Kina, Indien og Columbia. Derudover har menighederne modtaget en sparebøsse og en Caritas-salme, skrevet af pastor Olaf Spørensen. De 4 projekter er udvalgt som eksempler på de mange projekter, der forelægges på et senere NKU-møde, hvor de indsamlede penge fra fasteaktionen i Norden fordeles. NKU, Nordisk Katolsk Udviklingshjælp består af de nordiske Caritas-organisationer samt et medlem fra Den nordiske Bispekonference.

Kateketcentralen har i anledning af fasteaktionen og i samarbejde med Caritas Danmark udgivet en bog med titlen »Vi beder

med de unge kirker«. Den kan fås ved henvendelse til Kateketcentralen eller hos sognepræsten. Kateketcentralen kan desuden tilbyde en række lysbilledserier med pædagogisk indhold om bl.a. kvinder i den tredje verden.

De katolske skoler deltager i år ikke i denne fasteaktion på grund af pavens besøg i Danmark. Skolerne har en selvstændig indsamling med henblik på at give paven en gave.

kk

Over 1 million mennesker hjemløse i Storbritannien

London, (KIPA) - Antallet af hjemløse i Storbritannien er kommet op over 1 million, ifølge oplysninger givet til KIPA af den karitative organisation »Shelter«, der betyder husly.

I nogle regioner, især i den nordlige del er antallet af hjemløse steget med 200 pct. i løbet af de sidste 6

år. Denne »forfærdelige skandale« må der sættes effektivt ind overfor, udtaler »Shelter«. Samtidig kritiserer organisationen, at den officielle, statslige statistik forskønner situationen ved kun at opgøre 370.000 hjemløse personer. »Shelter« vil i den nærmeste fremtid gennemføre en landsomfattende aktion om emnet.

3136
NIELS STEENSENS BIBLIOTEK
STENOSGADE 9 ST TH
1616 KØBENHAVN V

katolsk orientering

Tilsendes vederlagsfrit alle katolske husstande i Danmark i 20 numre om året, om regel 2. og 4. onsdag i måneden. Abonnementspris i gvrigt 200 kr. årligt. Adressændringer: Katolsk bispekontor, Bredgade 68 A, 1260 København K. Tlf.: 01 11 60 80. Giro 500 14 71 Ansvarstiftelsen, samme adresse.

Unge mødes med paven i Vadstena
Læs side 3
Pjece med DUK's sommerlejr inde i bladet

Pave Johannes Paul II vil besøge Ungarn

Der foreligger dog intet om tidspunktet for besøget, der kræver »passende forholdsregler«

Rom, (KIPA) - Pave Johannes Paul II har modtaget en indbydelse til at besøge Ungarn. Ifølge Vatikanets talsmand *Joaquin Navarro* kræver et sådant besøg »passende forberedelser«, og der foreligger endnu intet om tidspunktet for besøget.

To dage før denne meddelelse blev givet, havde Navarro på spørgsmål fra journalister svaret, at Ungarn ikke stod på det pavelege rejseprogram. Nu har den ungarske bispekonference og den ungarske regering imidlertid modtaget et positivt svar fra paven. Der gik rygter om et sådant besøg, da paven sidst var i Østrig og i den anledning deltog i et møde med omkring 10.000 ungarer.

Pavestolens »østpolitik« er på ny i bevægelse

I begyndelsen af 1988 var man i Vatikanet endnu skeptisk over for »perestrojka«-tendenserne, i

hvert fald dens betydning for kirke og religion, så er tonen mere positiv efter kardinalstatssekretær *Agostino Casaroli*'s rejse til Moskva i sommer. Med opmærksomhed erfarer man i Vatikanet de seneste lettelse for religionsudvekslingen i USSR, genåbningen af kirker i de baltiske lande og kursen væk fra stalintidens kirkekamp og undertrykkelse.

Den planlagte paverejse til Ungarn kan tages som tegn på fremskridt i østdiplomati. De »passende forberedelser« en sådan rejse kræver hænger sammen med, at rejsen må tjene landets katolikker og kirken og ikke udnyttes rent politisk. Kirkelige kredse i Ungarn anser det for tænkeligt, at rejsen kan finde sted i løbet af 1990.

En paverejse til Ungarn vil være det første besøg i østblokken, bortset fra Polen, og den vil få virkning for flere og nye initia-

tiver i Øst Europa. Man har allerede længe talt om et pavebesøg i Østtyskland, Den tyske demokratiske Republik. Trods paven's ønske lykkedes det ikke i forbindelse med »katolikdagen« i Dresden i sommeren 1987. En ny anledning kunne være saligkåringen af berliner domprovsten *Bernhard Lichtenberg*, som døde i 1943 under en transport til koncentrationslejren Dachau. Denne saligkåring vil dog næppe kunne finde sted før i 1991, hedder det i Vatikanet.

Et DDR-besøg vanskeligere end besøget i Ungarn

Et besøg i Den tyske demokratiske Republik vil stille Vatikanet over for betydelige diplomatiske vanskeligheder. En af forudsætningerne ville i øvrigt være Moskvas godkendelse, som nok kunne tænkes på baggrund af den seneste tids udvikling.

Et ønske fra Prags kardinal *Frantisek Tomasek* om, at paven til efteråret kunne komme til Prag i anledning af helgenkåringen af den salige *Agnes* er ifølge paven selv nok »et håb uden håb«.

Trods positive træk i udviklingen gør man sig i Vatikanet ingen illusioner om lettelse for kirken i østblokken. Ungarn - hvor paven efter langvarige forhandlinger kan udnevne biskopper i alle bispedømme - kan ikke sammenlignes med Tjekkoslovakiet. Her er fortsat 10 bispestole ubesat, og der øves stadig tryk mod kirken.

Sovjet

I Sovjetunionen, hvor den polske primas *Jozef Glemp* under et besøg i september talte for »en åben grænse for Kristus«, er Vatikanets fire mindstekrav ikke eller kun delvis opfyldt: - En bispeudnævnelse for Volga-tyskerne, øget adgang til præsteseminarierne i Litauen og Letland, større frihed for bispeudnævnelser i de baltiske lande samt anerkendelse af den ukrainsk katolske kirke. De tre førstnævnte krav kan måske blive indfriet, men der er problemer med det sidstnævnte.

Franske arbejderpræster får nu egen biskop

Paris, (KIPA) - De franske arbejderpræsters særlige bispedømme, det såkaldte »Mission de France« har for første gang fået sin egen biskop, *André Lacrampe*, som blev udnævnt af pave Johannes Paul II i slutningen af november sidste år. De biskoppelige funktioner for dette særlige bispedømme er hidtil blevet varetaget af formanden for den franske bispekonference, kardinal *Albert Decourtray*.

Arbejderpræsterne lever sammen i mindre grupper og arbejder i afkristnede landområder i Frankrig og i de større byers arbejderkvarterer. »Mission de France« blev oprettet i 1941 på kardinal *Suhards* initiativ. I 1954 blev organisationen anerkendt som et særligt bispedømme. Den omfatter i dag 281 præster, hvoraf de 256 vir-

ker i Frankrig og 25 i andre lande. Arbejderpræsterne indsættes undertiden som særlige sjælesørgere i sognene. De fleste er dog beskæftiget som arbejdere i industrien eller i servicefagene for at være tæt på arbejdernes bekymringer og nød. Omkring 250 almindelige sognepræster samarbejder med arbejderpræsterne.

Officiel erklæring

Den franske bispekonference anerkendte ved et møde i Lourdes i 1987 arbejderpræsterne særlige statutter i en officiel erklæring. Arbejderpræsterne's spiritualitet er præget af »engagement for mennesket« og en stadig søgen efter de »guddommelige gløder«, der i ethvert menneske er spor efter livets og eksistensens kilde eller udspring.

Første ungarske bispesynode på vej

Bliver den første synode efter Den anden Verdenskrig

Budapest, (KIPA) - Den ungarske primas, kardinal *Laszlo Paskai* har oplyst, at en kommende bispesynode, - den første i Ungarn siden Den anden Verdenskrig - skal dreje sig om »en autentisk nyformulering af den kristne lære set i en nutidig åndelig sammenhæng«. Oplysningen gives i form af en artikel i tidsskriftet »*Vigilia*«. Kardinalen fastslår i artiklen, at kirken i Ungarn må tilpasse sig de dybtgående ændringer i det ungarske samfund ved en ændret formulering af tros læren og en mere tidsvarende pastoral praksis. I den forbindelse må også impulserne fra Det andet Vatikanconcil omsættes i handling.

Spændinger mellem stat og kirke

Kardinal Paskai minder om, at indførelsen af den ny samfundsmæssige og politiske orden i Ungarn efter Den anden Verdenskrig har medført store spændinger mellem staten og kirken. Disse spændinger er mindsket gennem

dialog skridt for skridt. Samtidig er betingelserne for en ændret og forstærket pastoral indsats til stede.

I artiklen lægges desuden vægt på en alminde-

lig evangelisering, forbedret familie- og ungdoms-sjælesorg, udvikling af de troendes rolle i kirkefællesskabet, ny organisering og aktivering i sognene samt ændringer i kirkens

karitative virksomhed, præsternes liv og den gejstlige tjeneste. Endvidere må udvikles en god dialog i forberedelsen af den planlagte synode.

Katolsk dagblad i Ungarn

Budapest, (KIPA) - Den ungarske bispekonferences sekretær, biskop *Jozsef Czerhati* anser det for vigtigt, at ungarske katolikker kan få et dagblad. I et interview med KIPA fastslår biskoppen, at et sådant dagblad ville være et godt middel til at gøre katolikkernes opfattelse gældende i den offentlige meningsdannelse om dagens sociale og politiske problemer.

Anledningen til interviewet var det ungarske

parlaments nylige vedtagelse af en ny foreningslov og dens betydning for kirken. Bispekonferencens sekretær udtaler i den forbindelse, at »kirken er i en vanskelig situation og kan ikke straks afgøre, hvad der skal bevares af gammelt og indføres af nyt«.

Selv mener han, at de gamle katolske foreninger og organisationer »ikke uden videre skal genoprettes«, fordi det katolske foreningsliv bedre må til-

passes nutidens samfundsmæssige forhold.

Ungdomsklubber og foreninger

Cserhati finder det meningsfuldt at oprette ungdomsklubber i sognene og en spejderbevægelse på religiøst grundlag. Det sidste er også anbefalet af den reformerte og den lutherske kirke.

Hvad angår foreninger for voksne anser Cserhati det ikke for hensigtsmæssigt med politisk orienterede, katolske arbejderorganisationer som dem, der var almindelige i tiden mellem de to verdenskrige. Han vil dog støtte oprettelsen af »familieforeninger«.

Katolikker i Frankrig imod kirkens fordømmelse af kondomer

Paris, (KIPA) - 3 af hver 4 franskmænd mener, at den katolske kirke »går for vidt« i sin fordømmelse af brugen af kondomer, mens 17 pct. mener, at det er i overensstemmelse med kirkens »rolle« at fælde en sådan dom. Dette oplyser pariser-dagbladet »*Liberation*« ved offentliggørelsen af en repræsentativ opinionsundersøgelse i slutningen af november sidste år. Blandt franske katolikker tager 51 pct. »regelmæssigt praktiserende« og 63 pct. »uregelmæssigt praktiserende« afstand fra kirkes ret til at fordømme anvendelsen af kondomer.

Med hensyn til p-piller afvises kirkens fordømmelse af 46 pct. »regelmæssigt praktiserende« og 59 pct. »uregelmæssigt praktiserende« katolikker, mens tallet for den franske befolkning som helhed er 71 pct.

Scorseses film

Det fremgår også af opinionsundersøgelsen, at 63 pct. franskmænd afviser kirkens dom over *Martin Scorseses* Kristus-film »*Den sidste fristelse*«. Blandt de »regelmæssigt praktiserende« katolikker er tallet her 42 pct. og blandt de »uregelmæssigt praktiserende« 55 pct.

Påskerefugium på Magleås

afholdes i år igen fra Skærtorsdag den 23. marts til Påskesøndag den 26. marts evt. til Påskemandag den 27. marts.

Ledelse:
pater Pierre Grégoire, o.p. og abbed Edward Stappers, o.p.ræm.

Påskerefugium vil koncentrere sig omkring påskens begivenheder, således at gudstjenesterne og oplæg til dem vil være midtpunkter.

Erfaringen har vist, at deltagere foretrækker et program, der ikke er lagt for stramt. Der vil dog være tilbud om gruppesamtaler.

Alle, der føler behov for såvel ro som fællesskab i påsken, er velkomne.

Tilskud fra fonden »Magleås Venner« o.a. gør det muligt at fastsætte prisen til kr. 650,- til og med Påskesøndag kl. 14.00 - og kr. 785,- til og med 2. Påskedag kl. 14.00. Ankomstdagen (Skærtorsdag) begynder med eftermiddagskaffe kl. 15.00 og afrejsedagen slutter med frokost.

Tilmelding: til Magleås' sekretariat på hverdage mellem kl. 9.00 og 15.00 på tlf. 02 81 07 15 eller skriftligt til Magleås, Høsterkøvej 6, 3460 Birkerød.
Ved tilmelding indbetales depositum kr. 200,- på giro 4284429 eller ved check til sekretær Elin Udarn.

Radio Steno

Lyt til Radio Steno!
Sender i Københavns-området hver mandag kl. 20-21 på 107,9 MHz.

Den 93-årige biskop Theodor Suhr var selv hovedcelebrant ved messen i Skt. Augustins Kirke i København på 50-årsdagen for sin bispevielse.

Lykønskning fra paven til biskop Theodor Suhr

400 mennesker deltog i den festlige bispemesse

På 50 års-dagen for sin bispevielse modtog biskop Theodor Suhr en lykønskning fra pave Johannes Paul II på latin. Hilsenen, der er underskrevet af paven, blev læst op af biskop Martensen under bispemessen i Skt. Augustins Kirke søndag den 15. januar. Den har følgende ordlyd:

Hilsenen fra paven

»Vi lykønsker af hele vort hjerte vor ærværdige broder Johannes Theodor Suhr, biskop emeritus af København, assistent ved vor trone, som lykkeligt fejrer sit halvtreds års jubilæum som biskop, idet vi ihukommer både hans pastorale arbejde og denne glædelige begivenhed. Samtidigt nedbeder vi alt godt over ham, idet vi med glæde meddeler den apostoliske velsignelse som et tegn på og et budskab om broderlig forening med ham i Kristus vor Herre«. - Givet

i Vatikanet den 20. december 1988.

Bispemessen

Der var godt 400 mennesker, der deltog i den festlige pontifikalmesse i Skt. Augustins Kirke, hvor biskop Suhr selv var hovedcelebrant. Biskop Hans L. Martensen, biskop John W. Gran, der repræsenterede den nordiske Bispekonference og abbeden af Clervaux koncelebrerede. Desuden var nuntiatoren repræsenteret ved msgr. Adams, da pronuntius Lemaitre var i Rom. Også en halv snes præster koncelebrerede ved messen.

Prædiken

I sin prædiken sagde Georg Heggum SJ bl.a., at den tilsynsgering, som biskop Suhr har haft i mange år, har været oprigtig, fyldt af kærlighed, barmhjertighed, ydmyghed og hvad ellers godt, der for-

langes af et kristent menneske. Vi vil takke, for vi ved, at enhver tilsynsgering er et svært kors, der lægges på et menneske, og man kan ikke bære det uden at Guds nåde og

Den tid Theodor Suhr var biskop »var en usædvanlig opbygningens tid« her i landet, hvor det danske i vor katolicisme fik en ny dimension, sagde biskop Martensen i sin festtale.

menighedens forbønner er med.

Receptionen

Ved receptionen lykønskede biskop Martensen jubilaren og takkede for det velordnede bispedømme, han overtog i 1965. Biskop Suhr overdrog mig et bispedømme med mange positive udviklinger. Den tid Theodor Suhr var biskop, var »en usædvanlig opbygningens tid« her i landet, hvor det danske i vor katolicisme fik en ny dimension. I biskop Suhrs tid fornemmede man for første gang, at katolicismen havde hjemstavnsret i Danmark.

Theodor Suhr takkede

Theodor Suhr takkede de tilstedeværende for dagen og sammenfattede på en måde sit liv ved bl.a. at sige følgende: »Jeg vil gerne bekende min tro på den hellige katolske kirke. Jeg blev døbt i Nyborg i en kirke, der blev bygget af benediktinermunke fra Odense. Det har måske sat spor, uden at jeg vidste af det. Denne tro blev fornyet og bekræftet af

min optagelse i kirken ved min firmelse i katedralen i Luxemburg og ved min optagelse i Skt. Benedikts orden, selv om jeg kun kunne være munk i 13 år i Clervaux og San Girolamo. Siden da har jeg haft min tid her, som jeg ikke

skal beskrive nærmere. Jeg er nu blevet gammel og fået husly hos jesuitterne, og det er jeg dem meget taknemmelig for. Måske havde de ikke regnet med, at det skulle vare så længe!«

kk

René Albeck rejst til Pakistan

Vicegeneralsekretær René Albeck, Dansk Flygtningehjælp er med sin familie rejst til Islamabad, hovedstaden i Pakistan for at samordne hjælpearbejdet med genopbygningen af Afghanistan. René Albeck, der også er medlem af *Justitia et Pax i Danmark*, venter at han skal være i Pakistan i 2 år. FN's koordinator for hjælpearbejdet, Sadrudin Aga Khan, der indtil 1977 var FN's højkommissær for flygtninge, skal forsøge at få samling over både FN's hjælp og frivillige organisationers indsats. René Albeck skal arbejde med bl.a. informative opgaver, påpege udækkede behov, men også rejse rundt på begge sider af

grænsen - nogle gange som ledsager for udenlandske delegationer. Han er udsendt af Dansk Flygtningehjælp i et samarbejde med Danida, der finansierer opgaven.

»Det bliver enormt spændende, hvordan situationen vil udvikle sig i de kommende år«, siger René Albeck. »Der forestår et stort genopbygningsarbejde efter 10 års krig og en del flygtninge vil vende hjem for at deltage i genopbygningen af landet, mens mange vil vente for at se udviklingen an p.g.a. den skrøbelige balance i Afghanistan. Nabolandet Pakistan har modtaget flere millioner flygtninge.«

kk

Den katolske ungdom i Danmark mødes med paven i Vadstena

Tilmelding skal ske inden 15. marts

Aldrig før har der været arrangeret så stort et katolsk ungdomsmøde tidligere her i Norden. Det er heller ikke før sket, at paven møder en så stor ungdomslejr, hvor de inviterede lande udgør et så stort geografisk område. Fra Hammerfest til Sønderjylland, fra Reykjavik til det østlige Finland samles unge katolikker fra hele Norden i Vadstena, den hellige Birgittas by, for at møde paven.

Afslutning på pavens besøg i Norden

Det er Nordisk katolsk Ungdomsråd, der indbyder til Nordisk Ungdomsfestival i Vadstena, som afholdes fra fredag den 9. juni til søndag den 11. juni. Messen med paven foregår lørdag formiddag. Messen bliver samtidig selve afslutningen af pavens besøg i Norden, der som bekendt indledes 1. juni i Oslo. Tilmelding til denne festival i Vadstena skal ske inden den 15. marts (se nedenfor).

Af programmet fremgår

det, at man om fredagen indeles i interessegrupper, og man kan vælge følgende:

- male altertavlen
 - være pavemessens kor
 - forberede øvrige indslag til messen
 - foredrag om temaet, Vadstena, den hellige Birgitta m.v.
 - rundvisning i Vadstena
- Lørdag eftermiddag indleder man sig i sproggrupper, hvor bl.a. pavens prædiken diskuteres. Søndag er der afslutningsmesse kl. 10, hvorefter alle vender hjem.

Pris og tilmelding

Prisen for arrangementet er 200 svenske kr., ca. 220 danske kr., som indbefatter kost og logi. Overnatning vil ske i sovesale. Man skal være mindst 15 år, men der kan gives tilladelse til 13- og 14 åriges deltagelse.

Tilmelding skal ske til enten DUK-sekretariat, Skt. Kjeldsgade 3, 2100 Ø (tlf. 01 20 63 63), Susanne Hoyos, Estersvej 14 D 1.

th., 2900 Hellerup (tlf. 01 62 57 41 eller Erik Mouritzen, R. Hougårdsvej 63, 8900 Randers (tlf. 06 41 57 25).

kk

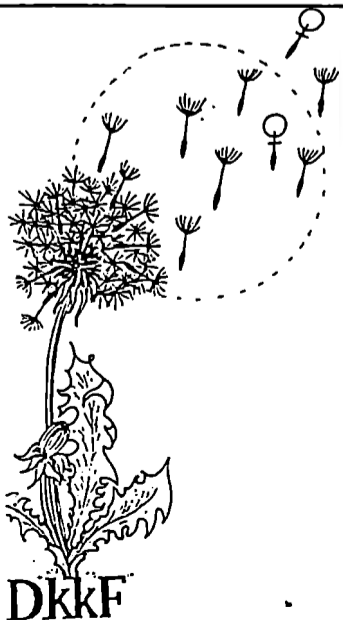
Alle er kaldede

DKKF weekend på Magleås 14.-16. april 1989.

Foredrag (lørdag) af prof. dr. phil. Olaf Pedersen, Århus: Lægfolket set i historisk perspektiv. Aftenhygge med underholdning og natbøn i huskapellet. Søndag: Messe med prælat Ib Andersen, København. Foredrag af sr. Marianne Bode, CSJ, Århus: Lægfolket i nutiden. Pris kr. 300.- incl. rejse. Dep. 150.- kr.

Tilmelding og betaling til DKKF kasserer Ursula Blanke, Skovbrynet 7, Arnborg, 7400 Herning. Giro 2 029 472. Senest 14. marts 1989.

Landsstyrelsen, DKKF.

DKKF

Bestilte fotos i Rom og på redaktionskontoret i oktober fra paveaudiensen er nu afsendt til alle. Hvis De ikke har modtaget billederne, kontakt os da venligst på 01 21 14 44. Godt 1.000 fotos til ca. 40.000 kr. er nu effektueret.

Knud H. Kluge

Kirkens ansvarlige ledere vil ikke skruer tiden tilbage

I en artikel i »katolsk orientering« nummer 1, ligesom antydes det, at Rom forsøger at skræmme teologerne til lydighed og at skruer tiden tilbage til før koncilet. Mon ikke denne påstand er at skyde spurve med kanoner? Og mon ikke al den kedelige polemik, der ind imellem opstår, når et vakant bispeembede skal besættes, mange gange dels skyldes det moderne menneskes modvilje mod alt, der blot minder om autoritet, og dels at det mest er den progressive (kritiske linje) – her i landet kun den – der kommer til orde og bliver hørt?

Jeg er overbevist om, at ingen af kirkens ansvarlige ledere nærer noget ønske om at føre kirken tilbage til førkoncilske tilstande. For netop koncilet har på ny lært os at se kirken som et fællesskab og øget bevidstheden om den lokale kirkes betydning. En bevidsthed, der naturnødvendigt også har ført til visse spændinger indenfor fællesskabet, hvad sikkert ikke har gjort Roms – eller rettere sagt pavens – opgave som fællesskabets centrum lettere.

I øjeblikket gennemlever kirken en svær tid, hvor det gælder om at fremme mangfoldigheden, uden at det går ud over enheden. Men i grunden er det vel en selvfølge, at der under en sådan ny udligning mellem enhed og mangfoldighed opstår forskellige meninger og kræfter, der på den ene side frygter en ny centrali-

sering og på den anden en opløsning af enheden.

I nogle lokalkirker har disse spændinger sikkert ført til et nyt »antiromersk« kompleks, hvad efter min mening bestemt ikke er et »sygdomstegn«, men langt snarere et vækstproblem, som vi skal løse, idet vi både betoner peterseembedets enhed og den mangfoldighed, som giver plads til alle folk og kulturer i én kirke.

Derfor mener jeg, at den megen snak om en tilbageføring til tiden før koncilet er blind alarm – selv om den muligvis bliver slået med fuldt overlæg. Ingen af kirkens ansvarlige ønsker noget sådant, der jo også kun ville være et håbløst forsøg på at skruer tidens og historiens hjul tilbage. Desuden ville en sådan tilbageføring rent praktisk ikke kunne lade sig gøre, og rent teologisk ville den være en umulighed.

Men tilbageføring (restauration) har også en anden, en dybere teologisk mening. I skriften tales der om »omnia restaurare in Christo« – forny alt i Kristus. Og i den betydning ønsker paven helt sikkert en tilbageføring, som så ville betyde en dybere omvendelse til Krisus og evangeliet.

Hvad angår nyudnævnelser i Köln – som der hentydes til i artiklen og som omtales udførligt andet steds i bladet – har det næppe været pavens mening at overhøre domkapitlets ønske og gennemtrumfe en bestemt kandi-

dat. I hvert fald er der ikke sket noget brud på gældende kirkeret eller på konkordatets bestemmelser. Desuden mener ærkebiskoppen af Fulda, *Johannes Dyba*, der selv var foreslået og som gennem 23 år har været diplomat for Vatikanet, at domkapitlet, ifølge konkordatet, burde have valgt en af de kandidater, som Rom havde foreslået det.

Naturligvis er det kedeligt, når det kommer til en sådan diskussion, men at

det skulle betyde en krise i kirken, tror jeg ikke. For til alle tider har der været ført mere eller mindre åbne diskussioner om målsætninger, biskopper, ja endda om trossandheder. Gang på gang har man kritiseret, at det ikke er lykkedes kirken at forene gamle, overleverede vaner med den nye tid. Den ene gang efter den anden har man forsøgt at leve og lære evangeliet til punkt og prikke og afvist alt, hvad kirken og paverne har forkyndt ud over dette, eller højst taget det til sig som gode forslag.

Det er interessant, at alle disse kritikere uden at mærke det, tilsyneladende begår den samme fejl. Det er ganske enkelt ikke muligt at propagandere en

lære helt efter evangeliet og samtidig forlange, at kirken skal tilpasse sig de skiftende tider. Med sikkerhed kan det påstås, at kirken altid har forsøgt at tilpasse sig, såvidt som det har været foreneligt med sand kærlighed.

Nej, kirken er ikke i krise, men som sagt i store spændinger. Medens den for nogle årtier siden bestod af en bred midte og små grupper til højre og venstre, består den i dag af en stærk højre – og en stærk venstrefløj, og en midte, der hele tiden bliver mindre og mindre. Men efter en måske længe-revarende meningsdannelsesproces vil man blive nødt til at erkende, at de af paven indsatte biskopper, ikke kun er admini-

stratorer for deres bispedømmer, men frem for alt apostlenes efterfølgere med apostolsk fuldmagt til at vogte Herrens hjord. Hvis man sætter sig ind i denne sandhed, vil det kunne rydde mange misforståelser af vejen og give diskussionerne en fællesnævner.

Ordet krise kommer forøvrigt af det græske ord *krisis* og betyder beslutning. Og set i den betydning burde det – hvis kirken virkelig er i krise – ikke være nogen svær beslutning at vi, sammen med biskopperne kæmper mod tidens vantro. Men naturligvis må biskopperne så også tale som med én mund og gå forrest i kampen.

Inger S. Larsen

Kvinde, kend dit eget værd

»Kvinde, kend dit eget værd! Kvinde, rejs dig op og lær!«

Pave Johannes Paul II's meditation over kvindens værdighed får mig til at tænke på disse linier fra en af kvindebevægelsens sange, samt på bevægelsens budskab i 70-erne. De af os, som ærligt gik ind i arbejdet med at finde frem til vor egen identitet som kvinde, fandt hurtigt ud af, at vi ikke kunne begrænse os til at kæmpe imod den ydre undertrykkelse. Vi måtte lære de muligheder, som boede i vort indre at kende, dem som vi ikke var bevidste om, og som vi endda selv var med til at undertrykke. Først efter frigørelse af disse indre – psykiske – ressourcer kunne en kvinde virke overbevisende og forvandlende på omgivelserne.

Det samme budskab læser jeg i pavens skrivelse. Den opfordrer til at opdage, frigøre indre ressourcer af åndelig karakter, til at øse af kirkens åndelige liv. Skrivelsen styrker min kærlighed til den kristne spiritualitet, som lader os ane, at der ligger ufattelige muligheder forude: vi ved ikke hvad vi vil/kan ende som, måske endda som hele – helede – mennesker, i harmoni med Skaberen og med det skabte. Troen lover en indre forvandling, som er Helligåndens værk, med menneskets samvirke, og ud fra denne forvandling kan vi virke forvandlende på omgivelserne. Således at kvinde og mand bliver en helhed igen: menneske, skabt i Guds billede.

Af en eller anden grund forestiller jeg mig, at vi

kvinder har særlig åbne sanser for Åndens kraft. Udover Jomfru Maria tænker jeg på de kvinder i det Nye Testamente, som intuitivt fornemmede Jesu' Ånd, og som ud fra denne intuitive oplevelse fulgte Ham ubetinget.

Jeg tænker også på Den hellige Johannes af Korset, som beskrev menneskets mystiske vej til forening med Kristus, Kirkens brudgom, på baggrund af Højsangen. Han sammenlignede menneskets længsel efter Gud med den kærlighed, som bruden elsker brudgommen med.

Jeg tænker også på Den hellige Katarina af Siena. Hun levede i en konstant fordybelse, i et evigt fællesskab med Brudgommen. Men samtidigt i en uafbrudt aktivitet: Hun vejledte paver og magtfulde borgere, mæglede i stridigheder, krævede retfærdighed, skabte fred. Herunder udfoldede hun en rejsevirkosomhed – i det 14. århundrede – som i dag kun mandlige statsoverhoveder og *Johannes Paul II* kan præstere.

Og når jeg tænker på de mange mænd og kvinder, som i dag tjener kirken i forskellige kald og tjenester, samtidig med at de passer familie, erhverv og mere eller mindre synlige opgaver, ja, så tror jeg at mange forener et meditative liv med en stor udadvendt aktivitet. For den grad af aktivitet ville ikke være mulig fra menneskelige ressourcer alene: den har sin kraftkilde i Brudgommens Ånd.

Jeg oplever pavens biselske meditation over kvindens værdighed som

en frugt af kirkens åndelighed. Hvis man ikke anser den for et redskab til at fordybe sig i troen, kan man nemt komme til den konklusion, som et antal deltagere i kvinde-weekenden på Øm: »Vi kan ikke genkende os i pavens skrivelse«. – Denne udtalelse er heldigvis ikke repræsentativ for Nordens kvinder. – Fordybelse i troen er nu engang en nødvendig betingelse for

at ændre verden.

Jeg ville ønske, at vi kvinder kunne erstatte de små, måske forhastede manifestationer, med en opdagelse af kirkens spiritualitet. At vi kom til at opdage og uddybe vort eget åndelige tilhørsforhold. At vi medvirkede til en »sindets omvendelse«, som måtte sætte sine spor i hele landet i tilknytning til pavebesøget.

Katalin Nørgaard

Håb forude

I »katolsk orientering« nr. 1/1989 skrev *John-Erik S. Hansen* et læserbrev »Der må være plads til meningsrigdommen i kirken«. Et læserbrev, som jeg gerne vil underskrive dog med undtagelse af følgende beklagelige fejl: *John-Erik S. Hansen* skriver, at den kritiske leder (k.o. nr. 17/1988) »får på puklen af biskop og pastoralråd for at bringe denne kritik«.

Som medlem af pastoralrådet må jeg beklage denne misinformation. Pastoralrådet har ikke taget afstand fra denne leder. Erling Tiedemann har i pastoralrådet flere gange udtrykt kritik af k.o.s linje.

Denne kritik er *Erling Tiedemanns*, dog ikke pastoralrådets!

Jeg kan forstå, at Erling Tiedemann føler ubehag ved mangt og meget, han læser i k.o. Men k.o. forsøger vel kun at give et objektivt billede af det, der sker i kirken i dag.

Der sker en del i kirken i dag, som også jeg beklager. Det kan vi dog ikke laste k.o. for.

Jeg kan ikke lade være med at undre mig over fremgangsmåden ved biskoppens kritik af redaktionen i lederen i k.o. nr. 19/1988.

Hvis biskoppen i den grad tager afstand fra k.o.s ansvarlige redaktør og redaktionen, som han gør i denne leder, så burde han have fyret redaktionen i stedet for at hænge den ud i en leder.

Hvis redaktionen ikke så sit arbejde som en tjeneste for kirken, så ville den efter biskoppens kritik vel have smækket med døren.

Hvornår har redaktionen fået tak for alle de mange ledere, der ofte har været fremragende?

Biskoppen fyrede ikke sin redaktion, og redaktionen fortsætter sit arbejde. Det giver trods alt håb om bladets videre eksistens.

Lad os dog beholde k.o., som giver os et reelt billede af kirken i dag.

En kirke, hvori det dog også fremover gerne skulle være tilladt og muligt at trække vejret.

Jan Ophoff

Tag rygning op i menighedsrådene

Tak til *Knud Rohde* for indlægget om »Røg blandt katolikker«, jeg deler ganske hans opfattelse.

Som passiv-ryger og med luftvejsproblemer gennem mange år, samt dermed afskåret fra deltagelse i adskillige, – også kirkelige sammenhænge, oplever man endelig, at der i de senere år er sat fokus på luftforurening – såvel den uden- som indendørs. Sidstnævnte er man til en vis grad selv herre over. Problemet burde forlængst være trængt ind i ethvert oplyst menneskes bevidsthed.

Det står enhver frit for

at anmode om røgfrit lokale ved en sammenkomst, men det er psykisk belastende at gøre opmærksom på sit problem. Min erfaring er, at jeg også blandt katolikker støder på opfattelsen af at være et tilfælde, som kan betragtes ud fra skiftende synspunkter som noget besværlig, eller ridende på den nymodens bølge af Ikke-ryger kampagnen.

Jeg kender flere, der som jeg forlængst har opgivet at blive hørt, og jeg vil derfor opfordre menighedsrådene til at tage emnet op.

Lizzi Guldbørg

Uddannelse af unge kvinder i Cali, Columbia

Ærkebiskop Rubiano Saenz af Cali er velkendt af Caritas Danmark som en biskop, der drager stor omsorg for de dårligst stillede.

I sit bispedømme har biskop Rubiano bl.a. et kommunitet af Den gode Hyrdes Søstre (Sisters of the Good Shepherd), hvis formål det er at hjælpe fattige og nødlidende kvinder. Disse søstre driver et transit-hjem for unge piger, som de opsøger, når de ankommer til byens hovedbanegård, hvor søstre også har et mindre kontor.

Berettigelsen af et sådant opsøgende arbejde er forlængst blevet fastslået, idet man fra oktober 1986 til juni 1988 via kontoret på banegården har hjulpet 191 personer, fortrinsvis unge kvinder. Fra dette kontor har man henvist dem til andre institutioner, alt efter behov, bl.a. også til søstrenes eget transit-hjem.

Unge kvinder med usikker fremtid

Der er mange grunde til, at unge piger fra landet søger ind til byen, som via medierne for mange kommer til at stå som en slags paradys, der tilbyder indtjeningsmuligheder af enhver art. De kan være smidt ud hjemmefra, fordi de er blevet gravide, de kan søge uddannelse, job eller lægehjælp. De fleste

ankommer til storbyen uden at have gjort sig klart, hvordan de skal bære sig ad, og tit uden penge. Mange unge piger havner i prostitution eller bliver udnyttet som en slags slaver i rige hjem.

Det er søstrenes opgave at lokalisere disse unge, når de ankommer med toget, tilbyde dem husly i deres transit-hjem eller hjælpe dem videre.

En del unge bliver en kortere eller længere periode i søstrenes hjem, som fungerer ved hjælp af frivillige gaver. Søstre vil imidlertid gerne dels kunne gøre deres hjem uafhængig af hjælp udefra, og dels kunne tilbyde de unge piger en form for uddannelse.

Symaskiner og skrivemaskiner

Man har derfor planer om at anskaffe to industrielle symaskiner. Med disse maskiner kan søstre få arbejde fra fabrikker - et arbejde, som let kan udføres af de unge piger, der i kortere eller længere tid bor hos søstre. På længere sigt kan transit-hjemmet herved blive selvfinansierende.

Man ønsker sig også 2-3 skrivemaskiner, således at de unge piger, som allerede kan skrive på maskine, men som ikke er øvede nok, kan få den nødvendige rutine til at søge sekretærjobs.

Senere har man planer om flere uddannelses tilbud, såsom madlavning, kjolesyning, vævning, etc. Desuden ønsker man at starte et bureau til formidling af hushjælp.

For tiden kan transit-hjemmet kun rumme 20 ad gangen, og man vil gerne udvide til 30. Man må også finde et egnet hus til at rumme alle aktiviteterne.

De samlede udgifter beløber sig til \$12.030.

En lille håndfuld unge pigers skæbne

Eksempler på piger, søstre har haft kontakt med:

Luz Dary Caicedo - 15 år gammel. Hun boede hos sin bedstemor, og da hun døde, tog en tante sig af hende og bragte hende til

Cali. Hun kender ikke sine forældre og har aldrig hørt om dem. Tanten er gift og har 2 børn. Tanten behandlede hende dårligt og udnyttede hendes arbejdskraft. Hun søgte til banegården for at finde arbejde som pige i huset. Her fandt søstre hende og tog hende til transit-hjemmet, hvor hun stadig er.

Gloria Stella Castillo - 19 år gammel. Hun ankom for 7 måneder siden til Cali i håb om at kunne uddanne sig. Familien består af 7 brødre og 2 forældreløse nevøer. Hun gik i skole til 9. klasse, og faderen var ikke interesseret i at lade hende fortsætte med at studere, og han havde heller ingen økono-

miske muligheder for det. Kun hendes mor vidste, hun tog til Cali. Søstre kontaktede hende ved ankomsten, og nu bor hun på hjemmet og tager 10. klasse på aftenskole, mens hun om dagen hjælper til på hjemmet.

Sandra Lucia Gutierrez - 14 år gammel. Hun kommer fra Tolima og har kun gået 2 år i skole. Hun blev fundet sovende udenfor en politistation, hvor hun bad om hjælp. Det lykkedes søstre at finde hendes familie.

Brenda Hidalgo - 15 år gammel. Hun har et barn på halvandet år. Hun var kun kort tid på hjemmet, hvorefter hun tog tilbage til sit hjem sammen med barnet for at begynde at arbejde som hushjælp.

Yenny Gallego - 7 år gammel. Hun blev fundet på banegården i færd med at tage en bus til Manizales. Hun fortalte, at hendes mor arbejdede i denne by, hvor pigens blev passet af en af moderens venner.

Da man havde undersøgt pigens forhold, viste det sig, at hun var løbet hjemmefra og aldrig havde gået i skole. Pigen blev anbragt på et hjem, hvor hun har mulighed for at gå i skole.

Sandra Gallego - 13 år gammel. Har gået 4 år i skole. Hun rejste til Bogota for at søge efter sin mor. Hun boede hos en tante, hvor hun havde det dårligt. Hun bor nu på et hjem, og man prøver nu på at finde hendes mor.

Caritas Danmark

Gironummer
4 04 39 79

Pave Johannes Paul II's fastebudskab 1989

»Giv os i dag vort daglige brød«

Anden del af den bøn, som Jesus lærte sine disciple, og som alle kristne beder inderligt hver dag, begynder med denne anmodning.

Denne ene og samme bøn til vor Far i Himlen fremføres af alle de mennesker af forskellige racer, som udgør det store kristne fællesskab; men hver enkelt lægger sin betydning ind i den. For mange er den en stille og tillids-

fuld bøn. For andre er den et skrig, der udtrykker sorg og smerte, fordi de ikke er i stand til at stille deres fysiske sult, da de simpelt hen ikke har mad nok.

Kære sønner og døtre, det er med stor bekymring og med stort håb, at jeg lægger dette problem med sulten i verden frem for jer som tema for jeres overvejelse og jeres apostolske handlen i barmhjertighed og solidaritet i fastetiden 1989. Hvis de af jer, der har mad nok, vil faste gavmildt og frivilligt, vil I kunne tage del i manglen på de grundlæggende livsformødenheder, som de mange, der altid må være på jagt efter mad, lider under. Hvis de af jer, der har mad nok, faster i denne fastetid - og det at faste er en del af vor rige kristne tradition - vil I blive bedre til helt og fuldt med solidarisk hjerte og sind at dele, hvad I har, med dem, der kun har lidt eller slet ingenting.

Sulten rammer millioner i dag

Sulten i verden rammer millioner af mennesker i næsten alle lande, skønt den er mere ubarmhjertigt koncentreret i nogle kontinenter, hvor den reducerer befolkningen og lægger

hindringer i vejen for udviklingen. Manglen på fødevarer vender i perioder tilbage i nogle regioner. Årsagerne hertil er meget indviklede, og der må tages fat på dem med alle menneskers fælles hjælp.

Fremskridt når ikke ud til alle fattige

I dette århundrede glæder vi os over videnskabens og teknologiens fremskridt, og det er der god grund til, men vi må gå fremad på en menneskelig måde. Vi kan ikke vedblive med at være passive og ligegyldige over for tragedien med så mange mennesker, der ikke har mad nok, som er tvunget til at leve på et eksistensminimum, og som møder næsten uovervindelige vanskeligheder i deres udvikling.

Jeg forener min stemme med alle troendes, når vi beder vor fælles Far: *Giv os i dag vort daglige brød*. Ganske vist lever ingen »af brød alene« (Matt. 4,4), men det er tvungende nødvendigt at få mad, og selv vor Herre Jesus Kristus handlede effektivt for at skaffe mad til de sultne skarer.

Tro må ledsages af konkrete handlinger. Jeg opfordrer enhver til at være opmærksom på den alvor-

lige svøbe, som sulten i verden er, til at tage nye initiativer og til at støtte de allerede eksisterende til fordel for dem, der lider sult, - til at dele, hvad de har, med dem, der intet har, og til at styrke projekter, der sigter på at gøre mennesker i stand til selv at skaffe sig føden.

Jeg ønsker at opmuntre alle de katolske organisationer, der bekæmper sulten, og også alle organisationer på regeringsplan eller privat, der gør deres bedste for at nå til løsningsområder, om uden ophør at fortsætte med at yde hjælp til dem, der er i nød.

Bøn til fastetiden

»Vor Far, du som er i himlen ... giv os i dag vort daglige brød«, så ingen af dine børn skal mangle jordens frugter, så ingen mere skal lide den smerte ikke at have dagligt brød til sig selv og sine kære, så vi alle i solidaritet og fyldte af den uendelige kærlighed, du nærer til os, må lære at fordele det brød, du så gavmildt giver os, så vi må lære at give plads ved vort bord til dem, som verden betragter som små og svage, så vi alle en dag må være værdige til at sidde til bords sammen ved dit bord i himlen.

Uddannelsen af unge kvinder, der flytter til byerne, er en vigtig opgave. Foto KNA.

Kalkmaleri fra Tybjerg kirke i Midtsjælland. Det forestiller ærkeenglen Mikael, der vejer en sjæl efter døden. Nederst til højre kæmper en engel med en djævel om en nøgen sjæl, formentlig er det også ærkeenglen Mikael. I midten af billedet gentages motivet, hvor Mikael har fat i vægten. I vægtskålen til højre ligger en mængde sten, der udgør tyngden af menneskets mindre gode gerninger. To djævløse gør, hvad de kan, for at tynde vægtskålen ned. Ved vægtskålen til venstre står den hellige Laurentius, hvad man kan se af risten i hans højre hånd. Den rist, han efter legenden blev lagt på over et bål for at blive stegt for sin tros skyld. Laurentius formår meget symbolsk at tynde vægtskålen ned med en alterkalk og dermed sikre menneskesjælen en plads i Himlen. Foto: Nationalmuseet.

Strejftogt blandt årets h

Af Tore Nyberg

Kalenderen og dens opgave

Ganske tidligt i kirkens historie begyndte man at huske særlige begivenheder i Jesu liv, helgeners dødsdage og andet på bestemte dage. Hvert år udkommer »Liturgisk kalender for bispedømmet København«. Den erindrer os om mange af disse dage. Før var det måske kun præsterne, der læste i kalenderen, hvor jo alt stod på latin. I dag er kalenderen på dansk lagt ind i enhver katolsk lommebog. Men hvad kan vi lægfolk bruge den til, andet end til at erfare hvilke messetekster der skal bruges den hverdag, vi lige har tid til at smutte indenom til morgen- eller aftenmessen?

Helgenerne er blandt vore bedste venner. Ved at høre og læse om, hvordan andre har været kristne og virkeliggjort Guds rige forud for vor tid, overvinder vi mismod og pessimisme. For gik det den gang at være kristen, hvorfor skulle det så ikke gå i dag?

Der er flere grunde til at fordybe sig i de kristnes liv før vor egen tid. Kirkens almindelige kalender stiller verdenskirken for vore øjne. En japansk martyr, ja, ham kender vi vel ikke personlig - men kunne vi så ikke bede for hans folk,

når mindedagen indfalder med hans navn: Paul Miki og hans lidelsesfæller, martyrer år 1597, mandag den 6. februar i år? Eller når vi på lørdagen efter Jesu Hjertes fest, den 3. juni, finder Karl Lwanga og de martyrer, der døde med ham år 1886, skulle vi så ikke bruge messen til bøn for Afrika og dets unge kirke?

Ligesådan kender vel mange i dag de vietnamesiske martyrer, som paven helgenkårede fornylig - og hvem kender ikke Irlands missionær Skt. Patrick, død år 461, fredag 17. marts? Sådan kunne man blive ved.

Helgenernes rangliste

Nå, er der nu også mere eller mindre hellige blandt helgenerne, tænker du. Nej da - det er kun deres liv her blandt os og måden, hvorpå de vidnede om Gud, som har givet ophav til en særlig »rangorden« for deres fejring og de tekster, der skal bruges. Før talte man om martyrer, bekendere, jomfruer, enker. Man deler også helgenerne ind efter kirkelig tjeneste, f.eks. paver, biskopper, abbeder, præster, abbedisser, søstre. Efter Det andet Vatikankoncil er nogle af de gamle titler faldet væk.

I den ny kalender findes der ikke »bekendere« mere, heller ikke »enker«. Det var jo også mærkeligt, at der ligesom ikke var plads på ranglisten til de gifte helgener, dem, der fandt deres liv for Gud i kraft af ægteskabet, i tro og kærlighed til ægtefælle, familie og børn.

Martyrerne er der som før, kristne der har bødet for deres kristne tro med livet. Skt. Justin torsdag 1.

juni, død i Palæstina år 166, er et eksempel. Der er paver, som er blevet dræbt for deres tros skyld - f.eks. pave Cornelius år 253, lørdag 16. september. Det vrirler af hellige biskopper, nogle er blevet dræbt for deres tro - lad os bare nævne Stanislaus, biskop af Kraków, dræbt år 1079, tirsdag 11. april.

Andre biskopper har rang af kirkelærere, f.eks. husker vi den store biskop

Augustin i Nordafrika, død 431, mandag 28. august; franciskanernes italienske general, kardinal og kirkelærer Bonaventura (død 1274) lørdag 15. juli, østkirkens Johannes Chrysostomos (død 407) onsdag 13. september. Også præstekaldet kan skabe helgener, den mest kendte er vel sognepræsten i Ars i Frankrig, Jean Marie Vianney, død 1859, fredag 4. august. Men også Antoni-

us af Padua, død 1231, var kun præst, og han er endog blevet erklæret som kirkelærer, tirsdag 13. juni.

Kvinderne

At kirken husker de kvinder, der levede kun for deres tro, ved at kalde dem »jomfruer«, det ved vi godt. Denne titel bærer f.eks. Skt. Klara, død 1253, Frans af Assisis åndsfælle, fredag 11. august. Katarina af Siena,

Blandt kirkens mange kvindelige helgener er til venstre en gengivelse af Katarina af Siena, der også har den sjældne rang af kirkelærer. Billedet er fra San Domeniko kirken i Siena. Det påstås at være et autentisk portræt. Til højre Den hellige Birgitta af Vadstena fra et kalkmaleri i Undløse kirke i Nordvestsjælland. Foto: Nationalmuseet.

død 1380, lørdag 29. april, er endog kirkelærer. Mange af oldkirkens kvindelige martyrer hører til jomfruerne - Agnete lørdag 21. januar, Cecilia onsdag 22. november, for kun at nævne to.

Men hvor har vi så de gifte kvinder, mødre og helgeninder i én person? Ja, de har været lidt af et problem for kirken, så længe man ikke kunne tage seksualiteten som en naturlig vej til et helligt liv. Og dog er der en række gifte kvinder med i kalenderen - men de skjuler sig under en mærkelig titel, som man slet ikke skulle vente sig, eller de mangler titel helt!

Blandt de sidstnævnte er f.eks. Augustins moder Monika den 27. august, ligesådan to dronninger: Margrete af Skotland, død 1093, torsdag 16. november, hvis grav nu findes i Spanien sammen med ægtefællen kong Malcolm, og

fik seks børn, men holdt vidnesbyrdet om sin kristne tro vågent i de mange år til trods for hofflivets adspredelser, indtil hun som enke gik i kloster og døde 1243.

Elisabeth af Thüringen eller *af Ungarn*, fredag 17. november, blev født 1207 som datter af kong Andreas af Ungarn, blev som 15 årig gift med landgreven af Thüringen, hvor hun udførte en storartet social indsats i sygepleje og fattighjælp; som meget ung enke blev hun vraget ved hoffet og fandt et hjem blandt franciskanertierterne, hvor hun døde 1231, kun 24 år gammel.

Titlen »ordenssøster« passer da bestemt ikke på nogen af de fire kvindeskikkelser - mon ikke biskoppen kan finde en anden oversættelse eller slette titlen helt til næste år? Pavens embedsmænd i Rom er ikke ufejlbare i sådanne sproglige spørgsmål, de kan også lave en brøler.

Kongelige helgener

Man skal ikke lade sig forvirre af, at mange helgener i fortiden hørte til de højeste samfundslag: der var jo til tider ikke ret mange flere, der fik en virkelig kristen opdragelse, og hvis tro og kærlighed der blev ført optegnelser over. Kongeriget Danmarks værnehelgen hedder Knud den Hellige, Danmarks konge, der blev dræbt 1086, mandag 10. juli. Han er i godt selskab i den almindelige liturgiske kalender.

Hvert kongehelgen giver os lejlighed til at bede for det land, de regerede over: Polens og Litauens

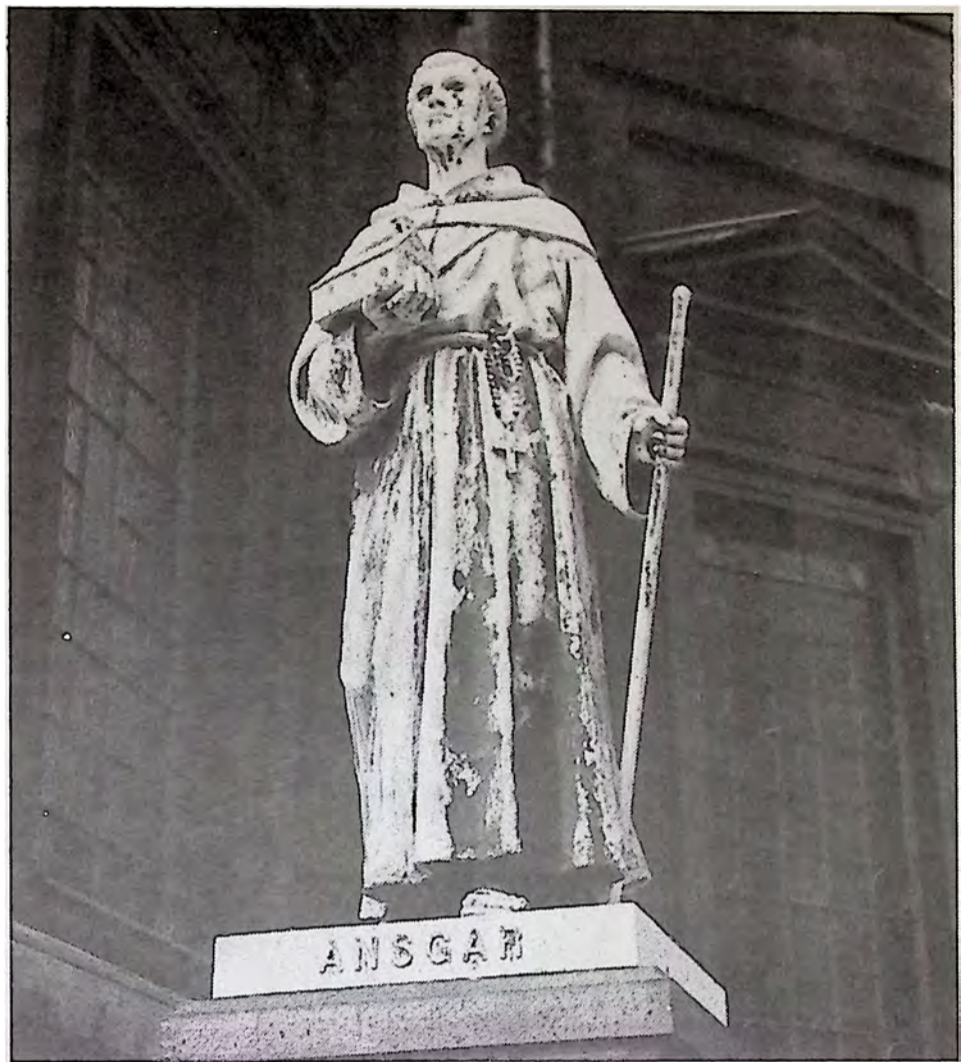
beskytter, kong Kasimir, død 1483, lørdag 4. marts; kejser Henrik II. af det tysk-romerske rige, død 1204, torsdag 13. juli; kong Stefan af Ungarn, død 1038, onsdag 16. august; kong Ludvig den Hellige af Frankrig, død 1270, fredag 25. august; for ikke at tale om Knud den Helliges søn, hertug Karl den Gode af Flandern, dræbt i en kirke år 1127, torsdag 2. marts.

De nordiske landes helgenkonger er med i bispedømmets særlige kalender: kong Olav af Norge, død 1030, lørdag 29. juli; kong Erik af Sverige, død 1160, torsdag 18. maj. Kongehelgenerne ligesom dronninger og fyrstinder viser, at også politikere og regeringschefer kan udføre deres gerning således, at det bliver til et vidnesbyrd om Guds rige i deres samfund. Politik behøver ikke at være kun løgn og bedrag, magtbegær og griskhed. For nylig gik der forlyden-der i pressen om, at franske kredse ønsker en saligkåring af Schuman, en af Europatankens fædre, for at give bevis lige på dette forhold.

Vi er indbudt til at bede også for landets øvrighed og vore politikere. Det kan helgenkongernes dage bruges til.

Bispedømmets egen kalender

Så er der de danske helgener. Dem er der jo ingen andre, der husker, så dem skulle vi være særdeles opmærksomme på ikke at glemme. Hvorfor ikke gå til messe disse dage - og bede præst og menighedsråd om at måtte fejre helgenens messetekster og

Skt. Ansgar-statuen foran Frederikskirken i København.

bønner på hans egen dag, også hvis kalenderen stiller andre tekster til rådighed? Her er listen:

Lørdag 7. januar: Knud Hertug (Knud Lavard), dræbt 1131.

Torsdag 19. januar: Henrik, Finlands apostel, død 1158.

Søndag 29. januar: Ansgar, bispedømmets første værnehelgen, Nordens apostel, død 865.

Torsdag 2. marts: Karl den Gode, hertug af Flandern, dræbt 1127.

Torsdag 18. maj: Kong Erik af Sverige, dræbt 1160.

Fredag 16. juni: Abbed Vilhelm af Æbelholt, død 1203.

Mandag 10. juli: Knud den Hellige, dræbt 1086.

Onsdag 12. juli: Provst Kjeld i Viborg, død 1150.

Torsdag 20. juli: Biskop Torlak i Hólar på Island, død 1193.

Lørdag 29. juli: Kong Olav av Norge, dræbt 1030.

Mandag 30. oktober: Thøger (= Theodegarius), præst i Thy og Vendsyssel, død 1050.

Tirsdag 7. november: Biskop Willibrord, Nordens første missionær, død 739.

Lørdag 25. november: Biskop Niels Steensen, død 1686.

Disse mellem 12 og 15 dage årlig - antallet skifter, da nogle fejring er bortfaldet af forskellige grunde - kunne danske katolikker slutte op omkring i fællesskab. Det ville styrke troen i vor kirke. Ser du et anliggende i, at vi i Danmark og Norden værner om vor egen fortids nutids helgener, så skriv til forfatteren, Lahngade 83, 5000 Odense C. Måske er der grund til at danne en sammenslutning i dette øjemed?

gener

dronning Elisabeth af Portugal, død 1336, tirsdag 4. juli. Begge var hustruer og mødre der gjorde en heroisk social indsats i deres omgivelser.

Fire hustruer og mødre skjuler sig under en helt misforstået titel: de kaldes *religiosa*. Ordet betyder egentlig »ordenssøster«, men det er virkelig det sidste, man tænker på, når man læser om disse kvinders hellige levned:

Franciska Romana, torsdag 9. marts, var født 1384, blev gift i 12 års alderen og trak sig først tilbage til et fællesskab af »oblater«, efter at ægtefællen var død. Hun blev kendt for mange helbredelser af syge; hun døde 1440, og hendes kirke på Forum Romanum i Rom besøges årlig af hundredtusinder.

Birgitta af Sverige, født 1303, søndag 23. juli, blev også gift i 12 års alderen og fødte i sit ægteskab med Ulf otte børn. Han døde 1344, og hun levede som enke i Sverige i seks år, derefter 23 år i Rom sammen med sin datter og sine skriftefædre i et klosterliggende liv, hvor hun særligt tog sig af nordiske pilgrimme i Rom. Hun døde 1373.

Hedvig af Polen eller af Schlesien, mandag 16. oktober, blev gift som ung og

Skt. Knud Hertugs Helgenkrøning
Kalkmaleri i Sigersted Kirke fra ca. 1450

Til venstre Den salige Karl den Gode, myrdet af nederlandske politiske modstandere. I midten helgenkrøningen af Skt. Knud Lavard, tegnet efter et kalkmaleri i Sigersted kirke. Til højre Den hellige kong Olav af Norge, dræbt ved Stiklestad i 1030 og begravet i Trondheim, her gengivet efter kalkmaleri i Skamstrup kirke i Nordvestsjælland. Foto: Nationalmuseet.

Nyt om vore præster og søstre

Med virkning fra den 1. oktober 1989 har biskoppen udnævnt *Dietrich Timmermann* til ansvarlig præst for menighederne ved *Skt. Hyacinthus' Kirke i Rønne* og ved *Rosenkranskirken i Åkirkeby* for perioden indtil den 30. september 1989.

Caroll Parker O.M.I. er af sin orden bevilget en sabbatsorlov fra den 17. januar-27. maj 1989. I hans fravær udnævnes *Allen Courteau* O.M.I. til sogneadministrator ved *Skt. Kjelds Kirke i Viborg*.

Den 1. januar 1989 er *Lorenzo Del Zanna* S.J. udnævnt til biskoppens repræsentant i Den internationale Kommission for Fængselspræster for perio-

den indtil den 31. december 1991.

Den 1. januar 1989 er søster *Marie Auguste v.d. Dungen* udnævnt til biskoppens kontaktperson for den katolske sjælesorg blandt de indsatte i fængslerne og arresthusene for perioden indtil den 31. december 1991. Hun afløser herved *Gerhard Sanders* S.J.

Endvidere er *Lorenzo Del Zanna* S.J., *Patrick Sheils* C.ss.R. og søster *Regina König* genudnævnt til at udøve sjælesorg blandt de indsatte i fængslerne og arresthusene; samt nyudnævnt *Michael Bradley* O.M.I. og *Lon Konold* O.M.I. til samme hverv. De afløser herved pater *Jac Adams* C.ss.R.

Disse udnævnelser gælder ligeledes fra den 1. januar 1989 indtil den 31. december 1991.

Den 3. januar 1989 er pastor *Peter Nissen* udnævnt til det gejstlige medlem for Plejehjemmet Hoffmanns Minde for perioden indtil den 31. juli 1992. Han afløser herved *Herman van Schaik* S.J.

I tilslutning til ovennævnte meddeles, at *Herman van Schaik* S.J. er rejst tilbage til Holland.

Pastor *Johannes Jorna* er flyttet fra Stenstrup og har nu bopæl Klintende 25, Bågård pr. 5610 Assens. For nuværende og indtil ca. juni 1989 kan han træffes på: Apartado 166, Praia da Luz, P. 8600 Lagos, Portugal.

Pastor *Tønnes Palsøe* er flyttet fra præstegården i Rønne og har nu bopæl Lille Madsesgade 14, 3700 Rønne. Tlf. 03 95 08 55.

Karl Smeenk O.M.I. der rejste til Tyskland i januar 1988 tilhører ikke mere bispedømmet København.

Diakonvielse

Ole Lundsteen, som er diakonviet i ærkebispedømme Fulda i Tyskland, flytter tilbage til Danmark midt i januar 1989 for at virke i vort bispedømme, i første omgang kun som bibliotekar på Sankt Andreas Bibliotek, Ordrup, hvor han skal bistå pater *Grégoire* O.P. Hans adresse ved Sakramentskirken er: Nørrebrogade 27 C, 3.

2200 København N. Tlf. 01 35 77 16.

Assumptionsklosteret på Bernstorffsvej i Hellerup, København, er blevet nedlagt.

Assumptionssøstrene, Stensballe Kloster, Horsens, er flyttet til: Als Kloster, Sønder Landevej 156, Klinting pr. 6400 Sønderborg. Tlf. 04 43 33 70.

Bestemmelser for modtagelse af påskekomunion 1989

Messen og modtagelsen af Herrens legeme og blod er centrum i både den enkelte og Kirkens liv. Kirken har derfor siden middelal-

deren pålagt de troende som et minimum at modtage Alterets Sakramente til påske, hvor vi fejrer Kristi død og opstandelse og hans stadige tilstedeværelse blandt os.

Tiden for modtagelsen af påskekomunionen strækker sig fra palmesøndag, den 19. marts 1989 til pinsesøndag den 14. maj 1989.

Oliemessen

Messen, i hvilken de hellige olier indvies, finder i år sted lørdag den 18. marts 1989 kl. 16.30 i Sankt Ansgars Kirke i København.

Rettelse til fastebestemmelser

I meddelelse fra Bispekontoret vedr. abstinens- og fastedage i nummer 2 af »katolsk orientering« i år står der, at »personer fra 15 år indtil 60 år er forpligtet af abstinensbestemmelserne ...« Dette er forkert. I stedet skal der stå: »Personer fra det fyldte 14. år er forpligtet af abstinensbestemmelserne ...« Bispekontoret beder læserne om at undskylde fejlen.

Til lykke!

Lily Fausbøll 80 år den 11. februar

Er stadig aktiv i katolske sammenhænge

Den 11. februar fylder fru *Lily Fausbøll* 80 år. Det virker utroligt, når man

Lily Fausbøll holder på fødselsdagen åbent hus i sit hjem.

kender den vitale dame. *Lily Fausbøll* er døbt og konfirmeret i Folkekirken, men konverterede som ung i 1929 hos pastor *Ronge* ved Sakramentskirken. Fra 1925 til 1971 var hun ansat hos Schou's Fabrikker, de sidste mange år fra 1945 som leder af afdelingen for sæbe og lys. Fra 1940 finder vi hende som korpschef i Røde Kors indtil 1964. Og fra samme år 1940 indtræder hun efter sin mand *Gunnars* død som ulvefører i Sct. Ansgars Flok. Siden går det slag i slag med spejderarbejdet.

Spejderarbejde, liturgikommission og pastoralråd

Lily Fausbøll, der behersker flere udenlandske sprog, deltog i det internationale katolske spejderarbejde fra 1949 til 1975 og var alle årene – undtagen to gange – med i de internationale kongresser. Dette medførte, at hun i 1988 blev medlem af den fornemme internationale orden for spejdere: *Brotherhood of St. George*, sammen med f.eks. ærkebiskop *Helder Camara*.

Biskop *Martensen* ud-

nævnte hende til først sekretær og senere formandinde for Liturgikommissionen fra 1970 til 1980 – den eneste kvindelige formand i verden! Derfor kender hun en masse biskopper og kardinaler fra Øst og Vest. Det er morsomt at høre hende berette derom. Hun sad også i pastoralrådet fra 1970 og blev forøvrigt allerede i 1966 dekoreret med ordenen »Pro Ecclesia et Pontifice« med titlen af »Donna«.

Vi er fulde af beundring

Desværre blev hun offer for et trafikuheld i Italien i 1964, der har voldt mange smerter. Men dette forhindrer ikke »Donna Liliana« i at besøge plejehjem, at møde til receptioner eller foretage små rejser til venner og bekendte.

Vi er mange, der er fulde af beundring for hendes energi og indsats – som hendes redelighed og respekt for sandheden.

Vi ønsker tillykke og mange gode år endnu.

Bjørn Højbo

Reception

På fødselsdagen den 11. februar er der åbent hus i hjemmet. Frederiksborgvej 128, 2400 N, fra kl. 10 til 12 og fra 14 til 16.

Julemesse og hilsener fra Betlehem

Trods de vanskelige forhold har *Israels Radio* igen i år sendt direkte transmission af den romersk-katolske midnatsmesse julenat i Betlehem. Det er en stor oplevelse at lytte til denne messe, ikke mindst for den som selv har været på stedet. Da Betlehem er en time foran Rom i tid, er der ikke sammenfald med pavens midnatsmesse i Rom. I håb om, at transmissionen også må finde sted til næste år, vil jeg gerne gøre opmærksom på den. 9435 khz på kortbølger.

Idet udsendelsen fadede ud ved messens slutning, kom en række af Israels Radios medarbejdere på udlandsprogrammerne ind

og ønskede »vore kristne lyttere« glædelig jul på mange sprog. Juledag var der en interessant udsendelse med et interview med en professor i bibelsk arkæologi fra den franske Ecole Biblique i Jerusalem. Også den endte med at studieværten ønskede de kristne lyttere julens fred og glæde.

Året rundt sendes der hver uge over den stærke kortbølgesender, som når ud over den halve jord, et program *Faith to Faith* med mange interessante indslag fra forskellige kristne trosamfund. I disse tider siger disse udsendelser stille og stærkt noget om hvordan Israel også er.

Clara Selborn

Liturgisk kalender 15.-28. februar

- 15. viol. Onsdag i 1. uge i fasten. (I Ps). *Faste pf.* L.: Jonas 3,1-10. Ev.: Luk. 11,29-32.
- 16. viol. Torsdag i 1. uge i fasten. (I Ps). *Faste pf.* L.: Est. IV (14), 1. 3-5. 12-14. Ev.: Matt. 7,7-12.
- 17. viol. Fredag i 1. uge i fasten. (I Ps). *Faste pf.* L.: Ez. 18,21-28. Ev.: Matt. 5,20-26. (Serviterordenens 7 grundlæggere kan ihukommes.)
- 18. viol. Lørdag i 1. uge i fasten. (I Ps). *Faste pf.* L.: 5. Mos. 26,16-19. Ev.: Matt. 5,43-48.
- 19. viol. 2. søndag i fasten. (II Ps). *Cr. Faste pf.* 1. L.: 1. Mos. 15,5-12. 17-18; Sl. 27,1. 7-8a. 8bc-9abc. 13-14. (Omk.: Herren er mit lys og min frelse.) 2. L.: Fil. 3,17-4,1 eller 3,20-4,1. Ev.: Luk. 9,28b-36.
- 20. viol. Mandag i 2. uge i fasten. (II Ps). *Faste pf.* L.: Dan. 9,4b-10. Ev.: Luk. 6,36-38.
- 21. viol. Tirsdag i 2. uge i fasten. (II Ps). *Faste pf.* L.: Es. 1,10. 16-20. Ev.: Matt. 23,1-12. (Peter Damian, biskop og kirkelærer († 1072), kan ihukommes.)
- 22. hvid. Onsdag. Apostlen Peters stol (f). (II Ps). *Gl. Ap. pf.* L.: 1. Pet. 5,1-4; Sl. 23,1-2a. 2b-3. 4. 5. 6. (Omk.: Herren er min hyrde, mig skal intet fattes.) Ev.: Matt. 16,13-19.

- 23. viol. Torsdag i 2. uge i fasten. (II Ps). *Faste pf.* L.: Jer. 17,5-10. Ev.: Luk. 16,19-31. (Polycarp, biskop og martyr († 166), kan ihukommes.)
- 24. viol. Fredag i 2. uge i fasten. (II Ps). *Faste pf.* L.: 1. Mos. 37,3-4. 12-13a. 17b-28. Ev.: Matt. 21,33-43. 45-46.
- 25. viol. Lørdag i 2. uge i fasten. (II Ps). *Faste pf.* L.: Mika 7,14-15. 18-20. Ev.: Luk. 15,1-3. 11-32.
- 26. viol. 3. søndag i fasten. (III Ps). *Cr. Faste pf.* 1. L.: 2. Mos. 3,1-8a. 13-15; Sl. 103,1-2. 3-4. 6-7. 8 + 11. (Omk.: Barmhjertig og nådig er Herren.) 2. L.: 1. Kor. 10,1-6. 10-12. Ev.: Luk. 13,1-9. Til fremme af dåbskatekesen kan man vælge A-årets læsninger. I så tilfælde bedes også den særlige præfation.
- 27. viol. Mandag i 3. uge i fasten. (III Ps). *Faste pf.* L.: 2. Kong. 5,1-15. Ev.: Luk. 4,24-30. I 3. uge i fasten kan man til fremme af dåbskatekesen på en af hverdagene vælge at læse A-årets tekster til 3. søndag i fasten. I så tilfælde bedes også den særlige præfation.
- 28. viol. Tirsdag i 3. uge i fasten. (III Ps). *Faste pf.* L.: Dan. 3,25. 34-43. Ev.: Matt. 18,21-35.

Succes i Park Bio

Der var stor tilstrømning til forevisningerne af diasserien: »En stræben mod fuldkommenhed - Glimt af livet i 2 danske klostre« i Park Bio i januar. Forevisningerne fortsætter derfor i Park Bio, Østerbrogade

79 i København og kan ses søndag d. 12., lørdag d. 25. og søndag d. 26. februar - alle dage kl. 13.

Billetterne koster 20 kr. og kan bestilles på telefon 01 38 33 62.

Mange danskere har igennem historien været i audiens hos en pave, men det bliver første gang i historien, at en pave møder danskere på dansk jord. Billedet er fra danskernes paveaudiens i oktober sidste år. Foto: Knud H. Kluge.

Pave Johannes Paul II og kardinal Nicholas Breakspeare

Af Andreas Rude

Det nærmeste Danmark tidligere har været et pavebesøg var i 1152, da englænderen *Nicholas Breakspeare*, kardinalbiskop af Albano rejste til Skandinavien i en diplomatisk og pastoral mission. Breakspeare blev i 1154 valgt til pave og tog navnet *Hadrian IV*.

Det er efterhånden en gammel nyhed, at paven til sommer besøger Norden, og forventningen om hans besøg har da også forlængst givet sig udslag i en om ikke omfattende så i al fald intens debat. Et katolsk mindretal er pludseligt blevet synligt, og heroverfor har dele af folkekirken ville markere sit økumeniske sindelag, mens det for andre mere har drejet sig om at demonstrere, at Danmark hører til i det mest lutheriske hjørne af verden.

Det er straks sværere at gennemskue, hvad der på længere sigt vil blive følgerne af pavens ophold i Norden – hvis nogen overhovedet. For et stort flertal vil begivenheden vel først og fremmest have nyhedens interesse og intet andet, og derfor kan der være grund til at understrege det, der udenfor enhver tvivl er den historiske kerne i pavens besøg, nemlig at det er første gang overhovedet, en regerende pave rejser til Norden.

Herved er vi nået frem

til den sidste halvdel af overskriften på denne artikel, for det tætteste Danmark tidligere har været på et pavebesøg var i 1152, da englænderen *Nicholas Breakspeare*, kardinalbiskop af Albano, rejste til Skandinavien i en diplomatisk og pastoral mission, og det er om ham, at det meste af det følgende skal handle. Nicholas løste nemlig sine opgaver så dygtigt, at han i Rom indlagde sig stor prestige, og i 1154 blev han valgt til pave. Hermed blev han ikke blot den til dato eneste engelskfødte pave; men han blev også den eneste blandt apostlen Peters mange efterfølgere, der kunne kalde sig speciallist i skandinaviske forhold.

Kardinalen til Skandinavien

Kardinalen kom til Skandinavien, fordi man i Rom havde besluttet sig for en nyordning af kirkeprovinserne i Norge og Sverige. I den anledning skulle legaten imødekomme de to landes anmod-

ninger om at få deres egne ærkebiskopper; men Nicholas' opgave bestod også mere generelt i at svække den verdslige kongemagts hold over kirkerne og i stedet knytte dem nærmere til Rom.

Nicholas kom til Norge i juli måned og hans besøg var meget vellykket. Han fik standset den borgerkrig, der rasede, mellem den myrdede *Harald Gille*s tre sønner, og i alle tre kongesønners nærværelse indviede han *Jon Birgersson* til Norges første ærkebiskop og fastsatte, at ærkesædet skulle være tilknyttet Kristkirken i Nidaros, det nuværende Trondheim, hvor *Olav den Hellige* er begravet, og hvor i øvrigt også pave *Johannes Paul II* skal mødes med de norske biskopper.

Nicholas grundlagde til lige et nyt bispesæde i Hamar, hvor han også tog initiativet til den nye katedral og et kloster. Derudover fik han megen tid til at gå med at reformere lovene i det norske vikingesamfund i retning af kanonisk lov; men kronen på hans værk er vel nok den umistelige hæder, der bliver ham til del i den næsten samtidige nordiske litteratur repræsenteret ved Snorre Sturlasons kongesagaer. »Der har«, skriver *Snorre*, »aldrig i Norge været nogen uden-

landsk Mand, som alle satte så højt, eller som hele Almuen lyttede til, som til ham. Med store Vennegaver drog Kardinalen til Rom efter at have forsikret Nordmændene om sit varige Venskab«.

Turen tilbage til Rom gik dog over Sverige og Danmark, og oven på den norske succes var Sverige noget af en skuffelse.

Skønt svenskerne var ivrige nok efter at få deres eget ærkesæde, var de indbyrdes uenige om, hvor det skulle ligge, og hvem der skulle være ærkebiskop. Sveriges kong *Sverker* var ikke stærk nok til at kunne forlige de stridende parter, og kardinalen måtte notere sig, at hverken religiøst eller politisk syntes Sverige modent til kirkelig selvstændighed, og derefter drog han til Lund og til Danmark.

Det skal dog tilføjes, at svenskerne i løbet af de små 850 år, der er gået siden kardinalens besøg, er blevet enige, og det er derfor i Uppsala, at paven skal mødes med den svenske gejstlighed under anførsel af den svenske ærkebiskop.

Møde med ærkebiskop Eskil

Danmark var egentligt ikke omfattet af kardinalens opgaver, for i næsten halvtreds år havde Dan-

mark haft sit eget ærkesæde i Lund. Men det var efterhånden blevet sent på året og derfor ikke længere sikkert at krydsé Østersøen, og desuden havde Nicholas behov for at drøfte det udeblevne svenske ærkesæde med den danske ærkebiskop *Eskil*.

Eskil har sikkert modtaget kardinalen med blandede følelser. Nicholas havde jo ved oprettelsen af et norsk ærkesæde alvorligt svækket det danske primat i Norden, og skulle det samme ske i Sverige, kunne Eskil godt se frem til at få sin indflydelsesfæreyderligere begrænset.

Alligevel efterkom Eskil loyalt nyordningen, og derudover er det nemt at forestille sig, at de to prælater er kommet godt ud af det med hinanden. Nicholas kom ganske vist fra jævner kår end Eskil, de tilhørte den danske overklasse, men begge var de nået meget langt i det kirkelige hierarki, og en sådan kollegialitet kan ikke være det værste udgangspunkt for et nyt bekendtskab.

De havde en stor og fælles kærlighed til Frankrig, og de var begge meget optaget af den hellige *Berhard af Clairvaux'* klosterreformer. Nicholas havde studeret i Paris og ledet et kanniksamfund i Avignon, og Eskil valgte at ende sine dage i Clairvaux.

Endeligt var de begge gejstlige af internationalt format og med et internationalt udsyn, og en del af samtalerne den vinter har sikkert drejet sig om den tiltagende spænding mellem den verdslige og den gejstlige myndighed i Europa, mellem *Frederik Barbarossa* og *Pavestolen*.

Pave Johannes Paul II til andagt i Roskilde

Pave Johannes Paul II er af de danske biskopper inviteret til en allerede meget kritiseret andagt i Roskilde Domkirke, og derudover skal paven, som også kardinal Nicholas i sin tid gjorde det, mødes med det danske kongehus.

Da kardinalen havde sine samtaler med kong *Svend Grate* i vinteren 1152-53, indledte kongen samtidigt ivrigt forberedelser til et felttog i Sverige, og Nicholas, der netop havde gennemrejst Sverige, og vidste hvor fattigt det var, søgte at få *Svend* fra hans krigeriske planer. Kongen fremturede imidlertid, og Nicholas er, noget udiplomatsk må man sige, blevet ærgerlig ved at se sine gode råd forkastet. *Saxo*, der ellers hæfter sig ved Nicholas' gode mane-

rer, skriver, at legaten svarede kongen »ved at ligne ham med en Edderkop, som udspinder med Livs-Fare sin egen Indvold til en Væv, hvori den dog fanger kun Fluor og usle Kryb«. Felttoget blev da også en skuffelse.

Næste forår brød legaten op og begyndte sin hjemrejse til Rom. Som pave *Hadrian IV* er han mest kendt for at have kronet *Frederik Barbarossa* til tysk-romersk kejser for få år efter at ligge i åben strid med ham. Men ved at vælge Nicholas til pave havde den katolske kirke også fået en leder, der havde bevist sit værd som fødselshjælper i den kritiske overgang for Norden fra vikingetid til europæisk middelalder.

Hadrian modtog mange skandinaver i Rom, og han sørgede for, at der fra England blev sendt arkitekter og håndværkere til Norge til at bygge katedralen i Hamar. Som pave modtog han også Eskil til forskellige konsultationer om nordiske kirkeforhold, og da Eskil som pavens legat ville rejse tilbage til Danmark, blev han taget til fange og udplyndret i Burgund. Paven reagerede skarpt og anklagede *Barbarossa* for at stå bag, og den danske ærkebiskop blev således den umiddelbare anledning til bruddet mellem den tyske kejser og paven. *Hadrian* ville faktisk have lyst *Barbarossa* i band men døde i 1159 af halsbetændelse, førend det kom så vidt.

Vil næppe hævne Breakspeare

Nu får pave Johannes Paul II på sin rejse næppe lejlighed til at demonstrere politisk autoritet og kirkelig myndighed i samme omfang som det, der prægede *Nicholas Breakspeare*s færd til Skandinavien. Det ville da også være malplaceret, al den stund paven kommer på et rent pastoralt besøg for at møde sine trosfæller, der i dag kun udgør en brøkdel af de nordiske befolkninger. Netop derfor kan det tænkes, at paven i sine taler og prædikener særligt vil nævne de store skikkelser, der i middelalderen sikrede Norden en plads i den kristne civilisation, så som *Skt. Ansgar*, *Skt. Knud* (konge såvel som hertug), *Skt. Olav*, *Skt. Erik* og *Skt. Henrik*. Paven vil derimod næppe nævne *Nicholas Breakspeare*. Hans indsats var som diplomat, ikke som missionær eller fyrste, og diplomater må ofte se sig henvist til anden række. *Andreas Rude*

Mindeord om Kurt Henning Christensen

Ønskede livet for enhver pris – og kendte prisen

Menighedsrådsformanden ved den katolske Vor Frue Kirke i Næstved, Kurt Henning Christensen, døde efter lang tids svær sygdom tirsdag den 10. januar 1989.

Kurt blev 51 år - eller som han selv sagde, egentlig havde han kun levet ca. 15 år. Disse år var bare spredt ud over et lidt længere åremål. Han var født meget svagelig, med elendige lunger og alvorlig astma. Hans barndom og ungdom var en idelig pendlen mellem diverse hospitaler og sanatorier. Hans skolegang måtte op-

gives, og ligeså også en senere læreplads - han var for svagelig.

Belæst og vidende

Trods manglende skolegang og uddannelse, var Kurt Christensen særdeles belæst og vidende. Flittig korresponderende med såvel Moskva Radio som London. Han læste en lang række inden- og udenlandske tidsskrifter og bøger, hovedsagelig om kunst, historie, filosofi, teologi og etik. Hans indsigt i musik (klassisk som nyere) var uhyre stor, idet hans kon-

takt til verden i mange år overvejende var radioen. - Men et ensomt menneske blev han aldrig. Med sin gudsbenådede begavelse - sit helt specielle livssyn, som bl.a. betød, at han konverterede til den katolske kirke uden nogensinde at holde op med at elske den protestantiske og alle de værdier, han havde med derfra, så blev han en støttepille for mange mennesker.

Kurt elskede livet - og han ejede kommunikationens nådegave, der gjorde at han kunne formidle denne kærlighed til så

Kurt Henning Christensen

mange. Han hørte til de stille eksisterer, som altid kunne finde lyset i mørket, og foruden hvem, vi andre ville stå meget fattige.

Især gav han sine få kræfter til børnene og de unge. Han opbyggede et helt specielt ungdomsarbejde omkring ministranterne ved kirken. Og - han havde den kæmpe fordel - at han altid var hjemme! Døgnet rundt var der lys hos ham (han havde nemlig tit problemer med at få vejret om natten). Alle vidste, de bare kunne komme - og de gjorde det. Hundrede af børn og unge og mange af deres forældre også, har fået hjælp til selvhjælp med deres problemer - sociale, psykologiske som faglige.

Den sidste tid på intensivafdelingen, Amtssygehuset i Næstved, gentog han ofte - »Jeg ønsker livet for enhver pris!« - Og han kendte prisen - bedre end nogen. En måned fik han forærende, grundet sin

ukuelige vilje til livet og intensivafdelingens højt kvalificerede ekspertise.

Kurt efterlader sig et næsten uudholdeligt tomrum, og ingen kan finde mening med, at så varmt og så stort et menneske skulle lide så meget. Ingen af os kan sige - trods hans smerte - at så fik han da fred - Nej, for det ønskede han ikke - han ville livet. Han sagde: »Dette liv er blevet mig givet - jeg vil bruge det og elske det ... Livet efter døden, er blevet mig lovet - det er noget ganske andet, men jeg tror, det hænger sammen!«

Hvad var så meningen?

Men hvad var så meningen? - For vi, der savner

ham så forfødeligt, kan ikke lade være at spørge: Var det meningen, at vi andre skulle lære? Skulle forstå? At livet er os givet, om det er aldrig så spinkelt, så er det fyldt med glæde, håb, tillid og kærlighed - er vi så forbenede, at vi er nødt til at have »sådanne lærestykker« for at kunne forstå?

Tak

Så siger vi da tak - alle vi, der fik lov at lære Kurt at kende, og vi siger med ham: Oremus pro invicem = Lad os bede for hinanden!

Ære være hans minde.

Ellis B. Hårstedt
Menighedsrådet ved
Vor Frue Kirke, Næstved
(Forkortet af red.)

Jan Szymaszek C.ss.R. virkede især for polske emigranter

Pater Szymaszek blev født i Polen den 17. april 1901. Han indtrådte i redemptoristordenen 1917. Efter fil. og teol. studier blev han præsteviet den 28. januar 1925. Filologi lic. på Universitetet i Kraków 1929 og herefter lektor på gymnasiet indtil 1939.

Det samme år arresteret med andre polske præster af tyske nazister og sendt til KZ-lejren i Dachau indtil de blev befriet af de amerikanske soldater i april 1945.

Efter befrielsen arbejdede Jan Szymaszek for eksilpolakkerne i Tyskland, og i 1950 blev han sendt til Danmark af sine forstandere, hvor han arbejdede som moderator for polsk fødte katolikker indtil sin død d. 14. januar 1989.

For polske emigranter

Hans præstelige virke i Danmark har frem for alt været for de polske emigranter, skønt han ofte celebrerede og prædikede for de danske katolikker, og samtidig ledede han økonomien i Skt. Annæ Stiftelse.

Jan Szymaszek

For sine landsmænd gjorde han alt muligt. Besøgte dem i hele landet - etablerede kontakter imellem dem. Han kendte næsten alle og vidste meget om deres religiøse liv, som ikke var så »køligt« som skandinavernes; derfor afholdt han mange festligheder efter polske traditioner og organiserede sammenkomster, for at de skulle holde ud i troskab mod Kristus og den katolske kirke.

Altid undervejs

Hans arbejdskraft lå over det normale mål. Altid var han undervejs ... fra København til Odense, Horsens, Ålborg og til Haderslev - fra Næstved til

Nykøbing F., Maribo, Nakskov, Bornholm osv.

Noget af det mest imponerende hos pater Szymaszek var, at han forblev åndelig ung med et befriende humør. Han var en god hyrde, der samlede sin hjord - faderskikkelsen, der gav tryghed - det store egetræ i hvis skygge mange kunne trække vejret igen og fortsatte deres vej med håb.

Tiltvungen integration

Det har ikke altid været let at være sådan, fordi han blev ikke altid lige godt behandlet i menighederne, og nok heller ikke altid mødte forståelse fra utålmodige sognepræster, som kun var dansk-tænkende og ville gøre hjorden dansk-talende så hurtigt som muligt. Pater Szymaszek har erfaret, at enhver tiltvungen integration skader den katolske kirke i Danmark, fordi der her ved forsvinder flere polskfødte katolikker fra den.

To gange fik sygdommen alvorligt fat: Allerede i 60-erne var han døende. Senere kunne han sige: »Desværre ville Vorherre ikke have mig dengang, men jeg er parat«.

Men nu måtte endda hans robuste helbred - forbavsende efter 5 år i Dachau - bukke under. Efter to måneders sygdom døde han på Skt. Elisabeth Hospital på Amager.

Requiescat in pace.

Josef Grochot C.ss.R.
Wladyslaw Zdunek C.ss.R.

ALM. BRAND
AF 1792

Lyngby Hovedgade 4, 2800 Lyngby. Telefon 02 87 33 22.

Rønne menighed i nye mødelokaler

Efter at håndværkerne er flyttet ud af den katolske præstegård i Østergade i Rønne fremstår menighedens mødelokaler i ny form. Man har fået etableret et stort møderum med bordplads til ca. 30 personer, et moderne køkken og som et længe næret ønske - et særskilt kontor- og taleværelse.

Mandag den 9. januar blev lokalerne taget i brug ved årets første mødeaften. Der kom flere, end der var siddepladser til, idet den sidst ankomne måtte nøjes med en køkkentaburet.

Menighedens nye sognepræst *Dietrich Timmermann* fortalte om forberedelserne til det forestående pavebesøg i juni, hvor den katolske kirkes leder

vil komme på en 10 dages rundrejse i de nordiske lande.

På nuværende tidspunkt påtænker ca. 30 medlemmer af katolske menigheder på Bornholm at rejse til et stævne med paven ved klostret Åsebakken nord for København.

På mødet blev der bl.a. vist en video-optagelse fra sidste års danske katolske begivenhed, da ca. 800 danskere var til audiens hos paven i oktober i forbindelse med Niels Steensens saligkåring.

Næste mødeaften, hvor man vil komme ind på pavens anliggende med rejsen til Norden og dens betydning for de katolske menigheder herhjemme, bliver fredag den 10. februar.

Møder og arrangementer

Lourdes-aften

Fredag d. 10. februar 1989 kl. 19.30 messe i Skt. Augustins Kirke, Jagtvej 183. Efter messen arrangement i Englesalen. Aftenen slutter med andagt og lysprocession.
Tema: »Som døbte er vi levende sten i Kristi kirke«.

Økumenisk Kvinde-tår 1988-1998

Tværkirkelig kvindegruppe
Studiekreds - Bibelen set med kvindeøjne.
Tirsdag den 28. februar og tirsdag den 28. marts kl. 19.30 i Sakramentskirkens krypt, Nørrebrogade 27 C.

Magleås-træf

Søndag den 12. marts kl. 14.00, ved formand for Caritas, Anne Lise Timmermann.
Søndag den 9. april kl. 14.00, ved sr. Simone Springer.
Foredragenes emner meddeles senere.
Fredag den 23. juni: Midsommertræf.

Annoncepriser:

Rubrikann. 1 sp. kr. 3,50
Tekstsideann. pr. sp. m/m. kr. 4,50

Det kristne Arbejdsfællesskab

holder årsmøde med ordinær generalforsamling søndag den 26. februar kl. 14.00 i plejehjemmet Øsølgårdens selskabslokaler (i kælderens) Øsølgade 10, 2300 København S.

Hovedemne:
Evt. etablering af bofællesskab.
Iøvrigt orientering om DKA.s virksomhed.

Ungdomsarrangement i Maribo

for Nakskov, Maribo og Nykøbing F.s menigheder lørdag den 25. februar fra kl. 13.00-19.00.

Programmet vil indeholde følgende: Kombinationsløb, oplæg, bankospil, messe, spisning.

Pris: 25.- kr. Tilmeldinger kan gives til Karen M. Larsen, tlf. 03 88 39 87, Franz J. Christensen, tlf. 03 32 24 73 og til Joan Nikolajek.

Sakramentskirken
Forberedelse til pavens besøg:

III. Sr. Gisela Heltz CSJ: 8. marts: »Peterensbedet og påvedømmet«.

Alle 3 onsdage begynder med messe kl. 19 i kirken, Nørrebrogade 27.

Det sker på Magleås

Onsdag d. 8/2: Frederiksborg Amts UK-forv.

Torsdag d. 9.-fredag d. 10/2: Lyngby-Tårnbæk kommune.

Søndag d. 12.-fredag d. 17/2: Danmarks Lærerhøjskole

Møndag d. 20.-onsdag d. 22/2: Årsmøde for Amtscentralerne for undervisningsmidler.

Fredag d. 24.-søndag d. 26/2: Katolsk Arbejder Aktion v/George Bune-Andersen.

»OASEN«

Fastetid - forårstid på vej mod påsken på vej mod nyt liv tid til at gå i dybden tid til at besinde sig hos:

Skt. Karl Borromæussøstrene
Lundemarken 15
DK - 4400 Kalundborg
Tlf. 03 51 29 41

BENZONS BEGRAVELSES-FORRETNING

34 46 01 - 86 60 56

DØGNVAGT: 01 - 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelse og bisættelse ordnes smukt og rimeligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

DKKF Lands-generalforsamling

Danmarks Katolske Kvindeforbund Indkalder hermed til landsgeneralforsamling, lørdag den 15. april 1989, kl. 9-12.30 på Magleås, Høsterkøbvej 6, 3460 Birkerød.

Dagsorden iflg. vedtægterne, se i øvrigt DKKFnyt nr. 1/89. Kontingent for 1988 skal være betalt inden landsgeneralforsamlingens start kl. 9.00 for at give stemmeret.
DKKFs landsstyrelse.

Træfældning på Magleås!

Vi mødes lørdag den 4. marts 1989 fra kl. 9-16.

Kom og hjælp med at gøre parken omkring Magleås fin. Der skal ryddes op, beskæres træer og buske, og fældes en hel del træer. Alle, der har lyst til en hyggelig dag, er velkommen.

Det er på Magleås, man træffer gode venner og bekendte!

Man kan deltage hele dagen eller blot komme nogle timer.

Hvis I har en god sav eller et »ørnenæb«, må I gerne tage det med.

Medbring også en madpakke og evt. arbejdshandsker.

Hvis I tilmelder jer til mig senest 5 dage før, kan I få en let frokost på Magleås.

Kaffe, te og kage sørger jeg for. Der vil også være en øl eller sodavand til alle arbejdere.

Hvis vejret tillader det, brænder vi grene af. Måske kan børn og voksne riste en pølse over bålet.

Men er også velkommen til at lægge turen forbi Magleås og hilse på - uden at deltage aktivt i arbejdet.

Altså Vi mødes til træf på Magleås lørdag den 4. marts.

NB! Hvis vejret er meget dårligt, aflyses arrangementet. Ring evt. til Magleås tlf. 02 81 07 15 eller til mig tlf. 01 65 88 75.

Med venlig hilsen
Jan Lange
kursuskonsulent

DUK-kalender

Ledermøde Øst/Vest den 17.-19.2. 1989 i Odense.

Fællesmøde for alle KUK-ledere, dog kan kun 2 pr. menighed opnå rejserefusion. Pris kr. 75,00 samt fællesrejse kr. 110,00.

Årsmøde den 3.-5.3. 1989 på Ørborgen. For 2 delegerede/valgte repræsentanter fra hver menighed/lokalforening. Pris kr. 150,00 samt fællesrejse kr. 110,00. (Kr. 160,00 hvis man er over 25 år).

Karwoche den 17.-22.3. 1989 i Hamburg. Kurset henvender sig til ledere og udvalgsmedlemmer. Pris kr. 585,00. Tilskud kan søges. Tilmelding og betaling senest 31.3. 1989.

Firmelsesweekend Vest den 17.-19.3. 1989 på Ørborgen for alle konfirmander der bor på Fyn og i Jylland. Pris kr. 150,00 - fællesrejse kr. 110,00. Tilmelding og betaling senest den 1.3. 1989.

Påskelejr i Tyskland den 20.-27.3. 1989. Turen er for de 16-20 årige. Pris kr. 800,00. Tilmelding og betaling senest den 15.2. 1989.

Påskelejr på Øm den 22.-27.3. 1989. Denne lejr bliver et arrangement for hele familien. Pris: 0-2 år: 150,-, 3-10 år: 250,-, 11-14 år: 400,-, 15 år: 500,- samt fællesrejse: 4-10 år: 50,-, 11-25 år: 110,-, 26 år: 160,-. Tilmelding og betaling senest den 15.2. 1989.

Kursus for lejrledere den 31.3.-2.4. 1989 på Ørborgen. Kurset er for alle ledere på DUKs sommerlejr i 1989. Kurset er gratis. Tilmelding senest den 24.2. 1989.

Firmelsesweekend øst den 14.-16.4. 1989 på Ørborgen for alle konfirmander der bor på Sjælland og Lolland-Falster. Pris kr. 150,00 - fællesrejser kr. 110,00. Tilmelding og betaling senest den 20.3. 1989.

Ministrantkursus den 21.-23.4. 1989 på Ørborgen. Tilmelding senest den 20.3. 1989.

Sportsdag den 29.4. 1989 på Niels Steensens Gymnasium. Arrangementet er for alle mellem 5-25 år. Pris kr. 20,00. Fællesrejse kr. 50,00. Tilmelding og betaling senest den 3.4. 1989.

Ministrantkursus den 2.-4.6. 1989 på Åsebakken. Tilmelding senest 12.5. 1989.

Ungdomsmesse med pavens den 9.-11.6. 1989 på Vadstena, Sverige for alle der er fyldt 14 år. Pris kr. 350,00. Tilmelding og betaling senest 1.3. 1989!

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig: _____

Arrangement: _____

Dato: _____

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr. & by: _____

Fødselsdato: _____

Telefon: _____

Katolik: Ja: _____ Nej: _____

Deltager i fællesrejse: ()

Ankommer selv: ()

Postgirokonto 9 08 32 94
Danmarks unge Katolikker
Sekretariatet
Sct. Kjeldsgade 3
DK-2100 København Ø
Tlf. 01 20 63 63

Yderligere oplysning kan fås på DUKs sekretariat 01 20 63 63, hvor kursusoversigt også kan rekvireres.

Bistand

Katolsk menighedspleje

Bredgade 69A, st. 1260 København K.

Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 01 15 23 03. Postgiro 6466397.

Diverse

Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger katolske Menighedsplejer værelse el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolske Menighedsplejer 01-15 23 03 eller privat 01-14 69 36.

Bolig søges

Politibetjent søger snarest 2-3 vær. lejlighed i København el. omegn. Henvendelse til Jakob Nielsen: 01 17 33 57 evt. 09 94 24 64.

Medjugorje Nyt

På engelsk udgives der flere spændende tidsskrifter som omhandler de åbenbaringer og det budskab til verden, som 6 seere siden 1981 har modtaget dagligt og stadig modtager af jomfru Maria.

Ved henvendelse til undertegnede fremsendes prøvenumre vederlagsfrit.

Benny Blumensaat, 28 Beaufort Street, Chelsea, London SW 3 5 AA, England.

Leonora køber

Hvide broderede duge, sy- og navneklude, gl. rammer, nipsenåle, glansbilleder, gl. legetøj m.m. Usædvanlig høj pris gives. Tlf. 01 29 08 05 ml. kl. 8-11. Weekend og aften efter kl. 19.

Salg og service

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.

Naboløs 3, 1206 København K.
Tlf. 01-11 72 37. Aften: 02-85 39 40

Det umulige klarer vi når De ringer.
Mirakler tager lidt længere tid.

BLOMSTERDEKORATIONER (GENTOFTE BLOMSTER)

Gentoftegade 26 - 2820 Gentofte
Telefon 01 65 55 47 - 01 65 11 44

GARTNER
IVAR DONNEMOSE

Der er mange bedemænd
Deres hedder

ERIC KVIST

- han er katolik og har kontor på Søborg Hovedgade 94 og træffes på

01-69 86 81
DØGNET RUNDT

Jeg kommer gerne hjem til Dem for at træffe de nødvendige aftaler.

Begravelsesforretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.

Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.

DØGNVAGT 01 55 55 55

Bedemand Hardy Nielsen
Amagerbrogade 155
Filial: Taastrup 02 99 01 58

Aut. ehinstallator

Rennørrød 31a 6200 Ålbøvsåse 02 25 30 62 25 31

Malermester
Flemming Pullich
01 29 78 84

Malermester
VILLY HANSEN
Brødager 13 - 7100 Vejle
Tlf. (05) 81 69 62 og 83 29 37

Muremester
Bernhardt Christiansen
Solbævej 8, Søbro.
Tlf. 06 94 82 10

DANSK OLIE KOMPAGNI A/S

Olieselskabet
NORDISK KUL A/S
Administration, salg og service:
RØDOVREVEJ 383

Automatisk levering
Olievagt i fyringssæsonen
Egen import og tanklager
Radiodirigerede tank- og servicevogne

01 70 45 30
- sikkerhed for varme

Revision - Bogføring - Skat

- den Registrerede Revisor rådgiver

REGISTRERET REVISOR FRU
Jørgen Brangstrup
DJALMA LUNDS GÅRD 14. I.
4000 ROSKILDE . 02 35 10 35

Ur- og Brillehuset
»BALANCEN«
v/ KNUD PETERSEN
Gerritsgade 34, Svendborg
Telefon 21 19 20

Er »Humanæ Vitæ« forpligtende?

Freiburg i. Br., (KIPA) - I diskussionen om metoder til fødselsregulering har der i mange år været klart delte meninger og en polarisering, der nærmest har form af et »psykologisk skisma«, hævder den katolske moralteolog Bernhard Häring i en nylig udgave af ugeskriftet »Christ in der Gegenwart« (kristen i dag), der udkommer i Freiburg. Anledningen er 20 året for offentliggørelsen af den pavelige rundskrivelse »Humanæ Vitæ« om det ægteskabelige samliv. Rundskrivelsen afviser alle kunstige metoder til fødselsregulering. Denne regel er sidst bekræftet af pave Johannes Paul II som omtalt i »katolsk orientering« i nr. 20, 1988. Bernhard Häring mener ikke, at »rundskrivelsen er absolut forpligtende«.

Anti-romersk affekt vokser

Bernhard Häring spørger i artiklen: »Hvad skal vi gøre for at forhindre den tavse og undertiden højrostedede udvandring af kirken og en næsten ikke længere helbredelig anti-romersk affekt?« Häring

foreslår selv blandt andet, at paven gennem en kommission skulle forespørge alle biskopper, teologiske fakulteter og betydende lægfolkorganisationer om, hvad de sætter øverst: - en streng og absolut tolkning af rundskrivelsen »Humanæ Vitæ« eller en tolkning, der tager hensyn til de enkelte ægtepars egen samvittigheds-afgørelse. Det drejer sig ifølge Häring om en ansvars- og sindelagsmoral »om hvilken også kirken i sin indsats for retfærdighed, fred og bevarelse af skabningen må lade en troværdig, profetisk stemme høre«.

Forsvar for samvittigheden

(I et hyrdebrev fra de nordiske biskopper, udsendt i 1968 hedder det blandt andet, at hvis nogen af tungtvejende, velovervejede grunde ikke kan overbevises af rundskrivelsens argumenter, kan de have en anden mening end den, der udtrykkes i en sådan ikke ufejlbarlig skrivelse, og bør ikke af den grund anses for at være dårlige katolikker. Red.).

Iran har accepteret pavens opfordring til at lade Pavestolen mægle ved udvekslingen af krigsfanger mellem Iran og Irak. I den anledning modtog paven Irans ministerpræsident Mir-Hossein Mousawi i audiens den 17. januar. Paven krævede religionsfrihed for de kristne i Iran. Foto KNA.

Udnævnelse af ærkebiskop i Salzburg øger spændingen

KNA - Udnævnelsen af den ny ærkebiskop i Salzburg, den 60 årige Georg Eder varede ikke så længe som bispeudnævnelsen i Köln, men spændingerne i den østrigske kirke er tiltaget.

Nyheden om valget sivede ud til offentligheden før tiden og gav anledning

til en kampagne imod Eder. Salzburger domkapitlet gav derfor en redogørelse for valgprocessen, og fremhævede, at den liste med tre kandidater, som Rom havde tilsendt dem, ikke var »alsidig nok«, og at valget på dette grundlag havde bragt dem i »svære samvittighedskvaler«. Domkapitlet understregede også, at det havde bedt Pavestolen om at kunne forklare bispedømmets behov ud fra et lokalt synspunkt for derved at lette den endelige beslutning, men Vatikanet havde afvist denne anmodning.

Det nødtvungne valg af biskop Eder blev truffet kort før jul, og Eder modtog valget. Domkapitlet tager afstand fra kampagnen mod Eder og opfordrer katolikkerne i ærkebispedømmet til at tage vel imod den ny overhyrde,

idet man håber, at han vil tage sin forgængers arv op.

Ærkebiskop Georg Eder er en fremtrædende fortaler for konservative katolikker, og netop dette forstærker spændingerne i den østrigske kirke. De, der er bekymrede for virkeliggørelsen af beslutningerne på Det andet Vatikanconcil, opfatter valget af biskop Eder helt på linie med bispeudnævnelserne de sidste par år i Østrig.

Kirken bør være tilflugtssted hvor angsten overvindes

Salzburg, (KIPA) - Den katolske kirke er i dag truet af et »lodret skisma«, d.v.s. en spaltning mellem de troende og kirkeledelsen. Det hævder religionsfilosoffen Eugen Biser fra München, som talte ved en festlighed i Salzburg i anledning af sjælesørger-tjenestens 50 års jubilæum fornylig. Han fremhæver desuden, at der er fare for mange katolikkers »indre emigration« i kirken, d.v.s. at man trækker sig tilbage fra det officielle kirkeliv og »går under jorden« med sin tro. Denne tendens er særlig udtalt blandt yngre kvinder.

Den indre emigration

Eugen Biser gør opmærksom på, at indre emigration er et kendetegn på totalitære systemer. Når noget sådant finder sted i kirken, så vil det »se ud som om der hersker en vis totalitarisme i kirken«.

Over for dette må man netop af kirken kræve »at den med opbydelsen af al sin lidenskab tager afstand fra enhver form for totalitære systemer«.

Sækularismen er snart forbi

Professor Biser ser det som en af kirkens mest påtrængende opgaver at hjælpe det moderne menneske med at overvinde sin livsangst. Kirken bør være »et asyl for overvindelse af angst«. Kirken må være det sted, »hvor mennesket kan ånde ud og blive befriet for truende skæbne-magter«.

I modstrid med den ofte beklagede tilbagegang i kirkelivet fremhæver professor Biser, at sækularismen er ved at være forbi. Den inderste drivkraft i sækularismen er, at mennesket selv er herre over tilværelsen gennem det tekniske fremskridt. Men denne optimistiske hold-

ning svinder mere og mere bort, og med den vil også sækularismen dø ud.

En anden positiv udvikling for kirken ser professor Biser i »ateismens tavshed«. Der er i dag næppe nogen kompetent person, der vil bestride troen eller argumentere videnskabeligt imod kirken.

Reagensglas-børn ...

Fortsat fra forsiden

De fleste moralteologer afviser reagensglasbefrugtning med donor-sæd fra en tredjeperson, men accepterer metoden med sæd og ægceller fra ægtefællerne. Diskussionen startede med »Humanæ Vitæ« i 1968 og drejer sig stadig om et ja eller nej til at adskille forplantning og seksuelt samliv hos et ægtepar.

Periodisk afholdenhed, som var forbudt og syndig ifølge Pius XI's rundskri-

velse »Det kyske ægteskab« fra 1931, anbefales nu som eneste tilladte form for prævention, men den er jo prævention og forebygger undfangelse i lighed med farmaceutiske antikonceptionelle midler. Over for dette står problemet med ægtefæller, der ønsker børn, men kun kan få det ved hjælp af en videnskabelig teknik. En sådan teknik må tillægges positiv etisk værdi, siger lægerne og moralisterne.

Økumenisk appel om forbøn for kristne i Rumænien

Budapest, (KIPA) - De kirkeligt ansvarlige i Ungarn appellerer til Europas kristne om at gå i forbøn for det rumænske folk, der hindres i at praktisere deres religion og for de etniske mindretal i Rumænien. Appellen blev offentliggjort i den internationale bedeuge for de kristnes enhed i midten af januar, og den understreger den vanskelige situation, der hersker for ungarene i Rumænien, hvis landsbyer ødelægges i forbindelse med den landøkonomiske reform i landet.

»De, som ikke mere kan udholde sulten, kulden og manglen på medikamenter, forlader deres hjem uden pas eller udrejsetilladelse. De risikerer liv

Stressede præster

New York, (KIPA) - De fleste katolske præster i USA er »overbelastede med arbejde, ensomme og har seksuelle problemer«. Dette resultat er, hvad en kommission nedsat af USA's bispekonference er kommet til. Kommissionen fastslår, at kirken ikke yder de gejstlige tilstrækkelig hjælp med at løse deres seksuelle problemer over for et samfund med utrolig fordomsfrihed på området.

Beretningen »om præsternes livssituation« er skrevet under ledelse af biskop John McRath, Kentucky. Det fremhæves blandt andet, at også hos præster »må seksualiteten ses som en væsentlig bestanddel af menneskelivet«. Derfor må der findes muligheder for at hjælpe de gejstlige med at overholde cølibatet, f.eks. ved at fremme venskab mellem præster og lægfolk.

I samme beretning beklager biskopperne nedgangen i antallet af præstestuderende, der i løbet af de sidste 20 år er faldet fra omkring 8.900 til godt 4.000 årligt. Der er for tiden 53.500 katolske gejstlige i USA. Frem til år 2000 regner USA-biskopperne med en samlet nedgang i antallet af præster på 40 pct. siden 1965.

og lemmer, inden de når grænsen og kan flygte til Ungarn«, hedder det i den økumeniske appel. Den er underskrevet af den reformerte biskop Karoly Toth, den lutherske biskop Bela Harmati, den unitariske biskop Janos Huszti og den katolske generalvikar for Budapest, Ignac Csepregi.

Der er ikke kirkelige festdage eller helligdage i Rumænien. Jul og påske gælder som arbejdsdage. De præstestuderendes antal holdes kunstigt nede. Det oplyses også, at der i årevis ikke er blevet trykt bibler, og her kan de kristne i Ungarn ikke hjælpe, fordi bibler og andre kirkelige skrifter på ungarsk ikke må føres over grænsen.

katolsk orientering

Redaktion:
Pastor Willem Wuyts (ansvarsh. redaktør).
Konulent Hans Jørgen Johansen (redaktør).
Journalist Knud Helsted Kluge (red.sekretær).

Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 4.,
1620 København V. Telefon 01 21 14 44.
Redaktionelle medarbejdere:
Kirsten Scarafini og Ruth Plum.
Tryk: Ny Dag, DK-4900 Nakskov. Oplag 16.500

Næste nummer udsendes den 22. februar

NIELS STEENSENS BIBLIOTEK
STENOSGADE 9
1616 København V

katolsk orientering

Fasteaktion: Kina, side 3
København og Rom, side 6
Orientering fra sognene, side 7-14
Ændres abortloven? side 16
Kölner-erklæringen, side 17

Verdens-bispesynode 1990 om præsterne

Rom, (KIPA) - Den næste ordinære verdens-bispesynode, der afholdes i 1990, skal beskæftige sig med præsternes uddannelse og rolle i nutidens samfund. Vatikanets pressebureau meddeler, at datoen er fastsat til 30. september. Synoden skal være afsluttet den 28. oktober.

Bispesynodens tema er »præsteuddannelsen i nu-

tidens samfund«. Den sidste ordinære synode i efteråret 1987 drejede sig om lægfolkets kald og sendelse i kirken og verden.

Deltagere i en verdensbispesynode er som regel repræsentanter for alle bispekonferencer samt personer, som paven selv udpeger, foruden rådgivende specialister.

Thatchers politik i kollision med kirkerne

Manchester, (KIPA) - Mere end 100 britiske politfolk trængte den 18. januar ind i Himmelfartskirken i Manchester for at anholde en flygtning fra Sri Lanka, Viraj Mendis. Formålet var at få sendt

flytningen tilbage til sit hjemland. Poliaktionerne har udløst en protestbølge og ført til en åben konfrontation mellem kirken og Margaret Thatchers regering.

Viraj Mendis er af singalesisk afstamning og medlem af det kommunistiske parti. Han søgte tilflugt i Himmelfartskirken i december 1987, da han frygtede for at blive sendt tilbage til Sri Lanka. Trods alle anbefalinger kunne han ikke opnå politisk asyl.

Flytningstjenesten for Kirkernes økumeniske Råd og Den europæiske Kirkekonference har udtrykt deres solidaritet med Himmelfartskirkens præsteskab. De har også meddelt det britiske indenrigsministerium, at de er dybt bekymrede for den virkning, politiets indtrængen i et gudshus kan få.

Tilmelding til pavemesse på Åsebakken eller i Øm

Hvis du ønsker en god plads til pave-messerne enten på Åsebakken den 6. juni eller i Øm den 7. juni, skal du inden den 31. marts skrive dig på en liste hos din sognepræst. I maj måned tilsendes et adgangstegn, som giver adgang til områderne nær ved alteret. Midt i april modtager menighederne adgangstegnene, som giver adgang til områder lidt fjernere fra messestedet.

Præsternes uddannelse og rolle i det moderne samfund drøftes af bispesynoden i 1990

Slutdokument: Lægfolkets liv og kald

I slutningen af januar har paven udsendt den længe ventede erklæring om lægfolkets rolle i kirke og samfund, som var emnet for den 7. verdens-bispesynode i oktober 1987. Traditionelt overlader synoden det til paven at sammenfatte et slutdokument, der ikke er ment som et referat, der gengiver samtlige indlæg fra de delegerede biskopper.

Slutdokumentet er offentliggjort den 30. januar og er på 200 sider. Det vil blive nærmere omtalt i næste nummer af »katolsk orientering«.

Red.

Katolikker ønsker kirkelig samling om vor tids vigtigste spørgsmål

2000 demonstrerede for integration af randgrupper

Wien, (KIPA) - 2.000 katolikker deltog lørdag den 28. januar i en demonstrationsmarch i Wien for at protestere imod »den aktuelle udvikling i den østrigske kirke«. Forskellige katolske initiativgrupper stod som arrangører af marchen. De understreger, at demonstrationen ikke i første række er vendt mod den senere tids bispseudnavnelser i Østrig.

Ved forskellige ophold undervejs i marchen stillede man krav om følgende stærkere integration af randgrupper som hjemløse og Aids-syge, - en klar afvisning af antisemitiske tendenser i kirken og samfundet, - fuld ligestilling af kvinder i kirken, - større medbestemmelsesret i de lokale kirker ved bispseudnavnelser og en forstærket økumenisk dialog. Den apostoliske nuntius i Østrig og Vatikanet blev opfordret til at erklære sig rede til åben dialog og konstruktiv meningsudveksling.

Klokkeringning som moddemonstration

Forud for demonstrationen fremkom kritiske bemærkninger imod den fra den nylig dannede konservative kirkelige gruppe »Pro Occident«. Omkring 10 medlemmer af denne gruppe demonstrerede imod marchen med transparenter, hvorpå man kunne læse, at de støttede de nye biskopper og tak-

kede paven for hans beslutninger.

Den fredeligt forløbne demonstration blev på Wiens centrale Karlsplatz »ledsaget« af en halv times ringning med kirkeklokkerne fra Karls-kirkens

»Opus-Dei«-præster. På spørgsmål om, hvorfor klokkeringningen mod sædvane fandt sted en halv time før gudstjenestens begyndelse, svarede præsterne, at man ville indbyde til gudstjenesten.

Søstre fordrives for anden gang fra Karmel i Auschwitz

Krakow, (KIPA) - Siden 1984, hvor karmelitterinderne bosatte sig i den tidligere koncentrationslejr i Auschwitz har der været skarpe protester mod det fra repræsentanter for jødedommen, og nu vil søstrene flytte til en ny bygning. I en nylig offentliggjort erklæring fra formanden for den franske bispekonference, kardinal Albert Decourtray vil søstrene flytte til deres nye konvent, så snart det er oprettet på et område for sig.

Ærkebiskoppen af Krakow, kardinal Franciszek Macharski har meddelt, at projektet meget snart vil være færdigt. Den tidligere formand for Den internationale jødiske Komite, New Yorker rabbineren Marcel Tanenbaum har understreget, at yderligere samtaler mellem repræsentanter for jødedommen og den katolske kirke først vil kunne finde sted, når karmelitterinderne har forladt deres bedsted.

Fortsætter på bagsiden

3136 0 5034 10

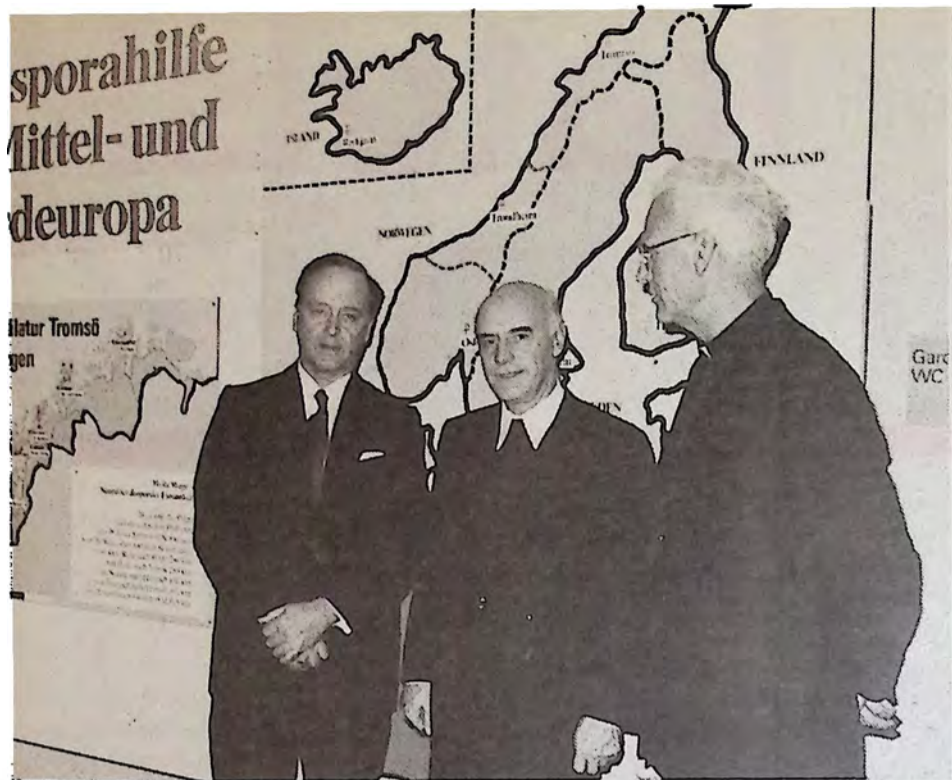
NIELS STEENSENS BIBLIOTEK

STENOSGADE 9 ST TH

1616 KØBENHAVN V

katolsk
orientering

Tilsendes vederlagsfrit alle katolske husstande i Danmark i 20 numre om året, scm regel 2. og 4. onsdag i måneden. Abonnementspris i øvrigt 200 kr. årligt. Adresseændringer: Katolsk bispesekretariat, Bredgade 69 A, 1260 København K. Tlf.: 01 11 60 80. Giro 500 14 71. Ansvarstiftelsen, samme adresse.

Det økumeniske vil spille en særlig rolle på pavens rejse i de nordiske lande. Paven vil møde et forsvindende lille, katolsk mindretal i en ikke-katolsk, kristen verden. Biskop Brandenburg ses her i midten af billedet; t.v. biskop Gran, Oslo og biskop Verschuren, Helsinki. Foto KNA.

Biskop Brandenburg, Stockholm om katolikkerne i Nordens diaspora

Rom, (KIPA) - Den 17. og 18. januar aflagde repræsentanter for kirken i Nordeuropa et hastigt besøg i Vatikanet for at give paven et billede af kirkens situation i de fem nordiske lande. Biskop *Hubert Brandenburg* af Stockholm erklærede over for KIPA's medarbejder, at diaspora-situationen bevirker, at det økumeniske vil spille en særlig rolle på denne pavens 42. udlandsrejse.

For første gang vil paven i Norge, Island, Finland, Danmark og Sverige møde kirken i en udpræget diaspora-situation, et forsvindende lille, katolsk mindretal i en ikke-katolsk, kristen omverden. Samtidig er det lande, hvor sækulariseringen eller afkristningen er mere fremskredet end i mange andre lande.

Island

I Sverige er omkring 1,5 pct. af befolkningen katolikker. I Island er kun en af tusind. Paven besøgte en region, som har haft en katolsk tradition i 500 år, der med reformationen blev fuldstændig brudt i 400 år. Efter en voksende tolerance og opvurdering af katolikkerne er der i dag etableret diplomatiske forbindelser med Vatikanet og alle regionens lande.

Pavebesøget må kunne fremme denne inkultura-

tion af den katolske kirke, der i øvrigt er stærkt præget af indvandrere.

Økumeniske møder forudses i stort omfang

Både katolikker og ikke-katolikker har særlige forventninger til pavens besøg, fremhæver biskop Brandenburg. I det norske *Trondheim*, i *Turku* i Finland og i *Uppsala* i Sverige er store økumeniske møder under forberedelse. Interessen for pavebesøget hos regionens lutherske kirker er særlig glædelig, hævder biskoppen.

Paven vil udtale sig om den fremskredne sækularisering

Naturligvis vil paven udtale sig om den vidt fremskredne sækularisering i Norden, der angår både katolikker og protestanter. Næsten 100 pct. af befolkningen er kristne, og udtrædelser af kirken forekommer kun i ringe antal. Alligevel tror kun en tredjedel af den svenske befolkning på Gud, ifølge en nylig opinionsundersøgelse. I Finland er der to tredjedele, der tror på Gud. Omkring hver tredje i Sverige betegner sig selv som ikke-troende, og den sidste tredjedel »ved ikke«. Hvert andet ægteskab i Sverige opløses, og katolsk seksualmoral har ingen indflydelse i praksis.

Kristne værdier er igen aktuelle

På denne baggrund venter katolikkerne i Norden, at pavebesøget vil betyde »en styrkelse af troen«, fremhæver biskop Brandenburg. Desuden håber de, at »den katolske enhed vil blive styrket«. Det sidste er vigtigt, hvor kirken som i Sverige består af indvandrergupper fra omkring 80 forskellige nationer.

Endelig venter katolikkerne, at paven vil formidle de kristne værdier og målestokke på en troværdig måde.

Pavebesøget i Norden vil ikke blive en »superlativernes« rejse med kæmpe-mæssige forsamlinger og overfyldte pladser, når man tager befolkningstætheden og det lille antal katolikker i betragtning. Alligevel regner man dog efterhånden med at kunne fylde de forskellige mødelokaler. Nogle steder er der oven i købet opstået indkvarteringsproblemer.

I øvrigt har man i forberedelsestiden til pavebesøget mødt positiv genklang, venlighed og åbenhed også hos de ikke-katolske kirker, understreger biskop Brandenburg. Indtil nu er man ikke stødt på skepsis og afvisning, som det i nogen grad var tilfældet i Holland. Heller ikke pluralismen blandt Nordens katolikker medfører de samme spændinger som i andre vestlige lokalkirker.

Paven og Vatikanets arbejdsprogram 1989

Paven rejser i år til Norden, Spanien, Sydkorea og Indonesien

Rom, (KIPA) - Vatikanets og dermed også pavens arbejdsprogram for 1989 omfatter blandt andet fire paverejser, gennemførelsen af kurie-reformen og offentliggørelsen af flere vigtige dokumenter, herunder en apostolisk skrivelse om lægfolkets rolle i kirken og verden og et dokument om racisme, affattet af den pavelige kommission »*Justitia et Pax*«.

Ny katekismus

Forberedelserne med en ny katekismus går videre. Et 400 sider langt udkast på latin skal gennemses af den pågældende kardinalkommission, og den endelige tekst skal være klar til den næste ordinære verdensbispesynode i 1990. Teksten vil få karakter af »opslagsværk« for de enkelte bispekonferencer med henblik på udarbejdelsen af deres egne lokale katekismer.

Særsynode om kirken i Afrika

Planlægningen af en særsynode om kirken i Afrika er netop påbegyndt, og en forberedelseskommission har afholdt sit første møde. Dette møde med 500 biskopper fra det sorte kontinent vil træde i stedet for et ellers foreslået »pan-afrikansk koncil«. Hvor synoden skal finde sted er

endnu ikke fastlagt. Afholdelsen vil formentlig ikke kunne ske før i 1990.

Kurie-reformen træder i kraft

Sidste sommer traf paven beslutning om en ny reform af kurien, og den skal træde i kraft i foråret i år. De vigtigste enkeltheder er en tættere forbindelse mellem statssekretariatet og »udenrigsministeriet«, forskellige kompetenceområder flyttes, og de fleste kommissioner og sekretariater får rang af råd. Det gælder også sekretariatet for de kristnes enhed, der således bevarer sin selvstændighed, men det skal dog knyttes tættere til trosråre-kongregationen.

Det er endnu uvist, hvad der skal ske med Vatikanets arbejdsbureau, der varetager alle Vatikanets medarbejders retslige spørgsmål. Det samme gælder et planlagt oversættelsesbureau, der skal sørge for oversættelse af alle Vatikanets bekendtgørelser til de vigtigste verdenssprog.

Personale-ændringer

Fremtiden for Vatikanets bank IOR ligger også uklar. Der snakkes i Vatikanet om, at bankens hidtidige leder, ærkebiskop *Paul Marcinkus* snart skal afløses af en italiensk fi-

nans-fagmand. *Marcinkus* vil dog beholde sin opgave med ledelsen af Vatikanstaten. Han er pro-præsident for den pågældende pavelige kommission.

Man regner i øvrigt med forskellige personaleændringer i den vatikanske ledelse. En række kuriechefer har overskredet aldersgrænsen på 75 år og må derfor anmode paven om afskedigelse. Dette gælder blandt andre kardinal *Willebrands*, der er 79 år og formand for enhedssekretariatet.

Fire pastorale rejser

Der ligger faste planer for Johannes Paul II's fire pastorale rejser i 1989. I april-maj skal han for femte gang til Afrika. Her står *Zambia*, *Madagaskar* og *Malawi* på programmet, muligvis kan *Angola* og eventuelt *Sydafrika* komme med.

I juni kommer paven som bekendt til Danmark, Norge, Sverige, Finland og Island.

I august deltager paven ved et internationalt ungdomsmøde i *Santiago de Compostela* i Spanien.

I september-oktober går turen påny til Sydkorea, hvor paven deltager i den eukaristiske verdenskongres.

Endelig vil Indonesien og eventuelt *Macao* være mulige rejsemål.

MAGLEÅSKURSUS:

Gregoriansk sang for alle

Kursus på Magleås fra fredag den 7. april 1989 kl. 19.30 til søndag den 9. april 1989 efter frokost.

»Kirken anerkender den gregorianske sang som den romersk-katolske kirkes egen; det er således den, der, alt andet lige, bør optage førstepladsen...« Sådan står der i »Konstitutionen for liturgi« (1964) artikel 16.

Tankevækkende, ikke sandt!

Nu er der mulighed for selv at synge gregoriansk sang under kyndig vejledning. Denne vor sangskat anses af mange, også uden for den katolske kirke for at være blandt den smukkeste musik, der er frembragt, og kvalitetsmæssigt og spirituelt at ligge på linje med J.S. Bachs kirkemusikalske værker.

I den splittede verden vi lever i, trænger vi til en smuk og meditativ musik, der kan løfte sjælen op til Gud. Den gregorianske sang, hvis guldalder var det 6.-8. årh., besidder netop disse egenskaber, som ifølge nogle læger har en terapeutisk funktion, idet den modvirker stress.

Vi vil gerne indbyde alle, der har lyst til at stifte bekendtskab med gregoriansk sang til kursus på Magleås. Kurset vil omfatte: Sang, en kort historisk redegørelse samt teori såsom neumer, semiologi og modalitet; hvad står disse begreber for?

Repertoire: Ordinarium til 1. og 9. messe. Propriumslæddene til 3. søndag i påsken, samt udvalgte stykker fra påsketiden. Gregoriansk komplet.

Kurset ledes af Eva Rungwald, Jette Thomsen og undertegnede. Kursets præst vil være generalvikar Poul Marx O.M.I.

Prisen for kurset er kr. 475.-. Der kan søges om støtte til dette ved skriftlig henvendelse til undertegnede. Ingen må blive hjemme af økonomiske grunde. Tilmelding sker ved indbetaling af depositum kr. 200.- eller hele kursusbeløbet. Betaling enten ved check eller på giro 4 28 44 29, mærket:

»Gregoriansk sang« 7.-9. april 1989«. Tilmelding sendes til: Elin Udum, Magleås, Høstekøbvej 6, 3460 Birkerød, telefon 02 81 07 15.

Tilmelding skal ske inden torsdag den 30. marts.

Forespørgsler vedrørende kurset: Jan Lange, Bakkevænget 21, 2820 Gentofte, telefon 01 65 88 75.

Program, deltagerliste m.v. vil blive tilsendt ca. en uge før weekenden. På glædelig gensyn.

Jan Lange
kursuskonsulent

Tilmelding hos sognepræsten til pavemesserne på Åsebakken og i Øm

**Adgangstegn nødvendig for deltagelse
Der bliver brug for hjælp fra mange lægfolk**

Pave-messerne på Åsebakken og i Øm skulle gerne blive festlige danske menighedsmesser, hvor menighederne deltager så aktivt som muligt. Menighedernes medlemmer får derfor en fortrinnsstilling med hensyn til bestilling af adgangstegn, fremgår det af breve til sognepræsterne og menighedsrådsformændene i hele landet fra Niels Engelbrecht og p. Czeslaw Kozon fra pavegruppen. En lignende skrivelse er sendt til de 24 katolske skoler, hvor både elever og lærere kan påtegne sig listerne.

Messen på Åsebakken er den 6. juni kl. 15. Messen i Øm er den 7. juni kl. 16.15.

Indtil slutningen af

marts kan menighedens medlemmer skrive sig på de fremlagte lister; det gælder også ikke-katolske ægtefæller eller børn.

Til messen på Åsebakken har hver menighed desuden 50 pladser langs pavens processionsvej. Disse pladser gives til de 50 første tilmeldinger.

Lister fremlagt

Lister, der er fremlagt i menighederne øst for Storebælt, gælder for pavemessen på Åsebakken, medens listerne i menighederne vest for Storebælt gælder for pave-messen i Øm.

De udfyldte lister indsendes til bispekontoret senest 31. marts, hvorefter menighederne i begyndelsen af maj vil få tilsendt

adgangstegn, som giver adgang til områderne nær ved messealteret.

Midt i april modtager menighederne adgangstegn, som giver adgang til områderne, der ligger lidt fjernere fra messestedet. Disse adgangstegn kan udleveres til alle interesserede. Der sendes samtidig også en orientering, som kan bruges af lokalpressen.

Bispekontoret ønsker de tiloversblevne adgangstegn retur.

Systemet kan virke omstændeligt, men sikkerhedsfolkene lægger stor vægt på, at deltagerne i messen forud har en plads, og at man ved, hvor mange der kommer, siges det i brevene.

Kommunion hos paven

Et begrænset antal messe-deltagere modtager kommunionen af paven personligt, deriblandt repræsentanter fra menighederne. For messen på Åsebakken kan hver menighed udpege 1 person som pavekommunikant, for messen i Øm udpeges 2 personer som pavekommunikanter. Pavekommunikanterne skal ikke skrive sig på listerne til adgangstegn, da de får tilsendt et særligt adgangstegn i tide. Senest den 31. marts skal Anni Rasmussen på Katolsk Bispekontor have navn og adresse på de udvalgte.

Pavegruppen minder i denne forbindelse om, at menighedsrådsformænd

og pastoralrådsmedlemmer særskilt inviteres til møde med paven i Skt. Ansgars kirke i København, så de allerede der får mulighed for at komme tæt på paven.

Ministranter

Ca. 100 ministranter skal hjælpe med gaveprocession, fakler og ledsagelse af kommuniionsuddelere både på Åsebakken og i Øm. Hver menighed øst for Storebælt skal finde 6 ministranter, medens menighederne vest for Storebælt hver skal finde 8 ministranter; 2 fra hver menighed kan med sikkerhed regne med at deltage. Eneste krav er, at man er fyldt 12 år senest i 1989, og at man deltager i ministrant-weekenderne 2.-4. juni på Åsebakken (for ministranterne til messen på Åsebakken) og ministrant-weekenden i Øm 21.-23. april (for ministranterne til messen i Øm.)

Kommuniionsuddelere

Der er brug for 100 kom-

muniionsuddelere til hver af messerne. På Åsebakken regner pavegruppen med, at 50 præster deltager; der mangler så 50 lægfolk som kommuniionsuddelere. I Øm regnes med 30 præster, og der er brug for 70 lægfolk som kommuniionsuddelere.

Menighederne opfordres til at indsende lister med navne og adresser på de af biskoppen udnævnte kommuniionsuddelere, der kan deltage.

Kollektsamlere

Hver menighed vest for Storebælt opfordres til at sende 3 kollektsamlere.

Ordensmarskaller

Der er brug for 1 ordensmarskal fra hver menighed til arrangementet på Åsebakken, medens der i Øm er brug for 3 fra hver menighed. *kk*

Husk!

Kun et navn på hver linie på listerne for tilmelding

Den nordiske Fasteaktion

Uddannelse for handicappede og kvinder i Kina

Caritas Danmark er for ikke så længe siden kommet i kontakt med Kina via en organisation, som hedder CICETE (The China International Centre for Economic and Technical Exchanges). CICETE blev oprettet i 1979 med bl.a. det formål at være midtpunkt for projekter, som modtager støtte fra humanitære organisationer i udlandet.

Indenfor silkeindustrien

Det her omtalte projekt er i Xin Zhai i Shandong-provinsen, som er beliggende sydøst for Peking, og går ud på at skaffe kvinder og handicappede en uddannelse og arbejde indenfor silkeindustrien.

Distriktet Linqu, hvori Xin Zhai ligger, har en tusindårig tradition for at dyrke morbærtræer og opdrætte silkeorme. Over 4,8 mio. morbærtræer er blevet plantet i dette bakkede område.

Silketæppefabrikken har foruden fabrikken i Xin Zhai 32 workshops i

forskellige landsbyer, hvor 800 vævere (95% er kvinder og 4% er handicappede), arbejder på 250 rammevæve. I selve fabrikken arbejder der 250. Lønnen er ens for alle: 10 yuan pr. knyttet kvadratfod. 10 yuan = ca. 18 kr., en fod = 30,48 cm. Fabrikken leverer al råmaterialet.

Fabrik skal udvides

Da fabrikken ikke har nok kapacitet til at acceptere alle ordrer, ønsker man at udbygge. Planen er at installere endnu 230 rammevæve i 15 nye workshops rundt omkring i forskellige landsbyer. Der skal uddannes 900 nye vævere til at betjene disse rammevæve. Uddannelses-tiden afhænger af hver enkelt vævers opfattelses-evne, og lærerne vil være veltrænede vævere med erfaring både i knytning og undervisning. Uddannelsen vil være praktisk og foregå på en væv eller andre nødvendige arbejdsredskaber.

På længere sigt er det målet at oprette en revol-

verende lånefond, således at det modtagne beløb til rammevæven tilbagebetales over 2 år. De tilbagebetalte midler anvendes da til nye lån. Når lånet således er tilbagebetalt, tilhører rammevæven den enkelte modtager. Væveren kan herefter sidde hjemme og forøge produktionen, da hun på denne måde bedre kan disponere over sin tid.

Når projektet er kommet igang vil 50 landsbyer være involveret, og antallet af vævere vil være udvidet til 1700. Det betyder, at mange fattige familier fra at have en indkomst, som ligger under eksistensminimum, vil kunne tjene nok til at opretholde en anstændig levevis.

EF-hjælp?

Projektet er sendt til EF med anmodning om betaling af 50% af udgifterne, hvilket er maximum for EF. Lokalt betaler man 30%, og de resterende 20% udgør kr. 285.419, som Fasteaktionen anmodes om at betale.

Anne Lise Timmermann, Caritas Danmark undertegnede for nylig en overenskomst om arbejds-ansættelsesvilkår for udenlandsk ekspertbistand med de kinesiske myndigheder.

Caritas Danmark tegner overenskomst med Kina

Under en rejse til Kina i december har Anne Lise Timmermann på Caritas Danmarks vegne undertegnet en overenskomst om arbejds- og ansættelsesvilkår for udenlandsk ekspertbistand med de kinesiske myndigheder. Som tidligere omtalt i »katolsk orientering« er det pensionerede ingeniører, virksomhedsledere, landmænd og lærere, som Kina ønsker at drage fordel af.

Ifølge aftalen vil den såkaldte senior-ekspert normalt blive ansat i 1-3

måneder afhængig af den enkelte virksomheds eller institutions ønsker og behov. Da der er tale om et frivillig-program vil pensionisten ikke få udbetalt løn for sit arbejde, men modtager et mindre beløb af de kinesiske myndigheder i lommepenge. Udgifterne til 3 måltider om dagen dækkes, ligesom hotelophold betales af Kina. Det er endnu ikke afklaret, hvem der skal betale rejsen til Kina. Pensionisterne vil blive placeret forskellige steder i Kina.

I første omgang vil Caritas udsende ca. 30 senior-eksperter med forskellig baggrund. Der er brug for ingeniører til fødevareproduktion, inden for elektronik-, kemi- og bilindustrien, tandlæger, landbrugseksperter inden for svineavl, malkekvæg samt mejerister og sproglærere i engelsk. Herudover har Kina »bestilt« virksomhedsledere, én typograf og en garver. *kk*

Af Elsebet Kieler

Forkynd for - eller lyt til alle skabninger!

I anledning af pavens besøg og som en del af forbedelsen i menighederne må det være naturligt, at vi også bruger nogle kræfter på at reflektere over, hvilke særlige kendetegn vor danske katolske kirke har. Som lægfolk kommer vi til paven for at høre ham forkynde evangeliet, men det ville være glimrende, hvis paven også fik mulighed for at lytte til nogle af sine medkatolikker i Norden og de erfaringer og bekymringer, som ligger os på sinde. Erfaringer, som paven kunne lytte til og tage med hjem som et bidrag fra en af de nordiske kirker til videre overvejelse.

Vi vil her pege på dialogen i kirken som et af de områder, hvor vi mener, der kunne være brug for en fælles refleksion.

Det er nok svært at finde nogle specielle danske værdier, men en værdi, som ofte fremhæves i det danske samfund, er demokratiet. Inden for vores lokale kirker er vi ligeledes vant til at have indflydelse gennem dialog og meningsudveksling. Fra vi bliver født bliver vi således opdraget til at tage del i udformningen af vores kirke og samfund. Men man behøver blot læse de sidste numre af »katolsk orientering« for at finde ud af, at dialogen har svære vilkår i

kirken. Nogle overskrifter som eksempel:

»Vatikanet standser USA-biskoppers dokument om teologers rettigheder«, »Tyske pastoralteologer er bekymrede for udviklingen i den katolske kirke«, »Biskop frygter at kirken mister en generation af kvinder«, »Rom strammer reglerne for ekskommunikation«, »Protester i Köln« (over den nye ærkebiskopudnævneelse).

Fra den senere tid har vi haft sager om forskellige teologer, der har mistet deres arbejde, vi har haft Roms forsøg på at mindske de lokale bispekonferencers indflydelse, vi har haft den europæiske bispekonference om lægfolkets

stilling i kirken, som ikke bragte meget nyt under solen. Ligeså kan man sige om pavens sidste rundskrivelse om kvindens rolle i kirken.

Ud fra bl.a. disse eksempler, er det vores indtryk, at lægfolkets erfaringer og erfaringer fra de lokale kirker i den senere tid ikke er blevet brugt. Vi bør derfor udnytte muligheden for, at vi under besøget siger til paven, at vi er stærkt bekymrede over, at dialogen i kirken ikke praktiseres. Netop som kristne og som katolikker skulle vi være foregangsmand og -kvinder til at leve dialogen i praksis. Når paven beder for respekten for mindretallene og for menneskerettighederne, må også alle i den katolske kirke have frihed til at udtrykke sig og mulighed for at blive hørt. Der må være plads til debat og nytænkning; det er afgørende nødvendigt for en levende kirke med aktive og deltagende mennesker.

Sr. Marianne Bode
Bent Jørgensen
Betina Bølling
Johannes Nordentoft

20 år efter »Humanae vitae«

Til k.o.s artikel i udgaven 14. december 88 (artiklen var mærket KIPA) er der nogle ting at sige (jeg kan jo ikke vide, om formuleringer er k.o.s eller KIPAs).

Artiklen havde en underoverskrift, der lød: »Kunstig prævention forbudt - også for AIDS-syge«.

»Kunstig prævention« er en pleonasme. Paven kalder det i mit tyske referat af den tale, artiklen drejer sig om, for »empfangnisverhütender Akt«,

altså en handling, der forhindrer undfangelse. Prævention forkastes netop af kirken, fordi den er kunstig og ikke i overensstemmelse med menneskets gudskabte natur. Af samme årsag er den forbudt for alle mennesker.

Mere interessant - især i betragtning af den debat om samvittigheden, der dengang blev ført netop i forbindelse med »Humanae vitae« - finder jeg pavens indgående behandling af dette spørgsmål i samme tale. Mon ikke

man med nogen ret kan sammenfatte den med nedenstående korte citat:

»Da Kirkens læreembede er indsat af Kristus til at oplyse samvittigheden, betyder påberåbelsen af samvittigheden til netop at bestride en lære, der forkynnes af læreembedet, en afvisning af den katolske opfattelse af såvel læreembedet som af den moralske samvittighed«. (Oss. Rom. tysk udg., 25.11.1988).

Erik Guldager

Nogle tanker omkring filmen »Den sidste fristelse«

Jeg synes først og fremmest, at det er en film lavet af en mand, som gerne vil tro, men har svært ved at holde fast ved den - hvis han da har den. - Jeg synes filmen er alt for grusom og gør alt for meget ud af korsfæstelserne - og også af »Jesu sidste fristelse«, som efter min smag er alt for udpenslet og langvarig.

Jeg tror i øvrigt slet ikke, at Jesu sidste fristelse har været frustration over, at han ikke har giftet sig eller noget i den retning - jeg tror, at Jesu største kamp her på jorden har været i sin menneskenatur at integrere bevidstheden om sin guddomme-

lige natur, en bevidsthed og integration, som voksede i løbet af hans liv og fuldbyrdes i hans død og opstandelse.

Her mangler efter min mening noget i filmen - for nok har denne kamp haft noget med forholdet til det andet køn at gøre, da han har været »fristet i alt ligesom vi«, som Paulus siger, men denne fristelse har han uden tvivl vist fra sig med langt større øjeblikkelig fasthed, end det fremgår af filmen. Nok har Jesus været fristet til det sidste, men jeg tror, at den sidste fristelse, som det jo også fremgår af evangelierne, har været, at Jesus

følte sig forladt af sin Far - og det mener jeg netop har at gøre med integrationsprocessen af Jesu guddommelige natur i hans menneskelige natur.

En sidste kommentar: I begyndelsen af filmen står der, at filmen ikke bygger på evangelierne - nå, hvad bygger den så på? På kampen mellem krop og sjæl i et menneske står der - men meget af stoffet i filmen er jo taget næsten ordret fra evangelierne - så alt i alt synes jeg, at man bliver tilbage med en fornemmelse af, at det er en rå Judas, der har lavet filmen.

Marie-Louise Johansen

Klokkerne i Fulda

Den katolske ærkebiskop Johannes Dyba af Fulda i Vesttyskland har gennemført en usædvanlig demonstration. Den 28. december fejrer kirken hvert år »De uskyldige børns dag« til minde om de børn, som kong Herodes under sit forsøg på at likvidere Jesus-barnet lod myrde i Betlehem. Gennem et hyrdebrev til alle præsterne i sit bispedømme foranledigede ærkebiskop Johannes Dyba på denne dag i den netop overståede juletid, at alle bispedømmets 244 kirkeklokker kl. 12 middag skulle ringe et helt kvarter for de ca. 300.000 provokerede aborter, der årlig udføres i Vesttyskland. Dermed skulle det offentligt tilkendegives, at »vi som kristne ikke kan affinde os med denne tilstand«, som der bl.a. stod i hyrdebrevet.

Behøver det at siges, at ærkebiskoppens aktion i presse og radio mødtes med hån og satire, og at endog mange af hans trosfæller fandt den upassende og malplaceret.

Jørgen Nybo Rasmussen

I tilknytning til de forskellige læserbreve i k.o. nr. 1 af 11. januar vedrørende retningslinjer for bladet, vil jeg gerne sige følgende:

De drejer sig ikke blot om den moderne katoliks krav på at tænke og tale frit og offentligt i de kirkelige organer - de drejer sig også om et mere eller mindre udtalt krav om at være medbestemmende, når det gælder kirkens og katolikernes identitet. Så her er vi altså alle involveret og provokeret.

Katolsk identitet kræver ikke, at den katolske presse reduceres til talerør for biskoppen. Katolsk presse kan på den anden side ikke præsentere sig som den, der har det sidste ord i den sag. Den samler op, hvad der rører sig i tiden, og gør dermed også sig selv tilsvarende sårbar over for hasarderede meninger og døgnfluer. De indgår i dens informationsmasse, men med en tendens til at forblive »masse«, ligesom i de verdslige medier, fordi ingen har tid og kræfter til at give dem en tilfredsstillende behandling i lys af det kristne menneskesyn - endsige da et profetisk svar ind i en rådvild og rodløs tid.

Et dilemma

Det er et dilemma, både for redaktion og læsere, også af »katolsk orientering«. Man forstår godt, at en lille redaktion, der har bladet som fritidsarbejde, hverken har kræfter eller ekspertise til at følge al-

verdens problemer op. Man forstår også, at læserne trods alt sidder med denne forventning, fordi bladet er vort eneste kommunikationsorgan og som sådan nyder særlige, også økonomiske privilegier, der giver det noget i retning af et monopol.

I de store bispedømmer i udlandet kan man sikkert tage mere afslappet på den redaktionelle linje, i og med at andre »linjer« har mulighed for at komme til orde andre steder. Hos os brænder det hele sammen om »katolsk orientering« syndige hoved. Det er synd, både for hovedet og for læserne. Der er jo utrolig meget, vi kunne inspirere hinanden og offentligheden med, hvis bare vi havde praktisk mulighed for at komme ud med det.

Hvad gør vi så?

Vi appellerer til det biskoppelige embede, som ikke kan tillade sig nogen privat linje, men er direkte og umiddelbart ansvarlig over for kirkens linje som sådan. Det drejer sig ikke om nogen knægtelse af bestemt menneskers ytringsfrihed, men om et svar på eksistentielle spørgsmål, som får lov at henstå ubesvaret og uforløst - en efterlysning af det, verdenskirken forstår ved katolsk identitet og holdning til dagen og vejen.

Koncilsdokumentet »Kirken i verden i dag« er et eksempel på det, vi trænger til. For første gang

Hvornår er mennesket dødt?

Når man diskuterer, hvornår et menneske er dødt, må man først definere selve begrebet »menneske«.

Man siger, mennesket er en person, der har en krop og en sjæl. Mennesket er en psykosomatisk helhed, der har et livgivende princip, som vi kalder ånd. Mennesket er altså en substans af sjæl, legeme og ånd. Når disse elementer fungerer, siger vi mennesket lever.

Typisk for vor teknologiske tidsalder betragtes mennesket som en maskine, hvis vigtigste element er computeren - hjernen - og når den uigenkaldeligt

er gået i stå, er der kun reservedele af værdi tilbage i legemet.

Hvor er centret for sjæl og ånd? Er det kun symbolsk, at hjertet er sædet for alle ædlere følelser?

Et er sikkert, hjertet er det vigtigste organ i legemet, og først når det er holdt op med at slå, er mennesket uigenkaldeligt dødt.

Lad os så blot være det eneste land i verden, der sætter hjertet over hjernen, det er menneskets værdighed, det drejer sig om.

George Bune Andersen

kirken eller biskoppelig censur?

(mig bekendt) har vi her en officiel redegørelse for det kristne menneskesyn og en konkret anvendelse af det på tidens brændende problemer - en metode til efterfølgelse for os alle, når vi skal ajourføre os med de problemer, der brænder på i dag.

Her er det ikke nok fra tid til anden at citere diverse teologer fra udlandet, for de er så mange slags, og valget af dem, der får spalteplass, er også et ømtåleligt anliggende.

God og dårlig teologi

Teologerne har som bekendt ingen læremyndighed i kirken. De taler for sig selv og betydningen af deres arbejde står og falder med sandheden i deres argumenter og det ståsted, hvorudfra de anskuer tingene. Det sidste overses let - at vi, også i teologiens verden, ofte har med efterrationaliseringer at gøre, dvs. ønsketænkning i forlængelse af teologens egen baggrund og holdning til tro og moral.

Teologi er trosvidenskab. Den har ingen ret til at ændre på sit objekt (spørg bare Niels Sten-

sen). Dens opgave er ikke at finde alternativ-modeller til den overleverede tro, men at udmønte, hvad der ligger i den, med henblik på vor egen tid.

God teologi er en uvurderlig hjælp for kirken. Vi behøver blot at tænke på det samspil mellem teologer og biskopperne, som foregik under Det andet Vatikankoncil. I et halvt århundrede havde fornyelsen i kirken været undervejs: den bibelske og liturgiske fornyelse, Katolsk Aktion, den økumeniske bevægelse osv. Nu strømmede høstfolkene til Rom med de modne frugter af et tålmodigt, ofte smertefuldt pionerarbejde. Gennem de teologer, der var tilkaldt som rådgivere, blev biskopperne orienteret, så de kunne samle høsten i hus og frembære den som en fælles offergave til kirkens Herre - i bøn om, at han ville forvandle og frugtbar gøre den, så hele kirken kunne blive fornyet.

Dårlig teologi derimod er værre end ingenting. Den er åndløs i sit begreb om fremskridt (nu har vi ligget så længe i den ene

grøft, skal vi så se at komme over i den anden). Den har skåret sig selv fra roden, gjort troen til et speciale for fagfolk, og svækket og forvirret den, så de troende ikke mere ved, hvad de skal bygge deres liv på. Og det er jo det, det hele drejer sig om - for os allesammen. Det, der ikke er bygget på grundvolden Kristus, siger Paulus, vil gå op i røg (1 Kor 3, 11-15).

Katolsk identitet

Biskopperne derimod taler ikke bare for sig selv. De skal være enige med hinanden og med Peters efterfølger i Rom. De taler i Jesu navn og Ånd, med den myndighed Han selv har givet apostlene og deres efterfølgere. Hertil har de Helligåndens bistand, også i deres daglige tilsynsgering med kirkens tro og lære - det, vi kalder *det ordinære læreembede*.

At kalde denne tilsynsgering for censur, det er at tømme den for dens ånd og mening. Forældres omsorg for deres børn kalder vi jo heller ikke censur. Det drejer sig om, at de finder vejen og ikke laver ulykker på sig selv og hinanden undervejs.

Tilsynsgeringen består heller ikke i at rydde bjergene for meninger, men at føre tilsyn med at de er en autentisk videre-udfoldelse af den fælles tro - så kirken og katolikkerne kan bevare den identitet, Gud har givet dem. Det er hertil, bispekollegiet har sin særlige karisme, og den er hemmeligheden ved, at kirken ikke forlængst er faldet fra hinanden, men vil bestå - som det eneste samfund i verden - indtil tidernes ende.

Kirkens ledere

Det er katolsk tro, at Kristus har givet kirken en biskoppelig ledelse, baseret på bispevielsens sakramente og den apostolske tro og succession. Den, der vil benægte dette, i demokratiets hellige navn, har stillet sig selv udenfor. Læs koncilsdokumentet om kirken.

Også i den pastorale ledelse - det, vi kalder *hyrdeembedet* - har biskopperne ifølge Det andet Vatikankoncil, Helligåndens urokkelige bistand: »De har både ret og pligt overfor Gud til at være lovgivere og dommere for deres underordnede og til at ordne alt, som angår gudstjeneste

og apostolatet... De udøver denne myndighed personligt, i Kristi navn« (Lumen Gentium 27).

Og dette er vor grund til at lytte og adlyde dem - vor tro's grund. Det er jo ikke for deres blå og brune øjns skyld, men fordi vi, gennem dem, ønsker at følge Kristus - i overensstemmelse med hans egne ord til sine apostle: »Den, der tager imod jer, tager imod mig; og den der tager imod mig, tager imod Ham, som udsendte mig« (Mt 10,40).

Den apostolske *succession* er så at sige ryggraden i kirkelegemet. Og apostlenes lære, dåben og eukaristien, ja, hele liturgien er dets livsorganer. Det, vi lever af (jfr AG 2,42). Så dem tåler vi ikke, at hver-

ken præster eller lægfolk manipulerer med. Vi tager ingen chancer, når det er kontakten med Gud, det gælder.

Brødet, som brydes

Bogen om »Eukaristien - brødet, som brydes...« som er skrevet af et team af franske teologer og oversat til dansk, siger det godt:

»Når de troende sammen lytter til det, som »Ånden siger til kirkerne«, i stilheden, gennem præstens prædiken eller ved at de giver hinanden del i deres, af troen oplyste erfaringer - så opdager de, hvad Gud vil med dem i deres hverdag. Helligånden gør det da muligt for menigheden og ethvert af dens medlemmer af forstå,

hvordan Gud ønsker at føje dem ind i Pagtens historie, og hvordan de kan bidrage til en kommende ny verden, befriet for det onde og for døden. For livskraften i en kristen menighed afhænger af den måde, hvorpå dens medlemmer er i stand til at forstå deres egne menneskelige erfaringer i lys af Guds Ord« (s.27).

Det er Åndens vej gennem kirken ind i vort liv. Det, det hele drejer sig om. Og derfor må vi sige til os selv og alle andre, at enhver, der mener at have en sendelse til kirken om renelse og fornyelse, må kunne referere sig til denne bibelske og kirkelige sammenhæng og aflevere sine akkreditiver.

Elsebet Kieler

Det sidste ord i »katolsk orientering«

Nogle bemærkninger til Elsebet Kieler af Hans Jørgen Johansen

Elsebet Kielers artikel om ytringsfrihed eller biskoppelig censur er en god artikel, blandt andet fordi den tilskynder til alvorlig eftertanke, men herved bliver man også opmærksom på, at den bestemt ikke er fejlfri.

Det er forkert, når Elsebet Kieler antyder, at katolsk presse - her forstået som »katolsk orientering« - præsenterer sig som den »der har det sidste ord i den sag«, der handler om katolsk identitet. Redaktionen har adskillige gange fremhævet, at man på ingen måde føler sig privilegeret i så henseende. Hvornår er det sidste ord i øvrigt sagt i et blad, der fortsat udkommer 20 gange om året?

»katolsk orientering« gør sig på ingen måde »sårbar over for hasarde-rede meninger og døgnfluer«. Redaktionen som sådan identificerer sig nemlig principielt ikke med andre meninger i bladet, end dem redaktørerne selv udtrykkeligt fremsætter i artikler eller kommentarer. Redaktionen ser det som sin opgave så bredt, dækkende og sandfærdigt som muligt at referere begivenheder og meninger i kirken - ikke kun at bringe det i bladet, redaktionen selv kan lide eller synes om.

Det er derfor heller ikke noget dilemma for redak-

tionen, at man ikke »har kræfter eller ekspertise til at følge alverdens problemer op«. Elsebet Kieler og muligvis også andre læsere må forstå, at en forventning om noget sådant er helt urealistisk. Hvad læserne skal mene om det, de læser i bladet, er principielt læsernes egen sag, og behovet for en eventuel understøttende efterbearbejdning må f.eks. foregå i de mangfoldige andre sammenhænge, som kirken byder på. Der er dog også en anden nærliggende mulighed. »katolsk orientering« er jo netop et åbent forum. Elsebet Kielers bekymring over »at der er utrolig meget, vi kunne inspirere hinanden og offentligheden med, hvis vi bare havde praktisk mulighed for at komme ud med det« kan hun da i hvert fald finde trøst for, netop fordi også hun har »katolsk orientering« som kommunikationsmiddel.

Når Elsebet Kieler med sine meningsfæller vil appellere til det biskoppelige embede, »som ikke kan tillade sig nogen privat linie« - (hvis hun mener, at »katolsk orientering« køber en privat mening, er det sagt i parentes en uar-tighed) - »for at få svar på eksistentielle spørgsmål«, så er det jo dog, hvad biskoppen blandt andet bruger »katolsk orientering« til med hans regel-

mæssige artikler i bladet. For resten kan man også læse om det, hvis man da ikke er helt enøjet, i utallige referater af kirkelige dokumenter og udtalelser som redaktionen bringer i bladet.

Til Elsebet Kielers bemærkning om »valget« af diverse teologer, »der får spalteplass, og som også er et ømtåleligt anliggende« kun dette: Redaktionen refererer redeligt og uden hensyn til private sympatier de teologiske synspunkter, som vi gennem vore udenlandske, katolske pressebureau'er bliver informeret om. En kritik af dette udvalg må gå videre til det schweiziske KIPA og det tyske KNA (og tidligere det amerikanske NC, som vi af besparelshensyn har ophørt med at abonnere på).

Elsebet Kielers begreb om censur er tendentiøst. Biskoppernes »daglige tilsynsgering med kirkens tro og lære« er ikke det, redaktionen og næppe heller læserne forstår ved censur. Censur er indgreb mod den fuldt legitime nyhedsformidling og dannelse af offentlig mening i kirken, som kirken slet ikke kan undvære, hvis den vil være en levende organisme. (Se artiklen om offentlig mening og kommunikation i kirkens liv, nr. 1 1989).

Ring til hinanden og sig undskyld!

Jeg forstår ikke hvorfor, og jeg synes, det er overordentligt trist, at der ikke har været nogen leder i »katolsk orientering« siden biskoppen for nogle numre siden greb ind og selv skrev en leder, som var en kritik af redaktionen.

Hvor er det trist, for disse tidligere ledere har ofte været særdeles vel-skrevne og oplysende - og selv om jeg ikke altid har været enig - har det altid været en fornøjelse at læse. Hvorfor bliver der aldrig uddelt noget positiv kritik til de folk, som slider for, at vi andre kan følge med i kirkens liv?

Netop nu op til pavebesøget, hvor mange forskellige mennesker begynder at interessere sig for vores avis, er det trist, at surheden og gensidige beskyldninger og mistænksomhed om at være »for liberal« eller »for konservativ« får lov til at have en lammen-de virkning på denne avis, som i enhver henseende tåler sammenligning med

lignende blade fra andre organisationer og kirker.

Det mediemæssige samarbejde inden for kirken her op til pavebesøget er uhyre vigtigt for det billede, vi giver af kirken, når vi nu begynder at blive offentligt interessante her i Danmark.

Jeg opfordrer Erling Tiedemann, biskoppen, redaktionen og alle andre, der har været med til at sprede en sur stemning inden for vor katolske bladverden det sidste års tid, til at ringe hinanden op og sige undskyld.

Samtlige implicerede parters telefonnumre står i den katolske lommebog.

Bjørn Håkonsson

Uoverensstemmelserne mellem de personer Bjørn Håkonsson nævner i slutningen af sit indlæg skyldes efter redaktionens opfattelse ikke surhed, mistænksomhed eller lignende, men forskellige opfattelser af, hvad der bør være »katolsk orientering«s ånd og linier. Red.

Paven og biskoppernes kompetence

Redaktionen vil under denne rubrik bringe en række korte populære artikler om paven og om den katolske kirke i dag. Hensigten er at hjælpe katolikker med lidt baggrundsstof, som bl.a. kan være nyttigt i hverdagens samtaler med ikke-katolikker i anledning af pavens besøg i Danmark.

Er det biskop *Martensens* chef, der kommer på en slags inspektion, når pave *Johannes Paul II* den 6. juni om formiddagen lander i Værløse? En nærliggende tanke, måske! For paven er jo den katolske kirkes åndelige overhoved. I kraft af sit embede formår han, ene mand, at råbe den verdensomspændende katolske kirke op og få næsten én milliard mennesker til at lytte.

Øverste hyrde, lærer og dommer

Alene af den grund er det, som en dansk teologi-professor har ytret, nemmere at reformere den katolske verdenskirke end den lille hjemlige folkekirke. Og det er sandt. For paven er jo den katolske kirkes øverste hyrde, lærer og dommer, og denne myndighed kan paven til enhver tid bruge aldeles suverænt. Hertil kommer så, at paven taler ufejlbart, når han i sit embede fuldmagt udtaler sig på hele kirkens vegne om tro og moral og under klar tilkendegivelse af, at hvad der her siges, er bindende for alle troende. En sådan åndelig og i kirkelig forstand juridisk magt besidder intet andet menneske på jorden.

Alligevel er paven ikke biskop *Martensens* eller

nogen anden biskops chef. Den katolske kirkes biskopper afleder nemlig ikke deres embedes fuldmagt fra paven; biskoppernes embedsmyndighed er, som det hedder i et normgivende kirkeligt dokument, deres egen.

Tilhører bispekollegiet

Ved bispevielsen bliver den nye embedsindehaver nemlig medlem af biskoppernes universelle fællesskab, eller som det retteligt hedder: *bispekollegiet*. Bispekollegiet afleder sin myndighed fra *apostelkollegiet*, d.v.s. apostlene, hvorom det Ny Testamente beretter, og bispekollegiet udgør slet og ret apostelkollegiets fortsættelse op gennem tiderne.

Også Roms biskop, paven tilhører dette kollegium. Ikke som »den første blandt ligemænd«, men som kollegiets hoved. Kun i enhed med paven og således også med hele bispekollegiet besidder den enkelte biskop føromtalt myndighed i sit stift. Kun sammen med paven og aldrig uden ham besidder hvert medlem af kollegiet og hele kollegiet medansvar for verdenskirken. Når dette er sagt, skal det betones, at paven i sidste instans er ene-ansvarlig for hele kirken i egenskab af

dens øverste hyrde, lærer, dommer.

Nøglemagten

Dette er hvad der indeholdes i begrebet »nøglemagten«. Dette billedlige udtryk skal forstås ganske ligefremt: den, hvem nøglerne er betroet, har ansvaret for, at alt er i orden i huset og derfor også udrustet med fuldmagt til at sørge for, at »huset fungerer« efter hensigten. Dette indebærer også, at paven – og paven alene – kan tage et nyt initiativ over for helheden, som det sås, da pave *Johannes XXIII* indkaldte til det kirkemøde der, i overensstemmelse med hans vision for kirkens fremtid i den moderne verden, blev skelsættende i den katolske kirkes historie.

Hvad der her er redgjort for, rokker imidlertid ikke ved det faktum, at den enkelte biskop i enhed med bispekollegiet og dets hoved er suveræn i sit stift. Der er han, som det også hedder i kirkeligt sprogbrug, Kristi stedfortræder blandt de troende, i kraft af sit hyrde-embede, ligesom paven på samme måde bærer navn af Kristi stedfortræder på verdenskirken plan.

Denne biskoppelige suverænitet står igen i for-

tur og sprog. Verdenskirkenes fest på lokalkirkens København grund.

Når paven kommer, hilses han derfor i bispedømmet København som den

katolske enheds og den katolske mangfoldigheds garant og synlige tegn.

Sr. *Hildegard Madsen OSB*
Sankt Lioba Kloster,
Frederiksberg

Børnehaveder

Mariasøstrenes Børnehavn, Tværvej 11, Nyborg, søger en ny leder pr. 1/4 1989, evt. senere. Børnehaven, der er en selvejende institution, arbejder ud fra en kristen grundholdning. Den er normeret til 40 heldagsbørn mellem 3 og 6 år. Løn- og ansættelsesvilkår efter gældende overenskomst.

Ansøgningen, vedlagt eksamenspapirer samt udtalelser af tidligere ansættelser, sendes til børnehavens bestyrelse, Mariasøstrenes Børnehavn, Tværvej 11, 5800 Nyborg, inden den 8. marts.

Nærmere oplysninger kan fås i børnehaven, tlf. 09 31 27 15 eller hos søster Cecilie Maes, tlf. 09 21 10 35.

Påskerefugium på Magleås

afholdes i år igen fra Skærtorsdag den 23. marts til Påskesøndag den 26. marts evt. til Påskemandag den 27. marts.

Ledelse:
pater Pierre Grégoire, o.p. og
abbé Edward Stappers, o.p.ræm.

Påskerefugium vil koncentrere sig omkring påskens begivenheder, således at gudstjenesterne og oplæg til dem vil være midtpunkter.

Erfaringen har vist, at deltagere foretrækker et program, der ikke er lagt for stramt. Der vil dog være tilbud om gruppesamtaler.

Alle, der føler behov for såvel ro som fællesskab i påsken, er velkomne.

Tilskud fra fonden »Magleås Venner« o.a. gør det muligt at fastsætte prisen til kr. 650.- til og med Påskesøndag kl. 14.00 - og kr. 785.- til og med 2. Påskedag kl. 14.00. Ankomstdagen (Skærtorsdag) begynder med eftermiddagskaffe kl. 15.00 og afrejsedagen slutter med frokost.

Tilmelding: til Magleås' sekretariat på hverdage mellem kl. 9.00 og 15.00 på tlf. 02 81 07 15 eller skriftligt til Magleås, Høsterkøvej 6, 3460 Birkerød.
Ved tilmelding indbetales depositum kr. 200.- på giro 4284429 eller ved check til sekretær Elin Udum.

Nu plads på Magleås også til mindre grupper

Den tidligere præstebolig på Magleås vil for de kommende 2 år indgå i en forsøgsordning, der forøger tilbuddet af opholdsmuligheder på kursuscentret. Boligen, der tidligere var beboet af *Anton Dekkers SJ*, kan nu lejes uden centrrets faste personale.

Magleås styrelse har ofte været bebrejdet, at det hidtil ikke har været muligt for mindre grupper at leje sig ind uden personale. Trods megen god vilje har det indtil nu ikke været muligt at finde en brugbar løsning, udover at hovedbygningen har kunnet lejes ud uden personale omkring jul og nytår og i juli måned, oplyser formanden for styrelsen, *Ellen Marie Lebahn*.

Kan lejes ud til grupper på 16 personer

Men for de kommende 2 år vil præsteboligen med sine 5 sengepladser sammen med de 11 sengepladser i anneksets underetage kunne lejes ud til grupper på op til 16 perso-

ner. Grupperne sørger selv for forplejning, som kan tilberedes i præsteboligen køkken. Præsteboligen indeholder desuden spisekrog og ét fælles opholdsrum. Der er naturligvis adgang til kapellet i hovedbygningen. Det koster 100 kr. pr. person pr. døgn at leje sig ind.

Det vil være muligt for

bispeddømmets præster at bruge huset til stille dage, siger *Ellen Marie Lebahn*.

Alle aftaler om brug af huset træffes med Magleås sekretær *Elin Udum* på telefon 02 81 07 15. Magleås styrelse håber, at mange grupper, store såvel som små, vil gøre brug af dette tilbud.

kk

Alle er kaldede

DKKF weekend på Magleås 14.-16. april 1989.

Foredrag (lørdag) af prof. dr. phil. Olaf Pedersen, Århus: Lægfolket set i historisk perspektiv.

Aftenhygge med underholdning og natbøn i huskapellet.

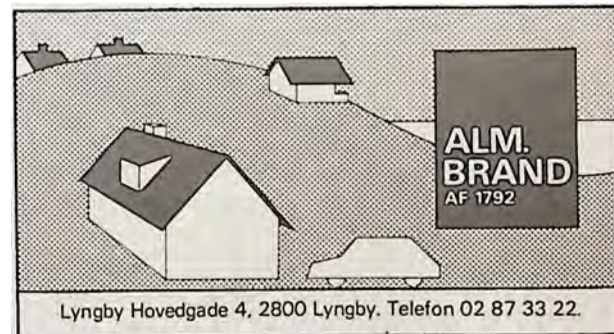
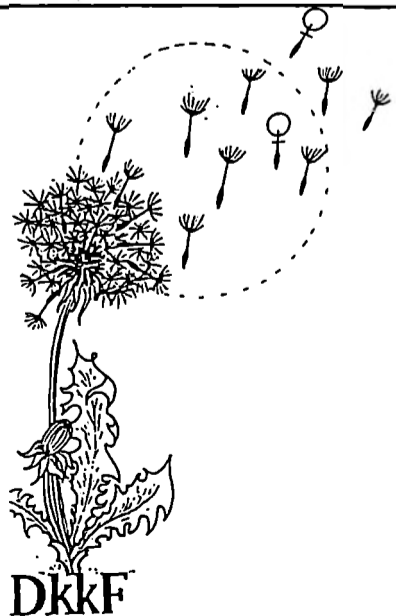
Søndag: Messe med prælat Ib Andersen, København.

Foredrag af sr. Marianne Bode, CSJ, Århus: Lægfolket i nutiden.

Pris kr. 300.- incl. rejse. Dep. 150.- kr.

Tilmelding og betaling til DKKF kasserer Ursula Blanke, Skovbrynet 7, Arnborg, 7400 Herning. Giro 2 029 472. Senest 14. marts 1989.

Landsstyrelsen, DKKF.

Lyngby Hovedgade 4, 2800 Lyngby. Telefon 02 87 33 22.

KVIP

Katolsk Videoproduktion

Skt. Kjeldsgade 3, 2100 Kbhv. Ø.
01 20 93 37

Katolikernes arbejde i de enkelte medier

I numrene 1 og 2 bragte vi vigtige uddrag af de retningslinier for katolsk medie-virksomhed, som den pavelige kommission for disse medier udsendte den 23. maj 1971.

Foranlediget af diskussionen om ytringsfriheden i »katolsk orientering« valgte redaktionen først at bringe dokumentets tredje del om katolikernes opgaver i kommunikationen uden for og inden for kirken (numrene 114 til 134).

Vi fortsætter med 3. del, det 3. kapitel.

135. Problemstilling

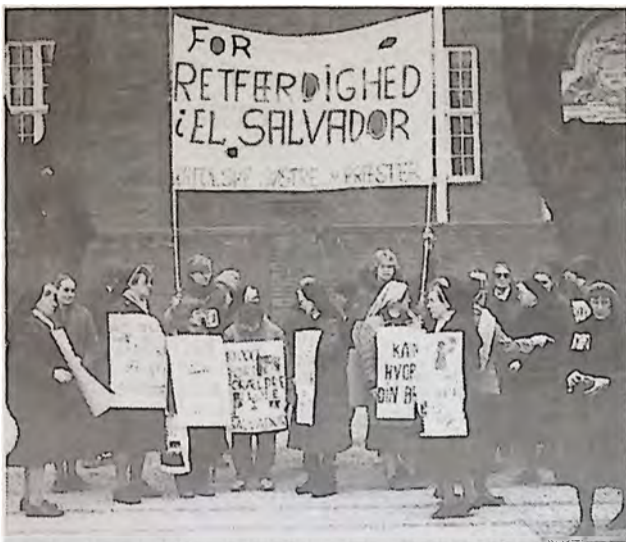
Ovenfor er allerede omtalt den samvittighedsforpligtende indsats katolikker har tilfælles med alle kommunikatorer, men som for katolikernes vedkommende også er begrundet i troen (nr. 102-113). Derefter blev der mere alment talt om specielt katolske opgaver inden for kommunikationen (nr. 126-134). Nu mangler endnu en omtale af disse opgaver i forbindelse med enkelte medier, ligegyldig om kirken selv ejer dem eller har adgang til dem.

Presse

136. Pressens fremstillingsformer

Pressen har efter dens natur og egenart stor betydning og betragtelig indflydelse. Den forekommer i mange slags former og formår at fremstille en mængde emner; derfor kan den

skildre begivenheder i de mindste enkeltheder og tolke sammenhænge, hvorved den samtidig tilskynder læseren til selvstændig tænke og vækker ønsket om mere information. Den er et vigtigt supplement til de audiovisuelle medier og er særlig egnet til at skærpe det kritiske blik og udvikle vurderingsniveauet. Da pressen kan behandle de mest forskellige ting og fremme den enkeltes egen eftertanke, er den et betydningsfuldt organ for samtalen i samfundet. Yderligere byder i dag småskrifter og billige bøger enhver på religiøse værker, verdenslitteraturens klassikere, tekniske og videnskabelige afhandlinger og frem for alt underholdende læsestof. Tegninger og illustrerede fortællinger har ligeledes vist sig anvendelige ikke mindst til fremstillinger fra Den hellige Skrift og skildringer fra helgeners liv. Alle dis-

Katolikernes journalistiske virksomhed i dagblade, magasiner eller andre tidsskrifter kan være en vigtig faktor i dannelsen af den offentlige mening. Billedet er fra danske katolske søstres demonstration foran den amerikanske ambassade i København for »retfærdighed og fred« i El Salvador for nogle år tilbage.

se tilbud i pressen fortjener opmærksom iagttagelse og fremgang.

137. Katolikernes journalistiske virksomhed

Katolikernes journalistiske virksomhed i dagblade, magasiner eller andre tidsskrifter kan være en vigtig faktor i dannelsen af den offentlige mening og kan med held i tankeudvekslingen bidrage til, at verden lærer at forstå kirken og omvendt. For at bestående katolske foretagender ikke skal svækkes, skal man dog

vogte sig for uovervejede nye initiativer.

138. Den katolske presses program

Den katolske presse åbner sig over for hele verden. Den bringer nyheder, kommentarer og meninger om alle sider af livet i dag; den tager alle vanskeligheder og problemer op, som nutidens mennesker møder; men altsammen i lyset af en kristen livsopfattelse. Det er endvidere den katolske presses opgave at fuldstændiggøre og om nødvendigt korrigere nyheder, referater og repor-

tager om religiøse spørgsmål og det kirkelige liv. Den skal på én gang være spejlet, der reflekterer verden, og lyset, der viser verden vej. Den skal være forum for møde og tankeudveksling. Den må understøttes med alt, hvad der er nødvendigt og råde over tilstrækkelige økonomiske midler for at kunne opnå en ubestridelig faglig kvalitet.

139. Katolske nyhedsbureauer

Desude må der findes nyhedsbureauer, ledet af katolikker, for at samtalen i kirken og mellem kirken og verden udvikler sig frugtbar. De må yde virkelig faglig kvalificeret arbejde og fuldstændigt og pålideligt løbende formidle de nyeste informationer om kirkens liv. Disse nyhedsbureauer bør gennem internationalt samarbejde sikre en verdensomspændende udveksling af nyheder.

140. Læsning af den katolske presse

De troende opfordres til regelmæssigt at følge med i den katolske presse, der virkelig fortjener dette navn, ikke alene på grund af informationerne om kirken, men også på grund af det kristne syn i dens kommentarer. Det er hermed på ingen måde hensigten at gribe ind i den enkeltes læsefrihed eller berettigede lokale læsevaner og heller ikke i retten til at gøre sig bekendt med meningerne i andre publikationer. For at de katolske

journalister kan fortjene denne særlige respekt og dette særlige fortrin, må deres arbejde opfylde høje, faglige krav.

141. Meningsforum og embedsorganer

Når dagens begivenheder opkaster spørgsmål, der har med det væsentlige i den kristne tro at gøre, må katolske journalister anstrenge sig for at tolke dem i det kirkelige læreembedes ånd. I alle andre spørgsmål må gejstlige og lægfolk fremme den frie meningsytring og værdsætte mangfoldigheden af publikationer og synspunkter. Dermed imødekommer de ikke blot læsernes forskellige behov, interesser og spørgsmål; langt mere bidrager de til, at offentlig mening opstår og udfolder sig i kirke og verden. Katolske aviser, der udsendes som officielt organ for det kirkelige embede eller for kirkelige institutioner, påhviler det – som det er almindelig skik og brug i presseverdenen – med al umage at klarlægge og tydeliggøre opfattelsen hos de instanser og institutioner, de respekterer eller er talerør for. I de samme aviser kan bestemte sider stå åbne for fri meningsytring. Blot må det her være helt klart, at den pågældende udgiver ikke deler et hvilket som helst standpunkt, der diskuteres. De følgende afsnit behandler film, radio og fjernsyn samt teater. (Nr. 142.-161.) som bringes i de kommende numre.

For ofrene for konflikt og vold

»Følgerne af denne tilstand« (verdens opdeling i rivaliserende blokke og handel med »våben af enhver oprindelse«, som »cirkulerer med næsten total frihed rundt i hele verden«) kan ses i »et sviende sår, som er typisk og afslørende for den moderne verdens mangel på balance og dens konflikter: de millioner af flygtninge, som krig, forfølgelse og diskrimination af enhver art har berøvet hjem, arbejde, familie og fædreland. Disse massers tragedie genspejles i de fortvivlede ansigter hos mænd, kvinder og

børn, som ikke længere kan finde et hjem i en delt og ugæstfri verden«, skriver pave Johannes Paul II i »Sollicitudo Rei Socialis« nr. 24.

15 millioner flygtninge

Der er nu næsten 15 millioner flygtninge i verden, især kvinder og børn. Cirka halvdelen af flygtningene i dag er i Afrika, især i »Afrikas Horn« (Sudan og Somalia). Hundreder tusinde er blevet fordrevet af konflikter i Mozambique og Angola, og i Pakistan er der 3 millioner

flygtninge fra det borgerkrigshærgede Afghanistan. I Sydøstasien strømmer flygtninge fra Cambodja, Laos og Vietnam til Thailand og andre nabolande. I Mellemerika har spændinger næret af supermagterne gjort over en million mennesker hjemløse. I Mellemosten har en million jødiske indvandrere bosat sig i Israel siden statens oprettelse i 1948. Resultatet heraf blev 1,6 million arabiske flygtninge.

Syndens strukturer

En af årsagerne til tragedien er, at verden er delt ideologisk i Øst-Vest og økonomisk i Nord-Syd. Men den egentlige årsag, siger paven, er »syndens strukturer«, »der har deres rod i personlig synd og således altid er knyttet til enkeltpersoners konkrete handlinger« (SRS nr. 36).

Paven nævner især to holdninger: »det altopslugende ønske om profit« og »ønsket om magt« for at påtvinge andre ens egen vilje«, og begge dele »for enhver pris« (SRS nr. 37).

Den Kristus, der lider i de fattige flygtninge, beder os om hjælp på to planer. Først hjælp til deres øjeblikkelige behov, dernæst medfølelse og solidaritet, lokalt, nationalt og globalt. De beder om mad, husly og beskyttelse, og hvis en ny dag gryr: at måtte vende tilbage til deres hjemland. Men de beder om mere: vor forbøn og vort livslange engagement til at omforme den politiske og økonomiske struktur, som fik dem til at flygte fra deres hjem. Pave Johannes Paul II: Omsorgen for de sociale forhold (Sollicitudo Rei Socialis), Ansgarstiftelsens Forlag Paul Keller SJ

Nye bøger fra Ansgarstiftelsens Forlag og Kateketcentralen

Pave Johannes Paul II: Omsorgen for de sociale forhold (Sollicitudo rei socialis). 62 sider, kr. 45,- i.m. Ansgarstiftelsens Forlag, Vesterbrogade 28 3., 1620 København V. Telefon 01 24 12 10.

I begyndelsen af marts udkommer pavens apostolske skrivelse om »Kvindens værdighed og kald« (Mulieris dignitatem). 73 sider, kr. 49 i.m. Kan bestilles allerede nu hos forlaget: Ansgarstiftelsens Forlag, Vesterbrogade 28 3., 1620 København V. Telefon 01 24 26 30.

Vi beder med de unge kirker

Se omtalen side 18 her i bladet. 43 sider og 8 s/h fotografier. Kr. 45,- i.m. i boghandelen. Kr. 26,- i.m. for modtagere af »katolsk orientering«. Bestilles direkte hos: Kateketcentralen, Vesterbrogade 28 3., 1620 København V. Telefon 01 24 26 30.

Gisbert Greshake: Stærkere end døden. Døden er ikke længere et tabuområde. Psykiatere og læger, bl.a. Elisabeth Kübler-Ross og Raymond Moody har vakt interesse for emnet. Greshake behandler det ud fra et kristent synspunkt. Således er bogen et kristent svar på den debat om døden, som de ovennævnte læger har fremkaldt. Desuden gør forfatteren op med mange af de overleverede forestillinger om himmel, helvede og skærsild. En milepæl for det moderne, søgende menneske. 102 sider, kr. 69,- i.m. Kateketcentralen, Vesterbrogade 18 3., 1620 København V. Telefon 01 24 26 30.

I marts beder vi for:

Ofrene for konflikter og vold, især i Mellemosten og i det sydlige Afrika.

Bliver abortloven ændret?

I januar var *Kristeligt Folkepartis* ændringsforslag til nugældende lov om svangerskabsafbrydelse til førstebehandling i Folketinget. Forslaget går ud på, at læger, jordemødre og sygehjælpere samt personer, der er under uddannelse til et af de nævnte erhverv, fritages for at foretage eller medvirke til svangerskabsafbrydelse.

overlæger, sygeplejersker eller sygeplejeelever efter anmodning fritages for at foretage eller medvirke til svangerskabsafbrydelse, hvis det strider imod deres etiske eller religiøse overbevisning.

Konkret sag bag forslaget

Det er på baggrund af en konkret sag, at Kristeligt Folkeparti ønsker loven

ændret. En yngre læge, der p.g.a. sin kristne overbevisning ikke ville udføre abortindgreb, fik kun med stor vanskelighed mulighed for at gennemføre den gynækologiske uddannelse, der bl.a. er nødvendig for at blive praktiserende læge.

Er lovændringen unødvendig?

I *Ugeskrift for Læger* nr. 3, 1989, s. 211 giver bestyrelsen for *Foreningen af Yngre Læger* udtryk for, at det ikke er nødvendigt med en sådan lovændring, og at det vil være bedre med en »administrativ løsning«. Det kunne f.eks. være i form af et cirkulære fra

sundhedsministeren, der pålægger de enkelte hospitalsafdelinger at løse de konkrete problemer, der kan opstå, således, at kvinder, der ønsker det, kan få foretaget en provokeret abort, mens ingen læge mod sin vilje tvinges til at udføre indgrebet.

Ingen må tvinges til at udføre en handling, der opleves som drab

Foreningen af Yngre Lægers afvisende holdning over for den foreslåede lovændring skyldes bl.a., at de finder det »problematisk at åbne for mulighed for den teoretiske situation, at alle læger nægter at udføre indgrebet«.

De skriver dog også, at efter deres »bedste overbevisning skal ingen, det være sig yngre læger, sygehjælpere eller andre medvirke ved indgreb på raske mennesker, hvis dette strider imod deres inderste overbevisning. Og det kan slet ikke accepteres, hvis de tvinges til at udføre en handling, der opleves som drab«.

Inden lovforslaget kom til behandling i Folketinget, bad justitsministeren på foranledning af Folketingets retsudvalg *Det Danske Center for Menneskerettigheder* om generelt at vurdere, om den gældende lov er i overensstemmelse med de internationale be-

stemmelser om religionsfrihed, som Danmark har forpligtet sig til at overholde, samt belyse en enkelt sag, hvor en kvindelig læge mistede en stilling, fordi hun af religiøse grunde ikke ville medvirke til abort.

Centret har svaret undvigende.

Ruth Plum

Engelske katolikkers meninger om abort

London, (KIPA) - To af hver tre katolikker i Storbritannien har en liberal holdning til svangerskabsafbrydelse i de første måneder af et svangerskab.

Det fremgår af en nylig offentliggjort opinionsundersøgelse, foretaget af »Selskabet til ændring af loven om svangerskabsafbrydelse«.

Af ialt 1552 repræsentativt udvalgte personer erklærer 67 pct., at beslutningen om svangerskabsafbrydelse må overlades til kvinderne. Ved en under-

søgelse i 1980, foretaget af et britisk kvindeblad, mente 72 pct. af de adspurgte katolikker, at kvinden selv måtte træffe afgørelse om svangerskabsafbrydelse efter rådgivning hos en læge. Det skal dog fremhæves, at 65 pct. af alle katolikker anser en svangerskabsafbrydelse for at være moralsk forkert, medmindre moderens liv er i fare. Omkring 6 pct. af de adspurgte kvinder angav, at de selv ville få et uønsket svangerskab afbrudt.

Italiensk teolog uenig med Bernhard Häring om »Humanae Vitae«

Rom, (KIPA) - Den italienske teolog *Inos Biffi* kalder professor *Bernhard Häring*'s forslag om at afklare spørgsmålet om kunstige metoder til fødselsregulering gennem en omfattende rundspørge i verdenskirken for uden megen mening. (»katolsk orientering« bragte i sidste nummer på bagsiden en artikel om Bernhard Häring's forslag).

Intet alternativt læreembede

Inos Biffi betoner, at i den katolske kirke kan et demokratisk flertal ikke være kriterium for sandheden, og han fortsætter: »Et alternativt biskoppeligt læreembede er utænkeligt«, og det er først for alvor galt at opfatte det pavelige læreembede for reformerbart, f.eks. med hensyn til »*Humanae Vitae*«.

Inos Biffi bedømmer rundskrivelsen »*Humanae Vitae*« - sammen med paven senere bekræftelse - som et dokument, der ikke kan reformeres, og som

derfor må anses for at være generelt bindende for hele kirken. Derfor forekommer det ørkesløst at opstille forordningerne om alternative opfattelser, der skulle være lige så gyldige.

Vanskelighederne i praksis er kendte

En rundspørge om sagen kunne nok afsløre »vanskeligheder i den kristne praksis, men for at blive klar over dem, behøver man ikke at ofre udgifter til en rundspørge«, tilføjer Biffi. Den kunne også afsløre »stemninger« i det kristne fællesskab, men »man driver ikke teologi på stemninger«.

En rundspørge kunne klargøre teologiske holdninger, der afviger fra den pavelige lære, men siger Biffi, »hvilken værdi har det i det foreliggende tilfælde? Der vil altid være teologiske doktriner, der afviger fra det kirkelige, pavelige læreembede, men de kan ikke blive målestok for troen og den kirkelige praksis«.

Erklæring fra de franske biskopper:

Solidaritet med AIDS-ramte

Paris, (KIPA) - Den franske bispekonferences permanente råd har den 9. januar i Paris offentliggjort en erklæring om AIDS. For det første fremhæves den alvorlige trussel, AIDS udgør for den offentlige sundhed, og for det andet anerkender biskopperne, at det er nødvendigt med en national forebyggelse. *Biskopperne sætter dog spørgsmålstegn ved at indskrænke denne forebyggelse alene til brug af prævention eller kunstige midler og betoner i den forbindelse »den menneskelige kærligheds værdi, som virkeliggøres i ægteskab og troskab«.*

En AIDS-epidemi vækker angst og afvisning. »Vi opfordrer katolikkerne til at bevare og genoplive deres sans for solidaritet og personlig ansvarsbevidsthed«, understreger biskopperne. De opfordrer ligeledes HIV-positive personer til at efterleve deres ubetingede pligt til ikke at sprede den forfærdelige sygdom.

Omsorg for enhver syg

Bispekonferencens permanente råd håber, at Frankrig på ny skal blive stolt over, at man drager omsorg for enhver syg og hans eller hendes behov, selv om omkostningerne til behandling og belastningen af plejepersonalet vil vokse i takt med antallet af syge. »Jesus Kristus har taget sig af alle de syge, han har mødt«, minder biskopperne om.

Uden selv at være syg kan de HIV-positive sprede virus gennem blod-kontakt eller seksuel kontakt. Det er deres ubetingede pligt at undgå dette. Respekten for andres sundhed og liv er en af de højeste moralske værdier. Biskopperne beder således alle at forstå den byrde, der lægges på dem, der erfarer, at de er HIV-positive. »De finder sig selv truet på deres eksistens, de kan ikke mere give livet videre uden risiko for at sprede virus, og når de taler med andre om det, møder de ofte afvisning og manglende forståelse«.

De HIV-positives isolering må ophøre

Oprettelsen af foreninger, der skal skabe et solidaritets-net og bryde de potentielle syges isolation, hilses velkommen. Opgaven er i virkeligheden umådelig: »I de kommende år vil titusinder skulle bære byrden som HIV-positiv. Vil de få støtte til at kunne finde vejen til et nyt håb? Vil de møde vidnesbyrd om Guds omsorg?«

En national forebyggelseskampagne bør støttes af alle

Den sundhedsmæssige situationer alvor kræver en national forebyggelsesindsats. Den er det offentlige ansvar, og alles medarbejder er nødvendigt, understreger biskopperne. Smitten udbredes blandt andet ved udveksling af sprøjter eller kanyler.

Derfor er kampen mod stofmisbrug mere påkrævet end nogensinde. Stofmisbruget er for biskopperne tegn på og en følge af social udstødning og åndelig forvirring. Hele samfundet må derfor spørge sig selv, hvordan det udelukker andre, og hvilke livsmuligheder det tilbyder.

Seksuel opførsel kræver ansvar

Smitten udbredes også ved seksuelt samkvem, fortsætter erklæringen. Hele befolkningen og især de unge må oplyses om, hvilken risiko der er ved seksuelle forhold til inficerede personer. Der findes forebyggende midler, men det er tvivlsomt at basere forebyggelsen alene på disse midler.

Biskopperne fremhæver til sidst, at den aktuelle epidemi bør få enhver til at overveje sin egen opførsel. »Vort samfund har alt for lefældigt adskilt seksualitet i flygtige bekendtskaber fra det virkelige engagement i ægteskab og forældreskab, og samfundet opmuntrer stadig til det. Vi ville ikke være tro mod vores egen sendelse, hvis vi tav om denne udbredelse af seksuel opførsel, som strider imod seksualitetens egen mening og mangedobler epidemi-risikoen, - hvis vi ikke mindede om den menneskelige kærligheds værdi i ægteskab og troskab, og hvis vi ikke opfordrede alle til selvbeherskelse i respekt for sit eget og andres legeme, alt efter den enkeltes situation som ugift eller gift«.

Dialog-beredte folk findes også i Vatikanet

Wien, (KIPA) - De 163 teologer fra Vesttyskland, Østrig, Schweiz og Holland ønsker en samtale med »dialog-beredte folk« i Vatikanet. Det understregede Salzburger-teologen *Albert Biesinger* i et interview for nylig med Østrigs Radio. Biesinger er medunderskriver på Köln-erklæringen.

Biesinger oplyser, at han har ført samtaler med en biskop i Vatikanet. Det fremgår af denne samtale,

at »Vatikanets linje ikke er så entydig«, og at der også her findes »mere og mindre dialogberedte folk«. Et konkret forslag går ud på at »oprette informelle grupper, hvor personer, der arbejder i Vatikanet, og personer, der arbejder på teologiske fakulteter«, kan tage en dialog op. Formålet skulle være at »slå huller i skillermene, som uvist af hvilken grund er slået op« siger Biesinger.

Imod umyndiggørelse og for en åben katolicisme

163 teologi-professorer vil i dialog med Vatikanet

Köln, (KIPA) - 163 teologi-professorer fra Schweiz, Østrig, Vesttyskland og Holland har i en såkaldt Kölner-erklæring kritiseret visse tendenser og begebenheder i den romersk-katolske kirke. De er »imod umyndiggørelse og for en åben katolicisme« - det er erklæringens overskrift - og derfor vil de i dialog.

Tre problemer bekymrer dem mest. For det første kritiserer de, at den romerske kurie i hele verden »besætter bispesæder uden hensyn til forslag fra de lokale kirker og deres naturlige rettigheder«.

For det andet kritiserer de, at den kirkelig læretilladelse »i mange tilfælde« over hele verden nægtes kvalificerede mandlige og kvindelige teologer. »Dette er et væsentligt og farligt indgreb i forsknings- og undervisningsfriheden og i den teologiske erkendelses dialogiske struktur, som Det andet Vatikankoncil mange steder har fremhævet«, hedder det i erklæringen, og teologerne tilføjer, at »tildelingen af kirkelig læretilladelse bliver misbrugt som disciplinær-middel«.

For det tredje føler teologerne sig således som »vidner til det teologisk højst problematiske forsøg på en utilladelig måde at gøre pavens læremæssige kompetence gældende ved siden af den juridiske«.

På de tre problemområder sker en mærkbar »snigende strukturændring« en tiltagende umyndiggørelse af lokalkirkerne« og en »tilsidesættelse af lægfolk«.

Bispe-udnævnelserne

Om de senere romerske bispeudnævnelser over hele verden, men fremfor alt i Østrig, Schweiz og i Vesttyskland erklærer teologerne, at en disciplinering af de lokale kirker gennem bispeudnævnelserne medfører, at de lokale kirker mister deres selvstændighed, og »kollegialiteten mellem paven og biskopperne kvæles i en ny romersk centralisme«. Videre fastslår de, at udvalget af kandidater til et bispeembede på passende måde skal være udtryk for kirkens mangfoldighed. Desuden består selve udnævnelsen »ikke i pavens private udvælgelse«. Om nuntiatorenes rolle bemærker teologerne, at den bliver stadig mere problematisk, på grund af deres »ensidige udvælgelse af informationer«.

Tildeling af kirkelig læretilladelse

Det må være forbeholdt den stedlige biskop at tildele læretilladelse og eventuelt inddrage givne tilladelser. »Et romersk indgreb i tildelingen eller afvisningen af læretilladelser uden om de lokale kirker eller endog på trods af den lokale biskops udtrykkelige opfattelse indebærer risiko for et forfald i naturlige og velprøvede tilstande«, hedder det videre i Kölner-erklæringen. Indvendinger imod at give undervisningsbeføjelse må begrundes med argumenter og under henvisning til anerkendte, akademiske normer. »Vilkårighed på dette område gør eksistensen af katolsk-teologiske fakul-

teter på statslige universiteter problematisk«.

Pavens læremæssige kompetence

Den pavelige lære om fødselsregulering (»Humanae Vitae«) er en »højest speciel lære, der hverken kan begrundes ud fra Den hellige Skrift eller ud fra kirkens tradition«. Alligevel taler paven i denne henseende om »grundlæggende sandhed« og »guddommelig åbenbaring«. Kritikere af den pavelige lære fordømmes »for at angribe fundamentale hjørnesteen i den kristne lære«. Teologerne beklager tillige, at det pavelige læreembede er fikseret på problemet om fødselsregulering, og de kræver, at samvittigheden respekteres; Læreembedet »er ved udlægning af sandheden også henvist til de troendes samvittighed«. At udjævne spændinger mellem lære og samvittighed er det samme som at nedvurdere samvittigheden.

Ni af de 163 teologer, der bebrejder Rom at misbruge bispeudnævnelser som led i en magtpolitik. Øverst fra venstre: Heinrich Fries, Friedhelm Hengsbach og Edward Schillebeeckx. I midten: Johann Baptist Metz, Johannes Grundel og Franz Böckle. Nederst: Rolf Zerfass, Norbert Greinacher og Bernhard Häring. Foto: KNA.

De tyske biskopper tilbageviser kritikken

Bonn, (KIPA) - Den tyske bispekonference tilbageviser Kölner-erklæringen fra de 163 teologi-professorer, der kritiserer pavens og den romerske kuries embedsførelse. Erklæringen betegnes som en »generaliserende fremstilling«, der ikke yder sagen retfærdighed. Det er ganske vist lovligt at tale åbent også om kontroversielle spørgsmål i kirken, men det tjener ikke noget formål, hvis det sker på en ensidigt

anklagende, beskyldende og slagordsagtig måde, siger bispekonferencens formand, biskop Karl Lehmann.

Kölner-erklæringen belaster den indre kirkelige samtale, når den i vidt omfang beskriver det ansvarlige kirkelige embede med udtryk som »udøvelse af herredømme«, brug og misbrug af magt« eller »instrument for disciplinering«, fremhæver biskop Lehmann. Han gør opmærksom på, at Kölner-erklæringen med hensyn til bispeudnævnelser forudsætter en helt almindelig form for medvirkningsrettighed hos de lokale kirker, som overhovedet ikke eksisterer, eller som længe ikke har eksisteret overalt.

Hvad angår valget af ærkebiskoppen af Köln fremsættes påstande, som ikke kan stå for en omhyggelig undersøgelse. Således pådattes pave Johannes Paul II talrige vilkårlige handlinger, siger biskop Lehmann.

Biskop Lehmann understreger videre, at det altid er problematisk at

generalisere ud fra enkelttilfælde, og det er endnu mere problematisk, når Kölner-erklæringen bruger upræcise udsagn, slagord og for hastige vurderinger. Teologer, der i den samme erklæring hyppigt efterlyser videnskabelige kriterier og normer, burde selv bidrage til omhyggeligt at forklare vanskelige sagforhold for offentligheden.

Kritik fra andre biskopper

Ved redaktionens slutning foreligger ligeledes pressemeddelelser fra KIPA om

kritiske bemærkninger til Kölner-erklæringen fra den italienske teolog Inos Biffi i form af en kommentar på forsiden af det katolske dagblad »Avvenire«. Kritikken går stort set ud på det samme, som formanden for den tyske bispekonference fremhæver.

Desuden har de spanske biskopper tilbagevist Kölner-erklæringen som uretfærdig mod paven og kurien. De beklager på det dybeste »den uretfærdige og smertelige kritik af paven«, som det udtrykkes i et telegram til Johannes Paul II.

Er vi ved at lukke de vinduer, koncilet åbnede?

Kommentar fra et tysk bispedømmeblad

KNA, - »De romerske beslutninger i den seneste tid« er emnet for en kommentar af Hermann J. Kreißeimer i det officielle kirkeblad for bispedømmet Eichstätt i Vesttyskland. Han skriver blandt andet, at »man er ikke utro mod kirken, hvis man

finder bispeudnævnelserne (i Köln og Wien, red.) og andre ting uforståelige«, og fortsætter: »Hvis uforståelige beslutninger bliver stadig mere hyppige, uden at man ærligt angiver en klar kirkepolitisk linie, så kan det godt blive alvorligt«.

Koncilet ville »have vinduerne lukket op«, og kirken har lært og praktiseret dialogen. »Vi ville alle sammen, og jeg tror også vore biskopper, have det bedre, hvis vi kunne bevare det indtryk, at intet har ændret sig her«.

Vatikanets talsmand minimaliserer sagen

Rom, (KIPA) - Den vaticanske pressetalsmand Joaquin Navarro har i anledning af de 163 teologi-professorers kritik af pavens embedsførelse udtalt, »at det drejer sig om en sag af lokal betydning«. Navarro henviser i øvrigt til den tyske bispekonfe-

rences stillingtagen, som refereres på denne side.

Talsmanden for Vatikanet hævder desuden, at nogle af underskriverne på Kölner-erklæringen allerede har trukket deres underskrift tilbage, men han ville dog ikke nævne nogen navne.

Gerda Henriksen fyldte 80 år den 8. februar

I DKKF har Gerda Henriksen været en god støtte

Det er med særlig glæde og på manges vegne at skulle lykønske en fælles ven,

Gerda Henriksen

som er i den alder, hvor jævnaldrende, og desværre også yngre, er gået forud, eller hvor helbred ikke tillader aktiviteter.

Arbejdede med børn og unge fra katolske skoler

»Fødselaren er »født« katolik, runden af Barfred-familien på moderens side, og hun har altid været aktiv, ikke mindst i forholdet til sin Gud og sin Kirke. Allerede som ganske ung gik hun til hånde sammen med andre unge hos fru Utke-Ramsing under arbejdet med prinsesse Margrethes feriehus for børn og unge fra de katol-

ske skoler. Dette startede i en lejet barak i Horserød. Det senere mere kendte Trørødhus.

Dyb tro

I DKKF har Gerda Henriksen også været en god støtte inden for mange områder, bl.a. som medlemsrevisor, og med god viden givet saglige indlæg ved møder og generalforsamlinger.

Ikke mindst ved den nu opløste »Lørdagsklub«. Arbejdet var selvfølgelig fordelt blandt flere, men man kunne altid være sikker på Gerdas opdukken, hvor det tiltrængtes. En påskønnet hjælp var det, når hun med sine stilfærdige værtindeevner hjalp med at tage mod nye og måske lidt tilbageholdende deltagere. Et område, der ofte forsømmes i for- eningsarbejde.

Nu nås denne relativt høje alder jo sjældent, uden at sorgen har vist sit ansigt og taget sin del af livskraften. Også her har Gerda forstået at administrere sit liv og således, at det med hjælp af hendes dybe tro var glæderne ved livet og kun dem, andre i den daglige tilværelse mærkede.

Måtte denne evne til glæde være en kærlig følgesvend i de kommende år! Det ønskes af vennerne.

f. Danmarks Katolske Kvinde-Forbund Margot Petersen

Per Dolmer

Pater Allen Couteau, OMI 40 år 26. februar

Pater Allen Courteau, OMI, Skt. Mariæ sogn i Aalborg, fylder 40 år 26. februar. Dagen festligholdes ved at p. Allen fejrer 10-messen sammen med menigheden i Skt. Mariæ kirke. Efter messen afholder menighedsrådet en reception i menighedslokalerne. I menigheden samles ind til en fødselsdags-gave.

Pater Allen er fra Minnesota. Han begyndte med at studere psykologi og engelsk, men fulgte kaldet til at blive præst og blev som 26-årig præsteviet i Oblatfædrenes orden. I 1984 kom han til Aalborg,

hvor han sammen med sine oblatbrødre sognepræst Leo Kertz og Franz Hoyos flittigt udfører et samvittighedsfuldt arbejde præget af stor hjælpsomhed og omsorg overfor mennesker i det store nordjyske sogn. I dette forår må menigheden savne ham det meste af tiden, fordi han er udstationeret til Viborg, hvor sognepræst Parker har orlov. Menigheden i Aalborg, Frederikshavn, Hjørring og Thisted ønsker til lykke og håber på fortsat godt samarbejde.

Vi beder med de unge kirker

Kateketcentralen har i anledning af fastetiden udgivet en lille bønnebog: »Vi beder med de unge kirker – Bønner og meditationstekster til fastetiden«.

Teksterne har været benyttet i tidligere fasteaktioner og fremtræder nu i en form, der gør bogen egnet som en personlig bønnebog i fastetiden. Billederne i bogen peger hen på dette års fasteaktionstema: *Kvinder i den tredje verden*. Overskuddet fra bogen går til *Fasteaktion 1989*. Pris 26 kr. Se i øvrigt annoncen side 15.

kk

Billederne i den lille personlige bønnebog fra Kateketcentralen peger hen på dette års fasteaktionstema: »Kvinder i den tredje verden«.

Kirkedage på video

Som optakt til *Danske Kirkedage i Hillerød*, som afholdes 26. juni til 1. juli, er der nu udsendt en videofilm: »Og jeg så en ny himmel og en ny jord«, som er optaget på kirkedagene i Esbjerg i 1986. Katolsk Videoproduktion, bedre kendt som KVIP står som producent.

Filmen rammer kirkedagene ind fra de første telte slås op, til man drager hver til sit. Der er store og små begivenheder, »Mulighedernes Marked«, træplantningsfest, interviews, og deltagere fortæller selv om kirkedagene.

Videoen kan benyttes til f.eks. en menighedsaften – som en appetitvækker til at tage med igen.

Filmen er produceret for Kirkedagskomiteen, og den kan lejes for 90 kr. for 14 dage eller købes for 485 kr. hos KVIP, Skt. Kjeldsgade 3, 2100 Ø (tlf.

01 20 93 37). Den kan også lejes hos Danske Kirkedages Sekretariat, Kløvermarksvej 4, 8200 Århus N (tlf. 06 10 17 17).

kk

Økumenisk gudstjeneste

Den gamle klosterkirke i Sorø vil onsdag aften den 15. marts kl. 19.30 danne rammen om en økumenisk passionsgudstjeneste, som forestås af kirkens præster og pastor Stephen Holm, den katolske sognepræst på Vestsjælland.

Ved passionsgudstjenesten vil den østrigske komponist, præmonstratenserpræsten Rupert Gottfried Friebergers værk »Mysterium Crucis« (Kor-

sets mysterium) blive førsteopført på dansk grund. De medvirkende er *Chorus Soranus* og *Stenlille Musikskoles børnekor*, et lille kammerorkester med medlemmer af *Radiosymfoniorkestret* samt lokale solister.

Pater Frieberger vil selv være til stede, og man håber på, at også mange katolikker vil finde vejen til passionsgudstjenesten den aften i Sorø.

Stillinger tilbydes

Pedel/skolebetjent

til tiltrædelse den 1. juni 1989 eller snarest derefter søges af Sankt Ansgars Skole (katolsk skole), Nørrebrogade 27, 2200 København N., tlf. 01 39 46 46.

Skolebetjenten fører tilsyn med skolens bygninger, inventar og installationer og foretager mindre istandsættelser.

Skolebetjenten påser, at skolen og skolegården fremtræder ryddelige og ordentlige, og fører tilsyn med skolens rengøringspersonale.

Det forventes, at skolebetjenten er til rådighed ved skolens arrangementer (med godtgørelse i henhold til aftale).

Det ses gerne, at ansøgeren har en vis håndværksmæssig baggrund, ligesom der lægges stor vægt på, at ansøgeren har evner til at omgås elever, lærere og andre, der færdes på skolen.

Daglig arbejdstid kl. 7-15.

Stillingen er henført til lønramme K 9 (p.t. 12.743,00 kr. pr. måned). Efter to års tilfredsstillende prøveansættelse overgår skolebetjenten til tjenestemandslignende ansættelsesbetingelser med pensionret.

Skriftlig ansøgning bilagt dokumentation for tidligere beskæftigelse sendes til skolen senest den 31. marts 1989.

Yderligere oplysninger, herunder en fyldig arbejdsbeskrivelse, kan indhentes ved skolens leder, Ole Meyer, adresse og telefonnummer som ovenfor.

Møder og arrangementer

Biskoppens Sostrup-retræter

Tema: Efter pavebesøget.

1. sø. 25. juni kl. 19 - lø. 1. juli kl. 11.30, ass. præst: Franz Hoyos.
2. sø. 2. juli kl. 19 - lø. 8. juli kl. 11.30, ass. præst: Paul Marx.

Pris: kr. 1160.-.

Tilmelding: inden 1.maj.

Nærmere oplysninger: Ulla Hjortbøl, tlf. 02 80 16 61 ma.-fr., bedst kl. 9-10.

Annoncer i katolsk orientering

Rubrikannoncer:

1 spaltede kr. 3,50

Tekstsideannoncer:

Pr. spaltmillimeter kr. 4,50

Mindes med tak pater Jan Szymaszek Csr

Gennem »katolsk orientering« erfarer jeg, at pater Jan Szymaszek er død, og jeg synes, at det er værd at erindre, under hvilke omstændigheder denne gode kære præst kom til vort land.

Pater Szymaszek var et af de mange dødsmerkede ofre, som »de hvide busser« efter sidste krig redede ud af en af Hitlers koncentrationslejre, for at bringe dem til Danmark. Skønt pater Szymaszek ikke var skandinav, men polak, fik nogle venner af

den næsten døende præst ham dog listet ind i en af busserne. De vidste nemlig, at han havde ordensbrødre i Danmark og ønskede inderligt, at han skulle få lov til at dø blandt dem.

Lærte hurtigt dansk

Vor Herre ville imidlertid, at han skulle leve - ja, endda skulle leve et langt og virksomt liv iblandt os - heldigvis.

Pater Jan Szymaszek lærte sig hurtigt dansk, og i Søborg fandtes der en lille

menighed, der holdt til i et gammelt bondehus. Det var her, under disse utrolig beskedne forhold, at han som flere andre nyankomne udenlandske præster på en meget lempelig måde kunne træne sig i at prædike på dansk - til stor glæde og nytte for alle parter.

De ældste i menigheden mindes med tak disse gudstjenester og hans dejlige stemme. Gud glæde ham i sin himmel!

Elna Messerschmidt

Karmel i Auschwitz

Fortsat fra forsiden

Stridighederne omkring Karmel begyndte i oktober 1984, hvor 10 karmelitterinder med kardinal Macharskis tilladelse bosatte sig tæt ved yermuren til lagerhuset for giftgas i den tidligere koncentrationslejr. Det medførte skarpe protester fra jødiske repræsentanter. I februar 1987 nåede de jødiske repræsentanter til enighed med den katolske kirke om, at karmelitterinderne senest i februar 1989 skulle flytte ud af bygningen og indrette deres bosted i et på det tidspunkt endnu ikke opført jødisk-kristent center i nærheden af koncentrationslejren.

Jødisk ultimatum

I april sidste år gjorde en talsmand for ærkebispedømmet Krakow opmærksom på, at opførelsen af det planlagte center gav meget store problemer, hvis løsning krævede længere tid. I december truede den jødiske verdenskonferens i Vatikanet med at afbryde alle samtaler om karmelitterindernes bosted, medmindre bostedet blev flyttet uden for koncentrationslejren senest ved udgangen af januar i år.

Franciszek Gajowniczek (billedet) overlevede Auschwitz, fordi franciskaneren Maximilian Kolbe gik frivilligt i døden for ham. Tusinder af polske katolikker, sigøjnere og homofile blev myrdet i Auschwitz. Det er derfor lidt uklart, hvorfor jøder skulle have eneretten til kz-lejren som mindesmærke. Foto KNA.

Verdens-bispesynode om kirken i Afrika

Rom, (KIPA) - Pave Johannes Paul II har meddelt, at han vil indkalde til en sær-bispesynode over emnet »Kirken i Afrika på vej ind i det tredje årtusinde«. Synoden skal opfattes som et vigtigt initiativ for troens udbredelse og kommer i stand efter gentagne ønsker fra afrikanske biskopper, præster, teologer og lægfolk.

Paven har desuden meddelt, at han nedsætter en kommission, der skal

forberede synoden. Blandt kommissionens medlemmer er ni formænd for bispesammenslutningerne i Afrika.

Bispesynodens generalsekretær, ærkebiskop Jan Schotte oplyser, at datoen for synodens afholdelse endnu ikke er fastlagt. Blandt de særlige emner, som synoden skal behandle er svælget mellem de rige og de fattige lande, overvindelsen af racediskrimination, forskellige

politiske problemer samt kristendommens indpasning i de afrikanske kulturer under respekt for de afrikanske folks identiteter.

Vokser hurtigt

Af de 572 millioner indbyggere i Afrika er ca. 75 millioner katolikker. Den afrikanske kirke omfatter 481 biskopper og 19.000 præster og hører til den hurtigst voksende lokal-kirke i verden.

Paven glæder sig til at besøge Finland

Rom, (KIPA) - Pave Johannes Paul II modtog i slutningen af januar Finlands ambassadør ved pavestolen, Richard Tötterman sammen med to finske kirkerepræsentanter, generalvikaren for bispedømmet Helsinki, msgr.

Jan Aarts og den lutherske biskop af Porvoo, Erick Vikström. Mødet skal opfattes som et led i forberedelserne til pavens besøg i Finland i juni. Et stort økumenisk møde i Turku er ved at blive planlagt.

Kardinaler over 80 vil igen med til pavevalg

Rom, (KIPA) - 10 kardinaler har anmodet pave Johannes Paul II om at omgøre hans forgængers beslutning om, at kardinaler over 80 år ikke må deltage i et pavevalg.

Alderdomsgrænse kaldes uretfærdig

De 10 kardinaler kalder i en skrivelse til paven Paul VI's beslutning fra 1970 for »uretfærdig og forkert«. Vatikanet havde i første omgang tilbagevist anmodningen gennem statssekretariatet. Af de for tiden ialt 154 kardinaler har 36 overskredet aldersgrænsen på 80 år.

Blandt klagens underskrivere er kuriekardinalerne Silvio Oddi, Corrado Bafle, Pietro Palazzini, William Baum og Giuseppe Siri. De hævder, at Paul VI har frataget en bestemt gruppe kardinaler deres egentlige ret, nemlig at kunne vælge en ny pave. Det er »særlig diskriminerende«, fordi ingen anden lov fratager en person valget på grund af en bestemt alder.

Den gamle opposition mod pave Paul VI

Paul VI traf sin afgørelse for ikke at true Det andet Vatikanconcils nye opfattelser, og dels for at bringe overensstemmelse

med reglerne for biskopperne verden over, hvorefter biskopper efter det fyldte 75. år må indgive deres afskedsansøgning til Rom.

Umiddelbart efter Paul VI's anordning fremkom skarpe protester, især fra kardinal Ottaviani og kardinal Tisserant. I de seneste år har kardinal Siri til stadighed kritiseret bestemmelsen.

Unge i USA søger til sekterne

Washington, (KIPA) - USA's bispekonference beklager dybt det stigende antal unge, der søger til sekterne. Det er bekymrende, at de unge i deres søgen efter Gud i almindelighed ikke finder Ham i den lokale kirke, hedder det i en erklæring fra biskopperne. Erklæringen vil også blive sendt til Vatikanet.

De unge oplever kirken som »upersonlig, uimødekommende og uden inspirerende forbilleder«.

Erklæringen er baseret på en opinionsundersøgelse i 115 bispedømmer i USA og 20 landsomfattede katolske ungdomsforeninger.

Wiens ærkebiskop H. Groer mener ikke at Rom vil ændre kirkens kurs i Østrig

Wien, (KIPA) - Wiens ærkebiskop, kardinal Hans Hermann Groer svarer på en forespørgsel, at han er overbevist om, at Vatikanet ikke vil ændre på kirkens kurs i Østrig, en kurs, der i den offentlige diskussion betegnes som »liberal og human«. På en pressekonference i begyndelsen af januar i Wien udtalte han, at han ikke havde »noget behov for« at tage stilling til valget af Georg Eder til ærkebiskop af Salzburg. »Det ligger uden for min kompetence, hvem der bliver biskop hvorhenne«, sagde kardinalen.

Frygter ingen strid mellem kirke og politik

Wiens ærkebiskop mener heller ikke »at være berettiget til at tage stilling

til Salzburg domkapitlets fremgangsmåder«. Han understreger desuden, at han ikke frygter nogen strid mellem kirke og politik i sammenhæng med den seneste debat i Østrig, men den katolske kirke vil »naturligvis« ikke ændre standpunkter i dagens politik.

Lokalkirken overhørt

På et spørgsmål om den lokale kirke i tilstrækkelig grad var blevet hørt ved de seneste bispeudnævnelser, svarede ærkebiskop Groer, at nuntiatoret hver gang havde forhørt sig i en større personkreds. Det er dog naturligvis ikke sådan, at hver eneste katolik får en stemmeseddel, hvor man kan tilkendegive sit ønske. Kirkens praksis kan ikke sammenlignes med valg i et

demokrati, og ærkebiskop Groer kan heller ikke forestille sig, at nogen vil ændre kirken til et demokrati.

Opus Dei-medlem uønsket som biskop

Der går i øvrigt i Østrig hårdnakkede rygter om, at Opus Dei's generalvikar for Østrig, Klaus Küng skal udnævnes til biskop af Feldkirch, idet den nuværende biskop Bruno Wechner med sine 80 år længe har ønsket at træde tilbage. Rygterne har ført til nye kritiske reaktioner i Østrig. Syv af de ialt ni dekaner i Vorarlberg, hvortil bispedømmet Feldkirch hører, har i et fælles brev til Klaus Küng opfordret ham til at afvise en mulig bispeudnævnelse. En tilsvarende opfordring har Küng modtaget fra 60

præster og lægfolk. Begrundelsen er, at Küngs eventuelle udnævnelse vil føre til fornyet splittelse blandt gejstligheden og de troende.

Også formanden for pastoralrådet i bispedømmet Feldkirch, Elmar Simma har udtalt sig kritisk om Klaus Küngs eventuelle udnævnelse. Han frygter modstand i form af protestaktioner eller passivitet blandt præster og lægfolk, og at man må forudse, at netop »kritiske katolikker« vil trække sig ud af det kirkelige arbejde. Der foregår allerede heftige diskussioner i pastoralrådet om mulige reaktioner over for den »uønskede« biskop. Simma kritiserer desuden, at man ikke har fået noget svar fra Küng på de afsendte breve.

USA-biskopper til topmøde i Vatikanet

Rom, (KIPA) - Der er aftalt møde mellem pavestolen og USAs bispekonference 8.-10. marts hvorunder meningsforskelligheder mellem parterne skal drøftes. Oplysningen bringes i det italienske, katolske tidsskrift »Trenta Giorni«, som desuden meddeler, at 33 amerikan-

ske biskopper vil deltage og alle overhoveder for de vedrørte instanser i Vatikanet.

Blandt de emner, der skal drøftes, er USA-biskoppernes utilfredshed med pavestolens udkast til bispekonferencernes status.

katolsk orientering

Redaktion:
Pastor Willem Wuyts (ansvarsh. redaktør),
Konsulent Hans Jørgen Johansen (redaktør),
Journalist Knud Helsted Kluge (red. sekretær).

Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 4.,
1620 København V. Telefon 01 21 14 44.
Redaktionelle medarbejdere:
Kirsten Szaraffin og Ruth Plum,
Tryk: Ny Dag, DK-4900 Nakskov. Oplag 16.500.

Næste nummer udsendes den 8. marts

NIELS STEENSENS BIBLIOTEK
STENOSGADE 9
1616 KØBENHAVN V.

katolsk orientering

Dokument om lægfolkets tjenester, side 2
Dødsriterier, side 5
Pavens budskab til de unge, side 6-7
Vatikanet, side 8
Er dialog mulig i kirken?, side 9

Gangbesværede og handicappede køres til pavemesse

Der er hjælp til både gangbesværede og handicappede ved pavemeserne på Åsebakken og i Øm, man skal blot ved tilmelding anføre, at man har brug for denne hjælp, oplyser Niels Engelbrecht fra pavegruppen.

Åsebakken

Til messen på Åsebakken 6. juni vil gangbesværede og handicappede - i modsætning til alle andre - naturligvis få mulighed for at blive transporteret direkte til Åsebakken. Sognepræsterne skal sammen

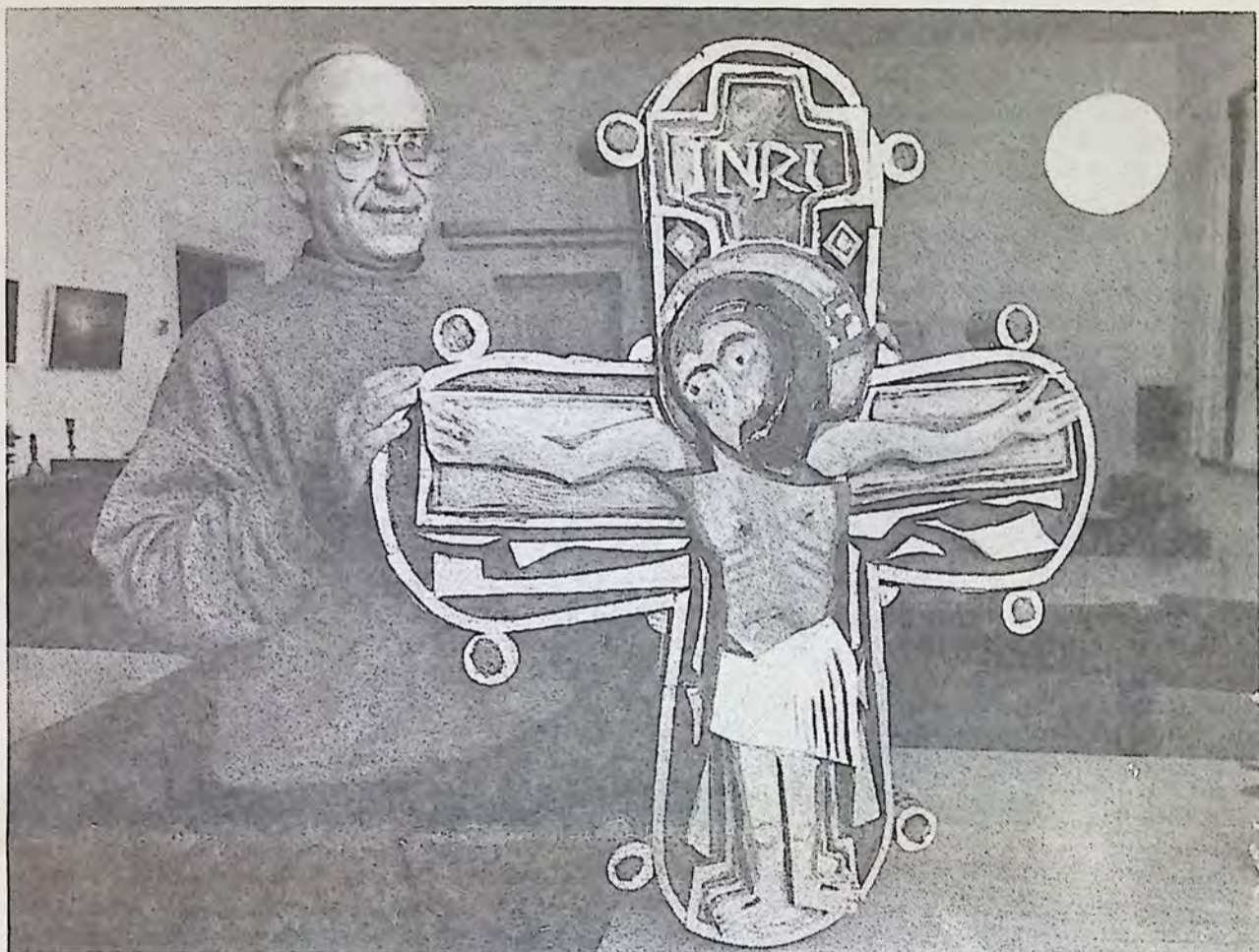
med bestillingslisterne til adgangstegn, som skal være indsendt inden 31. marts, på en ekstra liste anføre navn og adresse på dem, der har dette behov. På listen skal anføres eventuelt ledsagende hjælper. Sognepræsterne vil så i tide få information om, hvordan de pågældende skal forholde sig.

Øm

Til messen i Øm skal gangbesværede og handicappede huske at sætte kryds på tilmeldingslisterne, hvis de har brug for handicaptransport fra parkeringspladserne frem til messeområdet. Her vil der være hjælpere, der kan ledsage dem til et særligt område med bænke og plads til medbragte stole. Der vil iøvrigt være et handicap-toilet i umiddelbar nærhed, oplyses det. Sognepræsterne vil i tide blive informeret om, hvordan de pågældende skal forholde sig.

Niels Engelbrecht minder iøvrigt om, at alle skal skrive sig på tilmeldingslisterne, også sognepræsterne.

kk

Kunstneren pater Adolf Meister S.J., sognepræst i Århus, med den moderniserede udgave af Dagmarkkorset, som skal hænge over pavealtret i Øm den 7. juni. Selve altret pyntes med 10 kendte motiver fra jyske landsbykirkers katolske tid. Foto: Axel Schütt, Aarhus Stiftstidende.

Vore 24 katolske skoler vil møde talstærkt op til messe med paven

»Når pave Johannes Paul II besøger Danmark til sommer, vil han møde mange, mange børn fra Danmarks katolske skoler. Det bliver en af de helt store og festlige

oplevelser for børnene, for forældre og lærere, og der er ikke tvivl om, at paven vil glæde sig meget ved at hilse på de mange små og store katolikker.

Jeg er sikker på, at mødet med paven også for de mange børn i de katolske skoler, som ikke tilhører den romersk-katolske kirke, vil blive en oplevelse for livet.

Det siger biskop Henrik Christiansen, biskop over Ålborg stift og formand for Det økumeniske Fællesråd, i en lille folder, som Foreningen af katolske skoler i Danmark netop har udgivet. I folderen, der er trykt i 15.000 eksemplarer og omdeles til alle 8.000 børn i de katolske skoler, siger Henrik Christiansen videre, at »vi, som tilhører andre kirkefamilier, vil hilse paven velkommen som vor gæst. Det gør vi, fordi vi respekterer ham som en person, der ved sine rejser betyder meget for medmenne-

skelig forståelse mellem verdens folk. Og vi holder af ham som biskop og leder af den katolske kirke, fordi han udstråler en varm og stærk kristen bekendelse.«

Folderen, der kan fås ved henvendelse til de katolske skolers sekretariat Kildegade 18, 8700 Horsens, har desuden en artikel af biskop Hans L. Martensen om temaet for pavebesøget »Forkynd den glade nyhed for hele skabningen«.

Jørgen Frost-Jensen fra Foreningen af katolske skoler i Danmark oplyser, at flere af de ialt 24 katolske skoler har slået sig sammen om transport til valfartsstederne Øm og Åsebakken, og han er overbevist om, at skolerne møder talstærkt op. Der er allerede stor interesse fra lærerne om at deltage, og vi håber desuden på, at mange forældre vil være med, siger han. Alene fra Skt. Ibs Skole i Horsens kommer alle børn og lærere, ialt 600. 500 børn fra Skt. Annæ Skole på Amager og fra de katolske spejdere tager imod paven på Værløse Flyveplads den 6. juni. Skolerne har iøvrigt som menighederne modtaget lister, hvorpå man skal tilmelde sig.

Sådan vil adgangstegnet komme til at se ud.

Fortsætter på bagsiden.

Andet udkast til USA-biskoppernes dokument om kvinden

Washington, (KIPA) - Bispekonferencen i USA har nedsat en ekspert-kommission, der arbejder med sit andet udkast til en planlagt pastoral skrivelse om kvindens stilling i kirken. Vatikanets Radio har fornylig meddelt, at dokumentet ventes offentliggjort om et års tid.

Ekspert-kommissionen vil tage hensyn til en lang række bemærkninger og forslag, som er indkommet fra mere end 10.000

katolikker, både mænd og kvinder, som svar på udsendelsen af det første udkast fra april 1988. (Det første udkast blev nærmere omtalt i »katolsk orientering« nr. 19, 1988).

Ifølge Vatikanets Radio vil det andet udkast særlig fremhæve ligestillingen mellem mand og kvinde, venskabet i medmenneskelige forhold og solidariteten mellem mænd og kvinder.

3136 ■ 5034 ■ 10
NIELS STEENSENS BIBLIOTEK
STENOSGADE 9 ST TH
1616 KØBENHAVN V

katolsk orientering

Tilsendes vederlagsfrit alle katolske husstande i Danmark i 20 numre om året, som regel 2. og 4. onsdag i måneden. Abonnementspris i øvrigt 200 kr. årligt. Adresseændringer: Katolsk bispesekretariat, Bredgade 69 A, 1260 København K. Tlf.: 01 11 60 80. Giro 600 14 71. Ansvarstiftelsen, samme adresse.

Den længe ventede apostoliske skrivelse om lægfolket nu udsendt

Paven opfordrer alle lægfolk til et forstærket, kristent engagement i kirke, politik, arbejdsliv og samfund

Rom, (KIPA) - Mandag den 30. januar offentliggjorde pave Johannes Paul II sin apostoliske skrivelse om lægfolkets rolle i kirken og verden. Han fremhæver heri nødvendigheden af nyevangelisering over for den voksende religiøse ligegyldighed, ateismen og verdsliggørelsen i verden.

»Det har altid været forkert at unddrage sig sit kristne ansvar, men det er endnu mere forkert at gøre det i dag«, hedder det i det 200 sider lange dokument, hvor paven drager forskellige slutninger af Den 7. Verdensbispesynode i oktober 1987.

Mandens og kvindens ligeværdighed

Skrivelsen fremhæver på ny mandens og kvindens ligeværdighed. Paven konstaterer også med glæde nutidens forøgede søgen efter religiøse værdier, hvad der viser sig i væksten i katolske foreninger og bevægelser, som dog altid må være i fællesskab med paven og den lokale kirke.

Johannes Paul II gør også udtrykkelig opmærksom på, at lægfolket altid må skelne mellem deres egne opgaver og de opgaver, der er forbeholdt præsteembedet. På den ene side advarer paven lægfolket mod at gå så højt op i den kirkelige tjeneste, at de forsømmer deres ansvar i arbejde, samfund og politik. På den anden side advarer han også mod forsøg på at bevare eller af finde sig med den beståen-

de kløft mellem troen og livet, mellem modtagelsen af evangeliet og den konkrete indsats på forskellige områder i verden.

Præster og lægfolk har forskellige opgaver

Paven advarer kraftigt mod en sammenblanding af præsternes og lægfolkets opgaver i kirken. Han nævner klager på synoden over den ukritiske brug af ordet »embede«, over uklarheder og gentagne udjævninger mellem det almindelige præstedømme og embeds-præstedømmet, over den ringe respekt for visse kirkelige normer og bestemmelser, over tendensen til at klerikalisere lægfolket, og over risikoen for at udvikle en kirkelig tjeneste-struktur sideløbende med embeds-præstedømmet.

Johannes Paul II citerer i denne sammenhæng kirkeloven: »Hvor der ikke er befuldægtede til rådighed for bestemte tjenester, som kirken har et nærliggende behov for, kan også lægfolk, selv om de ikke er lektorer eller akolyter, efter retsforskrifternes anvisning løse bestemte opgaver, nemlig ordets gudstjeneste, ledelsen af liturgisk bøn, formidling af dåb og uddele den hellige kommunion«.

Stedfortrædelse kun i nødsituationer

For at kunne udføre disse stedfortrædende opgaver er en officiel fuldmagt givet af de kirkelige autoriteter nødvendig. Paven advarer alle præster og bi-

skopper mod en letfærdig eller ligefrem uretmæssig opfattelse af »formentlige nødsituationer«, hvor disse kunne være undgået ved en mere rationel pastoral planlægning.

Han oplyser i øvrigt, at der er nedsat en særlig kommission, der nærmere skal udrede de forskellige liturgiske, teologiske, juridiske og pastorale problemer, der er forbundet med det stigende antal embeder og tjenester for lægfolk, især med hensyn til de væsentlige forskelle mellem embeds-præstedømmet og alle troendes almindelige præstedømme.

Paven opfordrer alle katolske lægfolk til at forsvare retten til livet og dets ukrænkelighed, retten til bolig og arbejde, retten til at stifte familie og til ansvarligt forældreskab, retten til at deltage i det offentlige og politiske liv, retten til samvittighedsfrihed og til fri bekendelse af troen. Han erindrer om, at mange katolikker for troens skyld er udsat for lidelser og forfølgelse, der kan føre så vidt som til at ofre deres eget liv.

Endvidere fremhæver Johannes Paul II lægfolks ret til frit at danne foreninger i kirken. Med hensyn til de nye problemer inden for bioetikken kræver paven, at de teknologiske muligheder underlægges moralske principper. Han opfordrer til vagtsomhed over for koncentrationen af den teknologiske magt, der har tendens til at mani-

pulere også med den menneskelige samvittighed og således forøge hele folkegrupperes diskriminering.

Omsorg for samfundet

Under henvisning til char- teret for familierettighe-

derne, der blev formuleret efter bispesynodens ønske i 1980 opfordrer Johannes Paul II til at modvirke alle angreb på familiens stabilitet og frugtbarhed og forsøg på at trænge familien ud som randgruppe i samfundet. Ordret hedder det i skrivelsen: »Når egoisme, antifødsels-propaganda, totalitær politik, moralsk fattigdom, psykisk og kulturel nød, nydelsessyge og forbrugmentalitet vil afspærre livets kilder, og når de ideologiske systemer i manglende interesse og kærlighed søger at ophæve fa-

miliens opdragelses-opgaver, så må et sådant samfund mødes med særlig bekymring«.

Indsats for sandhed, frihed og retfærdighed

Paven fastslår, at lægfolket ikke kan forholde sig uberørt eller ligegyldigt over for alt det, der truer freden. Vold, krig, tortur, terrorisme, koncentrationslejre, militarisering, oprustning kræver lægfolkets indsats for sandhed, frihed, retfærdighed og kærlighed til freden.

Tyske katolikkens centralkomite hilser dokumentet velkommen

Bonn, (KIPA) - De tyske katolikkens centralkomite (Zdk) kalder pavens apostoliske skrivelse om lægfolkets kald og sendelse for »en tidssvarende fremsættelse af Det andet Vatikanconcils lære«.

Dokumentet giver lægfolket en dybere forståelse

af dets ansvar for kirken og verden, erklærer centralkomiteens formand, Rita Waschbüsch.

Arbejdet i det tyske lægapostolat føler sig bestyrket af resultaterne fra verdensbispesynoden i 1987 og nu også af Johannes Paul II's sidste skrivel-

se. Mange af pavens udtalelser åbner oven i købet for »nye dimensioner«, udtaler Rita Waschbüsch og føler sig overbevist om, at lægfolkets arbejde som helhed og især i mange lokale kirker verden over vil blive klart understøttet af pavens skrivelse.

Østrigs katolske kvindebevægelse vil drøfte præstevielse af kvinder

Wien, (KIPA) - Østrigs katolske kvindebevægelse opfordrer til en åben diskussion af spørgsmålet om kvinders mulighed for at blive præsteviet.

I en pressemeddelelse fra kvindebevægelsens ledelse hedder det, at den nu offentliggjorte apostoliske skrivelse fra paven om lægfolket er en vigtig tilskyndelse til videre diskussioner om kvindens rolle i kirken. Når paven i denne skrivelse på ny understreger mænds og kvinders lige værdighed og stilling, må også de kirkelige regler ændres, »hvor køn fortsat begrunder ulige retigheder«.

Præstevielse af kvinder ikke kun et kvindeproblem

Kvindebevægelsens ledelse fastslår, at spørgsmålet om præstevielse af kvinder ikke kun er et »kvindeproblem«. Det drejer sig i langt højere grad om kirkens selvforståelse, og det er afgørende i spørgsmålet om den fremtidige kurs for kirken og for kvinderne i kirken. De kirkelige autoriteter bør derfor »opmuntre den teologiske forskning til at undersøge de argumenter, der taler for at give kvinder adgang til præsteembedet«.

Det fremgår også af

pressemeddelelsen, at de østrigske kvinder er sig bevidst, at spørgsmålet om »kvinder og kirkelige embeder« kræver tålmodig og

omhyggelig argumentation og diskussion. Denne tålmodighed bør dog »ikke overbelastes, for sagen haster«.

Nye bøger fra Ansgarstiftelsens Forlag og Kateketcentralen

Pave Johannes Paul II:
Omsorgen for de sociale forhold
(Sollicitudo rei socialis). 62 sider, kr. 45,- i.m.
Ansgarstiftelsens Forlag, Vesterbrogade 28 3., 1620 København V. Telefon 01 24 12 10.

Lige udkommet: Pavens apostoliske skrivelse om
Kvindens værdighed og kald
(Mulieris dignitatem). 73 sider, kr. 49 i.m.
Ansgarstiftelsens Forlag, Vesterbrogade 28 3., 1620 København V. Telefon 01 24 12 10.

Vi beder med de unge kirker
43 sider og 8 s/h fotografier. Kr. 45,- i.m. i boghandelen. Kr. 26,- i.m. for modtagere af »katolsk orientering«.
Bestilles direkte hos: Kateketcentralen, Vesterbrogade 28 3., 1620 København V. Telefon 01 24 26 30.

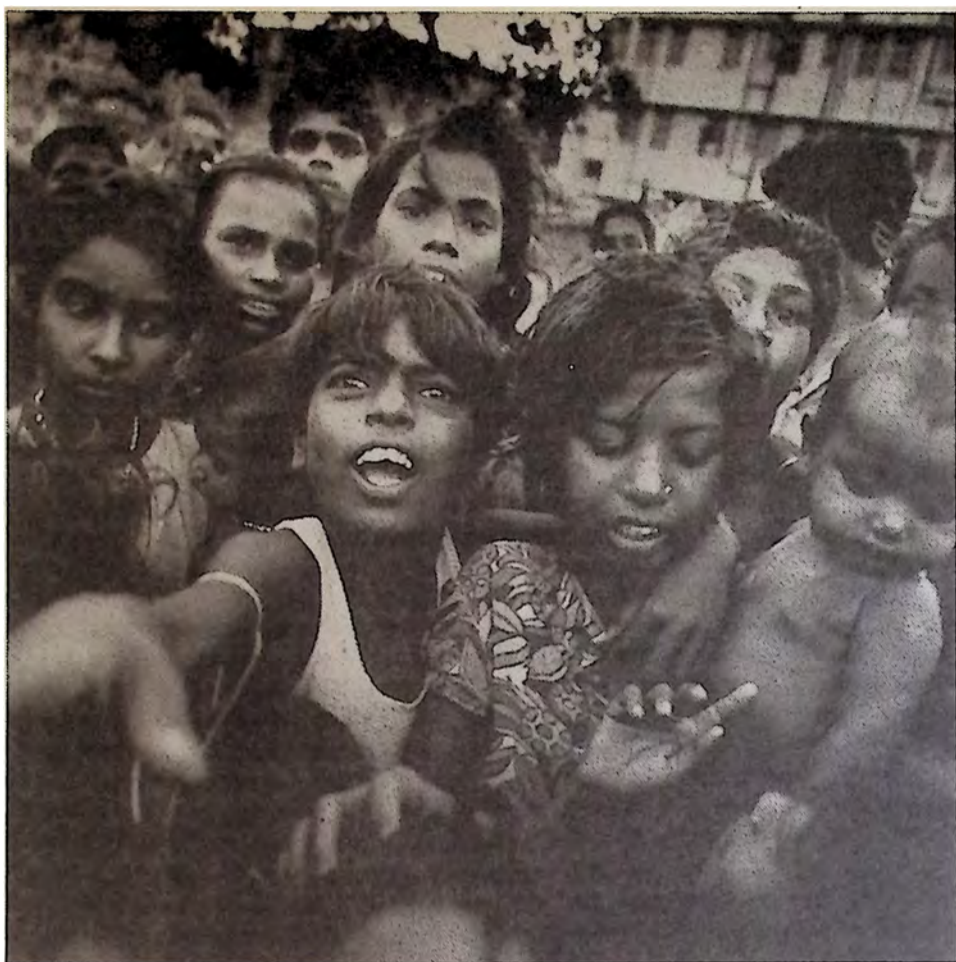
Gisbert Greshake:
Stærkere end døden
Døden er ikke længere et tabuområde. Psykiatere og læger, bl.a. Elisabeth Kübler-Ross og Raymond Moody har vakt interesse for emnet.

Greshake behandler det ud fra et kristent synspunkt. Således er bogen et kristent svar på den debat om døden, som de ovennævnte læger har fremkaldt. Desuden gør forfatteren op med mange af de overleverede forestillinger om himmel, helvede og skærsild. En milepæl for det moderne, søgende menneske. 102 sider, kr. 69,- i.m.

Kateketcentralen, Vesterbrogade 28 3., 1620 København V. Telefon 01 24 26 30.

Lægfolk kan efter retsforskrifternes anvisning løse bestemte opgaver, nemlig ordets gudstjeneste, ledelse af liturgisk bøn, formidling af dåb og uddele den hellige kommunion, siger paven bl.a. i sin ny skrivelse. Foto: KNA.

Mange børn går ikke i skole, fordi de ikke har ordentligt tøj at tage på og ikke har råd til at købe de nødvendige bøger. Din støtte gennem fasteaktionen kan hjælpe nogle børn på vej!

Den nordiske fasteaktion 1989:

Undervisningsprojekt for skolebørn »Ord og brød«

Som led i den nordiske fasteaktion 1989 bringes en omtale af det 3. projekt, som er udvalgt som eksempler på de mange projekter, som forelægges på et senere nordisk møde, hvor de indsamlede penge fra fasteaktionen i Norden fordeles.

Vikasavani i Thengode i Sydindien, er en organisation for kommunikation og udvikling. Siden starten i 1983 har organisationen påtaget sig mange projekter i dette fattige område af landet.

I landsbyen Thengode bor der ca. 900 familier, eller ca. 9.000 mennesker. 2-3% af familierne ejer gummiplantagerne og rismarkerne. Resten af befolkningen, d.v.s. de allerfleste lever fra hånden i munden og ernærer sig som daglejere ved landbrug og fiskeri. De fleste har kun sæsonarbejde og mange unge har slet intet arbejde, hvilket betyder, at der hersker stor fattigdom. Der er også tit mangel på vand, som i sommertiden må bringes til landsbyen pr. lastbil. Der er intet hospital i nærheden. Det nærmeste private hospital befinder sig 10 km væk, men befolkningen har ikke råd til at blive behandlet der. Regeringshospitalet ligger 15 km væk, men mange er end ikke i stand til at betale transporten derhen.

Mange af landsbyens huse er så faldefærdige, at

man knapt kan kalde dem huse. Mange børn går ikke i skole, fordi de ikke har ordentligt tøj at tage på og ikke har råd til at købe de nødvendige bøger.

Undervise fattige børn

Vikasavani har besluttet at gøre noget, som i det mindste vil hjælpe næste generation - børn i skolealderen.

Når forældrene er fattige, lider børnene mest. De bliver aldrig mætte og kan ikke koncentrere sig i skolen, og til sidst giver de op. Der er ca. 3000 børn i den skolepligtige alder. Nogle går slet ikke i skole, andre forlader den efter få år, og atter andre mister interessen, fordi de ikke kan følge med.

Projektet er oprettet med den hensigt at undervise fattige børn lørdag og søndag samt hver eftermiddag i ferierne. For øjeblikket underviser man børn fra 10 klasser fra kl. 14 til kl. 16. Lærerne er 10 piger og drenge fra området, som allerede har afsluttet et undervisningsforløb. Denne del af programmet hedder »ord«.

Efter undervisningen får børnene noget at spise og drikke. Denne del kaldes »brød«.

På denne måde opstod projektets navn »Ord og Brød«. Ord og brød bør gå hånd i hånd, for når børnene er sultne, kan de ikke lære noget. Både kroppen og sjælen skal udvikles og modnes.

Mange børn vil gerne undervises

For tiden er der et gennemsnit på 110 børn, som kommer til denne undervisning, men mange flere er villige, og hvis vi havde de nødvendige midler, ville mindst 200 børn komme.

Det koster 5 Rupees at give et barn mad i en uge. Det svarer til ca. 2,50 kr. Desuden regner man med at betale de unge undervisere 100 Rs. pr. måned. Et beløb på 3.000 Rs. er beregnet til materialer, såsom tavler, kridt, bøger. Man har allerede en del møbler og vil ikke købe flere, da børnene sagtens kan sidde på gulvet.

De samlede udgifter for 1 år beløber sig til Rs. 65.000 eller ca. kr. 32.500.

Pavens besøg i Danmark ventes at beløbe sig til knap 2,8 millioner kr.

Der er indsamlet 375.000 kr. indtil nu

Pave Johannes Paul II's halvandendags besøg i Danmark ventes at ville koste knap 2,8 mill. kr. Der ventes indtægter på 700.000 kr., så det samlede underskud er budgetteret til knap 2,1 mill. kr.

Udgifterne fordeler sig således:

- Menighedernes forberedelse 110.000 kr.
 - Katekesisk materiale 202.000 kr.
 - Praktiske opgaver på Åsebakken 644.000 kr.
 - Praktiske opgaver i Øm 565.000 kr.
 - Liturgi mv. - Åsebakken og Øm 324.000 kr.
 - Presse 375.000 kr.
 - »katolsk orientering« 110.000 kr.
 - Økumenisk møde og møde med præster og ordensfolk 62.000 kr.
 - Øvrige udgifter 393.000 kr.
- Der er ialt 2.785.000 kr. budgetterede udgifter. Indtægter kommer fra »girokort-indsamlingen

(det gule girokort), som indtil nu har indbragt 375.000 kr., men man håber på mindst 565.000 kr.

Udgifterne hertil beløber sig til 65.000 kr. Kollektorerne ved messerne ventes at indbringe

200.000 kr., så de samlede indtægter skulle beløbe sig til 700.000 kr.

Det samlede underskud beløber sig således til 2.085.000 kr., hvoraf Bonifatiuswerk i Tyskland dækker en del. *kk*

200 unge fra Danmark kommer til Vadstena

Tilmelding skal ske nu, hvis du vil være sammen med pave Johannes Paul II i Vadstena.

Danmarks Unge Katolikker venter, at mindst 200 unge katolikker her fra landet rejser til Vadstena for at deltage i det store ungdomsarrangement med pave Johannes Paul II i Vadstena.

Foreløbig har 100 tilmeldt sig, og den 31. marts udløber tilmeldingsfristen.

Deltagerne i den nordiske ungdomsfestival, der

bliver det største katolske ungdomsmøde i Norden nogensinde, skal bl.a. male altertavlen, være pave-messens kor, forberede indslag til messen mv.

Prisen for arrangementet er 220 kr. for kost og logi, hvortil kommer 140 kr. for dem, der vil være med i fællesrejse.

Tilmelding skal ske til DUK's Sekretariat, Skt. Kjeldsgade 3, 2100 København Ø. Tlf. 01 20 63 63.

kk

72 sangere øst for Storebælt synger til pavemessen på Åsebakken

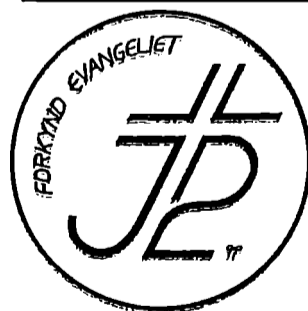
Der har øst for Storebælt været stor interesse for at komme til at synge før og under pavemessen på Åsebakken den 6. juni. 72 sangere har tilmeldt sig koret, der ledes af Rolf Tønshoff og Jette Thomsen.

12 tenorer, 17 basser, 18 sopranner og 25 alt'er har

meldt sig som sangere fra forskellige sogne øst for Storebælt. Koret holder en række prøver, første gang i weekenden fredag den 10. til 12. marts på Magleås. Lørdag den 15. april, lørdag den 20. maj begge gange i Bredgade 69 og sidst endnu en korweekend på Magleås fredag den 2. til søndag den 4. juni.

Om repertoiret kan nævnes, at der skal synges dansk musik af: Mogens Pedersen, Lange-Müller, Knud Jeppesen, Leif Kayser, Bernhard Lewkovitch, Bjørn Hjelmberg og Erling Rasmussen.

Et tilsvarende kor synger ved pavemessen i Øm og består af 90 sangere fra Jylland og Fyn. *kk*

Vignet til pavebesøget

Pavebesøget har nu fået sin egen vignet, som fremover kan ses bl.a. her i bladet. Vignet er tegnet af Carsten Mørch Pedersen i Silkeborg. Temaet for pavebesøget »Forkynd evangeliet for al skabningen« er let omarbejdet af pladshensyn til »Forkynd evangeliet«.

Tilbud til foreninger, institutioner, forlag m.v.

Forud for pavemessen i Øm 7. juni opstilles boder, hvor katolske institutioner kan præsentere sig selv. Det gælder f.eks. Katolske forlag, institutioner, ordenssamfund, foreninger og klubber m.v. Henven-

delse om studeplads i Øm til Hans O.P. Pedersen, Bøgebjergvej 11, 8600 Silkeborg. Tlf. 06 83 63 60. På Åsebakken er der et telt, hvor de katolske forlag præsenterer sig selv.

Musik - Øm

Båndet med melodierne til messen på Øm blev desværre så forsinket, at det først kom ud til menighederne midt i februar mod lovet 1. januar.

De menigheder, som ønsker at lære hele Emmanuel-Messen, kan på båndets bagside finde en indspilning af alle messeleddene.

Overvejelser vedrørende Det etiske Råd

Indførelse af fri abort - Debat om reagensglasbørn - Udvælgelse af egnede fostre - Gen-manipulation og andre tekniske fænomener har jo som bekendt bl.a. medført oprettelse af et dansk etisk råd.

Næsten hver dag fremkommer der nye indlæg til brug for oplysning og debat til den brede befolkning, eller som *Karen Blixen* kaldte det »almenheden«.

Anledningen ser ud til at være, at man ønsker at skabe mulighed for at »rase« et nyt døds-kriterium igennem Folketinget inden sommerferien.

Medierne gør sig store anstrengelser for at præsentere Det etiske Råd som et nyt skud på demokratiets knudrede stamme eller som et rådgivende politisk organ. - Dette sker endnu før man har fået lejlighed til at finde en værdig modtager af Nobelprisen til en eller anden genial tænkner, der har været i stand til at fremkomme med en udtømmende definition af demokrati. - Altså på et tidspunkt hvor de fleste mennesker har en følelse af, at et flertal altid har ret, lader medierne skinne igennem, at et udvalg af fremragende videnskabsmænd og -kvinder i fællesskab med et antal udvalgte »almindelige« mennesker, nu er nået så vidt med oplysning og

tænkning, at man nu på ren »dansk basis« kan gøre forsøg på at skabe bred debat i den lille nationale enhed, der kaldes Danmark.

Det er nødvendigt at gøre opmærksom på, at debatten, f.eks. i radioen bærer stærkt præg af at lægge vægt på faglige forhold, idet man direkte nævner, at disse i adskillige tilfælde direkte står i modstrid med katolske opfattelser.

Man bør se bort fra den reklamemæssige form både i tilrettelæggelsen af udsendelserne og i mange

af de faglige indlægs fremragende tekniske klarhed - og derefter passe på også at holde hovedet klart, hvilket kan medføre følgende spørgsmål for enhver kristen:

- Er etik overhovedet undergivet menneskets bestemmelse på anden måde end som efterfølgelse af skaberens vilje?

- Er opdeling af etik i »fagområder« ikke det samme som at gøre etik til et redskab for materialistiske studier?

- Med hvilken ret griber videnskaben ind i det skaberværk, den kun selv er

en beskeden del af? (Her må man især gøre sig klart, at al videnskab har til formål at skaffe sig svar på spørgsmål, man ikke kender).

- Den skabte verden er ikke en verden af tilfældigheder, men en verden af en orden, som Gud kender, hvor etik aldrig kan gøres til genstand for en demokratisk flertalsbestemmelse, idet mennesket derved i sin ufuldkommenhed griber ind i forhold, det ikke kan styre, men kun studere.

Videnskaben har ingen ret til at udføre produktudvikling. Etikken er uløseligt forbundet til den skabende Guds vilje.

Helle og Robert Hansen

Ikke-rygere

»Ikke-rygerne er nogle tågehorn«, skrev den kendte læge *Tage Voss* for nogle måneder siden, og den hetz, man nu har startet mod vore præster, synes at bekræfte det. Lad dem dog ryge, de må jo undvære mange af de fornøjelser, vi andre har mulighed for at have, og hvis den røg, de enøjede fanatikere indånder under menighedsrådsmøderne, er den eneste forurening, de bliver udsat for, kan den ikke engang registreres.

Jeg forstår da udmærket, at man gerne vil leve så længe som muligt, det vil jeg bestemt også, men hetzen mod rygerne er at

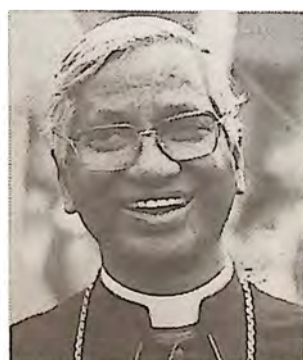
skyde gråspurve med kanoner, for den forurening er for intet at regne mod den forurening, der skyldes industrien, udstødningen fra bilerne, røgen fra oliefyrene m.m.m. Man må vel derfor gå ud fra, at de, der har begået læserbrevne, selvfølgelig afstår fra selv at have bil og i øvrigt ikke lader sig transportere af biler, herunder busser, samt at de undlader at fyre og så i øvrigt er forkæmpere for indførelsen af atomkraft, der er den eneste rene kraftkilde.

Og hvad med kosten: Mange af dem, der hetzer mod rygerne, æder sig med største fornøjelse

ihjel p. g.a. forkerte spisevaner, spisevaner, der efterhånden slår stadig flere ihjel og skyld i tyktarmskræft. Hvad med at bruge kræfterne på at kæmpe for bedre fødevarer, f.eks. at mælken ikke homogeniseres, for ifølge foretagne undersøgelser, kan homogeniseret mælk medføre begyndende åreforkalkning allerede i 20-års alderen. Sådan kunne man blive ved.

Et af vor elskede katolske kirkes og dermed dens medlemmers fornemste kendetegn er aldrig at være fanatisk. Lad os for Guds skyld bevare denne tolerance overfor andre og overlade det sekteriske til sekterne i dette ords videste forstand - det næste kunne ellers nemt være, at der ikke mere må drikkes vin til Den Hellige Nadver, fordi det kunne have en demoraliserende indflydelse og medføre, nogle blev alkoholikere. Kun fantasien sætter en grænse for, hvad man kunne finde på.

Jeg synes med andre ord, at det er en rodet kampagne, man har startet. *Poul Craulner*

Kardinal Simon Lourdasamy. Foto KNA.

Kritik er et spørgsmål om kærlighed

Ruth Kreutzberg skriver i bispedømmebladet »Kirchenbote« for Osnabrück, at evnen til at øve kritik savnes i kirken

I menighedsrådet ramler meningene mod hinanden. Liturgi-udvalg og ungdomsrepræsentant strider med sognepræsten om den sidste ungdomsmesse. »Dødkedelig«, - »der blev prædikeret hen over hovedet på de unge«, - »kun halv-dårlige popmelodier som salmer«, - »manglende mod til at tage fat på de brændende spørgsmål«, o.s.v., o.s.v.

Efter en halv times tid er luften rensset og til sidst indser alle, at deres gensidige kritik ganske vist var overdrevet, men dog berettiget i det væsentlige. Så overvejer man i fællesskab, hvordan den næste ungdomsmesse skal forløbe.

Er det et ideal-eksempel? Sikkert ikke, hvad angår skænderiet, men det var i hvert fald godt, at der åbent og ærligt blev taget stilling.

Opdragelse til kritisk sans

Kritik hører med til livet, kun den ængstelige forbyder kritik. Kritik betyder vurdering og skelnen. Derfor må den på ingen måde være negativ og ødelæggende. Også ros er kritik, en positiv og opbyggende kritik, men den er blevet sjældnen på vore kanter. Man siger »kritisk« og mener hård, negativ fordømmelse.

At kunne kritisere, skelne og vurdere er alene en menneskelig gave. Dyr kan ikke kritisere. De kan bide eller logre med halen.

Kritik kan dræbe eller give dybe sår. Hæmningsløs kritik, der kun slår løs på mennesker og situationer, kan virke kvælende på medmennesket. På den anden side hører det til menneskelig modenhed at tage imod og udtale kritik (ros såvel som dadel) med sindighed. Evne til at kritisere er et kendetegn på ledertyper.

Er kristne i stand til at øve kritik? Har kirken kritisk sans på ethvert niveau? Lærer kristne sagligt at vurdere og frimodigt at tale om mennesker, situationer, sammenhænge og udviklinger? Uden blot at forkætre de andre og hæve sig selv op på sandhedens eneste trone?

Et medlem af det førnævnte menighedsråd havde efter et møde slået op i Bibelen hjemme og fundet to eksempler, hvor Jesus kom med kritik: Farisæerne kaldte han engang »kalkede grave«. Ægteskabsbryderen skånede han for hendes selvtretfærdige dommeres fordømmelse, men siger dog til hende med stor kærlighed: Jeg fordømmer dig heller ikke, men synd ikke mere ...

Kritik er et spørgsmål om kærlighed.

Langfredags-kollekt til det Hellige Land

Langfredags-kollekten går ifølge liturgisk kalender hvert år til det Hellige Land. Generalvikar *Paul Marx* opfordrer alle katolikker i Danmark om denne dag at yde deres støtte gennem kollekten.

Præfekten for de orientalske kirker, kardinal *Lourdusamy* har i et brev til biskop *Martensen* omtalt de særlige vanskeligheder især uddannelsesinstitutionerne er i. Adskillige skoler og højere læreanstalter er lukket, og den økonomiske byrde er hård, fordi man ikke kan kræve studieafgift. Kardinalen anmoder derfor om, at man også i Danmark vil være med til at værne om de geografiske steder, som vor kristne identitet hviler på. *kk*

Lourdes-valfarten 1989

27. juni til 4. juli 1989

Lourdes er nok det mest kendte af de katolske Maria-valfartssteder overhovedet.

Lourdes er et troens og et bønnens sted, hvor tusinder af katolikker fra alle dele af verden samles.

Årets valfartstema: »Som døpte er vi levende sten i Kristi Kirke«.

Prisen for raske deltagere: kr. 5.000.-

Prisen for syge deltagere: kr. 4.600.-

Incl. priser: fly t/r + hotel + helpension.

NBI Tilmeldingsfrist for syge deltagere er den 1. maj.

Af hensyn til de syge deltagere søger vi:

Til personalegruppen:

Læger, sygeplejersker, sygehjælpere og samaritter

Har du en af ovennævnte uddannelser, og kunne du tænke dig at gøre en indsats for, at syge og handicappede kan få en uforglemmelig oplevelse i Lourdes? Da skriv til os!

Prisen for deltagelse i denne gruppe er kr. 2.700.- fly t/r + hotel + helpension.

PS! Introduktionsweekend for alle hjælpere fredag d. 26. maj til søndag d. 28. maj.

Ansøgningsfrist til personalegruppen og ungdomsgruppen: senest fredag d. 10. april.

Den Nordiske Valfart til Lourdes

Barsehøj 25
2900 Hellerup

Til ungdomsgruppen:

15 ledige pladser.

Er du mellem 17-25 år?

Kunne du tænke dig i en uge af din ferie at arbejde i et team af unge, hvor opgaven er at hjælpe syge og handicappede til at få en uforglemmelig oplevelse i Lourdes? Da skriv til os!

Prisen for deltagelse i denne gruppe er kr. 2.995.- fly t/r + hotel + helpension.

Organerne til transplantation udtages så snart hjernedøden er konstateret og mens respiratoren endnu gennemliver den lever eller den nyre, der ellers bliver beskadiget, så snart hjertedøden er indtrådt. Lægerne har nu ventet i ti år på en afgørelse om, hvornår de må betragte en patient som død ifølge lovgivningen.

Udsættelse af lovforslag koster menneskeliv

Af Ruth Plum

Det var ventet, at justitsminister *H.P. Clausen* i februar ville fremsætte et lovforslag, der i lighed med tidligere lovforslag af 15. januar 1987 og 28. oktober 1987 skulle gøre det muligt at udtage organer fra hjernedøde personer, inden kredsløbet standses.

Imidlertid måtte statsminister *Poul Schlüter* opgive at forene holdningerne til dette lovforslag inden for regeringen - og fremsættelsen af lovforslaget er igen udsendt - måske p.g.a. Det etiske Råds redegørelse om dødskriteriet.

Hertil siger overlæge dr. med. *Poul Erik Bloch Thomsen*, at »man har haft ti år til at tænke sig om i. Udsættelsen koster menneskeliv«.

Er det etisk forsvarligt at anvende hjernedødskriteriet?

– Et katolsk svar:

I 1978 nedsatte *Det økumeniske Fællesråds Studiekomité* en arbejdsgruppe, der skulle drøfte døds-kvalitet og medicinsk teknologi. Fra katolsk side deltog

dr. *Inger Høyer* og Stenogildets formand dr. *Kjeld Jensen*. Arbejdsgruppen blev hurtigt enige om at anbefale hjernedød som dødskriterium. (Se: »Døds-kvalitet«, (red.) af *Peder Nørgaard Højen*, Anis 1986, 157 s.) Om dødskriterier skriver *Kjeld Jensen* bl. a. s. 31-32:

»Fra gammel tid har man opfattet døden som indtrådt, når hjerteslag og åndedræt er ophørt. Har man overværet dødsfald nogle gange, ved man, at det ikke altid er lige nemt at fastslå, at nu er døden indtrådt, og dødsattest må da også først udstedes, når de sikre dødstegn (f. eks. dødsstivhed og ligpletter) foreligger.

De senere årtiers fremskridt inden for lægevidenskaben har muliggjort fortsat lunge- og hjertefunktion hos en patient, hvor de spontane lunge- og hjertefunktioner ophører. For mange indebærer dette bevarelse af livet og måske senere tilbagevenden til normal tilværelse, men for andre vil hjernen have været udsat for så langvarig iltmangel, at den

er ophørt med at fungere; patienten er »hjernedød«.

Hjernedød kan fastslås ved påvisning af ophør af elektriske potentialer i hjernen og ved ophør af blodgennemstrømning i hjernen - en undersøgelse, som kan foretages af alle større sygehuse. Fra mange sider har ønsket om anerkendelse af hjernedødskriteriet været fremsat«.

Der slukkes for respiratoren

»Diskussionen om dødskriteriet er stærkt knyttet til transplantationsloven«, skriver *Kjeld Jensen* og fortsætter: »I transplantationsloven fra 1967 fastholder man det gængse dødskriterium (hjertedød), men vil samtidig ikke gøre det til genstand for lovgivning. Man godtager, at man slukker for respiratoren hos en hjernedød, men organer må ikke udtages, før hjerte- og lungefunktion er ophørt. Der er en dobbeltbundethed i dette, som nærmer sig det urimelige.

Konsekvensen af, at man anerkender »hjerner-

dødskriteriet« er, at man i det øjeblik, hvor hjernedød er konstateret, betragter patienten som død og naturligvis standser al »behandling« inklusive respirator - lige så naturligt, som man fjerner infusions-slang og drop hos patienter, som er døde på anden måde.

At man udtager organer m.v. i transplantationsøjemed, forinden respirator m.v. fjernes, må findes naturligt. Personen er død. Den afdøde har naturligvis krav på al den respekt, man viser en afdød, men organbevarende foranstaltninger må være berettiget, når ellers betingelserne for anvendelse af organerne er til stede, hvad enten det foregår i selve legemet eller i kunstigt miljø uden for legemet«.

Organbevarende foranstaltninger

Kjeld Jensen gør altså opmærksom på, at der også i Danmark slukkes for respiratoren, når hjernedøden er konstateret. Når hjertet efter kortere eller længere tid holder op med

at slå, kan man - med de pårørendes tilladelse - udtage organer til transplantation, altså inden de »sikre dødstegn« (dødsstivhed og ligpletter f. eks.) er indtrådt. Når de er indtrådt, er forrådnelsen af organerne nemlig så vidt fremskreden, så de ikke længere kan benyttes til transplantation.

Når man under de nuværende forhold udtager nyre og bugspytkirtler til transplantation, har kredsløbet - og dermed iltningen af organerne - været standset et stykke tid, hvorved disse organer har lidt nogen skade. Man ser da også ved nyretransplantationer, at der kan gå flere dage, inden den indtransplanterede nyre - om overhovedet - begynder at fungere. Man må da fortsætte med nyredialyse, indtil donornyren går igang - hvis den da gør det.

Når det drejer sig om transplantation af hjerte eller lever, er det imidlertid helt nødvendigt, at disse organer ikke har været udsat for iltmangel, inden de udtages og de organbevarende foranstaltninger uden for organismen sættes i gang. Hjertet skal jo i gang med det samme.

Livet er en rigdom og døden en naturlig begivenhed

21. oktober 1985 talte paven *Johannes Paul II* til en gruppe læger, der var i Rom for at drøfte »den kunstige forlængelse af livet og bestemmelsen af det nøjagtige dødsøjeblik« (omtalt i »katolsk orientering« nr. 3 1987). Her sagde paven bl.a.: »Livet er en rigdom og døden en naturlig begivenhed«.

Selv om døden er en »naturlig begivenhed« er den dog for enhver af os den aldeles skelsættende

begivenhed, og som *Grundtvig* siger: »At sige verden ret farvel i livets gry og livets kvæld er lige tungt at nemme...« Der er mennesker iblandt os, der havde håbet på, at deres »farvel« kunne udskydes lidt endnu. Med spænding havde de set hen til fremsættelsen af lovforslaget om hjernedødskriteriet og havde håbet på, at det blev vedtaget. De er skuffede!

De er kun få i forhold til de mange, mange andre alvorligt syge mennesker, der ser døden nærme sig.

Men det er svært at se en snarlig og uundgåelig død i møde, når man ved, at man kan få et godt liv endnu i adskillige år, hvis et andet menneske vil testamente én det hjerte eller den lever, som ellers vil blive begravet eller brændt, efter at også de »sikre dødstegn« er indtrådt hos en hjernedød, og dødsattesten udstedt. Og vi ved jo, at der er mange som, - om de nu har oprettet donortestamente eller ej - gerne, når de selv er døde, vil hjælpe andre mennesker til at fortsætte deres jordiske liv.

Johannes Paul II kan sætte livets rigdom og dødens naturlighed side om side, fordi han (og vi) ikke deler *Det etiske Råds* synspunkt, når de på s. 11 i rådets redegørelse om dødskriteriet skriver, at »døden dybest set for den enkelte betyder: personens ophør med at eksistere«.

Vi tror, som det bl.a. siges i de afdødes præfation: »for dine troende, Herre, forandres livet, det berøves dem ikke ...« Vi tror ikke, at døden betyder »personens ophør med at eksistere«; vi tror på de helliges samfund.

Påskerefugium på Magleås

afholdes i år igen fra Skærtorsdag den 23. marts til Påskesøndag den 26. marts evt. til Påskemandag den 27. marts.

Ledelse: pater Pierre Grégoire, o.p. og abbed Edward Stappers, o.p.ræm.

Påskerefugium vil koncentrere sig omkring påskens begivenheder, således at gudstjenesterne og oplæg til dem vil være midtpunkter.

Erfaringen har vist, at deltagerne foretrækker et program, der ikke er lagt for stramt. Der vil dog være tilbud om gruppesamtaler.

Alle, der føler behov for såvel ro som fællesskab i påsken, er velkomne.

Tilskud fra fonden »Magleås Venner« o.a. gør det muligt at fastsætte prisen til kr. 650.- til og med Påskesøndag kl. 14.00 - og kr. 785.- til og med 2. Påskedag kl. 14.00. Ankomstdagen (Skærtorsdag) begynder med eftermiddagskaffe kl. 15.00 og afrejsedagen slutter med frokost.

Tilmelding: til Magleås' sekretariat på hverdage mellem kl. 9.00 og 16.00 på tlf. 02 81 07 15 eller skriftligt til Magleås, Høsterkøvej 6, 3460 Birkerød.

Ved tilmelding indbetales depositum kr. 200.- på giro 4284429 eller ved check til sekretær Elin Udum.

Kristus er Vejen, Sandheden og Li

Af pave Johannes Paul II

Kære unge!

Jeg er glad for nok en gang at være sammen med jer for at bekendtgøre fejringen af den 4. verdens ungdomsdag. I min samtale med jer har denne dag bestemt en særlig vigtig plads. Den giver mig en kærlig og en kærlig lejlighed til at tale med unge ikke kun i ét land, men i hele verden og til at sige til hver enkelt af jer, at paven nærer så megen kærlighed og så meget håb til jer, så han lytter meget opmærksomt til jer og gerne vil svare til jeres inderste forventninger.

Verdens ungdomsdagen 1989 vil koncentrere sig om Jesus Kristus som vor vej, vor sandhed og vort liv (sml. Joh. 14,6). Derfor må den for jer blive dagen, hvor I på en ny, en mere moden og en dybere måde opdager Kristus i jeres liv.

At være ung er allerede i sig selv en speciel og enestående rigdom for enhver ung mand og enhver ung kvinde (sml. Apostolsk Skrivelse til verdens ungdommen 1985, nr. 3).

Denne rigdom består blandt andet i, at I er i en alder, hvor man gør mange vigtige opdagelser. Enhver af jer opdager sig selv, sin personlighed, meningen med sit liv, det gode og det ondes realitet. I opdager også hele den verden, der omgiver jer - menneskenes verden og naturens verden. Mellem alle disse mange opdagelser er der imidlertid én, som ikke må mangle, og som er af fundamental betydning for ethvert menneske: *den personlige opdagelse af Jesus Kristus*. At opdage Kristus igen og igen og mere og mere er den mest vidunderlige oplevelse i vort liv. Det er derfor, jeg i anledning af den forestående ungdomsdag vil stille enhver af jer nogle meget vigtige spørgsmål og antyde svarene.

Kristus er vejen

- *Har I allerede opdaget, at Kristus er vejen?*

Ja, Jesus er for os den vej, som fører til Faderen - den eneste vej. Enhver,

der ønsker at opnå frelse, må gå ad denne vej. I unge vil ofte befinde jer ved en korsvej og ikke vide, hvilken vej I skal vælge, hvilken vej I skal gå. Der er så mange veje, der fører vild, så mange overfladiske løsninger, så mange tvetydige svar. Glem i sådanne øjeblikke ikke, at Kristus med sit evangelium, sit eksempel, sine bud altid og alene er den sikreste vej, der fører til fuld og varig lykke.

Kristus er sandheden

- *Har I allerede opdaget, at Kristus er sandheden?*

Sandhed er menneskedens dybeste behov. Især unge hunger efter sandheden om Gud og mennesket, om livet og om verden. I min første rundskrivelse *Menneskets Forløser* skrev jeg: »Mennesket, der ønsker at forstå sig selv til bunds - og ikke blot efter sit væsens umiddelbare stykkevis, tit overfladiske og endda illusoriske kendetegn, må med al sin uro, usikkerhed og med sin svaghed og

syndighed, med sit liv og sin død nærme sig Kristus« (Nr. 10). Kristus er det sandhedens ord, som Gud selv har udtalt som svar på alle menneskehjertets spørgsmål. Han er den, der helt åbenbarer os menneskets og verdens mysterium.

Kristus er livet

- *Har I allerede oplevet, at Kristus er livet?*

Enhver af jer vil så gerne leve livet helt og fuldt. I lever med store forhåbninger, med så mange glimrende fremtidsplaner. Men glem ikke, at livet i dets sande fylde kun kan findes i Kristus, som døde og opstod for os. Kun Kristus formår at fylde menneskehjertet helt. Han alene skænker livskraft og livsglæde trods alle begrænsninger og ydre forhindringer.

Ja, at opdage Kristus er den skønneste oplevelse i jeres liv. Men det er ikke nok kun at opdage ham én gang. At opdage ham er samtidig en indbydelse til at søge ham mere og mere,

til at lære ham endnu bedre at kende gennem bøn, ved at deltage i sakramenterne, ved at meditere over hans ord, gennem undervisning og ved at lytte til kirkens lære. Det er vor vigtigste opgave, hvad Paulus havde forstået så godt, da han skrev: »for mig er det at leve Kristus« (Fil. 1,21).

Hvis den genopdagelse af Kristus er ægte, resulterer den altid i ønsket om at bringe ham til andre, i en forpligtelse til apostolat. Netop dette er den anden retningslinie for den kommende ungdomsdag.

Kristi befaling: »Gå ud i al verden og forkynd evangeliet for al skabningen« (Mark. 16,15) er rettet til hele kirken. Hele kirken er derfor ifølge sit væsen missionerende og evangeliserende (sml. Det andet Vatikankoncil dekret om kirkens missionsvirksomhed, nr. 2). At være kristen betyder at være missionær, at være apostel (sml. Det andet Vatikankoncil dekret om lægfolkets apostolat, nr. 1). Det er ikke nok selv at opdage Kristus - I skal bringe ham til andre!

Brug for mange nye apostle

Verden er i dag et eneste stort missionsland, selv i lande med en gammel kristen tradition. Overalt er nyhedenskab og den fremadskridende sekularisering en stor udfordring til evangeliets budskab. Men samtidigt åbner der sig i vore dage rige muligheder for at forkynde det glade budskab. Vi ser for eksempel en voksende længsel efter det hellige, efter ægte værdier, efter bøn. Og derfor har verden i dag

brug for mange apostle - især unge og modige apostle. I unge har på en særlig måde den opgave at vidne i dag om troen; en forpligtelse til at bringe Kristi evangelium - vejen og sandheden og livet - ind i det tredje kristne årtusind for at opbygge en ny kultur - en kærlighedens, retfærdighedens og fredens kultur.

Inspireret af Evangeliet

Enhver ny generation har brug for nye apostle. Dette betyder en særlig sendelse for jer. I unge er de vigtigste apostle og forkyndere af evangeliet til den ungdom, der i dag møder så mange udfordringer og så meget, der er truende (sml. Det andet Vatikankoncil dekret om lægfolkets apostolat, nr. 12). Det er frem for alt jer, der kan forkynde evangeliet, og ingen anden kan træde i jeres sted dér, hvor I studerer, og i jeres arbejde og i jeres fritid.

Mange af jeres jævnaldrende kender ikke Kristus eller kender ham ikke godt nok. Så I kan ikke forholde jer tavse og ligeglade! I må have mod til at tale om Kristus, og til at vidne om jeres tro ved en livsstil, der er inspireret af evangeliet. Paulus skrev: »Ve mig, om jeg ikke forkynder evangeliet!« (sml. 1. Kor. 9,16). Det er en stor afgrøde, evangeliet skal forkyndes for, og der er brug for mange arbejdere. Kristus stoler på jer og regner med jeres medarbejde. I anledning af den forestående ungdomsdag indbyder jeg jer derfor til at forny jeres apostolske engagement. Kristus har brug for jer! Besvar hans kald modigt

Pavelig rundskrivelse oversat til dansk

Omsorgen for de sociale forhold

For ét år siden udsendte pave Johannes Paul II sin syvende rundskrivelse »Omsorgen for de sociale forhold« (Sollicitudo rei socialis). Den blev udgivet i anledning af 20 års dagen for pave Paul VI's rundskrivelse »Om folkenes fremskridt«. Med den ny rundskrivelse aktualiserer paven den katolske kirkes sociallære.

Retfærdig fordeling

Markedsmekanismer og økonomi slår efter pavens mening ikke til, når det drejer sig om at udjævne den voksende kløft mellem rige og fattige lande og komme underudviklingen til livs. Han opfordrer i denne sociale rundskrivelse det internationale samfund til at erstatte nuværende afhængighedsforhold, uretfærdige strukturer og mistillid med solidaritet og samarbejde.

En »ren ophobning af materielle goder og tjenesteydelser« kan let blive til skade for mennesket, hvis de ikke »er knyttet til en moralsk grundholdning« og sigter mod menneskeheden sande vel, betoner paven.

En udvikling, der er i overensstemmelse med menneskets rettigheder, forudsætter, at der gøres en ende på social, politisk og religiøs undertrykkelse, at enhver form for diskriminering standses, og menneskerettighederne sikres.

Hovedårsagen til underudviklingen er efter pavens mening Øst-Vest konflikten, der drager Den tredje Verden med ind i ideologiske og militære modsætninger. Dette fører uvægerligt til splittelse inden for disse lande og ofte også til borgerkrige.

Paven kritiserer såvel den liberale kapitalisme som den kollektivistiske marxisme. Samtidig fordømmer han stærkt, at der anvendes umådelige midler til våbenfabrikation, midler, der kunne anvendes til at bekæmpe nøden i verden. Både i Øst og Vest er der en tendens til imperialisme.

Hvis ikke profitbegær og stræben efter magt erstattes med solidaritet og samarbejde, kan nøden og elendigheden ikke overvindes hverken i udviklingslandene eller i de industrialiserede lande.

Menneskene er forenede i en fælles skæbne

Med eftertryk forsvarer paven retten til privat virksomhed, som imidlertid må være socialt orienteret. En begrænsning af denne ret i en påstået ligheds navn lammer og ødelægger

borgernes kreativitet og arbejdslyst.

Den voksende forståelse for menneskerettigheder og solidaritet samt en viden om menneskenes indbyrdes afhængighed betragter paven som en positiv tendens til en ny »moralisk interesse for menneskeheden store problemer«.

»Mere end tidligere er menneskene sig bevidste, at de er forenede i en fælles skæbne, som de i fællesskab må udforme, hvis en katastrofal udvikling skal forhindres«, og paven betoner, at hertil hører respekt for livet, arbejde for freden, som enten tilhører alle eller ingen, ligesom en indsats for fred og retfærdighed og omsorg for miljøet.

Pave Johannes Paul II: *Omsorgen for de sociale forhold*, Ansgarsstiftelsens Forlag, 62 s., kr. 45.

Kristus er virkelig opstået fra døden

Rom, (KIPA) - Pave Johannes Paul II betoner Jesu Kristi opstandelse som en historisk kendsgerning. »Apostlen Paulus begrundet sin tro på Kristi opstandelse klart og tydeligt på en konkret historisk kendsgerning, berettet af øjenvidner«, udtaler paven. Hermed er alle andre forklaringer uden hold, f. eks. dem,

der ser Jesu opstandelse som »et produkt« af omgivelserne uden noget historisk grundlag eller som en subjektiv trosforestilling hos apostlene eller i urkirken. Johannes Paul II opfordrer de troende til ligesom apostlene troværdigt at vidne om Jesu opstandelse.

t (Joh. 14,6)

og med den begejstring, der hører til jeres alder.

Det berømte valfartssted Santiago de Compostela i Spanien vil være en meget vigtig ramme om fejringen af denne ungdomsdag 1989. Som jeg allerede har fortalt jer, vil jeg, efter den almindelige fejring af jeres fest i lokal-kirkerne - palmesøndag - sætte stævne ved valfartsstedet. Ligesom I vil jeg selv komme dér som pilgrim den 19. og 20. august 1989. Jeg er sikker på, at I vil efterkomme min indbydelse, ligesom I gjorde ved det uforglemmelige møde i Buenos Aires i 1987.

Mødet i Santiago vil i hvert fald være et øjeblik, som hele universalkirken vil deltage i, et øjeblik med åndeligt fællesskab også for dem af jer, der ikke vil være i stand til at være fysisk til stede. I Santiago vil de unge repræsentere alle verdens lokal-kirker; I vil alle være arvinger til »Santiago-vejen« med den indre trang til at forkynde evangeliet.

Santiago de Compostela er et sted, som har spillet en meget vigtig rolle i kristendommens historie, og derfor er dets åndelige budskab i sig selv meget talende. Gennem århundrederne har dette været et sted, »med stor tiltrækningskraft, hvor Europa og hele kristenheden mødtes ... hele Europa samlede om ihukommelsen af Jakob gennem netop de århundredere, hvor det udviklede sig til et homogent og åndeligt forenet kontinent« (sml. Tale ved Europa-festen i Santiago de Compostela, 9. november 1982, i Insegnementi V 13, 1982, s. 1257-1258).

Troens historiske fundament

Ved den hellige Jakobs grav ønsker vi at få at vide, at vor tro har historiske fundament; den er ikke blot noget svævende og forbigående. I vor tid, der er kendetegnet af en betænkelig relativisme og en stor værdi-forvirring, må vi altid huske, at som kristne er vi virkelig opbyggede på apostlenes grundvold med Jesus Kristus selv som hovedhjørnesten (sml. Ef. 2,20).

Ved apostlens grav ønsker vi også igen at tage imod Kristi befaling: »I

skal være mine vidner ... indtil jordens ende« (Ap. G. 1,8). Den hellige Jakob var den første til at besegle sit trosvidnesbyrd med sit blod. Han er et eksempel og en fremragende lærer for os alle.

Kirken på vej

Santiago de Compostela er ikke blot et valfartssted. Det er også en vej: et tæt-vævet net af pilgrimsveje. »Santiago-vejen« var i århundredere en omvendelsesvej og et usædvanligt vidnesbyrd om tro. Langs denne vej rejste der sig synlige monumenter over pilgrimenes tro: kirker og herberger.

En valfart har en meget dyb åndelig betydning; den kan i sig selv være en vigtig form for katekese. Kirken er - som Det andet Vatikankoncil mindede os om - Guds folk, som »vandler i længsel efter den kommende og blivende stad« (sml. Det andet Vatikankoncils dogmatiske konstitution om kirken, nr. 9). I vor tid genoplives skikken med valfarter, især blandt ungdommen. I dag er I blandt dem, der er mest tilbøjelige til at opleve en valfart som en »vej« til indre fornyelse, til en fordybelse af troen, til en styrkelse af fornemmelsen for fællesskab og solidaritet med jeres brødre og søstre og som en hjælp til at opdage jeres personlige kald. Jeg føler mig sikker på, at takket være jeres

ungdommelige begejstring vil dette år blive vidne til en ny og rig udvikling af »Santiago-vejen«.

Krævende program

Programmet for denne ungdomsdag er meget krævende. For at I skal få udbytte deraf har I brug for en særlig åndelig forberedelse under jeres hyrers ledelse, i jeres bispedømmer, sogne, foreninger og bevægelser. Dette vil være nødvendigt både med hensyn til palmesøndag og til valfarten til San-

tiago de Compostela i august 1989. Ved begyndelsen af denne forberedelsesfase retter jeg til enhver af jer apostlen Paulus' ord: »I skal derfor ... vandre i kærlighed ... I skal vandre som lysets børn« (Ef. 5,1. 2. 8). Gå ind i denne forberedelsesperiode med disse tanker.

Begiv jer så afsted, siger jeg til alle jer unge pilgrimme på »Santiago-vejen«. Prøv i disse valfartsdage at generobre den ånd, der besjælede tidligere tiders pilgrimme, der var modige vidner om den

kristne tro. Lær undervejs at opdage Jesus, som er vor vej, vor sandhed og vort liv.

Til Spaniens unge katolikker

Til slut vil jeg gerne rette et særligt opmuntrende ord til de unge i Spanien. Denne gang er det jer, der viser gæstfrihed mod jeres brødre og søstre fra hele verden. Jeg ønsker for jer, at dette møde i Santiago må sætte dybe spor i jeres liv og blive til en åndelig fornyelse for jer alle.

Kære unge, mit budskab til jer slutter med en fredshilsen til jer alle, hvor I end befinder jer. Jeg betror den igangværende forberedelse og fejringen af verdensungdomsdagen 1989 til Marias, apostlenes dronning, særlige beskyttelse, og til den hellige Jakob, som gennem århundrederne er blevet dyrket i det gamle valfartsland i Compostela. Lad min apostolske velsignelse som opmuntring og som tegn på mine gode ønsker ledsage jer på hele jeres vej.

For unge over 19 år:

Giv ét år af dit liv for mennesker i nød!

Har du lyst til at arbejde med og blandt flygtninge, hjemløse, asylansøgere, unge, børn, fanger, ensomme, fysisk eller psykisk handicappede, så har du muligheden for nye oplevelser og et spændende udlandsophold. JEV, Jesuit European Volunteers giver unge over 19 år, der har en faguddannelse, studenter- eller HF-eksamen, chancen til i ét år at gøre en indsats til, hvor der er mest behov.

»Erfaringerne fra arbejdet og kontakten med mennesker i nød kan præge ens liv langt ud over dette ene år«, siges det i en lille folder, som jesuitterne i Danmark, der er til-

knyttet JEV, har udgivet. Voluntørerne har tæt kontakt med jesuitterne, der er med til at præge arbejdet.

Fire grundtanker

JEV har som grundlag fire grundtanker: Evangeliets forkyndelse omfatter *indsatsen for retfærdighed*, der er mere end blot forbigående lindring af smerte og nød. *Spirituel* begiver voluntøren sig gennem samtale, meditation, ved bøn og liturgi på vej mod Gud, mod sig selv og mod næsten. Jesuitterne er her behjælpelige.

Voluntørerne, der kan være både unge mænd og kvinder, katolikker og ik-

ke-katolikker, lever sammen i et *kristent fællesskab* med en *jævn livsstil*.

JEV vil sørge for gratis kost og logi samt lomme-penge, men kræver, at man binder sig for et år, og lover til gengæld, at du kommer til at arbejde hårdt. Der stilles krav om kendskab til det sprog, der tales i det land, voluntøren ønsker at rejse til. Der er mulighed for at komme til Vesttyskland, Østrig, Holland, Belgien, Schweiz, England, USA, Columbia eller Filippinerne.

En tidligere voluntør, der levede i et fællesskab bestående af 8 personer mellem 19 og 29 år, siger bl.a. om sin oplevelse: »Vi

arbejder på forskellige felter, men altid i sociale brændpunkter. Vi kom tæt på menneskelig nød, fattigdom og ensomhed, og for de fleste af os var det nyt og rystende. Tit følte jeg mig afmægtig og hjælpeløs. Jeg mærkede, at jeg ikke kunne ændre forholdene afgørende. Men efterhånden lærte jeg at se veje og muligheder, også i de små skridt«.

Oplysninger

Nærmere oplysninger om JEV hos Jesuitterne, Ryesgade 26, 8100 Århus C, Skt. Kjeldsgade 3, 2100 København Ø eller Stenosgade 4 A, 1616 København V.

kk

Redaktionen vil under denne rubrik bringe en række korte populære artikler om paven og om den katolske kirke i dag. Hensigten er at hjælpe katolikker med lidt baggrundsstof, som bl.a. kan være nyttigt i hverdagens samtaler med ikke-katolikker i anledning af pavens besøg i Danmark.

Vatikanet - verdens mindste stat

Vatikanet er mange ting på en gang. En bydel i Rom, en borgerlig stat med pave Johannes Paul II, som statsoverhoved, stedet for den centrale ledelse af den katolske kirke, centret for det pavelige diplomati, et sted af stor åndelig betydning for 800 millioner katolikker verden over.

Vatikanet er en selvstændig stat på kun 44 ha

beliggende i Rom. Pave Johannes Paul II er statsoverhoved for denne verdens mindste stat. Over apostlen Peters grav byggede kejser Konstantin en kirke, som stod i 12 århundreder. Den blev afløst af den velkendte Peterskirke, en renæssancebygning, som i dag beundres af tusinder af pilgrimme og turister. Det er her paven holder bl.a. julenatsguds-

tjenester, som hvert år bringes i dansk TV.

Reform af kirken

Peterskirken var også stedet for de to store såkaldte økumeniske kirke-møder, Det første Vatikankoncil (1869-70) og Det andet Vatikankoncil (1962-65). På det sidste koncil, hvor den katolske kirke blev reformeret, del-

tog mere end 2200 biskoper fra hele verden.

Efter folkevandringens uro mellem det 5. og 8. århundrede opstod pavestaten, pavedømmets verdslige magt, som har undergået mange forandringer i tidernes løb. Endnu i 1858 dækkede kirkestaten næsten 13.000 kvadratkilometer i det centrale Italien, da den blev tvangsindlemmet i det forenede italienske kongedømme. I 1870 blev pavestaten ophævet, da Rom blev Italiens hovedstad.

Pavestolen selvstændig

I 1929 blev pavens selvstændige område genoprettet, men indskrænket til de 2,5 kvadratkilometer inden for Vatikanets mure omkring Peterskirken og museerne. Ved denne aftale mellem den italienske stat og kirken, den såkaldte Lateran-traktat fra 1929, anerkendtes pavestolens suverænitet som en stat i staten.

Denne selvstændighed markeres bl.a. ved politisk

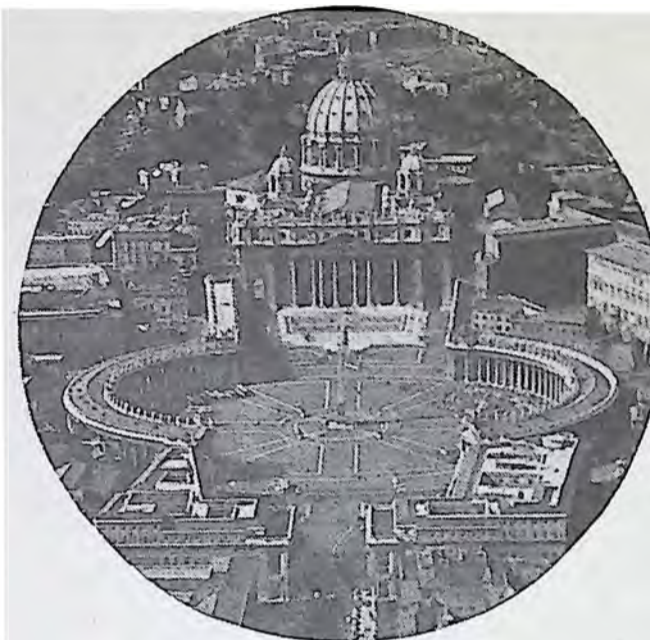
uafhængighed af Italien, egen valuta, egne frimærker, eget gult/hvidt flag, egen radio med daglige udsendelser på 32 sprog. Vatikanet har også egen TV-station. Verdens mindste stat har også det mindste antal offentligt ansatte, nemlig 2000, hvoraf kun de 400 bor i selve Vatikan-staten.

Pavestolen

Pavestolen er navnet for den katolske kirkes udadrettede aktivitet i verden, med egen diplomatisk repræsentation og egne retsinstanser. Det er pavestolen, der sender delegater eller ambassadører til FN og til de lande, der anerkender Vatikan-staten. Disse lande har selv en ambassadør ved pavestolen. Danmark har således for få år siden anerkendt Vatikan-staten og har nu en ambassadør ved pavestolen.

Administration

Kirkens indadrettede aktivitet administreres af kurien, der består af kontorer (kaldet kongregationer) svarende til et lands ministerier.

MAGLEÅSKURSUS:

Gregoriansk sang for alle

Kursus på Magleås fra fredag den 7. april 1989 kl. 19.30 til søndag den 9. april 1989 efter frokost.

»Kirken anerkender den gregorianske sang som den romersk-katolske kirkes egen; det er således den, der, alt andet lige, bør optage førstestolen...« Sådan står der i »Konstitutionen for liturgi« (1964) artikel 16.

Tankevækkende, ikke sandt!

Nu er der mulighed for selv at synge gregoriansk sang under kyndig vejledning. Denne vor sangskat anses af mange, også uden for den katolske kirke for at være blandt den smukkeste musik, der er frembragt, og kvalitetsmæssigt og spirituelt at ligge på linje med J.S. Bachs kirkemusikalske værker.

I den splittede verden vi lever i, trænger vi til en smuk og meditativ musik, der kan løfte sjælen op til Gud. Den gregorianske sang, hvis guldalder var det 6.-8. årh., besidder netop disse egenskaber, som ifølge nogle læger har en terapeutisk funktion, idet den modvirker stress.

Vi vil gerne indbyde alle, der har lyst til at stifte bekendtskab med gregoriansk sang til kursus på Magleås.

Kurset vil omfatte: Sang, en kort historisk redegørelse samt teori såsom neumer, semiologi og modalitet; hvad står disse begreber for?

Repertoire: Ordinarium til 1. og 9. messe. Propriumsleddene til 3. søndag i påsken, samt udvalgte stykker fra påsketiden. Gregoriansk komplet.

Kurset ledes af Eva Rungwald, Jette Thomsen og undertegnede. Kursets præst vil være generalvikar Poul Marx O.M.I.

Prisen for kurset er kr. 475.-. Der kan søges om støtte til dette ved skriftlig henvendelse til undertegnede. Ingen må blive hjemme af økonomiske grunde.

Tilmelding sker ved indbetaling af depositum kr. 200.- eller hele kursusbeløbet. Betaling enten ved check eller på giro 4 28 44 29, mærket:

»Gregoriansk sang« 7.-9. april 1989.

Tilmelding sendes til: Elin Udarn, Magleås, Høstekøbvej 6, 3460 Birkerød, telefon 02 81 07 15.

Tilmelding skal ske inden torsdag den 30. marts.

Forespørgsler vedrørende kurset: Jan Lange, Bakkevænget 21, 2820 Gentofte, telefon 01 65 88 75.

Program, deltagerliste m.v. vil blive tilsendt ca. en uge før weekenden. På glædelig gensyn.

Jan Lange
kursuskonsulent

Bøger

Bog om paven og kirken for større elever i skolerne

»Mordforsøg på en præsident fra en stormagt ville skabe uro i verden - mere end et mord på en pave ville gøre. Alligevel er der nogen, som har forsøgt at dræbe paven. Hvem er da denne Johannes Paul II?

Hvad er det for en kirke, han er overhovedet for? Og hvilken rolle spiller den katolske kirke i verden i dag?« Det er nog-

le af de spørgsmål »Troens stormagt - om paven og den katolske kirke« søger at give svar på.

Forfatteren er selv skolelærer

Bogen, der er udgivet på Gyldendal i serien »Fakta om...«, er beregnet på skolernes større klasser, og den lette jour-

nalistiske stil skærper interessen hos eleverne og vil ganske givet lette undervisningen om den katolske kirke for læreren.

Forfatteren til »Troens stormagt«, Kim Møller Hansen, er skolelærer på den katolske Skt. Josephs Skole i Ringsted. Bogen er rigt illustreret og kan anvendes og læses også af voksne. *kk*

»Troens stormagt - om paven og den katolske kirke«, af Kim Møller Hansen. Gyldendal i serien »Fakta om...«, 32 s., kr. 62.

KVIP

Katolsk Videoproduktion

Skt. Kjeldsgade 3, 2100 Kbhv. Ø.
01 20 93 37

Troens stormagt - om paven og den katolske kirke

Af Kim Møller Hansen. 32 sider, ill. Kr. 62,00.

»...hvis man vil vide mere om, hvem denne pave er, som kan give danske præster gåsehud, lønner det sig at læse denne lille bog... fortæller om den polsk-fødte paves baggrund i modstandskampen mod nazis-

men, om hans udnævnelse til kardinal i 1967 og om valget til pave... viser også, hvordan pavens personlige mod og hans politiske taler får diktatorer til at skælve i øst og vest... en god introduktion til den celebre gæst...»

- Flemming Chr. Nielsen, Jyllands-Posten

Gyldendal

- bestilles hos boghandleren

Vi ønsker læsere og annoncører en glædelig påske.

En dialog må være mulig

En journalist, en filosof og en kuriekardinal udtaler sig

Rom (KIPA) - Det er muligt, at pave Johannes Paul II er interesseret i at optage en dialog med underskriverne af Köln-erklæringen, antyder Vatikan-journalisten Gian Franco Svidercoschi i det romerske dagblad »Il Tempo«. Svidercoschi var i en periode vicechefredaktør for »Osservatore Romano«.

Svidercoschi mener, at det ville være en risikabel fejlreaktion, hvis Rom enten ville ignorere Köln-erklæringen eller blot svare på den med hårdhed og dermed »lukke et par døre mere for fornyelsesprocessen«.

være begrænset til intellektuelle kredse, er det dog uundgåeligt, at den også vil have »virkninger på basis«.

Et tegn på indstillingen i den vatikanske top ser Svidercoschi i reaktionen fra formanden for den tyske bispekonference, biskop Karl Lehmann. Han udtalte, at det er legitimt også inden for kirken åbent at udtale sig om vanskelige og kontroversielle emner, hvorefter det dog kan komme an på, i hvilken ånd man gør modsigelser gældende.

Dialog eller impuls?

En dialog mellem Vatikanet og underskriverne af Köln-erklæringen »naturligvis uden at fravige pontifikatets linje, men også uden at forsømme lejligheden til at forstå omfanget og baggrunden for meningsforskellene, ville være et afgørende skridt«, siger Svidercoschi, - ikke kun for at klare den aktuelle konflikt, men også for at give impulser til »den til sløvhed forfaldne teologi« og Roms lederrolle, »hvor man alt for ofte kun synes interesseret i at garantere ortodoksien«.

Blandt iagttagere i Rom erindrer man i hvert fald om, at Vatikanet har afvist Köln-erklæringen flere gange med henvisning til

Red. Gianfranco Svidercoschi

»Fremfor alt ville det være farligt ikke at tage protestens motiver alvorligt nok, fordi der blandt dem kan være et ubredt ubehag og en »antiromersk effekt«. Selv om denne holdning kan synes at

Jesuitter-professorer om Köln-erklæringen

Frankfurt, (KIPA) - Professorerne ved jesuitterhøjskolerne i Frankfurt, München og Innsbruck kritiserer den såkaldte Köln-erklæring for upræcise formuleringer og en følelsesbetonet atmosfære i teksten, som »muligvis blot vil forstærke den i forvejen vanskelige situation«. Köln-erklæringen udtrykker en lang række teologi-professorers kritiske mening om pavens embedsførelse.

Jesuitter-professorerne har »efter en lang, indgående fælles drøftelse ikke ønsket at være medunderskriverne på erklæringen«, udtaler rektoren for den

filosofisk-teologiske højskole Skt. Georgen i Frankfurt, Werner Löser i et interview i et af de tyske kirkeblade.

Til Köln-erklæringens bemærkning om, at bispeembeder besættes under manglende hensyn til den lokale kirkes forslag, erindrer Löser om, at det var Det andet Vatikankoncil udtrykkelige hensigt at styrke de lokale kirker og bispeembederne. De aktuelle konflikter hænger ifølge Löser godt nok sammen med, at »paven ikke altid handler i den nævnte koncilsteologis ånd«.

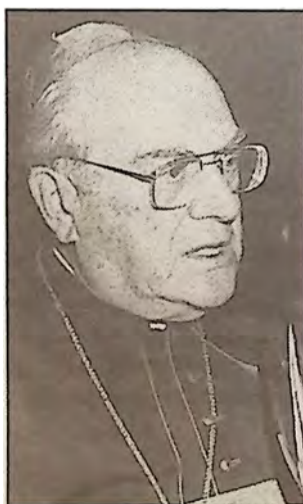

Domkapitlet i Köln bøjede sig for pavens beslutning at fastholde udnævnelsen af Berlins ærkebiskop, kardinal Joachim Meisner til Kölns nye ærkebiskop. Kapitlet opfordrede dog alle i bispedømmet til at slutte loyalt op om Joseph Höffners efterfølger. Billedet er fra indsættelsen af Joachim Meisner søndag den 12. februar. Foto: KNA.

anden side har den indflydelsesrige kuriekardinal Silvio Oddi fastslået, at man ikke kan reagere på Köln-erklæringen med en simpel afvisning eller anerkendelse.

Kardinalen har udtalt: »Vi ved godt, at problemet med svangerskabsforebyggelse berører katolikernes samvittighed, det er naturligt og forståeligt. For mange ser det ud til, hvis de da kun tænker i det rent menneskelige, at der fra kirken side i bestemte spørgsmål kun er tale om overdreven hårdhed. Jeg tror imidlertid ikke, at kirken kan ændre sin lære. For os beror moralen på gudommelige principper, og jeg tror ikke, at kirken har fuldmagt til at ændre disse principper«.

Kardinalen har videre sagt, at han også forstår, at problemet med gengifte fraskilte optager menende to »i årevis kendte« navne Norbert Greinacher

Kardinal Sebastiano Baggio.

og Hans Küng. På den sker, men det undrer ham, at også en del af biskopperne deler disse menneskers følelser.

Hæretikere med umådelige ønsker?

Kuriekardinal Sebastian Baggio har indskrænket sig til den korte udtalelse, at der »altid har været hæretikere« og »åbenbart findes de også i dag«.

Milano moralteologen Dionigi Tettamanzi har fremhævet, at kritiske diskussioner hører med til teologernes opgaver, men på »videnskabeligt niveau« uden de »umådeholdne ønsker om ulykkelige former for offentlighed omkring egne meninger«.

»Pression fra lobby-kredse«

Filosoffen Rocco Buttiglione - en af grundlæggerne af den italienske lægmandsbevægelse og af det nye filosofiske akademi i Liechtenstein - mener, at paven lastes for at udøve sit embede uden at give efter for »pression fra visse kirkelige lobby-kredse«, der udgiver sig for at være »repræsentanter for de troende«, fordi de har gode kontakter til pressen. »Paven kan ikke lade teologerne stemme om den kristne tro. Han må belære om troen, sådan som kirken har modtaget den af Kristus, også selv om han derved går imod flertallet af teologer eller står alene tilbage med nogle få troende«.

Spanske teologer støtter de 163

Madrid, (KIPA) - 23 spanske teologer, blandt dem den tidligere koncilsteolog Jose Maria Gonzales Ruiz og den forhenværende chefredaktør for det ansete katolske tidsskrift »Mission Abierta«, Benjamin Forcano, som blev afsat efter et initiativ af den pavelige nuntius sidste år, udtrykker deres solidaritet med Köln-erklæringen. 13

af de 23 teologer hører til den spanske teologforening »Johannes XXIII«.

Med støtten til Köln-erklæringen vil de spanske teologer imødegå udtalelsen fra Vatikanets talsmand Navarro Valls, om at de tysksprogede teologers erklæring alene drejede sig om »en sag af lokal betydning«.

Afviser både form og indhold

To kritiske røster i Tyskland

Tübingen, (KIPA) - Den katolske teolog Walter Kasper dementerer falske meldinger om, at også han skulle bakke de 163 teologers Köln-erklæring op. »Jeg afviser denne erklæring både i form og indhold, og jeg har ikke givet udtryk for den ringeste tvivl herom over for initiativtagerne«, siger han.

Forenkler vanskelige spørgsmål

Biskoppen af Essen, kardinal Franz Hengsbach tager ligeledes afstand fra erklæringen. Den forenkler de vanskelige spørgsmål om besættelse af bispes stole og professorater i

teologi og de alvorlige problemer omkring videregivelse af livet, udtaler han og fremhæver, at teologernes protest er propagandistisk, følelsesbetonet og alt for generaliserende, hvad der bidrager til »usikkerheden i kirken«. Johannes Paul II undrager sig ikke nogen virkelig dialog, »men den usaglige og ubroderlige form og den sårende tone i erklæringen er ikke nogen måde at omgå hinanden på i kirken«.

Den tyske bispekonference vil på sit snarlige forårsmøde under en eller anden form behandle Köln-erklæringen.

Pastor Olaf V. Sørensen 50 år præst den 18. marts

Var kansler og notar i 25 år for biskop Suhr

Den 18. marts fejrer den 82-årige pastor *Olaf V. Sørensen* 50 års dagen for sin præstevieelse i Rom i 1939. Han uddannede sig først til ingeniør og blev i 1929 cand. polyt. Om sit senere kald siger pastor Sørensen: »Klokkerne ringede først senere for mig, skønt mine studievenner på universitetet i München undrede sig over, at jeg ville være tekniker. Faktisk var jeg mere optaget i de mennesker, der betjente maskinerne.«

Lang vej til kirke

Vinteren 1932-33 var han på Danebod Højskole, Fynshav, og måtte cykle tværs over Als for at komme til søndagsmesse i Sønderborg. De beskedne forhold gjorde indtryk på ham, der hele sin ungdom, i alt 25 år, havde levet i stærkt katolsk prægede omgivelser i Luzern, Mün-

chen og Rom. Spiren til præstekald skyldes til dels højskole-opholdet, men mest hans fromme mor, der stammede fra det ærkekataliske Bayern, født *Vogesser*, som er pastor Sørensens mellemnavn.

I München blev han firmet af kardinal *Faulhaber*. Her fik han også åndelig vejledning af pater *Rupert Mayer, SJ*, som blev saligkåret i 1987.

Eneste fast ansatte på bispekontoret

Biskop *Suhr*, der var blevet biskop et par måneder tidligere, valgte ham som kansler og notar, en udnævnelse, Sørensen allerede fik som subdiakon, mens han endnu gik på kollegium i Rom. Han var i hele 25 år den eneste fast ansatte på bispekontoret, som dengang endnu hed Den katolske Kirkes Kansleri. En aften var han

næsten ved at afsende en hasteskrivelse til præsterne, der havde fået som afsender Den katolske Kirkes Knaseri. Da Olaf Sørensen senere røbede hændelsen for *Knud Ballin*, syntes denne: »Det var da kedeligt, at vi ikke fik denne meddelelse!«

Olaf V. Sørensen var biskoppens ekspeditionssekretær - en flot titel, sagde biskop *Suhr* - og meget af rutinearbejdet blev gjort lettere af biskop *Suhr*'s fynske lune, som aldrig manglede, heller ikke, når Olaf Sørensen fremsatte egne meninger og synspunkter.

Private interesser

Private interesser har Olaf V. Sørensen mange af. Han maler, fotografere. Endnu i dag er han fascineret af alt, hvad der har med jernbaner at gøre. Han var vel den første præst, der dukkede op på Svanemøllen remise for at fotografere de fem lokomotiver, der ved totiden plejede at stå under damp, rede til afgang. Han har såmænd fotograferet en

Ungdomsportræt af p. Olaf V. Sørensen.

afsporing på Hellerup station til »Katolsk Ugeblad«.

Efter sigende ville det tage ham tre år at nå gennem alle sine LP-plader, hvis han lyttede til én plade hver dag. Han er også meget interesseret i historie. Grønlands arkæologi optog ham i flere år.

I fjor skrev han en beretning på over 70 maskinskrivne sider om sine oplevelser under den anden verdenskrig. Som sognepræst i Køge havde han omsorgen for over 4000 baltiske og polske flygtninge, fordelt over ni lejre på Stevns. Det bliver hans bidrag til en bog om kirken under besættelsen, som er under forberedelse hos Odense Universitet.

www

Ægteskabsproblemer kan løses

Nyt tilbud om moderne ægteskabs-rådgivning fra oblatfædrene i Skandinavien

Mange ægteskaber forliser først for alvor, fordi ægtefællerne ikke gør noget ved problemerne, mens de endnu kan løses. Også katolske ægteskaber eller blandede ægteskaber indgæet i den katolske kirke trues af rent menneskelige svagheder og påvirkninger fra den afkristnede omverden trods begge parter oprindelige kærlighed til hinanden og deres oprindelige kald til at leve et kristent ægteskab.

Hvad gør man?

Hvad gør man, hvis man mærker, at det er ved at gå galt i ægteskabet? Hvor finder man hjælp til at blive styrket i sit kald og få kræfter til at overkomme vanskelighederne?

- Man henvender sig til oblatfædrenes ægteskabs-samtale, et arrangement der bygger på gode erfaringer på internationalt plan. Programmet omfatter et week-end ophold sammen med 3 ægtepar og en præst. I en naturlig, venlig og forstående atmosfære vil man få mulighed

for at se på sine problemer med nye øjne. Man vil få lejlighed til at genopdage rigdommen i det kærligheds fællesskab, som Gud har kaldet ægtefællerne til, og man vil få lejlighed til at erfare nye muligheder for at løse de problemer, man så gerne ville løse selv, men næsten har givet op over for.

Week-end ophold

To week-end'er er allerede afholdt i år i Oslo bispedømme. En tredje week-end afholdes 31. marts - 2. april i år. Interesserede ægtepar, hvor i hvert fald den ene ægtefælle er katolik, kan tilmelde sig.

Man kan direkte kontakte »Mariaholm«, Godheim, 1822 Spydeberg, Norge, eller man kan ringe til pastor *Michael Bradley OMI*, Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev, telefon 02-947694.

Pastor *Michael Bradley* kan også give nærmere oplysninger om samtale-arrangementet, rejse, pris osv.

Rettelse

I sidste nummer af »katolsk orientering« under rubrikken »Tillykke!« meddelte vi, at *Gerda Henriksen* fyldte 80 år; fødselsalderen blev 85 år. Under sam-

me rubrik manglede bogstavet »r« i pater *Allan Courteau's* navn. Vi undskylder fejlen og ønsker endnu engang begge fødselsalderer tillykke. red.

Ebba Falk 80 år den 28. marts

Særdeles aktiv pensionist-tilværelse

Hos mange slutter historien vel egentlig ved pensionsalderen. Derefter begynder det søde liv med hobby, familie og venner. Godt otium, ønsker vi så. Otium betyder som bekendt fritid, hvile! Hos *Ebba Falk* må man nok sige det modsatte. For var det ikke her, få år før hun blev pensioneret fra sit kontor, at historien for alvor begyndte? I hvert fald den del af den, vi kender til.

»Den skønneste dag i mit liv«, siger *Ebba Falk*, »var den 18. februar 1966, da jeg blev optaget i kir-

ken af pastor *Knud Ballin*«. Hans undervisning blev ganske vist afbrudt af andet arbejde, men blev så fulgt op de følgende år på Nordisk katolsk Højskoleleuge på Ledreborg. Her lærte hun pastor *Hubert Messerschmidt* at kende og fulgte hans prædikener på Hoffmanns Minde søndag efter søndag, nedskrev dem fra båndoptageren og rundkastede dem til en større kreds af interesserede.

Trofast ulønnet medhjælp

1973 blev det så alvor med pensioneringen, og *Ebba* meldte sig til tjeneste i den kirke, der var blevet hendes familie. I 8 år arbejdede hun ulønnet på bispekontoret; derefter på Caritas, hvor hun stadig er i gang. I 4 år var hun medlem af menighedsrådet i Skt. Antoni og i 8 år sognesekretær samme sted. I 16 år har hun også ført kirkebøgerne for de tre nabosogne: Brønshøj,

Herlev og Søborg. Og de sidste 5-6 år har hun været medlem af Assisikredsens bestyrelse og hvert år valgfart med dem til Assisi. Så var der nogen, der sagde otium, må de sige om igen!

Sidst, men ikke mindst vil vi, som skriver dette,

gerne sige *Ebba* en varm tak fordi hun, også i 16 år, har været sekretær ved biskoppens Sostrup-retræter, d.v.s. den, alle skrev og ringede til når årets Sostrup'er stod for døren. Det er ikke til at begribe, at hun sidste sommer sagde farvel til os og vi hyldede hende i vers. Nu får hun det også på prosa:

Til lykke, kære *Ebba* - det er en skam, at du er bortrejst på dagen.

Dine Sostrup-venner

Børnehaveklasseleder Sct. Michaels Skole, Kolding

Skolen indfører fra skoleåret 1989/90 parallelle børnehaveklasse og udvider derfor med en stilling som børnehaveklasseleder.

Skolen er en selvejende katolsk skole med 360 elever (BH - 10. kl.), heraf ca. 10% katolikker.

Aflønning og pensionsforhold som i den offentlige skole.

Ansættelse finder sted efter overenskomst mellem Foreningen af Katolske Skoler og Frie Grundskolers Lærerforening.

Vi vil gerne have ansøgere, som foruden deres øvrige kvalifikationer er indstillet på sammen med lærerkollegiet at tegne skolens kristne linje, såvel i forhold til den katolske som den ikke-katolske del af skolens forældre-kreds og elever.

Ansøgning med kopi af prøvebeviser og udtalelser stiles til skolens bestyrelse og sendes senest den 7. april til skolens leder *Harald Rasmussen*, Sct. Michaels Skole, Kralundsgade 2-8, 6000 Kolding.

Biskoppens Sostrup-retræter

Tema: Efter pavebesøget.

Biskoppen gør status og underviser i, hvad det vil sige at være kirke. En uges fællesskab i dejligt miljø på Sostrup Kloster ved Grenå, med familiemesse, undervisning, gruppesamtaler, bøn, frit samvær og familiehygge.

Der kan vælges mellem:

1. søndag d. 25. juni kl. 19 til lørdag d. 1. juli kl. 11.30.
2. søndag d. 2. juli kl. 19 til lørdag d. 8. juli kl. 11.30.

Biskoppen leder begge uger.

På uge 1. ass. af pater *Franz Hoyos O.M.I.*

På uge 2. ass. af pater *Paul Marx O.M.I.*

Børnekateketer underviser børnene. Man sover på dobbeltværelser. Nogle lejligheder er reserveret familier.

Pris: kr. 1160. Unge u. uddannelse: kr. 790. Børn u. 14 år: kr. 580. Børn u. 2 år: Gratis. Familier med mindst 3 betalende børn u. 14 år: 480 pr. barn. Lagner og håndklæder medbringes el. lejes på stedet for kr. 35. For dem, der selv sørger for overnatning (privat, camping): kr. 860, børn: kr. 480. Halve fripladser kan søges skriftligt på bispekontoret, mkr. Sostrup-retræte 1 eller 2.

Tilmelding: Inden 1. maj, sker ved indbetaling af depositum: kr. 500 pr. person, med opgivelse af den ønskede uge, på giro 500 14 71, Katolsk Bispekontor, Bredgade 69A, 1260 København K. Kun tilmelding med indbetalt depositum anses forbindende.

Nærmere oplysninger: *Ulla Hjortbøl*, tlf. 02 80 16 61 ma.-fre., bedst kl. 9-10.

Foldere med udførlige oplysninger fås hos sognepræsten el. Katolsk Bispekontor.

Ebba Falk

Møder og arrangementer

Fastepredikener i Skt. Ansgar Kirke, København

Lørdag d. 11. marts kl. 16.30
højmesse med fasteprediken v. pater Irenæus Capellen O.F.M. Conv. Emne: »Forlæserens moder - barmhjertighedens moder«. Prædikernes emner er hentet fra 4 af pavenes rundskrivelse med disse titler. De kan erhverves på Ansgarstiftelsens Forlag, København, tlf. 01 24 12 10.

Lørdag d. 18. marts kl. 16.30
fejres olemessen under hvilken biskop Hans L. Martensen indvier de hellige olier og er prædikant. Alle er velkomne.

Magleåstræf

Søndag den 12. marts 1989 kl. 14.00.
Program: Fra kl. 14 til 15 er der kaffe/te og kage i opholdsstuerne.
Kl. 15.00 foredrag ved ANNE LISE TIMMERMANN i salen, hvor hun vil fortælle fra sit arbejde som formand for CARITAS Danmark.
Pris: kr. 25,00. Børn gratis.

Skt. Hans Kirke Køge

Skærtorsdag d. 23.3. messe kl. 17.
Langfredag d. 24.: Liturgi kl. 15.
Lørdag d. 25.: Påskemat. Påskevigilie kl. 23.
Søndag d. 26.: 1. påskedag messe kl. 10.

DUK-kalender

Karwoche den 17.-22.3. 1989 i Hamburg. Kurset henvender sig til ledere og udvalgsmedlemmer. Pris kr. 585,00. Tilskud kan søges.

Firmelsesweekend Vest den 17.-19.3. 1989 på Ømborgen for alle konfirmander der bor på Fyn og i Jylland.
Pris kr. 150,00 - fællesrejse kr. 110,00.

Påskelejr i Tyskland den 20.-27.3. 1989. Turen er for de 16-20 årige. Pris kr. 800,00.

Påskelejr på Øm den 22.-27.3. 1989. Denne lejr bliver et arrangement for hele familien. Pris: 0-2 år: 150,-, 3-10 år: 250,-, 11-14 år: 400,-, 15 år: 500,- samt fællesrejse: 4-10 år: 50,-, 11-25 år: 110,-, 26 år: 160,-.

Kursus for lejrledere den 31.3.-2.4. 1989 på Ømborgen. Kurset er for alle ledere på DUKs sommerlejr i 1989. Kurset er gratis.

Firmelsesweekend øst den 14.-16.4. 1989 på Ømborgen for alle konfirmander der bor på Sjælland og Lolland-Falster.

Pris kr. 150,00 - fællesrejse kr. 110,00. Tilmelding og betaling senest den 20.3. 1989.

Ministrantkursus den 21.-23.4. 1989 på Ømborgen. Tilmelding senest den 20.3. 1989.

Sportsdag den 29.4. 1989 på Niels Steensens Gymnasium. Arrangementet er for alle mellem 5-25 år.

Pris kr. 20,00. Fællesrejse kr. 50,00. Tilmelding og betaling senest den 3.4. 1989.

Ministrantkursus den 2.-4.6. 1989 på Åsebakken. Tilmelding senest 12.5. 1989.

Ungdomsmesse med paven den 9.-11.6. 1989 på Vadstena, Sverige for alle der er fyldt 14 år. Pris kr. 350,00.

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig:

Arrangement: _____

Dato: _____

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr. & by: _____

Fødselsdato: _____

Telefon: _____

Katolik: Ja: _____ Nej: _____

Deltager i fællesrejse: ()

Ankommer selv: ()

Postgirokonto 9 08 32 94
Danmarks unge Katolikker
Sekretariatet
Sct. Kjeldsgade 3
DK-2100 København Ø
Tlf. 01 20 63 63

Yderligere oplysning kan fås på DUKs sekretariat 01 20 63 63, hvor kursusoversigt også kan rekvireres.

Mariapoli-dag København den 12. marts kl. 14.00-17.30.

På vej mod en verden i enhed og fred.
Vi længes alle sammen efter fred og kærlighed, men hvordan kan vi medvirke til at det ikke forbliver en smuk drøm?

Temaet bliver illustreret med et grundlæggende foredrag og senere uddybet med erfaringer fra forskellige af hverdagslivets situationer.

Dagen er åben for alle. For børn i forskellige aldre er der et særskilt program.

Mødested:
Niels Steensens Gymnasium, indgang Australiensvej 38, 2100 København Ø.

Oplysninger:
Focolare, Bangertsgade 14, 2. tv., 2200 København N. Tlf. 01 35 25 91.

NB: Vores 3-dages Mariapoli holdes i St. Bededagsweekenden d. 21. - 22. og 23. april '89 i Dragør.

Det sker på Magleås

On. d. 1/3-fr.d. 3/3:
Religions- Pædagogisk Udvalg, v. Michael Helatyn.

Fr. d. 3/3-sø. d. 5/3:
Træfældningsweekend, v/Jan Lange.

Ti. d. 7/3-fr. d. 10/3:
Direktoratet for folkeskoler og seminarier. Unesco skoleprojekt.

Fr. d. 10/3-sø. d. 12/3:
Pavekor, v/Jan Lange.

Søndag d. 12/3 kl. 14.00:
Magleåstræf, v/ Anne Lise Timmermann.

Ma. d. 13/3-ti. d. 14/3:
Frb. Amts. UK-forvaltning.

To. d. 16/3-fr. d. 17/3:
Socialchefforeningen.

To. d. 23/3-ma. d. 27/3:
Påskerefugium, v/ p. Grégoire og abbed Stappers.

Magleås-træf

Søndag den 12. marts kl. 14.00, ved formand for Caritas, Anne Lise Timmermann.

Søndag den 9. april kl. 14.00, ved sr. Simone Springer.

Fredag den 23. juni: Midsommertræf.

Økumenisk Kvinde-tiår 1988-1988

Tværkirkelig kvindegruppe
Studekreds - Bibelen set med kvindøjne.
Tirsdag den 28. marts kl. 19.30 i Sakramentskirkens krypt, Nørrebrogade 27 C.

Pensionist-uge på Magleås 13.-19. august 1989

Endnu engang tilbyder vi 1 uges ophold i katolske omgivelser for dem, der ikke rejser så langt mere. Pris 1450 kr. for enkeltværelse og 1250 kr. for dobbeltværelse.

Vi håber på en uges dejligt samvær omkring messen og et let program.

Vores hyggelige sangaften vil igen være på programmet og som sidste år vil vi en af dagene tage på en dejlig udflugt med bus.

Magleås har en del trapper og det forudsættes, at man er selvhjulpne.

Yderligere oplysninger følger i annonce senere her i bladet.

Tilmelding sker til Magleås på tlf. 02 81 07 15, men er først gældende, når depositum på 300 kr. er indbetalt med check eller på giro til:

»Pensionist-uge«, Magleås, Høsterkøvej 6, 3460 Birkerød, giro 4 28 44 29.

Yderligere oplysninger fås ved henvendelse til Jan Lange, Bakkevænget 21, 2820 Gentofte, tlf. 01 65 88 75.

Med venlig hilsen
Jan Lange
kursuskonsulent

Bistand

Katolsk menighedspleje

Bredgade 69A, st. 1260 København K.
Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 01 15 23 03. Postgiro 6466397.

Diverse

Ferie på Øm i år?

I de smukke omgivelser på Øm, direkte til Mossø i hjertet af Jylland er der i sommerferien maj-september incl. 1989 mulighed for at leje sig ind i bispedømmets dejlige huse, der begge ligger i uberørt og fredet natur.

Huset ved søen:

»Abbednæs« er et enkelt og beskedent sommerhus med plads til 4 voksne og 2 børn. Pris: 1.000,- kr. pr. uge alt incl. Udlejning fra lørdag kl. 14 til næste lørdag kl. 12.

Huset i skoven:

»Hama-hytten« er for storfamilier, som kan lide at bo i telt og samtidig kan have Hama-hytten som bishus. 4 personer kan overnatte indendørs, der er udstyr til 24 personer, et stort moderne køkken, varmt og koldt vand, fædebur, toiletter, 2 separate badeværelser og en hyggelig fællesstue med brændeovn og plads til 24 personer. Pris: 350 kr. pr. dag. 2.100,- kr. pr. uge (fra lørdag til lørdag + elektricitet efter måler).

Henvendelse angående begge huse:
Margrethe Mørck Pedersen,
Bøgebjergvej 11, 8600 Silkeborg
Tlf. 06 83 63 60

På gensyn på Øm og god ferie. Ømstyrelsen

Myretuen

Undtagelsesvis er »Myretuen« ved Bastrup sø ledig i ugerne 28-31. Stedet er ideelt til børnelejr og familier med børn.

Ring og hør nærmere hos:
David Nielsen - telefon 02 94 70 40.

Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger katolske Menighedsplejer værelse el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolske Menighedsplejer 01-15 23 03 eller privat 01-14 69 36.

Leonora køber

Hvide broderede duge, sy- og navneklude, gl. rammer, nipsenåle, glansbilleder, gl. legetøj m.m. Usædvanlig høj pris gives. Tlf. 01 29 08 05 ml. kl. 8-11. Weekend og aften efter kl. 19.

Salg og service

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.

Naboløs 3, 1206 København K.
Tlf. 01-11 72 37. Aften: 02-85 39 40

BENZONS BEGRAVELSES- FORRETNING

34 46 01 - 86 60 56

DØGNVAGT: 01 - 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelse og bisættelse ordnes smukt og rimeligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Begravelsesforretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.

DØGNVAGT
01 55 55 55

Bedemand Hardy Nielsen

Amagerbrogade 155
Filial: Taastrup 02 99 01 58

Der er mange bedemænd
Deres hedder

ERIC KVIST

- han er katolik
og har kontor på
Søborg Hovedgade 94
og træffes på

01-69 86 81

DØGNET RUNDT

Jeg kommer gerne hjem til Dem for at træffe de nødvendige aftaler.

Aut.
elinstallatør

**EL MOGENS
LARSEN**
Ramsbørd 31a 8200 Ålbøvsvej 63 25 30 67 25 31

Malermester

VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. (05) 81 69 62 og 83 29 37

Malermester

Flemming Pullich

01 29 78 84

Murermester

Bernhardt Christiansen

Solbærvæg 8, Sabro.
Tlf. 06 94 82 10

Revision - Bogføring - Skat

- den Registrerede Revisor rådgiver

REGISTRERET REVISOR FRÅ
Jørgen Brangstrup
DJALMA LUNDS GÅRD 14, I.
4000 ROSKILDE. 02 35 10 35

Ur- og Brillehuset

»BALANCEN«

v/ KNUD PETERSEN
Gerritsgade 34, Svendborg
Telefon 21 19 20

Gave til paven fra de katolske skoler

De katolske skoler overrækker paven en pengegave, som skal bruges til færdiggørelse af en skole for handicappede børn i Indien. Paven har selv givet udtryk for, at pengegaven går via Caritas Internationalis. Målet for indsamlingen er 10 kr. pr. elev svarende til 80.000 kr. fra alle 24 skoler. Der er opstillet indsamlingsbøsser i hvert klasseværelse.

Foreningen af katolske skoler har også ladet udarbejde en aktivitetsmappe om Indien i håb om, at skolerne vil holde en aktivitetsuge, så eleverne holdningsmæssigt ved, hvad de samler ind til. Mappen fås på sekretariatet i Horsens.

Skoleelever øst og vest for Storebælt får lov til at overrække pengegaven til paven.

Alle 24 katolske skoler vil iøvrigt flage med Vatikanets gul-hvide flag, de dage paven er her i landet.

kk

Fredens Nobelprismodtager Andrej Sahkarow og ægtefælle Jelena Bonner blev den 6. februar modtaget i audiens hos paven. Samtalen varede halvanden time og foregik uden tolk på russisk. Foto KNA.

Også perestrojka for kirken i Sovjetunionen

Moskva, (KIPA) - Den russisk-ortodokse præst Gleb Jakunin blev i slutningen af januar i år modtaget af den sovjetiske »kirkeminister« *Konstantin Khartjov* i Moskva. Jakunin har tilbragt flere år i fængsel og har længe været afskåret fra at udøve sit præstelige embede, fordi han var grundlægger af »Komiteen til forsvar for kirkens og de troendes rettigheder«.

Under samtalen med Jakunin fremhævede Khartjov, at der i Sovjetunionen alene i 1988 er godkendt over 1.000 menigheder, heraf 810 inden for den russisk-ortodokse kirke, og han oplyste, at man kunne regne med større åbenhed i denne retning.

800 ortodokse kirker genåbnet

KIPA erfarer, at samtalen kom i stand på Jakunins initiativ. Han havde ansøgt om samtalen for over for »kirkeminister« Khartjov personligt at kunne forelægge de ortodokse troendes bekymringer og nød og for samtidig at kunne presse på en hurtigere ekspedition hos myndighederne ved genåbning af kirker og teologiske seminarier. Sidste år blev ialt 800 russisk-ortodokse kirker i Sovjetunionen nyåbnet eller genåbnet, 200 af disse i Ukraine. Dette meddeles af metropolit Filaret af Minsk, medlem af Moskva patriarkatet.

I 1987 var kun 18 rus-

sisk-ortodokse sogne nyregistreret. Filaret indrømmer, at den massive tilbagegivelse af kirker og klostre har medført alvorlige økonomiske vanskeligheder, fordi den russisk-ortodokse kirke udelukkende er henvist til bidrag fra de troende. Der kommer dog også hjælp udefra, f.eks. fra den katolske kirke i Tyskland.

Metropolit Filaret oplyser, at der foruden de tre nu bestående præsteseminarier vil blive åbnet fire nye i Kiev, Sjirowitsy (Hviderusland), i Nowosibirsk og i Sratow ved Volga. Antallet af præstestuderende er fortsat stigende.

Ekskommunikation af narko-handlere

Mexico City, (KIPA) - Den mexikanske bispekonference forbereder et dokument, hvorefter alle narko-handlere i landet vil blive ekskommunikeret. Udelukkelsen fra det kirkelige fællesskab og sakramenterne vil dog kun ramme intellektuelle og ledende personer i narkotikahandelen, men ikke bønderne og de fattige, der for at overleve er nødt til at

foretage illegale handlinger (f.eks. i forbindelse med dyrkning af coca-planter).

Formanden for bispekonferencen, ærkebiskop *Adolfo Suarez Rivera* udtaler, at det er hans indtryk, at den mexikanske regering »dækker over« narkotikahandelen, som har antaget et uhyre stort omfang.

Forsigtig kirkelig optimisme i Paraguay

Asuncion, (KIPA) - Den katolske kirke i Paraguay føler en vis forsigtig optimisme efter statskuppet, hvor den tidligere regeringschef *Alfredo Stroessner* er sat fra magten. Kuppet måtte komme, udtaler ærkebiskoppen af Asuncion, *Ismael Rolon*, og man håber nu på en bedring i forholdet mellem kirke og stat. Der er grund til at

håbe på »bestemte forandringer« under general *Andres Rodriguez'* regering.

Under et pressemøde i Asuncion ønskede de tilstedeværende biskopper ikke at vurdere den kommende politiske ledelse af landet. »Vi må vente og se, hvad der sker«, sagde msgr. *Jorge Livieres Banks*. Kirken opfordrer alle lan-

dets borgere til at deltage i »den nationale dialog«.

Antallet af døde og sårede under kuppet er blevet stærkt overdrevet, men de officielle oplysninger om 17 dræbte og 33 sårede er i hvert fald for lavt sat.

Kirken i Paraguay har i de forløbne år åbent stillet sig på oppositionens side og blev derfor forfulgt af Stroessner-regimet.

Kirke og medier: Særlig spænding mellem to verdener

Paris (KNA) - »Kirke og medier. Det er to verdener«, udtaler formanden for »Den katolske presses Verdensunion« (UCIP), *Jean-Marie Brunot*, Paris.

I en samtale med KNA fremhæver Brunot, at denne spænding må kirkens repræsentanter og også journalisterne holde ud, men den kan også udjævnes i dialog, omend »der er situationer, hvor dette er svært«. Brunot opfordrer også til, at pastoralinstruktionen »*Communio et progressio*« føres ajour.

Journalister må være uafhængige

»Journalister må nødvendigvis have særlige arbejdsbetingelser«, siger Brunot og fortsætter:

»De behøver oplysninger og skal fremstille blade og tidsskrifter, som interesserer læserne. Der er bestemte regler, som de ubetinget må følge, hvis de ellers ønsker, at deres blad eller tidsskrift skal leve videre, og det gælder selvfølgelig også for katolske medier«.

På den anden side er kirken ansvarlig for enhed i troen og foretrækker derfor ikke at sige ret meget. Spændingen ligger i at journalister må være fri og uafhængige, ellers er de ikke troværdige, - men samtidig skal (i hvert fald katolske) journalister være tro mod kirken.

»Denne spænding er imidlertid til at bære, hvis forholdet mellem journalisterne og kirken bygger på et godt kendskab til hinanden. Hvis der er problemer på den ene eller anden side, må man tale med hinanden. Dialogen er vigtig, og det er lige så vigtigt, at tiltroen er større end mistroen«.

Grundlæggende og uundværlig

Videre fremhæver Brunot, at pastoralinstruktionen »*Communio et progressio*« forbliver et »grundlæggende, uundværligt dokument«, men at det i betragtning af at være mere end 20 år gammelt må ajourføres. Mediernes forhold er i dag anderledes end i 60'erne. »Vi må se nærmere på de kulturelle faktorer og gennemtænke dem medieprofessionelt og kirkeligt«. Om kort tid vil medlemmer af den pavelige kommission for samfundets meddelelsesmidler mødes i Rom, og det er Brunots håb, at dette møde vil bringe nye impulser til medie-sagen.

600 journalister til kongres

»Den katolske presses Verdensunion« holder sin 15. kongres til oktober i Sydtykland. Der ventes 600 journalister fra 80 lande som deltagere.

Snart entydige kriterier for lægfolkets tjenester

Rom, (KIPA) - En særlig kommission har allerede i et år undersøgt, efter hvilke kriterier mandlige og kvindelige lægfolk kan få adgang til det stadig stigende antal forskellige tjenester, opgaver og funktioner i kirken. Dette udtalte bispesynodens generalsekretær, ærkebiskop *Jan Schotte* på et pressemøde i Vatikanet i anledning af forelæggelsen af den nye pavelige skrivelse om lægfolkets sendelse i kirken og verden. Ærkebiskop Schotte er selv formand for kommissionen, der blev nedsat efter ønske fra synodefædrene ved synoden i oktober 1987.

Også formanden for det pavelige lægmandsråd, kardinal *Eduardo Pironio* var til stede ved pressemødet, hvor han fremhævede, at synodefædrenes særkommission arbejdede med de »brændende spørgsmål« om lægfolkets »embeder« i kirken, som pavens skrivelse ikke giver konkrete svar eller løsninger på.

Også kvinder

Iagttagere i Vatikanet mener, at en afklaring af lægfolk-tjenester i kirken muligvis kan føre til, at man tillader kvindelige ministranter over hele verden. Det undersøges, hvil-

ke opgaver lægfolk kan blive godkendt til, f.eks. lektor-tjeneste og visse former for altertjeneste.

Økumeniske foreninger

Et medlem af det pavelige lægmandsråd, professor *Guzmann Carriquiri* oplyste på pressemødet, at lægmandsrådet sammen med enhedssekretariatet udarbejder betingelser for anerkendelse af økumeniske foreninger med katolsk flertal og ikke-katolsk mindretal og nævnte i den forbindelse, at Focolare-bevægelsen f.eks. har mange tilhængere fra andre konfessioner.

katolsk orientering

Redaktion:
Pastor Willem Wuyts (ansvarsh. redaktør),
Konsulent Hans Jørgen Johansen (redaktør),
Journalist Knud Højsted Kluge (red. sekretær).

Redaktion og annoncer: Vestasbrogade 26, 4.
1620 København V. Telefon 01 21 14 44.
Redaktionelle medarbejdere:
Kristen Szaraffin og Ruth Plum.
Tryk: Ny Dag, DK-4900 Nakskov. Oplag 16.500.

Næste nummer
udsendes
den 29. marts

NIELS STEENS BIBLIOTEK
STENOSGADE 9
1616 København V

katolsk orientering

Vatikanet fordømmer racismen, side 2
Fasteaktionen, side 3
Om bøn, side 5
Orientering fra sognene, side 7-11
Bodsandagter, side 12-13

Røre over Khomeinis trusler

Irans ambassadør ved pavestolen lægger pres på paven

Rom, (KIPA) - Også i Vatikanet er der stor bekymring over Ayatollah Khomeinis dødsdom over den engelsk-indiske forfatter Salman Rushdie på grund af hans bog »Sataniske vers«. Irans ambassadør ved pavestolen, Salman Ghaffari har opfordret paven til at gribe ind over for den italienske regering og det italienske forlag »Mondadori«, således at den »betænkelige« bog ikke udgives i Italien.

I et interview med det katolske månedsblad »Trenta Giorni« udtaler den iranske ambassadør, at paven har stor åndelig indflydelse og må gøre den gældende. Han udtrykker håbet om, at der også i

Italien findes islamisk troende, der er parat til at eksekvere dødsdommen mod Rushdie.

Pavestolen har fulde diplomatiske forbindelser med Iran. Da katolikkerne udgør et meget lille mindretal i Iran, søger pavestolen at undgå enhver anledning til pression mod katolikkerne. I midten af januar i år modtog paven den iranske ministerpræsident Mir-Hossein Mussawi i en 20 minutters samtale og opfordrede ministerpræsidenten til snarest at gennemføre en udveksling af krigsfanger med Irak.

view i Vatikanets Radio, at den voldsomme reaktion på Rushdies bog hænger sammen med holdningen hos yderligtgående muslimer, der opfatter hele situationen i »middelalderlige begreber«. En moderne samvittighed fatter slet ikke juridisk-sociale straffe-foranstaltninger af en så ekstrem art. De fun-

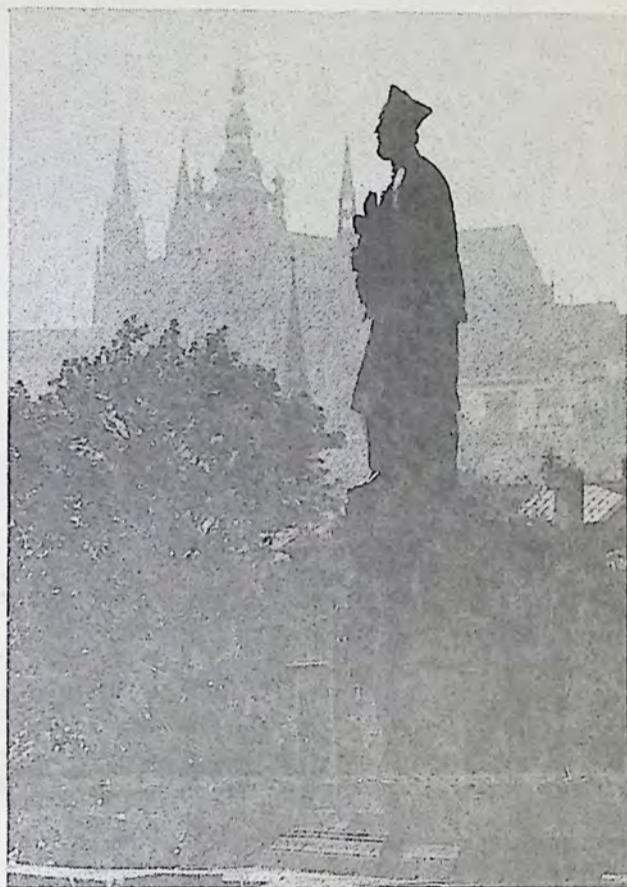
damentalistiske, muslimske myndigheders holdning er i direkte modstrid med international ret, og de forsøger på middelalderlig måde at trænge igennem med en fordømmelse, der ligger helt uden for den enkelte stats magt og lov i det moderne internationale samfund.

Forkaster bogen og dødsdommen

Paris, (KIPA) - Den vestlige verden har enstemmigt fordømt Ayatollah Khomeinis opfordring til mord på den britiske forfatter af indisk afstamning, Salman Rushdie, men langt fra alle værdsætter indholdet af Rushdies »Sataniske vers«. »På ny er troende mennesker blevet krænket i deres tro«, udtaler formanden for den franske bispekonference, kardinal Albert Decourtray, »forleden gik det ud over de kristne, der måtte se Kristus forvrænget i en ny film, og nu er det muslimerne i en bog om profeterne«.

»De fanatiske reaktioner er dog i lige så høj grad en krænkelse af Gud«, fremhæver kardinalen og fortsætter, »jeg udtrykker min solidaritet med alle dem, der således såres i deres værdighed og tilbedelse«.

Kardinal Decourtray er ikke den eneste, der giver udtryk for forargelse over indholdet i Rushdies bog. Også ærkebiskoppen af New York, kardinal O'Connor anser de »Sataniske vers« som en krænkelse af Islam, men også han fordømmer den iranske mordtrussel mod forfatteren.

Johannes af Nepomuk var hoffets præst i Prag. Da han nægtede at røbe fyrstindens skriftemål for hendes gemal, fik han tungen rykket ud og blev kastet ned fra broen over Moldau. Moderne magthavere bruger andre metoder til at lukke munden på folk, der nægter at sladre eller er for kritiske over for magtudøvelsen. Foto KNA.

Stor vrede over fængselsdommene i Prag

Wien, (KIPA) - Formanden for den østrigske »Justitia et Pax«-kommission, biskop Florian Kuntner har udtalt sig skarpt imod fængselsdommene mod 8 tjekkoslovakker, som demonstrerede på 20 års dagen for Jan Palachs selvbrænding. Det fremhæves i udtalelsen, at dommene er en tung belastning for udviklingen af fred og retfærdighed i Europa, og kommissionen appellerer indtrængende til regeringen i Prag om at ophæve de voldsomme indskrænkninger i forsamlingsfriheden. Den forsamlingsfrihed, som den kommunistiske bevægelse lige fra begyndelsen har skrevet som slagord på deres faner, er en ubetinget forudsætning for et frit samfund, siger biskop Kuntner.

Erklæringen slutter med følgende ord: »Den østrigske Justitia et Pax kom-

mission følger med bekymring ikke blot begivenhederne i Tjekkosllovakiet, men overalt i verden, hvor diktatoriske handlinger tiltager. Enhver form for totalitarisme krænker mennesket, som af Gud er kaldet til frihed«.

Vatikanets Radio

Bratislava, (KIPA) - Den tjekkoslovakiske regering beklagede sig i midten af februar over, at Vatikanets Radio i »visse udsendelser« forstyrrede den igangværende dialog mellem Prag og pavestolen. Vatikanets Radio er herefter blevet pålagt at følge samme linie i nyhedsudsendelserne, som det vatikanske diplomati i forholdet til Tjekkosllovakiet. Denne oplysning er modtaget

Fortsætter på bagsiden

Vatikanets Radio om Rushdie-dødsdommen

Vatikanets Radio giver udtryk for »solidaritet med muslimerne« og »forståelse for krænkelsen af deres religiøse følelser« i anledning af Rushdie-sagen. Samtidig fordømmes dog enhver form for trusler på livet mod den indisk-britiske forfatter af bogen »Sataniske vers«.

Professor Francesco Gabrieli, der er næstformand for det nationale akademi i Rom, erklærer i et inter-

Danske baptister glæder sig over pavens besøg

Vi udtrykker vor glæde over, at Den romersk-katolske Kirkes leder for første gang nogensinde besøgte vort land i juni måned '89.

I gennem flere år har vi som danske baptister samarbejdet med romersk-katolske kristne såvel på landsplan som i lokale menighedssammenhænge landet over. Og internationalt har vore to kirkesamfund ledere fra Vatikanets Enhedssekretariat og fra Baptisterne Verdens-Alliance mødtes til teologiske samtaler om ligheder og forskelle i vore trosopfattelser. På alle niveauer

har vi mødt hinanden som søstre og brødre i Kristus Jesus - og som en broder i Kristus hilser vi derfor også pave Johannes Paul II velkommen i vort land.

At nybruddet fortsat må kunne mærkes

Vi vedkender os enheden i Kristus Jesus som en af Faderen givet enhed, som vi i fælles stræben er kaldet til at give form og skikkelse gennem vore kirkers liv på trods af de trossmæssigt og historisk-betingede skel i den ene kristne kirke. Vi møder derfor lederen af verdens største kirkesamfund i for-

ventning om, at hans besøg hos os vil medføre, at det nybrud som har fundet sted i Den romersk-katolske Kirke efter 2. Vatikanerkoncil, fortsat må kunne mærkes i vort land til glæde for samarbejdet mellem alle kristne kirkesamfund på vore breddegrader.

Baptistsamfundets mellemkirkelige Udvalg, februar 1989. Gunnar Kvist (formand), Ole Jørgensen, Jørgen Krabbe Sørensen, Per Nørsgaard, Jens Christensen, Chresten Eskildsen, Egon Madsen, Bodil Krabbe, Knud Wümpelmann og Bent Hylleberg.

3136 ■ 5034 10
NIELS STEENS BIBLIOTEK
STENOSGADE 9 ST TH
1616 KØBENHAVN V

katolsk orientering

Tilsendes vederlagsfrit alle katolske husstande i Danmark i 20 numre om året, om regel 2. og 4. onsdag i måneden. Abonnementprisen i øvrigt 200 kr. årligt. Adresseændringer: Katolsk bispekontor, Bredgade 68 A, 1260 København K. Tlf.: 01 11 60 80. Giro 500 14 71 Ansvarstifelsen, samme adresse.

Vatikanet fordømmer enhver form for racisme

Nyt dokument fra den pavelige *Justitia et Pax*-kommission

Rom, (KIPA) - Det 'ny Vatikan-dokument om kirkens holdning til racismen indeholder fordømmelse af enhver racistisk variation. Det gælder således den stigende fjendtlighed over for udlændinge i de europæiske lande, den på ny opblussende antisemitisme, såvel som den lovfæstede, systematiske racisme i Sydafrikas apartheid-politik.

Dokumentet gør også op med diskrimineringen af urbefolkningen i Amerika og Australien, den racistiske underordning i Asiens kastevesen og diskrimineringen af kristne gennem islamisk lovgivning, - et problem som kan forekomme os i Europa lidt fjernt, men som anses for alvorligt nok af bispekonferencerne i de pågældende områder.

Kritik fra Sydafrika

Den pavelige *Justitia et Pax*-kommission offentliggjorde det 44 sider lange dokument den 10. februar. To dage senere indløb en skarp kritik fra det sydafrikanske udenrigsministerium. Ministeriet beskylder Vatikanet for at give et forvrænget billede af den sydafrikanske politik. Det er »ynkeligt«, at den seneste Vatikan-skrivelse opmuntrer stater til »at øve et passende tryk« mod de nationer, der fører en raceadskillelsespolitik, hedder det i den sydafrikanske protest.

Hovedpunkterne

KIPA-medarbejderen *Christa Kramer* giver følgende sammendrag af *Justitia et Pax*-dokumentet:

Det gælder for alle kristne, at enhver form for racisme ikke kun er umoralsk, men også en synd og en gudsbespottelse. Racismen kan kun overvindes med broderlighed, solidaritet, forsoning, respekt for den, der er anderledes og en »hjertets omvendelse«. Det grundlæggende princip er alle menneskers ligeværdighed. Lighed betyder imidlertid ikke ensartethed. Derfor må alle indvandreres og fremmedarbejders rettigheder sikres i lovgivningen, hvor

også respekten for etniske, religiøse og sproglige mindretal må komme til udtryk.

Sydafrikas apartheid

Inspirationen til det foreliggende dokument opstod i december 1987 under de sydafrikanske biskoppers adlimina-besøg i Vatikanet. Med henblik på en eventuel paverejse til Sydafrika fandt man det hensigtsmæssigt, hvis paven på sydafrikansk grund kunne citere et i forvejen udsendt dokument der generelt fordømmer racisme overalt i verden.

Antisemitismen

Justitia et Pax-dokumentet skulle tilfredsstille jøderne, da det indeholder en klar fordømmelse af antisemitisme og desuden understreger både det israelske og det palæstinensiske folks ret til et hjemland. Det jødiske folks »holocaust« vil i øvrigt blive behandlet i et senere Vatikan-dokument, der alene kommer til at dreje sig om dette emne.

I det nu foreliggende dokument undskylder Vatikanet »de alvorlige fornedrelser, beskyldninger, og bandlysninger«, som jøderne tidligere måtte lide under inden for kristendommen. Dokumentet går også hårdt i rette med nazismen og erindrer her også om *Pius XI's* rundskrivelse »Mit brennender Sorge«, hvor kirken hævdede sin stemme mod nationalsocialismens rædsler. Det totalitære nationalsocialistiske parti i Tyskland har ansvaret for et af historiens største folkemord, som i første række og i et hidtil ukendt omfang ramte det jødiske folk, men også sigøjnere, handicappede og åndssvage. Dokumentet fremhæver i den forbindelse andre masse-mord på armenierne og kambodianerne.

Gen-manipulation

Dokumentet omtaler videre »nye og endnu ukendte former for racisme«, der kan opstå ved kunstig for-

plantning, reagensglas-befrugtning og gen-manipulation, og der advares mod »skabelsen af et supermenneske« på grundlag af racekriterier. På det biotekniske område kræver Vatikanet indtrængende lovmæssige forholdsregler i retning af en etisk afgrænsning af de tekniske muligheder.

Fjendtlighed mod udlændinge

Udlændinge-fjendtligheden nævnes som endnu en form for racisme. Indvandrere, gæstearbejdere og flygtninge må »nyde samme rettigheder som andre borgere, og herunder retten til at leve i overensstemmelse med deres særlige kulturelle og religiøse træk«. De enkelte værtslande må være opmærksom på, at aggressive handlinger mod eller udnyttelse af udlændinge bremses og straffes.

Diplomatiske forbindelser mellem Ungarn og Vatikanet

Budapest, (KIPA) - Det ungarske dagblad »*Magyar Nemzet*« bragte i begyndelsen af februar en opfordring til at genoptage de diplomatiske forbindelser mellem Ungarn og Vatikanet. Opfordringen fremkom i en erklæring fra »*Ungarske Demokraters Forum*«, en af landets nye borgerbevægelser. Ifølge det nationalt orienterede »*Forum*«s erklæring har de 44 års tvungne afbrydelse af de diplomatiske forbindelser med pavestolen først og fremmest skadet ungarske interesser.

Vatikanet en international faktor

Det hedder videre i erklæringen, at Vatikanet er en »international faktor og en fremragende moralsk autoritet«. Pavens seneste budskab til verdensfredsdagen om nationale mindretals rettigheder beviser også, at pavestolens stillingtagen er af både universel-etisk og verdens-

Racisme er ikke alene umoralsk, men også en synd, en gudsbespottelse, siges det i dokumentet fra Vatikanet.

Menneskerettigheds-situationen forværret i Sydafrika

Pretoria, (KIPA) - Efter de sydafrikanske biskoppers opfattelse er menneskerettigheds-situationen forværret i Sydafrika gennem det sidste år. Forværringen viser sig især i regeringens forholdsregler over for oppositionen, i indskrænkning af pressens frihed og i en skærpelse af apartheid-politikken.

Det blev meddelt af den sydafrikanske bispekonferences formand, biskop *Wilfrid Napier* på bispekonferencens sidste møde i Pretoria. Biskopperne kritiserer desuden regeringens behandling af repræsentanter for kirken og af stridighederne mellem sorte konservative og radikale i provinsen Natal,

hvor omkring 700 mennesker mistede livet sidste år. Situationen i Namibia, hvor uafhængigheden skal indledes den 1. april under opsyn af FN er »ikke så god som ventet«, hedder det i biskoppernes beretning.

Mariaåbenbaringerne i Medjugorje

af Inge Stoltenberg 102 s., kr 76.00
SANKT ANSGARS FORLAG
Bredgade 67, København 1260 K.

Den nordiske fasteaktion 1989 er nu slut, men der er stadig mulighed for at indbetale et beløb til Caritas Danmark. Nedenfor omtales det 4. projekt, som er udvalgt som eksempel på de mange projekter, som forelægges på et senere nordisk møde, hvor de indsamlede penge fra fasteaktionen i Norden fordeles.

Kvindeprojekt i Jalapa, Guatemala

Som overalt i Mellemamerika og resten af den tredje verden er det kvinderne, der har den største arbejdsbyrde i Jalapa. Jalapa-området er en fattig isoleret egn i den tørre, bjergrige del af Guatemala, der grænser op til Honduras.

Levevilkårene er svære for kvinderne i Jalapa. Jordlodderne med majs og bønner, de to traditionelle afgrøder, kan ikke forsørge en hel familie mere. Jorden er blevet forringet på grund af udpining.

Indkomst på 10-20 kr. pr. dag

Landbofamilierne har ofte en indkomst på kun 10-20 kr. pr. dag. Dette beskedne beløb skal holde

familier på ofte 10-12 medlemmer i live.

Adgangen til lægehjælp, undervisning, rent drikkevand m.v. er så lang og besværlig, at bønderne ikke kan bruge tid på at skaffe sig disse forbedringer. Ofte er det blot ukendskab til ganske elementære forholdsregler, som f.eks. førstehjælp, kogning af vand og brug af latriner, der forhindrer relativt store forbedringer.

Samtidig med en lang arbejdsdag i huset og marken nyder kvinderne kun en ringe agtelse i dette »machosamfund«, d.v.s. manden bestemmer som familiens konge, og kvindens værdighed er ringe.

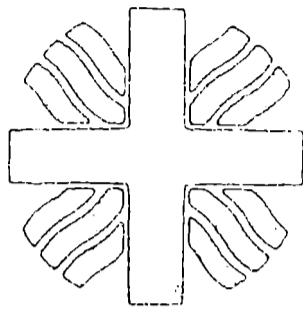
Derfor er »La dignidad Feminina« - kvindens vær-

dighed - blevet sat som motto for det projektforslag, der er blevet udarbejdet af den lokale Caritas-organisation i Jalapa i samarbejde med biskop Jorge Avila de Aguila.

Projekt over 3 år

Projektet skal løbe over 3 år og bygger på en støtte til landsbykvinderne i form af undervisning i at læse og skrive, sundhed og ernæring. Ideerne stammer fra beboerne selv, udtrykt overfor de lokale kirkelige repræsentanter.

Vor søsterorganisation ønsker at ansætte 3-4 sundhedsarbejdere, som skal tage rundt på skift til de 3 sogne, der vil blive omfattet af projektet; ikke

blot for at undervise, men også for at organisere kvinderne i lokale sundhedsgrupper i de ca. 20 landsbyer, der vil blive omfattet. Det er hele kongstanken i projektet, at disse sundhedsgrupper selv skal give undervisningen videre, så der opnås en

spredning som ringe i vandet.

Projektets langsigtede mål er at skabe forudsætningerne for, at kvinderne selv kan ændre deres situation. Dette vil ske gennem 3 kurser: Alfabetisering, sundhed og familieplanlægning, havebrug, ernæring og madlavning.

En sundhedsarbejder bliver ansvarlig på hvert af de 3 kurser og vil rapportere månedligt til den lokale Caritas-organisation i Jalapa.

Pædagogisk praksis

Caritas Danmark besøgte Jalapa, Guatemala, i december 1988 og havde lejlighed til at se, at der her er tale om et ganske påkrævet projekt, der vil nå langt ud. For ikke blot er kvinderne på landet den mest underprivilegerede del af befolkningen, men

der er heller ikke andre organisationer, der arbejder med at forbedre kvindernes kår i området.

Staten i Guatemala har et program for alfabetisering i området, der på mange måder er typisk for den manglende effektivitet i de statslige programmer: Lærerstuderende sendes i praktik i slutningen af deres uddannelse for at få pædagogisk praksis i alfabetisering. Desværre vælger de landsbyer, hvor folk allerede kan læse og skrive! - for det er nemmere, og praktikken skal blot bruges til at pynte på eksamensbeviset ...

Her er det så, at kirken går ind og prøver at opbygge et alternativ til den statslige service, der ikke fungerer, og som synes så umulig at ændre.

Projektet skal løbe over 3 år og vil koste ca. \$10.000 pr. år.

DUK vælger ny hovedbestyrelse

I weekenden den 3.-5. marts afholdt Danmarks Unge Katolikker årsmøde i Øm, hvor man bl.a. valgte ny hovedbestyrelse med følgende medlemmer: Elisabeth Abildsten, Vejle, Birgitte le Fevre Ryom, Kø-

benhavn og Elisabeth Hoel, København. Som supplement valgtes David Noval, Nakskov og Jens Pors, København.

Der var i alt 72 personer fra hele landet til årsmødet.

Debatoplæg om beskyttelse af befrugtede æg, fostre og fosteranlæg

Det etiske Råd vil gerne høre offentlighedens mening

Det Etiske Råd, der er oprettet ifølge lov nr. 353 af 3. juni 1987 skal ifølge denne lovs §1 »i sit virke bygge på den forudsætning, at menneskeligt liv tager sin begyndelse i befrugtningstøjeblikket«. I samme lovs §4 hedder det,

at Rådet over for sundhedsministeren og et folketingsudvalg skal afgive indstilling om beskyttelse af befrugtede æg, fostre og fosteranlæg.

Hvad mener offentligheden?

Det etiske Råd vil fremkomme med sin indstilling til disse problemer i løbet af 1989. Inden da vil Rådet imidlertid gerne vide, hvordan offentligheden stiller sig hertil og har derfor udformet debatoplæg herom. Det drejer sig om:

- Beskyttelse af menneskelige befrugtede æg, fostre og fosteranlæg. Sammenfatning af tre debatoplæg.
- Kunstig befrugtning og forskning på menneskelige kønsceller og befrugtede æg. Et debatoplæg.
- Prænatal diagnostik,

prænatal screening og genetisk rådgivning. Et debatoplæg.

- Behandling og forsøg på fostre. Et debatoplæg (udgives i løbet af marts 1989).

- Reagensglasbørn og an-

den form for kunstig befrugtning. Juridiske konsekvenser ved anvendelse af ny forplantningsteknologi m.v. Et juridisk responsum.

Hæfterne kan rekvireres gratis fra Det etiske Råd

Ravnsborggade 2, 2200 København N. Tlf. 01 37 58 33.

»katolsk orientering« vil i kommende numre omtale de enkelte debatoplæg nærmere.

Den nordiske Bispekonferences forårsmøde i Göteborg

Den nordiske Bispekonference har afholdt møde 11.-16. februar i Göteborg under ledelse af formanden biskop Paul Verschu-ren, Helsingfors.

I forbindelse med mødet deltog biskopperne i en økumenisk gudstjeneste ledet af den lutherske biskop Bertil Gärtner fra Krist Konge-menigheden i Göteborg, og man drøftede bagefter aktuelle økumeniske spørgsmål.

Pavebesøget

Bispekonferencens hovedemne var naturligt nok pavens forestående besøg i Norden. Koordinatoren biskop Kenney, Stockholm gav et overblik over forbe-

redelserne, der i alle lande forløber planmæssigt. Pro-nuntius, ærkebiskop Henri Lemaitre gav på sin side en beretning om Vatikanets rejseforberedelser.

Blandt mødets emner nævner den officielle pressemeddelelse *indvandrer-nes problemer* i de nordiske lande, hvor biskopperne var enige om at undgå oprettelse af nationale sogne for de forskellige indvandrergrupper. Flere biskopper orienterede om deres deltagelse i *internationale møder og konferencer*. Biskop Brandenburg berettede om et møde for *nordiske teologistuderende og ordens kandidater* i Köln. Antallet af præste-

kald i de nordiske lande er i de seneste 10 år mere end fordoblet.

Andre emner

Af andre emner nævnes spørgsmål omkring præsteløse søndagsgudstjenester, om seksualmoral og om Den hellige Peters præstebroderskab (d.v.s. tidligere Lefebvre-sympatisører).

Også arbejdet med de nordiske kirkeblade blev drøftet. I samarbejde med redaktionerne vil man etablere en informationstjeneste til den tyske udgave af »Osservatore Romano« om kirkens liv og arbejde i Norden. hjj

Ledige legatportioner

Gunhild Buchardt Hansens Fond for tidligere elever ved Sct. Albani skole og for tiden under uddannelse.
5 portioner á kr. 4.000 til udbetaling i år.
Ansøgningsblanketter anvendes ikke. Ansøgning bedes indsendt senest den 1. maj 1989 til bestyrelsen for ovenn. fond, Sct. Albani skole, Adelgade 5, 5000 Odense C.

Paven kommer!

Lad os mødes lørdag den 1. april og gøre Magleås pæn.

Mange tusinde mennesker vil komme på Magleås i forbindelse med Pavens besøg. Kom og hjælp med at gøre skoven, stierne og parken flot.

- vi skal have ryddet op på grunden
- der skal samles grene, som skal brændes på et stort bål
- der skal samles brænde
- der skal fældes træer osv.

Vi arbejder fra klokken 9-17

Der er opgaver til alle, også børn og unge. Kom og hjælp og ta' et par gode venner med! Selv et par timers hjælp bliver modtaget med glæde.

Hvis I har en god sav eller et »ørnenæb«, må I gerne tage det med.

Medbring også en madpakke og evt. arbejdshandsker.

Kaffe, te og kage sørger jeg for. Der vil også være en øl eller sodavand til alle arbejdere. Man er også velkommen til at lægge turen forbi Magleås og hilse på - uden at deltage aktivt i arbejdet.

Altså: Vi mødes til træf på Magleås lørdag den 1. april.

NB! Hvis vejret er meget dårligt, aflyses arrangementet. Ring evt. til Magleås, tlf. 02 81 07 15 eller til mig tlf. 01 65 88 75.

Jan Lange.

Hjernedød det sikreste døds-kriterium

Når man behandler dette spørgsmål, »Hvornår er mennesket dødt?«, er det vigtigt at gøre sig klart, at døden er en proces. Der indgår i denne proces forskellige elementer, som i større eller mindre grad er afgørende for, om mennesket dør. Man har til forskellige tider og i forskellige kulturer fokuseret på nogle elementer i processen og anset snart det ene og snart det andet for skelsættende udtryk for dødens endelige indtræden. Man har haft disse dødsindikatorer, fordi man havde erfaring for, at når de optrådte var der ingen vej tilbage.

Hvis vi ser på Jesu egen død, så blev den konstateret ved to kriterier: en

udånding – altså åndedrættets ophør – og udsiven af vævsvæsker, blod og vand. Ophør af åndedræt har været brugt langt tilbage i antikken, men dette kriterium har undertiden været vanskeligt at bruge, selv om man har været dygtig til at konstatere dug på spejle og lignende. Men man har også brugt andre f.eks. ændringer i øjnene, som det ofte poetisk er udtrykt – når mit øje brister, dvs. når min død indtræder.

I vor egen norrøne (oldnordiske) tid har større blodtab været kædet sammen med dødens indtræden. Når blodet løb ud forlod livet den sårede. Vi ved i dag, at det, der kræver menneskeliv meget

sjældent er selve blodtabet, omend dette kan være meget stort, men snarere efterfølgende choktilstand, og hvis man sætter ind med en behandling mod denne choktilstand, er det, som tidligere var et skelsættende element i dødsprocessen, ikke længere helt så altafgørende. Det samme kan siges om vores ændrede syn på åndedrætsophør og for den sags skyld også om hjertestop. Vi har med vores nuværende formåen i nogen tilfælde mulighed for at vende eller rettere stoppe dødsprocessen ved en aktiv indgriben.

Det er rigtigt, at ophør af hjerteaktion i lange tider har holdt sig som det vigtigste kriterium for, hvornår døden var indtrådt. Dette skal imidlertid ikke få os til at glemme, at hjertet er et organ, og som allerede Niels Steensen, uden at miste troen, fandt ud af, blot en muskel. Der er ingen

grund til at antage, at dette organ har en forrang frem for andre af legemets organer, når det gælder om at konstatere, hvornår et menneske er dødt. Det, det drejer sig om, er at finde det element, der efter hele vores erfaring er det sikreste udtryk for, at personen ikke længere kan vende tilbage til sin jordiske tilværelse. Der er sandelig flyttet grænser.

Mon ikke George Bune Andersen vil give mig ret i, at den person, hvis hjerte er holdt op med at fungere, men som er forbundet med en kunstig hjerte/lungemaskine, stadigvæk må anses for at være i live.

Ved at lægge al vor viden og erfaring sammen, når man frem til, at ingen hjernedød har mulighed for at blive kaldt til live igen. Ophør af hjernefunktionen p.gr.a. hjernecellernes død er altså det sikreste døds-kriterium, derfor bør det umiddelbart indføres.

Naturligvis kan vi i masser af tilfælde fortsætte med at bruge det gamle hjertedøds-kriterium, hvor det af praktiske grunde synes hensigtsmæssigt.

Hans Christensen

Helgener og deres titler

Kære Tore Nyberg, da vi sad i liturgikommissionen og lavede bispedømmets kalender, mener jeg, at vi var enige om, at man kom ikke ind i himlen og blev helgen, fordi man var konge eller dronning. Når vi siger »Knud, konge« eller »Knud, hertug«, er det kun for at skelne mellem dem. Det hedder ikke »kong Olav« eller »kong Erik«, men de står som Olav, martyr etc.

Niels Steensen er ikke indført som videnskabsmand for hvilket, han i verdens øjne nok var mest berømt, men som biskop, hvad han var i sine sidste år.

De omtalte tre kvinder Francesca Romana, Birgitta af Sverige og Elisabeth af Thüringen døde i ordenssamfund og var altså ordenssøstre, Birgitta dannede jo også et ordenssamfund, som fungerer den dag i dag. Hun var i følge historien en fremragende kvinde i den tid, hun levede i ægteskab med Ulf og i sin enkestand, men om det gjorde hende

til helgen, ved kun Gud og ikke jeg.

Vi overtog i sin tid den romerske kalender og indføjede vore danske og nogle skandinaviske helgener. Bl.a. var det ved vort kalenderarbejde, at Den hellige Torlak blev anerkendt som Islands værnehelgen, hvad biskop Frehen var meget glad for.

Vi kom også i visse vanskeligheder med den 3. februar, fordi Ansgar, bispedømmets første værnehelgen skulle have denne dag, men i forvejen stod der den populære Skt. Blasius; jeg troede i min naivitet, at man godt kunne sætte dem begge på denne dag, men Rom flyttede Blasius i vor kalender til d. 4., hvad der i visse kredse skaber forvirring. Lad os dog endelig ikke ulejlige biskoppen med at ønske forandringer i den romerske kalender, som har ansat nogle benævnelser, som ikke må forveksles med titler i kalenderen. Man har ikke titler i himlen, måske ærkeenglene, men ikke os dødelige.

Lily Fausbøll

Orden eller kaos

Biskoppen er efter hvad jeg kan se indsat som en af Guds/Jesu apostle, der tilfældigvis befinder sig og udøver et dagligt stykke arbejde på 24 timer, for de 30.000 katolikker her i Danmark. Vi kan ikke sætte os lig med biskoppen og sige sådan skal dette og hint gøres. Han kan og må udøve dagligt tilsyn med kirkens tro og lære, hvor hårdt eller let det end måtte være. Efter hvad jeg kan se, har biskop Martinsen fornuftigt nok taget afstand fra en leder, der ikke gav udtryk for k.o.'s retningslinier. Efter min mening, skulle den derimod have stået som en selvstændig artikel, der så kunne diskuteres eller ej (et 03 til Red.).

Den katolske kirke skulle efterhånden nødig begynde at sætte sig lig med den danske folkekirke, der har mange topfolk, men som sjældent kan blive enige.

Kun da det drejede sig om pavens besøg i Danmark kunne de blive enige om, at han ikke måtte tale i Roskilde domkirke (der endda har været en af vores egne kirker).

Som jeg efterhånden ser det, er det blevet et spørgsmål, om vi hver især skal lade den katolske kirke bo i os, eller om vi skal bygge en ny, der passer til hvert enkelt individ.

Luther prøvede det, men uden større held.

Herluf Dræby

Bispevielsens sakramente findes ikke

I »katolsk orientering« nummer 4 bruger Elsebet Kieler, udtrykket bispevielsens sakramente. Et sådant sakramente findes ikke, men der findes et ordinationens sakramente, som kandidaten modtager ved diakonvielsen; præstevielse og bispevielse er forfremmelser inden for samme ordinationens sakramente.

I den dogmatiske konstitution om kirken står bispeembedet aldrig alene, men der tales om hie-

rarki. Om biskoppen lokalt tilføjes: deres hjælpepræster og diakoner, eller: som præsterne assisterer. Om biskoppen globalt fremhæves kollegialiteten med jævnbyrdige under pavens autonome forrang. Om biskoppens embedsførelse kan man altså fastslå, at den vibrerer imellem selvstændighed, uafhængighed og lydighed, præcis som i de fleste menneskers liv og arbejde.

Hans Thams Clausen

Hvad mon paven kommer for?

Det fortælles om den russiske fyrste Potemkin, at han hurtigt lod bygge kulisser af blomstrende byer, da kejserinde Katarina den Anden i 1787 rejste sydpå gennem hans provins. Ved at stille kulisserne op langs kejserindens rejserute ville han foregøgle en provins i velstand. Fortællingen er faktisk fastholdt i udtrykket potemkinkulisser.

Paven kommer til Danmark og Norden. Det er noget helt nyt; men næppe i den forstand, at vi nysgerrigt og spændt venter på at se en hidtil ukendt gæst. Kommunikationsstrømmen har givet os rig lejlighed til at høre om paven. Vi kender ham godt nok til, at nogle af os er parat til at indrette mødet med ham efter hans smag.

Spørgsmålet er, om kommunikationsstrømmen flyder lige så uhindret fra os til paven. Er pavebesøget ikke en enestående lejlighed til, at han lærer os danske katolikker bedre at kende? Det må da være det, han ønsker! At møde os, se os sådan som vi er!

Hans kendskab til verden og forhåndskendskab til os må da betyde, at han ikke vil blive overrasket, chokeret eller endda indigneret over at opleve, at danske katolikker på mange punkter adskiller sig fra for eksempel polske.

Han kommer ikke som en Katarina den Anden til sin nordlige provins for at glæde sig over potemkinkulisser. Nok skal vi gøre rent og pynte til besøget, men vi skal ikke lave om på vor virkelighed. Og de danske katolikkers virkelighed er frem for alt: en lille skares store mangfoldighed.

Der er de katolikker iblandt os, der med stor hengivenhed og ivrig loyalitet hilser alt velkommen, hvad »Rom« foretager sig, og for hvem en Niels Steensens saligkåring er højdepunktet i livet; der er andre, der med en historisk bevidsthed om de mange fejl, der er sket i kirkens regi, møder mange af »Rom«s foranstaltninger med undren og skepsis, og som prøver at vurdere kirkens anvisninger og udsagn ud fra et ønske om, at der må være en

sammenhæng med deres egne tanker og deres eget medmenneskelige engagement. Der er de katolikker, for hvem den kirkelige styring fra oven udgør en støtte og garanti for, at de selv mener og gør det rigtige, der er andre, der er sig bevidst, at også en accept af en højere autoritet i sidste ende er deres eget valg, som de altså selv har det fulde ansvar for, og dette indebærer, at hverken præst, biskop eller pave er deres sidste instans.

Det er mit indtryk af forberedelserne til pavebesøget, at kun den førstnævnte slags katolikker vil stå i forreste række, mens de andre hverken ses eller høres. En sammenligning med potemkinkulisser vil sikkert være uretfærdig: Facaden er ægte nok. De uforbeholdent paveglade katolikker er en realitet her i landet. Det hører

netop til billedet i Danmark, at vi katolikker med vore ret så forskellige holdninger (som er meget mere mangfoldige og nuancerede end ovenfor skitseret) lever i god fordragelighed side om side med hinanden, i gensidig tolerance. Men hvis paven forholdes oplevelsen af denne mangfoldighed, så er det egentlig ham, der bliver snydt. Den danske folkekirke gør jo i øjeblikket en vældig indsats for at vise sin indre splittethed i synet på pavebesøget. Den bekender kulør.

Nordens - og herunder Danmarks - byer behøver ingen kulisser. Husene vil med deres mangfoldige stil måske ikke falde i pavens smag. Men alene derved, at han gerne vil besøge os, har han vel ønsket at se et stykke af virkeligheden, ikke blot det, som vi tror, han synes om!

Karlheinz Löhner

Radio Steno

Lyt til Radio Steno!

Sender i Københavns-området hver mandag kl. 20-21 på 107,9 MHz.

Alt, hvad Gud vil, er kærlighed

Det første af 4 uddrag af den engelske forfatter Delia Smiths nye bog om bønnens og kærlighedens natur, »A Journey into God«, (Rejsen til Gud), som har været bragt i Catholic Herald

Bøn er noget, Gud gør.

Kunne vi dog bare fatte denne enkle sandhed. Vanskeligheden er, at det er noget, Gud gør, i sit inderste væsen er et mysterium. Ingen elegante formuleringer og ingen bøger om bøn vil nogensinde kunne afsløre lige akkurat, hvad det er, Gud gør.

Bøn er først og fremmest et forhold, Gud indleder, idet han hele tiden søger at fremkalde et menneskeligt svar. Det er et varigt forhold, og lige som alle andre forhold kan det ikke udtrykkes i et bestemt program, pakkes ind og forsynes med etiket: »Dette er bøn, punktum!«

Bøn er liv, at leve, vokse, udvikles, men altid på en hemmelighedsfuld måde, - som et lille bitte sædekorn lagt i jorden, et sædekorn, der støt og alligevel umærkbart trænger sig opad mod lyset.

Hvad er det, der driver dette sædekorn opad? Vi ved, at jorden og regnen hjælper det med at vokse,

men hvad vækker det til live? Det er et mysterium. Noget, Gud gør. Bøn er nøjagtig det samme, noget mystisk inde i os, der blidt driver os frem mod dette uforklarlige lys, som til sidst vil bringe alt, hvad der er i os, til blomstring og stille alle vore dybeste længsler.

Du skal elske

Min bog forsøger ikke at opklare mysteriet eller komme med en opskrift på teknikker eller formuleringer. Men forhåbentlig vil den opmuntre til, at andre vil overgive sig selv til denne dybeste og skjulte side af menneskeligt liv og vækst.

Rejsen til Gud er en rejse, som hele den menneskelige familie er med på, og (tror jeg), hver enkelt menneskes svar er uløseligt forbundet med enhver andens som en fælles erfaring. Det, som jeg mest af alt ønsker at dele med andre, er mit eget

store håb på Gud, håbet om, at han virkelig er Herren, der skaber og elsker alt, hvad der er til, - og håbet om, at hvor lang vor rejse i mørket end bliver, så vil vi alle til sidst nå det punkt, hvor vi helt og fuldt erkender sandheden om »at Gud så alt, hvad der var skabt, og det var godt«.

Som menneskelig familie tror vi måske ikke helt på Gud, men fra begyndelsen har Gud altid troet fuldt og fast på os.

Hvis et menneske ærligt søger Gud, vil Gud helt bestemt møde det, hvor det er, og på netop den måde, mennesket bedst er i stand til at modtage Ham. Alt, hvad jeg vil med dette, er at give et startsted, et springbræt, idet jeg tilbyder mine egne overbevisninger og erfaringer.

»Mester, hvilket bud i loven er det største?« Han svarede ham: »Du skal elske Herren din Gud af hele dit hjerte, af hele din sjæl og af hele dit sind.«

Dette er det største og første bud.

Der er et andet, som er dette ligt: »Du skal elske din næste som dig selv.«

På disse to bud hviler hele loven og profeterne.«

Jeg vil fastholde, at hvis nogen ønskede et resume af Bibelen i et enkelt kort stykke, så vil versene herover være nok. Jesus udkrystalliserer alle Det gamle Testaments skrifter i et eneste ord: Kærlighed. Du skal elske - det er det Guds hele program for verden handler om.

Hvis man grundigt undersøger teksten, ser det for mig ud til, at selv om den kun indeholder to »bud«, så giver den faktisk tre anvisninger om at elske. Vi skal elske Gud, elske andre, men også elske os selv. Det sidste, kærligheden til os selv er man undertiden ikke rigtig opmærksom på, og dog er det uløseligt knyttet til de to andre i en gensidig virkning på følgende måde:

Hvis jeg nærmer mig Gud (gennem bøn), så begynder jeg også at blive modtagelig for Hans kærlighed. Det første og sidste i al bøn er at lære at være modtagelig, ikke alene at lære, hvad kærlighed er, men også at jeg er elsket. Det er ligesom et spædbarn, der passivt modtager sin mors kærlige smil og

langsomt, uden selv at gøre fra eller til, forstår en mors kærlighed.

Når jeg i bønnen, omend gradvis, begynder at forstå Guds særlige kærlighed til mig, så begynder jeg at acceptere og elske mig selv, og det er at nå en milepæl i kærligheden, for så kan jeg se ud over mig selv og ikke alene gengælde Guds kærlighed, men også vende mig mod andre i kærlighed. Det er på mange måder en mærkelig proces, men hvert trin i selvaccepten befrier os fra selvoptagetheden, og det hjælper os igen til virkelig at se andre, til måske for første gang at se deres besværligheder og problemer såvel som deres glæder.

At kunne vente

Når vi har accepteret os selv med alle vores svagheder og fejl, er vi pludselig også glade for at acceptere enhver anden. Det er en helt naturlig udvikling, og i virkeligheden den eneste mulige. Vi kan ikke tvinge os selv til at elske, men hvis vi har lært, hvordan vi skal modtage Guds kærlighed og elske og værdsætte os selv, vil det aldrig mere være noget problem oprigtigt at elske andre.

Men hvordan kan jeg modtage denne kærlighed?

Svaret er: med tålmodighed og tillid, for sandheden er - med Paulus' berømte 5 ord - »alt dette er fra Gud« (2. brev til Korintherne, 5:18). Bøn er et spørgsmål om at vente, at være beredt til at vente på det, jeg endnu ikke ved skal blive åbenbaret for mig. Det er meget menneskeligt at ville vide alting og få det at vide nu - ikke meget har ændret sig siden Adam og Eva - og min forstand vil naturligt protestere imod en påstand om, at jeg ikke selv kan udvirke det: - selvfølgelig kan jeg det, hvis jeg læser de rigtige bøger eller finder den rigtige guru, så kan jeg få overstået denne irriterende venten!

Nej, det spæde barn, som vores åndelige liv er, må forblive hjælpeløst, åbent alene for den stille og umærkelige modtagelse af kærlighed, der gør det muligt på sin egen måde at vokse frem til fuldendelse.

»Talte jeg end med menneskers og engles tunger, men ikke havde kærlighed, da var jeg et rungende malm eller en klingende bjælde.

»Og havde jeg end profetisk gave og kendte alle hemmeligheder og sad inde med al kundskab, og havde jeg al tro, så jeg kunne flytte bjerge, men ikke havde kærlighed, da var jeg intet ...

- Så bliver da tro, håb, kærlighed, disse tre; men størst af dem er kærligheden.«

(Paulus' 1. brev til korintherne, 13: 1-3, 13).

I 1982 blev det første karmel-kloster indrettet i den forhenværende kommandantbolig inden for KZ-lejren (billedet øverst). Kirken var indrettet i den lave bygning til højre. Herfra blev søstrene »fordrevet« i 1984. Et nyt kloster blev indrettet i det forhenværende giftlager (det gamle stadsteater) udenfor lejren. Pigtrådshegnet med et af vagttårnene ses til højre. Fra dette kloster »fordrives« søstrene nu. Fotos KNA.

Kristne har ikke eneret på Auschwitz

»Søstre fordrives for anden gang fra Karmel i Auschwitz«, læser jeg i k.o. nr. 4. Ordene »fordrives« og »Auschwitz« vækker hver for sig og i kombination med hinanden associationer, som KIPA's pressenotits heldigvis ikke lever op til. Måske skulle redaktøren have valgt en mindre tendentiøs overskrift?

Under det ledsagende billede af Auschwitz står der at læse: »Tusinder af polske katolikker, sigøjnere og homofile blev myrdet i Auschwitz«. Det er flot, at de ellers tabuiserede homoseksuelle nævnes i et katolsk blad, men måske er de kun med af retoriske grunde (for at gøre tre-tallet komplet).

Og så kommer den lidt giftige sætning: »Det er derfor lidt uklart, hvorfor jøder skulle have eneretten til KZ-lejren som mindesmærke.«

Mens jeg sidder og prøver at formulere min harme i urbane vendinger falder mit øje på et billede, som jeg for nyligt klippede ud af et tidsskrift: »Juden in Baden-Baden beim Abtransport November 1938«. De forreste to jøder bærer på en stor davidstjerne med følgende tekst: »GOTT verlässt uns NICHT«. Tre uniformerede forsvarere af Europas kristne værdier marcherer stolt foran. Billedet skal få en plads på min »bedevæg«, for at jeg ikke skal glemme.

Mangel på takt

I virkeligheden er det uartigt at bruge ordet eneret. Der kan kun være tale om »enepligt«: Pligt til aldrig at glemme hvad der er sket. (»At glemme betyder exil, at ihukomme forløsning« - Rabbi Ba'al Sjem Tov). Pligt til at være umådelig diskret og hensyns-

fuld, når der tales om »gud« i forbindelse med KZ-lejren. Jeg tvivler ikke på, at Karmelsøstrenes intentioner er gode og ærlige, men søstrene udviser en katastrofal og pinlig mangel på takt, finfølelse og situationsformemmelse. For mig er det virkelig »lidt uklart«, hvorfor deres Gud skal være så massiv til stede på KZ-lejrens terræn. Gud JHVH er i Jesus aldrig »massiv«; Jesus indbyder. Han opfordrer. Han forkynder (»udbasunerer«), men Han er aldrig anmassende, Han trænger sig aldrig på. Det er Hans Imitatio Dei, der i sig selv er et evangelium.

Hvis søstrene havde lidt mere kendskab til evangelierne og til det virkelige liv, så ville de vide, at nærhed undertiden udtrykkes bedst deri og derved, at man holder distance.

Herman van Tooren

Redaktionen vil under denne rubrik bringe en række korte populære artikler om paven og om den katolske kirke i dag. Hensigten er at hjælpe katolikker med lidt baggrundsstof, som bl.a. kan være nyttigt i hverdagens samtaler med ikke-katolikker i anledning af pavens besøg i Danmark.

Hvem er Pave Johannes Paul II?

Johannes Paul II's borgerlige navn er *Karol Wojtyla*. Han blev født 18. maj 1920 i byen Wadowice i Polen nær Krakow. Faderen var officer i den polske hær, og moderen skolelærer.

Allerede i skolen interesserede Karol Wojtyla sig for drama, og som 18 årig begyndte han at studere polsk sprog og litteratur. Under den anden verdenskrig måtte han arbejde i et stenbrud og på en kemisk fabrik, men han fortsatte sine studier i det illegale

»Flyvende universitet«, der blev kaldt sådan, fordi det ustandseligt måtte skifte opholdssted. På det flyvende universitet blev han leder af en teatergruppe, der gav hemmelige forestillinger.

To alvorlige ulykker

I 1940-41 kom han ud for to alvorlige ulykker, som må have givet ham anledning til dybere eftertanke over sit liv, for i perioden derefter erfarede

han sit kald til præstegeneringen. Han blev indskrevet på universitetets illegale teologiske fakultet i 1942. Senere tog den daværende kardinal *Stefan Sapieha* ham til sig i sit hjem for at han der kunne fortsætte sine studier.

Karol Wojtyla blev præsteviet i 1946 og derpå sendt til Rom for at studere videre og færdiggøre sin doktorafhandling om Johannes af Korset, en katolsk helgen og karmelittermunk fra 1500-tallet.

Under Stalins regime

Den nazistiske undertrykkelse af Polen blev efter krigen afløst af Stalins regime, der målbevidst søgte at slette ethvert spor af kirkelig indflydelse i landet. Hundreder af præster blev fængslet, og religionsundervisning var forbudt, men som så mange andre arbejdede også pastor Wojtyla utrætteligt under jorden i sit sogn.

I 1951-53 gennemførte han sit andet doktorarbejde, denne gang i filosofi og underviste derefter på det forbudte, polske præsteseminarium. Han skrev fortsat digte og litterære artikler og også et skuespil om ægteskabet med titlen »Juveler-butikken«.

I 1958 blev han ærkebiskop af Krakow, og det medførte en del rejser uden for Polen. Han deltog også i Det andet Vatikanconcil (1962-65), som på pave Johannes XXIII's opfordring blev sammenkaldt for at modernisere hele den katolske kirke. På konciliet var Karol Wojtyla især fortalende for religionsfrihed og for bevarelsen af ægteskabets og familielivets værdier.

Den 26. juli 1967 blev han udnævnt til kardinal af pave Paul VI, og den 16. oktober 1978 blev han valgt til pave, og valgte navnet Johannes Paul II.

Den første artikel »Paven og biskoppernes kompetence« blev bragt i »katolsk orientering« nummer 4. Den artikel »Vatikanet – verdens mindste stat« blev bragt i nummer 5.

Lily Fausbøll

Karol Wojtyla som gymnasieelev. Allerede i skolen interesserede han sig for drama.

Nyt om Moder Teresa

I november åbnede Moder Teresa et hus i den sorte bydel af Khayelitsha nær Kapstaden i Sydafrika. 4 af hendes med søstre skal her udføre deres hjælpearbejde. Der har ikke tidligere været nogle af hendes søstre i Sydafrika.

I december rejste Moder Teresa til jordskælvsområdet i Armenien med 6 søstre. De 6 søstre arbejder nu på hospitalerne i

hovedstaden Jerevan.

Sidste regnskabsår var der indtægter på 7,6 mio. kr., hvoraf der blev brugt godt 7 mio. kr. til tørsmælk, vitaminer, undervisning o.a. hjælpearbejde. Desuden er der sendt 12.568 tæpper og 9.710 babytøj. I løbet af 10 år er der i alt bidraget med knap 72 mio. kr. til Moder Teresas arbejde.

Peter og embedet

Retræte for Katolsk Arbejderaktion

Katolsk Arbejderaktion har afholdt sin 58. retræte, denne gang med pastor *Czeslaw Kozon* som vor åndelige vejleder. Med henblik på det forestående pavebesøg havde vi valgt emnet »Peter og embedet«. Gennem tre foredrag belyste pastor Kozon apostelen Peter som den, der havde modtaget nøglemagten (Mat. 16,13-19) og opgaven at »styrke dine brødre« (Luk. 22,31-32) ud fra kærlighed til Kristus (Joh. 21,15-19).

Trods personlig svaghed blev Peter udvalgt til at

lede Kristi kirke til tidernes ende, og det blev biskoppen af Rom, der overtog embedet efter apostelen Peter. Vi overvejede betydningen af titlen »Kristi stedfortræder« og blev enige om, at det ikke på nogen måde betyder en anden Kristus, men udelukkende viser hen til embedet og ansvaret som Peters efterfølger.

Strukturel synd

Vi kom også ind på den strukturelle synd – profit – og magtbegær – som den

nuværende pave så stærkt går imod. Vi var opmærksomme på den teologiske krise i kirken, som kommer til udtryk ved udnævnelse af nye biskopper, og vi nærer fuld fortrosthed til, at Helligånden vil lede kirken, så helvedets porte ikke får bugt med den.

Katolsk Arbejderaktions næste retræte bliver den 13.-15. oktober 1989, hvor søster *Susanne Sønderbo* vil fortælle om den hellige Josef og om Josef-søstrenes virke i dagens Danmark.

George Bune Andersen

Gospel, blues og negro-spirituals i Skt. Annæ Kirke på Amager

Torsdag den 6. april kl. 19.30 holdes i Skt. Annæ kirke en koncert med den internationalt kendte amerikanske sanger *Eddie Hawkins*.

Eddie Hawkins har tidligere optrådt især i USA, England, Frankrig og Sverige, og nu er det lykkedes at få arrangeret en enkelt koncert i København, inden Eddie Hawkins skal på koncertturné i Sverige.

Eddie Hawkins skriver selv en del af sine tekster og akkompagnerer sig selv på guitar. Sangstilen, som er meget yndet blandt yngre mennesker, omfatter blues, gospel og negro spirituals. Den bløde musik med ofte stærke religiøse budskaber åbner ved hans koncerter for en tæt kontakt mellem sanger og publikum, hvilket også ligger i ideen med dette ar-

rangement og gør det til en særlig oplevelse, der er sjældnen i Danmark.

Eddie Hawkins kom som ung til Europa, hvor han blandt andet har turneret med *Katharine Dunham-balletten*. Han har nu slået sig ned i Italien, hvor han i en årrække har boet i en lille by i nærheden af Assisi.

P.A. Jesl

Bønnens apostolat

Bøn for nedrustning

At bede for nedrustning er sluttelig at bede for fred. Et første skridt mod nedrustning er allerede taget, og vi må bede om, at spændingerne mellem supermagterne ikke overskygger fattigdommen og behovene hos de mange i den tredje verden, og hvad der nu kaldes den endnu fattigere fjerde verden.

Nedrustning bør ses i nøje sammenhæng med den fred, der beskrives af pave Johannes XXIII »Fred på jorden«, og som bygger på frihed, sandhed, retfærdighed og kærlighed. Ingen kristen kan unddrage sig ansvaret for indenfor sine muligheder at handle for freden, freden for alle. Som pave Johannes Paul II erklærer i rundskrivelsen »Omsorgen for de sociale forhold«: »Freden er udelælig. Den gælder enten for alle eller for ingen«. I samme skrivelse fremhæver paven, at våbenhandlernes griskhed »forstår at

overvinde skellet mellem øst og vest og fremfor alt mellem nord og syd«.

I modsætning til atomvåben, der repræsenterer en trussel for fremtiden for så mange folkeslag og dog på samme tid virker afskrækkende mod krigen, benyttes konventionelle våben i konflikter mellem staterne, i borgerkrig og til terrorisme. Man regner med, at firefemtedel af ofrene for disse forskellige former for vold er civile. Utallige folkeslag bliver hjemløse flygtninge. Samtidig øges den meningsløse vold og hadet og forgifter

menneskers sind og hjerter, især ungdommens.

Intentionen for april er derfor en bøn for fred, for oprettelsen af den sande fred, freden for alle. Det er bøn for politiske ledere og regeringer. Ydermere er det bøn for alle folkeslag. Måtte alle, frie for krig og truslen og om krig, leve i værdighed og harmoni.

Endelig er det en bøn om, at alle med åbent sind må modtage Kristi afskedsgave til sine disciple: fred, den fred som verden alene ikke kan give (jfr. Jo 14,27).

I april beder vi for:

For en fremadskridende og ligevægtig reduktion af atomvåben og konventionelle våben og en effektiv kontrol med våbensalg.

Kolping: onsdag den 12.: Kl. 19.30 generalforsamling.
Tirsdag den 18.: P. Herberighs fødselsdag fejres i »Smedjen« kl. 19.30.
Onsdag den 26.: Inger Winther fortæller om Niels Stensen valfarten til Rom.
Aktiviteter: Søndag den 2. kl. 10.00: Ungdomsmesse - for hele menigheden.
Fredag den 7.: Første fredagsmesse kl. 9.00.
Torsdag den 27.: kl. 19.00 på Skt. Pauls skole: »Pavedømmet og Peterembedet« v/sr. Gisela Heitz C.S.J.

12 Nordsjælland

Den Hellige Families Kirke
 Bistrupvej 4, Birkerød

Skt. Hans Kirke
 Marievej 6, Hørsholm.
 Sognepræst Jacob Muiser,
 Bistrup Byvej 4, Birkerød.
 Tlf. 02 81 27 96 helst mellem kl. 9-10.
 Pastor Peter Nissen 01 93 19 48.
Søndagsmesserne:
 Birkerød Nordvanggård kl. 8 og 10.
 Hørsholm, Marievej kl. 10.
 Mikkelborg, Strandvej 352 kl. 8.
 Tirsdag messe kl. 10 på Nordvanggård.
 Fredag aftenmesse kl. 19.30 på Nordvanggård.
 Torsdag messe kl. 10.30 i Hørsholm.
Skriftemål:
 Lejlighed til at skrive i forbindelse med gudstjenesterne og efter aftale.
 Hver fredag kl. 19.00 aftenmesse i Hørsholm og hver første fredag i måneden
 Tilbedelse af Alterets H. Sakramente kl. 18.30 i Hørsholm, og efter aftenmesse kl. 19.30 på Nordvanggård.

Lørdag d. 1.: Børnene, som forberedes til deres 1. H. Kommunion, mødes på Nordvanggård kl. 10.00.
Søndag d. 2.: Første H. Kommunionens Fest på Nordvanggård i Birkerød kl. 10.00 for børnene fra begge sogne. Kirkekaffe.
Tirsdag d. 4.: I Hø. menighedsråds møde kl. 19.30.
Onsdag d. 5.: I Hø. menighedsaften med Liobasøster Hildegard Madsen over emnet: »Et godt liv. Benedikt af Nursia: i går og i dag«. Kl. 19.30.
Torsdag d. 6.: Kateketmøde kl. 17.30.
 Torsdag aften d. 6.: Fælles loppemarkeds møde for alle medhjælpere på Nordvanggård kl. 19.30.
Mandag d. 10.: Ældreklubben mødes på Nordvanggård kl. 13.30. Fru Toni Appelt fortæller om og viser lysbilleder af Jerusalem.
 Samme mandag aften d. 10.: Troskursus om »Kirken og Paven« kl. 19.30 på Nordvanggård. Alle er velkomne!
Lørdag d. 15.: Forberedelsesmøde for konfirmanderne på Nordvanggård kl. 10.00.
Søndag d. 16.: Firmelses Sakramente meddeles af Biskop Martensen på Nordvanggård kl. 10.00. Kirkekaffe.
Mandag d. 17.: Præstemøde kl. 18.00.
Fredag d. 21.: Store Bededag: Aftenmesse på Nordvanggård kl. 19.30.
Store Bededagsferie fredag d. 21.-søndag d. 23.: Fælles rejse for Hø. menighed til Benediktinerkloster i Nütschau i Nordtyskland. Endnu få pladser fri. Nærmere oplysninger hos fru Ruth Hansen, tlf. 02 86 44 25.
Torsdag d. 27.: I Bi. menighedsrådsmøde kl. 19.30.
Lørdag d. 29.: Sidste kursusmøde om

troen: NI: Kirken og Fremtid på Nordvanggård kl. 10.00 til kl. 14.00. Madpakke medbringes.
Samme lørdag d. 29.: Børneklubmøde kl. 10.00 på Nordvanggård.
Første Hellige Kommunionensfest
Lørdag d. 1/4: Børnene, som forberedes til deres 1. kommunion, mødes på Nordvanggård kl. 10.
Søndag d. 2/4: Første kommunionensfest kl. 10 i Birkerød for børnene fra begge sogne. Kirkekaffe.

Konfirmationens Sakramente

Lørdag d. 15/4: Firmanderne mødes til forberedelse på Nordvanggård kl. 10.
Søndag d. 16/4: Firmelse af de unge fra begge sogne, på Nordvanggård kl. 10. Efter messen hilser biskoppen på de unge og deres familier ved en lille sammenkomst i kostalden.
Til lykke!
 og med venlig hilsen
 Peter Nissen og Jacob Muiser.

Vor Frue Kloster, Åsebakken
 Høsterkøbvej 3, 3460 Birkerød.
 Benediktinerindekloster, tlf. 02 81 06 98.
Søn- og helligdage: Terts og højmesse kl. 8.20.
Hverdage: Terts og højmesse kl. 7.50.

Skt. Vilhelms Kirke, Hillerød
 Kirke- og menighedshus: Møllestræde 7, 3400 Hillerød.
 Sognepræst Hans Esmark, Møllestræde 10B. Tlf. 02 26 14 04, bedst mellem kl. 9-10. Dog undtagen søndag og mandag.
 Sankt Vincent Søstrene: Tlf. 02 26 78 65.
Søndagsmesser: Kl. 10.
Hverdagsmesser: Tirsdag, onsdag, torsdag kl. 17. Fredag kl. 8.30.

Lørdag d. 1.: Kommunionsholdet modtager den sidste undervisning i tiden kl. 9.30 til 11.30 (ingen messe).
Søndag d. 2.: 1. kommunionensfest kl. 10.
Onsdag d. 5.: Julemarkeds møde kl. 19.30.
Søndag d. 9.: 3. søndag i påsken.
Søndag d. 16.: Latinsk messe kl. 10.
Fredag d. 21.: St. Bededag, ingen messe.
Søndag d. 23.: 5. søndag i påsken.
Søndag d. 30.: 6. søndag i påsken.
 NB: 1. møde vedr. Nordsjællands loppemarked i Birkerød finder sted torsdag den 6. april kl. 19.30 på Nordvanggård, Bistrup Byvej 4, Birkerød.
 I øvrigt henvises til sognebrevets aktivitetskalender.

13 Hovedstadsområde NV

Vor Frue Kirke
 Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev.
 Tlf. 02 94 76 94.
 Sognepræst: Lon Konold, OMI.
Messtider:
 Lørdag kl. 17.00.
 Søndag kl. 9.30 dansk, kl. 11.00 engelsk.
Hverdage:
 Mandag kl. 17.00 (engelsk).
 Tirsdag kl. 9.30 (engelsk).
 Onsdag kl. 9.30 (dansk).
 Fredag kl. 8.00 (dansk).
Tilbedelse: Tirsdag kl. 19.30-20.30.
Ungdomsklubber:
 Maxi-KUK: Hver torsdag kl. 19.30.
 Mini-KUK: 13. og 27.

Lørdag d. 1.: Troslæredag. Vi begynder kl. 14.45.

Søndag d. 2.: 1. Kommunion ved messen kl. 9.30.
Lørdag d. 8.: Tro og lys gruppen kl. 13.00.
Søndag d. 9.: Folkedans kl. 19.30.
Søndag d. 16.: Kirkekaffe efter messe kl. 9.30.
Onsdag d. 19.: Bedegruppen holder møde. Messe kl. 19.00.
Lørdag d. 29.: DUK sportsdag.

14 Hovedstadsområde NØ

Skt. Andreas Kirke, Ordrup
 Kollegievej 2A, 2920 Charlottenlund.
 Kontortid: Mandag til fredag kl. 9-12, torsdag kl. 9-11, tlf. 01 64 30 39. Sognepræst Czeslaw Kozon, tlf. 01 64 04 22 (bedst kl. 9-10) undtagen mandag.
Faste messtider:
 Søndag: Kl. 8 reciteret messe. Kl. 10 højmesse.
Hverdage: Mandag-torsdag kl. 8.
Fredag: Kl. 16.00 udstilling af sakramentet til tilbedelse, derefter kort andagt og kl. 17.00 messe.
Lørdag: Kl. 11.30 messe.
Lørdag d. 1.: kl. 11.15: Rosenkransbøn i kirken. Derefter messe.
Mandag d. 3.: Herrens bebudelse fejres. Kl. 19: Højmesse.
Tirsdag d. 11.: kl. 15: Rosenkransbøn hos Connie Probst, Schimmelmansvej 45, Ordrup. Alle er velkomne efter tilmelding på tlf. 01 63 63 82.
Fredag d. 21.: Bededag. Kl. 9: Messe.
 NB: Tilbedelsen og messen om eftermiddagen bortfalder.

Johanneskirken, Søborg
 Vandtårnsvej 7-11, 2860 Søborg.
 Sognepræst Knud Aage Nielsen, S.J.
 Bopæl: Jens Jessensvej 5, 2000 F.
 Træffetid tirsdag kl. 10.30-11.30 på tlf. 01 28 17 00. Andre hverdage kl. 10-12 på tlf. 01 71 79 66.
 Menighedsrådsformand Ove Leerbeck.
 Bopæl: Salamandervej 24, 2880 Bagsværd. Tlf. 02 98 23 84.
Faste messtider: Søndag kl. 10.

Skt. Therese Kirke, Hellerup
 Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup
 Sognepræst: Niels Kiær S.J.
 Tlf. 01 61 19 19. Bedst mandag-torsdag kl. 8-9, lørdag kl. 10-11.
 Giro 4 08 38 30.
Messtider:

Søndag: Højmesse kl. 9.00, reciteret messe kl. 11.00. Morgenmad i kantinen mellem messerne.
Hverdage: Mandag-onsdag kl. 17.00, torsdag kl. 17.00 i Sct. Josephsøstrenes kapel, Bernstorffsvej 98, fredag kl. 7.15 og lørdag kl. 11.30 med rosenkransbøn kl. 11.15.
Familiemesse: Hver 4. søndag i måneden.

Søndag d. 2.: Hvide søndag.
 Børnenes første hellige kommunion under messen kl. 9. Reciteret messe kl. 11.
Lørdag d. 8.: Sognekatekese i kantinen, kl. 15. Pastor Jørgen Hviid vil holde et foredrag: »Pavens besøg - og hvad så?«. Vi afslutter sæsonen med fælles spisning. Egne drikkevarer + kniv og gaffel medbringes. ALLE er velkomne. Tilmelding hos sognepræsten senest 26. marts.
Fredag d. 21.: Store bededag. Messe kl. 9.
Søndag d. 23.: Familiemesse kl. 9, reciteret messe kl. 11.

Immaculatakirken:
 Hverdage messe kl. 7 undtagen mandag og torsdag, hvor messen læses kl. 16.45.
 Søndag højmesse kl. 9.00.

15 Hovedstadsområde V

Skt. Mariæ Kirke
 Jens Jessensvej 5, 2000 København F.
 Tlf. 01 71 53 35.
 Sognepræst Jørgen Erichsen, Strøbyvej 2, 2650 Hvidovre.
 Træffetid bedst kl. 10-11 på tlf. 01 71 53 35 eller 01 78 27 90, mandag undtaget.
 Pater Laurence A. Dorn S.J.
 Jens Jessensvej 5, 2000 F.
 Tlf. 01 71 33 92.
 Ungdomspræst Jesper Fich, Marielystvej 16, 2000 Frederiksberg.
 Tlf. 01 71 34 45.
Messtider:
 Søndag: Kl. 8.00 og kl. 11.00.
 Mandag: Kl. 6.45 og kl. 8.00.
 Tirsdag: Kl. 6.45 og kl. 9.30.
 Onsdag: Kl. 6.45 og kl. 19.30.
 Torsdag: Kl. 6.45.
 Fredag: Kl. 6.45 og kl. 8.00.
 Lørdag: Kl. 6.45 og kl. 8.00.

Fredag d. 7.: Jesu Hjerter fredag. Messen kl. 6.45 bortfalder. Der læses messe kl. 8.00 og aftenmesse ca. kl. 19.30 efter andagt foran Det udstillede Sakramente.
Søndag d. 9.: Kl. 8.00 reciteret messe. Familiemesse kl. 11.00.

Skt. Nikolaj Kirke
 Strøbyvej 2, 2650 Hvidovre
 Tlf. 01 78 27 90.
 Sognepræst Jørgen Erichsen.
 Træffetid bedst kl. 10-11 på telefon 01 78 27 90 eller 01 71 53 35, mandag undtaget.
Faste messtider:
Lørdag: Messe kl. 17 (søndagsmesse)
Søndag: Højmesse kl. 9.35.
1. søndag i måneden: Salmemesse.
2. søndag i måneden: Latinsk messe med efterfølgende kirkekaffe.
3. søndag i måneden: Salmemesse.
4. søndag i måneden: Højmesse nr. 2 af Erling Rasmussen.

Jesu Hjerter Kirke
 Stenosgade 4A, 1616 København V.
 Tlf. 01 24 65 80. Sognepræsten og kontor.
 Øvrige præster tlf. 01 21 85 88.
Messtider:
Hverdage: Mandag-fredag kl. 8.15 og kl. 17.00. Lørdage kl. 8.15.
Søndagens messtider:
 Kl. 10.00 latinsk højmesse. Kl. 11.30 højmesse på dansk. Kl. 20.00 læst messe. Niels Steensens Bibliotek, Stenosgade 9 er åbent hver søndag fra kl. 11-13.

Tirsdag d. 4.: kl. 16.00: Kongregationsandagt.
Fredag d. 7.: Jesu Hjerter fredag kl. 16.00: Udstilling af sakramentet. Kl. 16.45 andagt. Kl. 17.00: Messe.
Tirsdag d. 18.: kl. 14.30: Møde for de ældre i den grønne sal.
Lørdag d. 22.: kl. 10.00. Messe: Jesu Selskabs moder.

Bodsandagter som åndelig forberedelse til pavens besøg

Af Albert Kvium

(1. del)

Bodsgudstjenester eller bodsandagter er blevet varmt anbefalet som en åndelig forberedelse til pavens besøg i Danmark.

Denne sammenkædning af pavebesøg og bodsgudstjenester er velbegrunder. Men det er nok tvivlsomt, om den er umiddelbart indlysende for alle katolikker. Dels forudsætter den en vis forståelse af pavebesøgets betydning og formål, dels forudsætter den kendskab til, hvad ordet bodsgudstjeneste eller bodsandagt dækker over. - Efter sigende er bodsgudstjenester endnu et ukendt fænomen i mange katolske sogne.

Der er allerede talt og skrevet en del om pavebesøgets betydning og formål, og mere vil sikkert blive føjet til. I dette indlæg skal fortælles om bodsgudstjenester, som de er oplevet i praksis af et almindeligt menighedsmedlem.

Bodsgudstjenester i Horsens

I Skt. Josefs Sogn i Horsens har vi haft bodsgudstjenester i en årrække. Og jeg kan sige med sikkerhed, at de har været til glæde og gavn for både præst og menighed. Men samtidig må det erkendes, at dette gladelige resultat ikke er kommet af sig selv.

Først måtte menigheden - lidt efter lidt - lære at forstå eller fornemme ideen bag de nye gudstjenester. Det skete ved, at vores sognepræst, pater Josef Reymen, meget bevidst lod emnet Bodens Sakramente indgå som et tilbagevendende element i søndagsprædikenerne og i sognebrevne, og ved, at vi i sognets »Katekese for voksne, forældre og børn« under mottoet »- at tro med hinanden« optog emner som: Bodens Sakramente, sakramenterne som helhed, kirkebegrebet, herunder kirkens sakramentalitet, og kirkens liturgi.

Alt dette er vel grunden til, at vores sognepræst er blevet opfordret af sine præstekolleger til at delagtiggøre andre i de erfaringer, der er gjort i Horsens. Pastor Reymen har - efter nærmere overvejelse - ønsket, at en lægmand fortæller om bodsgudstjenesterne i Horsens, således som de er oplevet eller kan være oplevet af én fra menigheden. Derfor dette indlæg, som ifølge sagens natur ikke så meget henvender sig til pastor Reymens præstekolleger som til lægfolk i andre menigheder.

Siden 1974 har vi haft to årlige bodsgudstjenester, én i adventstiden som forberedelse til julen og én i fastetiden som forberedelse til påsken.

I år skal vi yderligere have en bodsgudstjeneste i slutningen af maj som forberedelse til pavens besøg i Danmark.

Baggrunden for bodsgudstjenesterne

Før jeg begynder at fortælle om bodsgudstjenesterne ydre form, vil jeg prøve at sammenfatte, hvad menigheden lidt efter lidt har hørt om baggrunden for denne fornyelse inden for kirkens liturgi. Og her henvender jeg mig naturligvis først og fremmest til trofæller i menigheder, hvor bodsgudstjenester er et ukendt fænomen, men hvor man gerne vil imødekomme biskoppens anbefaling om at forberede sig til pavens besøg »gennem bøn og bod, både personligt og i menighedens fællesskab«.

Det andet Vatikankoncil besluttede som be-

kendt, at ritualer for Bodens Sakramente i lighed med ritualerne for messen og for de øvrige sakramenter skulle revideres, »for at sakramentets natur og virkning kunne blive klarere udtrykt«.

Nyt ritual

Den 2. december 1973 udstedte Ritus-Kongregationen et dekret om indførelse af et nyt ritual for Bodens Sakramente, »Ordo Poenitentiae«, hvis offentliggørelse blev påbudt af pave Paul VI.

Her i Danmark forelå der (vistnok i 1974) en oversættelse til foreløbig brug, og senere, da en endelig oversættelse til dansk var godkendt af biskop Martensen og bekræftet af Den Romerske Kongregation for Sakramenter og Kultus, blev der udgivet et lille hæfte: »Forsoning gennem Bodens Sakramente«. Tryk: Kateketcentralen 1978.

Hæftet indeholder en - efter min mening særdeles læseværdig - indledning og derefter følgende tre afsnit: Individuelt skriftemål, bodsgudstjenester og skriftestejl. - Indledningen er stort set et sammendrag af originaldokumentets meget lange indledning, hvor Ritus-Kongregationen forklarer baggrunden for de nye ritualer.

Menigheden i Horsens blev selvfølgelig ikke sat på skolebænken for at gennemgå alle disse tekster, men det væsentlige i de nye tanker og perspektiver, som det nye bodsritual lukker op for, både med hensyn til det individuelle skriftemål og bodsgudstjenester, hvor Bodens Sakramente fejres i menighedens fællesskab, blev lidt efter lidt på forskellige måder bragt ud til os i menigheden.

Det er klart, at én og anden af nostalgiske eller andre grunde på forhånd vendte det døve øre til, men det kan vel ikke undgås.

Som det så ofte er tilfældet med kirkelige tekster, afspejler Ritus-Kongregationens dekret og den efterfølgende lange forklarende indledning til de nye ritualer både traditionel tankegang og nytænkning. Nogle vil måske kalde det en kompromis-løsning; andre vil se det som et udtryk for kirkens evne til stadig at forny sig og samtidigt bevare forbindelsen til det bestående.

Evangeliet som baggrund for Bodens Sakramente

I det lille hæfte: Forsoning gennem Bodens Sakramente siges det (mere direkte end i Ritus-Kongregationens tekst), at formålet med det nye ritual først og fremmest er at fremhæve Evangeliet, d.v.s. det glade budskab, som baggrund for Bodens Sakramente.

Og det gælder både ritualer for »en enkelt bodfærdiges forsoning« og for ritualerne for »flere bodfærdiges forsoning«.

Endvidere fremhæves fællesskabet ved forsoningen. Det sker ved ritualer for »flere bodfærdiges forsoning med individuel syndsbevidsthed og absolution«, d.v.s. det ritual, som benyttes ved de bodsgudstjenester, vi kender her i bispedømmet.

Ritus-Kongregationen udtaler - med adresse til gejstligheden: »Fastetiden er ganske særlig egnet til at fejre Bodens Sakramente, fordi der allerede Askeonsdag lyder den højtidelige indbydelse for Guds folk: »Omvend jer og tro på Evangeliet«. Derfor

bør der i fastetiden flere gange afholdes bodsgudstjenester for på den måde at give alle troende lejlighed til at forsones sig med Gud og med brødrene, så at de med fornyet sind kan fejre påskemysteriet i de tre hellige påskedage«.

Og endvidere står der: »Kirken formaner de troende til undertiden at deltage i bodsgudstjenester«.

Dette betyder kort sagt, at præsterne bør afholde bodsgudstjenester, og at vi lægfolk bør deltage i dem.

Ordet »undertiden« understreger, at der naturligvis også skal være plads til skriftemål uden forbindelse med bodsgudstjenester.

Både pavebesøget og fejringen af Bodens Sakramente er gladelige begivenheder

Hvorfor netop tale om bodsgudstjenester som forberedelse til en så gladelig og festlig begivenhed som pavens besøg?

Fordi pavens besøg ellers kunne opfattes som noget udvortes - og altså noget helt andet end det, der er ideen og formålet med dette besøg.

En bodsgudstjeneste, hvadenten den afholdes som forberedelse til jule- eller påskefesten eller til pavens besøg, er altid i sig selv en gladelig og festlig begivenhed: At vi i menighedens fællesskab finder tilgivelse for vore synder og får fornyet kraft af Helligånden til at gøre bod, d.v.s. gøre det godt igen i vores forhold til Gud og mennesker kan da aldrig være noget trist eller bedrøveligt!

»Ligesom kærligheden er synden ikke noget, der kun angår det enkelte menneske, den berører fællesskabet. Kærligheden bygger fællesskabet op, synden bryder det ned. Derfor er syndens tilgivelse i Bodens Sakramente også genoprettelse af forholdet til kirkefællesskabet, og Bodens Sakramente er en gudstjeneste, der fejres i kirken med glæde og taknemmelighed« (Cit. fra hæftet Forsoning gennem Bodens Sakramente).

Efter min bedste overbevisning kan der ikke være tvivl om, at Horsensmenigheden med bodsgudstjenesterne virkelig fejrer forsoningen gennem Bodens Sakramente med glæde og taknemmelighed. - Allerede for år tilbage, da de første bodsgudstjenester havde fundet sted, opstod således spontant et ønske fra menigheden om at fortsætte samværet efter gudstjenesten. Og det har

vi siden gjort ved hver gang at samles i mødelokalet til et beskedent måltid.

Spørgsmål om bodfærdighed og skriftemål

Når menigheden i Horsens har taget så godt imod de »nye« bodsgudstjenester, skyldes det som allerede sagt at vores sognepræst virkelig har lagt vægt på, at vi skulle prøve at fordybe os i, hvad Bodens Sakramente er.

Et af de første spørgsmål, der blev rejst i menigheden, var dette: Er skriftemålet et specielt katolsk fænomen? - for man ser jo f.eks. ikke skriftestole i de protestantiske kirker.

Spørgsmålet fik os til at slå op i det velkendte værk fra 1975 »En ny bog om troen«, der er skrevet af katolske og protestantiske teologer i samarbejde. Her skriver en protestantisk teolog (i let forenklet gengivelse):

»Der eksisterer ingen strid mellem konfessionerne om bodens forudsætninger:

At den kristne efter dåb og retfærdiggørelse på ny gør sig skyldig i synd, at boden livet igennem hører med til det kristne liv.

Alle kirker er enige om, at skriftemål er nødvendigt, og at kirken i form af en gudstjenstlig (liturgisk) handling tilsiger den enkelte syndsforladelse (absolution)«.

Luther betegnede ikke skriftemålet som et sakramente, men det skyldes formentlig, at han følte sig bundet af en meget snæver definition af begrebet sakramente. Givet er det i hvert fald, at han lagde overordentlig stor vægt på skriftemålet, der for ham var noget vitalt.

Synsforladelse

Et andet spørgsmål drejede sig om præstens fuldmagt til efter syndsbevidstheden at udtale ordene: »Jeg løser dig -«. (Ikke spørgsmålet, om præsten her handler på egne vegne eller ifølge bemyndigelse fra biskoppen).

En deltager i menighedskatekesen havde læst i Schindlers bog fra 1934 »Sakramenterne i den katolske kirke«, at formlen »Jeg løser dig« ikke altid har været brugt. Schindler skriver: »I den ældste tid synes den at have haft forbøns form, mens den nu har form af en erklæring. Endnu på middelalderens grænse er formlen en bøn fra præstens side til Kristus om at fuldbyrde tilgivelsen. Først omkring 1250 fik den overalt i Vesten form af en erklæring«.

Dette gav naturligvis

anledning til, at vi prøvede at bore lidt i spørgsmålet, og som altid stillede vores sognepræst litteratur til rådighed i stedet for bare at sige: sådan og sådan er det.

I tidsskriftet »Gottesdienst« (28. februar 1984) skriver den katolske teolog Franz Nicolasch: »Middelalderens store teologer som Thomas af Aquin eller Bonaventura var overbevist om, at den angerfulde synder kommer til bodssakramentet - allerede retfærdiggjort ved sin anger, og at sakramentets egentlige virkning ikke består i syndernes tilgivelse gennem (durch) Gud, men består i forsoningen med Kirken, som på den anden side (wiederum)

meddeler det virksomme (wirkmåchtige) tegn på udsoningen med Gud«.

Den hollandske katekismus (1970) siger: *Enhver synd betyder samtidig et brud med kirkens fællesskab. - - Syndstilgivelse betyder altså også genoprettelse af den indre enhed med dette fællesskab. Dette er endda sakramentets oprindelige betydning: genoprettelse af enheden med Helligåndens fællesskab: kirken«.*

Søren Kierkegaard skal efter sigende have udtalt, at det modsatte af synd ikke er dyd, men tro.

Det primære i skriftemålet i Bodens Sakramente er altså ikke at markere et vendepunkt mellem synd og dyd, men et ven-

depunkt mellem synd og tro.

»Synden og dens følger præger livets vilkår på jorden og gør det nødvendigt for alle stadig at omvende sig og blive fornyet i Helligånden for at kunne leve i Kristi kærlighed«. (Cit. fra hæftet »Forsoning gennem Bodens Sakramente«).

Den angerfulde og bodfærdige, der erkender og bekender, at han har svigtet Gud, og som nu ønsker gennem Kirken som Kristi redskab at vende tilbage til samfundet med Gud, vil i Bodens Sakramente vide sig sikker på, at han i og med, at kirkens tjener bekræfter hans tilbagevenden, er løst fra sine synder.

Absolutionsformlen i det nye bodsritual

På denne baggrund prøvede vi at »nærlæse« ordly-

den i det nye bodsrituals absolutionsformel ved den individuelle syndsbe- kendelse.

Der står:

»Gud, barmhjertighedens Fader, har ved sin Søns død og opstandelse forsonet verden med sig og udøst Helligånden til syndernes forladelse.

Han skænke dig igennem Kirkens tjeneste tilgivelse og fred.

Og jeg løser dig fra dine synder i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn«.

Det første afsnit udtrykker Evangeliets glade budskab: Hvad Gud har gjort.

I næste afsnit fremsætter præsten det ønske eller den forbøn, at den skriftende gennem kirkens tjeneste må få tilgivelse og fred.

Den sidste sætning i absolutionsformlen udtryk-

ker hverken ønske eller forbøn men er en erklæring om noget, der sker. Præsten rækker sin hånd ud over den bodfærdiges hoved og siger: »Og jeg løser dig fra dine synder«.

Ordet »Og« kan sprogligt set forekomme lidt ejendommeligt.

Men ordet »og« har både på dansk og på latin en dobbelt betydning. Det kan forbinde to handlinger, hvor den sidste ikke er en følge af den første. Men det kan også udtrykke, at den sidste handling er en følge af den første, som f.eks. når lægen siger til en patient: »Tag disse piller, og du bliver snart rask«.

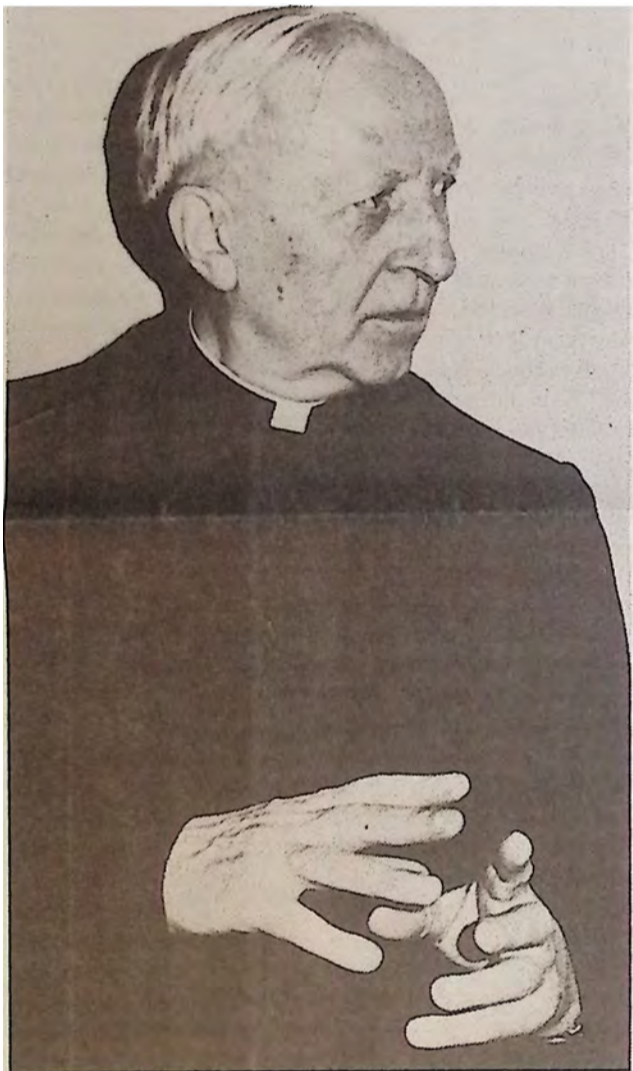
Eller vi kender fra mes- seteksten: »Sig kun et ord, og min sjæl bliver helbredt«, der skal læses som: »- så bliver min sjæl helbredt«.

Ordet »Og« i absolutionsformlen skal formentlig læses i den sidstnævnte betydning, idet »Og jeg løser dig« er en følge af noget foregående, nemlig præstens bedømmelse af den skriftende.

Hvis præsten finder, at den skriftende virkelig er bodfærdig og angerfuld og ønsker at vende tilbage til venskabet med Gud i kirkens fællesskab, har han fuldmagt til ved tegnet og ordene »Jeg løser dig« at bekræfte forsoningen og tilsikre den skriftende, at Gud har tilgivet ham hans synder.

For som der står i den forklarende indledning til bodsritualet: »Det er Gud, der skænker syndernes forladelse gennem kirken, der handler gennem præsternes tjeneste«.

Fortsætter i næste nummer

Den internationalt højt ansete moralteolog Bernhard Häring afviser, at »Humanae Vitae« skulle være kirkens sidste og uforanderlige ord om ægteskabelig etik. Foto KNA.

Veto mod bog om ægteskabsmoral

Rom, (KIPA) - Det italienske pressebureau »Adista« meddeler forlydender om, at Vatikanets kongregation for katolsk undervisning har nedlagt veto mod offentliggørelsen af en bog med foredrag og indlæg fra en moralteologisk kongres i Rom sidste forår, afholdt af redemptoristernes »Alfonsiana-Akademi«.

På kongressen blev blandt andet drøftet fødselsregulering og katolske ægtepars holdning til »an-

svarligt forældreskab«. Blandt kongres-papirerne er et indlæg af den tyske moralteolog Bernhard Häring, som i lang tid har undervist på »Alfonsiana-Akademi«. Ifølge »Adista«-pressebureauet skal redemptoristerne efter Vatikanets veto have sendt manuskripterne tilbage til de enkelte foredragsholdere. Der foreligger på nuværende tidspunkt ingen officielle udtalelser i sagen fra Vatikanet.

Er svangerskabsforebyggelse det samme som mord?

Kölns ærkebiskop Meisner tager afstand fra den romerske Msgr. Caffarras udtalelser

Köln, (KIPA) - Ærkebiskoppen af Köln, kardinal Joachim Meisner har ikke samme opfattelse som formanden for det romerske »Institut for ægteskab og familie«, msgr. Carlo Caffarra, der sætter lighedstegn mellem svangerskabs-

forebyggelse og mord. Uden at nævne Caffarras navn udtalte kardinal Meisner for nylig over for journalister i Köln, at denne »ubetænksomme« udtalelse kunne han ikke skrive under på. Kardinalen udtrykte samtidig håb

om, at der vil blive givet en forklaring fra Rom snart.

Sagens baggrund var afholdelsen af en moralteologisk kongres i november om, hvor forpligtende »Humanae Vitae's« lære (rundskrivelsen om det ægteskabelige samliv) faktisk er. Der faldt her udtalelser imod paven, og Vatikanet offentliggjorde en erklæring, der bekræfter forbudet mod kunstig svangerskabsforebyggelse. Pave Johannes Paul II henviser til den uden undtagelse »bindende virkning« af de »moraliske normer« i »Humanae Vitae«, og at en afvisning af denne lære er det samme som at stille spørgsmålstegn ved »forestillingen om Guds hellighed«, samt at »katolske teologer ikke måtte debattere denne faste lære udtrykt gennem traditionen og det kirkelige læreem- bede«.

nyt liv opstår, fordi det be- trages som et onde. Det er den samme indstilling som en morders, der anser det for et onde, at hans offer eksisterer«.

Det er først og frem- mest denne udtalelse af Caffarra, der udløste hef- tige protester. Blandt disse en protestskrivelse til paven fra 34 medlemmer af den bayerske landdag, alle fra partiet CSU. Biskop Josef Stimpfle fra Augsburg udtalte om den skrivelse, at landdags- medlemmerne var »ofre for en fejlinformation«. Han skrev i *bispedømme- bladet* for Augsburg, at han havde gået sagen ef- ter, og at msgr. Caffarra over for ham havde oplyst, at Caffarra aldrig havde sagt det, man påstod.

Rom irettesætter moralteologerne

Ingen undtagelser fra forbudet mod prævention

Rom, (KIPA) - Vatikanet har på ny bekræftet den katolske sexualmoral og det ubetingede forbud mod enhver form for kunstig svangerskabsforebyggelse. I en anonym kommentar i Vatikanets dagblad »Osservatore Romano« den 15. februar bliver især katolske moralteologer kaldt til orden, hvis de afviger fra kirkens lære, fordi de vil forsvare kirkens »troværdighed«. Kommentaren fastslår, at den i Paul VI's rundskrivelse »Humanae Vitae« indeholdte sandhed ikke kan stilles til fri diskus- sion. At belære om det modsatte betyder at indpode fejltagelser i ægtefællers mo- ralske samvittighed«.

Anledningen til den ny vatikanske stillingtagen er

polemikken omkring en moralteologisk kongres i november sidste år i Rom, som har givet udbredt ek- ko i medierne. Uden at nævne navne vender »Os- servatore« sig mod forslaget fra den tyske moralteolog Bernhard Häring om at gennemføre et rundspørge inden for kirken vedrøren- de problemet om kunstig svangerskabsforebyggelse.

Kommentaren erindr- er med eftertryk kirken om dens pligt til at møde ægte- par, der har vanskelighe- der på dette område, med kærlighed, forståelse, tål- modighed og medfølelse. Denne forståelse kan dog ikke se bort fra »sandhe- den« eller fritage for plig- ten til at skelne mellem godt og ondt.

En ubetænksom udtalelse

Udtalelser fra lederen af »Institutet for ægteskab og familie« ved Lateran-uni- versitetet, msgr. Carlo Caffarra mødte indvendinger ved et pressemøde i forbindelse med teolog- kongressen. Msgr. Caffarra sagde ordret: »Den, der benytter svangerskabsfore- byggende midler, vil ikke, at

Korrekt gengivet

Den romerske fælles- redaktion for Mellemeuropas katolske pressebureauer, CIC og også andre deltagere i pressemødet forsikrer, at Caffarras udtalelser er »korrekt gengivet«. De blev også citeret i den italienske presse og ikke dementeret af msgr. Caf- farra. Tværtimod har han over for redaktøren af »Messaggero«, der også bragte udtalelsen, beteg- net referatet som »ben fat- to« (helt i orden).

Søster Beata gav vore børn kærlighed, glæde og frihed

Søster Beata er død. Søster Beata var børnehavesøster for den mindste børnegruppe i børnehaven Fredsholm i Birkerød. En børnehave, der siden oprettelsen i 1960 har været en vigtig del af de katolske søstres livsopgave på klosteret Nordvanggård. Fredsholm ligger som naboejendom til klostret ved gadekæret i den ældste del af Bistrup. På Nordvanggård, hvor søsterordenen »Søstrene af det dyrebare blod« holder til, er der indrettet kirke, menighedslokaler og plejehjem. Søster Beata levede 28 år af sit liv i dette katolske fællesskab midt i Nordsjælland.

Børnehavepædagog

Som dansk uddannet børnehavepædagog og daglig ansvarlig for 20 børn i alderen 3-4 år fik hun igennem 28 år en meget stor berøringsflade

med Birkerøds unge familier. Søster Beata var for mange af os Birkerød-borgere den første nære kontakt til den katolske kirke. Vi afleverede vore 3-årige små børn til søster Beata, og selv om vi nok var taknemmelige dengang, fordi vore børn altid var glade, har den tid der er gået, hvor børnene efter børnehavetiden har vokset sig store, sat perioden i et nyt perspektiv.

Søster Beata gav vore børn menneskekærlighed, glæde, frihed og utallige gode oplevelser. Hun lærte børnene selvtillid og selvrespekt, og hun lærte dem fællesskabets betydning. Hun viste dem i sin daglige handling, at alle mennesker er lige gode, og at venskab er et privilegium, man skal tage vare på. Hun lærte de små børn medansvar og gensidig respekt. Hun viste dem glæden ved at arbejde sammen, ved at dele med hinanden og glæden ved at glæde andre. Selv levede hun for at yde - ikke for at nyde.

Mange gode oplevelser

Søster Beata ydede alle sine kræfter på sin gerning. Hun gav børnene mange gode oplevelser, som de stadig taler om. Oplevelser i drivhuset, i sjaskekælderen, sandkælderen, tumlerummet eller på legepladsens cykelbane, »motorvejen«, er dagligdags glæder. Samværet i rundkredsen i de små stue, hvor søster Beata

lærte børnene utallige sange, mens hun spillede guitar til, var værdifulde stunder. Ligeledes samværet med de ældre på plejehjemmet og i parken til Nordvanggård.

Utallige fester og forberedelser året rundt, gaver til forældre og bedsteførelse, overraskelser som slaraffenlandsdag, bamsefest og høstfest. - Søster Beata gjorde sit yderste for os alle. Da søster Beata i 1980 blev 50 år, gav børnene søster en cykel indpakket i blomster. Søster Beata cyklede ad »motorvejen« med alle børnene løbende omkring sig. Hun var børnenes glade uhøjtidelige søster.

Vores gode søster er ikke blandt os mere. Vi er mange Birkerød-forældre, der er dybt taknemmelige for at have boet i den plet af landet, hvor søster Beata udøvede sin livsgering.

Begravelsen

Det var derfor en selvfølgelig, at vi sammen med vores børn, sammen med menigheden og sammen med søster Beatas familie fra Tyskland deltog i begravelsen fra Den hellige Families Kirke mandag den 27. februar 1989. Højtideligheden samlede sig om budskabet: »Jeg er opstandelsen og livet. Den, som tror på mig, skal leve om han end dør«.

Pastor Jacob Muiser fremførte i sin tale menighedens varme tak til søster Beata. Tak for en utrætte-

lig indsats for menigheden, for 25 års religionsundervisning i Birkerød og Hørsholm og i en 10 års periode også i Hillerød. En tak for indsatsen i liturgigruppen, for arbejde med familie gudstjeneste og børnegudstjeneste, for musik aktivitet med sang og guitar spil for børn og unge.

Da tonerne fra »Se nu stiger solen af havets glød« var forstummet, bar søstrene kisten, der var smukt smykket med påskeliljer, til graven. En kirke, der var fyldt til sidste plads, tømtes, og et meget stort følge sluttede op omkring graven på Birkerøds Assistens kirkegård, og samledes bagefter

i menighedslokalerne på Nordvanggård. En meget smuk højtidelighed.

Tak - ære være søster Beatas minde.
På børnehaveforældrenes vegne
Inger Kjær

Bøger

Dansk kristendom og katolsk tradition

Bent Dalsgaard Larsen med ny bog

Bent Dalsgaard Larsens bog »Dansk kristendom og katolsk Tradition« er en af de betydeligste bøger, der er kommet i Danmark. Kort og præcist, analytisk og klart viser forfatteren, hvad der er centralt i katolsk kristendom igennem en analyse af Grundtvig og Kierkegaard - en påpejning af, hvad katolicitet er. Det burde slet ikke være nødvendigt at skrive en bog om dette; men det er nødvendigt, for vi har glemt, hvad kristendom er, og det er en ulykke for vort folk.

Som ny-konvertit til den katolske kirke har det været en særlig glæde at læse bogen, og jeg må indskrænke mig til kort at påpege nogle ganske få ting i Bent Dalsgaard Larsens bog.

Anledningen er pavebesøget

Anledningen er pavens besøg i Danmark. Paven vil desværre, og det ved han, møde et stærkt sekulariseret land; bogen påviser, at denne afkristning har mere med Grundtvig at gøre, end man skulle tro. Grundtvigs påvirkning af hver enkelt danskers tænkning er stadig enorm, specielt hans berømte tese »Menneske først og kristen så«.

Grundtvig begik, og hans efterfølgere begik, fejl, for det betød ikke, at det menneskelige kan adskilles fra det kristne. Grundtvig havde desværre ikke blik for helheden og kom til at adskille, så også folkelighed gled ud af den kristne sammenhæng. Den katolske tro ER helheden, så det menneskelige, det kristne og troen på Jesus Kristus er en og samme ting. Den ydre verden afspejler den indre og omvendt. Alt er samlet i Kristus og i hans brug af ordet »menneskesøn«.

Netop i denne betegnelse ligger nøglen til det

enkle budskab, som vi i vor fortvivlede kludren ikke kan forstå. Ordet »menneskesøn« var på aramæisk et almindeligt ord, der ganske enkelt betød »menneske«. Først efter korsfæstelsen forstod disciplene og alle vi andre, hvad menneskevordelse var: at et menneske var blevet optaget til soning for helheden: hver enkelt af os. Altid! Katolicitet er helhed igennem Kristus - en sammensmeltning af det ydre og det indre i en eneste frelsende helhed, som vi kun kan møde i

troen og i vore bønner. Så enkelt, så genialt, så ligetil skildrer Bent Dalsgaard Larsen problemet, som ikke burde være et problem.

Vi kunne spørge: hvor er det katolske Danmark blevet af? Nu ved vi hvorfor det forsvandt. Så spørgsmålet lyder: hvordan skabes der helhed imellem det katolske og det danske?

Bent Dalsgaard Larsen: »Dansk kristendom og katolsk Tradition«, Katolsk Forlag 1988.

Per Jespersen

Stillinger tilbydes

Børnehaveklasseleder ved Sct. Joseph skole i Ringsted

Stillingen som børnehaveklasseleder opslås hermed som ledig fra 1. august 1989. Skolen har for tiden én børnehaveklasse, hvorfor der til stillingen er knyttet en pasningsordning for skolens yngste årgange, hvorved stillingen bliver en fuldtidsstilling; denne pasningsordning begynder dagligt umiddelbart efter børnehaveklasseens afslutning. Skolen er en privat katolsk skole ejet af Sct. Joseph-søstrenes orden; den har for tiden 200 elever fra børnehaveklasse til og med 9. kl. Skolen søger en medarbejder med en bevidst kristen livsholdning, der sammen med skolens øvrige medarbejdere kan sætte sit præg på dagligdagen. Ansættelse finder sted efter overenskomst mellem Danmarks Realskoleforening og Frie Grundskolers Lærerforening. Løn- og pensionsforhold som i den offentlige skole og som leder af pasningsordningen efter nærmere aftale. Yderligere oplysninger hos skolens leder: Skolebestyrer Ole Dam på tlf. 03 61 03 59. Ansøgningen stiles til skolens styrelse og sendes til: Sct. Joseph skole, Dagmarsgade 8-12, 4100 Ringsted senest den 7. april.

To lærere til Sct. Josephsøstrenes Skole Nykøbing F.

Ved Sct. Joseph Søstrenes skole, Nykøbing F., er to lærerstilling ledige pr. 1. august 1989. Skemaerne indeholder hovedsageligt dansk og matematik, orienteringsfag samt fransk og tysk. Skolen har 250 elever fra børnehaveklasse til 10. klassetrin. Den bygger på det kristne livs- og menneskesyn, og som sådan henvender den sig til ansøgere, som er indstillet på sammen med lærerkollegiet at tegne skolens kristne linie. Løn- og pensionsforhold som ved den offentlige skole. Ansættelse sker i henhold til overenskomst mellem DR og FGL. Yderligere oplysninger gives gerne ved henvendelse til skolens leder, Kristian Skov Andersen, på tlf. 03 85 12 11 ell. privat 03 84 72 68. Ansøgningen stiles til skolens bestyrelse og sendes inden den 5. april 1989 til Sct. Joseph Søstrenes skole, Bispegade 6, 4800 Nykøbing F.

Tillykke

Pater Paul Keller S.J. fylder 80 år den 9. april

Pater Paul Keller S.J. når i år endnu en milepæl i sit lange liv, nemlig sin 80 års fødselsdag, den 9. april 1989.

Hvordan skal man så beskrive en præst som pater Keller!

En præst, der er klar til at rykke ud til alle, der har behov af menneskelig eller åndelig karakter. En præst der til næsten enhver tid er klar til at modtage nye medlemmer til kirken og tid til at undervise dem i kortere eller længere tid samt at følge dem efter

firmelsen og påpege, hvilke opgaver man kan påtage sig i sit nye åndelige samfund. En præst der besøger syge, giver trøst og menneskelig kontakt til de ensomme.

En præst som stiller sig til rådighed for kongregationer og ældregruppen som åndelig vejleder.

Tak til pater Keller

Som tidligere nævnt er pater Keller en utrolig slider, som båret af Helligånden giver os mere end vi

nogensinde har bedt om.

Vi hylder pater Paul Keller S.J. på hans 80 års fødselsdag og takker ham - af hele vort hjerte og ønsker ham mange gode år endnu i den tjeneste, han som ung sagde ja til, og som han i »mands modenhed« endnu udfylder med trofasthed, iver og kærlighed både til sine medmennesker og til sin herre, Jesus Kristus.

Tak, pater Keller fra os alle, som har krydset din vej.

Torben Groth

Moeder og arrangementer

Katolsk Radio- og Fjernsynsklub for Storkøbenhavn

afholder sin årlige generalforsamling onsdag den 26. april 1989 kl. 19.30 i Englesalen, Jagtvejen 183, Østerbro.

Dagsorden ifølge vedtægterne.

Forslag, der ønskes behandlet på generalforsamlingen, skal være formanden Gerda Sørensen, Rødgade Allé 38 B, 1., 2610 Rødovre, i hænde senest onsdag den 19. april 1989.

Forslag til vedtægtsændringer kan dog først behandles på generalforsamlingen i 1990, da de i henhold til vedtægterne skal være indsendt senest den 1. marts.

Efter generalforsamlingen vil KVIP vise en film.

Gerda Sørensen
formand

Pensionist-uge på Magleås 13.-19. august 1989

Endnu engang tilbyder vi 1 uges ophold i katolske omgivelser for dem, der ikke rejser så langt mere. Pris 1450 kr. for enkeltværelse og 1250 kr. for dobbeltværelse.

Vi håber på en uges dejligt samvær omkring messen og et let program.

Vores hyggelige sangaften vil igen være på programmet og som sidste år vil vi en af dagene tage på en dejlig udflugt med bus.

Magleås har en del trapper og det forudsættes, at man er selvhjulpent.

Yderligere oplysninger følger i annonce senere her i bladet.

Tilmelding sker til Magleås på tlf. 02 81 07 15, men er først gældende, når depositum på 300 kr. er indbetalt med check eller på giro til:

»Pensionist-uge«, Magleås, Høsterkøbvej 6, 3460 Birkerød, giro 4 28 44 29.

Yderligere oplysninger fås ved henvendelse til Jan Lange, Bakkevænget 21, 2820 Gentofte, tlf. 01 65 88 75.

Med venlig hilsen
Jan Lange
kursuskonsulent

DUK-kalender

Kursus for lærledere den 31.3.-2.4. 1989 på Ømborg. Kurset er for alle ledere på DUKs sommerlejre i 1989. Kurset er gratis.

Firmelsesweekend øst den 14.-16.4. 1989 på Ømborgen for alle konfirmander der bor på Sjælland og Lolland-Falster. Pris kr. 150,00 - fællesrejser kr. 110,00.

Ministrantkursus den 21.-23.4. 1989 på Ømborgen.

Sportsdag den 29.4. 1989 på Niels Steensens Gymnasium. Arrangementet er for alle mellem 5-25 år.

Pris kr. 20,00. Fællesrejse kr. 50,00.

Tilmelding og betaling senest den 3.4. 1989.

Ministrantkursus den 2.-4.6. 1989 på Åsebæk.

Tilmelding senest 12.5. 1989.

Ungdomsmesse med paven den 9.-11.6. 1989 på Vadstena, Sverige for alle der er fyldt 14 år. Pris kr. 350,00.

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig: _____

Arrangement: _____

Dato: _____

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr. & by: _____

Fødselsdato: _____

Telefon: _____

Katolik: Ja: _____ Nej: _____

Deltager i fællesrejse: ()

Ankommer selv: ()

Postgirokonto 9 08 32 94
Danmarks unge Katolikker
Sekretariatet
Sct. Kjeldsgade 3
DK-2100 København Ø
Tlf. 01 20 63 63

Yderligere oplysning kan fås på DUKs sekretariat 01 20 63 63, hvor kursusoversigt også kan rekvireres.

Magleåstræf

Søndag den 9. april 1989 kl. 14.00.

Program: Fra kl. 14 til kl. 15 er der kaffe/te og kage i opholdsstuerne.

Kl. 15.00 foredrag ved sr. Simone Springer i salen hvor hun vil fortælle om:

»Israels tro genspejlet i Davids salmer«.

Pris: kr. 25,00. Børn gratis.

Venlig hilsen
Magleås styrelse.

Det sker på Magleås

Onsdag d. 29/3-fredag d. 30/3:
Hillerd kom. soc. forv.

Mandag d. 3/4-fredag d. 7/4:
Den journalistiske Efterudd.

Fredag d. 7/4-søndag d. 9/4:
Gregoriansk Kirkemusik, v. Jan Lange.

Søndag d. 9/4 kl. 14.00:
Magleåstræf, v. sr. Simone Springer.

Mandag d. 10/4 og tirsdag d. 11/4:
Frb. Amts Arb.formidling.

Onsdag d. 12/4-torsdag d. 13/4:
Det Økumeniske Fællesråd.

Fredag d. 14/4-søndag d. 16/4:
DKKF årsmøde.

Mandag d. 17/4-tirsdag d. 18/4:
Direktoratet for gymn. + HF.

Onsdag d. 19/4-torsdag d. 20/4:
Det kommunale Projektsamvirke.

Fredag d. 21/4-søndag d. 23/4:
Tro og Lys.

Søndag d. 23/4-fredag d. 28/4:
Danmarks Lærerhøjskole.

Fredag d. 28/4-søndag d. 30/4:
Kristen Meditation, v. Græthe Livbjerg.

Søndag d. 30/4-torsdag d. 4/5:
Kath. Akademie und Heimvolkshochschule.

Bistand

Katolsk menighedspleje

Bredgade 69A, st. 1260 København K.

Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 01 15 23 03. Postgiro 6466397.

Diverse

Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger katolske Menighedsplejer værelse el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolske Menighedsplejer 01-15 23 03 eller privat 01-14 69 36.

Europa - vores fælles hus

Der går altid et tog sydpå Kom og vær med, - lær nogle unge katolikker fra andre europæiske lande at kende. Franciskanerne i Sydtykland inviterer til et europæisk ungdomsmøde i Schwarzwald/Black Forest. Dato: 17.7 - 27.7. 1989. Pris 250 DM (ekskl. rejse). Alder 17 til 25 år. Yderligere oplysninger: Skt. Joseph-søster Anne-Bonifatia Rickers, Primulavej 1, 2720 Vanløse. Tlf. 01 10 30 34.

Leonora køber

Hvide broderede duge, sy- og navneklude, gl. rammer, nipsenåle, glansbilleder, gl. legetøj m.m. Usædvanlig høj pris gives. Tlf. 01 29 08 05 ml. kl. 8-11. Weekend og aften efter kl. 19.

Bekendtskab

Mand, 56 år, søger bekendtskab for evt. ægteskab.
Billet mrk. 1283 »katolsk orientering«, Vesterbrogade 28, 1620 København V.

Nye abonnenter

(ikke-katolikker) kan tegne et års-abonnement på »katolsk orientering« ved at indbetale kr. 200,- på giro 2 05 70 42 Katolsk Orientering, Vesterbrogade 28, 4. 1620 Kbh. V. På girokort skrives: Nyt abonnement.

Adoremus in Aeternum

Svensk Romersk-katolsk tidsskrift håller en strikt katolsk linje gällande moral, teologi och trosfrågor: Adress c/o Mikael Rosén, D:r Södöw's gata 26, 413 26, 413 24.

Göteborg Svenskt postgironummer 44175
10-7 prenumeration: ca 80:- årligen.

Salg og service

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.

Naboløs 3, 1206 København K.
Tlf. 01-11 72 37. Aften: 02-85 39 40

Massimiliano Falconi

Arkitekt M.A.A.
Dagiljervej 12, 4000 Roskilde
Tlf. 02 - 36 23 11

BENZONS BEGRAVELSES-FORRETNING

34 46 01 - 86 60 56

DØGNVAGT: 01 - 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelse og bisættelser ordnes smukt og rimeligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Begravelsesforretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.

 DØGNVAGT 01 55 55 55

Bedemand Hardy Nielsen
Amagerbrogade 155
Filial: Taastrup 02 99 01 58

Der er mange bedemænd
Deres hedder

ERIC KVIST

- han er katolik
og har kontor på
Søborg Hovedgade 94
og træffes på

01-69 86 81

DØGNET RUNDT

Jeg kommer gerne hjem til Dem for at træffe de nødvendige aftaler.

Så enkelt er det at afsløre den skjulte tæring

Guldager Tæringstest afslører den skjulte tæring i brugsvandsystemer. Den tæring som langsomt, men sikkert udvikler sig til rørskader.

I år vil det koste ejere af boligkomplekser, industriejendomme og parcelhuse over 200 millioner kroner.

Ved Guldager Tæringstest til kr. 20,- analyseres jern- eller kobberindholdet i vandet. Dermed konstateres om anlægget er i farezonen.

Ring til os og bestil en Tæringstest.

Hejrevang 1-3 . 3450 Allerød
02 27 31 00

M. THOMSEN STØTT

INGENIØRER • ENTREPRENØRER
MURERMESTRE
Kong Christians Allé 6 . 9100 Aalborg
Telefon 03 13 42 33

Aut. el-installatør
EL MOGENS LARSEN
Ramsbølvej 30e 6200 Ålbymos 02 25 30 62 23 31

VILLY HANSEN

Malermester
Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. (05) 81 69 62 og 83 29 37

Flemming Pullich

Malermester
01 29 78 84

Bernhardt Christiansen

Muremester
Solbævej 8, Sabro.
Tlf. 06 94 82 10

DANSK OLIE KOMPAGNI A/S

Olieselskabet NORDISK KUL A/S

Administration, salg og service:
RØDOVREVEJ 383

Automatisk levering
Olievagt i fyringssæsonen
Egen import og tanklager
Radiodirigerede tank- og servicevogne

01 70 45 30
- sikkerhed for varme

Revision - Bogføring - Skat
- den Registrerede Revisor rådgiver
 Jørgen Brangstrup
REGISTReret REVISOR FRM
DJALMA LUNDS GÅRD 14. 1.
4000 ROSKILDE . 02 35 10 35

Navratil løsladt

Prag, (KIPA) - Den tjekkoslovakiske borgerretsforkæmper *Augustin Navratil* er ifølge oplysninger fra »*Christian Solidarity International*« løsladt fra tvangspsykiatrisk behandling. Navratil har modtaget et brev fra sundhedsministeriet, hvorefter han i fremtiden skal gå til »ambulant behandling«.

Navratil, der er katolik, blev sidste år tvangsindlagt på en psykiatrisk afdeling, trods internationale protester fra blandt andet schweiziske læger. Han kæmpede åbent for menneskerettigheder og religionsfrihed og tog initiativet til en landsomfattende underskriftsaktion for trosfrihed. Mere end 600.000 tjekkoslovakker skrev under, og aktionen blev offentligt støttet af Prags ærkebiskop, kardinal *Frantisek Tomasek*.

I Peterskirken i Rom står denne bronze-statue af apostlen. Indtil nu er den blevet anset som et værk af *Arnolfo da Cambio* fra det 13. århundrede. Arkæologen *Margarita Guarducci* mener nu, den er 800 år ældre og af syrisk herkomst. Foto KNA.

Samarbejde ønskes mellem Enheds-sekretariatet og Troslære-kongregationen

Rom, (KIPA) - *Pave Johannes Paul II* har påny bekræftet den katolske kirkes forpligtelse over for »*Den hellige sag om genoprettelsen af de kristnes fulde enhed*«. Anledningen var en audiens i begyndelsen af februar for medlemmerne af *troslærekongregationen* og *enhedssekretariatet* ved afslutningen af deres samlede møde over temaet »*Status over den katolske kirkes økumeniske engagement*«. *Fremtidsperspektiver*.

Paven betonedede, at biskopperne og pavestolen utrætteligt må opmuntre katolikkerne til økumenisk samarbejde. Samtidig fremhævede paven nødvendigheden af, at begge de fremmødte instanser arbejdede tæt sammen om doktrinære spørgsmål i økumenen. Et sådant sam-

arbejde bliver stadig mere vigtigt, fordi den teologiske dialog i højere grad koncentrerer sig om de specifikke forskelle mellem de kristne fællesskaber.

Ved afslutningen af mødet mellem troslærekongregationen og enhedssekretariatet blev offentliggjort en erklæring, hvori det hedder, at »sandheden

i dens helhed og på en klar måde« må fremstilles for at undgå mulige forkerte tolkninger. Den kirkelige tradition og kirkens læreembaude må tages i betragtning ved udarbejdelsen og vurderingen af økumeniske dokumenter. Det er også nødvendigt at udtrykke sig så præcist som muligt, når nye sproglige begreber indføres.

Anglikansk kritik af økumenisk dialog

London, (KIPA) - Næstformanden for »Den anden internationale anglikansk-romersk-katolske Dialogkommission«, biskop *Mark Santer* af Birmingham bebrejder Vatikanets troslærekongregation for dens manglende forståelse for den økumeniske samtale. Han udtaler, at det er umuligt at tage definitiv og helt entydig stilling til »troens hemmeligheder«, hvis enhver tolkning skal udelukkes.

Troslærekongregationen har kritiseret, at det sidste økumeniske kommissionsdokument er holdt i et alt for symbolsk sprog, der tillader mangfoldige tolkninger. Hertil

siger biskop *Santer*, at »troslærekongregationen ikke har forstået den økumeniske metodes karakter og heller ikke den økumeniske stillingtagen til trosspørgsmål«.

Fortolkninger

Biskoppen fremhæver, at der i de forløbende århundreder stadig er taget stilling af paver eller konciler til trosspørgsmål, som oprindeligt har været endegyldige og alligevel har givet anledning til vide fortolkninger, f.eks. om Kristi dobbeltnatur som Gud og menneske. Dette spørgsmål diskuteres og tolkes af teologer den dag i dag.

Dialog med teologerne nødvendig

Vesttyske pastoralråd appellerer til bispekonferencen og den katolske centralkomité om ikke at overhøre kritikken

Hamburg, Bonn, (KIPA) - Repræsentanter for pastoralrådene i Vesttyskland har anmodet den tyske bispekonference og Centralkomiteen for tyske katolikker om »uden tøven

og på enhver egnet måde« at optage dialog om de vanskelige problemer, som så alvorligt belaster kirken i Vesttyskland. I en sådan dialog må også deltagere fra underskriverne

af den såkaldte Köln-erklæring være med, kræver man.

Centralkomiteen indforstået

Formanden for Centralkomiteen for tyske katolikker, *Rita Waschbüsch* har samtidig offentliggjort en skrivelse til formændene for pastoralrådene, i hvilken hun erklærer sig indforstået med anmodningen. Da centralkomiteen har aftalt et fællesmøde med bispekonferencen i midten af marts, vil hun ved den lejlighed tage emnet op. Med henblik på dette anmoder hun pastoralrådene om hver deres kortfattede skriftlige holdning til problemerne.

Bispekonferencen ønsker dialog

Under den tyske bispekonferences netop afholdte forårsmøde i Mainz har man besluttet i marts måned at arrangere et møde med repræsentanter for de teologiske fag, især moralteologer.

Man vil her drøfte »aktuelle problemer« blandt andet på baggrund af Köln-erklæringen. Bispekonfe-

rencens formand, biskop *Karl Lehmann* har på bispekonferencens vegne bedt »alle teologer« om at samtale med den nødvendige saglighed og selvdisciplin, »især hvor det drejer sig om vanskelige og specielle spørgsmål, der ikke er let tilgængelige for en større offentlighed«. Bispekonferencen vil i øvrigt selv i den nærmeste fremtid behandle spørgsmålet om normer vedrørende samvittighed og fødselsregulering.

Den tyske bispekonferencens formand *Karl Lehmann*. Foto KNA.

Vatikanets Radio og Tjekkoslavakiet

Fortsat fra forsiden.

med undren i kredse inden for den katolske borgerrettighedsbevægelse i Tjekkoslavakiet.

Den fremtrædende katolske læg-aktivist, dr. *Jan Carnogursky*, der arbejder som sagfører i Bratislava, erklærer i et telefon-interview med KIPA, »at mange troende tjekkoslovakker vil beklage, hvis Vatikanets Radio vil ændre sin kritiske holdning til spørgsmålet om religionsfrihed i Tjekkoslavakiet«. Lysterne er så afhængige af disse informationer, fordi der praktisk taget ikke er andre muligheder for at få dem.

Carnogursky fremhæver, at udsendelserne fra Vatikanets Radio er »betydelig mindre kritiske end andre vestlige radioudsendelser«, som omtaler begivenheder i Tjekkoslavakiet. Den tjekkoslovakiske regering har åbenbart den opfattelse, at man lettere kan gøre sit standpunkt gældende over for Vatikanet end over for »*Voice of America*« eller »*Radio Freies Europa*«. Over for de pågældende vestlige lande har den tjekkoslovakiske regering ikke et pressionsmiddel, der kan sammenlignes med f.eks. blokering af katolske bispeembeder eller restriktioner mod religionsfriheden.

Helgenkåring uden mirakler?

Rom, (KIPA) - Kirkelige eksperter undersøger for tiden muligheden for, at en salig- eller helgenkåring kan finde sted uden officiel bekræftelse af et indtruffet mirakel. Oplysningen kommer fra den tyske jesuit *Peter Gumpel*, der er tilknyttet Vatikanets helgenkåring-kongregation.

Også moralske mirakler som bevis

Pater *Gumpel* gør opmærksom på, at der også er andre mirakel-former end helbredelse, f.eks. »moraliske mirakler« i form af omvendelse. Et tegn om »Guds finger« må dog foreligge.

I de sidste ti år er antallet af saligkåring og der-

med også antallet af anerkendte mirakler steget kraftigt over hele verden. Efter pavens ønske behandler helgenkåring-kongregationen fortrinsvis sager fra Den tredje verden, som endnu ikke har nogen officiel helgen. Der sættes også i stigende grad processer i gang for lægfolk, som har ført et forbilligt liv.

På en kongres i november sidste år blev der spurgt om rigtigheden af tilbagegang i antallet af mirakel-helbredelser ved Maria-valfartsstedet i Lourdes, og hertil erklærer pater *Gumpel*, at det i disse sager ikke kommer an på miraklernes mængde, men deres kvalitet.

Tid til bøn, side 5

Det moderne verdensbillede, side 6

Pax Christi i Danmark, side 7

Hvad laver kurien i Rom, side 8

Autoritet i kirken, side 9

katolsk orientering

35 kardinaler og ærkebiskopper fra USA diskuterede i tre dage kirkens »linje« i USA med topfolk fra den romerske kurie. Formanden for USA's bispekonference John May ses t.h. for paven under koncelebrationen. Foto KNA.

En selvbevidst USA-kirke efterlyser tillid i Vatikanet

Rom, (KIPA) - 35 kardinaler og ærkebiskopper fra USA deltog i »topmødet« med paven og kurien i marts i Vatikanet. De repræsenterede en omfattende og aktiv lokalkirke med dybt religiøse bånd og praksis, hvor de troende er opvokset i demokrati og frihedstænkning og derfor er skeptiske over for forskrifter. Over for dette fremhævede kurie-repræsentanterne, at det amerikanske demokrati nok er en stor sag, men det kan ikke umiddelbart overføres på kirken. Kirken er efter sin grundlægger vilje opbygget hierarkisk, og derfor tilkommer det biskopperne at tage sig af lære- og ledelsesopgaverne, hvad de i fremtiden bør gøre mere beslutsomt end hidtil.

Teologisk diskussion lovlige og nødvendig

Mødet omfattede en lang række emner om forholdet mellem den selvbevidste USA-kirke og Rom. Formanden for tros-lærekongregationen, kardinal *Joseph Ratzinger* mindede USA-biskopperne om, at de ikke kunne overlade deres ansvar for den katolske lære til teologerne eller sætte den under diskussion af hvem som helst.

Hertil svarede biskopperne, at de naturligvis beslutsomt ville skride

ind, hvis trossandheder var truet. I den forbindelse måtte det dog gøres mere klart, hvornår selve troens grundlag berøres, og hvornår en teologisk diskussion er lovlige eller ligefrem nødvendig.

Uenighed om præsternes uddannelse

Uoverensstemmelserne mellem Rom og USA har i de seneste år blandt andet drejet sig om præsteud-

dannelsen. Biskopperne forsikrede om, at de ville være mere opmærksomme på præsteseminarierne, og betegnede den seneste tids inspektion fra Vatikanet som hjælpsom. De gjorde på den anden side klart, at cølibatets værdi i det moderne samfund er svær at forstå for mange og derfor må have en mere indlysende begrundelse.

Fortsætter på bagsiden.

Ny troskabs-ed kræves af præster og lægfolk i kirkelige tjenester

Rom, (KIPA) - Fra og med den 1. marts i år er alle katolske præster, diakoner og teologi-professorer forpligtet til at aflægge en særlig troskabs-ed ved udnævnelsen til et kirkeligt embede. Hidtil har man klaret sig med trosbekendelsen og et generelt løfte om at ville respektere kirkens tros- og sædelære. Det sidste er nu erstattet af en edsformel i 6 afsnit, hvor det vigtigste er, at man »i ord og handling bevarer enheden med kirken, respekterer kirkens trosskat, følger dens lære, overholder dens love og adlyder såvel biskopperne som det autentiske læreembede«.

vedrørende åbenbaringen og overleveringen.

Alle katolske klerikere og lægfolk, som er aktive i katolsk lære og sjælesorg, er nu ud over trosbekendelsen forpligtet over for kirkens autentiske læreembede. Denne forpligtelse, siges det i Vatikanet, er hensigtsmæssig, fordi den katolske trosbekendelse ikke indeholder umiddelbare udsagn om forhold som f.eks. svangerskabsforebyggelse, hvad det kirkelige læreembede har redegjort for i »*Humanae Vitae*« og senere dokumenter.

En ny slags anti-modernist-ed?

Ordensledere er endvidere forpligtet til at virke for løftets overholdelse inden for deres område. Den ny troskabs-ed er udformet af tros-lærekongregationen og godkendt af pave *Johannes Paul II* i juli sidste år med henblik på ikrafttræden den 1. marts i år. Troskabs-eden afløser det mere generelle løfte, som i 1967 erstattede den såkaldte »*Antimodernist-ed*« fra 1910, hvorefter alle klerikere skulle tage afstand fra en række »modernistiske fejltagelser«

Skærtorsdag den 23. marts døde pater Jan Van den Hoek SMM i Ringsted, 82 år gammel. Han har virket i Danmark siden 1933. Begravelsen fandt sted i Roskilde den 31. marts.

Teologer er ved at fortrænge biskopper

- mener kardinal Ratzinger

Rom, (KIPA) - Kardinal *Joseph Ratzinger* påtaler, at teologerne i store områder i verden »har indtaget biskoppernes plads som troens lærere og derved fremkaldt stigende usikkerhed og forvirring«. Under mødet med biskopperne fra USA i Vatikanet fornylig advarede kardinalen imod at begrænse biskoppernes rolle til at være »spirituelle administratorer«.

Fremstødene fra de teologiske områder har udviklet sig til et tryk mod biskopperne, som om biskoppernes opgave alene består i at »undgå polariseringer og virke som moderatører« i et kor af forskellige meninger. Kardinal *Ratzinger* beklager, at mange biskopper har tilpasset sig denne model og kun i begrænset omfang forsvarer deres læreautoritet over for teologerne. Prædiken bliver opfattet som »noget rent pastoralt«, uden beslutnings- eller påbudskraft. Teologi har ikke no-

get med autoritet at gøre, men er professionalisme, fremhæver kardinalen. Han beklager videre, at den personlige frihed og mediernes frihed står øverst på det moderne samfunds værdiskala. Der er ingen enighed om moralske værdier, de er trængt tilbage til privatlivet uden offentlig eller samfundsmæssig beskyttelse.

Økumenisk kirkeråd oprettet i Estland

Genève, (KIPA) - Den europæiske kirkekonference i Genève (KEK) meddeler, at et kirkeråd nu er nedsat i Estland. Det foregik den 16. februar i Himmelfartsklosteret i det ortodokse bispedømme Tallin.

Kirkerådet er det første i sin art i Sovjetrusland, og det omfatter repræsentanter for den estiske luther-

ske-evangeliske kirke, den russisk-ortodokse kirke, den estiske metodistkirke, baptistkirken i Estland og Syvendedags-adventisterne.

Nedsættelsen af dette kirkeråd er blandt andet resultatet af mange års økumenisk aktivitet i Estland, og det giver håb om forstærket økumenisk arbejde i Sovjet.

3136 ■ 5034 ■ 10
NIELS STEENSENS BIBLIOTEK
STENOSGADE 9 ST TH
1616 KØBENHAVN V

katolsk orientering

Tilsendes vederlagsfrit alle katolske husstande i Danmark i 20 numre om året, som regel 2. og 4. onsdag i måneden. Abonnementspris i øvrigt 200 kr. årligt. Adressændringer: Katolsk bispekontor, Bredgade 69 A, 1260 København K. Tlf.: 01 11 60 60. Giro 500 14 71 Ansgårdsforlaget, samme adresse.

Et detaljeret skriftemål?

Bodsgudstjenester som åndelig forberedelse til pavens besøg

Af Albert Kvium

(2. og sidste del)

Artiklen henviser til retningslinier for bodsandagter og til et indlæg i det tyske tidsskrift for liturgi »Gottesdienst« af 28. februar 1984. Første del er bragt i »katolsk orientering« nr. 6 af 29. marts.

Et tredje spørgsmål, der har været rejst under vores menighedskatekese, er dette - vistnok ikke ualmindelige spørgsmål: Er det nødvendigt, at man aflægger et fuldstændigt detaljeret skriftemål?

Herom siger Franz Nicolasc i den ovenfor omtalte artikel i »Gottesdienst«:

»En kristen kan aflægge en nok så perfekt syndsbe-kendelse; mangler omsind-sens indre holdning og den personlige afstandtagen fra synden, så nyter det ham intet, og omvendt: hvor en kristen ærligt gør alvor af (vollzieht) sin omsindelse og fornyet henvender sig til Kristus og til Gud, dér vil tilgivelsen også blive ham forundt«.

Desuden henviser Franz Nicolasc til, at baggrunden for kravet om detaljerede syndsbe-kendelser er de »bodstariffer«, der blev anvendt i den tidlige mid-delalder, men som senere blev fordømt af talrige bis-kopper og konciler. For hver synd var der en tarif-fastsat bod! Og for at fast-sætte den rette bod var det derfor nødvendigt med en nøje specificeret syndsbe-kendelse.

Dertil kommer yderligere, at vores synd måske ikke altid manifesterer sig som konkrete handlinger (eller undladelser). Ofte er det vel snarere hele vores syndige holdning: At ville være sig selv nok og ikke nære ønske om udson-ning med Gud og menne-sker.

I Ritus-Kongregatio-nens indledningstekst står der: »Jesus nøjedes ikke med at opfordre menneske-ne til omvendelse, for at de skulle opgive deres synder og vende sig af hele deres hjerte til Herren; han tog også syndere til sig og forso-nede dem med Faderen«.

Efter Jesu død og op-standelse har kirken ikke blot opfordret syndere til omvendelse, men også tag-et syndere til sig og forso-net dem med Gud.

Som troende kristne kan vi være tillidsfulde, for Kristus har sejret over syn-den, en sejr, som ikke kun træder frem i Bodens Sa-kramente, men også i då-ben og i eukaristien.

Mon ikke det tidligere har været sådan, at den detaljerede oprensning af syndige handlinger og undladelser »siden sidste-gyldige skriftemål«, d.v.s. det »bagudrettede« har indtaget en altfor stor plads i vores bevidsthed, mens vi i tilsvarende altfor ringe grad var optaget af det »fremadrettede«: for-eningen med Kristus i kir-kens fællesskab?

Var det nødvendigt at ændre bodsritualet?

Endnu et spørgsmål blev vores sognepræst mødt med under menighedska-tekesen: Hvorfor skal der laves om på bodspraksis? Kan det ikke være, som det altid har været?

Men det blev hurtigt klart, at det slet ikke altid har været sådan, som selv de ældste i menigheden kunne huske.

Ritus-Kongregationen udtaler selv, at kirken gen-nem århundrederne har fejret Bodens Sakramente på forskellig måde. Og det er ingen overdrivelse!

Det er allerede nævnt, at absolutionsformlen ikke altid har været en erklæ-ring »Jeg løser dig«. Men også andre forandringer kunne der fortælles om: I de første århundreder måtte den bodfærdige skrifte offentligt, ligesom også syndsforladelsen blev meddelt offentligt. Først omkring år 600 vandt det hemmelige skriftemål ind-pas.

I de første århundreder anvendtes bodssakramen-tet kun ved tre former for synd: frafald fra troen eller afgudsdyrkelse, mord og ægteskabsbrud (senere også ved tyveri), og da kun, hvis disse synder var of-fentlig kendte og således havde givet anledning til forargelse.

Mange unge er alvorligt syndsbevidste med hensyn til den elendighed, der findes i verden i dag: undertrykkelse og udnyttelse af mennesker, ødelæggelse af naturen m.m.

Senere fik bodssakra-mentet et videre anvendel-sesområde, svarende til urkirkens opfattelse, at det ikke kun er mordere og ægteskabsbrydere, der er syndere; det er vi alle.

Boden var tidligere overordentlig streng; nu er den nærmest symbolsk.

Oprindeligt skulle boden forrettes før syndsforladelsen, senere efter syndsfor-ladelsen.

I det nye bodsritual er der åbnet mulighed for i ganske særlige tilfælde at holde en forsoningsguds-tjeneste med fælles, almen syndsbe-kendelse og gene-ralabsolution, men således at den individuelle, konkrete syndsbe-kendelse skal af-lægges ved det første, ef-terfølgende skriftemål.

Denne del af ritualet er dog ikke sat i kraft her i bispedømmet. Men det vi-ser, at det principielt er muligt at modtage sakra-mental absolution uden forudgående individuelt skriftemål - og det er efter min mening i hvert fald tankevækkende!

Hvorom alting er: Bodssakramentets ydre form har varieret meget i kirkehistoriens forløb. »Kristus har ikke udformet sakramenterne i detaljer, men overladt til Kirken at udforme disse tegn svarende til de forskellige omstændig-heder og de kristnes behov til forskellige tider«. (Cit. fra Holl. katekismus).

Derfor må vi regne med, at der også fremover kan ske forandringer. Men lad os foreløbig prøve at fatte, hvad det nugældende bodsritual vil fremhæ-ve: At det er Evangeliet, det glade budskab, der er baggrund for Bodens Sa-kramente, og at synden ikke kun angår den enkel-te, men fællesskabet.

Derfor skal vi i menig-hedens fællesskab med glæde og taknemmelighed fejre Bodens Sakramente.

De unge og syndsbegrebet

Når man taler med unge katolikker om skriftemå-let, d.v.s. med dem, der skal leve i fremtidens ver-den, er det påfaldende, at de i langt højere grad end den ældre generation har øjnene åbne for menne-skets sociale aspekter, hvilket også præger deres opfattelse af syndsbegre-bet.

Det er mit indtryk, at mange unge er alvorligt syndsbevidste med hensyn til den elendighed, der fin-des i verden i dag: Under-trykkelse og udnyttelse af medmennesker, ødelæg-gelse af naturen o.s.v.

Det er ligesom disse ting hviler langt tungere på deres samvittighed end f.eks. før-ægteskabeligt samliv og brug af præventive mid-ler. Og det er måske ikke så mærkeligt. For de unge katolikker er naturligvis påvirket af det samfund,

de lever i, hvor det første opfattes med dyb alvor, mens det sidste siges at være enten tåbeligt eller ligeegyldigt.

Men hvad skal de unge stille op med de sociale aspekter i det traditionelle skriftemål, der i så høj grad er præget af en indivi-dualistisk personopfattelse og dermed en individualis-tisk synds- og skyldopfat-telse?

Her tror jeg, at en bedre forståelse af de tanker, der ligger bag det nye bodsritual, i nogen grad vil kun-ne hjælpe de unge. Beton-ingen af Evangeliets glade budskab om Kristi sejr over synden og betoningen af fællesskabet vil måske bevirke, at de unge kan se en mulighed i den nye bodspraksis, som det hid-tidige individualistiske skriftemål ikke kunne til-byde.

I Det andet Vatican-koncils dekret om kirken »Lumen gentium« står der bl.a.: »Kirken er selv i Kris-tus som et sakramente, det vil sige både et tegn på og et redskab for den nære for-ening med Gud og hele menneskeslægten indbyr-des enhed«.

Kirken fordømmer undertrykkelse af medmen-nesker og ødelæggelse af naturen - ikke som en eller anden fredsbevægelse eller naturfredningsorganisa-tion, men som et guddom-meligt redskab, der baner vej for en dybere erken-delse og en større ansvars-bevidsthed hos alle men-nesker. Kirken vidner om, at Gud er kærlig, og hvor mennesker optager Guds kærlighed i sig, vil de hver-ken aktivt eller passivt medvirke til undertrykkel-se af medmennesker eller ødelæggelse af naturen.

For mig at se er det ligesom det traditionelle skriftemål - i skriftestolens halvmørke og med den skriftendes tale eller hvi-sken gennem et gitter - fastholder den »bagudret-tede« individualistiske syndserkendelse og synds-bekendelse.

Når Bodens Sakramen-te fejres under bodsguds-tjenester i menighedens fællesskab, kan man i det mindste skimte eller ane det sociale aspekt i synds-begrebet, som de unge ef-terlyser.

En bodsgudstjeneste forberedes

Vores sognepræst plejer forud for hver bodsguds-tjeneste 3 eller 4 søndage under højmessens at gøre os klart, hvad der er tema-et for den forestående bodsgudstjeneste.

Når vi i slutningen af maj holder bodsgudstje-

neste som forberedelse til pavens besøg, er jeg sikker på, at det samme vil ske. Og jeg bør også nævne, at emnet: bodsgudstjeneste/pavebesøg er med i menig-hedskatekesens program for første halvår 1989.

Hvordan foregår bodsgudstjenesterne?

Normalt finder bodsguds-tjenesterne i Horsens sted en lørdag eftermiddag. Foruden vores sognepræst medvirker to andre præ-ster.

Ritualet for bodsguds-tjenester med individuelle skriftemål bliver fulgt. Hvor der er valgfrihed mellem flere tekster, væl-ges den enkleste.

Skriftespejlet er opdelt i tre afsnit, der læses højt af lægfolk. En fjerde læg-mand læser en bøn for præsterne, når disse forde-ler sig mellem kirkens to skriftestole (eller rettere skriftestuer) og det lille hverdagskapel, der støder op til kirkens kor.

Derefter høres der skriftemål i ca. en time, og de, der venter på at kom-me til skrifte, og de, der har været til skrifte, delta-ger i vekselbøn skiftende med stille bøn og medita-tion.

Derefter fejres messen, hvor alle tre præster med-virker.

Og efter messen samles vi som allerede nævnt i mødesalen til et beskedent måltid - og meget behage-ligt samvær.

Et lille mindretal tager hjem straks efter messen, men det skyldes forment-lig hensynet til familierne.

De, der deltager i det såkaldte »agapemåltid«, befinder sig tilsyneladende godt, for de snakker og hygger sig og har ikke det mindste travlt med at komme derfra.

Men noget meget væ-sentligt savner vi: De unge!

Måske var det en idé at gøre et forsøg med en særlig bodsgudstjeneste for de unge. De kunne eventuelt selv medvirke ved udformningen af de tekster, der oplæses under samvittighedsransagelsen. Og i stedet for vekselbøn-nerne kunne der synges (det høres kun svagt i skriftestuerne), og endelig kunne man sørge for, at bodsgudstjenesten ikke blev ret langvarig.

Jeg tvivler på, at noget sådant kan gennemføres i Horsens, men måske kan det være en idé til andre sogne med flere aktive unge, end vi har i Horsens.

Albert Kvium

Hvad laver danske katolikker når de ikke er i kirke?

Som omtalt i »k.o.« nr. 5 den 8. marts 1989 vil der i forbindelse med pavemessen på Øm blive opstillet *boder*, som giver mulighed for, at alle pavemessens deltagere kan få et indtryk af, hvad den katolske kirke også er.

Alle grupperinger, institutioner, samfund, foreninger, kongregationer, forbund, lægfolk og gejstlige kan ved henvendelse til undertegnede få en eller flere *boder* nærmest »ad libitum«. Her vil I få fysiske rammer til at fortælle om jer selv i kirken, jeres arbejde og virksomhed,

jeres historie, fremtidshåb og -planer. Bliver vi mange, vil vi kunne se frem til et omfattende, rigt og fatteret billede af kirken som kirke for alle, unge og gamle, for mænd og kvinder, danskere og ikke-danskere, en kirke med institutioner, forlag, biblioteker, lejre, huse og m.m.

Bodernes opstilling

Opfordringen rettes derfor til alle katolske grupperinger, der er en del af den katolske kirke i Danmark.

Boderne er opstillet til

week-enden 3.-4. juni, de opstilles gratis og er til rådighed som *udstillingsboder*.

Opstillingen af den enkelte gruppes materiale, såvel som evt. opsyn med udstillingen den 7. juni foretages af udstillerne selv, ligesom også nedtagningen af materialet er på jeres eget ansvar. Lad alle få mulighed for at erfare, hvor mange forskelligartede aktiviteter den katolske kirke rummer.

H.O. Poul Pedersen
Bøgebjergvej 11
8600 Silkeborg
06 83 63 60

1. kommunion i Vor Frue Kirke i Herlev

Søndag den 2. april var festdag for mange børn i menighederne rundt om i landet. Første søndag efter påsken er jo traditionelt 1. kommunionssøndag i menighederne. Således var det også i Vor Frue menighed i Herlev, hvor 6 børn modtog 1. kommunion af deres sognepræst Lon Konold OMI. Kommunikanterne er bagest fra venstre Christoffer Zieler, Anja Solhauge, Charlotte Malis; forrest fra venstre: Daniel Nørgård, Kristoffer Helsted Kluge og Daniel Worobiow.

Forberedelse til pavens besøg

Pavens skrivelse om kvinden

Nu nærmer pavens besøg sig med raske skridt. Rundt om i sognene forbereder vi os til det. På en weekend for repræsentanter fra jyske og fynske sogne på Øm i december 1988 var vi nogle kvinder, der fandt ud af, at det kunne være spændende og relevant for os at arbejde med pavens skrivelse om kvindens værdighed og kald. Derfor vil vi indbyde til et møde, hvor vi vil arbejde med emnet:

»Hvordan kaster pavens skrivelse om kvindens værdighed og kald lys over kvindens situation i dag?«

Mødet afholdes 6.-7. maj

Mødet afholdes lørdag d. 6. maj 1989 kl. 11-17 i Maria Søstrenes Børnehavn, Vestre Engvej 42, Vejle.

Med udgangspunkt i pavens tanker vil vi med åbent sind se på vores situation som kvinder i dag. *Biskoppen* vil være til stede og komme med et indlæg: Pavens skrivelse om kvindens værdighed og kald.

3 korte oplæg

Desuden vil der være 3 korte oplæg:

Anette Clausen vil tale om: »Kan pavens skrivelse bruges til at give mig som ung en identitet som kvinde?«

Kirsten Brink og en søster har arbejdet med emnet: »Hvordan taler pavens skrivelse til os også i vanskelige situationer?«

Endelig vil Vivian Tiedemann tale om: »Kvindens værdighed og kald her og nu.«

Vi håber, at dette møde må blive en inspiration for os til at arbejde med pavens skrivelse om kvinden.

Program og nærmere oplysninger er sendt til sognepræsterne og kan desuden fås ved henvendelse til

Kirsten Brink, Finsensgade 18, 6700 Esbjerg, tlf. 05 12 93 67, Birgit Clausen, Randersvej 15, 8544 Mørke, tlf. 06 37 76 56, Vivian Tiedemann, Liljevej 9, 7100 Vejle, tlf. 05 82 01 91, til hvem også tilmelding bedes sendt senest den 2. maj 1989.

Skulle det være et problem for nogen at kunne nå frem til kl. 11, kan vi være behjælpelig med at arrangere overnatning.

Birgit Clausen

Nyt fra Caritas Danmark

Fortsat støtte til Zambia Udviklingsarbejde støttet med 425.000 kr.

I 1988 støttede Caritas Danmark udviklingsarbejdet i Zambia med ca. kr. 425.000. EF stillede knapt halvdelen af dette beløb til rådighed – resten modtog vi fra vore mange trofaste bidragsydere. Pengene blev brugt til undervisning af unge mennesker i forskellige praktiske færdigheder samt til sundhedsarbejde.

Vi kan allerede nu konstatere, at støtten til Zambia vil blive større i 1989, idet vi netop har modtaget en bevilling på næsten kr. 575.000 fra EF til renove-

ring af de sanitære installationer på Monze Mission Hospital i det sydlige Zambia. For at renoveringen kan gennemføres, skal Caritas betale et tilsvarende beløb. Hospitalet, der i år kan fejre sit 25 års jubilæum, er ret nedslidt, men det bruges også flittigt. Den gennemsnitlige belægningsprocent er et godt stykke over 100, hvorfor sovemåtter på gulvene mellem sengene og mere end ét barn i hver seng på børneafdelingen er det normale.

Det er derfor en meget stor glæde, at vi nu er i stand til at hjælpe dette gode hospital.

Michael C. Wiberg

Ingen kvindelige ministranter under pavens besøg i Sverige

Stockholm, (KIPA) - Der bliver ingen kvindelige ministranter under pavens besøg i Sverige til sommer. Herved vil man undgå, at de troende skal føle sig provokerede eller krænkede, fordi man sætter sig ud over de pavelige forordninger, siges det i det svenske kirkeblad »Katolsk Kyrkotidning«.

I de skandinaviske lande tager den katolske kirke normalt ikke så tungt

på Vatikanets regler om ikke at tillade kvindelige ministranter. Blandt de 130.000 katolikker i Sverige er over halvdelen indvandrere fra mange lande, hvor der ikke er enighed om kvindelige ministranter. Derfor undlader man deres medvirken ved pave-messerne. Da paven var i Schweiz i 1984 var omkring halvdelen af ministranterne ved alteret kvindelige.

GRÆSKE KIRKER OG IKONER

SAMVIRKE REJSER 89

12 DAGE MED PASTOR SØREN PRAHL

EN KVALITETSREJSE hvor De vil opleve hvilken SKØNHED, den GRÆSK-ORTODOKSE kirke rummer • Kyndigt ledet af PASTOR SØREN PRAHL rejser De rundt i landet - Fra ATHEN i syd til THESSALONIKI i nord • Fly fra Kastrup til Athen • Gratis indenrigsfly i Danmark • Det BYZANTINSKE MUSEUM i Athen • BENAKI-MUSEET • Heldagstur til NEA PENTELIKLOSTERET • METÉORA-KLOSTRENE • Thesaloniki med AGIA SOFIA-KIRKEN og AGIA DIMITRIOS-KIRKEN • Heldagstur rundt på CHALKIDIKE-HALVØEN • LÁRISA med de smukke kirker og IKONER • 12 DAGES SKØNHED for 8.950 • 3 rejser i år • REJSE 1 14/5-25/5 • REJSE 2 17/9-28/9 • REJSE 3 1/10-12/10 • TILMELDING OG PROGRAM • SAMVIRKE REJSER 01 93 43 66

Man må omgås kritik med største varsomhed

I »katolsk orientering« nr. 5 spørger Ruth Kreuzberg, om kristne er i stand til at øve kritik. Naturligvis er de det. Bibelen giver os jo anvisning på, hvordan vi bør gøre det. Spørgsmålet er så bare, om vi altid husker at følge anvisningen! Men gør vi det, så er kritik ikke bare et spørgsmål om kærlighed, så er den kærlighed. Akkurat som næsten alle andre mellem menneskelige kontakter.

Kritik er et fintfølede instrument, som man må omgås med den største varsomhed, hvad de fleste af os vel desværre ikke altid gør. Først og fremmest fordi kritik udspringer af flere motiver og derfor også har forskellige virkninger. Der er den »konstruktive« kritik, der fremsættes for at være andre til nytte eller for at forbedre tilstande. Ganske vist ud fra den kritiserendes subjektive synspunkt, der ikke behøver at være det rigtige.

Men der findes også den

aggressive, undergravende kritik, der ikke grunder i velvilje. Mellem disse to yderpunkter findes der naturligvis mange afskygninger. Ligesom der selvfølgelig også kritiseres af ren og skær lyst til at kritisere.

Hvis kritik skal være konstruktiv må den kunne opfattes som værende op-rigtig og opbyggelig. Hvad som regel ikke er tilfældet, hvis den går over en tredje person eller fremsættes i medierne. Alene af den grund, at den kritiserede føler sig nedsat i »tilhørernes« øjne - hvad jo ind imellem også virkelig er tilfældet. Derfor gør offentlig kritik mange gange mere skade end gavn. For at forebygge denne virkning tilråder Bibelen kritik under fire øjne. (Saml. Mt. 18,15-17).

Fremsætter man alligevel offentlig kritik, bør man nøje overveje dens evt. virkning på udenforstående. Selv den bedst mente kritik af kirken f.eks. kan nemt opfattes forkert af dem, der ikke er

så godt informeret. Resultatet kan være, at de enten bliver endnu mere ligegyldige eller hidser sig unødvendigt op. Og dem, som man egentlig ville forbedre kirken for, bliver måske forskrækkede og skræmmes væk.

Ikke desto mindre går også kirkens kritikere med forkærlighed til medierne med deres kritik. Til deres retfærdiggørelse, siges der, fordi impulser, der kun forelægges biskopperne, paven eller de forskellige råd og udvalg, ikke nytter noget. Om det virkelig er sådan, skal jeg lade være usagt. Men måske afhænger det af måden, man fremlægger den på. Under alle omstændigheder må man gøre sig klart, at kirkens ansvarlige også kender andres anliggender, har andre synspunkter at tage hensyn til og må overveje om de, af trofasthed mod Gud, overhovedet bør foretage nogen ændring. Således har vi, som kritikere, brug for kristen tålmodighed og

den ydmyghed der lader os erkende, at vi jo heller ikke er ufejlbarlige.

Jeg er fuldstændig overbevist om, at de, der kritiserer kirken, virkelig holder af den og kun vil dens bedste. Derfor må vi lægge alle vore animositeter på hylden, så vi i broderlig fred og fordragelighed kan overveje, hvad der virkelig bør ændres og hvad man bør lade være som det er.

Kirken er en voksende organisme og utålmodighed og pressionsudøvelse er ikke en gødnings, der får noget til at gro.

Inger S. Larsen
(Forkortet af red.)

Dødskriteriet og en værdig død

Det etiske Råd når til samme konklusion som Hans Christensen i k.o. nr. 6. Der er tale om en dødsproces, der har en begyndelse og en afslutning. Min påstand er, at døden endegyldigt er indtrådt, når hjertet uigenkaldeligt er holdt op med at slå og ikke før.

Mit andet ærinde er en værdig død. En tidligere pave har i forbindelse med medlidenhedsdrab udtalt, at man skal bevare livet, men man skal ikke forlænge døden. Det teknisk mu-

lige kan medføre menneskeforagt og reducere mennesket til et reservedelager.

Hele problematikken er opstået, fordi det er muligt at transplantere livsvigtige organer, når man kunstigt holder donoren i live. Hermed forflygtiger man selve dødsriteriet for en mulig barmhjertigheds gernings skyld.

At hjertet er et organ - en muskel, har intet med sagen at gøre.

George Bune Andersen

Er vi herre over liv og død?

I »katolsk orientering« af 22. februar læste jeg med interesse og glæde George Bune Andersens indlæg. Med væmmelse og gru ser jeg, hvor hovmodigt menneskene vil sætte sig som herre over liv og død. Skal vi være som gamle biler, hvor diverse dele erstattes?

Et menneske er først død, når hjertet er holdt op med at slå. Rædsomt må det da også være altid at leve i skræk for, at et donorhjerter, en nyre eller en lever bliver udstødt. Vor levealder er forlænget meget, men vi skal jo dog dø og nye fødes, det er da naturens gang.

Sparekniven er skarp; mon ikke det kan blive eller er et prestigespørgsmål for mange læger at få lov til at bytte rundt på de menneskelige organer? Penge og anerkendelse er stærkt forbundet. Hvad er erfaringerne for disse transplantationer, hvor mange skal være prøveka-

niner, før at lægerne kan være sikre på et effektivt resultat?

Man er imod abort som kristne; transplantationerne er som abort, ret og slet mord. Der er da ingen hjernedød, der har fortalt os, hvordan det var at få et organ skåret ud af sig, endda uden bedøvelse. Man vil påstå, at en hjernedød ikke mærker nogen smerte mere; hvem har fortalt os herom.

Skal vi mennesker nu bestemme over liv og død for vore medmennesker? Nej, og atter nej! Lad dog de mennesker, der skal have en ny hofte, nye årer af plastic, komme i behandling, eller brug noget fra deres egen krop; men stop det vanvid, det er at bruge reservedele fra vore medmennesker. Hvad vedkommer det lille Danmark, om alle andre lande laver transplantationer, vi har forhåbentlig vores selvstændighed, eller har vi ikke? Følger vi bare

med strømmen, selv om den render lukt i helvede.

Brug fornuften, vær kristen ikke af navn, men af gavn! Lyt ikke til alt det, der ses i tv, i bladene osv. Tænk, hvor der kan laves penge på disse rædsler, mennesket er oftest materialistisk og ikke idealistisk. Hjerter, nyrer og lunger kan blive gode salgsvarer. Penge åbner meget ofte vejen til det meste, og få siger nej til et godt tilbud. Nu er hofteoperationer f.eks. ikke så spændende mere for lægerne, lad os blive ved de opgaver, man kan og kender til. Man gaber over for meget. Det kan resultere i, at man ikke kan noget 100% mere.

Edith Praeger-Jahnsen

Et renere mødemiljø

Det er naturligvis en privatsag, om man bør ryge eller ej, men ... - det kan ikke være en privatsag, hvor man ryger!

Det er, - hvor man ryger - er et rent eksistentielt problem og et socialt spørgsmål udfra det synspunkt, at vi alle nødvendigvis skal leve af den fælles luft, der er til stede i små lukkede rum. Det være sig mødelokaler, offentlige kontorer, hjem eller arbejdslokaler, hvor alle har en fælles opgave at løse.

Netop som kristne bør vi efter min mening i disse moderne og vågne miljødebatter også være foregangs M/K'ere for et sundt og røgfrit miljø.

Jeg mener absolut ikke, at nogen parter skal tvinges mod deres vilje, men som situationen er i dag, synes det klart, at ikke-rygere under deres arbejde ofte tvangsindlægges til et røgfylt og for dem et helbredsmæssigt dårligt miljø, hvis konsekvens er dårlige halse, hovedpiner, irritationer og måske sygedage på samfundets bekostning.

Det kan ikke være rig-

tigt, at ikke-rygere skal have besvær med deres arbejdsudøvelse på grund af rygningens gener.

Mange ikke-rygere opgiver tillidshverv i menighedsråd og bestyrelser inden for alle områder. Tillidshverv som de gerne ud fra et socialt synspunkt ville passe, men må opgives på grund af røg fra cigaretter, cigarer og piber.

Hvis man kunne appellere til rygeres bedre jeg og forståelse og f.eks. på møder holde rygepause 5-10 minutter hver time i et andet lokale, - ellers skal der jo luftes grundigt ud og mange tåler ikke træk-, ville vi socialt set være nået langt. I kantiner burde rygning under måltiderne i hvert fald være udelukket.

Rygespørgsmålet synes ikke at være et spørgsmål, som der kan stemmes om! Hvor vidt man skal ryge eller ej! Det er ikke et demokratisk spørgsmål, men et etisk, medicinsk, sundhedsmæssigt, helbredsmæssigt og socialt problem.

Selv om vi ville vedtage at ophæve tyngdeloven ved en demokratisk af-

stemning, kan vi jo lige så lidt ophæve denne, som vi ved en flertalsbeslutning om rygning skulle kunne eliminere rygningens gener for ikke rygere. Jeg taler ikke om de fanatiske antirygere, men om de handicappede, hvoraf mange lider i stilhed!

Per Wedell Topp
Katolsk Social Aktion

Læserne diskuterer

Det myldrer med liv

Hvis man tror, den katolske kirke er en stiv gammel organisation med mødepligt om søndagen - og når det går lidt højt med lidt kirkekaffe bagefter, ja så tager man grueligt fejl. Det myldrer med liv på tværs af alle sognegrænser, og der er et udbud af kirkelige aktiviteter, der slet ikke udtømmes ved læsning af »Katolsk Lønbog«.

I den sidste halve snes år har der været halvårslige kontaktmøder mellem katolske organisationer i ho-

vedstadsområdet, hvor vi gensidigt informerer hinanden om vort formål og vore aktiviteter. Disse møder er til stor inspiration for deltagerne. Vi erfarer, at der er mange, der udøver et apostolat, som vi slet ikke eller i meget ringe omfang kendte til.

Vi har lige afholdt et sådant fællesmøde, hvor 9 organisationer: *Academicum Catholicum, Danmarks Katolske Kvindeforbund, Hertug Knuds Division, Katolsk Arbejderak-*

tion Danmark, Katolsk Radio- og Fjernsynsforbund, Nicolaus Stenos Gilde, Katolsk Menighedspleje, Tro og Lys Danmark og Focolare Danmark deltog. Kredsen af organisationer, der ønsker et nærmere samarbejde vokser stadig og nye, der ønsker at være med, kan kontakte *George Bune Andersen, Ved Kloster 4 tv., 2100 Kbh. Ø., tlf. 01 29 51 10.*

Næste fællesmøde er fastlagt til 18. sept. 1989.

G. Bune Andersen

Auschwitz

Angående karmelitternonnernes forsinkede udflytning fra Auschwitz er det værd at erindre, at Auschwitz er optaget på Unescos internationale liste over fredede steder, som det er alle nationers sag at bevare uændrede. Ærkebiskoppen af Krakow har derfor ingen adgang til at disponere over bygninger i lejren. Hvis det er økonomiske årsager som sinker udflytningen til det planlagte nye center uden for lejrområdet, er der sikkert mange katolikker som gerne vil give et bidrag. Der er sket en beklagelig fejl, som det haster med at få rettet. Karmelitternes ønske om at synliggøre deres saligkære ordensmedlem Edith Stein kan tilgodeses i det nye center på mere sømmelig vis.

Clara Selborn

Hvad skal du bruge din tid til?

Det andet af 4 uddrag af den engelske forfatter
Delia Smiths bog om bønnens og kærlighedens natur
»A Journey into God«, (rejsen til Gud)

Fra Catholic Herald

Delia Smith

- Hold jer nær til Gud, så skal han holde sig nær til jer! (Jakobs brev 4,8).

Mens jeg skrev denne bog, fik jeg den tanke helt at undgå ordet bøn og erstatte det med ordet forhold. Bøn har uundgåeligt bibetydningen at anmode om, at bede om noget. Vil du ikke nok bede for mig? Bed for min eksamen, bed om en parkeringsplads, bed til, at souffleen vil hæve, - men forhold er noget helt andet, det siger noget om en måde at være på.

Guds plan med hele menneskeslægten er, som vi har set, kærlighed, men for at nå frem til kærlighed, er det nødvendigt at gå baglæns i tid og finde ud af, hvordan kærlighed er mulig på menneskelige betingelser og ved menneskelige midler, da det er vores eneste vej til Gud, fordi vi jo er skabt netop som mennesker.

Tid til at lære

Hvordan kommer mennesker til at elske hinanden? Det første skridt er at lære nogen at kende. Vi siger godt nok, at der er mennesker, vi elsker, selv om vi ikke rigtig kender dem: dronningen, en popstjerne, en sportsmand. Jeg kan gå rundt med en T-shirt og proklamere, at »Jeg elsker J.R.«, men det er ikke ægte kærlighed, kun en følelse et eller andet sted mellem anerkendelse og heltedyrkelse.

For virkelig at kunne elske en anden må man have et nøje kendskab til

vedkommende. Det er derfor ængstelige forældre klogt opfordrer utålmodige par til ikke at gifte sig overilet, »fordi I jo dårlig nok kender hinanden«.

Kærlighed er langt fra blind. Kærlighed er kun mulig med vidt åbne øjne, og det bringer os tilbage til en anden forudsætning for kærlighed, nemlig den, at for at kunne lære en anden at kende må man tilbringe megen tid sammen med denne, alvorlig tid, ens bedste tid.

Hvis jeg virkelig ønsker at være med i denne kærligheds-plan, som Gud har åbenbaret i skriften, så begynder det med at have tid, tid til at lære den Gud at kende, som længes efter at give mig sin kærlighed. Er det ikke fortrolighed, intimitet, vi alle længes efter, snarere end det halvt lyttende, selvoptagede forhold vi normalt møder? Bøn er et meget alvorligt forhold og et virkeligt engagement i at lære Gud at kende, Gud, som så ophører med at være et fjernt idol eller en let flirt eller bare en, jeg kan læsse alle mine oplevelser, ønsker eller artige tak af på.

Som ethvert andet menneskeligt forhold vil det vokse og udvikles. Sådan noget som øjeblikkelig fortrolighed findes ikke. Der vil være højdepunkter og nedture, undertiden stærke følelser og undertiden slet ingen følelser. Men som i et menneskeligt forhold, hvor bekendtskab modnes til venskab og senere til engagement, er det den tid, man tilbringer sammen borte fra flokken, hvor man er der udelukkende for den andens skyld, der skaber det intime bånd.

Valget

Lad os et øjeblik vende tilbage til vores unge par og mønstret i deres forhold. Her er én ting sikker: forholdet eksisterer kun, fordi de har valgt hinanden. Dette valg be-

vises eller dokumenteres så ved et løfte - i vielsesceremonien giver de hinanden det løfte at binde sig til hinanden, hvad der end sker. Vil du tage imod dette menneske? - Ja.

Bøn, vort forhold til Gud, indebærer samme valg. Jeg vælger at bede eller at lade være med at bede. Det er mig, der tager beslutningen, og mig alene, og det er en beslutning, der tages uden andet formål end at overgive mig til Gud, at vie f.eks. 30 minutter af min tid hver dag i forholdet til Ham. Jeg har måske ingen idé om, hvad det fører til, men det havde Abraham

heller ikke, da han drog af sted til et ukendt land, - men der må for ham også have været det beslutningens øjeblik at ville stå op, drage ud og tage chancen.

Jeg husker meget klart, da jeg første gang blev opfordret til at medvirke i TV-køkkenet. Jeg havde ingen idé om, hvordan det skulle gå, og om jeg overhovedet kunne klare det.

Viljen

Det er nøjagtig det samme med bøn, - man lærer det hen ad vejen. Når nogen siger, »Jeg kan ikke bede«, så mener de i virkeligheden ofte, at de har besluttet ikke at ville be-

de. Hvis jeg virkelig for alvor vil bestå en køreprøve, tage en eksamen eller vinde et væddeløb, så vil jeg vie mig helt til lektionerne, studierne eller træningen. Mennesker bruger sig selv og deres energi helt i overensstemmelse med deres ønsker. Sådan er det også med bøn. Det afgørende spørgsmål er: Vil jeg lære Gud at kende?

Der vil altid være hundrede af grunde til, at jeg ikke kan ofre 30 minutter om dagen, men hver eneste af disse grunde bør overvejes i lyset af det afgørende spørgsmål. Hvor lang tid tager det at læse avisen, læse en novel-

le, vande haven? Hvor mange timer bruger jeg hver uge foran TV-apparatet eller ved radioen? Stiller jeg mig selv tilfreds med et godt stykke arbejde, der har noget med Gud at gøre? Hvad nu, hvis Gud ikke er interesseret i den slags arbejdsoversigter? Gud ønsker i hvert fald kærlighed, og at elske kræver tid borte fra trædemøllen.

Ærlige svar

Hvad gør vi så med vores kostbare tid? Pukler jeg den væk med en følelse af skyld, eller jager jeg rundt med mig selv forbitret over min manglende selvrespekt? Vi må spørge os selv, hvad er det, der i min hverdag giver mig liv, sætter mig i stand til at give og modtage den kærlighed, der er det eneste formål med, at jeg er skabt? Hvem er det, der kan gøre mig fri, give mig fred, helbrede min blindhed, åbne mine ører? Svar ærligt på disse spørgsmål, så er der grundlag for en beslutning og et engagement.

Hvis du skal træffe et valg, og du ikke gør det, så er det i sig selv et valg. (William James).

Nonner som fængselsbetjente

Paris, (KIPA) - Midt i Paris lever et søster-fællesskab med et særligt apostolat, *Barmhjertighedens Marie-Josef søstre*. I deres kapel hører man skridtene på gangene i det nærliggende justitspalads. Fængslet er deres hus: en lysegrå hal, to etager med celler, omgivet med gitre. De er der dag og nat. De ni ordenssøstre er fængselsbetjente i dette kvindefængsel.

Den 45-årige *Jacqueline* har siden hun blev arresteret kun set politiuniformer. Da hun stiger ud af fængselsbilen ved Quai de

l'Horloge, bliver hun modtaget af en søster med slør og ført til sin celle. I andre franske fængsler er der nonner, som arbejder som sygeplejersker eller lærere, men her er de fængselsbetjente og udfører det samme arbejde som deres mandlige kolleger andre steder.

Overraskende kald

Som fængselsbetjente holder de sig strengt til reglementet. Ved cellernes glughul afviser de at viderebringe breve eller telefonbeskeder, og de

konfiskerer forbudte genstande, som opdages ved visitationerne. De vil ikke lade sig udnytte eller påvirke, heller ikke af simuleret sygdom, tårer eller anfald.

Søstrenes særlige kald kan virke overraskende ved synet af dem udbryder en kvinde: »Nonner burde ikke opføre sig så almindeligt!« og en anden forsøger med blødgørende appel: »Jeg er opvokset hos søstre« - »Det er jeg ikke« lyder søsterens svar. Men for det meste tier de, søstre bryder sig ikke om at bliver religiøst afpresse-

de eller svare på aggressioner, som deres dragt provokerer.

Hvorfor påtager ordenssøstre sig sådan en opgave? Deres leder, sr. *Marie Bernard*, indrømmer, at deres tilstedeværelse er noget af en balancegang. »Vi må passe på ikke at gøre nogen fejl«, men siger hun videre »de kvinder, der kommer hertil, føler sig ofte ulykkelige, og så er vi her for at hjælpe dem«. Vi lytter, og vi forklarer, hvad der sker. Trætte og anspændte kvinder byder vi ofte små opmærksomheder, som f.eks. lejlighed til at komme i bad, eller bare et rent lommestørklæde. Mange af de indsatte kvinder går med i kapellet. En gang var der tre samtidig. Den ene bad højt efter salme 50, den anden en bøn om tilgivelse, og den tredje, en buddhist, bad om at få et korstegn.

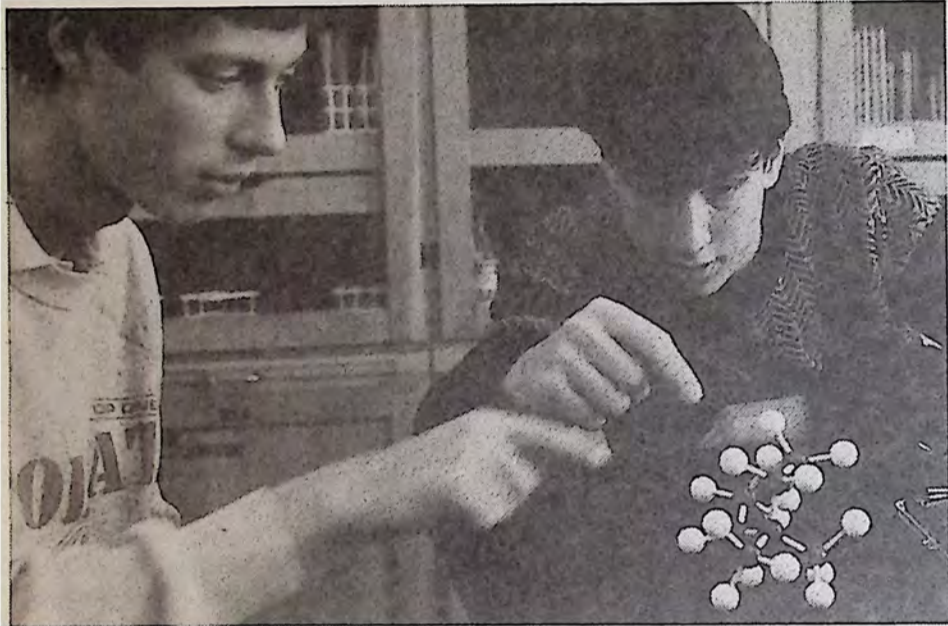
Men der er også aggressive reaktioner eller direkte overfald på søstre. Men når de får håndjern på og føres til dommeren siger mange: »Søster, bed for mig«.

Kristen tro og det moderne verdensbillede

Vore vante forestillinger udfordres af nye opdagelser

Af Ole Meyer

Skabelsens storslåethed kan også anskueliggøres i matematikkens verden.

Det moderne verdensbillede – kosmos – kaos – fraktaler – new age – dette var emner til RPU's lærerdage d. 1.-3. marts. Religionslærere fra hele landet var samlet på »Magleås« – til det årlige møde, arrangeret af RPU (Religionspædagogisk udvalg) og Foreningen af katolske Skoler.

Det kan være vanskeligt at forholde sig til det store religiøse supermarked, som vi og vore elever konfronteres med i det moderne samfund. Både i og uden for skolens verden møder vi – selv hos mennesker, som vi vil karakterisere som kristne – stor interesse for de religiøse strømninger, der kommer

til os fra Østen. Gang på gang står vi over for f.eks. elever, der siger, at de tror på reinkarnationslæren. De nyreligiøse bevægelser dukker op både i en skolesammenhæng, men sandelig også i en traditionel kirkelig sammenhæng.

Dertil kommer så de spørgsmål, der dukker op, når vi f.eks. via medierne

får de nye naturvidenskabelige landvindinger ind i vores dagligstue, hvor det er med til at rokke ved vore hidtidige forestillinger og vort hidtidige verdensbillede.

Risiko for verdensflugt

Allerede den første aften blev deltagerne – af pastor Sv. Bojsen, der har været teologisk medarbejder i Dialogcentret i Århus, ført ind i den brogede mangfoldighed, der knytter sig til begrebet »new age«. Gennem et tre timers foredrag analyserede han hele den åndelige situation, som er opstået i den industrialiserede del af verdenen, hvor en mangfoldighed af alternative bevægelser og terapier kæmper om sjælene.

Foredragsholderen satte hele dette i relation til et paradigmeskift, hvor vort empiriske univers sprænges, hvor hidtidige værdier kommer i krise, hvor de gamle systemer og ordninger må give op, hvor verdenen ikke mere er en

objektiv størrelse, og hvor der ikke mere er grænse mellem fysik og metafysik eller mellem subjekt og objekt.

De nyreligiøse bevægelser blev sammenfattet under begrebet »new age« – et fænomen, som Sv. Bojsen forholdt sig kritisk over for. Ud fra personlig erfaring i et arbejde med at hjælpe unge, som er ved at gå til grunde i deres ganske ureflekterede sværmeri for Østens religioner, kunne han pege på adskillige momenter, der kunne føre til ufrihed, til narcissisme og anden form for virkelighedsflugt.

Selv om det er nødvendigt for os at frigøre os fra en lukket, mekanisk virkelighed, så måtte man sige nej til bevægelser, der vender ryggen til virkeligheden, og som forsøger at tolke det synlige ud fra det usynlige.

Det bliver mere og mere nødvendigt at fremhæve det kristne håb, hvor der netop tales om en ny himmel og ikke mindst om en ny jord, en ny jord, som genfødes til uforkrænkelighed. Der er i relation til »new age« grund til at understrege den bibelske holisme. Den har i sig en ægte undren over skabelsen og skabningen.

Nærmest fortumlet eller bedøvet af den strøm af information, som den meget engagerede Sv. Bojsen formidlede, kunne man gå til ro for næste dag – i en mere afslappet, men af den grund ikke mindre givende atmosfære at blive delagtiggjort i de forunderlige perspektiver, som kombinationen af matematik og edb-teknik åbner.

Ove Leerbeck (tidligere lærer på Niels Steensens Gymnasium) indviede tilhørerne i fraktalernes mystiske univers. Det, der i matematikken lignende tilfældigheder, åbenbarede nogle fantastiske strukturer. Skabelsens storslåethed kan også anskueliggøres i matematikkens verden. Igen et vidnesbyrd om, at der er mange linjer, der forbinder Troens verden og den verden, vi kan forholde os til naturvidenskabeligt.

Kirken må drage konsekvenserne

Dette tema blev yderligere accentueret i eftermiddagens foredrag af højskoleforstander, cand. teol. Johs. Dragsdahl, hvis væsentlige anliggende var at tydeliggøre skabelses-

teologien som kontrast til det lukkede, materialistiske verdensbillede.

Teilhard de Chardin blev set i modsætning til Darwin og Marx. Dragsdahl mente også, at der var behov for, at kirken nytænkte dogmerne i lyset af de ufordringer, som »new age« indebar. Kirken må også besinde sig på sin kristne total arv, ikke i isolation over for nye strømninger, men tværtimod drage konsekvenserne af disse i både teologi og forkyndelse.

Det var måske ikke helt let for tilhørerne at fornemme, hvor foredragsholderen selv stod i dette opgør både med positivismen og med nye alternative strømninger.

Det bibelske verdensbillede

Derimod stod det lysende klart, hvor pater August Ziggelaar stod, da han på kurssets sidste dag gennem en klar fremstilling af det naturvidenskabelige verdensbillede (konkret ved omtale af galakser og andre astronomiske fænomener) fik sagt væsentlige ord om det bibelske verdensbillede.

Vort naturvidenskabelige verdensbillede indgår som data i såvel det filosofiske som det teologiske helhedssyn; det sidste klart forankret i kirkens lære.

Netop det kristne helhedssyn kom til at stå som en fællesnævner i alle fire foredrag, ligesom det også indgik som den vigtigste ingrediens i den pædagogiske debat, som rundede studiedagene af.

Et helhedssyn nødvendigt

Det var klart for deltagerne, at det at være religionslærer i 1989 i høj grad indebærer, at man må have antennerne ude og fornemme, hvad der rører sig i tiden på det store religiøse overdrag.

Det er også klart, at de katolske skoler, som livssynsskoler, bestandig har behov for at manifestere det kristne helhedssyn – eller for at bruge et modeord: den kristne holisme.

Det var nogle udbytterige dage deroppe i det nordsjællandske – skam blot, at den økonomiske stramning nu også sætter begrænsninger på deltagerantallet! Men det kan vi ikke laste arrangørerne L.O. Dorn og Michael Halatyn for.

Ole Meyer

Skabelse og/ eller udvikling

Ny bog af Bjørn Højbo

I religionsundervisningen er gennemgangen af skabelsesberetningerne spændende men også vanskelig. Spændende, fordi der er brændstof til heftige diskussioner: kreationisme over for Darwins evolutionslære, kvindens stilling, syndsbegrebet o.s.v. Vanskelig, fordi det er svært at formidle til eleverne en viden om disse teksters historiske baggrund, således at diskussionerne ikke ender i en polarisering af holdninger som dem, der eksisterer mellem visse fundamentalistiske kredse, hvor Darwin er bandlyst, og naturvidenskaben, der ser mennesket som et produkt af en udvikling og ikke skabt af Gud på en dag.

Bjørn Højbos hæfte »Skabelse og/eller Udvikling« er absolut en hjælp til

at bearbejde forudfattede meninger og danne baggrund for en saglig diskussion af skabelsesberetningerne.

Hæftet behandler de første elleve kapitler af 1. Mosebog og er udmærket illustreret med forskellige tematisk set vedkommende billeder. Højbo lægger ud med at understrege de forudsætninger og den forudforståelse, der ligger bag de elleve kapitler. Den nærorientalske tankegang der godt kunne acceptere flere løsninger (de to skabelsesberetninger), og som fokuserede på mening og spurgte hvorfor, sammenstilles igennem hele hæftet med den græske naturfilosofis beskrivende hvad og hvordan.

På denne måde viser Højbo, at skabelsesberetningerne og Darwin slet

ikke modsiger hinanden (skabelse og udvikling), men at skabelsesberetningen svarer på spørgsmålet om, hvad der åndeligt set er meningen med livet, hvor Darwin så giver et bud på, hvordan livet fungerer fysisk. Det er altså to forskellige planer skabelsesberetningerne og naturvidenskaben bevæger sig på, men de udelukker ikke hinanden.

Fortælletraditioner i Mosebøgerne

Gennemgangen af selve teksterne følger et historisk mønster. Der gives dagligdags eksempler, og der siges »du«, men der formidles meget og ikke helt let tilgængeligt stof. I gennemgangen af de elleve kapitler inddrages den sproghistoriske baggrund, og vigtige begreber føres

tilbage til deres sproglige rødder. Det babyloniske verdensbillede opridses, skabelsesberetningerne sammenlignes, og de forskellige fortælletraditioner indenfor Mosebøgerne omtales. Problematisk og ofte misforståede emner som kundskabens træ, Evas skabelse, slangen, Kains kone behandles omhyggeligt.

I det hele taget er dette hæfte en meget saglig og omfattende introduktion til et vanskeligt tema. Jeg vil mene at »Skabelse og/eller Udvikling« er velegnet fra 9. klasse og opefter, og især i gymnasiesammenhæng vil den være meget anvendelig.

Bjørn Højbo: »Skabelse og/eller Udvikling« (Religionspædagogisk udvalg).
Dorthe Enger-Rasmussen

Den internationale katolske fredsbevægelse Pax Christi også i Danmark?

Af Anton Dekkers S.J.

Pax Christi prøver at forsone det tilsyneladende uforsonlige.

Afslutningen af 2. Verdenskrig var også begyndelsen af Pax Christi: biskop Théas organiserede sammen med nogle andre franskmænd møder med tyskerne, deres historiske fjender. De ville ved bøn, samtale og handling bidrage til forsoning. Dette initiativ bredte sig snart også til andre lande.

Kort efter opstod der i Europa en ny to-delning. To svært bevæbnede politiske systemer kom til at stå over for hinanden: øst og vest. Mere end 40 år efter 2. Verdenskrig er Pax Christi's væsentlige indhold uændret. Den prøver stadig at bygge bro over modsætninger. Den prøver at forsone det tilsyneladende uforsonlige.

I de forløbne år er Pax Christi vokset ud til at være en bred international bevægelse: Pax Christi International med afdelinger i ca. 20 (primært vesteuropæiske) lande. I de senere år er der opstået stadig flere kontakter med lande i den 3. verden.

På eget ansvar

Pax Christi er en fredsbevægelse inden for den katolske kirke, selv om den i de fleste lande samtidig er åben for andre kristne, som ønsker at tilslutte sig dens formål: i evangeliets ånd ved bøn, studium og handling at bidrage til fred og forsoning.

Pax Christi er en *medlemsbevægelse*, som arbej-

der på eget ansvar og ikke i den officielle kirkes regi. Dog ønsker Pax Christi at have en så nær kontakt som muligt med kirkens ledelse. Således er den internationale præsident altid en biskop (for tiden kardinal Franz König i Wien), ligesom den nationale præsident i adskillige lande også er en biskop. Og f.eks. i Holland er Pax Christi det officielle rådgivningsorgan for bispekonferencen i spørgsmål vedr. krig og fred og repræsenterer ligeledes den katolske kirke i det fælleskirkelige Fredsråd.

Nedrustning

De nationale afdelinger arbejder selvstændigt under deres egen ledelse. Højeste myndighed er medlemmernes generalforsamling. Den vælger en national styrelse, som er ansvarlig for gennemførelsen af de vedtagne programpunkter. Samtidig er der for de nationale afdelinger mulighed for at deltage i det arbejde, der foregår på internationalt plan. Således arbejder for tiden et antal internationale kommissioner med emner som: forholdene Nord-Syd (fremfor alt u-landenes gældsproblematik), forholdene Øst-Vest, nedrustning, våbenhandel, menneskerettigheder. Og hele tiden er opmærksomheden også rettet mod en videreudvikling af fredsteologi og fredsspiritualitet.

At vælge rigtigt

Pax Christi vil aldrig kunne tale på alle katolikkers vegne. Dertil er standpunkterne også blandt katolikker ofte for forskellige. Men Pax Christi er en rigtig strømning i kirken, også fordi den bygger på stærke kirkelige dokumenter som f.eks. Det 2. Vatikankoncil's »Kirken i verden af i dag« og encyklika'en »Fred på jorden«.

Overvindelsen af modsætninger er kernen i Pax Christi's fredsarbejde.

Fred er imidlertid mere end blot fravær af krig. Fred omfatter også en retfærdig fordeling af de materielle goder og af mulighederne for velfærd. Og fred forudsætter, at vi ikke begår overgreb eller øver vold hverken på mennesker eller på naturen, der omgiver os. Fredsproblematikken er altså meget omfattende og kompliceret, både i vort eget hus og i den store verden. Det er ofte svært ikke at være ensidig. Og det er svært at være troværdig. Men der skal ofte træffes valg. Og det gør én sårbar. Det er derfor glædeligt, at der rundt om i verden er kommet til at stå en stadig større respekt om Pax Christi International. Regeringer, instanser og organisationer lytter til dens standpunkter og forslag. Men mennesker kan også i deres egen situation gøre en hel del for fred og retfærdighed. Dette fredsarbejde er mindst lige så vigtigt som appeller, rapporter og forslag.

Pax Christi International har i adskillige år haft ønsker om at få os katolik-

Som biskop af Tarbes og Lourdes stiftede Pierre M. Théas fredsbevægelsen Pax Christi med tyske ligesindede katolikker.

ker i de nordiske lande med i arbejdet, selv om man er klar over, hvor få vi er. Støttet og opmuntret af biskoppens kommission Justitia et Pax har man nu besluttet at afholde et internationalt studiemøde på Magleås den 5.-7. maj i år. Foruden en gruppe deltagere fra forskellige lande, sendt af de respektive nationale afdelinger, er der inviteret en gruppe danske katolikker, samt nogle enkelte repræsentanter fra de andre nordiske lande.

Møde på Magleås

Mødet vil forløbe i 2 faser:

1. Fredag aften d. 5. maj og lørdag d. 6. maj gælder det emnet: »de kristnes ansvar for kampen for menneskerettigheder i den 3. verden; teologiske og spirituelle refleksioner«. Til drøftelserne vil der være 4 oplæg, 2 udenlandske og 2 danske (Peter Lodberg fra Det

økumeniske Fællesråd og Uffe Gjerding fra Folketings Nødhjælp).

2. Søndag d. 7. maj vil der så være samtale mellem en håndfuld erfarne udenlandske medlemmer og de danske (skandinaviske) deltagere om mulighederne og vilkårene for oprettelsen af en Pax Christi-afdeling i Danmark (Skandinavien).

Det kunne blive frugtbar, om Pax Christi kunne blive etableret også hos os. Vi danske katolikker står ofte - særligt over for udlandet - som modtagere, og vort samfundsmæssige engagement er ofte for begrænset. Det vil desuden slet ikke være utænkeligt, at pavens besøg vil give Den Katolske Kirke i Norden en større klangbund i vort omgivende samfund.

Kom og vær med

Såfremt nogle af dette blads læsere er interesseret i at deltage i det nævnte møde på Magleås, navnlig i den 2. (praktiske) fase, er de meget velkomne. Indkvartering og forplejning på Magleås vil dog ikke være mulig, da værelserne og spisestuen vil være optaget af dem, der kommer fra udlandet og dem, som direkte er indbudt. Men foredragssalen vil kunne rumme adskillige flere. Interesserede må gerne melde sig hos pater A. Dekkers, Klintholm Allé 1 c, 4791 Borre, som er bindeled mellem Pax Christi International og det omtalte møde på Magleås.

A. Dekkers

Redaktionen bringer under denne rubrik en række korte populære artikler om paven og om den katolske kirke i dag. Hensigten er at hjælpe katolikker med lidt baggrundsstof, som bl.a. kan være nyttigt i hverdagens samtaler med ikke-katolikker i anledning af pavens besøg i Danmark.

Kurien

- Vatikanets centraladministration

Den romerske kurie, Vatikanets centraladministration har eksisteret i århundreder. Sin nuværende form fik kurien i 1967 af pave Paul VI, og sidst er den ændret af pave Johannes Paul II den 29. juni 1988. Kurien består herefter af 28 afdelinger.

Kuriens væsentligste lovgivende og administrative funktioner ligger i *Statssekretariatet* og de såkaldte *kongregationer*. Under pavens ledelse styrer de kirkens vigtigste indre og ydre anliggender.

Det andet Vatikankoncil, der reformerede den katolske kirke, bevirkede også, at en lang række råd og kontorer blev nødvendige. Disse organer udvik-

ler kirkelige programmer og rådgiver paven med mange brændende problemer.

Statssekretariatet, er i dag delt op i 2 afdelinger, én for generelle anliggender og én for forhold mellem stat og kirke, altså en slags udenrigsministerium. De 9 *kongregationer* (før reformen var der 10), kan bedst sammenlignes med ministerier. Navnet »congregatio« betyder en forsamling af kardinaler og biskopper. Hver kongregation ledes af en kardinal, der udnævnes for 5 år ad gangen.

Til kurien hører videre 3 *domstole*, 12 *pavelige råd* og en række kontorer af forskellig karakter. Ad-

skilt fra kurien er en række andre institutioner, som har forbindelse til Pavestolen: Vatikanets hemmelige Arkiver, Vatikanets apostoliske Bibliotek, Akademiet for Videnskab, Vatikanets Bibliotek, L'Osservatore Romano (Vatikanets Dagblad med dets daglige, ugentlige og månedlige udgaver på forskellige sprog), Vatikanets Radio, Vatikanets TV m.v.

Statssekretariatet

Øverst i kurien er *Statssekretariatet*, hvis hovedopgave er at »hjælpe den øverste biskop både i omsorgen for universalkirken og for den romerske kuries afdelinger«. Sekretariatet

ledes af *kardinal-statssekretær*, *Agostino Casaroli*, der assisteres af *vicestatssekretær*, *kardinal Edward Cassidy*. Statssekretæren er pavens nærmeste medarbejder i den daglige ledelse af kirken; de har mindst to daglige møder. Staben i sekretariatet består af ca. 150 præster, søstre og lægfolk.

Arbejdet i Statssekretariatet spænder over vidt forskellige opgaver: fra at udarbejde en daglig rapport over verdens-nyhederne til at finde en ekspert i kinesisk og til at besvare de titusinder af breve, som paven daglig modtager.

Statssekretariatet repræsenterer Pavestolen over for de forskellige nationer, over for internationale organisationer samt over for de nationale bispekonferencer. Sekretariatet koordinerer det arbejde, der udføres af ca. 300 diplomater, som repræsenterer Vatikanet ud over hele verden. Sekretariatet planlægger desuden pavens mange internationale rejser og oversætter de vigtigste kirkelige dokumenter til verdens sprog.

Af hensyn til koordineringen af de enkelte Vatikan-departementers ar-

bejde samler kardinal Casaroli lederne af disse til et månedligt møde og er selv medlem af hver af de 9 kongregationer. Undertiden fører paven selv forsedet ved disse møder.

Pavestolens Pressebureau (Sala Stampa) er i dag knyttet til Statssekretariatet.

I næste nummer af »katolsk orientering« omtales

arbejdet i de 9 kongregationer nærmere, de 3 domstole og nogle af de 12 pavelige råd, der også hører til Den romerske kurie.

Tidligere artikler i denne serie: »Paven og biskoppernes kompetence« i nummer 4, »Vatikanet - verdens mindste stat« i nummer 5 og »Hvem er pave Johannes Paul II?« i nummer 6.

Omkring PAVEBESØGET

Et hæfte om pave Johannes Paul II, hans besøg i de nordiske lande og reaktioner herpå.

I dagens samfund søger mange nye værdier - hvad har Kirken at byde på? 64 sider. 45 kroner.

Læs også:

»Dansk Kristendom og Katolsk Tradition« v/Bent Dalsgaard-Larsen. 95 kroner.

»Paven og Kirken« v/Elsebet Kieler. 85 kroner.

»Pave Johannes Paul II« v/Mary Craig. 60,90 kroner.

Bestilles hos:

Katolsk Forlag
Bredgade 69 A
1260 København K
Tlf. 01 14 82 92

Fra Vatikanets pastoralinstruktion »Communio et Progressio« (Fællesskab og Fremskridt)

Katolikernes opgave inden for medierne Tredje del, kapitel 3

Film i kirkens tjeneste

142. Filmens betydning

Filmen har sin berettigede plads og sine rødder i menneskets liv. Den har stor betydning for uddannelse, kultur, rekreation og information. I filmen råder forfatterne over et medium, der er særlig egnet for vor tid, gennem hvilket de kan give udtryk for deres opfattelse af verden. Videoreudviklingen af filmteknikken fører til stigende interesse fra tilskuernes side. Man må formode, at det voksende udbud af små og billige filmkameraer vil udbrede brugen af dette medium endnu mere med en dybere forståelse for film til følge.

143. Filmens muligheder i apostolatets tjeneste

Sjælesorgen bør opmærksomt følge disse fremskridt. Tager man desuden hensyn til det store internationale samarbejde på

dette område, viser der sig fremragende muligheder for brugen af film i apostolatets tjeneste. Film der er tilpasset menneskers forskellige behov og forhold, kan i dag produceres hurtigere og lettere end før. Fremvisningen er heller ikke mere begrænset til store sale, men kan lige så godt ske i en mindre kreds og selv hjemme i familien.

144. Støtte til værdifulde film

Mange film sætter deres overbevisningskraft ind for det menneskelige fremskridt og for udviklingen af højere åndelig kultur. Sådanne film fortjener alles opmærksomhed og anerkendelse. De kirkelige instanser, der er kompetente på dette område, bør støtte producenterne af sådanne værdifulde film og bistå med råd og dåd. I denne sammenhæng må man ikke overse, at mange af de film, der vinder almindelig aner-

kendelse som betydelige kunstværker, behandler udpræget religiøse emner. Filmen er altså uden tvivl et medium, der i enhver henseende er velegnet til at behandle sådanne emner særlig udtryksfuldt. Heri ligger sikkert en særlig tilskyndelse til at producere sådanne film.

145. Katolske filmorganisationers opgaver

De katolske filmorganisationer bør i fællesskab med produktionsselskaber for andre kommunikationsmidler, engagere sig mere i planlægning, udbredelse og præsentation af film, der forkynder de religiøse sandheder med nye midler. Her må man på den religiøse uddannelsesområde fornuftigvis medinddrage de mange teknikker, der er mindre kostbare, f.eks. grammofonplader, lyd- og billedkassetter, film- og lysbilledapparater og båndoptagere.

146. Filmens bidrag til menneskeligt og kristent fremskridt i udviklingslande

I lande med mange analoger kan man gennem film ikke blot formidle en grundlæggende læse- og skriveundervisning, men også religiøs viden. De, der hverken kan læse eller skrive, lader sig stærkt påvirke af billeder, især fordi de ved deres hjælp lettere

fatter kendsgerninger og ideer. I en alvorlig bestræbelse for menneskeligt og kristent fremskridt, må man altså ubetinget sætte alle disse midler virksomt ind. Dog må man altid udforme sådanne film efter befolkningens mentalitet og uddannelsesniveau.

147. Kontakt med filmproducenterne

De, der arbejder professionelt inden for filmbran-

chen, må kæmpe med mange problemer og vanskeligheder. Derfor bør katolikkerne og især kirkelige filmorganisationer stadig være i forstående samtale med dem. Sådanne kontakter vil tydeligt vise, at filmproduktionen må betragtes som en smuk og ophøjet gerning, især fordi alle er overbevist om, at gennem filmen skænkes der mennesker noget uhyre værdifuldt.

I filmen råder forfatterne over et medium, der er særlig egnet for vor tid, gennem hvilket de kan give udtryk for deres opfattelse af verden, siges det i pastoralinstruktionen. Billedet er fra den omdiskuterede film »Jesu sidste fristelse« af instruktøren Scorsese.

Kirkelig kvindekommision nedsat i Schweiz

Bern, (KIPA) – Formanden for den schweiziske bispekonference, biskop *Joseph Candolfi* har i forbindelse med bispekonferencens forårsmøde meddelt, at man nu har nedsat en kirkelig kvindekommision. Den skal være et rådgivende organ for bispekonferencen i spørgsmål om kvindens stilling og opgaver i kirken. Kommissionen kan selv fremkomme med forslag, og den skal oprette kontakter med kvinder på livets for-

skellige områder, i foreninger og bevægelser.

Kvinden er kirken

Kommisionen skal på grundlag af de apostolske skrivelser om lægfolkets opgaver og om kvindens kald og værdighed deltage i opbygning, udvikling og beslutninger vedrørende livet i kirken. Man skal undgå enhver modsætning mellem kvinde og kirke, fordi »kvinden selv er kirken«. Kommissionen skal også virke som »termome-

ter« på aktuelle problemer, og ved forsøg på at løse specielle kvindeproblemer skal et samarbejde med mændene i kirken hele tiden tilstræbes.

Over hundrede kvinder fra hele Schweiz har meldt sig som interesserede i kommissionsarbejdet, og det har været svært at vælge kvinder til de 15 pladser i kommissionen. Den omfatter nu 8 tysksprogede, 4 fransksprogede, 2 italiensksprogede og 1 romansk sproget. 8 af kvinderne er gift, og 4 er ugifte. Et enkelt medlem er fraskilt og 2 er ordenssøstre.

De fleste kvinder i kommissionen tilhører »midterpartiet«, hvad angår opfattelsen af kvindens rolle i kirken. En enkelt kvinde repræsenterer en klar feministisk retning, og en anden kvinde repræsenterer det traditionelle, konservative syn.

Erhvervsmæssigt repræsenterer kvinderne teologer, kateketer, læger, husmødre, sekretærer og lærere. De fleste er på forskellige måder engagerede i sognearbejde eller foreningsarbejde.

130 fransksprogede teologer støtter Köln-erklæringen

Paris, Genève, (KIPA) – Mere end 130 teologer fra Frankrig, Belgien og det vestlige Schweiz har erklæret sig solidariske med den såkaldte »Köln-erklæring«, der blandt andet kritiserer pavens lære om fødselsregulering og den romerske kuries praksis ved bispedu-nævnelser.

des, at de stammer fra forskellige katolske teologiske fakulteter i Frankrig og Belgien, og omkring 12 af dem virker i Genève.

De 130 teologer fremhæver, at Köln-erklæringens spørgsmål »er udtryk for bekymring hos et betydeligt antal troende i deres lande«. Derfor må de af hensyn til kirkens bedste studeres og diskuteres »med den alvor, der tilkommer dem«. Teologerne håber, at dette kan ske i »det frihedens og loyalitetens klima, som evangeliet opfordrer til«.

Især dominikanere og jesuitter

Initiativet til de fransksprogede teologers opbakning af Köln-erklæringen er franske dominikanere og jesuitter, men også flere verdenspræster. De har sendt en kopi af skrivelserne til de respektive biskopper.

Ikke fornuftigt at neddyse kritikken

Ifølge sikre kilder har de fransksprogede teologer sendt deres erklæring i en skrivelse til kardinal *Joseph Ratzinger* i hans egenskab af formand for den internationale teologiskommision. Det fremgår af skrivelserne, at de 130 teologer finder spørgsmålene i Köln-erklæringen »af betydning, og at det ikke vil være fornuftigt at neddyse dette«.

De fransksprogede teologer ønsker endnu at være anonyme, men det vi-

Tridentinsk ritus i Rom

Rom, (KIPA) – Bispedømmet Rom har stillet San Luca og Santa Martina-kirken til disposition for messer efter tridentinsk ritus. Dette er officielt bekræftet i Vatikanet. Dermed opfyldes et ønske fra ca. 200 medlemmer af den internationale forening til bevarelse af den latinske liturgi »*Una Voce*«.

Den kirkelige autoritets selvødelæggelse

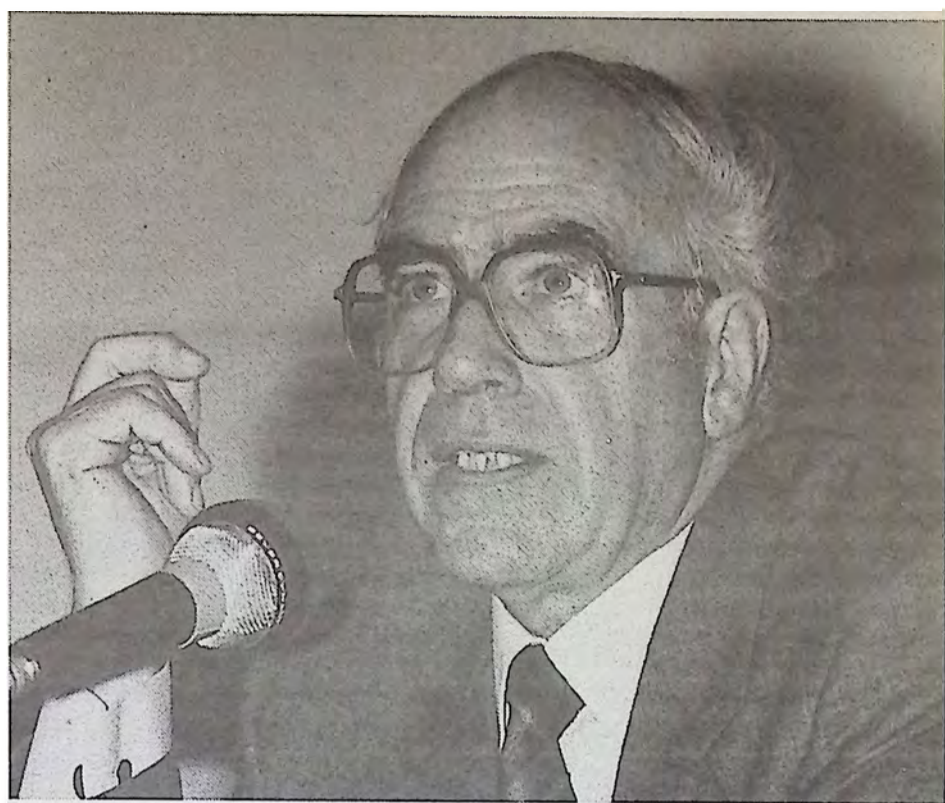
(KNA) – Jesuitter-tidskriftet »*Stimmen der Zeit*«, som udkommer i München, advarer i martsnummeret om autoritetens selvødelæggelse inden for kirken. I en kommentar skriver chefredaktøren *Wolfgang Seibel S.J.*, at den kirkelige autoritet synes i dag at have tabt den anseelse, der blev vundet under Det andet Vatikan-koncil. Appeller om lydighed og forsøg på disciplinering nytter ikke noget:

»Moderne mennesker vægrer sig ved at antage noget for gyldigt, endsige sandt som følge af ren embedsautoritet. De kræver kriterier og argumenter, der gør autoriteten troværdig for dem«.

Bedre viden

Autoritet er ret beset noget, der kommer af bedre kundskaber eller viden. Den, som gør krav på autoritet i kirken, er henvisning til de kristnes tillid.

»Denne tillid er imidlertid i dag i vidt omfang svækket. Der findes i kirken en gruppe uforsonlige, der anser sig selv for at være sandhedens eneste repræsentanter, og som kræver en fundamental kursændring: Fra Det andet Vatikan-koncil's åbenhed og dialog-beredskab til streng lukkethed og centralt styret ensartethed, – fra levende mangfoldighed til kun én menings herredømme«.

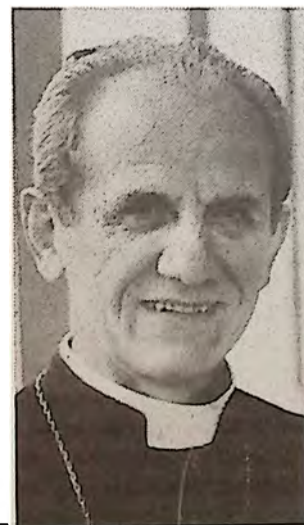

Den tyske moralteolog Franz Böckle, Bonn. Foto KNA.

Moralteolog beskylder nuntius for opfordring til angiveri

Hamburg, (KNA) – Moralteologen *Franz Böckle* fra Bonn beskylder den apostolske nuntius i Bonn, ærkebiskop *Josip Uhc* for at opfordre teologi-professorer til at angive kolleger. Det fremgår af et brev fra nuntius, »i hvilket han skriftligt opfordrer professorer, der åbenbart er ham hengivne, at oplyse navne på kolleger, som ikke længere er tro mod kirkens lære«, erklærer Böckle i et indlæg i ugeavisen »*Die Zeit*«.

Formålet er ifølge Böckle overalt at sætte den rene lære om ægteskab og familie igennem, især forbudet mod enhver form for aktiv svangerskabsforebyggelse. Den, som giver anledning til »blot den mindste mistanke« om, at han ikke er fuldt ud i overensstemmelse med paven, vil være udelukket som kandidat til et bispeembede eller en moralteologisk lærestol.

Ærkebiskop Josip Uhc, pavelig nuntius i Tyskland. Foto KNA.

En pavetale har »virket som en bombe«, idet *Johannes Paul II* har hævet forbudet mod aktiv svangerskabsforebyggelse »op på højde med ubetvivlelig, guddommeligt åbenbart troslære«, understreger Böckle. Dette er sammenlignet med pave Paul VI's lærekundgørelse »en uhørt fremgangsmåde, der ikke kan begrundes ud fra åbenbarings-kilderne«.

Trosgrundlaget mangler i paven's begrundelse

Ordret skriver moralteologen: »Hvis paven i udøvelse af sin ubestridelige fuldmagt vil tillægge en omstridt lære den yderste forpligtelse, så skal han tale »ex cathedra« og ikke blot antyde en absolut forpligtelse«. Garantien for ufejlbarhed »gælder kun sådanne sætninger, der umiddelbart fremgår af trosgrundlaget (trossubstansen)«. Derfor kan man fortsat regne med, at »de tyske biskoppers »*Königsteiner-erklæring*« har uindskrænket gyldighed«, betoner Böckle. Denne erklæring fremhæver, at Paul VI's rundskrivelse »*Humanae Vitae*« ikke indeholder ufejlbare læref afgørelser, og den respekterer en ansvarsbevidst, velinformeret samvittigheds-afgørelse hos den enkelte katolik.

Dogme og katolikkers trossans

I et tidligere interview med den vesttyske radio har Franz Böckle udtalt, at pave Johannes Paul II må regne med det katolske

kirkefolks modstand, hvis han forsøger at gøre forbudet med svangerskabsforebyggelse til et nyt dogme. En sådan »ex cathedra«-afgørelse kan i øvrigt ikke træffes af paven »uden hensyn til *sensus fidelium*«, dvs. katolikernes trossans, og heller ikke uden hensyn til »kirkelig *consensus*«, dvs. kirkelig enighed. Hele kirken vil komme på benene og sige: »Hellige Fader, det kan vi ikke gå med til«, udtalte Böckle videre og følte sig så dybt overbevist om »Guds hjælp til sin kirke«, at en sådan dogmatisering ikke vil kunne ske.

Katolikker afskæres fra en personlig samvittighedsafgørelse

Hvis forbudet mod svangerskabsforebyggelse gøres til en trossag, afskæres katolikker fra at komme »til en objektivt begrundet, personlig samvittighedsafgørelse, der afviger fra den kirkelige lære«, understregede Böckle videre, for trosspørgsmål er jo hævet over den enkeltes vurdering. Efter Franz Böckles mening er den overbevisning udbredt blandt katolikker, at spørgsmålet om metodevalg til fødselsregulering skal forblive overladt til hvert enkelt pars samvittighedsafgørelse. De fleste katolikker kender udmærket kirkens normer, men har alligevel besluttet at fravige dem »på grundlag af den kompetence, som deres livserfaring giver« og ud fra en klar »ansvarsbevidsthed over for børnene«.

P. Dominique udnævnt til assisterende ungdomspræst

Dominique skal især tage sig af vietnamesiske børn og unge her i bispedømmet

Sognepræsten i Fredericia, p. Dominique Tran Duc Thanh er af biskoppen blevet udnævnt til assisterende ungdomspræst med særlig henblik på vietnamesiske børn og unge.

Men ikke alle kender Dominique, hvem er han egentlig?

Sognepræst

Dominique blev præsteviet i 1986 efter studier i Belgien. Han er født i Vietnam og kom som bådflugtning til Danmark, hvor Åbenrå blev hans nye »hjemby«.

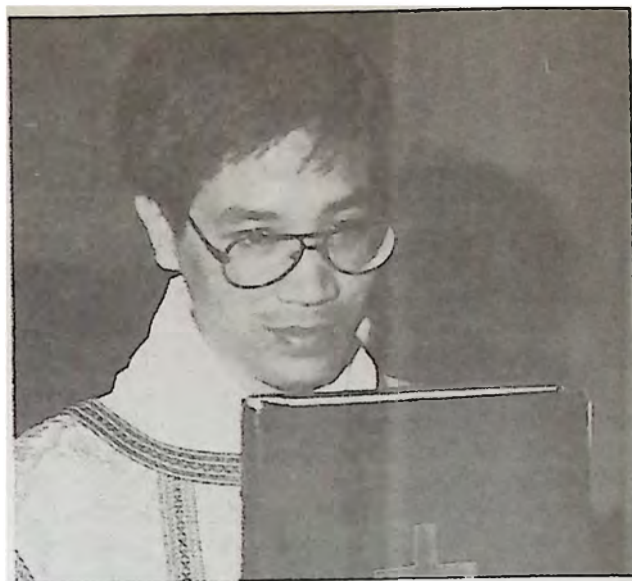
Dominique har ønsket at arbejde i en »dansk« menighed, og ikke i den kategorial-sjælesorg som f.eks. vietnamesisk ungdomsarbejde er. Bl.a. for at komme grundigt ind i danske forhold, sprog og mentalitet. Det må siges at være lykkedes meget fint, selv om Dominique selv synes, der er meget at lære endnu. Utrolig mange unge vietnamesere ønsker om at få ham aktivt ind i opbygningen af deres ungdomsarbejde, bøjede dog til sidste Dominiques principper. Han har været me-

get glad for sin menighed »Skt. Knud«, der forøvrigt har den ældste af de katolske kirker, der er bygget efter reformationen.

Har man besøgt Fredericia er man ikke i tvivl om, at også menigheden sætter stor pris på Dominique, og det er da også tanken, at han fortsat skal være at finde i præstegården i Sjællandsgade. Dominique er fortsat sognepræst i den lille Fredericia menighed og hans nye »stilling« er beskrevet som et ¼-tids arbejde.

Baggrunden for denne nye indretning som »assisterende ungdomspræst« skal ses i det udækkede behov, katolske vietnamesiske børn og unge har. Kun få steder findes der i dag tilbud for dem, og DUKs forsøg med at skabe »blandede« kukker har ikke kunnet dække dette behov, selv om det er vores håb, at flere og flere vietnamesere vil finde vej til »danske« arrangementer.

Men der er langt mellem begreberne assimilering (at vietnameserne

Pastor Dominique Tran Duc Thanh

skal blive mage til »os«) og integration (gnidningsløst gensidigt ansvar). I det hele taget skal vi jo som katolikker generelt passe på, at vi ikke opluges af vores omgivers holdninger, så på en måde må vi være de første til at forstå, hvorfor assimilering er et grimt ord.

Dominique og det nyoprettede vietnamesiske udvalg vil snart begynde på at finde egnede løsningsmodeller for at skabe flere børne- og ungdomsaktiviteter for vietnameserne. Jeg synes, vi skal være stolte over, at dette arbejde kan foregå inden for DUKs rammer, og at vietnameserne dermed mere og mere vil komme til at opleve DUK som deres. Jeg synes også vi skal være tilfredse med, at biskoppen deri overdrager

et ganske konkret ansvar for disse menneskers trivsel, i en endnu konkretere grad, end det af sig selv fremgår af DUKs vedtægter.

Men lad os nu først og fremmest håbe, at den kommende tid vil give Dominique megen glæde i arbejdet, og at han vil finde god opbakning og forståelse fra alle sider af DUK.

Som assisterende ungdomspræst er Dominique udnævnt med særlig (og ikke udelukkende) henblik på vietnamesiske børn og unge. Derfor vil vi forhåbentlig, når Dominique er kommet igang, få glæde af ham i andre DUK-sammenhænge.

Det glæder vi os til. Hjertelig velkommen til Dominique!

Jesper Fich

Bøger

På enhedens vej

Udgivelse fra Det økumeniske Fællesråd

I marts 1939 blev Det økumeniske Fællesråd oprettet i Danmark. 50-års jubilæet fejres bl.a. med udgivelsen af bogen »På enhedens vej«. Bidrag af en snes kendte personer i den økumeniske dialog belyser økumenens historiske tilblivelse i Europa og i Danmark, portrætter af markante skikkelser herhjemme og udenlands, det slidsomme arbejde på

de mange områder såsom teologiske læresamtaler, missionssamarbejde, social-etikken, kirkernes raceprogram og indsats for fred og retfærdighed m.m.

Et særligt indlæg af Peder Nørgaard-Højen giver en vurdering af professor K.E. Skydsgaards store betydning for økumenen i Danmark. For os katolikker er der et par meget læseværdige kapitler om

den katolske kirkes langsomme optøning til en positiv holdning: Henrik Laursen bedømmer Det andet Vatikankoncilis nybrud og vor egen Synode 1968-69, samt de mange økumeniske kontakter, der opstod som græsrodsbevægelser. Eva Nordentoft og Anna Marie Aagaard, begge knyttet til Det økumeniske Center i Århus, afslutter rækken

med et fint stykke om økumenens virkelighed i Danmark og det håb, der spirer på trods af bekymringen om katolsk stagnation og nedkøling af det økumeniske klima mange steder. Bogen er tilegnet professor K.E. Skydsgaard.

w.w.

På enhedens vej. Forlaget Anis, Århus. 393 sider. Pris 275 kr.

Læserne beretter

Ros til pavekoret

Vi var i week-enden den 10.-12. marts ca. 75 mennesker fra mange forskellige sogne på Magleås for at øve de musikstykker, som skal synges til pavemessen den 6. juni i år, og vi har gjort os meget umage for, at det skal blive en god præstation.

Personligt synes jeg, at det var en dejlig og meget givende week-end at deltage i, og jeg tror at faktisk alle deltagerne i pavekoret deler mit synspunkt.

Først og fremmest skal ledelsen af pavekoret nævnes, da den var upåklagelig – meget god! – Jan Lange har på glimrende måde stået for det organisatoriske og har både energisk og med gavmild hånd gjort et meget stort arbejde både før week-enden og i løbet af denne. For selve ledelsen af koret står Rolf Tønshoff og Jette Thomsen, som også begge har gjort et stort arbejde

for at få alt til at køre, som det skal. Ikke mindst Rolf Tønshoffs fremragende evne til at lede koret skal nævnes – meget nødvendigt, da det er svære ting, vi synger.

Poul Marx OMI var præst i week-enden og læste messen for os lørdag og søndag. Lørdag holdt han ligeledes en halv times foredrag om pavens budskab: »Forkynd evangeliet og om Jomfru Marias betydning for kirken og enheden mellem vor kirke og de ortodokse kirker. Vi fik således en udmærket vejledning og belæring både under messerne og i øvrigt.

Derudover har vi hygget os med hinanden, fået udmærket mad og befundet os i rare og herskabelige omgivelser, som var en god ramme om week-enden. Tak til både deltagere og ledelsen.

Marie-Louise Johansen
Skt. Andreas Sogn, Ordrup

Vær den du er!

En bog, der giver mod og styrke til at »være den man er«

»Vi fødes som originaler og dør som kopier«. Dette bevingede ord danner udgangspunktet for Margareta Melins nye bog »Vær den du er!«, udkommet på UNITAS Forlag. Omsorgen for den enkeltes originalitet er drivkraften til en poetisk-meditativ søgen efter den indre frihed, der sætter os i stand til med ømhed og kærlighed at tage vare på livet på en ægte kristen måde: »Du skal elske din næste som dig selv«. Meningen med dette Jesu bud er at skabe en balance mellem os selv og andre så begge sider indtager en plads, der er lige stor. Alligevel er vi opdraget med en ubalance, der gør at forholdet mellem mig selv og andre halter: at man skal tænke på de

andres vel i stedet for sit eget. Denne uligevægtige vrangforestilling ønsker Melin at gøre en ende på. »Jeg ser ikke noget uværdigt i at elske sig selv og kalder det ikke egoisme. I stedet ser jeg, hvordan den kærlighed er grundlaget og forudsætning for al anden kærlighed. Det er det centrum, hvorfra al anden kærlighed spreder sig ... Egoisme bliver det først, når man begrænser omsorgen til sine egne forhold og skaffer sig fordele på andres bekostning«.

Biblen er guide

Melin fortæber sig ikke i vidtstrakte teoretiske overvejelser, hun lader Biblen med hele dens visdom være vejleder og »guide« for de variationer, bogens

forskellige kapitler er over det samme tema. Disse variationer er en indbydelse til, at læseren lader sine egne tanker, billeder, følelser og ønsker røre sig. Den, der tager imod denne indbydelse begiver sig med »Vær den du er« på en rejse til sit eget indre. En rejse, hvis mål det er at skabe selvrespekt og selv-værdi. Den rejsende skal lære at møde sin sjæl med omsorg, ømhed og forståelse. Dette mål kan ikke nås, uden at man bliver opmærksom på sine egne ægte behov, sin sande vilje og sine dybe følelser. Melin opmuntrer til at møde dem uden angst og selvdestruktion. Tværtimod - de må gerne være der. Tillad og accepter dem. Vov at leve dem - de gør dig til dig

selv. At være opmærksom på og tillade/acceptere disse rejsefæller kræver et lydhørt hjerte, hvorpå Herren selv har skrevet sin lov (jfr. Jer. 31,33-34), en lov der er ren kærlighed.

Opmuntring til møde med Gud

Bogen er en opmuntring til et meditativt og dybtgående møde med sig selv og med Gud - en bog, der giver mod og styrke til at »være den man er«. Den kan læses igen og igen og hver gang give noget nyt - på en gang kendt og ukendt.

Bogens format (18x12 cm) og dens smukke tryk giver lethed og lyst til at læse i den ofte. UNITAS Forlag, 65 kr.

sr. Gisela Heitz

Møder og arrangementer

Katolsk Radio- og Fjernsynsklub for Storkøbenhavn

afholder sin årlige generalforsamling onsdag den 26. april 1989 kl. 19.30 i Englesålen, Jagtvejen 183, Østerbro.

Dagsorden ifølge vedtægterne.

Forslag, der ønskes behandlet på generalforsamlingen, skal være formanden Gerda Sørensen, Røddager Allé 38 B, 1., 2610 Rødovre, i hænde senest onsdag den 19. april 1989.

Forslag til vedtægtsændringer kan dog først behandles på generalforsamlingen i 1990, da de i henhold til vedtægterne skal være indsendt senest den 1. marts.

Efter generalforsamlingen vil KVIP vise en film.

Gerda Sørensen
formand

Dage i stilhed og bøn

med tidebøn og messe fra mandag den 5. juni aften til torsdag den 8. juni eftermiddag i det økumeniske retrætested Skovhuset syd for Mossøen (Sdr. Vissing).

Pris for kost og logi: kr. 400.-

Tilmelding med indbetaling ved check eller postanvisning til

Gottfried Grünwald S.J.
Ryesgade 26, P.B. 219
8100 Århus C.

Det sker på Magleås

Freddag d. 14/4-søndag d. 16/4:
DKKF årsmøde.

Mandag d. 17/4-tirsdag d. 18/4:
Direktoratet for gymn. + HF.

Onsdag d. 19/4-torsdag d. 20/4:
Det kommunale Projektsamvirke.

Freddag d. 21/4-søndag d. 23/4:
Tro og Lys.

Søndag d. 23/4-fredag d. 28/4:
Danmarks Lærerhøjskole.

Freddag d. 28/4-søndag d. 30/4:
Kristen Meditation, v. Grethe Livbjerg.

Søndag d. 30/4-torsdag d. 4/5:
Kath. Akademie und Heimvolkshochschule.

DUK-kalender

Firmelsesweekend øst den 14.-16.4. 1989 på Ømborgen for alle konfirmander der bor på Sjælland og Lolland-Falster.

Pris kr. 150,00 - fællesrejser kr. 110,00.

Ministrantkursus den 21.-23.4. 1989 på Ømborgen.

Sportsdag den 29.4. 1989 på Niels Steensens Gymnasium. Arrangementet er for alle mellem 5-25 år.

Pris kr. 20,00. Fællesrejse kr. 50,00. Tilmelding og betaling senest den 3.4. 1989.

Ministrantkursus den 2.-4.6. 1989 på Åsebakken. Tilmelding senest 12.5. 1989.

Ungdomsmesse med paven den 9.-11.6. 1989 på Vadstena, Sverige for alle der er fyldt 14 år. Pris kr. 350,00.

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig:

Arrangement: _____

Dato: _____

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr. & by: _____

Fødselsdato: _____

Telefon: _____

Katolik: Ja: _____ Nej: _____

Deltager i fællesrejse: ()

Ankommer selv: ()

Postgirokonto 9 08 32 94
Danmarks unge Katolikker
Sekretariatet
Sct. Kjeldsgade 3
DK-2100 København Ø
Tlf. 01 20 63 63

Yderligere oplysning kan fås på DUKs sekretariat 01 20 63 63, hvor kursusoversigt også kan rekvireres.

Academicum Catholicum

indbyder til foredrag om »dansk katolicisme i sprogets spejl 1849-1988« v. Lars Kruse-Blinkenberg, Englesålen, Niels Steensens Gymnasium, Jagtvej 183 B tirsdag d. 25. april kl. 20. Alle interesserede er velkomne.

Focolare Mariapoli '89

i Baggensminde, Fælledvej 132, Dragør. Fredag d. 21. april kl. 11 til søndag d. 23. april kl. 18 inkl. aftensmad.

Tema: En vej for alle. 3 dage med lejlighed til fordybelse, udveksling af erfaring, nyheder fra Focolare og rigelig tid til samvær. Fra kr. 90.- til kr. 160.- pr. døgn m. fuld pension.

Børn u. 6 år gratis. 6-12 år halv pris. Særligt program for børn. Alle oplysninger og hurtig tilmelding til: Focolare, Bøngertsgade 14, 2. tv., 2200 Kbh. N. 01 35 25 91. Giro Focolare nr. 5 87 93 61.

Økumenisk Kvinde-tiår 1988-1998

Tværkirkelig kvindegruppe Studiekreds - Bibelen set med kvindepjæne. Tirsdag den 25. april kl. 19.30 i Sakramentskirkens krypt, Nørrebrogade 27 C.

Børnelejr på Klitborg

Katolsk Menighedspleje indbyder igen i år til den traditionelle sommerlejr for børn (8-14 år) på Feriehjemmet Klitborg ved Rørvig i Nordsjælland, fem minutters gang fra Kattøgats skønneste sandstrand.

Tid: 1.-12. august.

Pris: (inkl. rejse fra København H) kr. 800.- (Spørg efter søskenderabat).

Leder: Hanne og Flemming Jørgensen.

Præst: pastor Dietrich Timmermann.

Tilmeldelsesblanket rekvireres hos Katolsk Menighedspleje, tlf. 01 15 23 03 eller 01 14 69 36.

Årets Dalum retræte

for mænd afholdes på Dalum Kloster fra mandag d. 21. august kl. 17 til fredag d. 25. august efter højmesse og morgenmad. Under ledelse af sognepræst Josef Völk C.ss.R. emne: »om at komme i berøring med Kristus«.

Prisen for hele opholdet med eneværelse er kr. 600.- + kr. 75.- til tilmeldelsesgebyr. Du tilmelder dig ved at indbetale kr. 75.- på giro 9 27 08 33 eller check til Børge Blans, Sejsvej 7, 8600 Silkeborg. (86 82 28 92 eller 98 93 10 74). Der ydes tilskud til opholdet.

Retræteudvalget: Bo Nyland Rasmussen, København, Edv. Gothen, Køge - Stig Kønig-Petersen, Odense, Jens Aage Ibsen, Sønderborg, Børge Blans, Silkeborg. (Udvalgsformand).

Pensionist-uge på Magleås 13.-19. august 1989

Endnu engang tilbyder vi 1 uges ophold i katolske omgivelser for dem, der ikke rejser så langt mere. Pris 1450 kr. for enkeltværelse og 1250 kr. for dobbeltværelse.

Vi håber på en uges dejligt samvær omkring messen og et let program. Vores hyggelige sangaften vil igen være på programmet og som sidste år vil vi en af dagene tage på en dejlig udflugt med bus.

Magleås har en del trapper og det forudsættes, at man er selvhjulpne.

Yderligere oplysninger følger i annonce senere her i bladet.

Tilmelding sker til Magleås på tlf. 02 81 07 15, men er først gældende, når depositum på 300 kr. er indbetalt med check eller på giro til:

»Pensionist-uge«, Magleås, Høsterkøbevej 6, 3460 Birkerød, giro 4 28 44 29.

Yderligere oplysninger fås ved henvendelse til Jan Lange, Bakkevænget 21, 2820 Gentofte, tlf. 01 65 88 75.

Med venlig hilsen
Jan Lange
kursuskonsulent

Annoncepriser i katolsk orientering

Rubrikannoncer:
1 spaltede kr. 3,50

Tekstideannoncer:
Pr. spaltecentimeter kr. 4,50

Bistand

Katolsk menighedspleje

Bredgade 69A, st. 1260 København K.

Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 01 15 23 03. Postgiro 6466397.

Diverse

Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger katolske Menighedsplejer værelse el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolske Menighedsplejer 01-15 23 03 eller privat 01-14 69 36.

Den nordiske valfart til Lourdes

27. juni til 4. juli 1989, 8 dages flyrejse med fuld pension.

Pris på hotel kr. 5.000.-

Særpris for syge og handicappede på »Accueil St. Bernadette« kr. 4.600.-

Valfartspræst: Pater Per Waagø, o.m.i.

Læge, sygeplejersker, samaritter medfølger.

Program og tilmeldelser

Valfartskomiteen
Barsehøj 25, 2900 Hellerup
Telefon 01 65 63 41

Olielampe med rødt glas købes

Helst af omtrent samme størrelse, som bruges i kirker. Glasset må helst være ca. 15-20 cm. højt. Helst med kæder, men væglampe kan også bruges. Må gerne være antik, men ingen betingelse. Henv.

Bent Riber Jensen
Venusvej 6, 6600 Vejen, tlf. 05 36 14 82

Salg og service

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.

Naboløs 3, 1206 København K.
Tlf. 01-11 72 37. Aften: 02-85 39 40

Der er mange bedemænd Deres hedder

ERIC KVIST

- han er katolik og har kontor på Søborg Hovedgade 94 og træffes på

01-69 86 81

DØGNET RUNDT

Jeg kommer gerne hjem til Dem for at træffe de nødvendige aftaler.

BENZONS BEGRAVELSES-FORRETNING

34 46 01 - 86 60 56

DØGNVAGT: 01 - 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelse og bisættelse ordnes smukt og rimeligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Begravelsesforretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.

DØGNVAGT
01 55 55 55

Bedemand Hardy Nielsen

Amagerbrogade 155
Filial: Taastrup 02 99 01 58

Aut.
elinstallator

EL MOGENS LARSEN
Ramsbørg 31a - 8200 Åbenrå - 82 25 30 62 25 31

Malermester

VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. (05) 81 69 62 og 83 29 37

Malermester

Flemming Pullich

01 29 78 84

Muremester

Bernhard Christiansen

Solbævej 8, Søbro.
Tlf. 06 94 82 10

MØBLER

Søger De kvalitetsmøbler, så aflæg vor forretning et besøg og se vort store udvalg i reoler, opholds- og spisestuer.

ANDERS SVENDSEN
Nordre Frihavnsgade 13
København Ø.
Tlf. 01 26 60 70

Tømremester

Ferd. Færch & Co. A/S

Strandvejen 23, Ålborg
Telefon 08 16 26 00

Ur- og Brillehuset

»BALANCEN«

v/ KNUD PETERSEN
Gerritsgade 34, Svendborg
Telefon 21 19 20

USA-biskopper efterlyser tillid...

Fortsat fra forsiden

Rom havde mange indvendinger mod de liturgiske eksperimenter. Gudstjenesten skal ikke være en ren fest. Forbudet mod kvindelige ministranter ved alteret gælder stadig. Biskopperne oplyste, at de påny overvejer retningslinierne for kvindelige ministranter, og de appellerede for at give adgang til en mere effektiv indsats af lægfolk i den katolske kirke.

Meningerne mellem Rom og USA var klart forskellige med hensyn til generalabsolution under bodgudstjenester. Ifølge biskopperne bør man vente og se, om ikke denne nye form kan bringe flere troende til det personlige skriftemål.

Ægteskabets krise

Der var en lang diskussion om ægteskab og familie. Det billede, der gives i medierne, står i modsætning til det traditionelle familieliv. Rom undrede sig over det høje antal

kirkelige ægteskabsopløsninger i USA.

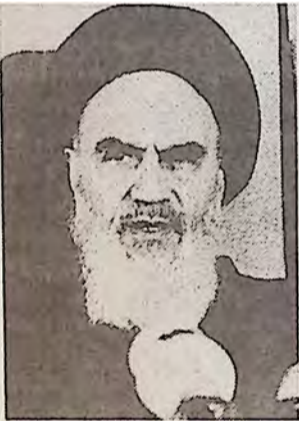
I 1985 var der i alt 36.000 skilsmisser ved de amerikanske ægteskabsdomstole i sammenligning med 46.000 i den katolske kirke i verden som helhed. Biskopperne afviste dog mistanke om, at de skulle arbejde efter alt for slappe linier i de kirkelige domstole. Som helhed forløb »topmødet« langtfremt mere harmonisk, end man kunne frygte. Drøftelserne foregik i en åben, broderlig og resultatsøgende atmosfære. Rom gjorde klart rede for betænkeligheder ved situationen i USA, og de amerikanske biskopper, som i øvrigt havde anmodet om at få mødet i stand, beskrev med rene ord den meget komplicerede samfundsmæssige og kulturelle situation i deres områder, hvad man ikke rigtig kan forestille sig i Rom. Derfor bad de om forståelse, frarådede generaliserende domme og anbefalede kompromisser.

Khomeini har også chokeret muslimer

New Delhi, (KIPA) - Mange muslimer i Asien er chokerede over brutaliteten i Khomeinis opfordring til at myrde forfatteren til de »Sataniske vers« Salman Rushdie. Dette udtaler den indiske teolog John Richard, som er generalsekretær for »Den asiatiske, evangeliske Alliance«. John Richard er sikker på, at Khomeinis mordbefaling vil få en negativ virkning for islam. Især vil unge muslimer forholde sig skeptiske over for deres religion, fordi den hindrer dem i at tilgive et menneske, der som Rushdie offentligt har vist anger og bedt om tilgivelse.

Ti år barbarisk krig mellem Iran og Irak

Den årelange krig mellem Irak og Iran har medført, at mange asiatiske muslimer har stillet spørgsmålstegn ved deres religion, og især under Khomeinis nu tiårige herredømme har mange ira-

Ayatollah Khomeini.

ner vendt sig til kristendommen, erklærer den indiske teolog.

Ifølge John Richard bliver den kristne missionsvirksomhed dog stadig vanskeligere i Asien. Missionærer fra Vesten møder i særlig grad modstand og hindringer. I både Indien og Indonesien er opholds- og arbejdstilladelser for vestlige missionærer drastisk nedskåret de senere år. De kristne kirker udgør ca. 3 pct. af Asiens befolkning.

Over 60 mediefolk fra presse, radio og TV i Norden flyver den 15. april til Rom for at være Vatikanets gæster i fire dage. Initiativet udgår fra dr. Majorie Weeke, Vatikanets Pressetjeneste, Lars Rooth SJ, Vatikanets Radio og »katolsk orientering«. På programmet er bl.a. møder med en række topfolk i kurien og en særaudiens med pave Johannes Paul II. Hjælp fra nuntiatoren, ambassaderne, de nordiske biskopper har muliggjort dette program. Arrangør er informationsmedarbejder Anders Baadsgaard Jensen, chefredaktør Willem Wuyts og redaktionssekretær Knud Helsted Kluge begge »katolsk orientering«. Foto KNA.

Kirkeforfølgelse i Iran

Teheran, (KIPA) - Salman Rushdie-affæren har igen bragt Iran på aviserens forsider. Uden hensyn til den internationale offentlighed er situationen for de kristne i Iran forværret de seneste måneder. Kristne skoler bliver lukket, præsternes aktiviteter indskrænkes, eller de udvises af landet.

Den første antikristne bølge fandt sted i årene op til 1981 og ramte hovedsagelig de romersk-katolske skoler. I Teheran måtte salesianerne, lazaristerne og andre katolske ordener lukke deres skoler, og i Isfahan måtte Christoffelblindemissionen ligeledes lukke deres blindeskoler. Samtidig blev mere end 40 ordenspræster og søstre udvist af landet.

Samme skæbne led den latinske ærkebiskop William Barden. Højdepunktet i denne antikristne bølge var fordrivelse af den anglikanske biskop Hassan B. Dehqani-Tafti. Hans hus blev omringet, hans kone såret af skud, hans sekretær blev spærret inde, hans søn bortført med vold og senere skudt i Teheran. Som følge af alt dette flygtede biskoppen ud af Iran.

Den, der bliver i Iran, må leve med begrænsninger

Efter en længere periode med forholdsvis ro satte en ny bølge ind i 1985 med udvisninger og indskrænkninger. Den polske lazarist pater Stanislaus Scucinski var i over to år underkastet fængsel og tortur og blev først løsladt sidste år. Begrundelser for fængslingen er ikke bekendtgjort. Senere blev han sammen med talrige andre gejstlige, bl.a. den kaldæiske ærkebiskop Hanna Zora udvist af landet. Det kristne mindretal i Teheran og

i de hidtidige sogne i Ahwaz, Abadan, Bandar, Abbas, Meshed, Tabriz og Isfahan har nu kun 9 præster og 6 søstre tilbage.

Disse tilbageblevne præsters og søstres arbejde vanskeliggøres ved betydelige begrænsninger, som myndighederne har pålagt dem. En særlig streng regel går ud på, at udenlandske præster ved enhver forlængelse af deres opholdstilladelse må skrive under på, at de ikke påtager sig nogen politisk eller social opgave, at de skal arbejde efter den islamske republiks love og ikke foretage nogen rejse i landet uden særlig tilladelse. Ved udvisning eller nægtelse af opholdstilladelse gives ingen begrundelser. Derfor kan ingen forsvarer sig over for mistanke.

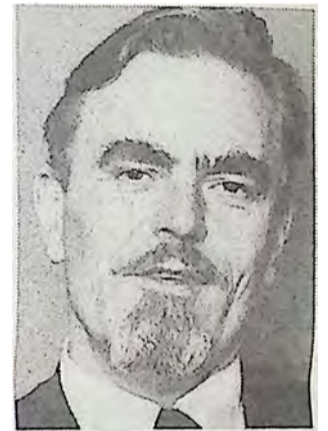
»Dødsdommen mod Salman Rushdie kan ikke ændres...«

Rom, (KIPA) - Ayatollah Khomeinys dødsdom mod Salman Rushdie står fast ifølge den iranske Vatikan-ambassadør Salman Ghaffaris seneste udtalelser. »Rushdie skal dø«, og dette vil hverken den engelske eller israelske hemmelige tjeneste kunne forhindre, siger han.

Ghaffari udtaler videre, at Vatikanets og Andrej Sacharows mæglingsforsøg vil Teheran ikke gå ind på.

Et nej i Norge

London, (KIPA) - Den lutherske biskop af Bjørgvin ved Bergen, Per Lønning vil ikke deltage i en økumenisk gudstjeneste med pave Johannes Paul II i forbindelse med pavens besøg i Norge til sommer. Ifølge det engelske tidsskrift »The Tablet« begrundede biskoppen sin beslutning med, at »den håbe-fulde økumeniske udvikling, som begyndte i 60-erne, i det store og hele er sat i stå«, efter at Johannes Paul II har overtaget embedet. Per Lønning mener ikke, at hans protest adskiller ham, men snarere forbinder ham »med hans katolske brødre og søstre«, som han gennem sit økumeniske arbejde har lært at kende og vurdere højt.

Biskop Per Lønning er en af de 11 lutherske biskopper i Norge. Han var fra 1975 til 1987 virksom ved Det lutherske Verdensforbunds økumeniske institut i Strasbourg og her kendt for sin positive økumeniske holdning. Pave Johannes Paul II skal fejre en økumenisk gudstjeneste den 2. juni i Trondheims domkirke.

WILLS STEENENS BILBOKS
STENDSGADE 9
1016 København V

katolsk orientering

Pastoralrådsmøde, side 3
Gør bøn til en vane, side 5
Kurien, side 6
Orientering fra sognene, side 7-12
Kirkepolitik i Brasilien, side 13

Barnedåb i Skt. Rafaels kirke i Vilnius. Foto APN.

Over 13.000 tilmeldt pavemesserne på Åsebakken og ved Ømborgen

Katolikkerne kan fra 1. maj afhente deres adgangstegn hos deres lokale katolske sognepræst

Pavemesserne på Åsebakken og i Øm vil samle henvend halvdelen af samtlige registrerede katolikere i landet. 7.700 har tilmeldt sig messen på Åsebakken den 6. juni kl. 15.00, og 5.700 har anmodet om adgangstegn til messen i Øm den 7. juni kl. 16.15. Fra de 24 katol-

ske skoler kommer godt 1.700 elever og lærere.

Alle de nævnte vil få adgangstegn til de områder, der er nærmest messealtret.

Også ikke-katolikker kan deltage i de to pavemesser. De kan allerede nu hos den lokale katolske sognepræst hente adgangstegn, som giver adgang til de lidt fjernere områder.

Alle skal være fremme ved messestederne mindst 1 time før messens begyndelse.

Danmarks Unge Katolikker sender 400 unge til det store ungdomsarrangement i Vadstena, hvor paven vil møde den katolske ungdom fra de 5 nordiske lande. Arrangementet finder sted fra 9. til 11. juni; messen med paven foregår lørdag den 10. juni.

300 katolske lægfolk, søstre og præster møder paven i Skt. Ansgars Kirke onsdag den 7. juni kl. 8.30. Her vil pastoralrådets formand Jan Lange, en repræsentant for søstrene i Danmark, sr. Hilde-

gard Madsen OSB og en repræsentant for præsterne, Dietrich Timmermann hver for sig holde en 5-minutters tale til pave Johannes Paul II.

Tilkørsel for biler med handicappede og gangbesværede

Til messen på Åsebakken vil handicappede og gangbesværede, som har tilmeldt sig i sognene, få mulighed for at køre helt ind på messeområdet, hvor der vil være en særlig bås med stole og plads til kørestole. De vil få tilsendt et ekstra adgangstegn, men må selv træffe aftale med handicap- eller anden transport. Der er beregnet plads til, at handicappede kan have en hjælper med.

Til messen i Øm er der sørget for transport af handicappede og gangbesværede fra parkeringspladserne frem til messeområdet. Her ledsages de til et særligt område med bænke og plads til medbragte stole.

Glasnost for kirken i Litauen?

Rom, (KIPA) – Udbygningen af det katolske hierarki i Litauen bedømmes i Vatikanet som en stor fremgang for den lokale

kirke og for Pavestolens diplomati. For første gang siden Den anden Verdenskrig har det været muligt at udnævne residerende biskopper for to ærkebispedømmer og et bispedømme. Yderligere tre områder har fået apostolske administratorer, blandt disse to, er der

byer, som i lang tid har været helt uden kirkelig ledelse.

Litauen er den mest katolske stat af de tre baltiske sovjetrepublikker. Udbygningen af kirkeledelsen her har blandt andet været betinget af en række forhold. Således er flere kirker blevet tilbage-

givet, det er blevet tilladt at udgive en kirkeavis, og præster er blevet sat på fri fod. For første gang siden krigen var juledag sidste år en officiel festdag. Myndighederne gav det vigtigste signal i slutningen af 1988, da de rehabiliterede den apostolske administrator for Vilnius, biskop Julijonas Steponavicius og lod ham rykke ind på ny i Vilnius bispebolig.

Biskop Steponavicius var i oktober i Rom, hvor man har drøftet udbygningen af det katolske hierarki i Litauen. Efter mødet fulgte nærmere kontakter mellem den litauiske kirkeledelse, de litauiske myndigheder og myndighederne i Moskva. Alle forhandlinger med Vatikanet er dog hidtil sket på uformelt niveau, fordi udnævnelsen af biskopper inden for Sovjetunionen ikke kan foregå ved direkte kontakt mellem Vatikanet og de statslige myndigheder.

Ny lov om samvittighedsfrihed

Et andet overraskende gennembrud er forslaget til en ny »lov om samvittighedsfrihed«. Lovudkastet er for tiden under debat i Moskva. Det betegnes i Vatikanet som »revolutionært« på grund af dets skarpe adskillelse af stat og kirke, hvilket må medføre, at staten i fremtiden ikke kan blande sig i bispeudnævnelser.

Vilje til enhed

Johannes Paul II og den anglikanske primas udveksler påskebreve

London, (KIPA) – Pave Johannes Paul II og den anglikanske kirkes primas, ærkebiskop Robert Runcie giver begge udtryk for deres vilje til genforeningen af begge kirker, ifølge et påskebudskab offentliggjort i London i slutningen af marts.

Mulighed for større enhed gives

Uden direkte at nævne de nye vanskeligheder, som den anglikanske bispevielse af en kvinde har medført, skriver ærkebiskop Runcie, at han på ny og med øget styrke vil arbejde for, at hans kirke indgår i et større, synligt fællesskab i overensstemmelse med Kristi vilje.

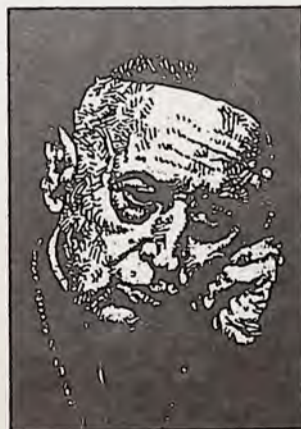
Paven giver i sin skrivelser udtryk for håbet om, at påskens lys må give katolikker og anglikanere mulighed for en større enhed

og enighed omkring de problemer, der skal drøftes.

»Vi kan ikke for alvor fejre påskefest, hvis vi ikke samtidig bekræfter vores vilje til styrkelse af retfærdighed og fred og gør en indsats for dem, der lider«, fremhæver Johannes Paul II, og fortsætter: »Det er mit store håb, at anglikanere og katolikker arbejder tæt sammen på dette område, hvor som helst, det overhovedet er muligt«. Denne fælles anstrengelse vil dog kun forblive stykkevis, så længe den af Kristus krævede enhed i hans kirke ikke er virkeliggjort.

Også ærkebiskop Runcie erklærer i sit brev, at de kristne kirkers enhed er af største betydning og »Andet og mere end blot en af flere andre muligheder for kristne«.

Revision af processen mod kard. Mindszenty

Kardinal Mindszenty

Rom, (KIPA) - Den ungarske regering overvejer en revision af processen mod Ungarns tidligere primas, kardinal Jozsef Mindszenty, der i 1949 blev idømt fængsel på livstid for spionage mod staten. Den ungarske statsmini-

ster Imre Pozsgay har over for journalister i Rom erklæret, at han har meddelt paven dette under en privat-audiens. Foruden Mindszenty-processen skal andre retssager mod politikere og kirkefolk fra årene 1945-62 tages op til revision.

Pozsgay oplyste videre på pressemødet, at han har informeret paven om nye ungarske lovforslag, der skal sikre samvittighedsfriheden i landet.

Kardinal Mindszenty blev befriet fra sit fængsel under folkeopstanden i Ungarn i 1956. Efter nedkæmpelsen af opstanden levede Mindszenty indtil 1971 i USA's ambassade i Budapest. Han døde 1975 i Wien.

3126 ■ 5034 ■ 10
WILLS STEENENS BIBLIOTEK
STENDSGADE 9 ST TH
1016 KØBENHAVN V

katolsk orientering
Tilzendes vederlagsfrit alle katolske husstande i Danmark i 20 numre om året, som regel 2. og 4. onsdag i måneden. Abonnementspris i øvrigt 200 kr. årligt. Adresseændringer: Katolsk bispekontor, Brodsgade 69 A, 1260 København K. Tlf.: 01 11 60 80. Giro 500 14 71 Ansvarstiftelsen, samme adresse.

Adskillige biskopper i den officielt anerkendte kinesiske »patriotiske kirke« mistænkes af myndighederne for alligevel at være loyale mod Rom.

En biskop i den »officielle« kirke i Kina oplyser anonymt:

Mistænkt for at tilhøre »pavebanden« inden for den patriotiske kirke

Hongkong, (KIPA) - »Den kinesiske regering kontrollerer den katolske kirke og lader den lige akkurat få luft nok til at trække vejret, men den har ikke mulighed for at udvikle sig«. Det erklærer en officielt anerkendt kinesisk biskop over for KNA i Hongkong. Denne biskop tilhører en kinesisk kystprovins og er medlem af Foreningen af Kinas patriotiske katolikker. Han foretrækker at forblive anonym af sikkerhedsmæssige grunde. I sit bispedømme overvåges han nøje af ansvarlige i foreningen af patriotiske katolikker.

»Jeg er i deres øjne stærkt mistænkt for at tilhøre den såkaldte Pavebande, for jeg har aldrig lagt skjul på mine følelser«, siger han, og fortsætter: »Den patriotiske forening giver ikke efter, for den vil bevare sin stilling. Hvis situationen skulle ændre sig, frygter medlemmerne at blive overflødi-

ge. Regeringen indskærper daglig, hvad medlemmerne skal sige og gøre, og de adlyder. Jeg tror ikke, at dette er den bedste måde at leve på som borger i Kina. Biskopperne er sat i en konkurrenceposition over for staten. Hvordan kan man virkelig være biskop i en sådan situation? Vi er på stigens nederste trin, og vi står over for mennesker, der ikke forstår noget. Det er umuligt at få dem til at begribe noget som helst, for de er ateister«.

Først imponeret, så skuffet over kommunisterne

»Jeg var dog i de første år efter kommunisternes magtovertagelse i 1949 meget imponeret«, udtaler den »patriotiske« biskop, og fortsætter: »Soldaterne var ordentlige, disciplinerede, organiserede, og jeg spurgte mig selv den gang, hvordan vores kirke kunne modstå dem, for unge kristne forlod kirken og

sluttede sig til de kommunistiske tropper. Men deres intolerance, udskydelsen af andre og korruptionen har senere ført til almindelig utilfredshed med dem, og man må nu spørge sig selv, hvordan de har kunnet være så effektive«.

Om sit daglige liv beretter biskoppen, at han ved messens slutning modtager penge af de troende, og at den patriotiske forening lader ham beholde pengene. »Hvis der imidlertid kommer penge fra anden side, kan jeg ikke frit disponere over dem. Selv om atmosfæren har ændret sig noget i gunstig retning, så er regeringen fortsat skeptiske over for os og lader os bestandigt kontrollere af bestemte personer. Hvorfor skulle jeg ikke have ret til at modtage penge udefra, f.eks. fra Rom? Det er jo dog den samme slags penge, som jeg modtager af mine sønemedlemmer.«

Biskoppen bekræfter, at

han er tvunget til at anvende list for at undgå den patriotiske forenings overvågelse. »Jeg taler latin med nogle udenlandske bekendte. Som biskop vil jeg aldrig tilhøre den patriotiske forening, det er noget man har tvunget mig til, og på papiret er jeg indskrevet i foreningen«.

Den tavse kirke

Hvad den tavse kirke i Kina angår i modsætning til den »patriotiske« kirke, mener biskoppen, at den kun er meget lidt udbredt i hans bispedømme, men nok andre steder. »Den tavse kirke opmuntres ofte udefra, og den har meget dygtige præster, præstestuderende og også almindelige troende. En af mine tidligere klassekammerater tilhører den tavse kirke og leder et bispedømme her«.

»På den anden side, anser den tavse kirke sig for at være den eneste sande kirke, og mener at den officielle kirke er uden muligheder. Men vi er dog alle i virkeligheden pavens partnere. I den forbindelse er regeringen faldet i sin egen fælde. Den har valgt gifte biskopper for at bringe kirken i vanry, men de kristne har afvist disse biskopper, og det har været til fordel for den tavse kirke. I dag ser regeringen ud til at ville foretage en kursændring. I den forbindelse er det vigtigt, at få genoprettet forbindelsen mellem Vatikanet og Peking«.

Perestrojka også i Vietnam?

Rom, (KIPA) - Efter årene med undertrykkelse og terror synes der håb om perestrojka forude for den katolske kirke i Vietnam.

Ved nytårskuren for det diplomatiske korps i Vatikanet talte paven om »den seneste tids gestus fra de vietnamesiske myndigheder, som kirken også havde fordel af«. En amerikansk bispegruppe, som var i Vietnam i januar, kunne bekræfte, at undertrykkelsen af landets 5 millioner katolikker var i aftagende.

I en beretning fra USA-biskopperne i slutningen af januar tales om »mærkbare indrømmelser« over for kirken fra de kommunistiske magthaveres side. Myndighederne må dog fortsat »opfordres til at respektere kirkens selvstændighed, f.eks. ved udvælgelse af præstestuderende, ved præstevielse og ved fordelingen af sjælesørgere«. Desuden kræver de amerikanske kirkeledere frigivelse af de præster og ordensfolk, der »sandsynligvis stadig« lever i fængsel eller omskolingslejr.

Blandt de positive tegn fremhæver Vatikanet frigivelsen af den 61-årige ærkebiskop François Xavier Nguyen Van Thuan fra Ho-Chi-Minh byen sidste september. Han var anbragt i fængsel og omskolingslejr i 30 år uden at have været for retten efter sin arrestation.

Kirke-kampagne for pater Dominic

Ærkebiskop Nguyen Van Thuans kollega, biskop Paul Nguyen Van Binh fra Ho-Chi-Minh byen oplyser, at der i dette tidligere Saigon med 4 millioner indbyggere er mindre end

250 præster, og at der i de sidste 12 år efter amerikanernes tilbagetrækning og Sydvietnams sammenbrud kun er viet i alt 15 nye præster. Præsteseminariet er genåbnet, men myndighederne har begrænset antallet af studerende til 50.

Arrestationen af den 82-årige pater Dominic Tran Dinh Thu i maj 1987 fremkaldte harme langt ud over Vietnams grænser. Han havde organiseret retræter for lægfolk og blev først idømt fængsel på livstid, men senere benådet til 20 års fængsel. For et års tid siden appellerede også præsident Reagan for pater Dominic. En kirkekampagne har indtil midten af januar i år medført at 100.000 postkort er tilsendt den vietnamesiske FN-repræsentation med bøn om benådning af den fængslede.

Afspænding eller økonomisk tvang

De vietnamesiske myndigheder reagerede overraskende i forbindelse med helligkåringen af de 117 vietnamesiske martyrer sidste juni. Hanoi gav afslag på biskoppernes ansøgning om udrejsetilladelse for at deltage i fejringen i Rom, og helligkåringen måtte heller ikke festligholdes i Vietnam. I september ændrede myndighederne dog pludselig holdning og tillod præsterne at afholde takkegudstjenester for martyrenes helligkåring.

Man er i Rom ikke sikker på, om der er tale om en ny afspændingskurs i Vietnam, eller der snarere er tale om udtryk for økonomisk tvang på grund af regeringens afhængighed af vestlig hjælp.

Vatikanets indblanding uønsket

Peking, (KIPA) - Viceformanden for statsrådet i folkerepublikken Kina, Wu Xueqin har afvist Vatikanets ret til at blande sig i den katolske kirkes forhold i landet. De religiøse forhold er et indre politisk anliggende, hvor man ikke kan tolerere indblanding udefra, erklærer Wu Xueqin i et foredrag i den kinesiske hovedstad.

Viceformanden er også klart imod enhver form for økonomisk støtte til den katolske kirke fra udlændene. Han understreger, at ingen religiøs organisation eller person i folkerepublikken Kina kan modtage finansielle anvisninger fra »udenlandske religiøse kræfter«.

Ikke-indblanding i Kinas kirkes indre anliggen-

der samt afbrydelse af de diplomatiske forbindelser til Taiwan er de vigtigste forudsætninger for en forbedring i forholdet mellem Peking og Pavestolen, udtaler Wu Xueqin. Den katolske kirkes uafhængighed og selvstændighed er et af de vigtigste punkter i det kinesiske partis og regeringens politik.

Biskop løsladt

Hong Kong, (KIPA) - Den katolske biskop Paul Kiu Shuhe, som står uden for den statsligt anerkendte kirke i Kina, er efter 2½ måneders fængsel løsladt, men sat i husarrest i Yixian. Han blev fængslet den 30. oktober sidste år, fordi han opretholdt forbindelse med Vatikanet, hvilket er forbudt i Kina.

Den 69-årige biskop Liu blev arresteret af politiet under et møde med en filippinsk præst. Politiet fratog ham herunder 12.000 dollars, som han

havde fået af Vatikanet. Liu påstod imidlertid, at han havde modtaget pengene fra tidligere skolekammerater, der nu bor på Filippinerne.

Andre kilder oplyser, at biskoppen for undergrundskirken opretholdt forbindelse med Vatikanet, og at man antager, at fængslingen også hænger sammen med, at han har redigeret en hemmelig artikel, der vender sig imod den officielt anerkendte forening af patriotiske katolikker.

Mødets program

Pastoralrådet mødes i weekenden den 29. og 30. april på Sostrup slot, hvor rådet bl.a. skal drøfte pavens kommende besøg. Der forelægges beretninger fra:

- Forretningsudvalget.
- Arbejdsgruppen vedr. kirkebidragsordningen.

- Arbejdsgruppen vedr. småbørn og forældre.
- Udvalget vedr. menighedens liv og kald.
- Pastoralrådets pædagogiske perspektivudvalg.

Rådet skal desuden drøfte problemer vedr. pastoralrådsmedlemmers eventuelle forbliven i rådet efter flytning til en anden pastoralenhed.

Ansgarstiftelsens regnskab for 1988 forelægges rådet.

Beretninger fra bispedømmets kursusejendomme

Øm

Af beretningen for Ømborgen fremgår det, at ejendommen har været udlejet 173 dage i 1988. Det svarer nogenlunde til resultatet for 1987, men der har været et fald i overnatningerne fra 7.911 til 6.902. Det betyder, at lejeindtægten er faldet med knap 8%.

57,7% af samtlige lejere er katolikker, hvoraf DUK tegner sig for 42%, medens de katolske skoler har 6% af udlejningen. Både DUK og skolerne har benyttet Ømborgen færre dage i 1988 end året før. »Hamahytten« har fungeret godt til så forskellige arrangementer som familieteltlej, overlevelseslejr for unge, møde- og spiselokale for besøg fra Vatikanet i forbindelse med pavebesøget, retrace- og konventhus samt lejrskole, nabotræf og julestue, fremgår det videre af beretningen.

Magleås

I 1988 har Magleås haft 115 arrangementer, hvoraf 48 var katolske og 67 ikke-katolske fremgår det af beretningen fra Magleås Styrelse. Magleås har været udlejet i 275 dage, en pæn stigning fra året før, hvor ejendommen var udlejet i 220 dage. Belægningen har været på knap 9.000 personer, hvor der i 1987 var 6.700.

Kursuskonsulent, Jan Lange har afholdt 11 katolske arrangementer i 1988.

Bastrup

»Myretuen«, Bastrup, har været udlejet i 173 dage med 4.618 personovernatninger. Mange lejere er gengangere, som bestiller Myretuen år efter år, fremgår det af beretningen, der samtidig beklager, at katolske grupper ofte henvender sig for sent, når de vil leje Myretuen.

Den pastorale forberedelse af pavebesøget i menighederne

»Pastoralrådets udvalg vedr. menighedens liv og kald« har afholdt to week-ends med biskoppen og repræsentanter for langt de fleste menigheder i landet. Den første blev afholdt i Øm i december sidste år og den anden på Magleås i januar i år. Der var 40-50 på hvert arrangement, fremgår det af beretningen fra udvalget.

Programmet omfattede gruppearbejde på materiale fra Kateketcentralen, foredrag af biskoppen, foredrag om Vatikanet (i Øm), orientering om forberedelserne til pavemes-serne, orientering om forberedelserne inden for ungdomsarbejdets rammer (Magleås), foredrag

om kirken og verden (Magleås) og om pavens besøg som anledning til omvendelse og forsoning.

Derudover omtaler beretningen udsendelser fra Liturgisk Sekretariat til menighederne: »Bøn for kirken og paven« og »Forbønner og liturgi«. Der er desuden udsendt nogle forlæg til prædikener, som pater *Irenæus Capellen* har udarbejdet.

Udvalget har desuden taget initiativ til udsendelse af heftet »Omkring pavebesøget« (se omtalen på bagsiden).

Der har fra »katolsk orientering« været givet tilsagn om at stille spaltepads til rådighed for den pastorale forberedelse,

men af forskellige grunde er det ikke lykkedes at få artikler skrevet, siges det i beretningen.

Syge og handicappede

Pater Paul Keller SJ har oversat flere af pavens taler til syge og handicappede. Talerne er udsendt til menighederne med henblik på kopiering og udsendelse til de ældre og syge.

En kreds af katolske kvinder arrangerer lørdag den 6. maj kl. 11-17 et møde i Vejle sammen med biskoppen omkring emnet: »Vores værdighed og kald som kvinder. Hvordan kaster pavens skrivelse om kvindens værdighed og kald lys over kvindens situation i

dag. Hvordan kan vi med udgangspunkt i pavens tanker og med åbent sind se på vores situation som kvinder i dag?»

I forlængelse af weekenden på Magleås er der taget initiativ til yderligere udbredelse af pavens rundskrivelser og apostoliske skrivelser i menighederne. I samråd med pastoralrådets forretningsudvalg har biskoppen givet menighederne tilbud om frieksemplarer samt rabat ved yderligere indkøb.

Udvalget vil efter pavebesøget igangsætte udarbejdelse af studiekreds-spørgsmål. Yderligere påtænkes weekends på Øm og på Magleås som opfølgning af besøget.

Fra forretningsudvalgets midtvejsrapport

DUK

DUK's ændringsforslag til nye vedtægter foreligger nu, og er udarbejdet ud fra ønsket om, at biskoppen skal udnævne DUK til en offentlig forening i kirkeretslig forstand med den opgave at drive ungdomsarbejde i bispedømmet.

Kamillianergården i Aalborg og kirkecenter i Hjørring

Direktoratet for Udlændinge er interesseret i at leje Kamillianergården fra 1. april i år til udgangen af 1994.

Der er nu skrevet slut-seddel på ejendommen Bispensgade 67 i Hjørring, så menigheden i byen nu kan få sit eget kirkecenter.

Ejendommen er købt kontant for 950.000 kr. Overtagelsen er sket fra 1. marts i år.

Pastoralrådets medlemmer

Forretningsudvalget har modtaget en betænkning fra *Erik Zieler* vedr. pastoralrådsmedlemmers eventuelle forbliven i rådet efter flytning. Spørgsmålet er langt mere komplekst, end forretningsudvalget havde forestillet sig.

»katolsk orientering«

Forretningsudvalget afventer biskoppens stillingtagen til pastoralrådets indstilling vedr. godkendelse af retningslinier for »katolsk orientering«, idet forretningsudvalget dog er af den opfattelse, at sagen for pastoralrådets vedkommende er afsluttet.

Biskoppen har indraget forretningsudvalget i drøftelser omkring »katolsk orientering« i forlængelse af de spørgsmål, der kom frem på pastoralrådsmødet.

Præste- og forstanderbolig på Magleås

Præste- og forstanderboligen på Magleås står nu til disposition for præsterne i bispedømmet, der kan bruge huset til »stille dage«, fortrinsvis når huset ikke udlejes. Med sine 6 sengepladser lejes boligen ud sammen med underretagen i annekset til grupper, der selv sørger for forplej-

ning fra præsteboligens køkken. Grupperne har adgang til kapellet i hovedbygningen. Prisen andrager 100 kr. pr. person pr. døgn.

Ordningen betragtes som en forsøgsordning for 2 år, og den årlige lejesum deles ligeligt mellem Magleås og bispedømmet.

Pastoralrådsmødet november 1988

Forretningsudvalget har i december drøftet sidste pastoralrådsmødet forløb, især af de punkter, som gik skævt. Emnerne

der blev drøftet var bl.a.: - Situationer, hvor forretningsordenen ikke respekteres.

- Forlængelse af møderne om søndagen, så tidsnød kan undgås.

- Med udsendelse af dagsordenen skal der fremover gøres opmærksom på, at biskoppen ønsker, at præsterne i pastoralrådet deltager i hele mødet, også selv om dette medfører, at messer må flyttes eller aflyses.

Alle i pastoralrådet bør opfordres til at deltage i hele mødeforløbet.

Kun 4000 katolikker med i kirkebidragsordningen

4.058 personer er med i kirkebidragsordningen ud af 18.153 registrerede katolikker over 16 år, hvilket svarer til 22,4% fremgår det af beretningen fra pastoralrådets kirkebidragsudvalg.

Udvalget har udarbejdet en sammenlignende statistik, hvor hvert sogn er angivet med personer over 16 år, antal kirkebidragsydere, hvor meget de indbetaler og hvad der desuden gives i gaver. En del sogne ligger langt under gennemsnittet, hvilket der kan være specielle grunde til så som aldersfordeling og indtægtsforhold.

Udvalget påpeger, at det ikke er muligt at foretage en tilbundsående analyse, da bl.a. oplysninger om indtægtsforhold og aldersfordeling ikke er tilgængelige.

Udvalget mener, at ordningen kunne forbedres såfremt en medarbejder på Katolsk Bispekontor udelukkende tog sig af kirkebidragsordningen med hensyn til analyser, kampagner m.v. »Når så mange ikke er med i ordningen, må det være en oplagt arbejdsopgave for en sådan ansat i samråd med respektive sognepræster at forbedre ordningen lokalt«, siges det i beretningen.

DUK tegnede sig for 42%, skolerne for 6% af udlejningerne.

»Paven og kirken« - og samvittighedsfriheden

Dette skulle egentlig have været en slags anmeldelse af *Elsebet Kielers* bog »Paven og kirken«, som udkom sidste år på Katolsk Forlag. Bogen fortæller om kirkens læreembede – altså ikke om kirken som hele »Guds folk« – og forklarer tankerne bag det, helt tilbage fra Jesu sendelse af Peter og de andre apostle. Jeg ville anbefale bogen både til ikke-katolikker og til alle os vane-katolikker, der trænger til en lidt dybere indsigt i denne side af kirken. Jeg ville fremhæve bogen som dejlig kort og let læselig, selv om den af samme grund naturligvis

ikke kan give svar på alle spørgsmål.

Men jeg ville også anbefale bogen, at den lider af en alvorlig mangel: Den omtaler slet ikke de troendes samvittighedsfrihed over for den kirkelige autoritet! Inden jeg fór i blækket, ville jeg dog lige undersøge det der med samvittigheden lidt nærmere, og det er der nu kommet følgende overvejelser ud af:

Dokumenterne fra Det andet Vatikankoncil udtaler sig både om kirkehierarkiets autoritet og om de troendes samvittighed. Men disse udtalelser er ikke specielt entydige, og

de kan endda virke selvmodsigende.

I dokumentet om kirken (*»Lumen Gentium«*) står der bl.a., at biskopperne er at betragte som vidner om den guddommelige og katolske sandhed, og at de troende skal være lydige over for deres lære. Dette gælder i særlig grad pavens lære, også når han ikke udtaler sig »ufejlbarligt« (LG nr. 25 og 37). Der står ikke noget om, hvordan man skal forholde sig, hvis noget af kirkens lære strider mod ens samvittighed.

I dokumentet om religionsfrihed står der, at vi er forpligtede til trofast at følge vor samvittighed, og at ingen kan tvinges til at handle imod den (*»Erklæring om Religionsfriheden«*, nr. 3). Der står ikke noget om, at den katolske kirkes lære ikke er omfattet af denne generelle bestemmelse.

I dokumentet om kirken i verden af i dag (*»Gaudium et spes«*) hedder det om samvittigheden: *»At adlyde den er menneskets ære, og ifølge den skal de dømmes. Samvittigheden er menneskets hemmeligste kerne og helligdom, her er det alene med Gud, og hans røst lader sig høre i sjælens dyb.«* (GS nr. 16, her citeret efter McBrien: »Katolsk tro.«, 1987, s. 461).

Vi må altså konstatere, at vi på trods af læreembedernes autoritet ikke bare har ret men også pligt til at følge vor egen samvittighed. Den kan naturligvis tage fejl, bl.a. p.g.a. uvidenhed og fordi intet menneske er istand til at gennemskue ethvert problem fuldstændigt. Og her træder kirken så til med hele sin bredde og hele sin tusindårige erfaring som vores vejleder. Men det er stadig samvittigheden, der efter passende studium, overvejelse og bøn har det sidste ord.

Det betyder jo ikke, at kirkens lære er en tag-selv-butik, hvor man bare kan hive det ned fra hylderne, man lige står og har brug for. Hvis ens samvittighed gentagne gange må afvise kirkens lære, når man til sidst et punkt, hvor man dårligt kan betragte sig selv som katolik længere. Og der er nok også visse

fundamentale trosmæssige spørgsmål, som man vanskeligt kan sætte spørgsmålstegn ved. Men bortset fra disse særligt problematiske tilfælde er det afgjort fuldt ud legitimt at benytte sin samvittighedsfrihed.

Dette blev bekræftet fra »officiel side«, da Pave Paul VI i 1968 udsendte den meget omdiskuterede rundskrivelse *»Humanae vitae«*, som afviser prævention. De nordiske biskopper påpegede i deres bemærkninger til rundskrivelsen, at man ikke kan betragtes som en »dårlig katolik«, selv om man efter moden overvejelse følger sin samvittighed imod kirkens lære på dette

punkt. Andre bispekonferencer kom med lignende udtalelser.

Vi nordiske katolikker lever som en lille minoritet i et hjørne af verden med en temmelig enestående personlig frihed og demokratisk tradition. P.g.a. vore hierarkiske kirkestruktur er det særdeles vigtigt, at vi hele tiden minder hinanden og vores omverden om den rigdom, der ligger i at kunne tilhøre den katolske kirkes verdensomspændende fællesskab uden at skulle give køb på den personlige samvittighedsfrihed. Dels af hensyn til vore undrenede protestantiske brødre, men især af hensyn til vor egen selvforståelse. Og hermed er vi tilbage ved Kielers bog.

Jeg kan naturligvis kun gætte på, hvorfor Kieler begår den alvorlige fejl

ikke at komme ind på samvittighedsfriheden i en bog, som i den grad handler om kirkelig autoritet. Hvis det er af frygt for at udhule hierarkiets gennemslagskraft, for at nærme sig protestantiske tilstande, hvor alle kan tro hvad som helst, uden at nogen for alvor tør skære igennem, så er det et meget dårligt argument. Samvittighedsfriheden er naturligvis en frihed under ansvar, og kirkens lære er som nævnt ikke en tag-selv-butik. De mennesker, der ikke tager dette ansvar alvorligt, og som kun lader sig styre af deres umiddelbare indskydelser og tilbøjeligheder, de giver jo i forvejen pokker i kirkens lære. Og uden samvittighedsfriheden risikerer vi andre bare at blive frustrerede!

Klaus Møller-Jørgensen

Lad paven være fri for popstjerne-hysteri

De katolske skoler har udsendt en i øvrigt udmærket folder i anledning af pavens besøg. Men fotografiet på forsiden er en katastrofe! Her ser vi nogle unge danskere, der alle står på nakken af hinanden for at få lov til at trykke paven i hånden. Selv de, der nu tilfældigvis har fået plads på 3. række, skal absolut mase sig helt frem.

Og billedet er ikke engang det værste af sin slags. Overalt hvor paven kommer rundt, ser man pressebilleder af disse masede og puffende katolikker, der kæmper en indædt kamp, for at komme paven nær.

Hvad er dog det for et pave-hysteri? Er der noget at sige til, at mange ikke-katolikker tror, at for os går frelsen alene gennem paven? Det er både pinligt og uværdigt!

Hertil vil nogle måske indvende, at det hele blot er et temperamentsspørgsmål og et udtryk for fromme menneskers oprigtige begejstring i troen. Men for det første er jeg overbevist om, at der for manges vedkommende er tale om en kunstigt oppisket stemning, måske fordi man pludselig selv befinder sig så tæt ved »begivenhedernes centrum«. En kortvarig rus, som ikke sætter sig næneværdige spor i ens daglige trosliv. Jeg har selv oplevet en paveaudiens i Rom for

nogle år siden og har hørt beretninger, der mindede om min egen oplevelse, fra Niels Steensens saligkåring sidste år. Grænsen til persondyrkelse ligger snublende nær, en dyrkelse som hverken den nuværende pave eller hans umiddelbare forgængere har lagt op til.

For det andet vil jeg tillade mig at minde alle de »oprigtigt begejstrede« om, at det altså ikke er ligegyldigt mod hvilket objekt, man retter sin begejstring, og hvordan man viser den. Paven er ikke centrum for vores tro, han er blot et tjenende redskab. I Apostlenes Gerninger kan vi læse om en from romersk officer, der sender bud efter Peter for at høre hans lære. Da Peter ankommer, kaster officeren sig for hans fødder og tilbyder ham, hvorpå Peter siger: »Stå op! jeg er selv kun et menneske.« (Ap.G. 10,26)

Lad os modtage paven med ære og værdighed, fordi han nu engang beklæder det høje embede, vi tror på, Jesus selv indstiftede. Og lad os modtage ham med glæde og varme som en slægtning eller en ven, vi er glade for at se, fordi han er et stort menneske. Men lad os for Guds skyld huske på, at manden ikke er en fodboldhelt eller en popstjerne og hans håndtryk ikke et helbredende relikvie!

Klaus Møller-Jørgensen

Arbejdsdag på Magleås

Når vi hjemme indbyder gæster til fest, og når vi venter besøg af kære venner, så forbereder vi os.

Vi tænker over, hvad vi vil servere for dem, hvilke ting vi skal tale om og underholde med, vi køber ind, og rengøring og oprydning får en ekstra omgang.

Mange har på det sidste været med til at gøre klar til pavens kommende besøg i Danmark. I mange sogne har man forberedt sig åndeligt ved menighedsaftener og nu praktisk med, hvor mange, der skal med til messerne, hvordan man kommer frem med bus o.s.v.

På Magleås har vi i flere omgange fældet træer og ryddet op, så de tusinde gæster fra ind- og udland, som vil komme den 6.

juni, vil finde omgivelserne pæne, hyggelige og rare.

Billedet på denne side giver et ganske lille indtryk af det liv og den aktivitet, der er foregået.

Det har været et stort arbejde, men også berigende for os alle, at være en del af et aktivt arbejdsfællesskab.

Endnu én gang den 27. maj

Mange flere har gerne villet hjælpe, men kunne ikke de gange arbejdet har stået på, og har efterlyst endnu en chance til at være med. Derfor bliver der endnu en arbejdsdag på Magleås.

Vi mødes derfor på Magleås den 27. maj 1989 klokken 9-17. Husk allerede nu at reservere dagen,

og se annoncen i næste nummer af »katolsk orientering«.

Lad budskabet gå fra mund til mund. En del af vores udenlandske trosfæller læser måske ikke så godt dansk endnu, så alle- også gerne præsterne for udenlandske menigheder bør fortælle om opgaven til disse folk. Sidste gang var der mange udlændinge med.

Husk også, at børn er glade for at deltage i arbejdet sammen med voksne – og en sodavand og en pølse, ristet af én selv over et bål, glider hurtigt ned. Oplevelser af den art er også med til at knytte os sammen. Der er også altid en kop kaffe til gæster, der ikke kan arbejde, men kommer forbi og hilser på.

Jan Lange

Gør enkle bønner til en vane

Det tredje af 4 uddrag af den engelske forfatter
Delia Smiths bog om bønnens og kærlighedens natur
»A Journey into God«, (rejsen til Gud)

Fra Catholic Herald

Delia Smith

»Kom I nu med til et øde sted, så I kan være ene og hvile jer lidt;« thi der var mange, som kom og gik, og de havde ikke en gang ro til at spise. Så tog de med båden bort til et øde sted, hvor de kunne være ene. (Markus 6: 31-32).

Har man taget beslutningen - ja, jeg vil lære Gud at kende ved at forpligte mig til at bede - så må man før eller senere se nogle praktiske problemer i øjnene. Det er let at sætte sig i apostlenes sted og forstå, hvordan det er ustandselig at have mennesker, der kommer og går!

Selv om vi havde en båd parat, hvordan skal vi dog så nogensinde få tid til Gud i vores stressede liv? Her kan jeg ganske vist kun tale ud fra mine personlige erfaringer, men i hvert fald med den baggrund at skulle kombinere et heldags-job med hjemmearbejdet (og måske burde jeg tilføje, at livet i offentligheden også giver nogle ekstra hovedbrud!)

Vaner er den halve natur

Vanen er den halve natur, sagde Aristoteles, og jeg er overbevist om, at det netop er det, bøn skal være.

Men at gøre bøn til en vane er nu ikke så let og afhænger af den enkeltes omstændigheder - ja, endog af stofskiftet, tror jeg. Det ser for mig ud, som om Gud skabte to arter: morgenmennesker og aftenmennesker. Jeg fremhæver dette, for hvis du ikke er så heldig normalt

at have fri om dagen, så vil det logisk rigtige tidspunkt at give »plads til Gud« være ved at stå op en halv time tidligere eller gå i seng en halv time senere, end du plejer. Under alle omstændigheder er det vigtigt at reservere det samme tidspunkt hver dag.

Det vigtigste er at holde ud, og der er nogen trøst i den kendsgerning, at vanden med at bede er beroligende terapi i modsætning til andre discipliner som at holde diæt eller jogge, der kræver stor viljestyrke eller energi.

Find et sted indrettet til ro

Det, som jeg i grunden gør, er at bringe mig i Guds nærhed i en halv time, idet jeg helt ofrer denne tid på Ham. Men da Gud er ånd og jeg så afgjort kød og blod, hjælper det at have passende omgivelser, et »øde sted«, der er specielt indrettet til stilhed og ro - måske et hjørne i soveværelset. Det er lige så nyttigt at have et eller andet håndgribeligt til at minde om, hvad denne tid drejer sig om, et kors eller et billede med et religiøst indhold, som man holder af, eller måske bare et tændt stearinlys.

Den eneste anden »rekvirit«, som jeg af egen erfaring vil anbefale, kan godt lyde lidt mærkeligt, men jeg har altid et ur ved mig. At gætte på, hvornår der er gået en halv time, er virkelig distraherende.

Mennesker, som ikke er vant til at være stille og tavse, vil finde visernes bevægelse ulidelig langsom og opleve fem minutter som en evighed. Men fat mod. Du er kun et menneske! En af de største forfattere om bøn, Teresa af Avila brugte i begyndelsen et timeglas og tog sig selv i at ryste det for at få sandet til at løbe hurtigere igennem!

»Kom hid til mig, alle I, som er trætte og tyngede af byrder, og jeg vil give jer hvile.

Tag mit åg på jer og lær af mig, thi jeg er sagtnodig og ydmyg af hjertet; så skal I finde hvile for jeres sjæle. Thi mit åg er gavnligt, og min byrde er let«. (Matthæus 11: 28-30).

»Herre, mit hjerte er ikke hovmodigt, mine øjne er ikke stolte, jeg sysler ikke med store ting, med ting, der er mig for høje.

Nej, jeg har lullet og tusslet min sjæl; som afvandt barn hos sin moder har min sjæl det hos Herren«. (Salme 131).

Bønnens grundlæggende enkelthed er ikke alene den kendsgerning, at den er et forhold, men i dette forholds natur. Det Gud altid har givet, - hvad vi erkendte, da vi så på hans pagt-løftes historie - er et nært, familiært forhold, der ikke kræver indviklede eller kunstlede handlinger, men netop lige det modsatte.

Slet ikke brug for såkaldte bønsteknikker

Vi kan helt klare os uden såkaldte teknikker. Jesus sagde, at når vi skulle bede, så skulle vi sige »Vor Far«, og selv om han så tilføjede en række ting, vi skulle bede for, så var det, han egentlig mente, at vores holdning i bønnen skulle være ligesom et barns holdning til sin far.

Lad os et øjeblik forestille os en far, der sidder og læser, og et barn, der kommer hjem fra skole for at være sammen en halv times tid med sin far. Her vil bestemte »teknikker« være helt urimelige. Barnet er sammen med sin far, og faderen er sammen med sit barn. Behøver barnet at sidde i lotus-stilling? Behøver det at trække vejret på en bestemt måde for at slappe af?

Evangelierne kunne ikke have udtrykt det mere enkelt: Jesus gik hen et roligt sted for at være alene med sin far. Det var ikke noget med at ordne en stor sag. Gud kan gøre store ting med os - det er næsten sikkert, at Han vil men for os drejer det sig

kun om at overgive os selv til Ham.

Et forhold er til syvende og sidst ikke en sag om ekspertise. Jeg er fuldt til-

freds med at tænde for fjernsynet og se levende satellit-billeder fra USA: at jeg ikke har et kuk forstand på, hvordan apparatet fungerer, eller hvordan billederne transmitteres, forhindrer mig ikke i at modtage nyhederne eller opnå fornøjelsen. Med bøn er det nøjagtigt det samme - du kan sagtens springe analysen over og bare sætte dig til rette og nyde forholdet til en far, der elsker dig.

Salmen i begyndelsen af artiklen fortjener dyb overvejelse, fordi den opsummerer noget af det vigtigste ved bøn. Et barn, der er vænnet fra, har ikke nogen grund til at være

der, skal ikke anvende nogen bestemt færdighed eller teknik: det hviler bare i stilhed og fred. Jeg synes, det er et af de mest trøsterige billeder på bøn i Bibelen, ikke kun for den, der begiver sig ud på bønnens vandring, men også som værd at huske på i vanskelige stunder.

»Når I beder, skal I ikke være som hyklerne; thi de holder af at stå og bede i synagoger og på gadehjørner for at blive set af mennesker ... men du, når du beder, så gå ind i dit kammer og luk din dør og bed til din Fader, som er i det skjulte«. (Matthæus 6: 5-6).

Falsk familie billede i massemedierne

Rom, (KIPA) - Pave Johannes Paul II fordømmer den ukritiske fremstilling af uægteskabelige forhold, utroskab og umoral i massemedierne og advarer mod pornografi og vold i medierne. I en audiens for deltagerne i et møde i den pavelige kommission for de sociale kommunikationsmidler beklagede han videre manglen på et moralsk og åndeligt syn på ægteskabet i medierne.

Samtidig roser paven dog massemediernes opmærksomhed omkring

menneskerettighederne, men kræver i den forbindelse, at man ikke glemmer retten til livet fra undfangelsen indtil den naturlige død. Paven fremhæver massemediernes store indflydelse og kræver, at de må hjælpe mennesker i deres samvittighedsdannelse og i opdragelsen til en moralsk holdning.

Johannes Paul II appellerer til »formuigt« brug af medierne og advarer mod manipulation gennem umoralske reklamer, film og TV-programmer. Man

bør kunne drage den samme nytte af massemedierne som af en god bog med hensyn til »intellektuel og moralsk udvikling«. Trykte publikationer, TV-programmer og film, som kirken sender på markedet, skal efter pavens opfattelse fremtræde så professionelt som muligt. Han fremhæver også vigtigheden af at uddanne egnede mediefagfolk, som dog også »ved en udadledig livsvandel og ærlighed skal være forbillede for andre mennesker«.

Redaktionen bringer under denne rubrik en række korte populære artikler om paven og om den katolske kirke i dag. Hensigten er at hjælpe katolikker med lidt baggrundsstof, som bl.a. kan være nyttigt i hverdagens samtaler med ikke-katolikker i anledning af pavens besøg i Danmark.

Kurien

2

- Vatikanets centraladministration

Den romerske Kurie har til opgave at hjælpe paven med udøvelsen af hans hyrdeembede. I sidste nummer af »katolsk orientering« omtalte vi kuriens øverste organ »Statssekretariatet«, der tager sig dels af almene forhold inden for kirken og dels fører forhandlinger med andre stater. Kurien består udover Statssekretariatet af 9 kongregationer, 3 domstole og 12 pavelige råd.

Kongregationer

Kurien omfatter 9 kongregationer, der bedst kan sammenlignes med ministerier. Hver af dem ledes af en kardinalpræfekt.

Trosalækongregationen, der ledes af kardinal Joseph Ratzinger, er den kompetente autoritet over alt vedr. troen og moralen, og dens rådgivere består af teologer fra hele den katolske verden. Når det gælder tros læren er alle andre kurieorganer underlagt denne kongregation.

Den pavelige Bibelkommission hører også til Trosalækongregationen.

Kongregationen for Østkirkerne varetager forhold vedrørende bispedømmerne i de orientalske katolske kirker.

Kongregationen for Gudstjenester og Sakramenter tager sig af alt vedr.

liturgi, samt kirkens 7 sakramenter: dåb, firmelse, nadver, skriftemål, ægteskab, præstevielse og de syges salvelse.

Kongregationen for Salig- og Helgenkåringer vurderer om et medlem af kirken er død i »hellighedsry«, d.v.s. i sit jordiske liv har praktiseret de kristne dyder: tro, håb og kærlighed, klogskab, retfærdighed, styrke, mådehold m.v. Danskeren Niels

Stensen blev således saligkåret 23. oktober 1988 af paven i Peterskirken efter denne kongregations undersøgelse og indstilling.

Kongregationen for Biskopper har til opgave at hjælpe biskopper i hele verden og følge med i deres virke (dog ikke i østkirkerne). Kongregationen har med alle sager at gøre, som vedrører udnævnelser af nye biskopper, oprettelse af nye bispedømmer eller ændringer i bestående bispedømmer. Den følger også arbejdet i de forskellige bispekonferencer verden over. Til kongregationen hører »Kommissionen for Latinamerika«

Kongregationen for troens Udbredelse tager sig af oprettelse og af deling af bispedømmer i missionslandene og koordinerer alle missionsbestrebelse i hele verden.

Kongregationen for Gejstlige tager sig bl.a. af gejstliges, d.v.s. præsters og diakoners uddannelse. Den er også ansvarlig for alle forhold, der har med

undervisning af de troende at gøre, idet kongregationen udsender kateketiske og pastorale vejledninger til de enkelte bispedømmer. Under denne kongregation hører også *Den pavelige kommission til bevarelse af kirkens kunstneriske og historiske Arv.*

Kongregationen for ordenssamfund og Sækularinstitutter tager sig af alt vedr. ordensliv og ordensløfter (de såkaldte evangeliske råd: fattigdom, cølibat, og lydighed) i både kvindelige som mandlige ordenssamfund og i sækularinstitutter, som er en nyere form for fællesskab, hvor de evangeliske råd praktiseres.

Kongregationen for seminarier og andre Lærestalter har at gøre med præsteseminarier, katolske universiteter, skoler og andre uddannelsessteder.

Tre domstole

Foruden kongregationerne har kurien 3 domstole: *Det apostoliske Pönitentiat* har ekstraordinære skriftemålsanliggender under sig samt spørgsmål vedrøren-

de aflad. *Det apostoliske Signatur* er den katolske kirkes højesteret. *Den romerske Rota* er først og fremmest en appeldomstol for ægteskabssager.

Pavelige råd

Efter den ny kurie-reform er der nu 12 pavelige råd:

- Det pavelige lægmandsråd.

- Det pavelige råd for de kristnes enhed.

- Rådet for familien.

- Rådet for Iustitia et Pax (Fred og Retfærdighed).

- Rådet »Cor Unum« (den katolske kirkes koordinerende organ for al nødhjælpsarbejde).

- Rådet for sjælesorg blandt migranter og folk undervejs.

- Det pavelige råd for dialogen med ikke-troende.

- Rådet for kirkens omsorg for syge.

- Rådet for fortolkning af lovetekster.

- Rådet for den interreligiøse dialog.

- Rådet for kultur.

- Rådet for samfundets meddelelsesmidler.

Nye kommissioner i Vatikanet

Rom, (KIPA) - I forbindelse med kurie-reformen er fornylig nedsat 3 kommissioner i Vatikanet.

Den måske vigtigste kommission er sammensat af bispekongregationen og Vatikanets »udenrigsministerium« og skal tage sig af særlige bispeudnævnelser. Ifølge kommissoriet får den ansvaret for forberedelsen af bispeudnævnel-

ser i lokale kirker, hvor sådanne udnævnelser er reguleret af konkordater. I kommissionen er »udenrigsministeriet« repræsenteret ved kardinalstatssekretær Agostino Casaroli, hans sekretær ærkebiskop Angelo Sodano og undersekretær Jean-Louis Tauran. Bispekongregationen er repræsenteret ved sin formand kardinal Bernar-

din Gantin, sekretær ærkebiskop Giovanni Battista Re og undersekretær Msgr. Marcello Costalunga.

Ordensfolk og præsteuddannelse

En anden blandet kommission vedrører ordensfolk og deres forhold i missionslande. Den er sammensat af ledende gejstlige fra kongregatio-

nen for evangelisering, instituttet for det gudindviede liv og for det apostoliske livs fællesskab.

Den tredje kommission skal koordinere spørgsmål om præsteuddannelsen i samarbejde med kongregationerne for katolske uddannelser, for missionerne, for østkirken og for ordensfolk og sækularinstitutter.

Pavens budskab til mediesøndagen 30. april

Rom, (KIPA) - Pave Johannes Paul II understreger nødvendigheden af kristen tilstedeværelse i den offentlige diskussion. Derfor må religionen have en passende plads i kommunikationsmidlerne. Pa-

ven hævder, at kommunikationen vil vinde i kvalitet og interesse, hvis den åbner sig for det kristne budskab, og han takker de journalister og medier, der giver plads for og beskæftiger sig med religion i form

af information, dokumentation, dialog og referater.

Men den kristne tilstedeværelse i den offentlige diskussion kan forbedres væsentligt, erklærer paven og gør opmærksom på, at det egentlig ikke så meget

drejer sig om, at medierne skal sørge for en sådan tilstedeværelse, men at offentligheden som sådan har et særligt behov for religion og mening med livet.

Nye statutter for Vatikanbanken

Den hidtidige præsident for banken Paul Marcinkus træder tilbage

Rom, (KIPA) - Vatikanet har nu omorganiseret ledelsen af Vatikanets bank IOR, der var indblandet i finansskandalen i 1982. Dermed er indledt den hidtidige IOR-præsident, ærkebiskop Paul Marcinkus' fratreden. Bankens ledelse skal i fremtiden bestå af et kardinalsråd, og et tilsynsråd bestående af fem finanseksperter, som vælger en direktion. Ærkebiskop Marcinkus har erklæret sig villig til i

en overgangsperiode at lede de daglige forretninger, siges det i en nylig udsendt meddelelse fra Vatikanet. Beslutningen om den ny ledelsesstruktur er truffet af kardinalsrådet.

Ikke længere en bankpræsident

Efter de nye statutter skal der ikke længere være en særlig bankpræsident, - det embede som ærkebiskop Marcinkus hidtil har

haft. Den 67-årige ærkebiskop, som er amerikaner af litauisk afstamning fratages således den øverste ledelse af banken, som han har haft i 18 år.

Vatikanets bank kom i offentlighedens søgelys i 1982 ved at være indblandet i den italienske private bank »Banco Ambrosiano«s sammenbrud. Vatikanet har hele tiden afvist at være medskyldig i finansskandalen, men betalte dog »frivilligt« i 1984

250 millioner dollars til de 8 kreditorer.

Vatikanets bank blev indblandet i krakket hovedsagelig på grund af ærkebiskop Marcinkus' overtagelse af gældsbeviser, udstedt af to andre banker, »Ambrosiano af Managua« og »Banco Andino«.

Herved fik Vatikanets bank indirekte kontrol over 8 forskellige virksomheder, som gennem uoverskuelige finansspekulationer udløste bankkrakket.

Pensionist-uge på Magleås 13.-19. august 1989.

Endnu engang tilbyder vi 1 uges ophold i katolske omgivelser for dem, der ikke rejser så langt mere. Pris 1450 kr. for enkeltværelse og 1250 kr. for dobbeltværelse.

Vi håber på en uges dejligt samvær omkring messen og et let program.

Skuespilleren Birthe Backhausen vil bl.a. fortælle om sin barndom ved balletten, sit ægteskab med Helge Rungwald og om livet som skuespiller. Skoleleder Annie Rastrup fortæller og viser billeder fra rejser til Assisi. Der vil være mulighed for at se video dels fra Niels Stensens saligkåring i Rom og dels Pavens besøg i Danmark. Pensioneret faginspektør i biologer Povl Egede Andersen vil på en naturvandring fortælle: »Stort om det små - træerne fortæller«. I løbet af ugen vil forskellige præster læse messe for os, og overbibliotekar Ellen Marie Lebahn og cand.mag. Niels Engelbrecht vil have ting på programmet.

Til vores hyggelige sangaften vil bl.a. Filip Lange synge for os, og vi vil synge og hygge sammen. Som sidste år vil Magleås' sekretær Elin Udum en af dagene tage os med på en dejlig udflugt med bus.

Magleås har en del trapper og det forudsættes, at man er selvhjulpent.

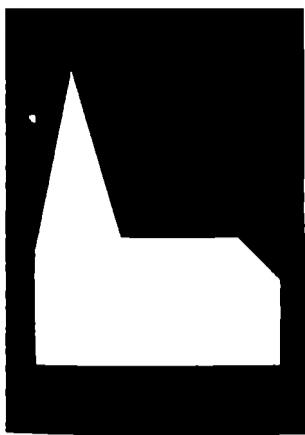
Tilmelding sker til Magleås på tlf. 02 81 07 15, men er først gældende, når depositum på 300 kr. er indbetalt med check eller på Giro til:

»Pensionist-uge«
Magleås
Hæsterkøbvej 6
3460 Birkerød
Giro 4 28 44 29

Yderligere oplysninger fås ved henvendelse til: Jan Lange, Bakkevænget 21, 2820 Gentofte, tlf. 01 65 88 75.

Alle deltagere vil i løbet af sommeren modtage endeligt program og deltagerliste.

Med venlig hilsen
Jan Lange
kursuskonsulent

Orientering fra sognene

Maj 1989

På disse sider bringer vi en gang om måneden i de lige numre sognenes kalender for en hel måned ad gangen. Sidste frist for modtagelse af manuskript til nr. 10, der udkommer 31. maj 1989 er mandag den 8. maj for juni, juli og august 1989. Manuskriptet bedes sendt til Kirsten Szarafin på »katolsk orientering«s redaktion, Vesterbrogade 28^r, 1620 Kbh. V. Tlf. 01 21 14 44.

1 Nordjylland

Skt. Mariæ Kirke, Ålborg

Kastetvej 1, 9000 Ålborg
Sognepræst, Leo Kertz, OMI.
Pater Allen Courteau, OMI.
Pater Franz Hoyos, OMI.
Træffes bedst om formiddagene.
Tlf. 08 12 69 56.
Søndagsmesser:
Kl. 8.00: Sct. Joseph Hospitalskirke. Kl. 10.00: Højmesse i Sct. Mariæ Kirke.
Tirsdag d. 2., 9., 16., 23. og 30. kl. 9: Rosenkransgruppe.
Onsdag d. 3. kl. 19: Introduktion til Evangelier ved pater Franz.
Torsdag d. 4. Kristi himmelfartsdag kl. 8 hos Søstre og kl. 10 i kirken.
Fredag d. 5. kl. 15: Første fredags sakramentale tilbedelse indtil messe kl. 18.
Søndag d. 7. kl. 10: Greg. Højmesse.
Onsdag d. 10. og 24. kl. 14.30: Systrikkeklub.
Torsdag d. 11. kl. 14.30: Sct. Josephsklub mødes i menighedslokalet.
Kl. 19: d. 11., 18. og 25.: Maxi-KUK.
Lørdag d. 13. kl. 17: Polsk Messe.
Søndag d. 14. Pinsedag kl. 10: Højmesse.
Mandag d. 15. 2. pinsedag kl. 10: Messe.
Fredag d. 19. kl. 16: Musikgruppen.
Lørdag d. 20. kl. 13: Franciskanske lægorden mødes i menighedslokalet.
Søndag d. 21. kl. 10: Familiemesse. Kl. 19 kirkevandring. Den økumeniske kirkevandring begynder i Sct. Maria kirke og alle opfordres varmt til at deltage.
Søndag d. 28. kl. 10: Højmesse.

Helligåndskirken, Frederikshavn

Uranienborgvej 5, 9900 Frederikshavn.
Tlf. 08 42 32 80.
Henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg.
Tlf. 08 12 63 44.
Tlf. (fra d. 16. maj) 98 12 63 44.
Lørdag d. 6. kl. 15: Mødes til første Hellige Kommunion forberedelse.
Søndag d. 7. kl. 10: Messe og fejring af Den første Hellige Kommunion.
Lørdag d. 13. kl. 16.30: Messe.
Søndag d. 21. kl. 10: Gudstjeneste ved Per Dolmer.
Lørdag d. 27. kl. 16.30: Messe.

Hjørring

Baptistkirken, Sct. Olai Plads.
Henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg.
Tlf. 08 12 63 44.
Torsdag d. 4. Kristi himmelfartsdag kl. 15: Vietnamesisk/dansk messe.
Søndag d. 7. kl. 15: Dansk messe.
Søndag d. 14. kl. 15: Vietnamesisk/dansk messe.
Søndag d. 21. kl. 15: Dansk messe.
Søndag d. 28. kl. 15: Vietnamesisk/dansk messe.

Skt. Thøgers Kirke, Thisted

Møllevej 23, 7700 Thisted.
Henv. Sct. Mariæ Kirke, Ålborg.

Tlf. 08 12 63 44
eller Keld Westergård, Thisted.
Tlf. 07 92 43 04.

Lørdag d. 6. kl. 16: Messe.
Søndag d. 14. kl. 11: Messe og kirkekaffe.
Lørdag d. 20. kl. 16: Messe.
Søndag d. 28. kl. 11: Messe og kirkekaffe.

Sct. Kjelds Kirke, Viborg

Sct. Leonisgade 12, 8800 Viborg.
Postkonto 4 18 54 98, Katolsk pastorat.
Sognepræst: Carroll L. Parker, OMI.
Tlf. 06 62 36 41.
Træffes bedst om formiddagene.
Menighedsrådsformand: Knud Elbrønd.
Tlf. 07 46 13 76.
Torsdag d. 4. Kristi himmelfartsdag kl. 10: Messe.
Lørdag d. 6.: Ingen messe (som i april).
Søndag d. 7. kl. 10: Messe med efterfølgende kirkekaffe og pavebesøgets program.
Lørdag d. 13. kl. 16.30: Messe. Pinsevigilie. Kl. 18: Mass in English.
Mandag d. 15. 2. pinsedag kl. 10: Messe.
Lørdag d. 20. kl. 16.30: Messe.
Søndag d. 21. kl. 10: Messe.
Lørdag d. 27. kl. 10: Undervisning med efterfølgende familiemesse kl. 12. Så holder vi også en lille afslutningsfest efter messe. Kl. 16.30: Messe. Kl. 18.00: Mass in English.
OBS! Pastor Parker kommer tilbage til sognet i denne uge.

Hellig Kors kirke, Lemvig

Østergade 33, 7620 Lemvig.
Henv. Sct. Kjelds Kirke, Viborg.
Tlf. 06 62 36 41, eller Rita Sørensen 07 82 22 42 i Lemvig.
Torsdag d. 4. Kristi himmelfartsdag kl. 17.
Søndag d. 14. Pinsedag kl. 10: Messe.
Lørdag d. 20.: Kl. 10 undervisning med efterfølgende familiemesse kl. 12. Efter messe er der en let frokost til 5-10 kr. og så fortsætter vi dagens program med et foredrag om paven og det økumeniske arbejde ved lektor Oluf Bohn.
Søndag d. 21. kl. 16: Holstebro-messe.
Søndag d. 28. kl. 10: Messe.

2 Midtjylland nord

Jesu Hjerter Kirke, Randers

Thorsgade 22, 8900 Randers.
Tlf. 06 42 97 30.
Sognepræst: Torben Toustrup.
Træffetid bedst kl. 10-11, undt. mandag.
Søndagsmesser:
Lørdag kl. 14.
Søndag kl. 10: Højmesse.
Hverdagsmesser:
Tirsdag og torsdag kl. 8.15.
Onsdag kl. 18.30: Rosenkransen bedes.
Onsdag kl. 19: Vesper og Messe.
Fredag kl. 8.15: Messe i Sankt Josef-Søstrenes Kapel, Læksegade 4 (ved Udbyhøjvej).

Skriftemål før Messerne – dog senest 10 minutter før messen. Eller efter aftale med præsten.

Torsdag d. 4.: Kristi Himmelfartsdag. Højmesse kl. 10.

Søndag d. 7.: Højmesse kl. 10. To unge bekræfter deres tro – og vores katolske tro.

Søndag d. 14.: Pinse. Højmesse kl. 10.

Lørdag d. 6.: Sogndag. Vi begynder med messen kl. 14.

Lørdag d. 13.: Polsk messe kl. 14.

Mini-KUK mødes onsdag den 3/5 og 17/5 kl. 18.30 i præstegården.

Maj måned er rosenkransmåned. Slut op om den fælles rosenkransbøn hver onsdag aften kl. 18.30.

3 Århus og Djursland

Vor Frue Kirke, Århus

Ryesgade 26, P.B.219, 8100 Århus C.
Tlf. 86 13 56 66.
Præsterne: Adolf Meister SJ, 86 18 57 66.
Herbert Krawczyk SJ, 86 18 56 33.
Gottfried Grünwald SJ, 86 18 52 11.
Menighedsrådsformand:
Leo Arlund 86 17 57 08.
Sognesekretær:
Knud C. Jepsen, 86 13 56 66.
Assistent: Gunnar Schou, 86 20 24 16.
Søndagsmesser: Kl. 8, 10 (højmesse og kirkekaffe), 17.
Hverdagsmesser: Mandag 19, tirsdag 16.30, onsdag 8, torsdag 11, fredag 19, lørdag 8.
Messe på polsk: Søndage 7/5, 21/5, kl. 14.
Latinsk højmesse: hver 3. søndag, kl. 10.
Skriftemål: Helst 1. fredag, kl. 18-19 eller efter aftale.
Skolemesser: Hver tirsdag og sidste fredag, kl. 8.
KUK: Hver tirsdag og torsdag, kl. 19.30.
Mini-KUK: Hver tirsdag kl. 18.30.
Sct. Knuds klub for ældre: Hver tirsdag kl. 14.30.
Mariakongregationen: Torsdag 18/5, kl. 14.30: Majandagt, messe.
Menighedsrådsmøde: Mandag 22/5 kl. 19.
Menighedens bodstime: Fredag 5/5 kl. 18-19.
Retræteaften: Mandag 8/5 kl. 19.
Medarbejdermøde: Lørdag 27/5 kl. 10.
Galleri ved kirken: Mandag-fredag kl. 17-19: Kirsten Ruth Bjerre Mikkelsen.
Firmelses sakramente: Kristi Himmelfartsdag torsdag 4/5 kl. 10.
Kristi Himmelfartsdag: Torsdag 4/5, messe kl. 8, 10 (firmelsen) og 17.
Pinse: Søndag 14/5: Messe kl. 8, 10 og 17.
2. Pinsedag: Mandag, messe kl. 10, polsk messe bortfalder.
Majandagter: Hver tirsdag kl. 16, messe bagefter.
Menighedsmøde: Om »Kirken« ved Oluf Bohn: tirsdag 9/5 kl. 19.30.

Pindstrup:

Skt. Mikael's kirke, Ringsø.
Præst: Adolf Meiser SJ, tlf. 86 13 56 66.
Gudstjenesteleder: Helge Clausen. Tlf. 86 37 76 56.
Messe: Søndage, 7/5 og 21/5, kl. 10.30 og 2. pinsedag, 15/5 kl. 10.30.

Odder:

Skt. Ansgars kapel.
Holstengade 25, 8300 Odder.
Præst: Gottfried Grünwald SJ.
Tlf. 86 13 56 66.
Gudstjenesteleder: Preben Hahn - Thomsen.
Messe: 2 Pinsedag, 15/5 og søndag, 28/5 kl. 14.

Sct. Clemens kirke, Grenå

Thykærvej, 8500 Grenå.
Giro 563 26 68. tlf. 86 18 56 33.
Sognepræst: Herbert Krawczyk SJ.
Gudstjenesteleder: Moder M. Theresa.
Tlf. 86 38 42 06.
Menighedsrådsformand: Keld Andersen.
Tlf. 86 39 84 53.
Fredag, den 5/5, sogneundervisning.
Onsdag, den 10/5, kl. 19 messe og meditation.
Søndag, den 14/5, Pinsedag kl. 10.30 højmesse.
Onsdag, den 24/5, kl. 19 messe og meditation.
Søndag, den 28/5, kl. 10.30 messe.

Sostrup:

Gjerrild, 8500 Grenå.
Cistercienserinder Kloster.
Tlf. 86 38 41 11.
Priorinde: Moder Theresa, O. Cist.
Tlf. 86 38 42 06.
Præst: Palle Vinten O.S.B.
Tlf. 86 38 41 11.
Søndagsmesse, hver søndag, kl. 8.30.
Hver søndag, kl. 17 tilbedelse af det Allerhelligste.
Hverdagsmesser, kl. 9.

4 Midtjylland

Skt. Peters Kapel, Herning

Silkeborgvej 25, 7400 Herning.
Tlf. 07 12 43 82.
Præst: Willem Wuys O. Praem.
Messestider: Søn- og helligdage kl. 10.00.
Menighedskaffe efter messen.
Torsdag den 4.: Kristi Himmelfart: Messe kl. 10.00. Ingen messe anden pinsedag.
Første kommunion: Søndag den 21.
Forældre til de børn, der går til alters for første gang, mødes i præsteboligen tirsdag den 16. kl. 19.30.
Religionsundervisning:
Torsdag den 27. april, samt torsdag den 11. og 18. maj kl. 16.30-18.00.
Til pavemessen i Øm:
56 personer har meldt sig til bussen, som derved også er fuldt belagt. Vi kører fra præsteboligen den 7. juni kl. 12.00. Folk i Gjellerup, Hammerum og Ikast kan stå på ved det aftalte sted på hovedvej A15. Bussen koster 30 kr. for voksne og kun 10 kr. for børn under 16 år. Ikke-katolikker kan afhente adgangstegn til pavemessen efter den 26. april.

Vor Frue Kirke, Silkeborg

Hostrupsgade 16, 8600 Silkeborg.
Tlf. 06 82 24 15.
Sognepræst Jan Ophoff. O. Præm.
Søndagsmesser kl. 10.
Hverdagsmesser: Onsdag kl. 19 i kirken.
Torsdag kl. 19.00 hos Jesu små søstre i Øm. Fredag kl. 8.45 i kirken.
Hver lørdag kl. 16: Rosenkrans.
Mandag d. 1. kl. 19: Menighedsrådsmøde.
Torsdag d. 4. kl. 10: Kristi Himmelfart. Højmesse kl. 10.
Søndag d. 7. kl. 10: Familiemesse med kirkekaffe.
Søndag d. 14. kl. 10: 1. pinsedag - højmesse.
Mandag d. 15. kl. 10: Højmesse (2. pinsedag).

Skt. Josefs Kirke, Horsens

Nørregade 19, 8700 Horsens.
Tlf. 05 62 52 68.
Sognepræst: J. Reyman, O. Præm.
Søndagsmesser: I Sct. Josefs Kapel kl. 7.30. I kirken kl. 10 (højmesse).

Hverdagsmesser: I Sct. Josefs Kapel tirsdag og fredag kl. 19. Torsdag kl. 10.30. Hver morgen (undtagen torsdag) samles elever og lærere fra Sct. Ibs skole til en kort andagt i kirken. Torsdag morgen holdes andagten i Vor Frelser Kirke. Menighederne er velkomne. **Torsdag d. 4.:** Kristi Himmelfart. Kl. 7.30 fromesse; kl. 10 højmesse. **Lørdag d. 6. kl. 10-17 i Vejle:** »En dag sammen med biskoppen om pavens meditation over kvindens værdighed og kald«. Tilmelding i kirken senest den 2. **Søndag d. 7.:** Katekese for menighedens voksne, forældre og børn »at tro med hinanden«, bod og pavens besøg ved Albert Kvium. **Søndag d. 14.:** Pinsedag, fromesse kl. 7.30. Højmesse kl. 10. **Mandag d. 15.:** Messe kl. 10. **Torsdag d. 18.:** Kl. 19.30 bibelaften hos sognepræsten. **Søndag d. 21.:** Kl. 10 børnenes første kommunion. **Torsdag d. 25.:** Kl. 8 Skolemesse. **Lørdag d. 27.:** Kl. 15 bodsgudstjeneste under motto »helt og holdent din« i anledning af og umiddelbar forberedelse til pavens besøg.

Skt. Norberts Kirke, Vejle

Fjellevej 3, 7100 Vejle. Tlf. 05 82 08 93. **Søndagsmesse:** Hver lørdag kl. 15. Hver søndag kl. 10. **Fredag d. 5.:** Den Hl. Kommunion bringes til de syge.

Lørdag d. 6. kl. 10-17: Alle kvinder indbydes til »en dag sammen med biskoppen« om pavens meditation over kvindens værdighed og kald. Sted: Mariasøstrenes sal, Vestre Engvej. Pris: kr. 30. Unge under uddannelse: Kr. 15. **Søndag d. 7. kl. 10:** Familiemesse. Bagefter: Menighedskaffe i Samlingssalen. **Tirsdag d. 9. kl. 18:** Messe. Kl. 18.45: Fælles spisning. Kl. 19.30: Sogneaften om emnet »Kirkens sendelse til diakoni/tjeneste« ved P.H. Kerkhofs. **Søndag d. 14.:** Pinsedag. Kl. 10: Højmesse.

Lørdag d. 20.: Familiegruppen organiserer en udflugt til Bindeballe. Afgang fra præstegården kl. 12.

Barnedåb: Den 26.3. 89: Marie Veronique Valentina Jørgensen. Hjertelig til lykke til forældrene!

1. Hl. Kommunion: Jacob Christensen, Pia Knudsen, Rasmus Knudsen, Thomas Knudsen, Christina Olesen, Michael B. Pedersen, Bianca Sørensen, Sulogeni Washington modtog på Skærtorsdag for første gang den Hl. Kommunion. Til lykke!

Nye ministre: 4 nye ministre har meldt sig: Michael B. Pedersen, Pia, Rasmus og Thomas Knudsen. Vi ønsker dem hjertelig til lykke med deres tjeneste! Ministrantordningen tæller i øjeblikket 19 ministre. Tilmelding sker ved henvendelse til Britta Abildsten, tlf. 05 87 18 01.

5 Sydjylland

Skt. Nikolai Kirke, Esbjerg

Kirkegade 58, 6700 Esbjerg. Sognepræst: Lars Messerschmidt. Tlf. 75 12 10 27, bedst mellem 10-11,

undt. mandag og tirsdag. Træffes normalt i Tønder om mandagen 11-12.

Tlf. 74 72 18 90.

Søndagsmesser:

Lørdag kl. 16.30 og søndag kl. 10.

Hverdagsmesse:

Fredag kl. 16.30 eller efter aftale.

Kristi himmelfartsdag d. 4. kl. 10: Højmesse og børnenes 1. kommunion.

Fredag d. 5. (1. fredag i md.) kl. 16.30: Messe med efterfølgende tilbedelse indtil kl. 18.

Den 5.-d. 13.: 9 dages bøn til Helligånden (novene). Tekster vil kunne fås i kirken eller ved henvendelse på sognekantoret.

Søndag d. 7.: Kirkekaffe efter højmessens.

Lørdag d. 13. kl. 15: Undervisning af børn og unge der skal firmes (konfirmeres). Kl. 16.30: Vigiliemesse til pinse.

Pinsedag d. 14. kl. 10: Højmesse.

2. pinsedag d. 15.: Ingen messe.

Onsdag d. 17. kl. 19: Forældremøde for de børn, der går til religionsundervisning, i kaffestuen.

Lørdag d. 20. kl. 15: Undervisning for børn på polsk. Kl. 16.30: Messe på polsk.

Søndag d. 21.: Den hellige Treenigheds fest. Kl. 10: Højmesse.

Søndag d. 21.: Kristi Legems og Blods fest. Kl. 10: Højmesse.

3 dage i bøn for pavens besøg:

Onsdag d. 31.: Festen for jomfru Marias besøg hos Elisabet. Kl. 16.30: Messe.

Torsdag d. 1. kl. 16.30: Messe.

Fredag d. 2.: Jesu Hjerte fest kl. 16.30. Messe med efterfølgende tilbedelse indtil kl. 18.

Majandagter:

Hver onsdag i maj kl. 16.30 afholdes en særlig andagt til ære for jomfru Maria. Onsdag d. 31. fejres en messe til hendes ære.

Skt. Knuds Kirke, Fredericia

Sognepræst: Tran Duc Thanh Dominique, Sjøllandsgade 50A, 7000 Fredericia. Sognepræst:

Dominique Tran Duc Thanh.

Tlf. 75 92 11 76, bedst mellem 10-12.

Faste gudstjenestetider: Hverdage kl. 17.15, lørdage kl. 17, søndage kl. 10.

Særlige fester og begivenheder:

Torsdag d. 4.: Kristi Himmelfartsfest kl. 17.

Lørdag d. 6.: Børneklubbens møde kl. 14.

Søndag d. 14.: Pinsedag + barnedåb kl. 10.

Sct. Michaels Kirke, Kolding

Sognepræst Georg Bertling, Tøndervej 17, 6000 Kolding. Tlf. 05 52 76 01.

Sædvanlige messetider:

Søndage: Kl. 8 sangmesse, kl. 10 højmesse.

Hverdage: Mandag og tirsdag kl. 17.15, onsdag til lørdag kl. 8.15.

Søndag d. 30. april: Alle firmander og deres forældre indbydes til kirkekaffe efter messen kl. 10.

Den 4. **Kristi himmelfartsdag** er messerne som om søndagen kl. 8 og kl. 10.

Søndag d. 7.: Kl. 10 højmesse ved biskop H.L. Martensen. Ved den lejlighed meddeler biskoppen **firmelsens sakramente** til 5 drenge og 5 piger. Efter messen er der reception i skolens sal.

Som forberedelse til børnenes første hellige kommunion mødes forældrene på skolen tirsdag d. 9. maj kl. 19.30.

Søndag d. 28. kl. 10: Under messen vil 11 børn modtage den første hellige kommunion.

Angående menighedens deltagelse i pave-messen i Øm henvises til sognebrevet.

6 Sønderjylland

Hellig Kors Kapel, Tønder

Ribelandsvej 41, 6270 Tønder.

Præst: Lars Messerschmidt.

Træffes i Tønder mandag 11-12, tlf. 74 72 18 90, ellers 10-11, tlf. 75 12 10 27 undt. tirsdag.

Messetider:

Søndag kl. 17.

Mandag kl. 10, se dog nedenfor.

Mandag d. 1.: Ingen messe.

Kristi himmelfartsdag d. 4. kl. 17: Højmesse.

Den 5.-d. 13.: 9 dages bøn til Helligånden (novene) som forberedelse til pinse. Tekster fås i kirken eller ved henvendelse til præsten.

Søndag d. 7. kl. 16: Religionsundervisning for det yngste hold.

Mandag d. 8. kl. 10: Messe.

Pinsedag d. 14. kl. 15.30: Kirkekaffe. Kl. 17: Højmesse.

Mandag d. 15. kl. 10: Messe.

Lørdag d. 20.: Udflugt over grænsen. Afgang fra Søndertorv, Åbenrå kl. 14.

Ophold og messe hos pastor Oppermann i Bovrup, kaffe og brød medbringes. Alle er velkomne. Kørsel i egne vogne. Husk pas!

Søndag d. 21. kl. 16: Religionsundervisning for det ældste hold.

Søndagsmesserne i maj måned afsluttes med en kort Mariaandagt.

Skt. Marie Kirke, Haderslev

Mariegade 8, 6100 Haderslev.

Tlf. 04 52 23 26. Giro 9 06 37 34.

Sognepræst Erling Brodersen.

Messetider: Søndag kl. 10.00 og fredag kl. 17.00. 1. fredag i måneden indvielse til Jesu Hjerte og sakramental velsignelse.

Skriftemål: Indtil et kvarter før messen samt efter aftale.

Mandag d. 1.: Majandagt kl. 20. Derefter indøvelse af melodierne til pavemessen og kaffebord. Kager medbringes!

Torsdag d. 4.: Kristi Himmelfart: Højmesse kl. 10.

Mandag d. 8.: Bodsandagt for voksne kl. 19.

Lørdag d. 13.: Pinsevigilie: Højmesse kl. 16.

Søndag d. 14.: Pinsedag: Højmesse kl. 10.

Mandag d. 15.: 2. pinsedag: Ingen messe.

Onsdag d. 17.: Kursus i den katolske tros lære v. sognepræsten i Rosenkranshuset kl. 20. Kaffe og kager medbringes!

Torsdag d. 18.: Bodsandagt for børn kl. 16. Majandagt kl. 20.

Søndag d. 28.: Kristi Legems- og Blods fest: Højmesse m. sakramentsprocession kl. 10. Vi får besøg fra vores partnermenighed.

Onsdag d. 31.: Jomfru Marias Besøgelse: Majandagt kl. 20. Derefter indøvelse af melodierne til pavemessen og kaffebord.

Kaffe og kager medbringes!

Kirkekaffe: Søndag d. 21.

Katolsk Kvindekreds Sønderjylland:

Lørdag d. 20. mødes vi på Søndertorv i Åbenrå kl. 14 til en udflugt over grænsen.

Husk pas! Derefter ophold og messe hos pastor Oppermann i Bovrup. Kaffe og brød medbringes. Alle er velkomne. Kørsel i egne vogne.

Skt. Pauls Kirke, Sønderborg

Sognepræst Ebbe Simonsen. Ringridervej 35, 6400 Sønderborg. Tlf. 04 42 35 85.

Søn- og helligdage højmesse kl. 9.30.

Hver fredag messe kl. 9 i kirken.

Messe på Als Kloster som regel på ugens 4 første dage kl. 17, men ring i forvejen. Tlf. 04 43 33 70. Adr.: Sdr. Landevej 156. Torsdag 4. maj: Kristi Himmelfart kl. 9.30.

Søndag d. 7. maj: 1. kommunion kl. 9.30. Michelle Lauritzen, Michael Jensen og Ann Beck-Jørgensen.

Søndag d. 14.: Pinsedag 9.30.

Mandag d. 15.: 2. pinsedag 9.30.

Tirsdag d. 30. maj: Menighedsmøde efter aftenmesse kl. 19.30. Emne: Lige op til pavens besøg.

Sankt Ansgars Kirke, Åbenrå

Søndertorv 1, 6200 Åbenrå.

Ansvarlig præst: Ceferino C. Anez, Fiskergade 7-9. Tlf. 04 62 35 43.

Hverdagsmesser med morgenbøn kl. 6.30.

Søndagsmesser kl. 10.00. Derefter kirkekaffe.

Torsdag d. 4.: Kristi Himmelfart. Messer kl. 6.30 og kl. 19.30.

Fredag d. 5.: Jesu Hjerte Fredag. Tilbedelse kl. 15-16. Messe m. sakr. velsignelse kl. 19.30.

Søndag d. 14., pinsedag: Messe kl. 10.00.

Mandag d. 15., 2. pinsedag: Messe kl. 10.00. **Lørdag d. 20.:** Katolsk Kvindegruppe mødes hos søstrene, Åbenrå, kl. 14.00 til en udflugt over grænsen. Husk pas! Derefter ophold og messe hos Pastor Oppermann i Bovrup.

Søndag d. 21.: Den hellige Treenigheds Fest. Messe kl. 10.00.

Søndag d. 28.: Kristi Legems og Blods Fest. Messe med efterfølgende procession og sakr. velsignelse kl. 10.00.

7 Fyn

Vor Frelser Kirke, Assens

Nørregade 3, 5610 Assens.

Sognepræst: J. Kruk.

Tlf. 09 31 09 74 eller 09 71 28 43.

Træffetid: Onsdag kl. 10-12 og efter messer eller efter aftale.

Søndag d. 7.: 7. sø. i påsken. Messe kl. 10.30. Kollekten som vi samler i messen er som vores bidrag til den fælles fynskjyske gave, der bliver overrakt paven under messen på Øm onsdag den 7. juni.

Søndag d. 14.: Pinsedag. Messe kl. 10.30.

Søndag d. 21.: Den hl. Treenigheds fest. Messe kl. 14.

Stella Maris Kirke, Nyborg

Vindingevej 9, 5800 Nyborg.

Sognepræst: J. Kruk.

Tlf. 09 31 09 74 eller 09 31 26 82.

Træffetid: Torsdag, fredag kl. 9.00-11 eller efter aftale.

Faste messetider:

Søndage: Kl. 8.00/rec. messe (og kl. 10.00 højmesse).

Onsdag d. 3.: Øvelse til Den 1. Kommunion i kirken kl. 17.00.

Torsdag d. 4.: Kristi Himmelfartsdag. Kl. 8.00 stillemesse. Kl. 10.00 højmesse med Den 1. hl. Kommunion for sognets børn. Efter messen er der en kort reception i

de 7, 4200 Slagelse.
Tlf. 03 52 06 45.
Pastoralassistent: Sr. Helene, Karl Borromæussøstrenes kommunitet, Lundemarken 15, 4400 Kalundborg.
Tlf. 03 51 29 41.
Søndagsmesse: Kl. 15.00.
Hverdagsgudstjenester:
Rosenkransbøn kl. 12. Vesper kl. 19. Ordets gudstjeneste med kommuniionsuddeling: tirsdag og fredag kl. 19.15, torsdag kl. 12.15, onsdag kl. 17, som afslutning på hyggeeftermiddag, som begynder kl. 14.

Søndag 30. april: Festen for den hellige Ludvig-Maria af Montfort, de montfortanske ordensfamiliers grundlægger. Besøg af en delegation fra vor venskabsmenighed i Nordhorn (Tyskland), med den ny sognepræst i spidsen.
Kl. 15.00 koncelebreret festmesse. Sammenkomst i menighedssalen efter messen.
Torsdag den 4. maj: Kristi Himmelfartsdag kl. 15.00 festmesse.

Fredag den 5.: Månedens 1. fredag. Kl. 19.00 vesper, kl. 19.15 ordets gudstjeneste med uddeling af den hellige kommunion, derefter stille tilbedelse foran det udstillede sakramente indtil kl. 20.

Søndag den 14.: Pinsedag, Helligåndens fest. Kl. 15.00 højtidelig pinsemesse.

Mandag den 15.: 2. pinsedag, påsketiden slutter. Kl. 15.00 ordets gudstjeneste med uddeling af den hellige kommunion.

Søndag den 21.: Trinitatisfest. Kl. 15.00 messe.

Torsdag den 25.: Den egentlige festdag for Kristi Legems- og Blods fest. Kl. 19.15 messe og sakramental velsignelse, mest for dem, som ikke er i stand til at tage del i sognets festgudstjeneste i Slagelse den efterfølgende søndag.

Søndag den 28.: Kristi Legems- og Blods fest.

Der er i Kalundborg ingen messe i dag (NB). Menigheden tager del i sognets Kristi Legemsfest i sognekirken i Slagelse: Kl. 10 er der højtidelig messe, hvorefter der holdes procession med altrets hellige sakramente, - udendørs, hvis vejret tillader det. Afslutning i kirken med Te Deum og sakramental velsignelse. Slut op om denne store sognefest. Søstre koordinerer med hensyn til bilkørsel fra Kalundborg.
Majandagter i forbindelse med ordets gudstjeneste onsdage kl. 17.

Vor Frue Kirke, Slagelse

Frederiksgade 7, 4200 Slagelse.
Sognepræst: Stephen Holm.
Pastoralassistent: Poul-Erik Jensen.
Tlf. 03 52 06 45.

Faste messetider:
Alle søndage: Højmesse kl. 10.00.
Hverdage i sideskibets Maria-kapel, normalt således:
Mandag kl. 17.15, tirsdag og fredag kl. 19.15, onsdag kl. 11.15, torsdag kl. 14.15, lørdag ingen.

Kommunitetets bønner normalt således: rosenkrans kl. 12.00, vesper kl. 18.00.
Søndag 30. april: Festen for den hellige Ludvig-Maria af Montfort, de montfortanske ordensfamiliers grundlægger. Besøg af en delegation fra vor venskabsmenighed i Nordhorn med den ny sognepræst i spidsen. Kl. 10.00 koncelebreret festmesse.

Mandag 1. maj: Mindedagen for Sankt Josef som de arbejdendes forbillede. Kl. 8.30 koncelebreret messe i kirken. Kl.

18-19 tilbedelse foran det udstillede sakramente.
Torsdag den 4.: Kristi Himmelfartsdag. Kl. 10.00 højtidelig messe.

Søndag den 7.: 7. påskesøndag, højtidelig holdelse af festen for Jomfru Maria, Guds nådes moder og midlerinde, titularfest for Vor Frue Kirke og sogn i Slagelse.

Kl. 10.00 festmesse med fornyelse af menighedens indvielse til jomfru Maria og sakramental velsignelse.

Fælles menighedsfrokost i menighedssalen efter messen.

Lørdag den 13.: Pinselørdag. Kl. 12.15 pinsevigilie med sakramental velsignelse.

Søndag den 14.: Pinsedag, Helligåndens fest. Kl. 10.00 højtidelig pinsemesse. Morgenbord i præstegård og menighedshus fra kl. 7.30, og videre efter messen, i en særlig anledning. Kirkebil fra Korsør. Kl. 18.30 (NB) højtidelig pinsevesper.

Mandag den 15.: 2. pinsedag, påsketidens afslutning. Kl. 10.00 højmesse.

Onsdag den 17.: Kl. 19.30 majandagt med sakramental velsignelse.

Søndag den 21.: Trinitatisfesten. Kl. 10.00 højmesse.

Onsdag den 24.: Kl. 19.30 majandagt med sakramental velsignelse.

Søndag den 28.: Kristi Legems- og Blods fest. Kl. 10.00 festmesse i kirken. I forlængelse af messen holdes procession med det hellige sakramente, udendørs, hvis vejret tillader det. Afslutning i kirken med Te Deum og sakramental velsignelse. Kirkebil fra Korsør.

Onsdag den 31.: Festen for jomfru Marias besøg hos Elisabeth. Kl. 11.15 messe. Kl. 19.30 afsluttende majandagt med sakramental velsignelse.

11 Midtsjælland

Skt. Elisabeths Kirke, Holbæk

Carl Refsvej 2B, 4300 Holbæk.
Sognepræst: Stephen Holm, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse.
Tlf. 03 52 06 45.
Gudstjenesteleder: Jan Tecza, Chr. Hansensvej 25, 4300 Holbæk.
Tlf. 03 44 15 62.
Pastoralassistent: Sr. Helene, Karl Borromæussøstrenes kommunitet, Lundemarken 15, 4400 Kalundborg.
Tlf. 03 51 29 41.

Søndagsmesse hver lørdag kl. 15.30.
Ingen messe på selve søndagen.

Lørdag 29. april: Festen for den hellige Ludvig-Maria af Montfort, de montfortanske ordensfamiliers grundlægger.

Umiddelbart før messens begyndelse ankommer en delegation fra vor venskabsmenighed i Nordhorn med deres ny sognepræst i spidsen, til Holbæk.
Kl. 15.30 koncelebreret festmesse. Efter messen sammenkomst i menighedslokalerne.

Torsdag den 4. maj: Kristi Himmelfartsdag. Der er ingen messe i Holbæk (men i Slagelse kl. 10 og i Kalundborg kl. 15). Kristi himmelfart fejres i Holbæk den efterfølgende lørdag.

Lørdag den 6.: Højtideligholdelse af Kristi Himmelfarts fest. Kl. 15.30 festmesse.

Onsdag den 10.: Kl. 19.15 majandagt med sakramental velsignelse. Efter andagten sæsonens sidste møde i de voksnes studiekreds.

Lørdag den 13.: Pinsefest, Helligåndens fest, påskefestens afslutning.
Kl. 15.30 højtidelig pinsemesse. Under

denne messe modtager to børn fra vor menighed deres første hellige kommunion.
NB: Pinesøndag og pinsemandag er der ingen gudstjenester i Holbæk. Se under Slagelse og Kalundborg.

Lørdag den 20.: Trinitatisfesten. Kl. 15.30 højtidelig messe.

Lørdag den 27.: Kristi Legems- og Blods fest.

Kl. 15.30 festmesse i kirken. Efter messen holdes, såfremt vejret tillader det, procession i parken. Måske er det i år sidste gang, at vi får lejlighed til at føre sakramentet gennem parkanlægget. Det skal nemlig bebygges. Lad os derfor i år sætte alle sejl til, og gøre det så festligt som muligt.

Skt. Laurentii Kirke, Roskilde
Frederiksborgvej 11, 4000 Roskilde.

Tlf. 02 35 09 65, bedst mellem kl. 9 og 10.

Søndagsmesser: Højmesse kl. 10 og 17. Familiemesse den anden søndag i måneden.

Hverdagsmesser: Kl. 8, mandag og fredag dog kl. 19.30.

Eventuelle ændringer meddeles ved søndagsmesserne.

Torsdag d. 4.: Kristi Himmelfart. Børnens førstekomunion og barnedåb ved højmesse kl. 10. Ingen messe kl. 17.

Tirsdag d. 9.: Økumenisk kirkevandring begynder kl. 19.30 i vores kirke, fortsætter i gammel Vor Frue kirke og afslutter i Baptistkirken.

Søndag d. 14.: Pinse.

Mandag d. 19.: Messe kl. 10.

Majandagter: Hver onsdag kl. 19.30.

Ledreborg slotskirke

Hver søndag messe kl. 8.30.

Skt. Pauls Kirke, Tåstrup

Køgevej 162, 2630 Tåstrup.
Sognepræst: Frank Jobst, O.M.I.
Tlf. 02 99 07 28.

Messenider:

Søndag: Kl. 8.00 - højmesse kl. 10.00.

Onsdag: Kl. 19.30 messe.

Torsdag: Kl. 16.00 - messe.

Første fredag i måneden: Kl. 9.00 Jesu Hjerste messe.

Bemærk! Messen lørdag kl. 17.00 bortfalder i tiden 1.4.-1.10. og erstattes af messen kl. 8.00 om søndagen.

Kirkekaffe hver søndag efter højmessens. Religionsundervisningen afsluttes med en weekend på Skt. Pauls skole sammen med skolens elever 14.-16. april.

Firmelsesundervisning: Torsdag d. 1.

Assumptionssøstre: Den Gamle Smedie, Bygaden 53, messe hver tirsdag kl. 19.30. Derefter åbent hus.

Spejderne: Ulvemøde hver onsdag kl. 18.30-20.00 i menighedshuset.

Spejdermøde samme sted hver onsdag kl. 19.45.

KUK: Ons. den 3. kl. 18.30 v/Bio Trio, ons. den 17. kl. 18.00 spisning - afslutning på sæsonen.

Kolping: onsd. den 10.: Aftenvandring, fred. den 19.: Besøg fra Miltenberg, onsd. den 31.: Irene fylder rundt.

Aktiviteter:

Torsdag den 4., Kristi Himmelfartsdag: Børnens første kommunion.

Fredag den 5.: 1. fredagsmesse med sakramental velsignelse.

Søndag den 14.: Pinsedag.

Mandag den 15.: Firmelse ved biskop Martensen.

Søndag den 21.: Kristi Legems- og blods Fest.

Onsdag den 31.: Jomfru Marias besøgelse.

12 Nordsjælland

Den Hellige Families Kirke
Bistrupvej 4, Birkerød.

Skt. Hans Kirke

Marievej 6, Hørsholm.
Sognepræst Jacob Muiser,
Bistrup Byvej 4, Birkerød.
Tlf. 02 81 27 96 helst mellem kl. 9-10.
Pastor Peter Nissen 01 93 19 48.

Søndagsmesserne:

Birkerød Nordvanggård kl. 8 og 10.

Hørsholm, Marievej kl. 10.

Mikkeltvej, Strandvej 352 kl. 8.

Tirsdag messe kl. 10 på Nordvanggård.

Fredag aftenmesse kl. 19.30 på Nordvanggård.

Torsdag messe kl. 10.30 i Hørsholm.

Skriftemål:

Lejlighed til at skrive i forbindelse med gudstjenesten og efter aftale.

Hver fredag kl. 19.00 aftenmesse i Hørsholm og hver første fredag i måneden. Tilbedelse af Alterets H. Sakramente kl. 18.30 i Hørsholm, og efter aftenmesse kl. 19.30 på Nordvanggård.

Torsdag d. 27. april: I Bi menighedsrådsmøde.

Lørdag d. 29. april: Kursusmøde om Troen på Nordvang. kl. 10.00-14.00. Madpakke medbringes. Alle er velkomne.

Samme lørdag mødes Børneklubben på Nordvang. kl. 10.00.

Maj 1989

Tirsdag d. 2: Fællesmøde for alle bestyrelsesmedlemmer til alle aktiviteter på Nordvang. med emnet: Hvordan formidler vi den Kristne tro i vor arbejde. Kl. 19.30.

Torsdag d. 4.: Kr. Himmelfartsdag: Højmesse kl. 10, ingen 8 messe.

Mandag d. 8: Ældreklubben afslutter sæsonen med majandagt. Fælles regionsmøde kl. 19 i Hillerød.

Søndag d. 14: 1. Pinsedag: Messe kl. 8 og kl. 10.

Mandag d. 15.: 2. Pinsedag: Kun messe kl. 10.

Tirsdag d. 16: Forberedelse til loppemarked kl. 19.

Søndag d. 21.: Loppemarked kl. 11-15.

Torsdag d. 25.: Kr. Legemsfest kl. 19 m. procession på Nordvanggård, fælles for de 4 N.sj.-menigheder. Efter messen kirkekaffe.

Tirsdag d. 30.: I Hø. menighedsrådsmøde. Loppetorget bliver i år d. 21. maj. Formålet er også i år at støtte U-landshjælpen ved Caritas.

Som sædvanlig har vi brug for mange gode effekter - og hjælpere -, så vi også i år kan få et fint resultat t.f.f. vore nødlidende medmennesker.

Ledere er: Martin Roehof, Hillerød sogn: 02 28 27 82. Vibeke Andersen, Helsingør: 02 19 15 32. Hans Chr. Jørgensen, Hørsholm: 02 24 95 75. Johs. Petersen, Birkerød: 02 81 52 30.

Kristi Legems fest fejres også i år på Nordvang. som fællesfest for vore fire N.SJ.-sogne d. 25. maj. Festen fejres højtidelig med Takkemesse og Procession kl. 19.00. Efter Messen kirkekaffe. Velkomne altså torsdag d. 25. maj kl. 19.00. Peter Nissen og Jacob Muiser.

Vor Frue Kloster, Åsebakken

Høsterkøbvej 3, 3460 Birkerød.
Benediktinerindekloster, tlf. 02 81 06 98.
Søn- og helligdage: Terts og højmesse kl. 8.20.

Hverdage: Terts og højmesse kl. 7.50.

Skt. Vilhelms Kirke, Hillerød
Kirke- og menighedshus: Møllestræde 7, 3400 Hillerød.
Sognepræst Hans Esmark, Møllestræde 10B. Tlf. 02 26 14 04, bedst mellem kl. 9-10, dog undtagen søndag og mandag.
Sankt Vincent Søstre: tlf. 02 26 78 65.
Søndagsmesser: Kl. 10.
Hverdagsmesser: Tirsdag, onsdag, torsdag kl. 17. Fredag kl. 8.30.
Torsdag d. 4.: Kristi Himmelfart, kl. 10.
Søndag d. 7.: 7. søndag i påsken, kl. 10.
Mandag d. 8.: Messe kl. 17.30. Menighedsrådsmøde kl. 18. Fælles menighedsrådsmøde for de fire menigheder, kl. 19.
Søndag d. 14., Pinsedag: Messe kl. 10.
Søndag d. 21., Trinitatis-fest kl. 10. og kl. 11 åbner Nordsjællands store loppemarked – arrangeret af de fire menigheder i Nordsjælland – på Nordvanggård i Bistrup ved Birkerød: Bistrup Byvej 4.
Torsdag d. 25.: Kristi Legemsfest på Nordvanggård kl. 19, hvor vi er indbudt sammen med de tre andre menigheder i Nordsjælland. Bagefter er der kirkekaffe.
Søndag d. 28.: Kristi Legemsfest med sakramental velsignelse, kl. 10.
I øvrigt henvises til sognebladet.

13 Hovedstads-område NV

Vor Frue Kirke
Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev.
Tlf. 02 94 76 94.
Sognepræst: Lon Konold, OMI.
Messe-tider:
Lørdag kl. 17.00.
Søndag kl. 9.30 dansk, kl. 11.00 engelsk.
Hverdage:
Mandag kl. 17.00 (engelsk).
Tirsdag kl. 9.30 (engelsk).
Onsdag kl. 9.30 (dansk).
Fredag kl. 8.00 (dansk).
Tilbedelse: Tirsdag kl. 19.30-20.30.
Ungdomsklubber:
Maxi-KUK: Hver torsdag kl. 19.30.
Mini-KUK: Tivoli-tur den 7.

Mandag d. 1.: »Forkynd evangeliet« messe med forklaring v/Lon Konold kl. 19.30.
Torsdag d. 4.: Kristi Himmelfartsdag messe kl. 9.30. Kl. 14.00 3-F gudstjeneste på »Gammelgård«
Mandag d. 8.: Messe. »Paven og kirken« Oplæg v/Elsebeth Kieler. Kl. 19.30.
Mandag d. 15.: 2. pinsedag, messe kl. 9.30.
Mandag d. 22.: Korprøve. »Kirkens mission« oplæg v/biskop Suhr. kl. 19.30.
Mandag d. 29.: kl. 19.30 Messe. »Hvad betyder pavens besøg for mig«. Oplæg ved fire fra menigheden og derefter diskussion.

14 Hovedstads-område NØ

Skt. Andreas Kirke, Ordrup
Kollegievej 2A, 2920 Charlottenlund.
Kontortid: Mandag til fredag kl. 9-12, torsdag kl. 9-11, tlf. 01 64 30 39, fra 16. maj: 31 64 30 39. Sognepræst Czeslaw Kozon, tlf. 01 64 04 22 fra 16. maj: 31 64 04 22, (bedst kl. 9-10) undtagen mandag.
Faste messetider:
Søndag: Kl. 8 reciteret messe. Kl. 10 højmesse.
Hverdage: Mandag-torsdag kl. 8.
Fredag: Kl. 16.00 udstilling af sakramen-

ter til tilbedelse, derefter kort andagt og kl. 17.00 messe.
Lørdag: Kl. 11.30 messe.
Onsdag d. 3.: Kl. 19.30: Majandagt.
Torsdag d. 4. Herrens himmelfartsdag. Kl. 10: Højmesse. NB: Ingen messe kl. 8.
Lørdag d. 6. Kl. 11.15: Rosenkransbøn i kirken. Derefter messe.
Onsdag d. 10. Kl. 19.30: Majandagt.
Torsdag d. 11. Kl. 19.30: Menighedsmøde i kaffestuen. Menighedsrådet vil aflægge rapport om det forløbne år.
Mandag d. 15. 2. pinsedag. Kl. 10: Sangmesse. NB: Ingen messe kl. 8.
Torsdag d. 16. Kl. 15: Rosenkransbøn hos Connie Probst, Schimmelmännsvvej 45, Ordrup. Alle er velkomne efter tilmelding på tlf. 01 63 63 82.
Onsdag d. 24. Kl. 19.30: Majandagt.
Torsdag d. 25. Kristi Legems og Blods fest.
NB: Ingen messe her i kirken. Menigheden indbydes til at deltage i festmessen og processionen kl. 19.30 i Sankt Therese Kirke.

Skt. Knud Lavards Kirke
Pastor G. Uttenthal Nibler
Lyngbygårdsvej 1, 2800 Lyngby.
Tlf.: 02 87 77 12.
Kirkekontoret tlf.: 02 87 29 35
hverdag kl. 10-12

Onsdag d. 3.: kl. 13.00 ældremøde.
Torsdag d. 4.: kl. 19.00 voksenstudiegruppe A. Kristi Himmelfartsdag festmesse kl. 11.00
Lørdag d. 6.: kl. 17.00 søndagsmesse
Søndag d. 7.: kl. 9.30 familiemesse, kl. 11.00 søndagsmesse.
Lørdag d. 13.: pinselørdag søndagsmesse kl. 17.00.
Søndag d. 14.: kl. 11.00 søndagsmesse med efterfølgende kirkekaffe – pinsedag.
Mandag d. 15.: 2. pinsedag ingen messe.
Torsdag d. 18.: kl. 19.00 voksenstudiegruppe A.
Lørdag d. 20.: kl. 10.00 søndagsmesse
Søndag d. 21.: kl. 9.30 familiemesse med efterfølgende morgenmad. Kl. 11.00 søndagsmesse med efterfølgende kirkerengøring for ALLE.
Onsdag d. 24.: økumenisk kirkevandring udgående fra Lundtofte kirke kl. 19.00.
Lørdag d. 27.: kl. 17.00 søndagsmesse med dialogprædiken i dåbskapellet.
Søndag d. 28.: kl. 11.00 søndagsmesse.
Onsdag d. 31.: kl. 13.00 ældremøde.
Hverdagsmesser: se oplæg i kirken.

Skt. Therese Kirke, Hellerup
Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.
Sognepræst: Niels Kiær S.J.
Tlf. 01 61 19 19. Bedst mandag-torsdag kl. 8-9, lørdag kl. 10-11.
Giro 4 08 38 30.
Messe-tider:
Søndag: Højmesse kl. 9.00, reciteret messe kl. 11.00. Morgenmad i kantinen mellem messerne.
Hverdage: Mandag-onsdag kl. 17.00, torsdag kl. 17.00 i Sct. Josephsøstrenes kapel, Bernstorffsvej 98, fredag kl. 7.15 og lørdag kl. 11.30 med rosenkransbøn kl. 11.15.
Familiemesse: Hver 4. søndag i måneden.

Torsdag den 4. maj, Kristi Himmelfart. Befalet helligdag. Højmesse kl. 9, reciteret messe kl. 11.
Søndag den 14., pinsedag. Højmesse kl. 9, reciteret messe med dåb kl. 11.
Mandag den 15., 2. pinsedag. Messe kl. 9.
Søndag den 21. Den hellige Treenigheds

fest. Højmesse kl. 9, reciteret messe kl. 11.
Torsdag den 25., Kristi Legems- og Blods fest. Bispemesse kl. 19.30 med efterfølgende procession i parken. (Ingen messe hos Sct. Josephsøstre kl. 17.)
Husk at medbringe »Lovsang«.
Søndag den 28., familiemesse kl. 9, reciteret messe kl. 11.
Immaculatakirken:
Hverdage messe kl. 7 undtagen mandag og torsdag, hvor messen læses kl. 16.45.
Søndag højmesse kl. 9.

Johanneskirken, Søborg
Vandtårnsvej 7-11, 2860 Søborg.
Sognepræst Knud Aage Nielsen, S.J.
Bopæl: Jens Jessensvej 5, 2000 F.
Træffes tirsdag kl. 10.30-11.30 på tlf. 01 28 17 00. Andre hverdage kl. 10-12 på tlf. 01 71 79 66.
Menighedsrådsformand Ove Leerbeck.
Bopæl: Salamandervej 24, 2880 Bagsværd. Tlf. 02 98 23 84.
Faste messetider: Søndag kl. 10.

15 Hovedstads-område V

Skt. Mariæ Kirke
Jens Jessensvej 5, 2000 København F.
Tlf. 01 71 53 35.
Sognepræst Jørgen Erichsen, Strøbyvej 2, 2650 Hvidovre.
Træffetid bedst kl. 10-11 på tlf. 01 71 53 35 eller 01 78 27 90, mandag undtaget.
Pater Laurence A. Dorn S.J.
Jens Jessensvej 5, 2000 F.
Tlf. 01 71 33 92.
Ungdomspræst Jesper Fich, Marielystvej 16, 2000 Frederiksberg.
Tlf. 01 71 34 45.
Messe-tider:
Søndag: Kl. 8.00 og kl. 11.00.
Mandag: Kl. 6.45 og kl. 8.00.
Tirsdag: Kl. 6.45 og kl. 9.30.
Onsdag: Kl. 6.45 og kl. 19.30.
Torsdag: Kl. 6.45.
Fredag: Kl. 6.45 og kl. 8.00.
Lørdag: Kl. 6.45 og kl. 8.00.

Mandag d. 1.: I forbindelse med vesperen kl. 15.00 modtager Brittha Bøgh Thomsen ordensdragten som tegn på at ville leve og tjene Gud som Liobasøster.
Torsdag d. 4.: Kristi Himmelfart. Messe kl. 8.00. Højmesse kl. 11.00.
Fredag d. 5.: Jesu Hjerter fredag. Messen kl. 6.45 bortfalder. Der læses messe kl. 8.00 og aftenmesse kl. ca. 19.30 efter andagt foran Det udstillede Sakramente.
Søndag d. 7.: Messe kl. 8.00.
Kl. 11.00. Højmesse, i hvilken der fejres førstekommunion.
Søndag d. 14.: Pinsedag. Kl. 8.00. Reciteret messe. Kl. 11.00: Festmesse.
Mandag d. 15.: Messe med pinsesang kl. 11.00.
NB. Kun denne ene messe.
Søndag d. 21.: Den hellige Treenighedsfest. Messetiderne som om søndagen.
Søndag d. 28.: Kristi Legems og Blods fest. Messetiderne som om søndagen.

Jesu Hjerter Kirke
Stenosgade 4A, 1616 København V.
Tlf. 01 24 65 80. Sognepræsten og kontor.
Øvrige præster tlf. 01 21 85 88.
Messe-tider:
Hverdage: Mandag-fredag kl. 8.15 og kl. 17.00. Lørdage kl. 8.15.

Søndagens messetider:
Kl. 10.00 latinsk højmesse. Kl. 11.30 højmesse på dansk. Kl. 20.00 læst messe. Niels Steensens Bibliotek, Stenosgade 9 er åbent hver søndag fra kl. 11-13.
Tirsdag d. 2. kl. 16.00: Kongregationsmøde.
Torsdag d. 4. Kristi Himmelfart: Søndagsmesseorden.
Fredag d. 5. Jesu Hjerter fredag kl. 16.00: Udstilling af sakramentet. Kl. 16.45 andagt. Kl. 17.00 messe.
Søndag d. 14. Pinsesøndag: Søndagsmesseorden.
Mandag d. 15. Pinsemandag: Messe kl. 8.00 og kl. 10.00. Ingen senere messer.
Tirsdag d. 16. kl. 10.30 - 18.00: Skovtur for de ældre.
Onsdag d. 24. kl. 10.00: Messe Maria ved vejen.

Skt. Nikolaj Kirke
Strøbyvej 2, 2650 Hvidovre.
Tlf. 01 78 27 90.
Sognepræst Jørgen Erichsen.
Træffetid bedst kl. 10-11 på telefon 01 78 27 90 eller 01 71 53 35, mandag undtaget.
Faste messetider:
Lørdag: Messe kl. 17 (søndagsmesse).
Søndag: Højmesse kl. 9.35.
1. søndag i måneden: Salmemesse.
2. søndag i måneden: Latinsk messe med efterfølgende kirkekaffe.
3. søndag i måneden: Salmemesse.
4. søndag i måneden: Højmesse nr. 2 af Erling Rasmussen.
Torsdag d. 4.: Kristi Himmelfart. Messe kl. 9.35.
Søndag d. 14.: Pinsedag. Messe kl. 9.35.
Mandag d. 15.: 2. pinsedag. Messe kl. 9.35.

Skt. Antoni Kirke
Frederikssundsvej 225, 2700 Brønshøj.
Tlf. 01 28 17 00.
Sognepræst: Pater Knud Aage Nielsen S.J., Jens Jessensvej 5, 2000 F. Træffes ved kirken i forbindelse med messerne, samt tirsdag kl. 10.30-11.30 på sognekantoret. Øvrige dage kl. 10-12 på tlf. 01 71 79 66.
Menighedsrådsformand: Henning Heine-meier, Markskellet 5, 2720 Vanløse. Tlf. 01 74 13 05.
Sædvanlige messetider:
Søndag kl. 10.30.
Tirsdag kl. 10.00. Derefter samvær i præstegården. Onsdag og fredag kl. 19.00.
Majandagt hver fredag i maj måned kl. 18.40 indtil messen kl. 19.00.
Torsdag d. 4. Kristi Himmelfart: Messe kl. 10.30.
Søndag d. 6.: Rytmsk messe kl. 10.30. Derefter »kirkekaffe«.
Søndag d. 14. Pinse: Messe kl. 10.30.
Søndag d. 21. Den Hellige Treenighed: Messe kl. 10.30.
Søndag d. 28. Kristi Legemsfest: Messe kl. 10.30.

16 Hovedstads-område N

Sakramentskirken
Nørrebrogade 27, 2200 København N.
Sognepræst: Jac. Adams. Redemptorist. (Weimargade 7², 2300 København S. Tlf. 01 97 37 43).
Træffes på kirkens kontor hverdage 9.00-10.30 mandag og lørdag undt., og ca. ½ time efter alle mine messer. Evt.

efter aftale, tlf. 01 35 68 25.
 Pastoralassistent Sr. Gisela Heitz C.S.J.,
 Skt. Hansgade 28, 2200 Kbh. N.
 Tlf. 01 35 86 92, kontor 01 35 68 25.
 Træffes hverdage undt. tirsdag kl.
 9.30-11.00.
Søndage: Højmesse kl. 10, fransk messe
 kl. 11.30, engelsk messe kl. 18.
Hverdage: Tirsdag, torsdag, fredag messe
 eller ordets gudstjeneste kl. 11.
 Onsdag engelsk messe kl. 17 og hos Skt.
 Josephsøstre, Skt. Hansgade 28 kl. 19.
 Hver lørdag messe kl. 17 (gælder som
 søndagsmesse).

Torsdag d. 4.: Kristi Himmelfart. Høj-
 messe kl. 10.
Fredag d. 5.: Bøns- og meditationstime
 med udstilling og tilbedelse af det Aller-
 helligste Sakramente kl. 16.30-17.15.
Søndag d. 7.: Familiemesse kl. 10. Emne:
 »Maria«.
Lørdag d. 13.: Dåb kl. 15.
Søndag d. 14.: Pinsedag. Festlig højmesse
 kl. 10.
Mandag d. 15.: 2. pinsedag. Reciteret
 messe kl. 10.
Lørdag d. 20.: Menighedsretræte kl.
 10-17. Sidste led i forberedelsen til pave-
 besøget.
Søndag d. 21.: Den Hellige Treenigheds-
 fest. Højmesse kl. 10. Derefter mini-
 strantudflugt.
Søndag d. 28.: Kristi Legems- og Blods-
 fest. Højmesse kl. 10.

17 Hovedstads- område K

Skt. Ansgars Kirke
 Bredgade 64, 1260 København K.
 Sognepræst Dietrich Timmermann.
 Tlf. 01 13 37 62.
 Præsternes træffetid: Ti.-fr. 11-12.
 Tirsdag og torsdag tillige kl. 17-18.
 Søndag kl. 8: Reciteret messe.
 Kl. 10: Højmesse.
Hverdage: Alle dage messe kl. 8.00.
 Tirsdag og torsdag tillige kl. 16.30.
 Lørdag kl. 17.00 messe med prædiken
 (gælder som søndagsmesse).
 Kl. 18.15 messe på italiensk.
Mandag d. 1. kl. 19.00 Majandagt.
Onsdag d. 3. Menighedens skovtur. Vi
 starter fra kirken kl. 9.30. Kl. 19.00
 Majandagt.
Torsdag d. 4: Kristi Himmelfartsdag. Kl.
 8.00 rec. messe. Kl. 10.00 Højmesse.
Fredag d. 5. kl. 16.30 Jesu Hjerter messe,
 tilbedelse til kl. 18.00.
Søndag d. 7. kl. 10.00 Højmesse, gregori-
 ansk sang.
Onsdag d. 10. kl. 19.00 Majandagt.
Søndag d. 14. Pinsedag. Kl. 8.00 rec.
 messe. Kl. 10.00 Pinsedags højmesse med
 biskoppen, under messen meddeles fir-
 melsens sakramente.
Mandag d. 15. kl. 8.00 rec. messe. Kl.
 10.00 rec. messe.
Onsdag d. 17. kl. 19.00 Majandagt og
 derefter menighedsmøde med informa-
 tion om Pavens besøg.
Søndag d. 21. kl. 10.00 Højmesse, gregori-
 ansk sang.
Onsdag d. 24. kl. 19.00 Majandagt.
Søndag d. 28. Kristi Legems og Blodsfest.
 Kl. 10.00 Højmesse.
Onsdag d. 31. kl. 19.00 Majandagt.
 Lejlighed til skriftemål gives gerne i
 god tid inden messen samt lørdag efter-
 middag eller efter aftale.

18 Amager og Bornholm

Skt. Annæ Kirke, Amager
 Hans Bogbinders Allé 2, 2300 Kbh. S.
 Sognepræst: p. Leo Drzal, C.S.R.
 Andenpræst: p. A. Jestl. C.S.R.
 Tlf. 01 58 41 02. Kontortid: Tirsdag og
 fredag 11-12, onsdag og torsdag 18-19.
 Uden for kontortid tlf. 01 58 21 02.
Faste messetider:
Lørdag kl. 17: Engelsk messe.
Søndag kl. 8.30: Reciteret messe – kl. 10
 højmesse – kl. 12 polsk messe – kl. 17
 engelsk messe.
Hverdage kl. 8 messe.
Første fredag kl. 19 Jesu Hjerter messe.
Skt. Annæ Hjem: Søndag: kl. 10.30.
Hverdage: kl. 9.
Børne- og ungdomsarbejde:
 Spejdere. Hver mandag.
 Mælkebøtten: Hver torsdag.
 Fuglereden: Hver anden tirsdag.
 Religions- og firmelsesundervisning – hver
 tirsdag.
 OBS: hver torsdag: majandagt kl. 19 –
 (ingen aftenmesse)
Onsdag d. 10. kl. 14: De ældres klub.
Onsdag den 24.: Skovtur for ældreklub-
 ben!
Tirsdag d. 9, og 23. – torsdag d. 11. og 25.:
 Skolegudstjenester.
torsdag d. 4. Ingen messe kl. 8.30, ellers
 gælder de sædvanlige tider.
Søndag d. 7.: Familiemesse kl. 10.
Søndag d. 14.: Pinsedag - messer som
 søndag.
Mandag d. 15.: Anden pinsedag. Messer
 som hverdag.
Torsdag d. 25.: Kristi Legems- og blods
 Fest. Kl. 19 højtidelig koncelebreret
 messe med procession. Som hvert år
 indbydes alle til denne festlige aften,
 d.v.s. alle grupper.

Skt. Hyacinthus Kirke
 Østergade 59, 3700 Rønne.
 Tlf. 53 95 08 14.
 Svares ikke, ring: 53 95 08 55
 Sognepræst: D. Timmermann
 Tlf. 33 13 37 62
 Menighedsrådsformand: Renate Gul-
 stad-Kuhnen.
 Tlf. 53 95 43 69.
Søndage i maj:
 Højmesse kl. 9.00.
Torsdag d. 4.: Kristi Himmelfart
 Gudstjeneste som om søndagen.
Søndag d. 14.: 1. pinsedag. Højmesse kl.
 9.00.
Mandag d. 15. 2. pinsedag. Messe kl.
 9.00.
Lørdag d. 13. religionsundervisning for de
 små.
 Hver tirsdag religionsundervisning kl.
 14.00.
 Hver torsdag religionsundervisning kl.
 15.45.

Rosenkranskirken
 Gregersgade 12, 3720 Åkirkeby
 Sognepræst: D. Timmermann
 Tlf. 33 13 37 62.
 Menighedsrådsformand: Erik Frandsen.
 Tlf.: 53 97 42 95.
Søndage i maj:
 Højmesse kl. 11.00.
Torsdag d. 4.: Kristi Himmelfart.
 Gudstjeneste som om søndagen.
1. pinsedag: Højmesse kl. 11.00.
2. pinsedag: ingen messe i Åkirkeby. I
 Rønne kl. 9.00.

Lørdag d. 13. religionsunderv. for de små,
 kl. 10.00.

19 Grønland

Nuuk/Godthåb
Krist Konge Kirke
 Sognepræst: Urban Figge, OMI.
 Box 51.
 3900 Nuuk/Godthåb.
 Tlf. 009 299 2 12 75.
Søndagsmesser: Kl. 11.00.
Hverdage: Mandag, tirsdag, onsdag kl.
 16.45. Torsdag: Tilbedelse kl.
 18.30-19.30. Messe kl. 19.30. Fredag: Kl.
 17.15 hos Jesu Små Søstre. Lørdag: Kl.
 11.00.
Religionsundervisning: Fredag kl. 13.30.
Kirkekaffe: Efter søndags- og torsdags-
 messen.
 Andre sammenkomster eller fester med-
 deles ved kirkekaffe og/eller telefonisk.

Gudstjenester på fremmede sprog

Deutschsprachige Gemeinde
 Pfr. Guido Kreienbühl, Vesterbrogade
 28, 2., 1620 Kbh. V. Tlf.: 01 24 26 30.
 Hl. Messe jeden 1. und 3. Sonntag im
 Monat um 10 Uhr in der Hauskapelle der
 St. Augustin Kirche, Jagtvej 183, Kopen-
 hagen. Nach jedem Gottesdienst findet
 ein gemütliches Zusammensein statt.

English-speaking ministry
 Fr. Charles Hurkes O.M.I., Chaplain to
 the English-speaking Catholic Communi-
 ty of Copenhagen. *Ministry Center.* Vor
 Frue kirke, Herlevgårdsvej 14, 2730 Her-
 lev. Tlf. 02 94 76 78.
 Eucharistic Celebration in English.

Tillykke

Pater M. Braun S.M.M. fyldte 85 år den 22. april

Pater *Martin Braun* af
 montfortanerordenen
 fyldte den 22. april 85 år.
 Det skal ikke her være
 stedet at opremse fødsela-
 rens generalieblad. Det
 kan enhver læse sig til i
 Katolsk Håndbog. Blot
 skal det bemærkes som
 noget karakteristisk for
 pater Braun, at han tidligt
 viede sit liv til den gerning,
 hvori han fortsat har virket
 i over 50 år.

Uden at forklejne no-
 gen vil det ikke være for-
 kert at fremhæve hans
 enestående evne til at være
 præst for alle uden persons-
 anseelse. Som sognepræst
 for de to midtsjællandske
 sogne Tåstrup og Roskil-
 de, kom han gennem de
 mange år til at stå som en
 sognefader i ordets aller-
 bedste betydning, og selv
 efter hans pensionering,

hvor man måske kan sige,
 at han foretrak at gå i et
 slags frivilligt internt eksil,
 fortsætter han med, både i
 bøn og gerning, at virke
 for sine gamle sognebørn.
 Som sådan er det ikke få,
 der står i en stor gæld til
 pater Braun.

Især er hans store hengi-
 venhed for Guds moder
 inspirerende, fordi den
 virker så dyb og så ægte.
 Man føler sig altid tryk ved
 hans forbøn. Men også
 ved sit smittende lune, der
 ikke sjældent slår over i
 drenget spas, er han et
 godt forbillede for alle al-
 dersklasser. Således er det
 ikke for meget sagt, at han
 altid har haft et godt tag i
 børn og ikke mindst barn-
 lige sjæle, for hvem reli-
 gionsundervisningen og
 troslære var blæst for kate-
 ketisk tørhed.

Pater Braun, der altid
 har næret stor kærlighed til
 kunst og litteratur, har i de
 seneste år måttet lide ved
 et stadigt mere svigtende
 syn. Enhver vil kunne for-
 stå, hvad det betyder for et
 menneske med så store
 musiske interesser. Den li-
 delse og det store offer
 formår pater Braun at for-
 midle over i sit engage-
 ment for dem der søger
 ham i hans bolig i Roskil-
 de.

Det er udtrykkeligt på
 vegne af en stor kreds af
 pater Brauns venneskare
 at jeg bringer ham en hil-
 sen og lykønsning i an-
 ledning af de 85 år samti-
 dig med, at vi ønsker for
 ham (og for os) at han må
 få nåde og kræfter til i
 endnu mange år at virke
 som en god inspirations-
 kilde.

Stig Holsting

Millionbyen Sao Paulo med sine 14,5 mio. indbyggere bliver delt op i 9 bispedømmer uden sammenhæng. Foto KNA.

I strid med lokalkirkens egne forslag

Uheldig opdeling af brasiliansk ærkebispedømme Sao Paulo

Sao Paulo, (KIPA) - Vatikanet har fornylig foretaget en opdeling af det brasilianske ærkebispedømme Sao Paulo i 5 af hinanden uafhængige bispedømmer, men dette er ikke i overensstemmelse

med lokalkirkens ønsker. Dette understreges af den ansvarlige for det pastorale arbejde i ærkebispedømmet Sao Paulo, generalvikar *Conrado Sergio* i et telefoninterview med »Kathpress«.

»Jeg forstår ikke, hvorfor opdelingen af vores ærkebispedømme skal foretages på denne måde. Det er sket uden tilslutning fra kardinalen og hjælpebiskopperne. Vatikanet har imidlertid ment, at det var nødvendigt, og nu har vi i storbyen Sao Paulo et ærkebispedømme og fire uafhængige bispedømmer«, erklærer generalvikaren og tilføjer: »Det er klart, at denne regulering er dårlig for os. Også flertallet af de troende er utilfredse med denne foranstaltning«.

Sammenhængende lokalplan

Kardinal *Arns* af Sao Paulo har selv for flere år siden foreslået en opdeling af ærkebispedømmet med dets 14,5 millioner indbyggere, men dog i 9 bispedømmer, der organisatorisk og med hensyn til sjælesørgerarbejdet skulle forblive forbundet med Sao Paulo. Det var også hans ide, at en af de 10 vicebiskopper fra Sao Paulo skulle have et vist overblik med samarbejdet mellem bispedømmerne.

... afvist af kurien

I Rom afviste man dette forslag, og nu har man gennemført opdelingen i 5 bispedømmer. Herved opretholdes et ærkebispedømme under ledelse af en af Sao Paulos tidligere vi-

cebiskopper, og der oprettes 4 uafhængige bispedømmer, som skal ledes af brasilianske biskopper fra andre områder af Brasilien.

Kardinal *Arns* havde ønsket, ifølge generalvikar *Sergio*, at de tidligere biskopper kunne arbejde i de 9 nye bispedømmer, men det var Rom heller ikke indforstået med. De nye af Rom udnævnte biskopper har i øvrigt ikke ønsket noget koordineret samarbejde.

Under disse omstændigheder må det pastorale arbejde i Sao Paulo »udformes på en anden måde«, mener generalvikar *Sergio*. »Lige nu ser det vanskeligt ud, men vi må prøve på at etablere et samarbejde«.

Kardinal Ratzinger om Köln-erklæringen:

Ligevægten skal genoprettes

Rom, (KIPA) - Den tyske kuriekardinal *Joseph Ratzinger* finder det nødvendigt at genoprette den tabte ligevægt i den katolske kirke. I Köln-erklæringen, der er underskrevet af over 160 teologer, er givet udtryk for modstand mod den katolske morallære, mod kaldelsen af teologi-professorer og mod de seneste bispeudnævnelser. Med udnævnelse af biskopper »med en teologisk stærkere struktur« har *Pavestolen* villet bringe bispeembederne mere i lod, siger kardinalen i et interview med den italienske avis »Avvenire«.

Ubehaget over »Humanae Vitae«

Den i øjeblikket vanskelige situation er fremkaldt af moralteolog-kongressen i »Alfonsianum« i Rom i påsken sidste år og af moralteolog-konferencen, arrangeret af »Institutet for familien« i november. »Dette har bidraget til en samlet modstand, en slags oprør, fordi en del

teologer meget naturligt ikke har ønsket genoprettelse af ligevægten og snarere ser en fare for de positioner, de har opnået«.

Kardinal Ratzinger tilføjer, at man dog ikke kan betegne alle underskrivere af erklæringen som »oprørere« eller »anti-romerske«. Der har altid været et vidt udbredt ubehag blandt kristne og også blandt teologer over rundskrivelsen »Humanae Vitae« og helt generelt over den kristne tros morallære, fortsætter kardinalen i interviewet. Blandt de konkrete årsager til dette ubehag hører også diskussionen omkring efterfølgeren for teologi-professoren *Böckle*, »den mest berømte tyske moralteolog«. Han ville gerne se en af sine elever på lærestolen, men det har Rom sagt nej til. Grunden er, at den pågældende har udviklet en sådan autonom moral, hvor læreembedet ikke længere forekommer eller spiller nogen rolle, tilføjer Ratzinger.

Jesuitternes general formaner sine egne

Rom, (KIPA) - Jesuittergeneralen *Hans-Peter Kolvenbach* formaner alle ordensmedlemmer om ikke at skrive under på offentlige erklæringer uden tilladelse fra deres foresatte i ordenen. Dette meddeles af det italienske nyhedsbureau »Adista« den 31. marts, under henvisning til en skrivelse fra jesuittergeneralen af 23. februar. Anledningen til denne skrivelse er efter »Adista« opfattelse den såkaldte »Köln-erklæring«, hvor 163 tysksprogede katolske

teologer kritiserer pavens embedsførelse. Blandt disse er fire jesuitter.

Jesuittergeneralen opfordrer medlemmerne af Jesu Selskab til »at undgå erklæringer, der strider imod jesuitters kald«. I modsat fald ser generalen sig tvunget til passende modforholdsregler. Før en jesuit afgiver en offentlig erklæring eller deltager i en offentlig handling, der kan indebære kontroverser, skal han tale med sin ordensforesatte og om nødvendigt sin provincial.

Vigtigt møde om befrielsesteologi

Sao Paulo, (KIPA) - 35 befrielses-teologer har netop afholdt møde i Sao Paulo med henblik på en afrundet fremstilling af befrielsesteologien. Fremstillingen omfatter nu i alt 18 bind, og den skal afsluttes i 1992. Omkring 120 biskopper fra Nord- og Sydamerika og fra Europa har tilskyndet til dette initiativ.

De 35 befrielses-teologer har givet et kollektivt interview til det brasilianske pressebureau AGEN.

De understreger heri den afgørende rolle som »de fattiges kirke« spiller i bestræbelserne på at få indført ægte demokrati på det latinamerikanske kontinent. »Vi har hidtil kun haft formelle demokratier af liberal eller borgerlig art, og de har ikke kunnet løse de grundlæggende menneskelige problemer i Latinamerika«, udtaler

Leonardo Boff på forsamlingens vegne.

Jon Sobrino, der er jesuit og underviser på universitetet i San Salvador, gør opmærksom på, at siden indførelsen af det »formelle demokrati« i El Salvador i 1982 er der begået over 70.000 politiske mord.

Befrielses-teologerne giver udtryk for stor respekt for kardinal *Arns* (Sao Paulo) og msgr. *Lorscheider* (Fortaleza), som over for trosælverkongregationens formand, kardinal *Ratzinger* har bekræftet »Troende menighedens ret til at give udtryk for en teologi, der efterleves eller praktiseres i hele Latinamerika«. *Leonardo Boff* tilføjer her, at »vi ønsker ikke at drive teologi uden for kirken, men vi vil heller ikke holde de fattiges lidelser uden for vores trosliv«.

Paven vil ikke modtage biskop Gaillot

Evreux, (KIPA) - Pave *Johannes Paul II* vil ikke modtage den franske biskop *Jacques Gaillot*, der har vakt opsigt over sine udtalelser om sexualmoral og cølibatet. Biskop *Gaillot* oplyser, at han har modtaget et negativt svar fra Rom på sin anmodning, og han beklager, at den ønskede samtale ikke kan komme i stand, og at »en biskop, der beder om

det, ikke kan modtages af paven«. Det var hans hensigt nærmere at forklare sine udtalelser over for paven og understrege sit fællesskab med biskoppen af Rom.

Fremkaldte kritik

Biskop *Gaillot* har blandt andet udtalt sig for præstevielse af gifte mænd, for anvendelse af kondomer som beskyttelse

mod AIDS og for retten til blasfemi og derved fremkaldt kritik fra hans embedskolleger. Den 15. februar har han efter en samtale med formanden for den franske bispekonference, kardinal *Albert Decourtray* aflagt troskabsbekendelse til paven og til kirkens lære i spørgsmål om social retfærdighed og fred i verden, om familielivet og om sexualmoralen.

Retræte for mænd på Dalum Kloster

Arets Dalum retræte for mænd afholdes på Dalum Kloster fra mandag den 21. august kl. 17 til fredag den 25. august. Retræte ledes af p. Josef Völk C.Ss.R. og har som emne »Om at komme i berøring med Kristus«. Josef Völk skriver om retrætens tema nedenfor.

»At gøre Kristus livsnær! - at Kristus er »til at røre ved«!

Lyder overskriften og mottoet for mændenes retræte mærkeligt? Chefredaktøren Jajo Goertz, Kölns Kirkeavis havde et interview med kardinal Joachim Meisner i Berlin, kort før denne skulle tage afsked med sit bispedømme Berlin og flytte til sit nye bispedømme Köln.

Goertz spurgte kardinalen om, hvad han ventede sig af sit nye bispedømme? Kardinalen svarede ham: »Jeg tror, at der venter mennesker på mig. Mennesker, som længes efter Gud, men som har uhyre svært ved at kunne finde

ham i dagligdagens liv og dont. For dem vil jeg gerne være Jesu troværdige vidne«.

Angst for kirken

Både hos unge og ældre mennesker findes der ligefrem en angst for enhver kontakt og berøring med kirken. Angsten opstår ikke af sig selv. Den har mange årsager. Kardinal König i Wien vovede endda at skrive om »en kirke, der gør en syg!« Er folk engang draget ud af kirken, så overføres deres angst og mistro ikke sjæl-

dent også på Jesus Kristus selv og hans budskab.

»Et af mine centrale anliggender i mit liv som præst og biskop«, sagde kardinal Meisner, »er det, at gøre Kristus livsnær og at Kristus »er til at røre ved«. Menneskeligt set kan jeg ikke påtvinge nogen Jesus Kristus. Det er kun Jesus Kristus selv, der kan skænke denne kontakt. Men jeg har altid set det som min opgave at gøre det muligt, at Kristus er til at røre ved. Han vil så selv forvandle menneskene. Jeg behøver ikke at

Pater Josef Völk, C.Ss.R.

spekulere over, hvilke kunstnebb der skal tik«.

Kom og se!

»I de europæiske samfund i dag er Kristus ofte ikke til at røre ved. Han er nærmest en »Paria«. Men vil vor tids mennesker bli-

ve sunde og raske, må Kristus være til at røre ved. Han vil siden selv virke i dem«. »Det er denne pastoral »at Kristus er til at røre ved«, som vi har hårdt brug for«.

Når unge mennesker indbyder til party, siger eller skriver de ganske en-

kelt: »Kom og se!« Med disse ord indbyder også jeg til retræten. Jeg ønsker deltagerne, at de må erfare og opleve det påny: »Jesus Kristus! Det er noget for mig! Ham vil jeg bygge min fremtid, mit liv på!«

Josef Völk C.Ss.R.

Bønnens apostolat ved pater Keller S.J.

Bøn om at missionsånden må udvikle sig blandt unge

I løbet af maj måned indbyder kirken os til at bede om, at missionsånden må udvikle sig blandt de unge. Dette er meget vigtigt, fordi kirkens fremtid, ja hele verdens fremtid, for en stor del afhænger af nutidens unge kristnes tro og deres apostoliske glød.

Hele kirken er ifølge sin natur et missionsfællesskab. Hvis vi ser på verdenskortet, kan vi se, at Guds høst er næsten uoverkommelig stor. Ved slutningen af kristendommens andet årtusinde er vi kristne stadig en minoritet, dvs. halvanden milliard (hvoraf 900 millioner er katolikker), medens verdens befolkning er på ca. fem milliarder. De unge kirker i Asien, Afrika og Oceanien savner missionærer: præster, ordensfolk og lægfolk.

Sendt af Gud

Men missionslande nu til dags er ikke kun fortidens fjerne og eksotiske lande. Såkaldt kristne lande oversvømmes af en strøm af religiøs ligegyldighed, sekularisering og endog af nyt hedenskab. Hver eneste kristen bør betragte sig selv som sendt af Gud for at forkynde Kristi budskab ved livets og ordets vidnesbyrd. For os er missionslandene vore familier, vor kolleger, vor vennekreds, vort nabolag. Her må vi være »jordens salt« og »verdens lys«. Verden har et stort behov for og en stor længsel efter Kristus, og vi bør leve vor tro på en overbevisende måde. Ofte er vi for private og mangler mod.

Nutidens ungdom udgør et særligt vigtigt missionsområde for kirkens fremtid. De unge står over for mange og store udfordringer. På den ene side trues de af narkotika, sex, kriminalitet og hæmningsløst forbrug, og på den anden side tabet af moralske værdinormer, invasion af orientalsk mysticisme, okkultisme og sekter. Natur-

I maj beder vi for:

At unge, efter Jomfru Marias eksempel, højsindet må svare på Gud kaldelse med tro og missionsånd.

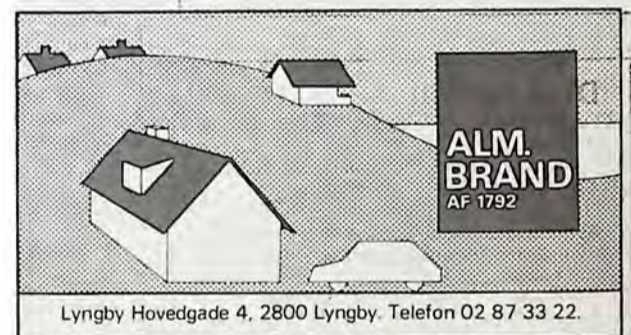
ligvis trænger vi til præster, men det er ikke nok. De unge må blive de unges første apostle, som Det andet Vatikankoncil siger.

Mariamåned

Maj måned er Marias måned. Lad os vende vort blik mod hende som vi med rette kalder »Apostolens Dronning«. At være apostel vil sige: at bringe

Kristus til andre. Og hun bragte os Verdens Forløser. Ved sit liv i Nazaret lærer Maria os, at en apostel ikke behøver at udføre store bedrifter. Kun ét er fornødent: at elske Gud og næsten og videregive tro, håb og kærlighed.

Efter St. Rylko
Det pavelige råd
for Lægfolket

Lyngby Hovedgade 4, 2800 Lyngby. Telefon 02 87 33 22.

Sankt Knud Lavard Skole Lyngby søger Pedel

På grund af pensionering søger skolen pr. 1. aug. 1989 en ny pedel.

Arbejdstiden er 38 timer ugl. i tidsrummet 7.30-15.30 på ugens 4 første dage og til kl. 14.30 på fredage. Herudover kan der lejlighedsvis være tjeneste i enkelte weekender og enkelte aftener efter aftale.

Skolens pedel udfører sit arbejde under ansvar overfor skolens leder og fører hermed tilsyn med skolens bygninger, tekniske anlæg, inventar og ejendele samt sørger for det ydre rengørings- og oprydningsarbejde incl. udførelsen af mindre reparationer. Herudover fører pedellen tilsyn med rengøringsarbejdet i skolens lokaler. Stillingen er en funktionærstilling og den er klassificeret i lønramme 11 trin 21 med en begyndelses- og slutløn som udgør 15.207,42 og 15.826,67 kr. pr. måned. Hvis stillingen søges af en håndværker med svendebrev vil lønnen være i forhold til ansøgerens tarif.

Varig ansættelse vil kunne forventes efter en tilfredsstillende prøvetid.

Yderligere oplysninger og stillingsbeskrivelse kan fås ved henvendelse til skoleleder Gert Ørsted Andersen på tlf. 02 87 62 40.

Ansøgning bilagt div. kopier stiles til bestyrelsen for Sankt Knud Lavard Skole, Toftbæksvej 30, 2800 Lyngby senest 15. maj 1989.

Liturgisk kalender for maj 1989

1. hvid. Mandag i 6. uge i påsken. (II Ps). Eller hvid. Josef, arbejderen. Páskepf. L.: Ap.G. 16,11-15. Ev.: Joh. 15,26-16,4a. (Fejrer man Josef, arbejderen, læses følgende tekster: L.: (ad libitum) 1.Mos. 1,26-23 eller Kol. 3,14-15.17.23-24. Ev.: (obligatorisk) Matt. 13,54-58. Sankt Josefs pf.).
2. hvid. Tirsdag i 6. uge i påsken. (II Ps). Athanasius, biskop og kirkelærer († 373)(m). Páskepf. L.: Ap.G. 16,22-34. Ev.: Joh. 16,5-11. (Evangelium ad libitum (Athanasius): Matt. 10,22-25a.)
3. rød. Onsdag. Filip og Jakob, apostle (f). (II Ps). Gl. Ap.pf. L.: 1. Kor. 15,1-8; Sl. 19,2-3.4-5ab. (Omk.: Deres tale er nået til jorderis ende. Eller: Hallelujal) Ev.: Joh. 14,6-14.
4. hvid. Torsdag Kristi Himmelfart (h). Gl. Cr. HF.pf. Páskepf. stár fremme til og med pinsedag. 1. L.: Ap.G. 1,1-11; Sl. 47,2-3.6-7.8-9. (Omk.: Gud steg op under jubel, Herren under hornets klang. Eller: Hallelujal) 2. L.: Ef. 1,17-23 eller Hebr. 9,24-28; 10,19-23. Ev.: Luk. 24,46-53.
5. hvid. Fredag i 6. uge i påsken. (II Ps). Páske- eller HF.pf. L.: Ap.G. 18,9-18. Ev.: Joh. 16,20-23a.
6. hvid. Lørdag i 6. uge i påsken. (III Ps). Páske- eller HF.pf. L.: Ap.G. 18,23-28. Ev.: Joh. 16,23b-28.
7. hvid. 7. Søndag i påsken. (III Ps). Gl. Cr. Páske- eller HF.pf. 1. L.: Ap.G. 7,55-60; Sl. 97,1 + 2b.6 + 7c.9. (Omk.: Herren hersker, thi han er konge over jorden. Eller: Hallelujal) 2. L.: Joh. 8,12-14.16-17.20. Ev.: Joh. 17,20-26.
8. hvid. Mandag i 7. uge i påsken. (III Ps). Páske- eller HF.pf. L.: Ap.G. 19,1-8. Ev.: Joh. 16,29-33.
9. hvid. Tirsdag i 7. uge i påsken. (III Ps). Páske- eller HF.pf. L.: Ap.G. 20,17-27. Ev.: Joh. 17,1-11a.
10. hvid. Onsdag i 7. uge i påsken. (III Ps). Páske- eller HF.pf. L.: Ap.G. 20,28-38. Ev.: Joh. 17,11b-19.
11. hvid. Torsdag i 7. uge i påsken. (III Ps). Páske- eller HF.pf. L.: Ap.G. 22,30; 23,6-11. Ev.: Joh. 17,20-26.
12. hvid. Fredag i 7. uge i påsken. (III Ps). Eller rød. Nereus og Achilleus, martyrer († 1. årh.). Eller rød. Pancratius, martyr († 304). Páske- eller HF.pf. L.: Ap.G. 25,13-21. Ev.: Joh. 21,15-19.
13. hvid. Lørdag i 7. uge i påsken. (III Ps). Páske- eller HF.pf. L.: Ap.G. 28,16-20.30-31. Ev.: Joh. 21,20-25. Aften: rød. Pinsevigilie (h). Gl. Cr. Pinsens pf. Til bortsendelsesord og svar føjes: Hallelujal Hallelujal 1. L.: 1. Mos. 11,1-9 eller 2. Mos. 19,1a.3-8a. 16-20 b eller Ez. 37,1-14 eller Joel 3,1-5; Sl. 104,1-2a.24+35c.27-28. 29bc-30. (Omk.: Udsend din Ånd, Herre, og forny jordens skikkelse. Eller: Hallelujal) 2. L.: Rom. 8,22-27. Ev.: Joh. 7,37-39.
14. rød. Pinsedag h. Gl. Sekvens. Cr. Pinsens pf. Til bortsendelsesord og svar føjes: Hallelujal Hallelujal 1. L.: Ap.G. 2,1-11; Sl. 104,1ab+24ac.29bc-30.31+34. (Omk.: Udsend

15. grøn. Mandag i 6. alm. uge. (II Ps). L.: 1. Mos. 4,1-15.25. Ev.: Mark. 8,11-13.
16. grøn. Tirsdag i 6. alm. uge. (II Ps). L.: 1. Mos. 6,5-8; 7,1-5.10. Ev.: Mark. 8,14-21. 24-årsdagen for biskop Hans L. Martensens bispevielse. Mindes i Menighedens Forbønner.
17. grøn. Onsdag i 6. alm. uge. (II Ps). L.: 1. Mos. 8,6-13.20-22. Ev.: Mark. 8,22-26.
18. rød. Torsdag i 6. alm. uge. (II Ps). Erik, martyr († 1160)(m). L.: 1. Mos. 9,1-13. Ev.: Mark. 8,27-33.
19. grøn. Fredag i 6. alm. uge. (II Ps). Eller rød. Johannes I, Pave og martyr († 526). L.: 1. Mos. 11,1-9. Ev.: Mark. 8,34-9,1.
20. grøn. Lørdag i 6. alm. uge. (II Ps). Eller hvid. Bernardin af Siena, præst († 1444). Eller hvid. Gudsmoders lørdagsmesse. L.: Hebr. 11,1-7. Ev.: Mark. 9,2-13. (Læsning ad libitum (Bernardin af Siena): Ap.G. 4,8-12.)
21. hvid. Søndag. Den Hellige Treenheds fest (h). Gl. Cr. Særl.pf. 1.L.: Ordspr. 8,22-31; Sl. 8,4-5.6-7.8-9. (Omk.: Herre, vor Herre, hvor herligt er dit navn på den vide jord!) 2.L.: Rom. 5,1-5. Ev.: Joh. 16,12-15.
22. grøn. Mandag i 7. alm. uge. (III Ps). L.: Sir. 1,1-10. Ev.: Mark. 9,14-29.
23. grøn. Tirsdag i 7. alm. uge. (III Ps). L.: Sir. 2,1-11. Ev.: Mark. 9,30-37.
24. grøn. Onsdag i 7. alm. uge. (III Ps). L.: Sir. 4,11-19. Ev.: Mark. 9,38-40.
25. grøn. Torsdag i 7. alm. uge. (III Ps). Eller hvid. Beda den Ærværdige, præst og kirkelærer († 375). Eller hvid. Gregor VII, pave († 1085). Eller hvid. Maria Magdalene af Pazzi, jomfru († 1670). L.: Sir. 5,1-8. Ev.: Mark. 9,41-50.
26. hvid. Fredag i 7. alm. uge. (III Ps). Filip Neri, præst († 1595)(m). L.: Sir.6,5-17. Ev.: Mark. 10,1-12.
27. grøn. Lørdag i 7. alm. uge. (III Ps). Eller hvid. Augustin af Canterbury, biskop († 605). Eller hvid. Gudsmoders lørdagsmesse. L.: Sir. 17,1-15. Ev.: Mark. 10,13-16.
28. hvid. Søndag. Kristi legems og blodts fest (h). Gl. Sekvens ad libitum. Cr. Euk.pf. 1.L.: 1.Mos. 14,18-20; Sl. 110,1.2.3.4. (Omk.: Du er præst evindeligt på Melkisedeks vis.) 2.L.: 1.Kor. 11,23-26. Ev.: Luk. 9,11b-17.
29. grøn. Mandag i 8. alm. uge. (IV Ps). L.: Sir. 17,24-29. Ev.: Mark. 10,17-27.
30. grøn. Tirsdag i 8. alm. uge. (IV Ps). L.: Sir. 35,1-12. Ev.: Mark. 10,28-31.
31. hvid. Onsdag. Jomfru Maria besøgelse (f). (IV Ps). Gl. Jomfru Marias pf. L.: Zef. 3,14-18 eller Rom. 12,9-16a; Sl.: Es. 12,2-3.4bcd. 5-6. (Omk.: Stor i din midte er Israels Helligel) Ev.: Luk. 1,39-56.

Stillinger tilbydes

Sct. Knuds skole

Hør du lyst til at prøve pr. 01.08. 89 at arbejde på en kristen, privat skole på katolsk grundlag - ca. 170 elever - i et trykt miljø i et godt samarbejde med kolleger og forældre.

Vi søger en lærer m/k, der er kristen, idérig, initiativrig, varm og fuld af godt humør.

Skemaet omfatter elm. skolefag, herunder matematik og evt. hjemkundskab.

Løn og ansættelsesforhold i henhold til overenskomst mellem FAKs og FGL.

Ansøgningen stiles og sendes til Sct. Knuds skole, Sjøllandsgade 50 C, 7000 Fredericia senest den 01.06. 1989.

Møder og arrangementer

ÅRETS LOPPEMARKED

21. maj 1989 fra kl. 11.00 til 15.00 på Nordvangsgård, Bistrup Byvej 4, Birkerød

Ting og sager søges til loppemarkedet

Brugt tøj, isenkram, kunst, el-artikler, bøger (også udenlandske), møbler - kort sagt alt hvad der er omsætteligt og har en vis værdi. (Dog ikke hårde hvidevarer).

Vedrørende aflevering - ring venligst
02 32 36 40
Kan også afhentes

Tag familien med, kom og oplev markedstømningen, se en masse sjove ting og

GØR ET GODT KØB!!!

Dage i stilhed og bøn

med tidebøn og messe fra mandag den 5. juni aften til torsdag den 8. juni eftermiddag i det økumeniske retrætested Skovhuset syd for Mossøen (Sdr. Vissing).

Pris for kost og logi: kr. 400.-.

Tilmelding med indbetaling ved check eller postanvisning til

Gottfried Grünwald S.J.
Ryesgade 26, P.B. 219
8100 Århus C.

DUK-kalender

Ledermøde Øst/Vest den 17.-19.2. 1989 i Odense.

Fællesmøde for alle KUK-ledere, dog kan kun 2 pr. menighed opnå rejseresubstans.
Pris kr. 75,00 samt fællesrejse kr. 110,00.

Sportsdag den 29.4. 1989 på Niels Steensens Gymnasium. Arrangementet er for alle mellem 5-25 år.
Pris kr. 20,00. Fællesrejse kr. 50,00.

Tilmelding og betaling senest den 3.4. 1989.

Ministrantkursus den 2.-4.6. 1989 på Åsebakken. Tilmelding senest 12.5. 1989.

Ungdomsmesse med paven den 9.-11.6. 1989 på Vadstena, Sverige for alle der er fyldt 14 år. Pris kr. 350,00.

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig:

Arrangement: _____

Dato: _____

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr. & by: _____

Fødselsdato: _____

Telefon: _____

Katolik: Ja: _____ Nej: _____

Deltager i fællesrejse: ()

Ankommer selv: ()

Postgirokonto 9 08 32 94
Danmarks unge Katolikker
Sekretariatet
Sct. Kjeldsgade 3
DK-2100 København Ø
Tlf. 01 20 63 63

Yderligere oplysning kan fås på DUKs sekretariat 01 20 63 63, hvor kursusoversigt også kan rekvireres.

Maria-andagter

i Sankt Augustins Kirke, Jagtvej 183, København, søn- og helligdage den 4., 7., 14., 21. og 28. maj kl. 16.30.

August Ziggelaar S.J.

Det sker på Magleås:

To. d. 4.-sø. d. 7.5.:

Pax Christi International
v/p. Anton Dekkers S.J.

Sø. d. 7.-ma. d. 8.5.:

Studiemøde v/Paul Marx O.M.I.

Ma. d. 8.-to. d. 11.5.:

International Fysikerkonference.

On. d. 17.-lø. d. 20.5.:

Father Konkel Group.

Fr. d. 19.-sø. d. 21.5.:

Foreningen J.I.S.V.

Ellen Marie Lebahn.

Sø. d. 21.-fr. d. 26.5.:

Den journalistiske efteruddannelse.

Lø. d. 27.5.:

Orienteringsmøde

v/Peter Ryom.

Lø. d. 27.-ma. d. 29.5.:

Institut for Kirkehistorie.

On. d. 31.5.:

AF-Hillerød.

Retræte-weekend på Magleås

Temå: »Glæde«.

Paulus opfordrer os altid til at være glade. (1. Tis. 5,16).

Er det muligt?

Lad os sammen bruge en weekend til at se på glæden i vort liv som kristne.

Retræteleder: sr. Emma Martensen C.S.J.

Retræten begynder fredag den 8. september 1989 kl. 19.00 og slutter søndag den 10. september kl. 16.00.

Pris for retræten er kr. 475,00.

Det er muligt at søge om tilskud.

Tilmelding sker ved indbetaling af depositum kr. 200,00, eller hele beløbet på check eller ved giro 4 28 44 29 til Elin Udum, Magleås, Høsterkøbsvej 6, 3460 Birkerød. Evt. oplysninger på tlf. 02 81 07 15.

Børnelejr på Klitborg

Katolsk Menighedspleje indbyder igen i år til den traditionelle sommerlejr for børn (8-14 år) på Feriehjemmet Klitborg ved Rørvig i Nordsjælland, fem minutters gang fra Kattegats skønneste sandstrand.

Tid: 1.-12. august.

Pris: (inkl. rejse fra København H) kr. 800.- (Spørg efter søskenderabat).

Leder: Hanne og Flemming Jørgensen.

Præst: pastor Dietrich Timmermann.

Tilmeldingsblanket rekvireres hos Katolsk Menighedspleje, tlf. 01 15 23 03 eller 01 14 69 36.

Pensionist-uge på Magleås

13.-19. august 1989

Endnu engang tilbyder vi 1 uges ophold i katolske omgivelser for dem, der ikke rejser så langt mere. Pris 1450 kr. for enkeltværelse og 1250 kr. for dobbeltværelse.

Vi håber på en uges dejligt samvær omkring messen og et let program.

Vores hyggelige sangaften vil igen være på programmet og som sidste år vil vi en af dagene tage på en dejlig udflugt med bus. Magleås har en del trapper og det forudsættes, at man er selvhjulpne.

Yderligere oplysninger følger i annonce senere her i bladet.

Tilmelding sker til Magleås på tlf. 02 81 07 15, men er først gældende, når depositum på 300 kr. er indbetalt med check eller på giro til:

»Pensionist-uge«, Magleås, Høsterkøbsvej 6, 3460 Birkerød, giro 4 28 44 29.

Yderligere oplysninger fås ved henvendelse til Jan Lange, Bakkevænget 21, 2820 Gentofte, tlf. 01 65 88 75.

Med venlig hilsen
Jan Lange
kursuskonsulent

Bistand

Katolsk menighedspleje

Bredgade 69A, st. 1260 København K.

Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 01 15 23 03. Postgiro 6466397.

Diverse

Rejse til Medjugorje

Busrejse med afgang fra Danmark d. 13/10 1989 m. ankomst til Medjugorje d. 14/10 ca. kl. 18.

Hjemrejse 21/10 m. ankomst til Danmark 22/10.

Indkvartering i enkeltværelse eller dobbeltværelse, morgenmad og aftensmad. Pris fra kr. 2.330,-.

Moderne langtursbusser m. TV/vidео, stereo radio og air-condition. Mulighed for køb af kaffe, suppe og kolde drikkevarer.

Henvendelse til: Ljuba Jensen, Onsbjerg Allé 57, 2730 Herlev. Tlf. 02 84 12 25 efter kl. 19.

Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger katolske Menighedsplejer værelse el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolske Menighedsplejer 01-15 23 03 eller privat 01-14 69 36.

Den nordiske valfart til Lourdes

27. juni til 4. juli 1989, 8 dages flyrejse med fuld pension.

Pris på hotel kr. 5.000.-

Særpris for syge og handicappede på »Accueil St. Bernadette« kr. 4.600.-

Valfartspræst: Pater Per Waagø, o.m.i.

Læge, sygeplejersker, samaritter medfølger.

Program og tilmeldelser

Valfartskomiteen

Børnehøj 25, 2900 Hellerup

Telefon 01 65 63 41

Leonora køber

gl. skakspil med el. uden bræt. Usædvanlig høj pris gives. Hyskenstræde 11, 1206 Kbh. K. Tlf. 01 14 03 03. Weekend og aften efter kl. 19, tlf. 01 29 08 05.

Tak

Herigennem vil jeg gerne takke alle, der har udvist deltagelse og ydet hjælp igennem den svære tid ved min mors sygdom og begravelse. Tak for al støtte ved min rejse til Polen. En særlig tak til biskop Hans L. Martensen, til præsterne, sr. Lioba og Sct. Ansgars menighed. Også menigheden og søstrene på Bornholm sender jeg min inderligste tak.

Lech Pytlak, præst

Salg og service

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.

Naboløs 3, 1206 København K.
Tlf. 01-11 72 37. Aften: 02-85 39 40

BENZONS BEGRAVELSES-FORRETNING

34 46 01 - 86 60 56

DØGNVAGT: 01 - 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelse og bisættelse ordnes smukt og rimeligt. Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Der er mange bedemænd
Deres hedder

ERIC KVIST

- han er katolik
og har kontor på
Søborg Hovedgade 94
og træffes på

01-69 86 81

DØGNET RUNDT

Jeg kommer gerne hjem til Dem for at træffe de nødvendige aftaler.

Begravelsesforretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m. Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.

DØGNVAGT
01 55 55 55

Bedemand Hardy Nielsen

Amagerbrogade 155

Filial: Taastrup 02 99 01 58

Arkitekt M.A.A. Massimiliano Falconi

Dagligvej 12, 4000 Roskilde
Tlf. 02 - 36 23 11

Aut.
ehinstallator

EL MOGENS LARSEN
Rørarbejder 31a 6200 Åbenrå 672530/672531

Malermester

Flemming Pullich

01 29 78 84

Malermester

VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. (05) 81 69 62 og 83 29 37

Murermester

Bernhardt Christiansen

Solbærvæg 8, Sabro.
Tlf. 06 94 82 10

Revision - Bogføring - Skat

- den Registrerede Revisor rådgiver

REGISTRERET REVISOR FRÅ
Jørgen Brangstrup
STØDEN 6-8, 2. SAL
REVISION 4000 ROSKILDE - 42 35 10 35

Imod »tidsåndens« anmasselse« i kirken

»Bonn-erklæring« fra 4.000 kvinder

Lippstadt, Bonn, (KIPA) - Over 4.000 katolske kvinder har i en erklæring til pave Johannes Paul II fremhævet, at »vores kirke ikke er nogen demokratisk forening, men et åndeligt hjem for mange under én lære«. Det siges videre i erklæringen: »I denne kirke - bygget af Jesus Kristus på Peter, klippen - drejer det sig ved f.eks. bispeudnævnelser ikke om magt, men om fuldmagt«. »Så længe kirken tager Gud vigtigere end tidsåndens anmasselse, end tidsåndens anmasselse, føler vi os hjemme i den«.

Erklæringen er med 2.312 underskrifter offentliggjort i »Frankfurter Allgemeine Zeitung« onsdag den 22. marts.

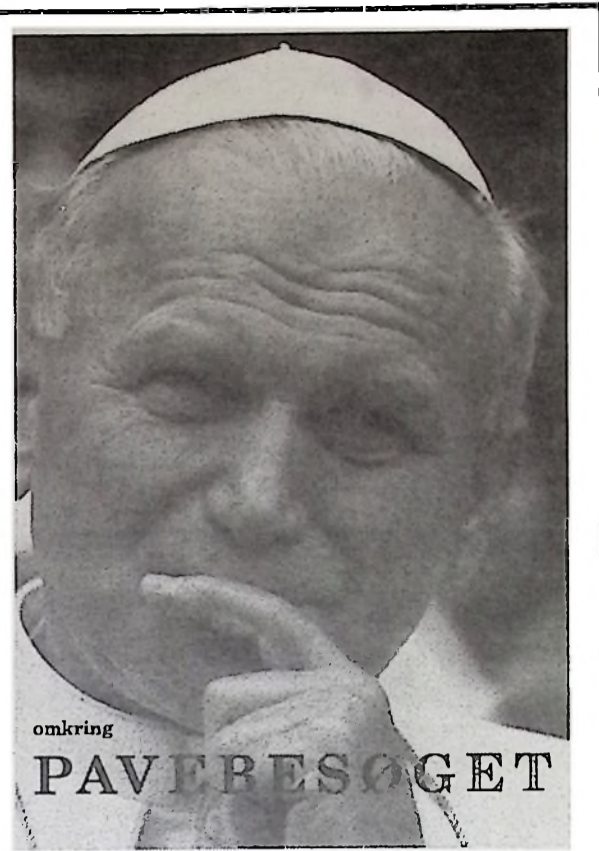
De katolske kvinder tager også stilling til abortproblematikken: »Vi ser ikke vores selvudfoldelse begrænset ved at få børn, og vi ved, at ingen kvinde bliver mere fri ved at dræbe sit ufødte barn«. Underskriverne er »liberale nok til at tilstå ethvert barn menneskeretten til livet«, og de føler sig som moderne kvinder også tilstrækkelig oplyste til at kunne bedømme, »hvor fremsynet rundskrivelsen »Humanae Vitae« var og er. »Pillen« er ikke et frigørelses-middel, den er snarere et middel til fremmed indblanding«.

Kvinderne udtaler sig imod kravet om kvindelige præster: »Vores selvfølelse

lider ikke under, at vi ikke kan stå som præster ved alteret, og vi er ikke på nogen måde i konkurrence med denne kirkes mænd«.

I en ledsagende tekst, der er offentliggjort i Lippstadt, siges det, at erklæringen til paven er afleveret til den apostoliske nuntius i Bonn og til den tyske bispekonference, og den er underskrevet af i alt 4.132 katolske kvinder fra alle befolkningslag. Af pladmæssige grunde kom kun 2.312 underskrifter med i »Frankfurter Allgemeinen Zeitung«.

Bonn-erklæringen, som initiativtagerne selv kalder den, vil blive offentliggjort i flere tyske aviser. I kirkekredse opfatter man kvindernes erklæring som en slags offentligt modstykke til den såkaldte Köln-erklæring, hvori over 170 mandlige og kvindelige teologi-professorer kritiserer pavens embedsførelse.

Katolsk Forlag har i anledning af pavens besøg i juni udsendt et indholdsrigt hefte på 64 sider med titlen Omkring Pavebesøget. I heftet skriver biskop Hans L. Martensen foruden en række kendte katolikker. Der er bidrag fra Island, Norge, Finland og Sverige. Heftet indeholder en række konkrete oplysninger om de vigtigste begivenheder i Johannes Paul I's 10-årige periode som pave. Der er også en oversigt over Det andet Vatikankoncil samt en oversigt over Den romerske Kurie med dens forskellige kongregationer og pavelige råd. Heftet koster 45 kr. og kan bestilles ved henvendelse til Katolsk Forlag, Bredgade 69 A, 1260 København K.

Imod uret og terror i Spanien

Madrid, (KIPA) - Ærkebiskopperne af Madrid og Pamplona har i et skærtorsdags-hyrdebrev krævet ophør af den sociale uretfærdighed i Spanien og blodsudgydelserne i Baskerlandet. Ærkebiskoppen, kardinal Angel Suquia Goicoechea beklager, at den sociale ulighed er vokset voldsomt de seneste år i det spanske samfund, og at der i dag er en dyb afgrund mellem velhavende og besiddelsesløse.

Ærkebiskoppen kritiserer, at der i Europa og især storbyer som Madrid er udbredt elendighed hos omkring en tredjedel af befolkningen.

Ærkebiskoppen af Pamplona, Jose Maria Cirarda Lachiondo hilser de politiske partiers seneste fredsappel velkommen, men beklager, at det nationalistiske Baskerparti ikke har tilsluttet sig denne appel. Ærkebiskoppen kræver, at den nu over 20 år forløbne blodsudgydelse ophører.

Endnu et kloster genåbnet i Sovjet

Moskva, (KIPA) - Ifølge sovjetiske aviser er Maria Himmelfart-klostret i den moldaviske sovjetrepublik genåbnet efter at have været lukket i 26 år. 15 munke er allerede rykket ind i klostret, der blev oprettet i 1545.

Metropolit Serapion af Kischinjev er af det sovjetiske pressebureau Tass citeret for en bemærkning

om, at ændringerne i forholdet mellem kirke og stat ved oprettelsen af nye menigheder, kirkebyggeri og genåbning af klostre har opfyldt de troende med begejstring. Metropoliten understreger, at den russisk-ortodokse kirke ser det som en af sine hovedopgaver »at opdrage sine børn i kærlighedens ånd og hengivenhed for fædrelandet«.

Sult og elendighed er årsagerne til vold

Lima, (KIPA) - Ærkebiskoppen af Lima, kardinal Juan Landazuri Ricketts betegner sulten og elendigheden i Peru som de direkte årsager til terrorismen og volden i landet. Over for de stadig mere tilspidsede sociale og økonomiske problemer tiltager volden, og respekten for menneskeliv synker, skriver ærkebiskoppen i et hyrdebrev til påsken. Han beklager, at livet i Peru »gennem mange år har været præget af terror, fattigdom, narkotikahandel og en forværring af den offentlige og private moral«. Ærkebiskoppen opfordrer hele befolkningen og især erhvervsfolk og de politiske

Juan Landazuri Ricketts

ansvarlige til at se bort fra alle ideologiske og partipolitiske hindringer og samarbejde om en forbedring af forholdene og en overvindelse af krisen. Befolkningens lidelser må bringes til ophør.

Mordtrusler mod biskopper og præster i Brasilien

Wien, (KIPA) - I Brasilien bliver biskopper, præster og kirkelige medarbejdere, som taler for en retfærdig fordeling af jord til besiddelsesløse småbønder, i stigende grad udsat for mordtrusler.

Dette berettes af Salzburg-missionæren P. Hans Schmid under et besøg i Wien for nylig. Siden 1979 har han arbejdet i Brasilien og selv været udsat for adskillige mordtrusler. Hans Schmid erklærer over for pressefolk, at kirken er den eneste større kraft, der kan sættes ind med virkelig effekt over for de totalt forarmede småbønder og landarbejdere, især i den nordøstlige del af Brasilien. Medarbejdere i den brasilianske bispekonferences »Kommission for landpastoralen« står derfor øverst på listen hos storbøndernes private, bevæbnede militis.

I februar i år blev en liste med 96 navne offentligt kendt. Det drejede sig åbenbart om personer, der var truet af de såkaldte

dødkommandoer. Blandt dem er 20 præster, 9 biskopper, 6 ordenssøstre og 50 lægfolk.

Brasilien er i dag et af de lande, der har den største sociale ulighed og den største koncentration af godsejerjord, som i øvrigt er taget til i 80'erne. 30 pct. af småbønderne ejer knap 2 pct. af jorden, mens 2 pct. af storbønderne råder over 57 pct. af Brasiliens grundareal. I det tørre Nordøst-Brasilien disponerer storbønderne desuden over alle vandkilder. Den brasilianske regerings landreform af 1985 var alene i storbøndernes interesse.

Slavearbejde hos godsejere

Hans Schmid arbejder i forbundsstaten Bahia i det nordøstlige Brasilien i Belmonto-sognet. De kæmpemæssige cacao-planter gør denne region meget rig, men 90 pct. af jorden tilhører kun et lille antal besiddere. Følgen er, at landarbejderne og småbønderne kun får en ringe

løn, og mange har slet ikke noget arbejde, især de unge. Sygdom, børnedødelighed og endog sultedød tiltager i et område, der producerer landbrugsprodukter i overskud.

Politiet bruges imod de fattige

»Man kan yde meningsfuld sjælesorg uden at bekæmpe årsagerne til al denne elendighed. Fatigdommen er forårsaget, det mærker vi skridt efter skridt«, understreger Hans Schmid. I 1985 var 40 familier begyndt at bebygge en brakliggende storgrund-besiddelse, og efter nogen tid stod et antal småhuse færdige. Sognet havde støttet bønderne i dette initiativ. Ved et møde, hvor man skulle diskutere situationen, blev alle deltagerne arresteret og forhørt af politiet, og pastor Schmid kom i kortvarig husarrest, mens småbønderne blev fængslet. Der forberedes nu en proces imod Hans Schmid for at have anstiftet jord-tyveri og for at have forstyrret

den offentlige orden. Småhusene blev ødelagt, og det samme gælder den opdyrkede jord. Flere småbønder blev dræbt.

Den stedlige biskop Paolo Lopes de Faria, pastor Schmid og andre kirkelige medarbejdere har modtaget adskillige skriftlige og mundtlige mordtrusler. De kan ikke færdes alene, især ikke, når det er mørkt. I modsætning til bønderne kan pastor Schmid dog regne med en vis beskyttelse fra kirken. Protester udefra gør regeringen bekymret. Derfor opfordrer Hans Schmid til politisk tryk mod den brasilianske regering, især gennem Verdensbanken.

Konservative biskopper

Pastor Hans Schmid beklager i denne sammenhæng det forøgede antal »konservative« biskopper i den brasilianske bispekonference, der anser »Kommissionen for landpastoralen« for at være for »progressiv« og derfor ønsker den nedlagt.

**katolsk
orientering**

Redaktion:
Pastor Willem Wuyts (ansvarsh. redaktør).
Konsulent Hans Jørgen Johansen (redaktør).
Journalist Knud Helsted Kluge (red.sekretær).

Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 4.,
1620 København V. Telefon 01 21 14 44.
Redaktionelle medarbejdere:
Kirsten Szaratin og Ruth Plum.
Tryk: Ny Dag, DK-4900 Nakskov. Oplag 16.500.

**Næste nummer
udsendes
den 10. maj**

Radio og TV omkring pavebesøget, side 3
Hyrdebrev om pinsen, side 5
Nordiske mediefolk i Vatikanet, side 6-7
Om bøn, side 9
Tillykke B. S. Ingemann, side 10

katolsk orientering

Katolsk præst bliver minister i Pakistan

Lahore, (KIPA) - En katolsk præst er blevet udnævnt til minister i Pakistan. Premierminister *Benazir Bhutto* har betroet den 43-årige pastor *Rufin Julius* en ministerpost, hvor han særlig skal beskæftige sig med mindretals-problemer. Dette ministerium er først oprettet for nylig efter talrige anmodninger fra såvel kristne som buddhistiske kredse. Herefter er det ikke kun i Nicaragua, at man har en præst som minister, men i modsætning til præsteministeren i Nicaragua har pastor *Rufin* sin biskops fulde støtte. Sidste år afviste den stedlige biskop *Armando*

Trindade sognepræsters kandidatur ved parlamentsvalg, fordi gejstlige ifølge kirkeretten ikke må have politiske embeder. Da pastor *Julius* på grund af sin store indsats for mindretal er kendt i hele landet, har biskoppen efter samtaler med præster og repræsentanter for »*Justitia et Pax*« dispenseret fra reglen.

Pakistan omfatter 92 pct. muslimer, men nu håber kirken snart at kunne åbne egne skoler igen i landet.

Glædelig overraskelse

Biskoppen af Lahore betegner udnævnelsen af den gejstlige som en »glædelig overraskelse«, og han håber, at pastor *Julius* vil kunne varetage dette »særlige apostolat« på en god måde. Det katolske tidsskrift »*Naqib*« skriver, at udnævnelsen er »en milesten i Pakistans historie«. For første gang er en katolik og oven i købet en præst udnævnt til minister i dette overvejende muslimske land. I den pakistanske nationalforsamling er der kun 4 kristne, hvoraf den ene er protestant.

Katolikker skal stille op ved valgene i Polen

Warszawa, (KIPA) - Den polske primas samfundsmæssige Råd, der er snævert forbundet med den katolske kirke, opfordrer alle katolikker til at stille op som kandidater ved de kommende valg i Polen og til at opfylde deres valgpligt. »Det katolske samfund ønsker, at borgere, der vil udforme samfundslivet i Polen på grundlag af kristne værdier, bliver repræsenteret i Deputeretkammeret og i Senatet«, hedder det i rådets erklæring ifølge det polske presbureau PAP.

Efter audiensen onsdag den 19. april hilste paven på mediefolkene fra Norden, her Finlands radiojournalister, mens Ekstra Bladets *Niels Westberg* lytter med. Foto: *Knud Helsted Kluge*

Paven bød 70 nordiske mediefolk velkommen i Vatikanet

Der blev skrevet kirkehistorie i både Norden og Vatikanet, da 70 nordiske mediefolk gæstede Vatikanet i 4 dage. Det er det største antal pressefolk, der nogensinde på en gang

har været i Vatikanet med så omfattende et program, der spændte lige fra at se schweitzergarderne, Vatikanets brandstation til møder med kardinalerne *Agostino Casaroli*, *Jan Wilibrands* og *Roger Etcheberry* foruden et møde med vicesstatssekretær *Edward Cassidy*.

Ved pavens onsdagsaudiens på Peterspladsen rettede pave *Johannes Paul II* følgende budskab til de nordiske mediefolk:

Pavens personlige hilsen til gruppen

»Jeg er glad for at kunne byde velkommen til de mange repræsentanter for medierne, som er kommet til Rom fra de nordiske lande i anledning af mit pastorale besøg der i juni måned. Jeg er sikker på, at De har fået lejlighed til at uddybe Deres forståelse af, hvordan paven og kirken arbejder.

Deres interesse for at besøge Vatikanet og mødes med embedsmænd fra Vatikanet er tegn på den særlige interesse, som mit forestående besøg påkalder sig i Deres hjemlande. Jeg føler mig opmuntret af denne interesse, og jeg er sikker på, at min tilstedeværelse vil kunne bestyrke det økumeniske arbejde, samtidigt med at den giver mig en vidunderlig mulighed for at besøge den katolske kirkes medlemmer

og bedre at komme til at kende befolkningerne i Norge, Island, Finland, Danmark og Sverige. Tak for Deres besøg og Gud velsigne Dem«.

Rejsen var arrangeret for at pressen kunne få et nærmere kendskab til Vatikanet forud for pavens besøg i Norden. Læs mere om de nordiske mediefolks pressetur til Vatikanet på midtersiderne.

kk

Endnu ledige pladser på DUK.s sommerlejre

Der har igen i år været en pæn tilslutning til DUKs sommerlejre, oplyses det fra sekretariatet. I alt 4 lejre er allerede overtegnet, men der er endnu plads på følgende lejre: *Børmelejr 2 på Myretuen (Bastrup)*, *Midilejren i Øm*, *Vandrelejren på Born-*

holm, *Sommerskolen i Hamburg*, *Vietnameserlejren i Øm* og *Nordisk lejr på Mariaholm* uden for Oslo.

DUKs sekretariat ønsker hurtig besked, hvis du ønsker at deltage i en af lejrene. Ring nu på telefon 33 14 77 07.

3136 ■ 5034 ■ 10

NIELS STEENSENS BIBLIOTEK

STENOSGADE 9 ST TH

1616 KØBENHAVN V

katolsk

orientering

Tilsendes vederlagsfrit alle katolske husstande i Danmark i 20 numre om året, som regel 2. og 4. onsdag i måneden. Abonnementspris i øvrigt 200 kr. årligt. Adressændringer: Katolsk bispekontor, Bredgade 69 A, 1260 København K. Tlf.: 01 11 60 80. Giro 500 14 71 Ansvarstifelsen, se samme adresse.

Erklæring fra kommissionen for det europæiske fællesskabs bispekonferencer

Et Europa præget af åndelige værdier

Bonn, (KIPA) - Det europæiske fællesskab skal efter de katolske biskoppers opfattelse præges af etiske, kulturelle og åndelige værdier. Fællesskabet skal ikke alene være optaget af økonomiske interesser, hedder det i en erklæring fra kommissionen for det europæiske fællesskabs bispekonferencer. Erklæringen blev i midten af april offentliggjort samtidig i alle 12 medlemsstater i anledning af valgene til Europa-parlamentet den 18. juni. Det understreges videre i erklæringen, at meget står på spil ved de næste valg, især med henblik på det fra 1993 planlagte indre europæiske marked.

Respekt for mennesket

Hver enkelt person opfordres til ved valgene at give udtryk for sine værdiforestillinger, fremhæver biskopperne. De appellerer til respekt for mennesket, og især for de mennesker, som er »mest truede eller udelukkede« fra samfundet. I denne sammenhæng nævnes handicappede, arbejdsløse, udenlandske arbejdere, flygtninge, børn (og herunder ufødte børn), ældre såvel som »ofre for narkotika, Aids, racisme og fremmedhad«.

Biskopperne kræver ægte parlamentarisk tænkning

Biskopperne kræver udtrykkeligt en »ægte parlamentarisk tænkning« i Europas forhold til jordens fattigste lande. Over for de stærkt forgældede udviklingslande vil en politik præget af storsind være nødvendig. De opfordrer til at bevare det skabte og alt det, »der udgør menneskelig og åndelig livskvalitet«. Biskopperne fremhæver nødvendigheden af større solidaritet med de mindre begunstigede områder indenfor det europæiske fællesskab, og de går ind for større opmærksomhed mod de forskellige kulturer i Europa.

Virkeliggørelsen af det indre marked i Europa kan kun bringe virkelig fremgang, hvis det foruden at forbedre alle befolkningsgrupper levestandard også medinddrager de åndelige dimensioner, siges det i erklæringen. »Selv den største materielle fremgang må ikke lade os glemme de åndelige impulser, som er udgået fra fortidens store europæere, Europas skytshelgener Benedikt, Kyrill og Method og mange andre kristne«.

De katolske skoler er forpligtet til at virke for præste- og ordenskald, siger paven i et budskab til verdensbededagen for gejstlige kald. (Foto: Knud Kluge)

Verdens-bededagen for gejstlige kald

Paveligt budskab om en opgave for katolske skoler

Fribourg, (KIPA) - Søndag den 16. april afholdt den katolske kirke påny verdensbededagen for gejstlige kald. I et budskab til denne dag taler pave Johannes Paul II især om de kald, »der bør komme fra de katolske skoler«. Disse er forpligtet til »i al respekt for elevernes frihed og de enkelte skolefags selvstændighed« at virke »for præste- og ordenskald«.

»Den mangfoldighed og

modstrid mellem de kulturelle indflydelser og livsmønstre, som påvirker den moderne ungdom, fører let til en fremmedgørelse af troens værdier, og det gælder også de unge, der vokser op i en kristen familie«, fremhæver Johannes Paul II, og fortsætter: »Den katolske skole, der ikke begrænser sig til ren vidensformidling, men danner et opdragelses-rum, hvor man i fællesskab efterlever troen, spiller en afgørende

rolle for de unges beslutning om at leve efter evangeliets ånd«.

Fremme levende vidnesbyrd

Den katolske skole har en forpligtelse til at bidrage til virkeliggørelse af kald ved at give argumenter, der kan fremme et levende vidnesbyrd, og derved modvirke de negative erfaringer blandt unge mennesker, der tilsyneladende gør Kristi kald til

noget »umuligt« eller »tåbeligt«.

Johannes Paul II appellerer direkte til de katolske elever med følgende: »Lær af jeres skole først og fremmest den inderlige forbindelse mellem tro og kultur, der ikke altid lige let kommer til udtryk i en verden, som kun i ringe grad er gennemtrængt af kristne værdiforestillinger. Men lær også den levende forbindelse mellem troen og livet«.

Den moderne verden skal tages alvorligt Kardinal König opfordrer til at se positivt på det pluralistiske samfund

München, (KIPA) - Den forhenværende biskop af Wien, kardinal Franz König opfordrer kirken til samtale med den moderne verden og til omhyggeligt at studere Det andet Vatikanconcils tekster. Det fremgår af et indlæg på en kongres for Det katolske Akademi i Bayern om baggrunden for de aktuelle spændinger i den katolske kirke.

Kirken selv

Ifølge kardinal König betyder »kirke og verden« ikke blot at tage verden i dens nuværende form alvorligt, men det betyder også at kirken selv må tage hensyn til de ændrede åndelige bevægelser, der stiller den over for nye udfordringer.

Lokalkirken og universalkirken

Kardinal König stillede spørgsmålet, om ikke det sekulariserede, pluralistiske samfund også kan vurderes positivt med dets »af mediernes prægede kultur og nye livsvaner«. For dette samfund må »evangeliet inkulturation« overvejes påny. Det kan imidlertid ikke kun ske »ovenfra«, men i snævert samarbejde med ethvert delområde inden for den universelle kirke. En »indre omvendelse af mennesker nedefra« er dog også påkrævet. I den forbindelse talte kardinal König også om det nødvendige samarbejde mellem »Centrum og de regionale bispekonferencer«.

I overensstemmelse med pave Pius XII går

kardinalen ind for, at subsidiaritets-princippet også gøres gældende i kirkens liv, uanset kirkens hierarkiske struktur. Han citerede teologen Walter Kasper for følgende: »På en særlig måde gælder princippet om subsidiaritet i forholdet mellem lokalkirken og universalkirken. Lige så lidt lokalkirken kan adskille sig fra universalkirken og gå sin egen vej, lige så meget lever universalkirken kun i lokalkirken«.

Mundtlig dialog

Foruden den skriftlige dialog i mødet mellem tro og moderne kultur må ifølge kardinalen også eksistere en mundtlig dialog i enhedens og mangfoldig-

hedens interesse. Mit spørgsmål er, sagde han: »Er med dette ønske de i dag bestående strukturer i Vatikanet og i nuntiaturerne overbelastede?«

Hensyn til teksternes grundlæggende

Kardinalen fandt det desuden vigtigt ikke blot at læse koncilsteksterne og bekæmpe hinanden med citater. Man må først og fremmest tage skyldigt hensyn til teksternes grundlæggende, og først da kan man tolke forskellige passager. Kardinalen opfordrer til at sammenligne koncilsteksterne indbyrdes, fordi de alle har en indre sammenhæng, og man må have forståelse for, at de ikke alle er lige præcist formulerede.

LÆRER pr. 1.8. 1989

med fuldt skema og fig. fagfordeling:

dansk	3. a	7 timer
matematik	5. b	4 timer (og klasselærer)
matematik	1. a	4 timer (noget projektarb.)
matematik	6. a	4 timer
spec.uv.	mat.	6 timer

søges (p.g.a. forfremmelse) af Institut Sankt Joseph, Dag Hammarskjølds Alle 17, 2100 Kbhvn. Ø.

Skolen er en privatskole med ca. 570 elever fordelt på bh. kl.-10. kl.

Den bygger på en kristen målsætning og et pædagogisk godt samarbejde mellem skole og hjem.

Ansættelsen vil ske efter overenskomst mellem Danmarks Realskoleforening og FGL.

Løntrin som i Københavns kommune.

Ansøgning stilet til skolens styrelse indsendes til skoleinspektør Lillian Jespersen inden d. 19.05. 89.

Omfattende tv-dækning under pavens besøg i Danmark 6. og 7. juni

Også flere tv-udsendelser forud for besøget

TV-Avisen, Danmarks Radio vil følge pave Johannes Paul II fra han kommer til Værløse Flyveplads tirsdag den 6. juni kl. 10.30, til paven igen forlader landet torsdag den 8. juni kl. 9.00.

Der sendes direkte, når paven lander i Værløse, ligeledes fra messen på Åsebakken kl. 15.00 samme dag. Messen i Øm dagen efter kl. 16.15 sendes også direkte, men det er her provinsafdelingen, der står for udsendelsen. TV-Avisen vil være til stede med et filmhold.

Om aftenen den 6. juni sendes forskudt et sammendrag af dagens begivenheder fra Fredensborg Slot, hvor paven møder

dronning Margrethe, fra messen på Åsebakken samt fra andagten og mødet med de lutheranske biskopper i Roskilde.

Sammendrag fra dagens begivenheder

Den 7. juni bringes om aftenen et sammendrag af arrangementet i Skt. Ansgars Kirke i Bredgade, hvor paven møder repræsentanter for den katolske kirke i Danmark, det økumeniske møde i Moltkes Palæ i København, mødet med diplomatiske korps på den apostoliske nuntiat i Vedbæk samt fra messen i Øm.

Forud for pavebesøget bringer Danmarks Radio nogle optaktsudsendelser

om danskernes tro i almindelighed. Søndag den 21. maj sendes i TV det første i en serie på 3 BBC-programmer om pave Johannes Paul II: »Paven Wojtyła - hvem er Karol Wojtyła?»

Det første program er for en stor del optaget i Polen. Gennem arkivfilm og samtaler med mennesker, der har kendt og stadig kender paven, fortælles om hans barndom og ungdom, om hans kærlighed til teatret, om det varme forhold til forældrene og broderen, om hvordan hans interesse for kirken langsomt groede frem og om de kampe og problemer han som ung polak har stået overfor - først under nazisternes volds-

herredømme og siden under det kommunistiske styre. Udsendelserne fortsætter de følgende søndage.

TV2

»Hvis De vil vide alt om pavebesøget i kort form, så er det os«, siger redaktør Hanne Risgaard til »katolsk orientering« om TV2's udsendelser under pavebesøget.

Den 6. juni vil der om aftenen være et sammenklippet program af dagens begivenheder bl.a. fra messen på Magleås og arrangementet i Roskilde. Onsdag den 7. juni sendes messen direkte fra Øm, den eneste forskel i samme

udsendelse fra Danmarks Radio vil være kommentatoren. Også om aftenen vil der være et sammenklip af dagens begivenheder.

Som optakt til pavebesøget bringes 1. juni filmen »Den tredobbelt krone - pavekirken paradokser«. Mandag den 5. juni bringes et 40 minutters program af Benny Aros om den katolske kirke i Danmark.

Den 13. juni sendes 1. del af en dramadokumentarisk serie om paveatten-

taterne. 2. og 3. del sendes i ugerne 25 og 26.

Foruden de nævnte programmer er andre under overvejelse, oplyser Hanne Risgaard, der samtidig opfordrer interesserede til at følge TV2's nyhedsudsendelser i den kommende periode, hvor der fokuseres på paven og den katolske kirke.

Men følg selv med i programmerne fra både Danmarks Radio og TV2 i den kommende tid.

kk

Radio-udsendelser omkring pavebesøget

Også i radioen kan man høre noget om den katolske kirke i anledning af pavebesøget. I radioens P1 sendes 20. maj kl. 17.00 en 30 minutters udsendelse »Bag Vatikanets mure« ved redaktør Per Bucholdt Andreassen.

Søndagen før pavebesø-

get den 4. juni sender Mogens Hansen en »Søndag morgen« fra Rom kl. 8.05 på P1. Lørdag den 10. juni sendes en reportage om pavebesøget på P1 kl. 17.00. Men hold selv øje med programmerne i aviserne.

Henrich Bach (midt for) havde travlt med optagelser fra Vatikanet under presserejsen for nordiske journalister. En række indslag har allerede været bragt i TV2, men flere vil følge i den kommende tid. Henrich Bach ses her med TV2's tekniske medarbejdere (t.v. og t.h.) og i midten freelance-journalist Mette Tønnesen.

DUK's Sekretariat er flyttet til Bredgade 67 i København

Den 2. maj flyttede Danmarks Unge Katolikker sit sekretariat til Bredgade 67 i København. Hermed blev et længe næret ønske opfyldt, idet DUK med de nye lokaler har fået mere albuenum. Fra de tidligere 2 rum i Skt. Kjeldsgade i København består sekretariatet nu af ialt 6 rum, som er indrettet til kontorer.

Sekretariatets faste medarbejdere, Amy Lau-

ridsen, Katja Kozłowska, Susanne Hoyos og p. Jesper Fich glæder sig til den personlige kontakt de nu kan få til Katolsk Bispekontor og til Skt. Ansgars menighed.

Med de nye lokaler udvides samtidig telefonlinierne, så sekretariatet fremover kan yde en bedre service, oplyser Amy Lauridsen, der samtidig glæder sig over, at sekretariatet nu får eget samtalerum.

Den ny adresse er: København K. Telefon 33 14 77 07. DUKs sekretariat, Bredgade 67, 2. th., 1260 Kø-

kk

KATOLSKE PÆDAGOGER - SE HER

Mariasøstrenes Børnehaven søger ny leder pr. 1/8 1989 eller senere.

Børnehaven er en selvejende institution, som i det daglige arbejder ud fra en kristen holdning. Den har overenskomst med Svendborg kommune og er normeret til 60 børn mellem 3 og 6 år. - 40 heldags- og 2x20 halvdagsbørn.

Løn og ansættelsesvilkår efter gældende overenskomst. Ansøgning, vedlagt eksamenspapirer samt udtalelser vedr. tidligere ansættelser, stiles til bestyrelsen og sendes inden den 5/6 til Søster Cecilie Maes, Mariasøstrenes Børnehaven, Caroline Amallevvej 11 C, 5700 Svendborg, hvor også yderligere oplysninger kan fås, tlf. 62 21 10 35.

Sophie Kallan

Inge Selsø

Konfliktsky?

I et godt ægteskab kommer der af og til en situation, hvor det er nødvendigt med et grundigt skænderi. Man siger hårde ting til hinanden: - Jeg vil faktisk ønske, jeg aldrig havde giftet mig med dig! - Og den slags. Bagefter, når man er blevet forsonet med hinanden, ved man, at den anden slet ikke mente de ord; der var tale om en reaktion af psykisk art. Læg mærke til, at hvis man er det der hedder »konfliktsky«, så er det fordi man virkelig er bange for, at den anden ikke elsker en. Man har ingen tro på den anden part.

Sådan en situation er kirken i for tiden. Og nu må vi alle være klar over, at det ikke skyldes manglende kærlighed, men at vi må have luften af ballonen, så vi bagefter bedre kan forstå hinanden og os selv.

Vi må ikke tage forargelse af skænderiet. At tage forargelse vil sige at blive bragt til at synde på en eller anden måde. Og det skulle vi gerne undgå. I katolsk orientering nr. 7 fik den hele armen. Det er godt. Det er nødvendigt. Men bliv nu ikke ked af det, og mismodig.

Katolske præster m.m. skal aflægge ed på, at de vil følge kirkens lære, adlyde såvel dens biskopper som det autentiske læreemбеде. Står der. Hvis det er imod ens samvittighed at adlyde sin biskop i et eller andet anliggende, hvad så? Hvis man nu, ligesom Sankt Peter, mener, at man skal adlyde Gud mere end mennesker, uanset om disse mennesker er biskopper? Virker det ikke lidt pinligt med sådanne edsaflæggelser? Især når formålet udtrykkeligt angives som en loyalitetser-

klæring overfor forbudet mod svangerskabsforebyggelse.

Hvis en katolsk teolog ikke går imod prævention, skal han være udelukket som kandidat til et bispembede og til et moralteologisk professorat.

I en tale skulle pave Johannes Paul II have udtalt, at forbudet mod svangerskabsforebyggelse er »på højde med ubetvivlelig, guddommeligt åbenbaret tros lære«.

Kardinal Ratzinger udtaler, at biskopper ikke må »overlade deres ansvar for den katolske lære til teologerne eller sætte den under diskussion af hvem som helst«.

Nu er det, jeg gerne vil have besked på: - Er kirkens ledelse ikke interesseret i sandhedens erkendelse, men kun i lydighed og disciplin?

Jeg kan også udtrykke det på den måde: - Er pavens engagement i sine forgængeres lære i *Humanae Vitae* og i *Casti connubii* af politisk art, og ikke af teologisk art?

Hvis teologien skal være en videnskab, som Thomas Aquinas hævdede, så kan man ikke holde teologerne i snor med edsaflæggelser og disciplinære forholdsregler. Man må give dem lejlighed til frit at undersøge de spørgsmål, som ikke er blevet fastlåst ved ex cathedra afgørelser. Og

selv disse spørgsmål må de have mulighed for at fortolke i lyset af kirkens og verdens udvikling, og især måske i lyset af en bedre forståelse af den hellige skrift. Biskopper og teologer kan ikke have modstridende interesser. At biskopperne, og ikke mindst paven, har en særskilt autoritet i kirken er klart; men det skulle næppe i sig selv gøre dem til modstan-

dere af teologisk arbejde og af redelige, teologiske undersøgelser.

Skænderiet vil sikkert fortsætte et godt stykke tid endnu. Det tror jeg er i orden.

Paven har sit vigtige kald som Enhedens Tegn. Det skal han nok leve op til. Lad os modtage ham i juni måned med respekt og kærlighed.

Ove Leerbeck

Bøger

Regnskab for håbet

Nyt dialog-hefte fra RPU og DUK

Under denne lidt mærkelige titel skjuler sig et lille hæfte (21 sider) udgivet af Religions-pædagogisk Udvalg og Danmarks unge Katolikker.

Når man har læst forordet af pastor Jesper Fich, forstår man bedre titlen. Man bør forvente, at katolikker (og ikke bare de unge!) bliver mødt med mange spørgsmål, nu hvor den katolske kirke rykker ind i fokus på grund af det forestående pavebesøg i juni. Man må ud af anonymiteten og indgå i samtale og på rimelig kvalificeret niveau stå til »regnskab for vores håb« jfr. 1. Petersbrev 3.15.

Hvilke spørgsmål kommer vi ud for?

Hvilke spørgsmål kunne man komme ud for? Hæftets forfatter, pater L.O. Dom s.j. har opstillet nogle standardspørgsmål, men heldigvis ikke anvist standard svar.

Er det bedre at være katolik end protestant?

Hvorfor er Vatikanet så rigt?

Hvorfor beder katolikker til Jomfru Maria?

Kan katolikker bare synde og så få tilgivelse i skriftemål?

Og så de tilbagevendende spørgsmål:

Hvorfor er katolikker imod abort?

Hvorfor er kirken imod førægteskabeligt samliv?

Hvorfor er kirken imod prævention?

Hvordan kan I tro, at alt, hvad paven siger, er rigtigt?

Det velgørende ved alle svarene er, at de løftes op over den snævre konfessionelle sammenhæng. Problemerne ses i lyset af et helhedssyn, hvori indgår kristendommen og de store verdensreligioner - hvor man tidligere var tilbøjelig til at docere, hvad kirken lærte - noget, som ingen rigtig »køber« i 1989.

Hvor er det også velgørende at læse, at man i stedet for at køre frem med alle de gode argumenter for den katolske kirkes fordel fremfor andre, simpelthen stiller spørgsmålet: Hvordan forstår den katolske kirke sig selv?

Mange slags dialog

Her kommer ordet dialog ind som den væsentligste fortolkningsnøgle.

Dialogen Gud-mennesker, dialogen inden for kirken, dialogen med Helligånden, dialogen med verden. - Ikke de færdigstøbte meninger, der bare låser os fast i en slags stillingskrig, men åbenheden og dynamikken.

Det er en holdning, som modsvarer tendensen til at forsvare alt, hvad der gennemsiger tiderne er sket i kirken, også det, som faktisk ikke lader sig forsvare.

Et gennemgående træk i hæftet er den uhøjtidelige, veloplagede form. Hertil bidrager Henrik Ursins herlige tegninger, som i en

anden sammenhæng kunne være brugt i polemiske, satiriske tryksager mod kirken.

Man kunne af denne anmeldelse tro, at nu holder katolikkerne udsalg af væsentlige trossandheder for at kunne behage protestanterne. Hertil er kun at sige: Læs hæftet - det er overkommeligt - også i pris. Så får du endnu mere lyst til at indgå i dialog med den, som Jesper Fich kalder en »samtalepartner« - hvilket netop ikke er det intellektuelle hundeslagsmål, men den gode samtale med ærlige og redelige standpunkter.

Ungdomsgrupper og skoler

Hæftet kan bruges i ungdomsgrupper, i en skolesammenhæng og - ikke mindst - til personlig opbyggelse; pas dog på: i nogle eksemplarer har der indsneget sig en meningsforstyrrende trykfejl: sd. 18, der skal stå: »Der findes i dag en metode til at tidsbestemme denne korte frugtbare (og ikke som der står: ufrugtbare periode, som er både sikker og nem at anvende -«

Hæftet koster 10 kr.
Religions-pædagogisk Udvalg, Sankt Kjeldsgade 3, 2100 København Ø. Tlf. 01 20 93 37. Ole Meyer

Bjørn Højbos hæfte Skabelsen og/eller Udvikling, som blev anmeldt her i bladet d. 12. april, og alle de øvrige hæfter i serien koster det samme: kr. 10.- og kan bestilles samme sted.

Det skal også nævnes, at Eva Nordtoft: Ægteskabets Sakramente snart kommer i en ny udgave og at Hans Esmark: Døbets Sakramente allerede er genoptrykt.

Et brev til paven som andre kan være med til at skrive under på

Vi er en gruppe danske, katolske lægfolk, der har skrevet et brev til paven, som vi vil overrække ham ved hans besøg til juni. I brevet gør vi paven opmærksom på nogle af de alvorlige problemer, vi som danske katolikker føler, kirken i dag er ude i. Vi vil hermed gerne opfordre andre til at være medunderskrivere af dette brev.

Baggrunden for brevet er den omstændighed, at paven jo kun er her i ganske kort tid. Siden han kommer herop, må han være oprigtigt interesseret i at lære os danske katolikker lidt nærmere at kende. Men vi frygter, at han kun kommer til at møde landets »uforbeholdent paveglade« katolikker, som Karlheinz Löhrer ganske præcist beskrev det i sit læserindlæg i k.o. nr. 6. Pastoralrådets formand Jan Lange skal ganske vist holde en tale ved et møde i Skt. Ansgars Kirke, men denne tale er forlængst skrevet, og er desuden godkendt af Rom. Den kommer næppe ind på nogle af de problemer, vi omtaler. Udover denne sammenkomst møder pa-

ven kun lægfolket ved messerne på Åsebakken og Øm, og det skal naturligvis være en fest, ikke en diskussionsklub. Vi ønsker således med vores brev at vise paven bredden i den danske kirke. Vi påberåber os på intet tidspunkt at repræsentere alle landets katolikker.

Vi udtrykker i brevet glæde over pavens besøg og respekt over for hans embedes autoritet og tradition. Men vi vil alligevel samtidigt udtrykke vores dybe bekymring over visse sider af hans udlægning af kirkens lære og af Vatikanets politik.

De problemer, vi kommer ind på, er dels forbudet mod prævention (*Humanae Vitae*), dels kirkens holdning til kvindelige præster og endelig den indskrænkning af dialogen i kirken, som bl.a. kommer til udtryk gennem Roms manglende hensyntagen til lokale kirkers ønsker i forbindelse med bispvalg og gennem holdningen til progressive teologer. Vi kunne også have taget andre problemer op som f.eks. kirkens holdning til fraskilte eller til homoseksuelle, men netop

de tre nævnte problemer har inden for det sidste års tid været genstand for megen debat.

Problemerne er således på ingen måde specielt danske, men heri ligger netop en væsentlig pointe. Vi vil gerne fortælle paven, at vi på baggrund af vore erfaringer som danske katolikker deler de bekymringer, som mange troende over hele verden sidder med. Paven skulle nemlig tage herfra med det indtryk, at alle danske katolikker uforbeholdent kan tilslutte sig alt, hvad han står for.

Hvis du gerne vil se brevet og eventuelt skrive under på det, kan du ringe til en af nedenstående personer.

Vi håber, at alle de lægfolk, som deler vore bekymringer, vil slutte op om dette initiativ.

Klaus Møller-Jørgensen (06 18 93 39), Sr. Marianne Bode (06 13 81 22), Bent Jørgensen (06 10 27 59), Oluf Bohn (06 12 07 06), Steen Ryom Hansen (06 24 05 60), Susanne Lundh og Flemming Emmering (06 19 65 02), Betina Bølling og Johannes Nordtoft (06 10 79 38).

Alle hæfter fra Religions-pædagogisk Udvalg koster kun 10 kr.

Altertavle af en ukendt mester i det 14. årh. i Köln

Både påsken og pinsen bærer bud om fornyelse

Hyrdebrev af biskop Hans L. Martensen

Kære katolikker, Kristus er sandelig opstanden – Halleluja! Vi befinder os i påsketiden og ser frem til snart at fejre Helligåndens fest, Pinsen. Samtidig forbereder vi paven besøg og ser frem til det med forventning. Alt dette stemmer sindet til en stor glæde og til et fast og stærkt håb.

I denne *forventning* og i dette *håb* henvender jeg mig til jer alle. Måtte det, vi i år fejrer i vor katolske kirke i Danmark, bidrage til vor fornyelse i Helligånden, så vi må styrkes i troen og i kirkens fællesskab. Måtte vi således bringe godt nyt til andre.

Fornyse

Både Påsken og Pinsen bærer bud om *fornyse*. Paulus siger, at ligesom Kristus blev opvakt fra de døde, skal også vi vandre i et helt nyt liv (jfr. Rom. 6,4).

For jøderne var Påsken det usyrede brøds fest. Alt gammelt syret brød skulle fjernes fra jødernes huse.

Paulus ser et symbol heri. I kraft af Kristi opstandelse er vi på vej fra en gammel tidsalder til en ny. Midt i et liv, der er præget af svaghed og ondskab, befinder vi os i en overgang til en ny tilstand af uforgængelig kærlighed. Kristus, den Opstandne, er draget forud og har vist os vejen:

»Rens den gamle surdej ud, for at I kan være en ny dej, da I jo er usyrede. Thi også vort Påskelam er slagtet, nemlig Kristus. Lad os derfor holde højtid, ikke med gammel surdej, ej heller med sletheds og onskabs surdej; men med renheds og sandheds usyrede brød« (1. Kor. 5,7-8).

»Hvis nogen er i Kristus, er han en ny skabning. Det gamle er forbi: Se noget nyt er blevet til« (2. Kor. 5,17).

Den opstandne Herres ny liv bliver os til del gennem Helligånden, hvis komme vi fejrer til Pinse. *Helligånden er »Levendegørreren«*, og vi beder til Helligånden om at forny jor-

dens ansigt. Denne fornyelse viste sig så stærkt ved den første kristne Pinse, at det lød fra himlen som en susen af et vældigt åndepust. Den lyd var så mægtig, at en menneskemængde stimlede sammen. Et vidunder af gensidig forståelse og solidaritet fandt sted – enhver forstod apostlenes ord, som var de sagt på hans eget sprog. Peter stod frem og forklarede, at profeten Joels ord var ved at gå i opfyldelse: »Det skal ske i de sidste dage, siger Gud, at jeg vil udgyde min Ånd over alt kød; og jeres sønner og jeres døtre skal profetere, og jeres unge skal se syner, og jeres gamle skal drømme drømme. Ja, endog over mine trælle og mine trælkvinder vil jeg i de dage udgyde af min Ånd, og de skal profetere...« (Ap.G. 2,17).

En ny verden anes. Sprog og kultur spærrer ikke længere mellem mennesker. Standsforskelle forsvinder, så slaverne profetere på lige fod med sønnerne og døtrene. Midt

i en håbløs verden ser de unge syner og tror på, at de vil blive virkeliggjort. Og selv om kræfterne svinde hen, drømmer de gamle gode drømme om Guds rige, der er ved at komme nær.

På Kristi vegne

Vi har stillet forberedelsen af Paven besøg under fortegn af de ord, som den opstandne Kristus rettede til sin kirke: »Forkynd det glade budskab for hele skabningen!« (Mark. 16,15).

Paven drager ud på sine mange rejser, ikke kun fordi han føler sig forpligtet af dette ord, men også fordi han føler glæde ved at stå i Evangeliets tjeneste. Han kommer til os som »sendebud på Kristi vegne« (2. Kor. 5,20). Han ønsker at forstå sit eget embede på samme måde som apostlen Paulus forstod sit: »Det er ikke os selv, vi prædiker, men Kristus som Herre. Os selv derimod som jeres tjenere for Jesu skyld« (2. Kor. 4,5).

Jesus gav Peter den opgave at styrke sine brødre i troen, og efter opstandelsen lod han ham forstå, at kærligheden selv skulle være drivkraften bag hans tjenergerning: »Hvis du elsker mig, så vogt mine får!« (jfr. Jo. 21, 15-17).

Helligånden er Guds kærligheds Ånd. Fornyelsen, som Helligånden vil bringe, er kærlighedens fornyelse. Hvor Guds kærlighed hersker, dér er Guds rige. Dette rige er kommet nær, men vi venter dog endnu på, at det engang skal fuldendes, så »Gud må være alt i alle«.

Et kærlighedens fællesskab

Fordi kirken forstår sig selv som kærlighedens fællesskab, er et af de ældste udtryk, vi kender om Paven, at »han fører forsædet i kærlighed«. Således skriver kirkefaderen Ignatius af Antiokia på grænsen mellem det 1. og det 2. århundrede i sit brev til romerne. Med dette udtryk mener Ignatius, at kirken i Rom og biskoppen af Rom fører forsædet i et kærlighedens forbund, hvor de enkelte kristne menigheder rundt omkring på jorden er forenet med ét og samme bånd.

Kærlighedens fællesskab har trange kår i den hårde og ofte brutale ver-

den, der omgiver os. Derfor kan Johannes Åbenbaring sammenligne kirken med en kvinde, der er forfulgt af dragen, og som søger tilflugt i ørkenen (Åbenb. 12,1-17). Kvinden skal føde, men dragen vil sluge hendes barn, så snart hun har født det. Håbet, Kristus har bragt ind i verden, trues med at blive slugt.

Kristus sagde til Simon Jonas' søn: »Du er Peter, og på denne klippe vil jeg bygge min kirke, og dødsrigets porte skal ikke få magt over den«. (Mat. 16,18). Dødsrigets porte er et andet udtryk for helvedes magt og alle onde magter i deres samlede styrke.

På sin vej gennem historien er kirken hele tiden truet udefra og indefra: Udefra af en ofte ateistisk og fjendtlig verden; indefra på grund af de kristnes egen svaghed og synd. Først når Kristus åbenbares ved tidernes ende, vil kirkens foreløbige, svage skikkelse afløses af en ny himmel og en ny jord, hvor Guds kærlighed hersker.

Men så længe vi som kirke endnu er omgivet af al den skrøbelighed, som vi kun kender alt for godt, holdes vi oppe af Jesu løfte til Peter:

Ondskabens magter skal aldrig få bugt med den kirke, der er bygget på klippen.

Om forberedelsen af den første Pinsefest siger Apostlenes Gerninger, at disciplene *alle enigt og udholdende deltog i bøn* sammen med nogle kvinder og Maria, Jesu Mor (jfr. Ap.G. 1,14).

Lad os på samme måde forberede den kommende Pinsefest og Paven besøg ved enigt og udholdende bøn. Lad os bede om, at de dage, Paven skal tilbringe hos os, må udstråle opmuntring, venskab, fred og glæde, håb og tro. Lad os bede om, at Helligånden må være drivkraften i alt dette. Måtte Helligånden styrke og inspirere Paven selv og tillige virke i vore menigheder, så vi åbner os for forkyndelsen af det Glade Budskab og oplever den fælles tro, som binder os sammen. Måtte vi også erfare de kærlighedens bånd, der forener os med alle den katolske kirkes menigheder ud over hele jorden.

Herren, som salver og sender

Vor fælles bøn samles i Jesus Kristus, som er kirkens Herre: »Lad os, når vi ser frem til Paven komme, berede os til ikke blot at tage imod ham, men først og fremmest imod dig, der sender ham, du vor Herre og Frelser, som med Faderen og Helligånden lever og ånder, én Gud, i al evighed. Amen«.

Hans L. Martensen

Luthers kloster i Erfurt omdannes til økumenisk center

Erfurt, (KIPA) – Et for Reformationen betydende mindesmærke i DDR vil efter 10 års restaurationsarbejde påny blive indviet. Det gælder det tidligere Augustiner-kloster i Erfurt, hvor *Martin Luther* levede som novice, munk og præst fra 1505 til 1511.

Mange bidrag

Søndag den 3. juni vil Luthers arbejdssted blive overdraget den evangeliske kirkeprovins Sachsen for at blive brugt som et økumenisk kongres- og mødecenter. Ved indvielses-festlighederne vil repræsentanter for kirke og stat i DDR deltage sammen med gæster fra det vestlige udland.

De dele af klostret, der led skade under Den anden Verdenskrig, er for omkring 7 millioner Mark blevet genopbygget. Halvdelen af pengene er skaffet af kirkeprovinsen Sachsen og resten ved tilskud fra kirkerne i Vesttyskland, Norge og USA og fra såvel Det lutherske Verdensforbund som den katolske kirke.

Klosteranlægget rummer en evangelisk prædikantskole og siden 1988 også et økumenisk konferencehjem. Kirkekredsen Erfurts bibliotek og Luther-museet har ligeledes til huse her. Det stedlige Augustiner-sogn benytter klosterkirken til gudstjenester.

70 mediefolk fra hele Nord på besøg i Vatikanet

Reportage: Willem Wuyts Billeder: Knud Helsted Kluge

Det kom måske som en overraskelse for mange danske TV-seere, radiolyttere og avislæsere i dagene mellem 16. og 21. april at se og høre mediernes kendte journalister direkte fra Rom. Det skyldtes, at de kendte navne befandt sig i den store gruppe på 70 TV-, radio- og pressefolk, der havde reageret positivt på »katolsk orientering«s indbydelse til i fire dage at være Vatikanets gæster. Pro-

gramlægningen blev til i samarbejde med *Marjorie Weeke*, Vatikanets presse-tjeneste, *Lars Rooth S.J.*, Vatikanets Radio og den svenske ambassadør ved Pavestolen *Lars Bergquist*.

Indbydelsen gjaldt i første omgang de danske medier, men voksede hurtigt til nordiske dimensioner med det gode resultat, at holdet bestod af 27 danskere, 10 finner, 5 islændinge, 10 nordmænd og 15 svenskere.

Ærkebiskop John Foley og Marjorie Weeke

Rockmusik på Peterspladsen

Pressegruppen ankom til Rom lørdag aften den 15. april. Søndagen var uden officielt program, men mange journalister var alligevel troppet op på Pe-

terterpladsen, hvor de allerede havde hørt paven tale til tusinder af italienske børn, der afsluttede de katolske skolars marathontløb med dans til rock på Peterspladsen.

Klokken 12, efter højmesse, overværede vi paven kort tale om præste- og ordenskald, som sluttede med angelusbønnen. Om eftermiddagen viste pastor *Willem Wuyts* rundt i selve Peterskirken.

terspladsen, hvor de allerede kl. 10 så og hørte paven tale til tusinder af italienske børn, der afsluttede de katolske skolars marathontløb med dans til rock på Peterspladsen.

Klokken 12, efter højmesse, overværede vi paven kort tale om præste- og ordenskald, som sluttede med angelusbønnen. Om eftermiddagen viste pastor *Willem Wuyts* rundt i selve Peterskirken.

Kommunikation

Mandag morgen gik det løs. Kl. 9.30 slog schweizergarderen pænt hælene sammen for den store skare, udstyret med kameraer og båndoptagere i alle størrelser.

Økumene

Fra mødet med ærkebiskop Foley inden for murene gik det i trav til kardinal *Jan Willebrands'* sekretariat for de kristnes enhed, kun to husblokke fra Peterspladsen, (men to husblokke kan blive til en god spadseretur i Rom).

Kardinal Willebrands holdt ikke noget oplæg, men erklærede sig omgående villig til at besvare spørgsmål. Og her viste spørgelysten sig da også meget større og spørgsmålene mere pågående end under informationsrunden med John Foley, som muligvis alligevel havde givet en del journalister en følelse af, at deres spørgsmål bl.a. om kirkenes bankvirksomhed fik undvigende svar.

Kardinal Willebrands gjorde ligefrem indtryk med sin klare fremstilling af den økumeniske problematik: Ingen af os kan i dag gå tilbage til 1500-tallet. Kirkerne må finde hinanden igen i en ny enhed, som ikke består deri, at »vende tilbage« til noget, men at »gå frem« til en ny enhed, hvori ingen føler sig opslugt af andre. Kardinalens fine forklaring af,

at splittelsen fra 1530 går dybt, men ikke ned til rødderne, så kirkerne på trods af splittelsen stadig får saft fra de samme rødder, vakte stor opmærksomhed og glæde hos de journalister, der har det religiøse stofområde som speciale.

Det var undgåeligt, at kardinalen fik et par spørgsmål om pavens reaktion på »mundkurven i Roskilde«. Han fastholdt tesen om, at der i indbydelsen aldrig havde været tale om en tale, så der var ikke noget, paven kunne være skuffet over, men den købte de fleste journalister ikke uden høflige smil. Man har allerede kunnet læse deres kommentar i dagspressen.

Alle eftermiddage var uden program, så mediefolkene kunne nå at arbejde og sende deres bidrag hjem.

ærkebiskop om hvad som helst inden for den katolske kirke, var nu ved at indse eller lære, at Vatikanets top består af departementer, der helst ikke udtaler sig om hinandens linje, samtidig med, at de giver meget diplomatiske svar på spørgsmål om deres eget kompetenceområde.

Edward Cassidy besvarede spørgsmål om kirkens holdning til prævention, bankskandalen under Marcinkus, Vatikanbankens nye struktur (Marcinkus vil gå af, når hans efterfølger udnævnes!) befrielsesteologien (kun dens overdrivelser og afvigelser afvises, ikke dens grundlæggende, at hele mennesket skal befries) og den voksende kritik mod Roms nybesættelse af bispesæder og lærestole ved kirkelige undervisningsinstitutioner.

Ærkebiskop Edward Cassidy

Vatikanets Radio

Tirsdag kl. 10 så vi en film om Vatikanets Radio med klip fra Marconis og pave Pius XI's første tale i den første mikrofon, som i øvrigt er udstillet i møderummet på Piazza Pia, hvor en stor vægmontage viser alle de næste paver i færd med et radiobudskab.

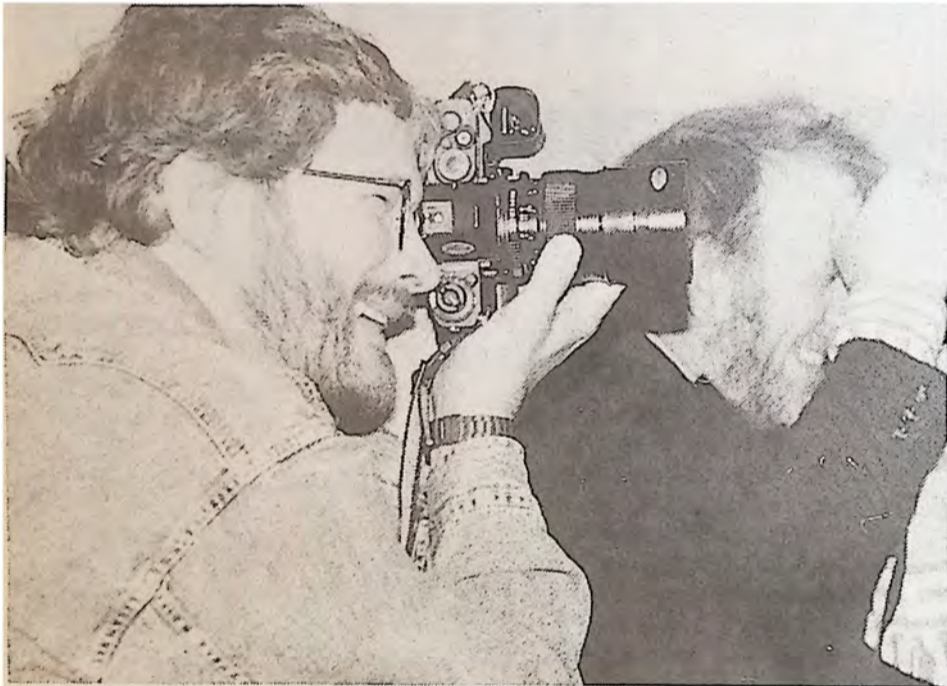
I samme rum fik vi så besøg af ærkebiskop *Edward I. Cassidy*, australieren, som er Vatikanets »tredje mand«, statssekretær Casarolis højre hånd.

Vatikanets udenrigspolitik

De journalister, der måske var kommet fra Norden med en forestilling om, at man kan spørge hvilken som helst kardinal eller

Til alle disse spørgsmål gav Cassidy, som man kunne forvente, de svar, kardinal *Ratzinger* giver og som vore læsere derfor kender. Spørge-intensiteten var alligevel stor, sikkert også fordi australieren havde ordet i sin magt og ikke svarede uden humor.

Undertegnede havde gerne stillet ham spørgsmålet, hvornår teologer, der har fået mundkurv på eller er blevet fyret, bliver rehabiliteret, enten når disse har skiftet mening, eller når Rom har. Jeg havde en række navne klar, såsom Yves Congar og Henri de Lubac, der er blevet hentet ind i varmen igen, og en hel stribe, der venter ude i kulden på et

Svenske journalister i forreste skudlinje

Kardinal Jan Willebrands fra Enhedssekretariatet

Statssekretær kardinal Agostino Casaroli i samtale med Paul Martin, Helsingør Dagblad, Per Bucholdt Andreasen, Danmarks Radio, Jørgen Engmark, Kristeligt Dagblad, Bjørn Bredal, Weekendavisen og Anna Bjarnadottir fra det islandske Morgunblaðid

nyt forår i kirken, men svenske og norske pressefolk pressede på med deres spørgsmål om kirkens magtdemonstration under paverejserne.

Også Edward Cassidy fik høfligt applaus, men det lød ikke nær så velment som det bifald, kardinal Willebrands havde fået dagen før.

Statssekretæren

Vi havde hele tiden vidst, at statssekretær *Agostino Casaroli* ikke kunne interviewes, men imod al forventning blev hele mediegruppen indbudt i hans audiensrum oppe i selve paladset ved Damasusgården, hvor også paven bor. Kardinal Casaroli besvarede nogle få spørgsmål, men gik hovedsageligt rundt for at trykke hænder og smile bredt. Dette korte besøg tolkedes af flere af de tilstedeværende journalister som et tegn på, hvilken betydning Vatikanet tilkendte dette lidt overrumplende mediebesøg fra Norden.

Hvad har vi mistet?

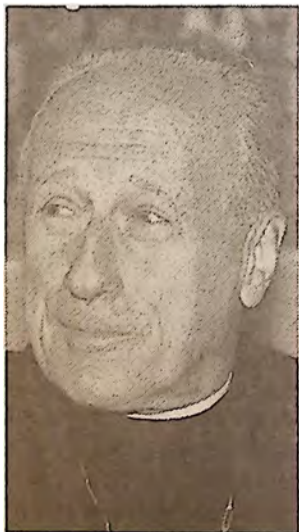
Tirsdag aften var alle indbudt hos den svenske ambassadør ved Pavestolen, *Lars Bergquist*, som efter traktementet gav information om en ambassadørs opgaver ved Pavestolen. Det gav anledning til nogle gode og mindre gode spørgsmål om Sveriges »anerkendelse af den katolske kirkes magtstruktur«. Ambassadør Berg-

quist påpegede meget kraftigt, at hans opgave ikke var at sige Vatikanet sin mening, men at oplyse den svenske regering om, hvad Vatikanet mener om vigtige internationale spørgsmål.

På en journalists spørgsmål om, hvad Sverige havde mistet ved at bryde med Rom i 1500-tallet, fyrede ambassadøren en hel tabsliste af, begyndende med lukningen af universitetet i Uppsala, afskaffelsen af hele den sociale sektor, fordi alle klostre blev ophævet, og endende med Sveriges isolation fra Europa i 450 år.

Dronning Christina

Onsdag den 19. april var det 300 år siden, den svenske dronning Christina døde i Rom. Hun er i øvrigt den eneste kvinde, der ligger begravet i Peterskirken. Kardinal Willebrands

Kard. Roger Etchegaray

celebrerede en messe kl. 9, hvori også Birgitta-søstrene fra Piazza Farnese deltog og personalet fra den svenske ambassade samt de fleste mediefolk. Efter messen nedlagde ambassadør Bergquist en stor krans på dronningens sarkofag.

Paveaudiens med forhindringer

Vi havde særpladser til paveaudiensen på Peterspladsen. I sin tale på engelsk (se forside) nævnte paven udtrykkeligt de nordiske journalisters tilstedeværelse og hans egne forventninger om en frugtbar dialog under hans kommende rejse i begyndelsen af juni. Efter audiensen var det meningen, at paven skulle hilse på de nordiske mediefolk, men på grund af trængslen slap ikke alle journalister ud af båsen. De fleste nåede dog en kort ordveksling med paven.

Retfærdighed og Fred

Torsdag, besøgets sidste dag, blev vi kørt til Trastevere, hvor vi mødtes med kardinal *Roger Etchegaray* i det store San Callisto-kompleks, hvor mange kardinaler har deres kontorer.

Kardinalen fortalte om sine erfaringer med racismen i Marseille, hvor han har været ærkebiskop indtil han blev formand for det pavelige Råd for Retfærdighed og Fred. Han informerede om rådets

indsats over for regeringer, kom specielt ind på de sidste to vigtige erklæringer om det internationale gældsproblem og racismen, som lå til vor disposition på engelsk.

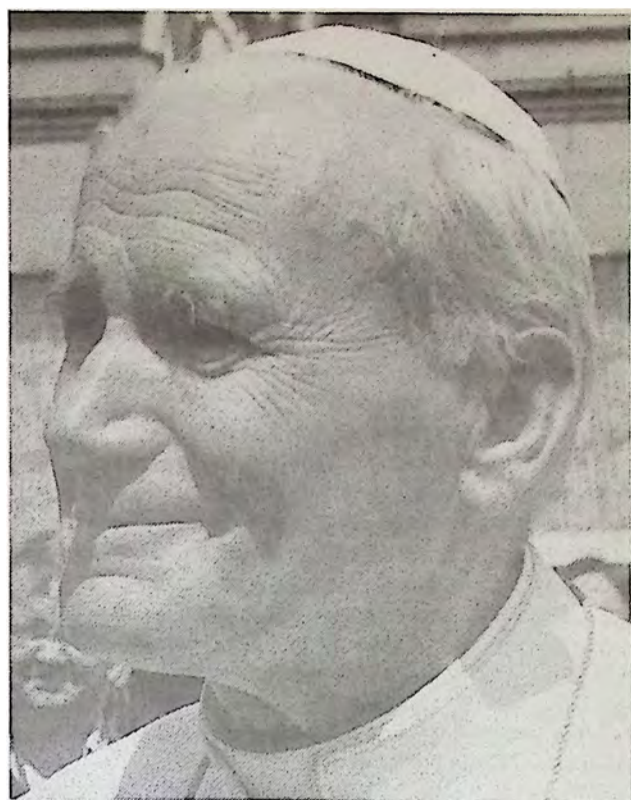
Også her blev spørgsmålet om befrielsesteologien bragt på tale igen.

Det videnskabelige Akademi

Et meget kort besøg i Pius IV's yndige lille palæ fra 1400-tallet midt i Vatikanets skrånende have gav os en smule information om det pavelige videnskabelige akademis virksomhed og dets ikke-katolske medlemmers plads i det. Danskerne fik her lejlighed til at se den mindetavle om Niels Steensens samliggåring, vi har omtalt her i bladet i nr. 2 i år.

Renvasket Sixtina

I trav gik det gennem folkemyldret til Det sixtinske kapel, hvor nu næsten hele loftet lyser én rent imøde efter den radikale kemiske rensning for 500 års kærtes og vandskader.

Drengbyen

Mange journalister havde taget imod indbydelsen til at besøge drengbyen uden for Rom. Initiativtageren lige efter Anden Verdenskrig, msgr. *Patrick Carroll Abbing* viste os rundt. Drengene vælger

selv deres borgmester og dommer, og passer det hele selv. Vi spiste aftensmad sammen med dem og forlod dagen efter Rom i øsende regnvej, trætte i benene og mætte af indtryk.

Foran Det pavelige videnskabelige Akademi i Vatikanets smukke have

Pressefotografer kan virke påtrængende, men deres arbejde er nødvendigt og krævende. Takket være dem kender vi de folk, nyhederne taler om

Redaktionen bringer under denne rubrik en række korte populære artikler om paven og om den katolske kirke i dag. Hensigten er at hjælpe katolikker med lidt baggrundsstof, som bl.a. kan være nyttigt i hverdagens samtaler med ikke-katolikker i anledning af pavens besøg i Danmark.

Pavedømmet

Romersk-katolsk teologi og kanonisk lov tillægger paven forskellige titler: Peters efterfølger, kirkens overhoved, Kristi stedfortræder, biskop af Rom, Vestens patriark og Vatikan-statens regent.

Ordet »pave« kommer fra det latinske »papa«, der stammer fra det græske »pappas«, der er det klassiske ord for far. Den folkelige titel »Hellige Fader« udtrykker den samme gamle betydning om åndeligt faderskab.

Biskoppen af Roms krav på at være apostlen Peters efterfølger er gammelt og går helt tilbage til midten af det 3. århundre-

de. Det blev autoritativt formuleret på Det første Vatikankoncil (1869-70), hvor man definerede pavens forrang og ufejlbarhed.

Peters forrang

Det ny Testamente beretter, at Jesus, blandt dem der fulgte ham, udvalgte 12, som på forskellig vis skulle tage del i hans mission. Efter hans død og opstandelse blev disse 12 sammen med andre kendt som apostle. Man anerkendte deres særlige autoritet i spørgsmål om disciplin og prædiken. Blandt dem havde Peter en særlig

forrang. I tiden derefter lagde den romerske kirke særlig vægt på bestemte tekster som udtryk for denne overbevisning (Mt. 16,18; Lk. 22,32 og Joh. 21,15 ff). Da Peter sammen med Paulus prædikede og døde i Rom, fandt man, at efterfølgere i Peters rolle måtte være biskopperne af denne by.

Splittelse i kirken

Den vestlige kristendoms historie viser det pavelige embedes voksende betydning. Denne udvikling mødte dog også modstand, hvor man lagde vægten på biskopperne, de

øumeniske konciler og de nationale kirker. Spændingerne mellem disse forskellige opfattelser var en af årsagerne til splittelsen i kristendommen mellem øst og vest og til den protestantiske reformation.

Mellem 1850 og 1950 blev den katolske kirke i højere grad end tidligere centreret om pavedømmet. Kirkestrukturen blev tolket i monarkisk retning. Den romerske opfattelse i liturgi og teologi blev norm næsten overalt i verden. Det andet Vatikankoncil blev imidlertid et vendepunkt i denne henseende.

Ændring i pavedømmets praksis

Det andet Vatikankoncil (1962-65) og den åbenhed og vitalitet, i hvilken det blev gennemført, markerer en genopdagelse af biskoppernes rolle ved fastlæggelse af den universelle kirkepolitik. Dette kom til udtryk i drøftelserne af koncilstemaet om »kollegialitet«. At blive biskop medfører foruden det lokale ansvar også at blive medlem af et verdensomfattende kollegium, der sammen med pa-

ven deler ansvaret for hele kirken.

Det andet Vatikankoncil benægtede ikke den forrang, som Det første Vatikankoncil havde tillagt paven. Det søgte at afbalancere denne forrang ved at lægge vægt på biskopperne og de nationale kirker. Herved opstod en ændring i pavedømmets praksis. Efter konciliet er f.eks. synoder eller møder med repræsentative biskopper fra hele verden blevet et regelmæssigt træk i kirkens liv. Selv om beslutninger på disse møder ikke er juridisk bindende for paven, så er møderne vigtige anledninger til drøftelser og konsultationer mellem de mange nationale kirker, og de skærper Vatikanets opmærksomhed mod de forhold og problemer, den moderne kirke møder.

Har lettet den økumeniske dialog

Fremhævelsen af den nationale kirke og det konciliære og biskoppelige princip har lettet den økumeniske dialog. Ligesom den romersk-katolske kirke genopdager disse sider af sin arv, har anglikanere og lutheranere været villi-

ge til at overveje en instans eller et embede, der kunne blive centreret i en genforenet kristen kirke. Selv om alt dette endnu kun foregår på diskussions-niveau, så ser mange ikke-romersk-katolske kristne allerede i paven en generel talsmand især for emner som fred, menneskerettigheder og økonomiske uligheder.

Pavedømmet er en historisk institution, som i sin konkrete form stadig undergår forandringer. I århundreder udøvede paven f.eks. politisk autoritet over de såkaldte pave-stater. De blev tabt i 1870, men alligevel nåede man først i 1929 til en aftale med Italien om den lille, men uafhængige Vatikanstat.

Nutidens lette rejsemuligheder og de moderne mediers verdensomfattende rækkevidde har ændret den pavelige virksomhed. Paven er blevet en langt mere synlig præst og prædikant end nogensinde før.

Trods biskoppernes og de lokale kirkers stigende betydning forbliver paven ifølge skriften og fortidens bindende afgørelser den øverste autoritet i den romersk-katolske kirke.

Fra Vatikanets pastoralinstruktion »Communio et Progressio« (Fællesskab og Fremskridt)

Hvad de kirkelige retningslinier skriver om

Radio og fjernsyn

148. Radioens tekniske muligheder

Radio og fjernsyn har givet det menneskelige samfund nye muligheder for kommunikation og har forandret dets levevis. Udsendelser når nu hver dag ud til hele verden. På et eneste øjeblik overskrider de alle hidtidige politiske og kulturelle grænser. Deres meddelelser når ind i ethvert hjem.

Radiostationernes medarbejdere fængsler på samme tidspunkt utallige menneskers sind og ånd. De hidtidige tekniske fremskridt, især ved udsendelser via satellitter og muligheden for oplagring og genudsendelse, når det er belejligt, har befriet disse midler fra tidens og rummets grænser.

Det må forventes, at deres betydning og indflydelse vil vokse yderligere i fremtiden. Radio og fjernsyn tilbyder en rigdom af udsendelser til underholdning, kulturel dannelse og

information om, hvad der sker i hele verden. Særlig fjernsynet kan vise begivenheder og kendsgerninger, sådan at seerne selv synes at være til stede, hvor det sker. I radio og fjernsyn udvikles der nye kunstneriske udtryksformer, der kan bevæge mennesker i deres inderste.

149. Religionens plads i det normale program

Mennekselivets religiøse dimension bør indtage en berettiget plads også inden for mediernes normale program.

150. Kirkens tilstedeværelse uden grænser

Religiøse udsendelser, der udnytter alle radioens og fjernsynets muligheder, skaber nye forbindelser mellem de troende og beriger deres religiøse liv.

De kan også gøre meget for deres trosudvikling og hjælpe dem til aktivt at udfylde deres rolle i kirken

og verden. Sådanne udsendelser betyder særlig meget for dem, der på grund af sygdom eller alder ikke mere kan deltage personligt i kirkens liv. De skaber også forbindelse til den store gruppe af mennesker, der ganske vist står fjernt fra kirken eller er adskilt fra den, men ubevidst søger efter åndelig næring. Endelig bringer de evangeliet helt ud til de egne, hvor Kristi kirke endnu ikke har udfoldet sin virksomhed. Derfor må kirken forstærke sine anstrengelser for at forbedre sådanne udsendelser og udforme dem med stadig større appel.

151. Udsendelse af eukaristien og andre gudstjenester

Til det religiøse program hører bestemt også udsendelse af messen og andre gudstjenester. Sådanne udsendelser må i liturgisk og teknisk henseende forberedes meget omhygge-

ligt. Herunder må der tages hensyn til publikums forskellige sammensætning og andre landes religiøse følelser og vaner, hvis de er med i udsendelsen. Sådanne udsendelsers hyppighed og varighed må afstemmes efter publikums ønsker.

152. Forkyndelsens tilpasning til mediet

Prædikener og taler må rette sig efter det benyttede mediums egenart. De, der får overdraget varetagelsen af denne opgave, må udvælges med stor omhu og på forhånd have fået en grundig og alsidig uddannelse i dette.

153. Religiøse udsendelsers bidrag til dialogen

Religiøse udsendelser som beretninger, kommentarer, nyheder og diskussioner i radio og fjernsyn er værdifulde for uddannelse og dialog. Hvad der ovenfor er sagt om den katolske presse, gælder på lignende måde også her. De

almindelige principper for en uforfalsket og fair fremstilling af forskellige meninger må især overholdes, hvis medierne i et bestemt område faktisk har monopolkarakter.

154. Medarbejdernes ansvar som kirkens repræsentanter

Medarbejderne ved religiøse udsendelser, hvad enten de er gejstlige eller lægfolk, betragtes i offentligheden som kirkens repræsentanter og talerør. Denne kendsgerning må de være sig fuldt bevidst og under alle omstændigheder søge at undgå at skabe farlig forvirring. Når de udtrykker deres opfattelse, i måden hvorpå de fremfører deres indlæg, og i hele deres optræden, må de være klar over deres store ansvar. Så vidt det er muligt, må de rådføre sig med kompetente kirkelige myndigheder.

155. Modtagernes vurdering

Lyttere og seere kan bi-

drage til forbedringen af de religiøse udsendelser, hvis de klart giver udtryk for deres vurdering.

156. Samarbejde mellem kirkens repræsentanter og fagfolk

For at sikre kirkens aktive tilstedeværelse i almindelige og i særlige religiøse programmer må der skabes et tillidsfuldt samarbejde mellem kirkens repræsentanter og de ansvarlige fagfolk i produktions-selskaberne eller på radio-stationerne.

157. Hjælp til »Den tavse kirke« gennem radioudsendelser

I de lande, hvor kirken er forhindret i at benytte de sociale kommunikationsmidler, er religiøse radioudsendelser den eneste måde for de kristne til at få noget at vide om livet i verdenskirken og til at høre Guds ord. Kristen solidaritet pålægger i denne situation biskopper og troende i andre lande den alvorlige forpligtelse at hjælpe deres brødre og søstre i Kristus gennem radio- og fjernsynsudsendelser, hvis indhold må tilpasses de pågældende landes særlige behov.

Radio Steno

Sender i Københavns-området hver mandag kl. 20-21 på 107,9 MHz.

De mange grunde for ikke at have tid til bøn

Det sidste afsnit af i alt 4 uddrag af den engelske forfatter Delia Smiths bog om bønnens og kærlighedens natur, »A Journey into God« (rejsen til Gud).

Fra Catholic Herald

»Der står skrevet hos profeterne: Og de skal alle være oplært af Gud«. Enhver, der har hørt og lært af Faderen, kommer til mig«. (Johs. 6,45).

Lad os kort vende tilbage til det tidligere samvær mellem barnet og hendes far, (for denne gang er barnet en pige!), og lad os se, hvad der kan ske. Hun lytter til ham, spørger ham om noget, lærer noget. Hun kan lære noget bare ved at iagttage ham, vokse umærkeligt i lighed med ham. På den anden side kan hun også være optaget af alt det, der er sket i skolen, og gerne ville fortælle ham om det. En gang imellem taler de slet ikke sammen, han løser kryds- og tværs, hun leger med sin dukke. Af og til kan der ligefrem være skænderi, når hun ønsker noget tosset, og han ikke vil give hende det.

Bruge tiden sammen

Hvordan det nu end er, så er det vigtigste, at de er sammen, at de bruger tiden sammen. For barnet er det en tid, der udvikler, og hvor hun kan lære sin far at kende, hans holdninger og meninger. Hans indsigt bliver hendes indsigt, og kærlighedens bånd vokser sig stærkere.

For den, der lige er begyndt at bede – at tilbringe tid sammen med Faderen, – kommer indsigten gennem skriften, der underbygger al bøn. Jeg vil personligt være mere præcis og sige, at de vigtigste dele af skriften er salmernes bog og evangelierne. Salmernes bog er den største bønnebog af

alle, fordi de rummer hele den menneskelige erfaring og meget stærkt kan udtrykke, hvad et menneske føler – længsel eller vrede, fortvivelse eller glæde. Men evangelierne er endnu vigtigere, for i Jesu liv finder vi alt det, Gud vil lære os. Det er netop meningen med, at »den, der hører mig, hører Faderen«.

Evangelierne taler direkte til os

Der er skrevet utallige bøger, produceret utallige bånd og holdt utallige prædikener om bøn, og selv om de kan være nyttige vejledninger, så kan de aldrig erstatte den belæring, Gud åbenbarer for os gennem evangelierne. De mister aldrig deres betydning, de taler på en helt direkte og personlig måde til hvert enkelt menneske og til enhver tid.

»Herre! Vis os Faderen«, siger Filip, »og det er os nok«. – »Den, der har set mig, har set Faderen«, lyder svaret. »Jeg er i Faderen, og Faderen er i mig«. (Johs. 14). Det er ved at overveje evangelierne, at vi lærer at gøre op med vort »kød« for at forstå, hvem Han er, og hvad Han mener. En sådan overvejelse af evangelierne er ikke til at komme udenom.

Vi må gennemtrænges af deres budskab, vi må høre alt, hvad Jesus sagde, og alt, hvad han gjorde, så vi – måske ubevidst – begynder at høre Faderens belæring og kan vokse i lighed med Gud selv.

»Den, som er af Gud, hører Guds ord; derfor hø-

Delia Smith

rer I det ikke, fordi I ikke er af Gud«. (Johs. 8,47).

»Jeg forstår ikke min egen handlemåde; jeg gør jo ikke det, jeg vil, men det jeg hader, det gør jeg... Thi jeg ved, at i mig, det vil sige: i mit kød bor der intet godt; thi viljen har jeg vel, men at udføre det gode formår jeg ikke«. (Rom. 7, 16,18).

Et ægte ønske om et forhold til Gud

At nå til det, vi virkelig ønsker, hæmmes af vor egen komplicerede personlighed, vort »kød«, som kan lægge et røgslør, så vi kommer væk fra vort sande mål. Jeg tror, at vores eneste mulighed for at trænge gennem alt det komplicerede er et ægte ønske om et forhold til Gud. De psykologiske omveje på vor bøn-rejse til Gud må vi se lige i øjnene. En af dem – og bestemt ikke den mindste – er den uundgåelige række af grunde til, at vi ikke har tid til at bede lige nu. Lad os sætte sagen i det rette perspektiv: Hvis jeg har lyst til at se en bestemt serie i tv, så kan jeg være ret sikker på ikke at have nogen grund til ikke at se den. Det er faktisk utrolig let at tænde for fjernsynet og se på. Sådan er det med alle andre gøremål, der garanterer en vis portion tilfredsstillelse.

Når det drejer sig om bøn, (eller rettere sagt om at reservere tid til bøn), så er det forbavsende, så mange presserende ting, der absolut kræver min opmærksomhed nu. Alle, der arbejder med at skri-

ve, journalister og andre ved, hvad jeg mener. Ingen tager fat, før det er absolut sidste frist, og indtil det øjeblik er der næsten alt muligt, der absolut må gøres, – gulve, der skal vaskes, telefonsamtaler, der skal ordnes, hunde, der skal luftes osv.

Problemet med bøn er, at der her ikke er indbygget nogen absolut sidste frist, som tvinger os til selvdisciplin. Derfor må vi mentalt forberede os selv til at forholde os logisk til den række pligter, der pludselig »dukker op«. Hvis du ligesom jeg ikke husker så godt, så skriv pligterne ned, gå listen omhyggeligt igennem og spørg dig selv, hvilke af dem, der virkelig ikke kan

vente en halv time. Svaret vil blive, at de allesammen kan vente. Sådan en gennemgang vil hjælpe dig til en lille psykologisk sejr over dig selv.

Men pas på!

Men pas på! Jeg kender det at være på vej til at bruge en times tid til bøn og så opdage en plante, der trues af pludselig død, hvis den ikke får vand i løbet af de næste sekunder! Men hvor er nu vandkanden? Den er ikke på sin sædvanlige plads. Jeg finder den først efter at have ledt i 10 minutter, og så fylder jeg den med vand, og alt det vand, der er tilbage, må jo så fordeles blandt de andre døende

planter. Så ringer telefonen... og bønstiden er udløbet. Det var selvfølgelig ikke min skyld....

Selvdisciplin kræver fasthed, som kun kan styrkes af vort dybeste ønske efter Gud. Før eller senere vil vanen være indarbejdet, så vi kan få hjælp af vores mentale »advarsels-signaler« over for alle de ubetydelige ting og pligter og holde vores bevidsthed koncentreret om den kostbare tid, vi har sat af til bøn.

»Dersom Herren ikke bygger huset, er bygmestrenes møje forgæves... Det er forgæves, I står årle op og går sent til ro, ædende slidets brød; alt sligt vil han give sin ven i søvne«. (Salme 127).

Guldmedalje til to unge danske katolikker

Marie Assing og Henrik Dam Thomsen vandt i Berlingske Tidendes musikkonkurrence - giver koncert i Tivoli 18. maj

Ved Berlingske Tidendes Musikkonkurrence den 16. april i Musikonservatoriet i København vandt Marie Assing og Henrik Dam Thomsen begge guldmedalje.

I alt 6 unge musikere blandt 108 deltagere i konkurrencen vandt guld.

Marie Assing, der stammer fra den katolske menighed i Sønderborg, spiller klaver, og Henrik Dam Thomsen, der kommer fra

menigheden i Ordrup, spiller cello.

Den 18. maj bliver der lejlighed til at opleve de unge konkurrencevindere i Tivolis Koncertsal kl.

19.30, hvor Marie Assing vil spille Mendelsohn, og Henrik Dam Thomsen vil spille Dvorak.

Andreas Rude

Pensionist-uge på Magleås 13.-19. august 1989.

Endnu engang tilbyder vi 1 uges ophold i katolske omgivelser for dem, der ikke rejser så langt mere. Pris 1450 kr. for enkeltværelse og 1250 kr. for dobbeltværelse.

Vi håber på en uges dejligt samvær omkring messen og et let program.

Skuespilleren Birthe Backhausen vil bl.a. fortælle om sin barndom ved balletten, sit ægteskab med Helge Rungwald og om livet som skuespiller. Skoleleder Annie Rastrup fortæller og viser billeder fra rejser til Assisi. Der vil være mulighed for at se video dels fra Niels Stensens saligkåring i Rom og dels Pavens besøg i Danmark. Pensioneret faginspektør i biologi Povl Egede Andersen vil på en naturvandring fortælle: »Stort om det små – træerne fortæller«. I løbet af ugen vil forskellige præster læse messe for os, og overbibliotekar Ellen Marie Lebahn og cand.mag. Niels Engelbrecht vil have ting på programmet.

Til vores hyggelige sangaften vil bl.a. Filip Lange synge for os, og vi vil synge og hygge sammen. Som sidste år vil Magleås' sekretær Elin Udum en af dagene tage os med på en dejlig udflugt med bus.

Magleås har en del trapper og det forudsættes, at man er selvhjulpent.

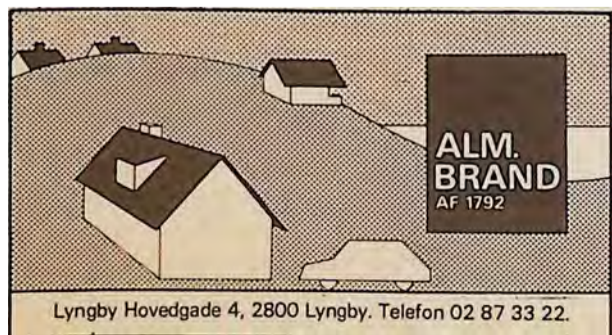
Tilmelding sker til Magleås på tlf. 02 81 07 15, men er først gældende, når depositum på 300 kr. er indbetalt med check eller på Giro til:

»Pensionist-uge«
Magleås
Hæsterkøvej 6
3460 Birkerød
Giro 4 28 44 29

Yderligere oplysninger fås ved henvendelse til: Jan Lange, Bakkevænget 21, 2820 Gentofte, tlf. 01 65 88 75.

Alle deltagere vil i løbet af sommeren modtage endeligt program og deltagerliste.

Med venlig hilsen
Jan Lange
kursuskonsulent

Tillykke kære Ingemann!

En katolsk hilsen til 200-års fødselsdagen

af Jørgen Nybo Rasmussen

Blandt de danske salmedigtere, der ikke var katolikker, men som vi med stor glæde bruger til vore gudstjenester, i vore skoler og til vore møder, er kun Grundtvig bedre repræsenteret end B.S. Ingemann. Vi har derfor de allerbedste grunde til - sammen med kristne fra alle andre danske kirkesamfund - at lykønske hjerteligt med Ingemanns 200-års fødselsdag, der fejres den 28. maj i år.

Også os har han i høj grad beriget med sin enkle og rene religiøse digtning. I vor »Lovsang« findes ikke mindre end 19 af hans værker, og de hører til dem, der benyttes mest. Først og fremmest er der hans uddødelige morgen- og aftensange som bl.a. »I Østen stiger solen op«, »Lysets engel går med glans«, »Nu titte til hinanden«, »Fred hviler over land og by« og »Dagen går med raske fjed«. Men hertil kommer julesalmer som »Glade Jul« og »Julen har bragt velsignet bud«, pilgrimssalmen »Dejlig er jorden« og salmer om den kristne livsholdning som »Til Himlene rækker din miskundhed, Gud«, »Den store mester kommer« og søndagshymnen »Nu ringer alle klokker mod sky«. Vi behøver blot at høre disse velkendte og kære titler for at fornemme det væld af kristen livsglæde, der er Ingemanns særpræg.

Ser naturen som Guds skaberværk

Nogle mener, at Ingemanns livsbekræftelse blot er at regne for et stykke romantisk idyl, og at den savner egentlig kristen kvalitet. Men dette er uretfærdigt. Hovedmotivet i hans morgensange, der naturligvis er beregnet for børn og derfor såre enkle, er ikke naturidyl. Ingemann ser hele naturen som Guds skaberværk, ikke blot i en fjern begyndelse, men således, at Guds visdom og kærlighed viser sig daglig i alle skabninger; de største som de mindste er omfattet af hans omsorg. Det er tonen fra en Frans af Assisis solsang, der klinger igen på det skønneste dansk i Ingemanns naturbilleder.

Hans kristendom bygger på påskeglæden og er ikke udtryk for nogen naiv optimisme. Glæden forudsætter kampen mod og sejren over det onde, som Kristus vandt ved korset og i opstandelsen; kun i

kraft af Ham kan og bør vi glæde os. Ingemann selv nåede først efter ungdom i kamp for at finde meningen med tilværelsen og efter årelange drømmerier og depressioner frem til den modne kristendom, som han med sine digte kunne videregive til os andre.

Middelalderromanerne

På tilsvarende måde må hans andet hovedværk i dansk åndliv, hans historiske middelalderromaner, forstås. På grund af deres gammeldags sprog og deres romantiske form for dramatik læses disse værker næppe meget mere. Men i flere generationer var »Valdemar Sejr«, »Erik Menveds barndom«, »Kong Erik og de fredløse« og »Prins Otto af Danmark« næsten normgivende for det danske folks opfattelse af middelalderen. Dette er det afgørende for at vurdere dem, ikke om de i en og anden enkelthed ikke passer med den historiske videnskabs resultater. (I parentes må det dog bemærkes, at Ingemann var betydelig mere omhyggelig med at digte i overensstemmelse med sin tids historiske viden end mange af vor tids forfattere af historiske romaner). Afgørende er, at Ingemanns almene historiesyn har langt mere bud til os, end de fleste forestiller sig. Han skrev middelalderromanerne som en bevidst stillingtagen til sin egen tids pinagtige historie og problematik.

Omvæltninger i Europa

Ingemann blev født et par måneder før udbruddet af Den store Franske Revolution. I hele sin ungdom - de første 25 år, han levede - gennemrystede Europa af hidtil uhørte omvæltninger: revolutionen, forfølgelser af kirken, Napoleonstidens krige, som også Danmark

1807-14 var revet med i. Sammen med Grundtvig stillede Ingemann i de følgende år spørgsmålet: hvorledes kan det danske folk efter denne omvæltning igen finde fodfæste og sand fornyelse? Ingemann udtrykte sit svar gennem middelalderromanerne: folkets sande velfærd beror på, at der er et godt forhold mellem samfund og kristendom, mellem konge og kirke. Hvis dette gode forhold ødelægges ved synd og fjendskab, vil følgen blive splid og ulykker. I romanerne viste Ingemann, hvorledes den harmoniske men ikke problemfrie - Valdemarstid afløses af det følgende århundredes kirkekampe og borgerkrige med destruktive følger for hele folket. Dermed ville Ingemann løfte et historiens spejl op til betragtning for sin egen samtid: advare mod farerne og vise vejen til folkets genfødsel i en fornyet kristen tro.

Nyt syn på Middelalderen

Men hermed skabte Ingemann også et syn på Middelalderen, der var i bevidst modsætning til den gængse historieskrivnings påstande om den »mørke middelalder«. For det var jo den katolske periode af vor historie, han skildrede, og hvis værdier han priste. Uanset han altid klart bekendte sig som protestant, viste han dog en forbavsende indlevelsesevne og sympati for væsentlige træk af katolsk kristendom. Den indflydelse, hans romaner fik i sidste del af 1800-tallet, hørte til forudsætningerne for, at da den katolske kirke efter religionsfriheden 1849 igen kunne virke frit i Danmark, blev den i vide kredse mødt med stor sympati. Takket være Ingemanns romaner vidste man noget om den katolske livsholdning og desuden, at denne livsopfattelse engang havde været hele det danske folks.

Ordet kendtes ikke dengang, men faktisk var Ingemann et eksempel på ægte, praktisk økumeni. Han fremhævede og digtede om de grundkristne værdier, der ikke skiller, men forener de kristne kir-

keretninger. Derfor kan vi alle synge ham endnu i dag. Desuden viste han, at det er disse kristne værdier, hvorpå vort folks hi-

storie bygger og som alene er i stand til at skænke det en god fremtid. I dag er dette så aktuelt som nogensinde.

I sin evighed vil Ingemann glæde sig også over vor, nutidens danske katolikkers, lykønsning til sin 200-års dag.

Stillinger tilbydes

Sct. Michaels Skole Kolding

Vi søger pr. 1. august 1989 en lærer til skolens ældste klasser med fagene: Dansk, engelsk, dramatik og orientering.

Skolen er en selvejende katolsk skole med 360 elever (BH-10. klasse), heraf ca. 10% katolikker.

Aflønning og pensionsforhold som i den offentlige skole.

Ansættelse finder sted efter overenskomst mellem Foreningen af katolske skoler og Frie Grundskolers Lærereforening.

Vi vil gerne have ansøgere, som foruden øvrige kvalifikationer er indstillet på sammen med lærerkollegiet at tegne skolens kristne linje, såvel i forhold til den katolske som den ikke-katolske del af skolens forældrekræds og elever.

Ansøgning med kopi af prøvebeviser og udtalelser stiles til skolens bestyrelse og sendes senest den 19. maj 1989 til skolens leder Harald Rasmussen, Sct. Michaels Skole, Kralundsgade 2-8, 6000 Kolding.

Annoncepriser i katolsk orientering

Rubrikannoncer:
1 spaltede kr. 3,50
Tekstsideannoncer:
Pr. spaltecentimeter kr. 4,50

Møder og arrangementer

A.C.

Academicum Catholicum indbyder til foredrag: »Folkeligheden, Grundtvig og katolikkerne«, v. Det økumeniske Fællesråds generalsekretær Peter Lodberg i læreværelset på Niels Steensens gymnasium, Jagtvej 183 B, torsdag den 11. maj kl. 20.15. Alle er velkomne.

Katolsk Radio og Fjernsynsforbund

afholder sit årlige repræsentantskabsmøde den 27. maj 1989, kl. 10.45 i Rådssalen i Radiohuset i København. Lokalklubber og sognerepræsentanter bedes snarest sende navne og adresser på de medlemmer, der skal repræsentere lokalklubberne til landsformanden John S. Lundorf, Skovbyvej 14, 2740 Skovlunde.

Program for Skandinavien

hver dag kl. 20.15 på 11.715, 9.755 og 6.185 Hz i 25, 31 og 49 meters kortbølgebånd samt på 1611 kHz = 186 meter mellembølge.
Dansk: 1. torsdag i måneden. Norsk: mandag. Finsk: søndag og fredag. Svensk: tirsdag, onsdag, torsdag og lørdag. »Brevkasse« 1. onsdag i måneden.
Radio Vaticana hører gerne fra lytterne. Skriv til: Radio Vaticana, Programma scandinavo, 1-00120 Citta del Vaticano.

Nye abonnenter

(ikke-katolikker) kan tegne et års-abonnement på »katolsk orientering« ved at indbetale kr. 200.- på giro 2 05 70 42 Katolsk Orientering, Vesterbrogade 28, 4. 1620 Kbh. V. På girokort skrives: Nyt abonnement.

ÅRETS LOPPEMARKED

21. maj 1989 fra kl. 11.00 til 15.00 på Nordvangsgård, Bistrup Byvej 4, Birkerød

MANGE BODER

med masser af spændende tilbud.

Der er også CAFETERIA

med smørbrød, kager, kaffe, the, vin og øl. Der er is og pølser.

ALT TIL RIMELIGE PRISER

Tag familien med, kom og oplev markedstømningen, se en masse sjove ting og

GØR ET GODT KØB!!!

DUK-kalender

KUK-vest-weekend den 8.-10. september 1989 i Silkeborg for alle interesserede. Pris kr. 80.- samt kr. 75.- for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 18/8 1989.

Skoleweekend den 15.-17. september 1989 på Ørnborgen for alle katolske elever i 6. klasse. En weekend med film, lege og spændende gudstjenester. Pris kr. 160.- samt kr. 110.- for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 25/8 1989.

Ledertræning den 29. september til 1. oktober 1989 på Ørnborgen for alle landets KUK-ledere samt interesserede KUK-medlemmer i alderen 17 år og opæfter. Pris kr. 160.- samt kr. 110.- for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 8/9 1989.

Troslærekursus den 16.-22. oktober 1989 på Ørnborgen for de 14-18 årige. Pris kr. 600.- samt kr. 110.- for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 25/9 1989.

Børnelejr den 16.-21. oktober 1989 på Bustrup for de 7-13 årige. Pris kr. 500.- samt 110.- for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 25/9 1989.

Musikweekend den 3.-5. november 1989 på Ørnborgen for musikinteresserede. Alder: 16 år og opæfter. Pris kr. 160.- samt 110.- for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 13/10 1989.

Medarbejderledertræning den 24.-26. november 1989 på Bissrup, Sjælland for repræsentanter, redaktioner og udvalg nedsat af DUK. Kurset er gratis for deltagere. Tilmelding senest den 3/11 1989.

Festival den 8.-10. december 1989 i Randers for KUKer i hele landet. Pris kr. 160.- samt 110.- for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 17/11 1989.

Åbent hus med julehygge tirsdag den 19. december 1989 kl. 14-17 på Sekretariatet.

Nytårslejr den 27. december 1989 til 1. januar 1990 på Ørnborgen for unge over 18 år samt familier med små børn. Pris kr. 450.- samt 110.- for fællesrejse (dog kr. 160.- for dem over 25 år). Tilmelding og betaling senest den 6/12 1989.

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig:

Arrangement: _____

Dato: _____

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr. og by: _____

Fødselsdato: _____

Telefon: _____

Katolik: Ja: _____ Nej: _____

Deltager i fællesrejse: ()

Ankommer selv: ()

Postgirokonto 9 08 32 94
Danmarks unge Katolikker
Sekretariatet
Bredgade 67, 2. th.
1260 København K.
Tlf. 33 14 77 07

Yderligere oplysninger kan fås på DUKs sekretariat, hvor kursusoversigt også kan rekvireres.

Maria-andagter

i Sankt Augustins Kirke, Jagtvej 183, København, søn- og helligdage den 4., 7., 14., 21. og 28. maj kl. 16.30.

August Ziggelaar S.J.

Kristi Legems- og blodsfest torsdag den 25. maj

Traditionen tro indbydes Storkøbenhavns katolikker til i fællesskab at fejre denne festdag i Sct. Therese Kirke, Bernstoffsvej 56, 2900 Hellerup.

(S-tog til Hellerup station, eller bus nr. 21 til Bernstoffsvej, nr. 24 til stoppestedet Tuborgvej, eller bus nr. 27 næsten til døren).

Kl. 19.30 koncelebreret bispemesse med efterfølgende procession i Rygaards park. Salmebog bedes medbragt. (Lovsang).

Velkommen i Sct. Therese Kirke
Menighedsrådet.

Det sker på Magleås:

Ma. d. 8.-to. d. 11.5.:
International Fysikerkonference.

On. d. 17.-lø. d. 20.5.:
Father Konkel Group.

Fr. d. 19.-sø. d. 21.5.:
Foreningen J.I.S.V.

Ellen Marie Lebahn.

Sø. d. 21.-fr. d. 26.5.:
Den journalistiske efteruddannelse.

Lø. d. 27.5.:
Orienteringsmøde
v/Peter Ryom.

Lø. d. 27.-ma. d. 29.5.:
Institut for Kirkehistorie.

On. d. 31.5.:
AF-Hillerød.

Dage i stilhed og bøn

med tidebøn og messe fra mandag den 5. juni aften til torsdag den 8. juni eftermiddag i det økumeniske retrætested Skovhuset syd for Mossøen (Sdr. Vissing).

Pris for kost og logi: kr. 400.-.

Tilmelding med indbetaling ved check eller postanvisning til

Gottfried Grünwald S.J.
Ryesgade 26, P.B. 219
8100 Århus C.

Retræte-weekend på Magleås

Tema: »Glæde«.

Paulus opfordrer os altid til at være glade. (1. Tis. 5,16).

Er det muligt?

Lad os sammen bruge en weekend til at se på glæden i vort liv som kristne.

Retræteleder: sr. Emma Martensen C.S.J.

Retræten begynder fredag den 8. september 1989 kl. 19.00 og slutter søndag den 10. september kl. 16.00.

Pris for retræten er kr. 475,00.

Det er muligt at søge om tilskud.

Tilmelding sker ved indbetaling af depositum kr. 200,00, eller hele beløbet på check eller ved giro 4 28 44 29 til Elin Udum, Magleås, Høsterkøbsvej 6, 3460 Birkerød. Evt. oplysninger på tlf. 02 81 07 15.

Årets Dalum retræte

for mænd afholdes på Dalum Kloster fra mandag d. 21. august kl. 17 til fredag d. 25. august efter højmesse og morgenmad. Under ledelse af sognepræst Josef Vølk C.S.S.R. emne: »om at komme i berøring med Kristus«.

Prisen for hele opholdet med eneværelse er kr. 600.- + kr. 75.- til tilmeldelsesgebyr. Du tilmelder dig ved at indbetale kr. 75.- på giro 9 27 08 33 eller check til Børge Blans, Sejsvej 7, 8600 Silkeborg. (86 82 28 92 eller 98 93 10 74). Der ydes tilskud til opholdet.

Retræteudvalget: Bo Nyland Rasmussen, København, Edv. Gothen, Køge - Stig König-Petersen, Odense, Jens Aage Ibsen, Sønderborg, Børge Blans, Silkeborg. (Udvalgsformand).

Bistand

Katolsk menighedspleje

Bredgade 69A, st. 1260 København K.

Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 01 15 23 03. Postgiro 6466397.

Diverse

Bolig søges

Bolig/bofællesskab søges i Århus - gerne Holme/Højbjerg området - af 28 årig pige fra omkr. 1. juli.

Henv. Ellsabeth Straarup
tlf. 06 15 03 62.

Festmesse i Stenosgade

Denne 9. april var noget helt overvældende, både i kirken og i salen, resten af dagen, og det fortsatte i ugens løb. Derfor »Hjertelig tak« til alle, som sammen med mig ville sige tak til Gud, og som ville glæde mig ved deres tilstedeværelse, lykønskninger og alskens gaver, især også til Kirkens missionsarbejde i Indien, Indonesien og forskellige lande i Afrika. Hjertelig tak!
Vi fortsætter, også med at sige tak og at bede for hinanden.

Paul Keller S.J.

Fellesskab

Hvem er interessert i å komme til Norge for å bosette seg på en gammel restaurert fjellgård i Hørdanger?

Hensikten er å danne en kommunitet for menn som vil være med å drive gården i tillegg til personlige kreative interesser.

Gården ligger 270 m over havet og har sitt eget Romersk Katolsk Kapell med støpul viet Jomfru Maria.

Billert mkr. 1284 »katolsk orientering«, Vesterbrogade 28, 4., 1620 Kbh. V.

Diverse arbejde

udføres af invalidepensionist. Henv. til Antonio Chimento, tlf. 01 14 57 32.

Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger katolske Menighedsplejer værelse el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolske Menighedsplejer 01-15 23 03 eller privat 01-14 69 36.

Den nordiske valfart til Lourdes

27. juni til 4. juli 1989, 8 dages flyrejse med fuld pension.

Pris på hotel..... kr. 5.000.-

Særpris for syge og handicappede på »Accueil St. Bernadette«..... kr. 4.600.-

Valfartspræst: Pater Per Waagø, o.m.i.

Læge, sygeplejersker, samaritter medfølger.

Program og tilmeldelser

Valfartskomiteen
Barsehøj 25, 2900 Hellerup
Telefon 01 65 63 41

Salg og service

Leonora køber

gl. skakspil med eller uden bræt. Usædvanlig høj pris gives.

Hyskenstræde 11
1206 Kbh. K., tlf. 33 14 03 03.

Træffes ml. 8-11 og efter kl. 19 samt week-ends på tlf. 31 29 08 05.

Begravelsesforretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.

DØGNVAGT
01 55 55 55

Bedemand Hardy Nielsen

Amagerbrogade 155
Filial: Taastrup 02 99 01 53

Der er mange bedemænd
Deres hedder

ERIC KVIST

- han er katolik
og har kontor på
Søborg Hovedgade 94
og træffes på

01-69 86 81

DØGNET RUNDT

Jeg kommer gerne hjem til Dem for at træffe de nødvendige aftaler.

BENZONS BEGRAVELSES-FORRETNING

34 46 01 - 86 60 56

DØGNVAGT:
01 - 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelse og bisættelser ordnes smukt og rimeligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.

Naboløs 3, 1206 København K.
Tlf. 01-11 72 37. Aften: 02-85 39 40

Malermester

VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. (05) 81 69 62 og 83 29 37

Malermester

Flemming Pullich

01 29 78 84

Muremester

Bernhardt Christiansen

Sølbørvej 8, Sabro.

Tlf. 06 94 82 10

Revision - Bogføring - Skat

- den Registrerede Revisor rådgiver

REGISTRERET REVISOR FRÅ
Jørgen Brangstrup
STØDLEN 6-8, 2. SAL
4000 ROSKJØLDE - 42 35 10 35

Ortodoks kirke genåbnes efter 50 år

Moskva, (KIPA) - En gruppe kvinder i Iwanowo i Sovjet har gennemført en sultestrejke, der nu har resulteret i, at staten tilbagegiver en kirke, som har været beslaglagt siden 1930'erne. Kirken har i mange år været benyttet af myndighederne som lager for arkivmateriale, men skal nu igen tjene religiøse formål, meddeler det sovjetiske pressebureau TASS.

Der er nedsat en arbejdsgruppe, som »uden mindste tøven« skal organisere tilbagegivelsen.

Den 21. marts gik 4 russisk-ortodokse kvinder i Iwanowo i sultestrejke. De blev efter kort tid tvangsindlagt på et hospital. Selv om det sovjetiske råd for religiøse anliggender havde anbefalet en tilbagegivelse af kirken, reagerede den lokale forvaltning med afvisning. I begyndelsen af april sluttede 10 russisk-ortodokse kristne fra Moskva sig til sultestrejken.

Selv Vatikanets brandstation forblev ingen hemmelighed for de nordiske mediefolk, der gæstede Vatikanet i midten af april. Foto: Knud H. Kluge

Man forhandler om os - men uden os...

Tjekkoslovakiske katolikker kritiserer hemmeligholdelsen af forhandlingerne mellem Vatikanet og Prag

Prag, (KIPA) - Fremtrædende tjekkoslovakiske katolikker kritiserer »det hemmelige diplomati« mellem Vatikanet og den tjekkoslovakiske regering i et interview med »Kathpress«. Landets biskopper er holdt helt uden for de forhandlinger, som den vatikanske »sær-nuntius«,

Colasuonno for tiden fører med den tjekkoslovakiske regering, fremhæver den førende tjekiske teolog Jozef Zverina.

»Alt er tys-tys, så vi har igen her en tavs og hemmelig kirke«, fastslår den gejstlige. Fra den stedlige kirke »er ingen givet adgang, og det beklager vi meget. Man forhandler om os - men uden os«. Regeringen betragter Pavestolen som den eneste forhandlingspartner, og i selve landet taler regeringen højst med præster i den regeringsstøttede organisation »Pacem in terris«.

»Biskopperne er vore talsmænd. De er vores ordinære repræsentanter«, understreger professor Zverina. »Ved de aktuelle forhandlinger drejer det sig om udnævnelse af biskopper. Det er den almindelige mening her, at spørgsmålet om biskopper er et indre kirkeligt anliggende, der ikke hører hjemme på et politisk eller internationalt niveau«.

Det er de tjekkoslovakiske katolikkers ønske, at paven selvstændigt og uden indflydelse fra ikke-troende og partimedlemmer udnævner landets biskopper.

»Pinlige resultater«

Samtalerne mellem Pavestolen og regeringen i Prag begyndte for 25 år siden, »og resultaterne er foreløbig pinlige: 3 biskopper, i Olomouc Banska Bystrica og Nitra, som alle har været en ulykke snarere end en lykke for os«. (10 bispes-toler er endnu ubesat). Si-

den 1964 har der ustandseligt været forhandlingsrunder, som ikke har givet noget resultat. Forhandlinger med så uendelige forsinkelser gør det klart for hele verden, hvordan det står til med religionsfriheden hos os, understreger Zverina. De tjekiske og slovakiske katolikker har ikke meget håb til diplomati. »Vores håb ligger i kirkens basis, og den tager til i styrke. Her vokser en ny kirke frem, især blandt de unge. Vi venter mere af denne bevægelse end af politiske forhandlinger«.

Katolikkernes unormale situation

Den førende slovakiske, katolske lægaktivist, Dr. Jan Carnogursky fastslår over for »Kathpress«, at man ganske vist kan regne med, at samtalerne mellem ærkebiskop Colasuonno og Prag-regeringen vil føre til udnævnelse af nye biskopper, men ud over dette skal man ikke regne med væsentlige forbedringer m.h.t. religionsfrihed. Det vil forudsætte en ændring af hele den indre politiske situation i Tjekkoslovakiet.

Man må gøre sig klart, at samtalerne mellem Pavestolen og Prag finder sted i en situation, der er helt unormal for katolikkerne i Tjekkoslovakiet, fremhæver Carnogursky. Katolikkerne har ingen mulighed for at øve selv den mindste indflydelse på samtalerne. Det er ikke en gang muligt at fremkalde en meningsdannelse

Jesuitterne fik ingen formaning

Wien, (KIPA) - Der er ikke tale om, at jesuitterne er blevet »formanet« af deres general Peter-Hans Kolvenbach i anledning af Köln-erklæringen, (som meddelt i sidste nummer af k.o.), hævder pater Leo Wallner S.J. over for »Kathpress«. Det italienske pressebureau »Adista« har for nylig henvist til en påstået skrivelse fra Kolvenbach til ordensmedlemmer over hele verden med et sådant formanende

indhold om ikke at skrive under på offentlige erklæringer uden tilladelse fra ordensforesatte.

Gammelt direktiv fra P. Arrupes tid

Pater Wallner gør opmærksom på, at det drejer sig om et internt brev fra generalen til alle højere ledere inden for ordenen, hvori Peter-Hans Kolvenbach erindrer om et direktiv, som hans forgænger Pedro Arrupe udarbejdede i 1975. »Det er grebet helt ud af luften, hvis man fremstiller sagen sådan, at der skulle herske en anden ånd i Jesu Selskab under Kolvenbach end under Arrupe«, fastslår pater Wallner. Der er altid blevet talt åbent i Jesuitter-ordenen også om kontroversielle spørgsmål. I Jesu Selskab bliver ingen opfattelser privilegeret, tværtimod bestræber man sig på at nå til enighed i en broderlig ånd. »Jeg ville ønske, at man andre steder kunne behandle kontroversielle emner lige så broderligt og venskabeligt«, slutter pater Wallner.

Pave-appel til FN og Den arabiske Liga

Rom, (KIPA) - Pave Johannes Paul II har bedt De forenede Nationer og Den arabiske Liga om at gøre deres indflydelse gældende for en hurtig afslutning af kamphandlingerne i Libanon. I et telegram underskrevet af kardinalstatssekretær Agostino Casaroli til FN's generalsekretær Perez de Cuellar og Liga-ge-

neralsekretær Chedli Klibi giver paven udtryk for »dyb bekymring over den dramatiske udvikling« i det kriseramte land. Han håber, at »den lidelsesprøvede befolkning i landet« får mulighed for at modtage den fremsendte hjælp, hedder det videre i telegrammet.

Hunthausen-sagen er nu afsluttet

New York, (KIPA) - Vatikanet har nu afsluttet sagen med den amerikanske ærkebiskop Raymond Hunthausen af Seattle, der kom i stand på grund af hans omdiskuterede udtalelser om sexualmoral og fredsspørgsmål. Det fremgår af en officiel meddelelse fra den apostoliske nuntius i Washington, ærkebiskop Pio Laghi. Ærkebiskop Hunthausen er af Pavestolen på ny fuldt ud indsat i sit embede, idet han har forpligtet sig til »ændring af forskellige ret-

ningslinier« i sjælesorgen i hans bispedømme.

Undersøgelsen af Hunthausen-sagen blev for to år siden indledt af en kommission under ledelse af Chicagos ærkebiskop, kardinal Joseph Bernardin. I kommissionen deltog også ærkebiskoppen af New York, kardinal John O'Connor og ærkebiskoppen af San Francisco, John Quinn.

Ærkebiskop Hunthausen vakte opsigt med sine udtalelser om homosexualitet, skilsmisse og abort.

Erstatning til ofrene i Bhopal afvises som alt for ringe

New Delhi, (KIPA) - Den katolske kirke i Indien betegner erstatningerne til ofrene for giftkatastrofen i Bhopal som »alt for ringe«. De indiske myndigheders tilfredshed med den

sum, som det amerikanske firma »Union Carbide« har tilbudt, giver grund til mistanke om, at de lokale indiske myndigheder har et medansvar for ulykken i 1984. Sådan udtrykkes det af sekretæren for den indiske »Justitia et pax«-kommission, Thomas Joseph.

Kirken foreslår nedsat en ny undersøgelseskommission, der nærmere skal se på ofrenes krav. Hvis erstatningerne viser sig at være for ringe, må alle demokratiske muligheder for at ændre på forholdet tages i anvendelse, siger Thomas Joseph.

Får kun en sjettedel

2.500 mennesker mistede livet ved ulykken, og omkring 50.000 kom alvorligt til skade. Indtil nu har det amerikanske firma betalt ca. 470 millioner dollars. Oprindeligt blev der stillet krav om erstatninger på i alt 3 milliarder dollars.

99 år ung

Hjernen bag kirkens sociallære, jesuitten Oswald von Nell-Breuning begyndte sit 100. leveår, da han fyldte 99 år den 8. maj. Foto: KNA

katolsk orientering

Redaktion:
Pastor Willem Wuyts (ansvarsh. redaktør).
Konsulent Hans Jørgen Johansen (redaktør).
Journalist Knud Helsted Kluge (red.sekretær).

Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 26, 4.,
1620 København V. Telefon 01 21 14 44.
Redaktionelle medarbejdere:
Kirsten Szarafin og Ruth Plum.
Tryk: Ny Dag, DK-4900 Nakskov. Oplag 16.500.

Næste nummer udsendes den 31. maj

NIELS STEENSENS BIBLIOTEK
STENOSGADE 9
1616 København V

katolsk orientering

Pavens program i Norden, side 2

En god nyhed, side 4-5

Samtale med kardinal Willebrands, side 6

Orientering fra sognene, side 10-15

Tillæg til katolsk kristendom

Pavens 42. rejse går til Norden

Pave *Johannes Paul II* indleder sin 42. pastorale rejse til de nordiske lande onsdag den 1. juni kl. 8.15 i Roms lufthavn, Leonardo da Vinci, og han lander med sit følge 3½ time senere i Fornebu lufthavn, Oslo. Hermed er en 8.000 km lang rejse påbegyndt for paven og hans følge.

En god nyhed for hele skabningen

Denne rejse, der har temaet »Forkynd evangeliet for al skabningen«, adskiller sig fra alle andre ved at være en rejse til kristne lande, hvor katolikkerne er i mindretal. Formålet med rejsen er, at paven ønsker at besøge de katolske menigheder og at for-

bedre den økumeniske dialog.

Det var som bekendt de nordiske biskopper, der for 2 år siden indbød paven til at besøge de nordiske lande, og i november 1987 blev det besluttet, at rejsen skulle finde sted 1.-10. juni 1989.

Pavens samlede flyvetid med Alitalia bliver omkring 23 timer. Den længste strækning er fra Reykjavik til Helsinki, hvor flyvetiden anslås til 3 timer og 45 minutter.

Kardinalerne Casaroli og Willebrands med i pavens følge

Når pave *Johannes Paul II* tirsdag den 6. juni lander på Værløse Flyveplads har han med sig et følge på 25 til 30 personer. Heriblandt er statssekretær *Agostino Casaroli*, lederen af Rådet for de kristnes enhed, kardinal *Jan Willebrands*. Ligeledes er vicesstatssekretær, ærkebiskop *Edward Cassidy* og præfekten for det pavelige hus, ærkebiskop *Monduzzi* med. Også pronuntius i Vedbæk ærkebiskop *Henri Lemaître* er med i pavens følge lige som pavens ceremonimester, msgr. *Marini*.

Fra Vatikanet er også dr. *Navarro Valls*, der leder Vatikanets Pressebureau, Sala Stampa. Under rejsen i Norden er Navarro Valls pavens pressetalsmand og han vil tage sig af de ca. 50 journalister og fotografer, der følger paven i Norden med samme flyvemaskine. Også en stab fra Vatikanets Radio er med i maskinen.

Formanden for Den nordiske Bispekonference, biskop *Paul Verschuren* og biskop *William Kenney*, der koordinerer pavens besøg, følger med paven rundt i Norden.

Velkommen til Danmark!

Biskop *Martensen* har selv indbudt kardinal *Jan Willebrands*, biskopperne *Ablondi* fra Livorno, Italien, *Jaschke*, Hamburg (kun med på Åsebakken) og abbed *Hoheisel* OSB (kun med på Åsebakken) og abbed *Geniets O.* Præm (kun med i ØM).

Messen på Åsebakken og ved Ømborgen

Godt halvdelen af bispedømmets 100 præster koncelebrerer ved de to pavemesser på Åsebakken og i Øm. Pave *Johannes Paul II* er hovedcelebrant, og han assisteres af 11 biskopper,

heriblandt kardinalerne *Agostino Casaroli* og *Jan Willebrands*. Desuden vil ærkebiskopperne *Edward Cassidy*, *Monduzzi*, *Henri Lemaître* celebrere sammen med biskopperne *Lehmann*, *Verschuren*, *Kenney*, *Ablondi* og *Hans L. Martensen*.

Desuden vil biskop *Jaschke* og abbed *Hoheisel* OSB koncelebrere ved messen på Åsebakken og i Øm vil abbed *Geniets O.* Præm. fra Averbode koncelebrere.

I begyndelsen af maj var der tilmeldt knap 8.000 fra

menighederne og de katolske skoler til messen på Åsebakken, hvortil der kommer 1.500 fra Sverige. Til messen i Øm var tilmeldt godt 5.600 fra menighederne og de katolske skoler samt 500 fra Tyskland. Der ventes i alt 13.000 til messen på Åsebakken samt 10.000-12.000 til messen i Øm.

Til messen på Åsebakken har 32 præster meldt sig som koncelebranter. 105 piger og drenge, mænd og kvinder vil ministrere. 60 personer vil forestå

kommunionsuddelingen og 62 ordensmarskaller hjælper folk til rette på messestedet. 80 korsangere fra menighederne på Sjælland har i et halvt år øvet for at gøre denne del af messen festlig. Større elever fra de katolske skoler forestår kollektindsamlingen.

I Øm koncelebrerer 30 danske præster. Desuden medvirker 103 ministranter, 57 kommunionsuddelelere, 63 kollektamlere, 38 ordensmarskaller og 100 korsangere fra menighederne i Jylland og på Fyn.

3136 ■ 5034 ■ 10
NIELS STEENSENS BIBLIOTEK
STENOSGADE 9 ST TH
1616 KØBENHAVN V

katolsk orientering

Tilsendes vederlagsfrit alle katolske husestande i Danmark i 20 numre om året, som regel 2. og 4. onsdag i måneden. Abonnementpris i øvrigt 200 kr. årligt. Adressændringer: Katolsk bispekontor, Bredgade 69 A, 1260 København K. Tlf.: 01 11 60 80. Giro 500 14 71 Ansigersitelsen, samme adresse.

Pave Johannes Paul II's besøg i Norden 1.-10. juni

Temaet for den 8000 km lange pastorale rejse er »forkynd evangeliet for al skabningen«

Norge 1.-2. juni

Torsdag den 1. juni

- 8.15 Paven flyver fra Rom.
- 11.45 Ankomst Fornebu Lufthavn, Oslo.
- 12.30 Paven besøger kong *Olav* på slottet. Herefter spiser paven frokost med de nordiske katolske biskopper, som er i Oslo denne dag.
- 15.15 Møde med statsminister *Gro Harlem Brundtland*.
- 16.15 Udendørsmesse ved Akershus med 10.000 deltagere.
- 19.10 Økumenisk møde på Akershus med 200 deltagere.
- 20.15 Møde med Den nordiske Bispekonference (Katolsk).

Fredag den 2. juni

- 8.00 Paven mødes med bispedømmets præster, pastorlrådet og ledende personer i bispedømmet i den katolske domkirke i Oslo. Ialt ca. 250 deltagere.
- 9.15 Afrejse til Trondheim efter en kort tale af statsministeren i Fornebu Lufthavn.
- 10.45 Ankomst Trondheim.
- 11.25 Økumenisk gudstjeneste med de lutherske biskopper i domkirken, Nidarosdomen. 1200 deltagere. Herefter frokost med den apostoliske administrator i Trondheim, *Gerhard Müller*.
- 15.10 Messe på atletikstadion »Idrettsbygget« ved den tekniske højskole. 25 børn modtager første kommunion af paven under messen.
- 18.15 Afrejse fra Trondheim til Tromsø.
- 19.50 Ankomst Tromsø.
- 21.30 Ordets gudstjeneste på Stortorget om aftenen. Gudstjenesten bliver med levende lys, som siden brænder hele natten.

Lørdag den 3. juni

- 9.00 Messe på Stortorget med 5.000 deltagere.
- 12.00 Paven forlader Tromsø kl. 12 med fly mod Island.

Island 3.-4. juni

Lørdag den 3.

- 13.00 (dansk tid kl. 16.00) lander paven i Keflavik lufthavn i Reykjavik, hvor præsident *Vigdís Finnbogadóttir*, regeringsmedlemmer og det diplomatiske korps tager imod.
- 14.10 Møde med præsidenten og statsministeren.
- 15.30 møder paven 350 præster, ordensfolk og lægfolk i den katolske domkirke.
- 17.15 Økumenisk gudstjeneste i Thingvellir, nationalparken. I tilfælde af dårligt vejr, holdes gudstjenesten i den lutherske Hallgrim kirkja.

Søndag den 4. juni

- 8.30 Udendørsmesse med 1. kommunion på plænen uden for den katolske domkirke i Reykjavik.
- 11.45 Afskedsceremoni i Keflavik Lufthavn.
- 12.15 forlader paven Reykjavik med kurs mod Helsinki.

Finland 4.-6. juni

- 19.00 Efter knap 4 timers flyvning ankommer paven til Helsinki.
- 19.30 Møde med præsident *Mauno Koivisto* i præsidentpaladset i Helsinki. Herefter møde med det diplomatiske korps.

Mandag den 5. juni

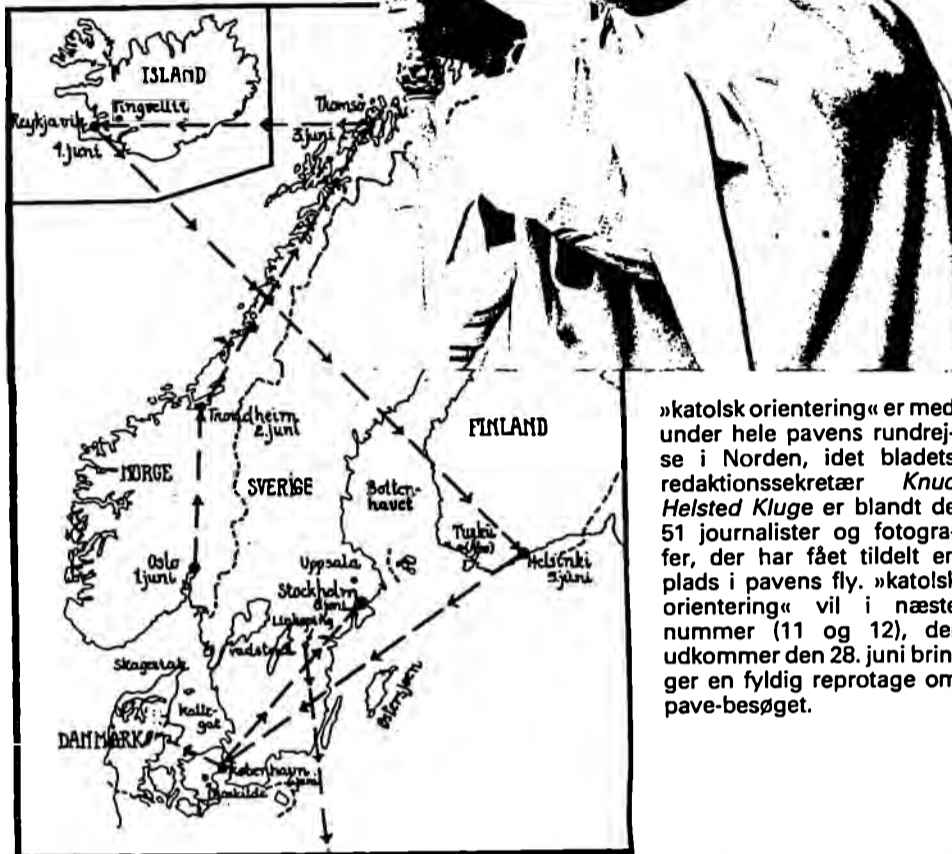
- Paven rejser med fly til Turku (Åbo) tidlig om morgenen.
- 10.00 Økumenisk gudstjeneste i den lutherske domkirke med lutherske og ortodokse biskopper. Der forventes 2.000 deltagere.
- 11.15 Møde med de lutherske biskopper. Herefter flyver paven tilbage til Helsinki.
- 15.30 Møde mellem paven og den finske ortodokse kirkes primas, ærkebiskop *Johannes* i Helsinki.
- 16.15 Messe med firmelse i Helsinki issportshal med knap 8.000 deltagere.
- 19.30 Møde med »Paasikivi Society« i Finlandiahallen som kan rumme 1.700 personer. Deltagerne er bl.a. politiske repræsentanter, kunstnere og videnskabsfolk.

Tirsdag den 6. juni

- 8.10 Møde med gamle og syge i den katolske domkirke i Helsinki.
- 9.40 Afgang fra Helsinki mod København.

Danmark 6.-8. juni

- 10.30 Paven lander i Værløse. Velkomst ved bl.a. statsminister *Poul Schlüter*.
- 11.35 Paven møder Hendes Majestæt Dronning *Margrethe* på Fredensborg Slot.
- 12.15 Frokost i det apostoliske nuntiat, Vedbæk.
- 14.45 Paven ankommer til Åsebakken.
- 15.00 Messe på Åsebakken med 12.000 deltagere.
- 17.30 Paven forlader Åsebakken.
- 18.15 Aftensang med de lutherske biskopper i Roskilde domkirke med efterfølgende møde mellem paven og de lutherske biskopper i konventsalen.

»katolsk orientering« er med under hele pavens rundrejse i Norden, idet bladets redaktionssekretær *Knud Helsted Kluge* er blandt de 51 journalister og fotografer, der har fået tildelt en plads i pavens fly. »katolsk orientering« vil i næste nummer (11 og 12), der udkommer den 28. juni bringer en fyldig reprotage om pave-besøget.

- 20.30 Paven ankommer til det apostoliske nuntiat, Vedbæk, hvor han overnatter.

Onsdag den 7. juni

- 8.30 Paven møder præster, søstre og lægfolk i domkirken, Sct. Ansgars Kirke, Bredgade, København. Der forventes 350 deltagere.
- 9.45 Økumenisk møde i Moltkes Palæ med ca. 300 deltagere.
- 11.30 Paven mødes med det diplomatiske korps i det apostoliske nuntiat.
- 16.00 Paven ankommer til Øm med helikopter.
- 16.15 Messe i Øm med ca. 12.000 deltagere.
- 20.30 Paven ankommer til nuntiatet i Vedbæk, hvor han overnatter.

Torsdag den 8. juni

- 8.50 Paven flyver til Stockholm.

Sverige 8.-10. juni

- 10.10 Velkomst i Arlanda Lufthavn i Stockholm, hvor prins *Bertil* tager imod.
- 11.25 Kort andagt i den katolske domkirke med præster, ordensfolk og pastorlrådet. 800 deltagere.
- 12.25 Besøg hos den kongelige familie på slottet i Stockholm.
- 15.00 Møde med statsminister *Ingvar Carlsson* i Domkirkehuset i Stockholm.
- 15.45 Møde med det diplomatiske korps på Globe Stadion i Stockholm.

- 16.30 Messe i Globen med 16.000 deltagere.

Fredag den 9. juni

- Paven rejser til Uppsala om morgenen.
- 9.15 Økumenisk gudstjeneste i Uppsala domkirke med 1.800 deltagere. Kongeparret deltager.
- 10.35 Møde med økumeniske repræsentanter i ærkebiskoppens residens.
- 11.35 Møde med svenske akademikere og studenter i Uppsala Universitets aula. 1.500 deltagere. Kongeparret deltager.
- 13.00 Angelus i den katolske Sct. Lars menighed med ordensforstandere og menighedsrådet.
- 15.50 Udendørsmesse i Gamla Uppsala med ca. 8.000 deltagere.
- 19.45 Tilbage til Birgittasøstrene i Djursholm for at møde repræsentanter for de tyske hjælpeorganisationer Bonifatiuswerk og Ansgarwerk.

Lørdag den 10. juni

- Paven rejser tidligt med helikopter til Vadstena.
- 9.35 Besøg i Blåkirken, hvor Den hellige Birgittas relikvier opbevares.
- 10.15 Ungdomsmesse med 2.500 unge fra hele Norden. 400 fra Danmark er med i dette ungdomsarrangement. Der forventes 8.000 til messen. Efter messen flyver paven og hans følge med 3 helikoptere til Linköping Lufthavn.
- 13.30 Afskedsceremoni med bl.a. statsministeren.
- 14.00 Paven forlader Sverige og hermed også Norden.
- 17.15 Ankomst i Rom.

Messen på Åsebakken

Husk at bære adgangstegnet så det kan ses!

Tirsdag den 6. juni kl. 15.00 begynder messen på Åsebakken med pave Johannes Paul II som hovedcelebrant. Åsebakken lukker indgangen kl. 13.45, hvor alle skal sørge for at være på deres pladser.

På messeområdet opsøger man den indhegning, som er markeret med den samme farve, som det adgangstegn, man bærer. Spørg eventuelt en af ordensmarskallerne. Der er ståpladser til alle. Medbring eventuelt en lille klapstol.

Adgangstegn

Der er kun adgang til Åsebakken for ihændehavere af de specielt fremstillede adgangstegn (badges), som derfor skal bæres tydeligt. Har man endnu ikke fået adgangstegn, kan man henvende sig til sin sognepræst. Alle prak-

tiske detaljer er i øvrigt indeholdt i den lille folder, som alle tilmeldte har fået udleveret sammen med deres adgangstegn.

Kollektindsamlere vil være markeret på en særlig måde. **Kommunionsudde- lere** ledsages af ministranter markeret med en gul paraply, når kommunionen bringes ud til messe-deltagerne. Dagens tidsplan er vist i skemaet nedenfor.

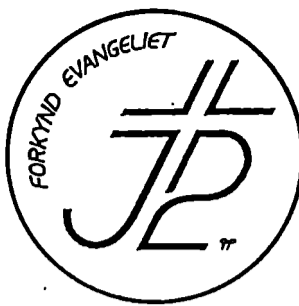
Optakt til pavemessen

Som forberedelse til messen vil der fra kl. 12.00 til 14.45 være forskellige indslag med oplæsning, fællessang, dans, musik og korsang. Blandt de medvirkende er *Birthe Backhausen, Den filippinske Børnegruppe, Niels Steensens Gymnasiums Kor, FDF/FPF Helleruplund Orkester, Strygekvarteret »Semper Ardens«, Birke-*

rødkoret, Koret »Jubilata Deo«, Den vietnamesiske katolske Forening samt en færøsk gruppe. Alle indslag præsenteres over højtaleranlægget af *Peter Ryom*, som også står for instruktionerne vedr. ankomst og afgang.

Tilkørsel i personbiler

I tilslutning til Magleås kursuscenter er der etableret et parkeringsområde for biler og minibusser. Tilkørsel sker af Ravnsnæs-

vej fra Birkerød by eller via Helsingørmotorvejen med afkørsel til Isterød og videre ad Frederiksborgvej til Ravnsnæsvej. På Ravnsnæsvej drejes ind ad Birkehøvevej. I øvrigt parkeres efter politiets anvisninger. Parkeringsplad-

sen åbner kl. 11.00. Der er parkeringsafgift på 20 kr.

Ankomst med tog til Birkerød Station

Fra Birkerød Station er der indsat sær-busser mærket »Pave-messen«. Første bus afgår 10.30 og sidste bus 13.30. Efter messen kører busserne igen tilbage med afgang fra Ravnsnæsvej/Høsterkøbvej til stationen. Første bus afgår kl. 18.00 og sidste bus kl. 19.00.

Biler med ældre og handicappede

Tilkørsel skal ske ad Høsterkøbvej og frem til indkørslen ved »Pax«. Herfra følges anvisninger fra politiet og ordensmarskaller.

Ved indkørsel på Høsterkøbvej vises den særlige tilladelse, som de pågældende har rekvireret fra deres menighed.

Spise og udstillingsområde på Magleås

På Magleås er der et kombineret spise- og udstillingsområde. Der er opstillet telte og boder med mulighed for at købe grilsteget oksekød med kartoffelsalat. Der er desuden kaffe og kakao, øl og vand, lagkage m.v.

I et telt ved hovedbygningen præsenterer de katolske forlag et udsnit af deres udgivelser, og katolske foreninger præsenterer sig selv ved plancher opstillet på hele området.

Danske messer med dele på latin

Paven holder prædikenen på engelsk - dansk oversættelse

Både messen på Åsebakken og i Øm bliver danske messer med enkelte dele på latin. Forbønnerne vil foruden dansk også være på engelsk, polsk, spansk, vietnamesisk og tamilsk. Paven holder prædikenen på engelsk, men der vil forud for messen være omdelt en dansk oversættelse, så alle kan følge med.

Gaver til paven

På Magleås vil paven under messen få overrakt gaver fra Grønland og Færøerne, af filippinerne i Danmark, De katolske skoler, kroaterne, Tro og Lys, indsatte i fængslerne og gave fra 1. generations polske indvandrere på Lolland og Falster.

I Øm overrækkes under messen gaver fra vietnameserne, De katolske skoler, Danmarks Unge Katolikker, Ømborgen, polakker, en gruppe gøglere, koret fra Øm og fra pastoralrådet.

Kommunion af paven
89 personer modtager un-

der messen på Åsebakken kommunion af paven. De fordeler sig således: 6 forbedere, 1 lektor, 8 søstre fra Åsebakken, 10 praktiske hjælpere, 17 gavebærere, 32 fra menighederne øst for Storebælt, 10 fremmedsprogede og 4 fra pavegruppen.

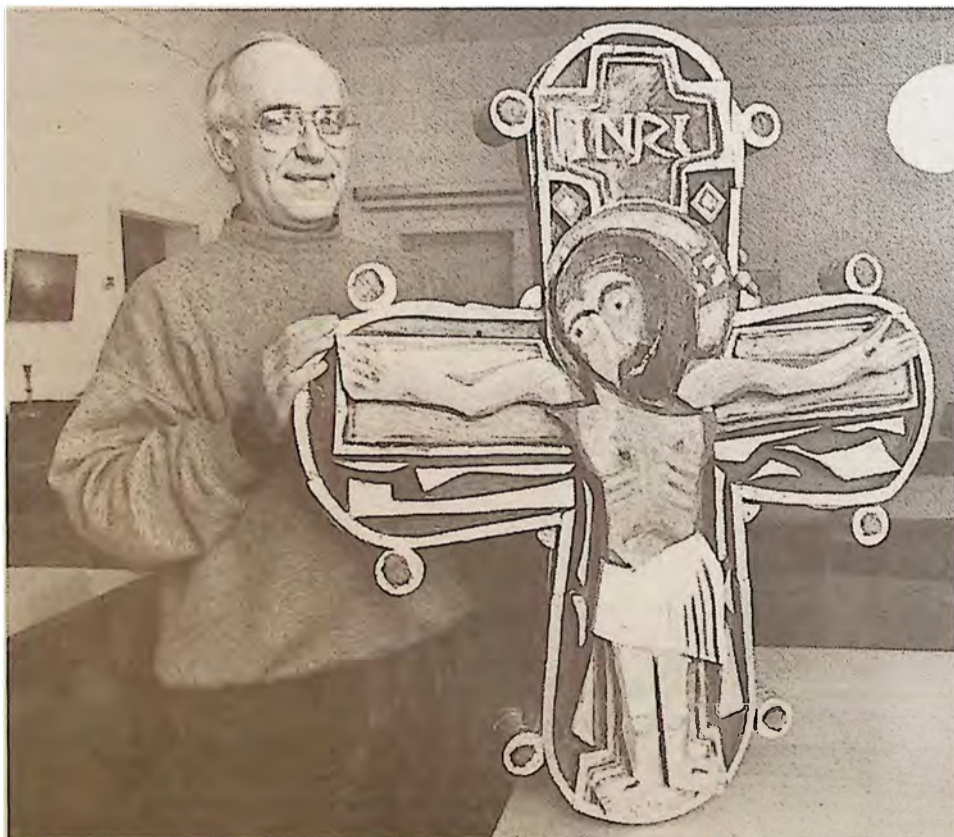
90 personer vil under

der messen i Øm modtage kommunion af paven: 7 forbedere, 1 lektor, 5 Jesu små Søstre fra Øm, 10 praktiske hjælpere, 16 gavebærere, 4 fremmedsprogede, 5 medlemmer fra forretningsudvalget, 6 fra Ømstyrelsen og 36 fra menighederne vest for Storebælt.

Tidsplan på Åsebakken

Dagens tidsplan på Åsebakken

- 11.00 Parkeringspladsen åbner. Magleås åbner. Tilkørsel med busser begynder.
- 12.00 Åsebakken åbner.
- 13.00 Tilkørsel på Høsterkøbvej.
- 13.45 Alle på plads på kirkeområdet.
- 14.45 Paven ankommer til Vor Frue Kloster.
- 15.00 Messen begynder.
- 17.30 Messen er til ende - paven kører til Roskilde.
- 17.45 Meddelelse i højtalerne om afgang fra Åsebakken.
- 19.00 Magleås lukker/spisning slutter.

Denne moderniserede udgave af Dagmarkorset skal hænges over pavealteret i Øm den 7. juni. Selve alteret pyntes med 10 kendte motiver fra jyske landsbykirkers katolske tid. Kunstneren er pater Adolf Meister S.J. Foto: Axel Schütt, Aarhus Stiftstidende.

Messen i Øm

Husk at bære adgangstegnet så det kan ses!

Onsdag den 7. juni kl. 16.15 begynder messen med pave Johannes Paul II som hovedcelebrant. Der åbnes allerede kl. 10.00 om formiddagen, og fra kl. 12.00 til 15.45 vil der være tilrettelagt optræden, kor, fællessang, underholdning, instruktioner m.v. fra kors scenen som optakt til messen kl. 16.15.

Ståpladser til alle

Adgangen til plænerne lukkes kl. 15.30, så alle skal på det tidspunkt være på det område, der svarer til farven på deres adgangstegn. Har man endnu ikke fået adgangstegn,

kan man henvende sig til sin sognepræst.

Der er ståpladser til alle, dog siddepladser for handicappede. Arealet er opdelt efter farver svarende til farven på adgangstegnet. Ingen kommer igennem sikkerhedskontrollen uden at bære adgangstegnet tydeligt på venstre bryst. Medbring eventuelt en lille klapstol til ventetiden.

Boder

Der vil være udstillingsboder og salgsboder fordelt i terrænet. I udstillingsboderne vil en række katolske foreninger, organisationer, ordenssamfund m.fl. gennem plancher, fo-

tos, billeder, tryksager osv. præsentere sig. Musikvindfonden vil stå for salg af pølser, pita med fyld, kaffe, the, kakao, is, sodavand, lyst øl m.v. Røde Kors er til stede med infirmeri på »Abbednæs« ved søen.

Tilkørsel for biler

For personbiler vil der kun blive indkørsel fra øst ved Emborg by. Parkeringsplads anvises af politihjemmeværn. Ingen biler eller busser vil kunne køre nærmere kirkepladsen på »Ømborgen« end Emborg by eller Mariendal, hvor busserne parkerer. Benyttelse af parkeringsområdet koster for personbiler 20 kr., der betales ved indkørslen på pladsen.

Seneste ankomst til P-pladserne er kl. 15.00, der herefter er lukket indtil efter pavemessen. Fra P-pladserne vil det af sikkerhedsmæssige grunde kun være tilladt at gå på de markerede veje og stier. Forbudet gælder fra tirsdag den 6. juni kl. 18 til onsdag den 7. juni kl. 20.

Tidsplan i Øm

- 10.00 Parkeringspladserne og messeområdet åbner.
- 12.00 Underholdning fra kors scenen.
- 15.00 Parkeringspladserne lukkes.
- 15.30 Alle er på plads foran Ømborgen.
- 16.00 Paven ankommer i helikopter til Ømborgen.
- 16.15 Messen begynder.
- 18.30 Messen er til ende.
- 18.45 Paven forlader Ømborgen.

Forkynd evangeliet for al skabningen

»Forkynd evangeliet for al skabningen« (Mk 16, 15) – disse ord fra Markusevangeliet har været tema for forberedelsen til pavebesøget. Det er ikke Rom, der har valgt dette tema, men de katolske biskopper i Norden – vi mente, at det kunne samle os om det væsentlige og centrale, mens vi ventede på pavens komme. Måske vil paven også selv tage dette tema op under sine prædikener og taler. Hvad er grunden til, at vi biskopper har peget på netop denne tekst?

En god nyhed

Af biskop Hans L. Martensen

Evangeliet

Lukas fortæller om Jesu første offentlige tale i synagogen i Nazareth: »Herrens Ånd er over mig, fordi han salvede mig, at jeg skal gå med glædesbud til fattige. Han sendte mig for at udråbe for fanger, at de skal få frihed, og for blinde, at de skal få deres syn, for at sætte fortrykte i frihed og udråbe et nådeår for Herren«. (Luk. 4,18-19).

Dette svarer til, at »Jesus gik omkring i hele Galilæa og lærte i deres synagoger og prædikede evangeliet om Riget og helbredte al slags sygdom og svaghed blandt folket«.

Evangelium betyder godt og glædeligt nyt. Det glædelige består i, at Guds rige er kommet nær.

Visionen om Guds Rige

For Jesu tilhørere var talen om Guds rige ladet med mening. De kendte profeternes vision om, hvorledes Gud engang vil komme og herske over sit folk og over hele verden. Så længe denne dag endnu ikke er kommet, er verden så at sige besat af fremmede magter, og alt muligt andet end Guds vilje sker med hans skabning. Men når Guds rige kommer, vil det blive anderledes. Sværd vil blive smedet om til plovjern og spyd til vingårdsknive. Ørkenen vil blomstre og glødende sand blive til vanddrag. Ulven skal gå hos lammet,

panteren hvile hos kuddet, en lille dreng driver løven på græs.

Vold skal ikke længere overvindes med vold, de undertrykte og fattige skal få deres ret, og sandheden skal komme frem.

Der skal ikke mere høres gråd, ej heller skrig. Menneskene skal ikke længere have møje forgæves, ej heller avle børn til brat død.

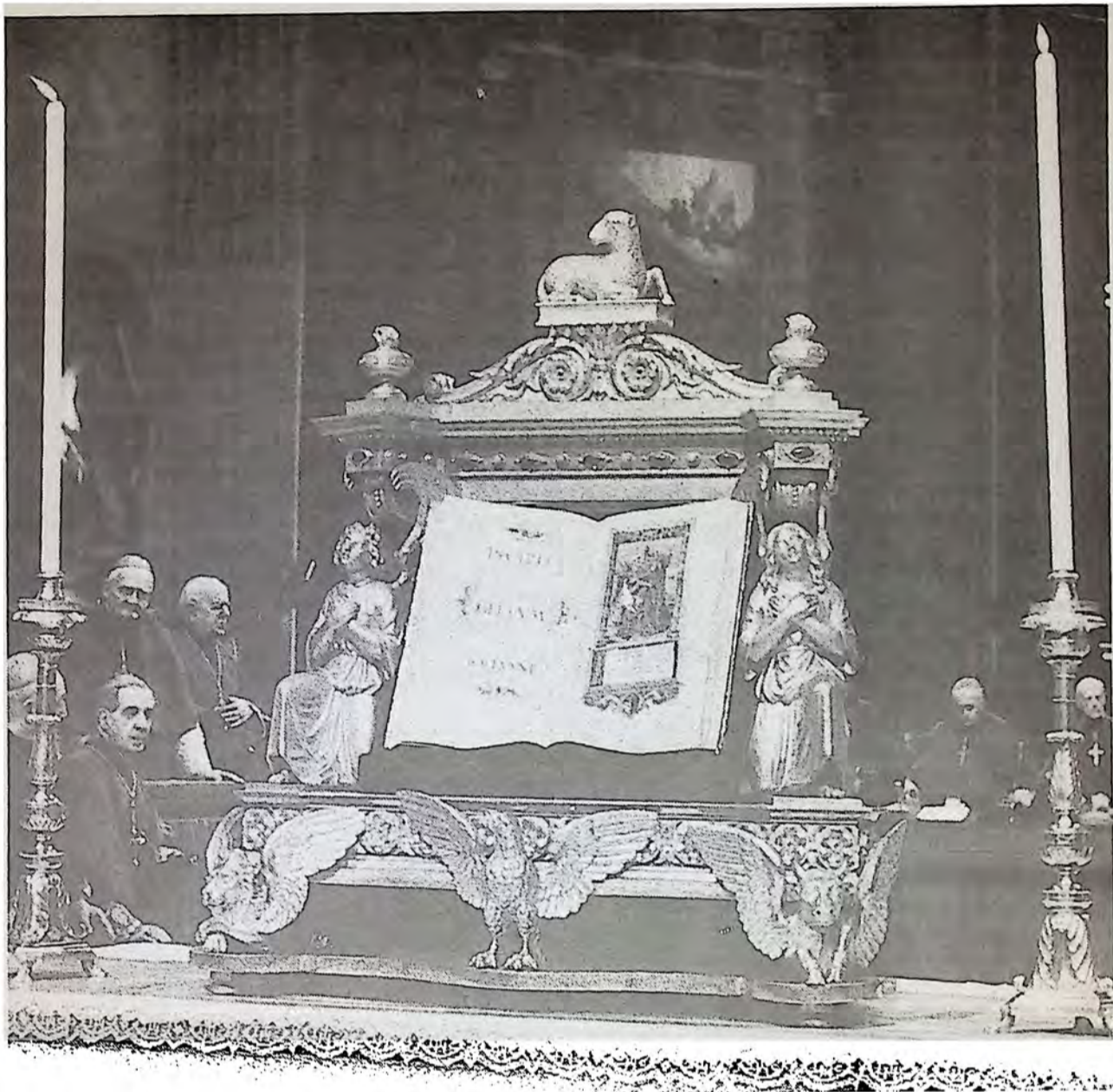
Der skal herske fuldendt fred, og menneskets hjerte skal forvandles, så det adlyder Guds vilje og ikke længere handler ondt . . .

»Se, jeg skaber nye himle og en ny jord, det gamle huskes ej mere, rinder ingen i hu« (Es 65,17).

Når Guds rige kommer, vil Gud atter spejle sit billede i mennesket, og fuldendt fællesskab vil opstå. Det er ikke længere den enkeltes egoisme, men Guds gode vilje, der bestemmer over alt.

Visionens virkeliggørelse

Profeterne havde visioner om Guds rige. Det særlige ved Jesus var, at han ikke blot havde visioner, men at de begyndte at gå i opfyldelse. De, der samledes omkring Jesus og fulgte ham, oplevede en verden, der var ved at blive anderledes. Hvor han var i nærheden, faldt forskelle bort. Den fattige talte lige så meget som den rige, den syge var lige så god

som den raske, kvinden havde samme betydning som manden. En helbredende kraft overvandt sygdomme. Nyt fællesskab opstod, og modsætninger udsonedes. Dæmoner blev drevet ud.

For os i dag er det fremmed at tale om dæmoner. Men de dækker en realitet, der er særdeles aktuel: De står for anonyme kræfter, der indfanger mennesket og gør det ufrit, før det selv har valgt. Det kræver ikke megen fantasi at se, hvad navne vi skulle give dæmonerne i dag. Hvad er det for kræfter, der virker bag våbenkapløb, forurening, den stadigt dybere kløft mellem verdens rige og fattige, den helt uretfærdige fordeling af jordens rigdomme . . . En voksende skare af arbejdsløse, prostituerede, narkomaner, ungdomskriminelle i vore hjemlige omgivelser og mennesker, der dør af sult og usselhed i det fremmede - hvem skal frigøre os fra de onde magter, vi er fangede af?

Forsoning

Evangeliet om Guds rige samles som i et brænd-

punkt i tilgivelse og udsoning.

Guds rige er til stede, hvor Guds vilje sker. Denne vilje er fuldendt kærlighed og godhed. Den bevirker en dynamisk fred, hvor enhver skabning er i harmoni med sig selv og omgivelserne. Ingen søger længere sig selv på andres bekostning - for ingen søger sit eget, men kun Guds vilje, der er ligelig god mod alle og omfatter alle med kærlighed.

Synden er modstanden, der hindrer Guds rige i at komme.

Ordene »dine synder er dig forladt« betyder overvindelse af en hindring, og en ny begyndelse. Den lamme, der rejser sig fra sin bære, er et særligt godt billede på denne situation. Synden lammer de gode muligheder, og lammer selve muligheden for at rejse sig fra det onde. Ingen kan tilgive sig selv. Det onde, jeg har gjort, stiller mig ubønhørligt over for andre, samtidig med at det isolerer mig. Jeg konfronteres med dem, jeg har gjort ondt imod. Jeg stilles over for Gud, hvis gode vilje jeg har spærret for. Jeg stilles

over for andre mennesker, hvis muligheder jeg har ødelagt.

Tilgivelsen giver afkald på at gøre gengæld og genopretter den ødelagte situation. Den er som liv, der kommer tilbage fra graven.

Den afbrudte fest

Når de mennesker, der havde kendt Jesus og fulgt ham, senere mindedes den tid, da han vandrede rundt i Galilæa »og gjorde alting godt«, kom de til at tænke på en bryllupsfest. Ingen fest var skønnere end et bryllup. Når de tænkte tilbage, følte de, at Guds rige var kommet dem så nær, som brudgommen er bruden nær, når de fejrer brylluppet. De overleverede dette Jesu-ord: »Kan bryllupsgæsterne faste, når brudgommen er hos dem? Men der skal komme en tid, da brudgommen er taget bort, og til den tid skal de faste . . .«.

Jesu bortgang fra verden var som en slags afbrudt fest.

Guds rige havde været så nær, at man næsten havde kunnet føle på det. Da Jesus tog afsked med sine venner, spurgte de,

om tiden for Gudsrigets genoprettelse nu var kommet. Men svaret var: Ikke endnu, der er endnu en ventetid. Kun Gud selv kender den time, han har fastsat. Men mens I venter på Guds rige, skal I modtage Helligånden og dens kraft (jfr. Ap.G. 1,6-8).

Stedfortrædernes tid

Denne ventetid indtil Guds rige kommer, er kirkens tid. Jesus sender andre videre, for at de skal fortsætte hans egen opgave: »Gå ud i alverden, og forkynd evangeliet for al skabningen!« (Mk. 16,15).

Kirkens periode er stedfortrædernes tid. Men hvilken forskel er der ikke mellem ham selv og stedfortræderne. Han selv bragte Guds rige.

Sendebudene derimod er selv syndere. De kan kun handle på en andens vegne, når de tilsiger syndsforladelse. De skal bringe bud om frelse til andre, mens de selv har brug for frelse.

»De, der hører jer, hører mig«, siger Jesus Kri-

Fortsætter næste side

Vatikanets østpolitik

Af P. E. Paul

stus. Han sender sine repræsentanter, for at de skal besøge de syge, de fangne og tage sig af tabere og nødlidende. De skal udsone fjender. Der findes ikke en eneste kristen, uden at han eller hun på en eller anden måde skal være stedfortræder for ham: forældrene over for deres børn, de rige over for de fattige, den raske over for de syge. Men også omvendt: han gør de fattige og de sultne og de foragtede og forkomne til sine stedfortrædere: »Hvad I har gjort imod en af disse ringeste, det har I gjort imod mig«, siger han.

Særlige stedfortrædere sætter han til at tjene fællesskabet og dets enhed. En gerning af denne art udøver apostlene og senere de, der kaldes »ældste« og »biskopper« i menighederne.

»Vogt mine får ... tag vare på mine lam ...« Med sådanne ord giver han Peter en stedfortrædende gerning. Mens Jesus levede, holdt han selv sammen på flokken. Derefter skulle andre gå ind i opgaven i hans sted.

Ned gennem historien forstår kirken sig som et fællesskab, der er sat til at bringe evangeliet om Guds rige videre. En anelse om Guds rige og dets virkelighed skal tages på forskud. Kirken skal være et samfund, hvor Jesu liv og lære er prægende norm, og hvor hans »saligprisninger« i nogen grad går i opfyldelse. Den skal være et hjem for de fattige i ånden, for dem, der sørger over det onde, for de milde og sagtmødige, de barmhjertige, de rene af hjertet, for fredstifterne,

og for dem der sætter sig ind for retfærdighed, helt til det punkt, hvor de bliver forfulgt af magthaverne.

Når vi ser tilbage, giver de kristnes historie ikke noget at prale af; tværtimod må den undertiden give anledning til smerte. De kristne stedfortrædere har ofte været dårlige repræsentanter for ham, der har sendt dem. Særlig smerteligt er det, at de kristne, der skulle bringe håb om fred og fællesskab videre, ofte selv har været i strid indbyrdes.

Men midt i al strid og splittelse, der består den dag i dag, giver selve budskabet håb. Alle lytter til samme budskab og sendes til samme opgave: »Gå ud og forkynd den gode nyhed for hele skabningen!«

Derfor har vi sat netop dette ord som overskrift for pavens besøg. Han kommer i håbet om en kirke, der må bringe Guds rige nær og give verden en anelse om dette rige. Han kommer i håbet om, at fordomme må blive nedbrudt, at adskillende splittelser må blive overvundet, at gensidige fordømmelser fra fortiden må miste deres kraft. Han kommer i håbet om, at Jesus Kristus og hans budskab, som alle vi kristne ønsker at bringe videre, også virkelig må samle os.

Så længe splittelserne varer, skal denne indre enhed og denne fælles tjeneste, vi er sat til at udøve, være den stærkeste kraft. Paven er kommet for at sige, at det, der binder os kristne sammen i kraft af dåben og i kraft af Jesu evangelium, er uendeligt stærkere end alt, hvad der adskiller os.

Med stor energi har pave Johannes Paul II fortsat den politik over for de østeuropæiske stater, som pave Johannes XXIII havde indledt med sin rundskrivelse »Fred på jorden«. Denne store pave (1958-1963) var på mange områder banebrydende inden for den katolske kirke, frem for alt ved at sammenkalde Det andet Vatikankoncil 1962-65. Det var også ham, der fandt et nyt udgangspunkt for politikken over for de socialistiske lande ved i sin rundskrivelse at indbyde »alle mennesker af god vilje« til en fælles anstrengelse for freden, altså også ateistiske kommunister.

Johannes XXIII's efterfølger pave Paul VI (1963-1978) lagde den egentlige basis for Vatikanets aktive østpolitik under ledelse af statssekretær Agostino Casaroli. Denne har siden 1940 arbejdet i statssekretariatet (= Vatikanets udenrigsministerium) og blev i 1967 af pave Paul VI udnævnt til sekretær for »Rådet for udenrigs-anliggender«, med som særlig opgave at indlede forhandlinger og vedligeholde kontakterne med de socialistiske regeringer.

Krustjov og Bresjnev

I 1964 blev Krustjov styrtet og efterfulgtes af Bresjnev som Sovjetunionens og hele østblokkens leder. Fire år senere knuste sovjetiske tropper »socialismen med et menneskeligt ansigt« i Tjekkoslovakiet. Langsomt sænkede sig en almen livslede over folkene i øst. »Stagnationens tid« var begyndt, for at anvende et udtryk af Gorbatsjov.

I hvert fald opnåede Vatikanet et par vigtige resultater af sin østpolitik også i denne periode. For første gang blev der oprettet diplomatiske forbindelser med et socialistisk land, navnlig Jugoslavien. Et

andet vigtigt resultat var bedre forbindelser mellem Polen og Vatikanet. Den katolske kirke kunne lidt efter lidt arbejde mere frit og udgør i dag en magtfaktor i Polens indenrigspolitik. Også med Moskva blev forbindelserne en anelse bedre. Således fik ortodokse præstekandidater lov til at studere ved »Russicum« i Rom.

Vatikanet og atomprøvestop-aftalen

Der går et rygte om, at Vatikanet skulle have spillet en aktiv rolle, når det gjaldt om at få atomprøvestop-aftalen godkendt af de to stormagter. Det afgørende gennembrud skulle være sket i Finland under et tomandsmøde mellem Agostino Casaroli som en slags »føler« for USA og den sovjetiske professor Melnikov under et seminar ved Jyväskylä Universitet. I denne forbindelse bør det nævnes, at Vatikanet er medlem af Den internationale Atomenergi-organisation IAEA, der har som opgave at overvåge, at staterne ikke anvender atomenergi til andet end fredelige mål.

Paul VI's efterfølger Johannes Paul døde efter en måned i embedet i 1978.

Han havde været patriark af Venezia med særdeles gode kontakter til de ortodokse kirker. Valget af ham til pave røbede Vatikanets interesse for Østeuropa. Ved det næste pavevalg samme efterår tog man skridtet fuldt ud og valgte en mand fra det socialistiske Polen: Krakows kardinal Karol Wojtyła, født i 1920, satte sig på Peters stol under navnet Johannes Paul II. Han er den første ikke-italienske pave siden 1523.

Pave Johannes Paul II

Den nuværende pave baserer østpolitikken på de almene principper om menneskerettighederne, stræben efter en varig fred for alle og en retfærdig fordeling af jordens rigdomme. Højeste prioritet har håndhævelsen af menneskets værdighed som person, som har sin grundelse at alle er brødre i Kristus.

Under sit nu tiårige pontifikat er det lykkedes for Johannes-Paul II at udvide kontakterne med Polen, Ungarn og Sovjetrusland. Tre gange har paven besøgt Polen og han har haft samtaler med præsident Jaruzelski og lederen af Solidaritet Lech Walesa. Hver gang har paven krævet anerkendelsen af Solidaritet som en fri fagforening, noget regeringen dog indtil videre ikke har gjort. Den katolske kirke har under ledelse af kardinal Glemp opnået en anerkendt stilling. Det har skabt en ny faktor, som de politiske magthavere er nødt til at tage hensyn til. Til diplomatiske forbindelser mellem Polen og Pavestolen kommer det dog næppe før den polske regering har anerkendt Solidaritet som en fri fagforening.

Kirken i Ukraine

Medens Solidaritet udgør prøvestenen for forbindelserne mellem Pavestolen og Polen, er den unerede ukrainske kirke prøvestenen for forholdene mellem Vatikanet og Moskva. Det hørtes tydeligt da den russisk ortodokse kirke fejrede sit 1.000-års jubilæum i juni sidste år. Den ukrainske kirke er forenet med Rom, men blev i 1946 af Stalin tvangsindlemmet i den russisk ortodokse kirke og har siden levet videre un-

der jorden. Den har to hemmelige biskopper, flere end tusind præster og mellem 4 og 5 millioner medlemmer i Ukraine. Paven blev ikke indbudt til jubilæet, fordi han i sin rundskrivelse »Dåbens store gave« havde krævet religions- og samvittighedsfrihed for den ukrainske kirke. Men en delegation under ledelse af kardinal Agostino Casaroli deltog i festlighederne og blev hjerteligt modtaget, også af Mikhail Gorbatsjov. Begge parter regner med, at en skønne dag skal alle forhindringer for et pavebesøg i Moskva være overvundet.

Kirken i Sovjet

Siden Gorbatsjovs valg til generalsekretær i 1985 er kirkernes stilling i Sovjetunionen blevet betydeligt bedre. Domkirken i Vilnius er givet tilbage til katolikkerne, den i Riga til lutheranerne. Den nye sovjetiske kirkeforfatning vil også give den katolske kirke øgede muligheder for undervisning og karitativt virke. De troende må ikke diskrimineres længe. Gorbatsjov har erklæret, at »troende og ikke-troende skal i fællesskab opbygge socialismen«.

Størst fremgang har Vatikanets østpolitik opnået i Ungarn. Visse religiøse ordenssamfund er blevet tilladt igen, de fleste bispe-sæder er nybesat og nylig er man blevet enig om et pavebesøg i Ungarn. Tidspunktet er dog ikke fastsat, først skal regelmæssige diplomatiske forbindelser genoprettes.

Tidligere kunne Vatikanets østpolitik betragtes som blot en fløj af udenrigspolitikken, men den bliver mere og mere smeltet sammen med Vatikanets Europa-politik. Doktrinen bag den er »Et Europa fra Atlanterhavet til Ural«, grundet på den fælles kristne arv. (Bragt i k.o. nr. 20/1988). Meget taler for, at Europa fra Atlanten til Uralbjergene står foran et nyt udviklingstrin, et trin, som styrker fundamentet under pavens østpolitik og dens grundlæggende principper: Hvert menneskes værdighed som person, menneskets rettigheder, en varig og universel fred, samt en retfærdig fordeling af jordens rigdomme.

P. E. Paul

Biskoppens Sostrup-retræter

Tema: Efter pavebesøget

Biskoppen gør status og underviser i, hvad det vil sige at være Kirke. En uges fællesskab i dejligt miljø på Sostrup Kloster ved Grenå, med familiemesse, undervisning, gruppesamtaler, bøn, frit samvær og familiehygge.

Der kan vælges mellem:
1. søndag den 25. juni kl. 19 til lørdag den 1. juli kl. 11.30.
2. søndag den 2. juli kl. 19 til lørdag den 8. juli kl. 11.30.

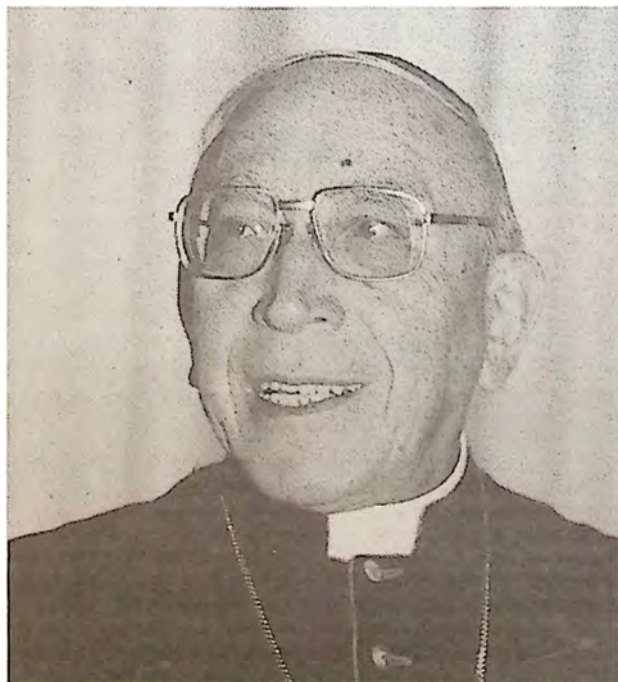
Biskoppen leder begge uger.
På uge 1. ass. af pater Franz Hoyos O.M.I.
På uge 2. ass. af pater Paul Marx O.M.I.
Børnekateketer underviser børnene. Man sover på dobbeltværelser.
Nogle lejligheder er reserveret familier.

Pris: Kr. 1160.-. Unge under uddannelse: Kr. 790.-.
Børn: Se den udsendte folder. (Fås hos sognepræsten eller Bispeskantoret).

Tilmelding: Omgående. Sker ved indbetaling af depositum: kr. 500.- pr. person, med opgivelse af den ønskede uge, på giro 500 14 71, Katolsk Bispeskantoret, Bredgade 69 A, 1., 1260 København K.

Kun tilmelding med indbetalt depositum anses for bindende.

Nærmere oplysninger: Ulla Hjortbøl, tlf. 42 80 16 61 mandag-fredag, kl. 9-10.

Statssekretær Agostino Casaroli har igennem årene ført mange forhandlinger med østblokken. Foto Knud Kluge.

Kardinal Jan Willebrands
til nordiske journalister i Vatikanet:

Vi må forsøge at finde hinanden

Den katolske kirke har lært meget fra andre kristne om værdien af Den hellige Skrift, og de andre kristne har fra os lært meget om værdien af sakramenterne. Jan Willebrands understreger, at vejen mod enhed skal gå ad dialogens vej, og i dialogen mødes kirkerne på lige fod.

Af Andreas Rude og Knud Helsted Kluge

»Jeg tror ikke, vi skal gøre os nogen illusioner, når paven kommer til de nordiske lande«, indrømmede kardinal Jan Willebrands for nylig på et spørgsmål om, hvad pavens besøg i Norden vil betyde ud fra en økumenisk synsvinkel. Formålet med pavens rejse er at besøge de katolske menigheder, men på sine rejser er han også interesseret i at møde kristne fra andre kirkesamfund, sagde lederen af »Det pavelige råd for de kristnes enhed« til de 70 nordiske pressefolk, der i april gæstede Vatikanet.

Ikke fjender

Den økumeniske dimension har større vægt, når paven besøger lande, hvor katolikkerne kun udgør en meget lille minoritet, og hvor det overvældende flertal er enten protestantisk eller ortodokst, fortsatte han. »For os katolikker er det vigtigt, at menigheden i landet ser Den hellige Fader og kommer i kontakt med ham. De føler, at han er deres fader i Kristus sammen med deres egen biskop«.

Kardinal Willebrands fortsatte: »Hvad angår økumenien, så er vi ikke længere fjendtligt indstillet over for hinanden. Den økumeniske bevægelse er Guds gave til alle kristne, og den søger i sidste ende fuld enhed mellem de kristne. Alle vore små håb er afhængige af det overordnede stærke håb, der bygger på Kristi bøn: at vi alle må blive ét«.

Mod fremtiden i kirken

Jan Willebrands forestiller sig ikke, at kirkerne skulle »vende tilbage« til den katolske kirke, for det er ikke historisk muligt at

vende tilbage til det 16. århundrede, sagde han. Både den katolske kirke og de lutherske kirker har udviklet sig. I vores samtaler oplever vi, at vi beriger hinanden, så vi er nødt til sammen at bevæge os mod fremtiden i kirken, en fremtid, som vi håber at komme til at opleve sammen og ikke adskilt.

Vi er mere enige end vi troede

På det individuelle plan er der katolikker, der bliver protestanter, og protestanter, der bliver katolikker. Det er en indre, ofte smertefuld proces, som vi må respektere og vejlede, sagde Willebrands.

I vore økumeniske samtaler møder vi lutherdom, den anglikanske kirke, den romersk-katolske kirke eller de ortodokse. Det er her ikke intentionen at fremprovokere et personligt trosskifte, men at præsentere vore kirkesamfund for hinanden. På den måde kan vi komme til at lære hinanden direkte at kende og opleve, at vi selv i kontroversielle spørgsmål er mere enige, end vi troede. Det er jo ikke akademiske spørgsmål, vi drøfter, men åbenbart tro, og vores samtaler forløber derfor ikke uden bøn.

Kardinalen sagde videre, at den katolske kirke har lært meget fra andre kristne om værdien af Den hellige Skrift, og de andre kristne har fra os lært meget om værdien af sakramenterne. Han understreger, at vejen mod enhed skal gå ad dialogens vej, og i dialogen mødes kirkerne på lige fod.

Jan Willebrands mener, at vi har meget til fælles:

troen på en Treenig Gud, troen på at Kristus blev menneske og blev født af Jomfru Maria, og at han er menneskehedens eneste frelser, troen på dåben og eukaristien. Selv om vores teologer kan være uenige, så er dette dele af en kristen arv, der først blev fremsat i katolsk form. Jeg tror, som kristne, at vi ikke blot skal være opmærksomme på de ting, der adskiller os, men også på fælles grund forsøge at overvinde det, der adskiller os. Det skal ikke ske ved, at vi opgiver vore overbevisninger, men at vi med det fælles udgangspunkt, vi har i Jesu Kristus og i Bibelen, i fordragelighed og i alvor forsøger at komme videre.

Forskellene ingen hindring for enhed

Forskellene mellem kirkesamfundene skal ikke ses som hindringer for enheden. Hvis Kristi Kirke virkelig er katolsk, som vi møder det i vor trosbekendelse, så må vi erkende, at forskellene er en berigelse, og der vil altid være forskelle i dialogen mellem de forskellige kirkesamfund.

I nadveropfattelsen står vi forskelligt, idet der efter katolsk opfattelse sker en forvandling, så brød og vin virkelig bliver Jesu legeme og blod, mens brødet og vinen blandt lutheranere opfattes som symboler på Jesu legeme og blod. Fra begge sider siges nej til fælles altergang, og den katolske kirke står fast på denne afvisning, fordi fælles nadver betyder fælles vidnesbyrd, og det forudsætter en fælles tro, fastslår kardinal Willebrands.

Kardinal Jan Willebrands hilser på pastoralrådets formand, Jan Lange under den nordiske presses besøg i Vatikanet. I baggrunden chefredaktøren for »katolsk orientering«, Willem Wuyts. Foto: Knud Helsted Kluge.

Willebrands mente også, at pavens primat længe vil forblive en hindring for enhed. »Vi tror, at bispeembedet og Den hellige Stol i Rom er givet af Kristus«. Dette spørgsmål er genstand for en del diskussion i vore samtaler med andre kirkesamfund, sagde kardinalen.

Jomfru Maria

Kardinal Willebrands mener, at spørgsmålet om Jomfru Maria vil komme stærkt frem i den økumeniske dialog i de kommende år. Jomfru Maria er meget betydningsfuld for os, fordi hun bar Jesu i sig, og det var gennem hende, at Gud blev menneske. Derfor nærer den katolske kirke stor hengivenhed for hende, men også blandt katolikker er der forskel på denne hengivenhed.

Forskellene i opfattelsen blandt lutheranere og katolikker må ikke betyde, at Maria trænges i baggrunden for at undgå polemik. Det vil hverken være i overensstemmelse med Skriften eller med Luther. Selv Luther lagde stor vægt på Marias betydning. Bag hans prædikestol i Wittenberg hang der et stort billede af Marias optagelse i Himlen. I øvrigt burde lutheranere i højere grad læse Luther, sagde Willebrands.

Kvindelige præster?

Katolikker og ortodokse accepterer ikke kvindelige

præster, fordi præstevielsen er et sakramente, som Gud har indstiftet, og som kirken ikke kan ændre på, sagde kardinal Willebrands på et spørgsmål om kvindelige præster. Kirken modtager sakramenter, den indstifter dem ikke.

De lutherske kirker opfatter ikke præstevielsen som et sakramente, og de kan derfor råde frit. Den katolske kirke giver kvinderne kirkelige opgaver, og jeg tror, at disse opgaver vil blive udvidet. Når paven f.eks. kommer til Norden og bl.a. celebrerer to store friluftsmesser, vil der derfor også i overensstemmelse med praksis i de nordiske katolske kirker være kvindelige messe-tjenere, sagde Willebrands.

Paven i

Roskilde Domkirke

På et spørgsmål om kardinalens mening om, at danske biskopper har besluttet ikke at ville give paven lov til at tale i Roskilde Domkirke, svarede Willebrands: »Paven vil gerne mødes med den lutherske kirke - også i Danmark, men han kommer ikke for at tale med de lutherske biskopper. Han kommer for at møde dem«.

»Paven er ikke fornærmelig, og han vil ikke tale ved aftensangen, og de lutherske biskopper mødes med ham bagefter, - og så kan de tale sammen«. Willebrands beteg-

nede mødet i Roskilde som »meget symbolsk - også for den lutherske kirke i Danmark, og jeg tror, at paven glæder sig til mødet«.

»Er der én dansk holdning?« spurgte kardinalen på et efterfølgende spørgsmål, om hvordan han fortolker den danske holdning. »Hvis der er én dansk holdning, og de danske biskopper giver udtryk for denne holdning, så tror jeg, de har gjort, hvad de i deres visdom og ansvarlighed tror, er det rigtigste at gøre under de nuværende omstændigheder i udviklingen af den økumeniske dialog«.

Kirkens bandlysning af Luther

»Kirken har ingen magt eller autoritet over en afdød. Den afdøde må dømmes af Gud alene, og kirken kan hverken lyse en afdød i band eller ophæve bandet«, sagde Willebrands på et spørgsmål herom. Et eksempel er forbindelsen mellem Rom og Konstantinopel, hvor man i en fælles udtalelse har udtrykt ønsket om, at den gensidige bandlysning skulle slettes af kirkernes hukommelse, og at den ikke længere skulle have nogen indvirkning på kirkens liv; men det er noget andet end at ophæve bandlysningen, sagde han.

Paver på rejse

Ganske vist er det første gang, siden kristendommens indførelse i Danmark, at en pave kommer på besøg, men det er bestemt ikke første gang, paver er kommet ud på rejser. Det skete ikke så sjældent i middelalderen. En rejse til Avignon kom endda til at strække sig over 70 år! Men efter reformationen forlod paven kun Rom for at rejse rundt i sit lille fyrstedømme, Kirkestaten.

Af Ebbe Simonsen

Det er først Pius VI (1775-99), en from, stilfærdig og højtuddannet mand, der måtte ud på rejse. Først til Venedig for at bilægge en strid, som truede med at rive den gamle engang så mægtige republik, bort fra kirkens enhed. Næste rejse gik til Wien, hvor kejser Josef II førte en enevældig kirkepolitik, som truede med at løsrive den østrigske kirke. Paven blev modtaget med stor høflighed, men kunne intet udrette. Det hed sig: »Man kyssede hans fødder - og bandt hans hænder«.

Tragisk rejse

Men der skulle komme en endnu mere tragisk rejse. De franske revolutionstropper besatte hele Italien, også Rom. Under den hårde besættelse blev general Duphot myrdet. Som straf blev den gamle,

syge pave omgående arresteret og samme nat deporteret. Det skulle have været til Frankrig, men ved grænsebyen Savona døde paven på grund af den anstrengende rejse.

Pius VII beordret til Frankrig

På et konklave, som samledes i Venedig (for at være udenfor revolutionshærens rækkevidde) blev Pius VII valgt (1800-23), og snart kunne han vende tilbage til Rom. Men 1805 blev han indbudt (beordret) til Paris for at krone Napoleon til kejser, d.v.s. kroningen skulle Napoleon nok selv foretage. Paven skulle blot kaste glans over begivenheden. Det var vist også Napoleons hensigt at beholde paven i Frankrig, men det lykkedes dog paven at komme tilbage.

Da paven ikke viste sig som kejserens lydige un-

dersåt, blev han påny beordret til Frankrig og interneret på slottet Fontainebleau, medens Kirkestaten indlemmedes i det franske kejserrige, og den lille nyfødte Napoleon II fik i vuggegave titlen: Konge af Rom.

Først efter det store sammenbrud i 1814 og Napoleons afsættelse kunne paven vende tilbage til Rom, og med sig havde han Napoleons gamle moder og flere af hans slægtninge.

I 1870 indtog det nye Italien Rom og indlemmede Kirkestaten. Pius IX valgte at trække sig tilbage til Vatikanet, som hverken han eller hans nærmeste efterfølgere mere forlod.

Først med Vatikanstatens oprettelse i 1929 kunne Pius d. XI forlade Vatikanet for at aflægge besøg hos kongen i det tidligere pavepalads Kvirinalet, men ellers blev det kun til

en årlig lille rejse ud til sommervillaen i Castel Gandolfo, som nu igen var pavens ejendom.

Pius XII (1939-58) fik ikke lejlighed til at rejse. Det var jo den hårde krigstid med tysk besættelse af hele Italien. Rom oplevede også sit første og eneste bombardement i 1943, og straks kørte paven ud til de ødelagte kvarterer for at trøste og love al den hjælp, der var mulig. Den største hjælp var, at Pius truede de allierede med i fremtiden, uden hensyn til luftalarm straks at køre ud til de ramte steder. Det kom ikke til flere bombardementer, så romerne kaldte Pius XII: Roms bedste luftværn.

Johannes XXIII til Assisi og Loreto

Pave Johannes XXIII (1958-63) rejste straks efter sit valg på pilgrimsrejse til Assisi og Loreto, men

derefter gav det indkaldte Vatikan-koncil ham nok at gøre lige til hans død.

Paul IV's historiske rejser

Hans efterfølger, Paul VI (1963-78), der kom til at stå lidt i skygge af den afholdte Johannes XXIII, skal mindes for sine to store, historiske rejser, som havde til formål at bygge bro over den 1000 år gamle kløft mellem kirken i Øst og kirken i Vest. Patriarken Athenagoras tilbød at komme til Rom, men pave Paul foreslog, at de skulle mødes der, hvor kristendommen havde sit udspring: i Det hellige Land. Så i 1964 mødtes de i broderlig omfavelse i Jerusalem. Den endelige forsoning har endnu en lang vej tilbage, men et stort og lovende skridt er gjort.

Et besøg hos patriarken i Istanbul i 1967 var både modigt og vanskeligt. Det engang så mægtige patriarkat var under stadige forfølgelser og undertrykkelser skrumpet ind til en lille bydel, Fanar. Patriarken og hans lille menighed var kun tålt, og de tyrkiske myndigheder søgte at reducere pavebesøget til et almindeligt statsbesøg uden officiel deltagelse af patriarken.

Men året efter rehabiliterede Paul VI patriarken

ved at indbyde ham til Rom og give ham en modtagelse af hele byens befolkning, noget ingen konger havde oplevet mage til.

Den rejsende pave

Og så er vi nået frem til »den rejsende pave«, Johannes Paul II. Det er en helt ny stil. Trods de omfattende rejser tilbragte paverne det meste af deres tid med at styre kirken fra deres skrivebord i Vatikanet. I dag er stadig flere opgaver lagt ud til de lokale bispedømmer.

Siden Kristus indstiftede sin kirke og Peter og hans embede, har hans efterfølgere været dem, der knyttede de troende overalt i verden sammen til den ene kirke. Paven er stadig enhedens symbol, men det nye er, at han nu rejser ud i verden, selv der, hvor de troende er få eller føler sig trængt af en fjendtlig verden. Ingen skal føle sig glemt, alle skal mærke, at de hører med i det store fællesskab, Kristi familie, hvor vi alle er hans brødre og søstre. Det er det, pavens besøg skal få os til at mærke, at også vort lille bispedømme, vore små menigheder, vi spredte katolikker står kirkens hjerte lige så nær som alle de andre ude i den store verden.

Ebbe Simonsen

Pave Paul VI skal mindes for sine to historiske rejser, som havde til formål at bygge bro over den 1000 år gamle kløft mellem kirken i Øst og kirken i Vest. I 1964 mødtes Paul VI med patriarken Athenagoras i Jerusalem og 3 år efter rejste pave Paul til Istanbul på et besøg hos patriarken.

Paven om fællesskab mellem kirkerne

Pavens ord til patriarken af Konstantinopel, Demetrios I, i Peterskirken den 6. december 1987:

»I løbet af de første århundreder (...) anerkendte man, at Roms biskop ikke kun havde et

æresprimat, men også et reelt ansvar for, ifølge Ignatius af Antiokias ord, at »forestå kærligheden«, og at hjælpe til at bevare fællesskabet mellem alle kirkerne. Jeg er klar over, at det, som skulle være en

tjeneste, af meget forskellige grunde og imod den ene og den andens vilje har kunnet manifestere sig i et temmelig forskelligt lys (...). Jeg beder Helligånden (...) om, at vi, naturligvis sammen, kan søge

de former under hvilke dette »ministerium« vil kunne realisere en kærlighedens tjeneste, som den ene og den anden kan anerkende.«

Fra *Irenikon* 1988, nr. 1., s. 79)

Er paven Kristi stedfortræder?

Dette udtryk vækker stor forargelse lader det til. Hvor stammer dette udtryk fra? Kejser Diokletian (285-306) inddelte riget i 12 eller 13 dioceses (græsk: dioikesis = husholdning, bolig, det blev så anvendt, for det vi ville kalde: provins). Hvert diocese fik en forstander, der blev kaldt for en vicarius, en stedfortræder, nemlig for kejseren.

Til sidst blev titlen reserveret paven

Da man så fandt på i Nordafrika at kalde bispedømmerne for dioceses, så kaldte man biskopperne for Kristi stedfortrædere. Langsomt blev det derpå optaget andre steder i kristenheden. Til sidst blev titlen reserveret for den romerske pave, noget lignende som det var sket med selve pavetitlen, der også oprindeligt var gængs for alle biskopper og i øvrigt stadig er titlen for patriarken i Alexandria. Han kaldes pave.

Man kunne med lige så

god grund kalde paven for Kristi prokurator, den der kunne tage afgørelser på Kristi vegne, som der var sagt i Matt. 16,18. Men det har man nu ikke gjort.

Titlen anvendelig på mange planer

Endelig må man sige, at titlen er anvendelig på mange planer. Forældre er Kristi stedfortrædere, hjælpere i ulykker er Kristi stedfortrædere, ja, i middelalderen var de fattige og syge Kristi stedfortrædere; når man passede dem, gjorde man nemlig godt imod Kristus selv, jfr. Matt. 25,3. Biskop Martensen er også Kristi stedfortræder. Og sådan kunne man blive ved. Første gang denne titel officielt er indført i kirkeretten er den nye lovebog fra 1983. Det må man beklage, fordi de fleste ikke kender den historiske baggrund, som stærkt relativiserer denne titel, der nu desværre kun anvendes på den romerske biskop.

Bjørn Højbo

En del af Vatikanstaten, set fra højen. I forgrunden til højre administrationsbygningen.

Hvad laver det pavelige diplomati?

Kirken midt i denne verden

Pavestolen har forbindelse med de fleste katolske lande. En interessant undtagelse er verdens næststørste katolske land Mexico med ca. 80 millioner katolikker. Landets antikirkelige lovgivning gør det umuligt for dets politikere at sende en ambassadør til Pavestolen.

Pavestolen har også forbindelse med en række overvejende protestantiske lande som f.eks. de nordiske lande. Norge, Danmark og Sverige oprettede diplomatiske forbindelser i 1982. Finland og Island fik diplomatisk forbindelse med Pavestolen på et tidligere tids-

punkt. U.S.A. genoprettede forbindelse med Pavestolen i 1983.

Pavestolen har også diplomatisk forbindelse med nogen få marxistiske stater, bl.a. Jugoslavien, Cuba, Nicaragua og Etiopien. Men ikke med f.eks. Sovjetunionen eller Polen. For Folkerepublikken Kinas vedkommende består det problem, at Pavestolen har forbindelse (omend på et lavt plan) med Taiwan.

Troen ingen betingelse

Derudover har Pavestolen forbindelse med en række stater, med hvilke man ikke umiddelbart skulle tro, den havde fælles interesser, bl.a. Iran, Indonesien, Tyrkiet, Japan og Nepal.

Hvordan kan det da være, at mange stater finder det nyttigt med en repræsentation ved Pavestolen? En vigtig grund er forestillingen om, at Vatikanet er enestående godt informeret om begivenhederne rundt om i verden, en forestilling der hos den enkelte undertiden har fået helt uvirkelige og overdrevne proportioner.

Den pavelige ambassade, »nuntiaturet« for de fem nordiske lande ligger i København, og ambassadøren »pro-nuntius'en« er den belgiske ærkebiskop Henri Lemaire.

Vatikanet - verdens mindste stat

Her samles alle tråde i kirkens aktivitet indadtil og udadtil

Vatikanet er mange ting på en gang. En bydel i Rom, en borgerlig stat med pave Johannes Paul II, som statsoverhoved, stedet for den centrale ledelse af den katolske kirke, centret for det pavelige diplomati, et sted af stor åndelig betydning for 800 millioner katolikker verden over.

Vatikanet er en selvstændig stat på kun 44 ha beliggende i Rom. Pave Johannes Paul II er statsoverhoved for denne verdens mindste stat. Over apostlen Peters grav byggede kejser Konstantin en kirke, som stod i 12 århundreder. Den blev afløst af den velkendte Peterskirke, en renaissancebygning, som i dag beundres af tusinder af pilgrimme og turister. Det er her paven holder bl.a. julenatsgudstjenester, som hvert år bringes i dansk TV.

Reform af kirken

Peterskirken var også stedet for de to store såkaldte økumeniske kirkemøder, Det første Vatikankoncil (1869-70) og Det andet Vatikankoncil (1962-65). På det sidste koncil, hvor den katolske kirke blev reformeret, deltog mere end 2200 biskopper fra hele verden.

Efter folkevandringens uro mellem det 5. og 8. århundrede opstod pavestaten, pavedømmets verdslige magt, som har

undergået mange forandringer i tidernes løb. Endnu i 1858 dækkede kirkestaten næsten 13.000 kvadratkilometer i det centrale Italien, da den blev tvangsindlemmet i det forenede italienske kongedømme. I 1870 blev pavestaten ophævet, da Rom blev Italiens hovedstad.

Pavestolen selvstændig

I 1929 blev pavens selvstændige område genoprettet, men indskrænket til

de 2,5 kvadratkilometer inden for Vatikanets mure omkring Peterskirken og museerne. Ved denne aftale mellem den italienske stat og kirken, den såkaldte Lateran-traktat fra 1929, anerkendtes pavestolens suverænitet som en stat i staten.

Denne selvstændighed markeres bl.a. ved politisk uafhængighed af Italien, egen valuta, egne frimærker, eget gult/hvidt flag, egen radio med daglige udsendelser på 32 sprog.

Vatikanet har også egen TV-station. Verdens mindste stat har også det mindste antal offentligt ansatte, nemlig 2000, hvoraf kun de 400 bor i selve Vatikan-staten.

Pavestolen

Pavestolen er navnet for den katolske kirkes udadrettede aktivitet i verden, med egen diplomatisk repræsentation og egne retsinstanter. Det er pavestolen, der sender delegater eller ambassadører til FN

og til de lande, der anerkender Vatikan-staten. Disse lande har selv en ambassadør ved pavestolen. Danmark har således for få år siden anerkendt Vatikan-staten og har nu en ambassadør ved pavestolen.

Administration

Kirkens indadrettede aktivitet administreres af kurien, der består af kontorer (kaldet kongregationer) svarende til et lands ministerier.

Pavelige nuntier, pro-nuntier og delegater

En broget mangfoldighed af forbindelser og informationer

Pavestolen har repræsentanter i de fleste af verdens lande. Repræsentationen foregår på to niveauer, dels over for de enkelte stater og dels over for den lokale katolske kirke.

Hvis der er tale om egentlig diplomatisk forbindelse kaldes pavens udsending (der altid er en ærkebiskop) for en »nuntius« eller en »pro-nuntius«. En nuntius vil i de katolske lande sædvanligvis også være doyen, d.v.s. ordførende for det samlede diplomatiske korps.

Hvis den pavelige repræsentant ikke har diplo-

matisk status, kaldes han en »pavelig delegat«. Det betyder, at han kun repræsenterer Pavestolen over for den lokale katolske kirke, ikke over for statsmagten.

Stor interesse for kirkens holdning til internationale spørgsmål

Pavestolen har i dag nuntiaturer i mere end 110 stater og dertil kommer delegater i f.eks. Sydafrika, Angola, Jerusalem, Mexico og Mozambique. Delegaterne spiller en stor rolle i nomineringen af biskopper. Der er næsten

4.000 katolske biskopper i verden, og alle udnævnes eller godkendes af paven. Lokale konsultationer går forud for hver udnævnelse, men den pavelige repræsentants vurdering vejer ofte tungt.

De pavelige repræsentationer (både med og uden diplomatisk status), og repræsentationerne ved de internationale organisationer (f.eks. FN, Fællesmarkedet eller Europarådet) tegner sig for den største udgiftspost på Pavestolens årsregnskab (når man inkluderer regnskabet fra Kongregationen for Tro-

ens Udbredelse). Pavestolen har rundt regnet 300 aktive diplomater og delegater, hvortil kommer lokalt ansat personale og en stor stab i Vatikanets Statssekretariat og andre kurieorganer.

De pavelige diplomater og delegater uddannes på Det Pavelige Kirkelige Akademi i Rom, en institution der blev oprettet i 1701. De fleste pavelige repræsentanter er italienerne, men dette er ved at ændre sig. I dag udgør italienerne under halvdel af studenterne på akademiet, og rektoren er fra

Danmarks ambassadør ved Pavestolen Gunnar Schack Larsen.

Californien. Ingen skandinaver arbejder fast i de pavelige repræsentationer; det nærmeste vi kan komme det, er en norsk-amerikaner, der arbejder ved nuntiaturet i Wien.

Henvend 2.500 biskopper deltog i Det andet Vaikankoncil 1962-65. Et af deres vigtigste ønsker var en dybtgående ændring af kurien. Den skulle blive udførende organ for bispesynoden i stedet for at være dens arbejdsgiver, og den skulle internationaliseres for at bryde overvægten af italienske medlemmer. Det sidste er sket. Det første er endnu ikke opnået. Foto: KNA.

Den romerske kurie

Vatikanstatens og den katolske kirkes centraladministration

Den romerske kurie, Vatikanets centraladministration har eksisteret i århundreder. Sin nuværende form fik kurien i 1967 af pave Paul VI, og sidst er den ændret af pave Johannes Paul II den 29. juni 1988. Kurien består herfter af 28 afdelinger.

Kuriens væsentligste lovgivende og administrative funktioner ligger i Statssekretariatet og de såkaldte kongregationer. Under pavens ledelse styrer de kirkens vigtigste indre og ydre anliggender.

Koncillets reformer

Det andet Vatikankoncil, der reformerede den katolske kirke, bevirkede også, at en lang række råd og kontorer blev nødvendige. Disse organer udvikler kirkelige programmer og rådgiver paven om mange brændende problemer.

Statssekretariatet, er i dag delt op i 2 afdelinger, én for generelle anliggender og én for forhold mellem stat og kirke, altså en slags udenrigsministerium. De 9 kongregationer (før reformen var der 10), kan bedst sammenlignes med ministerier. Navnet »congregatio« betyder en for-

samling af kardinaler og biskopper. Hver kongregation ledes af en kardinal, der udnævnes for 5 år ad gangen.

Til kurien hører videre 3 domstole, 12 pavelige råd og en række kontorer af forskellig karakter. Adskilt fra kurien er en række andre institutioner, som har forbindelse til Pave-

stolen: Vatikanets hemmelige Arkiver, Vatikanets apostoliske Bibliotek, Akademiet for Videnskab, Vatikanets Bibliotek, L'Osservatore Romano (Vatikanets Dagblad med dets daglige, ugentlige og månedlige udgaver på forskellige sprog), Vatikanets Radio, Vatikanets TV m.v.

Kirkens »udenrigsministerium«

Statssekretariatet

Øverst i kurien er Statssekretariatet, hvis hovedopgave er at »hjælpe den øverste biskop både i omsorgen for universalkirken og for den romerske kuries afdelinger«. Sekretariatet ledes af kardinal-statssekretær, Agostino Casaroli, der assisteres af vicesekretærer, kardinal Edward Cassidy. Statssekretæren er pavens nærmeste medarbejder i den daglige ledelse af kirken; de har mindst to daglige møder. Staben i sekretariatet består af ca. 150 præster, søstre og lægfolk.

Arbejdet i Statssekretariatet spænder over vidt

forskellige opgaver: fra at udarbejde en daglig rapport over verdensnyhederne til at finde en ekspert i kinesisk og til at besvare de titusinder af breve, som paven daglig modtager.

Statssekretariatet repræsenterer Pavestolen over for de forskellige nationer, over for internationale organisationer samt over for de nationale bispekonferencer. Sekretariatet koordinerer det arbejde, der udføres af ca. 300 diplomater, som repræsenterer Vatikanet ud over hele verden. Sekretariatet planlægger desuden

Statssekretær Casaroli led-sager paven på rejsen til de fem nordiske lande. Foto: K. Kluge.

pavens mange internationale rejser og oversætter de vigtigste kirkelige dokumenter.

Af hensyn til koordineringen af de enkelte Vatikan-departementers arbejde samler kardinal Casaroli lederne af disse til et månedligt møde og er selv medlem af hver af de 9 kongregationer. Undertiden fører paven selv forsædet ved disse møder.

Pavestolens Pressebureau (Sala Stampa) er i dag knyttet til Statssekretariatet.

Kongregationer

Kirkens liv i hele verden administreres centralt i Kurien

Kurien omfatter 9 kongregationer, der bedst kan sammenlignes med ministerier. Hver af dem ledes af en kardinalpræfekt.

Troselærekongregationen, der ledes af kardinal Joseph Ratzinger, er den kompetente autoritet over alt vedr. troen og moralen, og dens rådgivere består af teologer fra hele den katolske verden. Når det gælder troselæren er alle andre kurieorganer underlagt denne kongregation.

Den pavelige Bibelkommission hører også til Troselærekongregationen.

Kongregationen for Østkirkerne varetager forhold vedrørende bispedømmerne i de orientalske katolske kirker.

Kongregationen for Gudstjenester og Sakramenter tager sig af alt vedr. liturgi, samt kirkens 7 sakramenter: dåb, firmelse, nadver, skriftemål, ægteskab, præstevielse og de syges salvelse.

Kongregationen for Salig- og Helgenkåringer vurderer om et medlem af kirken er død i »hellighedsry«, d.v.s. i sit jordiske liv har praktiseret de kristne dyder: tro, håb og kærlighed, klogskab, retfærdighed, styrke, mådehold m.v. Danskeren Niels Steensen blev således saliggjort 23. oktober 1988 af paven i Peterskirken efter denne kongregations undersøgelse og indstilling.

Kongregationen for Biskopper har til opgave at hjælpe biskopper i hele verden og følge med i deres virke (dog ikke i østkirkerne). Kongregationen har med alle sager at gøre, som vedrører udnævnelser af nye biskopper, oprettelse af nye bispedømmer eller ændringer i bestående bispedømmer. Den følger også arbejdet i de forskellige bispekonferencer verden over. Til kongregationen hører »Kommissionen for Latinamerika«.

Kongregationen for troens Udbredelse tager sig af oprettelse og af deling af bispedømmer i missionslandene og koordinerer alle missionsbestrebelse i hele verden.

Kongregationen for Gejstlige tager sig bl.a. af gejstliges, d.v.s. præsters og diakoners uddannelse. Den er også ansvarlig for alle forhold, der har med

undervisning af de troende at gøre, idet kongregationen udsender kateketiske og pastorale vejledninger til de enkelte bispedømmer. Under denne kongregation hører også Den pavelige kommission til bevarelse af kirkens kunstneriske og historiske Arv.

Kongregationen for ordenssamfund og Sækularinstitutter tager sig af alt vedr. ordensliv og ordensløfter (de såkaldte evangeliske råd: fattigdom, cølibat og lydighed) i både kvindelige som mandlige ordenssamfund og i sækularinstitutter, som er en nyere form for fællesskab, hvor de evangeliske råd praktiseres.

Kongregationen for seminarier og andre Læresteder har at gøre med præsteseminarier, katolske universiteter, skoler og andre uddannelsessteder.

Domstole

Foruden kongregationerne har kurien 3 domstole: Det apostoliske Pønitential har ekstraordinære skriftemålsanliggender under sig samt spørgsmål vedrørende aflad. Det apostoliske Signatur er den katolske kirkes højesteret. Den romerske Rota er først og fremmest en appeldomstol for ægteskabssager.

Råd

Efter den ny kurie-reform er der nu 12 pavelige råd:

- Det pavelige lægmandsråd.
- Det pavelige råd for de kristnes enhed.
- Rådet for familien.
- Rådet for Justitia et Pax (Retfærdighed og Fred).
- Rådet »Cor Unum« (den katolske kirkes koordinerende organ for al nødhjælpsarbejde).
- Rådet for sjælesorg blandt migranter og folk undervejs.
- Det pavelige råd for dialogen med ikke-troende.
- Rådet for kirkens omsorg for syge.
- Rådet for fortolkning af lovtækster.
- Rådet for den interreligiøse dialog.
- Rådet for kultur.
- Rådet for samfundets meddelelsesmidler.

Tillæg i anledning af
pave Johannes Paul II's
besøg i de fem nordiske lande
fra 1.-10. juni 1989

katolsk
orientering

Nr. 10 31. maj 1989

Bronzestatuen af apostlen Peter med de symbolske nøgler, der synliggør Jesu ord: Hvad du binder på jorden, skal være bundet i himlen, hvad du løser på jorden, skal være løst i himlen (Mattæusevangeliet kap. 16, vers 19). Foto: KNA.

»Du er Peter, og på denne klippe vil jeg bygge min kirke« (Mt. 16, 18)

Romersk-katolsk teologi og kanonisk lov tillægger paven forskellige titler: Peters efterfølger, kirkens overhoved, Kristi stedfortræder, biskop af Rom, Vestens patriark og Vatikan-statens regent.

Ordet »pave« kommer fra det latinske »papa«, der stammer fra det græske »pappas«, der er det klassiske ord for far. Den folkelige titel »Hellige Fader« udtrykker den samme gamle betydning om åndeligt faderskab.

Biskoppen af Roms krav på at være apostlens

Peters efterfølger er gammelt og går helt tilbage til midten af det 3. århundrede. Det blev autoritativt formuleret på Det første Vatikankoncil (1869-70), hvor man definerede paven forrang og ufejlbarhed.

Roms bispesæde

Det ny Testamente beretter, at Jesus, blandt dem der fulgte ham, udvalgte 12, som på forskellig vis skulle tage del i hans mission. Efter hans død og opstandelse blev disse 12

sammen med andre kendt som apostle. Man anerkendte deres særlige autoritet i spørgsmål om disciplin og prædiken. Blandt dem havde Peter en særlig forrang. I tiden derefter lagde den romerske kirke særlig vægt på bestemte tekster som udtryk for denne overbevisning (Mt. 16,18; Lk. 22,32 og Joh. 21,15 ff). Da Peter sammen med Paulus prædikede og døde i Rom, fandt man, at efterfølgere i Peters rolle måtte være biskopperne af denne by.

Tillæggets artikler er bragt i tidligere numre

Pavedømmet

Der har altid været forskellige opfattelser af Peters enhedsfunktion kirkerne imellem

Den vestlige kristendoms historie viser det pavelige embedes voksende betydning. Denne udvikling mødte dog også modstand, hvor man lagde vægten på biskopperne, de økumeniske konciler og de nationale kirker. Spændingerne mellem disse forskellige opfattelser var en af årsagerne til splittelsen i kristendommen mellem øst og vest og til den protestantiske reformation.

Fra kongedømme til fælles tjeneste

Mellem 1850 og 1950 blev den katolske kirke i højere grad end tidligere centreret om pavedømmet. Kirkestrukturen blev tolket i monarkisk retning. Den romerske opfattelse i liturgi og teologi blev norm næsten overalt i verden. Det andet Vatikankoncil blev imidlertid et vendepunkt i denne henseende.

Det andet Vatikankoncil (1962-65) og den åbenhed og vitalitet, i hvilken det blev gennemført, markerer en genopdagelse af biskoppernes rolle ved fastlæggelse af den universelle kirkepolitik. Dette kom til udtryk i drøftelserne af koncilstemaet om »kollegialitet«. At blive biskop medfører foruden det lokale ansvar også at blive medlem af et verdensomfattende kollegium, der sammen med paven deler ansvaret for hele kirken.

Det andet Vatikankon-

cil benægtede ikke den forrang, som Det første Vatikankoncil havde tillagt paven. Det søgte at afbalancere denne forrang ved at lægge vægt på biskopperne og de nationale kirker. Herved opstod en ændring i pavedømmets praksis. Efter konciliet er f.eks. synoder eller møder med repræsentative biskopper fra hele verden blevet et regelmæssigt træk i kirkens liv. Selv om beslutninger på disse møder ikke er juridisk bindende for paven, så er møderne vigtige anledninger til drøftelser og konsultationer mellem de mange nationale kirker, og de skærper Vatikanets opmærksomhed mod de forhold og problemer, den moderne kirke møder.

Garant for enheden mellem lokalkirkerne

Fremhævelsen af den nationale kirke og det konciliære og biskoppelige princip har lettet den økumeniske dialog. Ligesom den romersk-katolske kirke genopdager disse sider af sin arv, har anglikanere og lutheranere været villige til at overveje en instans eller et embede, der kunne blive centreret i en genforenet kristen kirke. Selv om alt dette endnu kun foregår på diskussionsniveau, så ser mange ikke-romersk-katolske kristne allerede i paven en generel talsmand især for emner som fred, menneskerettigheder og økonomiske uligheder.

Vignet til
pavebesøget
i Danmark

Under stadig forandring

Pavedømmet er en historisk institution, som i sin konkrete form stadig undergår forandringer. I århundreder udøvede paven f.eks. politisk autoritet over de såkaldte pave-stater. De blev tabt i 1870, men alligevel nåede man først i 1929 til en aftale med Italien om den lille, men uafhængige Vatikanstat.

Nutidens lette rejsemuligheder og de moderne mediers verdensomfattende rækkevidde har ændret den pavelige virksomhed. Paven er blevet en langt mere synlig præst og prædikant end nogensinde før.

Trods biskoppernes og de lokale kirkers stigende betydning forbliver paven ifølge skriften og fortidens bindende afgørelser den øverste autoritet i den romersk-katolske kirke.

Hvad vil det sige at være katolsk?

Af biskop Hans L. Martensen

Et billede fra det sjællandske valfartssted Åsebakken, hvor paven fejrer messe tirsdag den 6. juni. Foto: Knud Kluge.

Som bekendt har man i folkekirken oversat ordet »katolsk« med »almindelig«. Dette har undertiden givet anledning til en katolsk drøftelse - f.eks. allerede ved Synoden på Nyborg Strand - om også vi burde oversætte begrebet »katolsk«, og måske ligesom vore lutherske medkristne herhjemme anvende ordet »almindelig«.

Grundene, man anfører for en sådan »oversættelse« af katolsk, kan i hovedsagen reduceres til tre:

1) Den første grund er »sprogrensende«. Nogen påstår, at ordet katolsk er et grimt fremmedord, og at det bør oversættes med et godt, gammelt dansk ord.

2) Den anden grund er »økumenisk«. Vi bør, mener man, imødekomme folkekirkens kristne på alle punkter, hvor vi med nogen rimelighed kan. Netop i centrale udtryk for kristendommen som trosbekendelsen og dåbspagten ville det være af stor værdi at have én og samme formulering. Hertil kommer, at trosbekendelsen ikke sjældent bruges, netop når både protestanter og katolikker siger den sammen, f.eks. ved en barmeså, hvor en del af familien er katolsk, en anden protestantisk.

3) Den tredje grund er »forståelses-mæssig«. Selv mange katolikker, således hævdes det, forstår ikke den egentlige mening med fremmedordet »katolsk«.

Så er det da bedre at erstatte det med et andet ord, som de straks begriber.

Den sprogrensende overvejelse

Til disse grunde er følgende at sige: Det er umuligt nutildags at rense det danske sprog for fremmedord. Vi kan ikke finde på nye ord for »radio«, »billet«, »entreprenør«, »protestant« og tusindvis af andre, fordi de oprindelig er udanske.

Den økumeniske overvejelse

Den anden grund - den økumeniske - er mere tungtvejende. Det er sandt, at vi skal søge at komme hinanden nærmere, også i sprogbrug og formuleringer, hvor dette med rimelighed kan lade sig gøre. Men om det økumenisk er rimeligt at erstatte ordet »katolsk« med »almindelig«, dette må afgøres i sammenhæng med det tredje spørgsmål: Hvad betyder egentlig ordet »katolsk«? For hvis den oprindelige betydning af dette ord ikke er »almindelig«, men noget andet, så er det jo ikke os katolikker, der skulle skifte til at bruge ordet »almindelig«, men snarere de andre, der skulle skifte til et ord, der træffer meningen bedre end »almindelig«.

Ordets historie

Ordet »katolsk« har været i brug som en betegnelse

for kirken allerede siden det 2. århundrede. Det betød den kirke, der var udbredt og anerkendt overalt. Meget hurtigt blev ordet »katolsk« også særbetegnelse for én bestemt kirke i modsætning til dem, der skilte sig ud med deres særmeneringer, nemlig sekterne. »Katolsk« og »sekt« var modsætninger.

På den hl. Augustins tid (ca. år 400) er det klart, at ordet »katolsk« bruges næsten som i dag, nemlig om én bestemt kirke, der er kendetegnet ved biskoppernes fællesskab og ved foreningen med biskoppen af Rom. »Katolsk« er blevet et særnavn. »Hvis en fremmed kommer til en by og spørger efter den katolske gudstjeneste«, siger Augustin i et af sine breve (Migne 25, I, 196), »så tør ingen af sekterne pege på deres egen kirke...«

Nøjagtig af denne grund blev ordet »katolsk« så upopulært blandt protestanter. Det var blevet betegnelse for »romersk-katolsk«, altså for paven kirke. Derfor gik man på reformationstiden i protestantiske kredse over til at bruge andre ord for »katolsk«.

Naturligvis må man ikke undervurdere denne protestantiske modvilje mod ordet »katolsk«. På dansk er det sprogligt gået så vidt, at man sagde om en tosse, at han »var katolsk i hovedet«. Vi kan derfor næppe vente, at den danske folkekirke ligesom

anglikanerne vil genindføre ordet »katolsk« i trosbekendelsen. Men dermed er ikke sagt, at vi katolikker skal gå over til at sige »almindelig« ...

Ordets mening

Det er nødvendigt, så vidt vi kan, at frigøre os fra de historiske udviklinger og fordomme, og vende os til spørgsmålet: Hvad var den oprindelige mening med ordet »katolsk«, da det blev brugt som betegnelse for kirke i trosbekendelsen? Hvilket dansk ord svarer bedst til denne oprindelige forståelse?

»Katolsk« kommer fra det græske »kat' holu«. Den sidste del af ordet er det samme som »hel« på dansk. »Katolsk« betyder det, der har at gøre med helheden, det, som er beregnet på menneskene i deres helhed, eller det, som skaber helhed. Kan man finde et enkelt dansk ord, som udtrykker dette?

Det ord, som kommer det nærmest, er måske »universal«. Ganske vist er dette igen et fremmedord, og spørgsmålet er, om det er umagen værd at oversætte et fremmedord med et andet. »Universal« udtrykker imidlertid netop noget af det, som de første kristne havde for øje, når de kaldte kirken »katolsk«. Det betød den kirke, der var bestemt til at udbredes overalt, og som ikke måtte begrænses af noget »særligt«: det var ikke en kirke for en bestemt kultur, eller et be-

stemt geografisk område eller en bestemt del af menneskeheden, men for alle. Kirken skulle være universel.

I denne forstand kunne »katolsk« næsten have betydningen »verdensomspændende«.

Hvis vi ville søge et dansk ord for »katolsk«, så ville måske »omfattende«, eller »alt-omfattende« være særdeles træffende. Dog ville ordet »alt-omfattende« være teologisk tvetydigt. Altomfattende i absolut forstand er kun Gud selv. Alligevel betyder »katolsk«, at kirken skal omfatte alt det, som Gud i sit frelsesvirke omfatter. Kirken er »kat' holos«, d.v.s. for alt det, som Gud forløser ved at sende sin Søn til verden. Kirken skal omfatte alt, hvad der er menneskeligt.

»Universal«, »omfattende«, »fyldestgørende«, »helhedsdannende«, »total og fuldstændig« - alt dette ligger gemt i ordet »katolsk«. Ganske vist kan man næppe sige, at noget enkelt af disse ord er aldeles egnet. Men ét forekommer mig sikkert. Ordet »almindelig« er en ualmindelig dårlig oversættelse af »katolsk«. Hvorfor? Fordi ordet »almindelig« på dansk bærer præg af det gennemsnitlige og dagligdags. Når man går i sit almindelige tøj, betyder det ikke festdragt. Når en koncert eller et teaterstykke virker ret almindelig, betyder det ikke, at alverden blev sat i begejstring. Det kan slet ikke undgås, at ordet »almindelig« på dansk bærer noget af denne almindelige og grå klang.

Snarere ualmindelig

At kirken er »katolsk« betyder langt fra, at dens medlemmer skal have samme vaner, tankesæt, normer og livsstil, som er »almindelige« i samfundet omkring os.

Tværtimod, »katolsk« betyder lige det modsatte: det »u-almindelige«, som kan sætte en hel verden i bevægelse, og som kan ændre de almindeligt udbredte vaner og tanker, så hele mennesket og dets samfund bliver gennemtrængt med en alt andet end almindelig strøm af glæde og heldbærelse.

Resultatet af alle disse overvejelser er derfor: Ordet »katolsk« skal ikke oversættes, men tolkes og forklares, så det genvinder

sin oprindelige stærke og meningsfulde klang.

Kirkernes Verdensråd om »katolsk«

At ønsket om at bibeholde ordet »katolsk« ikke er spor u-økumenisk kan fremhæves ved citater fra de to største og vigtigste økumeniske møder i nyere tid. Kirkernes Verdensråd tog nemlig i Nairobi tanken om kirkens katolske karakter op, og det gentog en udtalelse fra Verdensrådets møde i Uppsala: »Kirkens egenskab af katolsk (catholicity) er det modsatte af enhver form for selvkredsen (egotism) og eksklusiv begrænsning (particularism). Det er den egenskab, som lader kirken udtrykke livet i Kristus i dets fylde, uindskrænkethed og totalitet (the fullness, the integrity, and the totality of life in Christ) ...«

Det er mærkeligt, at Kirkernes Verdensråd herved fremhæver egenskaber, som ellers ofte var lidt under mistanke hos protestanterne. Ja, når det gælder troens »integritet«, så er selv mange katolikker i dag blevet en smule mistænksomme, fordi de frygter såkaldte »integralister«. Dog gælder det om - hvad enten vi er protestanter eller katolikker - at søge sandheden uanfægtet af slagord og partier. Selv om visse stærkt konservative katolikker kalder sig »integralister«, så bør vi alle holde fast ved, at troen skal bevares »integral«, d.v.s. fuldstændig.

Det kan dog næppe kaldes u-økumenisk, hvis vi åbent tilstår, at det danske ord »almindelig« ikke uden videre får os til at tænke på disse tre egenskaber: »fylde«, »uindskrænkethed« og »totalitet«, som livet i Kristus har, og som Kirkernes Verdensråd på sine to plenarmøder har forsvaret som meningen med ordet »katolsk«.

Den hl. Cyrils tolkning

I sin tolkning af ordet »katolsk« bygger Kirkernes Verdensråd på en forståelse, der går tilbage til Oldkirken. En af de smukkeste forklaringer af, hvad »katolsk« betyder, finder vi hos den hl. Cyril af Jerusalem (slutningen af 300-tallet) i hans Katekettiske Taler:

»Kirken kaldes katolsk, fordi den er over hele verden, fra Jordens ene

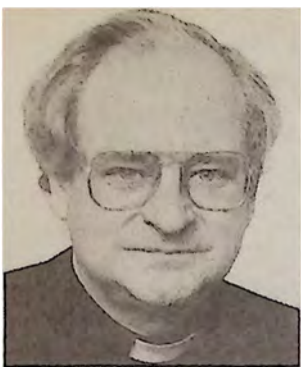
Artiklen på disse sider er et sammendrag af fire indlæg bragt i nr. 13., 15., 17. og 19. i 1977.

ende til den anden, og fordi den universelt og uden indskrænkning (jfr. det integrale!) lærer alle troens sandheder, som folk bør kende, hvad enten det drejer sig om synlige eller usynlige, om himmelske eller jordiske ting; endvidere fordi den lærer mennesker af alle racer og stillinger at tjene Gud i sandhed, både de mægtige i samfundet og de svage, både de lærde og de ulærde, og endelig fordi den tager sig af og helbreder enhver legemlig og sjælelig synd, og fordi der ikke er nogen kilde til kraft (dyd), om det nu er i ord eller gerning eller åndelig gave, som den ikke besidder og deler ud af...» (Cat. 18,23 PG 33,1043).

Den hl. Cyril beskriver her med klassisk og uovertruffen klarhed de tre dimensioner, som ordet »katolsk« betegner: En verdens-omspændende, en sandheds-dækkende og en person-omfattende dimension. Denne sidste har både en kollektiv og en individuel side. Ordet »katolsk« bliver forstået i samme grad som disse tre perspektiver tages alvorligt.

Verdens-omspændende
Dette hænger sammen med missionsbefalingen: »Gå ud i alverden«. Kirken må ikke nødvendigvis findes overalt i verden for at være katolsk. Den begyndte faktisk som en lille gruppe mennesker i Jerusalem, og det varede længe inden kirken spredtes overalt. Alligevel var den katolsk fra begyndelsen. Den har et budskab til hele verden, og den er sendt, ikke til nogen bestemt del af verden, med udelukkelse af andre. Heri ligger det katolske, at ingen på forhånd er udelukket. Ganske vist afsløres på denne måde det ulykkelige ved de kristnes nuværende spaltning. Det var ikke Kristi mening, at der skulle være forskellige kirker i verden, delt op efter nationer eller trosbekendelser eller særlige geografiske og kulturelle omstændigheder. Kirken skulle efter Kristi vilje være én kirke for hele verden, den skulle slå bro over de geografiske afstande og de kulturelle kløfter.

Sandheds-dækkende
Kristus er kommet for at bringe menneskene »hele sandheden«, ikke blot en del af den. Han er Guds Ord - det fuldstændige, det altomfattende og sidste ord - der er blevet kød. Det er kirkens opgave at give denne sandhed videre. I kirken virker den ånd, der fører ind i hele sandheden.

Biskop Hans L. Martensen.

Katolsk står derfor i modsætning til »sektarisk«. Det »sektariske« består i, at én sandhed fremhæves så stærkt på bekostning af andre, at balancen rystes. Den ene sandhed kommer til at stå i modsætning til de andre.

Det katolske består derimod i, at troens helhed fastholdes.

Person-omfattende

Alt hvad den menneskelige person omfatter skal omfattes af den katolske frelse og frigørelse. Dette gælder både personen som enkelt individ og personen i dens forhold til andre, d.v.s. som del af et fællesskab.

Det katolske skal omfatte hele den enkeltes person. Intet bør udelukkes. Der har været religioner, som kun ville frelse sjælen, og som var legemsfjendtlige. Atter findes der en moderne religiøsitet, som dyrker det legemlige næsten på bekostning af sjælen. Men det katolske betyder, at alt hvad der er menneskeligt i mennesket skal frigøres, helbredes og forløses. Det gælder legemet lige så vel som sjælen.

Der har også eksisteret former for religiøsitet, som så ned på bestemte dele af legemet og dets udfoldelse. Således har der været kristne sekter, som fordømte det seksuelle som noget ondt. Den katolske kirke har hele tiden lært, at også det legemlige er skabt af Gud, og at også menneskets seksualitet er Guds gode skabning, som skal frelles og forløses ligesom alt det andet.

At kirken er katolsk betyder også, at den er sat til at bringe frelse og forløsning til alle dybder i mennesket - også de uudforskede dybder, som den moderne psykologi og psykiatri afslører. Der er ingen dybder i mennesket, som er Guds frelse uvedkommende, eller hvor denne frelse ikke skal trænge ind.

Men menneskene er ikke blot individer og enkeltpersoner. Som personer bindes de sammen til samfund. Dette samfund, med alt hvad det indebærer af sociale, politiske,

kulturelle og andre dimensioner skal berøres af den frelse og frigørelse, som Kristus har bragt. Her kan ingen sektorer på forhånd udelukkes med slagord som at »religion er en privatsag«, eller at »kristendom og politik« eller »kristendom og moral« ikke har noget med hinanden at gøre. Javist, den kristne tro er noget andet end politik eller kultur eller samfundsproblemer. Alligevel er den kristne tro sat til at ændre verden og bringe håb og nyt liv i alle disse forhold. Ligesom hele den enkeltes person skal berøres af kirkens »katolske«, d.v.s. altomfattende helbredelses- og frigørelsesproces, således skal samfundet det også.

Proces og ikke blot tilstand

En af vanskelighederne ved at oversætte ordet »katolsk« ligger i, at det betegner en proces snarere end blot en tilstand. Dette gælder i øvrigt alle kirkens fire egenskaber. Kirken er én, men den er dog samtidig stadig kaldet til større enhed, den er aldrig færdig med at føre mennesker til større indbyrdes fællesskab og fred. Kirken er hellig, men den er dog stadig kaldet til at omvende sig fra synd og at vise vej til hellighedens kilder, der kan give mennesker kraft til at ofre og hengive sig for andre. Kirken er apostolisk, men den er dog aldrig færdig med at virkeliggøre apostolens ord eller at fuldende deres gerning. Således også med det »katolske«. Kirken er ustandselig kaldet til at blive mere »katolsk«. Det betyder, at den stadig er kaldet til at rykke grænsepæle op og udvide det »katolske« til det endnu mere omfattende.

Samfundets grænser

»Katolsk« betyder også, at

menneskenes samfund skal ud over sine grænser. At vi f.eks. i vor del af verden ikke kan blive stående blot som de nydende og velbærgede. Hvis vi er »katolske«, kan vi ikke give os tilfreds med at være den rige og privilegerede del af menneskeheden, og så drage et jerntæppe mellem os og de andre. Nej, det »katolske« er kaldet til at sprænge egoismens snævre grænser. Hele menneskeheden hører med: Kristus har givet sig hen for dem alle. Jeg har ikke lov til at udelukke nogen fra dem, jeg ønsker fællesskab med. Og hvis fællesskab med fattige betyder et skår i min rigdom, så har jeg ikke lov på forhånd til at fastlåse disse grænser, der udelukker de andre!

Forstandens grænser

»Katolsk« indebærer at jeg skal over min egen forstands snævre grænser. Jeg kan ikke vælge og vrage mellem kirkens trossætninger, blot efter hvad der passer mig, eller efter hvad jeg selv kan begribe og acceptere.

Den »katolske« sandhed er hele tiden større end min egen forstand. Derfor må jeg ikke drage snævre grænser, der på forhånd udelukker mig fra sandhedens »katolske« fylde. Jeg kan ikke vrage og vælge og sige: denne trossætning behager mig, den anden derimod ikke. Også her gælder det, at grænsepæle stadig skal flyttes og at horisonter skal udvides, ud mod hele sandheden, som Guds Ånd er kommet for at åbenbare, og som Kristus har lovet vil leve og bevares i kirkens tro.

Tidens grænser

En af de mærkværdigste dimensioner af »katolsk« er, at grænsepæle flyttes ikke blot geografisk i rum, men også historisk i tid. Grænserne skal rykkes,

endda til et fællesskab med mennesker, der levede før mig, og med andre, der skal komme efter mig.

Den tridentinske katekisme (en bog, som mange i dag med urette ser ned på!) forklarer at kirken er »katolsk« på følgende måde: »Til denne kirke, som er bygget på apostlenes og profeternes grundvold, hører alle troende, som har eksisteret fra Adam til denne dag, og som skal eksistere i bekendelsen af den sande tro indtil tiderenes ende«. Kristus har samlet dem alle, forklarer katekismen, han er hovedhjørnestenen.

Her skal grænser overskrides, bagud i tid og fremad i tid. Også dette hører med til det »katolske«.

Derfor betyder kirkens tradition noget for os. Slet ikke fordi vi er konservative eller traditionalister. Men fordi vi har fællesskab med disse kristne, der er gået forud for os... Vi respekterer den tro, de levede i. Vi er overbeviste om, at Guds Ånd virkede i dem. Vi holder fast ved, at Kristi løfte til kirken aldrig svigtede, og at Guds Ånd virkede, når kirken definerede sin tro.

Men vi frygter heller ikke den ukendte horisont af sandhed, som vi skimter i fremtiden eller hos vore protestantiske medkristne, eller i ungdommens aspirationer om en mere retfærdig verden. Vi bør aldrig på forhånd lukke grænserne. Helligånden er den, der viser det, som kommer. (jfr. Joh. 16,13). Guds åbenbaring er afsluttet og færdig i Jesu Kristus, men den er aldrig afsluttet og færdig i vor erkendelse. Vi må ikke søge at beskytte os selv bag snævre grænser, som vil lukke os af for stadig ny dimensioner af Herrens herlighed. Han er fremtidens Herre, og i den skif-

tende verden, som omgiver os, skal vor forstands snævre grænser åbnes og udvides af andre troende menneskers erkendelse... Jesu Kristi sandhed er udtømmelig. Det gælder om at gribe den, stadig mere trofast, stadig mere omfattende, med hele kirkens fuldstændige og »katolske« tro...

Den grænseløse fylde

Hvis vi vil forstå ordet »katolsk« som »alt-omfattende«, altså grænseløst, så er det »katolske« altid ufuldstændigt, altid kun på vej mod endnu fjernere grænser og endnu videre horisonter. Da er det »katolske« først fuldendt »katolsk« ved tidernes ende. Da kan vi opfatte Paulus' ord i 1. Kor. 15 som en beskrivelse af »stadier i det katolske«. Der findes en »førstegrøde« som er kommet med Jesus Kristus, hans liv, død og opstandelse. Så findes der et »dernæst« ved Kristi komme, hos dem som hører ham til. Dette indebærer en gradvis overvindelse af hindrende magter og fjendtlige grænser, »for Kristus bør være konge indtil han får lagt alle fjender under sine fødder. Den sidste fjende der tilintetgøres er døden«. Og så til slut kommer enden »når han overgiver riget til Gud og Faderen«. Først ved denne ende er det »katolske« blevet fuldendt altomfattende, for da skal alt være underlagt Sønnen, og Sønnen selv skal underlægge sig selv og alt under Gud, »for at Gud kan være alt i alle«. Her er endelig alle grænser overvundet. Ikke engang grænsen mellem »noget« og »alt« findes længere, for Gud er blevet alt i alle. At være »katolsk« vil sige at være på vej til denne allersidste, grænseløse fylde, hos Gud selv, »delagtiggjort i den guddommelige natur«.

Den årlige valfart til Øm ved Mossø i Jyllands hjerte begynder med procession fra søstrenes gård. Herfra går det til Ømborgen, hvor paven fejrer messen onsdag den 7. juni. Foto: W. Wuyts.

Pavens og biskoppernes kompetence

Er det biskop *Martensens* chef, der kommer på en slags inspektion, når pave *Johannes Paul II* den 6. juni om formiddagen lander i Værløse? En nærliggende tanke, måske! For paven er jo den katolske kirkes åndelige overhoved. I kraft af sit embede formår han, ene mand, at råbe den verdensomspændende katolske kirke op og få næsten én milliard mennesker til at lytte.

Øverste hyrde, lærer og dommer

Alene af den grund er det, som en dansk teologiprofessor har ytret, nemmere at reformere den katolske verdenskirke end den lille hjemlige folkekirke. Og det er sandt. For paven er jo den katolske kirkes øverste hyrde, lærer og dommer, og denne myndighed kan paven til enhver tid bruge aldeles suverænt. Hertil kommer så, at paven taler ufejlbart, når han i sit embedes fuldmagt udtaler sig på hele kirkens vegne om tro og moral og under klar tilkendegivelse af, at hvad der her siges, er bindende for alle troende. En sådan åndelig og i kirkelig forstand juridisk magt besidder in-

det andet menneske på jorden.

Alligevel er paven ikke biskop *Martensens* eller nogen anden biskops chef. Den katolske kirkes biskopper afleder nemlig *ikke* deres embedes fuldmagt fra paven; biskoppernes embedsmyndighed er, som det hedder i et normgivende kirkeligt dokument, deres egen.

Tilhører bispekollegiet

Ved bispevielsen bliver den nye embedsindehaver nemlig medlem af biskoppernes universelle fællesskab, eller som det retteligt hedder: *bispekollegiet*. Bispekollegiet afleder sin myndighed fra *apostelkollegiet*, d.v.s. apostlene, hvorom det Ny Testamente beretter, og bispekollegiet udgør slet og ret apostelkollegiets fortsættelse op gennem tiderne.

Også Roms biskop, paven tilhører dette kollegium. Ikke som »den første blandt ligemænd«, men som kollegiets hoved. Kun i enhed med paven og således også med hele bispekollegiet besidder den enkelte biskop førmtalte myndighed i sit stift. Kun *sammen* med paven og al-

drig uden ham besidder hvert medlem af kollegiet og hele kollegiet medansvar for verdenskirken. Når dette er sagt, skal det betones, at paven i sidste instans er ene-ansvarlig for hele kirken i egenskab af den øverste hyrde, lærer, dommer.

Nøglemagten

Dette er hvad der indeholdes i begrebet »*nøglemagten*«. Dette billedlige udtryk skal forstås ganske ligefremt: den, hvem nøglerne er betroet, har ansvaret for, at alt er i orden i huset og derfor også udrustet med fuldmagt til at sørge for, at »huset fungerer efter hensigten«. Dette indebærer også, at paven og paven alene - kan tage et nyt initiativ over for helheden, som det sås, da pave *Johannes XXIII* indkaldte til det kirkemøde der, i overensstemmelse med hans vision for kirken fremtid i den moderne verden, blev skelsættende i den katolske kirkes historie.

Hvad der her er redet om, rokker imidlertid ikke ved det faktum, at den enkelte biskop i enhed med bispekollegiet og dets hoved er suveræn i sit stift.

Paven og biskop Martensen i Rom i oktober 1988. Foto: Knud H. Kluge.

Der er han, som det også hedder i kirkeligt sprogbrug, Kristi stedfortræder blandt de troende, i kraft af sit hyrde-embede, ligesom paven på samme måde bærer navn af Kristi stedfortræder på verdenskirken plan.

Denne biskoppelige suverænitet står igen i forbindelse med det forhold, at det enkelte bispedømme eller som man også siger: *lokalkirken* eller *delkirken* ikke er nogen filial

af »Rom«, her forstået som verdenskirken. Nej, lokalkirken er slet og ret den katolske kirke på dette sted, med alt hvad dette indebærer.

Verdenskirkens fest

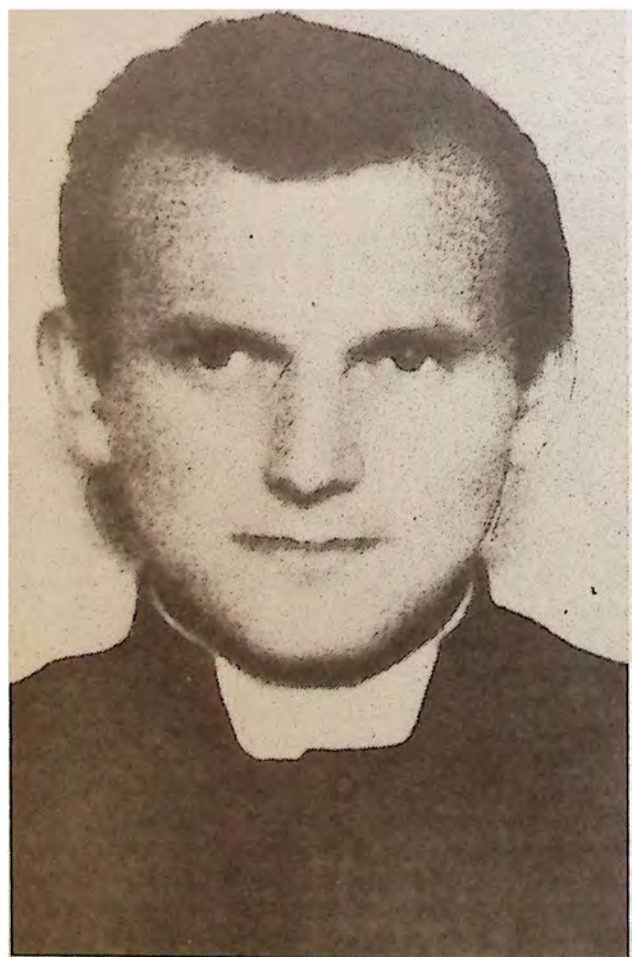
Når paven til sommer besøger det katolske bispedømme København, fejres der simpelthen en stor fest: verdenskirkens fest for fællesskabet i troen og for enheden mellem alle

katolikker verden rundt, uanset race og kultur og sprog. Verdenskirkens fest på lokalkirkens Københavns grund.

Når paven kommer, hilses han derfor i bispedømmet København som den katolske enheds og dens katolske mangfoldigheds garant og synlige tegn.

Sr. *Hildegard Madsen*
OSB

*Sankt Lioba Kloster,
Frederiksberg*

Karol Wojtyła i 1944 som teologistuderende. Foto: KNA.

Hvem er mennesket, der valgte pavenavnet Johannes Paul II?

Johannes Paul II's borgerlige navn er *Karol Wojtyła*. Han blev født 18. maj 1920 i byen Wadowice i Polen nær Krakow. Faderen var officer i den polske hær, og moderen skolelærer.

Arbejder

Allerede i skolen interesserede *Karol Wojtyła* sig for drama, og som 18 årig begyndte han at studere polsk sprog og litteratur. Under den anden verdenskrig måtte han arbejde i et stenbrud og på en kemisk fabrik, men han fortsatte sine studier i det illegale »Flyvende universitet«, der blev kaldt sådan, fordi det ustandseligt måtte skifte opholdssted. På det flyvende universitet blev han leder af en teatergrup-

pe, der gav hemmelige forestillinger.

To alvorlige ulykker

I 1940-41 kom han ud for to alvorlige ulykker, som må have givet ham anledning til dybere eftertanke over sit liv, for i perioden derefter erfarede han sit kald til præstegerningen. Han blev indskrevet på universitetets illegale teologiske fakultet i 1942. Senere tog den daværende kardinal *Stefan Sapięha* ham til sig i sit hjem for at han der kunne fortsætte sine studier.

Præst i 1946

Karol Wojtyła blev præsteviet i 1946 og derpå sendt til Rom for at stu-

dere videre og færdiggøre sin doktorafhandling om *Johannes af Korset*, en katolsk helgen og karmelittermunk fra 1500-tallet.

Under Stalins regime

Den nazistiske undertrykkelse af Polen blev efter krigen afløst af Stalins regime, der målbevidst søgte at slette ethvert spor af kirkelig indflydelse i landet. Hundreder af præster blev fængslet, og religionsundervisning var forbudt, men som så mange andre arbejdede også pastor *Wojtyła* utrætteligt under jorden i sit sogn.

I 1951-53 gennemførte han sit andet doktorarbejde, denne gang i filosofi og underviste derefter på det forbudte, polske præstese-

minarium. Han skrev fortsat digte og litterære artikler og også et skuespil om ægteskabet med titlen »Juveller-butikken«.

I 1958 blev han ærkebiskop af Krakow, og det medførte en del rejser uden for Polen. Han deltog også i Det andet Vatikanconcil (1962-65), som på pave *Johannes XXIII's* opfordring blev sammenkaldt for at modernisere hele den katolske kirke. På concilet var *Karol Wojtyła* især fortaler for religionsfrihed og for bevarelsen af ægteskabets og familielivets værdier.

Den 26. juli 1967 blev han udnævnt til kardinal af pave *Paul VI*, og den 16. oktober 1978 blev han valgt til pave, og valgte navnet *Johannes Paul II*.

Lørdag d. 10.: Kl. 10 møde for evt. hjælpere i »Baghuset«.

August
Mandag d. 7.: Kl. 19 aftenmesse. Bagefter menighedsrådsmøde.
 Fra 25. juni til og med 27. august er der hver søndag kirkekaffe efter højmesse kl. 10.

5 Sydjylland

Skt. Nikolai Kirke, Esbjerg
 Kirkegade 58, 6700 Esbjerg.
 Sognepræst: Lars Messerschmidt.
 Tlf. 75 12 10 27, bedst mellem 10-11, undt. mandag og tirsdag. Træffes normalt i Tønder om mandagen 11-12.
 Tlf. 74 72 18 90.

Søndagsmesser:
 Lørdag kl. 16.30 og søndag kl. 10.
Hverdagsmesse:
 Fredag kl. 16.30 eller efter aftale.

Juni

3 dage i bøn for pavens besøg:
Onsdag d. 31. maj, festen for jomfru Marias besøg hos Elisabet. Kl. 16.30: Messe.
Torsdag d. 1. kl. 16.30: Messe for paven.
Fredag d. 2., Jesu Hjerter fest, kl. 16.30: Messe med efterfølgende tilbedelse indtil kl. 18.

Onsdag d. 7., Pavens besøg i Øm. Busafgang fra Esbjerg til Øm kl. 11.30. Pladsbestilling til bussen nødvendig.
Lørdag d. 10. kl. 15: Undervisning i menighedslokalet af børn, der skal firmes 1. oktober.

Søndag d. 25., festen for apostlene Peter og Paulus. Kl. 10: Højmesse.

Fredag d. 30.: Ingen messe.

Juli

Søndagsmesser: Se ovenfor.
Hverdagsmesser:
 Se opslaget ved kirkedøren.

August

Søndagsmesser: Se ovenfor.
Hverdagsmesser:
 On. kl. 8.10 (undt. 3. og 10.): Skolemese, fr. kl. 16.30.
Fredag d. 4., 1. fredag i måneden. Kl. 16.30: Messe med efterfølgende tilbedelse indtil kl. 18.
Søndag d. 6.: Kirkekaffe efter højmessens.
Torsdag d. 10. kl. 9: Skolemese.
Søndag d. 20.: Jomfru Marias optagelse i himlen. Kl. 10: Højmesse.
Lørdag d. 26. kl. 16.30: Messe på polsk med efterfølgende kirkekaffe.
Rosenkransen onsdag kl. 16.30 bortfalder 28. juni-2. august, begge gange inkl.
Sognepræsten er bortrejst 26. juni-21. juli.
 Pater August Ziggelaar s.j. vikarierer 1.-16. juli.

Fanø, Nordby kirke:

Messe på tysk søndag kl. 17.00, 2. juli-3. september.

Oksbøl, Ål kirke:

Messe på tysk søndag kl. 12.30, 2. juli-3. september.

Sct. Knuds Kirke, Fredericia

Sjællandsgade 50A, 7000 Fredericia
 Sognepræst: Tran Duc Thanh Dominique
 Tlf. 75 92 11 76

Juni

Faste gudstjenester: Hverdage kl. 17.15 undt. perioden 1.6.-6.6. lørdage kl. 17, søndage kl. 10.

Særlige fester og begivenheder:

Onsdag 7.6.: Pavemesse i Øm, bus fra kirken præcis kl. 10. 12.6.: DKKFs mødeaften kl. 19.15. Fredag 23.6.: Sct. Hans aften. Sogneaften med udflugt til Mørkholdt Strand ca. 18-22. Madpakke medbringes. Grillpølser kan bestilles. Drikkevarer kan købes. Der laves bål på stranden.
Fredag 30.6.: Sygekommunion.

Juli - august

Faste gudstjenester:
 Hverdage: Kl. 17.15 undt. perioden 17.7.-4.8.
 Lørdage kl. 17, søndage kl. 10.

Særlige fester og begivenheder:

30.7.-4.8.: Ferielejr for menighedens børn i Hamahytten (Øm). Tilmelding senest 21.7. til Karen Dupont på tlf. 75 92 11 76, eller 75 92 09 72.
Fredage 14.7. og 25.8.: Sygekommunion.
 6.8.: Herrens forklarelse.
 20.8.: Jomfru Marias optagelse i Himlen.
God ferie!

6 Sønderjylland

Hellig Kors Kapel, Tønder

Ribelandsvej 41, 6270 Tønder.
 Præst: Lars Messerschmidt.
 Træffes i Tønder mandag 11-12, tlf. 74 72 18 90, ellers 10-11, tlf. 75 12 10 27 undt. tirsdag.

Juni

Messestider:
 Søndag kl. 17, mandag kl. 10, undt. 5. og 26.
Onsdag d. 7.: Pavens besøg i Øm. Busafgang fra Åbenrå til Øm kl. 10 (ikke kl. 11!)
Søndag d. 11.: Kirkekaffe kl. 15.30. Messe kl. 17.

Juli

Hver søndag højmesse kl. 17.
Søndag d. 9. og 16. kl. 17: Messe på tysk.
August
Messestider:
 Søndag kl. 17: Højmesse.
 Mandag kl. 10: Messe.
Søndag d. 13.: Kirkekaffe kl. 15.30. Messe kl. 17.
Søndag d. 20.: Jomfru Marias optagelse i himlen, kl. 17: Højmesse.

Rømø, folkekirken, Kirkeby:

Messe på tysk søndag kl. 18.00, 2. juli-3. september.

Skt. Marie Kirke, Haderslev

Mariegade 8, 6100 Haderslev.
 Tlf. 74 52 23 26. Giro 9 06 37 34.
 Sognepræst Erling Brodersen.
Messestider: Søndag kl. 10.00 og fredag kl. 17.00. 1. fredag i måneden indvielse til Jesu Hjerter og sakramental velsignelse.
Skriftemål: Indtil et kvarter før messen samt efter aftale.

Juni

Fredag d. 2.: Jesu Hjerter fest: højmesse kl. 17.
Onsdag d. 7.: Afgang med bus for dem, der har bestilt og betalt for transport til pavemesse på Øm fra kirken kl. 9.30. Det tilrådes at medbringe klapstole med navn på. Husk Deres/din badge!
Søndag d. 25.: Petrus og Paulus: Højmesse kl. 10.
Kirkekaffe: Søndag d. 4.

Juli

Mandag d. 10.: Knud Konge: Højmesse kl. 17.
August
Søndag d. 6.: Herrens forklarelse: Højmesse kl. 10.
Lørdag d. 19.: Vigilie til Jomfru Marias optagelse i Himlen: Højmesse kl. 16.
Søndag d. 20.: Jomfru Marias optagelse i Himlen: Højmesse kl. 10.
Tirsdag d. 22.: Jomfru Maria, vor Dronning: Højmesse kl. 17.
Kirkekaffe: Efter alle søndagsmesser i juli og august.

Skt. Pauls Kirke, Sønderborg

Sognepræst Ebbe Simonsen.
 Ringriervej 35, 6400 Sønderborg.
 Tlf. 74 42 35 85.
 Hver søndag højmesse kl. 9.30.
 Juli-august tillige tysk messe hver lørdag kl. 19.
Onsdag d. 7. juni: Pavemesse i Øm.
 Alle adgangstegn er udleveret. Busserne afgår kl. 12 fra Sønderborg.
Onsdag d. 14. juni: Menighedsmøde kl. 19.30. Vi taler sammen om de store begivenheder, vi enten selv har oplevet eller set i TV.
Søndag d. 9. juli: Festlig kirkekaffe i anledning af at sognepræsten fyldte 75 år d. 7. juli.

Sankt Ansgars Kirke, Åbenrå

Søndertorv 1, 6200 Åbenrå.
 Ansvarlig præst: Ceferino C. Anez.
 Fiskergade 7-9. Tlf. 74 62 35 43.
 Hverdagsmesser med morgenbøn: Kl. 6.30.
 Søndagsmesser: Kl. 10. Derefter kirkekaffe.
Fredag d. 2. juni: Jesu Hjerter Fredag. Tilbedelse kl. 15-16. Messe m. sakr. velsignelse kl. 19.30.
Onsdag d. 7. juni: Pavemesse på Ømborgen. Bus afgår fra kirken kl. 10.
Søndag d. 25. juni: Petrus og Paulus. Messe kl. 10.

Juli

Søndagsmesser hos P. Niels Oppermann.

August

Søndag d. 6. august: Herrens forklarelse. Messe kl. 10.
Søndag d. 20. august: Jomfru Marias Optagelse i Himlen. Messe kl. 10.
Tirsdag d. 22. august: Jomfru Maria, vor Dronning. Messer kl. 6.30 og 19.30.

7 Fyn

Vor Frelser Kirke, Assens

Nørregade 3, 5610 Assens.
 Sognepræst: J. Kruk.
 Tlf. 65 31 09 74 eller 65 71 28 43.
 Træffetid: Onsdag kl. 10-12 og efter messer eller efter aftale.

Juni

Søndag d. 4.: 9. sø. i året. Messe: Kl. 10.30.
Onsdag d. 7.: Vi tager sammen til pavemesse på Øm. Bussen kører fra kirken ca. kl. 10.00!
Søndag d. 18.: 11. sø. i året. Messe: Kl. 14.00.

Juli

Søndag d. 2.: 13. sø. i året. Messe: Kl. 14.00.
Søndag d. 16.: Festen for Den Allerheligste Forløser/SS. Redemptor - redemptoristernes titular fest. Messe: Kl. 14.00.

August

Søndag d. 6.: Herrens Forklarelse. Messe: Kl. 10.30.
Søndag d. 20.: Jomfru Marias optagelse i Himlen. Messe: Kl. 14.00.

Skt. Knuds Kirke, Svendborg

Havnegade 1, 5700 Svendborg.
 Sognepræst pater Josef Völk CSsR.
 Tlf. 62 21 05 42 eller 62 21 10 64.
 Træffetid: Torsdag 17-18, fredag, lørdag 11-12 eller efter aftale.
Messestider: Søn- og helligdage kl. 10. Højmesse med prædiken.
Hver torsdag: Aftenmesse kl. 19.

Juni

Lørdag d. 3.: Religionsundervisning fra kl. 9.45-12 (afslutning!).
Mandag d. 5.: Rosenkransgruppen mødes i menighedssalen kl. 19.30.
Onsdag d. 7.: Busserne til Øm afgår fra kirkens parkeringsplads kl. 9.00.
Lørdag d. 10.: Udflugt for de ældres klub. Bussen afgår fra kirkens P-plads kl. 10. Bryllup i kirken kl. 14.45. Messe kl. 16.
Søndag d. 11.: Højmesse med dåb.

Juli

Lørdag d. 1.: Kl. 9 messe med vietnamesisk bryllup. Messe kl. 16.
Mandag d. 3.: Rosenkransgruppe mødes kl. 19.30.

August

Mørkholt Lejr: Fra fredag den 18. til søndag den 20. Lejren er begyndelsen af religionsundervisningen i det nye skoleår. Herrens retræte på Dalum: Fra mandag den 21. til fredag den 25.: Sognepræsten er på Dalum Kloster.
Torsdag d. 24.: Pastor Wilhelm Nölke fylder 80 år. Pastor Nölke var sognepræst i Svendborg fra 1967 til 1974. Vi fejrer hans fødselsdag i Sct. Knuds Kirke den 24. september kl. 10.

Dåb

Den 23.4.: Le Hoai Anh Phero. Søn af Bui Thi Toi og Le Van Hoa.
 Den 7.5.: Nicole Helene Bernt Rasmussen, datter af Slawomira Helena Rasmussen, født Wiecka og Henning Bernt Rasmussen. Til lykke!

Vielse

Den 6.5.: Nguyen Lan Huong og Nguyen Hoang Nhan. Til lykke!
 Første hellige Kommunion: Den 4.5.: Adellund Christina, Black, Christel Jane. Hansen, Susanne. Soergel Anne Marie. Adellund, Christian. Kierans, Peter. Pelle, Jens Taggart. Le Doan Tuan Anh. Nguyen Tran Quan. Nguyen Hong Anh. Nguyen Nhat Khanh Duy. Tran Phuong Nam. Ha Vinh Bao. Pham Duong Duy Huyen. Pham Duong Duy Hoan. Pham Thi Phuong Uyen. Pham Thi Linh Phung. Luu Vu Vuong Lan. Hoang Tran Duy Quang.
 Hjertelig til lykke!

Til lykke også til pastor Jorna, som bliver 75 år d. 4. juli.

Skt. Bendts Kapel, Rudkøbing

Brogade 14. Tlf. 62 21 05 42 eller 62 21 10 64.
 Messe med prædiken:
Søndag den 4.6.: Kl. 15.
Søndag den 2. og 16.7.: Kl. 19 (!!)
Søndag den 6. og 20.8.: Kl. 19 (!!)
 Menighedens medlemmer ønskes en god ferie.

Skt. Albani Kirke, Odense

Adelgade 1, 5000 Odense C.
 Tlf. 66 12 16 64.

Kontortid: Ma.-fr. 10-12 og to. 17-18.
Præsternes træffetider:
 P. Gorowski: ti. 10-12/to. 10-12 og 17-18.
 P. Huber: ons. 10-12 og 17-18/fre. 10-12.
 P. Przybylowicz: ti., ons. og to. 9-12.
Søndagsmesser: Kl. 8 og 10; i maj-sept. tillige kl. 19/i okt.-april kl. 16.30. 1., 2., 4. og 5. søndag: Polsk messe kl. 12. 2. søndag: Vietnamesisk messe kl. 14.
Hverdagsmesser: Ma. kl. 8, ti., to., lø. kl. 9, ons. kl. 10.30, fr. kl. 19.
Religionsundervisning på skolen: Onsdag kl. 16 for alle grupperne.
Mini-KUK: Fredag kl. 15-16.30.
Maxi-KUK: Efter aftale.
Maria-Legionen: Tirs. kl. 9.30.
Den franciskanske Lægorden: 2. tirsdag i måneden, begyndende med messe kl. 9.

Juni
Søndag d. 4.: Messer kl. 8, 10, 12. Polsk messe og kirkekaffe kl. 19.
Onsdag d. 7.: Pavemessen på Øm.
Søndag d. 11.: Messer kl. 8, 10, 12 polsk messe, 14 vietn. messe og 19.
Tirsdag d. 13.: Kl. 19 menighedsrådsmøde.
Søndag d. 18.: Skt. Alban/messer kl. 8, 10 og 19.
Søndag d. 25.: Messer kl. 8, 10, 12 polsk, 19.

Juli
Søndag d.2.: Messer kl. 8, 10, 12 polsk, 19.
Søndag d. 9.: Skt. Knud/messer kl. 8, 10, 12 polsk, 14 vietn., 19.
Søndag d. 16.: Messer kl. 8, 10 og 19.
Søndag d. 23.: Messer kl. 8, 10, 12 polsk, 19.
Søndag d. 30.: Messer kl. 8, 10, 12 polsk, 19.

August
Søndag d. 6.: Messer kl. 8, 10, 12 polsk, 19.
Søndag d. 13.: Marias Optagelse i Himlen/messer kl. 8, 10, 12 polsk, 14 vietn., 19.
Søndag d. 20.: Messer kl. 8, 10, 19.
Søndag d. 27.: Messer kl. 8, 10, 12 polsk, 19.

Dalum Klosterkirke
Søndag: Messe kl. 7.30.
Hverdage: Messe kl. 6.30.

Stella Maris Kirke, Nyborg
 Vindingevej 9, 5800 Nyborg.
Sognepræst: J. Kruk.
 Tlf. 65 31 09 74 eller 65 31 26 82.
Træffetid: Torsdag, fredag kl. 9.00-11 eller efter aftale.
Faste messetider:
 Søndage: Kl. 8.00/rec. messe (og kl. 10.00 højmesse).

Juni
Fredag d. 2.: Jesu Hjerte fest. Kl. 19.00 messe i kirken.
Onsdag d. 7.: Vi tager sammen til pave-messe på Øm. Bussen kører fra kirken kl. 9.00!
Søndag d. 11.: Familiemesse kl. 10.00, derefter kirkekaffe i skolens lokaler.
Søndag d. 25.: Peter og Paul, apostle. Kl. 10.00 latinsk højmesse. Kollekten af Peterspenge.

Juli
Søndag d. 16.: Festen for Den Allerheligste Forløser/SS. Redemptor - redemptoristernes titular fest. Kl. 10.00 festlig højmesse.
Søndag d. 30.: Latinsk højmesse kl. 10.00.

August
Søndag d. 20.: Jomfru Marias optagelse i Himlen. Kl. 10.00 festlig højmesse.
Søndag d. 27.: Latinsk højmesse kl. 10.00. NB. Der er ingen familiemesse og heller ikke kirkekaffe i sommerferie månederne juli, august.

8 Lolland og Falster

Skt. Birgittas Kirke, Maribo
 Mariagade 4, 4930 Maribo.
P. Hermann Legut, OFM, conv.
 Tlf. 53 88 01 74. Kontortid 10-11 undtagen mandag og tirsdag.
Messetider:
Lørdage kl. 16.30.
Søndage kl. 10.00.
Pave-messen på Åsebakken:
 Den 6. juni kører vi i busserne til Åsebakken. Start fra kirken i Maribo kl. 10.00.
 Under messen vil Paulina Olsen, Søholtvej 13 pr. Bursø, repræsentere menigheden i offergaveprocessionen. Hun kom til Danmark som ung pige fra Polen. På menighedens vegne vil hun overrække paven en gave. Alle opfordres til at støtte indsamlingen til denne gave.

Skt. Franciskus Kirke, Nakskov
 Bredgade 47, 4900 Nakskov
 Tlf. 53 92 06 81. Giro 7 09 10 60.
Sognepræst: Pater Irenæus OFMconv.

Gudstjenestetider:
 Søndage: Kl. 10.00.
 Hverdage: Kl. 19.00 (mandage dog kl. 17).
Polsk messe:
 Den polske messe i juni holdes af pater Herman Legut søndag den 25. juni kl. 11.15. En polsk/dansk messebog kan købes for 20 kr.

Kirkekaffe:
 Menighedsrådet indbyder til kirkekaffe i Kolbehuset søndag den 4. juni efter højmassen.

Busserne til pavemessen på Åsebakken:
 Tirsdag den 6. juni kl. 9.00 afgår busserne til Åsebakken fra kirken. Alle bedes huske deres adgangstegn. Sammen med adgangstegnene er der udleveret en folder med praktiske oplysninger. Privatbiler bedes notere sig ad hvilke veje de skal køre. Husk, at alle skal være på plads kl. 13.45. Endvidere: ingen paraplyer må medbringes! Da der er ståpladser til alle, anbefales det at medbringe en lille campingtaburet. Afgang for busserne fra Åsebakken vil finde sted mellem kl. 18.00 og 18.30. At have en madpakke med, må absolut anbefales!

9 Sydøstsjælland

Skt. Hans Kirke, Køge
 Sognepræst: Charles Edwards, SJ.
 Bjerggade 10, 4600 Køge.
 Tlf. 53 65 06 51, bedst mellem kl. 9-10.
 Der er højmesse hver søndag kl. 10. Præsten er bortrejst fra d. 3.-29. juli. I tilfælde af begravelse kan man ringe til pastor Jørgen Erichsen, Hvidovre, tlf. 31 78 27 90 eller 31 71 53 35, bedst kl. 10-11, undt. mandag.

Helligåndskirken, Vordingborg
 Chr. Winthersvej 4, 4760 Vordingborg.
 Præsten træffes: Marienbergvej 9 st. th. Tlf. 53 77 39 27, on., to., søn., ellers i Næstved, tlf. 53 72 09 85.
Hver søndag kl. 10: Messe.

Juni
Tirsdag d. 6.: Valfart til Åsebakken. Busindstigning foregår ved kirken kl. 9.00-9.15. Bussen starter præcis kl. 9.15. Forventet hjemkomst til Vordingborg kl. 21.00-21.30.
Søndag d. 11.: Menighedskaffe efter messen.

Vor Frue Kirke, Næstved
 Præstøvej 29, 4700 Næstved.
 Tlf. 53 72 09 85.

Sognepræst: Pater Julian Bodnar. Træffes bedst tir., fre. og lørdag mellem kl. 11-12.
Faste gudstjenester: Søndage: Kl. 8.00 messe på Maria-Elisabeths Hj.
 Kl. 10.00: Højmesse i Vor Frue Kirke.

Juni
Fredag d. 2.: Jesu Hjerte fest. Der er tilbedelse fra kl. 18.00-19.00 på Maria Elisabeths Hj. Kl. 19.00: Messe.
Tirsdag d. 6.: Valfart til Åsebakken. Vi kører med 3 busser til pavemesse. Indstigning på busser foregår på Kählersbakken kl. 9.45. Præcis kl. 10.00 starter busserne. Forventet hjemkomst til Næstved kl. 20.30-21.00.
Søndag d. 18.: kl. 11.00: Polsk messe.

Juli
Fredag d. 7.: kl. 19.00: Messe på Maria-Elisabeths Hjem.
Søndag d. 16.: kl. 11.00: Polsk messe.

10 Vestsjælland

Skt. Knuds Kirke, Ringsted
 Skt. Knudsgade 19, 4100 Ringsted.
 Tlf. 53 61 03 92.
Sognepræst: Hans Esmark.
 Tlf. 42 26 14 04.
 Sankt Josef Søstrene.
 Tlf. 53 61 73 71.
 Søndagsmesser kl. 10.

Søndag d. 4.: Messe med p. Grégoire kl. 10.
Tirsdag d. 6.: Pavemesse på Åsebakken
 Busserne kører fra kirken kl. 10.30. Betaling for buskørsel finder sted i bus-sen: Voksne kr. 50. og børn kr. 25.
Søndag d. 11.: Messe med p. Grégoire kl. 10.
Søndag d. 18.: Messe med p. Grégoire kl. 10.
Søndag d. 25.: Peter og Paul fejres med sognepræsten kl. 10. Efter messen et kort menighedsrådsmøde.

Juli
Søndag d. 2.: Messe med pastor Ib Andersen.
Søndag d. 9.: Messe med pater Patrick.
Søndag d. 16.: Messe med p. Ib Andersen.
Søndag d. 23.: Messe med p. Grégoire.
Søndag d. 30.: Messe med p. Grégoire.

August
Søndag d. 6.: Messe med p. Grégoire - vi fejrer Herrens Forklarelse.
Søndag d. 13.: Messe med p. Grégoire.
Søndag d. 20.: Messe med p. Grégoire - vi fejrer Jomfru Marias optagelse i Himlen.
Søndag d. 27.: Messe med p. Grégoire.
 I øvrigt henvises til sognebrevet.

Vor Frue Kirke, Slagelse
 Frederiksgade 7, 4200 Slagelse.
Sognepræst: Stephen Holm.
 Pastoralassistent: Poul-Erik Jensen.
 Tlf. 53 52 06 45.

Faste messetider:
 Alle søndage: Højmesse kl. 10.00.

Søndagene den 25. juni, 23. juli og 27. august synges den på latin, hvilket i øvrigt vil være tilfældet på sommersøndage, hvor mange udenlandske gæster deltager i højmassen.

Hverdage i sideskibets Maria-kapel, normalt således:
 Mandag kl. 17.15, tirsdag og fredag kl. 19.15, onsdag kl. 11.15, torsdag kl. 14.15, lørdag ingen.

Kommunitetets bønner normalt således:
 Rosenkrans kl. 12.00, vesper kl. 18.00.
Tilbedelse foran det udstillede sakramente månedens 1. mandag, d.v.s. mandagene den 5. juni, 3. juli og 7. august, fra kl. 18-19. (Bøn for præste- og ordenskald).

Juni
Fredag d. 2.: Jesu hjertes fest. Kl. 19.15 messe med sakramental velsignelse.
Søndag d. 4.: Under højmassen synges de sange, som skal benyttes ved pavemessen den kommende tirsdag.

Mandag d. 5.: Mindedagen for Bonifatius, Tysklands apostel. Kl. 10.30 koncelebreret messe i anledning af besøg af en rejsegruppe fra Ansgarwerk i Osnabrück.
Tirsdag d. 6.: Ingen messe i Slagelse. Busserne til Åsebakken, hvor pave Johannes Paul om eftermiddagen fejrer messe, afgår fra Vor Frue Kirke kl. 10.

Fredag d. 23.: Sankthans aften. Kl. 17.00 (NB) messe til ære for Johannes Døberens fødsel.

Søndag d. 25.: Festen til ære for apostlene Sankt Peter og Sankt Poul. Kl. 10.00 højtidelig messe.

Juli
Søndag d. 2.: De sjællandske menigheders valfart til Sankt Knud Lavard. Kl. 13.20 åbningsandagt i Sankt Bendts Kirke i Ringsted. Kl. 14.00 højmesse i den katolske Sankt Knuds Kirke, - derefter kørsel til Haraldsted.

I Slagelse: Kl. 10 reciteret messe.
Mandag d. 10.: Festen for Sankt Knud Konge, Danmarks værnehelgen. Kl. 17.15 messe.

August
Søndag d. 6.: Festen for Kristi forklarelse på Taborbjerget.
Søndag d. 20.: Festen for jomfru Marias optagelse i himlen. Kl. 10.00 festmesse.
Kirkebilen fra Korsør til Slagelse kører normalt 2. og 4. søndag i måneden.

Skt. Maria Kirke, Kalundborg
 Lundemarken 15, 4400 Kalundborg.
Sognepræst: Stephen Holm, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse.
 Tlf. 53 52 06 45.
 Pastoralassistent: Sr. Helene, Karl Borromæussøstrenes kommunitet, Lundemarken 15, 4400 Kalundborg.
 Tlf. 53 51 29 41.
Søndagsmesse: Kl. 15.00.

Hverdagsgudstjenester:
 Rosenkransbøn kl. 12. Vesper kl. 19. Ordets gudstjeneste med kommuni-uddeling: tirsdag og fredag kl. 19.15, torsdag kl. 12.15, onsdag kl. 17, som afslutning på hyggeeftermiddag, som begynder kl. 14.
Ingen hverdagsgudstjenester i perioden 26. juni til 29. juli (NB!)

Juni
Fredag d. 2.: Jesu Hjertes fest. Kl. 19.15 ordets gudstjeneste med uddeling af den hellige kommunion og efterfølgende tilbedelse foran det udstillede sakramente indtil kl. 20.

Tirsdag d. 6.: Ingen gudstjeneste i Kalundborg. Der afgår om formiddagen bus

**14 Hovedstads-
område NØ**

Skt. Andreas Kirke, Ordrup
Kollegievej 2A, 2920 Charlottenlund.
Tlf. 31 64 30 39, mandag til fredag kl.
9-12. Sognepræst Czeslaw Kozon, tlf. 31
64 04 22 (bedst kl. 9-10), undtagen
mandag

Juni:
Søndagene d. 4. og d. 11. Kl. 8.00:
Reciteret messe. Kl. 10.00: Højmesse.
Søndagene d. 18. og d. 25. Kl. 9.00:
Højmesse. (I tiden indtil d. 20. august om
søndagen messe kun kl. 9.00.
Hverdage: Mandag-torsdag: Messe kl.
8.00. Fredag kl. 16.00: Udstilling af
sakramentet til tilbedelse, derefter kort
andagt. Messe kl. 17.00. Lørdag: messe
kl. 11.30.

NB.: I tiden 12.-17. juni og 26. juni-8. juli
bortfalder alle hverdagsmesser p.gr. af
sognepræstens bortrejse.
Lørdag d. 3. kl. 11.15: Rosenkransbøn i
kirken. Derefter messe.
Tirsdag d. 6.-torsdag d. 8. Pavens besøg i
Danmark. Ingen messer her i kirken.
Tirsdag d. 20. kl. 15.00: Rosenkransbøn
hos Connie Probst, Schimmelmansvej
45, Ordrup. Alle er velkomne efter
tilmelding på tlf. 31 63 63 82.
Lørdag d. 24. Johannes Døbers fødsel.
Kl. 11.30: Højmesse.

Juli:
Alle søndage: Kl. 9.00: Højmesse.
Hverdage fra den 10. Mandag-torsdag kl.
8.00, fredag kl. 17.00, lørdag kl. 11.30:
Messe.

August:
Søndagene d. 6., d. 13. og d. 20. kl. 9.00:
Højmesse.
Søndag d. 27. kl. 8.00: Reciteret messe.
Kl. 10.00: Højmesse. – Loppemarked
efter højmassen indtil kl. 17.00.
Hverdage: Mandag-torsdag kl. 8.00: Mes-
se. Fredag kl. 16.00: Udstilling af sakra-
mentet til tilbedelse, derefter kort an-
dagt. Messe kl. 17.00. Lørdag: Messe kl.
11.30.
NB.: I tiden 10.-20. august bortfalder alle
hverdagsmesser p.gr. af sognepræstens
bortrejse.
Tirsdag d. 1. kl. 15.00: Rosenkransbøn hos
Connie Probst, Schimmelmansvej 45,
Ordrup. Alle er velkomne efter tilmel-
ding på tlf. 31 63 63 82.
Søndag d. 27. kl. 11.00-kl. 17.00: Leppe-
marked.

Skt. Therese Kirke
Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.
Sognepræst: Niels Kiær S.J.
Tlf. 31 61 19 19. Bedst mandag-torsdag
kl. 8-9, lørdag kl. 10-11.
Giro 4 08 38 30

Messe-tider:
Søndag: Højmesse kl. 9.00, reciteret mes-
se kl. 11.00. Morgenmad i kantinen
mellem messerne.
Hverdage: Mandag-onsdag kl. 17.00, tors-
dag kl. 17.00 i Sct. Joseph søstrenes
kapel, Bernstorffsvej 98, fredag kl. 7.15
og lørdag kl. 11.30 med rosenkransbøn
kl. 11.15.

Familiemesse: Hver 4. søndag i måne-
den.

Juni:
Fredag den 2., Jesu Hjerter Fest.
Messe kl. 7.15.
Lørdag den 24. Johannes Døbers Fest.

Messe kl. 11.30.
Søndag den 25. Peter og Pauls Fest.
Højmesse kl. 9, reciteret messe kl. 11.
Kollekt af Peterspenge.
I juni og juli bortfalder Familiemesse-
ne, ligesom højmassen i juli vil blive uden
organist.

August:
Søndag d. 6. Herrens Forklarelse. Højmes-
se kl. 9, reciteret messe kl. 11.
*Søndag d. 20. Jomfru Marias optagelse i
himlen.* Højmesse kl. 9, reciteret messe
kl. 11.
Søndag d. 27. Familiemesse kl. 9, recite-
ret messe kl. 11.
NB. Messe-tiderne kan eventuelt blive
ændret i august.

Immaculatakirken:
Hverdage messe kl. 7, undtagen mandag
og torsdag, hvor messen læses kl. 16.45.
Søndag højmesse kl. 9.

Johanneskirken, Søborg
Vandtårnsvej 7-11, 2860 Søborg.
Sognepræst Knud Aage Nielsen, S.J.
Bopæl: Jens Jessensvej 5, 2000 F.
Træffes tirsdag kl. 10.30-11.30 på tlf. 31
28 17 00. Andre hverdage kl. 10-12 på tlf.
31 71 79 66.
Menighedsrådsformand Ove Leerbeck.
Bopæl: Salamandervej 24, 2880 Bag-
sværd. Tlf. 42 98 23 84.
Faste messe-tider: Søndag kl. 10.

**15 Hovedstads-
område V**

Skt. Mariæ Kirke
Jens Jessensvej 5, 2000 København F.
Tlf. 31 71 53 35.
Sognepræst Jørgen Erichsen, Strøbyvej
2, 2650 Hvidovre.
Træffetid bedst kl. 10-11 på tlf. 31 71 53
35 eller 31 78 27 90, mandag undtaget.
Pater Laurence A. Dorn S.J.
Jens Jessensvej 5, 2000 F.
Tlf. 31 71 33 92.
Ungdomspræst Jesper Fich, Marielystvej
16, 2000 Frederiksberg.
Tlf. 01 71 34 45.

Juni
Fredag d. 2.: Jesu Hjerter fest.
Messen kl. 6.45 bortfalder. Kl. 8.00
reciteret messe. Festmesse kl. 19.30.
Søndag d. 25.: St. Peter og St. Paul. Kl.
8.00 reciteret messe. Festmesse kl. 11.00.

Juli
Tirsdag d. 11.: Skt. Benedikt, Benedikti-
nerordenens stifter. Festmesse kl. 6.45.
Messe kl. 9.30.
Mandag d. 31.: Skt. Ignatius af Loyola,
Jesuitterordenens stifter. Messe kl. 6.45
og kl. 8.00.

August
Søndag d. 6.: Herrens Forklarelse. Kl.
8.00. Reciteret messe. Kl. 11.00: Fest-
messe.
Søndag d. 20.: Jomfru Marias Optagelse i
Himlen. Reciteret messe kl. 8.00. Høj-
messe kl. 11.00.

Jesu Hjerter Kirke
Stenosgade 4A, 1616 København F.
Tlf. 31 24 65 80. Sognepræsten og kontor.
Øvrige præster tlf. 31 21 85 88.
Messe-tider:
Hverdage: Mandag-fredag kl. 8.15 og kl.
17.00. Lørdage kl. 8.15.

Søndagens messe-tider:
Kl. 10.00 latinsk højmesse. Kl. 11.30
højmesse på dansk. Kl. 20.00 læst messe.
Niels Steensens Bibliotek, Stenosgade 9
er åbent hver søndag fra kl. 11-13.

Juni:
Fredag d. 2. Jesu Hjerter fest. Vor kirkes
titularfest. Jesu Hjerter fredag kl. 16.00
udstilling af sakramentet. Kl. 16.45 an-
dagt. Kl. 17.00 messe.
Lørdag d. 3. Messe kl. 10.00 Marias rene
hjerter.

Juli
Fredag d. 7. Jesu Hjerter fredag kl. 16.00
udstilling af sakramentet. Kl. 16.45 an-
dagt kl. 17.00 messe.
Mandag d. 31. Sct. Ignatius, Jesuitteror-
denens stifter.

August
Fredag d. 4.: Jesu Hjerter fredag kl. 16.00
udstilling af sakramentet. Kl. 16.45 an-
dagt. Kl. 17.00 messe.

Skt. Nikolaj Kirke
Strøbyvej 2, 2650 Hvidovre.
Tlf. 31 78 27 90.
Sognepræst Jørgen Erichsen.
Træffetid bedst kl. 10-11 på telefon 31 78
27 90 eller 31 71 53 35, mandag undtaget.
Faste messe-tider:
Lørdag: Messe kl. 17 (søndagsmesse).
Søndag: Højmesse kl. 9.35.
1. søndag i måneden: Salmemesse.
2. søndag i måneden: Latinsk messe med
efterfølgende kirkekaffe.
3. søndag i måneden: Salmemesse.
4. søndag i måneden: Højmesse nr. 2 af
Erling Rasmussen.

Juni
Søndag d. 25.: St. Peter og St. Paul.
Festmesse kl. 9.35.

**16 Hovedstads-
område N**

Sakramentskirken
Nørrebrogade 27, 2200 København N.
Sognepræst: Jac. Adams. Redemptorist.
(Weimargade 7, 2300 København S.
Tlf. 32 97 37 43).
Træffes på kirkens kontor hverdage
9.00-10.30 mandag og lørdag undt., og
ca. ½ time efter alle mine messer. Evt.
efter aftale, tlf. 31 35 68 25.
Pastoralassistent Sr. Gisela Heitz C.S.J.,
Skt. Hansgade 28, 2200 Kbh. N.
Tlf. 31 35 86 92, kontor 31 35 68 25.
Træffes hverdage undt. tirsdag kl.
9.30-11.00.
Søndag: Højmesse kl. 10, fransk messe
kl. 11.30, engelsk messe kl. 18.
Hverdage: Tirsdag, torsdag, fredag messe
eller ordets gudstjeneste kl. 11.
Onsdag engelsk messe kl. 17 og hos Skt.
Josephsøstrene, Skt. Hansgade 28 kl. 19.
Hver lørdag messe kl. 17 (gælder som
søndagsmesse).

Juni
Fredag d. 2.: Jesu Hjerter fest. Aftenmesse
kl. 19 med forudgående tilbedelse af det
Allerhelligste fra kl. 18.30.
Efter messen hyggeligt samvær i skolegår-
den. Bøns- og meditationstimen bortfal-
der.
Søndag d. 4.: Familiemesse kl. 10.
Tirsdag d. 6.: Pavemesse på Åsebakken
kl. 15. Kørelejlighed med bus fra Sakra-
mentskirken.
Søndag d. 25.: Festen for apostlene Peter

og Paul. Kollekt af Peterspenge. Højmes-
se kl. 10.

Juli og august:
Messe-tider som ovenstående. Øvrige
meddelelser vil blive bragt i næste sogne-
brev, som vil blive lagt frem i kirken.

**17 Hovedstads-
område K**

Skt. Ansgars Kirke
Bredgade 64, 1260 København K.
Sognepræst Dietrich Timmermann.
Tlf. 33 13 37 62.
Præsternes træffetid: Ti.-fr. 11-12.
Tirsdag og torsdag tillige kl. 17-18.
Søndag kl. 8: Reciteret messe.
Kl. 10: Højmesse.
Hverdage: Alle dage messe kl. 8.00.
Tirsdag og torsdag tillige kl. 16.30.
Lørdag kl. 17.00 messe med prædiken
(gælder som søndagsmesse).
Kl. 18.15 messe på italiensk.

Juni:
Fredag d. 2. kl. 16.30 Jesu Hjerter messe,
tilbedelse til kl. 18.00.
Lørdag d. 3. kl. 17.00 aftenmesse, kl.
18.15 italiensk messe.
Søndag d. 4. kl. 8.00 rec. messe, kl. 10.00
højmesse.
Tirsdag d. 6. kl. 8.00 rec. messe, ingen
eftermiddagsmesse.
Onsdag d. 7. ingen morgenmesse, kl.
16.30 rec. messe.
Torsdag d. 8. kl. 8.30 rec. messe, kl. 16.30
rec. messe.
Fredag d. 9. kl. 8.00 rec. messe.
I ugerne frem til august måned er messer-
ne som sædvanlig. Dog kan der ikke
forventes orgelspil ved messerne i juli
måned.
Apostlene Peter og Pauls fest fejres
søndag den 25. juni. Den dag er kollekten
de såkaldte »Peterspenge«.

August
Søndag d. 6. fejres festen for Herrens
Forklarelse.
Søndag d. 20. fejres festen for Jomfru
Marias optagelse i himlen.
Denne dag afholdes vort sommermarked:
Mini-marked.

**18 Amager og
Bornholm**

Skt. Annæ Kirke, Amager
Hans Bogbinders Allé 2, 2300 Kbh. S.
Sognepræst: p. Leo Drzal, C.S.R.
Andenpræst: p. A. Jestl. C.S.R.
Tlf. 31 58 41 02. Kontortid: Tirsdag og
fredag 11-12, onsdag og torsdag 18-19.
Uden for kontortid tlf. 31 58 21 02.
Faste messe-tider:
Lørdag kl. 17: Engelsk messe.
Søndag kl. 8.30: Reciteret messe – kl. 10
højmesse – kl. 12 polsk messe – kl. 17
engelsk messe.
Hverdage kl. 8 messe
Første fredag kl. 19 Jesu Hjerter messe.
Skt. Annæ Hjem: Søndag: kl. 10.30.
Hverdage: kl. 9.

Juni
Fredag d. 2. – Jesu Hjerter Fest: Messe kl.
19.00.
Tirsdag d. 6. Pavemesse på Åsebakken:
Menighedsbussen starter kl. 11.30 fra Skt.
Annæ Skole.
Onsdag d. 14. Ældreklub kl. 14.00.

Jesu Hjerte måned

Ved p. Keller S.J.

Juni måned stiller os over for Jesu Hjerte: det gennemstungne hjerte, hvorfra der flyder blod og vand, tegnet på de sakramenter, der skaber og nærer det nye liv i Kristus (dåb og eukaristi), det hjerte som er kærlighedens »luende ild«, fortæret i korsofret.

Som Eva efter Skriftens ord blev taget fra Adams ribben, medens han sov, således blev kirken, Kristi brud, taget fra hans gennemstungne side i dødens søvn.

Jesu Hjerte fører os da til det store mysterium, som er den nære forbindelse mellem Kristus og hans kirke. I dets billede formes ægteskabets sakramente, som gør mand og kvinde til ét som Kristus selv og hans brud.

Den dybeste kilde til kærlighed

I Jesu Hjertes mysterium opdager kristne ægtefæller den dybeste kilde til deres kærlighed og fællesskab, en kærlighed som ikke kan undgå at udstråle sig selv, men som er født af smerte og selvhengivelse, fordi den er født af korset.

Denne kærlighed bliver barmhjertighed. Den indbyder og tiltrækker dem, som er fjernest, mest fortvivlede, mest ensomme, de mindste, de svageste og de mest forsvarsløse. »Når jeg er blevet ophøjet fra jorden, vil jeg drage alle til mig« (Joh. 12,32). Jesus sagde endvidere: »Jeg er kommet for at de skal have liv og have det i overflod« (Joh. 10,10). Brudgommen gør sin brud frugtbar og Kirken er den moder, som føder Guds sønner og døtre.

Kilde til styrke sjælefred og mod

Ved at se hen til Jesu Hjerte vil hver familie finde en udtømmelig kilde til styrke, sjælefred og mod til at møde livets

vanskeligheder, at vokse i kærlighed og gensidig respekt, men frem for alt at åbne familien for Kirken og verden. Jesu Hjerte vil gøre den til et vidne om tro og kærlighed i hverdagen, men også i svære øjeblikke med smerte, sygdom, død og forfølgelse. Det vil gøre familien åben over for de fattige, svage og lidende.

Familien vil lære alle at elske mennesket, fordi det er skabningens midtpunkt og Guds mesterværk. Ved at tilhøre Kristus formes familien af hans kærlighed, styrkes i troen, bliver vidner for verden og bliver den surdej, som gennemtrænger hele menneskehe-

den.
Det pavelige råd for familien

Bønnens apostolat

I juni beder vi for: At Jesu Hjerter må styrke familierne, når de bærer vidnesbyrd om tro og kærlighed.

I juli beder vi for: For alle, som lider, og især for de uheldeligt syge.

I august beder vi for: For en større fælles respekt og solidaritet mellem nationerne, især i Latinamerika.

Ved at se hen til Jesu Hjerter vil hver familie finde en kilde til styrke, sjælefred og mod til at møde livets vanskeligheder, siges det bl.a. i artiklen om Bønnens Apostolat.

Orientering fra sognene: Juni, juli og august 1989

Søndag d. 18. Festen for Moder af den stedsevarende Hjælp.

Søndag d. 25. Festen for Apostlene Peter og Paul

Juli

Fredag d. 7. Ingen Jesu Hjerter Messe.

Søndag d. 16.: Den Hellige Forlørsers Fest. Redemptoristernes Titularfest.

Søndag d. 30. Den Hellige Annas Fest Vor Kirkes Vårnehelgen.

August

Fredag d. 4. Ingen Jesu Hjerter Messe.

Mandag d. 14. kl. 10.00 skolegudstjeneste.

Onsdag d. 23. Ældreklub kl. 14.00

Søndag d. 20. Marias Optagelse.

Skt. Hyacinthus Kirke

Østergade 59, 3700 Rønne.

Tlf. 53 95 08 14.

Svares ikke, ring 53 95 08 55

Sognepræst: D. Timmermann

Tlf. 33 13 37 62

Menighedsrådsformand: Renate Gulstad-Kuhnen.

Tlf. 53 95 43 69.

Søndage i juni:

Højmesse kl. 11.00

Søndag d. 28. fejrer vi Kristi Legemes og Blods fest. Højmesse m. procession kl. 11.

Juli-august:

Højmesse i Rønne kl. 9.00

Torsdag den 1. juni afslutter vi religionsundervisningen med en fest i Rønnes Præstegård.

Alle børn og deres forældre er hjertelig velkommen. Det begynder kl. 14.00.

Religionsundervisning beg. igen tirsdag den 15. august kl. 14.00.

Rosenkranskirken

Gregersgade 12, 3720 Åkirkeby

Sognepræst: D. Timmermann

Tlf. 33 13 37 62.

Menighedsrådsformand: Erik Frandsen.

Tlf. 53 97 42 95.

Søndage i juni:

Højmesse kl. 9.00

Søndag d. 28. fejrer vi Kristi Legemes og Blods fest. Højmesse m. procession kl. 9.

Juli-august:

Højmesse kl. 11.00.

I juli og august måned er om lørdagen en aftenmesse på tysk kl. 17.00.

Kun i Åkirkeby.

Torsdag den 1. juni afslutter vi religionsundervisningen med en fest i Rønnes Præstegård.

Alle børn og deres forældre er hjertelig velkommen.

Vi begynder kl. 14.00.

19 Grønland

Nuuk/Godthåb

Krist Konge Kirke

Sognepræst: Urban Figge, OMI.

Box 51.

3900 Nuuk/Godthåb.

Tlf. 009 299 2 12 75.

Søndagsmesser: Kl. 11.00.

Hverdage: Mandag, tirsdag, onsdag kl. 16.45. **Torsdag:** Tilbedelse kl.

18.30-19.30. Messe kl. 19.30. **Fredag:** Kl.

17.15 hos Jesu Små Søstre. **Lørdag:** Kl. 11.00.

Religionsundervisning: Fredag kl. 13.30.

Kirkekaffe: Efter søndags- og torsdagsmessen.

Andre sammenkomster eller fester meddeles ved kirkekaffe og/eller telefonisk.

Gudstjenester på fremmede sprog

Deutschsprachige Gemeinde

Pfr. Guido Kreienbühl, Vesterbrogade 28, 2., 1620 Kbh. V. Tlf.: 31 24 26 30.

Hl. Messe jeden 1. und 3. Sonntag im Monat um 10 Uhr in der Hauskapelle der St. Augustin Kirche, Jagtvej 183, København. Nach jedem Gottesdienst findet ein gemütliches Zusammensein statt.

English-speaking ministry

Fr. Charles Hurkes O.M.I., Chaplain to the English-speaking Catholic Community of Copenhagen. **Ministry Center.** Vor Frue kirke, Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev. Tlf. 42 94 76 78.

Eucharistic Celebration in English.

Sunday

Vor Frue Kirke, Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev, 11 a.m. Family Liturgy.

Skt. Annæ Kirke, Hans Bogbinders Alle 2, 2300 Kbh. S: 5:00 p.m.

Sakramentskirken, Nørrebrogade 27, 2200 Kbh. N.: 6:00 p.m.

Saturday Evening

Skt. Annæ Kirke: 5:00 p.m.

Stenosgade 4, 1616 Kbh. V.

Wednesday Evening

Sakramentskirken: 5:00 p.m.

Misa en español

Iglesia de san Augustin, Jagtvej 183.

Todos los domingos. Juni-aug. kl. 18. P.

Tomás Tirapu Beortegui C.S.S.R.

Tlf. 31 58 21 02.

Communauté de Langue Française

Prêtre: Pierre Jeannequin 31 62 36 28.

Copenhague: tous les dimanches (sauf 1.07-15.08) messe à 11 h 30 à Sakramentskirken, Nørrebrogade 27, København N.

Missione cattolica italiana

Segretariato Sociale Acli-Danmark,

Bredgade 67, st., 1260 Kbh. K.

Tlf. 33 32 10 49 (in comune con Katolsk Informations Center)

Orario d'ufficio: 10-17 da Lunedì a Sabato (chiuso il Mercoledì).

Lorenzo Del Zanna S.J., Bredgade 67 A,

3. th., 1260 Kbh. K. Tlf. 33 32 71 78.

Messa ogni sabato alle ore 18.15 nella chiesa di S. Ansgar, Bredgade 64, Kbh. K.

Kroatisk messe

2. og 4. søndag i Jesu Hjerter Kirke kl. 14.

Helsingør: 1. og 3. søndag. 1. søndag kl.

12. 3. søndag kl. 17.

Msze święte w języku polskim

Ks. Władysław Zdunek C.S.S.R.

Kościół św. Anny

Hans Bogbinders Alle 2

2300 København S, tlf. 31 58 21 02

Msza św.: Każda niedziele o godz. 12.00 w kościele św. Anny/Amager.

Uden for katolikkernes kreds er meningene om pavebesøget delte. Nogle glæder sig, mens andre opfatter paven som trussel mod det danske folk og dets evangeliske folkekirke. Netop p.g.a. den nationale tendens i denne uvilje, kan der være grund til at minde om en glemt begivenhed i middelalderen, siger Jørgen Nybo Rasmussen i sin artikel.

Da paven reddede Danmark

Af Jørgen Nybo Rasmussen

Det havde været relevant og yderst nyttigt, hvis pave Johannes Paul II's besøg i Danmark kunne være fulgt op med en samlet historisk redegørelse for pavernes forhold til vort land gennem tiderne. I syv århundreder, fra året 832, da pave Gregor IV gjorde St. Ansgar til ærkebiskop af Bremen og pavelig legat for missionen i Norden, til året 1536, da kong Christian III fængslede og afsatte Danmarks katolske biskopper og indførte den lutherske statskirke, i hele denne tid hørte kirken i vort land som en ren selvfølge under paverne i Rom.

Paverne et fjendebillede i Danmark

Men også i de fire og et halvt århundrede, der er gået siden Reformationen, har paverne haft betydning for Danmark. For protestanterne mest som et fjendebillede, man distancerede sig fra, men for de få katolikker, der kunne leve i Danmark, som en stadig støtte. 1667 oprettedes stillingen som apostolsk vikar for Norden af pave Alexander VII. Den anden indehaver af dette embede, hvorved det katolske hierarki genoprettedes for vore områder, var den salige Niels Stensen 1677-1686.

Disse apostolske vikarer havde ansvaret for danske katolikker, indtil pave Leo XIII i 1892 oprettede bispeddømmet København. Gennem 1150 års omskiftelig historie har der altså bestået et levende forhold mellem pavedømmet og Danmark, som der burde

Pave Leo XIII oprettede i 1892 bispeddømmet København.

have været gjort rede for. Men det har ikke vist sig muligt før pavebesøget at samle ressourcer til at løse en så omfattende opgave.

Efter disse 1150 år kan det ikke siges at være for tidligt, at en pave besøger Danmark. Udenfor katolikkernes kreds er meningene om dette besøg som bekendt delte. Nogle glæder sig lige så meget som vi, mens andre stadig opfatter paven som en trussel mod det danske folk og dets evangeliske folkekirke. Netop på grund af den nationale tendens i denne uvilje kan der være grund til at minde om en bestemt, temmelig glemt begivenhed i Middelalderen. Det venskab, der dengang normalt prægede forholdet mellem pavestolen og os, nåede da et højdepunkt, idet paven gjorde en indsats - ikke blot som altid for vor kirke - men for vort lands nationale selvstændighed og ret, således at han ved denne lejlighed kan betegnes som Danmarks redningsmand.

Gidseldrama

I maj måned i året 1223 begyndte et i vor historie enestående politisk gidseldrama. Under en jagt på Lyø syd for Fyn blev den daværende danske konge, Valdemar Sejr, sammen med sin søn, Valdemar den Unge, taget til fange af en af sine nordtyske lensmænd, grev Henrik af Schwerin, ført til Tyskland og indespærret på et slot. Overfaldet var motiveret i en personlig retsstrid, men fik straks de største politiske dimensioner. I de foregående 25 år var det lykkedes kong Valdemar at underlægge sig ikke blot Estland, men også store dele af Nordtyskland, og derved gjort Danmark til en virkelig stormagt.

Grev Henriks dristige kup gav stødet til, at den ulmende opposition mod denne danske imperialisme kom til fuldt udbrud. Kejser Frederik II havde 1214 selv godkendt de danske erobringer som tak for kongens hjælp i de tyske tronstridigheder. Men han søgte nu straks at

udnytte situationen ved at prøve at få grev Henrik til at sælge sig de kongelige fanger for 52.000 mark sølv, naturligvis i den hensigt selv at skaffe sig fordele over for danskerne. Dette var formentlig blevet gennemført, hvis ikke den daværende pave, Honorius III (1216-1227), havde grebet ind. Hans største kirkehistoriske indsats bestod ellers i, at det var ham, der som den hellige Frans af Assisis ven godkendte både franciskanerordenen og de to andre store tiggerordener, dominikanerne og karmelitterne.

Paven skrev til grev Henrik

Han var en fredensmand, men ved efterretningen om dramaet i Norden skrev han til grev Henrik af Schwerin og forlangte, at han straks skulle frigive sine fanger. Hvis greven ikke inden en måned havde efterkommet dette pålæg, skulle ærkebiskoppen af Köln bandlyse ham personligt, løse hans undergivne fra deres troskabspligt, og der skulle lyses interdikt overalt, hvor kongerne holdtes fanget, d.v.s. der måtte ikke holdes nogen gudstjeneste. Til kejseren skrev paven desuden, at han personligt skulle sørge for, at grev Henrik frigav de to kongelige fanger, hvis greven ikke bøjede sig. Stærkere kunne paven ikke reagere.

Det fik den virkning, at kejseren opgav sine planer om selv at udnytte de danske gidsler og trak sig ud af sagen. Grev Henrik vendte ganske vist det døve øre til paven, men sagen blev fra nu af et anliggende mellem den danske formynderregering og ham og hans nordtyske fyrstevener - ikke mere. Der foregik både forhandlinger og blev forsøgt en militær afgørelse, men først efter 2½ år blev enighed nået om betingelserne for kongens frigivelse i julen 1225. De var hårde nok: han skulle ikke blot afstå alt erobret tysk område syd for Ejderen, men også betale 44.000 mark sølv og andre værdier, give sin yn-

gre søn som gidsel for sin og den ældste søns frigivelse, samt endelig love ikke at ville forsøge at hævne sig med magt. Beskæmmet og ydmyget vendte kong Valdemar tilbage til Danmark.

Løst fra sine forpligtelser

Men ikke så snart var han kommet hjem, før han skrev til pave Honorius og anmodede ham om, som sin øverste kirkelige foresatte, at blive løst fra at holde det løfte, han havde måttet aflægge for sin frihed. Pavens svar kom i juli 1226. Kongen blev løst fra sin forpligtelse til at holde løftet til sin voldsmand. Motiveringen var, at aftvungne løfter ikke er gyldige, men desuden den, at »en ed bør ikke være en forpligtelse i uretfærdighedens tjeneste, men funderet på og tjenende retfærdigheden«. Derefter kunne kong Valdemar med god kristen samvittighed samle en hær og forsøge at skaffe sig sin ret tilbage med magt. Men resultatet blev det berømte slag ved Bornhoved 22. juli 1227, som kong Valdemar tabte mod den tyske fyrstelige.

Ved fredsforhandlingerne måtte han acceptere de tyske krav og sine frigivelsesbetingelser påny, betalingerne af løsepenge forøgedes, og han måtte fortsat finde sig i, at de tre yngre sønner på skift forblev i det schwerinske fængsel. Først i 1230 nåedes et endeligt forlig, der også indbefattede disse sønner, de tre senere konger; Eriks, Abels og Christoffers frigivelse. I 7 år varede altså dette gidseldrama.

Gunstigt udfald for Danmark

Uanset at den konkrete sag fandt sin løsning ved hjælp af denne verdens sædvanlige magtmidler: krig og diplomati, så var dog pave Honorius III's holdning af stor betydning for, at den trods alt fik et for Danmark relativt gunstigt udfald. Den første forligsskitse fra 1224 indeholdt blandt de tyske krav også, at Danmark skulle genindtræde i det lensfor-

hold til Tyskland, der havde bestået under flere konger i 1100-tallet.

Når formynderregeringen, under ledelse af hr. Jakob Sunesøn af Møn, pure afviste netop dette krav som uantageligt, skønt den ellers stod svagt nok, var det sandsynligvis netop bevidstheden om pavens ubetingede støtte til kongen og afvisning af de tyske gidseltagere, der gav den mod og vilje dertil. Penge og erobrede lande var man villig til at afstå, men ikke Danmarks frihed til troløse og af kirken bandlyste forrædere, der jo netop på grund af pavens indgriben heller ikke havde kejseren bag sig i deres afpresningsforsøg.

Ret og lov

Det har ikke skortet på historikere, der har villet forklare pavens holdning som udtryk for simpel politisk opportunisme fra hans side: det var nyttigt for paven i dennes strid med kejseren at have en trofast allieret nord for Tyskland i form af den danske konge, som paven derfor støttede! Netop for pave Honorius' vedkommende svigter imidlertid denne forklaringsmodel, for han havde i disse år intet dårligt forhold til kejser Frederik II, og var,

som allerede sagt, en fredselkende, ikke en politiserende pave. Når netop han støttede kong Valdemar så kraftigt, ja endog løste ham fra hans ed ved frigivelsen, var det primært af etiske grunde. Pave Honorius ønskede, at også den politiske orden skal være baseret på ret og lov, ikke på vold og magt alene.

Hans kristne samvittighed

Under de omstændigheder, der gjaldt i Middelalderen, øvede han den samme slags indflydelse som vor tids paver, når de i sociale rundskrivelser søger at formå menneskeheden til at indrette samfundene retfærdigt. Pave Honorius' afstandtagen fra gidseltagning og aftvungne løfter var et udtryk for hans kristne samvittighed. Den betød, at kong Valdemar blev fri på ærefulde betingelser, at han kun behøvede at afstå, hvad han også selv havde erobret, så dramaet på Lyø dog endte med en retfærdig fred mellem Danmark og Tyskland.

Derefter kunne kong Valdemar selv hellige sine sidste år netop til den indre retfærdigheds tjeneste, idet han kronede sin regering med at give Danmarks berømteste lov: »Jyske Lov« af 1241.

Pensionist-uge på Magleås 13.-19. august 1989.

Endnu engang tilbyder vi 1 uges ophold i katolske omgivelser for dem, der ikke rejser så langt mere. Pris 1450 kr. for enkeltværelse og 1250 kr. for dobbeltværelse.

Vi håber på en uges dejligt samvær omkring messen og et let program.

Skuespilleren Birthe Backhausen vil bl.a. fortælle om sin barndom ved balletten, sit ægteskab med Helge Rungwald og om livet som skuespiller. Skoleleder Annie Rastrup fortæller og viser billeder fra rejser til Assisi. Der vil være mulighed for at se video dels fra Niels Stensens saligkåring i Rom og dels Pavens besøg i Danmark. Pensioneret faginspektør i biologi Povl Egede Andersen vil på en naturvandring fortælle: »Stort om det små - træerne fortæller«. I løbet af ugen vil forskellige præster læse messe for os, og overbibliotekar Ellen Marie Lebahn og cand.mag. Niels Engelbrecht vil have ting på programmet.

Til vores hyggelige sangaften vil bl.a. Filip Lange synge for os, og vi vil synge og hygge sammen. Som sidste år vil Magleås' sekretær Elin Udarn en af dagene tage os med på en dejlig udflugt med bus.

Magleås har en del trapper og det forudsættes, at man er selvhjulpne.

Tilmelding sker til Magleås på tlf. 02 81 07 15, men er først gældende, når depositum på 300 kr. er indbetalt med check eller på Giro til:

»Pensionist-uge«
Magleås
Høsterkøbevej 6
3460 Birkerød
Giro 4 28 44 29

Yderligere oplysninger fås ved henvendelse til: Jan Lange, Bakkevænget 21, 2820 Gentofte, tlf. 01 65 88 75.

Alle deltagere vil i løbet af sommeren modtage endeligt program og deltagerliste.

Med venlig hilsen
Jan Lange
kursuskonsulent

Godt 900 millioner katolikker i hele verden

Heraf lever 200.000 i de nordiske lande

Ifølge den seneste statistik fra Vatikanet er der nu lidt over 900 millioner katolikker i hele verden. Som det fremgår af statistikken for lande med flest barnedåb, er tilvæksten størst i »den tredje verden«. Årligt ligger fremgangen på ca. 15 millioner katolikker.

Der er forholdsvis flest katolikker i de mellem-amerikanske lande, hvor katolikkerne udgør 95% af befolkningen. I Sydamerika er det tilsvarende tal 90%.

I de nordiske lande er der ca. 200.000 registrerede katolikker. Sverige har

således 135.000 katolikker, hvoraf størstedelen gennem de seneste år er indvandret til landet. Danmark har igennem flere år ligget på knap 30.000 registrerede katolikker, hvortil iflg. en sociologisk undersøgelse kommer ca. 20.000 udlændinge.

Den katolske kirke i tal

Ifølge »Kirkens statistiske årbog 1986« fra Vatikanet opgøres antallet af katolikker i hele verden til 864 millioner. Hertil skal lægges ca. 15 millioner fra lande, hvor statistiske data ikke kan indhentes. Tallene er to år gamle, så man kan i dag regne med godt 900 millioner katolikker i alt - d.v.s. ca. 18% af verdens befolkning. Som det kan ses af nedenstående tabel i de to kolonner er tilvæksten i »den tredje verden« størst.

Lande med flest katolikker		Lande med flest barnedåb	
	millioner		millioner
Brasilien	122,7	Brasilien	2,6
Mexico	76,5	Mexico	2,0
Italien	56,1	Filippinerne	1,4
USA	53,6	USA	0,9
Frankrig	46,9	Columbia	0,8
Filippinerne	46,2	Polen	0,6
Spanien	37,9	Argentina	0,6
Polen	35,6	Italien	0,5
Argentina	28,9	Frankrig	0,5
Vesttyskland	28,3	Peru	0,4
Columbia	27,7	Spanien	0,4
Peru	18,6	Venezuela	0,4
Venezuela	16,3	Zaire	0,3
Zaire	15,0	Vesttyskland	0,3
Indien	13,2	Indien	0,3

Den nordiske katolske kirke i tal

Land	Bispedømme	Antal katolikker	Antal præster og diakoner	Antal prætestud.	Biskoppens navn
Danmark	København	28.306	100	6	Hans L. Martensen
Sverige	Stockholm	135.000	115	15	Hubertus Brandenburg
Norge (syd)	Oslo	22.506	50	6	Gerhard Schwenzer
Norge (midt)	Trondheim	1.475	5	1	Georg Müller
Norge (nord)	Tromsø	787	8	0	Gerhard Goebel
Finland	Helsinki	4.000	18	0	Paul M. Verschuren
Island	Reykjavik	2.050	13	1	Alfred Jolson

Bispedømmerne i tal

	1975	1980	1985	1986
Bispedømmer o.l.	2.364	2.452	2.522	2.490
Menigheder	322.858	359.253	383.364	383.967
Præster	425.560	413.600	403.480	402.886
Antallet af katolikker pr. præst	1.667	1.895	2.112	2.145
Ordensbrødre (læg)	79.728	73.090	65.208	64.741
Ordenssøstre	1.017.395	960.991	917.452	908.158
- Verdenspræster	263.051	257.409	253.319	253.710
Præstevielser (verdenspræster)	4.139	3.860	4.822	5.136
Dødsfald (verdenspræster)	4.820	4.345	4.779	4.879
Fratrædte præster	1.560	901	546	633
- Ordenspræster	160.079	153.220	146.104	144.446
Præstevielser (ordenspræster)	2.488	1.927	1.963	2.073
Dødsfald (ordenspræster)	2.240	2.431	2.527	2.639
Fratrædte ordenspræster	1.441	660	456	424
Præstekandidater i alt	60.142	66.042	85.084	87.511

Bestil abonnement »katolsk orientering«

»katolsk orientering«

- bringer og kommenterer nyheder og informationer om kirkens liv og virksomhed,
- medvirker til dannelsen af en offentlig mening i kirken,
- formidler en tidssvarende katolsk forkyndelse og tros læring.

»katolsk orientering« udsendes gratis 20 gange årligt til alle katolske husstande i Danmark.

Ikke-katolikker kan abonnere på bladet for 200 kr. årligt.

KLIP HER

Jeg vil gerne abonnere på »katolsk orientering« Juni - december 1989: kr. 60.- Herefter årligt kr. 200.-

Navn _____

Stilling _____

Adresse _____

Postnr. _____ By _____

Blanketten indsendes til »katolsk orientering«, Vesterbrogade 28, 4. sal, 1620 København V. telefon 31 21 14 44, hvor yderligere oplysninger kan fås.

Girokort fremsendes ved bestilling af abonnement.

Møder og arrangementer

Midsommertræf på Magleås Skt. Hans-aften den 23. juni 1989

Båltalen holdes i år af Anna Sophie Seidelin.

Tag venner og bekendte med til Skt. Hans-bål på Magleås.

Man er velkommen til at møde tidligt op, og f.eks. spise sin medbragte aftensmad på havens plæner, gå tur i parken eller blot hygge og snakke.

Mellem kl. 19.00 og 20.00 vil rigtige spillmænd spille op til folke- og kædedans.

Fra kl. 20.00-21.00 serveres kaffe/te, saftvand og kager i stuerne. For dette betaler voksne kr. 25,00. Børn gratis.

Kl. ca. 21.00 samles vi på bålpladsen, hvor vi synger nogle sange og nyder udsigten over Sjælsø, og hvor Anna Sophie Seidelin vil tale til os medens bålet buldrer.

Aftenen afsluttes med en salme og nogle få ord af biskop Martensen.

Hvis vejret tillader det, vil vi kunne fortsætte hyggen omkring bålet med sang og guitar-musik. Der vil så kunne købes vin, øl og sodavand.

På styrelsens vegne på glædelig gensyn.
Jan Lange
Kursuskonsulent.

Folkelig kirkekunst i Polen

I anledning af pavebesøget viser Niels Steensens Gymnasium i Englesalen, Jagtvej 183 B i samarbejde med »Veritas« Warszawa en udstilling af polske træskulpturer, medaljer og bøger. Udstillingen er åben 5.-14. juni, kl. 13-17, lukket 6. juni.

Retræte for damer

afholdes på Dalum Kloster fra mandag d. 28. august kl. 18 til fredag den 1. september efter morgenmæden. Retræteleder: p. J. Kruk C.s.s.R. Tema: »Jesu Kristi påske og min påske«. Pris kr. 600.-. Depositum kr. 100.- bedes indbetalt ved tilmelding pr. check eller giro senest 18. august. Tilskud kan søges. Medbring bibel. Anna Marie v. Holstein-Rathlou, Juelsmindevej 51, 5200 Odense V. Giro 5103258.

Det sker på Magleås

Torsdag den 1/6 til fredag den 2/6: Skoledirektørforeningen Frederiksborg Amt.

Fredag den 2/6 til søndag den 4/6: Pavekor m.m. Jan Lange og Niels Engelbrecht.

Uge 23: Hele ugen reserveret til Pavens besøg.

Tirsdag den 13/6 til lørdag den 17/6: Katholiches Pfarramt.

Sct. Ansgar - Minden.

Fredag den 23/6: Midsommertræf kl. 18.00, v. Jan Lange.

Lørdag den 24/6 til søndag den 25/6: Pædagogisk-weekend, I. Hammer, Direktoratet.

Mandag den 26/6 til fredag den 30/6: Europæiske malere, v. p. Meister.

Lørdag den 1/7 til torsdag den 13/7: Nord-Jazz.

Lørdag den 29/7 til mandag den 31/7: Møde v. Jan Lange.

Mandag den 31/7 til fredag den 11/8: Hensyntagende specialundervisning. Frederiksborg Amt.

Lørdag den 12/8: Generalforsamling i Hjælp og Løjer foren. Frederiksgård, v. Stefan Hoyos.

Søndag den 13/8 til lørdag den 19/8: Pensionistuge, v. Jan Lange.

Fredag den 25/8 til søndag den 27/8: Den Journalistiske Efteruddannelse.

Torsdag den 31/7 til fredag den 1/9: Fredensborg-Humblebæk kommune.

Bispekontoret lukket til pavebesøget

I anledning af pavens besøg i Danmark den 6. og 7. juni er bispekontoret lukket hele dagen, tirsdag den 6. juni, og onsdag formiddag, den 7. juni, indtil kl. 12.00.

Grundlovsdag, mandag den 5. juni, er bispekontoret åbent hele dagen (9.00-16.30), dog med en mindre bemanning, da kontoret normalt er lukket på denne dag.

Paul Marx
generalvikar

Årets Dalum retræte

for mænd afholdes på Dalum Kloster fra mandag d. 21. august kl. 17 til fredag d. 25. august efter højmesse og morgenmad. Under ledelse af sognepræst Josef Völk C.s.s.R. emne: »om at komme i berøring med Kristus«.

Prisen for hele opholdet med eneværelse er kr. 600.- + kr. 75.- til tilmeldelsesgebyr. Du tilmelder dig ved at indbetale kr. 75.- på giro 9 27 08 33 eller check til Børge Blans, Sejsvej 7, 8600 Silkeborg. (86 82 28 92 eller 98 93 10 74). Der ydes tilskud til opholdet.

Retræteudvalget: Bo Nyland Rasmussen, København, Edv. Gothan, Køge - Stig Kønig-Petersen, Odense, Jens Aage Ibsen, Sønderborg, Børge Blans, Silkeborg. (Udvalgsformand).

DUK-kalender

KUK-vest-weekend den 8.-10. september 1989 i Silkeborg for alle interesserede. Pris kr. 80.- samt kr. 75.- for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 18/8 1989.

Skoleweekend den 15.-17. september 1989 på Ømborgen for alle katolske elever i 6. klasse. En weekend med film, lege og spændende gudstjenester. Pris kr. 160.- samt kr. 110.- for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 25/8 1989.

Ledertræning den 29. september til 1. oktober 1989 på Ømborgen for alle landets KUK-ledere samt interesserede KUK-medlemmer i alderen 17 år og opæfter. Pris kr. 160.- samt kr. 110.- for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 8/9 1989.

Troselærekursus den 16.-22. oktober 1989 på Ømborgen for de 14-18 årige. Pris kr. 600.- samt kr. 110.- for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 25/9 1989.

Børnelejr den 16.-21. oktober 1989 på Bustrup for de 7-13 årige. Pris kr. 500.- samt 110.- for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 25/9 1989.

Musikweekend den 3.-5. november 1989 på Ømborgen for musikinteresserede. Alder: 16 år og opæfter. Pris kr. 160.- samt 110.- for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 13/10 1989.

Medarbejderledertræning den 24.-26. november 1989 på Bissrup, Sjælland for repræsentanter, redaktioner og udvalg nedsat af DUK. Kurset er gratis for deltagere. Tilmelding senest den 3/11 1989.

Festival den 8.-10. december 1989 i Randers for KUKer i hele landet. Pris kr. 160.- samt 110.- for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 17/11 1989.

Åbent hus med julehygge tirsdag den 19. december 1989 kl. 14-17 på Sekretariatet.

Nytårslejr den 27. december 1989 til 1. januar 1990 på Ømborgen for unge over 18 år samt familier med små børn. Pris kr. 450.- samt 110.- for fællesrejse (dog kr. 160.- for dem over 25 år). Tilmelding og betaling senest den 6/12 1989.

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig:

Arrangement: _____

Dato: _____

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr. og by: _____

Fødselsdato: _____

Telefon: _____

Katolik: Ja: _____ Nej: _____

Deltager i fællesrejse: ()

Ankommer selv: ()

Postgirokonto 9 08 32 94
Danmarks unge Katolikker
Sekretariatet
Brødgade 67, 2. th.
1260 København K.
Tlf. 33 14 77 07

Bistand

Katolsk menighedspleje

Bredgade 69A, st. 1260 København K.

Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 01 15 23 03. Postgiro 6466397.

Diverse

Annoncepriser i katolsk orientering

Rubrikannoncer:
1 spaltede kr. 3,50
Tekstsideannoncer:
Pr. spaltetilometer kr. 4,50

Polsk folkedragt

Polsk folkedragt til pige sælges: tlf. 01 53 86 48.

Bekendtskab

Alenestående mand, 57 år, katolik, søger hermed kontakt med en katolsk kvinde. Ud-lænding ingen hindring.
Billet mkr. 1285 »katolsk orientering«, Vesterbrogade 28, 1620 Kbhvn. V.

Katolsk familie søger lejlighed

Da jeg pr. 1. august bliver fastansat på Sct. Joseph søstrenes skole i Ordrup, søger min familie og jeg (to voksne + 2 børn) lejlighed i København. Alt har interesse!
Christian Dalsgaard Larsen, Rydevænget 109, st. th. 8210 Århus V. Tlf. 86 15 85 84.

Det Kristne Arbejdsfællesskab

er atter i gang. Vor planteskole er nu en realitet, med stauder til salg i over 100 forskellige sorter. En træhytte under opførelse, er taget i brug og i sommerens løb bliver der både rabarber, jordbær, stikkelsbær, hindbær m.m. til selvpluk.
Sidste år deltog over 30 hjælpere med i alt ca. 835 arbejdstimer. I år håber vi på endnu flere. Vi taler også om at gå videre med et bo-fællesskab.
Fællesskabet tæller ca. 60 medlemmer af forskellig trosobservans (også en del katolikker) og formålet er at praktisere kristen tro i konkret fællesskab, med bøn integreret i et arbejde, hvor overskuddet går til troshjælp for kriseramte mennesker.

Har du lyst til at være med, så ring eller skriv til os.
Der kan skaffes overnatningsmuligheder efter aftale.

Du kan også rekvirere prislister over planteskolens stauder, samt orienterende tryksager om fællesskabets virksomhed.
(Planter udbringes i området fra Holbæk til København).

Henvendelse:
Hanne Mikkelsen, Studsgårdsgade 47, 5. tv., 2100 Kbh. Ø, tlf. 39 27 17 06.
Joost Dahlerup, Slettevej 16, 2860 Søborg, tlf. 31 69 27 57.
Planteskolen, Ugerløsevej, overfor nr. 14, Stenmagle, 4380 Nyrup.
Åbent for salg, fredag og lørdag fra kl. 9-18. Søndag lukket.

S.O.S.

til sognene i København og omegn. Øvelser ønskes på kirkeorgel med to manualer og pedal. Kontakt venligst snarest organist-elev Simon T. Monas, Emdrupvænge 61, 2100 Kbh. Ø.

Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger katolske Menighedsplejer værelse el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolske Menighedsplejer 01-15 23 03 eller privat 01-14 69 36.

C.M. Hinné og Hustrus Mindelegat

For at opnå en portion af legatet må den pågældende være ældre og bosiddende i København eller en omegnskommune. Tilhørsforholdet til en katolsk menighed skal bevidnes af en præst.
Ansøgningsskema fås ved Sct. Ansgars pastorat, Bredgade 64, 1260 K.
Ansøgningen må afleveres inden 1. juli 1989.

Fødevarer og medicin til Polen

Fødevarer o.a. i standardpakker - eller efter eget valg - sender vi dagligt med luftpost, ligesom vi hurtigt formidler indkøb og forsendelse af medicin.

Gavex
Postboks 42
8355 Solbjerg

Postgirokonto nr.: 7 60 33 63.

Yderligere oplysninger, samt rekvirering af bestillingspjece kan fås på tlf. 86 92 79 29, hverdage kl. 18.30-19.30.

NBI Prislister fra 1988 stadig gældende.

Med venlig hilsen
Gavex v. Andreas Grzelak.

Den nordiske valfart til Lourdes

27. juni til 4. juli 1989, 8 dages flyrejse med fuld pension.

Pris på hotel kr. 5.000.-

Særlig pris for syge og handicappede på »Accueil St. Bernadette« kr. 4.600.-

Valfartspræst: Pater Per Waagø, o.m.i.

Læge, sygeplejersker, samaritter medfølger.

Program og tilmeldelser

Valfartskomiteen
Barsenhøj 25, 2900 Hellerup
Telefon 01 65 63 41

Salg og service

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.

Naboløs 3, 1206 København K.
Tlf. 01-11 72 37. Aften: 02-85 39 40

Massimiliano Falconi

Arkitekt M.A.A.
Dagliiljevej 12, 4000 Roskilde
Tlf. 02 - 36 23 11

Leonora køber

gl. skakspil med eller uden bræt. Usædvanlig høj pris gives.

Hyskenstræde 11
1206 Kbh. K., tlf. 33 14 03 03.

Træffes ml. 8-11 og efter kl. 19 samt week-ends på tlf. 31 29 08 05.

BENZONS BEGRAVELSES-FORRETNING

34 46 01 - 86 60 56

DØGNVAGT: 01 - 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelse og bisættelse ordnes smukt og rimeligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Begravelsesforretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.

DØGNVAGT
01 55 55 55

Bedemand Hardy Nielsen

Amagerbrogade 155
Filial: Taastrup 02 99 01 58

Der er mange bedemænd
Deres hedder

ERIC KVIST

- han er katolik
og har kontor på
Søborg Hovedgade 94
og træffes på

01-69 86 81

DØGNET RUNDT

Jeg kommer gerne hjem til Dem for at træffe de nødvendige aftaler.

Aut. el-installatør

EL MOGENS LARSEN
Rømhoved 31e 6200 Århus N 67 25 30/62 25 31

THS

M. THOMSEN STØTT

INGENIØRER • ENTREPRENØRER
MURERMESTRE
Kong Christians Allé 6 • 9100 Aalborg
Telefon 03 13 42 33

Malermester

Flemming Pullich

01 29 78 84

Malermester

VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. (05) 81 69 62 og 83 29 37

Murermester

Bernhardt Christiansen

Sølbævej 8, Sabro.
Tlf. 06 94 82 10

Revision - Bogføring - Skat

- den Registrerede Revisor rådgiver

REGISTRERET REVISOR FRA
Jørgen Brangstrup
STØDEN 6-8, 2. SAL
4000 ROSKILDE . 42 35 10 35

Paven møder katolske lægfolk søstre og præster i Skt. Ansgars Kirke i København

Skt. Josephssøster Hildgard Doods taler på søstrenes vegne.

Pastor Dietrich Timmermann taler på præsternes vegne.

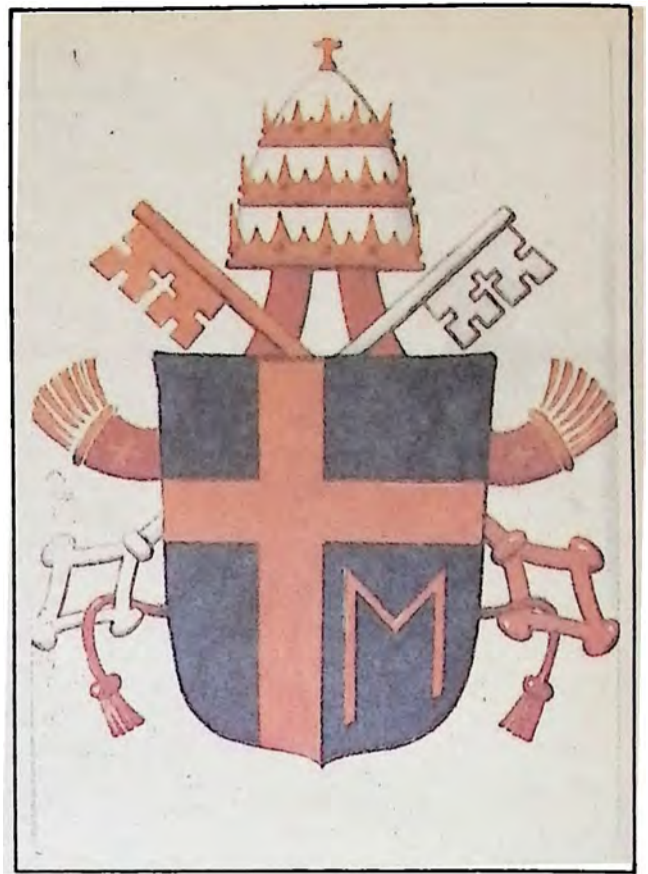

Jan Lange taler som formand for bispedømmets pastoralråd.

Bispekontor, 23 ordensbærere, 9 repræsentanter fra de fremmedsprogede menigheder med egen præst.

Fra tredjeordener er der indbudt følgende, der alle kommer: Karmelitertertiarer, karmelitertertiarer af den gamle observans, lægdominikanerne, augustinertierter, lægfranciskanere og benediktineroblater.

Desuden vil der være 12-15 hjælpere, og fra pressen bliver der plads til i alt 30.

Pavens våbenskjold: Maria under korset.

Den 7. juni kl. 8.30 møder pave Johannes Paul II godt 300 katolske lægfolk, søstre og præster fra bispedømmet i den katolske domkirke, Skt. Ansgar i Bredgade, København. Der er tradition for, at paven under sine rejser møder de stedlige katolske præster og repræsentanter for ordenssamfundene og lægfolket.

Udover de godt 300 katolikker kommer paven med et følge på 25-30 personer.

Arrangementet i kirken vil forme sig som en min-

dre andagt og med korte taler fra pastoralrådets formand, Jan Lange, en repræsentant fra søstrene, sr. Hildegard Doods og en repræsentant fra præsterne, den stedlige sognepræst p. Dietrich Timmermann. Ligeledes vil paven holde en tale til de forsamlede.

De indbudte

I alt 90 af bispedømmets 100 præster var indbudt, men kun 44 har set sig i stand til at komme. Det skyldes bl.a., at paven samme dag kl. 16.15 hol-

der messe i Øm, hvorfor mange præster af tidsgrunde har valgt at melde fra.

120 søstre af landets i alt 366 har fået en invitation. 98 af dem møder op i kirken. Samtlige 27 lægepastoralrådsmedlemmer og 52 menighedsrådsformænd har sagt ja tak til indbydelsen, ligesom de to tidligere pastoralrådsformænd og de 8 medlemmer af domkirkens menighedsråd.

Derudover kommer 17 personer fra forskellige af bispedømmets institutioner og råd, 14 fra Katolsk

Pavens møde med andre trossamfund i Moltkes Palæ

Overrabiner Melchior blandt de indbudte

Foreløbig har 150 medlemmer fra andre kristne trossamfund sagt ja tak til at møde pave Johannes Paul II i Moltkes Palæ, Dr. Tværgade i København onsdag den 7. juni kl. 9.45.

Enkelte indbudte har sagt nej tak. Indre Mission og Luthersk Missionsforbund på grund af pavens primat og fordi bandlysningsen af Luther ikke er tilbagekaldt. Foreningen af menighedsrådsmedlemmer siger fra, fordi de mener, at de ikke kan repræsentere noget.

Velkomsttaler

Programmet omfatter en tale af biskop Hans L. Martensen, en tale af den lutherske biskop Henrik Christiansen, en tale af formanden for Det evangeliske Frikirkeråd, pastor Werner Jensen og selvfølgelig en tale af paven selv til de forsamlede. Derefter bedes et Fadervor, og der afsluttes med en velsignelse.

Blandt de indbudte er, overrabiner Bent Melchior, professor K.E. Skydsgaard og kirkeudvalgets formand, rektor for præsteseminariet Mogens Lind-

hardt. Også kirkeminister Torben Rechendorff samt to andre repræsentanter for kirkeministeriet er inviteret.

Folkekirken har også fået indbydelser til 86 af Det mellemkirkelige Råds medlemmer og til 9 fra organisationer uden for Det økumeniske Fællesråd.

Det økumeniske Fællesråd

Tre repræsentanter fra hver af de kirkesamfund, der er med i Det økumeniske Fællesråd er også indbudt, således Apostolisk Kirke, Det danske Baptistsamfund, Frelsens Hær, Metodistkirken, Den reformerte Synode og Det danske Missionsforbund.

Desuden er en repræsentant fra hver af de følgende kirkesamfund indbudt: Den russisk-ortodokse Kirke, Den serbisk-ortodokse Menighed, Den koptiske Menighed, Pinsemenighederne, Den evangelisk-lutherske Frikirke, Guds Menighed og Advendistsamfundet.

To repræsentanter fra Katolsk apostolisk Kirke og en repræsentant fra hver af de menigheder,

der er med i Dansk økumenisk Fællesråd er indbudt, ligesom også en repræsentant fra de frikirkelige organisationer, der er med i Dansk økumenisk Fællesråd.

En repræsentant fra de økumeniske organisationer, der ikke er medlem af fællesrådet, er blandt de inviterede.

Desuden har 14 medlemmer af Dansk økumenisk Fællesråd og rådets forretningsudvalg fået en personlig indbydelse. Endelig er tre repræsentanter fra hver af de teologiske fakulteter blevet indbudt til arrangementet i Moltkes Palæ.

Også katolikker blandt de indbudte

Foruden ovennævnte lange liste af ikke-katolikker er også 67 katolikker indbudt til det økumeniske møde. Det drejer sig om 32 repræsentanter fra katolske organisationer, 24 katolske skoleledere og 11 katolske børnehavedere.

Fra andre organisationer møder yderligere seks indbudte, ligesom 11 personer har fået en personlig indbydelse.

Pavens besøg i Danmark ventes at beløbe sig til knap 2,8 millioner kr.

Der er indsamlet 550.000 kr. indtil nu

Pave Johannes Paul II's halvændags besøg i Danmark ventes at ville koste knap 2,8 mill. kr. Der ventes indtægter på 700.000 kr., så det samlede underskud er budgetteret til knap 2,1 mill. kr.

Udgifterne fordeler sig således:

- Menighedernes forbedrelse 110.000 kr.
- Katekesisk materiale 202.000 kr.
- Praktiske opgaver på Åsebakken 644.000 kr.

- Praktiske opgaver i Øm 565.000 kr.
- Liturgi m.v. - Åsebakken og Øm 324.000.
- Presse 375.000 kr.
- »katolsk orientering« 110.000 kr.
- Økumenisk møde og møde med præster og ordensfolk 62.000 kr.
- Øvrige udgifter 393.000 kr.

Der er ialt 2.785.000 kr. budgetterede udgifter.

Indtægter kommer fra »girokort-indsamlingen« (det gule girokort) som

indtil nu har indbragt 550.000 kr., men man håber på mindst 565.000 kr.

Udgifterne hertil beløber sig til 65.000 kr. Kollekterne ved messerne ventes at indbringe 200.000 kr., så de samlede indtægter skulle beløbe sig til 700.000 kr.

Det samlede underskud beløber sig således til 2.085.000 kr., hvoraf Bonifatiuswerk i Tyskland dækker en del.

kk

katolsk
orientering

Redaktion:
Pastor Willem Wuyts (ansvarsh. redaktør).
Konsulent Hans Jørgen Johansen (redaktør).
Journalist Knud Helsted Kluge (red. sekretær).

Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 4.,
1620 København V. Telefon 01.21 14 44.
Redaktionelle medarbejdere:
Kirsten Szaraffin og Ruth Plum.
Tryk: Ny Dag, DK-4900 Nakskov. Oplag 16.500.

Næste nummer
udsendes
den 28. juni

katolsk orientering

Fred med retfærdighed, side 5
Kvinder om kvinden, side 6 og 19
Fra pastoralrådsmødet i april, side 18
Teologer i bevægelse, side 20-21

Overalt, hvor paven bevægede sig i Norden, var der stor trængsel omkring ham. Medierne gjorde en påfaldende indsats: Over 2.500 pressefolk, 750 alene i Danmark, dækkede begivenheden.

Kristne i Israel henvender sig til regering og FN

Jerusalem, (KIPA) - Overhovederne for de kristne kirker i Israel appellerer til det internationale stats-fællesskab om at gøre en indsats for ophøret af volden i de af Israel besatte områder. »Det folk, der lever i Det hellige Land« er berøvet dets grundlæggende rettighe-der, fordi det er underkastet autoriteternes vilkår«, siges det i et brev, offentliggjort i Jerusalem i slutningen af april og stilet til FN's generalsekretær *Perez de Cuellar*. Brevet er underskrevet af overhovederne for den græsk-ortodokse kirke, den katolske, den melkitiske, den armeniske, den syriske, den koptiske og den anglikanske kirke i Israel.

I brevet beklages, at skydevåben bliver misbragt eller brugt uretfærdigt med tragiske og nytte-

løse tab blandt palæstinerne til følge, uden at Israel her direkte nævnes som ansvarlig. Der protesteres mod den hyppige brug af skydevåben i nærheden af hellige steder, og de massive arrestationer, lange fængselsstraffe uden dom og alle former for kollektive straffe som f.eks. ødelæggelse af huse.

Fri adgang til kultstederne bør sikres alle

De statslige autoriteter opfordres i brevet til at respektere den fri adgang til kultstederne for alle medlemmer af ethvert religiøst fællesskab. Det internationale fællesskab opfordres til at være mere opmærksom på palæstinenes situation og arbejde for en hurtig og retfærdig løsning på dette folks problemer.

Paven skriver til den anglikanske kirkes primas

Vejen til gensidig anerkendelse af embeder blokeret

London, (KIPA) - Pave Johannes Paul II har påny bekræftet, at kvinder ikke vil kunne ordineres til præst i den katolske kirke. Ordinationen af kvinder i nogle anglikanske provinser »blokerer vejen til gensidig anerkendelse af embederne«, hedder det i en sidst i april offentliggjort skrivelse fra paven til den anglikanske primas, ærkebiskop *Robert Runcie*. Bestræbelserne på en genforening af den katolske og anglikanske kirke er hermed indskrænket væsentligt.

Kvindelige præster

Med sin skrivelse reagerer Johannes Paul II på et brev fra ærkebiskoppen af Canterbury, hvor denne informerer paven om resultaterne af den sidste Lambeth-konference, (verdenskonferencen for alle anglikanske kirker), og herunder de delegerede

des beslutning om at overlade det til de enkelte anglikanske provinser at præstevie kvinder.

»Den katolske kirke afviser ligesom den ortodokse og de gamle orientalske kirker præstevielse af kvinder, da vi betragter dette som et brud med traditionen, som vi ikke kan tage ansvaret for«, fremhæver paven. Det anglikanske samfund »må rette betydelig større opmærksomhed« mod de økumeniske og kirkelige sider af spørgsmålet om ordination af kvinder »for at forhindre et alvorligt tilbageskridt i det hidtil opnåede økumeniske fællesskab«, understreger paven. Han advarer videre ærkebiskoppen af Canterbury mod de mulige konsekvenser for hans egen ledende position inden for det anglikanske verdenssamfund, hvis den engelske kirke beslutter sig til at præstevie kvinder.

Paven takker for ærkebiskop Runcies brev og minder om den allerede opnåede enighed mellem begge kirker. Paven skriver også, at han ved, at begge kirker fortsat vil arbejde energisk på en genforening.

Ærkebiskop Runcies brev til paven fremhæver ligeledes den gensidige til-

lid mellem begge trossamfund. Han fremhæver i brevet, at videre studier om spørgsmålet vedrørende kvinders ordination bør foretages, og helst på økumenisk basis. Ærkebiskoppen håber og beder til, »at en sådan økumenisk debat kan finde sted i en atmosfære af gensidig respekt og tillid«.

Valg af pastoralråd og menighedsråd den 1. april næste år

Pastoralrådet har nedsat valgstyrelse

Pastoralrådet besluttede på sit møde i Sostrup, at valget til pastoralråd og menighedsråd skal afholdes den 1. april 1990. Rådet måtte dispensere fra vedtægterne, idet valget egentlig skulle finde sted påskedag den 15. april,

men af praktiske grunde ønsker man valgdagen ændret.

Rådet fandt også frem til en valgstyrelse, der ser sådan ud: *Erik Zieler* (formand), *Tove Pedersen*, *Bidda Wohlert* og pastor *Peter Nissen*.

Læs om pavens besøg i Norden siderne 7-17

Kirken og den franske revolution

En milepæl

(KNA) – Alt er anderledes, men kun lidt har ændret sig. Sådan kunne man i et historisk tilbageblik og i en selvkritisk analyse sammenfatte begivenhederne i forbindelse med den franske revolution, og den rolle som den katolske kirke spillede heri. På en kongres ved *Institut Catholique* i Paris med temaet »De franske katolikker og arven efter 1789« forsøgte kendte teologer, filosoffer og historikere at gøre status over, hvad revolutionen har efterladt kirken og katolikkerne i Frankrig.

Revolutionen ikke overstået

Et blev ganske klart i den sammenhæng: at revolutionen på ingen måde er overstået – hverken i samfundet eller i kirken -, når det drejer sig om de forviklinger, som erklæringen om frihed, lighed og broderskab har skabt. For blot hundrede år siden var der i Frankrig en skarp modsætning mellem republikanere på den ene side og monarkister og katolikker på den anden side. Dengang blev revolutionen endnu omtalt som »djævelens værk« som »rettroende måtte afvise«. Under festlighederne for 100 års dagen for revo-

lutionen, der af et flertal blandt katolikker blev betragtet som »religionsfølgelse«, var biskoppernes begejstring afgjort beskedent.

Bidrag til et mere retfærdigt samfund

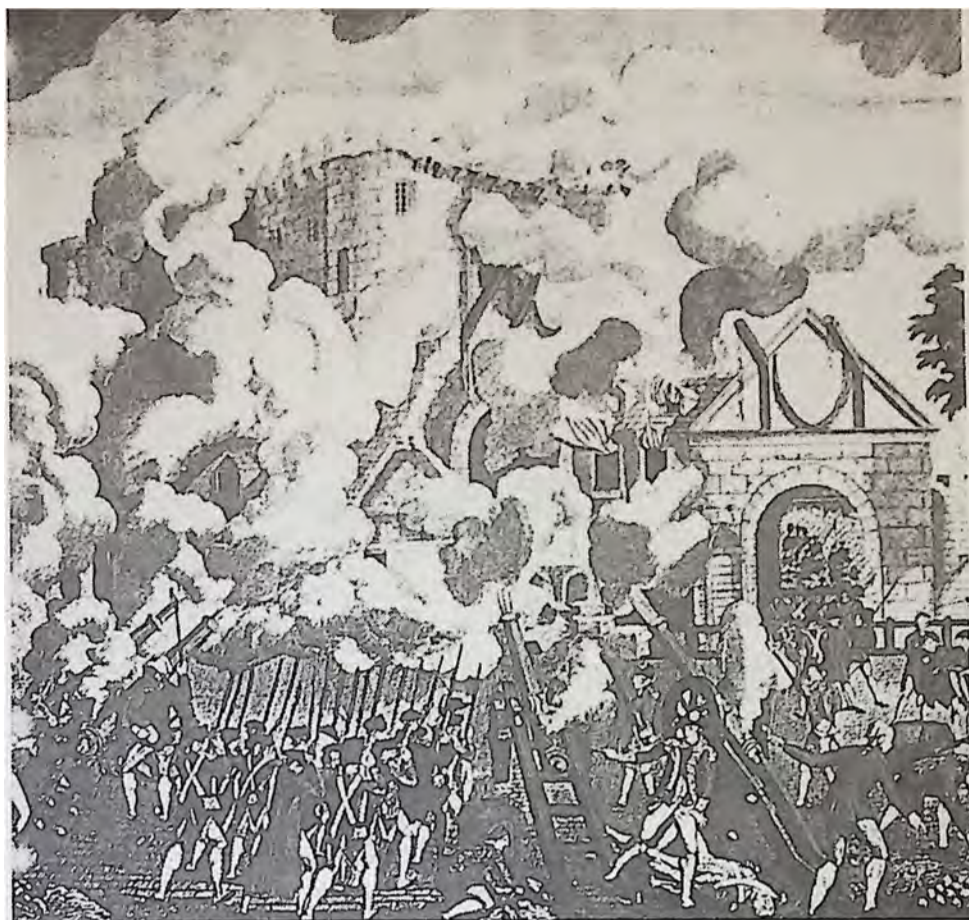
Talen var om »falske principper«, »overfladiske almindeligheder« og »tomme former«. Nu, 100 år senere, er det biskopperne, der – efter utallige interne kirkelige diskussioner og redegørelser – indbyder til på festlig vis at tage del i den franske revolutions 200 års jubilæum. Den lange og vedvarende afvisning af revolutionen fra Vatikanets og til dels også fra de franske biskoppers side synes overstået.

I dag ser biskopperne i Frankrig revolutionens prægning af historien for 200 år siden som et vigtigt bidrag i opbyggelsen af et mere retfærdigt samfund. Bidragene fra kongressen ligger helt i forlængelse af denne tanke. Fra alle sider spørges der om, hvorfor vejen til en anerkendelse af menneskerettigheder skulle være så svær, hvilke tankeprocesser og hvilken udvikling der var nødvendig, og hvilke ydre og indre kriser kirken måtte

igennem mellem fejringen af revolutionens 100 årsdag og dens 200 årsdag: loven fra 1905 om adskillelsen af kirke og stat, de to verdenskrige, uenigheden inden for kirken om FN's menneskerettigheds erklæring i 1948 og den internt kirkelige meningsudveksling om algerkrigen i slutningen af 1950'erne. Dernæst forårsagede studenterurolighederne i foråret 1968 uenighed blandt franske katolikker. Hele tiden er begreberne frihed, lighed og broderskab i centrum.

Konciliet

I dag kan den franske kirke henholde sig til Det andet Vatikanconcil og pave Johannes Paul II. Paven besøgte første gang Frankrig i 1980 og betone- de dengang: »Man forstår den plads, som ideerne om frihed, lighed og broderskab indtager i Deres land og i

Stormen på bastillen i Paris den 14. juli 1789 udløste en revolution, som trak hele Europa med og krævede 2 millioner menneskeliv.

Deres kultur. I sidste ende er de jo også oldkristne forestillinger. Dette trosgrundlag bør ikke kun forsvares i et pluralistisk samfund; man bør også stræbe efter det indenfor selve kirken. Dette er den aktuelle udfordring og den levende historiske arv fra 1789, mente mange af kongresdeltagerne, også selv om en fuldstændig vir-

keliggørelse af »utopierne fra 1789« må forblive en utopi. På samme måde må fordomsfrihed og enheds søgen også finde en plads i kirken. Forfatteren Victor Hugo udtalte ved revolutionens 100 årsdag: »Der er ligeså meget at erobre, som vi har vundet«. Denne erkendelse, der kan stå som en art facit for pariskongressen, er sta-

dig aktuel 200 år efter råbet om frihed, lighed og broderskab – både i samfundet og i kirken. Bidragene fra kongressen vil i den sammenhæng stå som en berigelse af den offentlige debat, hvormed man i år med omkring 100 festarrangementer endnu en gang talrigt vil mindes revolutionen.

Er Europa en »velstandsfæstning« og et »fattighjem«

Caritas-direktør kritiserer vestlige landes flygtningepolitik

Wien (KIPA) - Direktøren for Caritas i Wien *Helmuth Schüller* kritiserer de vestlige landes flygtninge- og asylpolitik. Det har »paradoksalt nok« vist sig, »at jerntæppet ikke længe omgiver østlandene, men derimod landene i vesten«, udtaler Schüller i et interview med Wiens kristne lærerforenings blad »Wiener Lehrerzeitung«.

Rustent jerntæppe

Når østlandene først begynder at overholde Helsinki-aftalerne, så vil man, ifølge Schüller, se hvordan det virkeligt forholder sig: at jerntæppet nogen steder i øst er rustent, mens det samtidigt vil blive rejst omkring de vestlige lande. Dette vil være en »enorm absurditet i kristendommens andet årtusind«, mener Caritas-direktøren. Schüller advarer derfor Europa mod på den ene

side at blive en »velstandsfæstning« og på den anden side et »fattighjem«.

»Selvtilfredshed«

Caritas-direktøren i Wien advarer også mod selvtilfredshed og tankeløshed, når det gælder om at hjælpe de socialt dårligt stillede. Man må hele tiden gøre folk opmærksomme på, at enhver er værdig til at modtage hjælp, også når det er åbenbart, at man selv er skyld i sine ulykker. »Ingen af os kan vide nøjagtigt, hvor tæt man eventuelt selv har været på at blive en social taber, fordi man ganske enkelt havde noget at falde tilbage på«.

Handling i stedet for diskussion

Caritas ønsker at »handling« må have forsterket frem for »diskussion«, og Schüller har en følelse af, at mange mennesker sym-

patiserer med Caritas, fordi det står uden for de interne kirkelige stridigheder »og egentlig heller ikke har tid til at blande sig i dem«.

Schüller slår dog i interviewet fast, at et godt råd til kirken ville være, at den igen skulle begynde at koncentrere sig om sine »udendørs« opgaver. Undertiden gør kirken på mange mennesker indtryk

af at være en forretning, der nok er åben - men ikke i drift: »De ansatte i forretningen er for øjnene af kunderne helt opslugte af deres egne diskussioner«. Ifølge Caritas-direktøren i Wien vil kirken først igen kunne tiltrække sine »kunder«, når den besinder sig på sin egentlige opgave. Denne opgave ligger helt sikkert ikke i en »intern debat«.

Overdreven begejstring for »Solidarnosc«

Rom, (KIPA) - Jesuitterne advarer Vesten mod overdreven begejstring for den tilbagegivne officielle tilladelse til det polske fagforbund »Solidarnosc's« virksomhed. I den seneste udgave af de italienske jesuitters tidsskrift »*Civiltà Cattolica*« hævder en kommentar, at »det historiske kompromis« mellem regeringen og oppositionen i Polen ganske vist er et vendepunkt i landets historie, men det er langt fra sikkert, at fremtiden virkelig vil bringe et demokratisk opsving.

Kommentaren hævder videre, at grunden til denne tvivl er den stadig foranderlige internationale si-

tuation og Polens manglende erfaring i omgang med demokratiet. Det polske folk skal først lære de mest elementære begreber om demokrati, og det er særlig vanskeligt på grund af den alvorlige økonomiske situation i landet.

Jesuitterne erindrer også om, at de sidste resultater opnået af regeringen og oppositionen i »samtalerne om det runde bord« ikke har udløst nogen form for begejstring i Polen, således som det er sket i Vesten. Hvis Polen en dag for alvor vil være en del af Europa, må der efter disse første skridt følge betydelig flere.

Bogudsalg

Sct. Andreas Bibliotek sælger ud af bibliotekets dubletter af fransk og dansk skønlitteratur.

Bl.a. Sartre, de Beauvoir, Malraux, Gide, Jouhandeau, P.J. Jouve, Camus, Plisnier, Kierkegaard, Drachmann, Blicher, Undset, Holberg m.m.

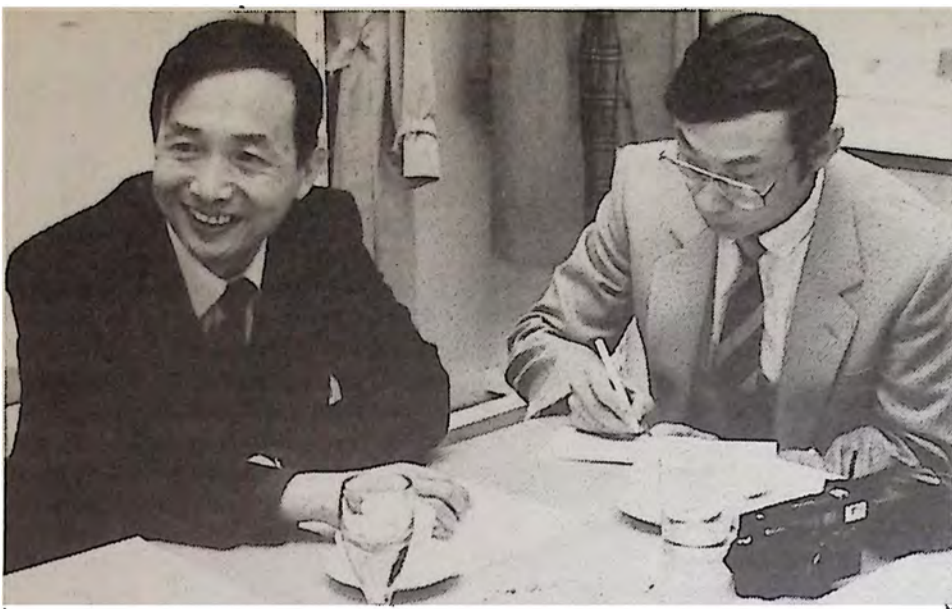
Sct. Andreas Bibliotek
Kollegievej 2
2920 Charlottenlund
Tlf. 31 61 30 38

Åbningstider:
Onsdag.... 9.00-11.30 og 14.00-16.30
Lørdag..... 9.00-11.30

Katolsk database

Det er nu muligt at få oplysninger om den katolske kirke i en database, som skoleleder Ole Dam, Skt. Joseph Skole i Ringsted har oprettet. »Katolsk Bulletin-Board« kan mandag til torsdag kaldes på tlf. 55 61 05 07 mellem kl. 15 og 24. Nødvendigt udstyr er påkrævet for at komme ind i databasen.

Der er oplysninger om adresser og telefonnumre på katolske institutioner her i landet, statistiske oplysninger om kirken samt data om katolske præster. Ole Dam arbejder på at udvide databasen, så den også kommer til at rumme katolsk litteratur, katolske begreber, katolsk praksis m.v. Det er gratis at benytte databasen.

Højststående embedsmænd fra Kina besøgte i maj måned Caritas Danmark for at forbedre den nylige aftale om ekspertbistand fra Danmark. Kina har især brug for ingeniører virksomhedsledere, landmænd og lærere, og Caritas har derfor truffet aftale om at sende ulønnede pensionister til landet for en kortere periode. Den seneste udvikling i Kina har bevirket, at projektet foreløbig er stillet i bero, oplyser Caritas Danmark til »katolsk orientering«.

Biskop Hans L. Martensen angriber partnerskabsloven

Biskoppen har sendt Folketingets retsudvalg et brev og bedt om at udsætte den endelige stillingtagen

Kort før tredie-behandlingen i Folketinget af lovforslaget om registreret partnerskab for homoseksuelle henvendte biskop Hans L. Martensen sig d. 22. maj i et brev til Folketingets retsudvalg og bad om, at man ville udsætte den endelige stillingtagen.

»Selv om en lov måske ikke umiddelbart vil ændre ret meget i folks livsmønstre, kan man alligevel spørge, om en sådan lov markerer, at en vigtig grænse i vort lands og vor befolknings udvikling her overskrides - med virkninger fremover, som vi ikke umiddelbart har mulighed for at overskue«, skriver biskoppen i det seks sider lange brev.

Sidestiller homofile par og ægtepar

Lovforslaget om registreret partnerskab sidestiller i juridisk forstand homofile par og ægtefæller, idet homofile par dog ikke får nogen adoptionsret.

Ifølge biskop Martensen definerer lovforslaget dermed indirekte ægteskabet som intet andet end et parforhold med adoptionsret: »Men ægteskabets grundidé indtil den dag i dag var, at en mand

indgik en forpligtelse ved at blive far, og at en kvinde indgik en forpligtelse ved at blive mor: nemlig en forpligtelse over for det barn, der undfanges og fødes, og at det derfor bør være en forpligtelse, som mand og kvinde overtager i fællesskab, og som også samfundet og dets love støtter. Set på denne måde kunne lovforslaget om registreret partnerskab ses som det sidste skridt henimod den devaluering af ægteskabet, der længe har været undervejs«.

Barnet den største taber

Videre siger biskoppen: »Ægteskabets devaluering til at være intet mere og intet mindre end et hvilket som helst parforhold, der ikke står i relation til virkelighedens »far« og »mor« og »barn«, vil betyde, at barnet bliver den største taber i fremtidens samfund«.

Love gives normalt ud fra ønsket om at skabe rimelige regler for menneskeligt samvær, skriver biskoppen, - ikke i et forsøg på at influere borgernes moralske værdiopfattelse. Men det er netop, hvad dette lovforslag gør. Be-

mærkningerne til lovforslaget giver nemlig »klart udtryk for, at forslagsstillerne ønsker - med loven - at påvirke menneskelige holdninger og at udøve en etisk opdragende funktion over for befolkningen«.

I sin karakteristik af lovforslaget skriver biskoppen videre til Folketingets retsudvalg: »Lovforslaget ønsker at fremme en holdning, der i alle henseender etisk ligestiller homoseksuel og heteroseksuel seksualitet. Ethvert forsøg på at bedømme disse to former for seksualitet som værdiforskillige bliver i lovforslagets ånd regnet for diskrimination«.

På forkant med udviklingen

Sidst i brevet konkluderer biskoppen, at lovforslaget ikke afspejler en nødvendighed i virkelighedens verden, men snarere udtrykker forslagsstillerens ønske om at være på forkant med udviklingen og give Danmark et ry for frisindethed. »Man kan imidlertid ikke nægte, at et godt lovforslag må have sin begrundelse i en objektiv virkelighed. Vi kan ikke give en lov om forurening, som udelukkende går ud fra landmænds eller industrifolks ønsker. Vi kan ikke give en lov, der bestemmer over luftens og vandets egne lovmæssigheder«.

»Det fortælles om kong Knud den Store, at han stillede en trone ved havets bred, og at han påbød bølgerne og brændingen, at de ikke måtte skylle ind over hans fødder. Vandet og brændingen skyllede naturligvis ind over fødderne alligevel. Knud den Store var ingen tåbe. Han havde forudset dette. Han ville med sin handling vise de omkringstående, at virkeligheden selv sætter grænser for lovgiverens magt«.

Vore omgivelser vil spotte os

»Ligeegyldigt hvor vidt opløsningen af ægteskabet går - forstået som det livsvarige forhold mellem én mand og én kvinde, der har besluttet sig til at danne familie og gerne at få børn sammen - vil naturen dog vise sig at være den stærkere. Vore omgivelser vil spotte os, fordi vi helt anderledes end Knud den Store for alvor troede, at vi ad lovgivningens vej kunne hindre bølgerne og brændingen i at skylle ind over vore fødder«.

Ifølge Kristeligt Dagblad får biskoppen i sin kritik af lovforslaget følgeskab af de tre lutherske biskopper over Ålborg, Viborg og Lolland-Falster stifter.

Efter lovforslaget skal loven om registreret partnerskab gælde fra 1. oktober.

Andreas Rude

Valfart til Haraldsted søndag den 2. juli

For første gang efter at pave Johannes Paul II har besøgt os og styrket os i vor glæde over at være katolikker i Danmark, indbydes til den dansk-katolske valfart til Sjællands værnehelgen, Sankt Knud Lavard. Det er vort bispedømmes ældste valfart. Pave Johannes Pauls forgænger, pave Alexander III, skrev, da han i 1169 kanoniserede Knud Lavard, følgende til os i Danmark: »Jeg opfordrer, formaner og tilskynder jer til, at I for fremtiden beflitter jer på at lade Knud Lavard tilkomme passende æresbevisninger, og at I hædrer ham ved skyldig hyldest, for at I hos Håm, der belønner alt godt, kan modtage mangfoldig løn!«

Programmet

Vi følger pavens opfordring og mødes til Knud Lavard valfart, som sædvanlig den første søndag i juli, i år den 2. juli (Skrinlæggelsesdagen er den 25. juni). Vi samles kl. 13,20 i den store Sankt Bendts Kirke på torvet i Ringsted. Det var i denne gamle benediktinerkirke, at Knud Lavard blev skrinlagt umiddelbart efter sin helgenkåring. Efter salme-

sang og en kort bøn drager vi til den nærliggende katolske Sankt Knuds Kirke, hvor vi ved ankomsten kl. ca. 14 højtideligt fejrer valfartsmessen, valfartens højdepunkt. Straks efter messen kører vi i privatbiler de 12 km til Haraldsted Kirke, hvorfra vi i videre procession går den lille kilometer til kapel-ruinen. På dette sted led Knud Lavard martyrdøden den 7. januar 1131, og her afslutter vi vor valfart med en kort andagt og velsignelse.

Kun en halv dag

Som det fremgår af programmet, er valfarten »indskrænket« til et halvdagsarrangement. Vi håber, at vi derved kan lokke stadig flere fra hele Sjælland til Ringsted. Det relativt sene begyndelsestidspunkt gør frokostpakker overflødige, men selvfølgelig bliver der sørget for en kop kaffe ved valfartens slutning.

Katolikker fra hele Sjælland! Lad os mødes til Sankt Knud Lavard-valfart søndag den 2. juli, for at ære vor dejlige Ø's værnehelgen!

p. Stephen Holm

Turistfolderen 1989

Katolsk Bispekontor har igen i år udgivet den lille nyttige turistfolder for dem, der holder ferie her i landet. Den oplyser om gudstjenestetider og -steder. Samtlige katolske kirker og kapeller er medtaget foruden en række lutherske kirker, så der er ca. 80 forskellige steder at deltage i en katolsk gudstjeneste.

Der er sket en forandring i opstillingen til det mere overskuelige sammenlignet med tidligere års foldere.

Gudstjenesterne holdes

på følgende sprog foruden dansk: tysk, engelsk, spansk, italiensk, fransk, polsk, kroatisk og vietnamesisk. Men se selv i den blå folder, hvor de fremmedsprogede gudstjenester holdes.

Folderen ligger fremme i din sognekirke, men den kan også fås ved henvendelse til Katolsk Bispekontor, Bredgade 69 A, 1260 København K. (tlf. 33 11 60 80). Den er også lagt frem på adskillige campingpladser og hoteller i sommerlandet.

ks

Viceskoleinspektør

Ved Institut Sankt Joseph, som er en katolsk selvejende institution, er stillingen om viceskoleinspektør ledig.

Skolen bygger på en kristen målsætning, der kombinerer sund og naturlig kristendom med en dynamisk faglig-pædagogisk linie.

Vi søger en engageret kristen, der vil arbejde aktivt med på at virkeliggøre målsætningen. Vi lægger vægt på samarbejds- og lederevner, samt på faglige og pædagogiske kvalifikationer og erfaringer.

Skolen har ca. 580 elever, såvel katolske som ikke-katolske, fordelt fra BH-klasser til 10. klasse. Stillingen er indplaceret i lønramme 30, og ansættelsen vil ske efter overenskomst mellem F.G.L. og Danmarks Realskoleforening, dog indplacering efter Kbhns kommune. Det pligtige undervisningstimer er p.t. 11-12 ugentlige timer.

Ansøgning (på skema) vedlagt fotokopier af eksamenspapirer, anbefalinger og lign. stiles til Styrelsen for Institut Sankt Joseph og sendes til skoleinspektør Lilian Jespersen, Dag Hammarskjølds Alle 17, 2100 Kbh. Ø., snarest.

»katolsk orientering«
ønsker læsere og annoncører
en god sommerferie.

Om kirkens læreautoritet og den personlige samvittighed

I min lille bog »Paven og Kirken« efterlyser Klaus Møller-Jørgensen, »katolsk orientering« nr. 8 26.4.89 en behandling af forholdet mellem den individuelle samvittighed og kirkens læreautoritet. Samtidig konstaterer han, at bogen handler om kirkens embedsstruktur, ikke om kirken som Guds folk.

Ja, bogen handler om paven og kirken, men Guds folk er alligevel kommet med gennem præsentationen af den nuværende pave (kap. 16).

Om forholdet mellem den personlige samvittighed og kirkens læremyndighed har jeg svaret grundlæggende i kap. 12: »Pavekirken - en magtstruktur.« Men spørgsmålet er så aktuelt, at det godt kunne have fortjent et særligt kapitel. Det har Klaus Møller-Jørgensen ret i.

Det grundlæggende svar er: Mennesket har sin frihed, men det gælder sandheden. Derfor ophører Gud ikke med at oplyse og vejlede om den, gennem sine autoriserede sende-

bud (profeterne og apostlene). Det er jo livet om at gøre.

Det er altså i menneskets egen interesse at finde ud af det, men det er op til enhver. Judas lukkede af; han var fixeret til sine egne meninger og planer. Det kunne Peter ikke nøjes med. Han gik i sig selv og åbnede sig radikalt (= til roden) for et nyt centrum i sit liv: Da du var yngre, siger Jesus til ham, bestemte du selv farten og gik, hvorhen du ville. Nu skal en anden bestemme dig og føre dig derhen, hvor du ikke havde tænkt dig. Følg mig!

I apostlenes gerninger ser vi hvordan. Her er den opstandne Jesus blevet centrum i Peters liv, hans livskilde (= autoritet), og hans samvittighed formes derefter. Nu drejer den sig om kontakten med Ham.

Vi er skabt med et samvittighedsanlæg i os, og det er til enhver tid sædet for vores sans for livskvalitet - så meget af den, vi har opfattet og taget til os. Men samvittigheden er samtidig under udvikling.

Den er ikke den samme i dag, som da vi var børn, vel?

Man kan læse sig fast i den, og så går man i stå i sin personlighed og bliver kastebold for alt muligt, som populært er oppe i tiden. Men man kan altså også, fra tid til anden, gøre status og tage sin tilværelse op til revision. For denne personlige udvikling er vi ansvarlige, både over for Gud og over for hinanden. Samvittigheden har jo også en social dimension. Som man sår, sådan høster også ens familie og samfund omkring os, også de helliges samfund - Guds folk!

Det er uden tvivl vigtigt for den unge at opleve sin valgfrihed og bekræfte den. Gør det - siger også Thomas af Aquin. Men lås dig ikke fast. Sandheden er så meget mere radikal end vores p.t.-forestillinger om den.

Vi er imidlertid ikke lad i stikken. Jeg vil sende jer Helligånden, siger Jesus, Sandhedens Ånd. Den skal vejlede jer til hele sandheden. Jesus tvinger altså ikke sandheden ned over os - men han indfører sin Ånd i vores dialog med os selv og indbyder os til at lytte til den, så vi indefra kan komme til en voksende erkendelse.

Samtidig giver han sin Ånd til kirkens lære- og hyrdeembede for at den objektive fælles-for-alle sandhed kan lyse op i en mørkelagt verden.

Også kirken har sin (korporative) samvittighed, svarende til sin, d.v.s. apostlen Peters påsketro. I sin menneskeside er den under udvikling, ligesom hos os andre. Men i sin guddommelige indstiftelse og opretholdelse (embedsautoritet) er den hinsides en menneskelig og historisk betinget udvikling - hinsides døden, hos den opstandne Herre. Det er hans Åbenbaring af Guds skaber- og frelsesplan, kirken er udrustet til at forkynde til enhver tid, og det har den Jesu løfte og Helligåndens bistand til at gøre ufejlbart.

For den, der deler Peters og kirkens påsketro, kan vort samvittighedsproblem derfor ikke være, hvor meget eller lidt af den åbenbarede sandhed, vi kan tage til os, men hvor meget eller lidt af den, vi kan leve op til her og nu. Her må der være plads for en udvikling og vækst. Og her må også kirken reagere pastoralt og dynamisk - klar og utvetydig i sin målsætning (halvhjertede kompromiser kan vi syndere også gennemskue) - og barmhjertig i sin skridt-

for-skridt vejledning, så vi kan klare at følge med.

Vanskelighederne opstår, hvis man ikke er færdig med at konvertere, ikke er afklaret i sin tro - eller hvis man ikke er parat til at tage konsekvensen, ikke er kommet i et aktivt beredskab for Gud og næsten - eller hvis menneskesiden hos kirkens embedsindehavere kommer til at dominere Helligåndens inspiration. Her har Jesus sikret sig, hvad

kirken i sin helhed angår, men det forhindrer ikke, at der kan opstå hårdknuder her og der. Og så kræves der radikal sanddrubhed og varm visdom hos alle parter og solidaritet med Kristus i hans frelsesplan. Vi skulle jo gerne se at komme i havn allesammen. Se nærmere: Katolsk Mini Leksikon, art. om samvittighed, frihed, autoritet.

Elsebet Kieler

Om samvittigheden

Til Klaus Møller-Jørgensens betragtninger om samvittighedsfriheden i k.o. nr. 8 1989 vil jeg gerne citere koncilsteologen Karl Rahner SJ:

»Derved bliver det: Guds bud lyder sandfærdige og rene af Kirkens mund, og de fordrer den egentlige lydighed udover al deres (mulige eller i det subjektive tilfælde umulige) begribelighed, fordi de er udtryk for den levende Guds vilje, som har talt ved Jesus Kristus, vor Herre - udtryk for den vilje, der også gælder for de retfærdiggjorte og benådede Guds børn, som lever i Helligåndens frihed. Den tro, som gør retfærdig for Gud, er troen i den kærlighed, som gør Guds vilje.

Den, som har lært - af Guds nåde! - at frygte det menneske, som er en løgner (omnis homo mendax), og den, han selv er, han vil ikke mere så let erklære: Det afgør jeg med min samvittighed;

præsternes tale er skrivebordsfilosofi. Skal man afgøre sagen »med sin samvittighed« eller i virkeligheden - mere nøjagtigt og ærligt udtrykt - med Gud? Og taler han ikke - netop i dunkle og vanskelige tilfælde - tydeligst ved sit eget ord af sin kirkes mund, således at først, når samvittighedens kendelse stemmer overens med denne tale, er sikkerheden givet for, at man virkelig hører samvittighedens stemme og ikke sin egen syndige forblændelses stemme? Præsterne taler ikke »skrivebordsfilosofi« når de holder sig til Kirkens lære, men Guds ord. Er det egentlig så mærkeligt, at dette ord (som er Guds) er så »urealistisk« og »ude af trit med tiden«, når virkeligheden ligger i det onde, og tiderne er slette, og den kristne skal stå imod indtil blodet mod »virkeligheden« og mod »tiden«? (Karl Rahner SJ, Catholica 1-2/1968).

Erik Guldager

Pensionist-uge på Magleås 13.-19. august 1989.

Endnu engang tilbyder vi 1 uges ophold i katolske omgivelser for dem, der ikke rejser så langt mere. Pris 1450 kr. for enkeltværelse og 1250 kr. for dobbeltværelse.

Vi håber på en uges dejligt samvær omkring messen og et let program.

Skuespilleren Birthe Backhausen vil bl.a. fortælle om sin barndom ved balletten, sit ægteskab med Helge Rungwald og om livet som skuespiller. Skoleleder Annie Rastrup fortæller og viser billeder fra rejser til Assisi. Der vil være mulighed for at se video dels fra Niels Stensens saligkåring i Rom og dels Pavens besøg i Danmark. Pensioneret faginspektør i biologi Povl Egede Andersen vil på en naturvandring fortælle: »Stort om det små - træerne fortæller«. I løbet af ugen vil forskellige præster læse messe for os, og overbibliotekar Ellen Marie Lebahn og cand.mag. Niels Engelbrecht vil have ting på programmet.

Til vores hyggelige sangaften vil bl.a. Filip Lange synge for os, og vi vil synge og hygge sammen. Som sidste år vil Magelås' sekretær Elin Udarn en af dagene tage os med på en dejlig udflugt med bus.

Magleås har en del trapper og det forudsættes, at man er selvhjulpent.

Tilmelding sker til Magleås på tlf. 02 81 07 15, men er først gældende, når depositum på 300 kr. er indbetalt med check eller på Giro til:

»Pensionist-uge«
Magleås
Høsterkøbvej 6
3460 Birkerød
Giro 4 28 44 29

Yderligere oplysninger fås ved henvendelse til: Jan Lange, Bakkevænget 21, 2820 Gentofte, tlf. 01 65 88 75.

Alle deltagere vil i løbet af sommeren modtage endeligt program og deltagerliste.

Med venlig hilsen
Jan Lange
kursuskonsulent

Boykot andre end Sydafrika

Nu, da debatten om importforbud og boykot mod sydafrikanske varer ligesom er stillet af, burde vi måske give os tid til at overveje om der ikke var andre oversøiske produkter, som vi burde nægte at købe, fordi de fremstilles på et grundlag af undertrykkelse og uretfærdighed. Måske burde vi, når vi falder for supermarkedernes tilbudsvare, tænke på hvad vi gør, eller rette ikke gør for vore brødre og søstre i den tredje verden.

Tag f.eks. firmaet »Del Montes« produkter, som vi næsten alle kender: bananer, ananas, ferskner, frugtsaft, salatblandinger o.s.v. Grunden til, at de kan sælges som tilbudsvare, er den, at de dyrkes og forarbejdes af mennesker, som ikke får deres retfærdige løn og skamløst udnyttet. Jorden, hvor disse frugter vokser, bliver på det nærmeste »erobret« af »Del Monte«. I Filippinerne ejer »Del Monte« et firma ved navn »Philippine Packing Corporation« (P.P.C.) Dette firma kontrollerer allerede 25.000 ha., selv om udenlandske firmaer »kun« må eje 1.000 ha.

Gennem forpagtninger har P.P.C. til stadighed udvidet sit dyrkningsareal. Og ved hjælp af yderst tvivlsomme og aggressive metoder tvinger P.P.C. stadig de fattige småbønder til at stille deres jord til rådighed. For nogle år siden kom det til regelrette voldshandlinger, da bønderne gjorde oprør og forlangte deres jord tilbage eller i det mindste en rimelig betaling for den.

P.P.C. svarede igen med at ødelægge deres marker - hvad omsider førte til international opmærksomhed. Som følge deraf erklærede P.P.C. i 1984, at de ikke ville gøre krav på mere jord. Men i 1987 forsøgte P.P.C. sig alligevel igen. Og i 1988 forstærkedes presset mod småbønderne yderligere. Et pres, der bl.a. medførte, at der blev sat bulldozere ind mod dem, der nægtede at gå ind på firmaets krav.

Derfor bør vi, når vi køber disse varer, ikke kun se efter prisen, men også efter hvem, der har produceret dem. For det er kun gennem den slags brutale forretningsmetoder, at det er muligt at sælge oversøisk frugt billigere end hjemlige æbler. Hvis vi undlod at købe en

del af disse frugter, kunne bønderne i de oversøiske lande - hvoraf Filippinerne jo kun er en lille del, ligesom »Del Monte« kun er ét af mange multinationale firmaer, der kynisk udnytter menneskers fattigdom - måske igen bruge deres jord til at dyrke de fødevarer, som deres landsmænd har så hårdt brug for.

»Men nogle farisæere, som var med i folkeskaren, sagde til ham: »Mester!« sæt dog dine disciple i rette!« Da svarede han og sagde til dem: »Jeg siger jer: hvis disse tier, skal stenene råbe.« Vi er alle hans udvalgte disciple og vi må og skal tale om og gøre noget mod den uret, som begås mod milliarder(!) af mennesker.

Inger S. Larsen

Fra dansk katolsk side deltog Eva Nordentoft, Ulla Pinborg og Anton Dekkers S.J. i det økumeniske fredsmøde i Basel i pinsen. Billedet viser en del af den store procession gennem byens centrum. Foto KNA.

Retfærdighed med fred for alt det skabte

Uddrag af tilkendegivelsen og anbefalinger fra det økumeniske møde i Basel

Som kristne lever vi inden for Guds pagt med os og med hele skabningen. Gud ændrer hjerte og sind. Derfor er vi forbundne med hinanden. Vi er alle dele af Kristi ene legeme. Vores første forpligtelse gælder Ham. Alle andre forpligtelser (nationale, kulturelle, sociale etc.) følger deraf. Dette er udgangspunktet for vort engagement for retfærdighed, fred og for skabningens bevaring.

Bæredygtighed

Det europæiske økumeniske møde Fred med Retfærdighed i Basel er en del af en proces.

Som delegater for de Europæiske kirker forpligter vi os til at arbejde i vore kirker og i samfundet

for retfærdighed, fred og bevaring af det skabte. Vi ønsker at kirkerne i Europa skal gøre det samme både i deres egne lande og internationalt. Personlig fornyelse og ændring af strukturer hører begge to med til denne forpligtelse.

I trofasthed mod Evangeliet mener vi delegater fra de europæiske kirker

- at det er en skandale og en forbrydelse at millioner af mennesker hvert år skal dø af sult i en verden, hvor der er ressourcer nok, og hvor der kunne blive føde til alle. Vi forpligter os til at dele vore ressourcer. Vi forpligter os til især at gøre en indsats for de fattige, de undertrykte og de magtesløse. Vi vil arbejde for en ny international økonomisk orden.

En sådan ny økonomisk verdensorden skal bygge på social og international bæredygtighed, men den skal samtidig give økologisk bæredygtighed og kunne bære gennem generationer.

Omforme gæld, bekæmpe vold og racisme

Vi anbefaler, at de fattigste udviklingslande befries for deres gæld, og at der tages effektive skridt til at lette gældsbyrden for alle udviklingslande. Regeringerne kan eftergive eller omforme gæld og bistå banker og internationale institutioner dermed. De gældsramte lande skal ikke igen komme i gæld.

- Vi mener, at det er en skandale og en forbrydelse, sådan som menneske-

rettighederne bliver overtrådt. Mennesket er skabt i Guds billede. Vi forpligter os til at bekæmpe disse overtrædelser. Vi mener, at det er fundamentalt nødvendigt at beskytte menneskets værdighed gennem alle livets stadier, ved dets begyndelse og dets ende, i sygdom og i sundhed. Racediskrimination og seksuelt misbrug gør vold mod noget af det dybeste i den menneskelige værdighed. Vi afviser tortur under enhver omstændighed. Vi vil arbejde for at alle aftaler om menneskerettigheder bliver vedtaget og overholdt.

Vi ønsker, at der bliver mulighed for enkeltpersoner til at appellere til en international domstol sådan som det er tilfældet inden for den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

De mange millioner af flygtninge på andre kontinenter er ofre for forhold, der både er af økonomisk, social, miljø- og naturmæssig art eller som hidrører fra voldshandlinger. Europas kirker og kristne bør gøre alt hvad de kan for at fjerne årsagerne her til.

Vi ønsker, at vore kirker skal anerkende, at en af hovedgrundene til at flygtninge og gæstearbejdere forlader deres hjemlande, er Europas udbytning af disse lande. Vi ønsker at restriktionerne mod disse mennesker skal fjernes, og at alle Europas kristne vil modtage dem som brødre og søstre.

Bedre sociale levekår og lighed mellem kønnene

Vi ønsker et syn på arbejde og arbejdsopgaver, som støtter alt liv, hvor mænd og kvinder deler og tager del i alle aktiviteter, og hvor enhver får sin retmæssige andel.

Kvindernes vilkår skal forbedres. De skal beskyttes mod diskrimination på arbejdsmarkedet, mod vold og misbrug. Vi ønsker, at vore kirker grundlæggende forbedrer kvindernes deltagelse i kirkerne og liv og i det økumeniske arbejde, og at der bliver indledt en dybtgående dialog med feministisk teologi.

Vi ønsker, at kirkerne, de kristne og EF-landenes ledere skal sikre, at iværksættelsen af den Europæiske Fællesskabsakt fra 1992-93 ikke skal lede til en sænkning af de sociale vilkår eller en forringelse af de økologiske forhold. Vi beder dem erindre, at EF ikke dækker hele Europa, men bør række ud

over sine grænser til resten af Europa og til verden.

Vi vil i Europa lægge vore kræfter inden for de rammer, som omfattes af Wiener-aftalen fra 1989 om sikkerhed og samarbejde i Europa (CSCE-aftalen) og for hele verden inden for FNs rammer, og vi håber, at alle andre også vil gøre det.

Wiener-aftalens klare sammenkædning af sikkerhed med økonomisk samarbejde, med kontakter mellem mennesker og med menneskerettighederne bør udvides og gøres endnu stærkere ved at omfatte både den økologiske dimension og spørgsmålet om retfærdighed i Nord-Syd forholdet.

Konflikter skal løses uden krig

De Forenede Staters internationale arbejde bør gøres mere effektivt. FN har vist sig at kunne bistå ved at løse regionale konflikter, hjælpe i mange landes udviklingsanstrengelser og tage fat på miljøproblemer. Derfor er der behov for at verdens regeringer forstærker deres støtte til FN og omsætter denne støtte til konkret form.

- Vi mener, at det er livsnødvendigt for menneskeheden at ophøre med at bruge krig til at løse konflikter med og at holde op med at true med at benytte masseødelæggelsesmidler. Vi mener at verden efterhånden skal befri for alle masseødelæggelsesmidler. Vi forpligter os selv til at arbejde for ikke-voldelige løsninger på konflikter på vort kontinent. Vi vil arbejde for en international fredsorden.

Krig er mod Guds vilje.

Undervisning og opdragelse til fred skal ske på alle niveauer både i kirkerne og i samfundet.

Ikke-vold skal ses som en aktiv, dynamisk og konstruktiv kraft, der har sin grund i den absolutte respekt for det enkelte menneske.

Vi beder alle kristne i Europa om at afholde sig fra at bruge vold i deres hverdag, i deres familie, i skole og på arbejde.

Nedrustning og retten til civiltjeneste

Vi beder Sovjetunionen, USA og Europas lande om at fortsætte deres nedrustningsarbejde, også for konventionelle våben, og at ophøre med den militære brug af rummet og Antarktis.

Vi ønsker, at alle lande i Europa forenes for at nå til et totalt forbud mod produktion, afprøvning, lagring og brug af nukleare, biologiske og kemiske våben. Den internationale handel og eksport af våben til konfliktzoner skal stoppes, og al anden handel skal underkastes de strengeste regler.

Vi ønsker, at retten til at nægte militærtjeneste af samvittighedsgrunde skal anerkendes af alle lande og der skal skabes mulighed for alternativ civil tjeneste.

Kontrolleret teknologi i menneskets og naturens tjeneste

Al teknologisk udvikling skal ske under hensyntagen til en bæredygtig udvikling. Dette medfører en fuldstændig drejning af opfattelsen af fortsat økonomisk vækst og af brugen af de naturlige ressourcer.

Der skal tages kraftige skridt for at bevare arternes rigdom. Kirkerne kan bidrage i dette.

Vi ønsker, at alle kristne i Europa hjælper med til dette og støtter deres kirker og regeringer i at gennemføre dette. Vi beder dem alle bruge en livsform, der skader omgivelserne så lidt som muligt. - Vi er nødt til at indse, at vores lykke og sundhed afhænger mindre af materielle goder og mere af naturens gaver og af vore medskabninger, af relationerne mellem mennesker og af vores forhold til Gud.

- Vi mener, at det er bydende nødvendigt at lære at denne verdens ressourcer skal deles med de kommende generationer og med alt kommende liv. Vi forpligter os til en ny livsform i vore kirker, samfund, familier og fællesskaber.

Der skal verden over lægges vægt på befolkningsproblemet. Med udgangspunkt i en optimal og besparende brug af naturlige ressourcer bør der føres en befolkningspolitik der modsvarer de lokale forhold og som bygger på menneskets værdighed.

Der er behov for en streng kontrol med genteknologien, før resultaterne af de nuværende forsøg vokser os af hænde. Der er et ligeså stort behov for at kirkerne overvejer den seneste udvikling inden for bio-teknikken for at der kan gives etiske retningslinier for livets værd - ikke kun for mennesket, men også for alle levende væsner og for hele naturen selv.

Oversat af Ulla Pinborg

Kvinde-lighed uden kvindelig-hed

100 kvinder drøftede i Vejle pavens skrivelse om »Kvindens værdighed og kald«

- I min periode som biskop i Danmark har vi brugt meget energi på strukturspørgsmål, menighedsråd, pastoralråd o.s.v.

- Nu må vi glemme strukturen og i stedet koncentrere os om at bringe evangeliet videre. Og her håber jeg, at kvinder såvel som mænd vil prøve at finde de åbne døre, hvor vi kan gå ind og formidle troen.

Således talte biskop Hans L. Martensen til næsten hundrede kvinder og få mænd, som 6. maj var samlet i Vejle for at drøfte pavens skrivelse om kvindens værdighed og kald.

Biskop Martensen gav selv bolden videre og nævnte adskillige åbne døre, som specielt kvinder kunne gå ind ad for at formidle troen. Bl.a. understregede biskoppen det vigtige i at bringe Evangeliet til de helt små børn, dem under to år. Også forberedelse til første kommunion og religionsundervisning er emner, som fremover vil blive næsten uoverkommelige for præsterne, da deres antal stadig falder.

En af Vejle-mødets hovedkræfter Vivian Tiedemann kunne på grund af sygdom ikke være med. - Men, som en anden af arrangørerne, Birgit Clausen, udtrykte det, var hendes evne til at tale i telefon ikke svækket. Så fra sygesengen var mødet godt tilrettelagt og organiseret. Det løb af stablen i flot stil med hjælp fra mange frivillige.

Vi mangler myter

Vivian Tiedemanns oplæg: »Kvindens værdighed og kald her og nu« blev istedet oplæst af Erling Tiede-

mann. På sin kones vegne sagde han:

- Måske har vi mistet noget af sansen for mysterier, en sans vi har haft, sådan som den gav sig udtryk i tidligere tiders myter, legender og folkeeventyr - og fremfor noget i Bibelen, som jo udover sine historiske dele også rummer en masse billedtale og meditation.

- Vi mangler derfor en livstolkning, og det er netop, hvad paven kommer med i sin meditation, Kvindens Værdighed og Kald.

- Han tager sit udgangspunkt i en virkelighed, der også rummer de åndelige realitetens verden. Han tager ikke bare udgangspunkt i psykologi og sociologi, men i Guds væsen og i Guds plan med mennesket. Den peger således på en dybere forståelse af menneskets egenart, sammensat som menneskehed er af de to køn. - I den store rolledebat og forvirring vi har haft her i Danmark har vi været ved at sætte vores kvindelighed over styr, sagde Erling Tiedemann på Vivian Tiedemanns vegne. Og også sætte meget af det overstyr, som kvinder prioriterer anderledes end mænd. Det har givet kvindeLIGHED uden KVINDELIGHED, og dermed mangler der lige som noget.

Ligestilling består ikke i at blive ens, men i komplementaritet. Den forskellighed, hvor den ene er afhængig af den anden, ja betinger den anden, så de kun tilsammen udgør et hele. Mysteriet er for mand og kvinde, så ødelægger vi spiren i kærlighedens inderste væsen, så er vi på afveje i forhold til Guds tanke og plan.

Netop på baggrund af sådanne tanker syntes Vivian Tiedemann at pavens meditation har meget at sige os i vores ofte manglende forståelse af sammenhæng.

Kvinder må ikke blive maskuline

Også Anette Clausen kom i sit indlæg ind på kvindelighed. Hendes oplæg lød: »Kan pavens skrivelse bruges til at give mig som ung en identitet som kvinde«.

Hun gjorde op med kvindeoprøret i 70'erne og sagde:

»Når nogle af de gamle kvindeoprørskvinder prøver på at føre diskussionen om ligestilling videre ved at samle en masse kvinder og diskutere i et kvindeforum, ryster de fleste på min alder på hovedet og griner. For i dag vil min generation af piger ikke nøjes med at gøre tingene lige så godt som mændene. Det væsentlige i de forandringer, der er sket, er at vi vil accepteres som ligestillede med mændene, ved at det kvindelige i os bliver accepteret som værende ligeså godt som det mandlige i mændene.«

Noget af det værste man kan sige til en pige i dag er f.eks. at hun er maskulin.

Her henviste Anette Clausen til pavens skrivelse og citerede:

»Som følge af dette må ikke engang kvinders berettigede modstand mod det, der er udtrykt i de bibelske ord: »Han skal herske over dig« under nogen omstændighed føre til en maskulinisering af kvinden.«

Dette udtrykker temmelig klart holdningen hos de unge i dag, sagde Anette Clausen, som nok mente, pavens skrivelse kunne bruges. Ikke som opslagsbog, men som tankevækkende oplæg.

Pavens skrivelse er god

Den konklusion kom Kirsten Brink også til i sit foredrag.

Sammen med Sr. Hedvig Schlüter fra Aalborg, som heller ikke kunne være til stede, havde Kirsten

Brink forberedt et indlæg om, hvordan pavens skrivelse taler til os også i vanskelige situationer.

Kirsten Brink kom ind på, hvordan hun og Hedvig Schlüter i begyndelsen af læsning af skrivelser blev frustreret over den megen fokuseren på Marias tjenende rolle, fordi de som kvinder følte, at der i højere grad var grund til at fokusere på ordene fra Magnificat, hvor Maria netop selv udtrykker lovprisning over de store ting, Herren har gjort mod hende.

- Vi tror også, at det er den megen fokuseren på kvinden, som den tjenende og ydmyge i skrivelsernes begyndelse, der har fået mange til at lægge den frag sig med en kritisk bemærkning om, at paven har et konservativt, østeuropæisk menneskesyn.

Men fortsætter man med at læse, ser man dog, at kvinden - - mennesket - - sammenlignes med Kristus, der var alle menneskers tjener og gav sit liv for os.

- Vi berøres dybt af disse dybe teologiske områder i alle livets vanskelige situationer, hvis vi oplever dem i trosbevidsthed.

På én eller anden måde må vi så nemlig påtage os en tjenende skikkelse og netop ved at gøre det, ender vi ofte med at sige »Herren har gjort store ting imod mig«, fordi han jo netop altid vender tjeneste til velsignelse.

Kirsten Brink kom også ind på moderens store sorg ved korsets fod. Den mor som gennem sin tro deltager i et forunderligt mysterium.

Også med vor lidelse må vi stille os ved korsets fod.

Evangeliets ord om kvinden, der lider, når hendes time er kommet, da hun skal føde sit barn, udtrykker straks derefter glæde over, at et menneske er født til verden. Også denne glæde står i forbindelse med korsets mysterium med den glæde der blev apostlene til del påskedag.

Set i det lys kan der i alle vanskelige situationer

blive tale om fødsel til et nyt åndeligt liv, når vi lægger vore problemer ved korsets fod. Men det er et trosvalg, som den enkelte må afgøre.

Slutteligt kom Kirsten Brink ind på, at pavens skrivelse var noget af det bedste hun havde læst.

- Når alt jordisk håb lades ude for mennesker, når de er for syge eller forpinte til at udlægge bibeltjekter, står den der med sine bibelmeditationer og gør Evangelierne levende og nærværende.

Biskoppen står for helhed

Efter en dejlig frokost som Vejlekvinde med lidt bistand udefra havde stablet på benene, var det biskoppens tur til at komme med sit indlæg.

Nogle havde stillet spørgsmålstegn ved, hvorfor biskoppen overhovedet skulle sige noget, da han jo ikke har nogen erfaring som kvinde. Det samme som jo forøvrigt har været udtrykt i forhold til pavens skrivelse:

- Hvordan kan han skrive noget relevant om kvinder, han er jo ikke kvinde selv?

- Vivian Tiedemann fik via Erling Tiedemann hamret en pæl gennem den diskussion inden den overhovedet begyndte. Biskop Martensen var med og var blevet indbudt til at tale, fordi det er vigtigt, at vi som kvinder finder vores plads i helheden. Vi skal ikke bare finde den selv. Vi skal genvinde identiteten som kvinder i helheden, så vi ikke mere ensidigt fokuserer på kvinder.

Skabelse og frelse hører sammen

Biskoppen udtrykte sin glæde over initiativet i Vejle og understregede, at pavens skrivelse er en meditation. En stil, der er sjælden i nyere tid.

Biskop Martensen sagde, at han personligt var blevet lidt opbragt over, at kritikerne havde kaldt pavens skrivelse en vandren hen over skabelsteologiens slidte stier.

For det første, sagde biskoppen, siger paven ikke meget om skabelsteologi, men det han siger er nyt og overraskende, og ikke det vi er vant til.

Paven knytter nemlig skabelsen og frelsen uløseligt sammen, så skabelsen også bliver begyndelsen af frelseshistorien.

- De tanker er ganske nye og det vil sige: Frelsen begynder med, at Gud laver seks-dages værket. Og det er nok værd at meditere over, mente bi-

skoppen, som sagde, at gængs skabelsteologi nok så hårdnakket skelner mellem skabelse og frelse. Det gør paven ikke. Tværtimod betoner han enheden mellem de to ting, og tolker dem i lyset af, at mennesket er skabt i Guds billede. Og ikke kun den ene Gud, men den Treenige Gud har nedlagt sit billede i menneskene.

De »slidte stier« har altid skelnet mellem Gud den ene og Gud den Treenige med Gud den ene på skabelsessiden og Gud den Treenige på frelsessiden. Men nu kommer så paven og siger til os, at de ting slet ikke kan skilles.«

Nytanken hos paven er også, at han gør kvinden til billede på Gud. Både Adam og Eva er billede på Gud Fader, der føder sit evige ord. I Gud skaber er der ikke noget maskulint og feminint. Både mandens faderskab og kvindens moderværdighed er billede på Gud, der føder sin evige søn.

Mand og kvinde er således ikke kun billede på Gud ved at være billede på den evige Fader. Men også i deres relation til hinanden er de billeder på Gud, som i Faderens forhold til Søn og Helligånd.

Mand og Kvinde ligner Gud ikke kun ved at ligne Faderen, men mennesket ligner Gud, ved at mennesket kun kan være menneske i relation til andre mennesker.

I total ensomhed kunne mennesket ikke være menneske. Det stærkeste udtryk for dette finder vi i de to køn.

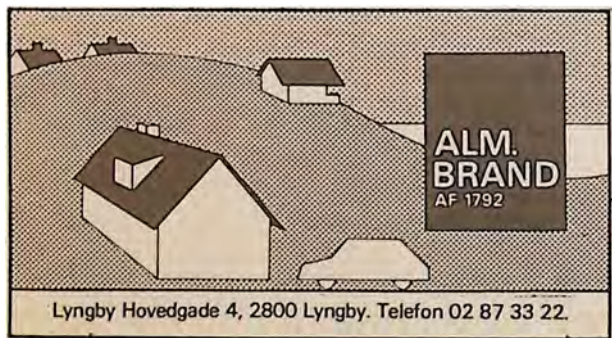
Indvandrerkvinder skal med

Under debatten gav mange af deltagerne udtryk for deres glæde over at være kommet til mødet. Mange opfordrede til, at det blev fulgt op med en weekend i Øm til efteråret. Noget arrangørerne allerede havde taget højde for ved at leje Ømborgen 25. og 26. november.

Birgit Clausen opfordrede til, at der blev gjort en indsats for at få flygtningkvinder med. Et forslag som Kerstin Holm videreudviklede ved at foreslå, at vi omkostningsfrit inviterer flygtningkvinder fra menighederne med til weekenden på Øm.

Sr. Anna Holmgaard, fra den protestantiske søsterorden Maria-døtrene deltog sammen med sin med-søster Magda Balle, takkede for at de måtte være med og udtrykte sin glæde over det kommende pavebesøg.

Birgit Stresino

Fotos paven i Danmark:
Christian Noval og
Knud H. Kluge.

Fotos øvrige Norden:
Knud H. Kluge.

Overalt hvor paven kom frem i de nordiske lande var der trængsel omkring ham; det gjaldt også foran Skt. Ansgars Kirke i København, hvor mange fik lejlighed til at hilse på paven. Præsternes, søstrenes og pastoralrådets tale til paven i Skt. Ansgars Kirke samt pavens tale samme sted er gengivet uforkortet på denne og de to næste sider.

Præster, søstre og pastoralråd taler til paven

Pastor Dietrich Timmermann:

Kære Hellige Fader
Vi har den store ære og glæde, at De er i vor midte i dag. Efter at De har været i de fleste af jordens lande i Deres mere end ti-årige pontifikat besøger De nu også vor lille menighed.

Men vi er jo ikke fremmede for hinanden. Som borgere i en nation, der er åben og udadvendt, følger vi livligt med i, hvad der sker i kirken ude i den store verden, og mange af os har hilst på Dem i Rom eller et af de mange steder, hvor De har været på besøg. Derudover ser vi det som en forpligtelse og et kald som kristne og som kirke at være levende engageret i vore medmenneskers tarv og trivsel. Kirken er kommunion, er sakramentalt fællesskab, der vil hjælpe os til at handle i medansvarlighed i det næ-

re daglige virke som på det globale plan.

Desværre er De kun så kort tid hos os. Men vi håber, at Deres rejse må være mere end en kort visit, at den må blive begyndelsen til en dialog på mange områder.

Vi katolske præster erfarer i vor daglige gerning ofte, at embedsbrødre fra de andre kristne kirkesamfund meget gerne vil arbejde sammen med os i omsorgen for medmennesker i nød, det være sig på hospitaler, på plejehjem i fængsler og ved familierådgivning som i den verdensomspændende indsats for fred og retfærdighed.

Danmark er jo fædrelandet for en af den nye tids åndelige banebrydere, eksistentialisten *Søren Kierkegaard*. Han tilbragte sit jordiske livs sidste dage – det var for ca. 100 år

siden – på hospitalet i bygningerne ved siden af vor kirke her, hvor vi befinder os. Ved flere lejligheder har vi erfaret, at en af Deres forgængere i embedet, vor afdøde hellige fader *Pave Paul VI* har vist indgående kendskab til denne filosof og anbefalet hans værker til studium.

Sidste efterår oplevede vi så, at De, Hellige Fader proklamerede vor landsmand *Niels Steensens* saligkåring. For os danske katolikker, ja for mange i vort land var det et bevis på, at vi med vor beskedne stemme bliver hørt i vor store kirkes sammenhæng. Deres tilstedeværelse blandt os i dag er os alle en stor opmuntring i vor kamp for et humant samfund, der værner om hvert enkelt menneske. Trods relativ materiel velstand breder der sig ofte åndelig

nød og forvirring også i vort land. Da er vi lykkelige, hver gang vor kirke manifesterer sig som den moder, der i sand evangelisk kærlighed værner om hvert menneskes fundamentale rettigheder og menneskets umistelige værd. Således har *Mother Theresa* og *Abbé Pierre* været til inspiration for man-

ge i befolkningen.

Vi beder Dem nu, hellige Fader, om Deres forbøn og Deres velsignelse.

Vi er taknemmelige for hver inspiration og for al den kærlighed og varme, der udstråler fra vor kirke og fra Dem. Vi vil gerne gengælde på samme vis og gøre vor indsats til at Jesu ord fra Johannesevange-

liet også må gælde vor kirke, os dens tjenere i vort hjemland og Dem, Hellige Fader, at vi alle må erfare livskraften i Jesu ord: »al min glæde skal være i jer, og jeres glæde kan blive fuldkommen.« Joh. 15,11.

Jan Lange fra pastoralrådet:

Hellige Fader, Kære Pave Johannes Paul! Deres Excellencer, Kære Biskop Hans! Kære Venner!
For et halvt år siden havde mange danske katolikker den store oplevelse at møde Deres Hellighed i Rom ved *Niels Steensens* saligkåring.

I dag vil jeg gerne på alle danske katolikkers vegne byde rigtig hjertelig velkommen her i vores domkirke.

Vi har glædet os meget til besøget, og mange i det øvrige samfund har delt denne glæde og interesse med os. Forberedelserne til besøget har givet anledning til stor aktivitet i menighederne både med praktiske opgaver, men også med et større engagement i trosspørgsmål.

Det danske samfund er et teknologisk højtudviklet samfund, der gennem en lang proces har udviklet et demokrati, der bl.a. som mål har omsorgen for de svage, og som også forsøger at opnå en mere retfærdig fordeling af god-

for et mere intimt, intensivt menneskeligt fællesskab i menighederne.

Vi er mange i samfundet, som er bekymrede over at se familier, der opløses, og voksne, der prioriterer og vælger en meget materialistisk vej, og det bekymrer os at se unge gøre det samme eller søge til fremmede mystiske grupper. Mange bliver fremmede for kirken og forlader den. Sammen med Dem hellige Fader vil vi bede for disse, og bede om, at der vises stor mildhed og forståelse for dem.

Men vi er også meget stolte af vore unge, som trods en forvirret verden tør tro på noget, og som er aktive i kirke og samfund. De tør tænke nyt, og det giver os mange glæder og stor inspiration.

Vi har også andre store glæder. Mange fremmede er kommet til os i de senere år. De har måttet flygte fra nød og undertrykkelse, og mange er

Vi lever altså i diaspora – og arbejder under små forhold. Men dette kan være en særlig chance for os, idet det giver mulighed

Vi lever altså i diaspora – og arbejder under små forhold. Men dette kan være en særlig chance for os, idet det giver mulighed

Vi lever altså i diaspora – og arbejder under små forhold. Men dette kan være en særlig chance for os, idet det giver mulighed

Fortsætter på næste side.

Søster Hildegard Madsen:

Deres Hellighed!
De her forsamlede ordenssøstre glæder sig over at kunne hilse Deres Hellighed ved dette festlige møde i vor domkirke. Hvad vi ved denne lejlighed gerne vil bringe til udtryk over for Dem, Hellige Fader, er båret af evangelisk glæde:

Glæde over, at vi som ordenssøstre på venskabelig vis kan leve og virke sammen med med kristne fra andre trossamfund i dette land, der kulturelt er

præget af sin førreformatoriske fortid og spirituelt af det 19. århundredes vækkelsesbevægelser i den herværende evangelisk-lutherske folkekirke.

Glæde over, at vi i ord og gerning, i bøn og i apostolisk tjeneste uhin-dret kan aflægge vidnesbyrd om troen som livsmagt i dette samfund, der også er præget af den vestlige verdens pluralisme og materialisme. Glæde over, at fornyelsen i kirken si-

den Andet Vatikankoncil har gjort det muligt for os såvel som for det øvrige lægfolk at dele nyt ansvar for liv og vækst i vore menigheder.

Glæde over, at Andet Vatikankoncils retningslinjer for ordenslivets fornyelse har pålagt hvert ordenssamfund at søge tilbage til dets grundlæggelseskarisme, hvilket har sat os i stand til at møde tidens udfordringer i ny frihed.

I denne fremtidsåbne

holdning ved vi os solidarisk forbundet med alle medkristne i bestræbelsen på at omsætte troen til håb for livet af i dag. Og dette i et samfund, der som aldrig før har brug for livets vidnesbyrd.

Således er det vort håb for fremtiden, at vi sammen med de unge, der slutter sig til os, må forblive unge i stadigt beredskab til at lade os lede af Ånden, der »blæser, hvorhen den vil«.

Jan Lange fra pastoralrådet:

Fortsat fra side 7

blevet forfulgt for deres tros skyld. Disse mennesker er kommet til vort land og til vore sogne. Forskellige kulturer har på godt og ondt måttet leve sammen. Det har været en berigelse og en glæde at modtage disse fremmede. De har mange steder bragt nye ideer, ny livsglæde, nye og gode traditioner med, og de har ofte været et tegn for os og vist en dyb og levende tro midt i deres vanskelige situation.

Når jeg nævner disse fremmede, som nu er en del af os, må jeg også nævne præster og søstre, som er kommet til os fra andre lande. De har forladt deres land, deres sogn og deres familie for at virke her. Når De Hellige Fader ser ud over denne forsamling, repræsenterer den folk fra næsten hele verden, som sammen arbejder for kirken i Danmark.

Kirken er vokset og har udviklet sig gennem 2000 år. I visse perioder meget langsomt – i andre i store

spring, som f.eks. efter Det andet Vatikanerkoncil. Det, at Pave Johannes den 23. sammenkaldte alle kirkens biskopper til drøftelser, diskussioner og beslutninger om store ændringer i vor tid var dejligt.

Over hele jorden blev lægfolket mere synligt og ofte også inddraget mere aktivt ikke kun i arbejde, men også i beslutningsprocesser. Det kan være svært at ændre bestående strukturer, og det kræver mod og åbenhed. Når jeg taler om det synliggjorte lægfolk, er det vigtigt at understrege nødvendigheden af specielt at se på kvindens stilling i kirken, hvilket De Hellige Fader jo også er begyndt på.

I tyve år har vi her i Danmark haft et Pastoralråd, som er specielt ved at alle – søstre, præster og lægfolk – er med til at vælge hinanden.

Ingen steder er det dog nok at vælge forsamlinger. Det være sig, bisperråd, præsteråd, søsterråd, pa-

storalråd, menighedsråd osv. Rådene skal tages alvorligt – deres arbejde og rådgivning skal have vægt og betydning.

Der hvor rådgivende forsamlinger betragtes som ligeværdige partnere, hvor informationerne virkelig gives videre, bliver der gensidig respekt og indflydelsen fører til vækst og arbejdet vil vokse og gro.

Jeg vil bede Dem Hellige Fader om at fortsætte åbningen og fornyelsen – kirkefolket er parat til at tage endnu flere opgaver op styret af Helligåndens vejledning og kraft.

Lægfolkets arbejde med både liturgiske og pastorale tjenester må videreudvikles, og nye tjenester vil dukke op i takt med ændringer i menigheder og samfund. Vi må være vågne og rustede til dette bl.a. gennem uddannelsesprogrammer også for lægfolk.

Vi glæder os i dag over Deres besøg, og vi føler særlig stærkt, at vi er en del af verdenskirken.

Pave Johannes Paul II's hilsen til bispedømmet

Kære brødre og søstre!

Det er mig en særlig glæde at møde jer på denne anden dag af mit pastorale besøg i Danmark. Gennem jer præster, ordensfolk og lægfolksrepræsentanter sender jeg en hilsen til hele Guds folk i jeres bispedømme København. Midt iblandt dette folk og sammen med det er i fortsat i styrke og offerberedskab et levende vidne om Jesus Kristus og det frembrydende Gudsrige i verden.

Til præsterne:

Kære medbrødre i præsteembedet!

Med særlig hengivenhed henvender jeg mig først til jer, som er jeres biskops nærmeste medarbejdere i dennes hyrdeembede. Nogle af jer er født i Danmark, de fleste af jer er kommet hertil fra andre lande for at tjene den Katolske Kirke på dette sted. Nogle af jer tilhører sekulærlige forhold, endnu flere af jer tilhører forskellige ordensfællesskaber, hvoraf nogle allerede har arbejdet i Danmark i 100 år, mens andre først er kommet hertil i nyere tid. Det glæder mig at høre, at I har et nært og hjerteligt fællesskab på trods af de mangfoldige og forskellige baggrunde, I kommer fra. Jeres broderlige sammenhold, som kommer til udtryk både i jeres præsteråd og i de kollegiale præstemøder, I undertiden hol-

der sammen, er af stor værdi for jeres ofte isolerede arbejde i diasporasituationen, som I sammen med jeres menigheder lever i. Derfor opfordrer jeg jer af hjertet til også i fremtiden ivrigt at dyrke dette broderlige og solidariske fællesskab.

★

Jeres forskellige oprindelse, jeres tilhørs forhold til forskellige ordenssamfund og den kendsgerning, at I har studeret i forskellige lande er en stor berigelse for jeres præsteskab. Derfor kan en ivrig udveksling af tanker, en dialog om mangfoldige pastorale erfaringer og opgaver i et samfund, der til stadighed er under forandring, berige og uddybe jeres broderlige samarbejde og jeres personlige præstegering i menighederne. I

denne sammenhæng kan det særligt anbefales, at I sammen afholder fælles videreuddannelseskurser og arrangerer åndelige øvelser og retræter, i hvilke I over for Gud på ny bliver jer jeres præstekald og sendelse i kirken og i verden af i dag bevidst og deraf høster ny styrke og tillid i jeres daglige anstrengelser i Herrens vingård. »Ikke I har udvalgt mig, men jeg har udvalgt jer«, således siger Herren (Joh. 15,16). Han har udvalgt jer til at fortsætte sin frelses sendelse blandt Guds folk. Han har kaldet jer til at være budbringere af det glade budskab og til at forvalte sine guddommelige hemmeligheder. Derfor skal I først og fremmest være hans venner og hans fortrolige. Ikke I, ej heller jeres menigheder, men Kristus selv skal være indhold og det endelige mål for jeres virke som præster. Præsten må aldrig glemme, at han »handler i Jesu Kristi navn

og person«, som en lang tradition har lært os. Han skal træde i baggrunden for Herren, som han forkynder og som virker igennem ham.

★

Da præstens virke i sidste ende hidrører fra hans sendelse gennem Kristus, må dette også altid være rettet mod Kristus. Derfor bliver liturgien og først og fremmest eukaristien, som Det andet Vatikanerkoncil betegner som højdepunkt og som Kirkens livskilde (Jf. Sacrosanctum Concilium nr. 10), det vitale midtpunkt for hele hans pastorale virken. Giv derfor gudstjenesterne og sakramenternes værdige udformning jeres særlige omsorg og opmærksomhed. Enhver, som tager del i Kirkens liturgiske handlinger, skal være sig bevidst, at han udfører en hellig tjeneste, der primært har til formål at tilbede og lovprise Herren.

Ud af det indre livsfællesskab med Kristus opstår da for præsten og for enhver kristen kaldet til at være vidnesbyrd over for verden, til at forme sit liv, familien og samfundet ef-

ter Kristi ånd. Derved vil I uden tvivl støde på mange vanskeligheder, når I vil være troværdige vidner om Guds rige, da dette rige ikke er af denne verden. Tab ikke modet! Heri deler I skæbne med Jesus Kristus, hvilket I også allerede ved jeres ydre livsform tydeligt viser. Modsat jer med alle kræfter fristelsen til at tilpasse jer og Kristi budskab til verden. Vi er snarere udsendt til at forandre og forny os selv og menneskene. Derfor skal opfordringen til omvendelse og bod forblive en væsentlig appel i jeres forkyndelse.

★

Når problemerne og vanskelighederne, som I støder på i jeres sjælesorgsarbejde forekommer uovervindelige, så vær jer til stadighed den lykkelige kendsgerning bevidst, at I

bærer en kostelig gave i jeres hænder for at række den videre til mennesker, der – uden ret at vide det – længes efter denne kostbare gave! Det glade budskab om frelse og håbet om et evigt liv i Herren.

Ligesom Kristus sendte en lille skare af trofaste ud, således bliver også I udsendt af Kirkens Herre. Frygt ikke, thi i ham har I jeres styrke og jeres rigdom. Han, som har begyndt det gode værk i jer, vil også vide at føre det til fuldendelse. Han, som har kaldet jer, vil også give jer styrke til at udføre sin opgave at forblive tro mod jeres kald. Sørg samtidig med samme tillid for, at høstens Herre til stadighed sender nye medarbejdere fra jeres menigheder til sin høst, så lovprisningen og tilbedelsen af Gud aldrig må forstumme i jeres midte.

Til søstrene:

Kære ordenssøstre! Men samme hengivenhed og respekt henvender jeg mig nu til jer, som har mange af de samme opgaver og kender til de samme anstrengelser i opbygning

af Guds rige som præsterne, og som på mangfoldig måde tjener menneskene i dette land i Jesu Kristi kærlighed.

Siden religionsfriheden blev indført i Danmark i

1849 har katolske ordenssøstre, som kom hertil fra forskellige lande og ordenskongregationer på mangfoldig måde medvirket til den Katolske Kirkes nye opbygning i dette land. Disse søstre var til stor hjælp for præsterne og menighederne. Ikke sjældent blev nye bygninger og kirker opført ved søstrenes hjælp. I tider, da mennesker mange steder og specielt i de større byer led under alvorlige mangler, har søstre gennem deres arbejde i sygehusene og børnehaverne ydet en uvurderlig tjeneste. Takket være deres indsats blev også mange katolske skoler grundlagt, som endnu i dag er midtpunkt for et velsignelsesrigt virke. Samtidig opstod også kontemplative klostre, som er et tegn på, at Kirkens vigtigste dimension er bønnen, og menneskets højeste kald er lovprisningen af Gud.

★

Jeg hilser jer på det hjerteligste, kære søstre, og takker for den gerning, I og jeres ordenssamfund har udøvet og stadig den dag i dag udøver for Kirken her i Danmark. Skønt antallet af søstre er gået tilbage, forbliver I fortsat en vigtig og uundværlig del af Kirken i Danmark. Ligesom tidligere er I gennem jeres liv og virke et uundværligt vidnesbyrd om et liv, som ved at give afkald på ejendom, ægteskab og familie, og som gennem uselvisk hengivelse i lydighed ønsker at følge Herren og tjene menneskene i hans kærlighed. Jo mere et materialistisk indstillet samfund ser de højeste værdier i ejendom og rigdom, i legemlig nydelse og udfoldelse, i selvhævdelse og magtudøvelse over andre, desto vigtigere er jeres konsekvente kristne livsvidnesbyrd.

Sammen med jer takker jeg Herren for jeres kalds nåde og for jeres storsindede beredskab, med hvilket I ligesom Maria har udtalt jeres »Fiat!«, jeres ja til kaldet til at følge Kristus efter. I en uigenkaldelig binding til ham forventer I hele tiden at opnå meningen og frugtbarheden i jeres liv. I disse tider, hvor folk er bange for at binde sig, er I kaldet til at give et vidnesbyrd om, at en endelig binding, som er en beslutning, der hele livet igennem er afhængig af Gud, er mulig, endda at det lønner sig at indgå denne binding, da den gør jer glad og fri, hvis

I dag for dag fornyer den med oprigtigt hjerte. Jeres »ja«, som I har givet for år eller årtier tilbage, skal hele tiden bekræftes påny over for Herren. Det kræver daglig åbenhed over for det nye kald fra Gud, og at man daglig beskæftiger sig med hans korsfæstede kærlighed. Kun han alene kan holde kaldets gave levende i jer. Kun han alene kan gennem sin Ånd overvinde de svagheder, I måtte erfare, og give jer standhaftighed til den endelige opfyldelse i Gud (jf. *talen i Altøining, 18. november 1980*). Kære ordenssøstre! Omstændighederne har tvunget jer til at opgive mange af jeres store og traditionsrige institutioner, sygehuse, klinikker og skoler. Selv søger I nye veje til at aflægge kristent vidnesbyrd og til at tjene næsten inden for mindre kommuniteter. Måtte disse livsfællesskaber være trofaste mod jeres grundlæggeres ånd og sætte jer i stand til at sprede Evangeliet og Jesu Kristi kærlighed til jeres medmennesker i jeres omgivelser. Måtte jeres indbydende eksempel og jeres bøn og offer også fremover bevæge unge kvinder til storsindet at tage imod Guds kald til ordensliv. Gud opfordrer jo ikke kun til et liv i afkald og offer, men også til et liv i inderlig glæde og opfyldelse. Søstrenes kendetegn har altid været en glad udstråling. Derved er jeres liv et overbevisende vidnesbyrd om, at »Kristi åg er gavnligt, og hans byrde er let« (*Matt. 11,30*).

Endelig vil jeg også sende en speciel hilsen til de ordenssøstre her i Danmark, som nu efter et langt liv i trofast og uselvisk tjeneste har nået en høj alder, og som i troende håb og i glad tillid forbereder sig på det endelige møde med Herren. Når I mærker alderens skrøbeligheder, når I må døje med sygdom og lidelser, og når I endelig ser døden nærme sig, da lad også jeres lidelser og jeres død være et vidnesbyrd om Kristus, som specielt i denne prøvelsestid er jer nær. Vær overbevist om, at I ved jeres tålmodighed og jeres tro, gennem jeres bøn og jeres opofrelse af lidelsen i Kirkens skjul, der er Kristi mystiske legeme, kan yde den allerstørste tjeneste.

Jer og jeres medsøstre og alle præster, ved hvem fællesskabet og Jesu Kristi kærlighed er jer nær, og som giver jer trøst og styrke, følger jeg fortsat med min særlige bøn og velsignelse.

Til pastoralsrådet:

Kære medlemmer af Pastoralsrådet!

Jeg vil gerne takke jeres formand, hr. Jan Lange, for hans venlige ord på jeres vegne. Jeg vil også gerne udtrykke min påskønnelse af den dynamiske måde, hvorpå I, det katolske lægfolk i Danmark, til stadighed opbygger det ene Kristi Legeme sammen med jeres biskop, gejstligheden og ordensfolket. Blandt den mangfoldighed af kald, som nådens nye liv udtrykker sig i, står lægfolk som I selv i første linie, når det gælder Kirkens mission. Som et præsteligt folk, formet og ledet af Kirkens hyrder, bidrager I til at helliggøre verden og omforme den efter Kristi eksempel under hverdagslivets almindelige forhold (*Lumen Gentium, 10, 31*). I årene siden Andet Vatikankoncil er lægfolkets deltagelse i Danmark vokset og blevet mere dynamisk, som man kan se af den aktivitet, som har udfoldet sig i Pastoralsrådet og de lokale menighedsråd siden deres oprettelse i 1970.

★

Hvilke udfordringer står katolske lægfolk overfor i Danmark i dag? Jeg ved, at ægteskabet og familien er et vigtigt anliggende, og jeg vil gerne dele nogle tanker med jer om disse emner. Som kristne mange andre steder i verden står I over for den sørgelige virkelighed, som repræsenteres i skilsmisser, opløste hjem, forvirring med hensyn til mænds og kvinders roller og en vis livsfor nægtende holdning, som ikke alene fører til kunstig svangerskabsforebyggelse og abort, men også til, at der stilles spørgsmålstejn ved det ønskværdige i overhovedet at leve. Kirkens lære, som fortsætter den moral, der ligger i den jødisk-kristne tradition, betragtes af nogle som værende uden forbindelse med moderne realiteter eller som overdreven indblanding i sager, som de skønner er »private«, og som udenforstående derfor ikke kan blande sig i.

Der er imidlertid ikke tale om en indblanding i ægteskabets og hjemmets fortrolige forhold, når Evangeliet, som er kilden til Kirkens lære, bringer et befriende budskab om sandhed og lys. Det giver et uerstatteligt grundlag for menneskets opdagelse af sig selv og for de stabile

og kærlige elementer, som er afgørende for forholdet mellem mennesker. Nåden bygger på naturen: Evangeliet stiller ikke umenneskelige krav til os. Det oplyser, højner og fuldkommengør ved Guds nådes kraft det, som er menneskeligt. Livsvarig trofasthed i ægteskabet, en ansvarlighed med hensyn til det at være forældre, der respekterer livets gave, som Gud har givet, ærbødighed over for den menneskelige person fra undfangelsesøjeblikket til en naturlig død, kvinders og mænds komplementære ligeværdighed: disse brødre og søstre, er alle en del af det væv af kristen sandhed, hvis tråde kommer fra Evangeliet.

Oftentimes kan vi spekulere over, hvordan vi bedst kan

besvare de unges spørgsmål i deres søgen efter Gud, eller hvordan vi kan nå ind til hjertet og sindet hos dem, som viser ligegyldighed, eller hvordan vi kan bringe Kristus til de ikke-troende. Det er min overbevisning, at hvis vi former vort liv efter Evangeliet i hele dets fylde, accepterer dets krav og stoler på dets visdom, så vil vi, til trods for den skepsis, som nogle vil møde os med, og latterliggørelse fra andre, faktisk føre mange mennesker og endda hele samfund til Kristus. For intet menneske kan forblive ligegyldig over for hellighed eller være upåvirket af et liv, som er fuldt ud menneskeligt, fordi det leves i Gud.

Jeg opmuntrer hver og en af jer og alle lægfolk i Danmark til at give denne form for profetisk vidnesbyrd, både i det offentlige liv og i privatlivet. Vær

ikke bange for at efterleve Evangeliets krav, som de forkyndes af jeres katolske tro. Lad jer ikke afskrække fra at acceptere Evangeliet med al fasthed og kærlighed. Som kristne med en mission, der udgår fra Kristus selv, søg jeres styrke i ham, for, som han selv siger til os: »Jeg er vintræet, I er grenene. Den, som bliver i mig, og jeg i ham, han bærer megen frugt; thi skilt fra mig kan I slet intet gøre« (*Joh. 15,5*).

Til jer alle, som er samlet her, ønsker jeg at udtrykke min dybe påskønnelse. Må Herren velsigne jer og jeres kære, især børnene og dem, som er syge. Som et pant på styrke og fred i Herren giver jeg jer af hjertet min apostoliske velsignelse.

Niels Steensen og Søren Kierkegaard fremhævet under pavens tale til det diplomatiske korps

Ved et møde for det diplomatiske korps på den apostolske nutiaturs i Vedbæk på andendagen af sit besøg i Danmark, fremhævede pave Johannes Paul II særligt Søren Kierkegaard og den nyligt saligkære Niels Steensen som to troende danske intellektuelle, til inspiration for den moderne verden i det nødvendige samarbejde mellem religion, videnskab, kultur, politik og økonomi. Paven fremhævede, at

netop disse områder »ligger bagved alle tanker og beslutninger og derfor så at sige bestemmer selve meningen med vor daglige kamp for tilværelsen«.

Paven beklagede den omfattende handel med narkotika og spredningen af AIDS som nutidige tragedier, men mente også, at verden i denne tid gennemlever en »usædvanlig opvågningsproces«, en fornemmelse for »at der tilbydes sig muligheder for

at lade en ny og bedre tidsalder komme til verden: en tid hvor man engagerer sig i et åbent, sandfærdigt samarbejde for at møde de store udfordringer, som menneskene står overfor ved slutningen af det 20. århundrede«.

I en direkte appel til de forsamlede ambassadører og øvrige diplomatiske personale tilskyndede paven til personligt og professionelt at engagere sig i de udfordringer, der præger verden i dag, og at vise åbenhed for de moralske dimensioner, der ligger i al menneskelig stræben.

Han understregede, at kirken ikke har »noget økonomisk eller politisk program, som den skal gennemføre«. Kirken skal stimulere og appellere til personlig ansvarlighed og opmuntre samfundet til at forsvare og kæmpe for det enkelte menneskes umistelige rettigheder, sagde Johannes Paul II, der også fastslog, at den »ubalancerede udvikling, som finder sted i øjeblikket, og som udgør den største trussel mod stabiliteten i verden – hvor den stigende materielle standard hos nogle står i grel kontrast til den voksende fattigdom og elendighed hos andre – ikke er et resultat af blinde og ukontrollerbare kræfter, men af beslutninger taget af individer eller grupper«.

Andreas Rude

I sin tale til det diplomatiske korps gav paven udtryk for glæde ved at møde det diplomatiske korps akkrediteret af Hendes Majestæts regering i Danmark. Paven blev selv modtaget straks efter sin ankomst til Værløse på Fredensborg Slot af dronning Margrethe og prins Henrik.

Verdens lys

Pave Johannes Paul II's prædiken på Åsebakken tirsdag den 6. juni 1989

Således elskede Gud verden (Joh. 3, 16)

Kære brødre og søstre!
Med disse ord fra evangeliet prentet i vore sind og hjerter samles vi på dette smukke sted for at fejre eukaristien. Når jeg ser ud over jer, kan jeg skelne mange forskellige grupper af mennesker, som tilsammen danner den Katolske Kirke i Danmark. Det er mig en glæde at fejre denne liturgi sammen med biskop Martensen, præsterne, ordensfolkene og alle jer, som er til stede her.

Vi er kommet sammen på Åsebakken til ære for Jomfru Maria »fuld af nåde« (Luk. 1,28), hun, der gennem sin tro og lydighed bragte Faderens evige Søn til verden, Faderen, som »elskede verden«. Jeg hilser benediktinerinderne, som beder og arbejder her, og jeg takker dem for den gæstfrihed, de viser os og alle dem, som kommer her på valfart.

Til hele den katolske menighed i Danmark, som består af så mange forskellige elementer, udtrykker jeg min kærlighed i Herren og min glæde over at være i stand til at aflægge dette pastorale besøg. De af jer, som er danske af fødsel og slægt, kan være stolte over jeres smukke land og dets historie, så dybt rodfæstet i det kristne evangelium.

Det glæder mig også at se repræsentanter iblandt jer fra de katolske menigheder på Grønland og Færøerne, som har foretaget den lange rejse hertil for at deltage i denne messe.

Selv om de katolske menigheder i Danmark er små, er de ikke mindre vigtige for det hierarkiske fællesskab med den universelle Kirke, til hvilken de er knyttet med enhedens, barmhjertighedens og fredens bånd. Hele Kirken henter styrke og inspiration til sin mission fra jeres bønner og gudsdyrkelse og fra jeres trofaste vidnesbyrd for Kristus.

For nylig i Rom, sammen med mange af jer, havde jeg den glæde at ære en af Danmarks største sønner, Niels Steensen. Måtte Kristi lys altid brænde klart, gennem hans eksempel og hans bønner, blandt katolikkerne i hans fædreland.

Jeg ved, at der i den Katolske Kirke i Danmark også findes et antal polakker, som er kommet til landet dels i begyndelsen af dette århundrede, dels i de senere år, hvis tilstedeværelse har ført til grundlæggelsen af mange nye danske sogne.

Kære sønner og døtre af polsk afstamning! Må den katolske tro, som I og jeres familier har bragt med jer fra Polen, ikke blot blive bevaret, men ligeledes vokse i jeres nye fædreland. Ved at bevare troen og dens traditioner bidrager I til at opbygge Kirken i Danmark. I fællesskab med samtlige af jeres katolske brødre i dette land skænker I således både jeres åndelige og materielle bidrag til fordel for

det danske samfund. Må de gamle venskabsbånd, som Danmark og Polen har knyttet, blive styrket i denne kritiske, men forhåbningsfulde periode for vore forfædres land.

Til alle de andre katolske grupper sender jeg en hjertelig hilsen i Herren: til kroaterne og ungarerne; til dem, der kommer fra andre lande i Europa, fra Nord- og Sydamerika, fra Afrika, fra Filippinerne og fra andre steder i det

fjerne Østen, som alle har sat deres præg på kirken, især i det københavnske område. Jeg hilser også dem fra Vietnam, som har søgt hertil de sidste tyve år for at finde et tilflugtssted for lidelserne i deres eget land. I har bragt en levende tro med jer fra Vietnam. Gid den må blomstre og vokse her og berige jeres nye fædreland.

Jeg vil ikke undlade at sige et par ord til de katolske besøgende fra Tyskland:

- Kære brødre og søstre fra Tyskland! I har i mange år været nært knyttet til Kirken i Danmark. I har på mangfoldige måder givet den hjælp og støtte. Måtte festen i dag styrke de åndelige bånd, som overstiger alle menneskelige forskelle mellem folkeslag og nationer. Måtte vi alle være forenet i gensidig omsorg og kærlighed.

Til slut vil jeg gerne forsikre medlemmerne af andre kirker og kirkesamfund, især den lutherske kirke, om, at jeg er taknemmelig over jeres tilstedeværelse i dag. Gid, at vi med Guds hjælp må vandre sammen på den troens pilgrimsfærd, som begynder med dåben, så at vi i en verden, som ofte mangler tro, må bære et effektivt vidnesbyrd om den guddommelige kærlighed, som forkyndes i dagens evangelium.

Således elskede Gud verden, at han gav sin Søn den enbårne (Joh. 3,16)

Kære brødre og søstre! Disse ord talte Kristus til Nikodemus. De er nedskrevet af evangelisten Johannes, »den discipel, som Jesus elskede«, som skrev sit evangelium til sidst efter Mattæus, Markus og

Lukas. Man kan sige, at han anskuer tingene på lidt større afstand. De ord, som blev talt til Nikodemus og prægede sig uudslætteligt i hans erindring, opfattes af Johannes i sammenhæng med alt, hvad Kristus åbenbarede i ord og gerning, og især ved korset og opstandelsen.

I dagens liturgi læser vi disse ord fra endnu en anden synsvinkel, profeten Esajas, som skriver flere århundreder før Kristus og betragter det, der ligger forude, fremtiden. Det, han beskriver, er bestemt til at ske i »tidens fylde«. Ikke desto mindre er det slående, hvor klart han ser tingene: Se, »et barn er født os, en søn er os givet, på hans skuldre skal herredømmet hvile« (Es. 9,6). Muligvis skrev han dette i anledning af en jordisk herskers fødsel, men ordene henviser til en fyrste, som profeten kalder »Underfuld-Rådgiver, Vældig-Gud, Evigheds-Fader, Fredsfyrste« (sammesteds). Det er den tekst vi læser i julen ved fejringen af Herrens fødsel.

Evangelisten Johannes symboliseres traditionelt ved en ørn. Man kunne sige, at profetens og evangelistens ørneblik mødes i det samme mysterium udtrykt af Johannes i ordene: »Således elskede Gud verden, at han gav sin Søn den enbårne«. Denne gave er mere end julenat i Betlehem, mere end Guds menneskevordelse. Den fortsætter hele vejen til påskemysteriet, til den nat, som fulgte Kristi død, og dag gryet, som bragte opstandelsen. Gennem påskemysteriets begivenheder, som forblev så levende i erindringen for evangelisten og for det første kirkefællesskab, opfyldtes Kristi mission, hans messianiske mission.

»Gud sendte ikke sin Søn til verden for at dømmen verden, men for at verden skal frelses ved ham«. (Joh. 3,17).

Dette åbenbarer den fulde betydning af ordene: »Gud elskede verden«.

Gud elskede allerede på denne måde ved skabelsen. Skaberen fandt glæde i alt, hvad der fremstod af hans Ords skabende kraft. Han glædede sig og glæder sig stadig fremfor alt over mennesket, skabt i hans billede og lighed. Den glæde, som ledsagede skabelsen, er - som 1. Mosebog påmindelse om - et udtryk for Guds skabende kærlighed. Han skabte, fordi han elskede. Det var gennem menneskets hjerte, at synd

Benediktinerinderne fra Vor Frue-kloster på Åsebakken deltog i messen.

Rolf Tønshoff dirigerer sangkoret.

kom ind i verden, det vil sige gennem menneskets afvisning af den kærlighed, som er Gud. Det er en afvisning, som kaster en skygge af ondskab og død over menneskeheden historie. I vor tid giver den sig udtryk i en udbredt ligegyldighed over for det, som er Gud, i materialisme, som tillægger det at

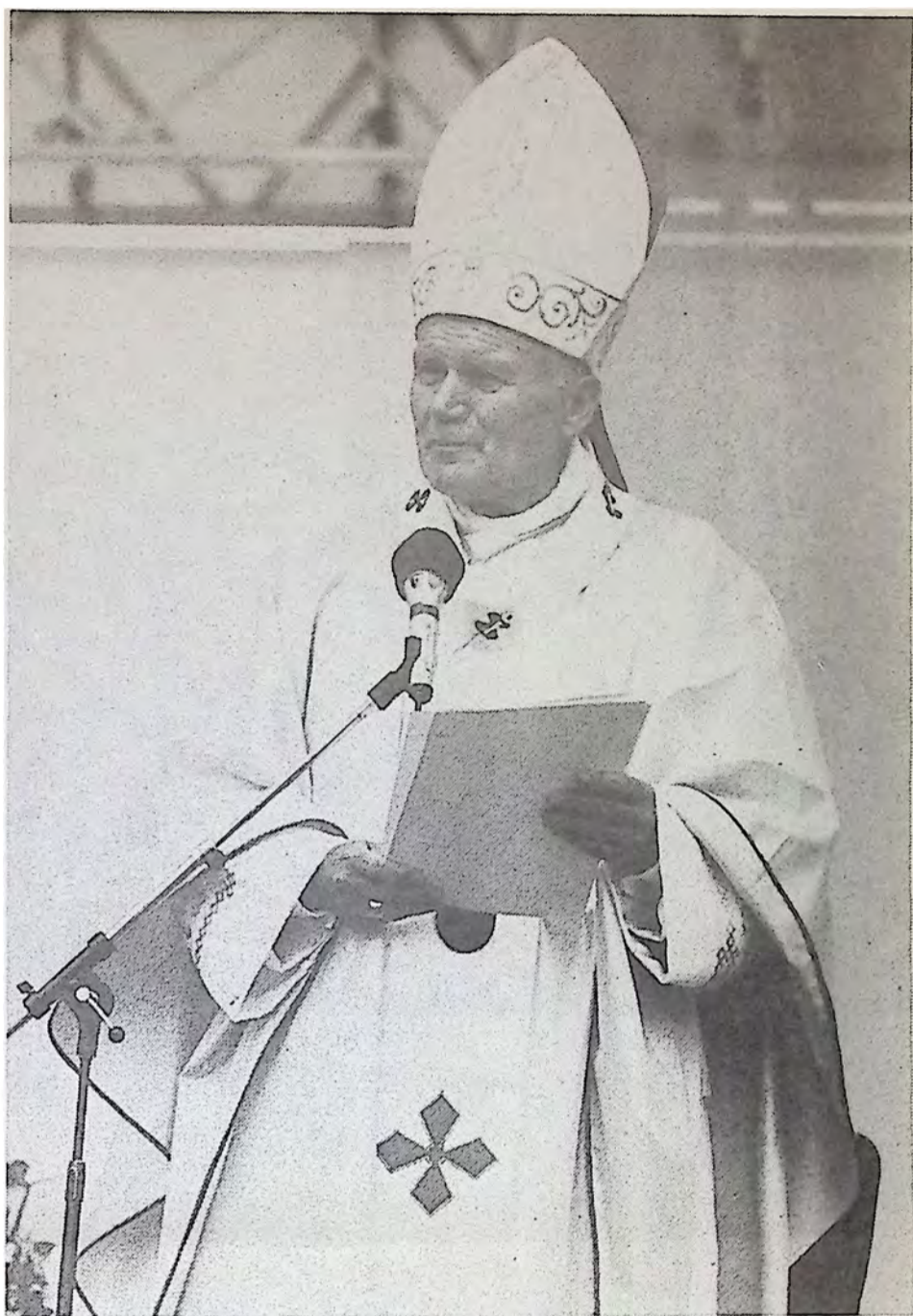
og ensomhed - et liv uden mening, uden kærlighed, uden Gud - siger Kirken »ja« til kærlighedens og livets mysterier (sml. *Familiaris Consortio*, nr. 11, 20, 30).

Kan vi ikke sige, at skabelsen gennem menneskets syndighed prøver skaberens kærlighed? Fra et menneskeligt synspunkt

øjeblik elskede Gud verden i sin korsfæstede Søn, og Sønnen - Kristus, den Salvende - »elskede os til det sidste« (sml. *Joh. 13,1*).

Kærligheden er en frelsende kraft. Den alene kan frelse. Gud frelser, fordi han er kærlighed. Kristus frelser, fordi »han elskede ... til det sidste«, selv til døden på et kors. Han havde både grund og ret til at »dømme verden« - fordømme mennesket på grund af synd. Han valgte den kærlighed, som frelser, som genoprejser, som renser, som helliger. Om denne kærlighed siger Johannes: »Lyset er kommet til verden« (*Joh. 3,19*). Kærligheden er verdens lys. Kristus er det lys.

Lys står i modsætning til mørke. I sig selv er verden ikke lyset, selv om den for den, som har et skønsomt blik, kan åbenbare Gud, skaberens, som er kærlighed. Det lys, som er i skabningerne, slår helt klart ikke til. Det er i særlig grad sandt, hvis

Paven forkynder det glade budskab.

menneskets åndelige blik på grund af synd vender sig bort fra Guds lys. Så bliver verden til mørke snarere end lys. Den bliver et dødens sted for det udødelige menneske.

Derfor var et andet lys nødvendigt, ikke det lys, som verden kan give. Det var nødvendigt, at Gud skulle give sin Søn, som er Ordet, af samme væsen som Faderen. Det var

nødvendigt, at Sønnen skulle give sig selv på korset, at han selv skulle acceptere den død, som ventede ham i verden. Det var nødvendigt, at han med sin død skulle få bugt med døden, at han i opstandelsen skulle åbenbare livets kraft.

»Således elskede Gud verden«. Gennem Kristi død, gennem hans kors og opstandelse, træder kon-

trasten mellem lys og mørke, mellem det gode og det onde, endnu klarere frem. Johannes var opmærksom på dette, da han skrev:

»... enhver, som øver ondt, hader lyset og kommer ikke til lyset, for at hans gerninger ikke skal afsløres. Men den, som gør sandheden, kommer til lyset, for at det må blive åbenbart, at hans gerninger er gjort i Gud«. (*Joh. 3,20-21*).

Disse ord udtrykker evangeliets grundlæggende udfordring: det er den stadige udfordring til at komme til lyset. Er den, der handler ondt, virkelig ude af stand til at komme til lyset? Han er vel i stand til at overvinde frygten for, at hans gerninger vil blive mødt med fordømmelse. For er ikke den korsfæstede og opstandne Kristus som verdens lys kommet for at frelse snarere end at dømme? Heri ligger evangeliets udfordring til enhver af os. Udfordringen til at erkende i tro, at Faderens og Sønnens og Helligåndens »nidkære« kærlighed, åbenbaret i Kristi påskemysterium, forbliver i verden; den forbliver i os. Amen.

»have« højere værdi end det at »være«, og i den parathed, hvormed man tilsidesætter menneskelivet eller manipulerer med det uden hensyntagen til den ukrænkelige værdighed og de rettigheder, som ethvert menneske besidder fra undfangelsen til en naturlig død.

Gud kaldte af kærlighed mennesket til liv; han kaldte det samtidig til kærlighed. Synden har imidlertid den virkning, at den sårer selv det mest fundamentale kærlighedsforhold, ægteskabet, ved at få os til at tro, at det er for vanskeligt, om ikke umuligt, at være bundet til én person i livsvarig troskab. I en verden, hvor syndens bitre frugter er fortvivlelse

kanne vi være tilbøjelige til at sige sådan. Men Gud er større. Kærlighed er større end synd. Trods menneskets afvisning svarer Gud ikke ved at afvise mennesket. Gud svarer med kærlighed. Han svarer med en gave.

»Således elskede Gud verden, at han gav sin Søn den enbårne, ... ikke for at dømme verden, men for at verden skal frelses ved ham«.

Esajas talte om det herredømme, som Messias vil besidde. Ja, på hans skuldre blev det kærlighedens herredømme lagt, som frelser, på skuldrene af den enbårne Søn, som var bestemt til at hænge på korset på Golgata. I det

En række af de 60 lægfolk, der hjalp med kommuniionsuddelingen.

Evangeliets håb

*Pave Johannes Paul II's prædiken i Øm
onsdag den 7. juni 1989*

En perfekt fungerende gruppe på 103 ministranter bærer alterbrødet til præsterne og kommuniionsuddelerne.

Mig er givet al magt i himlen og på jorden (Matt. 28, 18)

Kære brødre og søstre!

Kristus talte disse ord ved slutningen af sin messianske mission. Han var ved at afslutte sit ophold på jorden. Han skulle vende tilbage til Faderen. »Al magt i Himmelen og på jorden« er resultatet af hans forløsning. Guds Søn, af samme væ-

sen som Faderen, har magt på grund af sin gudommelighed; Guds Søn, sendt til verden som menneske, har opnået magt og betalt derfor med sit blod.

I kraft af denne magt sender Kristus, idet han vender tilbage til Faderen, apostlene ud i hele verden: »Gå hen og gør alle folke-

slagene til mine discipole, idet I døber dem i Faderens og Sønnens og »Helligåndens navn« (Matt. 28, 19). Disse ord får deres fulde betydning pinsedag i Jerusalem. Denne markerer Kirkens begyndelse i historien, i den hellige by, i Judæa, i Samaria og til jordens ende. Helligån-

dens komme over apostlene samlet i salen ovenpå med Kristi Moder er begyndelsen til Kirkens tidsalder.

Hvert folkeslag er bestemt til at høre Kristi ord. Derfor må vi i dag spørge: Hvordan og hvornår ankom Kristi apostle til jeres eget land? Hvem var de første blandt jeres forfædre, som blev døbt? Hvor længe er det siden jeres folk gik ind i det rige, som Gud betroede til sine apostle og til alle dem,

som vil bygge på det grundlag, som de havde lagt? Der vil komme forskellige svar på disse spørgsmål fra de forskellige grupper af katolikker, som er til stede her i dag.

Det er med stor glæde, at jeg fejrer denne eukaristi sammen med alle jer i disse smukke omgivelser, hvor ruinerne af cistercienserklostret minder os om evangeliseringen af det vestlige Danmark for mange århundreder siden. I, som er katolikker af dansk

I Kristus hilser jeg jer brødre og søstre, som kommer fra Vietnam. Mange af jer kom til Rom sidste år for at deltage i helgenkåringen af de 117 vietnamesiske martyrer. Der er også senere opbygget et valfartssted til ære for helgenerne. Jeg beder derfor for jer til Gud, at I må inspireres af helgenernes eksempel på mod for evangeliet, som de har vist ved deres død.

Jeg opfordrer jer til at holde fast ved den katol-

Den midterste af de tre processionsveje, hvor der ventes spændt på præsternes og pavens komme.

oprindelse, kan se tilbage med taknemmelighed og stolthed på dem, som har været før jer i troen, på dem, som i hver generation har taget Herrens bud til hjertet om »at gøre alle folkeslagene til ... discipole«. Måtte I altid leve og vokse i denne tro.

Jeg ønsker også at hilse de danske katolikker af polsk og vietnamesisk herkomst og de besøgende fra Tyskland.

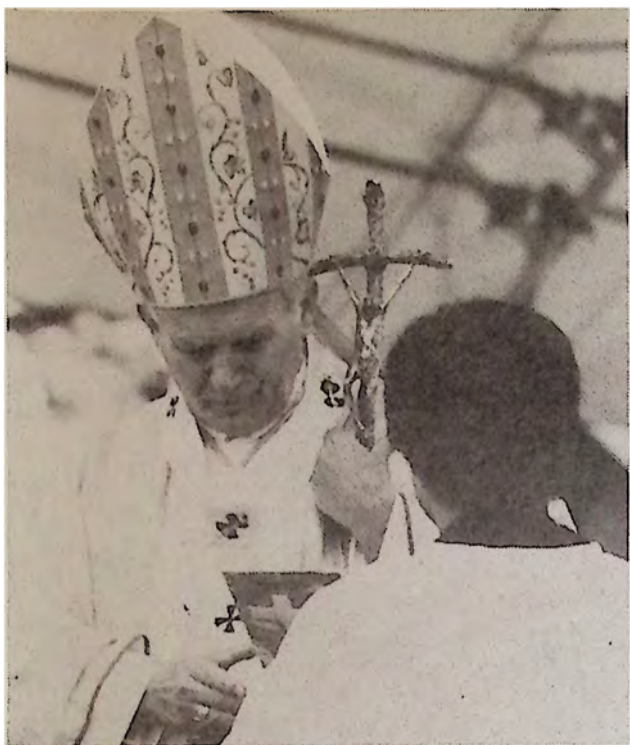
Kære brødre og søstre af polsk afstamning! Nogle af jeres familier har opholdt sig her siden 1. verdenskrig. Andre er indvandrere af nyere dato. I udgør en bro for kristentroen og den kristne kultur i Nordeuropa. Må kærligheden til Guds Moder, som I og jeres familier bragte hertil fra Polen, fortsat vokse i helligdomme som den herværende helligdom i Øm. Må denne kærlighed altid styrke jer i jeres katolske tro.

ske tro og dermed ved jeres gode, stærke familietraditioner.

Kære brødre og søstre fra Nordtyskland. Jeres tilstedeværelse minder os om, at vor tro overskrider alle grænser og forener os til en stor familie i Herren.

Det glæder mig meget, at mit besøg i Danmark har gjort det muligt for jer at fejre denne eukaristi med paven. Det er mit håb, at min tilstedeværelse styrker jer i jeres katolske tro og i jeres kærlighed til Kristus og hans Kirke.

Jeg ved, at katolikkerne i denne del af Danmark sommetider føler sig isolerede på grund af de store afstande, som skiller dem fra hinanden. Den kendsgerning, at der kun er få katolikker i nærheden til at give fællesskab og støtte, stiller jer over for en udfordring, når I søger at praktisere troen og opdrage jeres børn som katolikker. Husk altid, at selv de

Paven læste en hilsen på vietnamesisk og bifaldet viste, at den blev forstået.

mest isolerede katolikker er ikke alene. Selv de mindste af jeres menigheder i Norden er en del af den universelle Kirke; hver menighed er forbundet med Kirken i Rom og katolikker i hvert land og folk.

En anden kilde til opmuntring for jer er det eksempel, som I møder hos mange af de mennesker, I lever iblandt, som, skønt de ikke er katolikker, prøver at leve deres liv i trofasthed over for deres kristne dåb. De ønsker af hele deres hjerte at følge Kristus og tjene ham. En sand økumenisk ånd sætter kristne i stand til at respektere hinanden som pilgrimme og hjælpe hinanden med at forkynde evangeliet. Sammen kan vi være vidner om Guds kærlighed ved at opfylde andre menneskers åndelige og materielle behov og ved at vidne om Kristus blandt dem, som har ringe tro eller slet ingen. Til medlemmer af andre kirker og kirkesamfund, som er til

Mange af vore flygtninge deltog i messen.

stede her i dag, udtrykker jeg en særlig fredshilsen.

Idet vi genkalder Herrens befaling om at gøre alle folkeslag til disciple, må vi huske på Helligåndens usynlige virke, som arbejder i alt det skabte. For at bruge trosbekendelsens ord, vi bekender, at Helligånden i sandhed er »levendegøreren«.

Mennesker i dag kender til teorier om, hvorledes universet blev til. Men apostelen Paulus ser noget i skabningen, som ikke er synligt for videnskabsmænd, noget som unddrager sig de største teleskoper så vel som de mest fintfølede mikroskoper. I sit brev til romerne gør han os opmærksom på en anden form for udvikling, som også finder sted i den skabte verden: den forvandrende proces i Helligånden, hvorved menneskeheden og hele skabningen forberedes til Guds rige.

Paulus skriver, at »hele skabningen tilsammen sukker og er i veer ... og

ikke skabningen alene, men også vi selv, der har Ånden som førstegrøde, og så vi sukker ved os selv, idet vi bier på barnekår, vort legemes forløsning« (Rom. 8,22-23). Helligånden virker i forløsningens kraft; og hans usynlige virke fylder Kirkens apostoliske mission blandt folkeslagene. Det er fremfor alt i denne betydning, at »al magt i Himmelen og på jorden« er givet Kristus som verdens forløser.

Helligåndens magt, som virker i skabningen, gør os til et håbets folk. Midt i vore oplevelser af den materielle verden bevarer håbet inden i os visheden om en anden verden: Guds rige, hvor Gud vil være »alt i alle« (jf. 1. Kor. 15,28). Håbet er som en dynamo af energi for virkeliggørelsen af Guds plan for verdens fremtid, og især for den menneskelige families fremtid. Menneskets fremtid i Gud – det er, hvad Paulus henviser til, når han siger: »Håber vi... på det, vi ikke ser, da bier vi på det med udholdenhed« (Rom. 8,25).

Til tider prøves dette håb. Vi kan måske fristes til at tro, at det onde er stærkere end det gode. Fordomme, konflikt og had lægger frygtelig beslag på den menneskelige ånd og efterlader ødelæggelse, lidelse og død i deres kølvand. Mennesker, der under frihedens maske bliver slaver af deres eget selv, begynder at udnytte andre og formindsker derved deres egen menneskeværdighed, ja, fortaber deres egen sjæl. Der er også de mere snigende fristelser, som opstår af den kritikløse jagt på materielle ting. Disse kan gøre os blinde for det usynlige, åndelige mål for tilværelsen, som Paulus taler om. Og så er der den største fristelse af alle, som næres af illusionen om at være aldeles selvforsynende i en teknologisk verden, fristelsen til at glemme den Gud, som skabte os, fristelsen til at leve og handle, som det behager os, uden lydighed over for hans lov. Dette er at glemme sandheden om alle skabte væsener, som udtrykkes i dagens vekselsang:

Hvis du Herre, tager deres ånd, dør de og vender tilbage til støvet, hvorfra de kom. Du sender din Ånd, og de skabes, jordens åsyn fornyer du (jf. Sl. 104,29-30).

I denne liturgi, kære brødre og søstre, forkynder vi enden på håbløshed, enden på al fortvivelse. Vi

fejrer menneskets fremtid i Gud, som er gjort mulig ved Kristi sejr over synden. Vi glæder os over, at »Ånden kommer os til hjælp i vor magtesløshed« (Rom. 8,26). Han er til stadighed i Kirken for at hjælpe den. Han kommer også til hver enkelt af os, så at vi kan opfylde vore jordiske forpligtelser over for Guds rige og det evige livs gave.

Den kristne tro udstråler håb, selv når den udfordrer os med korset,

ste apostle til at forkynde Guds rige i ord og gerning: »Gå hen og gør alle folkeslagene til mine disciple« (Matt. 28,19).

Mens jeg taler om håbet, vil jeg gerne sige et par ord til alle de unge mennesker, som er samlet her i dag. Jeg forstår, at Øm i mange år har været et centrum for ungdomsaktiviteter, som har givet unge katolikker en oplevelse af fællesskab, en fælles fornemmelse af at tilhøre Kirken. Jeg slutter

til disciple i jeres familier, blandt jeres venner og i de miljøer, I tilhører. I spiller en afgørende rolle for menneskehedens fremtid i Gud. For at holde dette håb i live kan I sætte jeres lid til bønner, både den private og Kirkens offentlige bøn, som vil vise jer den vej, Gud ønsker, at I skal følge i livet.

Til dem, som er engageret i arbejdet med ungdommen, især repræsentanterne for de katolske skoler, giver jeg al opmun-

Det jysk-fynske sangkor under ledelse af Svenning Ravn.

med personlig omvendelse. Kristus sejrede over døden ved at dø for syndere, og han hersker nu i vor verden med kærlighedens skjulte magt, Helligåndens magt, selv midt i synden. Som kristne kaldes vi enkeltvis til at tro på denne skjulte magt. Vi kaldes også ligesom de før-

mig til hele Kirken i Danmark i en brændende bøn for, at det evige livs gave, som hver af jer modtog ved jeres dåb, aldrig må gå tabt på grund af ligegyldighed over for Gud eller forglemmelse af ham. Ligesom de første apostle er også I kaldede til at være disciple og til at gøre andre

tring og støtte. I har det i sandhed ædle hverv at hjælpe unge katolikker til at vokse i troen og forme både dem og ikke-katolske unge til en kristen livstil og kristne dyder.

Pinsedag ved begyndelsen af Kirkens pilgrimsfærd mod menneskehedens fremtid i Gud ved vi, at Maria var med i salen ovenpå i Jerusalem. Skønt hun ikke modtog apostlenes apostoliske mission, går det eksempel, hun satte, på heroisk tro og vidnesbyrd om Kristi mysterium forud for Kirkens vidnesbyrd i hvert land og folk.

Lad os her på Øm, hvor Maria æres af katolikker fra Jylland og Fyn, se hen til hende

– som gennem tro bragte Kristus til verden ved Helligåndens kraft;

– som troede »mod håb med håb« (Rom. 4,18) ved foden af korset;

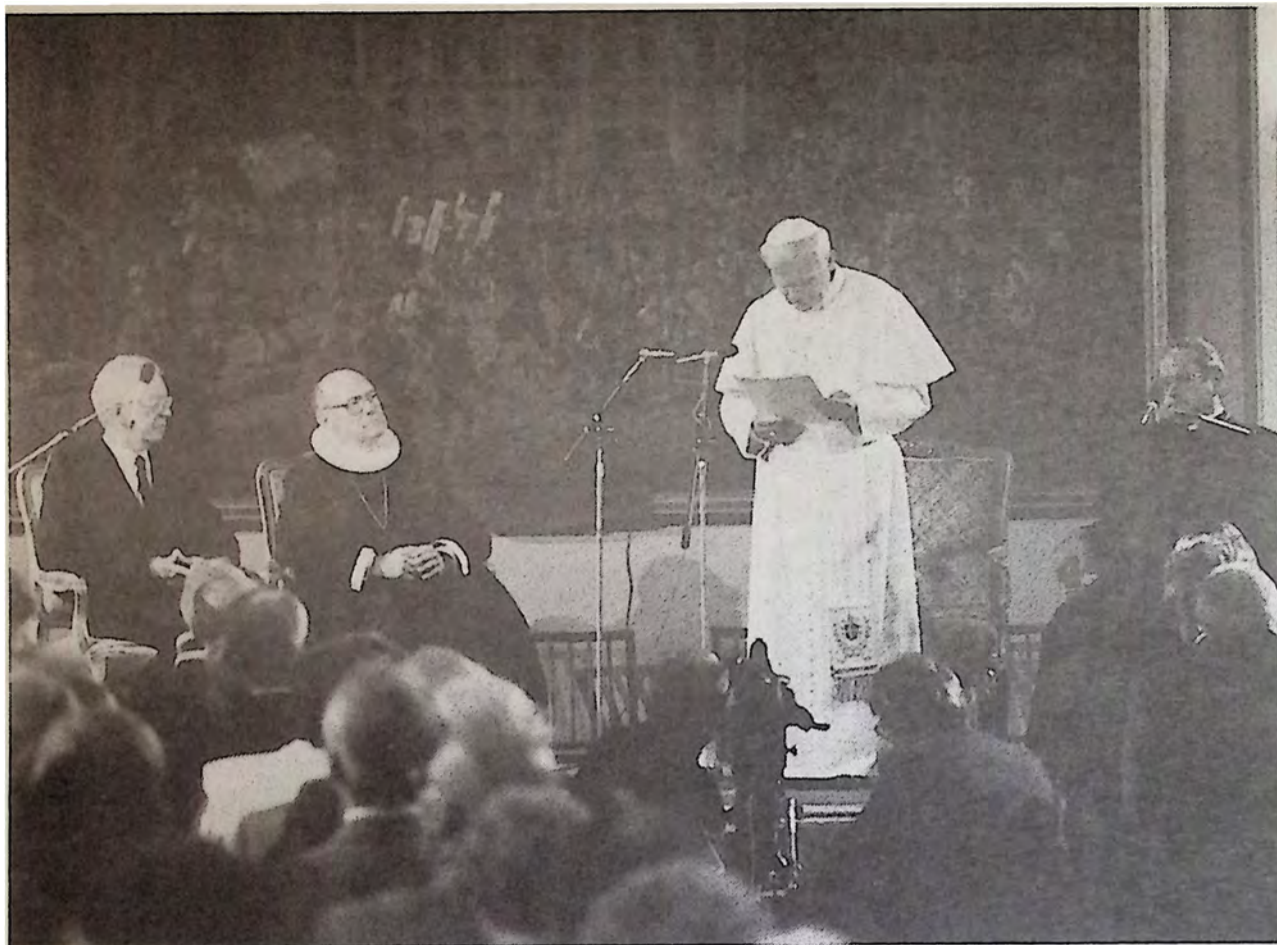
– som i de århundreder, der er gået siden den første pinse, forbliver »udholdende i bønner« med alle sin Søns disciple;

– som er til stede i Kirkens arbejde på at bringe Guds rige til verden.

Hellige Maria, den gudommelige kærligheds Moder, bed for os hos din Søn, vor Herre og Frelser Jesus Kristus. Amen.

Et par medlemmer fra hver jysk og fynsk menighed modtog Kristi Legeme fra pavens hånd.

Pave Johannes Paul II udtrykte ved det økumeniske møde i Moltkes Palæ håb om, at kirkerne ved at videreføre de økumeniske samtaler kunne overvinde forskellene uden at svigte helheden i den kristne tro. Til venstre for paven ses biskop Henrik Christiansen og formanden for Det evangeliske Frikirkeråd, pastor Werner Jensen

Vellykkede økumeniske møder

Af Knud Helsted Kluge

I samtlige taler ved de økumeniske møder i de 5 nordiske lande betonedes pave Johannes Paul II enheden, som en fælles opgave for de forskellige trosretninger. Paven selv var tilfreds med sin rejse – også den økumeniske dimension, fremgik det af forskellige udtalelser fra Vatikanets medarbejdere, der var med i paveflyet.

Således udtrykte pavens pressetalsmand Navarro Valls tilfredshed med rejsen under en samtale med de nordiske journalister i flyet på vej tilbage til Rom. Selv om de økumeniske møder forløb forskelligt i de fem lande og især i Danmark og Norge, blev møderne vurderet positivt. Formanden for Den nordiske Bispekonference, biskop Paul Verschuren, Helsinki og biskop Kenney, Stockholm, der var koordinator for pavebesøget i Norden, ytrede over for »katolsk orientering« tilfredshed med besøgets forløb.

I *Kristeligt Dagblad* giver biskop Martensen udtryk for, at paven var meget glad for mødet i Roskilde med Folkekirkens biskopper og for det økumeniske møde i Moltkes Palæ.

Roskilde

Mødet mellem pave Johannes Paul II og de 10 lutherske biskopper foregik som bekendt i Roskil-

de Domkirke med en liturgisk aftensang uden prædiken. Efter aftensangen samledes paven og de lutherske biskopper i Landemodesalen.

»Fordømmelsen af den evangeliske lære er ikke taget tilbage, hvilket præcist og klart viser, at lærerforskellene bliver taget alvorligt, og at de er afgørende«, sagde Københavns biskop Ole Bertelsen bl.a. i sin tale. Fra katolsk side er det sagt, fortsatte Ole Bertelsen, at »Reformationskirkerne har flyttet tyngdepunktet fra kirkens troskab mod Kristus til Guds troskab mod sin nådespagt med os«. Ja. Netop. Således kan kirken blive et modtegn i forhold til evangeliet. Synligheden er ikke sandheden. Institutionen garanterer ingenting. Det kirkelige embedssystem kan ikke give vished. Derfor kan det heller aldrig i nogen form erklæres for at være den nødvendige betingelse for hverken enheden eller frelsen, fortsatte han.

»Det er mit inderlige håb, at dette møde må bidrage til at nedbryde nogle af de adskillende og undertiden fjendtlige mure, som i løbet af et halvt årtusinde har været rejst imellem os«, sagde pave Johannes Paul II i sin tale til Folkekirkens biskopper. Trods de forskelle, der består mellem dem og

den katolske kirke i lære og disciplin, og som vi anser som hindringer for et fuldstændigt fællesskab, erklærer konciliet udtrykkeligt, at disse kirker og kirkelige samfund »ikke savner betydning og vægt i frelsens mysterium. Kristi Ånd har nemlig ikke vægret sig for at bruge dem som midler til frelse, midler som henter deres kraft fra den nådens og sandhedens fylde, der er betroet den katolske kirke«.

Paven fremhævede den økumeniske dialog, som har fundet sted siden Det andet Vatikankoncil, og som har fremmet samarbejdet kirkerne imellem. Men der er endnu betydelige hindringer, sagde paven og nævnte fordømmelsen af Luthers læresætninger. Begivenhederne omkring denne fordømmelse har slået skår, der efter 450 år endnu ikke er helbredt – og som i dag heller ikke lader sig helbrede ved en enkelt juridisk akt. Efter romersk-katolsk opfattelse ophører enhver ekskommunikation ved et menneskes død.

Paven nævnte et andet kontroversielt emne, nemlig paveembedet som ifølge katolsk forståelse er Peters embede stiftet af Jesus Kristus for at tjene de kristnes enhed. Når paven med en gammel betegnelse kalder sig »Guds tjeneres tjener« så udtrykkes hermed, at dette embede

står i Jesu Kristi efterfølgelse.

Moltkes Palæ

I Moltkes Palæ den 7. juni

fremhævede biskop Henrik Christiansen, Aalborg, at de kristnes, kirkernes fællesskab, enheden i Kristus

og den indbyrdes enighed, er en væsentlig forudsætning for, at kirkerne kan udføre deres høje bestem-

Ærkebiskop Bertil Werkström ønskede, at det kristne vidnesbyrd kan forstærkes gennem den voksende enhed, hvor vi mødes i bøn og gudstjeneste, i liv og arbejde og i samtale om lære og kirkeordning. Gudstjenesten fandt sted for en fyldt domkirke i Uppsala.

domkirken i Turku; det gamle Åbo, bød ærkebiskop John Wikström på vegne af den evangelisk-lutherske kirke paven velkommen. Han glædede sig over, at repræsentanter for andre trossamfund deltog. På billedet ses den ortodokse kirkes repræsentant, ærkebiskop Paul.

melse: at være redskab for forsoningens og forligelsens helbredende kraft ind i det menneskelige fællesskabs sammenhænge. Biskoppen opfordrede derfor alle kirkerne til at fortsætte og fuldende drøftelsen af enheden i Kristus, som den bevidnes i nadverfællesskabet.

Vi nærer store forventninger til Deres økumeniske engagement, sagde Henrik Christiansen, der kort før betegnede paven som et »Guds redskab i vor tid til at forkynde evangeliet som en kraft til frelse og fornyelse af al skabningen og af det menneskelige fællesskab.«

Han kaldte det livsnødvendigt for det menneskelige fællesskab, at kirkerne fører bestræbelserne for fuld synlig enhed manifesteret i én dåb, ét fælles Herrens bord og en fælles anerkendt præstetjeneste til ende.

Formanden for evangelisk Frikirkeråd, pastor Werner Jensen glædede sig i sin tale over det gode økumeniske arbejde i

Danmark og roste biskop Martensens indsats. Han fremhævede også den betydning de katolske skoler har for det danske samfund, men mindede også paven om de evangeliske kirkers vanskelige kår i udlandet.

Paven beklagede i sin tale den manglende enhed, der så længe havde været en hindring for kirkerne fælles vidnesbyrd om evangeliet.

I Guds skrevne ord, så paven et »enhedens princip« og nævnte, at de kristne ikke blot psykologisk har nærmet deres synspunkter til hinanden, men at de også nærmer sig hinanden i fortolkningen og udlægningen af evangelierne.

Paven var overbevist om, at kirkerne ved at videreføre de økumeniske samtaler kunne overvinde forskellene uden at svigte helheden i den kristne tro. Han opfordrede kirkelige fællesskaber og enkeltpersoner til at »praktisere det budskab om forsoning, om sejr over synden, om kær-

lighed, som er åbenbaret i Skriften«.

Kritik i Norge

Biskoppen af Oslo, *Andreas Aarflot* var for mange i Norge for kritisk over for paven i sin tale på Akershus. Oslos biskop efterlyste en anerkendelse af de lutherske kirker: »I de skandinaviske lande, hvor den romerske kirke er en lille minoritet i et overvældende luthersk område, er det vanskeligt at forstå, hvorfor vor kontakt med vore katolske brødre og søstre ikke kan ses som et kirke-til-kirke-forhold«.

Biskoppen ønskede større handlefrihed for de lokale katolske biskopper. Han understregede, at det

er i hverdagen, den virkelige økumeniske udfordring ligger; ikke mindst i blandede ægteskaber, hvor familien er splittet i religiøst tilhørsforhold, men gerne vil kunne bede sammen, gå til alters sammen og lade deres børn opdrage i de samme skoler. *Andreas Aarflot* talte som formand for bispemødet i Den norske Kirke.

Paven sagde her i sin tale, at han ikke ønsker at bryde med Det andet Vatikanconcil, som forpligter den katolske kirke til et aktivt mellemkirkeligt engagement. Han betonedede, at han energisk vil arbejde for enhed.

Paven beskrev dialogen mellem kirkerne som grundlæggende for et eukaristisk fællesskab. Han understregede også, at netop et forskelligt nadversyn adskiller katolikker og protestanter. »Fejringen af eukaristien er det højeste udtryk for kirkens tro«, sagde paven og fortsatte: »Den katolske holdning til nadverfællesskabet må ikke opfattes som en fornærmelse af vores samtalepartnere. Den er snarere udtryk for vores dybe overbevisning, i overensstemmelse med dogmerne og praksis fra gammel tid, at kun de, der er i fuld fællesskab med hinanden kan være fælles om eukaristien«.

Kun 6 ud af 11 norske lutherske biskopper deltog i det økumeniske møde. Det vakte endnu mere harme i de norske medier, at 7 ud af de 11 biskopper havde meldt afbud til den

økumeniske gudstjeneste i Trondheim. 6 af de 7 havde aftalt andre møder, og *Per Lønning* afslog at møde op, fordi han mente, at paven går for langsomt frem i det økumeniske.

1500 mennesker deltog i den smukke gudstjeneste i Nidaros domkirke i Trondheim. Biskop *Kristen Kyrre Bremer* sagde bl.a. disse smukke ord i sin korte tale: Vi er søskende fordi vi har én far. Dette er et sjældent møde. Søskende, som har været adskilt i århundreder, får en time sammen i Herrens hus. Ordene bliver kostbare, De former sig til bøn: Herre, at vi må være ét, – for at verden kan se Jesus. 452 år er gået siden kirken blev delt. « I denne dyrebare time, er Norges splittede kristenhed igen sammen. Sårene er ikke lægt, der er nogen vi savner, sagde biskoppen og hentydede bl.a. til de 7 udeblevne biskopper. Der er endnu langt at gå, før vi er forsamlet omkring Herrens bord, men udfordringen er klar: Vi må finde sammen.

Paven omtalte Nidaros domkirkes rige historiske og religiøse betydning. Den er indviet til Skt. Olav, som æres både af lutheranere og katolikker. Forberedelserne til Trondheims 1000 års jubilæum kan blive anledningen for lutheranere, katolikker og alle kristne i Norge til en fornyet overvejelse om vores fælles rødder.

Thingvellir i Island
Forud for pavebesøget i Island havde der ikke som i Danmark og Norge været

nogen teologisk debat. Den islandske folkekirke bød paven velkommen og hilste ham som en kristen broder og som leder af verdens største trossamfund.

Den økumeniske gudstjeneste, som samlede alle islandske biskopper og stort set alle lutherske præster, blev holdt i nationalparken Thingvellir. Omkring 5.000 mennesker var taget ud for at deltage i gudstjenesten i nationalparken, stedet hvor kristendommen blev indført på Island. Blandt deltagerne var Islands præsident *Vigdís Finnbogadóttir*.

»Gud har været med sit folk her i det yderste Nord, midt i den barske Nordsø«, sagde biskop *Petur Sigurgeisson* i sin velkomst til paven på Thingvellir. Han betonedede, at det budskab om fred, kristendommen 1000 år tidligere havde bragt til Island, stadig har bud til en verden, der er »væbnet til tænderne«.

Biskoppen understregede, at selv om kirkerne i dag står adskilte, svinder forskellene ind, når man betænker den fælles tro på Kristus. »Der hvor Kristus er, der er kirken«, sagde han.

I sin svartale hyldede paven mindet om *Jon Arason*, der gav sit liv for Islands gamle tro og nedærvede kultur.

Han kom videre ind på, at Islands traditionelt stærke familiemønster er kommet under pres, og han

Åbenhjertige taler i København og Oslo

De lutherske biskopper *Ole Bertelsen*, København og *Andreas Aarflot*, Oslo var mere åbenhjertige i deres taler end paven er vant til. Det udtalte vicesatsekretær *Edward Cassidy* på en pressekonference i Stockholm torsdag den 8. juni. De to biskopper kom med åben kritik af den katolske kirkes holdning til lutheranerne.

Vicestatssekretæren understregede, at *Ole Bertelsen* og *Andreas Aarflot* viste fuld respekt for den person, de talte til. De to biskoppers åbenhjertighed hjælper os til at forstå, hvad det betyder at være i dialog med de lutherske kirker i Norge og i Danmark, sagde ærkebiskoppen.

Den meget smukke gudstjeneste i Nidaros Domkirken i Trondheim havde især mediernes interesse, bl.a. fordi 7 lutherske biskopper udeblev. Gudstjenesten fandt sted den 2. juni. Foto: KNA.

Paven følte sig godt modtaget i Island også af den islandske folkekirke. Biskop Peter Sigurgeisson hilste paven som en kristen broder og som leder af verdens største trossamfund. Den økumeniske gudstjeneste blev holdt i nationalparken Thingvellir.

Samtale med paven mellem himmel og jord

To danske journalister med i paveflyet

Pave Johannes Paul II tog med et smil imod særnummeret af »katolsk orientering«, da bladets redaktionssekretær, Knud Helsted Kluge sammen med Jørn Mikkelsen, Berlingske Tidende og 5 svenske journalister søndag den 4. juni blev kaldt frem til et interview. I ensom majestæt sad paven forrest i flyet, og da journalisterne endelig med lidt brug af albuer fik placeret sig med mikrofoner og båndoptagere tæt op ad paven, var pladsen yderst trang.

Vicestatssekretær Edward Cassidy, pavens pressetalsmand Joaquin Navarro Valls og koordinatoren for pavens Nordens besøg, biskop William Kenney var også til stede på de få kvadratmeter. Støjen fra flyet var så overdøvende, så det næsten var umuligt at høre svarene fra paven.

Jeg rejser for at udbrede evangeliet

»Deres Hellighed. De har rejst i store katolske lande og mødt store masser. Hvorfor rejser De til Norden, hvor de katolske menigheder er så små?«

»Anledningen er altid den samme. Jeg rejser ikke på grund af store masser. Jeg rejser for at udbrede evangeliet over hele verden, hvor der er katolske mennesker, der identificerer sig med den katolske kirke og med den katolske tro. Og også til dem, der ikke er katolske, men alligevel bekender sig til den kristne tro.

Også på denne rejse er mit budskab en opfordring til økumenisk arbejde. De økumeniske møder har deres egen skønhed.

Det, der har overrasket mig på denne rejse, er de meget store forventninger, der er knyttet til mit besøg. Der eksisterer endnu ikke kristen enhed. Det må vi konstatere. Men det er et ønske, som er vægtigt, og som betyder uhyre meget.

»De bringer budskabet om kristen enhed. Men de

protestantiske biskopper i Danmark har været meget tilbageholdende. Hvad er Deres kommentar?«

»Hele det økumeniske forslag er jo netop et forslag. Nogle siger ja, andre siger nej. De, der siger nej, har deres grunde. Sådan er det også i den katolske kirke. Også her er der forskellige opfattelser.«

Vejen fører imod større enighed

Men denne rejse er økumenisk. Jeg kommer, fordi jeg har fået en invitation fra de nordiske katolikker. Men også fordi andre, især lutheranere, ønsker at gå den økumeniske vej. Det er en vej, som fører mod større enhed i kirken, men endnu kan man ikke sige, hvornår det store, endelige skridt bliver taget.

»De har flere gange nævnt kvindens stilling i dagens samfund.«

»Ja, sådan, som den er netop nu, er jo noget forbigående. Jeg er mere optaget af Das Ewig Weibliche (Det evigt kvindelige). Alt, som er tilfældigt og styres af forbigående omstændigheder, kan ikke ændre det, der er evigt kvindeligt. Det er det væsentlige. Al min kærlighed og respekt for kvinden har jeg givet udtryk for i min rundskrivelse om kvindens værdighed.

Hvis jeg skulle udtrykke et ønske er det følgende: Jeg ønsker, at alle kvinder fortsat må være genstand

for beundring, sådan som det har været tilfældet siden den første kvinde på jorden, og sådan som det stadig er tilfældet blandt os kristne.

Denne beundring er baseret på kvindens store værdighed og på den tillid, som vi alle har til kvinden. Dette skyldes netop kvindeligheden som sådan. Det er en af Guds store gaver.«

Om AIDS

»I Deres prædiken i Island nævnte De AIDS.«

»Denne sygdom har bestemt et skær af tilfældighed over sig. Men evangeliet er klart på spørgsmålet om forholdet mellem to mennesker. Og dette forhold mellem mand og kvinde, mellem to mennesker, må udfoldes med værdighed. Det er et synspunkt, som kirken forsvarer overalt.

Som jeg også har sagt andre steder, må enhver menneskelig adfærd ikke kun vurderes ud fra dens umiddelbare indhold, men også i forhold til dens omstændigheder.

Det er en meget gammel formulering (i kirken). Det enkelte menneskes handlinger må basere sig på dette princip.

Og så får man ikke mere. Det er ikke paven selv, der siger, at han nu er træt af at blive interviewet. Men systemet rundt omkring ham er ubøjeligt.

»Tak for nu, og tak fordi De kom.«

Jørn Mikkelsen, Berlingske Tidende og Knud H. Kluge, »katolsk orientering« interviewede paven i flyet. Tv. pavens pressetalsmand J. Navarro Valls og m.fl. Jørn Mikkelsen. Kluge er bag kameraet.

Vellykkede økumeniske møder

Fortsat fra side 15

opfordrede katolikker og protestanter til at være fælles om at give de kristne, moralske værdier førsteprioritet. Han understregede ligeledes den økumeniske bevægelses forsøg på gennem fællesskabet i Bibelen og dåben at fremme forståelsen kirkerne imellem.

Finland

I domkirken i Turku (Åbo) bød ærkebiskop John Wikström på vegne af den evangelisk-lutherske kirke pave Johannes Paul II velkommen. Han glædede sig over, at repræsentanter for andre trossamfund deltog. Også den ortodokse kirke var repræsenteret ved ærkebiskop Paul.

»Dette er et helligt øjeblik«, sagde han. »Vi er samlet her i dag som medlemmer og repræsentanter for forskellige kirkesamfund. Foran Gud og verden, må vi åbent og ærligt indrømme, at vi ikke kun er forskellige, men også er uenige i visse spørgsmål. Men vi ved også, fortsatte ærkebiskoppen, at det, der forener os, er meget mere og stærkere, end det der adskiller os. Som Guds folk er vi kaldede til at vandre sammen mod det forjættede land, hvor Jesu Kristi bøn: »at vi alle må blive ét«, en dag vil blive skænket os.

Paven gav udtryk for, at

vi sammen må arbejde på at rive de barrierer ned som længe har adskilt os. Og paven talte om et af stridsspørgsmålene i den økumeniske samtale, nemlig om paveembedet: »Hvem er jeg? Præcis som alle I andre er jeg kristen, og i dåben har jeg modtaget den nåde, som forener mig med Jesus Kristus, Vor Herre. Gennem dåben er jeg broder i Kristus.«

Efter Guds plan har jeg fået den specielle opgave at være biskop af Rom, Peters efterfølger. Ifølge katolsk forståelse består Peters embede i paveembedet. Som biskop af Rom skal jeg have omsorg både for den lokale kirke i Rom og den universelle kirke. I egenskab af Peters efterfølger er jeg også forpligtet til at arbejde for enhed blandt alle kristne, sluttede paven.

Sverige

Også i Uppsala blev enheden det centrale tema i både ærkebiskop Bertil Werkströms og pave Johannes Paul II's prædikener. Foruden det svenske kongepar deltog en lang række svenske kirkeledere. Den ortodokse kirke var repræsenteret ved metropolit Johannes.

Werkström indledte sin prædiken ud fra Jesu afskedstale til sine disciple, hvor han opfordrer til en-

hed. Symbolsk sagde ærkebiskoppen: »De ortodokse, evangeliske og romersk-katolske grene kan nu mødes: Johannes, Paulus og Petrus. Vi håber og tror, at dette er et svar på vor bøn, og at vort fælles kristne vidnesbyrd skal forstærkes gennem den voksende enhed, hvor vi mødes i bøn og gudstjeneste, i liv og arbejde og i samtale om lære og kirkeordning.«

Ærkebiskoppen udtrykte også håbet om snart at kunne mødes ved samme Herrens bord, et møde som efter hans mening kunne inspirere dialogen.

Enheden var også det grundlæggende tema i pavens prædiken. Han talte over Joh. 17.21 »Må alle være ét... så verden kan tro, at du har sendt mig«. Med sorg må vi erkende, at kristne ikke har denne enhed, sagde paven og gav samtidig udtryk for, at vi allerede deler enhedens bånd i Kristus gennem dåben, og at vi aldrig kan blive tilfredse med noget mindre end det fulde fællesskab.

Protestanter i Sverige har også en fælles arv, symboliseret af domkirken i Uppsala, der er fra en tid, hvor Sveriges befolkning delte en og samme tro. Efter 400 års adskillelse er tiden inde til en forsonende og helende proces.

Telegram fra paven til biskoppen

Efter at have fuldendt mit pastorale besøg i de nordiske lande, ønsker jeg at gentage min varmeste tak til Dem og til hele præsteskabet, til ordensfolket og

til lægfolket i bispedømmet København for den hjertelige modtagelse og for den opmærksomhed, der blev vist mig under mit ophold i Danmark.

I stadig hengivenhed til Herren sender jeg min særlige apostoliske velsignelse som et tegn på nåde og fred i Vor Herre Jesus Kristus. Johannes Paul II

We love JP II - står der på banneret, som kunne ses i slotsgården i Vadstena, hvor 7000 mennesker fulgte ungdomsmessen med pave Johannes Paul II. 2.500 unge katolikker fra hele Norden deltog.

2500 unge nordiske katolikker i Vadstena

En glad og afslappet pave nød samværet med de unge

Efter 9 dages hårdt program for pave Johannes Paul II sluttede den nordiske rejse med en ungdomsmesse i Vadstena, hvor en glad og afslappet pave nød samværet med de unge. Men også de unge var i godt humør, og man fandt hurtigt ud af, hvor de forskellige nationaliteter havde placeret sig, idet tilråb og flag tydeligt markerede dem.

2.500 unge nordiske katolikker var samlet til det hidtil største katolske ungdomsprogram i Skandinavien. 1.400 fra Sverige, 500 fra Norge, 400 fra Danmark (heriblandt 2 fra Færøerne), 70 fra Finland og 8 fra Island var mødt op. Desuden var der kommet 4 unge fra Sovjet. De unge havde selv forberedt liturgien.

I er opvokset i fred

Med udgangspunkt i sin egen ungdom i Polen under Den anden Verdenskrig hilste pave Johannes Paul II de forsamlede unge, og mindede dem om, at de til forskel fra tidligere generationer er opvokset i fred.

Men glæde og fred skal man ikke kun besidde som noget ydre, de skal også erfares i troen på Jesus Kristus, som er »midtpunktet, det centrum, der leder os alle til kærlighed«, sagde paven.

Med henvisning til de nordiske helgener - og i særlig grad til den hellige Birgitta af Vadstena - talte

paven om Guds indgriben i verden gennem helgenerne, en kærlighedsgerning som vi også i dag indbydes til at tage imod. Skt. Birgitta levede på kristendommens yderste grænse,

Man kan jo i en pause øve sig i at være pave.

og alligevel formåede hun at forny kirken, som hun så var ved at vende sig bort fra midtpunktet, bort fra Kristus.

Ægte nordisk

Paven kendetegnede messen i Vadstena som en enhed i mangfoldighed: »Det er ægte nordisk, og det er ægte katolsk! Med forskellige gaver og med forskellige drømme er I et i Jesus, et i den ideelle kristne gudstjeneste, et i at søge retfærdighed, et i

»Katolsk Kyrkotidning« blev efter nærmere studium flittigt benyttet som »regnhætte« under ungdomsmessen.

at tilkende alle lige menneskelig værdighed.«

Ros til de unge

Paven roste de unge for deres store åbenhed mod den kulturelle mangfoldighed, der præger verden i dag. Han erindrede dog også om nødvendigheden af åbenhed overfor Kristus: »Jesus ser på dig som er så rig på muligheder og på materielle goder, og han ser på dig med kærlighed. Han beder dig være fuldstændig åben for ham. Han vil aldrig svigte dig.«

Kristendommen er ikke kun et spørgsmål om at overholde forskrifter og bud, understregede paven.

»Det kristne liv består i at acceptere Guds gave, Helligånden, og at svare ved at give sig selv. Vi taler om at udveksle gaver. Men disse gaver er ikke lige meget værd. Hvad vi modtager fra Gud i Kristus er så meget større, end noget vi kan give ham. Vi har modtaget alt fra Gud, og vi kan kun takke ham på et sprog: ved selv at give.«

Andreas Rude og Knud H. Kluge

Biskop Martensen takker for arbejdet og deltagelsen i pavebesøget

Med stor taknemmelighed og glæde ser jeg som biskop tilbage på pavens besøg og den lykkelige gennemførelse af det.

I den anledning ønsker jeg at udtrykke min dybt-følte tak til de mange, som med deres arbejdsindsats - der for adskilliges vedkommende har strakt sig over flere år - har bidraget til besøgets festlige og værdige afvikling.

Jeg ønsker også at rette min tak til de mange tusinde deltagere i messerne på Åsebakken og i Øm - katolikker som protestanter - der ved deres talstærke fremmøde var med til at gøre messerne til en uforglemmelig oplevelse og et vidnesbyrd om vor kristne tro.

Det lover godt for fremtiden og giver håb om, at pavens besøg vil styrke os i

vor katolske tro og give os mod til at bringe Jesu Kristi glade budskab videre til vore omgivelser. Måtte det, vi har oplevet, også føre til dybere fællesskab med kristne uden for vor kirke, der tjener den samme herre og det samme evangelium.

Hans L. Martensen

Pastoralrådets formand siger tak til 30.000

Den glade optimisme må ikke forsvinde siger Jan Lange, og opfordrer til at bygge videre

Kære venner!

Jeg vil gerne hermed sige tak til alle, der var med til at gøre pavens besøg i Danmark til en fantastisk stor oplevelse.

Tak både til de mange, der på den ene eller anden måde har ydet en arbejdsindsats, og tak til de mange tusinde, der deltog i de forskellige arrangementer og messerne.

Ja, ca. 30.000 oplevede samværet med paven direkte, men også mange hilste på paven under kørsel fra et mødested til et andet og endnu flere fik kontakt med paven via presse, radio og fjernsyn. Tak også til pressen for spændende, levende og engagerende reportager.

Tak til biskoppen

En særlig tak skal lyde til vores biskop, fordi han sammen med de andre biskoper i Norden tog initiativ til at invitere paven til vore 5 nordiske lande. Samarbejdet med Vatikanet om de praktiske og indholdsmæssige ting har været spændende og berigende.

Jeg vil ikke her fremdrage enkeltpersoner, men alle vil sikkert være enige med mig, når jeg sender en særlig tak til de, der har siddet i pavegruppen, til de ansvarlige for liturgien, ministranterne, til korlederne og til dem, der har stået med ansvaret for arrangementerne de forskellige steder - og her især de ansvarshavende på Åsebakken og Øm.

Men endnu en gang tak til alle de tusinde, der har

været aktive også med at bede for et vellykket besøg.

Efter ovenstående tak vil jeg sige, at de fleste af os sikkert er fyldt til bristepunktet af dejlige og skønne oplevelser. Hver gang vi møder hinanden fortæller vi og spørger om små og store ting. - »så du det og det?« »hørte du det og det?« »må jeg låne dine billeder?« o.s.v.

Optimisme

Den glade optimisme vi alle føler netop nu må ikke forsvinde, og vi skal nu i familier, skoler, menigheder og hver især bygge videre og arbejde for det, som også var temaet for pavens besøg her:

Forkynd evangeliet - forkynd det glade budskab.

Nogle har måske gode ideer til, hvad vi kan gøre i fremtiden. Derfor vil jeg bede alle sende ideer og kommentarer til mig.

Derudover vil der blive afholdt en weekend og et heldags arrangement, hvor vi gensidigt kan inspirere hinanden og samle ideer til fremtidigt arbejde.

Støt arrangementerne

Jeg vil gerne her opfordre menighedsrådene til at støtte disse arrangementer og sende folk til dem og hjælpe folk økonomisk til deltagelse via jeres uddannelseskonto. Men det er også vigtigt at skoler, børnehaver, foreninger o.a. kommer og giver deres besyv med og deltager i debatten.

Jan Lange.

Weekend: *Magleås den 15. september kl. 19.30-den 17. september kl. ca. 13.30 1989.*

Heldagsmøde: *Maria Søstrenes Børnehaven, Vestre Engvej 42, 7100 Vejle lørdag den 28. oktober 1989 kl. 10.00-17.00.*

Reserver allerede nu tid i kalenderen til et af arrangementerne eller dem begge. Efter sommerferien vil der komme mere detaljerede oplysninger og program. Hvis man vil være sikker på et værelse på Magleås, kan man dog allerede nu reservere hos sekretæren.

Vi har alle oplevet, at vi, når vi står sammen, kan klare meget store opgaver. Lad os prøve at stå sammen om de endnu større opgaver, der venter i fremtiden.

Jan Lange

Fra forretningsudvalgets beretning

Af forretningsudvalgets beretning fremgår det, at biskoppen har fremsendt projektansøgninger til de tyske katolikkers hjælpeorganisation, *Bonifatiuswerk* på 2,2 mio. DM, svarende til 8,6 mio. kr.

Af dette beløb har Bonifatiuswerk bevilget 1,9 mio. DM (7,2 mio. kr.) Beløbene fordeler sig således:

- Kirker 2,5 mio. kr.

- Menighedslokaler 2,4 mio. kr.
- Katolske skoler 0,9 mio. kr.
- Kursus- og lejrcentre 0,6 mio. kr.
- Andre formål 0,8 mio. kr.

Fremmedsprogede katolikker

På pastoralrådsmødet i maj 1988 holdt *sociologen Zygmunt Tkocz* et indlæg

om de fremmedsprogede katolikker i Danmark. Af undersøgelsen fremgik det bl.a., at der er knap 20.000 fremmedsprogede katolikker i Danmark.

Grundet tidnød fik materialet kun en hurtig behandling, men både biskoppen og forretningsudvalget ønsker, at emnet tages op igen, fremgår det af beretningen.

Ansøgninger fra menigheder

I Ansgarstiftelsens budget er der afsat 900.000 kr. til de økonomisk dårligt stillede sogne. 23 sogne har søgt om tilskud for knap 750.000 kr., hvoraf der er bevilget 729.000 kr. 4 sogne har fået mindre end ansøgt, 3 sogne har fået mere.

Zygmunt Tkocz

Lange så gerne, at kontakten til skolerne fortsatte, og at der måske burde nedsættes et udvalg.

Grupperesultatet beskæftiger sig med *undervisningens indhold ud over det faglige, lærerne og skolen, forældrene og skolen, samt sognepræsten, menigheden og skolen.*

Arbejdsgruppen anbefaler i sin rapport, at der arbejdes med emnerne og de aktuelle lokale problemer.

På et spørgsmål fra *Jesper Fich* om, hvad der sker med *Zygmunt Tkocz'* rapport om de fremmedsprogede katolikker, svarede *Jan Lange*, at der er nedsat en arbejdsgruppe, og at forretningsudvalget vender tilbage til emnet til efteråret.

Debat om beretningen

Under debatten om forretningsudvalgets beretning oplyste biskop *Martensen* på et spørgsmål fra *Johannes Nordentoft*, at retningslinierne for »katolsk orientering« nu er underskrevet af biskoppen. Pastoralrådet vedtog i november sidste år retningslinierne; siden har der været en korrespondance mellem reaktørerne og biskoppen.

De katolske skoler

Erik Aagaard så gerne, at debatten om de katolske skoler fortsætter. Grupperarbejdet fra mødet i november blev præsenteret for pastoralrådet i midtvejsrapporten. De 24 katolske skoler har fået gruppernes resultat tilsendt, oplyste *Georg Høhling*. Formanden *Jan*

Udenlandske katolikker burde med i kirkebidragsordningen

Under debatten om kirkebidrag udtrykte p. *Leo Kertz O.M.I.* et ønske om også at få grupperne af udenlandske katolikker med i ordningen. P. *Kertz* understregede, at de fremmedsprogede katolikker, når de blot bliver informeret, ofte viser stor forståelse for nødvendigheden af en kirkebidragsordning, og han fremhævede særligt de vietnamesiske katolikker i menigheden i Hjørring som et godt eksempel.

Herudover oplyste *Tove Pedersen* fra pastoralrådets kirkebidragsudvalg, at kampagnen for ordningen genoptages efter sommerferien.

Erik Aagaard efterlyste støttet af *Jan Lange* et idékatalog til kampagnen for kirkebidragsordningen, og *Jens Møller* stillede

forslag om en ny beregningsmåde til fastsættelse af kirkebidragsprocenten.

P. *Jan Ophoff* o. Præm. stillede forslag om en undersøgelse af, hvordan de enkelte sognepræster for-

holder sig til ordningen.

Kun 22,6% af samtlige registrerede katolikker over 16 år er med i kirkebidragsordningen, fremgår det af udvalgets beretning.

Andreas Rude

Rådet udskyder vedtægtsændring

Et forslag fra pastoralrådets forretningsudvalg om at ændre i vedtægterne for at tillade pastoralrådsmedlemmer, der er flyttet fra den pastoralenhed, hvori de er valgt, at forblive i pastoralrådet valgperioden ud, måtte trækkes tilbage.

Forslaget, der mødte kritik fra bl.a. *Erik Zieler*, bliver formentlig genfrem-

sat på næste pastoralrådsmøde, men flere pastoralrådsmedlemmer, heriblandt *Jens Møller* og *John Powell* ønskede tid til at granske eventuelle ændringsforslag og til en undersøgelse af, hvor mange pastoralrådsmedlemmer, der rent faktisk flytter i løbet af en valgperiode.

Andreas Rude

Pastor Jan Ophoff O. Præm. og Mariasøster Cecilie Maes, medlemmer af udvalget for småbørn og familie. Foto Knud Kluge.

Småbørn og familie

Katolske forældre skrigger efter undervisningshjælp

Menighederne har som svar på et spørgeskema fra pastoralrådets udvalg »Småbørn og familie« påpeget behovet for en indsats for familier med småbørn. Der må gøres noget for at bevare kontakten til familien efter dåben, også selv om forældrene ikke selv lægger op til det, siges det i en rapport til pastoralrådet.

Mulige ideer

Udvalget skal ikke selv udarbejde eller udgive materiale, men skal klarlægge behovet og formidle ideer. Og ideer er der flere af i rapporten:

- Årlige sammenkomster for småbørn og deres forældre med f.eks. en kort gudstjeneste for de små, hvorefter man kunne være uformelt sammen. Bøger og religiøse billeder kunne give anledning til samtale om religiøse emner og opdragelse.

- En bogpakke, som menigheden anskaffer sig, kunne være en god hjælp.

- En bogliste, som gennem sognet kan formidles til familierne.

- En dåbsbog, som kan gives i gave ved dåben. Pastor *Minnaert*, Vejle har udarbejdet en sådan.

- Børneklub, som f.eks. i Birkerød, hvor sognet har oprettet en børneklub for de 4-10 årige.

- Kursus for familier og småbørnsfamilier med emner som: opdragelse, småbørnspædagogik og små-

børnpsykologi - alt set i en kristen-katolsk sammenhæng. Kurset overvejes tilrettelagt af bispedømmet og kunne holdes i Øm eller på Magleås.

Kateketcentralen

Udvalget har også haft kontakt med Kateketcentralen. Udvalget ønsker bl.a. at drøfte udgivelse eller formidling af et såkaldt dåbsdagsbrev, d.v.s. et brev som henvender sig til barnets forældre. Desuden vil man drøfte udgivelse af en dåbsbog, bønnebog og særkatalog med småbørnsbøger og andet

materiale til hjælp ved børnenes kristne opdragelse.

Debat

Det burde være obligatorisk med undervisning før dåben, fremgik det af debatten i pastoralrådet. Det er en opgave for kateketer og religionspædagoger, sagde sr. *Hildegard Doods*. Bispedømmets ungdomspræst *Jesper Fich* mente ikke, at vore menigheder var børnevenlige nok. Sr. *Cecilie*, der er med i udvalget, påpegede, at forældrene »skrigger efter hjælp«.

Værtsfamilier søges til udviklingsstudenter

Den 1. august 1989 ankommer ca. 30 unge mennesker fra bl.a. USA, Bolivia, Korea, Kenya og Italien til Danmark på udvekslingsprogram med Dansk ICYE.

I den anledning søges interesserede familier og kollektiver, som vil åbne deres hjem for en international oplevelse, som værter for et nyt familiemedlem i tre, seks eller tolv måneder.

De unge udlændinge skal på ophold i Danmark med udvekslingsorganisationen ICYE (International Christian Youth Exchange), som formidler halv- og helårige udveks-

lingsophold for unge, med det formål at skabe større forståelse mellem jordens folk, og derved virke for fred og retfærdighed i verden.

For at lære den danske kultur at kende skal udvekslingsstuderende ud at bo hos danske familier og leve i en dansk hverdag med enten skolegang, højskoleophold, praktikarbejde i børnehaver, institutioner, landbrug eller hos humanitære organisationer.

Interesserede kan rette henvendelse til Dansk ICYE, Sønderport 7, Box 642, 8100 Århus C. Tlf. 86 11 60 33.

Lægfolket i kirken

Kvindeweekend på Magleås 14.-16. april

Danmarks Katolske Kvindedeforbund - DKKF - holdt 14.-16. april landsmøde og generalforsamling på Magleås med deltagelse af 43 af forbundets medlemmer og desuden gæster fra norske og vesttyske søsterforbund.

Landsgeneral-forsamling den 15. april
Efter landsleder Aagot Bohns velkomst afvikledes den ordinære landsgeneral-forsamling let med Ellen Marie Lebahn som dirigent. Referat heraf i først kommende nummer af DKKF-Nyt.

Lægfolket i kirken
Mødets tema var »Lægfolket i kirken«. Det blev behandlet af professor Olaf Pedersen og sr. Marianne Bode. Deres foredrag er oplagte emner til menigheds- eller pastoralen-hedsarrangementer.

Lægfolket set i historisk belysning
Olaf Pedersen talte om »Lægfolket set i historisk belysning«. Ordet »lægfolk« findes ikke i Det nye Testamente. Når Peter i sit første brev taler om »laos«, taler han om alle troende, under ét, og dem kalder han for »et konge-

ligt præsteskab, et helligt folk, et ejendomsfolk«. Allerede omkring år 100 synes dog det tredelte embede: diakon, præst og biskop at være indført overalt.

Ordet »lægfolk« dukker første gang op i Clemens af Roms brev til kirken i Korint, hvor der står, at »lægmænd (laikos) er bundet af de regler, der er foreskrevet for lægfolket«.

Det var i oldkirken den almindelige opfattelse, at lægfolk og gejstlighed i fællesskab frembar det eukaristiske offer, lægfolkets vidnesbyrd betød meget for kirkens vækst, og blandt martyrerne var flertallet i de første tre århundreder lægfolk, mange af dem kvinder. »Nådegaverne« var ikke knyttet til embederne, og lægfolk virkede som lærere bl.a. ved datidens universiteter, og det var hele menigheden, der valgte sin biskop.

I løbet af middelalderen voksede kløften mellem gejstlighed og lægfolk. I de lovbestemmelser, der fremkom i 1100-tallet, er »kirken« næsten altid ensbetydende med »gejstligheden«, og om lægfolket hører man som regel kun, hvad de ikke må.

Reformatorerne slog så meget på det almindelige

præstedømme, så Tridentinerkonciliet brugte så megen tid på at beskrive embedspræstedømmet, så der ikke blev sagt noget om det almindelige præstedømme.

Hvad lægfolkets virke som lærere angik, så deltes kirken efterhånden op i den belærende kirke og i den kirke, der blev belært, og den sidste var netop lægfolket.

I kirkens belæring indsneg der sig undertiden sære ting. Bl.a. »fastslog« man i 1616, at jorden står stille, mens solen bevæger sig rundt om den. Religionsfrihed blev erklæret for et onde, adskillelse af kirke og stat i USA blev fordømt ligesom vaccinationer og også narkoser ved fødsler. Pius IX erklærede de romerske kongregationers afgørelser for endelige, og at de krævede »indre tilslutning«. 1. marts i år er den samme lære igen blevet fremsat af Johannes Paul II.

Hvad er en homili?
Under den efterfølgende drøftelse blev der som så ofte før talt om lægfolks - bl.a. kvinders - mulighed for at prædike ved en messe. P. Ib Andersen oplyste i den forbindelse, at efter kirkeretten 1983 må læg-

folk godt »prædike« ved en messe, mens »homilien« er forbeholdt diakoner og præster. En homili er defineret som en teologisk udlægning af dagens evangelium i umiddelbar tilslutning til evangeliets oplæsning.

Det blev vi belært om i praksis næste dag, da P. Andersen efter at have læst messens evangelium op, fremsatte nogle bemærkninger i forbindelse med dagens officielle bøn-sintientia for »præste- og ordenskald«. Det var ikke nogen homili!

Lægfolket i nutiden
Sr. Marianne Bode talte om »Lægfolket i nutiden«. Det andet Vatikanconcil betonedede fællesskabet i kirken og betragtede Guds-folket som en helhed.

Synoden i 1987 om »lægfolkets kald og sendelse i kirken og i verden var tilbageholdende over for koncilets tanker, mens Johannes Paul II i sin eftersynodale apostolske skrivelse om lægfolket lægger hovedvægten på kirken som communio - som fællesskab.

I dette fællesskab er det vigtigt, at lægfolket - også kvinder - kommer »mere med i«. Og der er andre grupper end kvinder, der bør inddrages mere i dette fællesskab - bl.a. homo-seksuelle og AIDS-ramte.

Er skellet mellem lægfolk og hierarki nødvendigt?
Er det nødvendigt at fastholde skellet mellem lægfolk og hierarki? I samfundet er der ikke nogle, der er mere »folk« end andre. Behøver det være sådan i kirken? Som Peter brugte ordet »laos«, var det for at skelne mellem døbte og ikke-døbte. Det vi har brug for i dag er en Guds-

folkets teologi i stedet for en lægfolkets teologi.

Udviklingen kan ikke skrues tilbage. Konsekvensen også for os kvinder er, at vi må være med til at opbygge Gudsriget og ikke understøtte menneskers magtstrukturer.

Kan vi få foredragene trykt?
Deltagerne i DKKF's weekend havde stort ud-

bytte af disse to vægtige foredrag, som det ikke er muligt at yde retfærdighed i et kortfattet referat.

Er der mon ikke en mulighed for, at et af vore mange katolske forlag udgiver dem - evt. med tilskud fra DKKF, der jo ikke er uden midler? Det ville være et fint dansk supplement til pavens skrivelse om lægfolket.

Ruth Plum

Pastor Herbert Krawczyk indvier billedet.

Tak til Niels Steensen

Under højmessen søndag d. 9. april blev i Sct. Clemens kirke i Grenå op-hængt og indviet et billede af den salige Niels Steensen. Billedet er skænket af kirkens sognepræst, pater Herbert Krawczyk SJ og malet af kunstmaleren Søg Holsting.

Pater Herbert ønsker på den måde at give udtryk

for sin taknemmelighed over Niels Steensen, for den hjælp han føler, han har fået under sygdom og helbredelse, en helbredelse som lægerne betegner som mirakuløs.

Billedet er kunstnerens delvis frie fortolkning af det kendte samtidige portræt af Niels Steensen.

Vilhelm Holsting

»Fællesskab og fremskridt«

Vatikanets retningslinier for katolsk medievirksomhed

Om religiøst teater

158. Teatret - et gammelt og et nyt kommunikationsmiddel
Teatret hører til de ældste og mest udtryksfulde former for menneskelig kommunikation. Det vækker også i dag stor opmærksomhed og tiltrækker et stort antal tilskuere, der overværer opførelserne eller oplever dem i radio og fjernsyn. Mange teaterstykker er også allerede filmatiserede.

159. »Multi-medier«
Samarbejdet mellem teatret og andre kommunikationsmidler har frembragt nye dramatiske udtryksformer, som man meget betegnende kalder »multi-

medier«. Ganske vist er de opstået ud fra det traditionelle teater, men de har dog en vis selvstændighed og skaber en slags syntese mellem de enkelte kommunikationsmidlers forskellige muligheder.

160. Eksperimenterende værksted for provokerende ideer

Det moderne teater er ikke så sjældent stedet for stærke åndelige brydninger og et eksperimenterende værksted for nye provokerende ideer om det moderne menneske og dets situation i samfundet. Sådanne forsøg og provokationer griber et stadig større publikum og kommer også til udtryk i de andre

socialt kommunikationsmidler.

161. Religion og teater

Kirken møder teatret med stor interesse. I øvrigt hørte teatret i sin begyndelse næsten helt til inden for det religiøse område. Ligesom tidligere burde moderne kristne tage teatret til sig og forsøge at udnytte dets mangfoldige muligheder. Man bør stimulere og opmuntre skuespilforfattere til at skildre vor tids religiøse uro og længsel med teatrets midler. Det kan ofte være et første skridt til yderligere udbredelse gennem de øvrige kommunikationsmidler.

Det kgl. Teaters opførelse af Becket (Jean Anouil) med fra v. Asbjørn Andersen, Elith Foss, Henning Moritzen og Einar Juhl.

Vær tro mod læreembedet

Roger Dillemanns, rektor for universitetet i Leuven kan ikke se nytten af et paveligt »Charta«.

Rom, (KIPA) – Pave Johannes Paul II appellerer til de katolske universiteter om at forblive i overensstemmelse med det kirkelige læreembede i deres forskning og undervisning. Under en audiens for deltagere i den tredje internationale konference for katolske universiteter og højere læreanstalter fremhævede paven, at disse institutioner »må være en kritisk og profetisk stemme i et samfund, der i stadig stigende grad præges af religiøs ligegyldighed, ateisme og sekularisme«.

Johannes Paul II understregede, at de katolske universiteter må have mod til at forkynde også ubehagelige sandheder. Den katolske karakter manipulerer ikke universitetet og frakender heller ikke dets retmæssige selvstændighed som et sted for fri forskning. Tværtimod hjælper det universitetet til at virkeliggøre dets sande natur og overvinde kriser. *Universiteternes katolske karakter må under ingen omstændigheder svækkes eller udviskes, men skal uddybes og bekræftes både teoretisk og praktisk.*

Videnskaben skal tjene menneskets vel

Efter pavens opfattelse skal kirkens evangelisering og undervisnings- og forskningsaktiviteterne gå hånd i hånd på et katolsk universitet. Derfor må universiteterne og de højere læreanstalter i fremtiden samarbejde endnu tættere og mere tillidsfuldt med biskopperne, orde-

nerne og de kirkelige organer. De katolske universiteter må også være opmærksomme på, at videnskaben altid skal tjene til menneskets vel og aldrig må ændres til ødelæggelse. Konferencen samlede ca. 175 repræsentanter for katolske universiteter og højere læreanstalter, af hvilke der findes 610 i hele verden. Desuden deltog repræsentanter for bispekonferencer, ordenssamfund og sekular-institutioner med tilknytning til katolske universiteter og højskoler.

Nyt udkast til et paveligt dokument

Et hovedemne på konferencen var et femte udkast til et paveligt dokument om katolske universiteter og højere læreanstalter. Det har siden 1985 været under udarbejdelse i kongregationen for uddannelse.

Udkastet indeholder en bestemmelse om, at de højere læreanstalter kan fratages titlen »katolsk universitet« i tilfælde af alvorlige konflikter mellem undervisning og forskning på den ene side og de kirkelige normer på den anden side. *Dokumentet pålægger også de stedlige biskopper at føre kontrol med overholdelsen af de kirkelige normer på universiteterne.*

Delte meninger om udkastet

Rektoren for det katolske universitet i Leuven, Roger Dillemanns udtaler i et interview med KIPA, at han ikke kan se nytten af

et sådant paveligt »Charta«, men vil arbejde med på det af hensyn til de lande, der har behov for det.

Rektor Dillemanns fremhæver videre, at de katolske universiteter i Belgien er udmærket integrerede i det nationale system, de er anerkendte og får statstilskud, og derfor »kan Rom næppe komme med forbedringer her«. I øvrigt har man gode relationer til de belgiske biskopper.

De amerikanske universiteter, som var stærkt repræsenteret på konferencen, og i øvrigt universiteterne i Belgien, Frankrig og Holland lod Vatikanet klart vide, at de ikke har brug for nye normer eller retningslinier. Rektor Dillemanns understreger i denne forbindelse, at »det må være universiteternes opgave at forske i det 20. århundrede og ikke i gårsdagens problemer. En ny epoke betyder nye opgaver«.

Teologiprofessor, pater Guido Vergauwen fra universitetet i Fribourg siger til KIPA: »Jeg har indtryk af, at de romerske instanser virkelig har hørt efter, hvad der blev sagt i diskussionen«. Han opfatter det som et positivt resultat og et fremskridt, at der nu nedsættes en mindre kommission, hvor de katolske universiteter er repræsenterede. Denne kommission skal færdiggøre det pavelige dokument sammen med kongregationen for uddannelse.

Efter professor Vergauwens mening er det foreliggende udkast for langt og tager ikke tilstrækkelig hensyn til de faktiske strukturer i de katolske universiteter. I den del, der drejer sig om normerne, har man langt overskredet, hvad der er forudsat i de særskilte afsnit i kirkeretten. »Vi har derfor stået fast på, at man reducerer normerne til et mini-

mum, blandt andet fordi hvert enkelt universitet har dets egne statutter i overensstemmelse med staten eller andre. Således kan man ikke hævde, at de samme normer kan gælde for alle overalt«.

Hvordan definere katolicitet?

Professor Vergauwen ser et andet vanskeligt problem med at definere »katolicitet«. På det rent institutionelle område betyder katolsk, at der består en institutionel forbindelse med den romersk-katolske kirke. På et andet område betyder katolsk f.eks. alt, hvad der er åbent for en kultur, der understøtter menneskets værdighed. I den forstand findes der talrige universiteter, der ganske vist ikke er institutionelt forbundet med den katolske kirke, men som i deres ledelse og grundsyn er, hvad man kunne kalde katolsk inspirerede. Udkastet til det pavelige dokument blander bestandigt disse to områder sammen efter professor Vergauwens opfattelse.

Han gør videre opmærksom på, at princippet om forskningsfrihed ikke er klart nok udtrykt. Der vil altid være en spænding

mellem tro og videnskab, »og man kan ikke begunstige hverken det ene eller det andet. Redelig forskning på et universitet, der kalder sig katolsk, må søge at finde en ligevægt mellem forskningens alvorlighed og de menneskelige, evangeliske værdier, der skal tages hensyn til«.

Troslære-kongregationens forbud mod reagensglas-befrugtning

Spørgsmålet om katolske universiteters identitet og troskab mod de kirkelige normer kom i offentlighedens søgelys sidste år, da flere katolske universiteter i Europa vægrede sig ved at anerkende troslærekongregationens erklæring »Donum Vitae«, der blandt andet forbyder menneskelig befrugtning i reagensglas.

Rektor Dillemanns fra universitet i Leuven bragte dette problem frem på konferencen, og betone- de, at det ville være nyttigt, »hvis Vatikanet først konsulterede universiteterne, før man offentliggør dokumenter som »Donum Vitae«. Vi siger til Rom: »I behøver os. I må konsultere os mere«.

Europa har problemer med troen

Ratzinger ved troslærekongregationens møde med bispekonferencerne

Wien, (KIPA) - De største vanskeligheder for den katolske tro i Europa i dag består i den manglende forståelse for den katolske morals natur-begreb, i forenklingen af det bibelske Kristus-billede til en »borgerlig-liberal eller marxistisk-revolutionær Jesus« og i udhulingen af det kristne håb om et evigt liv gennem rent verdslige utopier. Sådant udtrykte formanden for den romerske troslærekongregation, kardinal Joseph Ratzinger sig ved et møde for nylig mellem troslærekongregationen og formændene for bispekonferencerne troskommissioner i begyndelsen af maj i Wien.

Kardinal Ratzinger forklarede under en afsluttende pressekonference, at det ved ny-evangeliseringen af Europa ikke mere drejer sig om enkelte spørgsmål, men om at sætte »kristendommens indre logik« op imod »den moderne verdens logik« og om at give »kristendommens positive svar« på dagens problemer.

I en fælles pressemeddelelse efter mødet siges det, at mødet i Wien forløb under »stor åbenhed og i fælles bekymring for troen og troslæren i Europa«. Under mødet diskuterede man, hvordan troskommissionerne i de enkelte lande kan støtte biskopperne og bispekonferencerne med »at fremme og i troskab bevare troslæren«, og hvordan et »intensivt samarbejde med den romerske troslærekongregation« kan komme i stand.

Kardinal Ratzinger tog under pressemødet også stilling til forskellige aktuelle, kirkelige spørgsmål. Om problemerne ved de seneste bispeudnævnelser sagde han, at disse udvælgelser var »udmærket afvejede«. For paven var ligevægten mellem lokal kirken og hele kirken et vigtigt anliggende.

Ratzinger om Köln-erklæringen

Om Köln-erklæringen, der er underskrevet af omkring 200 teologer, sagde

kardinal Ratzinger, at han var imod gruppe-dannelser blandt teologer, og at der var »mange tilfældigheder«, der havde ført disse teologer sammen. Teologiens værktøj er argumentet, – ikke antallet af tilhængere.

I fælles-erklæringen efter mødet hedder det, at »det videnskabelige, teologiske arbejde« er uvurderligt, men dette arbejde er dog i funktion og kompetence »forskelligt fra pavens og biskoppernes læreembede«. Det betones også, at »samarbejdet på alle niveauer« og en »fælles ansvarlighed« skal være et bidrag til »genvindelse af mennesket for Kristi sandhed«.

Til spørgsmålet om den ny forpligtende eds-formular, der blev indført fra 1. marts i år, og som gælder praktisk taget alle kirkeligt ansvarlige, svarede kardinal Ratzinger, at afskaffelsen af den såkaldte antimodernist-ed efter konciliet havde efterladt et tomrum, som måtte udfyldes med en formel, der

både er meningsfuld og i overensstemmelse med den efterkoncilære situation.

I Østeuropa er marxismen død

Andre biskopper udtalte under pressemødet, at hverken teologien eller bispeembedet måtte opfattes som »magt«, idet begge først og fremmest har karakter af tjenester. Principielt kan man ikke tænke sig en katolsk teologi, der ikke er i overensstemmelse med kirkens læreembede.

Ærkebiskoppen af Beograd, Franc Perko hævdede på baggrund af erfaringer fra hans hjemland, at marxismen i dag er død. Han forsikrede også om, at de jugoslaviske biskopper »ikke har haft nogen form for vanskeligheder« med den ofte påståede nye romerske centralisme i kirken. I sammenligning med den kommunistiske ideologi må man sige, at der hersker »betydelig mere frihed« i kirken.

Mismod i Frankrig over »åreforkalkning« i kirken

Chefredaktør for jesuitternes tidsskrift »Etudes« afskediget uden advarsel

(KNA) - Over 4.000 teologer, præster, journalister, ordenspræster, lærere og professorer i Frankrig har tilsluttet sig en »Appel om dialog i den katolske kirke«. Appellen er offentliggjort i dagbladet »Le Monde« og det katolske tidsskrift »Témoignage Chrétien«. Den direkte anledning er afskedigelsen af Paul Valadier S.J. som chefredaktør for jesuitternes tidsskrift »Etudes«.

Vinter i kirken

»Vi kan ikke længere tie stille. Som oplyste katolikker ... kan vi ikke længere finde os i de frostkolde opfattelser hos de højst ansvarlige blandt biskopperne i Vatikanet«, hedder det i appellen. Videre kritiseres de standpunkter, »der skal tjene til behændigt at undgå de kristnes legitime debatter som medlemmer af kirken«. Kirkens ansvarlige opfordres til »at acceptere dialog og debat mellem de forskellige retninger i den

katolske kirke og mellem kirken og de forskellige dele af samfundet«.

Baggrunden rækker videre end til bestyrelsen over afskedigelsen af den blandt intellektuelle anerkendte Valadier. Det var sådan set kun den dråbe, der fik bægeret til at flyde over. Et vist ubehag og en delvis skjult ophidselse over mange af det kirkelige hierarkis holdninger har kunnet spores siden diskussionen omkring filmen »Kristi sidste fristelse« og den kirkelige kritik af regeringens oplysningskampagne om Aids. Det samme gælder affæren omkring biskop Jacques Gaillet, som de franske biskopper har kritiseret for hans ukonventionelle udtalelser, og uenigheden omkring den kirkelige stillingtagen til affæren om Salman Rushdies »Sataniske vers«.

En bølge af protest

Afskedigelsen af Valadier har imidlertid udløst

en bølge af protest. I et meget polemisk åbent brev beklager dominikaner-prioren François Biut, at jesuitter-provinsialen Jacques Gellard, »har ladet pater Valadier og hans redaktion falde i kampen for en åben dialog«. Biskoppen af Borges, Pierre Plateau tilslutter sig denne kritik: »Mange biskopper vil lige som jeg sandsynligvis i medierne lide under denne begivenhed og dens udnyttelse til det yderste. Når en filosof stiller spørgsmål, så er det helt sikkert hans opgave. Og pater Valadier stiller så vidt jeg kan se gode spørgsmål«.

Vice-chefredaktøren for »Etudes«, Dominique Salin er trådt tilbage fra sin post i solidaritet med Valadier.

At tale frit er blevet farligt

En udtalelse af dominikaneren, pater Jean-Pierre Lintans er også interessant. I et interview med »Le Monde« fornylig taler han om »en slags årefor-

Paul Valadier S.J.

kalkning i kirken« og bemærker: »Enhver undersøgelse, enhver kritik, enhver meningsytring, der ikke er hundrede procent konform og ethvert påtrængende spørgsmål bliver hurtigt betegnet som oprørske, afvigende eller som en infantil provokation. At tale ordet frit er blevet farligt«.

Jesuitter-provinsialen Jacques Gellard forsikrer imidlertid om, at Valadiers afskedigelse ikke er en foranstaltning på grund af tryk udefra ...

Valadiers kritiske kommentarer var dog en torn i øjet på nogle biskopper, især ærkebiskoppen af Paris, kardinal Jean-Marie Lustiger. Afskedigelsen skete i øvrigt uden forudgående advarsel og uden nogen opklarende samtale. Valadiers efterfølger, Jean-Yves Calvez tiltræder til september. Det siges om ham, at han har Lustigers og pavens fulde tillid.

Den tyske bispekonferences formand Karl Lehmann

62 spanske teologer solidariske med Köln-erklæringen

Madrid, (KIPA) - 62 spanske teologer kritiserer pave Johannes Paul II's embedsførelse for at være konservativ og udtrykker deres solidaritet med underskriverne af Köln-erklæringen. Vatikanets konservative holdning viser sig først og fremmest ved udnævnelsen af biskopper og i den »overdrevne måde«, hvorpå paven udøver sit læreembede i kontroversielle spørgsmål, især spørgsmål om sexualmoral, siges det i en erklæring fra teologerne, offentliggjort i Madrid-avisen »El País«.

Retsusikkerhed

Teologerne tilslutter sig dermed Köln-erklæringen, og de beklager, at en vis rets-usikkerhed er fremherskende i den katolske kirke gennem tiltagende censur, afsættelse af teologer i deres embeder som professorer og chefredak-

tører og indskrænkning af den teologiske forskning.

De spanske teologer anklager samtidig de spanske biskopper for at støtte konservative politiske organisationer, hvis konfessionelle retning er uklar. Desuden uddannes en type præster, der viger tilbage for samfundsmæssig engagement. Et tegn på tilbageskridt i kirken er ligeledes understøttelsen af neo-konservative, kirkelige bevægelser.

Norbert Greinacher

Teologer diskuterer konsekvenser af Köln-erklæringen

Wiesbaden, (KIPA) - Omkring 70 europæiske teologiprofessorer, hvoraf mange har skrevet under på den såkaldte Köln-erklæring holdt i slutningen af april et møde i Wiesbaden for at diskutere konsekvenserne af erklæringen. Initiativtageren til mødet, teologiprofessor Norbert Greinacher siger i en udtalelse forud for mødet, at man blandt andet vil diskutere, om teologerne skal danne en særlig gruppe eller forening med det

formål at arbejde for tilslutning til erklæringen i hele Europa.

Det var oprindeligt meningen med mødet, at man ville i dialog med biskopperne. Derfor indbød man formanden for den tyske bispekonference, biskop Karl Lehmann, foruden biskoppen af Osnabrück, Ludwig Averkamp og biskoppen af Limburg, Franz Kamphaus, men de har af forskellige grunde sagt nej til indbydelsen.

To »sandhedsmodeller« som strider mod hinanden

Teologisering af den demokratiske model

Kard. Joseph Ratzinger

kardinal Joseph Ratzinger sig i et interview i det østrigske dagblad »Die Presse«.

Der er sket en slags »teologisering af den demokratiske model«, mener kardinalen. Når demokrati hæves op til at være »en universal livsmodel, en slags religion«, så overskrider demokratiet sine grænser. Kristendommen, derimod har fået anvist en vej af Kristus, og kristendom omfatter også, hvad man ikke selv kan præstere, og dermed overhovedet gøre det meningsfuldt, som man ellers når til enighed om.

»Nationalkirkelige tendenser«

Til problemet om en for stærk romersk centralisme bemærker Ratzinger, at det kun er en enkelt side af hele sagen. Den aktuelle kirkelige debat »afspejler det moderne samfunds eg-

ne indre modsætninger«, som så gøres til et spørgsmål om centralisme. Således ansporer tendensen i den moderne verden i retning af større enhed til »den enkeltes selvhævdelse« og herunder »kulturelle særstandpunkter og nationalkirkelige tendenser«.

Gensidigt partnerskab nødvendigt

Hildesheim, (KNA) - Den tyske bispekonferences referent for kvinde-sjælesorg, vicebiskop Ernst Gütting betoner den »tvungne nødvendighed« af et ægte gensidigt partnerskab mellem kønnene. Kun således vil det være muligt at skabe en mere menneskelig verden. Udtalelserne faldt på den årlige bispekonference for kvinde-sjælesorg i bispedømmet Hil-

desheim. Mænd må f.eks. lære den kvindelige dimension i sig selv at kende og have mod til også at leve i overensstemmelse med den, sagde han.

Biskop Gütting appellerer til alle kristne om at se i øjnene og overvinde den fremherskende patriarkalske holdning verden over, både i samfundet og i kirken. Det kræver en radikal mentalitetsændring hos

begge køn. Patriarkalismen er en i årtusinder af mænd hævdede forrang fremfor kvinder. Den er stadig forsøgt retfærdiggjort med skinbegyndelser, blandt hvilke kvinder f.eks. er anset for mindreværdige og til tider erklæret helt retsløse.

Om kvindens stilling i kirken erklærer biskop Gütting, at betingelsen for kvindens fulde deltagelse i kir-

kens liv er en udtrykkelig anerkendelse af hendes værdighed. Måden, hvorpå kirken forholder sig til kvindes kønnet, registreres opmærksomt af samfundet uden for kirken og virker ind på det. Derfor må kirken vogte sig for at give efter for en »samfundsmæssig tiltrækning«, der tillægger manden en principiel overlegenhed.

Thora Wolff død 69 år

Stort aktiv i Skt. Josef sogn i Horsens

Skt. Josef sogn i Horsens har mistet et af sine trofaste medlemmer.

Thora Wolff døde den 26. maj efter få dages sygdom i en alder af 69 år. Meddelelsen om hendes død kom som et chok for de fleste, da hun var virksom til det sidste.

Thora gjorde i en lang årrække tjeneste som menighedsrådsmedlem og kommuniionsuddeler i sognet, men derudover lavede hun sakristanens arbejde.

Sidst men ikke mindst holdt hun tillige hus for sognepræsten.

Desuden arbejdede hun i over 10 år på Sct. Ibs skole med rengøring og andet praktisk arbejde.

Thora havde altid ønsket sig en stor familie - det fik hun, for hun gjorde hele sognet til sin familie, og hun favnede vidt, idet hun havde omsorg for unge såvel som ældre.

Alt blev gjort helhjertet

Ved ethvert menighedsarrangement fandt man Thora, der sørgede for kaffe, kage, bespisning m.m., og altid var bordet smukt pyntet med blomster og nypudsede lystager. Alt blev gjort helhjertet - men i beskedenhed.

Thora var det menneske, man altid kunne henvende sig til, hvis et problem brændte på. »Jeg skal nok bede for det/dig«, sagde hun, og dermed var sagen i gode hænder. Hun tog ivrigt del i andres ve og vel, og vi er mange, der har nydt godt af hendes omsorg.

Uegennyttigt arbejde

Til børnenes første kommunion søndag den 21. maj havde Thora igen gjort det festligt for os ved den lille reception efter messen, og ved den lejlighed fortalte hun, at den 29. maj ville det være 60 år siden, hun selv modtog Herrens legeme 1. gang. Det skulle fejres.

Thora Wolff

Om Thora fik megen tak for sit arbejde, ved jeg ikke, men jeg ved, at Gud vil rigeligt belønne hende for det uegennyttige arbejde, hun gjorde for Hans kirke på jorden.

Savnet bliver stort, men taknemmeligheden over at have kendt Thora og set hendes liv blive fuldbyrdet har overtaget.

Thora hvile i fred!

Birgitte Boesen

Nyt udstyr til Radio Steno

»Hidtil har vi ikke haft mulighed for at sende vores programmer gennem vor egen teknik«, siger Jacob Halladin Bang fra Radio Steno i København. »Vi har været afhængige af andre, som ikke helt har følt det samme for vores programmer som vi selv.«

I fremtiden håber Radio Steno på at kunne undgå, at udsendelser »falder ud« eller bliver forsinket. Lokalradioen vil nu blive koblet direkte til en af postvæsenets sendere, og det skulle give større stabilitet fremover.

Radio Steno har sendt katolsk radio i fem måneder og er meget interesseret i at høre fra lytterne, men radioen vil også gøre noget mere for at markedsføre sig selv. »Vi har købt 100 kassettebånd«, fortsætter Jacob Bang, »og vi har indspillet klip fra de

bedste af Radio Stenos udsendelser på dem. Båndene uddeler vi gratis til interesserede, samtidig med at vi gerne vil fortælle lidt om Radio Steno ved kirkekaffen rundt om i sognene efter søndagsmessen«. Man kan få oplysninger om Radio Steno enten ved at skrive direkte til Radio Steno, Sct. Kjelds gade 3, 2100 København Ø - eller ved at henvende sig til Jacob Halladin Bang, Ordrupdalvej 37, 2920 Charlottenlund, tlf. 01 64 53 02.

Radio Steno vil også gerne hjælpe menigheder, KUK'er eller andre, der kunne tænke sig at lave katolsk lokalradio andre steder i landet.

Radio Steno sender i Københavnsområdet hver mandag mellem kl. 20.00 og 21.00 på 107,9 MHz.

Andreas Rude

Næste nummer udkommer den 30. august

Katolske spejdere er medbyggere på provinsby

De katolske spejdere er med, når Det Danske Spejderkorps holder korpsets lejre.

Det Danske Spejderkorps holder i dagene 18. til 27. juli korpsets lejre for alle medlemmer.

Blandt de ca. 15.000 deltagere vil man kunne finde spejdere fra Sct. Klemens gruppe på Amager. Herfra deltager 10 spejdere i alderen 7 til 10 år sammen med to ledere i tidsrummet 21.-27. juli.

80 år spejderbevægelse

De katolske spejdere vil sammen med de øvrige deltagere fra hele landet og fra udlandet befolke lejrområdet ved Hostrup sø, syd for Åbenrå. Her vil de være med til at omdanne de bare marker til en komplet by med alle de faciliteter, der er nødvendige for en by af denne størrelse: lokale lejrladser, supermarked, hospital, dagsaktuel avis, kantine, bytorve, scene, postkontor, sparekasse m.m. Lejren er med til at markere, at det i 1989 er 80 år siden spejderbevægelsen kom til Danmark.

Lejren er for spejdere i alle aldersklasser, dog har de yngste mulighed for kun at deltage i en del af lejren. Der vil blive besøgssdag for forældre og venner, så alle kan se, hvordan denne store lejr forløber.

Yderligere oplysninger om de katolske spejdere i Danmark kan fås hos Hanne Grøn, Augustagade 1, 4. tv., 2300 Kbh. S, tlf. 31 59 69 43.

Bistand

Katolsk menighedspleje

Bredgade 69A, st. 1260 København K.

Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 01 15 23 03. Postgiro 6466397.

Møder og arrangementer

DUK - Åbent hus

Indvielse af nye lokaler torsdag den 14. september kl. 13, Bredgade 67, 2. sal th.

Kan kirkesang

være for børn og unge - og for voksne?
være for voksne - og for børn og unge?
være iørefaldende - og ikke pop?
være rytmisk - og seriøs?
være sangbar - og holdbar?
være moderne - og religiøs?
JAI

JAI Det mener nu vil Derfor indbyder Jesu Hjerter Kirke i Stenosgade alle (uanset alder, smag og andre »fordomme«) til

6 søndagsmesser 13/8-27/8-10/9-24/9-8/10 og 29/10 1989

kl. 11.30 24/9 samt 29/10 er der kirkekaffe efter messen. På glædeligt genhør og - syn. Gerhard Sanders og Ole Kongsted.

Det sker på Magleås

Mandag den 26/6 til fredag den 30/6: Europæiske malere, v. p. Meister.

Lørdag den 1/7 til torsdag den 13/7: Nord-Jazz.

Lørdag den 29/7 til mandag den 31/7: Møde v. Jan Lange.

Mandag den 31/7 til fredag den 11/8: Hensyntagende specialundervisning. Frederiksborg Amt.

Lørdag den 12/8: Generalforsamling i Hjælp og Lejer foren. Frederiksgård, v. Stefan Hoyos.

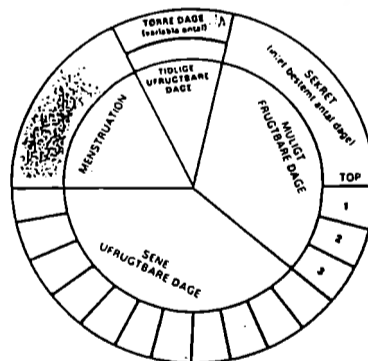
Søndag den 13/8 til lørdag den 19/8: Pensionistuge, v. Jan Lange.

Fredag den 25/8 til søndag den 27/8: Den Journalistiske Efteruddannelse.

Torsdag den 31/7 til fredag den 1/9: Fredensborg-Humblebæk kommune.

Billings metoden

- en moderne, videnskabeligt udviklet metode til naturlig fødselsregulering, der bygger på gensidig kærlighed og respekt for livet

- * Bygger på mange års forskning og videnskabeligt undersøgelser
- * Er naturlig og derfor uden skadelige bivirkninger
- * Indebærer ikke brug af piller eller andre kunstige hjælpemidler
- * Kan i mange tilfælde afhjælpe barnløshed
- * Hjælper parret til at opnå et godt, harmonisk forhold, hvor begge er ansvarlige for fødselsreguleringen
- * Kan anvendes i alle perioder af kvindens liv, således ved
 - * regelmæssig cyklus
 - * uregelmæssig cyklus
 - * cyklus uden æglosning

Endvidere:

- * efter en fødsel
- * mens kvinden ammer
- * i overgangsalderen

Kontakter:
31 31 86 20 31 64 18 42
42 37 25 38

Alt om pavens besøg

Pave Johannes Paul IIs besøg i Danmark er slut.

Mange har spurt, om de kunne få Kristeligt Dagblads dækning af besøget i samlet form.

Vi udgiver derfor alt, hvad der er skrevet i Kristeligt Dagblad som særtryk. Bestil det nu på tlf. 39 27 12 35, eller skriv til Kristeligt Dagblad, Fanøgade 15, 2100 Kbh. Ø., mrk. »Særtryk«

Pris pr. stk. kr. 35,-

Porto + 5 kr.

BESTILLINGSKUPON:

Jeg bestiller hermed _____ stk. særtryk »Alt om pavens besøg« a kr. 35,- + porto, 5 kr. ialt 40, kr. pr. stk. Beløb kr. _____ vedlægges i check sendt på giro 6400124

NAVN:

ADR.:

TLF.:

POST NR.:

BY:

Indsendes til Kristeligt Dagblad, Fanøgade 15, 2100 Kbh. Ø

Skt. Ansgars Kirke Aabenraa

I juli måned celebreres søndagsmessaerne af p. Niels Oppermann (i kirken).

Retræte-weekend på Magleås

Temat: »Glæde«.

Paulus opfordrer os altid til at være glade. (1. Tis. 5,16).
Er det muligt?

Lad os sammen bruge en weekend til at se på glæden i vort liv som kristne.

Retræteleder: sr. Emma Martensen C.S.J.

Retræten begynder fredag den 8. september 1989 kl. 19.00 og slutter søndag den 10. september kl. 16.00.

Pris for retræten er kr. 475,00.

Det er muligt at søge om tilskud.

Tilmelding sker ved indbetaling af depositum kr. 200,00, eller hele beløbet på check eller ved giro 4 28 44 29 til Elin Udarn, Magleås, Høsterkøbsvej 6, 3460 Birkerød. Evt. oplysninger på tlf. 02 81 07 15.

DUK-kalender

KUK-vest-weekend den 8.-10. september 1989 i Silkeborg for alle interesserede.

Pris kr. 80,- samt kr. 75,- for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 18/8 1989.

Skoleweekend den 15.-17. september 1989 på Ømborgen for alle katolske elever i 6. klasse. En weekend med film, lege og spændende gudstjenester.

Pris kr. 160,- samt kr. 110,- for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 25/8 1989.

Ledertræning den 29. september til 1. oktober 1989 på Ømborgen for alle landets KUK-ledere samt interesserede KUK-medlemmer i alderen 17 år og opæfter.

Pris kr. 160,- samt kr. 110,- for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 8/9 1989.

Troslærkursus den 16.-22. oktober 1989 på Ømborgen for de 14-18 årige. Pris kr. 600,- samt kr. 110,- for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 25/9 1989.

Børneløjr den 16.-21. oktober 1989 på Bustrup for de 7-13 årige.

Pris kr. 500,- samt 110,- for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 25/9 1989.

Musikweekend den 3.-5. november 1989 på Ømborgen for musikinteresserede. Alder: 16 år og opæfter.

Pris kr. 160,- samt 110,- for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 13/10 1989.

Medarbejderledertræning den 24.-26. november 1989 på Bissrup, Sjælland for repræsentanter, redaktioner og udvalg nedsat af DUK.

Kurset er gratis for deltagere. Tilmelding senest den 3/11 1989.

Festival den 8.-10. december 1989 i Randers for KUKer i hele landet.

Pris kr. 160,- samt 110,- for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 17/11 1989.

Abent hus med julehygge tirsdag den 19. december 1989 kl. 14-17 på Sekretariatet.

Nytårslojr den 27. december 1989 til 1. januar 1990 på Ømborgen for unge over 18 år samt familier med små børn.

Pris kr. 450,- samt 110,- for fællesrejse (dog kr. 160,- for dem over 25 år). Tilmelding og betaling senest den 6/12 1989.

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig:

Arrangement: _____

Dato: _____

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr. og by: _____

Fødselsdato: _____

Telefon: _____

Katolik: Ja: _____ Nej: _____

Deltager i fællesrejse: ().

Ankommer selv: ().

Postgirokonto 9 08 32 94
Danmarks unge Katolikker
Sekretariatet
Bredgade 67, 2. th.
1260 København K.
Tlf. 33 14 77 07

Diverse

Har De brug for hjælp?

til indkøb, madlavning, rengøring, vask, strygning, havearbejde eller hjælp til personlig pleje et par timer dagligt?
Har De et beskedent værelse med adgang til bad og køkken, som jeg kan leje, evt. mod ovenstående ydelser? Om muligt gerne på Frederiksberg og gerne så snart som muligt.
Henv.: Inge Norling, Kongens Tværvej 3, 2000 Frederiksberg, 01 86 15 84.

Medjugorje nyt

Maria åbenbaringerne i landsbyen Medjugorje i Jugoslavien, fortsætter på daglig basis med budskaber til det lokale sogn og til hele verden.

Disse budskaber omtales og udlægges i flere interessante engelske tidsskrifter, og ved henvendelse til undertegnede fremsendes prøvenumre af disse tidsskrifter vederlagsfrit. Dog vil et mindre beløb til dækning af porto blive værdsat.

Benny Blumensaat, Allen Hall, 28 Beaufort Street, Chelsea, London SW 3 5AA, England.

Free accomodation

USA, Canada, Europe, Middle East, Asia, Africa, Oceania.

Hotel accomodations can be one of the greatest frustrations and expenses of travel. International Christian Exchange is an organization that helps church members from around the world to eliminate the cost of lodgings when they travel abroad for vacation or study.

How does International Christian Exchange work?

Through our ties to churches around the world we locate persons who want to exchange houses or apartments for one week or longer. For example, you may wish to visit the United States. Chances are there is someone in the United States who wants to visit your country! International Christian Exchange puts you in touch. It's that simple. This service is free to anyone in your country.

How do I get started?

Just drop us a note telling us that you are interested. You will receive further information and an application. Write to:

International Christian Exchange
P.O. Box 1778, Dept. A428
Rockefeller Center
New York, NY 10185, U.S.A.

Det kristne arbejdsfællesskab

Nu er der jordbær til alle for under halv butikspris. Der bliver nogle hundrede kg. Vi har også lidt rabarber og stikkelsbær. For studerende, bistandsmodtagere og pensionister er det gratis. Kom selv og pluk. Overskuddet går til videreførelse af vort projekt - et fristed.

Jordbærstykket ligger ved vor lille planteskole på Ugerløsevej, overfor nr. 14, Stenmagle Huse, 4380 Nyrup.

Du kører ad Sorø-Holbæk-landevejen til Stenmagle og drejer af mod øst ad Mejerivej. For enden af denne drejer du 20 meter til højre, så er du ved den lille planteskole.

Du kan også tage toget med Tølløse-Høng-Slagelse-banen. Her står du af ved Nystrup trinbræt og spørger efter Ugerløsevej. En km. op ad denne ligger planteskolen, du kan ikke undgå at se den. Det er ca. 20 minutters gang. Bussen Holbæk-Stenlille-Slagelse og Holbæk-Stenlille-Sorø, holder ved Mejerivej. Og bussen Ringsted-Gyrstinge-Stenlille, holder lige ved døren.
(Se DSB's store køreplan).

Lørdag-søndag den 8.-9. juli holder vi jordbærfest, alle er velkomne. Tag teltet med og bliv et par dage. Der er dog ikke altid nogen i planteskolen, så træf derfor forinden en aftale med:

Hanne Mikkelsen, Studsgårdsgade 47, 5.tv.
2100 Kbh. Ø., tlf. 39 27 17 06, eller
Joost Dahlerup, Slettevej 16,
2860 Søborg, tlf. 31 69 27 57.

Pavemessen på Øm

Alle, der har gjort tjeneste i forbindelse med pavemessen på Øm (ministranter, præster, diakoner, akolytter, kommunionsuddelelere, kollektindsamlere, kormedlemmer, ordensmarskaller og andre) vil ved fremsendelse af et postfrisk/ustemplet 3,20 kr. frimærke tillige med navn og adresse til undertegnede modtage en nøglering til erindring om denne festdag. Hjertelig tak for sidst - og venligst hilsner til alle.

H.O. Poul Pedersen
Bøgebjergvej 11, 8600 Silkeborg.

Pavealteret på Øm

Menigheder/enkeltpersoner, der enten til videresalg eller til eget brug ønsker farvelagte postkort af pavealteret på Øm bedes henvende sig til pater Adolf Meister SJ, Ryesgade 26, 8100 Århus.

Prisen for enkeltkort kr. 3.- og for dobbeltkort kr. 5.- pr. stk. For hele alteret, 13 forskellige kort, (10 enkeltkort + 3 dobbeltkort) i æske kr. 40.-

H.O. Poul Pedersen.

Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger katolske Menighedsplejer værelse el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolske Menighedsplejer 01-15 23 03 eller privat 01-14 69 36.

Bolig søges

Lille lejlighed el. lign. søges i Århus - gerne Holme/Højberg området - af 28-årig pige fra omkr. 1. juli. Henv. Isabel Straarup, tlf. 86 15 03 62.

Salg og service

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.

Naboløs 3, 1206 København K.
Tlf. 01-11 72 37. Aften: 02-85 39 40

Arkitekt M.A.A.

Massimiliano Falconi

Daglijevej 12, 4000 Roskilde
Tlf. 02 - 36 23 11

Der er mange bedemænd
Deres hedder

ERIC KVIST

- han er katolik
og har kontor på
Søborg Hovedgade 94
og træffes på

31 69 86 81
DØGNET RUNDT

Jeg kommer
gerne hjem
til Dem for at
træffe de
nødvendige
aftaler.

Begravelses- forretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.

DØGNAVGT
01 55 55 55

Bedemand Hardy Nielsen

Amagerbrogade 155
Filial: Taastrup 02 99 01 58

BENZONS BEGRAVELSES- FORRETNING

34 46 01 - 86 60 56

DØGNAVGT: 01 - 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelser og bisættelser ordnes smukt og rimeligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Leonora køber

gl. skakspil med eller uden bræt. Usædvanlig høj pris gives.

Hyskenstræde 11
1206 Kbh. K., tlf. 33 14 03 03.

Træffes ml. 8-11 og efter kl. 19 samt week-ends på tlf. 31 29 08 05.

Aut.
el-installator

EL MOGENS
LARSEN

Renshavevej 31e 8200 Ålbøvsåker 82 25 30 62 25 31

Så enkelt er det at afsløre den skjulte tæring

Guldager Tæringstest afslører den skjulte tæring i brugsvandssystemer. Den tæring som langsomt, men sikkert udvikler sig til rørskader.

I år vil det koste ejere af boligkomplekser, industriebjendomme og parcelhuse over 200 millioner kroner.

Ved Guldager Tæringstest til kr. 20.- analyseres jern- eller kobberindholdet i vandet. Dermed konstateres om anlægget er i farezonen.

Ring til os og bestil en Tæringstest.

guldager
electrolyse

Hejrevang 1-3 . 3450 Allerød
02 27 31 00

Malermester

VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. (05) 81 69 62 og 83 29 37

Malermester

Flemming Pullich

01 29 78 84

Muremester

Bernhardt Christiansen

Solbævej 8, Sabro.
Tlf. 06 94 82 10

Revision - Bogføring - Skat

- den Registrerede Revisor rådgiver

REGISTRERET REVISOR FRM
Jørgen Brangstrup

STØDEN 6-8, 2. SAL
4000 ROSKILDE . 42 35 10 35

Ur- og Brillehuset

»BALANCEN«

v/ KNUD PETERSEN
Gerritsgade 34, Svendborg
Telefon 21 19 20

Pax Christi appellerer til NATO

Antwerpen, (KIPA) - Formandskabet for den internationale katolske fredsbevægelse »Pax Christi« har opfordret Nato til at undlade en modernisering af kortdistance-atomraketterne. Nato-staterne bør modsætte sig »ethvert forsøg på at modernisere kortdistance-atomvåbne som erstatning for nedskæringer af mellemdistance-våbne«, hedder det i Pax Christis erklæring offentliggjort for nylig i Antwerpen. Det understreges videre, at »hele verden længes efter nedskæringer af såvel konventionelle våben som kernevåben og kemiske våben«.

Paven i Øm foran det smukke alter med motiver fra Jellingstenen og det strålende Dagmarkors. Fotos Knud Kluge.

Paven svarer på kritik af hans mange rejser

Johannes Paul II vil også i fremtiden foretage pastorale besøg verden over

Rom, (KIPA) - Pave Johannes Paul II vil fortsætte sine pastorale rejser i udlandet, så længe forsynet giver ham kræfter til det. Det fremgår af et interview, som paven har givet det romerske dagblad »Il Tempo« i begyndelsen af maj.

Sætter liv i dialogen

Paven understreger, at kritikken, som hovedsagelig er fremkommet i vest-europæiske lande, af hans pastorale rejser ofte beror på fordomme, og paven

afviser beskyldningerne for »triumfalisme« i forbindelse med de store menneskemængder, han samler. Paven godtager heller ikke, at den økonomiske udvikling hindres af hans mange rejser.

Interviewet blev givet til den italienske Vatikanekspert Gian Franco Svidercoschi, og i samtalen løb forsvarede paven flere gange af nytten af sine udlandsrejser: De forbedrer og sætter mere liv i dialogen med de lokale kirker og med andre kristne kirker og trossamfund.

Paven betoner videre, at pastorale rejserne fremmer virkeliggørelsen af kollegialiteten mellem biskopperne og kirkens åbning mod verden, som Det andet Vatikanconcil lagde vægt på. Rejserne har også bidraget til ligevægt i gennemførelsen af koncils reformer, hvorved de konservative og de progressive tendenser er trængt til side, siger paven. Han nævner her som eksempel ærkebiskop Lefebvres traditionelle bevægelse og bevægelserne omkring befrielsesteologien i den latinamerikanske kirke.

Politik - måske ofte

»et syndigt anliggende« Johannes Paul II fremhæver i interviewet, at hans rejser bekræfter og synliggør universalkirkens dimension og Roms fællesskab med de lokale kirker. Erfaringerne fra hans eget polske hjemland har givet ham en dybere forståelse for den sociale uretfærdighed og den nødvendige respekt af hver nations selvstændighed og nationale og kulturelle identitet. Som pave kan man ikke undgå møder med de ansvarlige for de eksisterende regeringer. Måske er politik mange gange »et syndigt anliggende« og de

Også denne lille flygtning var med i Øm.

regerende »ofte syndere«, men kirken kan ikke se bort fra den politiske dimension i livet.

3136 ■ 5034 ■ 10

NIELS STEENSENS BIBLIOTEK

STENDSGADE 9 ST TH
1516 KØBENHAVN V

Uskyldige ofre »Børnenes kontor« i Genève om situationen i Libanon

Genève, Paris (KIPA) - Det internationale, katolske »Børnenes kontor« med sæde i Genève er yderst foruroliget over børns levevilkår i det nære Østen og især i Libanon. I en meddelelse offentliggjort for nylig i Paris har medlemmer af kontoret »med største bekymring« erfaret den dramatiske situation, som børn i Libanon og i de besatte områder af Gaza befinder sig i.

I anledning af kontorets rådsmøde for kort tid siden i Paris har man omhyggeligt kontrolleret beretninger fra flere medlemmer og er »chokeret«

over omfanget af voldsændelse i Det nære Østen.

I en pressemeddelelse fremhæves, at børn i Libanon påny er blevet uskyldige ofre for en grusom krig. Det siges også, at kontoret opfatter sig selv som »børns forsvarer og stemme, uanset deres herkomst«. På den baggrund retter man en indtrængende appel til alle statsmyndigheder og internationale instanser om at gøre alt, hvad der er menneskeligt muligt for at tilgodese børns ret til livet og til en værdig behandling.

Katastrofale forhold i Peru Staten er tvunget til narko-handel

Freiburg i Br., (KIPA) - Den peruanske biskop Enrique Pelach hævder, at det er den samfundsmæssige nød, der driver Peru i hænderne på narkotikahandlerne. Da Peru ikke råder over guldreserver længere, kan de statslige og private virksomheder kun få varer fra de multinationale koncerner mod kontant betaling. Det kræver dollars, som både sta-

ten og de private firmaer må skaffe sig fra narkotikahandlerne.

Biskop Pelach fremhævede dette ulykkelige forhold for nylig i en samtale med KNA under et besøg i Freiburg i Breisgau. Biskoppen nævnte også, at omkring 86 pct. af Perus befolkning anser kirken som den eneste kraft, der kan finde en udvej i den nød, landet befinder sig i.

Vatikanstaten har fortsat økonomiske bekymringer

Rom, (KIPA) - Vatikanets økonomiske bekymringer fortsætter. For regnskabsåret 1989 regner det pågældende kardinalråd med en stigning i underskuddet til omkring 101 milliarder lire, svarende til 560 mio. kr. En af de væsentligste grunde til det stigende underskud er ændringer i de økonomiske forhold for de 118 pavelige nuntiaturer. Udgifterne til nuntiaturerne er tidligere

blevet dækket af egne fonde, men indgår nu i Pavestolens egen husholdning.

Underskuddet skal dækkes ved bidrag fra de troende overalt i verden, de såkaldte Peterspenge. De nåede i 1988 op på 52 milliarder lire, en stigning på ca. 5 pct. i forhold til 1987. De største udgifter i budgettet for 1989 er løn- og personaleudgifter til 2.366 ansatte og 889 pensionister.

Folk dør af sult på hospitalerne

Lima, Basel, (KIPA) - Ni patienter er på en psykiatrisk klinik i Lima døde af sult. Det fremgår af en pressemeddelelse fra »Koperationen af evangeliske kirker og Missioner i Basel, Schweiz. Hospitalspatienternes sultedød viser, hvor fortvivlet situationen er i det peruanske sygehusvæsen, der kæmper med en udbredt økonomisk krise. Mange patienter dør desuden på grund af mangel på medicin.

Formanden for den peruanske lægeforening, Lu-

is Flores har tidligere berettet om de forhold, der medfører patienters sultedød. Den peruanske sundhedsminister demotiverer disse beretninger, men bekræfter dog, at sundhedsvæsenet er i nød af økonomiske grunde. Man kan ikke længere sørge for blot en minimal indsats. Inflationen i Peru er årligt omkring 2.000 pct., hvilket har en katastrofal virkning på også sundhedsvæsenets budgetter.

Hvis man skal opereres, må man ofte selv medbrin-

ge de nødvendige medikamenter og materialer. Det er ikke ualmindeligt, at fødsler gennemføres uden brug af handsker. Stadig færre patienter kan betale for deres sundhed eller behandling. Operationspriserne stiger ustandseligt, og det samme gælder prisen på medicin, og det forværrer kun situationen, at lønningerne udhules af inflationen. Tidligere udryddede sygdomme breder sig igen, f.eks. tuberkulose, gul feber, børnelammelse og kopper.

katolsk orientering

Redaktion:
Pastor Willem Wuyts (ansvarsh. redaktør),
Konsulent Hans Jørgen Johansen (redaktør),
Journalist Knud Helsted Kluge (red. sekretær).

Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 4.,
1620 København V. Telefon 01 21 14 44.
Redaktionelle medarbejdere:
Kirsten Szaraffin og Ruth Plum,
Tryk: Ny Dag, DK-4900 Nakskov. Oplag 16.500.

Næste nummer
udsendes
den 30. august

NIELS STEENSENS BIBLIOTEK
STENOSGADE 9
1616 København V.

katolsk orientering

Kirken i Østeuropa, side 2
50 år Jesu Små Søstre, side 5
Orientering fra sognene, side 6-11
Den franske revolution, side 12
Dialog med ikke-troende, side 13

Den 8. september fejrer Jesu Små Søstre deres 50 års jubilæum. Vi bringer en samtale med stifteren lille søster Magdeleine på side 5.

Kinas kommunistparti udsender instruks om kirkens opgaver

Hongkong, (KIPA) – Kinas kommunistiske parti har til alle ansvarlige i provinserne og til hæren udsendt en instruktion om forholdet mellem Kina og Vatikanet, om de tre anerkendte katolske organisationers opgaver og om den såkaldte »undergrundskirke«. Ifølge instruktionen skal der skrives ind over for undergrundskirken, og denne kirkens hårde kerne, dvs. de hemmeligt viede præster og biskopper skal isoleres.

Vicepræsidenten for den administrative kommission for Kinas katolske kirke, *Anthony Liu Bainian* har bekræftet instruktionens eksistens med nummeret 3/89. I et interview med det kinesiske katolske pressebureau, *UcaNews* i Hongkong oplyser Liu, at dokumentet blev forelagt bispekonferencen for de anerkendte kinesiske katolske organi-

sationer i april i år, og biskopperne godkendte instruktionen.

Instruktionen fastslår også nødvendigheden af, at »de patriotiske, religiøse organisationer« får tilbagegivet konfiskeret kirkelig ejendom, således at de kan klare deres drift selv. Derimod vender instruktionen sig klart mod »undergrundskirken«.

Undergrundskirken kaldes »en magt«

Dokumentet nævner, at der eksisterer en »hemmelig kirke« i provinserne Hebei, Fujian og Shaanxi samt i byerne Wenzhou og Tianshui. Det siges videre, at den ikke statsanerkendte kirke omfatter 25 hemmeligt viede biskopper, der er anerkendte af Vatikanet, foruden 200 præster. Denne kirke er »en velorganiseret kraft imod regeringen«, hedder det.

Nye retningslinier for præsteuddannelsen

Sociallæren skal holdes fri for ideologier

Rom, (KIPA) – Vatikanet advarer troende og præster mod at blande ideologiske mål og interesser sammen med deres sociale engagement. Dette betones i et dokument fra *Kongregationen for det katolske Uddannelsesvæsen*, offentliggjort i slutningen af juni. Det fremhæves videre, at den katolske sociallære skal fremstilles i troskab over for det kirkelige læreembede og over for biskopperne. Dokumentet

har titlen »Retningslinier for studier og undervisning vedrørende kirkens sociallære i præsteuddannelsen« og skal hjælpe professorer og studerende til »at undgå subjektive fortolkninger af konkrete sociale situationer«.

Dokumentet bekræfter det kirkelige forbud om, at præster og andre kirkelige embedsindehavere engagerer sig i politiske partier og grupper, der »kan fremkalde splittelser eller

indsnævre arbejdet med apostolatet«. Under henvisning til trosrårekongregationens instruktion af 6. august 1984 om »Nogle forhold ved befrielses-teologien« fremhæves faren ved en marxistisk analyse af de sociale forhold. Samtidig understreges, at kapitalistiske systemers liberale ideologi ofte står i modsætning til en kristen opfattelse på grund af det individualistiske syn på de økonomisk-sociale forhold.

Fortsætter på bagsiden.

Pastor Henry Borghols død

Pastor Henry Borghols, Nyborg, døde den 6. august 1989, kl. 10.00 på sygehuset i Nyborg.

Henry Borghols blev født i 1909 i Den Haag, Holland. Sine filosofiske og teologiske studier gennemførte han ved Mill Hill Congregation og ved Institut Catholique i Paris. Han blev præsteviet 1935 i Paris.

Han kom til Danmark i 1935, hvor han blev kapellan ved Sankt Ansgars Kirke indtil 1939. Herefter

blev han kapellan ved Vor Frue Kirke, Torshavn, 1939-1946, rejsepræst 1946-1947, sognepræst i Torshavn 1948-1950. Da han vendte tilbage til Syddanmark blev han rektor ved Sankt Ansgars Kirke, Åbenrå, 1951; samme år blev han udnævnt til sognepræst ved Sankt Maria Kirke, Haderslev, hvor han virkede indtil 1958. Ved Stella Maris Kirke, Nyborg, var han sognepræst 1958-1979, hvorefter han lod sig pensionere.

Pastor Henry Borghols

Pax Christi – Danmark

Stiftende møde den 16. september

Over 60 personer har skriftligt tilkendegivet, at de er interesserede i, at der bliver oprettet en dansk/nordisk afdeling af PAX CHRISTI. De er nu alle blevet inviteret til det stiftende møde, som vil finde sted lørdag d. 16. september i menighedslokalerne ved Johanneskirken på Vandtårnsvej 11 i Søborg.

Indholdet og forløbet af dette stiftende møde er forberedt af en arbejdsgruppe blandt deltagerne i Magleås-seminaret. Dagen begynder med messe kl. 9.00 og forventes afsluttet kl. 16.30. På programmet står bl.a. en orientering om PAX CHRISTI's historie og virkefelt, nogle teologiske refleksioner, drøftelse af mulige opgaver for en dansk afdeling, samt overvejelser af en sådan afdelings organisa-

tion, struktur og økonomi.

Alle ud over de godt 60 indbudte, som er interesseret i en fremtidig PAX CHRISTI-afdeling i Danmark og gerne vil støtte dette initiativ, er velkomne til det stiftende møde. Af hensyn til det praktiske arrangement er det ret så vigtigt med en tilmelding på forhånd til *Matthias Kothoff, Vandtårnsvej 11, 2860 Søborg, tlf. 31 69 03 01*.

Det kan tilføjes, at deltagelsen koster 35 kroner, som inkluderer morgenmad, frokost og kaffe.

Man vil på mødet foreslå en rejseudgiftsudlysning, som betyder, at deltagernes samlede rejseudgifter fordeles ligeligt.

Vel mødt lørdag d. 16. september!

A. Dekkers

3136 ■ 5034 ■ 10

NIELS STEENSENS BIBLIOTEK

STENOSGADE 9 ST TH
1616 KØBENHAVN V

katolsk orientering

Tilsendes vederlagsfrit alle katolske husstande i Danmark i 20 numre om året, som regel 2. og 4. onsdag i måneden. Abonnementspris i svirgt 200 kr. årligt. Adressændringer: Katolsk bispesekretariat, Bredgade 69 A, 1260 København K. Tlf.: 33 11 60 80. Giro 600 14 71 Ansvarstiftelsen, samme adresse.

Forening for tjekkiske katolikker planlægges

Hidtil har alle lægfolksforeninger været forbudt

Prag, (KIPA) – I Tjekkioslovakiet har alle katolske lægfolksforeninger hidtil været forbudt, men nu er man ved at forberede en repræsentativ katolsk lægfolksbevægelse. Den vil orientere sig efter »hierarkiets officielle standpunkt« og støttes af Prags ærkebiskop, kardinal *Frantisek Tomasek*. Blandt bevægelsens formål er virkeliggørelsen af en tidligere offentliggjort »31-punkts oversigt over krav om religionsfrihed«.

Blandt initiativtagerne til den planlagte lægfolksbevægelse er *Augustin Navratil*, en af forfatterne til »31-punkts erklæringen

om religionsfrihed«, der blev underskrevet af 600.000 tjekkoslovakker. Det medførte, at han sidste år blev tvangsindlagt på en psykiatrisk klinik. Efter internationale protester blev han frigivet ved årets begyndelse.

Lægfolksforeningen vil støtte den økumeniske bevægelse og arbejde sammen med den. De troende skal endvidere oplyses om »den aktuelle situation i kirken og perspektiverne i ind- og udland«. Til dette formål har man planer om at udgive sit eget tidsskrift med titlen »Kristen indsiget«. Det skal udkomme to gange om måneden.

6.000 til festmesse for kardinal Tomasek

Fyldte 90 år 1. juli

Prag, (KIPA) – Festen for kardinal Tomaseks 90 års fødselsdag, lørdag den 1. juli, formede sig som en stor tros-demonstration i Prag. Om formiddagen deltog over 6.000 troende i messen i Prags domkirke. Desuden deltog 25 biskopper fra Tjekkioslovakiet og fra udlandet, blandt andre den pavelige særnuntius ærkebiskop *Colasuoanno*, den ungarske primas, kardinal *Paskai* og den kroatiske primas, kardinal *Kuharic*.

Da kardinal Tomasek efter messen kom frem på

balkonen til det ærkebiskoppelige palads, råbte folkeskaren »Vi vil have flere biskopper« (til de fortsat ubesatte bispeembeder). Der blev svinget med pavelige faner, og mange unge katolikker bar T-shirts med teksten »Ave kardinal Tomasek«. Politiet holdt sig tilbagetrukket, kun nogle få sikkerhedsfolk i civil var til stede.

200.000 til valfart i Tjekkioslovakiet

Levoca, (KIPA) – Det slovakiske Maria-valfartssted Levoca var i sommer skueplads for den største valfart i Tjekkioslovakiet i år. Mere end 200.000 troende deltog på den traditionelle pilgrimsfart til Marienberg uden for Levoca. Der kunne i år også deltage katolikker fra Østrig, Vesttyskland, Italien, Østtyskland og Polen.

Uniformeret politi holdt sig helt i baggrunden, og myndighederne lagde ingen hindringer for valfarten – også den sædvanlige konkurrenceforanstaltning, nemlig det kommunistiske partis folklorefestival var fastsat til en anden dato. Kirkelige kredse i Slovakiet taler om en »vis optøning«, som gjorde sig bemærket også ved årets valfart til Levoca.

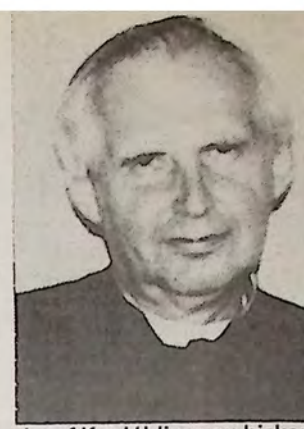
Frantisek Vanak ny apostolisk administrator i Olomouc.

Jan Sokol bliver biskop af Trynau, Slovakiet.

Jan Sokol bliver biskop af Trnava, Slovakiet.

Josef Koukl bliver nu biskop af Litomerice, Bøhmen.

4 nye biskopper i Tjekkioslovakiet

Efter lange forhandlinger mellem Vatikanet og de tjekkoslovakiske myndigheder, har Vatikanet nu udnævnt

4 nye biskopper. Dermed har alle 3 ærkebispedømmer i landet igen fået en biskop, men der er stadig 6

bispedømmer, der ikke har en biskop.

For 1 år siden blev to nye biskopper indsat i de-

res embeder. Det var da første gang i 15 år, der havde været nogen bispevielse.

Kirken i Sovjet har grund til håb

Uklart hvilken vej udviklingen vil følge

Wien, Kaunas, (KIPA) – Forandringerne i Sovjetunionen giver kirken anledning til håb, også selv om man ikke helt klart kan sige, hvilken vej udviklingen vil følge. Det erklærer ærkebiskoppen af Kaunas, der også er formand for den litauiske bispekonference, kardinal *Vincentas Sladkevicius* i en samtale med »Kathpress« i Kaunas, Litauens hovedstad.

Åbenhed overfor kirkens behov

Anledningen til samtalen var et besøg i Litauen af en østrigsk kirkelig delegation. Delegationen overrakte ærkebiskoppen de første af ialt 150.000 bibler som en gave fra østrigske katolikker. Ærkebiskop *Sladkevicius* fastslår, at der under de nuværende samfundsmæssige forandringer i Sovjetunionen også er tale om en ny indstilling over for ån-

delige værdier og en større åbenhed over for kirkens behov.

Ærkebiskop *Sladkevicius* vendte tilbage i 1982 fra sit tvungne eksil ved Litauens nordlige grænse og blev for kort tid siden udnævnt til ærkebiskop af Kaunas.

Om bevægelsen for Litauens nationale selvstændighed siger ærkebiskoppen, at alle landets biskopper har udtalt, at kirken vil støtte enhver bevægelse for uafhængighed, hvis bevægelsen ellers stiller sig imødekommende over for kirken og de troende. »Det, som er godt for troen, lader sig bedst virkeliggøre i et uafhængigt Litauen, og vi har i dag ingen uafhængighed«.

Hierarkiet belærer - de troende lytter

Kirkelivets organisation inden for de nu forbedrede

rammer og muligheder vil ærkebiskop *Sladkevicius* prioritere anderledes end i Vesten. Kirken er »stærkt hierarkisk præget«: Hierarkiet belærer, og det troende lægfolk lytter, fastslår han.

Hvad angår tilbagegivelsen af beslaglagte kirker er der enighed mellem kirkeledelsen og staten

om, at dette skal ske »efter behov og mulighed«. Konkret betyder det, at kirken mange steder og i øjeblikket ikke behøver alle kirkebygningerne og heller ikke har økonomisk mulighed for at reparere eller vedligeholde dem. Der foreligger dog planer om fire nye kirkebyggerier i Litauen.

Mere frihed til trossamfundene

Wien, (KIPA) – I Sovjetunionen kan man i dag frit og uforstyrret tale om Gud og religion og om de forskellige problemer for kirkens pastorale arbejde. Det oplyser den ortodokse kristne og fysiker *Sergej Grib* i en samtale med »Kathpress« i Wien. De troendes og de statslige organer er for tiden optaget af udarbejdelsen af en ny religionslov, der retligt skal regulere kirkens stilling og pastorale arbejde, udtaler *Sergej Grib* videre.

Han fremhæver, at kirkens mangfoldige aktivite-

ter i Sovjetunionen ikke længere kan begrænses til kirkerummet. En grundlæggende side af religionsfriheden er retten til at videregive troen, fortsætter *Grib*, og han henviser til, at flertallet af de troende kræver fri religionsundervisning og kirkens adgang til massemediernes. Den sovjetiske stats- og partichef *Gorbatjov* garanterer *Grib* »sin bedste vilje« til at ændre den gamle religionslov fra 1929, så den passer til den moderne tids krav og giver de religiøse samfund større frihed.

Tillader civil værnepligt

Budapest, (KIPA) – Efter en lang og til dels heftig debat har det ungarske parlament besluttet at ændre forsvarslovene, hvorved der indføres en civil erstatningstjeneste for dem, der nægter militærtjeneste af samvittighedsgrunde. Parlamentet har besluttet, at den civile værnepligt skal have en varighed på 28 måneder. Det var oprindeligt foreslået, at den skulle vare det dobbelte af militærtjenesten, nemlig 36 måneder, men det blev nedstemt.

Sovjetisk indbydelse til Moder Teresa

Rom, (KIPA) – Moder Teresa vil nu kunne åbne tre permanente centre i Sovjetunionen, meddeler Vatikanets Radio med det sovjetiske pressebureau »Tass« som kilde. Tass skriver, at »selvopofrelsen og den grænseløse næstekærlighed hos den af moder Teresa grundlagte orden er meget værdsat af myndighederne og borgerne i Sovjetunionen«.

Tre centre

Moder Teresas orden har i det sidste halve år udført et begyndende arbejde på flere hjælpecentre. I begyndelsen af juli meddelte moder Teresa

fra Moskva, at 12 af hendes søstre snart ville være permanent beskæftiget i tre centre, nemlig i Moskva, i Spitak i Armenien og i den georgiske hovedstad Tbilisi.

Tager sig bl.a. af soldater

Søstrene tager sig blandt andet af tilskadede sovjetiske soldater fra Afghanistan-krigen på en klinik i Moskva. I Spitak skal de hjælpe ofrene for jordskælvet i december sidste år, og i Tbilisi skal de yde bistand til mennesker, der blev gasforgiftede under demonstrationerne den 9. april i år.

»Ja, jeg er døbt«

Paris, (KIPA) – Hvem vil nu tro det? Lederen af den ateistiske stormagt Sovjetunionen og fortaleren for Perestrojka og Glasnost er døbt. Topmødet mellem den franske præsident *Mitterrand* og partichef *Gorbatjov* i Paris forløb uden større sensationer, men en journalist kom på den idé under pressekonferencen i Elysee-palæet at stille *Gorbatjov* »et helt privat

spørgsmål«, nemlig om han er døbt. Til almindelig forundring svarede *Kreml*-chefen spontant: »Ja, jeg er døbt, og jeg tror ikke, der er noget unormalt i det«. Hidtil vidste man kun, at *Gorbatjovs* mor er en troende, ortodoks kristen, men hvem havde ventet, at *Gorbatjov* 14 år efter oktoberrevolutionen havde har alle 3 ærkebispedømmerne?

80 års dansk og international undervisning på Rygaard

16. september fejres 80-årsdagen

Rygaards Skole i Hellerup fejrer lørdag den 16. september kl. 11.00 til 17.00 sin 80 års fødselsdag, og skolens festkomité forbereder en rigtig familiefest med danske og internationale elever, forældre og skolens personale med ægtefæller og børn. I parken arrangeres »tivolii«, madboder med alverdens specialiteter, kæmpe fødselsdagskage, og sangfestival for skolens elever.

Johannes von Euch

Det var daværende biskop Johannes von Euch, der omkring århundredeskiftet opfordrede Assumptionssøstrene i Frankrig til at komme til Danmark og grundlægge en pigeskole. I dag er Rygaard forlængst blevet en skole for både drenge og piger, men i den villa på Amalievej på Frederiksberg, hvor det hele startede, var der kun kvindelige elever, og det var et princip skolen holdt fast ved frem til 1966.

I 1930 flyttede søstrene

til det gamle landsted Rygaard i Hellerup, og siden har skolen holdt til i de smukke bygninger ud til Bernstorffsvej.

Selvejende i 1963

Tilgangen af nye elever blev særligt stor efter besættelsen, og i 1959 kunne biskop Theodor Suhr indvie en ny tre-etagers tilbygning. I 1963 blev skolen selvejende, og i 1973 blev den slået sammen med Sct. Knuds Skole. I den anledning blev navnet ændret fra »Rygaards Franske Skole« til »Rygaards Skole«.

Rygaards Skole havde fra starten i 1909 et internationalt præg, for søstrene underviste på fransk. Siden har skolen i tilknytning til sine danske klasser fået en stor engelsksproget afdeling, der har høstet stor anerkendelse fra udlandet. Ved 75 års jubilæet i 1984 fik Rygaard besøg af dronning Margrethe og prins Henrik.

I de 80 år, der er gået fra

skolens grundlæggelse er elevtallet stadigt vokset og ligger nu stabilt omkring 750. Rygaard er ikke længere kloster for Assumptionssøstrene, men nonnerne bevarer fortsat en tilknytning til stedet.

Andreas Rude

Jan Goncerszewicz.

Jan Goncerszewicz 100 år

Jan Goncerszewicz, Sct. Annæ Hjem, Amager fyldte den 22. juni 100 år. Jan Goncerszewicz, som siden 1956 har boet på Sct. Annæ Hjem er kendt af mange polakker som »Wójek« (onkel) fra hans tid som lejrchef i flygtningelejren på Kløvermarken i årene 1940-1955.

ks

Inspireret af de udenlandske Pax Christi deltageres indsigt og handlekraft i mennekerettighedssager, holdes der nu stiftende møde for oprettelse af en dansk Pax Christi afdeling. Foto Knud Kluge.

Pax Christi-møde på Magleås Dansk stiftende møde den 16. september

Den internationale fredsbevægelse Pax Christi afholdt et seminar på Magleås 5.-7. maj med det formål at forberede oprettelsen af en dansk, om muligt af en nordisk afdeling.

Indlæggene var ikke specielt møntet på de danske deltagere, men gav et blik ind i den verden, Pax Christi arbejder med.

Seminaret var hovedsageligt optaget af mennekerettighederne i udviklingslandene.

Inspireret af det overvældende indtryk af indsigt og handlekraft, som de udenlandske deltagere havde bibragt, besluttede man at tage de første skridt til oprettelse af en dansk sektion.

Dansk Pax Christi

Et dansk Pax Christi skal ikke fra første færd have ambitioner om at ar-

bejde på niveau med de katolske landes store nationale afdelinger, men tage fat på mere overkommelige opgaver, som teologisk refleksion over begrebet fred, påvirkning af myndigheder og offentlig mening i spørgsmål om flygtninge, menneskelig værdighed, politik over for

Den tredje Verden, udvikling af samarbejde med andre fredsbevægelser m.m.

Det stiftende møde holdes 16. september i lokalene ved Johanneskirken i Søborg.

Jan Ørsted
(forkortet af red.)

Billeder fra pavebesøget

Det er nu muligt at bese og eventuelt bestille billeder fra pavebesøget i Danmark. Billederne vil ligge fremme i hele september måned på »katolsk orientering«s redaktionskontor, men kan også bese på de to arrangementer »Pavens besøg - og hvad så?« på Magleås 15.-17. september og i Vejle 28. oktober. (Se i øvrigt annoncen side 12). Også menighederne kan til efter nærmere aftale få billederne til gennemsyn.

Prisen pr. billede er 20 kr. for sort/hvid (18x24) og i farve (20x25) 45 kr. Betaling ved bestilling. Ring først inden besøg på redaktionskontoret på telefon 31 21 14 44.

kk

Abortloven ændret — en smule

»Læger, sygeplejersker, jordemødre og sygehjælpere, for hvem det strider mod deres etiske eller religiøse opfattelse at foretage eller medvirke til svangerskabsafbrydelse, skal efter anmodning fritages herfor. Tilsvarende gælder for personer, der er under uddannelse til et af de nævnte erhverv«.

Dette ændringsforslag til hidtil gældende lov om

svangerskabsafbrydelse blev stillet i januar i år af Kristeligt Folkeparti. 19. maj blev det efter tredje behandling af lovforslaget vedtaget af Folketinget.

Ingen vil altså længere kunne bremses i deres uddannelsesforløb, fordi de ikke ønsker at medvirke til en svangerskabsafbrydelse. Det er der grund til at glæde sig over.

Ruth Plum

Bønnens apostolat

I september beder vi for:

at unge, inspireret af Evangeliet, må virkeliggøre deres idealer om frihed, mennekkelige fremskridt og det fælles bedste.

Bogudsalg

Sct. Andreas Bibliotek sælger ud af bibliotekets dubletter af fransk og dansk skønlitteratur.

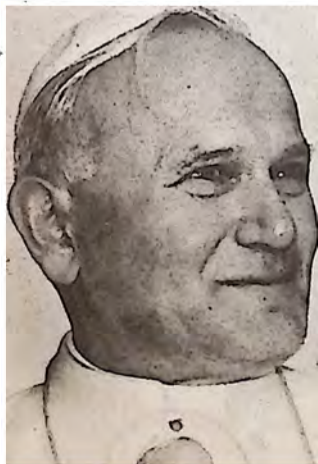
Bl.a. Sartre, de Beauvoir, Malraux, Gide, Jouhandeau, P.J. Jouve, Camus, Plisnier, Kierkegaard, Drachmann, Blicher, Undset, Holberg m.m.

Sct. Andreas Bibliotek
Kollegievej 2
2920 Charlottenlund
Tlf. 31 64 30 38

Åbningstider:

Onsdag..... 9.00-11.30 og 14.00-16.30
Lørdag..... 9.00-11.30

MINDEPLATTE VEDR. PAVE JOHANNES PAUL II's BESØG I NORDEN 1989

Platten er 19 cm med huller for ophæng. - Motiv er i farver, - Bundtekst fortæller om paven's levnedsløb. Smykkeplade 5 cm i farver.

Pris for platte kr. 150,-
Pris for smykkeplade kr. 50,-

Leveringstid ca. 4 uger fra ordredato. 8 dages returret. Ved forudbetaling portofri levering, ellers pris + porto + efterkravsgebyr. Af prisen ydes bidrag til den Katolske Kirkes arbejde.

Ordre til:
Dansk Samler Porcelæn
Hobrogade 17
DK-2100 København Ø
☎ 31 38 14 13

Dejligt og typisk dansk

Pavebesøget blev en succes, det er forlængst slået fast både blandt os katolikker og i pressen. Men som jyde vil jeg have lov til at fremhæve messen på Øm og begivenhederne omkring den.

Vi var to »piger« – nogle år ældre end ligefrem piger – der havde fået tilbudt hvervet som »ordensmarskaller«, og det tog vi naturligtvis med kyshånd imod. Det medførte blandt meget andet et forberedende møde Grundlovsdag på Øm, hvor vi blev instrueret om vore forskellige pligter under glimrende vejledning af Gert fra Vejle. Da vi ankom før mødet og parerede bilen på den lille plads uden for Ømborgen, faldt vi i snak med to hyggelige mænd, der med stoisk ro og sindighed og udstyret med en kost var igang med at male nogle store hvide kryds på det fugtige græs for at tilkendegive, hvor pavens helikopter og hans følge skulle lande d. 7. – altså to dage efter. Det havde absolut ingen hast, forståeligt nok, der var jo mere end 48 timer tilbage.

Under instruktionsmødet faldt der en del regn, men det generede os ikke, vi sad lunt under tag (hvorimod krydsene på parkeringspladsen blev vasket næsten ud), og da vi senere vandrede gennem skoven og langs hegnene for at stifte bekendtskab med diverse poster, var det tørvejr. På vejen lagde

vi mærke til de tykke kabler, der var udlagt mellem et eller andet hovedkvarter og »kommandocentralen« på Ømborgen. Jeg formoder, eventuelle terrorister med lethed ville kunne kappe disse kabler over, men det ville da ikke være særlig dansk, vel?

Ikke desto mindre var som bekendt alle sikkerhedsforanstaltninger taget i brug i anledning af pavebesøget. Således var der opsat sluser, hvor de besøgende blev kontrolleret med detektorer af civile politifolk, nøjagtig som ved lufthavne – men det behøver jeg formodentlig ikke fortælle mine læsere! Det forløb også problemfrit, ja faktisk fornøjeligt, så længe strømmen af gæster var overskuelig som først på formiddagen. Men så gik det galt! Tilsyneladende må 90 procent af busserne være ankommet samtidigt, for resultatet blev, at tusindvis af mennesker stod sammenklemt, spændt ventende på at få tilladelse til at passere. Det blev simpelthen for meget for sikkerhedsfolkene, de stoppede kontrollen og lod alle uanstastet slippe igennem!

Typisk dansk, for naturligvis skete der ikke noget af den grund. Den eneste form for »våben«, der var konfiskeret, var 6-7 paraplyer! Ved den anden post må det have været tilladt at tage paraplyer med, det sås tydeligt nogle timer senere, da Vorherre afkø-

lede os med ca. 50 dråber regn.

Og her vil jeg gerne have lov til at korrigere pressemeddelelser fra i hvert fald et af vore Århus-blade.

Med al respekt for paven, så var det ikke ham, der kom med solen. Den havde skinnet adskillige timer før hans ankomst, så meget, at nogle få gæster fik hedeslag. Det var imidlertid meget fristende at sammenligne vejr-situationen med passagen i 2' Mose Bog, hvor Vorherre

Lidt for larmende

Den katolske menigheds deltagelse i pave Johannes Pauls' hellige messe onsdag 6. juni ved Vor Frue Kirke nær »Ømborgen« ved Gammel Ry var en herlig oplevelse, synes jeg. Det var enestående skønt nationalt at opleve det internationale katolske fællesskab i troen.

Men jeg selv som første generation af indvandrere fra det trofaste katolske Polen synes dog, at et udsnit af mine polskfødte trosfæller, som gennem de seneste år har fået hjemstavnsret i vort danske samfund, i passager under messen i Øm larmede lidt for meget, når de f.eks. lavede talekor, henvendt til vor polskfødte pave, hvori man spontant udtrykte glæde over indre politiske og religiøse forhold i deres fødeland.

skilte vandene for israelitterne – over Øm skilte Vorherre skyerne! Der var nemlig mange af dem, men de drev udenom.

Vi danskere har ord for ikke at vise vore følelser på samme måde som syd-lændinge, og lidt er der da om snakken. Men på Øm var der ingen tilbageholdenhed i den henseende. Og den varme og trygge stemning, der spontant strømmede vores pave imøde, blev sandelig også gengældt. Han var tydeligt inspireret og ligeså inspirerende. Men han befandt sig jo også midt i det danske Hovedland.

Marianne Smidt

Jeg forstår sammen med i tusindvis af andre mennesker disse folks store glæde over, at den polske folkevilje (katolske) synes at sejre over den påtvungne kommunistiske ideologi – blot synes jeg, at man ikke skulle fremføre den slags under Johannes Paul's messe.

I forvejen havde vore nye medlemmer af kirken i Danmark på messepladsen jo markeret sig meget synligt gennem de mange rødhvide polske flag samt transparenter med inskriptioner, som talte et tydeligt sprog til fordel for »Solidaritet«, ligesom også et banner bragte hilsen fra Krakow, pavens bispeby, før han i efteråret 1979 blev valgt som »Biskop af Rom.«

S. Szmiedowicz

Jeg er overbevist om, at adskillige homoseksuelle parforhold giver eksempler på stor kærlighed. Og hvis den nye lov kan give dem en lidt større sikkerhed og en lille bitte smule højere status i folks bevidsthed, vil det kun kunne styrke denne kærlighed. Det kan ikke være nogen trussel mod det kristne ægteskab.

Uanset hvad katolsk seksualteologi når frem til, når den bliver moden, så har vi intet mandat til at fordømme enkeltmennesker. De må leve efter deres samvittighed. Og vi skal ikke prøve at sætte grænser for Guds kærlighed.

Ove Leerbeck

En dejlig valfart til Haraldsted

Under sit besøg i Norden i juni måned understregede pave Johannes Paul II vigtigheden af at ære og tage ved lære af helgenerne, og i sin prædiken for den nordiske ungdom, som var samlet i Vadstena (den hellige Birgittas by), fremhævede paven nogle af hvert enkelt nordisk lands helgener. Til danskerne sagde han bl.a.: »Jeres traditionelle skytshelgen er den elskede Kong Knud, men Danmark har også givet mange andre hellige mænd og kvinder. – Hold jer nær Kristus: Gå i jeres helgeneres fodspor!«

Denne opfordring havde vi hurtigt efter pavens besøg mulighed for at følge, idet den 25. juni er mindedagen for den hellige Knud Lavards skrinlæggelse. Knud Lavard er Sjællands værnehelgen, og traditionen tro afholdtes der den første søndag i juli en valfart fra Ringsted til Haraldsted Skov, hvor han i 1131 led martyrdøden, og hvor man byggede et kapel til hans ære.

Dette kapel er nu kun en ruin, men der er en lang historisk tradition for at valfarte dertil, eftersom mange pilgrimme allerede i middelalderen besøgte stedet. Også i nyere tid har denne valfart eksisteret som en tradition i en lang årrække, idet den har været afholdt mere eller mindre regelmæssigt siden 1914. På visse tidspunkter var der i hundredevis af deltagere, og valfarten, som foregik til fods fra Ringsted, varede flere dage. I slutningen af 60'erne påtog pastor Kjeld Geertz-Hansen sig at føre den videre – fra 1981 assisteret af Nordvestsjællandssognepræst Stephen Holm, som siden 1983 har organiseret valfarten hvert år – nu varer den dog kun en søndag eftermiddag og foregår kun delvis til fods, så alle har mulighed for at deltage. Alligevel når vi at tilgodese alle de fire traditionelle »stationer«: Skt. Bendts og Skt. Knuds kirke i Ringsted, Haraldsted kirke og kapelruinen.

Antallet af deltagere har i de 4 år, jeg selv har været med, været stadigt

stigende, og i år talte nogle 120, da vi begyndte valfarten med den stemningsfulde andagt i Skt. Bendts kirke. Mens solstrålerne fyldte kirkerummet, hørte vi pave Alexander III's kanonisationsbulle og Johs. Jørgensens smukke digt om Knud Lavards skrinlæggelse. Så drog vi i procession med blafrende faner og under bøn til den lille Skt. Knuds kirke, som knap kunne rumme de mange pilgrimme. Efter valfartsmessen der, kørte vi i biler til den smukke Haraldsted kirke, der stadig bærer tydeligt præg af sin katolske fortid. Her dannede en fuldttonende afsyngelse af salmen »Kirken den er et gammelt hus« indledningen til sidste etape af valfarten: Processionen ad landevejen til kapelruinen ved Haraldsted Skov, hvor vi sang Johs. Jørgensens sang om Knud Lavards død, og efter en bøn for folk og fædreland modtog vi den afsluttende velsignelse. Den dejlige valfartssøndag rundedes af på den nærliggende »Nygård«, hvor konen ventede os med frisklavet kaffe til vort medbragte bagværk.

Den katolske valfartstradition er i sig selv en værdifuld ting, og en valfart som denne, hvor det drejer sig om en af vore nationale helgener, har en dobbelt værdi: Ikke alene styrkes fællesskabet på tværs af menighederne i bevidstheden om, at vi alle er undervejs i den samme universelle kirke, og ved at vi alle får del i samme Kristi Legeme ved Kommunionen; men vi får tillige en påmindelse om, at der også er danskere, for hvem det er lykkedes at »holde sig nær Kristus« – så nær, at de er blevet helgener. Jeg tror, det er meget vigtigt, at vi lader os give denne påmindelse om, at vi som danske katolikker i dåben har påtaget os den samme opgave i dag som Knud Lavard den-tionelle »stationer«: Skt. Bendts og Skt. Knuds kirke og kapelruinen.

Susanne Therese Juhl

Læserne diskuterer

Omsorg for de svage

Som katolik, må jeg sige, at jeg glæder mig over den nye lov, der giver homoseksuelle par næsten de samme retsvilkår som ægtepar.

At der findes mennesker, der kun kan føle sig seksuelt tiltrukket af mennesker af samme køn, går jeg ud fra som noget givet. Sådanne mennesker hører ikke til de lykkeligste og har som oftest en lav social status. Deres situation bliver til nød accepteret, men ikke overalt.

Tit nok ser vi det verdslige samfund tage fra de svage og give til de stærke, ikke mindst i de senere år.

Her har vi nu et eksempel på, at man giver til de svage uden at tage noget fra nogen. Det kan ikke andet end glæde mig.

Hvis vi et øjeblik ser bort fra kristen praksis, som ikke altid er noget at skrive hjem om, og holder os til den kristne lære, og hvis vi endvidere ser på Jesu eksempel i evangeliernes beretninger, så forekommer det mig, at hvis de homoseksuelle skal kunne finde mennesker, hos hvem de kan søge trøst, forståelse og kærlighed, så må det være os kristne.

Vi må ikke glemme, at

der findes en anden frugtbarhed end den at avle børn. Det vil vore præster og vore ordensfolk være klar over. Kærlighed til andre mennesker er frugtbar. Og hvis man – af kirkepolitiske grunde – vil gøre børneavl til ægteskabets »primære formål«, så gør man sig skyldig i en alvorlig fejltagelse. Som alle kristne ægtefæller ved, er kærligheden det helt afgørende i deres indbyrdes forhold. Der findes masser af barnløse ægtepar, der fungerer; men der findes ingen ægteskaber, der fungerer uden kærlighed.

Annoncepriser i katolsk orientering

Rubrikannoncer: 1 spaltede pr. mmkr. 3.50
Tekstsideannoncer pr. spaltecentimeter.....kr. 4.50

I anledning af 25 års jubilæet i 1964 blev lille søster Magdeleine modtaget i audiens af pave Paul VI.

Samtale med lille søster Magdeleine

For 50 år siden lod den franske søster Magdeleine sig inspirere af Charles de Foucauld og oprettede ordenen Jesu små Søstre. Mens vi lykønsker søstrene i Øm og på Vesterbrogade i København bringer vi et interview fra 1985.

– Du har nu en lang erfaring bag dig. Vil du fortælle lidt om, hvordan det var, da du begyndte i 1930'erne?

Det var faktisk altsammen meget ligetil. I begyndelsen tænkte jeg ikke et øjeblik på at stifte en orden. Jeg prøvede bare at praktisere mit eget personlige kald ved at følge Broder Charles af Jesus' kald. Jeg tænkte, at vi ville blive en lille gruppe på 5-6 personer, der skulle bo i et telt blandt Saharas nomader, der forekom mig at være de allerfattigste mennesker og også de mennesker, som det var vanskeligst for kirken at få kontakt med.

Alt, hvad der siden skete, skyldes altsammen Gud. Han førte mig fremad med en fart, som menneskelig fornuft ikke kunne holde trit med. Jeg siger altid: »Han tog mig ved hånden, og jeg fulgte ham blidt.« Det, jeg gjorde, gjorde jeg altid i lydighed mod kirkens repræsentanter i Algeriet, i Sahara, i Aix-en-Provence i Frankrig og i Rom. De så venligt til mig og smilede undertiden i det skjulte, selv om de var lidt bekymrede over farten, for alt gik hurtigere og hurtigere, især i de år da jeg foretog min »verdensrejse«.

Det var i 1953-54, 15 år efter, at jeg var begyndt, at jeg rejste verden rundt for at udbrede Broder Charles' budskab og grundlægge fraterniteter af Små Søstre, som ville vidne om Guds kærlighed til mennesker og bringe et

glimt af håb til de fattigste og mest forladte. Jeg foretog også denne rejse, for at Fraternitetet hurtigt skulle blive internationalt og kunne vidne om, at det – i modsætning til, hvad de fleste mennesker finder naturligt – er muligt for dem, der kommer fra alle nationaliteter og racer, at leve lykkeligt sammen og være fælles om at løse den samme opgave.

– Hvordan gik det til, at du besluttede at følge Charles de Foucauld?

Jeg læste hans livshistorie, der er skrevet af René Bazin, da jeg læste den, tænkte jeg med det samme:

»Det er noget for mig!« Broder Charles af Jesus repræsenterede for mig alt, hvad min far havde lært mig af sin kærlighed til muslimer.

De ordenssamfund, der eksisterede i 1930'erne, var alle udmærkede, men der var ingen af dem, der syntes at passe til mig. Jeg drømte om et jævnt, almindeligt liv midt blandt andre mennesker, men levet i fortroligt samvær med Herren hele dagen igenem, ikke kun i den tid, der er sat af til bøn, men også under arbejdet og i den daglige kontakt med mennesker i vore omgivelser. Et kontemplativt liv midt i verden, som vi siger i dag, når vi vil karakterisere os selv.

I alle den tids ordener var der strenge ordensregler. Man forventede af en nonne, at hun kun sjæl-

dent gik uden for sit kloster, og da især i Rom. Augustins regel, som de fleste ordener baserede deres regler på, anbefalede, at nonner, når de gik på gaden, skulle gå med ærbart sænkede øjne.

Jeg søgte noget friere – jeg mener Guds børns frihed – uden at slække på lydighedens krav. Men det, jeg ønskede, så næsten ud som en revolution, skønt jeg havde fundet det altsammen i Broder Charles' skrifter, hvor det blev fremstillet som en efterligning af Jesu liv i Nazaret. Hvor kan man finde et bedre eksempel på et kontemplativt liv levet midt i verden?

– Du er altid taget til dem, der regnes mindst med, og som er længst væk. Er det et personligt valg, en af dine indskydelser?

Dem, man mindst regner med, dem, der er længst væk: Det går helt tilbage til min barndom. Som lille pige følte jeg mig draget mod sigøjnerne. Jeg plejede at løbe hen til dem, mens andre end ikke ville se på dem. Min bedstemor sagde altid til mig: »Du kommer til at ende dine dage i en sigøjner-vogn!«

Denne kærlighed voksede, da jeg blev ældre og lidt efter lidt forstod, hvor uretfærdigt og foragteligt de fattige blev behandlet. Derfor blev de mine venner, dem, som jeg holdt mest af. Derfor ønskede jeg, at der først skulle være fraterniteter blandt

de fattigste: pygmæerne i Afrika, de indfødte i Australien, sigøjnerne i Europa, de prostituerede og de indsatte i fængslerne i alle lande. Og hvis der fandtes mennesker, der var endnu mere forladte og foragtede, ville vi ønske også at være sammen med dem.

Men denne kærlighed, først og fremmest til de små og fattige, har vi især fra Broder Charles af Jesus. Han følte, at hans liv blev ændret ved Jesu ord: »Hvad I har gjort mod en af mine mindste brødre dér, har I gjort imod mig.«

turlig kærlighed til andre, men menneskelig kærlighed. Kan du fortælle os, hvad disse ord betyder for dig?

Jeg taler om menneskelig kærlighed, for jeg har altid ment, at inden man er ordenssøster, ja, endda inden man er kristen, bør man være et menneske med al den skønhed, der ligger i det ord, så Faderen kan blive lovprist i sin skabning og for således at aflægge vidnesbyrd om den kendsgerning, at Jesus var et virkeligt menneske. Jo mere en Lille Søster bliver dybt og helt menneske, jo mere kan hun blive dybt og helt ordenssøster, fordi hendes liv vil kunne udfolde sig rigest med en menneskelig ligevægt som grundlag.

– Du har været med til mange begivenheder i kirken. Hvad husker du, når du ser tilbage på det? Hvad har slået dig mest? Hvad håber du på?

Det første, der falder mig ind, er det håb, man altid må bevare trods alle grænser og alle begrænsninger, fordi sandheden og kærligheden altid sejrer.

Jeg bliver snart 87 år, og jeg har set meget store forandringer i kirken under ni paver fra Leo XIII til Johannes Paul II, og de ønskede alle at gøre kirken mere og mere nærværende i verden i deres tid og mere og mere opmærksom på menneskets værdighed.

I dag har man genopdaget kollegialiteten i kirkens ledelsesform, og der søges konstant efter enhed gennem økumeni. Eukaristien er blevet til det daglige brød for alle. Forestillingen om kirken som Guds folk er blevet uddybet og udbredt og har givet lægfolk, både mænd og kvinder, lov til i høj grad

at være med i kirkens missionsarbejde. Nu har præsterne lov til at koncelebrere, og messen fejres nu på modersmålet, og der er gjort meget for at få alle til at deltage mere aktivt i kirkens bøn. Guds ord i Bibelen er blevet naturlig næring for troslivet, og Bibelen er nu tilgængelig for alle. Paven er ikke længere lukket inde i Vatikanet, men færdes på gader og stræder og rejser rundt i hele verden. Præster og ordenssøstre kan forlade deres præstegårde og klostre for at dele fattige arbejderes liv i fabrikker, på hospitaler, på byggepladser osv.

Alt dette eksisterede ikke før. Og med alle disse ændringer kan man ikke undgå at lægge mærke til, at kirken er undervejs og altid vil holde fast ved ønsket om at gøre evangeliets budskab mere og mere tilgængeligt.

Hvad jeg håber for kirken, er, at den bliver ved med at være alles kirke og alligevel mere og mere bliver de fattige kirke, for dem elskede Kristus på en ganske særlig måde. Gid alle kirkens præster vil tage parti for de undertrykte uden at være bange for at blive kompromitterede derved.

For at kirken kan blive de fattiges kirke, må man lade være med at bygge flere biskoppelige »palæer« og fylde dem med luksusgenstande. Man må afskaffe ærestitler som »ærværdige« og »højærværdige«, så disse embeder virkeligt kan udtrykke, at de er tjenester.

Gid kirken vil åbne sine døre mere og mere for andre kirker og blive mere og mere barmhjertig mod alle syndere og ligesom Kristus byde velkommen til de ikke-troende og til forfølgere.

Lille søster Magdeleine i 1987 mellem den nye generalprioress Iris Mary fra Sydafrika (th.) og en ældre medsøster.

Udnævnelser og forflytning af præster

Med virkning fra 1. august har biskoppen udnævnt følgende præster:

Pater *Allen Courteau* O.M.I. til konstitueret sognepræst for menigheden ved Sankt Kjelds Kirke i Viborg for en periode af 1 år.

Pater *Anton Dekkers* S.J. til sognepræst ved Sankt Hans Kirke i Køge for en periode af 3 år.

Pater *Charles Edwards* S.J. til sognepræst ved Sankt Mariæ Kirke på Frederiksberg og ved Sankt Nikolaj Kirke i Hvidovre for en periode af 3 år.

Pastor *Hans Esmark* til sognepræst ved Sankt Vincent Kirke i Helsingør for en periode af 2 år.

Pater *Niels Kiær* S.J. til andenpræst ved Jesu Hjerte Kirke i København.

Pastor *Czeslaw Kozon* til sognepræst ved Sankt Therese Kirke i Hellerup for en periode af 3 år.

Pastor *Jørgen Erichsen* til hospitalspræst for København og omegn med særligt ansvar for plejehjemmene Hoffmanns Minde og Sankt Lioba Hjemmet samt til andenpræst ved Sankt Therese Kirke i Hellerup og ved Sankt Andreas Kirke i Ordrup (med bopæl i Hellerup) for en periode af 3 år.

Pater *Paul Marx* O.M.I. til kontaktpæst for de teologistuderende for en periode af 1 år. Han afløser dermed pater Frank Jobst O.M.I.

Pater *Carroll Parker* O.M.I. til præst for de engelsktalende katolikker i Hovedstadsområdet. Han afløser hermed pater Charles Hurkes O.M.I., som af sin orden er kaldt tilbage til USA.

Pastor *Dominique Tran Duc Thanh* er den 15. februar 1989 udnævnt til assisterende ungdomspræst med særligt henblik på vietnamesiske børn og unge.

Pater *Wladyslaw Zdunek* C.ss.R. er pr. 6. februar 1989 udnævnt til koordinator af den polske sjælesorg for hele bispedømmet for perioden indtil den 31. juli 1992.

Da mandatet for den hidtidige kommission for præstelønninger (bestående af pastor Jørgen Erichsen, pastor Guido Kreienbühl og pastor Henri Kerkhofs) udløb den 31. december 1988, har præsterådet indstillet pastor Erling Brodersen og pater

Leo Drzal C.ss.R. som medlemmer af den nye kommission.

Sammen med disse har biskoppen udnævnt pastor Hans Esmark til at udgøre kommissionen for præstelønninger for perioden indtil den 1. januar 1992.

Diakon *Ole Lundsteen* er fra den 1. august 1989 blevet udnævnt til diakon for menigheden ved Sankt Vincent Kirke i Helsingør for en periode af 2 år.

Reinhold Sahner blev diakonviet lørdag den 19. august 1989 i Sankt Ansgars Kirke, København, hvor han foreløbigt skal virke.

Med virkning fra den 1. august 1989 har biskoppen forlænget embedsperioden for følgende præster:

Pastor *Ceferino Anez* som ansvarlig præst for menigheden ved Sankt Ansgars Kirke i Åbenrå for en periode af 1 år.

Pastor *Georg Bertling* som sognepræst ved Sankt Michaels Kirke i Kolding for en periode af 1 år.

Pastor *Hans Esmark* som ansvarlig præst for menigheden ved Sankt Knuds Kirke i Ringsted for en periode af 1 år.

Pater *Eugenius Hermann Legut* O.F.M.Conv. som sognepræst ved Sankt Birgittas Kirke i Maribo for en periode af 1 år.

Pater *Knud Aage Nielsen* S.J. som sognepræst ved Sankt Antoni Kirke i København for en periode af 3 år.

Pastor *Jan Ophoff* O. Præm. som sognepræst ved Vor Frue Kirke i Silkeborg for en periode af 1 år.

Pastor *Ebbe Simonsen* som sognepræst ved Sankt Pauls Kirke i Sønderborg for en periode af 1 år.

Pastor *Dietrich Timmermann* som sognepræst ved Sankt Ansgars Kirke i København for en periode af 3 år samt som ansvarlig præst for menighederne ved Sankt Hyacinthus' Kirke i Rønne og ved Rosenkranskirken i Åkirkeby for en periode af 1 år.

Pastor *Dominique Tran Duc Thanh* som sognepræst ved Sankt Knuds Kirke i Fredericia for en periode af 3 år.

Pater *Johannes Umans* S.M.M. som sognepræst ved Sankt Laurentii Kirke i Roskilde for en periode af 3 år.

Pastor *Willem Wuyts* O.Præm. som sognepræst ved Sankt Peters Kapel i

Herning for en periode af 3 år.

Pastor *Joseph Chau Chu Huy* som præst for de vietnamesiske katolikker i hele Danmark for en periode af 3 år.

Pastor *Czeslaw Kozon* som ansvarlig præst for turistsjælesorgen i bispedømmet København for en periode af 3 år.

Pastor *Guido Kreienbühl* som præst for de tysktalende katolikker i Hovedstadsområdet for en periode af 3 år.

I samme periode fortsætter pastor Kreienbühl som delegeret for det kateketiske arbejde i bispedømmet og som leder af Kateketcentralen.

Pastor *Dietrich Timmermann* som økumenisk sekretær i bispedømmet København for en periode af 3 år.

Udnævnelser

Pater *Josef Dudek* C.ss.R. udnævnt til administrator parocialis ved Vor Frue Kirke i Næstved, under pater Julian Bodnars fravær p.g.a. en sabbatsorlov fra den 1. juli indtil den 31. december 1989.

Pater *Stefan Huber* C.ss.R. udnævnt til administrator parocialis ved Sankt Albani Kirke i Odense, under pater Jerzy Gorowski's fravær p.g.a. en sabbatsorlov fra den 1. september 1989 indtil den 28. februar 1990.

Søster *Helene van der Linden* er pr. 1. august 1989 blevet genudnævnt som pastoralassistent for menighederne i Holbæk og Kalundborg for en periode af 3 år.

Justitia et Pax og Magleås

Med virkning fra den 1. januar 1989 er følgende genudnævnt som medlemmer af kommissionen »Justitia et Pax«:

Martin Ghisler, Ulla Pinborg, Claus Munk Plum, Poul Hedemann, pastor Willem Wuyts O. Præm., René Albeck, der p.g.a. en opgave i Pakistan i de kommende to år, er hvilende medlem af kommissionen.

Som nyt medlem af kommissionen, har biskoppen udnævnt Ivar Hol og som ny formand Ulla Pinborg. Samtlige medlemmers mandat løber over en periode af 3 år.

Med virkning fra den 1. august 1989 er følgende genudnævnt til styrelsen

for Kursuscentret Magleås:

Ellen Marie Lebahn (som formand), Niels Engelbrecht, søster Emma Martensen, Annie Rastrup og pastor Dietrich Timmermann.

Udnævnelserne gælder for perioden indtil den 31. juli 1992.

Flytning

Pater *Laurits Brunicardi* C.ss.R. er flyttet på Sankt Annæ Hjem, Skipper Clements Allé 13, 2300 København S., tlf. 31 59 07 63.

Pastor *Gerard Coenen* C.M. vil – efter endt tjeneste som sognepræst i Helsingør – flytte til sin medbroder, pastor Muiser, i Birkerød. Han vil dog i det omfang kræfterne tillader det, stå til rådighed for menigheden og andre.

Pater *Lorenzo Del Zanna* S.J. flytter fra Bredgade 67A til Stenosgade 4 A, 1616 København V. Tlf. 31 31 78 22 og 31 21 85 88.

Pater *Franz Hoyos*

O.M.I. tager til Rom medio september for at studere dér i to år.

Pater *Henri Leenders* S.J. flytter fra Stenosgade til Sankt Kjeldsgade 3, 2100 København Ø. Tlf. 31 20 93 37.

Pater *Piet Reijnders* S.J. flytter i begyndelsen af efteråret fra Norge til Danmark. Han skal bo hos sine medbrødre i København.

Pastor *Pierre Jeannequin*, præst for de fransktalende katolikker i Danmark overtager Mission Cath. Francophone i München fra september i år. Hans efterfølger bliver pastor Etienne Calvet fra bispedømmet Avignon.

Pater *Karl Smeenk* O.M.I. er vendt tilbage til Danmark for at bo hos sine medbrødre i Jylland.

Ny præst

Pastor *Andrzej Papuga* C.M. er kommet til Danmark for at virke som præst. Pastor Papuga kom fra Polen den 2. juli og er med virkning fra den 1. september 1989 tilknyttet Jesuitter-kommunitetet i Stenosgade, København for at lære dansk.

Sankt Joseph Søstrenes kommunitetet på Vesterbrogade 28, København, bliver nedlagt pr. 1. oktober 1989. Søstrene flytter til Provincialhuset på Strandvejen.

Nyt om navne

P. Georg Heggum fyldt 80 år 29. juli

Den 29. juli fyldte Niels Steensens Gymnasiums første rektor, pater *Georg Heggum* s.j. 80 år, og dagen efter blev han fejret ved en messe i Sakramentskirken i København, hvor han vikarierede for sognepræsten. Den 15. august afholdt hans medbrø-

dre på Niels Steensens Kollegium en reception.

Til næste år kan pater Heggum fejre sit 50 års præstetjubæum. Han blev præsteviet den 25. maj 1940 i Maastricht i Holland.

Andreas Rude

Liturgisk kalender for september 1989

1. grøn. Fredag i 21. alm. uge. (I Ps). L.: 1. Tess. 4,1-8. Ev.: Matt. 25,1-13.
2. grøn. Lørdag i 21. alm. uge. (I Ps). Eller *hvid. Gudsmoders lørdagsmesse*. L.: 1. Tess. 4,9-11. Ev.: Matt. 25,14-30.
3. grøn. 22. alm. søndag. (II Ps). Gl. Cr. Alm. S. pf. 1. L.: Sir. 3,17-18.20.28-29; Sl. 68,4-5ac.6-7ab.10-11. (Om.: For de arme sørged du, Gud, i din godhed.) 2. L.: Hebr. 12,18-19.22-24a. Ev.: Luk. 14,1,7-14. *Gregor den Store, pave og kirkelærer (†604), fejres ikke.*
4. grøn. Mandag i 22. alm. uge. (II Ps). L.: 1. Tess. 4,13-18. Ev.: Luk. 4,16-30.
5. grøn. Tirsdag i 22. alm. uge. (II Ps). L.: 1. Tess. 5,1-6.9-11. Ev.: Luk. 4,31-37.
6. grøn. Onsdag i 22. alm. uge. (II Ps). L.: Kol. 1,1-8. Ev.: Luk. 4,38-44.
7. 1. hvid. Torsdag. *Årsdagen for domkirkens konsekration. I Domkirken (h). Gl. Cr. Særl. pf. 1. L.: Kong. 8,22-23.27-30; Sl. 84,3,4,5.10-11. (Om.: Hvor elskelige er dine boliger, Hærskers Herrel) 2. L.: 1. Kor. 3,9c-11.16-17. Ev.: Joh. 2,13-22 eller Joh. 4,19-24. *I andre kirker (f). (II Ps). Gl. Særl. pf. Man vælger mellem 1. og 2. læsning.**
8. hvid. Fredag. *Jomfru Marias fødsel (f). (II Ps). Gl. Jomfru Marias pf. L.: Mika 5,1-4a eller Rom. 8,28-30; Sl. 13,6ab.6cd. (Om.: Jeg vil glæde mig højligt i Herren!) Ev.: Matt. 1,1-16.18-23 eller 1,18-23.*
9. grøn. Lørdag i 22. alm. uge. (II Ps). Eller *hvid. Gudsmoders lørdagsmesse*. L.: Kol. 1,21-23. Ev.: Luk. 6,1-5.
10. grøn. 23. alm. søndag. (III Ps). Gl. Cr. Alm. S. pf. 1. L.: Visd. 9,13-18b; Sl. 90,3-4.5-6.12-13.14+17. (Om.: Herre, du var vor bolig slægt efter slægt.) 2. L.: Filem. 9b-10.12-17. Ev.: Luk. 14,25-33.
11. grøn. Mandag i 23. alm. uge. (III Ps). L.: Kol. 1,24-2,3. Ev.: Luk. 6,6-11.
12. grøn. Tirsdag i 23. alm. uge. (III Ps). L.: Kol. 2,6-15. Ev.: Luk. 6,12-19.
13. hvid. Onsdag i 23. alm. uge. (III Ps). *Johannes Chrysostomos, biskop og kirkelærer (†407)(m). L.: Kol. 3,1-11. Ev.: Luk. 6,20-26.*
14. rød. Torsdag. *Det hellige kors' ophøjelse (f). (III Ps). Gl. Særl. pf. el. Pass. pf. I. L.: 4. Mos. 21,4-9 eller Fil. 2,6-11; Sl. 78,1-2.34-35.36-37.38. (Om.: glem ikke Guds velgerninger!) Ev.: Joh. 3,13-17.*
15. hvid. Fredag i 23. alm. uge. (III Ps). *Jomfru Marias smerte (m). L.: 1. Tim. 1,1-2.12-14. Ev.: Joh. 19, 25-27 eller Luk. 2,33-35. (Læsning ad libitum (Jomfru Marias smerte): Hebr. 5,7-9.)*
16. rød. Lørdag i 23. alm. uge. (III Ps). *Cornelius, pave (†253), og Cyprian, biskop (†258), marty-*
17. grøn. 24. Alm. søndag. (IV Ps). Gl. Cr. Alm. S. pf. 1. L.: 2. Mos. 32,7-11.13-14; Sl. 51,3-4.12-13.17+19. (Om.: Jeg vil stå op og gå til min fader.) 2. L.: 1. Tim. 1,12-17. Ev.: Luk. 15,1-32 eller 15,1-10. *Robert Bellarmin, biskop og kirkelærer (†1621), fejres ikke.*
18. grøn. Mandag i 24. alm. uge. (IV Ps). L.: 1. Tim. 2,1-8. Ev.: Luk. 7,1-10.
19. grøn. Tirsdag i 24. alm. uge. (IV Ps). Eller *rød. Januarius, biskop og martyr (†305). L.: 1. Tim. 3,1-13. Ev.: Luk. 7,11-17.*
20. rød. Onsdag i 24. alm. uge. (IV Ps). *Andreas Kim Taegon, præst, Paulus Chong Hasang og lidelsesfæller, martyrer (†19. årh.) (m). L.: 1. Tim. 3,14-16. Ev.: Luk. 7,31-35.*
21. rød. Torsdag. *Mattæus, apostel og evangelist (f). (IV Ps). Gl. Ap. pf. L.: Ef. 4,1-7.11-13; Sl. 19, 2-3.4-5ab. (Om.: Deres tale er nået til jordrigs ende.) Ev.: Matt. 9,9-13.*
22. grøn. Fredag i 24. alm. uge. (IV Ps). L.: Tim. 6,2c-12. Ev.: Luk. 8,1-3.
23. grøn. Lørdag i 24. alm. uge. (IV Ps). Eller *hvid. Gudsmoders lørdagsmesse*. L.: 1. Tim. 6,13-16. Ev.: Luk. 8,4-15.
24. grøn. 25. Alm. søndag. (I Ps). Gl. Cr. Alm. S. pf. 1. L.: Amos 8,4-7; Sl. 113,1-2.4-6.7-8. (Om.: Pr. Lis Herren, som rejser den faldne igen. Eller: Halleluja!) 2. L.: 1. Tim. 2,1-8. Ev.: Luk. 16,1-13 eller 16,10-13. *Kollekt for Katolsk Menighedspleje.*
25. grøn. Mandag i 25. alm. uge. (I Ps). L.: Ezra 1,1-6. Ev.: Luk. 8,16-18.
26. hvid. Tirsdag. *Kirkevielsesfest (h), i konsekreerede kirker undtagen Domkirken (som 7. sept.). I andre kirker: grøn: Tirsdag i 25. alm. uge. (I Ps). Eller rød. Cosmas og Damian, martyrer (†303). L.: Ezra 6,7-8.12b.14-20. Ev.: Luk. 8,19-21.*
27. hvid. Onsdag i 25. alm. uge. (I Ps). *Vincent af Paul, præst (†1660)(m). L.: Ezra 9,5-9. Ev.: Luk. 9,1-6.*
28. grøn. Torsdag i 25. alm. uge. (I Ps). Eller *rød. Wenceslaus, martyr (†929). Eller rød. Laurentius Ruiz og lidelsesfæller, martyrer († omkr. 1635). L.: Hagg. 1,1-8. Ev.: Luk. 9,7-9.*
29. hvid. Fredag. *De hellige ærkeengle Michael, Gabriel og Rafael (f). (II Ps). Gl. Englenes pf. L.: Dan. 7,9-10.13-14 eller Joh. Åb. 12,7-12a; Sl. 138,1-2a-2bc.3-4.5. (Om.: Herre, jeg vil lovsynge dig for englen!) Ev.: Joh. 1,47-51.*
30. hvid. Lørdag i 25. alm. uge. (I Ps). *Hieronimus, præst og kirkelærer (†420)(m). L.: Zak. 2,5-9.14-15a. Ev.: Luk. 9,43b-45. (Læsning ad libitum (Hieronimus): 2. Tim. 3,14-17.)*

E. Legut nødt til at vikariere i Esbjerg for pastor Lars Messerschmidt på selve firmelsesdagen. Dette som en undskyldning til de unge, som skal firmes og deres familier.

Loppemarked i september. Datoen fastsættes på førstkomende menighedsråds møde. Husk at se efter i udhuse, i kældre og på lofter, om hvad I vil give til dette. Tag forbindelse med menighedsfmd.: Peter Tvangsø, Krøngevej 54. Tlf. 53 90 63 76.

Skt. Franciskus Kirke, Nakskov
Bredgade 47, 4900 Nakskov
Tlf. 53-92 06 81. Giro 7 09 10 60.
Sognepræst: Pater Irenæus OFMconv.

Gudstjenestetider:
Søndage: Kl. 10.00.
Hverdage: Kl. 19.00 (mandage dog kl. 17)

Kirkekaffe:
Menighedsrådet indbyder til kirkekaffe i Kolbehuset søndag den 3. september efter højmesse.

Firmelse søndag den 10. september:
Biskop Hans L. Martensen meddeler under højmesse søndag den 10. september firmelsens sakramente til følgende unge: Maria Elisabeth (Vicky) Buntzen, Svingelsvej 129, Nakskov; Martin Kelfast, Stormarks Allé 77, Nakskov, Thomas Matyjasik, Pederstrupvej 26, Horslunde; Karina Mikolajek, Hobyvej 21, Dannemare, Lene Christina Rewers, Eigersvej 42, Nakskov.

Polsk messe:
Den polske messe i september holdes af pater Herman Legut søndag den 24. sept. kl. 11.15. En polsk/dansk messebog kan købes for 20 kr.

Gaven i anl. af pavens besøg:
Nakskov menighed samlede kr. 5.430,00 til gaven i anl. af pavens besøg. Alle, som bidrog til gaven, takkes hermed. Der samledes kr. 10.830,00 i de tre Lolland/Falsterske menigheder. Under messen på Åsebakken modtog paven en check lydende på USD 1.410,00.

Ændring af menighedsrådets sammensætning:

Grundet arbejdspress har Maj Grunnet bedt om fritagelse fra formandsposten i menighedsrådet. På sit møde den 31. januar har menighedsrådet imødekommet dette ønske og valgt Ingrid Buntzen til formand, som indtil da var sekretær. Rådet valgte Maria Kristensen til sekretær.

Det er ikke for tidligt...
Der er elleve uger til det årlige julemarked! Begynd at strikke, hækle, brodere!
Manglende tilslutning:

Ungdoms-weekenden i Nykøbing F. den 4./6. august måtte aflyses p.gr.a. manglende tilslutning. Fra Nakskov havde to unge meldt sig. Familierne gøres opmærksomme på arrangementerne for menighedens unge og opfordres til at drøfte forestående aktiviteter med børn og unge. Sørg for tilmelding i god tid.

Pavens rundskrivelser:
Der tales så meget om pavens rundskrivelser. Ikke sjældent hører man folk sige: »Om den sag mener paven.... Det står også i en af hans rundskrivelser.« Under disse samtaler kommer man ofte til at tvivle på om rundskrivelsen, man henviser til, er blevet læst. Måske er det en god idé at slå sig sammen og som i en studiekreds at gennemgå en af de pavelige skrivelser. Mere derom under kirkekaffen søndag den 3. september.

Hellig Kors Kirke, Nykøbing F.
Bispegade 12, 4800 Nykøbing F.
Tlf. 54 85 07 39.

Weekendens gudstjenester:
Fredag kl. 18.30, lørdag kl. 19.00, søndag kl. 10.00.

Fredag d. 1.: 1. fredag i måneden. kl. 18.30 Messe + tilbedelse.

Lørdag d. 2.: kl. 10.00. Undervisning for dette års konfirmander.

Søndag d. 3.: kl. 10.00. Familiegudstjeneste. Herefter kirkekaffe i Fredensgade.

Tirsdag d. 5.: kl. 19.30. Forældreaften for de forældre hvis børn skal konfirmeres.

Lørdag d. 9.: kl. 10.00. Undervisning.

Søndag d. 10.: kl. 11.15. Polsk messe med efterfølgende kirkekaffe.

Tirsdag d. 12.: kl. 19.15. Menighedsrådsmøde i Fredensgade.

Fredag d. 15.: kl. 19.00. Bodsandagt som forberedelse på konfirmationen.

Søndag d. 17.: kl. 10.00. Højmesse. Herunder vil nogle unge fra menigheden bekræfte deres tro.

Mandag d. 18.: kl. 19.30. Foredrag af biskop Hans L. Martensen på Refugiet Fuglsang. Alle er hjertelig velkommen.

Fra onsdag d. 20. september til torsdag den 12. oktober er p. Berning på ferie.

Han afløses i denne tid af pastor Paul d'Auchamp, København.

9 Sydøstsjælland

Skt. Hans Kirke, Køge
Sognepræst: Anton Dekkers, SJ.

Bjerggade 10, 4600 Køge.
Tlf. 53 65 06 51, bedst mellem kl. 9-10.

Der er højmesse hver søndag kl. 10.
Hverdagsmesse: Onsdag kl. 10.

Menighedens årlige udflugt finder sted søndag d. 3. sept. efter højmesse.

Vi skal tænke på undervisningen af de børn og unge, som har alderen til modtagelsen af den første hellige kommunion eller firmelsens sakramente eller til trosbekræftelse. Forældrene bedes derfor snarest kontakte sognepræsten, så det kan aftales, hvor og hvornår undervisningen bedst kan finde sted.

Helligåndskirken, Vordingborg
Chr. Winthersvej 4, 4760 Vordingborg.

Præsten træffes: Marienbergvej 9 st. th.
Tlf. 53 77 39 27, lørdag kl. 10-15

ellers i Næstved, tlf. 53 72 09 85.
Hver lørdag kl. 16.00: Messe.

Lørdag d. 9. Menighedskaffe efter messen.

P.S. P. J. Bodnar er bortrejst p.g.a. en sabbatsorlov fra den 1. juli indtil 31. december 1989. Henvendelse til: P. Jozef Dudek.

Vor Frue Kirke, Næstved
Præstøvej 29, 4700 Næstved.

Præst: Jozef Dudek. Træffes bedst tirsdag, fredag kl. 11-12. Tlf. 53 72 09 85.

Faste gudstjenester: Kl. 8.00: Messe på Maria-Elisabeths Hjem. Kl. 10.00: Højmesse i Vor Frue Kirke.

Fredag d. 1. kl. 18.00-19.00: Tilbedelse foran det udstillede sakramente på Maria-Elisabeths Hj. Kl. 19.00: Messe.

Søndag d. 3. Kirkekaffe efter messen.

Søndag d. 10. Ungdomsmesse og derefter menighedskaffe.

Søndag d. 17. kl. 11.00: Messe på polsk.

P.S. Under P. J. Bodnars fravær på grund af en sabbatsorlov fra den 1. juli indtil den 31. december 1989 er p. Jozef Dudek udnævnt til administrator parocialis ved Vor Frue Kirke.

10 Vestsjælland

Skt. Knuds Kirke, Ringsted
Skt. Knudsgade 19, 4100 Ringsted.
Tlf. 53 61 03 92.

Sognepræst Hans Esmark.
Tlf. 42 26 14 04.

Sankt Josef Søstrene.
Tlf. 53 61 73 71.

Søndagsmesser kl. 10.

Fredag d. 1. Sankt Joseph Skole fejrer 75 års fødselsdag, med reception i tiden 7.30-9.30. Herefter tager hele skolen til København til gudstjeneste med biskopen og eftermiddagsforberedelser!

Lørdag d. 2. Valfart til Haraldsted. Kl. 15 drikker vi kaffe i Sankt Joseph Skole. Kl. 16 en kort andagt i kirken. Kl. 16.20 kørsel i vore private biler til det nyrestaurerede vejkors på Holbækvej.

Kl. 16.45 kørsel til Haraldsted, hl.messe (gælder som søndags-messe). Nabo-menighederne og andre interesserede er hjerteligt indbudt.

Søndag d. 3.: Ingen messe.

Søndag d. 10.: Messe med p. Gregoire kl. 10.

Søndag d. 17.: Messe med p. Gregoire kl. 10.

Onsdag d. 20.: Damernes aften hos søstre kl. 19.

Søndag d. 24.: Messe med p. Gregoire kl. 10.

Vor Frue Kirke, Slagelse
Frederiksgade 7, 4200 Slagelse.

Sognepræst: Stephen Holm.
Pastoralassistent: Poul-Erik Jensen.

Tlf. 53 52 06 45.

Faste messetider:
Alle søndage: Højmesse kl. 10.00.

Hverdage i sideskibets Maria-kapel, normalt således:

Mandag kl. 17.15, tirsdag, onsdag og torsdag kl. 11.15, fredag kl. 19.15, lørdag ingen.

Kommunitetets bønner normalt således: Rosenkrans kl. 12.00; vesper kl. 18.00.

Tilbedelse foran det udstillede sakramente månedens 1. mandag, d.v.s. mandag den 4. sept. fra kl. 18-19 (Bøn for præste- og ordenskald)

Børne- og ungdomsundervisningen begynder i september. De implicerede vil modtage brev.

De voksnes studiekreds genoptager sine møder i menighedssalen torsdag den 14. september. Atter i år vil vi mødes den anden torsdag i måneden og over syv aftener gennemgå de syv sakramenter.

Højmesse, sunget på latin: søndag den 24. sept.

Kirkekaffe efter højmesse: søndag den 17. sept.

Skt. Maria Kirke, Kalundborg
Lundemarken 15, 4400 Kalundborg.
Sognepræst: Stephen Holm, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse.
Tlf. 53 52 06 45.

Pastoralassistent: Sr. Helene, Karl Borromæussøstrenes kommunitet, Lundemarken 15, 4400 Kalundborg.
Tlf. 53 51 29 41.

Søndagsmesse: Kl. 15.00.

Hverdagsgudstjenester:
Rosenkransbøn kl. 12. Vesper kl. 19. Ordets gudstjeneste med kommunionssiddelse: tirsdag og fredag kl. 19.15, torsdag kl. 12.15, onsdag kl. 17, som

afslutning på hyggeeftermiddag, som begynder kl. 14.

Børneundervisning: søndagene den 3. og 17. sept. i forlængelse af søndagsmessen.

Fredag d. 1. Kl. 19.15 ordets gudstjeneste med uddeling af den hellige kommunion og efterfølgende tilbedelse foran det udstillede sakramente indtil kl. 20.

Søndag den 10. fejres højtideligt festen for jomfru Marias navn, titularfest for Skt. Maria Kirke og menighed i Kalundborg.

Kl. 15.00 er der festmesse med fornyelse af menighedens indvielse til jomfru Maria. Efter festgudstjenesten er der fælles aftensmad i menighedslokalet.

Dagen før, lørdag den 9., holdes som en menighedens arbejdsdag omkring kirke og menighedshus, - også som forberedelse til titularfesten. Vi mødes kl. 10.

11 Midtsjælland

Skt. Elisabeths Kirke, Holbæk
Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk.

Sognepræst: Stephen Holm,
Frederiksgade 7, 4200 Slagelse.

Tlf. 53 52 06 45.

Gudstjenesteleder: Jan Tecza.
Chr. Hansensvej 25, 4300 Holbæk.

Tlf. 53 44 15 62.

Pastoralassistent: Sr. Helene, Karl Borromæussøstrenes kommunitet, Lundemarken 15, 4400 Kalundborg.

Tlf. 53 51 29 41.
Sr. Engeline, Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk, tlf. 59 44 37 53.

Søndagsmesse hver lørdag kl. 15.30.
Ingen messe på selve søndagen.

Aftenen før månedens 1. fredag, d.v.s. torsdag den 31. august, holdes der kl. 19.15 ordets gudstjeneste med uddeling af den hellige kommunion og efterfølgende tilbedelse foran det udstillede sakramente indtil kl. 20.

Børneundervisning: lørdagene den 2. og 16. sept. i forlængelse af søndagsmessen.

Menighedsrådsmøde: tirsdag den 12. sept. Messe i kirken kl. 18.

Skt. Laurentii Kirke, Roskilde
Frederiksborgvej 11, 4000 Roskilde.

Tlf. 42 35 09 65, bedst mellem kl. 9 og 10.

Søndagsmesser: Højmesse kl. 10 og 17.
Familiemesse den anden søndag i måneden.

Hverdagsmesser: Kl. 8, mandag og fredag dog kl. 19.30.

Eventuelle ændringer meddeles ved søndagsmesserne.

Torsdag d. 7.: Katolsk Kvindeklub, Roskilde, Bordmesse kl. 19 v/p. Braun.

Derefter indleder Anne Marie Hedenborg aftenen med at fortælle om de unges møde med paven i Vadstena. Bagefter udveksler vi oplevelser og billeder fra pavebesøget.

Skt. Pauls Kirke, Tåstrup
Køgevej 162, 2630 Tåstrup.

Sognepræst: Frank Jobst, O.M.I.
Tlf. 42 99 07 28.

Messetider:

Søndag: kl. 8.00 - højmesse kl. 10.00

Onsdag: kl. 19.30 - messe.

Torsdag: kl. 16.00 - messe.

Første fredag i måneden: kl. 9.00 Jesu Hjerter messe med sakramental vel-signelse.

Kirkekaffe hver søndag efter højmesse. Fredag den 8. indledes religionsundervisningen med en lang weekend for børn fra

1. klasse og opefter og den afsluttes med børnemesse i kirken søndag den 10. kl. 10.00.
 Religionsundervisningen påbegyndes søndag den 17. efter højmessens.
Assumptionssøstrene: Den Gamle Smedje, Bygaden 53, messe hver tirsdag kl. 19.30. Derefter åbent hus.
Spejderne: Ulvemøde hver onsdag kl. 18.30 til 20.00. Spejdermøde hver onsdag kl. 19.45.
KUK: Møde onsdag den 6. og den 20. møde kl. 19.30. Nye som gamle medlemmer velkomne.
Kolping: Møde onsdag den 13. og 27. kl. 20.00.
Aktiviteter: Fredag den 1.: første fredagsmesse med sakramental velsignelse. Søndag den 10.: børnemesse kl. 10.

12 Nordsjælland

Skt. Vincents Kirke, Helsingør

Nygade 8B. Tlf.: 49 21 05 71
Sognepræst Hans Esmark, Møllestræde 10 B, 3400 Hillerød. Tlf.: 42 26 14 04
Diakon Ole Lundsteen, Nørrebrogade 27 C, 2200 København N. Tlf.: 31 35 77 16
Hverdagsmesser: Niels Steensens Hus kl. 18.15.

Søndag d. 3.: Højmesse kl. 11
Søndag d. 10.: Højmesse kl. 9
Tirsdag d. 12.: Pensionist-træf på Møllebakken 8, kl. 14.30. Menighedsrådsmøde i menighedshuset kl. 19.
Onsdag d. 13.: 1. Troslærekursus – Hvad tror vi katolikker egentlig? Sognepræsten indleder tre aftenforedrag om troen, i menighedssalen kl. 19.30. Reserver alle tre onsdage, idet der er en tæt sammenhæng mellem foredragene.
Lørdag d. 16.: Syge/Ældredag i Hørsholm – fælles for vore fire nordsjællandske menigheder. Interesserede kan henvende sig til Vibeke Andersen i god tid forinden på tlf. 42 19 15 32.
Søndag d. 17.: Højmesse kl. 11.

Tirsdag d. 19.: Ordets gudstjeneste med kommunion, ved diakon, pastor Ole Lundsteen, hos søstrene Møllebakken 8, kl. 14.30. Børnenes religionsundervisning under ledelse af Sebastian, begynder kl. 16-17.30, og fortsætter med ca. 3 tirsdays om måneden. Følg med i sognebrevne!
Onsdag d. 20.: 2. Troslærekursus med sognepræsten i menighedssalen kl. 19.30.
Søndag d. 24.: Latinsk Højmesse kl. 9
Tirsdag d. 26.: Hl. Messe på Møllebakken kl. 14.30, hvortil alle er hjerteligt indbudt.
Onsdag d. 27.: 3. Troslærekursus med sognepræsten i menighedssalen kl. 19.30.

Vor Frue Kloster, Åsebakken

Høsterkøbvej 3, 3460 Birkerød.
 Benediktinerindekloster, tlf. 42 81 06 98.
Søn- og helligdage: Terts og højmesse kl. 8.20.
Hverdage: Terts og højmesse kl. 7.50.

Skt. Vilhelms Kirke, Hillerød

Kirke- og menighedshus: Møllestræde 7, 3400 Hillerød.
 Sognepræst Hans Esmark, Møllestræde 10B. Tlf. 42 26 14 04, bedst mellem kl. 9-10, dog undtagen søndag og mandag.
 Sankt Vincent Søstrene: Tlf. 42 26 78 65.
 Søndagsmesser: Kl. 10.
 Hverdagsmesser: Tirsdag, onsdag, torsdag kl. 17. Fredag kl. 8.30.

Søndag d. 3.: Messe kl. 9.
Onsdag d. 6.: Julemarkedsmøde i kirkecentret kl. 19.
Søndag d. 10.: Messe kl. 11 (Latin)
Tirsdag d. 12.: Messe kl. 17.
Onsdag d. 13.: Messe kl. 17. Julemarkedsmøde nr. 2, kl. 19.
Torsdag d. 14.: Messe kl. 17. Religionslærermøde kl. 19
Fredag d. 15.: Messe kl. 8.30.
Lørdag d. 16.: Syge-/Ældredag i Hørsholm kl. 11. Syge/Ældre som gerne vil deltage, kan henvende sig til Sr. Marie-Auguste på tlf. 42 26 78 65
Søndag d. 17.: Messe kl. 9
Tirsdag d. 19.: Messe kl. 17
Onsdag d. 20.: Messe kl. 17. Julemarkedsmøde nr. 3, kl. 19
Torsdag d. 21.: Messe kl. 17.
Fredag d. 22.: Messe kl. 8.30.
Lørdag d. 23.: Børnenes religionsundervisning nr. 1. i kirkecentret kl. 9.30-11.30. Når børnene begynder i skolens 1. klasse, begynder de normalt også hos os.
Søndag d. 24. Kl. 11 Familie-høst-messe, og bagefter spiser vi frokost sammen i menighedssalen. Vi dækker op til det store kolde bord (sammenskud – idet vi alle medbringer lækkerierne). Skriv på listen i våbenhuset, hvad du bringer med og hvor mange I bliver!
Tirsdag d. 26.: Messe kl. 17.
Onsdag d. 27.: Messe kl. 17. Julemarkedsmøde nr. 4, kl. 19.
Torsdag d. 28.: Messe kl. 17.
Fredag d. 29.: Messe kl. 8.30.
Lørdag d. 30.: Børnenes religionsundervisning nr. 3, kl. 9.30-11.30. Børnemesse kl. 11-11.30.

Den Hellige Families Kirke

Skt. Hans Kirke
 Marievej 6, Hørsholm.
 Sognepræst Jacob Muiser, Bistrup Byvej 4, Birkerød.
 Tlf. 42 81 27 96 helst mellem kl. 9-10.

Pastor Peter Nissen 33 93 19 48.

Søndagsmesserne:

Birkerød Nordvanggård kl. 8 og 10.
 Hørsholm, Marievej kl. 10.
 Mikkelborg, Strandvej 352 kl. 8.
 Tirsdag messe kl. 10 på Nordvanggård.
 Fredag aftenmesse kl. 19.30 på Nordvanggård.
 Torsdag messe kl. 10.30 i Hørsholm.

Skriftemål:

Lejlighed til at skrive i forbindelse med gudstjenesterne og efter aftale.
 Tilbedelse af Alterets H. Sakramente efter aftenmesse kl. 19.30 på Nordvanggård.

Lørdag d. 2: Birkerød menighed har bustur til Røsnæs ved Kalundborg. Se bilag til sognebrev. Husk tilmelding. Hørsholm menighed har udflugt til Arild i Sverige. Vi starter fra kirken kl. 9.

Torsdag d. 7: Religionsundervisningen for børn og konfirmander begynder kl. 16 på Nordvanggaard, Birkerød.
 Tilmelding bedes foretaget til pastor Peter Nissen inden 1. september.

Torsdag d. 7: Syklubben i Hørsholm indleder sæsonen kl. 19.30. Nærmere vil fremkomme om mødested.
 Weekend d. 7-10: Konfirmandtur til kloster Neuenbeken/Paderborn, til Sr. Franciscus-Maria's løfteafleggelse. (Hun var i praktik hos os i foråret).

Lørdag d. 16.: Festsdag for syge, ældre og handicappede i Sankt Hans kirke. Messe kl. 11, festligt samvær med fællesspisning

bagefter i menighedssalen. Tilmelding og oplysning hos Sr. Marie-Auguste, tlf. 42 26 78 65, fru Meulenkamp tlf. 42 86 27 65, og Sr. Neophita, tlf.: 42 81 00 96.
Weekend d. 16.-17.: Ministrantudflugt til Røsnæs med spændende opgaver og medaljeuddeling. Nærmere følger.
 Mandag d. 18.: Præstemøde kl. 18.

NB: Pastor Peter Nissen er bortrejst fra d. 1.-23. september (begge dage incl.)

13 Hovedstadsområde NV

Vor Frue Kirke

Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev.
 Tlf. 42 94 76 94.
 Sognepræst: Lon Konold, OMI.
 Messetider:
 Lørdag kl. 17.00.
 Søndag kl. 9.30 dansk, kl. 11.00 engelsk.
 Hverdage:
 Tirsdag kl. 9.30 (engelsk)
 Onsdag kl. 9.30 (dansk)
 Fredag kl. 8.00 (dansk)
 Tilbedelse: Tirsdag kl. 19.30-20.30

Ungdomsklubber:

Maxi-KUK: hver torsdag kl. 19.30
 Mini-KUK: spørg May Weber Nielsen tlf. 42 94 93 31

Lørdag d. 2.: Torslæredag, vi begynder kl. 14.45
Søndag d. 10.: Økumenisk Høstfest se opslagstavlen
Onsdag d. 13.: menighedsaften nærmere beskud senere
Søndag d. 17.: Kirkekaffe efter messen kl. 9.30
Søndag d. 24.: Menighedsfest. Nærmere beskud på opslagstavlen.
Søndag d. 2. okt.: Folkedans kl. 19.30

Skt. Antoni Kirke, Brønshøj

Frederikssundsvej 225, 2700 Brønshøj.
 Tlf. 31 28 17 00.
 Sognepræst: Pater Knud Aage Nielsen S.J. Træffes ved kirken i forbindelse med messerne samt tirsdag kl. 10.30-11.30 på sognekantoret. Øvrige dage kl. 10-12 på tlf. 31 71 79 66.
 Menighedsrådsformand: Henning Heine-meier, Markskellet 5, 2720 Vanløse. Tlf. 31 74 13 05.

Sædvanlige messetider: søndag kl. 10.30. Tirsdag kl. 10.00. Derefter samvær i præstegården. Onsdag og fredag kl. 19.00.

Fredag d. 1.: 1. fredag. Tilbedelsen inden messen kl. 19.00 bortfalder på grund af opstilling til sommermarked. *Søndag d. 3.:* Sommermarked. Messe på pladsen foran kirken kl. 9.00, hvorefter sommermarkedet åbner. I tilfælde af regnvejrsfejres messen på plejehjemmet.

Restaurant, tombolaer og ikke mindst loppemarked. Kom og få en fornøjelig dag. Mød gamle venner og få nye!

14 Hovedstadsområde NØ

Skt. Andreas Kirke, Ordrup

Sognepræst Czeslaw Kozon
 Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund.
 Tlf.: 31 64 04 22.
 (bedst 9-10), undtagen mandag.
 2. præst: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup. Tlf.: 31 61 19 19 (bedst 8-9).

Sognekantoret: Kollegievej 2A, 2920 Charlottenlund. Tlf.: 31 64 30 39 mandag-fredag kl. 9-12. (Onsdag lukket).

Messetider:

Søndag: Reciteret messe kl. 8.00. Højmesse kl. 10.00.
Hverdage: Mandag-torsdag messe kl. 8.00.

Fredag: kl. 16.00: Udstilling af sakramentet til tilbedelse. Kort andagt. Messe kl. 17.00. *Lørdag:* Messe kl. 11.30.

Fredag d. 1.: Jesu Hjerter fredag. Se under messetider.

Lørdag d. 2.: Rosenkransbøn i kirken kl. 11.15. Derefter messe.

Fredag d. 8.: Jomfru Marias fødsel. Messen kl. 17.00 læses for afdøde msgr. Kjeld Geertz-Hansen.

Tirsdag d. 12.: Kl. 15.00. Rosenkransbøn hos Connie Probst, Schimmelmansvej 45, Ordrup. Alle er velkomne efter tilmelding på tlf. 31 63 63 82.

Torsdag d. 14.: Korsets Ophøjelse. Højmesse kl. 19.30. NB: Ingen messe kl. 8.00.

Torsdag d. 21.: Sammenkomst for menighedens ældre. Kl. 15.00. Messe. Under den efterfølgende sammenkomst vil dr. phil. Peter Ryum fortælle om komponisten Antonio Vivaldi.

NB: Ingen messe kl. 8.00.

Skt. Therese Kirke

Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.
 Sognepræst: Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 04 22 (bedst 9-10) undtagen mandag.
 2. præst: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup. Tlf. 31 61 19 19 (bedst 8-9).

Messetider:

Søndag: Højmesse kl. 9. Rec.messe kl. 11. Morgenmad i kantinen mellem messerne.

Hverdage: Mandag-onsdag kl. 17. Torsdag kl. 17 i Skt. Joseph Søstrenes kapel, Bernstorffsvej 98. Fredag kl. 7.30. Lørdag: Rosenkransbøn kl. 11.15. Messe kl. 11.30.

Lørdag den 9. september, kl. 15-17 i kantinen: Sognekatekesen begynder.

Torsdag den 21. Sammenkomst for de ældre sammen med Skt. Andreas menigheds ældre. Kl. 15.00 messe i Skt. Andreas Kirke. Derefter kaffebord, hvorunder dr. phil. Peter Ryom vil fortælle om komponisten Antonio Vivaldi.

Søndag den 24. Familiemesse kl. 9, reciteret messe kl. 11.

Lørdag den 30. kl. 17. Sct. Therese fest, Kirkens værnehelgen. Festmesse i kirken kl. 17. Se nærmere om festen i omtalen i sognebladet.

Immaculatakirken:

Hverdage messe kl. 7 undtagen mandag og torsdag, hvor messen læses kl. 16.45. Søndag højmesse kl. 9.

Skt. Knud Lavards Kirke

Pastor G. Uttenthal Nibler
 Lyngbygårdsvej 1, 2800 Lyngby.
 Tlf. 42 87 77 12.
 Kirkekantoret 42 87 29 35 hverdage kl. 10-12.

Hver lørdag kl. 17.00 søndagsmesse.

Søndag d. 3. kl. 9.30 familiemesse. Kl. 11.00 søndagsmesse.

Mandag d. 4. kl. 19.00 i præstegården ungdomsgruppe »mini/midikuk« (4-15 år)
Onsdag d. 6. kl. 19.00: i præstegården »old boys« (15-35 år).

Torsdag d. 7. kl. 19.00: menighedsrådsmøde.

Søndag d. 10. kl. 11.00: søndagsmesse med efterfølgende kirkekaffe.

Onsdag d. 13. kl. 13.00: ældreklubbens møder begynder i præstegården.

Torsdag d. 14. kl. 19.00: voksenstudie-gruppe A begynder i præstegården.

Søndag d. 17. kl. 9.30: familiemesse med efterfølgende morgenmad - kl. 11.00 søndagsmesse.

Søndag d. 24. kl. 11.00: søndagsmesse.

Onsdag d. 27. kl. 13.00: ældreklubbens møde.

Torsdag d. 28. kl. 19.00: voksenstudie-gruppe A.

Lørdag d. 30.: sognets årlige loppemarked. Kl. 17.00 søndagsmesse i *krypten* med dialogprædiken.

Hverdagsmesserne: se opslag i kirken.

Johanneskirken, Søborg

Vandtårnsvej 7-11, 2860 Søborg.

Sognepræst Knud Aage Nielsen, S.J.

Bopæl: Jens Jessensvej 5, 2000 F.

Træffes tirsdag kl. 10.30-11.30 på tlf. 31 28 17 00. Andre hverdage kl. 10-12 på tlf. 31 71 79 66.

Menighedsrådsformand Ove Leerbeck.

Bopæl: Salamandervej 24, 2880 Bagsværd. Tlf. 42 98 23 84.

Faste messetider: Søndag kl. 10.

16 Hovedstads-område N

Sakramentskirken

Nørrebrogade 27, 2200 København N.
Sognepræst: Jac. Adams. Redemptorist.
(Weimargade 7², 2300 København S.
tlf. 32 97 37 43).

Træffes på kirkens kontor hverdage 9.00-10.30 mandag og lørdag undt., og ca. ½ time efter alle mine messer. Evt. efter aftale, tlf. 31 35 68 25.

Pastoralassistent Sr. Gisela Heitz C.S.J., Skt. Hansgade 28, 2200 Kbh. N.
Tlf. 31.35 86 92, kontor 31 35 68 25.

Træffes hverdage undt. tirsdag kl. 9.30-11.00.

Søndage: Højmesse kl. 10, fransk messe kl. 11.30, engelsk messe kl. 18.

Hverdage: Tirsdag, torsdag, fredag messe eller ordets gudstjeneste. kl. 11.

Onsdag engelsk messe kl. 17 og hos Skt. Josephsøstrene, Skt. Hansgade 28 kl. 19.

Hver lørdag messe kl. 17 (gælder som søndagsmesse).

Fredag d. 1.: Kl. 16.30 Bøns- og meditationstime. Tilbedelse af Det Allereheligste.

Søndag d. 3.: Familiemesse med ministrantfest.

Onsdag d. 6.: Kl. 19 Åbent-hus messe hos søstrene Skt. Hans Gade 28.

Fredag d. 8.: Fest for jomfru Marias fødsel. Festlig messe kl. 11.

Søndag d. 10.: Højmesse kl. 10 med kirkekaffe.

17 Hovedstads-område K

Skt. Ansgars Kirke

Bredgade 64, 1260 København K.
Sognepræst Dietrich Timmermann.
Tlf. 33 13 37 62.

Præsternes træffetid: Ti.-fr. 11-12.
Tirsdag og torsdag tillige kl. 17-18.

Søndag kl. 8: Reciteret messe.

Kl. 10: Højmesse.

Hverdage: Alle dage messe kl. 8.00.

Tirsdag og torsdag tillige kl. 16.30.

Lørdag kl. 17.00 messe med prædiken (gælder som søndagsmesse).

Kl. 18.15 messe på italiensk.

Fredag d. 1. kl. 16.30: Jesu Hjerter messe tilbedelse til kl. 18.00.

Søndag d. 3. kl. 10.00: Højmesse, gregoriansk sang. Festen for Domkirkens indvielse.

Onsdag d. 6. kl. 10.00: Messe for de ældre.

Søndag d. 10. kl. 10.00: Højmesse.

Søndag d. 17. kl. 10.00: Højmesse, gregoriansk sang.

Onsdag d. 20. kl. 10.00: Messe for de ældre.

Søndag d. 24. kl. 10.00: Højmesse.

Fredag d. 29. kl. 16.30: Messe, De hellige ærkeengle Michael, Gabriel og Rafael.

Undervisning:

Ved kirken starter vi straks efter sommerferien religionsundervisning for børn og unge, der ikke går på katolsk skole.

Børn fra 2., 3. og 4. klasse onsdag d. 16. aug. kl. 16.00-17.00 og hver følgende onsdag. Børn fra 5., 6. og 7. klasse fredag d. 18. aug. kl. 16.00-17.00 og hver følgende fredag.

Forberedelsen til den første hellige kommunion foregår på onsdagsholdet. Selve

festdagen er søndagen efter påske, den 22. april 1990.

Forberedelsen til Firmelsens sakramente foregår ved kirken hver anden lørdag kl. 10-12. Vi begynder lørdag d. 9. sept. Selve festdagen er pinsedag d. 3. juni 1990.

18 Amager og Bornholm

Skt. Annæ Kirke, Amager

Hans Bogbinders Allé 2, 2300 Kbh. S.

Sognepræst: p. Leo Drzal, C.S.R.

andeprest: p. A. Jestl. C.S.R.

Tlf. 31 58 41 02. Kontortid: Tirsdag og fredag 11-12, onsdag og torsdag 18-19. Uden for kontortid tlf. 31 58 21 02.

Faste messetider:

Lørdag kl. 17: Engelsk messe.

Søndag kl. 8.30: Reciteret messe - kl. 10 højmesse - kl. 12 polsk messe - kl. 17 engelsk messe.

Hverdage kl. 8 messe

Første fredag kl. 19 Jesu Hjerter messe.

Skt. Annæ Hjem: Søndag kl. 10.30

Hverdage: kl. 9.

Fredag d. 1.: Jesu Hjerter Messe.

Søndag d. 3.: Kl. 10.00 Familiemesse.

Onsdag d. 6.: Ældreklub

Torsdag d. 7.: Forældremøde for børn, der går til religionsundervisning i præstegården. Mødet starter kl. 19.00 i kirken.

Mandag d. 11.: Loppemarkedsmøde kl. 19.00.

Torsdag d. 14.: Forældremøde for firmander 1990. Mødet starter med messen kl. 19.00 i kirken. Firmanderne skal tilmeldes på sognekantoret i kontortiden - dåbsattest medbringes!!!

Onsdag d. 20.: Ældreklub kl. 14.00.

Mandag d. 25.: Koncert i kirken kl. 20.00.

Skt. Hyacinthus Kirke

Østergade 59, 3700 Rønne.

Tlf. 53 95 08 14.

Svares ikke, ring 53 95 08 55

Sognepræst: D. Timmermann

Tlf. 33 13 37 62

Menighedsrådsformand: Renate Gulstad-Kuhnen.

Tlf. 53 95 43 69.

Pastoralassistent: Sr. Hermengild Gerick. Tlf. 53 95 08 55

Søndage i september:

Højmesse kl. 11.00

Søndag den 24. Første hl. kommunion i Åkirkeby kl. 10.00.

Ingen gudstjeneste i Rønne.

Hver tirsdag religionsundervisning hos søstrene kl. 14.00.

Hver torsdag kl. 15.45

Lørdag den 2. og den 30. sept. for de små.

Onsdag den 13. møde hos søstrene i Lille Madsesgade 14. kl. 14.30.

Alle er velkommen!

Rosenkranskirken

Gregersgade 12, 3720 Åkirkeby

Sognepræst: D. Timmermann

Tlf. 33 13 37 62.

Menighedsrådsformand: Erik Frandsen.

Tlf. 53 97 42 95.

Søndage i september:

Højmesse kl. 9.00.

Søndag den 24. Første hl. Kommunion kl. 10.00.

Hver tirsdag religionsundervisning hos søstrene kl. 14.00.

Hver torsdag kl. 15.45.

Lørdag den 2. og den 30. sept. for de små.

Onsdag den 13. møde hos søstrene i Lille Madsesgade kl. 14.30.

Alle er velkommen!

19 Grønland

Nuuk/Godthåb

Krist Konge Kirke

Sognepræst: Urban Figge, OMI.
Box 51.

3900 Nuuk/Godthåb.

Tlf. 009 299 2 12 75.

Søndagsmesser: Kl. 11.00.

Hverdage: Mandag, tirsdag, onsdag kl.

16.45. Torsdag: Tilbedelse kl.

18.30-19.30. Messe kl. 19.30. Fredag: Kl.

17.15 hos Jesu Små Søstre. Lørdag: Kl. 11.00.

Religionsundervisning: Fredag kl. 13.30.

Kirkekaffe: Efter søndags- og torsdagsmessen.

Andre sammenkomster eller fester meddeles ved kirkekaffe og/eller telefonisk.

Gudstjenester på fremmede sprog

Deutschsprachige Gemeinde

Pfr. Guido Kreienbühl, Vesterbrogade 28, 2., 1620 Kbh. V. Tlf.: 31 24 26 30.

Hl. Messe jeden 1. und 3. Sonntag im Monat um 10 Uhr in der Hauskapelle der St. Augustin Kirche, Jagtvej 183, København.

Nach jedem Gottesdienst findet ein gemütliches Zusammensein statt.

English-speaking ministry

Copenhagen's English language catholic ministry center: Vor Frue kirke, Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev.

Father Carroll L. Parker, OMI.

Tlf. 42 94 76 78.

Church support: Katolsk Pastorat, Giro 9 09 91 99.

Parish Council president: Åge Christensen, tlf. 42 97 43 35. *English representative:* Mariano Davis, tlf. 42 98 60 77.

Other Churches with Mass in English:

Sakramentskirken, Nørrebrogade 27, 2200 Kbh. N. and Skt. Annæ Kirke, Hans Bogbinders Alle 2, 2300 Kbh. S.

Masses every weekend:

Sunday: Vor Frue Kirke at 0930 Hrs (Danish) and 1100 Hrs (English). At *Sakramentskirken:* at 1800 Hrs. (English) and at Skt. Annæ Kirke: 1700 Hrs. (English).

Saturday: Vor Frue Kirke: 1700 Hrs. (Danish). At Skt. Annæ Kirke: 1700 Hrs. (English).

Weekday Masses: (Vor Frue Kirke)

Monday: No Mass. Oblate Father's community day.

Tuesday: 0930 Hrs. (English). Prayer and adoration before the Blessed Sacrament at 1930-2030 Hrs. (Danish).

Wednesday: 0930 Hrs. (Danish).

Thursday: Mass with the St. Joseph Sisters.

Friday: 0800 Hrs. (Danish).

NB: Changes in Mass times will be announced at the weekend Masses.

Confessions: Vor Frue Kirke: come at any time or ask for an appointment with the priest. Sakramentskirken: from 1730-1745 Hrs. before Mass or after an appointment with the priest.

Church Coffee: Vor Frue Kirke: after Mass the first Sunday of the month. At Sakramentskirken: after Mass the last Sunday of the month.

Fortsætter side 14

Pavens besøg - og hvad så?

Lad os positivt udnytte den åbenhed og begejstring pavens besøg i Danmark har medført.

Også *dine* ideer og meninger bør komme frem.

Mød derfor op til kursus-weekend på Magleås og/eller heldagsmøde i Vejle.

Kurserne vil veksle mellem indlæg, diskussioner, gruppedrøftelser og sammenfatning i plenarmøder.

Biskoppen vil deltage i weekenden på Magleås, og generalvikar Paul Marx vil deltage i heldagsmødet i Vejle. Endvidere vil følgende deltage: Niels Engelbrecht, pastor Kozon, Erling Tiedemann samt undertegnede.

1) Magleås-weekend:

Kursus på Magleås fra fredag den 15. september 1989 kl. 20.00 til søndag den 17. september 1989 efter frokost.

Prisen for kurset er kr. 475.-.

Søg evt. økonomisk støtte i sognet. Der kan også søges om støtte ved skriftlig henvendelse til undertegnede. Ingen må blive hjemme af økonomiske grunde.

Hvis deltagerantallet bliver stort, vil enkelte blive bedt om at overnatte hjemme.

Tilmelding sker ved indbetaling af depositum kr. 200.- eller hele kursusbeløbet. Betaling enten ved check eller på giro 4 28 44 29, mærket: »Efter Pavens besøg«.

Tilmelding sendes til: Elin Udam, Magleås, Høsterkøbvej 6, 3460 Birkerød, telefon 02 81 07 15.

Hjælp os venligst med en hurtig tilmelding, så vi kan planlægge ordentligt.

Forespørgsler vedrørende kurset: Jan Lange, Bakkevænget 21, 2820 Gentofte, telefon 01 65 88 75.

Program, deltagerliste m.v. vil blive uddelt ved ankomsten.

2) Heldagsmøde i Vejle:

Sted: Maria Søstrenes Børnehavn, Vester Engvej 42, Vejle.

Tid: Lørdag den 28. oktober 1989, fra kl. 10.00 til 17.00.

Yderligere oplysninger om dette arrangement følger i annonce i næste nr. af ko.

Magleåskursus:

Bibelstudie for alle.

Endnu engang er der mulighed for at komme lidt væk fra dagligdagens jag. Med Bibelkurset får man mulighed for sammen med inspirerende mennesker at fordybe sig i tekster fra både det Nye og Gamle Testamente.

Bibelkursus på Magleås fra fredag den 6. oktober 1989 kl. 20.00 til søndag den 8. oktober 1989 efter frokost.

Skriv allerede nu datoen i kalenderen.

Mere om programmet følger i næste nr. af k.o.

Kurset forestås af: Bjørn Højbo, sr. Simone Springer O.S.B., Niels Engelbrecht samt undertegnede.

Allerede nu kan det oplyses, at weekenden bl.a. vil indeholde foredrag, gruppearbejde og plenumdrøftelser.

Morgenbøn, messe og komplet vil være rammer for vores samvær.

Mellem arbejdsperioder vil der være mulighed for stille refleksion, ture i skov og park. Lørdag aften vil vi holde fest med bl.a. sang, musik og hygge.

Prisen for kurset er kr. 475.-. Har man brug for økonomisk støtte - spørg menighedsrådet. Ellers kan der søges om støtte til kurset ved henvendelse til undertegnede. Ingen må blive hjemme af økonomiske grunde. Folk fra provinsen kan yderligere få hjælp til transportudgifter.

Tilmelding sker ved indbetaling af depositum kr. 200.- eller hele kursusbeløbet. Betaling enten ved check eller på giro 4 28 44 29, mærket:

»Bibelstudie 1989«.

Tilmelding sendes til: Elin Udam, Magleås, Høsterkøbvej 6, 3460 Birkerød, telefon 42 81 07 15.

Forespørgsler vedrørende kurset: Jan Lange, Bakkevænget 21, 2820 Gentofte, telefon 31 65 88 75.

Program, deltagerliste m.v. vil blive tilsendt ca. en uge før weekenden.

På glædeligt gensyn. Husk at medbringe Bibelen.

Jan Lange
kursuskonsulent

Frankrig:

Kirken »fejrede« revolutionen uden begejstring

Paris, (KIPA) - »De har valget mellem at dø eller aflægge ed på forfatningen«, sagde dommeren til de præster, der blev slæbt til domstolen. En af dem svarede, at »angsten for at dø kan ikke få os til at forråde vor tro. Vi vil altid være tro mod Gud, vores religion, vores konge og vores fædreland. Vi går med til frivilligt at aflægge ed på forfatningen, men over for Gud og religionen har borgerskabet ingen magt«. Nøjagtig 200 år efter at den franske klerus blev opfordret til at tilslutte sig den ny konstitution, fejrer katolikerne officielt jubilæet for den franske revolution, der medførte en dyb splittelse i kirken - mellem tilhængerne og modstandere af revolutionen.

Afstand til begivenhederne

Tirsdag den 16. juni samledes 30 biskopper i pariser-katedralen Notre Dame for sammen med flere tusinde troende at holde en mindegudstjeneste. Ærkebiskoppen af Paris, kardinal Jean-Marie Lustiger ønskede, at festen skulle være »en messe for Frankrig«. Han udtalte, at »det drejer sig ikke om at forherlige begivenhederne, men om i bøn at erindre de sidste 200 år af vores historie«. Den franske bispekonference havde under sit møde i efteråret opfordret alle katolikker, at »skelne mellem den revolutionære epokes positive arv og selve revolutionens ideer, som ikke skulle videreføres i fremtiden«.

Efter 200 år er en sådan skelnen lettere. Man har afstand til begivenhederne. Omstridte personer som *Abbé Grégoire*, der som en af de første aflagde ed på forfatningen og blev »en borgerpræst par excellence«, er ikke mere tabu. Alligevel syntes hele mindefesten i for høj grad rettet mod fortiden. Formanden for den franske bispekonference, kardinal *Albert Decourtray* kritiserede i et avisinterview, at »bortset fra nogle diskussionsmøder på højt niveau var alle festlighederne for tilbageskuende og for folkloristiske«. Man burde langt mere have betonet

Frankrigs fremtidige rolle i Europa. »Et Europa, hvor friheden er reel og ikke kun formel, sådan som det netop var tilfældet efter revolutionen, - et Europa, der bæres oppe af åndelige værdier, og som er åbent for alle nationer, - et Europa, som tager klart afstand fra ethvert tegn på racisme, enhver nok så beskedne hang til nationalsocialisme og ethvert nyt Auschwitz, - et Europa, der giver mere plads for de forfordelte«, betød kardinalen.

Tvetydig holdning i 150 år

Disse klare ord overraskede i offentligheden, fordi man bebrejdede kirken, at den ikke ville anerkende erklæringen om menneskerettighederne af august 1789, og at den var noget tilbageholdende over for revolutions-festlighederne. Kardinal Decourtray indrømmer, at det i slutningen af det 18. århundrede og gennem hele det 19. århundrede er en kendsgerning, at den katolske kirke har forholdt sig tvivlsomt over for erklæringen om menneskerettighederne, men kirken har dog også bidraget til værdier, som »ikke ville være blevet respekteret uden evangeliets inspiration og præsteskabets særlige indsats«.

I sin prædiken i Notre Dame sagde kardinal Decourtray blandt andet med pave *Johannes Paul II's* ord ved mødet i Europaparlamentet i Strasbourg sidste

Præster, der nægtede at aflægge eden på republikken, blev ofte iklædt messedragter inden de blev halshugget.

år, at »kirkens engagement i dette område ligger fuldt og helt i dens moralske og religiøse mission. Kirken forsvarer udtrykkeligt menneskerettighederne, fordi den er overbevist om, at de er uundværlige for anerkendelsen af den menneskelige værdighed, som er skabt i Guds billede og forløst af Kristus«.

Ved 200 års revolutions-

jubilæet sang franske katolikker godt nok ikke Marseillaisen og heller ingen hymne for *Abbé Grégoire*. Det er dog en kendsgerning, at kirken efter 100 års modstand mod revolutionen og efterfølgende 100 års tavshed om den nu erindrer om denne begivenheds betydning for så mange stater og opfordrer til forsøgn og fred.

Biskop Paul Verschuren medlem af rådet for social kommunikation

Rom, (KIPA) - Pave Johannes Paul II har den 4. juli udnævnt to nye medlemmer til kongregationen for »Det gudviede liv og det apostoliske livs fællesskab«. Det drejer sig om kardinalerne *Mario Revollo Bravo*, ærkebiskop af Bogota, Colombia og

Franciszek Macharski, ærkebiskop af Krakow, Polen.

Til det pavelige råd for de sociale kommunikationsmidler har paven udnævnt biskoppen af Helsinki, *Paul Verschuren* og ærkebiskoppen af Los Angeles, *Roger Mahony*.

1.-2. september 1989 i Vejle Inspirationsseminar om Latinamerika

Folkekirkens Nødhjælp og Det økumeniske Fællesråd tilbyder den 1.-2. september et seminar om Latinamerika på Den jyske Idrætsskole i Vejle. Seminaret henvender sig til alle, der er interesserede i at vide mere om Latinamerika og kirkens rolle i denne region.

Der vil blive oplæg om den politiske, sociale og kulturelle situation i Latinamerika ved redaktør *Dorrit Sætz*; om kir-

ken, befrielsesteologien og spiritualitet ved *Manfred Hofman* fra Lund; og om kirke og udvikling i Latinamerika ved projektsekretær *Lone Høgel*.

Lad livet gro

Kurset varer fra fredag d. 1. september kl. 12 til lørdag d. 2. september kl. 14. Prisen er kr. 350.-, der også omfatter baggrundsmateriale, bl.a. »Lad Livet Gro« og »Livets Fest«, ud-

givet af Folkekirkens Nødhjælp og Det økumeniske Fællesråd. Der ydes godtgørelse for rejseomkostninger ud over kr. 100.-.

Detaljeret program fås ved henvendelse til: *Folkekirkens Nødhjælp*, Sankt Peders Stræde 3, 1453 København K., tlf. 33 15 28 00, lok. 26 eller *Det økumeniske Fællesråd*, Nørregade 11, 2., 1165 København K., tlf. 33 15 59 27.

Spørgsmål om lykken og dialog med ikke-troende

Forud for pavens besøg i de nordiske lande har økumenien, som jo er mødet med andre kristne kirkesamfund, haft en særlig aktualitet. Men når kirken skal forkynde evangeliet for al skabningen, bliver en anden opgave mere og mere vigtig: Mødet med de ikke-troende, både dem, der er ligeglade, indifferente, og dem, der ligefrem bekender sig som ateister. Denne opgave har kirken givet til Det pavelige Råd for Dialogen med de Ikke-troende. (Således lyder navnet efter kuriereformen af 1. februar i år. Indtil da havde det navn af sekretariat).

Hvad forstår man ved lykke?

Rådet har medlemmer og konsulter i alle verdensdele. Dets arbejde er for det første af analytisk art, et studium, og frem til sin næste plenarforsamling i 1991 har det valgt at koncentrere sig om emnet lykke: Hvad forstår man i de forskellige lande og kulturer ved lykke? Hvilken rolle spiller i denne forbindelse religiøs tro og navnlig den kristne tro, der jo forkynder det glade budskab, men også stiller krav? Fremmer eller forhindrer den lykken? Svaret på disse spørgsmål siger noget både om de troende og de ikke-troende og må have konsekvenser for kirkens pastorale indsats. Hvilke?

Dansk »trivsel«

Hvis man som dansker ønsker at undersøge, hvad danskere forstår ved lykke, bliver man først slået af ordets fravær. Vi er flinke nok til at ønske hinanden til lykke, men søger man en videnskabelig understøttelse af begrebet, findes en sådan tilsyneladende ikke, og mens opinionsundersøgelsesinstitutter spørger folk om alt muligt, spørger de tilsyneladende ikke om lykken. Det betyder naturligvis ikke, at danskerne ikke interesserer sig for, hvordan det går dem. De anvender blot andre ord.

Man taler om livskvalitet, der forekommer at være et underligt syntetisk ord af fremmed oprindelse, eller snarere om trivsel, et gammelt dansk ord,

der egentlig siger noget om, hvordan dyr eller planter vokser og trives, men som i de seneste årtier har fået en udvidet anvendelse. Undersøgelser om trivsel drejer sig typisk om folks økonomi, boligforhold, arbejde og forbrugsmuligheder.

Mødet i Zagreb

Undervejs til den kommende plenarforsamling i 1991 havde det lokale dialogsekretariat for de tysktalende lande indbudt til et møde i Zagreb i Jugoslavien d. 5.-8. maj. Også de nordiske lande og østbloklandene var inviteret med. Der var her lejlighed til at høre dels nogle kortfattede situationsberetninger omkring temaet fra alle de repræsenterede lande i Øst og Vest, dels nogle mere dybtborende foredrag, der satte det ind i en større filosofisk/teologisk og idéhistorisk sammenhæng.

Vi kan finde en lykke i kærligheden eller i glæden over naturen, men for at lykke skal være virkelig, må den have perspektiv til den evige lyksalighed. Idé-

Skal udforske ateismen

Salzburg, (KIPA) – Øst-rigske teologer skal nærmere udforske problemerne omkring den moderne ateisme.

En studiegruppe er nedsat for at gøre forarbejdet til det pavelige råd for dialogen med de ikke-troende. Et første bidrag skal forelægges til det pavelige råds næste generalforsamling under temaet »Den kristne tro og stræben efter lykke«. Studiegruppen er nedsat på initiativ af den franske kuriekardinal Paul Poupard og har knyttet flere teologiprofessorer til sig.

Det pavelige råd hed i sin tid »sekretariatet for de ikke-troende« og havde som sin første formand, kardinal Franz König. Det er formentlig grunden til, at studiegruppen er sammensat af østrigske teologer.

Kaspar Kallan.

historisk har humanismen, renaissance og oplysningstiden ført os til en emancipation, frigørelse, der også har erstattet et objektivt lykkebegreb med et subjektivt, tilfredsstillende af lyst, eller med et fremmedord: hedonisme. Da dette på den anden side ikke er nok for mennesket, ser vi i vore dage en religiøs søgen, der ofte vender sig til de nyreligiøse bevægelser.

Marx afviste religion som opium for folket, men gik på den anden side ind for et objektivt lykkebegreb. Det gør også hans disciple i østlandene. Men også filosofisk har marxismen spillet fallit. Folk i disse lande tror ikke længere på ideologien, og deres jagt på lykken orienterer sig efter de samme idealer som i Vesten.

Ud over at studere og analysere skal Det pavelige Råd for Dialogen med de Ikke-troende endvidere – som navnet siger det – gå ind i en dialog. Dette skete i oktober 1986, hvor rådet i Budapest havde en sam-

tale med marxistiske filosoffer. Bemærk, at det var før hele situationen i østbloklandene kom i skred under Gorbatsjov. Samtalen fik efterdønninger, der stadig virker i flere af disse lande, ikke mindst i Ungarn selv, hvor for tiden alt kan ske, men endda også i Østtyskland, hvor situationen jo indtil videre er mere fastlåst.

Mødet i Zagreb var spændende. Særlig spændende var det at tale med deltagerne fra østbloklandene. Foredragene, der holdtes på tysk eller fransk, må formodes at blive trykt i *Athéisme et Dialogue*, rådets tidsskrift, der også løbende vil offentliggøre indløbne svar på spørgeskemaet om lykken.

Kaspar Kallan

Kristne trænger til dialog-kultur

Linz, (KIPA) – Den vikarierende biskop Karl Moser, Wien har ved en gudstjeneste under åbningen af et katolsk sommerakademi i Østrig opfordret til overvindelse af de indre kirkelige spændinger. Ordret sagde biskop Moser: *Evangeliet forrådes, og kirken bliver utroværdig, når enkelte meningsgrupper isolerer sig fra hinanden, ignorerer hinanden eller endog forkætrer hinanden.* For vore dages kristne er næppe noget mere påkrævet end »dialogen og den åbne alsidige kommunikation«.

Overfor så mange men-

neskers afstandtagen fra den kristne tro må katolikker på en bedre måde virkeliggøre evangeliets budskab. Der er trængt »meget af den moderne sekularismes og ateismes pseudo-friske luft« ind i den katolske kirke. Derfor må katolikker forstå pavens, som »stræber efter, at »dørene ikke åbnes til hvad som helst«. Biskoppen betonede samtidig, at enhed ikke må forveksles med ensartethed. For troens videregivelse findes ingen patentmedicin, men kernen må forblive et ja til Kristus og hans budskab i bjergprædikenen.

DUK's formand til paven i Vadstena:

Ansvar for hinanden skaber et levende fællesskab og en levende kirke

I løbet af det sidste års tid har vi i vore ungdomsforeninger arbejdet med temaet »Udkanten i Centrum«.

Som katolikker her i Norden lever vi i udkanten – i diasporaen. Vores katolske tro og vores tro på, at livet er helligt og skal respekteres på alle måder, adskiller os fra de verdensliggjorte samfund, som vi er en del af, hvor den enkeltes ønsker prioriteres på bekostning af medmennesket, og den stærkeste får ret.

Næstekærlighed – det at tage hensyn til sine medmennesker – er ikke en yndet beskæftigelse, og især ikke hvis det koster en selv noget.

Som ung katolik kan man ind imellem føle, at man er i udkanten, at man er isoleret på mange måder. Men det, at vi ikke er mange, giver os også en særlig styrke – en særlig afklarethed i forhold til vor tro og til kirken.

Ansvar et hver især som unge katolikker har overfor hinanden, skaber et levende fællesskab og en levende kirke. Vi er ikke presset ind i nogle rammer, men deltager i ungdomsarbejdet og i menighederne af egen fri vilje, og dette giver en særlig glæde og engagement ved vort fællesskab.

Derigennem vendes følelsen af at være i udkanten, til at være i Centrum –

for centrum er der hvor Kristus er!

Som vi netop hørte i læsningen, kom Jesus hjem til Zakæus, der også var i udkanten af sit samfund, og dette blev et vendepunkt i hans liv.

Korsbærere med Kristus

I dag – hellige far – er du her hos os, og vi håber at dit besøg også for os vil betyde et vendepunkt. Inden du forlader os, vil du plante et træ her i borggården – et livets træ, som kan være et symbol på, at den katolske kirke i Norden er levende i vore samfund og i os.

Og til de unge i hvert af vore lande har du givet et kors – lad os bede om, at det må gøre os til korsbærere med Kristus, og at Gud vil hjælpe os til, at vi i troen kan bære det, og lad korset være et tegn på, at vi har fået overdraget medansvaret for vor kirkes fremtid.

Det gælder os der er til stede i dag, og alle de unge der ikke kunne være med os her.

Derfor – hellige far – vil jeg på de nordiske ungdomsforeningers vegne takke for dit besøg hos os, og jeg håber, at vi – med Guds hjælp – vil være stærke nok til at bringe det glade budskab ud i vore samfund.

Også disse unge var med til mødet med paven i Vadstena. Foto Knud Kluge.

Esbern Kristensen

Carl Gufler død den 6. juli

Aktiv i Skt. Annæ menighed hele sit liv

Carl Gufler er ikke mere. Torsdag d. 6. juli blev et langt liv brat afsluttet. Midt i et arbejde, som Carl havde insisteret på at udføre, døde han pludseligt, og blandt nære venner, så han har følt sig tryk.

Carls liv og virke var stærkt knyttet til kirken. Som født i en katolsk familie var det, for det ordens- og præcisionsmenneske han var, selvfølgelig for ham at deltage i alt arbejde inden for Skt. Annæ Kirke. Han blev i en tidlig alder ministrant og deltog ivrigt i kongregationsarbejdet, ungdomsklub m.v. At hjælpe med praktisk arbejde ved kirken og menighedssalen faldt ham naturligt, og man gik aldrig forgæves med bøn om hjælp til ham, alt blev udført hurtigt og ordentligt. Han var med til at arrangere talrige Kristi Legemsprocessioner og var i mange år storministrant, lektor m.m.

Kapelmester i Dragør

I Dragør blev han i 1969 »Kapelmester«, som han selv sagde. Der var mønsterværdig orden i kapel og sakristi og ved valg af salmer satte han pris på at få dem spillet igennem før messen begyndte. Carl og Valborg, der døde for 1 år siden, kom til at elske »Dragørkapellet« ligeså meget, som de elskede deres sognekirke, og de fik 18 dejlige år i Dragør, hvor de blev meget afholdte af den lokale menighed. Som tak for alt dette arbejde optog redempto-

risterne Carl i deres orden som oblatbroder.

Med salget af »Dragørkapellet« og nu Valborgs og Carls bortgang er en epoke i Skt. Annæ menighed desværre definitivt forbi.

Lørdag d. 15. juli blev Carl bisat i forbindelse med en messe i Skt. Annæ Kirke, en smuk højtidelighed, der havde samlet et par hundrede venner og bekendte.

Æret være Carls minde.
Tove Pedersen
Dragør

Carl Gufler

Kursus for nyansatte lærere ved katolske skoler

Foreningen af katolske skoler i Danmark indbyder igen i år til et stævne på Magleås for nyansatte lærere ved katolske skoler og unge katolikker, der er under uddannelse til lærere.

Det sker i dagene mandag den 25. september til onsdag den 27. september. Nærmere kursusbeskrivelse vil tilgå skolerne ved skoleårets start i august.

Økonomisk støtte

Der søges i øjeblikket økonomisk støtte, således at lærerstuderende kan deltage enten gratis eller med reduktion af kursusgebyr.

Lærerstuderende opfordres til at rette henvendelse til sekretariatet for tilsendelse af kursusmateriale.

se til sekretariatet for tilsendelse af kursusmateriale.

Møder forskellige repræsentanter

På kurset vil deltagerne mødes med repræsentanter fra bispedømmet, biskoppens konsulent i skoleområdet og repræsentanter fra de katolske skolars ledelser og lærerkollegier.

Sognepræster, menighedsråd og skolebestyrelser opfordres til at tilskynde unge lærere og lærerstuderende at deltage.

Henvendelse og tilmelding til kurset skal ske til foreningens sekretariat, Kildegade 18, 8700 Horsens inden den 12. september.

Msze świąte w języku polskim

Ks. Władysław Zdunek C.s.s.R.
Kościół św. Anny
Hans Bogbinders Alle 2
2300 København S, tlf. 31 58 21 02
Msza św.: Kazda niedziele o godz. 12.00 w kosciółce św. Anny/Amager.

Catholic youth clubs: contact Mrs. May Weber-Nielsen, tlf. 42 94 93 31.

Misa en español

Iglesia de san Augustin, Jagtvej 183.
Todos los domingos. Juni-aug. kl. 18. P.
Tomás Tirapu Beortegui C.s.s.R.
Tlf. 31 58 21 02.

Communauté de Langue Française

Prêtre: Etienne Calvet 31 62 36 28.
Copenhague: tous les dimanches (sauf 1.07-15.08) messe à 11 h 30 à Sacramentskirken, Nørrebrogade 27, København N.

Orientering fra sognene
forsat fra side 11.

Missione cattolica Italiana

Segretariato Sociale Acli-Danmark,
Bredgade 67, st., 1260 Kbh. K.
Tlf. 33 32 10 49 (in comune con Katolsk Informations Center)
Orario d'ufficio: 10-17 da Lunedì a Sabato (chiuso il Mercoledì).
Lorenzo Del Zanna S.J., Stenosgade 4A,
1616 Kbh. V. Tlf. 31 31 78 22 og
31 21 85 88.
Messa ogni sabato alle ore 18.15 nella chiesa di S. Ansgar, Bredgade 64, Kbh. K.
Kroatisk messe
2. og 4. søndag i Jesu Hjerte Kirke kl. 14.
Helsingør: 1. og 3. søndag. 1. søndag kl. 12. 3. søndag kl. 17.

Bistand

Katolsk menighedspleje

Bredgade 69A, st. 1260 København K.
Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 01 15 23 03. Postgiro 6466397.

Møder og arrangementer

Tidebønskursus på Sostrup Kloster

For halvandet år siden udkom Tidebogen. Den bruges af både præster, søstre og lægfolk, når de beder Kirkens bøn. Flere og flere lægfolk opdager værdien af at bede regelmæssigt. Her kan Tidebogen være til stor hjælp. Kender man ikke så meget til tidebøn og blader man i den omfangsrige bog, vil man måske blive afskrækket, fordi man synes, det ser så kompliceret ud.

For dem, som gerne vil deltage i en indføring i, hvordan Tidebogen bruges, arrangeres der et kursus på Sostrup Kloster fredag den 27/10-89 kl. 19 til søndag den 29/10-89 efter frokost. Pris: 490 kr.

På dette kursus vil fru Jette Thomsen, Gentofte, give baggrunden for tidebønnen og forstå sangverser. Pater A. Ziggelaar SJ deltager som præst og holder foredrag om Kirkens ydre mission. Helge Clausen fortæller om Kirken i England.

Nærmere oplysning og tilmelding hos: Børge Blans, Sejsvej 7, 8600 Silkeborg, tlf. 86 82 28 92.
Helge Clausen, Randersvej 15, 8544 Mørke, tlf. 86 37 76 56.

AC

indbyder til foredrag om Gorbatsjovs idé om »Europas hus« ved chefredaktør Thøger Seidenfaden på Niels Steensens Gymnasium, Jagtvej 183 B i København. Tirsdag d. 12.9. kl. 20.

Sommermarked i Skt. Antoni i Brønshøj søndag d. 3. sept. 1989

Der er friluftsmesse kl. 9.00 og sommermarkedet åbner kl. 10.00. (Bemærk tidspunkterne).

Der er loppetorv, tombolaer, salgsbod og kroen har lækkert smørrebrød, kaffe og kager. Skt. Antoni kirke og menighedslokaler er stedet, hvor katolikker fra hele København og omegn mødes og hygger sig. Frederikssundsvvej 225. Bus 5-7-8 kører lige til døren.

Til vore trofaste tirsdagsgæster -

og andre interesserede. Vi har hidtil haft messe hos os hver tirsdag, men har længe haft lyst til at prøve noget andet. I stedet for den ugentlige messe vil vi fremover samles mandag aften til bøn og meditation. Vi starter mandag den 4. september kl. 19.30, hvor vi over en kop kaffe/te præsenteres for »aftens emne«. Efter dette oplæg går vi ved 20-tiden i kapellet til (ca.) en times bøn og meditation. Vi glæder os til at byde dig velkommen.

Sct. Joseph-søstre
Primulavej 1
2720 Vanløse

Yderligere oplysninger kan fås på tlf. 31 10 30 34.

Kan kirkesang

være for børn og unge - og for voksne?
være for voksne - og for børn og unge?
være igrefaldende - og ikke pop?
være rytmisk - og seriøs?
være sangbar - og holdbar?
være moderne - og religiøs?
JAI

Jal Det mener nu vil Derfor indbyder Jesu Hjerte Kirke i Stenosgade alle (uanset alder, smag og andre »fordomme«) til

6 søndagsmesser
13/8-27/8-10/9-24/9-8/10 og 29/10 1989
kl. 11.30
24/9 samt 29/10 er der kirkekaffe efter messen.
På glædeligt genhør og - syn.
Gerhard Sanders og Ole Kongsted.

Katolsk Arbejderaktion - Danmark

afholder sin 59. retræte på Magleås d. 14. og 15. oktober 1989 med ankomst fredag kl. 14.00 og hjemrejse søndag kl. ca. 18.00.

Retrætens emne er den hellige Josef med indledning af Sct. Josephs søsteren Susanne Sønderbo.

Prisen er 280 kr. med mulighed for tilskud for socialt dårligt stillede.

Tilmelding: George Bune Andersen,
Ved Klosteret 4,1 tv.
2100 København Ø,
tlf. 31 29 51 10.
Sidste frist: 30.09.89.

Alle, der vil støtte os i vort apostolat, er velkomne.

Som forberedelse til retræten anbefales det at læse pave Johannes Paul II's apostolske skrivelse: Fællesskab i Familien. (Ansgarstiftelsens Forlag).

Retræteprogrammet vil blive tilsendt.

Rygaards Skole 1909-1989

Dansk & international afdeling inviterer til 80 års jubilæum Lørdag den 16. september fra kl. 11.00 til 17.00.

- Sjøv og Leg for hele familien.
- Mad-boder - bar
- Børnene vil opføre en sang festival.

Skriv datoen i din kalender nu - og bed en lille bøn for solskin. Flere oplysninger efter ferien.

Retræte-weekend på Magleås

Tema: »Glæde«.

Paulus opfordrer os altid til at være glade. (1. Tis. 5,16).

Er det muligt? Lad os sammen bruge en weekend til at se på glæden i vort liv som kristne.

Retræteleder: sr. Emma Martensen C.S.J.

Retræten begynder fredag den 8. september 1989 kl. 19.00 og slutter søndag den 10. september kl. 16.00.

Pris for retræten er kr. 475,00.

Det er muligt at søge om tilskud.

Tilmelding sker ved indbetaling af depositum kr. 200,00, eller hele beløbet på check eller ved giro 4 28 44 29 til Elin Udarn, Magleås, Høsterkøbsvej 6, 3460 Birkerød. Evt. oplysninger på tlf. 02 81 07 15.

Kursuskonsulentens efterårsprogram på Magleås 1989

13.-19. august:	Pensionistuge.
1. september:	Møde Pavekor Øst.
15.-17. september:	Idemøde efter Pavens besøg.
6.-8. oktober:	Bibekursus.
3.-5. november:	Gregoriansk sang.
26. november:	Træf om Niels Stensens + Pavens besøg.
10. december:	Adventstræf.
23.-25. december:	Jul på Magleås.
29. december 1989/
1. januar 1990:	Nytårskursus

Med venlig hilsen
Jan Lange
kursuskonsulent

NB. Klip annoncen ud så De ikke glemmer et møde eller kursus, som De kunne tænke Dem at deltage i.

Magleåstræf efterår 1989

Søndag den 17. september: »Efter Pavens besøg« ved programsekretær Mogens Hansen, Danmarks Radio.

Søndag den 29. oktober: Magleåstræf. Program senere.

Søndag den 26. november: »Niels Steensen-træf«.

Søndag den 10. december: »Adventstræf«.

Magleåstræf

Søndag den 17. september 1989 kl. 14.00. Programsekretær Mogens Hansen, Danmarks Radio taler om emnet:

Efter Pavens besøg
Program: Fra kl. 14-15 kaffe/te og kage i stuerne.
kl. 15.00 foredrag i salen.

Pris: Kr. 25,00 for voksne, børn gratis.

Det sker på Magleås:

Lø. d. 2.-sø. d. 3.9.:
Dansk S.T.O.K.
Fr. d. 8.-sø. d. 10.9.:
Retræte: Glæde
v/Er. Emma Martensen.
Ma. d. 11.-ti. d. 12.9.:
Dansk Røde Kors.
To. d. 14.-fr. d. 15.9.:
Dansk Flygtningehjælp.
Fr. d. 15.-sø. d. 17.9.:
Efter Pavebesøget
v/Jan Lange.
Søndag d. 17.9. kl. 14.00:
Magleåstræf.
Emne: Efter Pavebesøget
v/programsekretær Mogens Hansen.
Ti. d. 19.9.:
Frederiksborg Amts UK-forvaltning.
To. d. 21.-lø. d. 23.9.:
L.A.H. i Danmark.
Sø. d. 24.-ma. d. 25.9.:
Gymnasieskolernes Fysiklærerforening.
Ma. d. 25.-on. d. 27.9.:
Foren. af katolske skoler
v/Jørgen Frost Jensen
Fr. d. 29.-lø. d. 30.9.:
Sct. Joseph skole, Ringsted
v/Ole Dam.

DUK-kalender

KUK-vest-weekend den 8.-10. september 1989 i Silkeborg for alle interesserede.
Pris kr. 50,- samt kr. 110,- for fællesrejse.
Tilmelding og betaling senest den 18/8 1989.

Skoleweekend den 15.-17. september 1989 på Ømborgen for alle katolske elever i 6. klasse. En weekend med film, lege og spændende gudstjenester.
Pris kr. 160,- samt kr. 110,- for fællesrejse.
Tilmelding og betaling senest den 25/8 1989.

Ledertræning den 29. september til 1. oktober 1989 på Ømborgen for alle landets KUK-ledere samt interesserede KUK-medlemmer i alderen 17 år og opåder.
Pris kr. 160,- samt kr. 110,- for fællesrejse.
Tilmelding og betaling senest den 8/9 1989.

Troselørekursus den 16.-22. oktober 1989 på Ømborgen for de 14-18 årige. Pris kr. 600,- samt kr. 110,- for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 25/9 1989.

Børnelejr den 16.-21. oktober 1989 på Bastrup for de 7-13 årige.
Pris kr. 500,- samt 110,- for fællesrejse.
Tilmelding og betaling senest den 25/9 1989.

Musikweekend den 3.-5. november 1989 på Ømborgen for musikinteresserede. Alder: 16 år og opåder.
Pris kr. 160,- samt 110,- for fællesrejse.
Tilmelding og betaling senest den 13/10 1989.

Medarbejderledertræning den 24.-26. november 1989 på Bissrup, Sjælland for repræsentanter, redaktioner og udvalg nedsat af DUK.
Kurset er gratis for deltagere. Tilmelding senest den 3/11 1989.

Festival den 8.-10. december 1989 i Randers for KUKer i hele landet.
Pris kr. 160,- samt 110,- for fællesrejse.
Tilmelding og betaling senest den 17/11 1989.

Åbent hus med julehygge tirsdag den 19. december 1989 kl. 14-17 på Sekretariatet.

Nytårslejr den 27. december 1989 til 1. januar 1990 på Ømborgen for unge over 18 år samt familier med små børn.
Pris kr. 450,- samt 110,- for fællesrejse (dog kr. 160,- for dem over 25 år). Tilmelding og betaling senest den 6/12 1989.

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig:

Arrangement: _____

Dato: _____

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr. og by: _____

Fødselsdato: _____

Telefon: _____

Katolik: Ja: _____ Nej: _____

Deltager i fællesrejse: ()

Ankommer selv: ()

Postgirokonto 9 08 32 94
Danmarks unge Katolikker
Sekretariatet
Bredgade 67, 2. th.
1260 København K.
Tlf. 33 14 77 07

Diverse

Retræte på Åsebakken

Vor Frue Kloster, Åsebakken afholder retræte fredag d. 20. oktober kl. 17.00 til søndag d. 22. efter frokost.

Pris 300,- kr. + 30,- kr., hvis man ønsker at leje sengelinned.

Retræten er i stilhed og har som emne: »Hvad skal jeg sammenligne Guds rige med?«

Leder s. Philippa Toldberg.

Oplysninger og program ved henv. på tlf. 42 81 06 98 kl. 15-16.30 eller skriftligt til Vor Frue Kloster, Høsterkøbvej 3, 3460 Birkerød.

Haste tilmelding, stadig få pladser tilbage Kursus og klosterophold i Assisi

af David Russel O.F.S.

Efterårsferien d. 16.-23. okt. 89. Indføring af de åndelige aspekter af den kristne livsholdning og mysticismen samt de psykiske dimensioner af spiritualitet. Vi vil arbejde med at finde frem til vores egne psykiske responsmønstre i forhold til en daglig spiritualitet samt med forskellige bønformer indenfor den kontemplative og meditative tradition.

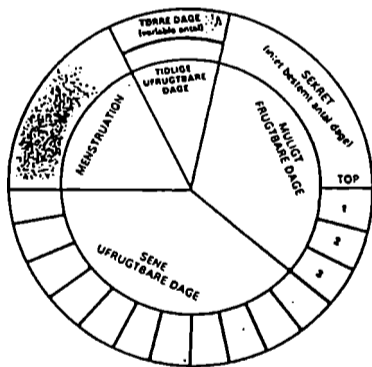
Pris: 4.500 kr. indebærer flyrejse, ophold i klosteret incl. morgenmad og kursusgebyr.
Kontakt David 31 18 54 21 og aften 44 99 65 01.

Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger katolske Menighedsplejer værelse el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolske Menighedsplejer 01-15 23 03 eller privat 01-14 69 36.

Billings metoden

- en moderne, videnskabeligt udviklet metode til naturlig fødselsregulering, der bygger på gensidig kærlighed og respekt for livet

- * Bygger på mange års forskning og videnskabelige undersøgelser
- * Er naturlig og derfor uden skadelige bivirkninger
- * Indebærer ikke brug af piller eller andre kunstige hjælpemidler
- * Kan i mange tilfælde afhjælpe barnløshed
- * Hjælper parret til at opnå et godt, harmonisk forhold, hvor begge er ansvarlige for fødselsreguleringen
- * Kan anvendes i alle perioder af kvindens liv, således ved
 - * regelmæssig cyklus
 - * uregelmæssig cyklus
 - * cyklus uden æglosning

Endvidere:

- * efter en fødsel
- * mens kvinden ammer
- * i overgangsalderen

Kontakter:
31 31 86 20 31 61 18 42
42 37 25 38

Bekendtskab

Alenestående mand, 57 år, katolik, søger hermed kontakt med en katolsk kvinde. Udledning ingen hindring.
Billet mrk. 1285 »katolsk orientering«, Vesterbrogade 28, 1620 Kbhvn. V.

Jans Fond

Der er nogle legatportioner til uddeling i september måned 1989. Motiveret ansøgning bedes sendt til Jans Fond, att. Inger Høyer, Marielystvej 16, 2000 Frederiksberg inden 15/9-1989.

Fonden yder støtte til fællesskaber og familier med hjemmeboende, psykisk udviklingshæmmede børn.

Inger Høyer

Døde

R. I. P. Lis Jensen Søborg

født 18. oktober 1914
død 5. august 1989

Povl Jensen
børn, svigerbørn og børnebørn

Begravelsen har fundet sted.

Salg og service

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.

Naboløs 3, 1206 København K.
Tlf. 01-11 72 37. Aften: 02-85 39 40

Pianostemmer Bernhard Hauber

31 68 19 59

BENZONS BEGRAVELSES- FORRETNING

34 46 01 - 86 60 56

DØGNVAGT: 01 - 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelser og bisættelser ordnes smukt og rimeligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Der er mange bedemænd
Deres hedder

ERIC KVIST

- han er katolik
og har kontor på
Søborg Hovedgade 94
og træffes på

31 69 86 81
DØGNET RUNDT

Jeg kommer gerne hjem til Dem for at træffe de nødvendige aftaler.

Begravelses- forretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.

DØGNVAGT
01 55 55 55

Bedemand Hardy Nielsen

Amagerbrogade 155
Filial: Taastrup 02 99 01 58

Aut.
elinstallatør

**MOGENS
LARSEN**
Rensshedevej 31e-3200 København S 02 25 30 02 25 31

MØBLER

Søger De kvalitetsmøbler, så aflæg vor forretning et besøg og se vort store udvalg i reoler, opholds- og spisestuer.

ANDERS SVENDSEN
Nordre Frihavsgade 13
København Ø.
Tlf. 01 26 60 70

Malermester

VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. (05) 81 69 62 og 83 29 37

Malermester

Flemming Pullich

01 29 78 84

Murermester

Bernhardt Christiansen

Sølbærvæg 8, Sabro.
Tlf. 06 94 82 10

DANSK OLIE KOMPAGNI A/S

Olieselskabet NORDISK KUL A/S

Administration, salg og service:
RØDOVREVEJ 383

Automatisk levering
Olievagt i fyringssæsonen
Egen import og tanklager
Radiodirigerede tank- og
servicevogne

01 70 45 30

- sikkerhed for varme

Revision - Bogføring - Skat

- den Registrerede Revisor rådgiver

REGISTRERET REVISOR FRÅ
Jørgen Brangstrup
STØDEN 6-8, 2. SAL
4000 ROSKILDE - 42 35 10 35

Ur- og Brilløhuset

»BALANCEN«

v/ KNUD PETERSEN
Gerritsgade 34, Svendborg
Telefon 21 19 20

Nye retningslinier for præsteuddannelse

Fortsat fra forsiden.

Kirken tilbageviser i dokumentet enhver tvivl og mistro mod sin sociallære, fordi den i lyset af evangeliet giver grundsætningerne og den uundværlige orientering om den rette måde at organisere samfundslivet på under hensyn til den menneskelige persons værdighed og almenvellet. Herunder hører blandt andet kravet om, at alle verdens goder gøres tilgængelige for alle mennesker, at alle kan deltage i samfundslivet og organisere sig med henblik på at forsvare de sociale friheder over for den moderne stats krav.

Endvidere forsvaret kirken sin ret til at fremstille problemernes etiske side i

forbindelse med ændringerne i den moderne verden, og det gælder i lige høj grad spørgsmål om privatejendom, dannelse af fagforeninger, medbestemmelse på arbejdsmarkedet, Den tredje Verdens underudvikling, arbejdets meningsfuldhed, den internationale gæld, de hjemløses problemer, kvindens værdighed, respekten for det ufødte liv og forplantningen, den genetiske manipulation eller forsvaret for menneskerettighederne og retten til religionsfrihed. Kirken har imidlertid også ret og pligt til at bedømme politiske forhold ud over det rent moralske »for at den politiske orden kan gennemtrænges af evangeliet« og blive fuldt menneskelig.

Cubas føler i Vatikanet

(KIPA) - Lederen for det cubanske kommunistpartis departement for religiøse anliggender, José Felipe Carneado blev modtaget i privataudien hos pa-

ven den 29. maj. Iagttagere ser det som Cubas forsøg på at indlede nye og bedre diplomatiske forbindelser med Vatikanet og den katolske kirke i Cuba.

Castro ønsker 300 ordensfolk til Cuba

Havanna, (KIPA) - Den cubanske statschef Fidel Castro har anmodet landets biskopper om at hjælpe med 300 ordensfolk til den cubanske sundhedstjeneste. Anmodningen er kommet i anledning af 100-året for broder Olayo José Valdes død, medlem af Johannitternes hospitalsorden, der er i levende erindring i Cubas befolkning.

José Felipe Carneado

Har lægfolket gode forslag til præsternes uddannelse

(Catholic Herald) - Katolikkerne i England og Wales er blevet spurgt om deres syn på præsteuddannelsen som led i forberedelserne af bispesynoden, der afholdes i Rom til næste år. Opfordringen gives i den engelske bispesynodes officielle blad »Briefing«. I samme nummer bringes en artikel med et oplæg til diskussion om de emner, der ventes taget op på bispesynoden.

Det hedder blandt andet: »Tiden synes at være inde til at vurdere præsteseminariernes situation og finde en form for uddan-

nelse, som fuldt ud svarer til Gudsfolkets forventninger og behovet for evangelisering ved begyndelsen af det tredje årtusinde«. Det siges videre, at »mange præstekandidater i den vestlige verden er helt afgjort i en skrøbelig psykologisk tilstand og i tvivl om deres definitive engagement«.

Efteruddannelse af præsterne prioriteres højt i artiklen. »Præstetjenestens sammensathed og belastning under nutidens forhold kræver en mere befæstet moden end tidligere. Det er velkendt,

I den hellige Visdoms kirke fandt i 869-870 det fjerde Konstantinopel-koncil sted. Foto KNA.

Bliver Hagia Sofia i Istanbul omdannet til moske igen?

Ankara, (KIPA) - En heftig diskussion føres i Tyrkiet omkring ministerpræsident Suleyman Demirels krav om, at »Hagia Sofia« påny forvandles til moske. Denne engang kristenhedens største kirke blev efter tyrkernes erobring af Konstantinopel i 1453 omdannet til moske. Det var først det moderne Tyrkiets fader, Kemal Atatyrk, der åbnede bygningen i 20-er-

ne som »et religiøst og kulturelt museum«, således at også kristne kunne besøge den, dog uden at vise noget synligt tegn på deres kristne tro og uden at bede højt.

I dag museum

Den tidligere ortodokse katedral er i dag en hovedseværdighed for hundredtusinder besøgende i Tyrkiet. For adgangsбилletten,

der koster omkring 50 kr. er kirken og senere museet blevet en vigtig indtægtskilde. Modstandere af tanken om at gøre den til moske igen henviser til denne økonomiske fordel. Andre betoner, at »Hagia Sofia« tilhører »hele menneskeheden og den ene Gud og ikke kun en enkelt religiøs bevægelse«. Normalt har ikke-muslimer ingen adgang til en moske.

Kardinal Jan Willebrands om pavens besøg i Norden

Rom, (KIPA) - Kardinal Johannes Willebrands, formand for rådet for de kristnes enhed betegner pavens besøg i de nordiske lande som »en usædvanlig økumenisk begivenhed«.

at præstens arbejde kan være udmattende og føre til forjægethed og tab af åndelig vitalitet, hvis han ikke ved, hvordan han skal forholde sig til de første tegn på problemerne og savner en solid baggrund«.

I slutningen af artiklen stilles en række spørgsmål, som ventes diskuteret, herunder appeller om flere præstekald, biskoppernes, præsternes og lægfolkets rolle i præsteuddannelsen, vanskeligheder, som præster må forudse i deres arbejde og støttegrupper for præster i krise.

De negative sider, som gav anledning til bekymring i tiden op til besøget, blev »absolut overvundet« gennem den venlige modtagelse hos såvel befolkningerne og de lutherske biskopper, fremhæver kardinal Willebrands i en udsendelse i Vatikanets Radio.

»Paven har med sine ord og sin personlighed nedrevet en mur af angst og modstand«, sagde kardinalen, som deltog i pavens rejse til alle de nordiske lande. Også de lutherske biskopper, som i begyndelsen stillede sig skeptiske og afventende over for besøget, modtog paven med stor taknemlighed, respekt og glæde.

Rørende modtagelse

Rejsen havde ikke blot enorm betydning for de besøgte folk - også medregnet lutheranerne - men også for hele den katolske verdenskirke og for den økumeniske dialog. »Jeg

ved, at den økumeniske bevægelse er vidt udviklet i de nordiske lande, men det er en sag for sig at modtage en pave fra Rom hjemme hos sig selv, hvilket ikke en gang er sket i den periode, hvor området var katolsk«, og kardinal Willebrands opsummerede: »Paven blev modtaget på en måde, som har bevæget os«.

Kard. Roger Etchegaray

Mirakuløs helbredelse officielt bekræftet

Lourdes, (KIPA) - Den katolske kirke har officielt bekræftet et Lourdes-mirakel. Det drejer sig om den i dag 24 årige sicilianske kvinde, Delizia Cirolli, der efter et besøg på det sydfranske valfartssted i 1976 på videnskabelig uforklarlig måde er blevet fuldstændig helbredt for en alvorlig kræftlidelse. Efter flere års undersøgelser af en læge-kommission er kirken kommet til det resultat, at der er tale om en mirakuløs helbredelse.

Meddelelsen er officielt givet af kirken ved ærkebiskoppen af Catania, Sicilien, Luigi Bommarito. Det er det 65. tilfælde af mirakuløs helbredelse i Lourdes, som kirken officielt anerkender.

Dialog med Vietnam nu mulig?

Rom, (KIPA) - Pave Johannes Paul II mener, at »øjeblikket er positivt« for en dialog mellem Pavestolen og Vietnam. I et budskab til de vietnamesiske katolikker fremhæver paven, at kuriekardinal Roger Etchegarays besøg i Vietnam i sommer er »et positivt tegn« for en sådan dialog, der må føres »i kærlighed til sandheden og uden at udelukke nogen«. Kardinal Etchegaray er den første repræsentant for Vatikanet, der har besøgt Vietnam i mange år.

Samtale med politikere

Kardinal Etchegaray er formand for det pavelige »Cor Unum« og rådet for »Fred og retfærdighed«. Han overrakte pavens budskab om dialog til formanden for den vietnamesiske bispekonference, ærkebiskoppen af Hanoi, kardinal Trinh Van Can i begyndelsen af juli under rejsen til Vietnam. Kardinal Etchegarays rejse er foretaget efter indbydelse fra de vietnamesiske biskopper med henblik på samtale med vietnamesiske politikere og kirkerepræsentanter og for at opnå en bedre koordinering af det kirkelige hjælpeprogram i Vietnam.

katolsk orientering

Redaktion:
Pastor Willem Wuyts (ansvarsh. redaktør).
Konsulent Hans Jørgen Johansen (redaktør).
Journalist Knud Helsted Kluge (red. sekretær).

Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 4.,
1820 København V. Telefon 01 21 14 44.
Redaktionelle medarbejdere:
Kirsten Szaraffin og Ruth Plum.
Tryk: Ny Dag, DK-4800 Nakskov. Oplag 16.500.

Næste nummer udsendes den 13. sept.

NIELS STEENSENS BIBLIOTEK
STENOSGADE 9
1616 København V

katolsk orientering

Kirken og medierne, side 2
Respekt for det nye liv, side 5
Tro og Lys, Abbé Pierre, side 6
Økumenisk kirkemøde i Basel, side 7
Kritik i kirken, side 8-9

»Pavetro aktionsfællesskab« oprettet i 6 europæiske lande

Wien, (KIPA) - Under mottoet »Ubi Petrus - ibi ecclesia«, d.v.s. hvor Peter er, der er kirken er en international bevægelse for paven og kirken grundlagt. Det fremgår af en meddelelse fra det østrigske pressebureau »Kathpress«, men det oplyses ikke, om der har været afholdt en stiftende generalforsamling eller i givet fald hvor.

Det fremgår imidlertid

af en erklæring fra »østrigske medlemmer af aktionsfællesskabet«, at den nye forening er repræsenteret i 6 europæiske lande, nemlig Frankrig, Spanien, Italien, Holland, Vesttyskland, Østrig og Schweiz.

Det hedder videre i erklæringen, at katolikker i flere europæiske lande har sluttet sig sammen i dette aktionsfællesskab »i en tid

med meget kritik og højrostedte protester mod Den hellige Faders ord og afgørelser«. Aktionsfællesskabet er udsprunget af »kirkens nuværende nødsituation«, og fællesskabet vil kun bestå »indtil kirkens nød er mærkbart afhjulpet, eller andre egnede initiativer indledes«.

Udspringer af kirkens nødsituation

Medlemmerne af aktionsfællesskabet søger efter eget udsagn »i kærlighed og troskab til kirken overensstemmelse med pavens belæring og afgørelser i alle spørgsmål om troens virkeliggørelse«. Man vil »understrege og fremme alt, hvad biskoppernes fællesskab og alle troende med paven kan virkeliggøre«. Aktionsfællesskabet anser »forsvaret for paven og de med ham forbundne biskopper som en nødvendig tjeneste for kirkens enhed«.

Kræver ikke monopol på pavetroskab

De østrigske medlemmer af den internationale bevægelse for paven og kirken vil på ingen måde »gøre krav på et monopol vedrørende troskab til paven eller kærlighed til kirken«. Aktionsfællesskabet vil ikke »skabe splittelse eller polarisere«. Målet er gennem offentligheden og ved medlemmernes personlige vidnesbyrd at fortælle alle mennesker sandheden om kirken og dens væsen.

Italienske biskopper går ind for hånd-kommunion

Rom, (KIPA) - De italienske biskopper har besluttet sig til officielt at indføre hånd-kommunion, fremgår det af slutdokumentet fra de italienske biskopkonferencens generalforsamling (CEI). Mens biskopperne i 1974 og 1976 afviste forslaget om at til-

Især i asiatiske lande er der ingen, der bekymrer sig om disse børn.

110 millioner børn lever af tyveri, tiggeri og prostitution

Krav om målrettede pastorale planer

Singapore, (KIPA) - Lederne af de sydøstasiatiske ordenssamfund har på deres seneste konference drøftet problemerne omkring »gadens børn«. Omkring 110 millioner børn i hele verden lever af tyveri, tiggeri og prostitution, oplyste pater Rafael Donato overfor ordenslederne fra Indonesien, Malaysia, Singapore og Filippinerne.

De fleste af disse børn lever i asiatiske lande, »hvor så godt som ingen

bekymrer sig om dem«. Netop det asiatiske område »er på den ene side så fattigt, og på den anden side så rigt, - for ungdommen er vores rigdom og vores fremtid«, understregede pater Donato. Den katolske kirke må i højere grad tage disse børn og unge til sig og »udvikle egne pastorale planer«.

Aborter er blevet et mareridt

Deltagere fra Singapore beklagede, at stræben efter materiel rigdom ofte går ud over familielivet. Seksuelt samliv før ægteskabet og et stigende antal provokerede aborter er blevet et mareridt, udtalte de. I Malaysia er kirken for lidt optaget af de unge, og derfor går mange af dem over til pseudo-religiøse sekter. På Filippinerne må kirken sætte stærkere ind mod udbytningen af unge og børn på arbejdsmarkedet. Delta-

gerne fra Thailand fremhævede turismens negative virkning på familielivet, og de beklagede narkomani, prostitutionen og det generelle moralske forfald.

Poul Toxværd død, 66 år

Poul Toxværd, som i 16 år har været fuldmægtig på bispekontoret, døde den 28. august. Mindeord på side 10.

Irland uden grænser

Rom, (KIPA) - Den katolske kirkes primas for hele Irland, kardinal Tomas O'Faich appellerer for et forenet Irland uden grænser. I et interview

med den italienske avis »Il Giornale« opfordrer kardinalen regeringen i London til at tilbagetrække de tropper, der for 20 år siden kom til Nordirland, og til lade Nordirlands forening med republikken Irland i den »nærmeste fremtid«.

Efter kardinalens mening vil om muligt FN-tropper kunne garantere en rolig overgangsperiode. Kardinalen mener, det er

Kardinal Tomas O'Faich

forkert, hvad man i London bestandig fremhæver, nemlig at Storbritannien først vil trække sig ud af Nordirland, når et flertal af den nordirske befolkning ønsker det. En sådan indstilling vil kun uddybe kløften mellem det protestantiske flertal og det katolske mindretal.

Kardinalen udelukker ikke, at nogle få præster har sympati for de paramilitære grupper. Den katolske kirke i Irland har imidlertid entydigt og altid fordømt alle voldshandlinger i konflikten.

3136 ■ 5034 ■ 10

NIELS STEENSENS BIBLIOTEK

STENOSGADE 9 ST TH

1616 KØBENHAVN V

katolsk orientering

Tilsendes vederlagsfrit alle katolske husstande i Danmark i 20 numre om året, som regel 2. og 4. onsdag i måneden. Abonnementspris i øvrigt 200 kr. årligt. Adresseændringer: Katolsk bispekontor, Bredgade 69 A, 1260 København K. Tlf.: 33 11 60 80. Giro 500 14 71 Ansgårstiftelsen, samme adresse.

Det andet Vatikanconcils påbud skal følges

Det er vigtigt for katolske journalister at erkende tidens tegn og søge sandheden, siger Wolfgang Seibel S.J.

Zürich, (KIPA) – Den schweiziske katolske presseforening, ledelsen af pressebureauet KIPA og foreningen af udgivere af katolske aviser afholdt fornylig fælles generalforsamling i Zürich. På samme tid og i samme bygning afholdt også foreningen af katolske schweiziske journalister møde.

Samfundsmæssige strømninger

Kirken og dens budskab i samtalen med de samfundsmæssige strømninger var titlen på et højt rost indlæg af Dr. Wolfgang Seibel S.J., der er chefredaktør for tidsskriftet »Stimmen der Zeit« under kongressen. Seibel skitserede først den katolske kirkes holdning i det 19. århundrede, hvor den bekæmpede »de moderne menneske- og frihedsrettigheder, der principielt har kristen oprindelse«.

Afvisningen af den moderne verden og forbindel-

sen med de modrevolutionære regeringer har efter Seibels mening ført til en »autoritær katolicisme«. Samtidig dannedes en holdning imod alt nyt. »På den måde isolerede katolikkerne sig i løbet af det 19. århundrede fra samfundet og dannede en slags sær-verden, der også afgrænsede sig skarpt fra andre kristne kirker«.

Debatten er i fuld gang

Wolfgang Seibel fortsatte med at fremhæve, at Det andet Vatikanconcil medførte dybtgående ændringer. Nu kom begreber som »Tidens tegn« og »Erkendelse af sandheden gennem dialog« til at spille en afgørende rolle. Det blev tydeligt, at tradition og dogme ikke rækker til at løse problemerne i en given nutid. I dag foregår der i kirken en debat mellem tilhængere og modstandere af konciliet, mellem reform og restaura-

tion, mellem dialog og monolog. Denne debat »er i fuld gang og vil ikke høre op forløbig«.

Seibel understregede videre, at »i kirken top favoriserer man endog åbent de konservative kræfter og forsøger at bringe deres repræsentanter frem på de ledende poster. Roms partiskhed giver således debatten en særlig skarphed«.

I denne situation er det netop for katolske journalister vigtigt, at erkende tidens tegn og søge sandheden i dialog og yde et bidrag til en mere human udformning af samfundet i evangeliets ånd. Retningsgivende er her pastoralinstruktionen »Communio et progressio« af pave Paul VI »med dens betoning af livsnødvendigheden af en offentlig mening i kirken, om friheden til meningsytring, om menings- og talefrihed for alle katolikker, og om nødvendigheden af en stadig gensidig og verdensomfattende in-

formationsstrøm i kirken. Det gælder om at »følge disse påbud fra Det andet Vatikanconcil«, understregede Seibel.

Kun vejen over offentligheden har virkning

I den efterfølgende diskussion blev det spørgsmål stillet, om Köln-erklæringen har virket polariserende.

Hertil svarede Seibel, at han var overbevist om, at i kirken nuværende situa-

tion har det kun virkning at gå vejen over offentligheden. Alt, hvad der i kirken interne område går over »tjenestevejen« bliver »på den ene eller anden måde hængende i systemet og forandrer ingenting«. Köln-erklæringen har spillet en væsentlig rolle ved udvalget af kandidater til bispednævnelser i Rottenburg-Stuttgart med det resultat, at professor Walter Kasper, »en mand fra midten« blev sat på listen.

På spørgsmålet om ikke de franske teologer, der med deres anliggende har vendt sig direkte til den internationale teologikommission med kardinal Joseph Ratzinger i spidsen, har valgt en bedre vej, henviste Seibel til 3 teologiske jesuit-fakulteter i Frankfurt, München og Innsbruck. Her udarbejdede man også hver sin erklæring og gik »tjenestevejen«, men uden nogen virkning.

Mazowiecki - Polens nye premierminister

Pavens ven og Walesas rådgiver

Tadeusz Mazowiecki

Rom, (KIPA) – Valget af den katolske intellektuelle, Tadeusz Mazowiecki til polsk premierminister må have glædet paven meget. Den 62 årige Mazowiecki har i mange år været Johannes Paul II's ven og fortrolige, lige siden Krakow-tiden og senere som en hyppig gæst i Rom. Lige siden »Solidaritet«s oprettelse har han desuden stået ved Lech Walesas side som juridisk rådgiver.

Mazowiecki er klar fortæller for demokrati, og han deler pavens dybe mistro til kommunisterne og deres løfter. Blandt de tre kandidater til premierministerposten var han den eneste katolik, og også den eneste, der var tæt knyttet til »Solidaritet«.

De smertelige erfaringer på »Solidaritet«s stenede vej fra undertrykkelse til medbestemmelse i en koalitionsregering har Mazowiecki mærket på sin egen krop. Det gælder især i den tid, hvor han var interneret efter krigsretstilstanden i Polen fra december 1981. I den periode, hvor »Solidaritet« blev opløst af staten, har han som andre medlemmer regelmæssigt måtte underkaste sig timelange, pinefulde forhør i indenrigsministeriet.

Det står for mange polakker som et mirakel, at en mand som Mazowiecki, der i årevis har været forfulgt af de kommunistiske magthavere for sin kamp for menneskerettigheder og borgerrettigheder, nu skal lede den første ikke-kommunistiske regering i efterkrigstidens Polen.

En dialogens mand

Rolig og velovervejede sine handlinger, beskeden, men smidig i sin opførsel må Mazowiecki som »en dialogens mand« også kunne opnå sympati og tillid på det internationale felt. Han ved, hvor vigtig den katolske kirkes moralske kraft er i hans land,

hvor den i årevis var den eneste troværdige institution. Den ny premierminister har i øvrigt gode forbindelser til kardinal Glemp og andre biskopper.

Som journalist og aktiv katolik har Mazowiecki altid gjort en indsats for frihed og selvbestemmelse i sit hjemland. Han var blandt grundlæggerne af »Den katolske intelligens' klub« (KIK) og var også aktiv i universitetskredse i Krakow og Warszawa.

I Gomulkas tid var han med i en lille gruppe katolske parlamentsmedlemmer (Znak-gruppen). »Znak« var den første uafhængige bevægelse i øst-blokkens lovlige forsamlings. Mazowiecki var med i ledelsen af denne gruppes tidsskrift »Wież«, der gik ind for en dialog mellem samfundet og regeringen.

I 1981 grundlagde Mazowiecki fagforeningen »Solidaritet«s blad »Tygodnik Solidarnosc«, der blev lukket efter undtagelsestilstanden.

Den ny polske premierminister er født i 1926 i Plock som søn af en læge og en lærerinde. Han studerede jura i Warszawa. Han er gift for anden gang og har tre sønner.

Kirken må deltage bredt og intenst i medie-arbejdet

Medie-dokument skal a-jour føres

Rom, (KIPA) – Det pavelige råd for social kommunikation (Det pavelige medieråd) har forelagt et første dokument til a-jourføring af pastoralinstruktionen »Communio et progressio«, der udkom i 1971. I februar i år har 16 medieeksperter fra hele verden været samlet i Nemi ved Rom for at diskutere spørgsmålet om en omarbejdelse af det nu 20 år gamle vaticanske dokument i lyset af aktuelle tendenser i medieverden.

Siden 1986 har franskmænd Jean Marie Brunot været præsident for UCIP (verdensunionen for den katolske presse). Brunot er leder af den katolske pressegruppes udlandsafdeling »Batyard Presse« i Paris.

ledere af kirkelige medieuddannelses-institutioner, 2 repræsentanter for ordenssamfund, der særlig er engageret i mediearbejde samt en repræsentant for hver af de internationale

kirkelige medieorganisationer UCIP (presse), UNDA (radio) og OCIC (film).

Efter mødet i Nemi blev udarbejdet et papir som diskussionsgrundlag for de videre drøftelser om aktualiseringen af »Communio et progressio«. Jean-Marie Brunot (UCIP) oplyser, at det handler om, hvordan kristne kan lære at føle sig hjemme i »det ny mediesamfund«.

Fremme sociale og kulturelle forhold

»Hvis de kristne ikke tager del i dette mediesamfund, vil ignorancen og ligegyldigheden over for spirituelle og etiske værdier, som evangeliet taler om, blive stadig større«, siger UCIP-repræsentanten. Kirkens strategi på medieområdet skal ikke ensidigt koncentreres om udbredelsen af den kirkelige lære, men også om at fremme sociale og kulturelle forhold. »Hermed er det nødvendigt med en åben pastoral holdning, der tager hensyn til de nationale forskelle, og som er parat til både konfrontation og dialog«, udtaler Brunot.

Rettelse

Ved fejlopløbning af korrektur havde to af de nye biskopper i Tjekkoslaviet fået samme navn. Her er de rigtige navne på både biskop og by. I den lille notits om Gorbatsjovs døb var sidste sætning blevet uden mening. Der skulle stå: At Gorbatsjov 14 år efter oktoberrevolutionen havde modtaget dåbens sakramente.

Red.

Jan Sokol bliver biskop af Trnava, Slovakiet.

Frantisek Tondra bliver biskop af Spis, Slovakiet.

Gregoriansk sang for alle

Tema: Alle Helgen, advent og jul.

Weekendkursus på Magleås fra fredag den 3. november 1989 kl. 19.30 til søndag den 5. november efter frokost.

Weekenden der skulle have været afholdt i april, måtte aflyses, men vi tilbyder den nu igen.

Kurset henvender sig til alle, begyndere som trænede sangere. Den eneste forudsætning er lysten til at beskæftige sig med denne smukke meditative sang, der fra den tidlige middelalder har været den katolske kirkes foretrukne gudstjenestemusik.

Repertoiret bliver udvalgte stykker fra Alle Helgen, advent og jul samt tidebønner komplet, som vi vil synge sammen med benediktinerinderne på Åsebækken.

I kurset vil vi gennemgå grundbegreber: Lidt historie, spiritualitet, neumelære og modalitet, men også berøre nyere emner indenfor de sidste 30 års forskning: Semiologi, genopdagede tonearter og brugen af »Graduale Triplex« – Hvad betydning kan disse emner have for vores måde at synge på i dag?

Kurset ledes af cand. mag. Jette Thomsen og stud. mag. Eva Rungwald, der begge har studeret hos Dom Jean Claire ved Benediktinerklosteret St. Pierre de Solesmes i Frankrig.

Moder Margarita fra Åsebækken vil fortælle om den gregorianske sangs spiritualitet. Desuden vil undertejgnede deltage, og kurssets præst vil være generalvikar Paul Marx.

Prisen for kurset er kr. 475.-. Har man brug for økonomisk støtte – spørg menighedsrådet. Ellers kan der søges om støtte til kurset ved henvendelse til undertejgnede. Ingen må blive hjemme af økonomiske grunde. Folk fra provinsen kan yderligere få hjælp til transportudgifter.

Tilmelding sker ved indbetaling af depositum kr. 200.- eller hele kursusbeløbet. Betaling enten ved check eller på giro 4 28 44 29, mærket:

»Gregoriansk sang 1989«.

Tilmelding sendes til: Elin Udam, Magleås, Høstekøvej 6, 3460 Birkerød, telefon 42 81 07 15.

Forespørgsler vedrørende kurset: Jan Lange, Bakkevænget 21, 2820 Gentofte, telefon 31 65 88 75.

Program, deltagerliste m.v. vil blive tilsendt ca. en uge før weekenden.

På glædelig gensyn
Jan Lange
kursuskonsulent

Vedhæng eller nål i sterling sølv

naturlig størrelse

Jeg har nu en ny produktion af de efterspurgte emblemer fra Niels Steensens saligkåring i 1989 og tilbyder dem fortsat som postordre således:

Som vedhæng med kæde kr. 90.-
med nål og låseknap, tie tack kr. 80.-

Bestilling kan ske på telefon 42 86 66 63 dag og aften, eller pr. brev til:

Dahlerup Sølvmedie

Gærdesmuttevej 24 - 2970 Hørsholm

Det bestilte bliver tilsendt med indlagt girokort.

Sct. Mariæ Skole, Aalborg

søger pr. 15. oktober 1989 en lærer. Stillingen omfatter:

1. kl. formning, 2. klasse matematik, 4. klasse kristendom, 5. klasse kristendom og orienteringsfag, 6. klasse idræt, 7. klasse engelsk, samt læsehøjsundervisning. I alt 25 ugentlige timer.

Som katolsk skole (240 elever bh.kl.-10. klasse) henvender vi os til ansøgere - og gerne mandlige - der aktivt vil arbejde i et kristent skolemiljø.

Ansættelsen sker i henhold til overenskomst mellem Foreningen af Katolske Skoler og Frie Grundskolers Lærereforening.

Ansøgningen stiles til skolens bestyrelse og fremsendes inden den 1. oktober 1989 til skolens inspektør Gert Ryom-Hansen, Valdemarsgade 14, 9000 Aalborg. Telefon 98 13 60 03.

Biskop Martensen viede den 29-årige Reinhold Sahner til diakon den 19. august.

Biskoppen prædiker i Toreby kirke, Lolland

Mandag den 18. september er biskop Martensen gæstprædikant ved aften-gudstjenesten kl. 19.30 i Toreby kirke på Lolland. Efter gudstjenesten fortsætter man på Refugiet Fuglsang, hvor der vil være

mulighed for at stille spørgsmål til biskoppen, om hvad der forener den katolske og den lutherske kirke. Gratis adgangskort til Refugiet Fuglsang fås hos sognepræst Svend Aage Nielsen.

Reinhold Sahner diakonviet i domkirken

Lørdag den 19. august blev Reinhold Sahner af biskop Hans Martensen diakonviet i Skt. Ansgars Kirke i København.

Reinhold Sahner er født den 19. februar 1960 i Mosbach, Baden i Vesttyskland. Han har studeret teologi ved universiteterne i Tübingen og Bamberg,

og afsluttede sin uddannelse i juni 1987.

Skal virke i Skt. Ansgars kirke

Reinhold Sahner som har været praktikant ved Sakramentskirken i København og ved Vor Frue Kirke i Århus, skal foreløbig virke i Skt. Ansgars Kirke i København.

Gallupundersøgelse efter pavens besøg i Danmark

Hvor mange danskere vil være katolikker?

København, (KIPA) – Kun en af hver tusind danskere har efter pavebesøget tænkt over at konvertere til den katolske kirke. Det fremgår af en Gallup-undersøgelse i Danmark.

7 pct. af de udspurgte

siger, at de er interesseret i at vide mere om katolicismen. Biskoppens generalvikar, Paul Marx OMI er ikke overrasket over resultatet af rundspørget. Paven kom først og fremmest til Norden for at aflægge besøg hos sine »egne

børn« for at opmuntre dem i deres diaspora-situationen.

»Pavens besøg er ikke fra kirkelig side opfattet som en missionsrejse«, udtaler Paul Marx, »og vi har ikke ventet, at et større antal danskere ville kon-

vertere i anledning af besøget«. Generalvikaren udelukker dog ikke, at pavens besøg kan have givet nogle danskere tilskyndelse til at blive nærmere informeret om katolicismen.

Efter pavens besøg i Norge:

»Rom bør tale med rene ord til os«

Bergen, (KIPA) – Trods stadige meningsforskelle håber den lutherske biskop Per Lønning af Bergen på en positiv virkning i økumenen efter pavens besøg i Norge. Biskop Lønning afviste bestemt at møde paven under rejsen til de nordiske lande i juni i år.

»Jeg tror, at mange troende her er blevet sig bevidst, at den kristne kirke er meget mere end det lille hjørne heroppe. Sådan som de har oplevet paven som menneskelig og venlig, har de set, at kirken kan være meget menneskenær«, siger biskoppen i en samtale med det østrigske blad »Kirken intern«.

Ville ikke møde paven

På spørgsmålet om hans motiver til at afvise at møde paven, udtaler biskop Lønning, at han ville give et vidnesbyrd om de vanskeligheder, der i

80-erne har vist sig på det økumeniske område, og som han i vidt omfang gør ledelsen i Rom ansvarlig for. Ved de officielle samtaler mellem Rom og reformationens kirke er der

»indtil nu ikke kommet resultater«. Biskoppen udtaler videre, at »det vigtigste er, at Rom taler til os i rene ord. Vi er jo – og her tænker jeg først og fremmest på Lima-dokumentet –

kommet ganske langt i vore samtaler, men nu må vi vide, hvad det er, Rom kræver af os«. Mange frygter, at vi til syvende og sidst skal underkaste os paven.

Økumenisk kirkevandring

I den første uge i oktober vil der være økumenisk kirkevandring i København med en andagt i hver af kirkerne inspireret af liturgien fra Taizé. I Skt. Ansgars Kirke i Bredgade holdes andagten torsdag den 5. oktober kl. 19.30.

Aftenen ledes af unge fra den økumeniske andagtsgruppe tilknyttet studentermenigheden i København. Gruppen holder hver uge aftenbøn i studentermenighedens lokaler eller i Helligåndskirken.

Det økumeniske klostertælfællesskab i Taizé i

Frankrig samler hvert år tusinder af besøgende fra hele verden. En central del af livet i klosteret for brødrene såvel som for de besøgende er 3 daglige

gudstjenester med bibellæsninger, sang og stilhed. Se i øvrigt annoncen bagest i bladet om kirkevandringsprogram. *kk*

Vennekreds for Sostrup

Under et møde på Sostrup blev det på undertegnede initiativ besluttet at oprette en Vennekreds for Sostrup Kloster og slot. Det er meningen at kontakte skattemyndigheder, advokatvenner, fredningsnævne m.v. Mange klostre i udlandet har en vennekreds, som de »lever af«.

Den lille projektgruppe har allerede holdt stiftende møde den 9. september på Sostrup.

Interesserede læsere kan kontakte Sostrup eller undertegnede. Min adresse er: Figenvej 14 A st., 4700 Næstved.

Bendt B. Scavenius

Magleåskursus:

Bibelstudie for alle.

Hvordan er vores situation som kirke og gudsfolk i dag?

Hvad er et folk i følge Bibelen?

Ledere, ledelse og konfliktløsning i Nye Testamente Gudsfolk set i lyset af 2. Vatikanerkoncil.

Disse og andre spændende problemområder vil blive gennemgået på Bibelkurset.

Brug denne chance til at komme lidt væk fra dagligdagens jag. Med Bibelkurset får man mulighed for sammen med inspirerende mennesker at fordybe sig i tekster fra både det Nye og Gamle Testamente.

Bibelkursus på Magleås fra fredag den 6. oktober 1989 kl. 20.00 til søndag den 8. oktober 1989 efter frokost.

Kurset forestås af: Bjørn Højbo, sr. Simone Springer O.S.B., Niels Engelbrecht samt undertegnede.

Det kan oplyses, at weekenden bl.a. vil indeholde foredrag, gruppearbejde og plenumdrøftelser.

Morgenbøn, messe og komplet vil være rammer for vores samvær.

Mellem arbejdsperioder vil der være mulighed for stille refleksion, ture i skov og park. Lørdag aften vil vi holde fest med bl.a. sang, musik og hygge.

Prisen for kurset er kr. 475.-. Har man brug for økonomisk støtte - spørg menighedsrådet. Ellers kan der søges om støtte til kurset ved henvendelse til undertegnede. Ingen må blive hjemme af økonomiske grunde. Folk fra provinsen kan yderligere få hjælp til transportudgifter.

Tilmelding sker ved indbetaling af depositum kr. 200.- eller hele kursusbeløbet. Betaling enten ved check eller på giro 4 28 44 29, mærket:

»Bibelstudie 1989«.

Tilmelding sendes til: Elin Udam, Magleås, Høsterkøbvej 6, 3460 Birkerød, telefon 42 81 07 15.

Forespørgsler vedrørende kurset: Jan Lange, Bakkevænget 21, 2820 Gentofte, telefon 31 65 88 75.

Program, deltagerliste m.v. vil blive tilsendt ca. en uge før weekenden.

På glædeligt gensyn. Husk at medbringe Bibelen.

Nytårskursus på Magleås

Har I lyst til at fejre nytår sammen med andre hyggelige mennesker er muligheden på Magleås:

Nytårskursus fra fredag den 29. december 1989 kl. 19.00 til mandag den 1. januar 1990 før frokost.

Kurset ledes af Gitte og Torben Bang samt Kirsten og Jan Lange.

Der vil være plads til ca. 40 deltagere, så skynd jer at tilmelde jer.

Gennem oplæg, gruppearbejde og fællesdrøftelse vil vi inspirere hinanden til nytænkning og fornyelse både for den enkelte og i fællesskabet i menighed og kirke.

Kurset munder ud i en fælles fejring af messen og med fælles kæmpefest som afslutning på året 1989.

Tilmeldingsfrist: Sidste tilmeldingschance mandag den 16. oktober 1989. Tilmelding sker ved indbetaling af depositum kr. 200.- eller hele kursusbeløbet. Betaling enten ved check eller på giro 5 02 70 20, mærket: »Nytår 1989« til undertegnede.

Pris overnatning: Voksne.....kr. 50.- pr. nat
Børn.....kr. 25.- pr. nat
Børn under 5 år gratis.

Sengelinned:
Medbringes.

Pris kost: kr. 175.- pr. person. (Børn under 5 år gratis). Har man brug for økonomisk støtte - spørg menighedsrådet. Ellers kan der søges om støtte til kurset ved henvendelse til undertegnede. Ingen må blive hjemme af økonomiske grunde. Folk fra provinsen kan yderligere få hjælp til transportudgifter.

Drikkevarer: Kan købes på stedet eller selv medbringes.

Fyrværkeri: Der købes lidt fælles, men man må gerne selv.

Praktisk arbejde: Madlavning, opvask m.v. står deltagerne selv for. De, der melder sig til kurset, vil blive inddraget i forberedelse og afvikling af kurset.

Forespørgsler vedrørende kurset: Jan Lange, Bakkevænget 21, 2820 Gentofte, telefon 31 65 88 75.

På glædeligt gensyn
Jan Lange
Kursuskonsulent

Lægfolkets verdensopgave

Midt i strømmen af diskussioner om lægfolkets opgaver og medindflydelse, synes man helt at have glemt lægfolkets verdensopgave, selv om den vel egentlig er dets sande opgave.

»At påtage sig ansvar«, betyder ikke kun at virke i menigheds- og pastoralråd - hvor vigtigt det end er - og ikke kun at være med til at forme gudstjenesten - hvor skønt det end er. Verden omkring os har også brug for at blive forment og for at se et vidnesbyrd.

Nu om dage findes der allerede megen hyggelig samvær i menighedslivet; og det er også udmærket. Men egentlig skulle man jo gå ud - lade sig sende ud i verden og vise sig som kristen.

Hvad angår udformning

gen af gudstjenesten har lægfolket også en opgave, det kan udføre, uden på nogen måde at gribe ind i det, som er præstens. Nemlig at man er sig bevidst, at ansvar for kirken ikke er noget man påtager sig, men noget vi har, noget vi fik i dåben, og at dette ansvar og udformningen af gudstjenesten ikke kun skal praktiseres i den synlige kirke, men i vort hjem og i vort indre. At liturgien er for hjertet og ikke for sanserne, og at man derfor kommer i god tid og ikke et par minutter før messen begynder - eller efter at den allerede er begyndt - så man i fred og ro kan forberede sig til det møde med Kristus, som kommunionen er. At man ikke kun spørger efter det, som folk kan lide at se og

høre, men efter det, som ærer Gud mest muligt.

Fællesskab og næstekærlighed kan man naturligvis kun bejæ, men mange gange drejer alting sig kun om det. Vor tro indeholder jo også mange andre »hemmeligheder«. Kun synes kendskabet til dem ligesom at være svundet ind, og man ved ikke mere rigtigt, hvad man egentlig skal give videre til næste generation.

Desværre har prædikerne mange gange heller ikke et indhold, der kan få en til at blive klar over det, som f.eks. Gud i sin storhed, Jesus Kristus som

gudsmenneske eller tilbodelsen af Helligånden (også udenfor pinsen). Dertil kommer også hans uendelige kærlighed til os og sakramentets gave og dets betydning. Vi er jo syndige mennesker, der hele tiden må angre for Gud. Derfor tales der alt for lidt om vor evige glæde hos Gud. Hvad ellers netop er vigtigt for de ældre og de efterladte, der mange gange lider meget mere end man tror, og som også kunne være godt for de yngre. For det første ved man jo aldrig hvor længe livet varer, og dernæst er Gud jo vort mål. Det er ikke kun fortrøstning men virkelighed.

Inger S. Larsen

Kirken venter sig ikke noget af lægfolket

Ordet servicekirke inspirerer mig til et lille indlæg. Hvoraf kommer det, at lægfolket har et sådant forhold til kirken, som til en benzinstation, dvs. får ordnet menneskelivets højdepunkter og går hjem igen uden noget forhold til troen og fællesskabet...?

- Man har aldrig bedt lægfolket om at have et forhold til kirken, for denne er i historiens løb blevet struktureret i et hierarki med clerus og ordensfolk øverst og lægfolket nederst.

Af den øverste gruppe forventede man, at de styrede og ledte kirken, havde et dagligt forhold til liturgi, og kunne tillade sig et reflekteret, problematiseret forhold til viden.

Af den nederste gruppe forventede man sig kun, at de havde et søndagsforhold til kirken, og kun kunne tillade sig lektielæst viden, mest hørt gennem øret. Alt for sent er man i Europa begyndt på at lære almuen at læse og skrive, en færdighed, der dog har været der al den tid Europa har været kristent. Hvor så mange andre fænomener i kirken har både 800 til 1000 års erfaring bag sig, så har forventningerne til lægfolket slet ingen baggrund i historien, den aktuelle kirkeordning forventer sig heller ikke noget - og så er vi nødt til at anvende kirken som servicekirke.

Hans Thoms Clausen

Halleluja efter evangeliet bør indføres i liturgien

Ved pavemesserne lagde man måske mærke til, at der blev sunget Halleluja efter evangeliet og bogen bragt til paven, der løftede den op.

I *Gottesdienst nr. 10* (Liturgisk blad for tysktalende områder) står der en artikel om »mellemsange« - vekselsange - svar fra menighed o.a. Her skrives der »Efter evangeliet - endnu engang Halleluja« Beklageligvis ser det ud til, at man efter evangeliet ikke har nogen sang som

svar på evangeliet. Det er mig ikke bekendt, at et initiativ i denne retning ikke er tilladt.

I det mindste på festdage burde vi gentage Hallelujaet efter evangeliet, eller lade koret synge en Halleluja-motet, hvordan vi nu kan gøre det for at udtrykke vor glæde og tak. Thi »Når hjertet er fuldt, så løber munden over« (Mt. 12.34)» Måske var det en idé for vore liturger.

Lily Fausbøll

Udveksling af ideer om katekese

Kære sognekateketer og religionsundervisere.

Efter at være vendt hjem fra England, hvor jeg bl.a. var kateket i et stort sogn, savner jeg kontakten med andre kateketer. Selv er jeg medlem af Our Lady's Catechists, en engelsk organisation for lægfolk, der underviser i de forskellige sogne i England. Måske kunne vi her i Danmark mødes en gang imellem og udveksle erfaringer og ideer og derved være til støtte og inspiration for hinanden i vores

arbejde med børn, unge og voksne.

Jeg skriver til jer for at høre, om der er interesse for at skabe en eller anden form for kontakt mellem os kateketer og religionsundervisere.

Hvis du er interesseret, så send mig et par ord inden den 1. november, og jeg vil kontakte dig snarest efter. Venlig hilsen og med ønske og en berigende ny sæson.

Marianne Groesmeyer
Østerbrogade 85 lejl. 100
2100 København Ø

1400 billeder fra pavebesøget

1400 billeder fra pavebesøget ligger nu fremme på »katolsk orientering«s redaktionskontor, hvor de i hele september kan beses eller eventuelt bestilles. Det gælder ligeledes til de to arrangementer »Pavens besøg og hvad så?« på Magleås 15.-17. september og i Vejle 28. oktober. (Se annoncen i sidste nummer).

Prisen pr. billede er for sort/hvid 20 kr. (18x24) og farve 50 kr. incl. porto. Betaling ved bestilling.

Ring først inden besøg på redaktionskontoret på telefon 31 21 14 44.

Korrekturfejl

I »Meddelelse fra Bispekontoret« i nr. 13 står der fejlagtigt, at p. Piet Reijnders SJ flytter fra Norge til Danmark. P. Reijnders flytter fra Skt. Kjeldsgade i København til Ryesgade 26, 8000 Århus C. Der-

imod flytter pater Kalman Horvath SJ i begyndelsen af efteråret fra Norge til Danmark, hvor han skal bo hos sine medbrødre i København.

Vi undskylder korrekturfejlen.

Etiske problemer med reagensglasbørn

Af Ruth Plum

Det står ikke Det etiske Råd klart, om og hvordan et befrugtet menneskeligt æg skal beskyttes. Rådet beder derfor offentligheden om at deltage i debatten, inden det skal afgive en betænkning herom til Folketinget.

Der er blevet destrueret 374 »overskydende« befrugtede æg på Århus Kommunehospital i de første 10 måneder, hvor man dér benyttede den såkaldte reagensglasmetode for at hjælpe ufrivilligt barnløse kvinder til at få børn. (Ugeskrift for Læger nr. 11 1989).

Hvor kommer alle de æg fra?

Ved kunstig befrugtning med reagensglasmetoden udtages der efter hormonbehandling af kvinden 1-25 modnede æg fra hendes æggestok. De blandes med sæd fra ægtemanden (den »faste« partner) eller med donorsæd og dyrkes så i varmeskab, indtil 1-4 af dem overføres til kvindens livmoder. De »overskydende« æg destrueres i henhold til gældende regler.

Dette er et af de etiske problemer i forbindelse med reagensglasbørn, idet nogle forskere ønsker at få lov til at foretage forsøg med de befrugtede æg eller til at nedfryse dem til senere brug - evt. på en anden kvinde. Ville det være bedre, eller ville det være endnu bedre at undgå at få »overskydende« æg, eller ville det være allerbedst at lade være med at producere reagensglasbørn?

Reagensglasbarnets identitetsproblemer

Et andet problem i forbindelse med reagensglasmetoden er de identitetsproblemer, som et barn, der undfanges på denne måde, kan få: En kvinde, den genetiske mor, leverer ægget, en mand, den genetiske far, leverer sæden; det befrugtede æg indplantes måske i en anden kvinde,

rugemoderen, den biologiske mor; og når barnet er født af hende, »afleveres« det til det par, der har »bestilt« det, og som altså bliver dets sociale mor og far.

Naturligvis kan det også dreje sig om »kun« én mor og én far, men alligevel kan det gøres indviklet.

Det etiske råd har ikke taget stilling.

Disse og andre etiske problemer i forbindelse hermed behandler *Det Etiske Råd* i sit debatoplæg om »Kunstig befrugtning og forskning på menneskelige kønsceller og befrugtede æg«. Rådet gør heri opmærksom på, at selv om det i sit virke skal bygge på den forudsætning, at menneskeligt liv tager sin begyndelse ved befrugtningen, så giver denne formulering ikke svar på, om man skal vise samme hensyn over for menneskelivet på alle dets udviklingsstrin. Det står altså ikke Det Etiske Råd klart, om og hvordan et befrugtet menneskeligt æg skal beskyttes. De beder derfor »offentligheden« (altså også os) om at deltage i debatten, inden de midt i 1989 skal afgive en betænkning herom til Folketinget.

To forskellige tankegange

Debatten i Det Etiske Råd har bygget på to forskellige tankegange:

Ud fra den ene, der kaldes »den utilitaristiske« kan man sige, at forsøg med befrugtede menneskelige æg, ligesom andre videnskabelige forsøg, har til formål at øge kendskabet til, hvordan sygdomme opstår, opdage nye behandlingsformer m.m. -

altså i sidste instans kan gavne et stort antal menneskers lykke.

Ud fra den anden tankegang, som kaldes »det restriktive argument ud fra tanken om menneskeværd«, må man sige, at her bruges menneskeligt liv som instrument for forskningen med det resultat, at menneskeligt liv går til grunde.

Den officielle katolske opfattelse

Det Etiske Råd omtaler loyalt den officielle katolske opfattelse, som den udtrykkes i *Troslærekongregationens instruktion* fra 22. februar 1987, hvorfra der bl.a. citeres:

»Fra befrugtningens øjeblik skal ethvert menneskeligt væsen agtes på absolut måde, fordi mennesket er den eneste skabning på jorden, som Gud har villet for dens egen skyld, og fordi ethvert menneskes åndssjæl er skabt umiddelbart af Gud« - og:

»At benytte det menneskelige embryo eller foster som genstand eller middel for eksperimenter er en forbrydelse mod dets værd(ighed) som menneskeligt væsen med samme ret til agtelse som det fødte barn og enhver menneskelig person« - og endelig:

»At benytte befrugtede æg til forskning med det resultat, at de går til grunde, er at sidestille med drab på et uskyldigt menneske«.

Selv om Troslærekongregationen har udtalt sig klart om problemerne, kan det dog absolut anbefales at læse Det Etiske Råds debatoplæg, der som nævnt i »k.o.« nr. 6 1989 kan rekvireres gratis fra rådet, Ravnsborggade 2, 2200 København N, tlf. 01 37 58 33.

Reagensglasmetoden på katolske universiteter

Som nævnt i »k.o.« nr. 4 1988 var det katolske universitetshospital i Leuven det første katolske hospital, der anvendte reagens-

glasbefrugtning. Trods Troslærekongregationens instruktion fortsætter læger hermed på katolske universiteter i Lille i Frankrig, i Leuven og i Louvain-la-Neuve i Belgien, i Nijmegen i Holland og på Georgetown University i Washington (se »k.o.« nr. 3 1989). Undgår de mon at få »overskydende« æg?

Guds godheds levende gave

Troslærekongregationens instruktion (et fyldigt referat af den findes i »k.o.« nr. 7 1987 s. 6-7) afviser enhver form for kunstig befrugtning såvel i som uden for kroppen. Kongregationen er dog helt klar over, at mange børn er blevet til og mange børn

fremover vil blive til ved hjælp af sådanne metoder.

Det er et udtryk for pastoral omsorg, når det i instruktionen siges, at selv om metoderne i sig selv er utilladelige, må alligevel »ethvert barn, der kommer til verden, på hvilken måde, det end sker, modtages som Guds godheds levende gave«.

Belgiske biskopper imod lovliggørelse af abort

Bryssel, (KIPA) - De katolske biskopper i Belgien er enige om, at enhver form for lovliggørelse af svangerskabsafbrydelse er »uacceptabel«. Retten til livet er »den første menneskerettighed«, som må respekteres af alle, af samfundsgrupperne og i særlig grad af staten, sådan udtrykker biskopperne sig i en erklæring offentliggjort i slutningen af juni i Bryssel. Dermed har biskopperne reageret på forslag fra et belgisk senatsudvalg, der anbefaler legalisering af svangerskabsafbrydelse.

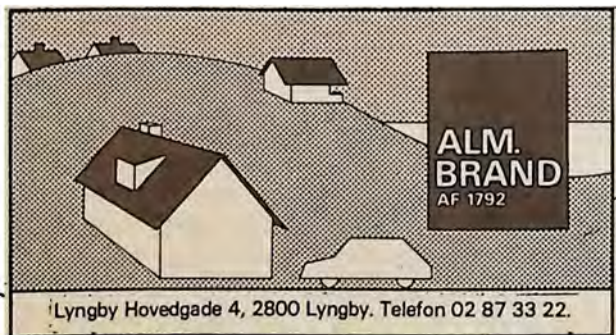
»De, der går ind for straffrihed ved abort, forsvare et begreb om total frihed. Dette er ikke det kirkelige syn på frihed«, fremhæver ærkebiskoppen af Mechelen-Bryssel, kardinal *Godfried Danneels*, som også er formand for den belgiske bispekonference. »Også selv om forholdet er vanskeligt, bør staten ikke kapitulere, for denne sag drejer sig om menneskets ret til at eksistere«.

Mentalitetsændring

Kardinal Danneels fremhæver videre, at se-

natsudvalgets forslag er et tegn på, at samfundet er sygt. Lægemidlet mod dette er en mentalitetsændring. Det gælder om at bekæmpe årsagerne til abort, idet man virker for livets værdi og hjælper unge forældre eller mødre, som er i nød. Kreativitet er nødvendig for at forbedre de sociale strukturer og udvikle konkrete hjælpetilbud.

Forældre, der f.eks. adopterer et handicappet barn, giver samfundet et »profetisk tegn«, der bør inspirere.

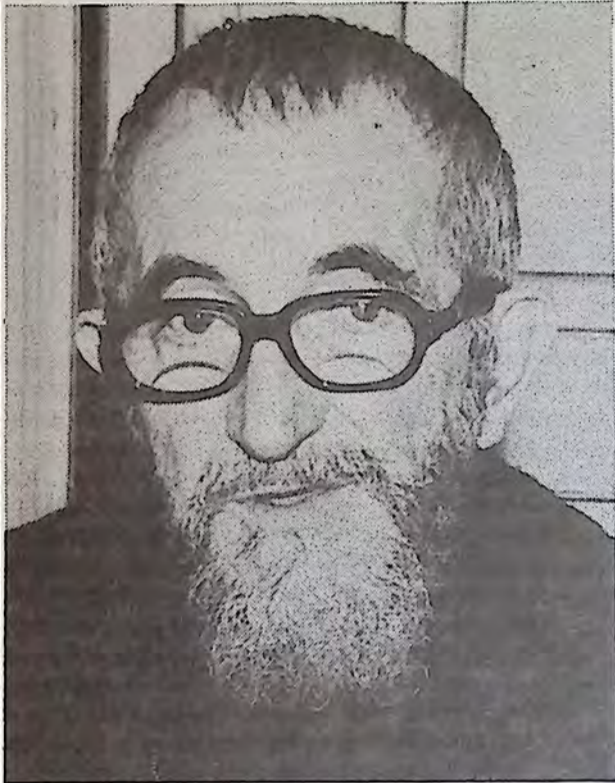
Et livs tjeneste for de fattige

Samtale med Abbé Pierre, grundlæggeren af »Emmaus-bevægelsen«

Fribourg, (KIPA) – Hans fremtoning er velkendt: en sort kappe og en baskerhue, et udmarvet asketisk ansigt, der udstråler godhed. Måske kender man bedre hans karisme, hans budskab om kærlighed og solidaritet, hans indsats for de fattige, randgrupperne, som han gennem sin »Emmaus-bevægelse« hjælper i hele verden. Abbé Pierre, vor tids vidne og profet er en levende udfordring for de rige i vort samfund.

Begyndte i 1948

Det er længe siden, at Abbé Pierre, tidligere parlamentsmedlem i nationalforsamlingen fra 1945 til 1951 som »tigger-munk« åbnede et hus for de fattige i 1948 i Paris, og som et år senere fik navnet »Emmaus«. Meget er sket, siden han i 1954 udsendte sit første råb om hjælp gennem radioen. Emmaus er i dag en institution med 290 grupper i 32 lande rundt

Abbé Pierre

om i verden. Emmaus og Abbé Pierre fik i år det franske akademis pris for moralsk og politisk viden-skab.

Hvad er Emmaus? Abbé Pierre giver selv følgende beskrivelse: »Emmaus er på den ene side mennesker, der er hårdt ramt i

livet og ofte fortvivlede, og på den anden side forholdsvis lykkelige og privilegerede mennesker, der har besluttet sig til at arbejde sammen om at hjælpe de fattigste. Uden dette samarbejde ville Emmaus ikke bestå.«

Moralsk og psykologisk elendighed

Tallene taler for sig selv. »Ifølge de officielle statistikker«, siger Abbé Pierre, »er der i Europa 320 millioner indbyggere, og af disse lever 44 millioner i elendighed, 44 millioner uden mening med livet.«

En psykologisk og social misere, der under alle omstændigheder er så stor som den materielle nød, fremhæver han og tilføjer: »De forenede Stater med sin enorme magt anerkender officielt, at der derovre lever 30 millioner mennesker i elendighed.«

»Demokratiets storhed består i, at det hører på den offentlige mening.

Men heri er der også en fare. Statsmænd ved, at en beslutning, som ikke løbner sig til at begynde med, men som er til alles vel, vil støde på en modreaktion hos dem, der har vist de pågældende statsmænd tilid. Abbé Pierre minder om en canadisk premierministers bøn til ham under en samtale om oprettelse af Emmaus-fællesskaber. »Da vi tog afsked med hinanden, sagde han på dørtærsklen: »Jeg beder Dem om at blive ved med det, De gør«. Demokratiet kan ikke leve uden profeter, der er de tavses stemme, og som kan fortælle flertallet om mindretallets livssituation, – et mindretal, der aldrig kan blive et vælger-flertal.«

Menneskeliggørelse af verden

For at forsvare de fattiges sag har Abbé Pierre ikke vejet tilbage for med sin tiggerstav i hånden at op-søge politikere. »Oftentimes har

jeg over for de magtfulde brugt følgende argument: »Hr. præsident, selv om De er den ærligste, den mest intelligente og modigste af alle politikere, vil det på den plads, hvor De står, være vigtigere at renovere eller forskønne operaen end at installere rindende vand eller toiletter i fattigkvartererne... og det er ikke, fordi De ikke har noget hjerte, men fordi Deres embedspligt kræver, at De en gang imellem under diplomatiske møder går i operaen. Deres stilling kræver imidlertid ikke, at De går derhen, hvor mennesker græder.«

At menneskeliggøre verden, – at gøre en indsats for samfundet vedrørende arbejde og fritid er også et anliggende for Abbé Pierre. »Det er ikke sådan, at mennesker er forfærdelige egoister. De er blinde. Gennem de allestedsnærværende massemedier og muligheden eller ligefrem tvangen til at kende alting lever vi i en ny tid. Men samfundet gør mig angst, siger Abbé Pierre, hvis man ikke mobiliserer alle gode kræfter. »Vi bliver alle sjæleligt syge, hvis vi ikke genopliver livsglæden hos de andre, som glæden ved sin lønseddel.«

Hvad er »Tro og Lys«?

Vi er i den sidste tid, når vi har talt med folk, blevet spurgt, hvorfor flere ikke kender til »Tro og Lys«, eller hvorfor skriver I ikke noget om »Tro og Lys« i »katolsk orientering?«

»Tro og Lys« er et fristed, hvor mentalt handicappede, deres familie og venner oplever kirkens fulde fællesskab. Den mentalt handicappede hører til i kirkens hjerte og har så mange skatte at dele ud af såsom kærlighed, medfølelse, trofasthed, væren sig selv, spontanitet, være levende, ydmyge, tålmodige og gode venner. Deres forståelse for Guds kærlighed til alle mennesker er et eksempel for os. Jeg selv føler, at jeg kommer Kristus meget nær, når jeg er i Tro og Lys.

I slutningen af tresserne var der en fransk familie med et uroligt mentalt handicappet barn, der havde et stort ønske om at komme på valfart til Lourdes. Valfarten ville ikke have dem med, fordi de sagde, barnet ville forstyr-

re de andre syge. De tog selv til Lourdes og her måtte de ikke spise nede i hotellets spisesal af samme grund, men blev henvist til deres værelse. Disse forældre tog meget skuffede og triste hjem fra Lourdes, der jo er næstekærlighedens, bønnens og glædens sted.

De talte med nogle folk, bl.a. Jean Vanier (der bor i et fællesskab med mentalt handicappede), og de sagde, hvis ingen vil være sammen med os, tager vi selv derned. De skrev så verden rundt og inviterede mentalt handicappede, deres familier og venner. Dette resulterede i, at der i påsken 1971 kom 4000 handicappede og 8000 familiemedlemmer og venner til Lourdes.

Lourdes by var skrækslagen, de havde posteret soldater langs Gavefloden så de »vilde« ikke skulle kaste sig ud i floden. De handlende havde lukket deres butikker, så deres ting ikke blev raseret. Så skete der det, at disse 12.000 mennesker kom og erobrede byen totalt med

deres glæde, sang og bøn, soldaterne forsvandt, butikkerne åbnede og byen havde næppe oplevet så dejlige mennesker.

Forældrene sagde, at her kunne de gå med deres børn helt normalt på gaden (i nogle lande bliver der kastet sten efter børnene) og det fællesskab, de alle her havde oplevet gjorde, at de ikke kunne udholde at komme tilbage til deres hjemlige isolation. Derfor blev »Tro og Lys« startet, og Danmark var med fra starten.

Nye grupper

Der skyder hele tiden nye »Tro og Lys« grupper op, vi er nu næsten 750 grupper fordelt på alle verdensdele. »Tro og Lys« har formået at nedbryde grænser, hvor det ellers syntes umuligt. I Sydafrika er sort og hvid i samme gruppe. I Nordirland prøver protestanter og katolikker at være sammen. I Libanon er kristne og muslimer sammen. Når vi er sammen holder vi ofte fredsgudstjenester. I det

internationale fællesskab oplever vi, at der på trods af store forskelle er mere, der samler, og at vi er et stort Guds folk.

Vores danske gruppe har særlig kontakt med svensk »Tro og Lys« og vi holder fælles weekender.

Mødetider

Til efteråret skal vi til Sverige og være sammen med dem. Temaet er: »Gud har gode hænder, han laver ingen fejl, alle mennesker er skabt til at være en del af hans frelsesplan.«

»Tro og Lys« Danmark mødes selv 2. lørdag i måneden i Vor Frue Kirke, Herlevgårdsvej 14, fra kl. 13 til kl. 18. Her spiser vi vores medbragte mad sammen, mens vi glæder os over at se hinanden igen, derefter hører vi nyt fra »Tro og Lys«-venner verden over, så øver vi sange til messen. Derefter er der et kateketisk indlæg, som gennemarbejdes i små grupper, hvor alle deltager. I grupperne fin-

der vi udtryk for teksten ved at mime, lave collager, bønner m.m. Vi slutter af med en messe, forberedt af »Tro og Lys«, hvor både børn og handicappede deltager aktivt sammen med hele menigheden.

Vi er meget interesseret i at nå så mange som muligt som kunne være interesseret i at deltage i »Tro og Lys« og få glæde af vores fællesskab.

De, der er interesseret i at være med i »Tro og Lys« eller blot vide noget mere om det er hjertelig velkomne til at henvende sig til: Eva Weis Bentzon, 01 39 07 27, Inge Switon-Rønnow, 01 39 09 89, eller Marie Storm, 01 74 34 15.

Kom og se! Smil, Gud elsker dig, som du er.

Inge Switon-Rønnow

Fred med retfærdighed for hele skaberværket

Økumenisk kirkemøde i Basel

Af Eva Nordentoft

I maj dannede byen Basel i Svejts ramme omkring et enestående kirkemøde, det første siden reformationen, hvor alle kirker i Øst- og Vesteuropa havde sendt delegerede (med undtagelse af Albanien). Arrangører var for den katolske kirke Rådet af Europæiske Biskopper, og for de reformerte kirker, Konferencen af Europæiske Kirker.

I 1986 havde den tyske fysiker og filosof Carl Friedrich von Weizsäcker formuleret nødvendigheden af at tænke vor tids brændende spørgsmål igennem og prøve at svare på udfordringerne som kristne. Han sagde »det haster«.

Glæde og håb

Nu mødtes ca. 600 delegerede (mange biskopper, præster og lægfolk, kirkeledere, enkelte kardinaler og metropoliter). Man diskuterede et velforberedt dokument, som kom til afstemning; man hørte foredrag af eksperter, og af folk som prøvede at tolke situationen og vise veje ind i en fremtid for os og de kommende generationer. Og man talte sammen! Konferencens titel var »Fred med Retfærdighed for hele Skaberværket«.

Basel var i festøj: Flag, bannere, vinduesudsmykninger med vartegnet: Helligåndsduen – fredsmotiver, brød for verden i billeder, levende lys, fakeltog og linedans. Det sidste kan også ses som symbol for vanskelighed og nænsomhed i omgang med hinanden. Ingen udvandrede, men man gik sammen i sommervarmen fredsgang over tre grænser, og man så om aftenen tusinder af levende lys flyde ned ad Rhinen – glæde og håb. Byen var vært med overdådige kurve af mad og vin – smukt anrettet og pyntet som tegn på fællesskab om Guds gode gaver og som tegn på taknemmelighed.

Basel har erfaringer med, at krig, fred, uret,

retfærdighed og miljø hænger sammen. Ved flodens første bøjning efter byen ligger industrigigantene Geigy og Sandoz. Dermed er forurening og etiske spørgsmål til medicinsk teknologi altid synlige på horisonten. Ved de store udslip af forurenende stoffer i Rhinen i de sidste år har man erfaret, at disse ulykker ikke ender nogen grænser eller persons-anseelse. Det haster, hvis verden skal blive ved med at være økumenisk – den beboede verden – menneskers hjem.

Tingene hænger sammen. F.eks. skaber udbytning en udpint jord, ørkenen breder sig, mennesker flygter for fattigdommen, flygtninge for miljø og for uret skaber politisk uro, og den onde cirkel er i gang. Menneskets handlinger skaber problemer, men mennesket selv kan være et problem, hvor der er for mange på et udpint sted. Tør vi tænke klart og ansvarligt?

I Basel gav videnskaben de kendsgerninger, som man skulle forholde sig til. Aften efter aften var der paneldiskussioner hvor

medicinere, fysikere, biologer, geologer, militær-eksperter m.fl. stod til regnskab og selv stillede spørgsmål. Der kom mange gæster, til enkelte arrangementer var der 800 tilhørere, samtidig med at der var flere hundrede andre steder. Energi, klima, genteknologi, a-kraft, bioteknologi og landbrug var kun en del af emnerne.

Hvorfor dog et kirkemøde?

Dagens arbejdsprogram begyndte om formiddagen med et større foredrag, f.eks. talte kardinal Roger Etchegaray om de kristnes ansvar i en krisetid ud fra skabelsteologiske overvejelser. Om eftermiddagen diskuterede man i grupper det dokument, som skulle være mødets resultat, og de sidste rettelser kunne foreslås til afstemning. Aftenen var fri til debat, til kunst, musik eller bare samvær.

Men hvorfor et kirkemøde? Fordi vi i fællesskab bekender en Gud, himlens og jordens, alle synlige og usynlige tings skaber; og fordi vi bekender en frelser – Jesus Kristus – hele

verdens frelser. Selvfølgelig ved vi alle, at der er mange måder at leve et kristenliv på, men ikke alle måder at leve livet på er forenelig med den trosbekendelse, vi forkynder. Der er ting, som er nødvendige i dag at sige og gøre, »for at verden kan tro«, og for at verden kan bestå, også for vores børnebørn. Også vores efterkommere skal kunne erfare Guds godhed ved at se på det skabte. Kirkerne, som jo består af de mennesker som er kirke, har medskyld i det forgangne og ansvar for det kommende. Magtmisbrug, ufred, udplyndring og splittelse kendte Paulus til og påtalte det i menighederne. Det samme gælder for de kristne i alle historiens århundreder. »Vi bekender for Gud og for jer vores brødre og søstre at vi har syndet...«

Folk strømmede til morgenbøn

Hver dag begyndte med morgengudstjeneste i domkirken, man kunne også vælge en lokalkirke i de meget tidlige morgentimer. Den fælles morgengudstjeneste skulle man hver dag komme tidligere til for at kunne sidde ned. Folk strømmede til bøn! Hver dag blev Biblen båret højtideligt ind, påskelystet tændt – den første dag i fællesskab af kardinal Martini af Milano og metropolit Aleksej af Lenigrad. Alle sang versene »Lad os høre – lad os lytte til Guds ord«. Hver dag hørte man på Guds ord »Jeg giver jer min ånd så I bliver levende« (Ez.37,14). Der var fælles middagsbøn og aftenbøn, og hver gang blev man ført ud af stress og tidsnød til ro og overvejelse. Man blev i god forstand »kaldt til orden«.

Slutdokumentet snart på dansk

Da er her i bladet i nr 11/12 bragt uddrag af dokumentets første udkast.

Eva Nordentoft talte på den danske delegations vegne. Foto Henrik Thorup Knudsen.

Dokumentet i sin fulde ordlyd, som det blev vedtaget ved sidste dags afstemning, vil blive oversat til dansk og udgives i løbet af efteråret af Det Økumeniske Fællesråd. Det indledes med et fyldigt afsnit om kirken, meget inspireret af den ortodokse kirkes tilstedeværelse. Den del som med konkret kritik, henstillinger og konstateringer handler om emnet »fred, retfærdighed og det skabte« er dybtgående og samtidig præcis. Før afstemningen af hver paragraf og vedtagelse af dokumentet som helhed var der bøn til Helligånden og to minutters stilhed. 95,4% af de tilstedeværende stemte for den endelige version af dokumentet, d.v.s. 481 for, 12 imod og 22 »ved ikke«.

Mødet afsluttedes med en stor takkegudstjeneste på domkirkepladsen. Der kom 10.000 mennesker! 600 mediefolk fra hele Europa var til stede.

Man vovede at forpligte sig, man vovede tillid. Man var enig om at tage ansvar for hvad Viggo Mortensen på de danske kirkedage i Hillerød denne sommer kaldte: skabelsens 8. dag – den dag, hvor det skabte et betroet mennesket – ikke til herredømme, men til omsorg.

For at belyse omhyggeligheden med arbejdet bruges to eksempler på hvordan dokumentet blev rettet i løbet af den uge mødet varede: i § 86 stod der: »man giver afkald på alle offensive våben i det ydre rum«. I det endelige dokument står der: »ingen militær brug af det ydre rum eller af Antarktis.«

Og i § 45 stod der: »i kirke og samfund deler

kvinder og mænd ansvar ligelig«. Nu står der: »i kirke og samfund deler kvinder og mænd lige ansvar på alle niveauer.

Sidst i afslutningsgudstjenesten, midt i Carl Friedrich von Weizsäcker's farvel kom det til en kort episode, som viste hvad realiteterne kan være. Schweiz tillader ikke militærnægtelse.

Mødet havde vedtaget, at militærnægtelse er en menneskeret i alle europæiske lande. Schweiz kender også til boligproblemer for unge, og militærnægtere går i fængsel den dag i dag. Ca. 15 unge mennesker erobrede talerstolen og gjorde opmærksom på, »at når I nu er rejst, så er Basels demokrati knap så eksemplarisk, ja måske kun en tynd fernis over uret«.

Synliggøre beslutningerne

Nu gælder det om at virkeliggøre Basels tanker og beslutninger, at gå ind i en proces med at lade fred og retfærdighed og omsorg for det skabte blive synligt. Og det ikke kun for Europa.

En indisk taler sagde det ganske klart: udvikling er mange steder kun et nyt ord for kolonialisme og udbytning. Et Europa, som er lukket for verden, har intet med retfærdighed og fred at gøre, og som sagt før om miljøet, forurening kender ingen nationale grænser.

Basel gjorde indtryk, Basel må være et skridt på vejen. Vi har alle igen og igen hørt ordene fra Eferserbrevet 5,9: »som lysets børn skal I leve – i lyset modnes godhed, retfærdighed, sandhed.«

Træplantning under afslutningsfesten. Foto KNA.

Kirken og dens opgaver

Interview med den tyske kuriekardinal Joseph Ratzinger

En af de mere omstridte topembedsmænd i Rom, kuriekardinal Joseph Ratzinger, formand for troselærekongregationen og teologikommissionen gav fornylig et interview om den aktuelle situation i kirken. Interviewet fylder 8 tætskrevne sider og kan fås i tysk udgave hos pressebureauet KIPA. Redaktionen formidler gerne kontakt. KIPA-medarbejderen Johannes Schidelko har udarbejdet et kortfattet resume, som vi gengiver her.

Opgøret med euthanasien eller medlidenhedsdrab er efter kardinal Joseph Ratzingers opfattelse en af kirken mest påtrængende opgaver i den nærmeste tid. De kristne må gøre en stærkere indsats for menneskelighed omkring de døende, som ofte kommer til kort over for den moderne lægevidenskab, understreger han. Kun således kan man virksomt og positivt møde medlidenhedsdrabets »grusomhed og umenneskelighed«. »Kravet om medlidenhedsdrab, der for mange er så indlysende rigtigt, udspringer i virkeligheden af angsten for apparat-døden, hvor man som et allerede konserveret halvvejs-lig dør hen mellem apparaterne« og lades alene med sine menneskelige problemer.

Den »anti-romerske affekt« i de tysktalende lande har sin årsag i formidlingsproblemer og en »romersk utilstrækkelighed«, forklarer kardinal Ratzinger. Man må dog heller ikke overse forhold i Tyskland, »hvor der er en særlig lyst til at trænge Rom tilbage og ikke bare udføre uafhængighedsgebærder, men så vidt muligt også at opnå resultater med det«. Disse tendenser går så vidt som til at ville »opbygge en anden slags kristendom, en borgerlig kristendom og derfor udnytte de anledninger, der byder sig«. Ho-

vedårsagen er dog den grundlæggende forskel mellem »kristendommens moralske krav og tidens livsanskuelser«.

Köln-erklæringen skjuler de virkelige problemer

Kardinalen vender sig utrykkeligt mod påstande om, at kirkens ledelse er ved at miste sin basis. Det er der ganske vist tegn på i Tysklands »kirkelige middelklasse« og inden for kommissioner, administrationer og strukturer og også i den akademiske verden. Men hvis disse grupper vil identificere sig med »basis«, er det »en anmaselse, som man må tilbagevise«. Størstedelen af præsterne såvel som de troende føler sig hjemme »i katolsk sammenhæng«.

Köln-erklæringen har efter kardinalens mening i en forhatet kirkepolitisk sammenhæng skabt ufred uden grund, fordi mange følte, at nu var det rette tidspunkt kommet til for en gangs skyld at trænge Rom i defensiven og få noget ud af det. De virkelige problemer er imidlertid herved snarere blevet skjult. Kardinal Ratzinger vender sig klart mod en falsk generalisering. »Der er nu som før i Tyskland et stort antal teologer, som måske heller ikke altid er lige behagelige, men som dog yder et virkeligt positivt og

betydende arbejde for verdenskirken«.

Han understreger, at kirken »ikke er nogen videnskabsfjendtlig autoritet« over for teologien, og at læreembedet hører med til den teologiske teologis væsen. Hermed menes på ingen måde, at teologiprofessorernes videnskabelige frihed skal indskrænkes. »Den teologi, der arbejder virkelig metodisk, og som søger og tænker dybt ind i sandheden, er ganske væsentlig for kirken. For så vidt kan kirken slet ikke koble teologiens frihed fra«.

Rom kan ikke korrigere alle tåbelige professor-teorier

Kardinal Ratzinger betegner det som helt klart forkert at »side stille svangerskabsforebyggelse og mord, som den romerske moralteolog Caffarra ifølge pressemeldelser har gjort. Caffarra har selv dementeret denne version, fremhæver kardinalen. I øvrigt er det ikke pavestolens opgave at korrigere enhver professors tåbelige udtalelser. Også her må man være opmærksom på forskellen mellem det pavelige læreembede og en akademisk opfattelse. Med eftertryk advarer han mod »stiltiende at sætte lighedstegn mellem Caffarra og paven«. Caffarra underviser på en pavelig institution, som der er mange af i Rom.

Det er dog bemærkelsesværdigt, at Caffarra-citatet først forblev upåagtet i flere måneder og så »efter en nøje beregnet sammenhæng med Köln-erklæringen« blev offentliggjort gennem to tidsskrift-artikler.

Til spørgsmålet om paven vil ophøje rundskrivelsen »*Humanae Vitae*« til dogme, svarer kardinal Ratzinger, at det vidste han ikke noget om.

Lefebvre - et tilbagetog til rethaveriskhedens fanatisme

Der er for tiden ingen mulighed for at hele bruddet med den franske traditionel-biskop Lefebvre.

»Kredsen omkring ham har lukket sig selv sådan inde i en rethaveriskhedens fanatisme, at jeg ikke kan se, hvordan en ændring skulle kunne ske. Det lyder drastisk nok, hvad der kommer fra den kant, idet man siger, at nye forhandlinger må gå i modsat retning af de sidste: Rom må anerkende Ecône's betingelser og vende sig fra modernismen til traditionen«.

Kirken må søge at overvinde de tab, som mennesker har lidt ved dette brud. Roms »indrømmelser« til det nystiftede præstebroderskab »Sankt Petrus« går efter kardinalens opfattelse ikke for vidt. »Hvad man har givet af muligheder for at forblive i kirken overskrider ikke en moderat pluralisme, som hele tiden har været til stede i den ellers så uniformistisk berygtede nutidige periode. Selv om økumeneren kun i beskedent omfang når konkrete resultater, så må vi vænne os til mere krævende former for

Kuriekardinal Joseph Ratzinger

mangfoldighed i enheden. I stedet for at forivre os i råb om trusler mod enheden og koncilet, bør man i den »lille tilbagevenden«

(til Sankt Petrus, red.) se en prøve på vor egen evne til indre forsoning, som desværre synes at være meget ringe«.

63 italienske teologer støtter Köln-erklæringen

Rom, (KIPA) – Nu har også 63 italienske teologiprofessorer rejst indvendinger mod »en autoritær ledelsesstil« i den katolske kirke. I et åbent brev, der offentliggøres i næste nummer af det katolske tidsskrift »Il regno«, bekendtgør underskriverne deres solidaritet med »Köln-erklæringen«. »Ikke helt få har indtryk af, at den katolske kirke står over for meget reaktionære tiltag« hedder det i do-

kumentet, der dog er blødere formuleret end »Köln-erklæringen«.

Koncilet må ikke reduceres til en ren pastoral begivenhed, fremhæves det. Særligt ønsker erklæringen mere frihed for moralteologer – uden en »intolerancens ånd«. Særligt anbefales en ændring af bispekonferencernes status og en ændring af fremgangsmåden ved bispeudnævnelser.

Første møde i Mainz

Teologiprofessorer og biskopper vil overvinde dødvande

Mainz, (KIPA) – Teologiprofessorer og biskopper fra hele det tyske sprogområde ønsker at forstærke deres hidtidige dialog for at overvinde det eksisterende dødvande. Dette besluttede kompetente repræsentanter for den tyske, den østrigske og den schweiziske bispekonference og tolv repræsentanter for sammenslutningen af teologiske fakulteter i det tyske sprogområde, blandt dem seks underskrivere af den såkaldte »Köln-erklæring«, efter en første samtale-runde i Mainz i slutningen af maj. Begge sider understreger, at ikke blot den fælles diskussion men også dialogen mellem Rom og de lokale biskopper bør forbedres. Desuden er der behov for større gennemskuelighed for offentligheden i omsorgen for mennesket og kirken, hedder det fra mødet.

Formanden for den tyske bispekonference, biskop Karl Lehman, havde indbudt til mødet, ligesom

han ledede de samtaler, der skulle afgrænse de foreliggende problemstillinger. Andre deltagere i samtalerne var foruden biskopperne formanden for den tyske bispekonferences troskongregation, kardinal Friedrich Wetter, den schweiziske biskop Pierre Mamie, Freiburg, den østrigske overhyrde Johann Weber, Graz, ligesom den tyske bispekonferences Kommission for Videnskabelige og Kulturelle Anliggender var repræsenteret ved biskopperne Ludwig Averkamp fra Osnabrück og Manfred Müller fra Regensburg.

Fagspecialister

Som repræsentanter for sammenslutningen af teologiske fakulteter deltog en specialist i liturgi, professorer i kirkehistorie og filosofi, specialister i Det nye Testamente og i Det gamle Testamente, en specialist i social-etik, en specialist i kirkeret, en moralteolog, en religionspædagog, en pastoralteolog, en

specialist i religionsvidenskab og specialisten i fundamental-teologi og dogmatik Dietrich Widerkehr fra Luzern i Schweiz.

Nødvendigt med samtaler med de lokale biskopper

På mødet var det spændingsforholdet mellem teologisk videnskab og det kirkelige læreembede, der var i centrum. Ligeledes drøftede man besættelsen af de teologiske lærestole og tildelingen af kirkelige undervisningstilladelser og Roms medvirken heri. Ved afslutningen af det flere timer lange møde besluttede deltagerne atter at mødes senere på året i december. Den faglige sammensætning af samarbejdvalgene blev beskrevet som »særdeles nyttig«. Fra begge sider bekræftedes det, at de samtaler, der skal føres med de teologiske fakulteter også nødvendigvis må føres med de pågældende lokale biskopper.

130 fransksprogede teologer solidariske med Köln-erklæringen

Ratzinger er parat til dialog

Geneve, Lyon, (KIPA) – Over 130 fransksprogede teologer fra Frankrig, Belgien og Schweiz slutter op om Köln-erklæringen og ønsker dialog med kardinal Joseph Ratzinger og den internationale teologkommission. Initiativet blev taget allerede i februar i år, men er først nu blevet offentligt kendt, og i mellemtiden er antallet steget fra 130 til 170.

Bag aktionen står moralteologen, fhv. professor François Rollin fra det teologiske fakultet ved det katolske institut i Lyon.

Rollin modtog i maj et svar fra kardinal Ratzinger, hvori han erklærer sig rede til en dialog. De spørgsmål teologerne stiller, vil ifølge kardinal Ratzinger blive behandlet på det næste møde i den internationale teologkommission.

De fransksprogede teologer er overbeviste om, at Köln-erklæringens spørgsmål »må studeres og diskuteres alvorligt af hensyn til kirken«, og de håber, at det kan ske i »en frihedens og fortrolighe-

dens ånd, som Bibelen kræver«. Teologernes henvendelse er sket pr. brev af 20. februar i år og er ved en indiskretion af ugebladet »Témoignage Chrétien« nået ud til offentligheden.

Det tyske initiativ var nødvendigt

De fransksprogede teologer er således i modsætning til underskriverne af Köln-erklæringen ikke selv gået direkte til offentligheden. Man valgte denne fremgangsmåde for ikke at hælde benzin på bålet, udtaler Rollin til KIPA. »Vi ønsker en ægte og fri dialog, og derfor vil vi føre den under de gunstigste betingelser. På den anden side misbilliger Rollin ikke de tyske teologer, men anser begge fremgangsmåder for at supplere hinanden. »Hvis den tyske erklæring ikke var offentliggjort, ville den nuværende debat ikke være blevet udløst«. Det udbredte ubehag inden for den katolske kirke skyldes »indtryk af en stærk centralisme, der forhindrer kreativitet i lokalkirkerne og en vis legitim teologisk pluralisme«, udtaler Rollin.

Baptister og metodister slutter op om Köln-erklæringen

Rom, (KIPA) – Protestantiske kirkeledere i Italien har erklæret sig solidariske med Köln-erklæringen, som har vundet bred tilslutning fra mange katolske teologiprofessorer, og som kritiserer det kirkelige læreembede og pavens embedsførelse. Det italienske protestantiske månedsblad »Confronti« har i den seneste udgave offentliggjort et solidaritetsbrev, underskrevet af ansvarlige indenfor den baptistiske og den metodistiske kirke i Italien samt Valdenserkirken.

De protestantiske kirkeledere takker i brevet de katolske teologer for deres Köln-erklæring, der fremhæver vigtige punkter for dagens økumeniske dialog i Italien. »Vi føler os også berørt, og vi støtter ideen om pluralisme, der er indeholdt i teologernes erklæring«, siger underskriverne. »Teologiens frihed må også tillade alle troende at få del i forskningens arbejde, som dog må udføres med stor ansvarlighed. Men uden denne frihed vil den økumeniske dialog få et dødsstød«.

Dom Helder Camara

Forvirrende tilbageskridt

120 brasilianske teologer kritiserer biskopper og Vatikanet

Kardinal Paulo E. Arns

Bologna, (KIPA) – 120 brasilianske teologer beklager, at kirken er på tilbageskridt, og at biskopperne nogle steder ikke bliver konsulteret af Vatikanet ved bispeudnævnelser. Endvidere kritiserer de kirkens fremgangsmåde overfor bestemte biskopper, »som stærkest har forsvaret de fattige«.

I en skrivelse »Til de kristne og de kristne fællesskaber« hedder det: »Kirkens skib er rystet. Høje bølger forskrækker og forvirrer os og spreder forvirring blandt folk. Vi kan fastslå, at den store begejstring, der blev udløst af Det andet Vatikankoncil og de latinamerikanske biskoppers generalforsamlinger i Medellin og Puebla, bliver stadig mindre«.

Dom Helder Camaras arbejde ødelægges

De 120 teologer beklager videre i skrivelsen, at kirken synes at have ødelagt det arbejde, som ærkebiskop Helder Camara, »de fattiges bror« byggede

op. Endvidere er ærkebispedømmet Sao Paulo blevet splittet op uden hensyn til kardinal Paulo Evaristo Arns, »de politiske fangers og menneskerettighedernes forsvarer«. De troende spørger også, hvorfor biskop Pedro Casaldaliga fra Sao Felix ikke måtte rejse til Nicaragua for at hjælpe »det så martrede folk i dette land med sin levende tro«.

Det siges i skrivelsen, at alle disse begivenheder »ikke alene svækker de troendes tillid til deres biskopper, men også bringer broderskabet blandt biskopperne i vanskeligheder og i det hele taget skader den sjælesorg, som Det andet Vatikankoncil belærte om«. Folket er ligesom teologerne desorienterede, når en ny biskop udnævnes, uden at regionens biskopper er rådspurgt, og den ny biskop træffer afgørelser og fastsætter normer

uden at orientere sig om sin forgængers virksomhed.

Ukollegiale nye biskopper

Det fremkalder også forvirring, når enkelte biskopper uden at tage hensyn til den brasilianske troskommission retter beskyldninger i store aviser mod bestemte medbrødre, som det er sket overfor teologerne Leonardo Boff og pater Carlo Meesters. Boff er fortsat udsat for trusler og hindret i sit arbejde, selv om paven har sagt, at »befrielsesteologien ikke kun er opportunistisk, men nyttig og nødvendig«. Mange troende, præster og biskopper har den opfattelse, at »hvis denne måde at efterleve troen på er forkert, så lever mange af os i fejltagelser: menigheder, præster, biskopper og hele bispedømmer«, slutter teologernes skrivelse.

Skarp spansk kritik af Vatikanets ledelses-stil

Basisgrupper overhøres i kirken

Madrid, (KIPA) – Kirkelige basisgrupper i Spanien kritiserer pavens ledelsesstil. I et åbent brev til pave Johannes Paul II, offentliggjort midt i juli i Madrid og underskrevet af talrige katolske foreninger og bevægelser i Spanien kritiseres først og fremmest fremgangsmåden ved bispeudnævnelser og afsættelsen af teologiprofessorer. I den katolske kirke »udslettes for tiden den legitime pluralisme i søgen efter sandheden gennem en bestemt form for rettroenhed«.

Men hvad med menneskerettighederne i selve kirken?

Erklæringens underskriverne anerkender ganske vist pavens mod i forsvaret for menneskerettighederne, men de fremhæver: »Vi kan ikke opfordre naboen til at fejle for sin egen dør, hvis vi ikke selv har gjort det samme. Med smerte må vi erkende, at Guds folk i dag ikke nyder de samme uundværlige grundrettigheder og lovlige friheder, som evangeliet taler

om. Ikke alle grupper respekteres, og nogle føler sig diskriminerede«.

Inkvissionspraksis mod teologiprofessorer

Således foregår f.eks. udnævnelser af nye biskopper »uden om og ofte imod kirkefolket«. Ansvar for dette i Spanien, har den apostolske nuntius, ærkebiskop Mario Tagliaferri. Han er kommet til landet »med den faste hensigt at nedtrømle den spanske kirke. Derfor erklærer mange kristne ham for uønsket. Vi protesterer ligeledes med dyb smerte mod den førte inkvissionspraksis mod teologiprofessorer på forskellige studiecentre. De afsættes, fordi de ikke passer i den nye reaktionære bølge, som imod al fornuft rammer vores kirke som en svøbe«. Underskriverne spørger, hvad der er blevet af »den dialogberedte ånd« fra Det andet Vatikankoncil, – den ånd, der anerkendte humanvidenskabernes og den teologiske forsknings selvstændighed.

Befrielsesteologien vil i dialog med Rom

Wien, (KIPA) – Selv om paven selv i en skrivelse til den brasilianske bispekonference udtrykkelig har fremhævet befrielsesteologiens nødvendighed, er der stadig betænkeligheder i Vatikanet over for denne teologi. Det konstaterer den brasilianske pastoralpsykolog og Steylermissionær, professor P. Edenio Valle i en samtale med det østrigske pressebureau »Kathpress«, i anledning af hans deltagelse i en international missionskongres i Wien fornylig. »Man er i Rom bange for, at vi vil tabe troen, men som brasilianer, som latinamerikaner, som en

der kender forholdene godt og som præst i 27 år kan jeg sige: der er ikke noget at være bange for«, understreger professor Valle.

»Vi vil bevare enheden med kirken. Vi vil leve i denne kirke. Men vi må tage den syndige situation alvorligt og som kristne finde konkrete veje i både teologi og praksis, så vort folk virkelig bliver hjulpet til at befri sig selv. Som det er nu, kan det ikke fortsættes«, fastslår Valle. De kristne har pligt til »at gøre noget«. Den latinamerikanske befrielsesteologi har allerede øvet indflydelse på andre konti-

ner, især Asien og Afrika. Den er ved at få »universel betydning« og blive til en »verdensteologi«.

Visse autoritære tendenser

»Man kan ikke længere tale om katolsk teologi uden at nævne befrielsesteologien«, fremhæver Valle videre. Befrielsesteologien kan dog ikke udvikle sig til en verdensteologi uden dialog med Afrika og Asien eller Europa, en dialog hvor også Rom har en vigtig rolle. »Kirken må give plads til en fri diskussion af teologiske spørgsmål«. Man kan ikke

»vende tilbage til Det helige officiums tid«. Alligevel er den slags tilfælde indtruffet, f.eks. med brasilianeren Boff, men også med nordamerikanske og europæiske teologer. Hvad angår teologien kan man i dag indenfor kirken se »en vis autoritær tendens«. »Det provokerer spændinger, også hos os«. Professor Valle udtaler, at befrielsesteologien har åbnet for konflikter i teologien, og det er vigtigt. Dialogen, som må komme, »vil ikke blive let« – »Vi latinamerikanere opføres ofte over det, men vi vil ikke fordømmes uden først at være hørt«.

Kristen i dagens Danmark

Forelæsninger på Folkeuniversitetet i samarbejde med Skt. Mariæ Kirke, Aalborg

Folkeuniversitetet i Aalborg afholder i det kommende efterår nogle forelæsninger, som er blevet til i samarbejde med den katolske Skt. Mariæ menighed i byen. Forelæsningerne har titlerne »Kristen i dagens Danmark«. De er tilrettelagt af professor Erik Stubkjær fra Aalborg Universitetscenter og sognepræst Knud Aage Hansen fra Hassers kirke.

Nogle vil gerne opfatte tilværelsen og sig selv som en helhed, men det er svært, næsten umuligt, siges det i programmet. Den, der deltager i kirkens

praksis, mødes dér af ord og forventninger, som er ukendte eller meningsløse på arbejdspladsen. Formålet med foredragsrækken er derfor ud fra en kristen synsvinkel at belyse skismaet mellem søndagens og hverdagens virkelighed og derved skabe grundlag for at overvinde det.

Programmet

Den 27. september taler Grethe Livbjerg om »Mystik« med udgangspunkt i katolsk tradition.

Den 25. oktober er em-

net »Samfundsfilosofi« ved Niels Arbøl, der bl.a. vil komme ind på katolsk sociallære og protestantisk arv.

Den 22. november vil Oluf Bohn tale om »Kultur«, hvordan der etableres et samspil mellem evangeliets værdinormer og samfundet.

Den 24. januar er emnet »1990 Ret« ved Robert Bech, der bl.a. stiller spørgsmålet: *Hvordan er dansk praksis sammenholdt med evangeliets?*

Den 28. februar taler Edith Aller om »1990 Uddannelse«. Lærere, syge-

plejersker og andre, der har med mennesket at gøre, lærer i deres uddannelse, hvad et menneske »er«. Hvordan beskrives mennesket, og hvilke konsekvenser har det for kristne?

I marts er emnet »1990 Etik« ved Sven Andersen, hvis forelæsning vil give en status over det etiske råds arbejde som oplæg til en diskussion om sandhed, etik og lov.

Mødested og kursusgebyr

Foredragene afholdes onsdage kl. 19.30 i menighedslokalet i Hassers kirke, Thorsens Alle 2, Aalborg. Der betales 150 kr. for hele foredragsrækken, medens det koster 30 kr. at komme til et enkelt.

kk

Perspektiv og værdier - et katolsk bidrag til en samtale om skolen

Forlaget *Deo Gratias* har kort før sommerferien udgivet »Perspektiv og værdier - et katolsk bidrag til en samtale«. Den er redigeret af Pastoralrådets Pædagogiske Perspektiv Udvalg, der hermed prøver at svare på undervisningsminister Bertel Haarders spørgsmål: »Hvilke grundlæggende kundskaber og almene værdier skal børn og unge have med ind i det 21. århundrede?«

Bogen består af to dele. Første del, som er udvalgets eget dokument, *Værdier og Perspektiv*. Anden del, som består af tilsendte bidrag.

Udvalget, der nu er færdig med arbejdet, består af Kurt Hansen, Ellis Borcher Hürstedt, Knud Holstein-Ledreborg, Erik Schou og Gabriella Szirmai.

Blandt bidragsyderne uden for udvalget er Elisabeth Hansen, sr. Marianne Bode CSJ, sr. Hildegard Doods CSJ, pastor Bjørn Højbo, Oluf Bohn, sr. Hildegard Madsen OSB, Anton Dekkers SJ, Eva Nordentoft og L.O. Dorn SJ.

kk

Perspektiv og værdier - et katolsk bidrag til samtale. Forlaget Deo Gratias. Sider 122, pris 80 kr.

Kurser i kristen meditation

Grethe Livbjerg har også i denne sæson kurser i kristen meditation. Det omfatter dels et indføringskursus og dels kursus for tidligere deltagere.

Indføringskurset finder sted 1.-3. december og ledes af Grethe Livbjerg. Kurset for tidligere deltagere med temaet »Johannes af Korset, mystiker for vor tid« er fra 27. til 29. april næste år. Leder er

karmelitpater Wilfrid Stinsen og Grethe Livbjerg.

Prisen for begge kurser, der afholdes på Magleås, er for dobbeltværelse 575 kr. og for enkeltværelse 525 kr. Prisreduktion kan søges af unge under uddannelse.

Programmet omfatter foredrag og ledet meditation. På indføringskurset er der desuden lette afspændingsøvelser.

Tilmelding og yderlige-

re oplysninger til Grethe Livbjerg, Kollegievej 4, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 63 53 33.

Der er desuden et kursus i kristen meditation onsdage 17-18, i alt 10 gange i Bredgade 67 i København. Der bliver teoretisk og praktisk indføring i kirkens klassiske meditationstradition. Tilmelding sker til Københavns FOF (tlf. 33 11 19 80).

kk

Festskrift for p. Coenen, Helsingør

Den 1. august fik Skt. Vincent sogn i Helsingør ny sognepræst og diakon. p. Hans Esmark og Ole Lundsteen afløser p. Gerard Coenen CM, som hermed afslutter 42 års virke i Helsingør - deraf de sidste 18 år som sognepræst. Coenens afsked, Esmarks og Lundsteens indsættelse og årets Skt. Vincent fest fejres derfor med en festmesse med generalvikar Paul Marx søndag den 1. oktober med efterfølgende festivitás.

Gerard Coenen har været præst i en tid med bratte omvæltninger i verden og store vanskeligheder for kirken. Menigheden er Coenen dybt taknemmelig for, at han i alle disse år trofast og med godt humør har efterlevet sit kald som Vincentpræst.

Derfor har en gruppe i menigheden sat sig for at hylde Gerard Coenen og sætte menigheden et minde ved at udgive en lille bog. Den består af 15 af

hans prædikener fra perioden 1982-1989.

Coenen er jo Vincentpræst og derfor er denne lille mindebogs titel også den Hellige Vincents og Vincentpræsternes motto: »At jeg skal gå med glæ-

desbud til fattige« (Luk. 4,18).

Bogen sælges for 30 kr. inkl. porto, og den kan fås ved henvendelse til Vibeke Andersen, Vænget 5, 3050 Humlebæk, tlf. 42 19 15 32.

Døde

Poul Toxværd død 28. august

Bispekontorets mangeårige, højt skattede medarbejder og leder af bogholderiet, Poul Toxværd, afgik efter lang tids svær sygdom ved døden mandag den 28. august 1989.

Poul Toxværd blev 66 år og var indtil det sidste dybt engageret i bispedømmets og bispekontorets ve og vel. Hans gerning på bispekontoret var gennem samfulde 16 år præget af hans omfattende viden om økonomiske og admini-

strative spørgsmål. Altid var han rede til at bistå med råd og dåd.

Hans holdning til sin sygdom under det lange og svære forløb var af sjælden karat og et eksempel til efterfølgelse. Med hans bortgang har vi mistet en enestående kollega og ven, en karakter.

Poul Toxværd efterlader sig hustru og to voksne børn.

Æret være hans minde.

Hans Jensen

Bistand

Katolsk menighedspleje

Bredgade 69A, st. 1260 København K.

Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 01 15 23 03. Postgiro 6466397.

Møder og arrangementer

Tidebønskursus på Sostrup Kloster

For halvandet år siden udkom Tidebogen. Den bruges af både præster, søstre og lægfolk, når de beder Kirkens bøn. Flere og flere lægfolk opdager værdien af at bede regelmæssigt. Her kan Tidebogen være til stor hjælp. Kender man ikke så meget til tidebøn og blader man i den omfangsrige bog, vil man måske blive afskrækket, fordi man synes, det ser så kompliceret ud.

For dem, som gerne vil deltage i en indføring i, hvordan Tidebogen bruges, arrangeres der et kursus på Sostrup Kloster fredag den 27/10-89 kl. 19 til søndag den 29/10-89 efter frokost. Pris: 490 kr.

På dette kursus vil fru Jette Thomsen, Gentofte, give baggrunden for tidebønnen og forestå sangøvelser. Pater A. Ziggelaar SJ deltager som præst og holder foredrag om Kirkens ydre mission. Helge Clausen fortæller om Kirken i England.

Nærmere oplysning og tilmelding hos: Børge Blans, Sejsvej 7, 8600 Silkeborg, tlf. 86 82 28 92. Helge Clausen, Randersvej 15, 8544 Mørke, tlf. 86 37 76 56.

Til vore trofaste tirsdagsgæster -

og andre interesserede. Vi har hidtil haft messe hos os hver tirsdag, men har længe haft lyst til at prøve noget andet. I stedet for den ugentlige messe vil vi fremover samles *mandag aften* til bøn og meditation. Vi starter kl. 19.30, hvor vi over en kop kaffe/te præsenteres for »aftenens emne«. Efter dette oplæg går vi ved 20-tiden i kapellet til (ca.) en times bøn og meditation. Vi glæder os til at byde dig velkommen.

Sct. Joseph-søstre
Primulavej 1
2720 Vanløse

Yderligere oplysninger kan fås på tlf. 31 10 30 34.

Økumenisk Kvinde-tiår 1988-1998

Tværkirkelig kvindegruppe
Biblstudiekreds. Onsdag d. 27. september kl. 19.30 i Sakramentskirkens menighedslokale, Nørrebrogade 27C, 1. sal.

Katolsk Arbejderaktion - Danmark

afholder sin 59. retræte på Magleås d. 14. og 15. oktober 1989 med ankomst lørdag kl. 14.00 og hjemrejse søndag kl. ca. 18.00.

Retrætes emne er den hellige Josef med indledning af Sct. Josephssøsteren Susanne Sønderbo.

Prisen er 280 kr. med mulighed for tilskud for socialt dårligt stillede.

Tilmelding: George Bune Andersen, Ved Klosteret 4,1 tv. 2100 København Ø, tlf. 31 29 51 10. Sidste frist: 30.09.89.

Alle, der vil støtte os i vort apostolat, er velkommen.

Som forberedelse til retræten anbefales det at læse pave Johannes Paul II's apostoliske skrivelse: Fællesskab i Familien. (Ansgarstiftelsens Forlag).

Retræteprogrammet vil blive tilsendt.

Kursuskonsulentens efterårsprogram på Magleås 1989

15.-17. september: Idemøde efter Pavens besøg.

6.-8. oktober: Bibelkursus.

3.-5. november: Gregoriansk sang.

26. november: Træf om Niels Stensens + Pavens besøg.

10. december: Adventstræf.

23.-25. december: Jul på Magleås.

29. december 1989/

1. januar 1990: Nytårskursus

Med venlig hilsen
Jan Lange
kursuskonsulent

NB. Klip annoncen ud så De ikke glemmer et møde eller kursus, som De kunne tænke Dem at deltage i.

Det sker på Magleås:

To. d. 14.-fr. d. 15.9.: Dansk Flygtningehjælp.

Fr. d. 15.-sø. d. 17.9.:

Efter Pavebesøget v/Jan Lange.

Søndag d. 17.9. kl. 14.00: Magleåstræf.

Emne: Efter Pavebesøget v/programsekretær Mogens Hansen.

Ti. d. 19.9.:

Frederiksborg Amts UK-forvaltning.

To. d. 21.-lø. d. 23.9.:

L.A.H. i Danmark.

Sø. d. 24.-ma. d. 25.9.:

Gymnasieskolernes Fysiklærerforening.

Ma. d. 25.-on. d. 27.9.:

Foren. af katolske skoler v/Jørgen Frost Jensen

Fr. d. 29.-lø. d. 30.9.:

Sct. Joseph skole, Ringsted v/Ole Dam.

Loppemarked

Sankt Knud Lavard kirke afholder loppemarked lørdag d. 30/9 fra kl. 10.00 til kl. 16.00 i Sankt Knud Lavard kirke, Lyngbygårdsvej 1.

Magleåstræf

Søndag den 17. september 1989 kl. 14.00. Programsekretær Mogens Hansen, Danmarks Radio taler om emnet: Efter Pavens besøg
Program: Fra kl. 14-15 kaffe/te og kage i stuerne. kl. 15.00 foredrag i salen.
Pris: Kr. 25,00 for voksne, børn gratis.

Magleåstræf efterår 1989

Søndag den 17. september: »Efter Pavens besøg« ved programsekretær Mogens Hansen, Danmarks Radio.
Søndag den 29. oktober: Magleåstræf. Program senere.
Søndag den 26. november: »Niels Steensen-træffe«.
Søndag den 10. december: »Adventstræf«.

DUK-kalender

Skoleweekend den 15.-17. september 1989 på Ømbyen for alle katolske elever i 6. klasse. En weekend med film, lege og spændende gudstjenester.
Pris kr. 160.- samt kr. 110.- for fællesrejse.

Ledertræning den 29. september til 1. oktober 1989 på Ømbyen for alle landets KUK-ledere samt interesserede KUK-medlemmer i alderen 17 år og opåfter.
Pris kr. 160.- samt kr. 110.- for fællesrejse.

Troskolekursus den 16.-22. oktober 1989 på Ømbyen for de 14-18 årige. Pris kr. 600.- samt kr. 110.- for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 25/9 1989.

Børnelejr den 16.-21. oktober 1989 på Bustrup for de 7-13 årige.
Pris kr. 600.- samt 110.- for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 25/9 1989.

Musikweekend den 3.-5. november 1989 på Ømbyen for musikinteresserede. Alder: 16 år og opåfter.
Pris kr. 160.- samt 110.- for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 13/10 1989.

Medarbejderledertræning den 24.-26. november 1989 på Bissrup, Sjælland for repræsentanter, redaktioner og udvalg nedsat af DUK.
Kurset er gratis for deltagere. Tilmelding senest den 3/11 1989.

Festival den 8.-10. december 1989 i Randers for KUKer i hele landet.
Pris kr. 160.- samt 110.- for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 17/11 1989.

Åbent hus med julehygge tirsdag den 19. december 1989 kl. 14-17 på Sekretariatet.

Nytårslejr den 27. december 1989 til 1. januar 1990 på Ømbyen for unge over 18 år samt familier med små børn.
Pris kr. 450.- samt 110.- for fællesrejse (dog kr. 160.- for dem over 25 år). Tilmelding og betaling senest den 6/12 1989.

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig:

Arrangement: _____

Dato: _____

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr. og by: _____

Fødselsdato: _____

Telefon: _____

Katolik: Ja: _____ Nej: _____

Deltager i fællesrejse: ()

Ankommer selv: ()

Postgirokonto 9 08 32 94
Danmarks unge Katolikker
Sekretariatet
Bredgade 67, 2. th.
1260 København K.
Tlf. 33 14 77 07

Kirkevandring i København

Fra den 1.-8. oktober 1989 er der økumenisk kirkevandring i København med andagt inspireret af Ilturgien fra Talzé - hver aften i en ny kirke.

- Den 1.: Domkirken, Frue Plads kl. 19. (Se NB)
- Den 2.: Sct. Matthæus Kirke, Matthæusgade V. kl. 19.30.
- Den 3.: Bethania Kirke, Møllergade 7, N. kl. 19.30.
- Den 4.: Trinitatis Kirke, v. Rundetårn, kl. 19.30.
- Den 5.: Sct. Ansgars Kirke, Bredgade 64, kl. 19.30.
- Den 6.: Bethlehem Kirke, Tømrergade 9, K. kl. 19.30.
- Den 7.: (Pause).
- Den 8.: Helligåndskirken, N. Høringsgade 5, K. kl. 17.00. (Se NB).

NB: I Domkirken vil andagten kl. 19 være en afslutning på et sammenhængende forløb, der starter med gudstjeneste kl. 17 med efterfølgende samling i rotunden fra kl. 18-19.

I Helligåndskirken er andagten kl. 17 ligeledes en afslutning på et sammenhængende forløb, begyndende med højmesse kl. 10 efterfulgt af »fællesskabsdag« i kirken. Medbring madpakke.

Rygaards Skole 1909-1989

Dansk & international afdeling
Inviterer til 80 års jubilæum
Lørdag den 16. september
fra kl. 11.00 til 17.00.

- Sjov og Leg for hele familien.
- Mad-boder - bar
- Børnene vil opføre en sang festival.

Skriv datoen i din kalender nu - og bed en lille bøn for solskin. Flere oplysninger efter ferien.

Døde

Pax

Vor kære medsøster

fru **Hiltrudis Wings OSB**

født 27. juli 1901, profes 5. juni 1925,
afgik ved døden i Vor Frue Kloster
16. august 1989.

R.I.P.

Benediktinerinderne,
Vor Frue Kloster
Asebakken

Diverse

Stiftelsen Mariahjemmet

yder støtte til unge, danske katolikker, der har afsluttet folkeskolen og er under uddannelse - dels som stipendium dels som rentefrie lån.

Skema til ansøgning, der må indsendes inden den 30. oktober 1989, kan hentes eller rekvireres ved indsendelse af frankeret svarkuvert til bestyrelsens formand Jan Lange, Bakkevænget 21, 2820 Gentofte.

Yderligere oplysninger kan fås ved tlf. henvendelse til Jan Lange på nr. 31 65 88 75.

Alle ansøgere vil få skriftligt svar inden jul.

Lensbaron og lensbaronesse Stampe Charisius Legat

yder legatstøtte til katolske kvinder og/eller børnerige familier i vanskelige økonomiske kår.

Legatportioner kan søges ved henvendelse inden 30. oktober 1989 med fyldige oplysninger og attest fra sognepræst eller anden gejstlig myndighed.

Ansøgning sendes til formanden for bestyrelsen Jan Lange, Bakkevænget 21, 2820 Gentofte.

Alle ansøgere vil få skriftligt svar inden jul.

Bekendtskab

Bekendtskab søges af en irsk katolik på 31 år med en pige, hvis nationalitet og alder er underordnet, for evt. ægteskab. Billet mrk. 1286, »katolsk orientering«, Vesterbrogade 28, 4., 1620 Kbh. V.

Ny bog:

Adelgundis Föhrkötter:
Hildegard af Bingen.

En biografi, oversat af Ruth Plum.
70 sider, 90 kroner.
ROSARIO forlag.
Grønshøjgaardsvvej 181,
2630 Teastrup.
Telefon: 42 99 63 83.

PS: ROSARIO forlag har i 1988 udgivet Stig Rohvsen: Katolske Udsagn. 64 sider, 90 kroner.

Leonora køber

Hvide broderede duge, sy- og nevneklude, fingerbøl, knipleredskeer m.m. Usædvanlig høj pris gives.

Tlf. 33 14 03 03

Formiddag og weekend, aften 31 29 08 05

Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger katolske Menighedsplejer værelse el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolske Menighedsplejer 01-15 23 03 eller privat 01-14 69 36.

Salg og service

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.

Naboløs 3, 1206 København K.
Tlf. 01-11 72 37. Aften: 02-85 39 40

Arkitekt M.A.A. Massimiliano Falconi

Daglijevej 12, 4000 Roskilde
Tlf. 02 - 36 23 11

Begravelsesforretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.

DØGNVAGT
01 55 55 55

Bedemand Hardy Nielsen

Amagerbrogade 155
Filial: Taastrup 02 99 01 58

Der er mange bedemænd
Deres hedder

ERIC KVIST

- han er katolik
og har kontor på
Søborg Hovedgade 94
og træffes på

31 69 86 81
DØGNET RUNDT

Jeg kommer gerne hjem til Dem for at træffe de nødvendige aftaler.

BENZONS BEGRAVELSES- FORRETNING

34 46 01 - 86 60 56

DØGNVAGT: 01 - 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelse og bisættelse ordnes smukt og rimeligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Aut.
el-installatør
**EL MOGENS
LARSEN**
Remmerød 31a 8200 Ålborg 82 25 30/82 25 31

M.H.S.
M. THOMSEN STØTT

INGENIØRER • ENTREPRENØRER
MURERMESTRE
Kong Christians Allé 6 • 9100 Aalborg
Telefon 03 13 42 33

Malermester

Flemming Pullich

01 29 78 84

Malermester

VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. (05) 81 69 62 og 83 29 37

Muremester

Bernhardt Christiansen

Sølbørvej 8, Søbro.
Tlf. 06 94 82 10

DANSK OLIE KOMPAGNI A/S

Olieselskabet NORDISK KUL A/S

Administration, salg og service:
RØDOVREVEJ 383

Automatisk levering
Olievagt i fyringssæsonen
Egen import og tanklager
Radiodirigerede tank- og
servicevogne

01 70 45 30

- sikkerhed for varme

Revision - Bogføring - Skat

- den Registrerede Revisor rådgiver

REGISTRERET REVISOR FRP
Jørgen Brangstrup
STØDEN 6-8, 2. SAL
4000 ROSKILDE. 42 35 10 35

Al religionsudøvelse er stadig forbudt i Albanien

»Gud må ikke være tik«

Beograd/Genève, 5. april (KIPA) – Besøgende bliver ved indrejsen til Albanien spurgt, om de medbringer religiøse eller pornografiske skrifter. Vestlige turister beretter, at toldere offentligt har afbrændt bibler, der hemmeligt er forsøgt bragt ind i landet. Lige siden Albanien for 22 år siden udråbte sig som den første »ateistiske stat« i verden, udøver magthaverne i Tirana en meget streng religionspolitik. I marts måned kritiserede FN's menneskerettighedskommission i Genève, at al religionsudøvelse nu som før er forbudt i den østeuropæiske stat.

Dødsstraf for dåb

Få måneder efter Albanians erklæring om den »ateistiske stat« i 1967 blev mere end 740 moskeer, 608 ortodokse og 157 katolske kirker og klostre enten lukket, ødelagt eller blev ombygget til marxistiske uddannelsescentre,

sportshaller eller museer. Mange katolske og ortodokse præster og islamiske mullaher blev dræbt. En dåb var grund nok til at blive henrettet. For nyligt døde den katolske gejstlige Pieter Meshkalla efter årelang indespærring i en arbejdslejr i det sydlige Albanien. Han blev fængslet efter at have fejret messe.

Imod forfatningen

I forfatningen fra 1976 læser man følgende om forbudet mod religionsudøvelse: »Grundlæggelse af fascistiske, antidemokratiske, religiøse eller antisocialistiske foreninger er forbudt.« Det samme gælder for al »fascistisk, antidemokratisk og religiøs aktivitet og propaganda«. Og: »staten anerkender ingen religion«.

Navne er strafbare

To ting gør det klart, at det åbenbart endnu ikke er lykkedes for den albanske stat at udrydde religionen i et land, hvis befolk-

ning efter den sidste officielle statistik fra 1938, anslås til 70% muslimer, 20% ortodokse og 10% katolikker. For det første håner det kommunistiske ungdomsforbunds blad »Stemmen og Ungdommen« til stadighed i sine artikler »tilbagestående skikke og fremtoninger og religiøs praksis«. For det andet har en lov i de sidste år forbudt, at man giver børn kristne eller islamiske fornavne. Navne, der »ikke svarer til statens politiske og ideologiske ateisme« er strafbare.

Biskop løsladt

Statschef Enhver Hodscha har samfundsmæssigt og politisk isoleret Albanien. Efter Hodschas død i 1985, søger hans efterfølger Ramiz Alia forsigtigt at åbne landet. Endnu afslog Alia dog ved festlighederne for 75 årsdagen for Albanians uafhængighed en for »vidtgående udenrigspolitisk åbning«, og enhver »indskrænkning af Albanians suverænitet«. Alligevel er det ifølge det britiske øst-institut »Keston College« besluttet at give kirken små lettelser. Således er den katolske biskop Mikoll Troshani, der har været fængslet siden 1971, blevet løsladt sammen med nogle præster i december 1988. Ligeledes har enkelte katolske gejstlige og førende repræsentanter for islam, der, ligesom henvend en tredjedel af de ca. tre millioner albanere, lever i udlandet, i de sidste måneder fået tilladelse til at rejse ind i deres hjemland.

parat til at indrette forskellige klostre til formålet. Det blev under mødet fremhævet, at antallet af stofmisbrugere især blandt unge stadig er stigende. Derfor er det påtrængende nødvendigt at skaffe flere muligheder for hjælp.

Franciskanere vil tage sig af stofmisbrugere

Assisi, (KIPA) – Nogle Franciskanerklostre i Italien skal indrettes som centre for stofmisbrugere. Et forslag herom blev stillet for nylig på franciskanerordenens generalforsamling for ordensforesatte. Nogle af de ordensforesatte erklærede sig straks

parat til at indrette forskellige klostre til formålet. Det blev under mødet fremhævet, at antallet af stofmisbrugere især blandt unge stadig er stigende. Derfor er det påtrængende nødvendigt at skaffe flere muligheder for hjælp.

19 missionærer myrdet i 1988

Tog biskop Salvatore Colombos morder fejl?

Rom, (KIPA) – Vatikanet er fuld af bekymring over de nye blodpenge, kirken har måttet betale med mordet på biskoppen af Mogadischu i Somaliland, Salvatore Colombo. Søndag aften efter en messe i nærheden af domkirken i Mogadischu blev biskoppen ramt af skud i brystet, affyret af en ubekendt person. Politiet har udsat en dusør på 10.000 dollars for oplysninger om mordet.

Vatikanets dagblad »Osservatore Romano« skriver den 11. juli, at denne martyrs død er det sidste i en lang kæde af drab på missionærer, der ofte må arbejde under yderst risikable forhold. Sidste år blev således ialt 19 missionærer myrdet. Siden 1980 og indtil nu har ialt 88 præster og ordensfolk i Brasilien, Algeriet, Angola, Libyen og Mozambique måttet lade livet

for den blinde og grusomme vold.

Generalvikaren for Mogadischu, pater Giorgio Bertin mener, at biskop Colombos morder må have taget fejl af sit offer. I hvert fald er mordet helt uforståeligt, fordi biskoppen af myndighederne såvel som de fattigste i befolkningen var højt skattet for sin karitative og humanitære indsats.

For første gang i 41 år kunne festen for Ungarns nationalhelgen, kong Stefan (20. aug.) fejres med en begivenhed uden for kirken. En procession med kongens relikvie drog igennem en tusindtallig folkeskare omkring Stefans-domkirken i Budapest. Foto KNA.

Spørgeskema til bispe-synoden i 1990

Rom, (KIPA) – Som forberedelse til verdensbispe-synoden i 1990 om præsternes uddannelse har alle katolske lokalkirker nu fået tilsendt nærmere retningslinier. Inden 31. oktober i år beder Rom om svar på et spørgeskema om forholdene.

Præsternes uddannelse

De lokale kirker anmodes om deres tanker og ideer vedrørende præsternes uddannelse. En officiel meddelelse fra Vatikanet oplyser, at man også vil ændre på synodens organisation efter de ønsker, der fremkom sidste gang.

15. europæiske sogne-møde i Fatima Fællesskabet lider under at samfundet er opdelt i bås

Fatima, (KIPA) – For første gang var det lægfolk, der udgjorde flertallet af deltagere ved de europæiske sogne-møder i Fatima. Mødet fandt sted på det portugisiske valfartssted 3.-7. juli. Der var deltagere fra 12 lande. Mødets hovedemne var i år: »Sagnet for mennesket, – hvordan hjælper sognet med at leve i et pluralistisk samfund?«.

Sogneliv og privatliv

De omkring 270 deltagere drøftede de betingelser, hvorunder kirken tillader, at man tager del i livet i verden af i dag. Otfried Selg, direktør for pastoralinstituttet, der oprettholdes af bispedømmerne Augsburg, Würzburg og Salzburg, opridsede de forhold som dagens sogn er optaget af. Over for det stærkt fagopdelte samfund udsætter den enkelte sig for den fristelse ikke at engagere sig og trække sig tilbage til privatlivet. Det enkelte menneskes valgmuligheder er talrige. Der bydes på så mange informationer og oplysninger, at den enkelte let mister orienteringen.

Simon Knaebel, pastoralteolog fra Strasbourg beskæftigede sig med reli-

gionen under de givne samfundsvilkår. Religionen har ikke mere den samme støtte i samfundet som tidligere. Den er nu mere betinget af det personlige engagement. På den anden side har kirken store chancer, hvis den vil hjælpe dem, der søger orientering og mening,

retfærdighed og frihed. Flere deltagere fremhævede, at sognet ikke blot må være optaget af sig selv. Et sogn, der kun fejrer gudstjeneste og ellers ikke har nogen forbindelse med livet, svarer ikke til tidens krav og heller ikke til kirkens idealer om fællesskab.

Canadiske biskopper opfordrer kirken til solidaritet med aids-syge

Ottawa, (KIPA) – Canadas katolske biskopper har skarpt fordømt enhver diskriminering af Aids-syge. Mange HIV-positive mødes med afvisning i samfundslivet, når de søger bolig eller arbejde, og når de opsøger sundhedsmyndighederne. Biskopperne opfordrer med deres fælles hyrdebrev hele den canadiske befolkning til aktivt at vise medfølelse og forholde sig solidarisk med de Aids-syge.

Stabilt ægteskab

»Alle mennesker af god vilje må engagere sig, så samfundet kan give dem den hjælp, de behøver, og vise dem den respekt og omsorg, de har krav på

som en menneskerettighed«, fremhæver biskopperne.

Regeringens program for at dæmpe op mod udbredelsen af Aids betegner biskopperne som »utilstrækkeligt«. I stedet for at forstærke propagandaen for brug af kondomer, bør der stilles spørgsmålstegn ved »tidens trivialisering af sex«, hedder det videre i biskoppernes erklæring. »Det sande helbredelsesmiddel mod det, der gør os syge ved slutningen af det 20. århundrede, ligger i at genopdage sexualiteten, der må komme til udtryk i et kysk, ubegrænset og personligt kærlighedsforhold i et stabilt ægteskab«.

katolsk orientering

Redaktion:
Pastor William Wuyts (ansvarsh. redaktør).
Konsulent Hans Jørgen Johansen (redaktør).
Journalist Knud Helsted Kluge (red.sekretær).

Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 4.
1620 København V. Telefon 01 21 14 44.
Redaktionelle medarbejdere:
Klaret Szaraffin og Ruth Plum.
Tryk: Ny Dag, DK-4500 Nakskov. Drlæg 18.500.

Næste nummer udsendes den 27. september

Krig løser ingen problemer, side 2
I bøgernes bog, side 5
Orientering fra sognene, side 6-11
Traditionalisme, side 12
Danida-penge til Caritas, side 13

katolsk orientering

200 repræsentanter fra 8 verdensreligioner var samlet til det 3. internationale bønsmøde for fred. Det fandt sted under enorm interesse på slotspladsen i Warszawa, i anledning af 50-året for krigens udbrud. Foto KNA.

»Aldrig mere krig!«

Paven opfordrer verdensreligionerne til en samlet indsats for freden

Rom, (KIPA) - I anledning af 50 års dagen for Den anden Verdenskrigs udbrud har pave Johannes Paul II opfordret til en bandlysning af krig. I et budskab til et fællesreligiøst fredsmøde i Warszawa appellerer han til verdensreligionerne om at gøre en indsats for fred og dialog mellem mennesker. »De tragiske begivenheder må altid være en advarsel«, og paven understreger kravet om »aldrig mere krig«. Under alle omstændigheder må man forhindre, at erindringerne om udbruddet af Den anden Verdenskrig giver næring til hævn- og hadfølelser.

Pavens budskab udsendt via TV

Pavens budskab blev udsendt over *Mondovision* og kunne ses på kæmpebilledskærme på slotspladsen i Warszawa. Omkring 200 repræsentanter for 8 verdensreligioner fra 50 lande var mødt op i Warszawa til fredsmødet,

arrangeret af den romerske basismenighed, Skt. Egidio.

Paven havde sendt den franske kuriekardinal *Roger Etchegaray* som sin personlige repræsentant.

Krigen har frembragt uhyre bølger af had

Med invasionen i Polen den 1. september 1939 begyndte en lang og smertelig lidelsesperiode for den polske befolkning, for de kristne og for jøderne,

fremhæver paven. Den anden Verdenskrig har vist, hvad foragt for mennesket og krænkelse af menneskerettighederne kan føre til, siger paven videre. »Den har fremkaldt uhyre bølger af had, som har trådt mennesker og alt menneskeligt under fode i en imperialistisk ideologis navn«. Johannes Paul II forsikrer med eftertryk, at den katolske kirke utrætteligt vil arbejde for og opdrage til fred.

Retten til at blive født gælder også mongolbørn

Rom, (KIPA) - Pave *Johannes Paul II* opfordrede i maj alle kristne til at vende sig imod de selektive fosterfordrivelsler, der skal hindre at der fødes handicappede børn. Det er en ubestridelig opgave for alle katolikker at beskytte og forsvare de hjælpeløse og ufødtes liv, udtalte paven ved en audiens for

deltagerne i en kongres i Rom om Downs Syndrom.

Samme værdighed

Johannes Paul II understregede eftertrykkeligt, at fysisk og åndeligt handicappede besidder den samme værdighed som andre mennesker og fortje-

Fortsætter på bagsiden.

Polen, paven og jøderne

Uværdig strid afsluttet?

Vatikanet, (KNA) - Uro, ærgrelse og vrede over den katolske kirke, - det giver jødiske repræsentanter udtryk for i denne tid, ikke kun på grund af den seneste udvikling i sagen om flytningen af karmeliterklosteret i Auschwitz. Også udtalelser af pave *Johannes Paul II* ved to generalaudienser i begyndelsen af august har fremkaldt protester. Inden for en kateketisk ramme har paven talt om, at Israels folk ikke »var tro mod« sin pagt med Gud, og at Gud derfor gennem profeterne forkyndte en ny pagt.

om ikke at opføre et planlagt internationalt og interkonfessionelt bøn- og mødecenter i Auschwitz, hvor også karmelitterne skulle flytte ind. Han beklagede i den forbindelse bruddet på Genève-aftalen omkring Auschwitz og udtaler: »Dette kunne sættes i forbindelse med nogle ytringer af paven om jøderne«.

Det kan ikke benægtes, at dialogen mellem jøderne og Vatikanet foreløbig er lagt på is på grund af

Fortsætter på bagsiden.

Skuffende teologi

Til dette udtaler *David Rosen* og *Leon Klenicki* fra den jødiske liga B'nai B'rith deres »dybeste skuffelse« over de teologiske konsekvenser af en sådan trosbelæring. Følger man pavens katekese er ifølge begge rabbinere den slutning mulig, at »pagten med det kristne folk har erstattet Guds pagt med det jødiske folk for således at straffe Israels utroskab mod Gud«. Det strider imidlertid mod alle andre udsagn fra paven såvel som alle Det andet Vatikanconcils dokumenter, især konstitutionen om forholdet mellem kristne og jøder.

Smukke ord - og virkeligheden

Roms overrabbiner, *Elio Toaff* kritiserer pavens udtalelser om Israels »utroskab« og fremhæver, at det strider mod pavens besøg i Roms synagoge i april 1986. Under dette besøg talte Johannes Paul II om jøderne som »vore ældre brødre« og fordømte enhver form for antisemitisme.

Formanden for Rådet for jødiske forhold i Frankrig, *Jean Kahn* erindrer om ærkebiskoppen af Krakow, kardinal *Franciszek Macharski's* beslutning

Paulo Evaristo Arns.

Kard. Arns kandidat til Nobels fredspris

Sao Paulo, (KIPA) - Kun to måneder før tildelingen af Nobels fredspris for 1989 i slutningen af oktober er indledt en kampagne i Brasilien. Den skal støtte kardinal *Paulo Evaristo Arns'* kandidatur. Motiveringen er hans fortjenester i forsvaret af menneskerettighederne og for freden blandt Latinamerikas folk.

Hver uge sendes i kilovis af breve til støtte for kandidaturet af den kendte brasilianske prælat til Oslo.

Initiativet støttes af mere end 400 brasilianske organisationer.

3136 ■ 5034 ■ 10

NIELS STEENSENS BIBLIOTEK

STENOSGADE 9 ST TH
1616 KØBENHAVN V

Tilsendes vederlagsfrit alle katolske husstande i Danmark i 20 numre om året, som regel 2. og 4. onsdag i måneden. Abonnementspris i øvrigt 200 kr. årligt. Adresseændringer: Katolsk bispekontor, Bredgade 69 A, 1260 København K. Tlf.: 33 11 60 80. Giro 500 14 71 Ansgarsiftelsen, samme adresse.

katolsk
orientering

200 repræsentanter fra 8 verdensreligioner og 50 lande mødtes 31. august og 1. september i et religiøst bønsmøde i Warszawa under temat »Aldrig mere krig«. Blandt deltagerne var kristne, jøder, muslimer, hinduer og buddhister. 100.000 mennesker samledes på Warszawa Slotsplads for at mindes Den anden Verdenskrigs udbrud. Blandt mødedeltagerne var bl.a. pavens delegerede, kardinal Roger Etchegaray, der sidder yderst til højre. Foto KNA.

Fællesreligiøst bønsmøde i Warszawa

De polske jøders lidelser blev mindet ved fællesmødet

Warszawa, (KIPA) - Polens primas, kardinal Jozef Glemp minder om »den hårde skæbne«, som de polske jøder led under i nationalsocialismens tid. Ved åbningen af det fællesreligiøse møde i Warszawa den 1. september i anledning af 50 året for udbruddet af Den anden Verdenskrig, sagde kardinal Glemp, at tilhængerne af den jødiske tro blev dræbt i de nazistiske dødslejre, kun fordi de var jøder.

de politiske forhandlinger og skabelsen af et nyt parlamentarisk system. Kardinalen sagde ordret: »Vi katolikker modtager dette som en gave fra Gud, og vi er meget lykkelige for den«.

Ikke en politisk begivenhed

Om fredsmødet sagde kardinalen, at det ikke er nogen politisk begivenhed, men et møde, der udelukkende har religiøs og åndelig karakter. Sammen med de andre kirker vil vi overbevise alle om, at der er mulighed for en omfattende fred. Fred er virkeliggørelse af retfærdighed på de sociale områder, i forholdet til menneskerettighederne og på det religiøse område.

Praktisk indsats for freden

Repræsentanter for den katolske kirke og for andre kristne kirkesamfund nøjes ikke med blot at tale om freden, betonedes Glemp og tilføjede, at lægfolk såvel som kirkeledere gør en praktisk indsats for menneskerettighederne og for nedrustningen. Polen er et land, som i sin lange historie har lidt meget, men altid har stået fast på de religiøse og åndelige værdier.

Blandt de vigtigste bidrag til den seneste udvikling i Polen nævnte kardinal Glemp pavens tre besøg, de faste aftaler mellem kirken og staten, tildelingen af Nobels fredspris til Lech Walesa, de opnåede resultater ved »det runde bord« omkring

Jaruzelski: Krig ødelægger mennesket

Den polske præsident, general Jaruzelski erindrede ligeledes ved mødets åbning om, at Polen i Den anden Verdenskrig har lidt umådelige tab. Han betegnede retten til et liv i fred som en universal ret for alle folk. Krig ødelægger mennesket, fremfor alt i den åndelige dimension. Jaruzelski udtrykte håb om, at Warszawa-mødet måtte blive en symbolsk bro mellem Vest og Øst og mellem Nord og Syd i Europa.

Krig ikke middel til at løse konflikter

Warszawa, (KIPA) - Religionsledere fra 50 lande betegner Den anden Verdenskrig som »en fortidens forfærdelige lærestreg«. De opfordrer alle politisk ansvarlige til med al tydelighed at fordømme krig som et middel til at løse konflikter. Sådan hedder det i et fælles budskab fra delta-

gerne i det fællesreligiøse fredsmøde i Warszawa.

Det siges videre i budskabet, at »en ny dialogkultur er nødvendig«. Erintringen om krigsårene må gøre enhver klart, at væbnet konflikt er »tåbelig«. Religiøse samfund kan aldrig godtage krig som en mulighed for at løse kon-

flikter mellem mennesker eller mellem folk. Trods religionernes forskellige former, er der dybt i alle religiøse traditioner enighed om en fælles appel om fred, især rettet til dem, »der besidder magt og udøver magt«. De, der lider under diskriminering eller en tilværelse som flygt-

ning, vil gennem krig kun pines yderligere, fremhæves det i budskabet.

I fredsmødet deltog repræsentanter for 8 verdensreligioner, blandt andre kristne, jøder, muslimer, hinduer og buddhister.

Apostolisk skrivelse fra paven om Den anden Verdenskrigs udbrud

Rom, (KIPA) - I anledning af 50 årsdagen for udbruddet af Den anden Verdenskrig appellerer pave Johannes Paul II til menneskeheden om at lære af fortidens erfaringer: Årsagerne til 55 millioner menneskers død, til Europas ødelæggelse og splittelsen blandt de sejrende må ikke gentage sig, betoner paven i en apostolisk skrivelse, offentliggjort i Rom i slutningen af august.

»Den vilkårlige opdeling af nationer, den tvangsmæssige omflytning af folkegrupper, den ubegrænsede genoprustning, den ukontrollerede brug af højteknologiske våben, krænkelsen af den enkelte persons og befolkningers rettigheder, overtrædelse af internationale adfældsregler og udbredelse af totalitære ideologier kan altsammen kun føre til menneskehedens ruin«. Det europæiske kontinent, der i går eksporterede krigen må i dag være »fredens bygmester« kræver overhovedet for den katolske kirke.

Efter fortidens fejltalinger må man i dag formidle en solidaritetens kultur og agtelse for mennesket til den unge generation, fremhæver paven i sin skrivelse. Blandt alle ødelæggelser, massakrer, elendigheder og grusomheder er det »organiserede barbari« mod det jødiske folk højdepunktet af al menneskeforagt og umenneskelighed. »Det vil altid stå som en skændsel for menneskeheden«. Derfor kræver paven i en indtrængende appel, at man vender sig mod alle former for racisme og »anerkender hos ethvert menneske det gode og den fundamentale værdighed«. Han tilføjer, at »fjendskab eller had mod jødedommen er i fuldstændig modstrid med det kristne syn på menneskets værdighed«.

Pius XII's fredsappeller blev ikke hørt

Den nationalsocialistiske »nyhedenskab«, der førte sig frem som »erstatningsreligion« rettede sig ikke

kun mod jøderne, men i lige så høj grad mod kristendommen, skriver paven. Især led den katolske kirke under konflikten, selv om det ikke gik »den dialektiske materialismes marxistiske ideologi« bedre. Johannes Paul II påskønner hans forgænger Pius XII's bidrag til freden. Men hans fredsappeller og advarsler blev desværre ikke hørt, og da pavestolen ikke kunne forhindre krigen forsøgte denne store pave på diplomatisk og humanitært plan at begrænse krigens omfang - uden dog at tage parti i konflikten.

Krav om effektiv nedrustning

Man kan ikke tale om fred, hvis ikke alle folkeslags rettigheder og især de mest sårbare respekteres, betoner paven og henviser her til Polens opdeling. Han erindrer samtidig om, at alle lande endnu ikke har opnået deres uafhængighed, og at mange er ved at miste den som f.eks. Libanon.

En effektiv og kontrolleret nedrustning nævner han som en væsentlig betingelse for et fredeligt liv mellem folkeslagene. »Hvem vil vove at retfærdiggøre brugen af grusomme våben, der dræber mennesker og ødelægger deres arbejde, til at løse stridsspørgsmål mellem stater?« I det mindste må forhandlingsparterne »kunne enes om det lavest mulige våbenniveau for at sikre deres behov for sikkerhed og forsvar«.

Vi kan ikke undvære moral

Menneskeforagten og totalitære regimers »dyrkelse af herredømme og magt« gør det klart, at det offentlige liv ikke kan undvære moralske kriterier, siger paven. »Freden bliver først og fremmest vundet på de menneskelige værdiers område, ved at de enkelte borgere og folkeslagene virkelig gør dem og giver dem videre. Når en nations moralske grundlag bryder sammen, kan man frygte alt«.

Deltagerne blev ved bønsmødets åbning hilset velkommen af ministerpræsident Jaruzelski (th.), der her ses sammen med de delegerede fra den russisk-ortodokse kirke.

Børnene fra Skt. Joseph Skole i Ringsted fyldte Skt. Ansgars Kirke fredag den 1. september, hvor skolen fejrede sit 75 års jubilæum. Foto Flemming Høgg.

Skt. Joseph Skole i Ringsted 75 år

1. september fejrede Skt. Joseph Skole i Ringsted 75-års jubilæum med en tur i veteranøget til København, hvor eleverne bl.a. var i Skt. Ansgars Kirke i Bredgade til en messe med biskop Martensen som celebrant og prædikant. Dernæst fortsatte festlighederne i Tivoli.

Skolen blev med kun 10 elever grundlagt i 1907 af Skt. Joseph Søstrene. I dag har skolen 190 elever med pasningsordning for 1.-3. klassebørn. Der undervises også i datalogi.

kk

Flere danske udsendelser fra Vatikanets Radio

Indtil nu har der kun været en dansk-sproget udsendelse i Vatikanets Radio hver måned, men fra midten af september sendes fast to gange om måneden, den anden og fjerde mandag. Det oplyser Steen Nielsen, der er fast tilknyttet den skandinaviske afdeling. Sendetiden vil fortsat være kl. 20.15.

Programmernes indhold varierer fra dækning af pavens rejser, nyheder fra Vatikanet og programmer af kulturel og religiøs karakter. Radioen modtager gerne forslag og kritik til emner fra lytterne. Lytterbreve sendes til: Radio Vaticana, Programma Scandinavo, 00120 Vatikanet.

Radioen kan høres på følgende kortbølge-frekvenser: 11.715 khz (25 m), 9.755 khz (31 m), 6.186 khz (49 m) og mellemniveau 1.611 khz (186 m). 31 m er normalt den bedste frekvens, der kan modtages i Danmark. Der sendes i øvrigt dagligt til Skandinavien på samme

tid og frekvenser: Første og tredje mandag på norsk, fredag og søndag på finsk, tirsdag, onsdag, torsdag og lørdag på svensk.

kk

50-året for oprettelsen af Jesu Små Søstres ordenssamfund blev mindet med en festmesse i Øm, lørdag den 9. september. Også søstrene fra Vesterbrogade 92 i København var til stede. Over 50 katolikker, hovedsagelig fra Silkeborg menighed, deltog i takkegudstjenesten, koncelebreret af præsterne Jan Ophoff og Willem Wuyts. Dagen sluttede med et muntært sammenskudsgilde i Hamahuset. Fotos W. Wuyts.

Tværkirkeligt samarbejde fører til oprettelse af værestedet »Baghuset«

Igennem flere år har der i Silkeborg eksisteret et tværkirkeligt samarbejde mellem Folkekirken (Silkeborg sogn), Baptistkirken, Metodiskirken og den katolske kirke.

Man har i fællesskab arrangeret den årlige kirkevandring, som i de sidste 3 år har været bygget op omkring et kirkespil, foredrag af fælles interesse, økumeniske gudstjenester og i de sidste år, på de unges eget initiativ, tværkirkeligt ungdomsarbejde.

Kontakt med andre

Det nyeste initiativ, som det tværkirkelige råd har taget, er etableringen af værestedet »Baghuset«.

»Baghuset« er tænkt som et cafélignende mødested for mennesker som har lyst og behov for kontakt med andre. Medarbejderforeningen udtrykker det i sin formålsparagraf således: Formålet er gennem socialt fællesskab og samtale at afhjælpe ensomhed og styrke den enkeltes selvfølelse og værdighed.

God økonomisk basis

Igennem mere end et år har man arbejdet med de konkrete planer, leje af lokaler, åbningstider, medarbejderpleje i form af kurser og debatafener.

Den 1. april 1989 lejede man en gammel to-etagers lagerbygning på i alt ca. 60 m². Bygningen skulle sættes istand, indrettes til formålet. Pengene skulle skaffes til betaling af husleje og indkøb af inventar.

40 mennesker fra forskellige kirkesamfund har været med til at skabe »Baghuset« i Silkeborg, der blev indviet 1. september.

Mange henvendelser til fonde, de enkelte kirkesamfund og privatpersoner, om at støtte dette initiativ, blev positivt besvaret. Den økonomiske basis blev derved lagt.

Ca. 40 mennesker fra de 4 kirkesamfund, mænd og kvinder, præster og lægfolk meldte sig som frivillige til medarbejdergruppen, som gjorde en stor indsats, så »Baghuset« kunne indvies d. 1. september.

100 mødte op

På åbningsdagen mødte omkring 100 interesserede op. Lokalpressen og lokalradioen viste ligeledes stor interesse.

»Baghuset« ligger i Toldbodgade 30B, i nærheden af Silkeborg bane-gård. Der er altid mindst to medarbejdere til stede

på åbningsdagene: tirsdag og torsdag kl. 17-21, fredag kl. 19-23 og søndag kl. 14-18. Der bliver budt på kaffe/te og ostemad til meget små priser. Det er en selvfølge, at stedet holdes alkohol- og stoffrit.

Hvis man har lyst til at høre mere om den praktiske etablering af »Baghuset« og om den daglige

drift, er man velkommen til at kontakte undertegnede, som er en af de for tiden 8 medarbejdere fra den katolske menighed i Silkeborg.

Margrethe Mørck Pedersen
Bøgebjergvej 11,
8600 Silkeborg,
tlf. 86 83 63 60

Pavens besøg - og hvad så?

Møde i Vejle
lørdag den 28. oktober 1989.

Mødested: Mariasøstrenes Børnehavn, Vestre Engvej 42, Vejle.

»Forkynd evangeliet for hele skabningen«!

Men hvordan gør vi det i dag i et moderne samfund? Kom og hjælp os med ideer - kom og vær med til at inspirere andre.

Program:

- Kl. 9.45: Ankomst.
- Kl. 10.00: Oplæg v. generalvikar Paul Marx: Udfordringer til den katolske kirke efter pavebesøget.
- Kl. 10.45: Kaffe-pause.
- Kl. 11.00: Gruppearbejde om spørgeskema udarbejdet af biskoppen.
- Kl. 12.30: Frokost. I pausen bliver der lejlighed til at se billeder fra pavens besøg i Norden.
- Kl. 13.30: Oplæg v. Birgit Stresino: Dialog med den sækulariserede verden.
- Kl. 14.30: Kaffe-pause.
- Kl. 14.45: Fællessamtale.
- Kl. 16.00: Messe.
- Kl. 17.00: Afrejse. Mulighed for en kop te med lidt brød.

Tilmelding: Send navn og adresse til undertegnede. Tilmelding senest den 24. oktober. Men hvorfor ikke sende den straks!!!

Pris: Kr. 45.- (incl. frokost, kaffe/te og kage). Drikevarer kan købes. Ingen må blive væk p.g.a. økonomi.

Forespørgsler vedrørende kurset: Jan Lange, Bakke-vænget 21, 2820 Gentofte, telefon 31 65 88 75.

Med venlig hilsen
Jan Lange
kursuskonsulent

Ikke udelade, men forklare

Indskuddet »ja frels os, Herre...« i Fadervor

I Kirchenbote, blad for bispedømmet Osnabrück, skriver redaktøren Ruth Kreuzberg en artikel om embolismen, d.e. indskuddet i bønnerne Fadervor. En læser havde skrevet til bladet – tydelig forarget: »Hvorfor beder præster i adskillige menigheder ikke embolismen i Fadervor? Den hører dog med til det faste ritual ved eukaristien. Jeg mener, at menigheden har ret til at fejre hele bønnerne.

I sit svar siger redaktøren: »Vi skal ikke udelade gamle former, men forklare dem«.

Hvad er en embolisme i messen? vil mange nok spørge. Atter noget eksotisk, man som normal mellemuropæer ikke forstår?

Embolisme kommer fra græsk og betyder indskud. I messens liturgi bliver den bøn, præsten indskyder i slutningen af Fadervor, betegnet således. Den lyder som bekendt »Ja, frels os, beder vi dig, Herre, fra alt hvad der er ondt og giv os fred i vore dage. Fri os ved din miskundhed fra synd og gør os trygge i alle trængsler, i forventning om det salige håb og vor frelser Jesu Kristi komme«: Derefter svarer menigheden »Thi dit er riget og magten og æren i evighed«.

Liturgireformen fra 1964 nævner to grunde for kirkens beslutning om, at bibeholde dette indskud til Herrens bøn. Den har tilhørt noget af det oprinde-

lige i den kristne bøn. Den er sandsynligvis blevet bedt i mere end 1600 år i kirkens liturgi, både i øst og vest. Den anden grund er indskuddets indhold. Det er en tredelt bøn: om fred, om befrielse fra synd og trængsler, og om håb om, at vor frelser Jesus Kristus vil komme. Netop denne eskatologiske tekst retter vor forventning mod fuldendelsen ved Kristi komme, og leder blikket ved forberedelsen af offermåltidet mod Kristus, der ved kommunionen allerede tager forskud på sit komme og åbner menighedens øjne for den evige glæde. Tilmed bestemte koncilfædrene, at indskuddet »ja, frels os...« nu skal bedes højt af præsten, ik-

ke længere stille som før koncilet, hvor ordene blev udtalt af præsten efter menighedens svar »Men frels os fra det onde«, når præsten havde bedt den første del af Fadervor alene.

Af hvilke grunde skulle præsten da udelade denne bøn? Fordi man ikke forstår den? Så er det virkelig nødvendigt at forklare den. Der er jo mange bønner, billeder og tegn i fejringen af liturgien, som er svært tilgængelige for unge såvel som gamle.

Men ved at udelade dem opnår man ikke noget. Under pensionistferien på Magleås talte biskoppen i sin prædiken om embolismen og opfordrede til, at man ikke udelader den. Kommer man til en menighed, hvor den ikke bruges, har man på fornemmelsen, at de har meget travlt der og derfor må forkorte liturgien!

Lily Fausbøll

Redaktionen forbeholder sig retten til at forkorte meget lange læserindlæg

Skrap

Det er vel nok skrap, når den engelske bispekonferences blad »Briefing« bringer en udtalelse om, at præstekandidater i den vestlige verden befinder sig i en skrøbelig psykologisk tilstand og er i tvivl om deres definitive kald – (citater i k.o. nr. 13 fra Catholic Herald).

Er det mon normalt, at folk, der frekventer en uddannelse, også fra uddannelsens begyndelse har et klart billede af, hvor den fører hen? Næppe! For så var uddannelsen jo overflødig. Kaldet udvikler sig tværtimod i takt med indføringen i de problemstillinger, som er uddannelsens egenart.

Læg også mærke til, at man taler om præstedannelsen og ikke om et teologisk studium, dette er et forsøg på, at entydiggøre de emner, som en mand skal kunne, for at kunne blive præsteviet. Sandheden er jo, at fortiden sender os mere end tvetydige signaler om vor tro – man kan ikke slutte entydigt fra situationen i nadversalen overleveret os i evangelier til den katolske lære om realpræsens – dette skal en præst have check på, og derved vil han måske forekomme os noget forvirret.

Hans Thams Clausen

Læsere beretter

Med 500.000 unge i Santiago

»Pilgrimsrejse? Ja, det var vel noget man gjorde i gamle dage. Det er da ikke noget for unge mennesker som mig«. Dette var min første reaktion, da jeg hørte om Pavens invitation til det 4. verdensdomstræf. Men senere skulle det vise sig, at jeg tog alvorligt fejl.

Morgenbøn på byens torv

Sammen med andre unge fra neo-katekumenatet kørte jeg mod Montpellier i Frankrig, hvor vi skulle støde til 400 andre. Fordelt på 7 busser tog vi afsted mod Montserrat. Benediktinerklosteret, der ligger højt oppe i bjergene, blev grundlagt år 1025 og var fra første tid et kendt valfartssted. Om aftenen gik vi, sammen med en af de 90 munke, op til det lille smukke kapel, hvor han fortalte os om klosteret og den kendte Maria-statue.

Under hele rejsen bad vi dagligt laudes og vesper. Dette var med til at inddele vores dag og gav os mulighed for at reflektere over oplevelserne. En god erfaring!

Efter en overnatning under åben himmel i Madrid, fortsatte vi mod Orense. Undervejs gjorde vi holdt i Avila og så byen

samt museet om Theresa. Morgenbønnerne bad vi midt på et af byens torve. Som altid foregik det med sang og guitar. Flere af de forbipasserende standede op og deltog. Det var en speciel oplevelse for os nordboere. Hvem kunne forestille sig det samme i København?

Selv om vores pilgrimsfærd ikke foregik til fods, var det absolut ikke nogen »slap-af ferie«. De mange lange timer, vi tilbragte i busserne, blev altid udnyttet til sidste minut. Udover bøn og meditation var der film og katekeser. Først og fremmest om de ordner, vi skulle besøge, men også om emner som »hertets bøn«, »kald« o.s.v.

På Glædens Bjerg med musik og sang

I udkanten af Santiago parkerede vi og gik de sidste 3 km til Mont de Gozo, hvor paven havde sat os stævne. Det foregik for fuld musik med sang, mange mennesker og ikke mindst en masse bannere. Hvilken oplevelse! Når vi bruger bannere hjemme, er det altid som protest. Men her var det tegn på jubel og bekræftelse.

På Mont de Gozo var vi 500.000 unge katolikker

samlet fra alle verdens lande såvel fra Polen som New Zealand og Japan. Mange var ankommet i bus eller med tog, andre var gået, sejlet, cyklet eller sågar kørt på rulleskøjter.

Tidligt om aftenen ankom paven til »bjerg«. Den lange rundtur mellem de mange unge blev akkompagneret af moderne toner og dans. Jeg kan roligt sige, stemningen var høj. Paven var tydeligvis glad og alle var i kommunion. Aftenen forløb som

en blanding af pavens opfordring til os over ungdomstræffets tema »Jeg er vejen, sandheden og livet« og dans, der illustrerede forholdet unge pilgrimme / verdens »forfyndelse«.

Om natten sov vi under åben himmel. Sov er nu så meget sagt, for »bjerg« var blevet indhyllet i en sky. Hvilket resulterede i, at alt blev fugtigt og temperaturen faldt til ca. 8 grader. Men da messen startede næste morgen, kom solen atter frem ved pavens ord: »God morgen

allesammen, godmorgen nye dag, godmorgen Jesus, godmorgen Sol!«.

Aldrig før har jeg været til en eukaristi med ½ million unge, et hav af præster, over 200 biskopper og selvfølgelig paven. Den oplevelse vil jeg aldrig glemme.

Vilje til at tjene kirken

Om aftenen i Zaragoza to dage senere var 20.000 unge fra neo-katekumenatet samlet på pladsen foran basilikaen. Her tilkendegav over 500 unge at de, som frugt af denne pilgrimsrejse, ønskede at tjene kirken som præster,

nonner eller lægmissionærer.

Rejsens sidste stop var, som prikken over i'et, Lourdes. For første gang var jeg i Lourdes og mine forventninger blev indfriet til fulde. Vi var ved grotten omkring midnat; det var helt specielt. Men én overnatning er ikke længe, så jeg kommer absolut igen.

Nogle dage senere efter næsten 7000 kilometers kørsel i alt var jeg atter hjemme. Nu vidste jeg, hvad det ville sige at tage på pilgrimsrejse. Det var bestemt også noget for mig.

Christian Noval

En halv million katolske unge sammen med paven på Glædens Bjerg i Santiago de Compostela. Foto Christian Noval.

Når angst og afmagt piner én

I bøgernes bog

af Lotte Ravicini-Tschumi

Det er en ganske almindelig lørdag aften. Konen prøver at få en samtale igang med familien, på omsider at få talt ud om sine problemer, men forgæves. Hun støder på en mur af tavshed. Senere slår hun op i Bibelen. Hun finder en tekst i Prædikerens bog. Den tekst bliver hendes forløsende klage-mur.

Nervepiller?

Hele dagen havde hun muret sig inde i sin bekymring og angst. Ved bordet gjorde hun et kluntet forsøg på at tale om det. Sønnerne så spydige ud. Den 14-årige datter, som kort forinden havde været så kærlig og indsmigrende, virkede nu højmodig. Manden havde lukket af for enhver forståelse og sagde meget sårende: »Hvis ikke det passer dig her, kan du jo bare gå din vej«. Hun blev forskrækket over hans overdrivelse, søgte som tegn på undskyldning hans hånd og vovede at sige med et smil: »Vi misforstår hinanden«. Men han afviste hende.

Nu står hun foran medicinskabet, for hun er bange for natten, for søvnløsheden, grublerierne. Hun finder de små, hvide piller. Teksten på etiketten lover, at midlet har god virkning »ved de fleste tilstande, hvor angst spiller en rolle«. Hun tøver. Man skulle ikke så hurtigt give op. Måske ville en aften-gudstjeneste være en bedre trøst.

I kirken hører hun om fortrøstning, om lyset, der stråler ud fra korset, om døden, der giver liv, om tålmodighed. Hun lytter hungrigt, men ordet når hende ikke. Hun tænker: Hvis Guds budskab er så selvmodsigende, hvorfor forklarer Han sig så ikke bedre? Hvorfor lader Han så sine børn famle rundt i mørket?

Under kommunionen mærker hun en stærk lykke, en ganske svag, forløsende berøring. Hvor ville hun dog gerne fastholde den i kærlig hengivenhed, for evigt og altid, som stav og støtte, som noget helligt, der oplyser alt mørke. Men hun ved, at den indre gråd allerede på hjemve-

jen vil pine og plage hende igen.

Da hun kommer ind i stuen, sidder familien omkring fjernsynet. Grelle billeder, høj musik, overfladisk underholdning, den sædvanlige lørdag aften's kedsomhed. Hun sætter sig høfligt hos de andre. Man skal ikke altid være anderledes eller lyse-slukker!

Klokken ti trækker hun sig tilbage. Hun vil slå teksterne fra gudstjenesten efter: »Og den, som ikke tager sit kors og følger efter mig, er mig ikke værd. Den, som har bjærget sit liv, skal miste det; og den, som har mistet sit liv for min skyld, skal bjærge det«.

Hun blader videre, og bøgernes bog åbner sig for hende ved et mærkeligt tilfælde et helt andet sted. I Prædikerens bog læser hun: »Alle ord slides op. Ingen formår at sige: Øjet bliver ikke mæt af at se, øret ej fuldt af at høre. Det, der var, er det, der kommer igen; det, der skete, vil ske igen. Der er slet intet nyt under solen. Siger man om noget »Se, her er da noget nyt«, så har det dog for længst været i tiderne forud for os. Hvad, der er krumt, kan ikke være lige, og hvad der mangler, kan man ikke tælle. Jeg nægtede ikke mit hjerte nogen glæde, for mit hjerte havde glæde af al min flid, og deri lå lønnen for al min flid. Men da jeg overskuede alt, hvad mine hænder havde virket, og den møje det havde kostet mig, se, da var det altsammen tomhed og jag efter vind, og der er ingen vinding under solen. Ja, hvad får et menneske for al sin flid og sit hjertes higen, som han anstrenger sig med under solen? Alle hans dage er jo lidelse, og hans slid er græmmelse; end ikke om natten finder hans hjerte hvile. Også det er tomhed«.

Klemmt inde

Hun læser sætningerne i pinefuld spænding. De svarer helt til hendes nedslåede stemning. Fra hendes sjæl strømmer et ubehag ud i alle led. En rastløs

træthed breder sig på én gang nervepirrende og lammende. Hun kan ikke græde, ikke klage, ikke bede. Hun slukker lyset og håber fortvivlet på at falde til ro. Men så begynder der først for alvor at blive kaos i hendes indre. Brudstykker af tanker flyver frem og tilbage og fortæller sig i en tågeagtig, uigennemtrængelig sorg. Mange mennesker kommer hende imøde med kærlighed, hvorfor ikke hendes egen mand? Har hun ikke behandlet ham godt i alle disse år? Har hun plaget ham med noget, som hun slet ikke har haft nogen anelse om? Den ældstes valg af arbejde er helt sikkert en blindgade, og hvordan skal man få råd til den yngste søns uddannelse? Før eller senere vil denne vildbasse komme galt af sted med motorcyklen, og hans veninde har heller ikke nogen god indflydelse på ham. I morgen må hun se til sin egen mor; som sædvanlig vil den gamle kone kværulere over alting. Det er ikke let at være klemmt inde mellem to generationer, mellem gamle forældre, som aldrig helt har villet give slip på en, og ustandseligt krævende unge! Na-

turligvis værger hun dårligt for sig, hun har aldrig været særlig udspekuleret. Nu bliver hun angst. Tænder lampen og slukker den igen, borer hovedet ned i pudsen. Det er varmt. Alle bekymringer er vokset kæmpestore. Til sidst står hun op og henter alligevel pillerne.

Alt har sin stund

Søndag morgen. Hvad gør det, hvis hun sover lige til middag? Da hun vågner, skinner solen lige ind i hendes ansigt. Hun kan høre familien rumstere i køkkenet og mærker kaffeduften. Hun nyder brusebadets forfriskende prikken. Bagefter blader hun påny i Prædikerens bog, men nu oplever hun ikke det hele så mørkt og trist. Hun fornemmer en linie, en indre vidde, ærefrygt for Gud: »Alt har sin stund og hver ting under himlen sin tid: Tid til at græde og tid til at le, tid til at sørge og tid til at danse ... tid til at søge og tid til at miste, tid til at gemme og tid til at bortkaste ... Alt, hvad Gud virker, bliver evindeligt, uden at noget kan føjes til eller tages fra ... Vær ved godt mod på den gode dag og indse på

den onde dag, at Gud også skabte denne, for at mennesket ikke skal finde noget efter sig ... Hvorfor vil du dø i utide? Det bedste er, at du fastholder det ene og ikke slipper det andet, thi den, der frygter Gud, vil undgå begge farer ... Så spis da dit brød med glæde, drik vel til mode din vin; thi din id har Gud forlængst kendt god ... Tænk på din Skaber i ungdommens dage, førend de onde dage kommer og årene nærmer sig, om hvilke du vil sige: »I dem har jeg ikke behag«, før sol og måne og stjerner hylles i mørke, og der atter kommer skyer efter regn ...«

Et tøvende ja

Trøst? Hun tøver med et udelt ja. Men at resignationen i den egenartede, såkaldte Prædikerens bog i Bibelen er på sin plads, at oprøret, skuffelsen og modløsheden finder trykthed i Guds skød, er det ikke en vældig erkendelse? Og trøst er vel heller ikke så vigtig; det, der først og fremmest tæller, er modet til at fortsætte, der følger af en sådan erkendelse.

Lotte Ravicini-Tschumi
i »ferment«

Jul på Magleås

I år bliver der mulighed for at holde juleaften på Magleås!

Jul fra lørdag den 23. december kl. 14.00 til mandag den 25. december efter frokost.

Kurset ledes af Sr. Emma Martensen C.S.J. og Jan Lange. Menighedsrådsformanden i Hillerød, Bodil Liedorff, vil desuden stå til rådighed med hjælp.

Der vil være plads til ca. 30 julegæster. På grund af de mange trapper på Magleås må man være selvhjulpent.

Vi holder julemesse sammen med søstre på Åsebakken.

Der er ikke personale til at passe os og lave mad, vaske op m.v., så det klarer vi selv. Vi må også selv pynte juletræ, pakke gaver ud, og alt hvad der ellers hører til en god jul.

Prisen for kurset er kr. 500.-, men så er der også vin til maden og en øl til julefrokosten. Har man brug for økonomisk støtte - spørg menighedsrådet. Ellers kan der søges om støtte til kurset ved henvendelse til undertegnede. Ingen må blive hjemme af økonomiske grunde. Folk fra provinsen kan yderligere få hjælp til transportudgifter.

Tilmelding sker ved indbetaling af depositum kr. 200.- eller hele kursusbeløbet. Betaling enten ved check eller på giro 4 28 44 29, mærket:

»Jul 1989«.

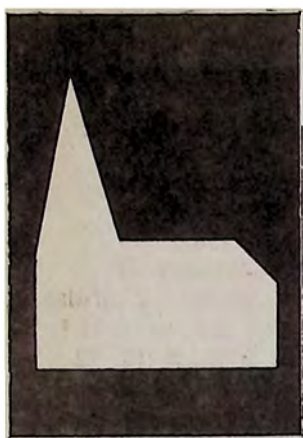
Tilmelding sendes til: Elin Udam, Magleås, Høsterkøbvej 6, 3460 Birkerød, telefon 42 81 07 15.

Forespørgsler vedrørende kurset: Jan Lange, Bakkevænget 21, 2820 Gentofte, telefon 31 65 88 75.

Program, deltagerliste m.v. vil blive tilsendt ca. en uge før week-enden.

På glædeligt gensyn.

Jan Lange
kursuskonsulent.

Orientering fra sognene

Oktober 1989

På disse sider bringer vi en gang om måneden i de ulige numre sognenes kalender for en hel måned ad gangen. Sidste frist for modtagelse af manuskript til nr. 17, der udkommer 25. oktober 1989 er mandag den 9. oktober 1989 for november 1989. Manuskriptet bedes sendt til Kirsten Szarafin på »katolsk orientering«s redaktion, Vesterbrogade 28, 3., 1620 Kbh. V. Tlf. 01 21 14 44.

1 Nordjylland

Skt. Mariæ Kirke, Ålborg

Kastetvej 1, 9000 Ålborg.
Sognepræst, Leo Kertz, OMI.
Pater Allan Courteau, OMI.
Tlf. 98 12 63 44.
Menighedsrådsformand Per Dolmer.
Tlf. 98 25 44 90.

Søndagsmesser:
Kl. 8.00: Sct. Joseph Hospitalskirke.
Kl. 10.00: Højmesse i Sct. Mariæ Kirke.
Søndag d. 1. kl. 10: Greg. Højmesse.
Mandag d. 2., 9., 23. og 30. kl. 14.30-16: Mini og Midi KUK.
Tirsdag d. 3., 10., 17., 24. og 31. kl. 9: Rosenkransgruppe.
Onsdag d. 4. og 18. kl. 14.30: Sy/strikkeklub.
Torsdag d. 5., 12. og 26. kl. 19-21.30: Maxi-KUK.
Fredag d. 6. kl. 15: Første fredags sakramentale tilbedelse indtil messe kl. 18.
Søndag d. 8. kl. 10: Familiemesse med efterfølgende sogneundervisning.
Torsdag d. 12. kl. 14.30: Sct. Joseph klub mødes i menighedens lokale.
Fredag d. 13., 20. og 27. kl. 17: Messe i kirken.
Søndag d. 15. kl. 10: Højmesse.
Søndag d. 22. kl. 10: Højmesse.
Onsdag d. 25. kl. 19.30-21.15: Foredrag om Samfundsfilosofi på Folkeuniversitetet (Badehusvej 9, Ålborg) ved adjunkt Niels Arbøl.
Lørdag d. 28. kl. 17: Polsk messe.
Søndag d. 29. kl. 10: Familiemesse med efterfølgende sogneundervisning.

Helligåndskirken, Frederikshavn

Uranienborgvej 5, 9900 Frederikshavn.
Viceværtens tlf.: 98 42 00 18, eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Ålborg, tlf. 98 12 63 44.
Søndag d. 8. kl. 10: Gudstjeneste ved Per Dolmer.
Lørdag d. 14. kl. 16.30: Messe.
Søndag d. 22. kl. 10: Messe.
Lørdag d. 28. kl. 16.30: Messe.

Hjørring

(Baptistkirken, Sct. Olai Plads)
Henv. Sct. Mariæ Kirke, Ålborg.
Tlf. 98 12 63 44.
NB Bemærk: Tidsændring for messe. Messetiden er nu kl. 14.00.
Søndag d. 1. kl. 14: Vietnamesisk/dansk messe.
Søndag d. 8. kl. 14: Dansk messe.
Søndag d. 15. kl. 14: Vietnamesisk/dansk messe.
Søndag d. 22. kl. 14: Dansk messe.
Søndag d. 29. kl. 14: Vietnamesisk/dansk messe.

Thisted

Skt. Thøgers kirke
Møllevvej 23, 7700 Thisted
Keld Westergaard tlf. 97 92 43 04
eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Ålborg 98 12 63 44.

Søndag d. 1. kl. 11: Messe og kirkekaffe.
Søndag d. 15. kl. 11: Messe og kirkekaffe.
Søndag d. 29. kl. 11.: Messe og kirkekaffe.

2 Midtjylland nord

Jesu Hjerne Kirke, Randers

Thorsgade 22, 8900 Randers.
Tlf. 86 42 97 30.
Menighedsrådsformand Villy Sørensen, tlf. 86 42 39 29.
Næstformand Marianne Powell, tlf. 86 42 39 53
Messetider:
Søndage kl. 10: Højmesse.
Lørdage kl. 14: Messe.
Hverdagsmesser annonceres ved søndagsmesserne.
Tirsdag d. 3. kl. 19: Fejring af den hl. Frans' Transitus.
Lørdag d. 7. kl. 14: Sogndag med undervisning af børnene.
Onsdag d. 11. kl. 19: Rosenkransbøn og Maria-andagt.
Lørdag d. 14. kl. 14: Polsk messe med efterfølgende samvær.
Mini-KUK: Onsdag d. 4. og onsdag d. 1.11. begge dage i præstegården kl. 19.
KUK: Onsdag d. 25. kl. 19 i præstegården.
Søndag d. 29.: Kirkekaffe efter messen.
Den årlige basar finder sted lørdag 25.11.
Ting til basaren modtages med taknemmelighed. Henvendelse til Trine Sørensen, Lene Bredalsgade 3B, tlf. 86 42 39 29 eller Bente Jensen, Nørrebrogade 43, tlf. 86 41 39 37.

Sct. Kjelds Kirke, Viborg

Sct. Leonisgade 12, 8800 Viborg.
Postkonto 4 18 54 98, Katolsk pastorat.
Konstitueret sognepræst: Allen Courteau, OMI boende i Ålborg. Tlf. 98 12 63 44.
Menighedsrådsformand: Knud Elbrønd tlf. 97 46 13 76.
Søndag d. 1. kl. 10: Messe og kirkekaffe.
Lørdag d. 7. kl. 16.30: Messe.
Søndag d. 8. kl. 10: Messe.
Lørdag d. 14. kl. 10: Sogneundervisning med efterfølgende familiemesse kl. 12. Kl. 16.30: Mass in English.
Søndag d. 15. kl. 10: Messe.
Torsdag d. 19. kl. 19.30: Bønsgruppen mødes i præstegården.
Lørdag d. 21. kl. 16.30: Messe.
Lørdag d. 28. kl. 16.30: Messe.
Søndag d. 29. kl. 10: Messe.

Lemvig/Holstebro

Hellig Kors Kirke, Lemvig
Østergade 33, 7620 Lemvig.
Rita Sørensen tlf. 97 82 22 42 eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Ålborg tlf. 98 12 63 44.
Lørdag d. 7. kl. 10: Sogneundervisning med efterfølgende familiemesse kl. 12.
Søndag d. 15. kl. 16: Messe i Nørrelands-kirke, Holstebro med efterfølgende sogneundervisning. (Messen holdes i under-

visningslokalet til venstre for indgangen).
Søndag d. 22. kl. 10: Messe.

3 Århus og Djursland

Vor Frue Kirke, Århus

Ryegade 26, P.B. 219, 8100 Århus C.
Tlf. 86 13 56 66.
Præsterne: Adolf Meister SJ. 86 18 57 66.
Herbert Krawczyk SJ. 86 18 56 33.
Gottfried Grünwald SJ. 86 18 52 11.
Menighedsrådsformand:
Leo Arlund 86 17 57 08.
Sogne sekretær:
Knud C. Jepsen, 86 13 56 66.
Assistent: Gunnar Schou, 86 20 24 16.
Søndagsmesser: Kl. 8, 10 (højmesse og kirkekaffe), 17.
Hverdagsmesser: Mandag 19, tirsdag 16.30, onsdag 8, torsdag 11, fredag 19, lørdag 8.
Messe på polsk: Søndag 1.10 og 15.10. kl. 14.
Messe på vietnamesisk: Søndag, 22.10. kl. 14.
Latinsk højmesse: Hver 3. søndag kl. 10.
Skriftemål: Helst 1. fredag, kl. 18-19, eller efter aftale.
Rosenkransbøn: Hver tirsdag kl. 16.
Skolemesser: Hver tirsdag og sidste fredag, kl. 8.
KUK: Hver tirsdag, kl. 19.30.
Mini-KUK: Hver tirsdag kl. 18.30.
Sct. Knuds klub for ældre: Hver tirsdag kl. 14.30.
Mariakongregationen: Torsdag, 19.10. kl. 14.30.
Menighedsrådsmøde: Mandag 2.10. kl. 19.
Menighedens bodstime: Fredag 6.10. kl. 18.
Retræteaften: Mandag, 9.10. kl. 19.
Sogneundersivning: 1. lørdage, 7.10., kl. 10.
Familiemesse: Lørdage 7.10., kl. 12.15.
Galleri ved kirken: Erling Vendelbo, mandag - fredag, 17-19, indtil 25.10.
Carla Thonsgaard fra 28.10., fernisering, kl. 11.
Grundkursus: Mandage, 9.10. og 23.10. kl. 19.
Forældremøde (firmelse): Mandag, 23.10. kl. 19.
Forældremøde (første kommunion): Mandag 30.10. kl. 19.

Pindstrup

Skt. Mikael's Kirke, Ringsø

Præst: Adolf Meister SJ, tlf. 86 18 57 66.
Gudstjenesteleder: Helge Clausen, tlf. 86 37 76 56.
Messe: Søndag 1.10. og 15.10. kl. 10.30.

Odder

Skt. Ansgars kapel

Holstengade 25, 8300 Odder.
Præst: Gottfried Grünwald SJ, tlf. 86 18 52 11.
Gudstjenesteleder: Preben Hahn Thomsen.
Messe: Søndag, 8.10. og 22.10. kl. 14.

Sct. Clemens Kirke, Grenå

Thykærsvvej, 8500 Grenå.
Giro 563 26 68. Tlf. 86 18 56 33.
Sognepræst: Herbert Krawczyk SJ.
Gudstjenesteleder: Moder M. Theresa. Tlf. 86 38 42 06.
Menighedsrådsformand: Keld Andersen. Tlf. 86 39 84 53.
Søndag d. 8.: Menighedsfest.
Onsdag d. 11. kl. 19: Messe og meditation.
Søndag d. 22. kl. 10.30: Messe.
Onsdag d. 25. kl. 19: Messe og meditation.

Sostrup

Gjerrild, 8500 Grenå
Cistercienserinder Kloster, tlf. 86 38 41 11
Priorinde: Moder Theresa, O. Cist. Tlf. 86 38 42 06.
Præst: Palle Vinten O.S.B. Tlf. 86 38 41 11.
Søndagsmesse, hver søndag kl. 8.30.
Hver søndag kl. 17 tilbedelse af det Allerhelligste.
Hver torsdag kl. 19.30-21.00 tilbedelse af det Allerhelligste.
Hverdagsmesser kl. 9.

4 Midtjylland

Skt. Peters Kapel, Herning

Silkeborgvej 25, 7400 Herning.
Tlf. 97 12 43 82.
Præst: Willem Wuyts O. Praem.
Messetider: Søn- og helligdage kl. 10.00.
Menighedskaffe efter messen.
Religionsundervisning:
Hold 1. Onsdag d. 25. kl. 17.30.
Hold 2. Onsdag d. 4. kl. 17.30.
Hold 3. (Firmander) onsdag d. 4. og 25. kl. 17.30.
Ingen undervisning i efterårsferien.
Søndag d. 15. Ordets gudstjeneste med kommuniionsuddeling uden præst. Pastor Wuyts deltager i en missions-weekend i det flamske hjemmesogn, som årligt støtter os.
Søndag d. 22. Missionssøndag. Særlig kollekt til verdensmissionen.
Lørdag d. 28.: Pavebesøg - Og hvad så? Mødet i Vejle varer fra kl. 10 til 17. Her kan man bl.a. bestille billeder fra pavens besøg i Norden, særligt fra messen i Øm d. 7. juni. Vi kører i privatbiler fra Silkeborgvej senest kl. 8.45. Sognet kan yde tilskud til kørselsudgifterne.
Personalia: Døbt søndag d. 10. sept: Samuel Dalsgaard Hughes, søn af David og Marit Dalsgaard Hughes. Til lykke til hele familien.

Vor Frue Kirke, Silkeborg

Hostrupsgade 16, 8600 Silkeborg.
Tlf. 86 82 24 15.
Sognepræst Jan Ophoff. O. Præm.
Søndagsmesse: kl. 10.
Hverdagsmesser: Onsdag kl. 19 i kirken. Torsdag kl. 19.00 hos Jesu små søstre i Øm. Fredag kl. 8.45 i kirken.
Hver lørdag kl. 16: Rosenkrans.
Mandag d. 2. kl. 19: Aftenmesse, bagefter menighedsrådsmøde.
Onsdag d. 4. kl. 19: KUK-møde.
Fredag d. 6. kl. 16-18: Undervisning for firmander.
Søndag d. 8. kl. 10: Biskoppen meddeler Firmelsens Sakramente. Efter højmessens reception i menighedssalen.
Mandag d. 9. kl. 14-16: Værestedet.
Mandag d. 23. kl. 14-16: Værestedet.
Onsdag d. 25. kl. 19: KUK-møde.
Fredag d. 27. kl. 16-18: Religionsundervisning for børn.
Lørdag d. 28. kl. 10-17: Møde i Vejle. Maria Søstrenes Børnehaven, Vester Engvej 42, Vejle. Emne: Pavens besøg og hvad så? Oplæg v/generalvikar P. Marx.

Skt. Josefs Kirke, Horsens

Nørregade 19, 8700 Horsens.
Tlf. 75 62 52 68.
Sognepræst: J. Reymen, O. Præm.
Søndagsmesser: I Sct. Josefs Kapel kl. 7.30. I kirken kl. 10 (højmesse).
Hverdagsmesser: I Sct. Josefs Kapel tirsdag og fredag kl. 19. Torsdag kl. 10.30. Hver morgen (undtagen torsdag) samles elever og lærere fra Sct. Ibs skole til en kort andagt i kirken.

Torsdag morgen holdes andagten i Vor Frelsers Kirke.
Menighederne er velkomne.

Søndag d. 1.: Kirkekaffe efter højmesse.
Søndag d. 8.: Katekese for menighedens voksne, forældre og børn »at tro med hinanden«, jomfru Maria.
Torsdag d. 19. kl. 19.30: Bibelaften hos sognepræsten.
Lørdag d. 28. fra kl. 10 til 17: Møde i Vejle om planer og muligheder efter pavens besøg.
Søndag d. 29.: Katekese for menighedens voksne, forældre og børn »at tro med hinanden«, liturgi.
NB: I oktober måned er der Mariaandagt før alle hverdagsmesser.

Skt. Norberts Kirke, Vejle
Fjellevej 2, 7100 Vejle.
Tlf. 75 82 08 93.
Søndagsmesse:
Hver lørdag kl. 15. Hver søndag kl. 10.

Sognedag: Efter to meget vellykkede sognedage beder vi jer at reservere søndag d. 1. oktober. En arbejdsgruppe er i gang med forberedelserne af sognedag nr. 3, som har som tema: »Kirken: et fremtidsværksted«. Dagen begynder efter højmessens med fælles spisning og slutter ved 17-tiden. Alle kan (og burde) være med. Vi kan ikke undvære dig.

Økumenisk gudstjeneste i Søndermarkskirken:
Onsdag d. 11.10. kl. 19.00 indbydes den katolske menighed til økumenisk gudstjeneste sammen med alle andre kristne trossamfund i Vejle. P. Johannes Aagaard fra Dialogcentret i Århus kommer og prædiker om emnet: »Kirkens genmæle«.

Religionsundervisning: De børn, som er fyldt 9 år og opefter og som ikke går på Sct. Norberts Skole, indbydes til sognets religionsundervisning om fredagen fra kl. 16-18 i præstegården. Undervisningen starter fredag d. 6. oktober kl. 16.00.
Sygekommunion: På grund af religionsundervisningen, som finder sted om fredagen, har præsterne tit været i tidsnød, når de skulle bringe Den hl. Kommunion til de syge. Derfor vil fremover kommunionen blive bragt den 1. torsdag i måneden.

Ordningen starter torsdag den 5. oktober. Vi beder om forståelse.
Hver sidste torsdag i måneden: Tilbedelse af det Allerhelligste Sakramente og lejlighed til skriftemål fra kl. 17.00-10.00.
Hver fredag kl. 17.30: Rosenkransbøn i kirken.

5 Sydjylland

Skt. Knuds Kirke, Fredericia
Sjællandsgade 50A, 7000 Fredericia
Sognepræst: Tran Duc Thanh Dominique
tlf. 75 92 11 76.
Faste gudstjenester: hverdage kl. 17.15, lørdage kl. 17.00, søndage kl. 10.00.
Religionsundervisning med messe: kl. 17.30 lørdage d. 7. og 22.10.
Kirkekaffe: Søndag d. 8.10.
Bønstime og tilbedelse: Torsdag (efter messen).
Sygekommunion: Fredag d. 27.10.

Skt. Nikolaj Kirke, Esbjerg
Kirkegade 58, 6700 Esbjerg.
Sognepræst: Lars Messerschmidt.
Tlf. 75 12 10 27, bedst mellem 10-11, undt. mandag og tirsdag. Træffes normalt i Tønder om mandagen 11-12, tlf. 74 72 18 90.

Søndagsmesser:
Lørdag kl. 16.30 og søndag kl. 10.
Hverdagsmesser:
Torsdag kl. 8.15: Skolemesse – alle er velkomne.
Fredag kl. 16.30.
Rosenkrans:
Onsdag kl. 16.30.
Søndag d. 1. kl. 10: Højmesse og firmelse ved biskoppen. Efter messen er der reception på skolen.
Fredag d. 6. første fredag i md. kl. 16.30: Messe med efterfølgende tilbedelse.
Lørdag d. 7. kl. 16.30: Messe på vietnamesisk ved pastor Chau.
Lørdag d. 21. kl. 16.30: Messe på polsk ved pater Kazimierz Prybylowicz. Kl. 15 undervisning for børn på polsk.

Seminar om Livet i Helligånden:
Torsdag d. 5., 12. og 26. kl. 19-20.30.
Krybbegruppens kirkeværksted:
Tirsdag d. 3., 17. og 31. kl. 15-17.30.
Pavens besøg – og hvad så? Heldagsmøde med biskoppen i Vejle lørdag d. 28. kl. 10-17. Se programmet i øvrigt andetsteds i bladet.

Sct. Michaels Kirke, Kolding
Tøndervej 17, 6000 Kolding.
Sognepræst Georg Bertling.
Tlf. 75 52 76 01.

Sædvanlige messetider
Søndage: Kl. 8 sangmesse, kl. 10 højmesse.
Hverdage: Mandag og tirsdag kl. 17.15, onsdag til lørdag kl. 8.15.
Sædvanlige messetider:
Søndage: Kl. 8 sangmesse, kl. 10 højmesse.

Hverdage: Mandag og tirsdag kl. 17.15, onsdag til lørdag kl. 8.15.
Søndag d. 1.: Fejres Sct. Michaels fest. Efter højmassen er der kirkekaffe.
Lørdag d. 7.: Udflugt for de ældre i sognet. Vi mødes i kirken kl. 13.
Lørdag d. 28.: Heldagsmøde i Vejle fra kl. 10 til 17 i Maria Søstrenes Børnehave, Vestre Enghave 42, Vejle. Mødets drøftelser: »Pavens besøg – og hvad så?«

6 Sønderjylland

Hellig Kors Kapel, Tønder
Ribelandevej 41, 6270 Tønder.
Præst: Lars Messerschmidt.
Træffes normalt i Tønder mandag 11-12, tlf. 74 72 18 90, ellers 10-11, tlf. 75 12 10 27 undt. tirsdag.
Messetider:
Søndag kl. 17: Højmesse.
Mandag (undt. d. 2.) kl. 10: Messe. Se dog nedenfor.
Søndag d. 8.: Kirkekaffe kl. 15.30. Messe kl. 17.
Religionsundervisning for børn:
Søndag d. 15. og 29. kl. 15.30.
Bibelkreds:
Mandag d. 16. og 30. kl. 18.30-20. Der begyndes med messe (ingen messe kl. 10). Emne: Apostlenes Germinger. Bibel medbringes.
Pavens besøg – og hvad så?
Heldagsmøde med biskoppen i Vejle lørdag d. 28. kl. 10-17. Se programmet andetsteds i bladet.

Sankt Ansgars Kirke
Åbenrå
Søndertorv 1, 6200 Åbenrå.
Ansvarlig præst: Ceferino C. Anez,
Fiskergade 7-9. Tlf. 74 62 35 43.

Hverdagsmesser: Mandag, onsdag og fredag: Kl. 19.30.
Tirsdag, torsdag og lørdag: Kl. 15.30.
Søndagsmesser: Kl. 10. Derefter kirkekaffe.
Fredag d. 6.: Jesu Hjerter.
Fredag: Tilbedelse kl. 15-16. Messe med sakr. velsignelse kl. 19.30.
Mandag d. 16.: Sct. Hedvig. Messe kl. 19.30.
Børne og ungdomsundervisningen begynder i oktober.

Skt. Marie Kirke, Haderslev
Mariegade 8, 6100 Haderslev.
Tlf. 74 52 23 26. Giro 9 06 37 34.
Sognepræst Erling Brodersen.
Messetider: Søndag kl. 10.00 og fredage kl. 17.00 1. fredag i måneden indvielse til Jesu Hjerter og sakramental velsignelse.
Skriftemål: Indtil et kvarter før messen samt efter aftale.
Søndag d. 8.: Høstgudstjeneste kl. 10.
Fredag d. 13.: Rosenkrans kl. 16.40.
Mandag d. 16.: Sct. Hedvig: Messe kl. 17.
Kirkekaffe: Søndag d. 8.

Skt. Pauls Kirke, Sønderborg
Sognepræst Ebbe Simonsen.
Ringridervej 35, 6400 Sønderborg.
Tlf. 74 42 35 85.
Hver søndag højmesse i kirken kl. 9.30.
Fredag kl. 9.
På ugens første fire hverdage er messen i Als Kloster, Sdr. Landevej 156, som regel kl. 17. Men ring hellere i forvejen: tlf. 74 43 33 70.

Onsdag d. 4.: Forberedelse til firmelsen. De unge og deres forældre mødes hos pastor Simonsen kl. 20.
Fredag d. 6.: Jesu Hjerter fredag messe kl. 9.
Onsdag d. 18.: Menighedsmøde efter aftenmessen kl. 19. Søster Erika fra Tåstrup fortæller om DUKs skoleprojekt på Filippinerne. San Simon.
Søndag d. 22.: Missions søndag. Det er også 11-årsdagen for vor paves indsættelse.
Lørdag d. 28.: Pavens besøg, og hvad så? Heldagsmøde i Vejle kl. 10-17. I Maria-søstrenes børnehaven, V. Engvej 42. Læs mere om det i »katolsk orientering«.

7 Fyn

Vor Frelsers Kirke, Assens
Nørregade 3, 5610 Assens.
Sognepræst: J. Kruk.
Tlf. 65 31 09 74 eller 65 31 26 82.
Søndag d. 1. 26. søndag i kirkeåret. Messe: Kl. 14.00.
Søndag d. 15. 28. søndag i kirkeåret. Messe: Kl. 14.00.

Sct. Albani Kirke, Odense
Adelgade 1, 5000 Odense C.
Tlf. 66 12 16 64.
Kontortid: Ma.-fr. 10-12, og to. 17-18.
Præsternes træffetider:
P. Huber: Ti., to. og fr. 10-12 samt to. tillige 17-18.
P. Przybylowicz: Ti., ons. og to. 10-12.
Søndagsmesser: Kl. 8 og 10; i maj-sept. tillige kl. 19. I okt.-april kl. 16.30.
1., 2., 4., 5. søndag: Polsk messe kl. 12.
2. søndag: Vietnamesisk messe kl. 14.

Hverdagsmesser: Ma. kl. 8, ti., to., lø. kl. 9, ons. kl. 10.30, fr. kl. 19.
Religionsundervisning på skolen: Onsdag kl. 16 for alle grupperne.
Mini-KUK: Se kalenderen.
Maria-Legionen: Tirsdag kl. 9.30.
Den franciskanske Lægorden: 2. tirsdag i måneden, begyndende med messe kl. 9.
Søndag d. 1.: Messer kl. 8, 10, 12 po. 16.30.
Onsdag d. 4. kl. 18: Rosenkransandagt på polsk.
Torsdag d. 5. kl. 19: Rosenkransandagt.
Fredag d. 6. kl. 18.30: Tilbedelse. Kl. 19.30: Aftenmesse.
Lørdag d. 7. kl. 10-12: Studiekreds om kirken, i sognelokalerne.
Søndag d. 8.: Messer kl. 8, 10, 12 po. 14 vietn., 16.30.
Mandag d. 9. kl. 19.30: Møde for DKKF i sognelokalerne.
Tirsdag d. 10. kl. 19: Banko på skolen.
Onsdag d. 11. kl. 18: Rosenkransandagt på polsk.
Torsdag d. 12. kl. 14: Møde i De ældres Klub/kl. 19: Rosenkransandagt.
Fredag d. 13. kl. 14.30: Mini-KUK.
Søndag d. 15.: Messer kl. 8, 10 (familie-messe), 16.30.
Onsdag d. 18. kl. 18: Rosenkransandagt på polsk.
Torsdag d. 19. kl. 19: Rosenkransandagt.
Søndag d. 22.: Messer kl. 8, 10, 12 po. 16.30.
Onsdag d. 25. kl. 18: Rosenkransandagt på polsk.
Torsdag d. 26. kl. 19: Rosenkransandagt.
Fredag d. 27. kl. 14.30: Mini-KUK.
Søndag d. 29.: Messer kl. 8, 10, 12 po., 16.30.
Mandag d. 30.: Hl. Thøger/messe kl. 8.

Dalum Klosterkirke:
Søndage: Messe kl. 7.30.
Hverdage: Messe kl. 6.30.

Skt. Knuds Kirke, Svendborg
Havnegade 1, 5700 Svendborg.
Sognepræst pater Josef Völk CSsR.
Tlf. 62 21 05 42 eller 62 21 36 10.
Træffetid: Torsdag 17-18, fredag, lørdag 11-12 eller efter aftale.
Messetider: Søn- og helligdage: Kl. 10: Højmesse med prædiken.
Hver torsdag: Aftenmesse kl. 19.
Mandag d. 2.: Rosenkransgruppe mødes i salen kl. 19.30.
Tirsdag d. 3.: Økumenisk møde i Amtscentralen. Foredrag. Emnet: »New Age«.
Torsdag d. 5.: Skriftemål fra kl. 18.30 til 18.50.
Lørdag d. 21. kl. 14: Messe i kirken. Kontaktgruppe mødes.

Skt. Bendts Kapel, Rudkøbing
Brogade 14, tlf. 62 21 05 42 eller 62 21 10 64.
Søndag d. 1.: Messe med prædiken kl. 15.00.

Stella Maris Kirke, Nyborg
Vindingevej 9, 5800 Nyborg.
Sognepræst: J. Kruk.
Tlf. 65 31 09 74 eller 65 31 26 82.
Træffetid: Torsdag, fredag kl. 9.00-11.00 eller efter aftale.
Faste messetider:
Hverdage: kl. 7.00. Onsdag: kl. 19.00.
Søndage: Kl. 10.00 højmesse.
Torsdag d. 12.: Konfirmandundervisning kl. 16-17.
Søndag d. 15. kl. 10.00: Familiemesse. Vi

takker Gud for høsten '89. Alle bedes komme med frugt eller grøntsager, som vi velsigner. Efter messen er der kirkekaffe på Stella Maris.

Mandag d. 16.: Hl. Gerhard Majella, redemptorist-broder.

Søndag d. 22.: 11-årsdagen for pave Johannes Paul 2.'s indsættelse.

Lørdag d. 28.: Religion- og konfirmand-undervisning kl. 10-11-30.

Rosenkransandagt med sakramental velsignelse: Lørdag kl. 16.00. Den 14., 21. og 28.

NB: Fra og med søndag d. 1. oktober søndags-messen kl. 8.00 bortfalder indtil søndag d. 3. juni 1990.

Efterårsferie: Fra den 14.-21.

8 Lolland og Falster

Skt. Franciskus Kirke, Nakskov

Bredgade 47, 4900 Nakskov.

Tlf. 53 92 06 81. Giro 7 09 10 60.

Sognepræst: Pater Irenæus OFM conv.

Gudstjenestetider:

Søndage: Kl. 10.00 (undt. søndag d. 1. oktober. Se nedenunder).

Hverdage: Kl. 17.00 (undt. lørdagene den 7., 14. og 21. oktober).

Den polske messe:

Den polske messe i oktober holdes af pater Herman Legut søndag d. 29. okt. kl. 11.15.

Den første søndag i oktober:

Hele oktober kommer til at stå i verdensmissionens tegn. Menighedsrådet indbyder alle til at deltage i en familieeftermiddag søndag den 1. oktober. Denne søndag er der ingen formiddagsmesse. Vi samles til messe kl. 14.00 i kirken. Derefter går vi til Kolbestuen (ovenover gymnastiksalen) og får eftermiddagskaffe. For at samle vore tanker omkring kirkens verdensmissionsarbejde, vises filmen »Noget skønt for Gud«, som fortæller om Mother Therasas arbejde.

Den hellige Frans' fest:

Tirsdag den 3. oktober indledes festen for den hellige Frans af Assisi, vor menigheds skytshelgen. Om aftenen kl. 19.00 mindes vi Skt. Frans' salige bortgang den 3. oktober 1226. Deltagerne i denne aftenandagt indbydes til en kop kaffe i Kolbestuen. Vi vil høre om Skt. Frans' missionsaktivitet.

Onsdag d. 4. okt. kl. 14.00 er der komssammen-eftermiddag. Vi lærer at knytte vor egen missionsrosenkrans under festlige former i dagens anledning. Kl. 16.00 holdes dagens festmesse.

Den fjerde søndag i oktober:

Søndag d. 22. okt., verdensmissionssøndag, holdes høsttakkefesten. Denne søndag er også 11-årsdagen for pave Johannes Pauls II's indsættelse. Således kommer denne søndag til at ligge i smuk forlængelse af pavens besøg i juni under mottoet »Forkynd det glade budskab for al skabningen«. Vort bidrag til støtte for kirkens verdensmissionsarbejde må være et udtryk for, at vi følger pavens budskab op.

Den sidste søndag i oktober:

Menighedsrådet slutter verdensmissions-månedens med en spændende historie. Rådet har pålagt sig at bringe historien på en særlig måde. De har fordelt rollerne som oplæserne (faderen, moderen, bestemoderen og en pige ca. 13 år). Historien handler om en skoleelev, som i religionstimen har fået den opgave at

overveje, hvordan vi som kristne kan give troen videre.

Hellig Kors Kirke, Nykøbing F.

Bispegade 12, 4800 Nykøbing F.

Tlf. 54 85 07 39.

Weekendens gudstjenester:

Fredag kl. 18.30. Lørdag kl. 16.00. Søndag kl. 10.00.

Søndag d. 1.: I menigheden fejrer vi den Hellige Frans af Assisis fest. Kl. 10.00 højmesse. Herefter er der kirkekaffe i Fredensgade.

Fredag d. 6.: 1. fredag i måneden. Kl. 18.30 messe + tilbedelse.

Søndag d. 8.: Foruden højmissen er der kl. 11.15 polsk messe med efterfølgende kirkekaffe i Fredensgade.

Torsdag d. 12.: Åbent hus aften. Alle i menigheden kan bare kigge ind. Aftenen holdes i Fredensgade 15.

Lørdag d. 14. kl. 14.00: Bryllup. Kl. 16.00: Messe.

Søndag d. 15.: Efter højmissen er der sammenkomst for medlemmerne af den Franciskanske Lægorden.

Torsdag d. 19. kl. 19.15: Bibelaften. Denne og de følgende aftener ser vi nærmere på Jesu Bjergrådiken Matt. 5-7. Til disse aftener er alle velkomne.

Lørdag d. 21. kl. 10.00-11.30: Undervisning for alle børn og unge fra 6 år og opefter, som ikke går på den katolske skole. De unge, som i år og sidste år har bekræftet deres tro, forberedes nu til modtagelsen af firmelsens sakramente.

Biskoppen kommer til menigheden søndag d. 3. december i år.

Søndag d. 22.: Søndag for Verdensmissionen. Der afholdes den årlige Missionskollekt. Under højmissen markeres også starten på dette års undervisning af menighedens børn.

Torsdag d. 26.: Åbent hus aften.

Lørdag d. 28. kl. 10.00-11.30: Undervisning.

9 Sydøstsjælland

Helligåndskirken, Vordingborg

Chr. Winthersvej 4, 4760 Vordingborg.

Præsten træffes: Marienbergvej 9 st. th.

Tlf. 53 77 39 27, lørdag kl. 10 15

ellers i Næstved, tlf. 53 72 09 85.

Hver lørdag kl. 16.00: Messe.

Lørdag d.7: Menighedskaffe efter messen.

Vor Frue Kirke, Næstved

Præstøvej 29, 4700 Næstved.

Præst: Jozef Dudek. Træffes bedst tirsdag, fredag kl. 11-12. Tlf. 53 72 09 85.

Faste gudstjenester: Kl. 8.00: Messe på Maria-Elisabeths Hjem. Kl. 10.00. Højmesse i Vor Frue Kirke.

Rosenkransandagt: Hver tirsdag kl. 19.00 i kirken og torsdag kl. 17.00 i kapellet på Maria-Elisabeths Hjem.

Søndag d. 1.: Kirkekaffe efter højmissen.

Fredag d. 6. kl. 18.00-19.00: Tilbedelse foran det udstillede sakramente i kapellet på Maria-Elisabeths Hjem. Kl. 19.00: Messe.

Søndag d. 15. kl. 11.00: Messe på polsk.

Skt. Hans Kirke, Køge

Sognepræst: Anton Dekkers, SJ.

Bjerggade 10, 4600 Køge.

Tlf. 53 65 06 51, bedst mellem kl. 9-10.

Der er højmesse hver søndag kl. 10.

Hverdagsmesse: Onsdag kl. 10.

Menighedens årlige **udflugt** finder sted søndag d. 3. sept. efter højmissen.

Vi skal tænke på *undervisningen af de børn og unge*, som har alderen til modtagelsen af den første hellige kommunion eller firmelsens sakramente eller til trosbekræftelse. Forældrene bedes derfor snarest kontakte sognepræsten, så det kan aftales, hvor og hvornår undervisningen bedst kan finde sted.

10 Vestsjælland

Skt. Knuds Kirke, Ringsted

Skt. Knudsgade 19, 4100 Ringsted.

Tlf. 53 61 03 92.

Sognepræst Hans Esmark.

Tlf. 42 26 14 04.

Sankt Josef Søstrene.

Tlf. 53 61 73 71.

Søndagsmesser kl. 10.

Søndag d. 1.: Messe med p. Gregoire kl. 10.

Onsdag d. 4.: Menighedsrådsmøde i præteboligen kl. 16. Tros-læreaften hos søstre kl. 19. Sognepræsten vil i denne vinter gennemgå de 7 sakramenter.

Lørdag d. 7.: Høst-messe (familiemesse) med sognepræsten kl. 16. Herefter spiser vi koldt bord sammen i skolens lokaler. Sammenskid, som vi plejer! Lister til indtegnning er ophængt i våbenhuset i god tid forinden.

Søndag d. 8.: Ingen messe.

Søndag d. 15.: Messe med p. Gregoire kl. 10.

Onsdag d. 18.: Dameaften hos søstre kl. 19.

Søndag d. 22.: Messe med p. Gregoire kl. 10.

Søndag d. 29.: Messe med p. Gregoire kl. 10.

Skt. Maria Kirke, Kalundborg

Lundemarken 15, 4400 Kalundborg.

Sognepræst: Stephen Holm, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse.

Tlf. 53 52 06 45.

Pastoralassistent: Sr. Helene, Karl Borromæussøstrenes kommunitet, Lundemarken 15, 4400 Kalundborg.

Tlf. 53 51 29 41.

Søndagsmesse: Kl. 15.00.

Søndagene d. 8., 15., 22. og 29. i rosenkransmånedens oktober, bedes rosenkransen før messen, fra kl. 14.50.

Hverdagsgudstjenester i Skt. Karls kapel: Rosenkransbøn kl. 12, vesper kl. 19, ordets gudstjeneste med uddeling af den hellige kommunion: Tirsdag og fredag kl. 19.15, torsdag kl. 12.15, onsdag kl. 17, som afslutning på hyggeeftermiddag, som begynder kl. 14.

Søndag d. 1. den første oktober søndag, fejres rosenkransfesten. Den søndag forbindes messen med en rosenkransandagt.

Fredag d. 6.: I forlængelse af ordets gudstjeneste kl. 19.15, udstilles det hellige sakramente til tilbedelse indtil kl. 20.

Søndag d. 8. fejres messen som menighedens høstgudstjeneste. Ved messens begyndelse bæres høstens gaver i procession frem til alteret, og efter messen holdes i forbindelse med kirkekaffen, auktion over gaverne. Det derved indkomne beløb tilsendes DUKs karitative projekt »San Simon«.

Søndag d. 22. fejres dele af messen på latin.

Søndag d. 29. fejres festen for den hellige Karl Borromæus, Karl Borromæus-sø-

strenes værne- og navnehelgen. (-egentlig den 4. november). Kl. 15.00 festmesse.

Børneundervisning: Søndagene den 1. og (8.)

De unge mødes i Slagelse fredagene den 6. og 27. fra kl. 19.15.

Vor Frue Kirke, Slagelse

Frederiksgade 7, 4200 Slagelse.

Sognepræst: Stephen Holm.

Pastoralassistent: Poul-Erik Jensen.

Tlf. 53 52 06 45.

Faste messetider:

Alle **søndage:** Højmesse kl. 10.00.

Søndagene den 8., 15., 22. og 29. i rosenkransmånedens oktober, bedes rosenkransen før messen, fra kl. 9.50.

Hverdage i Skt. Montforts kapel, normalt således:

Mandag kl. 17.15, tirsdag, onsdag og torsdag kl. 11.15, fredag kl. 19.15. Lørdag ingen.

Kommunitetets bønner normalt således: Rosenkransbøn kl. 12, vesper kl. 18, søndag dog kl. 18.45.

Søndag d. 1., den første oktobersøndag, fejres rosenkransfesten. Den søndag forbindes højmissen med en rosenkransandagt.

Mandag d. 2. kl. 18-19: Tilbedelse foran det udstillede sakramente (særlig for præste- og ordenskald).

Søndag d. 8. fejres messen som menighedens høstgudstjeneste, hvor børnene ved messens begyndelse i procession bærer høstens gaver frem til alteret. Efter messen fortsætter høstfesten i menigheds-huset. Der er kirkekaffe og der holdes auktion over gaverne. Det derved indkomne beløb tilsendes DUKs karitative projekt »San Simon«.

Søndag d. 22. synges højmissen på latin.

Undervisning af børn og unge finder sted hver fredag aften kl. 18-20, dog ikke fredagene d. 13. og 20. oktober, som er efterårsferie. Messe kl. 19.15.

Menighedsaften for de voksne, hvor sognepræsten gennemgår de 7 sakramenter:

Torsdag d. 12. kl. 19.30 i menighedssalen.

De ældre unge mødes fredagene den 6. og 27. oktober kl. 19.15.

Kirkebil fra Korsør: Søndagene den 8. og 22. oktober.

11 Midtsjælland

Skt. Elisabeths Kirke, Holbæk

Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk.

Sognepræst: Stephen Holm,

Frederiksgade 7, 4200 Slagelse.

Tlf. 53 52 06 45.

Gudstjenesteleder: Jan Tecza,

Chr. Hansensvej 25, 4300 Holbæk.

Tlf. 53 44 15 62.

Pastoralassistent: Sr. Helene, Karl Borromæus-søstrenes kommunitet, Lundemarken 15, 4400 Kalundborg.

Tlf. 53 51 29 41.

Sr. Engeline, Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk, tlf. 59 44 37 53.

Søndagsmesse:

Hver lørdag kl. 15.30. Ingen messe på selve søndagen.

Lørdagene d. 7., 14., 21. og 28. i rosenkransmånedens oktober, bedes rosenkransen før messen, dvs. fra kl. 15.20.

Lørdag d. 30. sept., aftenen før den første oktobersøndag, fejres rosenkransfesten. Den dag forbindes messen med en rosenkransandagt.

Torsdag d. 5. kl. 19.15: Ordets gudstjeneste med uddeling af den hellige kom-

stævne i Ordrup. Sted: Sct. Josefs-Søstrenes Skole, Skovkrogen 17-19.
Emne: Hvor står vi nu i forholdet mellem kirkerne? Indledere: Biskop Hans L. Martensen fra Den katolske Kirke og docent, dr. theol. Lars Thunberg fra Folkekirken. Efter indledernes oplæg lejlighed til debat.

Skt. Therese Kirke

Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup
Giro 4 08 38 30.
Sognepræst: Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 04 22 (bedst kl. 9-10) undtagen mandag. (Melleml. kl. 13 og 15 kun i nødstillfælde). Alle kontorekspeditioner foregår fra Skt. Andreas Kirkes kontor, Kollegievej 2A, 2920 Charlottenlund. Kontorets telefon: 31 64 30 39 mandag til fredag kl. 9-12. Onsdag lukket.
Andenpræst: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup. Tlf. 31 61 19 19 (bedst kl. 8-9).

Messtider:
Søndag: Højmesse kl. 9, reciteret messe kl. 11. Morgenmad i kantinen mellem messerne. Familiemesse hver 4. søndag i måneden.
Hverdage: Mandag-onsdag kl. 17. Torsdag kl. 17 i Skt. Joseph Søstrenes kapel, Bernstorffsvej 98. Fredag kl. 7.30 og lørdag kl. 11.30 med rosenkransbøn kl. 11.15.

Immaculatakirken
Hverdage messe kl. 7 undtagen mandag og torsdag, hvor messen læses kl. 16.45. Søndag højmesse kl. 9.
Lørdag den 7. oktober kl. 15-17 i kantinen: Sognekatekese.
Søndag den 22.: Kl. 9 familiemesse, kl. 11 reciteret messe.
Lørdag den 28.: Kl. 14 økumenisk møde i Ordrup. Se stor annonce bag i bladet i nr. 16 og 17.

Johanneskirken, Søborg

Vandtårnsvej 7-11, 2860 Søborg.
Sognepræst Knud Aage Nielsen, S.J. Bopæl: Jens Jessensvej 5, 2000 F. Træffes tirsdag kl. 10.30-11.30 på tlf. 31 28 17 00. Andre hverdage kl. 10-12 på tlf. 31 71 79 66.
Menighedsrådsformand Ove Leerbeck. Bopæl: Salamandervej 24, 2880 Bagsværd. Tlf. 42 98 23 84.
Faste messtider: Søndag kl. 10.

15 Hovedstads-område V

Skt. Mariæ Kirke
Jens Jessensvej 5, 2000 København F. Tlf. 31 71 53 35.
Sognepræst Charles Edwards. S.J. Træffetid bedst kl. 10-11, mandag undtaget.
Pater Laurence A. Dorn, S.J. Samme adresse. Tlf. 31 71 33 92.
Ungdomspræst Jesper Fich, Marielystvej 16, 2000 Frederiksberg. Tlf. 31 71 34 45.

Messtider:
Søndag kl. 8.00 og 11.00 (højmesse). Mandag kl. 6.45.
Tirsdag kl. 6.45 og 9.30.
Onsdag kl. 6.45 og 19.30.
Torsdag kl. 6.45 og 9.30.
Fredag kl. 6.45 og 8.00.
Lørdag kl. 6.45.
Vi gør opmærksom på, at der er nogle små ændringer i messtiderne, nemlig om

mandagen og lørdagen (kun en messe) og om torsdagen (»ny« messe kl. 9.30).
Fredag d. 6.: Jesu Hjerter fredag bortfalder messen kl. 6.45. Der læses messe kl. 8.00 og der er aftenmesse kl. 19.30 efter bøn foran det udstillede sakramente fra kl. 19.00.

Jesu Hjerter Kirke

Stenosgade 4A, 1616 København V.
Sognepræst: Gerhard Sanders S.J.
Andenpræst: Niels Kiær S.J.
Tlf. 31 24 65 80 (kontor) og 31 21 85 88.
Messtider:
Mandag-fredag: 8.15 og 17.
Lørdag kl. 8.15. Kl. 18: Italiensk messe.
Søndag kl. 10: Latinsk højmesse. Kl. 11.30: Sunget messe på dansk. Kl. 20: Aftenmesse.
Tirsdag d. 3. kl. 16: Kongregationsandagt.
Fredag d. 6.: Jesu Hjerter fredag. Det Helligste Sakramente udstilles kl. 16. Andagt med sakramental velsignelse kl. 16.45. Messe kl. 17.
Tirsdag d. 17. kl. 14.30: Møde for de ældre.
Lørdag d. 21. kl. 10: Kongregationsmesse.

Søndag d. 24. kl. 11.30: Familiemesse.
Religionsundervisning for børn, som ikke går på katolske skoler:
*Hold I (9-11 år): Tirsdag kl. 15-16.
*Hold II (Forberedelse til første hellige kommunion): Lørdag kl. 10-11.
*Hold III (Børn under 9 år, som har modtaget den første hellige kommunion): Lørdag kl. 11-12.
*Hold IV (Forberedelse til firmelse): Fredag kl. 16-17.
Undervisningen foregår i præstegården under ledelse af Søster Gisela.

Skt. Nikolai Kirke

Strøbyvej 2, 2650 Hvidovre.
Tlf. 31 78 27 90.
Sognepræst Charles Edwards, S.J., Jens Jessensvej 5, 2000 Frederiksberg. Træffes bedst kl. 10-11 (mandag undtaget). På tlf. 31 71 53 35.
Faste messtider: Lørdag, messe kl. 17 (søndagsmesse).
Søndag: Højmesse kl. 9.35.
Søndag d. 8. Høstfest efter messen. Hvis der stadigvæk er børn og unge, der ønsker at modtage deres første hellige kommunion eller blive firmet dette år, bedes deres forældre kontakte sognepræsten så snart som muligt.

16 Hovedstads-område N

Sakramentskirken
Nørrebrogade 27, 2200 København N.
Sognepræst: Jac. Adams. Redemptorist. (Weimargade 7², 2300 København S. Tlf. 32 97 37 43).
Træffes på kirkens kontor hverdage 9.00-10.30 mandag og lørdag undt., og ca. ½ time efter alle mine messer. Evt. efter aftale, tlf. 31 35 68 25.
Pastoralassistent Sr. Gisela Heitz C.S.J., Skt. Hansgade 28, 2200 Kbh. N. Tlf. 31 35 86 92, kontor 31 35 68 25.
Træffes hverdage undt. tirsdag kl. 9.30-11.00.

Søndag: Højmesse kl. 10, fransk messe kl. 11.30, engelsk messe kl. 18.
Hverdage: Tirsdag, torsdag, fredag messe eller ordets gudstjeneste kl. 11.
Onsdag engelsk messe kl. 17 og hos Skt.

Josephsøstrene, Skt. Hansgade 28 kl. 19. Hver lørdag messe kl. 17 (gælder som søndagsmesse).
Søndag d. 1.: kl. 10 Familiemesse. Høst- og missionsfest.
Tirsdag d. 3.: kl. 19 menighedsmøde: »Børn i kirken«. Formand for pastoralrådet Jan Lange deltager i mødet.
Fredag d. 6.: kl. 16.30 Bøns- og meditationstime med udstilling af det Allerheligste og sakramental velsignelse.
Søndag d. 8.: Ministrantudflugt efter højmassen kl. 10.
Tirsdag d. 10.: kl. 11 messe, derefter tirsdagsklub. Kl. 19. forældremøde for 1. kommunionbørnene.
Onsdag d. 11.: Messe kl. 19. Derefter MR-møde.
16.-21. Skolens efterårsferie.
Tirsdag d. 24.: kl. 11 messe, derefter tirsdagsklub.
Lørdag d. 28.: kl. 14.30 Dåbsfest for alle, der er døbt i Sakramentskirken fra 1980 til i dag.
Søndag d. 29.: kl. 10 højmesse med dåb. Kollekt for verdensmissionen.
Rosenkransbøn i oktober: hver fredag efter messen kl. 11, hver lørdag kl. 16.40.

17 Hovedstads-område K

Skt. Ansgars Kirke
Bredgade 64, 1260 København K.
Sognepræst Dietrich Timmermann. Tlf. 33 13 37 62.
Præsternes træffetid. Ti.-fr. 11-12. Tirsdag og torsdag tillige kl. 17-18.
Søndag kl. 8: Reciteret messe.
Kl. 10: Højmesse.
Hverdage: Alle dage messe kl. 8.00.
Tirsdag og torsdag tillige kl. 16.30.
Lørdag kl. 17.00 messe med prædiken (gælder som søndagsmesse).
Søndag d. 1. kl. 10.00: Højmesse, gregoriansk sang.
Onsdag d. 4. kl. 10.00: Messe for de ældre.
Torsdag d. 5. kl. 19.30: Taizé-aften. Økumenisk andagt i kirken. Derefter samvær i menighedssalen.
Fredag d. 6. kl. 16.30: Jesu Hjerter messe og tilbedelse indtil kl. 18.00.
Søndag d. 8. kl. 10.00: Høstgudstjeneste. Derefter samvær i menighedssalen. Det skal blive en børnenes søndag, hvor børnene gerne må komme med blomster og frugter for at takke for alt det, Gud har givet os.
Søndag d. 15. kl. 10.00: Højmesse, Gregoriansk sang.
Onsdag d. 18. kl. 10.00: Messe for de ældre.
Søndag d. 22. kl. 10.00: Højmesse.
Søndag d. 29. kl. 10.00: Højmesse.
Hver fredag er der tilbedelse foran Altarets sakramente fra kl. 17 til kl. 18.
Hver lørdag beder vi rosenkransen efter messen kl. 17 sluttende kl. 18.

18 Amager og Bornholm

Skt. Annæ Kirke, Amager
Hans Bogbinders Allé 2, 2300 Kbh. S.
Sognepræst: p. Leo Drzal, C.S.R.
Andenpræst: p. A. Jestl. C.S.R.
Tlf. 31 58 41 02. Kontortid: Tirsdag og fredag 11-12, onsdag og torsdag 18-19. Uden for kontortid tlf. 31 58 21 02.
Faste messtider:
Lørdag kl. 17: Engelsk messe.

Søndag kl. 8.30: Reciteret messe - kl. 10 højmesse - kl. 12 polsk messe - kl. 17 engelsk messe.
Hverdage kl. 8 messe.
Første fredag kl. 19 Jesu Hjerter messe.
Skt. Annæ Hjem: Søndag kl. 10.30.
Hverdage: Kl. 9.
Søndag d. 1.: Familiemesse kl. 10, høstgudstjeneste.
Onsdag d. 4.: Ældres klub kl. 14.
Torsdag d. 5., 12., 19., 26.: Rosenkransandagt med sakramental velsignelse og kommuniionsuddeling kl. 19.
Fredag d. 6.: Jesu Hjerter messe kl. 19.
Lørdag d. 7. og søndag d. 8.: Loppemarked - basar.
Onsdag d. 18.: Ældres klub kl. 14.

Skt. Hyacinthus Kirke

Østergade 59, 3700 Rønne.
Tlf. 53 95 08 14.
Svares ikke, ring 53 95 08 55.
Sognepræst: D. Timmermann
Tlf. 33 13 37 62.
Menighedsrådsformand: Renate Gulstad-Kuhnen. Tlf. 53 95 43 69.
Pastoralassistent: Sr. Hermengild Gerick. Tlf. 53 95 08 55.
Søndage i oktober:
Højmesse kl. 9.00.
Onsdag den 18.: Møde hos søstre kl. 14.30.
Alle er velkomne!
Ingen religionsundervisning i oktober måned.
Vi starter igen den 9. nov.

Rosenkranskirken

Gregersgade 12, 3720 Åkirkeby
Sognepræst: D. Timmermann
Tlf. 33 13 37 62.
Menighedsrådsformand: Erik Frandsen
Kannikeengen 24. Tlf. 53 97 42 95
Søndage i oktober:
Højmesse kl. 11.00.
Onsdag den 18.: Møde hos søstre kl. 14.30.
Alle er velkomne!
Ingen religionsundervisning i oktober måned.

19 Grønland

Nuuk/Godthåb Krist Konge Kirke
Sognepræst: Urban Figge, OMI.
Box 51. 3900 Nuuk/Godthåb.
Tlf. 009 299 2 12 75.
Søndagsmesser: Kl. 11.00.
Hverdage: Mandag, tirsdag, onsdag kl. 16.45. Torsdag: Tilbedelse kl. 18.30-19.30. Messe kl. 19.30. Fredag: Kl. 17.15 hos Jesu Små Søstre. Lørdag: Kl. 11.00.
Religionsundervisning: Fredag kl. 13.30.
Kirkekaffe: Efter søndags- og torsdagsmessen.
Andre sammenkomster eller fester meddeles ved kirkekaffe og/eller telefonisk.

Gudstjenester på fremmede sprog

Deutschsprachige Gemeinde
Pfr. Guido Kreienbühl, Vesterbrogade 28, 2., 1620 Kbh. V. Tlf.: 31 24 26 30.
Hl. Messe jeden 1. und 3. Sonntag im Monat um 10 Uhr in der Hauskapelle der St. Augustin Kirche, Jagtvej 183, Kopenhagen. Nach jedem Gottesdienst findet ein gemütliches Zusammensein statt.

English-speaking ministry

Copenhagen's English language catholic ministry center: Vor Frue kirke, Herlev-gårdsvej 14, 2730 Herlev.

Father Carroll L. Parker, OMI. Tlf. 42 94 76 78.

Church support: Katolsk Pastorat, Giro 9 09 91 99.

Parish Council president: Åge Christensen, tlf. 42 97 43 35. English representative: Mariano Davis, tlf. 42 98 60 77.

Other Churches with Mass in English:

Sakramentskirken, Nørrebrogade 27, 2200 Kbh. N. and Skt. Annæ Kirke, Hans Bogbinders Alle 2, 2300 Kbh. S.

Masses every weekend:

Sunday: Vor Frue Kirke at 0930 Hrs (Danish) and at 1100 Hrs (English).

Sakramentskirken: at 1800 Hrs (English) and at Skt. Annæ Kirke: 1700 Hrs (English).

Saturday: Vor Frue Kirke: 1700 Hrs (Danish). At Skt. Annæ Kirke: 1700 Hrs (English).

Weekday Masses: (Vor Frue Kirke)

Monday: No Mass. Oblate Father's community day.

Tuesday: 0930 Hrs. (English). Prayer and adoration before the Blessed Sacrament at 1930-2030 Hrs. (Danish).

Wednesday: 0930 Hrs. (Danish).

Thursday: Mass with the St. Joseph Sisters.

Friday: 0800 Hrs. (Danish).

NB: Changes in Mass times will be announced at the weekend Masses.

Confessions: Vor Frue Kirke: come at any time or ask for an appointment with the priest. Sakramentskirken: from 1730-1745 Hrs. before Mass or after an appointment with the priest.

Church Coffee: Vor Frue Kirke: after Mass the first Sunday of the month. At Sakramentskirken: after Mass the last Sunday of the month.

Catholic youth clubs: contact Mrs. May Weber-Nielsen, tlf. 42 94 93 31.

Kroatisk messe

2. og 4. søndag i Jesu Hjerter Kirke kl. 14. Helsingør: 1. og 3. søndag. 1. søndag kl. 12. 3. søndag kl. 17.

Msze świąte w języku polskim

Ks. Władysław Zdunek C.s.s.R. Kościół św. Anny Hans Bogbinders Alle 2 2300 København S, tlf. 31 58 21 02 Msza św.: Kazda niedziele o godz. 12.00 w kosciół św. Anny/Amager.

Misa en español

Iglesia de san Augustin, Jagtvej 183. Todos los domingos. Juni-aug. kl. 18. P. Tomás Tirapu Beortegui C.s.s.R. Tlf. 31 58 21 02.

Communauté de Langue Française

Prêtre: Etienne Calvet 31 62 36 28. Copenhagen: tous les dimanches (sauf 1.07-15.08) messe à 11 h 30 à Sakramentskirken, Nørrebrogade 27, København N.

Missione cattolica italiana

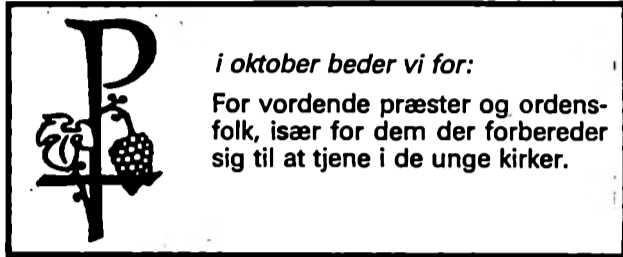
Lorenzo Del Zanna, S.J., Stenosgade 4A, 1616 København V.

Ufficio e biblioteca italiana: Stenosgade 5, 1616 København V. Tlf. 31 31 78 22. Dal 30 settembre: Messa ogni sabato alle ore 18 Jesu Hjerter Kirke, Stenosgade 4, 1616 København V.

Segretariato Sociale ACLI, Bredgade 67 st., 1260 København K. Tlf. 33 32 10 49. Sig. Tullio Piras. Ogni lunedì e giovedì dalle ore 9,30 alle 13,30.

Bønnens apostolat

For vordende præster og ordensskald

i oktober beder vi for:

For vordende præster og ordensfolk, især for dem der forbereder sig til at tjene i de unge kirker.

I sit offentlige liv lagde Jesus Kristus stor vægt på udvalget og udvikling af apostlene. De var nøglen i kirkens struktur og den endelige opfyldelse af dens evangeliske mission. Udvalg og uddannelse af det personale, der hovedsagelig er ansvarligt for dens verdensmission, er stadig første prioritet for kirken.

At fremme præstekald og klosterkald er et vedvarende anliggende for Johannes Paul II på hans apostoliske pilgrimsrejser til de lokale kirker i hele verden og ved biskoppernes »ad limina« besøg i Rom. Ifølge kirkens statistiske årbog synes den nedgang i antallet af seminarister, som kulminerede i 75-76 at være overstået, og det er navnlig i de unge kirker i Asien og Afrika, at forøgelsen af teologistuderende findes.

Blive som Kristus

Biskop Lobo, hjælpebiskop i Karachi, erklærede i marts 1988, at en af grundene til vanskelighederne i seminarierne i de sidste 20 år er, at man har haft en tendens til at betone det sociale og antropologien på bekostning af spiritualitet og teologi. Lydighedsløftet er nogle steder erstattet af en kollektiv pagt, og den nødvendige »aggiornamento«, at skabe »præster af i dag«, har tilsidesat traditionens skatte.

Den sande model for missionen er Kristus, som erklærede: »Herrens ånd er over mig. Han har salvet mig og sendt mig for at forkynde det glade budskab for de fattige«. Seminarierne bør hjælpe deres kandidater til præstekaldet til at blive som Kristus, for kun hvis de er i tæt forening

med Faderen og indviet af Helligånden, vil de kunne bringe evangeliet til de fattige. De må være mænd af Gud, mænd af tro, mænd af bøn, og tjenere af sakramenterne.

I sit budskab til Missionssøndagen 88 skrev

den hellige Fader; »Bevidstheden om, at mere end totredjedele af den menneskelige familie endnu ikke deler troen på Kristus, Forløseren, tilskynder kirken til uophørligt at uddanne nye generationer af apostle og intensivere sin bøn og anstrengelse for, at hvert kristent samfund må være en kilde til et stedse stigende antal missionskald«.

Efter Monsignore Jesus Irigoyen FIDES, internationalt nyhedsbureau

Gregoriansk sang for alle

Tema: Alle Helgen, advent og jul.

Weekendkursus på Magleås fra fredag den 3. november 1989 kl. 19.30 til søndag den 5. november efter frokost.

Weekenden der skulle have været afholdt i april, måtte aflyses, men vi tilbyder den nu igen.

Kurset henvender sig til alle, begyndere som trænede sangere. Den eneste forudsætning er lysten til at beskæftige sig med denne smukke meditative sang, der fra den tidlige middelalder har været den katolske kirkes foretrukne gudstjenestemusik.

Repertoiret bliver udvalgte stykker fra Alle Helgen, advent og jul samt tidebønnen komplet, som vi vil synge sammen med benediktinerinderne på Åsebakken.

I kurset vil vi gennemgå grundbegreber: Lidt historie, spiritualitet, neumelære og modalitet, men også berøre nyere emner indenfor de sidste 30 års forskning: Semiologi, genopdagede tonearter og brugen af »Graduale Triplex« – Hvad betydning kan disse emner have for vores måde at synge på i dag?

Kurset ledes af cand. mag. Jette Thomsen og stud. mag. Eva Rungwald, der begge har studeret hos Dom Jean Claire ved Benediktinerklosteret St. Pierre de Solesmes i Frankrig.

Moder Margarita fra Åsebakken vil fortælle om den gregorianske sangs spiritualitet. Desuden vil undertegnede deltage, og kursets præst vil være generalvikar Paul Marx.

Prisen for kurset er kr. 475.-. Har man brug for økonomisk støtte – spørg menighedsrådet. Ellers kan der søges om støtte til kurset ved henvendelse til undertegnede. Ingen må blive hjemme af økonomiske grunde. Folk fra provinsen kan yderligere få hjælp til transportudgifter.

Tilmelding sker ved indbetaling af depositum kr. 200.- eller hele kursusbeløbet. Betaling enten ved check eller på giro 4 28 44 29, mærket:

»Gregoriansk sang 1989«.

Tilmelding sendes til: Elin Udarn, Magleås, Høstebøvej 6, 3460 Birkerød, telefon 42 81 07 15.

Forespørgsler vedrørende kurset: Jan Lange, Bakkevænget 21, 2820 Gentofte, telefon 31 65 88 75.

Program, deltagerliste m.v. vil blive tilsendt ca. en uge før weekenden.

På glædelig gensyn
Jan Lange
kursuskonsulent.

Liturgisk kalender for oktober

1. grøn. 26. Alm. søndag (II Ps). Gl. Cr. Alm. S. pf. 1. L.: Amos 6, 1a. 4-7; Sl. 146,7.8-9a.9bc-10. (Om.: Jeg vil prise Herren hele mit liv. Eller: Hallelujah) 2. L.: 1. Tim. 6,11-16. Ev.: Luk. 16,19-31. *Therese af Jesusbarnet, jomfru (†1897), fejres ikke.*
2. hvid. Mandag i 26. alm. uge (II Ps). Værneenglene (m). Englenes pf. L.: Zak. 8,1-8. Ev.: Matt. 18,1-5.10. (Læsning ad libitum (Værneenglene): 2. Mos. 23,20-23a.)
3. grøn. Tirsdag i 26. alm. uge. (II Ps). L.: Zak. 8,20-23. Ev.: Luk. 9,51-56.
4. hvid. Onsdag i 26. alm. uge (II Ps). Frans af Assisi (†1226)(m). L.: Neh. 2,1-8. Ev.: Luk. 9,57-62. (Læsning ad libitum (Frans af Assisi): Gal. 6,14-18.)
5. grøn. Torsdag i 26. alm. uge. (II Ps). L.: Neh. 8,1-4a.5.6.7b-12. Ev.: Luk. 10,1-12.
6. grøn. Fredag i 26. alm. uge. (II Ps). Eller hvid. Bruno, præst (†1101). L.: Bar. 1,15-22. Ev.: Luk. 10,13-16.
7. hvid. Lørdag i 26. alm. uge. (II Ps). Vor Frue af Rosenkransen (m). Jomfru Marias pf. L.: Bar. 4,5-12.27-29. Ev.: Luk. 10,17-24.
8. grøn. 27. alm. søndag. (II Ps). Gl. Cr. Alm. S. pf. 1. L.: Hab. 1,2-3; 2,2-4; Sl. 95,1-2.6-7ab.7c-9. (Om.: Når I i dag hører Herrens røst, forhærd da ikke jeres hjerte!) 2. L.: 2. Tim. 1,6-8.13-14. Ev.: Luk. 17,5-10.
9. grøn. Mandag i 27. alm. uge. (III Ps). Eller rød. Dionysius, biskop, og lidelsesfæller, martyrer. Eller hvid. Johannes Leonardi, præst (†1609). L.: Jon. 1,1-2.1.11. Ev.: Luk. 10,25-37.
10. grøn. Tirsdag i 27. alm. uge. (III Ps). L.: Jon. 3,1-10. Ev.: Luk. 10,38-42.
11. grøn. Onsdag i 27. alm. uge. (III Ps). L.: Jon. 4,1-11. Ev.: Luk. 11,1-4.
12. grøn. Torsdag i 27. alm. uge. (III Ps). L.: Mal. 3,13-4,2a. Ev.: Luk. 11,5-13.
13. grøn. Fredag i 27. alm. uge. (III Ps). L.: Joel 1,13-15; 2,1-2. Ev.: Luk. 11,15-26.
14. grøn. Lørdag i 27. alm. uge. (III Ps). Eller rød. Callistus I, pave og martyr (†222). Eller hvid: Gudsmoders lørdagsmesse. L.: Joel 3,17-26. Ev.: Luk. 11,27-28.
15. grøn. 28. alm. søndag. (IV Ps). Gl. Cr. Alm. S. pf. 1. L.: 2. Kong. 5,14-17; Sl. 98,1-2.3ab.3cd-4. (Om.: For folkenes øjne åbenbares Herrens frelse.) 2. L.: 2. Tim. 2,8-13. Ev.: Luk. 17,11-19. *Therese af Jesus, jomfru og kirkelærer (†1582) fejres ikke.*
16. grøn. Mandag i 28. alm. uge. (IV Ps). Eller hvid. Hedvig, ordenssøster (†1243). Eller hvid. Margarethe Maria Alacoque, jomfru (†1690) L.: Rom. 1,1-7. Ev.: Luk. 11,29-32.

17. rød. Tirsdag i 28. alm. uge. (IV Ps). Ignatius af Antiochia, biskop og martyr (†107)(m). L.: Rom. 1,16-25. Ev.: Luk. 11,37-41. (Læsning ad libitum (Ignatius af Antiochia): Fil. 3,17-4,1.)
18. rød. Onsdag. Lukas, evangelist (f). (IV Ps). Gl. Ap. pf. II. L.: 2. Tim. 4,10-17b; Sl. 145,10-11.12-13ab.17-18. (Om.: Dine fromme, Herre, skal kundgøre dit Riges strålende herlighed!) Ev.: Luk. 10,1-9.
19. grøn. Torsdag i 28. alm. uge. (IV Ps). Eller rød. Isak Jogues, præst, og lidelsesfæller, martyrer (†1647). Eller hvid. Paul af Korsset, præst (†1775). L.: Rom. 3,21-30a. Ev.: Luk. 11,47-54.
20. grøn. Fredag i 28. alm. uge. (IV Ps). L.: Rom. 4,1-8. Ev.: Luk. 12,1-7.
21. grøn. Lørdag i 28. alm. uge. (IV Ps). Eller hvid: Gudsmoders lørdagsmesse. L.: Rom. 4,13-16-18. Ev.: Luk. 12,8-12.
22. grøn. 29. alm. søndag. (I Ps). Gl. Cr. Alm. S. pf. 1. L.: 2. Mos. 17,8-13; Sl. 121,1-2.3-4.5-6.7-8. (Om.: Fra Herren kommer min hjælp, fra himlens og jordens skaber. Eller: Vor hjælp er i Herrens navn, han som skabte himmel og jord.) 2. L.: 2. Tim. 3,14-4,2. Ev.: Luk. 18,1-8. *11-årsdagen for pave Johannes Paul II's indsettelse. Mindes i Menighedens Forbønner. Kollekt for verdensmissionen.*
23. grøn. Mandag i 29. alm. uge. (I Ps). Eller hvid. Johannes af Capestrano, præst (†1456). L.: Rom. 4,20-25. Ev.: Luk. 12,13-21.
24. grøn. Tirsdag i 29. alm. uge. (I Ps). Eller hvid. Antonius Maria Claret, biskop (†1870). L.: Rom. 5,12.15b.17-19.20b-21. Ev.: Luk. 12,35-38.
25. grøn. Onsdag i 29. alm. uge. (I Ps). L.: Rom. 6,12-18. Ev.: Luk. 12,39-48.
26. grøn. Torsdag i 29. alm. uge. (I Ps). L.: Rom. 6,19-23. Ev.: Luk. 12,49-53.
27. grøn. Fredag i 29. alm. uge. (I Ps). L.: Rom. 7,18-25a. Ev.: Luk. 12,54-59.
28. rød. Lørdag. Simon og Judas, apostle (f). (I Ps). Gl. Ap. pf. L.: Ef. 2,19-22; Sl. 19,2-3.4-5ab. (Om.: Deres tale er nået til jorderigs ende.) Ev.: Luk. 6,12-19.
29. grøn. 30. alm. søndag. (II Ps). Gl. Cr. Alm. S. pf. 1. L.: Sir. 35,15b-17.20-22a; Sl. 34,2-3.17-18.19+23. (Om.: Den arme råbte, og Herren hørte ham.) 2. L.: 2. Tim. 4,6-8.16-18. Ev.: Luk. 18,9-14.
30. grøn. Mandag i 30. alm. uge. (II Ps). Eller hvid. Thøger, præst (tca. 1050). L.: Rom. 8,12-17. Ev.: Luk. 13,10-17.
31. grøn. Tirsdag i 30. alm. uge. (II Ps). L.: Rom. 8,18-25. Ev.: Luk. 13,18-21.

Traditionalismen - uden Lefebvre - en muldvarp i kirken

Kredse i Kurien er mere optaget af at genvinde udbrydere end at realisere konciliet

»Vatikanets måde at gribe Lefebvre-sagen an tyder på, at det slet ikke drejer sig om den latinske messe fra før konciliet, men ganske enkelt om, at Rom er ved at genåbne muligheden for en traditionalisme uden Lefebvre.« Dette skriver den franske dominikaner *Claude Geffré* i det internationale teologiske tidsskrift »Concilium« 2/1989.

Forkaster koncillets ånd

Siden Lefebvres ulovlige bispevielser førte til et skisma, tog Vatikanet initiativer til at genoptage de medlemmer af Pius X-broderskabet, som nægtede at følge Lefebvre længere. Det kunne man glæde sig over, hvis ikke der lå mere bag tanken. »Det er på højeste tid at sige højt og tydeligt, hvad stadig flere og flere troende, præster og biskopper blot mumler« mener *Geffré*, som undrer sig over, at Vatikanet er så optaget af en håndfuld integralister, »der tager fejl af, hvilket århundrede de lever i, og forkaster kirkens levende tradition under påskud af at forblive tro mod et par

af deres elskede traditioner«.

På trods af skismaet forbliver den aftale, kardinal *Ratzinger* og Lefebvre indgik den 5. maj 1988, (og som Lefebvre kort efter overtrådte ved at vie fire biskopper) alligevel normen for genoptagelsen af *Ecônes* overløbere og de medlemmer af diverse klostresamfund (karmelitter, benediktinere og dominikanere) der havde brudt med deres orden.

Lefebvre modsætter sig til det yderste Det andet Vatikanconcils ånd og »den falske økumenisme«, som efter hans mening er »kilden til alle fornyelser, konciliet gennemførte, i liturgien, i kirkens nye forhold til verden omkring os, i en forståelse af kirken, som fører selve kirken til sin undergang og katolikkerne til frafald«.

Umuligt standpunkt »vaskes rent«

Geffré antyder, at dette umulige standpunkt deles af uforsonlige katolikker, der utrætteligt ivrer for, at en traditionalisme uden Lefebvre skal blive en lovlig retning inden for katolicismen, og at aftalen

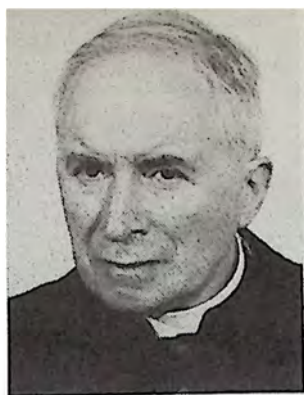
mellem Vatikanet og Lefebvre motiverer til denne mentalitet. Aftalen virker som dogmatisk og juridisk rettesnor for disciplene, der bryder med Lefebvre.

Som to dråber vand

Geffré nævner som eksempel *Gérard Calvet*, prior i benediktinerklostret Sainte Madeleine de Barroux ved Avignon, et bolværk for Lefebvre-integralisme. Prioren erklærede udtrykkeligt, at der for hans tilbagevenden til Rom af kardinal *Mayer* ikke blev krævet en eneste indrømmelse af dogmatisk eller liturgisk art, og at han må fortsætte sine antimodernistiske prædikener.

I Schweiz forsøger broderskabet St. Pierre, oprettet den 18. juli 1988 i cistercienserabbediet Hauterive, at indfange seminarister, der bryder med Lefebvre. *Geffré* skriver, han ville glæde sig uforbeholden over deres tilbagevenden, hvis ikke det nye broderskab som to dråber vand lignede Lefebvres præstebroderskab Pius X.

I broderskabets proto-

Marcel Lefebvre.

kol kan man læse, at man ønsker at optage alle præster, der ønsker at tjene kirken og sjælene »i en traditionel ånd«.

Tyngdepunktet ligger igen ved en fikts idé om, hvad traditionen er. Oven i købet er broderskabets nye foresatte ingen anden end *Joseph Bisig*, som i seks år var assistent hos Pius X-broderskabets øverste leder, og i syv år leder for det integralistiske præsteseminar i Zaizkofen, Tyskland.

Koncillets beslutninger droppes

Under påskud af at skabe et åndehul for folk med hjemve efter tiden før konciliet, løber Vatikanet den risiko at skuffe de troende, der helhjertet følger konciliet. Det burde være muligt for kirken at udøve sin barmhjertighedsgering mod dem, der nægter at følge Lefebvre ind i skismaet uden dog samtidig at få trofaste katolikker til at føle sig svigtet af Rom, skriver *Geffré*, der slutter sit bidrag med ordene: Nu frembringer Vatikanet kristne uden kirke.«

Lefebvre giver paven skylden for skismaet

Rom, (KIPA) – Så sent som i slutningen af juni i år har den traditionalistiske ærkebiskop *Marcel Lefebvre* beskyldt pave *Johannes Paul II* for selv at have forårsaget kirkespaltningen gennem hans liberale og modernistiske holdning. *Johannes Paul II* har vendt sig bort fra hans forgængeres lære og kir-

kens tradition, udtaler Lefebvre i et interview til det italienske månedsblad »Trenta Giorni«.

Kuriekardinal *Silvio Oddi* gav for nylig udtryk for at være optimistisk med hensyn til en tilnærmelse mellem Lefebvre og paven, men dette tilbageviser Lefebvre.

Bøger

Møde med ni religionsstiftere

Fra Odense Universitetsforlag er udsendt bogen »Gud og mennesket – et møde med ni religionsstiftere« skrevet af *Bent Østergaard*.

Bogen, der er meget smukt og originalt illustreret, tegner på sine 207 sider portrætter af *Buddha*, *Moses*, *Zarathustra*, *Jesus*, *Mani*, *Muhammed*, *Baha'ullah* samt de to kinesiske filosoffer *Konfucius* og *Laotse*. I sit forord understreger forfatteren, at det ikke har været hensigten at skrive en religions- eller filosofiernes

historie. Snarere vil han søge at give sine læsere et indtryk af den enkelte religionsstifters personlighed og essensen af hans budskab gennem citater fra de ældst tilgængelige kilder.

Bent Østergaard er lærer i Avedøre, tilknyttet Dansk Flygtningehjælp og har tidligere skrevet om bl.a. indvandrerspørgsmål og menneskerettigheder.

Bent Østergaard: Gud og Mennesket – et møde med ni religionsstiftere.

Odense Universitetsforlag, kr. 188,-.

Andreas Rude

Nyt undervisningshæfte

Befrielsesteologi i den katolske kirke

I serien »Religion i dialog« har studielektor *Oluf Bohn* skrevet hæftet *Kirke og samfund i Latinamerika. Befrielsesteologi i den romersk-katolske kirke* til brug for voksende undervisning og undervisning i gymnasiet og HF.

Hæftets første kapitel er et rids af Latinamerikas historie fra Amerikas opdagelse til de latin-amerikanske biskoppers møder i Medellin og Puebla i vor tid. Resten former sig som en præsentation af udvalgte tekster og citater om bl.a. forholdene i fortid og nutid, teologi, eskatologi og befrielsesteologi. Men hæftet udmærker sig også ved de mange gode illustrationer og noter i marginen, der virker opløsende på den ikke helt lette tekst.

Sidst i hæftet er der forslag til, hvordan man kan arbejde videre med både tekster og billeder. –

Serien »Religion i Dialog« er en serie studiematerialer, der tager udgangspunkt i den dialog, der føres mellem religionerne og den moderne verden, de selv er en del af. I den sammenhæng er *Kirke og samfund i Latinamerika* et velkomment og grundigt forsøg på at supplere og uddybe den interesse Latinamerika er genstand for i Danmark.

Oluf Bohn: Kirke og samfund i Latinamerika. Befrielsesteologi i den romersk-katolske kirke. København, Nyt Nordisk Forlag, Arnold Busck 1988. 64 sider, ill., kr. 68,-.

Andreas Rude

Forsoning med Lefebvre næppe mulig

- men hans ideer skal integreres i kirken..!

Kardinal Augustin Mayer.

Rom, (KIPA) – En forsoning med den traditionalistiske ærkebiskop *Marcel Lefebvre* ligger ikke lige for. Det udtaler formanden for den pavelige kommission »Ecclesia Dei«, kuriekardinal *Augustin*

Mayer, OSB i et interview med KIPA i anledning af et-årsdagen for kirkespaltningen, udløst af Lefebvre. Den 30. juni 1988 viede han fire biskopper trods Roms udtrykkelige advarsler. Sidst i juni i år har en af disse biskopper, *Tissier de Malleris* præsteviet otte seminarister i *Econe*.

Siden *Franz Schmidberger* har overtaget ledelsen af Lefebvre-bevægelsen, er fronterne trukket hårdere op, beklager kuriekardinal *Mayer*. Hans kommission arbejder efter retningslinierne i pavens skrivelse »Ecclesia Dei«, hvorefter paven ønsker, at messefejring efter gammel latinsk ritus på grundlag af

den romerske messebog fra 1962 sker i vidt omfang.

Romersk kurie-logik

Kardinal *Mayer* er bekymret over, at mange lokale biskopper »ikke er med på« at tage »Ecclesia Dei« i anvendelse og dermed afviser pavens ønske om imødekommelse af de Lefebvre-præster, der er forblevet tro mod Rom. Han henviser til, at de lokale biskopper har »særlig kompetence og ansvar« i spørgsmålet om integrering af traditionalistiske troende og præster.

Hvis de lokale biskopper ikke er parat til at gøre noget efter retningslinier-

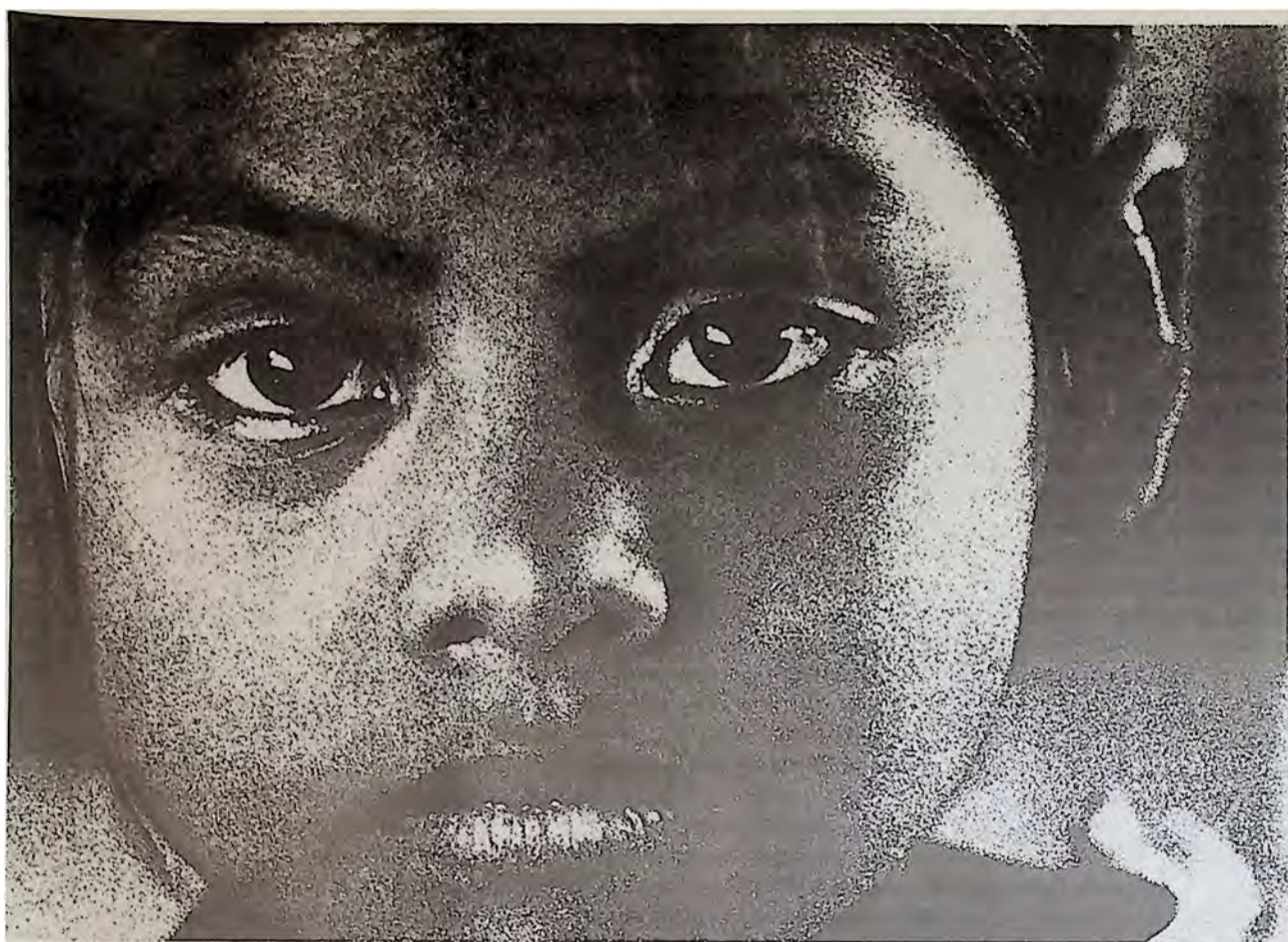
ne i pavens skrivelse, går det ud over to former for troværdighed: For det første biskoppernes egen troværdighed, for de traditionalistiske troende ved, at paven har ønsket, at de bliver imødekommet. For det andet pavestolens troværdighed, idet kendsgerningerne giver Lefebvre ret i, at tilladelserne fra Rom ikke kan tages alvorligt, og at Roms gode vilje ikke trænger igennem hos den lokale biskop.

Godt fodfæste...

Kardinal *Mayer* glæder sig dog over, at de fællesskaber, som har brudt med Lefebvres skismatiske bevægelse, har fået godt fodfæste i kirken.

Annoncepriser i katolsk orientering

Rubrikannoncer: 1 spaltede, pr. mm kr. 3.50
Tekstsideannoncer pr. spaltecentimeter... kr. 4.50

Danida-penge mod prostitution

Caritas modtager en halv million kroner til projekt, der skal skabe alternativ til prostitution i Thailand

Af Stefan Katić

Godt klemt inde mellem et nyhedstelegram om andejagt i Nibe og Gjøll Bredning og et andet om østrigsk statsbesøg i Danmark, står elleve beskedne linier at læse på forsiden af dagbladet Politiken den 25. august: »Penge mod Prostitution. Danida giver en halv million kroner til Caritas-projekt i Nord-Thailand.«

En nyhed, der hurtigt kimmes over morgenkaffen og er glemt i mediernes flygtige strøm af nyheder om stort og småt.

Men bag det ordknappe Ritzau-telegram gemmer sig en historie om levende mennesker i en lille landsby i Chaing Mai-provin-

sen, højt oppe i Nordvest-Thailand.

Lidelsernes landsby

Når Caritas går ind i projekter, er det sædvanligvis for at afhjælpe fattigdommen i den form, vi sædvanligvis tænker på den: Mangel på mad, bolig, uddannelse, rent drikkevand o.s.v. Lidt usædvanligt er det derfor, at vi nu med projektet mod prostitution også tager fat på at ændre den holdning og de værdier, der gør, at helt unge piger og drenge vælger prostitution som levevej. Altså et projekt, der også er vendt mod den »åndelige fattigdom«.

I 60'erne ændrede livsstilen i Thailand sig voldsomt på grund af vestlig indflydelse. Den kom især fra de mange amerikanske soldater på orlov fra krigen i Viet Nam, som rekreeerede sig i Bangkoks forlystelseskvarterer.

Holdningen blandt thairerne blev mere vestlig og materialistisk, og for mange af de unge piger blev prostitution den hurtige genvej til penge.

I dag er de amerikanske soldater væk, men prostitutionen er ikke blevet mindre. Tværtimod. Den såkaldte »sex-turisme« har nu taget over, og det skønnes, at mellem 500.000 og 800.000 thaier i dag ernærer sig ved prostitution. Trods AIDS-risikoen.

80 % af alle de prostituerede stammer fra den fattige Chang Mai-provins i det nordvestlige Thailand. En del af dem kommer fra landsbyen Mae Karai, som Caritas nu giver en kontant håndsrækning.

I Mae Karai mærkes ikke meget til det Thailand, der officielt fremstilles som »turist-paradiset på jord«.

Hverdagen er slidsom og hård for de 1000 indbyggere i Mae Karai. Flere år med svigtende regn og fejlslagen rishøst har givet landsbyen det lidet flatterende navn »lidelsernes landsby« blandt de lokale thaier. Intet under, at der kun er 10 piger tilbage i byen ud af de 2-300, der udgør det normale antal.

Uddannelse

og atter uddannelse... Det er på den baggrund, at Caritas Danmark og Thailands Katolske Udviklingsråd, CCTD, er gået sammen om at etablere et uddannelsescenter, der skal gøre unge kvinder i stand til at klare sig økonomisk. Uden den prostitution, der ofte fremstår som det eneste alternativ, og som derfor har accept fra pigens familie.

Den katolske kirke i Thailand ved, hvad den taler om. Siden 1965 har CCTD med stor succes arbejdet med uddannelsesprogrammer som det, Caritas netop har skaffet lidt over en halv million kroner til fra Danida. Statspenge har nu ikke gjort det alene. 140.000 kroner er blevet rejst via Nordisk Katolsk Udviklingshjælp, og de stammer fra Fasteaktion '89.

Et tilsvarende beløb er blevet rejst af den lokale Thai-befolkning, og hvad bedre bevis end dette kan man ønske sig for, at interessen er til stede?

Det er et kvindepjekt, så naturligvis er det også kvinder, der skal lede projektet.

Søstrene fra »Missionaries of the Sacred Heart« vil stå for undervisningen, der først og fremmest vil være erhvervsrettet. Der vil blive undervist i elementære skolekundskaber, i syning, vævning, pasning af dyr, samt i havebrug.

Skal man undgå en affolkning af landsbyerne, må man nødvendigvis give de unge drenge og piger en bevidsthed om sig selv og deres kulturelle rødder; en bevidsthed som kan sætte dem i stand til at vælge en anden fremtid end prostitution i storbyen.

Derfor undervises der også i kultur, religion og sociale forhold på projek-

tet i Chang Maid. De gamle thailandske værdinormer skal genopdages.

Med over en halv million prostituerede i de thailandske storbyer er det klart, at et uddannelsesprojekt i én landsby et sted i Nord-Thailand kan synes som en dråbe i havet. Men sådan er udviklingsbi-

stand. Forhåbentlig vil nogle af de 200 piger, der skal uddannes på projektet, vælge selv at blive frivillige eller ansatte på projektet, således at det kan løbe videre ud over de fem år, det er planlagt til.

I skrivende stund er der en dansker på besøg på projektet 735 kilometer nord for Bangkok. Det er den danske tv-journalist Karin-Lis Svarre fra Danmarks Radio. Så med lidt held skulle vi gerne kunne se de første indtryk fra projektet mod prostitution i løbet af efteråret.

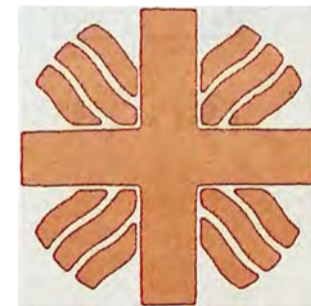
Brug giro'en!

Caritas Danmark er naturligvis taknemmelig over bidraget fra Danida, der har gjort os i stand til at starte projektet i Thailand.

Men ansøgninger om tilskud fra Danida kræver, at Caritas selv stiller med en del af pengene hver gang.

Bidrag – store som små – modtages derfor med stor glæde.

Hjælp Caritas til at hjælpe andre. Brug giro 4 04 39 79.

Giro 404 39 79

Humanitære organisationer kræver hjælp til Libanon

Genève, (KIPA) - En række ikke-statslige organisationer har med henvisning til international ret krævet hjælp til Libanon. Organisationerne appellerer til »Nationernes fællesskab om uden tvøven at komme den libanesiske befolkning til hjælp, således at bombardementerne uden betingelser indstilles og blokaden ophæves, som en million mennesker siden den 21. marts har været udsat for«.

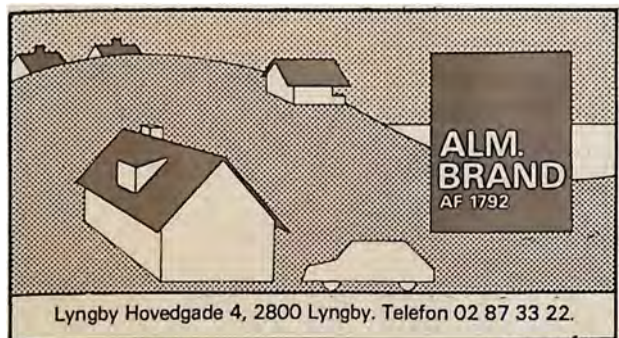
Appellen er underskrevet af blandt andre *Det internationale katolske Børnekontor, Pax Christi og Pax Romana, Den internationale forening Terre des Hommes, og Den internationale Juristkommission.* Appellen blev forelagt under det 41. møde i FN's menneskerettighedskommission for nylig i Genève. Den understreger alle fællesskaber, folkegrupper og religioners ret til at leve frit i et forenet og uafhæn-

gigt Libanon og kræver tilbagetrækning af alle militære besættelsestropper og ophør af al udenlandsk indblanding i landet.

500.000 børn uden skole

De ikke-statslige organisationer minder om, at skoler bestandigt beskydes og i stort tal allerede er ødelagt. 50 private skoler og 30 offentlige skoler har været udsat for artilleriild, hvorved »Retten til

undervisning er berøvet omkring 500.000 skoleelever«. Hundredtusinde af familiefædre kan på grund af den ustandselige beskydning ikke passe deres arbejde, og 125.000 familier er i dag uden midler til livets opretholdelse. Omkring 90.000 daglejere er helt afhængige af forsorg, og flugten fra landet tiltager stadig. Allerede nu er ca. 40 pct. af befolkningen flygtet fra Libanon.

AC i Salzburg og Italien

Deltog bl.a. i højskoleugen i Salzburg

Sidst i juli måned deltog 24 AC'ere traditionen tro i Katholische Hochschule-wochen i Salzburg. Efter en uge i Salzburg fortsatte 12 deltagere til Norditalien, mens andre 12 rejste hjem fra Østrig.

Det blev 14 pragtfulde dage, hvor alle deltagere kun kunne være taknemmelige for, at alt var blevet arrangeret så godt. Og det skyldes vi *Sophie* og *Kaspar Kallan* en stor tak for, ligesom *Sebastian Olden-Jørgensen* var en fantastisk guide overalt.

Lidelse, skyld og forsoning

Emnet for Hochschule-wochen var i år »Lidelse, skyld og forsoning«, et emne, som har været kernen i Gudsmoders budskaber i Fatima og i vore dage i Medjugorje. I Salzburg blev emnet ikke serveret

så enfoldigt og entydigt, som Gudsmoder formulerede det over for børnene i hhv. Lourdes, Fatima og Medjugorje, men takket være fine foredrag af universitetsfolk fra det katolske Europa + en amerikansk rabbiner (vist nok for første gang i Salzburgergerne), var der god baggrund for gruppedrøftelser og almindelig samtale om det meget omfattende emne.

Den kollektive skyld er jo noget, som ikke blot plager Nazigenerationen, men også dens sønner og døtre. Det, vi kalder arvesynden og psykologerne fortrængning af et kollektivt onde, kom til at dække et enormt felt – teologi, filosofi, litteratur, kunst, jødisme, psykologi – alt serveret i en dadelfri intellektuel form! Ikke sært, at der blev brug for en op-

summering på dansk hver formiddag!

Efter ugen i Salzburg drog vi som sagt 12 mand til Norditalien, først til Venezia, hvor vi deltog i søndagsmessen i San Marco Katedralen. Det var af og til svært af koncentrere sig om messen i det overdådigt skønne rum. Efter Venezia besøgte vi Padova, Ravenna, Bologna og Verona i løbet af en uge – og det var vel nok for de fleste af os en ordentlig mundfuld – faktisk et ægte kulturshock! Turen som sådan kan her kun gennemgås i sparsomme ord – hver af de byer, vi besøgte, skal simpelthen opleves og erfares med krop og sjæl. Venezia var selvfølgelig helt speciel – omend vort ophold der kun var 1 dag! Det blev til 2 dage i hver af byerne Padova og Ravenna, mens vi måtte nøjes med 1 dag i Verona og nogle timer i Bologna. Men trods den begrænsede tid fik vi set en utrolig masse – og vi fik travet rigtig meget! Af højdepunkter kan her nævnes San Marco og Dogepaladset i Venezia, San Antonio basilikaen med helgenens

grav samt alle de dejlige freskomalerier af Giotto og Menabuoi i kirker og kapeller i Padova, og i Ravenna mosaikkerne – nogle helt fra 5.-6. århundrede, som stadig fremtræder med de klareste, skønneste farver – i San Vitale og Appolinare basilikaerne og i kejserinden

Placidias gravkammer med en stjernehimme, der i skønhed er den virkelige lig. I Bologna nåede vi den store basilika San Petronio og San Domenico kirken med Sct. Dominikus' grav og i Verona så vi kirken San Zeno, Julies balkon, Romeos hus o.m.a.

Der skal en digter som

Johannes Jørgensen til at fortælle om disse steder og oplevelser – og det har han faktisk også gjort, men ord er ord og de kan aldrig gengive f.eks. de strålende guldmosaikker, de skære, pastelgrønne/himmelblå valører – det skal opleves, sanses!

Peregrinus

Om at komme i berøring med Kristus

Vellykket retræte for mænd på Dalum Kloster

I dagene 21.-25. august afholdtes denne retræte for 47. gang. 18 deltog. St. Hedvigsstrengene bød os hjertelig velkommen som deres kære gæster og stillede kloster og park til rådighed. Smukke værelser, fin forplejning, hjælpsomhed gjorde opholdet såre behageligt og rekreativt. Den praktiske ledelse tog Børge Blans sig af som i mange år før. Med vanlig dygtighed var programmet udarbejdet og tilrettelagt i alle enkeltheder og gennemførtes perfekt. Det kan ingen gøre bedre.

Som præst og retræteleder havde bestyrelsen i år indbudt sognepræsten i Svendborg Josef Völk C.ss.R., der trods en smertende fodlidelse havde påtaget sig opgaven. Sit emne havde han kaldt »Om at komme i berøring med Kristus«, og i prædikener og i foredragene som indledning til meditation gjorde han det kateketisk klart og aktuelt,

hvor vanskeligt det er for mennesker i dag at finde mening i tilværelsen, at møde Gud i arbejde som i fritid - og hvordan mødet kan ske. Med stor glæde og hengivenhed fortalte Josef Völk om sin orden og dens stifter St. Alfonsus Maria Liguori, der begyndte sin gerning blandt Napolis »lazzaroni«, de omstrejfende, usle mennesker, som ingen nogensinde havde undervist i kristendom, endvidere om det undergørende nådebillede, ordenen har fået betroet, »Vor Frue af den stedsevarende hjælp«. Også foredraget om den almindelige søndag og Herrens dag vil blive husket. Og idet vi fri for alle andre gøremål forenedes i messe, meditation og bøn skabtes retrætens særlige åbenhed og lydhørhed overfor Gud.

Silentium (tavshed) var påbudt, forstået som en hjælp til at holde inde med

forstyrrende snakken i huset. De, der havde behov for samtale, kunne gå ud i den 12 tdr. land store vidunderlige park. Derfor var der også oplæsning under måltiderne, som gerne sluttede, netop når der havde vist sig noget usædvanligt for vor russiske pilgrim under vandringen. Til traditionerne hører ligeledes, når vejret er for det, en lysprocession op til Mariagrotten og den sidste aften søstrenes fine kaffebord, og her synges og spilles og holdes takketa-

ler. En i alle måder givende retræte. Mon ikke mange af deltagerne vil melde sig til den 48. næste år. Men hvad er det da, som kan opleves på en retræte og er så vederkvægende? Med et salmeord (sl. 116), at sjælen vender tilbage til sin ro. - Til Gud, sin eneste Herre!

*Edm. Jensen
Frederikshavn*

Magleåskursus:

Bibelstudie for alle.

Hvordan er vores situation som kirke og gudsfolk i dag?

Hvad er et folk i følge Bibelen?

Ledere, ledelse og konfliktløsning i Nye Testamentel Gudsfolket set i lyset af 2. Vatikanerkoncil.

Disse og andre spændende problemområder vil blive gennemgået på Bibelkurset.

Brug denne chance til at komme lidt væk fra dagligdagens jag. Med Bibelkurset får man mulighed for sammen med inspirerende mennesker at fordybe sig i tekster fra både det Nye og Gamle Testamente.

Bibelkursus på Magleås fra fredag den 6. oktober 1989 kl. 20.00 til søndag den 8. oktober 1989 efter frokost.

Kurset forestås af: Bjørn Højbo, sr. Simone Springer O.S.B., Niels Engelbrecht samt undertegete.

Det kan oplyses, at weekenden bl.a. vil indeholde foredrag, gruppearbejde og plenumdrøftelser.

Morgenbøn, messe og komplet vil være rammer for vores samvær.

Mellem arbejdsperioder vil der være mulighed for stille refleksion, ture i skov og park. Lørdag aften vil vi holde fest med bl.a. sang, musik og hygge.

Prisen for kurset er kr. 475.-. Har man brug for økonomisk støtte – spørg menighedsrådet. Ellers kan der søges om støtte til kurset ved henvendelse til undertegete. Ingen må blive hjemmefra økonomiske grunde. Folk fra provinsen kan yderligere få hjælp til transportudgifter.

Tilmelding sker ved indbetaling af depositum kr. 200.- eller hele kursusbeløbet. Betaling enten ved check eller på giro 4 28 44 29, mærket:

»Bibelstudie 1989«.

Tilmelding sendes til: Elin Udam, Magleås, Høsterkøbvej 6, 3460 Birkerød, telefon 42 81 07 15.

Forespørgsler vedrørende kurset: Jan Lange, Bakkevænget 21, 2820 Gentofte, telefon 31 65 88 75.

Program, deltagerliste m.v. vil blive tilsendt ca. en uge før weekenden.

På glædeligt gensyn. Husk at medbringe Bibelen.

Forespørgsler vedrørende kurset: Jan Lange, Bakkevænget 21, 2820 Gentofte, telefon 31 65 88 75.

På glædeligt gensyn
Jan Lange
Kursuskonsulent

Døde

Inger Mørkholdt død

Skt. Ansgars menighed har mistet et godt menneske, *Inger Mørkholdt*. Hun var til det sidste én vi vil savne. I lange tider var hun en stor hjælp i vor menighed. Hun var alle steder, hvor man havde brug for hende.

Jeg beundrede hende enormt og har forhåbentligt lært en del af hende. Altid rolig og afbalanceret til trods for, at hun var fuldt vidende, om hvor hendes svære sygdom bar hende hen.

En sand kristen og et stort eksempel på, at vort liv ikke ender her på denne jord, men at vi foran os skal mødes med vor Frelser. Ære være hendes minde og Guds fred og hjælp til dem, hun elskede som sine børn og børnebørn.

Edith Praeger-Jansen

Bistand

Katolsk menighedspleje

Bredgade 69A, st. 1260 København K.

Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 01 15 23 03. Postgiro: 6466397.

Møder og arrangementer

Bioteknik seminar

- etiske overvejelser om gensplejsning, forsterdiagnostik, genterapi o.lign. Foredrag ved lektor Arne Gyldenholm og lektor Svend Bjerg. Paneldiskussion. Leder af seminaret: May Weber Nielsen. Lørdag den 7. oktober 1989 kl. 9.30-15.30. Gratis deltagelse.

Tilmelding tlf. 02 68 21 12 (LOF).

Sted: Ellegårdsskolen, Baltorpevej 18, 2750 Ballerup.

Musik af Leif Kayser

Komponisten Leif Kayser, der i sommer fyldte 70 år, spiller egne orgelværker i en optagelse fra Kastelkirken i København - Danmarks Radio P2 torsdag den 12. oktober kl. 22.00.

Det etiske Værksted

Også i dette efterår medvirker pastor Jørgen Hvild sammen med oversygeplejerske Ulla Windfeld i Det etiske Værksted, der indgår som en del af Mogens Hansens udsendelse »Søndag-morgen«. Oktober måneds emner er utroskab - DR P1 den 15. oktober kl. 8.05 med genudsendelse den 16. oktober kl. 11.00 på P1.

John S. Lundorf.

Kirkevandring i København

Fra den 1.-8. oktober 1989 er der økumenisk kirkevandring i København med andagt inspireret af liturgien fra Taizé - hver aften i en ny kirke.

Den 1.: Domkirken, Frue Plads kl. 19. (Se NB)

Den 2.: Sct. Matthæus Kirke, Matthæusgade V. kl. 19.30.

Den 3.: Bethania Kirke, Møllegade 7, N. kl. 19.30.

Den 4.: Trinitatis Kirke, v. Rundetårn, kl. 19.30.

Den 5.: Sct. Ansgars Kirke, Bredgade 64, kl. 19.30.

Den 6.: Bethlehems Kirke, Tømrergade 9, K. kl. 19.30.

Den 7.: (Pause).

Den 8.: Helligåndskirken, N. Hemmingsgade 5, K. kl. 17.00. (Se NB).

NB: I Domkirken vil andagten kl. 19 være en afslutning på et sammenhængende forløb, der starter med gudstjeneste kl. 17 med efterfølgende samling i rotunden fra kl. 18-19.

I Helligåndskirken er andagten kl. 17 ligeledes en afslutning på et sammenhængende forløb, begyndende med højmesse kl. 10 efterfulgt af »fællesskabsdag« i kirken. Medbring madpakke.

Årsmøde

Foreningen af katolske børnehaver afholder den 27.-28. oktober 1989 sit årsmøde i Sankt Josef Børnehavn i Roskilde.

Udover personale og bestyrelser i de katolske børnehaver er katolske pædagoger, som arbejder i andre børnehaver eller børnehaveklasser, meget velkomne.

Af programmet fremhæves lørdagens oplæg ved børnehaveleder Eva Nielsen m.fl.

»en Montessori-børnehavn og dens pædagogik 1989«.

Tilmelding og nærmere oplysninger hos Margrethe Mørck Pedersen, Bøgebjergvej 11, 8600 Silkeborg, tlf. 86 82 90 38 (Vor Frue Sogns Børnehavn).

Magleåstræf efterår

Søndag den 29. oktober:
Magleåstræf. Program senere.
Søndag den 10. december:
»Adventstræf«.

Loppemarked

Sankt Knud Lavard kirke afholder loppemarked lørdag d. 30/9 fra kl. 10.00 til kl. 16.00 i Sankt Knud Lavard kirke, Lyngbygårdsvej 1.

Tidebønskursus på Sostrup Kloster

For halvandet år siden udkom Tidebogen. Den bruges af både præster, søstre og lægfolk, når de beder Kirkens bøn. Flere og flere lægfolk opdager værdien af at bede regelmæssigt. Her kan Tidebogen være til stor hjælp. Kender man ikke så meget til tidebøn og blader man i den omfangsrige bog, vil man måske blive afskrækket, fordi man synes, det ser så kompliceret ud.

For dem, som gerne vil deltage i en indføring i, hvordan Tidebogen bruges, arrangeres der et kursus på Sostrup Kloster fredag den 27/10-89 kl. 19 til søndag den 29/10-89 efter frokost. Pris: 490 kr.

På dette kursus vil fru Jette Thomsen, Gentofte, give baggrunden for tidebønnen og forestå sangøvelser. Pater A. Ziggelaar SJ deltager som præst og holder foredrag om Kirkens ydre mission. Helge Clausen fortæller om Kirken i England.

Nærmere oplysning og tilmelding hos: Børge Blans, Sejsvej 7, 8600 Silkeborg, tlf. 86 82 28 92.
Helge Clausen, Randersvej 15, 8544 Mørke, tlf. 86 37 76 56.

DUK-kalender

Ledertæning den 29. september til 1. oktober 1989 på Ørnborgen for alle landets KUK-ledere samt interesserede KUK-medlemmer i alderen 17 år og opæfter. Pris kr. 160.- samt kr. 110.- for fællesrejse.

Troslærerkursus den 16.-22. oktober 1989 på Ørnborgen for de 14-18 årige. Pris kr. 600.- samt kr. 110.- for fællesrejse.

Børnelejr den 16.-21. oktober 1989 på Bastrup for de 7-13 årige. Pris kr. 500.- samt 110.- for fællesrejse.

Musikweekend den 3.-5. november 1989 på Ørnborgen for musikinteresserede. Alder: 16 år og opæfter. Pris kr. 160.- samt 110.- for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 13/10 1989.

Medarbejderledertæning den 24.-26. november 1989 på Bissrup, Sjælland for repræsentanter, redaktioner og udvalg nedsat af DUK. Kursen er gratis for deltagere. Tilmelding senest den 3/11 1989.

Festival den 8.-10. december 1989 i Vejle for KUKer i hele landet. Pris kr. 160.- samt 110.- for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 17/11 1989.

Åbent hus med julehygge tirsdag den 19. december 1989 kl. 14-17 på Sekretariatet.

Nytårsløj den 27. december 1989 til 1. januar 1990 på Ørnborgen for unge over 18 år samt familier med små børn. Pris kr. 450.- samt 110.- for fællesrejse (dog kr. 160.- for dem over 25 år). Tilmelding og betaling senest den 6/12 1989.

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig:

Arrangement: _____

Dato: _____

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr. og by: _____

Fødselsdato: _____

Telefon: _____

Katolik: Ja: _____ Nej: _____

Deltager i fællesrejse: ().

Ankommer selv: ().

Postgirokonto 9 08 32 94
Danmarks unge Katolikker
Sekretariatet
Bredgade 67, 2. th.
1260 København K.
Tlf. 33 14 77 07

Skt. Annæ Kirke

Basar/Loppemarked lørdag den 7. oktober 1989 fra kl. 10-17 og søndag den 8. oktober fra kl. 11-15.

Restaurant, konditori og alle de kendte boder. Entré kr. 2.- med gevinst. Bus 2 og 11 lige til døren.

Kursuskonsulentens efterårsprogram på Magleås 1989

6.-8. oktober: Bibelkursus.
3.-5. november: Gregoriens sang.
26. november: Træf om Niels Stensens + Pavens besøg.

10. december: Adventstræf.
23.-25. december: Jul på Magleås.
29. december 1989/
1. januar 1990: Nytårskursus

Med venlig hilsen
Jan Lange
kursuskonsulent

NB. Klip annoncen ud så De ikke glemmer et møde eller kursus, som De kunne tænke Dem at deltage i.

Det sker på Magleås

To. d. 5.-fr. d. 6/10.:
Gymnasieskolernes Fransk lærerforening.

Fr. d. 6.-sø. d. 8/10.:
Bibeltudie for alle. Jan Lange.

On. d. 11.-fr. d. 13/10.:
Gymnasieskolernes Religionslærerforening.

Lø. d. 14.-sø. d. 15/10.:
Katolsk Arbejder Aktion, v. George Bune Andersen.

To. d. 19.-sø. d. 22/10.:
Nordisk konference for human økologi.

Ti. d. 24.-on. d. 25/10.:
Dansk Flygtningehjælp.

To. d. 26/10.:
AF-Hillerød.

Fr. d. 27.-sø. d. 29/10.:
Dansk kvindesamfund.

Sø. d. 29/10.:
Magleåstræf kl. 14.00.

Sø. d. 29.-on. d. 1/11.:
Gymnasieskolernes mat./fysik/geografiforen.

DUK indbyder til Interspising

lørdag den 11. november kl. 17.00 til ca. kl. 22.30 i Sankt Annæ Kirke menighedslokaler, Hans Bogbinders Alle 2, 2300 København S.
Alder: ca. 14 år og opæfter.

Et meget stort ønske er gået i opfyldelse, DUK er gået sammen med vores internationale grupper i den østlige del af Danmark, for sammen at arrangere en international spise- og underholdningsfest. Kort sagt, vi skal lære lidt mere om hinanden, for derigennem at starte et tættere samarbejde.

Vi starter med en international messe, hvorefter man for en billig penge kan købe de lækreste internationale delikatesser.

Herefter der der arrangeret underholdning og »leg«.

P.g.a. spisingen er vi nødt til at have tilmelding fra jer senest den 11. oktober til

DUK Sekretariatet
Bredgade 67, 2. th.
1260 København K., 33 14 77 07

Døde

Vor kære mor, svigermor, mormor, farmor og oldemor

Florentyna Kulas

De gamles Hjem, Nørre Alslev, tidligere Storstrømsvej, Alstrup.

Født 30. august 1900
Død 15. september 1989

Familien

Begravelsen har fundet sted d. 19. september fra Hellig Kors Kirken, Nykøbing Falster.

Diverse

Ny bog:

Adelgundis Führkötter:
Hildegard af Bingen.

En biografi, oversat af Ruth Plum.

70 sider, 90 kroner.

ROSARIO forlag.
Grønholtegaardsvej 181,
2630 Taastrup.

Telefon: 42 99 63 83.

PS: ROSARIO forlag har i 1988 udgivet

Stig Rolvsen: Katolske Udsagn.

64 sider, 90 kroner.

Mini-markedet 1989

Loteriets udtrækning gav følgende resultat:
1. Transistor med båndoptager på nr. 105. 2. Termokande nr. 678. 3. Håndmixer, Braun nr. 50. 4. Håndplsker nr. 572. 5. Fotoapparat nr. 999. 6. Borddug nr. 676. 7. Bordløber nr. 777. 8. Sjal nr. 578. 9. Glasvase, finsk nr. 4. 10. Globus nr. 12. 11. Pude nr. 43. 12. Bageovn nr. 671. 13. Hækket sjal nr. 779. 14. Indisk vægttæppe nr. 1001. 15. Gæstebog nr. 254.

Amerikansk lotteri gav følgende resultater:
Pude, grøn litra B 37. Dukke, gul litra E 07. Børn, lysørød litra L 57.

Alle gevinster bedes blive afhentet på kirkens kontor, Bredgade 64, senest den 1. november 1989.

Vi takker alle, der på en eller anden måde virkede med.

Mini-Markedsudvalget
Skt. Ansgars Kirke

Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger katolske Menighedsplejer værelse el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolske Menighedsplejer 01-15 23 03 eller privat 01-14 69 36.

Salg og service

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.

Naboløs 3, 1206 København K.
Tlf. 01-11 72 37. Aften: 02-85 39 40

Aut.
el-installatør

EL MOGENS LARSEN
Rømhoved 31a 6200 Ålborg - 62 25 30/62 25 31

Der er mange bedemænd
Deres hedder

ERIC KVIST

- han er katolik
og har kontor på
Søborg Hovedgade 94
og træffes på

31 69 86 81
DØGNET RUNDT

Jeg kommer gerne hjem til Dem for at træffe de nødvendige aftaler.

Begravelsesforretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.

DØGNAVGT
01 55 55 55

Bedemand Hardy Nielsen

Amagerbrogade 155
Filial: Taastrup 02 99 01 58

BENZONS BEGRAVELSESFORRETNING

34 46 01 - 86 60 56

DØGNAVGT:
01 - 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelser og bisættelser ordnes smukt og rimeligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Malermester

Flemming Pullich

01 29 78 84

Malermester

VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. (05) 81 69 62 og 83 29 37

Murermester

Bernhardt Christiansen

Solbævej 8, Sabro.
Tlf. 06 94 82 10

DANSK OLIE KOMPAGNI A/S

Olieselskabet
NORDISK KUL A/S

Administration, salg og service:
RØDOVREVEJ 383

Automatisk levering
Olievagt i fyringssæsonen
Egen import og tanklager
Radiodirigerede tank- og servicevogne

01 70 45 30

- sikkerhed for varme

Tømrermester

Ferd. Færch & Co. A/S

Strandvejen 23, Ålborg
Telefon 08 16 26 00

Pianostemmer

Bernhard Hauber

31 68 19 59

Revision - Bogføring - Skat

- den Registrerede Revisor rådgiver

REGISTRERET REVISOR FRÅ
Jørgen Brangstrup
STØDEN 6-8, 2. SAL
4000 ROSKILDE - 42 35 10 35

Ur- og Brillehuset

»BALANCEN«

v/ KNUD PETERSEN
Gerritsgade 34, Svendborg
Telefon 21 19 20

Polen, paven og jøderne

Fortsat fra forsiden.

affæren omkring Karmelklosteret. Officielt har pavestolen været tavs om emnet Karmel i Auschwitz. Fra velinformerede kredse er Jean Kahn dog vidende om, at »det drejer sig om et kirkeligt anliggende i Polen«.

Klosterets beliggenhed i Auschwitz umiddelbart ved ydermuren til den tidligere koncentrationslejr fremkaldte fra begyndelsen protester fra jødiske organisationer, som opfatter klosterets tilstedeværelse som en krænkelse af Shoa (Den jødiske holocaust). - Flytningen af klosteret og dets sammenbygning med et endnu ikke opført tværreligiøst bønscenter uden for det

tidligere lejrområde blev aftalt i 1987 i Genève af repræsentanter for jødommen og den katolske kirke. Da terminen for klosterets flytning, den 28. februar 1989 ikke blev overholdt, strømede det ind med protester og angreb fra jødisk side. En senere termin i juli 1989 blev heller ikke overholdt.

Genève-aftalen gælder uændret

Kardinal Macharskis beslutning om ikke at bygge det planlagte center har ikke blot fremkaldt den største harme i jødiske kredse, men også skærpet frontdannelserne inden for den katolske kirke. - Den franske kardinal *Albert Decourtray* fremhæver, at Genève-aftalen »ikke er tvivlsom«. Underskriverne er bundet af aftalen, - en opfattelse, som formanden for den internationale katolske fredsbevægelse *Pax Christi*, kardinal *Franz König* også deler. Der skal ifølge kardinal König ikke opstå det indtryk, »at katolikker ikke holder deres ord«.

En kovending?

I begyndelsen af september har paven grebet ind og opfordrer både kardinal Glemp og Macharski til at få gang i Karmel-klosterets fraflytning fra det forhenværende giftdepot i lejren, uanset om det omtalte bønscenter bliver til noget eller ej.

Red.

Retten til at blive født

Fortsat fra forsiden.

ner samme respekt. I social- og sundhedsvæsenet bør de kristne værdier med hensyn til beskyttelse af menneskeligt liv i højere grad respekteres. Samtidigt roste paven hele den videnskabelige, lægelige, samfundsmæssige og familiemæssige indsats, der særligt søger at løse de handicappedes problemer på ægte menneskelig vis. Paven håbede, at videnskaben snart ville være i stand til at hjælpe mennesker, der lider af mongolisme.

Kristne i Indien diskrimineres

Bombay, (KIPA) - Den katolske ærkebiskop af Bombay, kardinal *Simon Pimenta* beklager den manglende anerkendelse af de kristne i det indiske samfund. »Vi katolikker er den næstmindste gruppe i landet, men er aktive i alle områder inden for sundheds- og skolevæsenet. Alligevel møder vi ikke den støtte og anerkendelse, vi er berettigede til«, udtalte kardinalen under et fire dages katolikmøde i Bombay. Man ser stadig kristne i Indien mødt med fordomme og diskriminering.

»Vi er lige så gode indere som alle andre, og vi er stolte af at være indere«, betoner kardinal Pimenta

Simon Pimenta, Bombay

og henviser til de 12 millioner katolske indere i hele området. Ikke desto mindre bliver de kristnes tjenesteydelser anset for »selvfølgelige«, men man indrømmer dem altså ikke en rimelig plads i samfundslivet.

Mexicos grundlov fra 1917 anerkender intet trossamfund som juridisk person: Kirken kan ikke eje jord og alle dens bygninger er underlagt statskontrol. Religionsundervisning i skolerne er forbudt. Præster har hverken aktiv eller passiv stemmeret. Dette står nu til ændring når en ny forfatning vedtages. Billedet viser pilgrimme foran valfartskirken i Guadalupe. Foto KNA.

Islamisk lovgivning ophæves

Bedre udsigter for de kristne i Sudan

Wien, (KIPA) - Der er håb om en bedring af de sudanesiske kristnes situation efter magtskiftet i Khartum, udtaler biskoppen af El Obeid, *Max Macram Gassis*, som leder det største bispedømme i Sudan. Udtalelsen fremkom på et Caritas-møde i Østrig, hvortil biskoppen var indbudt i juli. Biskop Macram oplyser blandt andet, at de nye magthavere har lovet at ophæve den islamiske lovgivning.

Vold mod kristne

Den tidligere strikte håndhævelse af den islamiske lov er gået hårdt ud over den kristne befolkning i Sudan, fordi loven ofte blev benyttet af muslimer som anledning til voldelig fremfærd mod anderledes troende. Indførelsen af en mere retfærdig lov for alle dele af Sudan vil efter biskop Macrams opfattelse være det første vigtige skridt i retning af fred og retfærdighed. Ingen religion bør beherske andre religioner, og alle religioner bør kunne leve fredeligt side om side.

Gode chancer for freden

Biskop Macram anser de nye magthavere for at have »gode fredschancer«, da de har bedre kontakter til den sudanesiske fri-

hedsbevægelse SPLA, end den afsatte regeringschef *Sadik el Mahdi*. Biskop Macram kender Sadik el Mahdi personligt. Han var i sin ungdom student ved det katolske Comboni-seminar i Khartum.

I begyndelsen var kirkens kontakter til ministerpræsidenten gode. Han lovede ikke at gøre den islamiske lov gældende for de kristne, men løftet blev ikke holdt. Ifølge hemmelige anvisninger opmuntrede ministerpræsidenten islamiske fundamentalister til vold mod kristne og andre troende. Præsident el Mahdi sørgede også for bevæbningen af illegale proarabiske militser i det sydlige og vestli-

Kirkestatistik

Der er nu 422.304 katolikker i Japan

Tokio, (KIPA) - Den japanske bispekonference har fornylig offentliggjort opgørelser over antallet af katolikker i Japan, af døbte og andre kirkelige handlinger. Der er nu 422.304 katolikker i Japan, hvad der svarer til 0,34 procent af befolkningen. I forhold til sidste opgørelse for 1987 er der tale om en tilbagegang på 23.580 katolikker. Tilbagegangen er dog næppe reel, men opstår fordi opgørelserne er blevet mere nøjagtige, siger bispekonferencen.

Ærkebispedømmet Tokio er det største i landet med 77.194 katolikker. Herefter kommer Nagasaki med 72.946, Osaka med 54.110 og Yokohama med 45.117 katolikker. Antallet af voksendøbte var i 1988 ialt 5.400 og barne-

døbte 4.586. I begge tilfælde er der en beskedent fremgang. Statistikken oplyser også, at der er 586 katolske børnehaver og 112 højere skoler, hvortil kommer et par hundrede grundskoler.

Nye katolske tidsskrifter i Ungarn

Budapest, (KIPA) - To nye trykte medier vil om kort tid være på markedet i Ungarn. Det ene er et kulturtidsskrift, der vil udkomme hver anden måned, og det andet et månedsblad for børn. Meddelelsen herom gives af det katolske ugeblad »Uj Ember«.

Efter planen skal det første nummer af kulturtidsskriftet udkomme i august i år. Udgiverne er Foreningen af kristne intellektuelle, og tidsskriftet får titlen »Jel«, der betyder tegnet. Kirkelige personligheder vil her komme til orde sammen med kristne inden for videnskab, litteratur og kunst. Desuden vil den ungarske kirkepolitik efter Den anden Verdenskrig blive kritisk behandlet. Først til januar 1990 vil tidsskriftet udkomme regelmæssigt.

Børne-katekese

»Aranyag« (Den gyldne gren) er titlen på det første katolske børneblad i Ungarn. Det er planlagt udsendt fra september i år. Det skal blandt andet indeholde materiale til religionsundervisning af 6-12 årige børn, og det støttes af de ungarske biskoppers kateketiske kommission.

Ungdommen har en stor opgave i ny-evangeliseringen af Europa

Rom, (KIPA) - Ungdommens apostoliske indsats er efter pave *Johannes Paul II's* mening et nødvendigt led i nyevangeliseringen af det europæiske kontinent.

Udtalelsen faldt under onsdags-generalaudiensen i Rom 3 dage efter afslutningen af Den 4. katolske Verdensungdomsdag, der i år blev afholdt på det

spanske valfartssted Santiago de Compostela.

Årets verdensungdomsdag har forbindelse med en århundredgammel europæisk tradition for pilgrimsfart til Santiago, og dermed har det spanske valfartssted en »særlig europæisk karakter«, sagde paven. Han henviste i øvrigt til, at kristianiserings-temaet også hænger sam-

men med hans korte besøg i den asturiske Maria-helligdom ved Covadonga, hvor befrielseskampen i sin tid begyndte mod den arabiske besættelse og den påtvungne islamiske religion.

Paven havde forinden været sammen med omkring 400.000 unge fra hele verden i Santiago de Compostela.

Redaktion:
Pastor Willem Wuyts (ansvarsh. redaktør).
Konsulent Hans Jørgen Johansen (redaktør).
Journalist Knud Helsted Kluge (red. sekretær).

Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 4.,
1620 København V. Telefon 01 21 14 44.
Redaktionelle medarbejdere:
Kirsten Szaraffin og Ruth Plum.
Tryk: Ny Dag, DK-4900 Nakskov. Oplag 16.500.

Næste nummer
udsendes
den 11. oktober

katolsk
medlemsblad

NIELS STEENSENS BIBLIOTEK
STENOSGADE 9
1616 København V

katolsk orientering

Fundamentalisme, side 2
Missionssøndag, side 4
Et billede på Kristus, side 6-7
Uro i Brasilien, side 9

»Krisecentret Kristoffer«

Hjælp til bearbejdelse af sorg tilbydes

»Hvorfor kommer nogle mennesker styrkede gennem sorg? – Hvorfor bliver andre forkrampede, deprimerede, angstfyldte eller udvikler psykosomatiske symptomer? – Hvorfor bliver den, som rammes af tab aldrig den samme som før? – Hvad er det for kræfter, som gør, at sorgen bliver et vendepunkt, som er så dramatisk, at man enten får et friere eller mere indskrænket liv?«

Disse spørgsmål rejser i en lille pjeces om »Krisecentret Kristoffer, som sr. *Susanne Sønderbo* og andre engagerede indenfor dansk kirkelig netop har oprettet. Centret tilbyder vejledning, sjælesorg, psykoterapi og sorgterapi ud fra et kristent menneskesyn. Centret arbejder ud fra et helhedssyn på mennesket, hvor såvel legeme, sjæl og ånd har betydning for den enkeltes sundhed og trivsel.

De to såkaldte »sorgterapeuter«, cand. psyk. *Susanne Sønderbo* og socialrådgiver *Alice Vilhelmsen* tilbyder hjælp til bearbejdelse af sorg over tab af en elsket person ved dødsfald, skilsmisse eller tab af førlighed ved uheldelig sygdom eller ulykke.

Tårer er bedre end piller

»Vi skal ikke tage piller, men græde så det sprøjter og helst med lyd på!«, siger de to sorgterapeuter. De betegner sorg som en sund reaktion. Et menneske, der sørger, er ikke et sygt menneske, men et menneske, der har brug for tid til at bearbejde den smertefulde, men sunde proces, som en sorgproces er, siger de.

Sorgbearbejdelsen vil foregå i grupper, fordi kontakten med andre mennesker, der vil lytte med forståelse, er afgørende vigtig i denne periode. *Susanne Sønderbo* og *Alice Vilhelmsen* mødes én gang om ugen på genoptræningscentret, Søborg Torv 12, 4. sal i Søborg. Nærmere oplysning og evt. pris til *Susanne Sønderbo* tlf. 31 86 87 56 (8-10) eller *Alice Vilhelmsen* tlf. 31 67 08 04 (8-10).

Psykiater *Hans Munk* tilbyder psykoterapi og integreret sjælesorg, korttidsterapi for mennesker med psykiske, følelsesmæssige og åndelige problemer. *Hans Munk* er metodistpræst.

kk

Søndag den 22. oktober indsamles kollekten til verdensmissionen i alle kirker. Læs mere på side 4. Foto KNA.

Bispedømmet Minsk genoprettet i Ukraine

Minsk (KNA) - Udnævnelsen af *Tadeusz Kondrusiewicz* som biskop af Minsk er en genoprettelse

af et bispedømme, som *Stalin* nedlagde, og det åbner på ny muligheden for et præsteseminar for den ukrainske katolske kirke.

Indtil nu var der et seminar i Kaunas, Litauen, hvor kun litauiske teologistuderende kunne få en uddannelse. Efter deres præstevielse kunne de kun ansættes i Litauen. Et andet seminar i Riga uddanner præster til hele Sovjetunionen. Genoprettelsen af det katolske bispesæde Minsk vækker nyt håb om den civile anerkendelse af den forbudte ukrainske kirke, som af *Stalin* i 1946 blev tvangsindlemmet i den russisk-ortodokse kirke.

Bispesæde Minsk har stået ledigt siden 1927

Den sidste biskop af Minsk var *Boleslas Sloskans*. Han blev fængslet i 1927 og udvist efter Den anden Verdenskrig. Siden 1927 har bispesædet været ubemandet. Biskop *Sloskans* døde 88 år gammel i det belgiske kloster Chêvetogne i 1981.

De sidste måneder er det kommet til store demonstrationer i Ukraine, hvor titusinder af troende har krævet religionsfrihed for den forbudte katolske kirke, som har været undergrundskirke siden 1946.

Den sidste biskop af Minsk *Boleslas Sloskans*. Foto KNA.

Vatikanet om flugten fra DDR

Rom, (KIPA) - Vatikanet hilser den ungarske regerings initiativ velkomment, ifølge hvilket tusinder af østtyske flygtninge gives fri gennemgang »for at søge bedre livsbetingelser«. Det fremgår af Vatikanets dagblad »*Osservatore Romano*« i en kommentar midt i september. Pavestolen betegner det un-

garske initiativ som et positivt tegn på respekt for de grundlæggende menneskerettigheder. *Vatikanets Radio* erklærer samtidig, at masseflugten af DDR-borgere over den østtysk-ungarske grænse har gjort Berlinmuren »betydningsløs«.

Vatikanets Radio udtaler også, at den sidste tids

begivenheder i det internationale samfund netop påkalder sig opmærksomheden mod Berlinmurens »tragiske eksistens«. »Samme nation - to stater« hedder det i radio-kommentaren, der i øvrigt havde titlen »Grænser skal tjene folkenes enhed - ikke deres adskillelse«.

Alvorlig krise opløder magtblokken

Vatikanets Radio fremhæver videre, at DDR-borgernes udvandring over den ungarsk-østtyske grænse har bragt den politiske kompaktthed i den over 40 år gamle kommunistiske magtblok i Europa ud i »en alvorlig krise«.

Den katolske kirke i Vesttyskland har i øvrigt stillet omkring 5.500 indkvarteringssteder til rådighed for flygtningene.

Nu fængselspræster i Sovjetunionen

Moskva, (KIPA) - For første gang i 70 år har en ortodoks gejstlig kunnet besøge et fængsel som sjælesørger. I fremtiden skal der også afholdes gudstjenester i straffeanstalter. Ifølge Moskva patriarkatets blad »*Moskovskij Cerkovnij Vestnik*« er initiativet til det første præstebe-

søg i et fængsel ikke taget af kirken, men af den sovjetiske indenrigsminister *Vadim Bakatin*. Han har ønsket tættere kontakt med kirken for blandt andet at gå nye veje i bekæmpelsen af kriminaliteten.

Fortsætter på bagsiden.

3136 50349 10
NIELS STEENSENS BIBLIOTEK
STENOSGADE 9 ST TH
1616 KØBENHAVN V

katolsk orientering
Tilsendes vederlagsfrit alle katolske husestende i Danmark i 20 numre om året, som regel 2. og 4. onsdag i måneden. Abonnementpris i øvrigt 200 kr. årligt. Adresseændringer: Katolsk bispesekretat, Bredgade 68 A, 1260 København K. Tlf.: 33 11 60 80. Giro 500 14 71. Ansvarstiftelsen, samme adresse.

Hvad er fundamentalisme?

Vi hører om fundamentalister i Iran eller Libanon, men også blandt kristne sekter. De kommer i nyhederne som fanatikere i en religionskrig eller også som smarte vækkelsesprædikanter i et TV-program.

Fundamentalister er folk, for hvem den hellige bog, koranen eller bibelen, skal forstås så bogstaveligt, at alle ord i den får samme vægt og derfor samme sandhedsværdi. Fundamentalister gør bibelen eller koranen til et leksikon over ligeværdige sandheder, uden skelen imellem hvad der er bogens budskab og hvad der er dens sproglige udformning. Derfor afviser de enhver form for tekstfortolkning eller videnskabelig forskning. Teksten læses fundamentalt som om Gud selv havde nedskrevet eller dikteret den.

Blandt andet derfor består deres eneste form for argumentation i ofte løsrevne citater fra bibelen eller koranen. *Red.*

Der er brug for en fornuftig kirkepolitik, moderne skoling af kirkens medlemmer, voksne såvel som børn for at katolsk tankegang kan bevares i Latinamerika.

USA-Fundamentalister i fremgang i Latinamerika

Af Pio Simonsen

Fundamentalistiske sekters voksende indflydelse i Latinamerika bliver i stigende grad til en trussel mod den katolske kirke – også mod dens overlevelse – i denne verdensdel. Noget tyder på, at Latinamerika er et frit marked for fundamentalistiske sekter af al slags, hvor allehånde retninger ubæmt kan boltre sig, ikke blot for at hverve nye medlemmer, men for at påføre befolkningen mere eller mindre frivilligt en nordamerikansk livsstil. Hvor den er værst som ideologi, viser den sig som reaktionær »bibelbælte-amerikanisme«.

Købt med penge og medicin-hjælp

Hele landsbyer fulde af fattige bliver af fundamentalisterne købt med penge, medicin-hjælp og transportmidler. De bliver afskåret fra selv at engagere sig politisk for at forbedre deres situation. Derved kommer de i et socialt afhængighedsforhold til sekten. Det sociale engagement, den katolske kirke prøver at opbygge, og den pression mod overtrædelsen af menneskerettighederne, som kirken efter-

hånden også udøver, bliver af fundamentalisterne mistænkeliggjort som kommunisme, hvorved de indynder sig hos magthaverne. De steder, hvor fundamentalisterne står stærkt, hører mord og tortur til dagens orden. Den katolske kirke bliver mere og mere sit ansvar bevidst over for det enkelte menneskes værdi som menneske og sætter sig op mod brud på menneskerettighederne (ikke altid kraftigt nok). Fundamentalisterne derimod blander sig ikke i noget som helst, der har med social frihed at gøre. Regering og militær lader dem være i fred, i modsætning til fredelige katolske gejstlige og lægfolk, der forfølges på grund af deres arbejde for større social lighed. Ja, magthaverne er ligefrem glade for sekternes tilstedeværelse: De lægger en vis dæmper på den sociale uro, der fra tid til anden blusser op. Store dele af befolkningen er trætte og bange for den guerillakrig, der foregår i flere af de latinamerikanske lande, og for dens følger med repressalier fra begge sider, natlige husundersøgelser, vilkårlige deporta-

tioner. Magthaverne har sikkerhed for, at de fundamentalistiske sekter ikke er involveret i det, de kalder »undergravende virksomhed mod staten«.

Drøm om amerikansk rigdom

Derfor er det ikke forbundet med livsfare, at være medlem af disse sekter. De giver de fattige en drøm om »amerikansk« rigdom og et pust af vestlig kultur. Ydermere giver de dem den »karismatiske oplevelse« af Guds nærvær og frelsen ved hysteriske trance-oplevelser af Gud, under tungetale og med julelys i øjnene. Vi skal ikke fordømme andre religioners mission, men fundamentalisterne blander religion, amerikansk nationalisme og ultrakonservativ politik sammen i én pærevælling. De kalder kirkens sociale indsats, som er nødvendig, og som er mere end uddeling af suppe, for Satans værk. Det er også almindeligt kendt, at kristne fundamentalistiske grupper fra bibelbæltet i USA kanalisere deres støtte til USA's økonomiske interesser i Latinamerika og til militæ-

re organisationer som f.eks. Contraerne i Nicaragua gennem sekterne. Det viser, at fundamentalismens korstog ikke kun er religiøs mission, men i høj grad har det politiske sigte at bevare og udvide USA's interesser syd for Rio Grande.

Kirken og regeringerne

Regeringerne i Sydamerika har altid haft brug for kirken. Siden koloniseringen var den med til at holde folket socialt i ave. Kirken har lært dem at være tilfreds med det liv, Gud har givet os her på jorden, i håbet om en løn i himlen for de afsavn, man har haft. Dette har forandret sig, heldigvis. Kirken anklager nu direkte den sociale uretfærdighed og minder åbent regeringerne om deres forpligtelser over for menneskerettighederne. Derfor ser det ud til, at i nogle af de stater, hvor fundamentalisterne står stærkt, og hvor den gamle kirke er i opposition og kritisk, er regeringen interesseret i at »udskifte« moderkirkens hidtidige autoritet med en, der er mere venlig stemt over for

systemet. Man kunne forestille sig, at fundamentalister efterhånden overtager den gamle kirkes rolle som marionetter for staten.

Pavens besøg i disse lande viser da også, at kirken er opmærksom på problemet, men der bliver åbenbart ikke gjort nok. Fundamentalismen er i kraftig fremgang. Det betyder, at sociale reformer kan lade vente på sig i endnu mange år. Det, vi har brug for, er en fornuftig kirkepolitik, moderne skoling af kirkens medlemmer, voksne såvel som børn. Burde vi oprette en verdensomspændende bevægelse »For Bevarelsen af kirken i Latinamerika«? Klostre og centre for bevarelsen af

katolsk tankegang i disse lande?

Der er ikke noget galt i at missionere, heller ikke, når mission udøves af en anden trosretning end ens egen, men når denne trosretning er en blanding af religion og en statsopfattelse, der går ud på at holde folk nede i fattigdom og uvidenhed, er det på tide, at andre kræfter sættes ind i menneskets tjeneste. Vor kirke må være med til at begynde en dialog med andre trossamfund, der deler vort syn på det enkelte menneskes værd som menneske, og som bl.a. går ud på, at gøre livet helt for hver enkelt, også i denne verden.

Pio Simonsen

Lægteologer kan ikke få arbejde

Mainz, (KIPA) - Nedgang i erhvervsmuligheder og voksende problemer for pastoral-referenter og lægteologer beklages på en netop afholdt års-konference for lægteologer i Mainz. Mere end 40 tysksprogede uddannelsesledere kunne under mødet bekræfte, at lægteologernes beskæftigelsesmuligheder er blevet mindre. I mange bispedømmer er de studerende ikke informeret om de kriterier, hvorefter fremtidige pastoral-referenter bliver udvalgt.

Det indtryk breder sig,

at den øverste kirkeledelse ikke respekterer lægteologernes tjeneste i tilstrækkelig grad, fordi den ikke vil have det til at se ud som en begrænsning af præsternes autoritet. I en velkomsttale til konferencen fremhævede biskoppen af Mainz, Karl Lehmann, at der er et stigende antal mandlige og kvindelige lægteologer, men også et dalende antal arbejdspladser. Hvert enkelt bispedømme må selv undersøge, hvordan man kan mildne og mindske de rantes vanskeligheder.

Valg til menighedsråd og pastoralråd finder sted søndag den 1. april 1990

Valg til pastoralråd og menighedsråd finder sted 1. april 1990, og stiftets valgstyrelse, sognepræster og menighedsråd er allerede igang med tilrettelæggelsen. Den vigtigste ændring ved dette valg i forhold til tidligere er, at etniske grupper og katolikker, som bor langt fra kirken kan blive opstillet på sær-liste til menighedsrådsvalget, hvis menighedsrådet skønner det.

Valgstyrelsen gør sog-

nepræster og menighedsråd opmærksom på, at hele menigheden skal gøres bekendt med denne mulighed. Særlisteordningen med etniske og geografiske grupper blev forsøgsvis prøvet i Aalborg ved valget i 1986, og er mødt med tilfredshed.

Samtykke fra søstre og præster

I modsætning til tidligere skal stiftets valgstyrelse nu indhente de foreslåede

præsters og søstres samtykke til at lade sig opstille. Det bemærkes også, at valgbehandlingen bortfalder, såfremt der ikke er opstillet flere kandidater, end der skal vælges. Det gælder også for menighedsrådsvalg.

Der er sket en mindre ændring for valgkredsen for søstre. Hidtil udgjorde pastoralenhederne 1-7 (Fyn og Jylland) én valgkreds, som skulle vælge 2 søstre. Fremover skal pa-

storalerne 1-4 vælge én søster, og enhederne 5-7 vælge én søster.

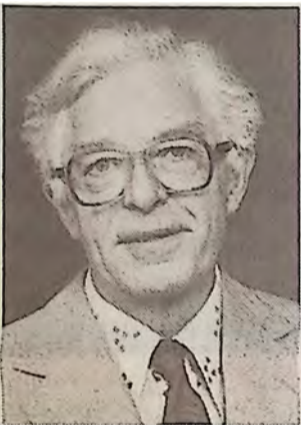
Lokal valgstyrelse

Allerede nu skal menighedsrådene vælge en lokal valgstyrelse på 3-5 medlemmer samt udpege, hvem der skal være kontaktperson til pastoralenhedens valgstyrelse.

Alle, som er fyldt 16 år senest 1. april 1990 kan deltage i valget. *kk*

Pastor Johannes Langhoff om pavebesøget:

Der er lagt op til samarbejde

Det, paven repræsenterer, er ikke længere noget fremmed og mærkeligt, men kan bedre forstås af danskere, sagde pastor Johannes Langhoff på Magleås.

Vi i Folkekirken blev mindet om, at der er lagt op til samarbejde med den katolske kirke, sagde Johannes Langhoff, som fredag den 15. september på Magleås vurderede pavebesøget ud fra en økumenisk synsvinkel. Selv om talerne i Landmodesalen og dagen efter i Moltkes Palæ ikke kunne betegnes som en egentlig samtale, kom der dog en dialog igang, mere end jeg havde forventet, sagde han.

Det vigtigste var, at møderne fandt sted som udtryk for, at vore kirker er

forskellige, men også at der er væsentlige spørgsmål, vi er enige om. Ingen kirker kan være sig selv nok, sagde Langhoff videre.

Kan nu bedre forstås

Han fandt det også vigtigt, at paven med sin venlige, værdige og indtrængende måde blev »populær« i den danske befolkning. Det paven repræsenterer er ikke længere noget fremmed og mærkeligt, men kan bedre forstås af danskere.

Langhoff gav udtryk

for, at han personligt foretrak en egentlig økumenisk gudstjeneste i Københavns Domkirke, men da ville nogle af de lutherske biskopper være udeblevet, sagde han. Så det var trods alt bedre, at man »nøjedes« med en liturgisk aftenang i Roskilde, hvor alle bisper ville deltage. Det må ikke glemmes, at aftenangene i Roskilde efterfulgtes af en »samtale« i landmodesalen, og at der dagen efter var et møde mellem paven og en lang række lutheranere i Moltkes Palæ. *kk*

Chilenske flygtninge i Danmark hjælper fattige og sultne børn i Chile

Chilenske flygtninge i Danmark sender hver måned 2.500 kr. til fattige og sultne børn i Linares, et bispedømme, der ligger 700 km syd for Santiago. Beløbet indsamles bl.a. ved en månedlig spisesammenkomst med bingospil, loppemarked og auktioner. Biskop Carlos Camus, Linares har netop været i Danmark for at oplyse om projektet og dets problemer og for at støtte gruppen i dens henvendelser til Caritas Danmark, Folkekirkens Nødhjælp og AOF.

Børnene og biskoppen

I 1987 bad biskop Camus chilenske flygtninge om en indsats til fordel for fattige og sultne børn i slumkvartererne i Linares. Mange af børnene besvi-

mede i skolen på grund af sult. De har ingen adgang til lægehjælp eller videregående uddannelse.

2.500 kr. sendes hver måned

En gruppe på 7 chilenerne og 1 uruguayaner besluttede at danne »El Comedor« og skaffe 2.000 kr. om måneden til børnene. Pengene rakte imidlertid kun til bespisning 5 af ugens dage. Derfor besluttede en chilensk kvindegruppe i København sig til at deltage i det månedlige beløb. Børnene kan nu få mad alle ugens dage, da der sendes 2.500 kr. Fra 1987 har »El Comedor« sendt 60.000 kr. til biskop Carlos Camus børnebespisningssted.

»El Comedor« har også ydet bistand inden for det sundhedsmæssige område, og har sendt hospitalsud-

styr til en polyklinik. Den hidtidige indsats har været en stor hjælp, men den er desværre kun en dråbe i havet, siger gruppen. Der er stadig brug for blodtryksapparater, stetoskoper, læsebriller, kørestole m.v.

Carlos Camus er kendt for sin kamp for demokratiet, menneskerettighederne og forsvaret for menneskets værdighed, siger gruppen. *kk*

Biskop Carlos Camus med et af »sine« børn.

DUK har udsendt en lille pjec med dette billede på forsiden. Projektet omtales nærmere i pjecen, som bl.a. kan fås hos DUK eller i Deres sogn.

Danmarks Unge katolikker støtter skoleprojekt på Filippinerne

Danmarks Unge Katolikker har netop udsendt en lille pjec, hvori man opfordres til at støtte et igangværende skoleprojekt på Filippinerne. De næste to år vil DUK samle penge ind til skolen San Simon.

Formålet med projektet er at give eleverne fra 7. til 10. klasse gratis teknisk skolegang. Det er desuden hensigten at oprette et fond, der kan sikre skolens fremtid. Man ønsker med fonden at få dækket de faste udgifter såsom lærerløn, materialer og husleje. Skolen har altid været afhængig af godgørelser og ønsker med fonden at opnå uafhængighed.

De får en uddannelse

Skolen giver unge fra dårligt stillede hjem en gratis teknisk skolegang, en uddannelse de unge el-

lers ikke ville have mulighed for at få. De unge får desuden en almen viden i engelsk, matematik, biologi, geografi og historie.

Pigerne får en uddannelse i håndarbejde, husgerning, ernæring og hygiejne, medens drengene får en uddannelse i tømrerfaget, inden for elektronik og landbrug.

Køb en værdikupon

DUK har indtil nu indsamlet 6.500 kr. og håber at en nylig udsendt opfordring til menighederne om at købe en værdikupon til 20 kr. vil sætte fart i indsamlingen.

På DUKs sekretariat kan man låne en lysbilledserie, en planche-udstilling, et hefte med informationer samt ideer til indsamling. *kk*

Annoncepriser i katolsk orientering

Rubrikannoncer: 1 spaltede pr. mmkr. 3.50
Tekstsideannoncer pr. spaltemillimeterkr. 4.50

Verdensmissionen og pavebesøget

»Forkynd evangeliet for al skabningen«
- pavebesøgets motto, kan konkret føres ud i livet

Verdensmissionssøndagen den 22. oktober, giver os en udmærket lejlighed til ganske konkret at føre mottoet for pavebesøget ud i livet - »Forkynd evangeliet for al skabningen«.

Da vor missionsbefaling er fælles for os og paven, kan vi med rette betragte pave Johannes Paul II som en medarbejder i den forkyndelse, som skal nå ud til al skabningen. Som øverste medarbejder viser paven os, med hvilken energi opgaven bør løses. Alle, som har fulgt med under pavebesøget og set hans anstrengende program, kan straks indse, at opfyldelsen af mottoet er en hjertesag for paven. Han skåner ikke sig selv i

at forkynde evangeliet for al skabningen. Hans eksempel bliver en udfordring til os alle.

Præste- og ordenskald bør prioriteres

Velvidende om, at ikke alle medarbejdere kan forlade hjem, arbejdsplads eller skole og tage på missionsrejser, beder paven os om at prioritere præste- og missionskald som noget af det højeste. I en tale om kirkens missionsvirksomhed i maj måned (ved generalforsamlingen for verdensmissionens repræsentanter i Rom) opfordrede paven de troende til at bestræbe sig på at fremme kald til en forkyndelsesgerning, d.v.s. kald

som lægmissionær, præst, nonne eller kateket. Det er bydende nødvendigt, at de troende fremelsker kald både til den hjemlige og til den fjernere liggende forkyndelse.

Stor præstemangel i Afrika og Asien

Vi mærker præstemanglen ganske tydeligt herhjemme i Danmark. Dog er situationen meget mere akut andre steder i verden, og ikke mindst i de hurtigt voksende, unge menigheder i Afrika og Asien. Her bliver kirkens vækst bremset, simpelthen fordi der ikke er præster og kateketer nok til at forkynde evangeliet for de ellers

modtagelige og søgende befolkninger. Selv om de samlede udgifter for præstestuderende er minimale efter vor målestok, (ek-

sempelvis - 300 kr. pr. måned pr. studerende i Bangladesh) må der ofte lukkes for tilgang på grund af manglende midler. Og det kan vi gøre noget ved. Det er blandt andet det, paven beder os gøre noget ved især på Verdensmissionssøndagen den 22. oktober.

Kollekten som bliver optaget til fordel for kirkens missionsvirksomhed på Verdensmissionssøndagen har vist en stigende tendens over de sidste tre år:

1986..... kr. 23.488,70
1987..... kr. 32.858,90
1988..... kr. 63.877,50

Vi har lov at håbe på, at denne tendens bliver styrket efter vor øverste medarbejders besøg i de nordiske lande, og at vor indsats kommer til at fremme kald både herhjemme og ude i verden så mottoet, »Forkynd evangeliet for al skabningen« kan realiseres.

Urban Figge, o.m.i.

Kirkens vækst bremses i Afrika, fordi der ikke er præster og kateketer nok.

Læserne diskuterer

Vor glæde og taknemmelighed efter evangeliets forkyndelse bør komme til udtryk under messen

I »katolsk orientering« 14 efterlyses et halleluja-vers, der i messen efter evangeliets forkyndelse kunne fremsiges af menigheden eller på festdage som halleluja-motet synges af koret.

Et sådant vers må være

kort og prægnant i lighed med »Herre, vi forkynder din død...« eller »Thi dit er riget og magten og æren i evighed«. I stedet for det gængse »Priset være du Herre« kunne måske følgende vers bruges:

Herre - vi lovpriser dit Ord!

Må det slå rod i os og gro - bringe frugt til rette tid og i evighed.

Halleluja, Amen.

På festdage indledes verset af koret med et trefoldigt Halleluja og afsluttes af samme med Halleluja, halleluja, Amen.

Dette forslag er kun tænkt som et oplæg og kan måske tilskynde andre til et bedre, der udtrykker vor glæde og taknemmelighed for evangeliets ord, lydt fra Herrens Bord.

Olaf V. Sørensen

Katolsk Lommebog '90

Lommebogen indeholder Årskalender, Liturgisk Kalender og Katolsk Vejviser for bispedømmet i København.

Prisen er 53.- kr. + evt. forsendelse.

Lommebogen kan bestilles allerede nu på Ansgarstiftelsens Forlag, Vesterbrogade 28, 3., 1620 København V., telefon 31 24 12 10.

Undertegnede bestiller hermed _____ eksemplarer

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr. og by: _____

»Du lytter til Radio Steno på 107,9 MHz ...«

- Sådan klinger det ud i æteren hver mandag aften klokken 20, hvis man vel at mærke bor i Storkøbenhavns-området og stiller rigtigt ind på radioen.

Radio Steno er en katolsk lokalradio, som sender hver mandag aften fra klokken 20-23. Den første time sendes forskellige programmer om aktuelle og interessante emner samt nyheder og meddelelser. I de to sidste timer er to katolikker i studiet og taler om et eller andet menneskeligt/religiøst/kristent/katolsk emne, og lytterne - såvel katolikker som ikke-katolikker - indbydes til at benytte sig af den åbne telefonlinie og ringe ind med spørgsmål eller kommentarer. Radio Steno er altså et godt katolsk alternativ til underholdningsprogrammer og endeløse serier i TV.

Emnerne for telefonprogrammerne er allerede nu fastlagt for resten af 1989 og for begyndelsen af 1990, der kan ses - herunder/bag i bladet. Telefonnummeret til Radio Steno er 31 20 93 38.

Lyt til Radio Steno og vær med i debatten!

Pavens besøg - og hvad så?

Møde i Vejle
lørdag den 28. oktober 1989.

Mødested: Mariasøstrenes Børnehaven, Vestre Engvej 42, Vejle.

»Forkynd evangeliet for hele skabningen!«

Men hvordan gør vi det i dag i et moderne samfund? Kom og hjælp os med ideer - kom og vær med til at inspirere andre.

Program:

- Kl. 9.45: Ankomst.
- Kl. 10.00: Oplæg v. generalvikar Paul Marx: Udfordringer til den katolske kirke efter pavebesøget.
- Kl. 10.45: Kaffepause.
- Kl. 11.00: Gruppearbejde om spørgeskema udarbejdet af biskoppen.
- Kl. 12.30: Frokost. I pausen bliver der lejlighed til at se billeder fra pavens besøg i Norden.
- Kl. 13.30: Oplæg v. Birgit Stresino: Dialog med den sækulariserede verden.
- Kl. 14.30: Kaffepause.
- Kl. 14.45: Fællessamtale.
- Kl. 16.00: Messe.
- Kl. 17.00: Afrejse. Mulighed for en kop te med lidt brød.

Tilmelding: Send navn og adresse til undertegnede. Tilmelding senest den 24. oktober. Men hvorfor ikke sende den straks!!!

Pris: Kr. 45.- (incl. frokost, kaffe/te og kage). Drikevarer kan købes. Ingen må blive væk p.g.a. økonomi.

Forespørgsler vedrørende kurset: Jan Lange, Bakkevænget 21, 2820 Gentofte, telefon 31 65 88 75.

Med venlig hilsen
Jan Lange
kursuskonsulent

Hvad skal vi med livet? Er der en Gud?

Måske er »katolsk brevkursus« noget for en eller anden i Deres bekendtskabskreds

De grundlæggende livsspørgsmål kommer intet menneske uden om – det er i hvert fald kun muligt for en begrænset tid. Derefter bryder de så meget stærkere igennem.

Hvad er meningen med dette liv? Hvem er jeg? Hvorfor så megen lidelse? Har døden det sidste ord? Var Jesus mere end et menneske?

Hvad skal vi med en Kirke? osv.

Findes der overhovedet et svar på disse spørgsmål, et svar, man kan bygge sit liv på?

Millioner af mennesker finder dette svar i den katolske tro. Vort brevkursus tilbyder en mulighed for at blive informeret om denne tro.

Vi står måske til at begynde med

overfor hinanden som fremmede, men vi har dog vor søgen efter sandhed tilfælles, og denne søgen vil kunne knytte os sammen.

Hver kursusedtager modtager 2 gange om måneden (med pauser omkring jul, påske og sommerferien) et hefte på mellem 24 og 36 sider.

KURSETS INDHOLD

1 Hvad er mennesket?

Mennesket spørger
På jagt efter sig selv
Mennesket er et åbent væsen

2 Har livet en mening?

Hvorhen går rejsen?
Løber vi efter illusioner?
Den store flænge
Blindgyder
På sporet af en mening

3 Mennesket søger efter Gud

Kan man bevise Gud?
Søgen efter Gud
Viden om Gud
Et nyt syn på mennesket

4 Ateisme - Religion - Kristendom

Ikke alle ateister er gudløse
Ateismens forskellige former
Religion
Kristendommens fordringer

5 Jesus Kristus

Har Jesus overhovedet eksisteret?
Mennesket Jesus
Jesu fordring om sig selv
Jesus – Guds søn?
Død og opstandelse

6 Troen - Et møde med Gud

Troen som livsbetingelse
Fra barnetro til voksentro
Troen i dag
Et forbilledligt møde

7 Gud med os

Hvem er Gud egentlig?
Hvordan åbenbarer Gud sig?
Det gamle Testaments Gud
Gud med os, for os og i os
Den treenige Gud

8 Menneskets storhed og elendighed

Mennesket – Guds udtrykte billede?
Gud og menneskets frihed
Mennesket i synd og skyld
Arvesynden
Ondskaben og lidelsen
Længsel efter forløsning

9 En tro, der gør fri

Gud som menneskets befrier
Syndens endeligt
Guds kærlighed befrier os
Meningsløshedens endeligt

10 Kirken

Ja til Kristus – nej til Kirken?
Hvad ville Kristus?
Kirkens mysterium
Den hellige Kirke – syndernes Kirke
kritik af Kirken

11 Kirken og kirkerne

Enhed og pluralisme
Hvor mange kirker findes der?
Økumeni
Kirken og verden

12 Mangesidig tjeneste

Kirkelige tjenester
Er der apostle i dag?
Har vi brug for en pave?
Medbestemmelse i Kirken
Hvad betyder »ufejlbarlighed«?

13 Åbenbaringen, Biblen og overleveringen

Kan man stole på Biblen?
Hvad menes der med, at Gud taler?
Biblen og overleveringen
Hvordan opstod Det nye Testamente?
Bibel, Kirke og læreembede

14 Tegn på Guds nærhed

Tegn - symboler - riter
Sakramenterne
Magi og humbug
(Barne-)dåben
Firmelsen

15 At leve som kristen

Er kristne realister?
Samvittigheden som afgørende instans
Er budene forældede?
Befriet til frihed
Kristus som forbillede

16 Virkelighedsnær kristendom

Tidens krav
Vi skal vende blikket udad
Kristnes forhold til statsmagt og politik
Fred er mulig
Indsats for en menneskeværdig verden
Arbejde, løn og ejendom

17 Bøn

At bede – for og imod
At tie og lytte
Bøn i alle livets situationer
Meditation
Rosenkrans

18 Messen

Tjener messen »verden« eller Gud?

Jeg kan bedst bede alene

Messen – måltid, offer, ihukommelse, fest
Personlig deltagelse i messen

19 Synd og tilgivelse

Fornyset syndsbevidsthed
Bodens sakramente
Hæmninger i forbindelse med skriftemålet
Tilgivelse giver »nyt liv«

20 Kærlighed og ægteskab

Mand og kvinde
Ægteskabet er ikke en privatsag
Det kristne ægteskab
Forældres ansvar
Ægteskabet – et håbets tegn

21 Maria og helgenerne

Helgenerne fortrænger ikke Kristus
Protestantisk Maria-fromhed
Om at ære billeder og relikvier
Hvad er en helgenkåring?

22 Har døden det sidste ord?

De syges salvelse
Hvorfor skal mennesket dø?
Døden som en sidste handling
Himmel – helvede – skærsild
Verdens fuldendelse

23 Katolsk særpræg

Er der for meget udvortes?
Kirkebudene
Vievand og røgelse
Korstegnet
Valfarter og processioner

24 Gid jeg kunne tro

Blokeringer for troen
Troens hovedstykke
Oplevet tro
Trosfællesskab

Fremstillingen er derfor gjort så alment forståeligt som overhovedet muligt. Ingen vil blive opsøgt, og kurset ophører, når man ønsker det.

Kurset er ikke tilrettelagt for katolikker, der på anden måde har mulighed for en religiøs videreuddannelse, – men måske var det noget for Deres nabo, Deres ven eller veninde eller Deres arbejdskammerat.

Flere oplysninger hos Katolsk Information (Katolsk Brevkursus), Vesterbrogade 28. 3., 1620 København V. Tlf. 31 24 26 30, lok. 63.

Mennesket søger efter Gud

Katolsk brevkursus 3

Nyt fra Caritas Danmark

Pennevenner ønskes

Vi er et ungt ægtepar, der bor i Polen. Mit navn er Lidia, og jeg er 20 år gammel. Min mand, Andreas, er 23. Jeg studerer russisk filologi, og har allerede 2 års studier bag mig. Min mand er snedker. I 2 måneder har vi nu med længsel ventet et barn. Det er ligegyldigt, om det bliver en dreng eller en pige. Hovedsagen er, at det bliver sundt og rask. Lige fra begyndelsen af mit svangerskab har vi indrettet os på at blive forældre.

Trods de dårlige tider, vil vi opdrage vort barn til at blive et godt, fornuftigt menneske. Min mand har allerede selv lavet barnets seng. Vi har også allerede en barnevogn, babytøj. Vi har skaffet det alt sammen trods de svære tider. Vi interesserer os for økologi, sund kost, musik, »nysgerige bøger«, sport.

Vi bor hos mine svigerforældre på landet, hvor vi har vort eget værelse. Min mand har selv lavet vore møbler. Bag huset er der en skov og en lille dam med fisk. Den friske luft er meget vigtig for os og også for det kommende barn. Vi har grøntsager fra vor egen have, som vi dyrker uden brug af kunstgødning.

Vi vil gerne korrespondere på tysk eller polsk med et andet ægtepar, udveksle tanker om verdensanskuelser, lære hinanden nærmere at kende.

Jeg vil nu afslutte mit brev for i dag. Vi sender jer hjertelige hilsener og venter i håb om et svar.

Lilia & Andrzej Sikora
Kowalowska 27,
PL-98-400 Wieruszow,
Polska

En hengivende og forvandle

Liturgien - et billede på Kristus

Af Erik Christiansen

Det »troens mysterium«, som vi fejrer i messen, er intet andet end Kristus-mysteriet: Hans menneskevordelse, lidelse, død og opstandelse, som vi bliver en del af i sakramentet. Foto KNA.

Efter mange års liturgireform ser man omkring i verden ofte en stræben tilbage til det, som engang var.

For snart mange år siden gik en hel generation over fra latin til dansk og kunne nu forstå, hvad der skete i gudstjenesten uden at skulle have en lang forklaring. For denne generations børn er gudstjenesten måske igen sat under debat, for nogles vedkommende ud fra en fornemmelse af, at »fornyelsesgenerationen« fik beskæftiget sig med de ydre rammer, men aldrig nåede ind til det væsentlige – det teologiske, det spirituelle – i hele fornyelsesarbejdet. Kunne det tænkes, at det er disse nyttilkomne – og ikke de gamle, som har gjort reformen med – der som gode og kloge husholdere tager nyt og gammelt frem af deres forråd?

Deres forventninger til gudstjenesten er nok ikke så meget stadig nye og spændende eksperimenter med formen, men en dybere forståelse af selve gudstjenestens væsen. I liturgireformen har også

spørgsmål med betydning for menighedens teologiske, åndelige og pastorale liv fundet plads bl.a. i de forskellige liturgiske bøger »Praenotanda« – Pastorale Indføringer – som ikke mere blot giver rubrikforskrifter »køreplaner for ritualets rette afvikling«, men virkelig i kort form er teologiske, spirituelle og pastorale overvejelser og anvisninger. Desværre er disse »Praenotanda« alt for ofte blevet oversat, ikke læst, endmindre fordøjet.

Gudstjeneste er lig Guds tjeneste

»Liturgi er ikke nogen vedligeholdelse af fredede genstande, her forældede gudstjenesteformer, den er ej heller et æstetiserende eller romantiserende sværmeri for kunstfærdige ceremonier og sange eller en ængstelig jagttagelse af rubrikforskrifter: Ved at Gud bringer frelse til sin menighed, og ved at denne menighed svarer på Guds kalden med taknemmelig lovsang bliver liturgien centrum i det kristne menighedsliv, ja højdepunkt

et af og kilden til det samlede kirkelige liv. Først og fremmest betyder liturgi således ikke menighedens handling, men Guds frelseshandling vendt mod os – den tjeneste Gud yder sin menighed« (Klemens Richter).

Ikke udforme, men af-dække

Er gudstjeneste frem for alt Guds tjeneste, bliver vores første opgave således ikke udformningen af liturgien, men afdækningen af, hvorledes Gud udformer den, og hvorledes vi svarer herpå.

Dette var netop Det andet Vatikankoncil's ærinde. Man kunne sige, at vor opgave ikke er at forsyne flasken med nye og smartere etiketter, men at trække den op for at smage, hvor kostbart og uforsfalsket Guds tilbud er: »Smag og se, hvor Herren er god!« Er vi ikke allerede for stivnede i vore nytillærte former, vil de kunne være en hjælp til at gøre denne af-dækning/opdagelse. Vi skal inde i vort sinds inderste overveje Guds-tjeneste-hemmelig-

heden (liturgiens mysterium), som har sit udspring i mysteriet om Guds menneskevordelse.

I en gammel bøn beder vi om, at Guds Ånd vil lære os »recta sapere« – ikke »recta intelligere« (indse/forstå, hvad der er rigtigt), men netop »recta sapere« – at sanse/smage, hvad der er rigtigt: så at sige lade Guds mysterier smelte på tungen. »Smag og se, hvor Herren er god!« det er det, det drejer sig om.

I tre på hinanden følgende etaper kan vi se, hvad dette indebærer for vor forståelse af gudstjenesten:

Gud tjener os ved
- at give sig selv som menneske: Menneskevordelsen (jul),

- at hengive sig selv som menneske: Død og opstandelse (påske) og

- at videregive sig selv som menneske: Gudstjenesten og det kristne liv (pinse).

Gud giver sig selv som menneske

Hvad Bibelen har at sige om Jesus er egentlig over-

raskende enkelt: Den, der rækker Jesus hånden, rækker Gud hånden: »Alle, der rørte ved ham, blev helbredt«. At blive berørt af Jesus er at blive berørt af Gud. Bibelen anfører den fysiske helbredelse som et »signal«/tegn på den egentlige helbredelse af det indre menneske. »Mellemanden« Jesus (the go-between)« benævner derfor først den egentlige helbredelse: »Dine synder er dig forladt«, og derefter sætter han synligt for alle det ydre signal: »Stå op, tag din bære og gå hjem!« (Luk. 5,20. 24).

Denne Guds berøring af den menneskelige, kødelige virkelighed skal bevares for verden. Verdens frelse ligger ikke bare i den af Gud lovede, evige lyksalighed efter dette livs fortrædelighed: »Alle, der rørte ved ham, blev helbredt« (Mark. 6,56). Dette skal vi – kirken som er Kristi Legeme – gøre i verden. Jesus helbredte ikke alle syge eller gjorde i sit jordiske liv en ende på politisk og social uret, men han skabte forudsætningerne ved at sige: »Dine synder er dig forladt«.

Jordelivet er svangert med længslen efter forvandling. Dette foreløbige liv er rettet frem mod sin ende (lige og) -gyldige fuldbyrdelse. Dette er ikke en knusende konstatering af livets forgængelighed, men af det håb, som allerede er opfyldt; en gravid kvinde venter sig jo netop – på svensk er hun »havande« – hun har allerede sit barn. Håbet har intet med det uvisse, det forhåbentlige at gøre; det *eu-aggelion* = godt budskab om dette liv, at det ikke går mod døden, men tværtimod mod livet – det er Guds plan med at blive menneske.

Gud bruger sit menneskeliv som instrument for det at være Gud: Jesus er Gud, sådan som vi mennesker formår at se Gud.

Gud hengiver sig som menneske

Den kristne, som tror sin tro, og derved siger ja (amen) til troens mysterium: at Gud hengiver sig som menneske, må også begribe – gribe om – Jesu død i dens altomfattende: den er ikke en døen bort, en afslutning, men et

gennembrud. Ligesom et foster ved sin fødsel »dør« fra sin tilværelse som foster og bryder ud – fødes til et helt nyt liv, således er Jesu død også et gennembrud – en passage – fra livet til livet gennem døden, den er en »gåen-over«, hvad ordet påske også betyder. Jesu mysterium som Guds Salvende (Kristus/Messias) når her sit højdepunkt, eller omvendt: Guds Evige Ord/Sønnen når her som menneske sin dybeste fornedrelse. Men netop i dette øjeblik, hvor Ordet/Sønnen/Kristus dør som mennesket Jesus, »defineres« Kristus-mysteriet: en historisk tildragelse befries fra sin snærende tidsbegrænsning og føres over i en samtidighed, som omspænder tid og rum, over i Guds dimension: det evige nu, og derved bliver den mysterium.

Korsets mysterium er også opstandelsens mysterium, det er én og samme frelses-begivenhed: Den Opstandne er den evigt nuværende, som gik og altid går fra livet gennem døden til livet. Ind igennem hans død begynder det nye skabelsesværk, og Kristus er den Førstefødte i Guds nyskabte verden, og vi mennesker bliver sammen med vor verden draget med ind i den Opstandnes verden.

Korsdøden var og er mysteriet om, hvorledes død forvandles til liv. Denne forvandling er nærværende her i verden: »Herrens Ånd opfylder hele jorderige« (Introitus til pinse, Visd. 1,7). Den levende Kristus har indledt en ny tidsalder, hvor han lever i gudstjenestens mysterium og i det enkelte troende menneskes mysterium.

Gennem påskeåbenbarelserne oplærer – instruerer eller initierer – den opstandne sine venner, han indfører dem i det nye liv med ham – det er en indføring i gudstjeneste. Den opstandne viser sig for Maria Magdalene, Emmaus-disciplene, Tomas: »Intet er som før; som opstanden er jeg jer meget nærmere og mere intimt forbundet, selv om I ikke kan se mig«. Således tænkte og levede Urkirken Jesu Opstandelse; den forstod, at Åndens tid var kommet

de Gud

– tiden efter død/opstandelse – vor tid.

Gud videregiver sig som menneske

Gud er konsekvent i videreføringen af sin plan, idet det er gennem mennesker han videregiver sig til mennesker: »Immaculata conceptio« – den uplettede undfangelse – var begyndelsen. Og et menneske, Maria, har bragt Gud til verden. Dette inkarnationens princip viderefører og fuldender forløsningen: mennesker skal bringe Gud til verden i/ved Hel-

ligånden. På den måde sker det, at Helligånden »fuldbyrder Guds gerning i verden og fører frem til helligheds fylde« (4. eukaristiske bøn).

Jesu påske – gennembruddet fra død til liv, hans offerdød – er verdens sande befrielse. Den er sikkerheden for, at Gud engang skal blive »alt i alle« (1. Kor. 15,28). Med udgangspunkt i korset er der forvandling til stede i verden, én gang for alle. Hele fejringen af eukaristien (= messen som lovsangs- og takkeoffer) skal

forstås herudfra, og herudfra igen enhver anden form for gudstjeneste. Liturgiens rum udfyldes helt af den nærværende, »forvandlende« Kristus, som lever videre i sin gennemgang gennem døden.

Fejringen af påsken, dvs. denne forvandling foregår med menneskelige elementer og under menneskelige former. Artikel 7 i Det andet Vatikankoncilts konstitution og gudstjenestens fornyelse taler om, at Kristus er til stede i liturgien i flere forskellige skikkelser: præsten, me-

nigheden, ordet, som lyder, brødet og vinen. Dette skal ikke forstås som en række tilstedeværelser, som tilsammen skulle give Kristi »realpræsens«. Kristus er *heltud* til stede i hver af formerne. Udtrykt med et moderne billede kunne man sige, at han er til stede i hvert af gudstjenestens elementer og i hver enkelt af menighedens medlemmer, som en persons totale arvmasse er til stede i hver enkelt af persons celler.

Delagtige i forvandlingen

Denne forvandling begynder allerede, når menigheden samles og fra at være et antal individer gøres til Helligåndens tempel, til Kristi legeme, til Guds folk. Dette sker i indgangsliturgien: Indgangssalme, bodsliturgi (bøn om fred og fredshilsen burde som i Oldkirken igen finde sin plads *her*), gloria og dagens bøn. Her gøres de tilstedeværende til mere end blot personer, som bivåner en ceremoni – de virker med i realiseringen af liturgien; på realistisk vis bliver de »participantes« i Kristi forløserværk (participantes: latin: partem capientes – den enkelte bemægtiger sig sin del af helheden).

Kristus opstår fra døden som den førstefødte af en ny slægt.

Også ordet er i liturgien et mysterium. Kristus vedbliver at tale som et menneske. Han er nok usynlig, men han kan høres. Ordet bliver til den beholder, som indeholder Kristus, og hvorved Kristus videregiver sig selv. Det menneskelige ord udfylder mange opgaver i livet, bruges eller misbruges for det meste som informationsbærer. Men sine største og fornemste opgaver får ordet, når et menneske herigennem giver hele sit væsen og hele sin væren til et andet menneske. Det er i denne betydning, Kristus bruger ordet i gudstjenesten: bønnen, forkyndelsen og det sunge ord er ligefuldt Kristi reelle, levende og virkende tilstedeværelse.

Brødet og vinen er éntydige tegn

Men i centrum af alt dette står brødets og vinnens mysterium. Her kommer det til udtryk, hvor nær Herren vil være os. Menigheden – det folk, som har Kristus til konge – består af svage mennesker; ordet – hvorved Kristus taler til os som profet og lærer – ligger under for vor letfærdige omgang, det

er ofte ikke »ja« eller »nej«, men snarere »nja«.

Brødet og vinen derimod – hvori Kristus henvender sig selv som præst – er éntydige tegn. Mad og drikke eksisterer for at blive spist og drukket. I centrum af eukaristien virker forkyndelsesordet stærkest med sin forvandlende kraft.

Ved hjælp af almindeligt brød og almindelig vin indgår den forvandlende Kristus den intimeste mulige forening med mennesker. Han videregiver sig som Mennesket ved menneskemund og -hånd. Føden assimileres i os, og Kristus ønsker at blive ligeså meget en del af os, som molekylerne bliver en del af vor krop: »Ikke mere jeg lever, men Kristus lever i mig« siger Paulus. Således bærer den kristne Kristus ud til verden – er de Kristi realpræsens for sit medmenneske. Liturgien har altså ikke sit formål i sig selv. Men er »det højdepunkt, som kirken gerning stræber hen imod, og samtidig den kilde, hele dens kraft strømmer fra« (Konstitutionen om gudstjenestens fornyelse, art. 10).

Erik Christiansen

I brødets og vinnens forvandling til Kristi legeme og blod kommer til udtryk, hvor nær Herren vil være os. Fotos KNA.

Den hele Niels Steensen

Med udgivelsen af andet bind af p. *Gustav Scherz'* Niels Steensen biografi er et langvarigt udgivelsesprojekt lykkeligt afsluttet. Bind 2 starter med Steensens vielse til biskop og hans virke i Hannover, som begyndte i 1677. An-

det bind dækker således de sidste ni år af Steensens liv, hvor han gennemgik mange trængsler og lutredes til helgen.

Steensens store ønske var at takke Gud for sin konversion ved at arbejde som missionær enten

blandt udlændinge i Firenze eller i Nordtyskland eller Danmark. Hans arbejde som apostolsk vikar i Hannover svarede delvis til dette ønske, men i Münster, hvor han virkede som hjælpebiskop 1680-83, udførte han sit hverv i hellig lydighed, og han var sig hele tiden sin egen utilstrækkelighed og situationens udsigtsløshed bevidst.

Hans sidste år var en tragedie

Da forholdene ved fyrstbiskoppens død blev helt umulige for en mand med Steensens samvittighed og idealer, flygtede han til Hamburg. I Hamburg var der kun meget begrænsede muligheder for hans virke, og Steensen længtes efter Firenze, hvor han ønskede at studere for bedre at kunne røgte sit hverv. Han endte dog sine dage i Schwerin, hvor han under vanskelige forhold virkede som almindelig præst, og hvor han efter et pinefuldt sygeleje døde uden sakramenterne. Efter at Steensen i forsommeren 1677 drog til Rom for at blive bispeviet, fik han aldrig lejlighed til at gøre det, som han følte sig bedst egnet til, og som han først og fremmest ønskede, og han blev udsat for forfølgelse, bagtalelse og spot.

Steensens sidste år er på mange måder en tragedie, et mislykket liv ville mange nok sige. Og dog har samtid og eftertid alligevel set Guds finger skrive i Niels Steensens liv. Den

livsvej, som han gik i lydighed og ydmyghed, var vejen til hellighed, og kirken har i hans liv, virke og sinds holdning genkendt en helgen. Netop de træk, som gør et menneske til en helgen, det som kirken kalder »heroiske dyder«, præger hele Niels Steensens liv, men de kommer særligt tydeligt til udtryk i de sidste, svære år.

Disse sidste år er særdeles vel belyste kildemæssigt, og p. Scherz lægger hele sin brede og detaljerede viden frem for læseren. Stilen er nøgtern, og man må beundre den brede sagkundskab og det dybe kildekendskab. Detaljerigdommen kan forekomme overvældende, men bogen er stramt disponeret, så man taber ikke tråden. I højere grad end i bind 1 tegnes her et portræt af Steensens personlighed, og såvel hans »pastorale stil« som de bevarede prædikener og småskrifter fra hans hånd behandles. Stilen er som sagt meget saglig, men det gør ikke noget. Helgener har ikke brug for forskønnelse!

Videnskabsmanden og sjælesørgeren

Bagest i bind 2 er der som i første bind samlet en række illustrationer. Bind 2 indeholder også et personregister og et stedregister. Der er kun enkelte trykfejl og bogen afsluttes med et efterskrift om saliggøringsprocessen og et engelsk resumé af hele bogen.

Alle venner af Niels Steensen kan på to måder

være taknemmelige for at »den hele Niels Steensen« nu er tilgængelig. For det første repræsenterer den viden og det kildemateriale, som her lægges frem, det ypperste og mest fuldstændige til dato. For det andet tegner p. Scherz' livsværk et billede af hele Steensens liv og virke, og den indre sammenhæng mellem videnskabsmanden og sjælesørgeren klarlægges. Videnskabsmanden Niels Steensen er spændende, og sjælesørgeren Niels Steensen er inspirerende, men den hele Niels Steensen er for alvor fascinerende.

Sebastian Olden-Jørgensen

Gustav Scherz C.Ss.R.

Gustav Scherz: Niels Steensen. Eine Biographie. Bind 2. St. Benno Verlag, Leipzig. Kan fås ved henvendelse til Niels Steensens Forlag, Vesterbrogade 28, I, 1620 Kbh. V. Tlf. 31 24 48 08 for 160.- kr. (Anmeldelse af bind 1 i k.o. nr. 11, 1988 s. 10).

Norsk tidsskrift om paven

Tidsskriftet *Dyade* har viet hele sit sidste nummer (5-6/1989) til temaet »Hvem er paven?«. I bladet drøftes bl.a. pavens besøg i Norden, den teologiske baggrund for paveembedet, pavens polske oprindelse og særligt hvilken betydning denne har for udviklingen i Polen og Sovjetunionen.

Temanummeret indeholder 20 artikler af skribenter fra Norge, Sverige,

Danmark og Polen – samt tekster af paven selv. Fra Danmark har p. L.O. Dorn S.J. bidraget med en artikel om befrielsesteologi og Vatikanet.

Dyade er et norsk kulturtidsskrift, og hvert hæfte behandler et særskilt tema. Hæftet om paven, der er på 100 sider, koster N.kr. 50,- fås ved henvendelse til *Dyade*, Solli, N-Oslo 2, Norge.

Andreas Rude

Ægteskabet mellem Øst og Vest

Bede Griffiths er munk og forhenværende prior i benediktinerklostret i Farnborough. Bede Griffiths er en verdenskendt forfatter og foredragsholder, og hans hidtidige bøger, »Return to the Centre«, »Vedanta and Christian faith« og »The cosmic revelation« er kendt i alle verdensdele.

Nu er hans bog »Marriage between East and West« udkommet på dansk under titlen »Ægteskabet mellem øst og vest«. Det er en absolut anbefalelsesværdig bog for den,

der ønsker at få et seriøst og dybt indblik i den vediske, judæiske og den kristne åbenbaring. Bede Griffiths, der er en fremragende teolog, kendt i alle større Øst-Vest økumeniske dialogsammenhænge overalt i verden, har gennem sit lange liv i økumeniens tjeneste, bestræbt sig for, i denne bog, såvel som i sine tidligere, at finde ind til åbenbaringernes kerne, hvor enheden findes.

Bede Griffiths viser, at den kristne religion i Vesten ofte er præget af den

maskuline, rationelle tanke, og at den feminine intuition er blevet forsvundet. Bede Griffiths viser, hvorledes den kristne religion i Vesten kan blive beriget ved kontakten til Østen og finde en harmonisk balance mellem de rationelle og intuitive aspekter i troen.

Til fremme af den økumeniske dialog mellem øst og vest, har pave Johannes Paul II i sit budskab til Østens folk på et tidspunkt sagt følgende:

»Alle kristne er forpligtet til dialog med troende

af alle religioner, således at den gensidige forståelse og samarbejde kan vokse, så at de moralske værdier kan blive styrket og Gud blive lovprist i hele skabelsen. Overalt må vi søge efter veje for at denne dialog kan blive en realitet, men især i Asien«.

Vibeke Lasheras

Sankt Ansgars Forlag. Bredgade 67, 1260 Kbh. K. Tlf. 01 13 47 77.

Bede Griffith: Ægteskabet mellem Øst og Vest. Pris kr. 128.-.

U-landsavis og studiehefte

»Bare én jord – med livsmuligheder for alle« er temaet for Kirkernes U-landsuge 5.-12. november 1989 og titlen på den u-landsavis, Kirkernes U-landsoplysning har udsendt i år.

Avisen introducerer årets tema og giver en bred dækning af nogle af de emner, der særligt fortjener opmærksomhed. Man kan bl.a. læse om ødelæggelsen af miljøet, om urimelige handelsforhold, og u-landenes gældskrise; men også om det håb, der vækkes ved samarbejde mellem folkene, lokalt og globalt.

Kirkernes U-landsoplysning har også udsendt studieheftet »De der bryder hul i himlen – om kulturel identitet hos danskere og stillehavsbeboere«, der ser på danskernes møde med andre mennesker, kulturer og på danskernes oplevelse af sig selv. Hæftet har et meget varieret indhold, og rummer bidrag af bl.a. Benny Andersen, Vita Andersen, Peder Lodberg og Søren Gericke.

Studieheftet og årets u-landsavis fås ved henvendelse til Kirkernes U-landsoplysning, Nørrebrogade 11, 1165 København K. Tlf. 01 15 59 27.

Andreas Rude

Nyudgivelser fra Det danske Bibelselskab

I anledning af Det danske Bibelselskabs 175 års jubilæum udkom den 22. maj bogen *Ebenezer Henderson. Bibelselskabets stifter* skrevet af Felix Olafson. Bogen beskriver, hvordan tanken om et bibelselskab først opstod i et engelsk vækkelsesmiljø, men allerede i 1814 blev til virkelighed i Danmark med støtte fra flere af de betydeligste personligheder indenfor dansk kirke- og kulturliv.

I Bibelselskabets serie *Det gamle Testamente i ny oversættelse* er nu udsendt *Ruts Bog, Højsangen, Prædikerens Bog, Klagesangene og Esters Bog*. Bibelselskabet opfordrer nu som tidligere læserne til at give deres mening til kende om

den nye oversættelse, der er den tiende i rækken.

I Bibelselskabets kommentarserie er udkommet *Pastoralbrevene*, fortolket af Hejne Simonsen. »Pastoralbrevene« er den gængse betegnelse for Paulus' breve til Timoteus og Titus. Forfatteren er siden 1967 professor i Ny Testamente ved Århus Universitet.

Ebenezer Henderson, Bibelselskabets stifter. 320 sider, kr. 200,-

Ruts Bog, Højsangen, Prædikerens Bog, Klagesangene og Esters Bog. Det gamle Testamente i ny oversættelse. 104 sider, kr. 95,-

Pastoralbrevene. Fortolket af Hejne Simonsen. 122 sider, kr. 140,-

Andreas Rude

Rom genindfører den autoritære og stramme kirkemodel

Biskop Fragoso beklager lukningen af teologiske uddannelsescentre i Brasilien

Fribourg, (KIPA) - Omkring 200 teologistuderende ser en uvis fremtid i møde, efter at Vatikanets kongregation for katolsk uddannelsesvæsen har besluttet at lukke seminariet »Serene II« og det teologiske institut »ITER« i Recife i det nordøstlige Brasilien. Biskop Antonio Batista Fragoso af Crateus ser grunden til denne romerske beslutning i »at Rom er langt væk fra vores latinamerikanske virkelighed« og går ud fra en anden samfundsmæssig og kirkelig model end de folkekirkeligt orienterede troende og embedsindehavere.

Modstridende forklaringer

Den officielle romerske begrundelse for lukningen af begge teologiske uddannelsescentre er, at »Serene II« ikke opfylder de minimale krav til præsteuddannelsen, og at ITER ikke byder på en passende intellektuel uddannelse til fremtidige præster. Denne forklaring er i direkte modstrid med udtalelser fra biskoppen af Belem, Vicente Joaquim Zico, der inspicerede begge institutioner i oktober sidste år og anså dem for at være i overensstemmelse med de kirkelige retningslinjer.

I en samtale med KIPA erklærer biskop Fragoso, at kirken i det nordøstlige Brasilien tidligere har haft

vanskeligheder med Rom, »fordi vi ligger så langt borte, og fordi anonyme anklager ofte når til Rom med beskyldninger om afvigelse i vores præsteuddannelse«. Biskop Fragoso har indtryk af, at Rom lytter alt for ukritisk til den slags angiveri. »Det er svært i det fjerne at forstå vores virkelighed, og man må høre på os, hvad Rom ikke har gjort«.

Forskellige modstridende kirkemodeller

Begge uddannelsescentre er grundlagt af den populære Helder Camara, »de fattiges biskop«. Da Helder Camara på grund af alder trak sig tilbage, blev José Cardoso Sobrinho ny biskop for Olinda og Recife i 1985. Biskop Sobrinho har fået hele sin uddannelse i Rom og er specialist i kirkeret. Han har også arbejdet for den apostoliske signaturs højeste domstol og anses derfor for at være »legalistisk«. Før sin udnævnelse til Helder Camaras efterfølger var han i nogen tid biskop i Paracatu, et lille bispedømme med konservativ tradition. Biskop Sobrinho er ganske vist »en troens og bønnens mand, der elsker kirken« mener biskop Fragoso, men han har ikke Helder Camaras åbenhed og ingen passende pastoral-teologisk uddannelse. Hans udnævnelse til biskop af

Olinda og Recife fremkaldte spændinger.

Efter biskop Sobrinhos opfattelse var uddannelserne på »Serene II« og ITER, hvor præstekandidater fra 20 bispedømmer blev uddannet, ikke i overensstemmelse med de romerske direktiver. Derfor oprettede han et nyt seminarium.

Biskoppen af Belem, Joaquim Zico gav imidlertid »Serene II« og ITER en positiv bedømmelse, mens han havde betænke-

ligheder ved det nye seminarium. »Og nu beslutter Rom at anerkende det ny seminarium«, siger biskop Fragoso, som forklarer konflikten med henvisning til forskellige kirkemodelopfattelser. Rom forsvarer »en centralistisk, klerikal og autoritær model, der sætter disciplin og rettroenhed i forgrunden«. For biskop Fragoso betyder dette et tilbageskridt til tiden før Det andet Vatikanekoncil.

Manglende respekt for den brasilianske bispekonference

Den brasilianske bispekonference traf i sin tid aftale med pavestolen om, at apostoliske inspektører ved præsteseminarierne skulle være brasilianske og ikke europæiske kardinaler eller biskopper. Dette er også sket. Men nu synes der at indtræde en anden og mere centralistisk hold-

ning i Rom, siger biskop Fragoso.

Efter Det andet Vatikanekoncil fik også kirken i Latinamerika et nyt ansigt, især gennem basismenighederne og befrielsesteologien. Denne folkekirke gør Rom bange, mener biskop Fragoso. Rom frygter anarki og afvigelse. Men det drejer sig slet ikke om at adskille folkekirken fra hierarkiet, understreger han, men om en

fattig kirke, hvor biskoppen er rodfæstet som en broder blandt brødre og søstre.

Svarer ikke til virkeligheden

Forsøgene på at genoplive en centralistisk, autoritær kirkemodel i Latinamerika svarer ifølge biskop Fragoso ikke til den latinamerikanske virkelighed. Dette kontinent oplever et umådeligt opbrud.

Köln-erklæringen

I februar i år offentliggjorde 163 katolske teologer i Köln en erklæring »Imod umyndiggørelse i kirken og for en åben katolicisme«. Især tre problemer fremhæves:

1. Roms nybesættelse af bispesæder uden hensyn til forslag fra den lokale kirke.
2. At kirkelig læretilladelse nægtes eller fratages kvalificerede teologer som led i en romersk ensretning af teologien, indgreb i forskningsfriheden og disciplinær sanktion.
3. Kuriens forsøg på at sætte lighedstegn mellem pavens teologiske synspunkter og åbenbaret sandhed. Köln-erklæringen blev hurtigt støttet af nederlandsksprogede, franske, spanske, italienske og brasilianske teologer, der efterlyser dialog i kirken.

Kardinal Ratzinger forsøger nu at lægge pres på biskopperne

Skal franske sympatisører drages til ansvar?

Paris, (KIPA) - Den såkaldte Köln-erklærings fransksprogede sympatisører skal i den nærmeste tid drages til ansvar af deres respektive biskopper. Mere end 130 teologer fra det vestlige Schweiz, Frankrig og Belgien erklærede sig i et brev i februar til kardinal Ratzinger solidariske med Köln-erklæringen, som en måned forinden blev underskrevet af 160 tysksprogede teologer.

Det forlyder i Paris, at formanden for trosrørelsen, kardinal Ratzinger har meddelt formanden for den franske

bispekonference, kardinal Albert Decourtray, at det vil være hensigtsmæssigt, at vedkommende biskopper og ordensledere personligt tager kontakt med hver af de præster, der har solidariseret sig med Köln-erklæringen. Meningen er, at de pågældende præster over for biskoppen eller ordenslederen skal forklare, hvorfor de har skrevet under på den franske erklæring, og i øvrigt redegøre for deres standpunkter i forhold til trosrørelsen.

»Meddelelsen fra kardinal Ratzinger virker som en bremseklo«, udtaler en af de franske medunderskrivere, »især fordi vores brev ikke sætter spørgsmålstegn ved trosrørelsen, men blot forlanger, at de stillede spørgsmål bliver taget alvorligt«.

Franske biskopper tager det roligt

I den franske bispekonferences sekretariat bekræfter man, at der foreligger et brev fra kardinal Ratzinger, uden at man dog vil fortælle nærmere om dets indhold. Ifølge forskellige biskopper og ordensledere i Frankrig har brevet ikke givet anledning til større bekymringer.

Også den schweiziske bispekonference bekræfter, at et sådant brev er modtaget, og at biskop-

Den tyske bispekonferences formand Karl Lehmann. Foto KNA.

perne her opfordres til at diskutere spørgsmålene med de teologer, der sympatiserer med Köln-erklæringen. Ved et pressemøde fornylig udtalte biskoppen af Lausanne, Geneve og Fribourg, Pierre Mamie, at Köln-erklæringen »stiller gode spørgsmål om problemer, der virkelig eksisterer«. Han beklagede dog erklæringens tone, der ikke ligefrem begunstiger en dialog.

I Tyskland er dialogen med underskriverne i fuld gang

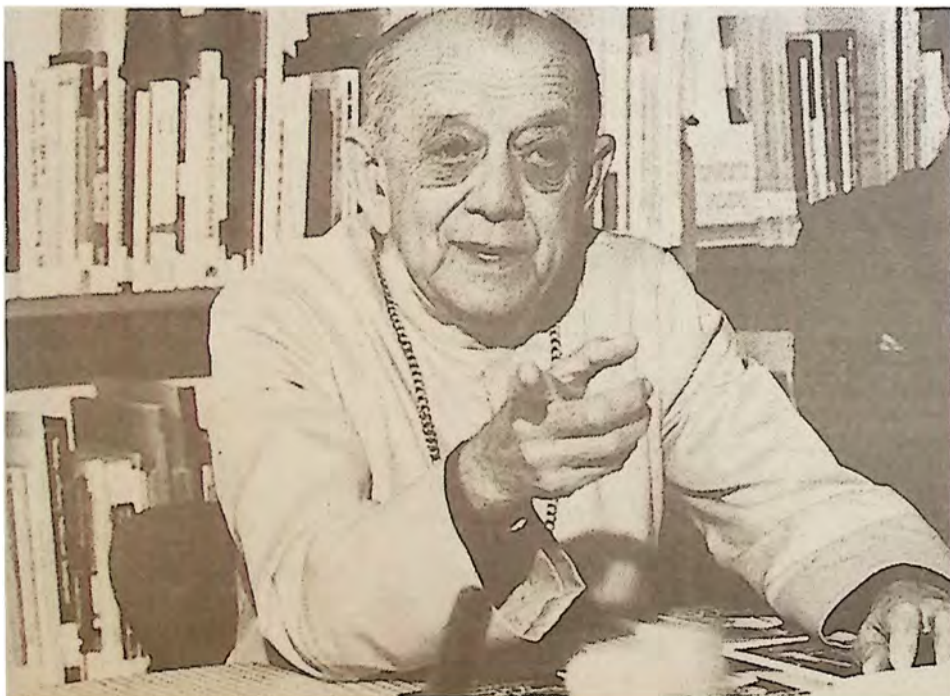
»I dagens kirke er der plads til dialog og pluralisme, også inden for den teologiske forskning, men der er på den anden side grænser«, erklærer biskop Mamie. I Schweiz er det muligt at stille den slags

vigtige spørgsmål om bispeudnævnelser og den moderne moral uden at gøre det til en mediebegivenhed, fordi vi i Schweiz har passende strukturer til dialog.

Biskop Mamie vil i slutningen af oktober eller begyndelsen af november mødes med de teologer ved universitetet i Fribourg, som har underskrevet Köln-erklæringen, »for påny at skabe et klima for ægte dialog«. Biskop Otto Wüst, Basel har allerede haft et lignende møde ved fakultetet i Luzern.

Rom koketterer med sanktionerne

Formanden for den tyske bispekonference, biskop Karl Lehmann udtalte fornylig i et interview med den italienske avis »La Repubblica«: »Jeg er bange for, at Rom koketterer med sanktioneringen af underskriverne på Köln-erklæringen, og i den forbindelse har jeg skrevet til kardinal Ratzinger«. Han udtalte videre, at det var lykkedes det tyske episkopat at genoptage dialogen med forskellige teologer. Der er nedsat en arbejdsgruppe med repræsentanter for bispekonferencen og teologerne med henblik på at diskutere de virkelige problemer, som påpeges i Köln-erklæringen.

Dom Helder Camaras præsteseminarer sigtede på at uddanne præster til den brasilianske virkelighed. Nu har Rom lukket begge seminarer. Foto Knud Kluge.

Økumeniske retræter i Skovhuset ved Skanderborg

Katolske lægfolk, præster og søstre ledere på retræterne

Skovhusgruppen ved Det økumeniske Center i Århus tilbyder en række økumeniske retræter i efteråret i Skovhuset, Sdr. Vissing ved Skanderborg. Der er forskellige former for retræter, men også kursusprægede tilbud, temadage, træweekends o.l. Nedenfor er et lille udvalg fra Skovhusgruppens pjece.

Fredag d. 13. – søndag den 15. oktober afholdes kursus »Drømmen om det smertefri liv« med Eva Nordentoft som kursusleder. Prisen er 350 kr.

Mandag d. 16. – søndag den 22. oktober (efterårsferien) afholder **Gottfried Grünwald** og **Karin T. Jensen** en vandre-retræte med temaet »Se på himlens fugle – se på markens blomster...« Prisen er 650 kr.

Fredag den 10. – mandag den 13. november afholder sr. **Regina König** og **Gottfried Grünwald** retræten »Retfærdighed og fred vil kysse hinanden (Ps. 85.11) med undertitlen »Bibelske impulser til kristenlivet i hverdagen. Pris 350 kr.

Fredag den 17. – mandag den 20. november er temaet »Vejen til kilden går imod strømmen...« – En livsorientering ved bibelske impulser, meditation og stilhed. Sr. **Gisela Heitz** og sr. **Susanne Sønderbo** er kursusledere. Pris 350 kr.

Mandag den 27. november – 4. december afholder **Gottfried Grünwald** og **Karin T. Jensen** retræten: »En uge med Marc Chagal« – Meditationer ud fra

Marc Chagalls bibelske budskab. Pris 750 kr.

Fredag den 19. januar – mandag den 22. januar er der retræte med temaet »Vi har en Gud, som kender vort navn. Leder er sr. **Emma Martensen**.

Yderligere oplysninger om Skovhusets arrangementer til **Det økumeniske Center, Skovhusgruppen, Kløvermarksvej 4, 8200 Århus N. Tlf. 86 16 26 55.** kk

Kristen bøn, meditation og mystik

Foredragsrække i Bredgade, København

Under temaet »Kristen bøn, meditation og mystik« afholder Københavns FOF en foredragsrække i Bredgade 67 i København. Følgende temaer tages op:

Den 24. oktober taler **Grethe Livbjerg** om »Kristen meditation – verdensflugt eller nærvær?«

Den 31. oktober holder **Grethe Livbjerg** foredrag om »Kristen mystik – før og nu«.

Den 7. november kommer karmelitbroder **Anders Arborelius** og taler om »Bøn og meditation i den karmelitiske tradition«.

Den 14. november taler prior **Frans v. Haaren** fra Myrendal Kloster på Bornholm om »Cistercienserspiritualitet«.

Den 21. november vil lederen af den franciskanske lægorden i Danmark, **Marianne Powell** tale om »Den franciskanske ordensfamilie – forsoningens spiritualitet«.

Den 28. november taler p. **Henri Leenders SJ** om »Jesuiternes spiritualitet«.

Foredragene begynder kl. 19.30 og aftenen sluttes senest 21.30. Tilmelding skal ske til Københavns FOF - telefon 33 11 19 80. kk

Diakoni

Katolsk Menighedsplejer har udgivet et lille hefte diakoni som dels er et kontaktblad til medlemmerne og dels bringer stof, der kan give inspiration til diakoni i nærmiljøet, d.v.s. omsorgen for medmennesket, hvor vi møder det.

Hefte består ud over Katolske Menighedsplejes oplysninger om bl.a. lejre af en artikel om diakoni af **Øivind Foss**, et par digte samt **Karen Erngaards** »Aften ældre dames betragninger«.

Redaktionen består af **Bente Nygaard Hansen**,

Gerhard Sanders og **Karen Erngaard**. »Diakoni« udsendes 2 gange årligt. kk

Kristologien i krise

Mandag den 30. oktober og tirsdag den 31. oktober kl. 20 holder professor **Harald Riesenfeld**, Uppsala foredrag i AC, Englesalen, Jagtvej 183 B, København over emnet »Kristologien i krise«.

Dialog mellem katolikker og anglikanere

Dialog-kommission har udtalt sig omkring kirkens væsen

Venezia, (KIPA) - Den anden anglikansk/romersk-katolske dialogkommission har udtalt sig for et forlig omkring kirkens væsen. »Det er i de sidste år blevet tydeligt, at der bag de forskellige opfattelser af kirkens væsen ligger mange forskelligheder i opfattelsen af kirkens lære«, hedder det blandt andet i et budskab fra kommissionens sidste møde i Venezia fornylig. Et dokument om dette forhold skal gøres færdigt til

det næste møde i efteråret 1990 i Dublin.

Dokumentet vil behandle fællesskabet i skrift, i sakramenter, i den apostoliske tradition, i katolicitet, i enhed og i kirkeligt fællesskab. Under mødet i Venezia har man også drøftet moralske spørgsmål og »de alvorlige meningsforskelle«, der er opstået i forbindelse med præste- og bispevielse af kvinder i det anglikanske kirkesamfund.

Håb om genåbning af kirken i Ukraine

Rom, (KIPA) - Den 16. september blev **Jan Martyniak** viet til biskop på det polske Maria-valfartssted Czestochowa. Martyniak er den første ukrainsk-katolske biskop, der i de sidste 43 år vies i et østblok-land. Vielsen blev forrettet af kardinal **Myroslaw Ivan Lubachivsky**, overhovedet for den ukrainsk-katolske kirke og den polske primas **Glomp**.

I en meddelelse fra sekretariatet for det ukra-

insk-katolske hierarki i Rom, betegner kardinal **Lubachivsky** den forestående indsættelse i embedet af en ukrainsk-katolsk biskop som en »opmuntring« og en »stor begivenhed«. Han udtrykker samtidig håbet om, at den seneste tids åbenhed over for kirken i Østeuropa også må blive virkelighed for de troende i Sovjetunionen, hvor de siden 1946 har måttet leve under jorden.

Jul på Magleås

I år bliver der mulighed for at holde juleaften på Magleås!

Jul fra lørdag den 23. december kl. 14.00 til mandag den 25. december efter frokost.

Kurset ledes af sr. **Emma Martensen C.S.J.** og **Jan Lange**. Menighedsrådsformanden i Hillerød, **Bodil Liedorff**, vil desuden stå til rådighed med hjælp.

Der vil være plads til ca. 30 julegæster. På grund af de mange trapper på Magleås må man være selvhjulpent.

Vi holder julemesse sammen med søstrene på Åsebakken.

Der er ikke personale til at passe os og lave mad, vaske op m.v., så det klarer vi selv. Vi må også selv pynte juletræ, pakke gaver ud, og alt hvad der ellers hører til en god jul.

Prisen for kurset er kr. 500.-, men så er der også vin til maden og en øl til julefrokosten. Har man brug for økonomisk støtte - spørg menighedsrådet. Ellers kan der søges om støtte til kurset ved henvendelse til undertegnede. Ingen må blive hjemme af økonomiske grunde. Folk fra provinsen kan yderligere få hjælp til transportudgifter.

Tilmelding sker ved indbetaling af depositum kr. 200.- eller hele kursusbeløbet. Betaling enten ved check eller på giro 4 28 44 29, mærket:

»Jul 1989«.

Tilmelding sendes til: **Elin Udam**, Magleås, Høsterkøbvej 6, 3460 Birkerød, telefon 42 81 07 15.

Forespørgsler vedrørende kurset: **Jan Lange**, Bakkevænget 21, 2820 Gentofte, telefon 31 65 88 75.

Program, deltagerliste m.v. vil blive tilsendt ca. en uge før week-enden.

På glædeligt gensyn.

Jan Lange
kursuskonsulent.

Tekst og annoncer til »katolsk orientering« nr. 18, senest 30. okt.

Nytårskursus på Magleås

Har I lyst til at fejre nytår sammen med andre hyggelige mennesker er muligheden på Magleås:

Nytårskursus fra fredag den 29. december 1989 kl. 19.00 til mandag den 1. januar 1990 før frokost.

Kurset ledes af **Gitte** og **Torben Bang** samt **Kirsten** og **Jan Lange**.

Der vil være plads til ca. 40 deltagere, så skynd jer at tilmelde jer.

Tema: Udvikling gennem fællesskab.

Gennem oplæg, gruppearbejde og fællesdrøftelse vil vi inspirere hinanden til nytænkning og fornyelse både for den enkelte og i fællesskabet i menighed og kirke.

Kurset munder ud i en fælles fejring af messen og med fælles kæmpefest som afslutning på året 1989.

Tilmeldingsfrist: Sidste tilmeldingschance mandag den 16. oktober 1989. Tilmelding sker ved indbetaling af depositum kr. 200.- eller hele kursusbeløbet. Betaling enten ved check eller på giro 5 02 70 20, mærket: »Nytår 1989« til undertegnede.

Pris overnatning: Voksne.....kr. 50.- pr. nat
Børn.....kr. 25.- pr. nat
Børn under 5 år gratis.

Sengelinned:
Medbringes.

Pris kost: kr. 175.- pr. person. (Børn under 5 år gratis). Har man brug for økonomisk støtte - spørg menighedsrådet. Ellers kan der søges om støtte til kurset ved henvendelse til undertegnede. Ingen må blive hjemme af økonomiske grunde. Folk fra provinsen kan yderligere få hjælp til transportudgifter.

Drikkevarer: Kan købes på stedet eller selv medbringes.

Fyrværkeri: Der købes lidt fælles, men man må gerne selv.

Praktisk arbejde: Madlavning, opvask m.v. står deltagerne selv for. De, der melder sig til kurset, vil blive inddraget i forberedelser og afvikling af kurset.

Forespørgsler vedrørende kurset: **Jan Lange**, Bakkevænget 21, 2820 Gentofte, telefon 31 65 88 75.

På glædeligt gensyn
Jan Lange
Kursuskonsulent

Møder og arrangementer

Magleåstræf efterår 89

Søndag den 10. december:
»Adventstræf«.

Magleåstræf

Søndag den 29. oktober 1989 er aflyst.

Bankospil

Tirsdag den 24. oktober 1989 kl. 19.30 afholdes et lille, hyggeligt bankospil i Skt. Nikolaj Kirkes menighedslokaler, Strøbyvej 2, Hvidovre.

Alle er velkomne.

Overskuddet går til menighedsarbejdet.
Menighedsrådet.

Økumenisk Kvinde-tiår 1988-1998

Tværløkkelig kvindegruppe
Bibelstudiekræds tirsdag d. 31. oktober kl. 19.30 i Sakramentskirken menighedslokale, Nørrebrogade 27C, 1. sal.

Basar i Sakramentskirken

Nørrebrogade 27 c, søndag den 5. november, Allehelgen fra kl. 11-16.

Obs! Loppemarkedet åbner kl. 12.30.

DUK-kalender

Troslørekursus den 16.-22. oktober 1989 på Ømborgen for de 14-18 årige. Pris kr. 600.- samt kr. 110.- for fællesrejse.

Børnemejstertur den 16.-21. oktober 1989 på Bustrup for de 7-13 årige. Pris kr. 500.- samt 110.- for fællesrejse.

Musikweekend den 3.-5. november 1989 på Ømborgen for musikinteresserede. Alder: 16 år og opefter. Pris kr. 160.- samt 110.- for fællesrejse.

Tilmelding og betaling senest den 13/10 1989.

Medarbejderledelsestræning den 24.-26. november 1989 på Bissrup, Sjælland for repræsentanter, redaktioner og udvalg nedsat af DUK.

Kurset er gratis for deltagere. Tilmelding senest den 3/11 1989.

Festival den 8.-10. december 1989 i Vejle for KUKer i hele landet.

Pris kr. 100.- samt 110.- for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 17/11 1989.

Åbent hus med julehygge tirsdag den 19. december 1989 kl. 14-17 på Sekretariatet.

Nytårsfejring den 27. december 1989 til 1. januar 1990 på Ømborgen for unge over 18 år samt familier med små børn.

Pris kr. 450.- samt 110.- for fællesrejse (dog kr. 160.- for dem over 25 år). Tilmelding og betaling senest den 6/12 1989.

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig:

Arrangement: _____

Dato: _____

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr. og by: _____

Fødselsdato: _____

Telefon: _____

Katolik: Ja: _____ Nej: _____

Deltager i fællesrejse: ()

Ankommer selv: ()

Postgirokonto 9 08 32 94
Danmarks unge Katolikker
Sekretariatet
Bredgade 67, 2. th.
1260 København K.
Tlf. 33 14 77 07

Fælleskirkeligt stævne i Ordrup

4 sogne i Gentofte, Skt. Andreas og Sct. Therese (katolske) og Ordrup og Skovshoved (lutherske), indbyder i fællesskab til et fælleskirkeligt stævne

Lørdag den 28. oktober 1989 kl. 14-17
på Skt. Joseph Søstrenes Skole i Ordrup, Skovkrogen 17-19.

Eftermiddagens emne, som efter pavebesøget har fornyet aktualitet, hedder:

Hvor står vi nu i forholdet mellem kirkerne? Indledende er biskop Hans L. Martensen fra den katolske Kirke og docent, dr. theol. Lars Thunberg fra Folkekirken, begge medlemmer af den fælles romersk-katolsk/evangelisk-lutherske kommission.

Efter indledningsforedragene er der en let servering, inden ordet gives frit til debat.

Alle interesserede, også fra andre sogne, er hjerteligt velkomne.

Med venlig hilsen
Det økumeniske udvalg.

DUK indbyder til Interspisning

Lørdag den 11. november kl. 17.00 til ca. kl. 22.30 i Sankt Annæ Kirke menighedslokaler, Hans Bogbinders Alle 2, 2300 København S.

Alder: ca. 14 år og opefter.
Et meget stort ønske er gået i opfyldelse, DUK er gået sammen med vores internationale grupper i den østlige del af Danmark, for sammen at arrangere en international spise- og underholdningsfest. Kort sagt, vi skal lære lidt mere om hinanden, for derved gennemføre et tættere samarbejde.

Vi starter med en international messe, hvorefter man for en billig penge kan købe de lækreste internationale delikatesser.

Herefter der der arrangeret underholdning og »leg«.

P.g.a. spisningen er vi nødt til at have tilmelding fra jer senest den 11. oktober til

DUK Sekretariatet
Bredgade 67, 2. th.
1260 København K., 33 14 77 07

Bistand

Katolsk menighedspleje

Bredgade 69A, st. 1260 København K.

Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 01 15 23 03. Postgiro 6466397.

Diverse

Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger katolske Menighedsplejer værelse el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolske Menighedsplejer 01-15 23 03 eller privat 01-14 69 36.

Ny bog:

Adelgundis Führkötter:
Hildegard af Bingen.

En biografi, oversat af Ruth Plum.
70 sider, 90 kroner.
ROSARIO forlag.
Grønshøjgaardsvvej 181,
2630 Taastrup.
Telefon: 42 99 63 83.

PS: ROSARIO forlag har i 1988 udgivet Stig Rolvsen: Katolske Udsagn. 64 sider, 90 kroner.

Tak

I forbindelse med vores reception den 14. september 1989, vil vi gerne udtrykke vores glæde over, at så mange mødte op på denne dag.

Samtidig tak for de mange hilsener og gaver, som også var med til at gøre det til en festlig dag i vores nye lokaler i Bredgade.

Susanne, Jesper, Katja og Amy
DUKs Sekretariat

Radio Steno 107,9 MHz

Direkte udsendelser fra studiet hver mandag kl. 20-23.

16/10 Sr. Hildegard Madsen OSB Frihed
Merete K. With

23/10 Ulla Elmquist Skal Biblen tages bogstaveligt
Erik Christiansen

30/10 Sr. Phillipa L.O. Dom Kan man leve som kristen i det 20. århundrede?

Abonnement på »katolsk orientering« 200 kr. årligt

Døde

R.I.P.

Vor kære hustru, mor, svigermor og mormor

Betty Rønne

f. 22. marts 1922

er pludselig død den 22. september 1989.

Poul Rønne
Birgitte, Lisbeth og Jan
og børnebørn

Begravelsen har fundet sted fra Skt. Nikolaj Kirke, Hvidovre.

Salg og service

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.

Naboløs 3, 1206 København K.
Tlf. 01-11 72 37. Aften: 02-85 39 40

Arkitekt M.A.A. Massimiliano Falconi

Daglijevvej 12, 4000 Roskilde.
Tlf. 02 - 36 23 11

Begravelsesforretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.

Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.

DØGNVAGT
01 55 55 55

Bedemand Hardy Nielsen

Amagerbrogade 155
Filial: Taastrup 02 99 01 58

BENZONS BEGRAVELSESFORRETNING

34 46 01 - 86 60 56

DØGNVAGT:
01 - 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelse og bisættelser ordnes smukt og rimeligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Der er mange bedemænd
Deres hedder

ERIC KVIST

- han er katolik
og har kontor på
Søborg Hovedgade 94
og træffes på

31 69 86 81
DØGNET RUNDT

Jeg kommer gerne hjem til Dem for at træffe de nødvendige aftaler.

Aut.
elinstallatør

EL MOGENS LARSEN
Renshavevej 31e 6200 Åbenrå - 02 2530/02 2531

Så enkelt er det at afsløre den skjulte tæring

Guldager Tæringstest afslører den skjulte tæring i brugsvandssystemer. Den tæring som langsomt, men sikkert udvikler sig til rørskader.

I år vil det koste ejere af boligkomplekser, industriejendomme og parcelhuse over 200 millioner kroner.

Ved Guldager Tæringstest til kr. 20.- analyseres jern- eller kobberindholdet i vandet. Dermed konstateres om anlægget er i farezonen.

Ring til os og bestil en Tæringstest.

 guldager electrolyse

Hejrevang 1-3 . 3450 Allerød
02 27 31 00

Malermester

VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. (05) 81 69 62 og 83 29 37

Murermester

Bernhardt Christiansen

Solbævej 8, Sabro.
Tlf. 06 94 82 10

Pianostemmer

Bernhard Hauber

31 68 19 59

Revision - Bogføring - Skat

- den Registrerede Revisor rådgiver

REGISTRERET REVISOR FRÅ

Jørgen Brangstrup

STØDEN 6-8, 2. SAL

4000 ROSKILDE . 42 35 10 35

Ur- og Brillehuset

»BALANCEN«

v/ KNUD PETERSEN
Gerritsgade 34, Svendborg
Telefon 21 19 20

Fængselspræster i USSR

Fortsat fra forsiden.

Oberstløjtnant *Prokopenko* fra indenrigsministeriet understreger i »Westnik«, at den gældende lovgivning på ingen måde forbyder gejstliges besøg i fængslerne. Nyt er det derimod, at gudstjenester skal indføres, for så vidt det ikke krænker andre indsatte rettigheder. De nærmere enkeltheder

For megen vold i fængslerne

omkring fængselspræsternes virksomhed skal nu udarbejdes.

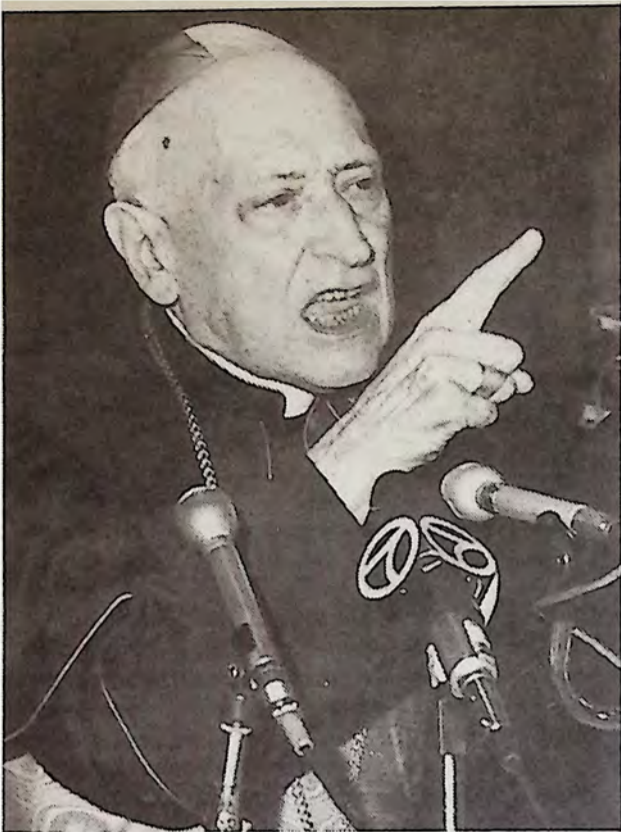
Statens motiv til det nærmere samarbejde mellem indenrigsministeriet og den ortodokse kirke må ses i sammenhæng med den tiltagende aggressive stemning i fængslerne. Ifølge indenrigsministeriets udtalelser er antallet af voldelige overgreb mod fængselspersonalet og gidseltagning alene i år seksdoblet.

Moder Teresa fik pace-maker

Indiens ministerpræsident *Rajiv Gandhi* har i september besøgt Moder Teresa på sygehuset, hvor hun er indlagt. En talsmand for sygehuset oplyser, at Gandhi sammen med sin kone tilbragte omkring 10 minutter ved Moder Teresas sygeseng. Talsmanden tilføjer, at patientens tilstand har bedret sig noget.

Den 79-årige ordensmoder blev i begyndelsen af september indlagt på sygehuset med et hjertetilfælde og har fået indsat en pace-maker.

Kommunistregimets uforfærdede anklager kardinal József Mindszenty skal nu rehabiliteres.

Ungarns Stefanskroner skal nu erstatte den røde stjerne

I sit opgør med efterkrigstiden har det ungarske parlament vedtaget at fjerne kommunistpartiets røde stjerne fra alle offentlige bygninger og begrundet beslutningen med, at et lille mindretalspartis symbol ikke længere skal kendetegne statens institutioner. Den røde stjerne bliver erstattet med Ungarns ældgamle symbol, den hellige konge Stefans krone.

Æresoprejsning for Mindszenty

Parlamentet har ligeledes vedtaget at give den afdøde kardinal *József Mindszenty* æresoprejsning. Kardinalen blev efter den kommunistiske magtovertagelse dømt for

»landsforræderi« på grund af hans uforfærdede anklage af det kommunistiske terrorregime.

Under det ungarske oprør i 1956 blev Mindszenty befriet fra fængslet, men søgte tilflugt i den amerikanske ambassade i Budapest, da russiske, tjekiske og østtyske tropper knuste oprøret.

Som led i pave Paul VI's østpolitik blev Mindszenty ofret og kaldt tilbage til Rom, for at lette forhandlingerne med Kadar-styret.

Billedet viser Mindszenty under en pressekonference i USA kort efter sin afskedigelse som ærkebiskop af Esztergom.

Vatikanets medier - et bundløst kar

Har ingen indtægter fra reklamer

Rom, (KIPA) - Den argentinske kardinal *Juan Carlos Aramburu* kalder begge de vatikanske medier, »Osservatore Romano« og »Vatikanets Radio« for bundløse kar, fordi de forbruger enorme midler fra Vatikanets husholdning. Pavestolens underskud i 1989, som anslås til at ligge omkring 78 millioner dollars, skyldes for en stor del den vatikanske avis og radiostationen,

udtaler kardinalen i det italienske månedsblad »Trenta Giorni«. Nu er to kommissioner nedsat for at se nærmere på begge medier.

De store udgifter er forståelige for Vatikanets Radio, siger kardinalen, fordi stationen ikke har nogen indtægter fra reklamer og i øvrigt sender på 30 sprog. Avisen »Osservatore Romano« kan man ganske vist ikke undvære, men

I Vest-Ukraine fejres forbudte katolske messer

Lwow, (KIPA) - Bestræbelserne for påny at få tilladt den ukrainsk-katolske kirke, der siden 1946 har været forbudt i Sovjetrusland, støttes i stigende grad af befolkningen i Vest-Ukraine. Herom beretter chefredaktøren for det østrigske tidsskrift »Ja«, pater *Udo Fischer* efter en rejse i Ukraine. Han har under denne rejse haft lejlighed til en indgående samtale med den ukrainsk-katolske undergrunds-biskop i den ellers for udlændinge forbudte by *Iwano-Frankowsk*, og med andre personligheder inden for kirken.

Flere steder i Vest-Ukraine gennemføres daglig offentlige andagter for lovliggørelsen af den med Rom »unerede« kirke. Initiativet støttes også med sultestrejker, især blandt unge, og med omfattende underskrift-indsamlinger.

Foran karmelitter-kirken i Lwow, der for tiden restaureres af staten for at blive omdannet til museum, holdes daglige andagter på gaden for den ukrainsk-katolske kirke. De troende her bad samtidig om hjælp i form af Bibler, katekismer, bønnebøger og anden religiøs litteratur.

Længere samtale med undergrunds-biskoppen

Undergrunds-biskoppen, som pater *Fischer* var sammen med i Lwow, takkede for al hjælp i form af forbøn og andre aktioner, og han bad om fortsat hjælp. Ifølge hans udtalelser udfolder den forbudte

ukrainsk-katolske kirke et virksomt liv. Mange præster må imidlertid tilbagelægge op imod 10.000 km hver måned med tog eller fly for at kunne betjene de troende. Hver forbudt gudstjeneste, som kommer til det hemmelige politi, KGB's kendskab, straffes med mærkbare bøder til præsten eller med 15 dages arrest. Alligevel tøver hverken præster eller troende med at afholde gudstjenesterne offentligt.

Efter biskoppens oplysninger tæller den ukrainsk-katolske kirke i dag 5 millioner troende, som betjenes af 1.000 præster og nogle hundrede ordensfolk. Der findes hemmeli-

ge klostre og undergrundsseminarier, hvor mange teologistuderende forbedrer sig til præstegerningen.

Maria-åbenbaringer

Biskoppen oplyser i øvrigt, at han anser en række Maria-åbenbaringer i *Hruschiw* nær ved Lwow for ægte. Hundretusinder af mennesker fra hele Sovjetunionen har valfartet dertil, og »ungdommens tørst efter Gud« er her blevet tydelig. Pilgrimsstrømmen er dog brat ophørt, efter at myndighederne har overgivet den hidtil lukkede kirke i *Hruschiw* til de ortodokse.

Missionær medlem af Europa-parlamentet

Rom, (KIPA) - Den italienske missionær *Eugenio Melandri*, der er valgt til Europa-parlamentet som repræsentant for det kommunistiske »Proletarisk Demokrati«, er blevet frataget sine præstelige opgaver. Dette blev i slutningen af august bekendtgjort i Rom af Den hellige Franz Xavers missionsorden.

I et brev til den 41-årige *Melandri* har ordenslederen allerede tidligere givet udtryk for håb om, at missionæren ville overveje sin opstilling til valget, da det kunne medføre »tunge forholdsregler«. Den katolske kirkeret forbyder generelt præster og ordensfolk at kandidere ved politiske valg.

Konference mellem katolikker og marxister

Rom, (KIPA) - Det pavelege råd for de ikke-troende meddeler, at der i dagene 18.-21. oktober afholdes en international Europa-konference for katolikker og marxister. Konferencen ledes af den franske kuriekardinal *Paul Poupard* og næstformanden for den sovjetiske komite for sikkerhed og samarbejde i Europa, *Eugenij Silin* og finder sted i Strasbourg.

Katolske og marxistiske eksperter vil drøfte civilisationens og kulturens rolle i opbygningen af et fælles Europa.

Konferencen er en fortsættelse af de marxistisk-katolske møder, der blev afholdt i 1984 i Ljubljana og i 1986 i Budapest. Blandt emnerne er: europæisk humanisme, fælles værdier, det europæiske samfund og den fælles europæiske opbygning.

Husk den særlige kollekt for verdensmissionen søndag den 22. oktober.

katolsk orientering

Redaktion:
Pastor Willem Wuyts (ansvarsh. redaktør).
Konsulent Hans Jørgen Johansen (redaktør).
Journalist Knud Heistad Kluge (red.sekretær).

Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 4.,
1620 København V. Telefon 01 21 14 44.
Redaktionelle medarbejdere:
Kirsten Szarefin og Ruth Plum.
Tryk: Ny Dag, DK-4900 Nakstov. Oplag 16.500.

Næste nummer udsendes den 25. oktober.

NIELS STEENSENS BIBLIOTEK
STENOSGADE 9
1616 København V.

katolsk orientering

Den nordiske bispekonference, side 4
Alle må have en klagemur, side 5
Orientering fra sognene, side 6-11
Etik og lovgivning, side 12-13

Mens Vatikanets dagblad og radio kun synes at opfatte masseflugten fra DDR som et positivt tegn – ifølge sidste nummer af »katolsk orientering« – er vest- og østtyske katolske reaktioner mere nuancerede. De menneskelige og økonomiske virkninger er måske ikke prisen værd. Foto: Nordisk Pressefoto.

Vesttysk reaktion på den østtyske flygtningestrøm

Bonn, (KIPA) – Formanden for de tyske katolikkers centralkomite, Rita Waschbüsch udtaler, at landsmænd, der kommer til Den tyske Forbundsrepublik fra lande i Øst- og Mellemeuropa eller fra Den tyske demokratiske Republik »ikke har valgt nogen let vej«.

De har ofte med fare for liv og lemmer opgivet deres hjemstavn, deres ejendom og deres medmenne-

skelige forbindelser for at komme væk fra »undertrykkelsen, umyndiggørelsen og det stadige pres fra den socialistiske indoktrinering«. Rita Waschbüsch fremhæver imidlertid de menneskelige og økonomiske virkninger af så mange menneskers pludselige flugt. Derfor mener hun, at de mennesker, der ansvarsbevidst forbliver i DDR, fortjener »stor anerkendelse«.

DDR-biskop lover loyalt samarbejde

»Selv om nok så mange mennesker drager bort, har vi kristne på grund af vores tro gode grunde til at blive her«, understreger den fungerende formand for Berlins bispekonference, biskop Joachim Wanke. I et interview til de to katolske DDR-kirkeblade siger biskop Wanke blandt andet: »Vi har vores opgaver at løse som sjælesørge-

re over for dem, der vil gå, men også og måske i særlig grad over for dem der har besluttet sig til at blive«. Kirken forventer iøvrigt, at et medarbejde i samfundet og staten ud fra en kristen ansvarsbevidsthed også vil være velkomment, selv om der ytres konstruktiv kritik, siger biskoppen videre.

Nordisk digebrud i ægteskabet

Bonn, (KIPA) - Den danske lov om sidestilling af ikke-ægteskabelige livsfællesskaber med ægtepar fordømmes af lederen af de tyske katolske biskoppers kommissariat i Bonn, prælat Paul Bocklet. Han håber ikke, »at dette nordiske digebrud nu plasker mod Syden«, som han udtrykker sig til pressebureauet KNA.

»Denne danske lov er for os naturligvis et alarm-signal, og vi håber, at det ikke får følger for vores land eller for det europæiske fællesskab«, tilføjer han. Han tror dog, at den i grundloven fastlagte be-

skyttelse af ægteskabet og familien er stærk nok til at modstå lignende forsøg i forbundsrepublikken.

Ganske vist må kirken acceptere den kendsgerning, at der i forbundsrepublikken findes 2 millioner ikke-ægteskabelige livsfællesskaber, indrømmer Bocklet, men det må under ingen omstændigheder »udvikle sig til en institution eller en art ægteskab af anden orden. Sådanne tendenser, som f.eks. De Grønne kræver fremmet, må kirken tage klart afstand fra«.

(Se også artiklerne side 3 og 12-13).

Krigen i Libanon er en ren massakre

Ny pavelig appel til alle biskopper og muslimer

Rom, (KIPA) – Pave Johannes Paul II betegner krigen i Libanon som en massakre mod et helt folk. I en apostolisk skrivelse til

alle katolske biskopper i verden, udsendt i slutningen af september formåner paven indtrængende mod at overlade Libanon

til sig selv og dermed prisdigive landet. Han opfordrer alle verdens katolikker til en international bededag, og han bekræfter flere forlydender om sin parathed til at rejse til Libanon.

Libanons befolkning »er blevet ofre for en ubarmhjertig og på ingen måde retfærdig magtændelse«, som kræver broderlig solidaritet. Hele verden kan se dette hærgede land for sig, hvor menneskeliv ikke mere synes at blive regnet for noget, skriver paven i en appel til alle muslimer, offentliggjort samme dag som den apostoliske skrivelse. Krigenes ofre er libanesere, muslimer og kristne. »Hvordan kan vi troende, børn af den barmhjertige Gud, være ligegyldige over for et helt folk, der dør for vore øjne«, spørger paven og kræver alle muslimer at hjælpe Libanon som en pligt til solidaritet. Se også bagsiden.

Ærkebiskop Runcies møde med paven

Rom, (KIPA) – Den anglikanske primas, Robert Runcie appellerer til kristenheden om at anerkende pavens primat, sådan som det bestod i den tidlige kirke. Dette kunne være en garanti for kirkernes enhed trods alle forskelligheder i deres mission, sagde Robert Runcie under en gudstjeneste sammen med Johannes Paul II fornylig i Rom.

Ærkebiskop Runcie indrømmede samtidig, at tilladelsen til at vie kvindelige præster og biskopper i nogle af de anglikanske

delkirker har fremkaldt modsigelser hos katolikkerne.

Johannes Paul II understregede i sin tale betydningen af det pavelige primat, som også må have en forrang i bestræbelserne for de kristnes enhed. Uden direkte at gå ind på ordination af kvinder i den anglikanske kirke nævnte han »begivenheder i de seneste år, som alvorligt har uddybet forskellene mellem os«.

(Læs mere om det katolsk-anglikanske topmøde side 2).

3136 ■ 50341
NIELS STEENSENS BIBLIOTEK
STENOSGADE 9 ST TH
1616 KØBENHAVN V

katolsk orientering

Tilsendes vederlagsfrit alle katolske husestande i Danmark i 20 numre om året, som regel 2. og 4. onsdag i måneden. Abonnementpris i øvrigt 200 kr. årligt. Adresseændringer: Katolsk biskopkontor, Bredgade 69 A, 1260 København K. Tlf.: 33 11 60 80. Giro: 500 14 71 Ansigtesfotelsen, samme adresse.

Den økumeniske dialog må fortsættes i forstærket omfang

Rom, (KIPA) – Med en appel om genoprettelse af den kristne enhed og overvindelse af de bestående hindringer sluttede det katolsk-anglikanske »topmøde« mandag den 2. oktober i Vatikanet. Pave Johannes Paul II og det anglikanske fællesskabs primas, ærkebiskop Robert Runcie talte om en klimaforbudning og appellerede i en fælles sluterklæring til deres kirkesamfund om intensivt at fortsætte den økumeniske dialog. Samtidig måtte de dog indrøm-

me, at den senere tids praksis i nogle anglikanske delkirker om præstevielse af kvinder »alvorligt hindrer« en genforening.

Advarsel i slutdokument

Hvor dybe kløfterne er blevet mellem anglikanere og katolikker efter kvindeordinationen viser advarslen i slutdokumentet om ikke at bagatellisere disse forskelle. Det drejer sig om grundlæggende spørgsmål i kirkeforståelsen.

Selv om samtalerne ikke førte til konkrete resultater, håber katolikker og anglikanere på nye impulser i den økumeniske dialog. Det fælles grundlag og den fælles fortid blev flere gange fremhævet. Desuden måtte man være taknemlig for de allerede opnåede fremskridt, f.eks. om forståelsen af eukaristien og det kirkelige embede, understreges det i slutdokumentet.

Tilnærmelse om paveembedet

I samtalerne viste der sig en tilnærmelse i spørgsmålet om paveembedet. Johannes Paul II bekræftede i en tale betydningen af det pavelige primat, som netop i en økumenisk tidsalder er et »aktions-primat« til fordel for genoprettelsen af den kristne enhed. Netop i primat-spørgsmålet viste ærkebiskop Runcie sig forstående og spurgte, om ikke alle kristne kunne anerkende et primat hos biskoppen af Rom, sådan som det bestod i den tidligere kirke – som en slags

forsæde i kærlighed, der kunne garantere kirkernes enhed i al forskelligheden omkring deres mission.

Hård kritik mod Runcie

Denne imødekommenhed fremkaldte straks hård kritik mod Runcie fra hans egne rækker. Vel indtager han et ærefuldt forsæde i det anglikanske fællesskab, men det kirkelige overhoved er nu den engelske dronning. Den radikale gejstlige Ian Paisley demonstrerede mod denne »tilnærmelsesproces« og beskyldte den anglikanske primas for at være »forrædder«. Runcie gjorde det derfor klart for pressen, at han på ingen måde havde tænkt på et juridisk primat, men kun på en åndelig forrangsstilling for paven.

Det fire dage lange besøg i Rom var den anglikanske primas' genbesøg for paverejsen i 1982 til Canterbury. Paven og ærkebiskop Runcie er fem gange tidligere mødtes i Rom.

Kirken kræver menneskerettigheder for børn

Verden over arbejder 100 millioner børn

New Delhi, (KIPA) – Den katolske kirke i Indien kræver overholdelse af menneskerettighederne for børn, især inden for arbejdslivet. »Der er i hele verden 100 millioner arbejdende børn og heraf 44 millioner alene i Indien«, udtaler direktøren for foreningen af katolske sygehuse i Indien, pater John Vattamattam ved indledningen til en landsomfattende kampagne for børns rettigheder.

Indsamling af underskrifter

Kampagnen omfatter en indsamling af underskrifter blandt børn, og de skal overrækkes Indiens statspræsident Ramaswamy og premierminister Rajiv Gandhi. Herved vil man skærpe den offentlige bevidsthed om børns rettigheder og søge muligheder for at disse rettigheder respekteres.

Kampagnen omfatter i øvrigt forskellige former for information, projekter

i skolerne, foto-konkurrencer og lignende.

Børn bortføres og sælges

I den indiske delstat Tamil Nadu arbejder 70.000 børn i fabrikker, der producerer tændstikker og dele til fyrværkeri. »Omkring 8.000 af børnene er kun mellem 4 og 7 år gamle, og mange dør af forbrændinger eller lemlæstes«, oplyser pater Vattamattam. Tæppe-industrien i Nordindien beskæftiger 100.000 børn, blandt hvilke mange dør tidligt af lungesygdomme. 60.000 børn arbejder i New Delhis restauranter. Hvert år bliver tusinder af børn bortført og solgt til organiserede tigger-bander«, siger han videre.

Hvert eneste barn har ret til en betryggende barndom, på lægehjælp og uddannelse. Myndighederne må sørge for, at de gældende love for børnearbejde i det mindste bliver overholdt.

Kristne og marxister i dialog om freden

Haag, Wien, (KIPA) – Man nåede til et afgørende gennembrud under det seneste symposium for »Kristne og marxister i fredsdialog« i slutningen af september i Holland. Rudolf Weiler, teolog og socialtiker fra Wien, som siden 1971 har været blandt organisatorerne af fredsdialogen mellem kristne og marxister på videnskabeligt plan, fastslår over for »Kathpress«, at de marxistiske deltagere i Holland »ikke længere hævdede klassekampen som den vigtigste i menneskeheden og det menneskelige samfunds interesse«. Dette betyder samtidig en anerkendelse af den politiske pluralisme.

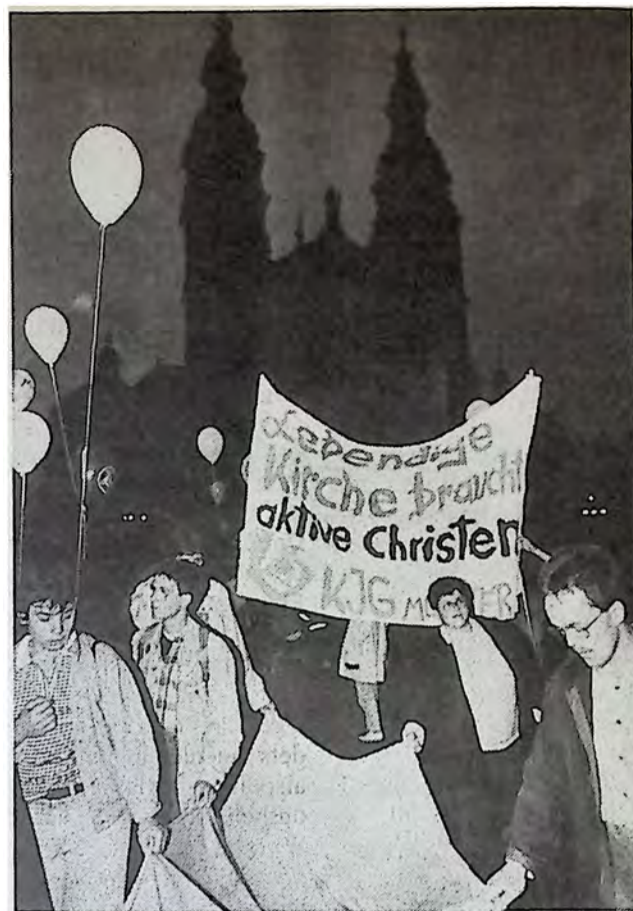
Rudolf Weiler er leder af instituttet for etik og socialvidenskab ved det katolsk-teologiske fakultet i Wien. Han ser de afholdte fredssymposier siden 1971 som broer til forståelse på tværs af kold krig og afspænding, der ofte har vekslet. Selv om ingen egentlig tilnærmelse hidtil har været opnået, så har de knyttede kontakter

uden tvivl haft deres betydning i perestrojka-processen, mener han.

Denne gang indrømmede marxisterne for første gang, at den marxistisk-materialistiske filosofi i dag »kun er en af flere mulige anskuelser«. Den hidtil fastholdte opfattelse, at kun den dialektiske og historiske materialisme har rang af videnskabelig verdensanskuelse er dermed opgivet. Marxismen må herefter søge at klare sig ved argumenternes vægt.

Fra marxistisk side blev ligeledes for første gang fremhævet, at sikring af menneskerettighederne er af afgørende betydning for fredens bevarelse. Også kommunister er nået til den erkendelse, at staten ikke har nogen absolut magt over mennesket, og at mennesket også på internationalt plan har rettigheder uafhængigt af staten.

På symposiet i Holland var også det pavelige råd for dialogen med de ikke-troende repræsenteret.

Ca. 4000 unge demonstrerede den 24. september 1989 i Fulda for at vise deres solidaritet med det tyske katolske ungdomsforbund i Fulda, fordi en samarbejdsaftale mellem ungdomsforbundet og bispedømmet ikke er blevet forlænget.

Biskop Lehmann ved åbningen af Den tyske Bispekonference

En radikalt efterlevet tro er påkrævet

Fulda, (KIPA) – Formanden for den tyske bispekonference, biskop Karl Lehmann har over for den ændrede værdi-bevidsthed krævet »en radikalt antaget og efterlevet trosforståelse«. Kirken må give mennesker et elementært vidnesbyrd om den levende Gud, sagde biskoppen, og han opfordrede til »en klar samordning af tro og moral« i en tale ved åbningen af bispekonferencens efterårsmøde i Fulda.

Det er ikke tilladt kristne i dag at trække sig tilbage i en privat spiritua-

litet eller en såkaldt ren tro. Tværtimod presser troen til meddelelse og aktivitet. Biskoppen talte for »en klar godtagelse af de positive resultater af nutidens frihedsopfattelse«. Han nævnte i denne sammenhæng religions- og trosfriheden og de »moderne grundrettigheder«. Der må ikke være nogen tvivl om, at kirken anerkender disse værdier og siger ja til den demokratiske stat og til pluralismen i verdensanskuelse og trosformer.

Ny patriark af Babylon for de med Rom unerede kaldæere

Bagdad (KNA) – Biskop Raphael Bidawid er i den irakiske hovedstad Bagdad valgt til ny patriark af Babylon i den med Rom unerede kaldæiske kirke. Han efterfølger den 82-årige Paulos II. Cheikho, som døde den 13. april. Bidawid har siden 1957 været kaldæisk biskop af Beirut i Libanon. Den kaldæiske kirke er en af de ældste orientalske kirker, som efter bandlysningen af deres biskop Nestorius i det 5.

århundrede skilte sig fra Rom. Den arbejdede hovedsageligt i det persiske rige og udfoldede trods forfølgelser en stor missionsvirksomhed i Kina. I det 17. århundrede blev kaldæerne genforenet med Rom med bibeholdelse af deres egen liturgi og deres kirkestruktur.

Til patriarkatet Babylon hører ca. 300.000 kristne, hvoraf mange dog er udvandret fra Tyrkiet til vest-europæiske lande.

Katolsk radiogudstjeneste

Søndag den 12. november kl. 9.55 transmitterer Danmarks Radio på program 1 højmassen i Sct. Norberts Kirke i Vejle. Cølebrant og prædikant er pastor Henri Kerkhofs O. præm. Ved orglet sidder Kaj Christensen.

Der synges Erling Rasmussens »Johannes Messen« og i øvrigt anvendes numrene 427, 435, 579 og 556 i salmebogen »Lovsang«.

John Lundorf

Bliver reagensglasbegrugtning afskaffet i Danmark?

Det foreslår et stort mindretal i Det Etske Råd

Folketinget står over for mange og vanskelige opgaver i denne samling. En af dem bliver at fremsætte forslag til lov om beskyttelse af befrugtede menneskelige æg, fosteranlæg og fostre. I lov om oprettelse af Det Etske Råd (juni 1987) fastslås det nemlig, at sundhedsministeren efter indstilling fra Det Etske Råd skal fremsætte et sådant lovforslag senest i folketingsåret 1989-90.

Redegørelse fra Det Etske Råd

5. oktober forelagde Det Etske Råd en redegørelse om »Beskyttelse af menneskelige kønsceller, befrugtede æg, fosteranlæg og fostre«. Sammen med de debataktiviteter, Det Etske Råd vil tage initiativ til, kan redegørelsen forhåbentlig fremme den offentlige debat, »således at regering og Folketing, har det bedst mulige grundlag for en stillingtagen«, hedder det i forordet til redegørelsen.

Efter en beskrivelse af baggrunden for redegørelsen følger i kap. 2 »Fortolkning af lovens bestemmelser og Det Etske Råds opgaver«. Kap. 3 er en »Teknisk beskrivelse«, hvor der letfatteligt gøres rede for kunstig insemination, befrugtning uden for kroppen, forsøg på befrugtede menneskelige æg, levende fosteranlæg og fostre samt for genetisk betingede sygdomme.

Kap. 4 beskæftiger sig med »Overordnede etiske betragtninger«. De vestlige samfund er pluralistiske, hvad livsanskuelse angår, fremhæves det, og der spørges: »Hvordan er det muligt« med en regulering af den biomedicinske udvikling på et etisk grundlag, »hvis der ikke findes en fælles etik«. De heraf

følgende etiske konflikter afspejles i kap. 5 om »Etisk stillingtagen« og i kap. 6. »Relig regulering«.

Det Etske Råd er et »åbent« råd

Fra starten af har man i Det Etske Råd været enige om, at rådet er et »åbent« råd, dvs. der er ingen tavshedspligt for rådets medlemmer. Dette afspejler sig også med al ønskelig klarhed i kap. 7 »Forslag til regelsæt om beskyttelse af befrugtede menneskelige æg, levende fosteranlæg og fostre«. (Se i øvrigt »katolsk orientering« nr. 14, 1989, s.5).

Det Etske Råd præsenterer nemlig to principielt forskellige forslag til regelsæt, men ikke nok med det: De to principielt forskellige holdninger til forplantningsteknologien fører ikke til fuldstændig enighed i konklusionerne inden for henholdsvis flertallet og mindretallet, således at flere rådsmedlemmer inden for flertallet er enige med mindretallet på nogle punkter og omvendt.

Flertallets forslag til regelsæt

Flertallet definerer, hvad der forstås ved forsøg og behandling og angiver betingelser for, hvornår dette må finde sted. De går – på en undtagelse nær – ind for tilladelse til kunstig befrugtning uden anden begrænsning end »informeret samtykke«. De fleste af dem tillader nedfrysning af befrugtede æg under forudsætning af »informeret samtykke« og giver regler for, hvor længe disse må opbevares; endvidere behandles problemet med »donation« af befrugtede og ubefrugtede æg. Der opregnes også en del forsøg, som ønskes for-

budt, og endelig foreslås det, at der oprettes et kontrolorgan, der skal overvåge forsøg på og behandling af befrugtede æg, forsteranlæg og fostre.

Afvikling af reagensglasbefrugtning
Mindretallets forslag til regelsæt bygger på forestillingen om ethvert menneskes absolutte værdi og nærmer sig derved på mange punkter Vatikanets bio-etiske dokument (se »katolsk orientering« nr. 7, 1987, s. 6-7). Som formål skriver de: »Reglerne har til formål at beskytte befrugtede menneskelige æg, levende fosteranlæg og fostre i forbindelse med forsøg og at afvikle reagensglasbefrugtning.«

Herom hedder det videre. »Sundhedsministeren udarbejder en plan til vedtagelse i 1991 med konkrete forslag til overflødiggørelse og afvikling af reagensglasbefrugtning indenfor en nærmere fastsat tidsfrist.« Mindretallets holdning gør sig også gældende i forskellige forslag til forbud og i deres syn på kunstig befrugtning.

Også katolikker bør deltage i den offentlige debat

Det Etske Råd vil i de kommende måneder forsøge at skabe endnu mere offentlig debat ved forskellige arrangementer. Heri bør naturligvis også katolikker deltage.

Den her omtalte redegørelse for »Beskyttelse af menneskelige kønsceller, befrugtede æg, fosteranlæg og fostre« kan fås gennem enhver boghandel. Den koster kun 35 kr. for 100 sider. Den er et godt grundlag for en deltagelse i debatten.

Ruth Plum

Mindretallets forslag til regelsæt bygger på ethvert menneskes absolutte værdi.

Danmark sidestiller homoseksuelle par med ægtefæller

KIPA-kommentar af Monika Prangemeir

At to helt i hvidt klædte kvinder højtideligt træder frem for giftfogeden for at blive »ægteviiede« vil næppe heller i Danmark forekomme. Men fra begyndelsen af oktober i år er en lov trådt i kraft, hvorefter par af samme køn kan blive officielt registrerede hos myndighederne.

Således vil homoseksuelle og lesbiske forbindelser i fremtiden ikke alene kunne indgås legalt, men begge parter opfattes retligt som et par og opnår med enkelte undtagelser de samme rettigheder som ægtefæller. Den katolske biskop af København, Hans L. Martensen ser sit land udleveret til latter. Danmark vil med denne nye lov »blive til spot for hele verden«, er hans kommentar.

Om den moralske side af sagen vil han slet ikke tale. Det er for ham helt ubegribeligt, at det danske folketing ikke vil tillægge ægteskabet større værdi »end et hvilken som helst parforhold som f.eks. mellem to mennesker af samme køn«.

Progressiv eller latterlig reform?

Dette helt specielle danske initiativ har dog endnu ingen fundet latterligt, – snarere tværtimod. De Grønne i forbundsrepublikken ser misundeligt til den skandinaviske nabo.

De har jo i årevis krævet i det mindste en retlig basis for »papirløst ægteskab«. Men her er de stødt på justitsminister Engelhards granithårde modstand. For ham er den grundlovssikrede beskyttelse af ægteskabet og familien uantastelig. Og ministeren bakkes op af den katolske kirke.

Grund til at handle

For lederen af det katolske kontor i Bonn, prælat Paul Bocklet »bør under ingen omstændigheder indføres en ny retlig institution, som f.eks. et ægteskab af anden orden«. Det undrer ham ikke, at retlige foranstaltninger for par af samme køn er blevet indført i Danmark. Meget af det, der er brudt ind hos os gennem pornobølgen, kom fra Danmark. Derfor kan det ikke undre, at en sådan fordomsfrihed har fået disse følger« er Bocklets kommentar.

Han ser dog grund til at handle, når det drejer sig om børnene. Heller ikke den katolske kirke kan forbigå den kendsgerning, at der i forbundsrepublikken er omkring to millioner ikke-ægteskabelige livsfællesskaber. Derfor er det uansvarligt, hvis faderen eller moderen ved f.eks. en opløsning af et sådant parforhold ikke længere må se børnene. »Det vil altså sige, at beg-

ge forældre har ret til dette barn, og denne ret må naturligvis også sikres«, siger Bocklet.

Ægteskabet under særlig beskyttelse

Uforanderlig er derimod for ham den kendsgerning, at ægteskab og familie må stå under en særlig beskyttelse, og at »en livslang binding« må være det egentlige mål med ethvert af den slags partnerskaber, især af hensyn til børnene«. Naturligvis erkender også kirken en ændret seksualadfærd, og at tidligere tiders snerpedhed var forkert. Alligevel »hører den fulde hengivelse mellem mand og kvinde til trygheden i ægteskabet«. Kirke og stat må således i fællesskab tænke nærmere over, hvordan »kulturgodet ægteskabet« påny kan gøres mere attraktivt.

Virkningerne?

Man kan endnu ikke vide, hvilke virkninger den danske model vil få på det europæiske fællesskab. Det kan udvikle sig til en juridisk strid, om de i Danmark registrerede par vil få anerkendt deres »vielses-status«, hvis de flytter til et andet EF-land. Kun en ting er lige nu helt sikker: En »registrerings-turisme« for homoseksuelle vil ikke opstå, fordi loven alene vedrører danske statsborgere.

Fælleskirkeligt stævne i Ordrup

4 sogne i Gentofte: Skt. Andreas og Sct. Therese (katolske) og Odrupe og Skovshoved (lutherske), indbyder i fællesskab til et fælleskirkeligt stævne lørdag den 28. oktober 1989, kl. 14.00-17.00 på Sankt Joseph Søstrenes skole i Ordrup, Skovkrogen

17-19. Eftermiddagens emne – som efter pavebesøget har fornyet aktualitet – hedder »Hvor står vi nu i forholdet mellem kirkerne?«.

Indlederne er biskop Hans L. Martensen fra den katolske kirke og docent, dr. theol. Lars Thunberg

fra Folkekirken, begge medlemmer af den fællesromersk-katolsk/evangelisk-lutherske kommission.

Efter indledningsforedragene er der en let servering, inden ordet gives frit til debat.

Auschwitz

Den triste sag omkring klostret i Auschwitz med biskoppers løfter og ordbrud, demonstrationer, heftig pressedebat og nygravede grøfter mellem jøder og kristne har givet anledning til mange læserindlæg i kirkeblade rundt omkring i verden.

Karmelitsøstrene i Auschwitz har forsvaret deres tilstedeværelse med, at de ikke forstyrrede nogen og kun ønskede at bede på netop det sted, hvor hadet hærgede så grusomt. De har fået som svar, at de burde forlade Auschwitz frivilligt, i stedet for at klamre sig til stedet, indtil de bliver tvunget ud. At bede, blev der sagt, det kan de alle steder.

I de flamske bispedømmers fælles kirkeblad *Kerk en Leven* (Kirke og Liv) fandt vi et læserbrev, som gerne må fortolkes som *katolsk orienterings* mening om sagen.

Vi må huske, at der efter krigen i tysktalende jødiske kredse har stået en del debat om »das Schweigen Gottes« alt imens hans udkårne folk blev udslettet. Den liturgiske meditation over Guds tavshed lader vi stå for læserskribentens regning, men den viser en tankegang, der måske kan løfte debatten op på et hidtil ukendt niveau.

Vi gengiver brevet i sin helhed:

»Det er nedslående at se, hvordan Hitlers ondskab har formået, omend i mindre synlig skikkelse, at leve upåvirket videre indtil i dag, for veltitrettelagt at så splid mellem trossamfund, kirkelige ledere og de troende. Og det synes jeg, er meget trist. Helt sikkert er det Gud, der har lidt mest i Auschwitz. Døde mon ikke alle martyrer i alle lejre for, at jøder og kristne skulle finde sammen, forenede i fred med alle folk? Kun således får deres offer mening, dybde og bud om en opstandelse. Men hvis deres offerdød (*holocaust* betyder brændoffer. *Red.*) skal misbruges til splid eller underholdning, da har det onde alligevel fået det sidste ord.

Måske er stilheden omkring lejren Guds egen store sorg, som kan indgyde respekt hos alle: en erfaring af, at *Guds tavshed* er så stor og dens mysterium så dybt, at den ikke kan berøres af noget.

Guds lidelse gentages altid påny, men også hans glæde gentages, i én uendelig gestus. Guds store stilhed peger mod en strøm af godhed uden bredder, en opstandelse ud af det dybeste sammenbrud, og en ny tillid til mennesket.

Auschwitz er en liturgi af spørgende tavshed og med et tegnsprog, som forsøger at nå alle mennesker: Her på stedet bør tro kunne føles uden skyldfølelse, mystik uden skær af gru, sangen om livet uden skygge af død.

Martyrerne i lejrene bør ikke være splittelsens, men fredens hjørnesteen, især mellem mennesker, der taler om Gud – ellers har de manges offer ikke haft nogen som helst mening.

Hvis jeg var karmelit i Auschwitz ville jeg trække mig stille tilbage, tilbage ind i Guds stilhed, og som afsked ville jeg bøje mig meget dybt og meget længe ned i ærbødig hengivenhed, og sige: jeg har lært så meget om din lidelse, at jeg nu lader dig gå fri...

For det er sandt: bede kan man alle steder.«

Red.

Pavebesøg, præsteuddannelse, sexualitet og AIDS emner for de nordiske biskopper

Pressemeddelelse fra den nordiske bispekonference i Turku, Finland, 23-28. september

Den nordiske bispekonference holdt sit første plenarmøde siden pavens besøg i Norden i Turku/Åbo fra 23. til 28. september. Biskop *Paul Verschuren*, Helsinki, der er formand for konferencen, bød sine kolleger fra Danmark, Island, Norge og Sverige velkommen i det nye Birgittakloster fra 1986. Søndag den 24. fejrede biskopperne gudstjenesten sammen med menigheden i Turku.

Pavebesøget

Den apostoliske pronuntius i Norden, ærkebiskop *Henri Lemaire* deltog i en eftervurdering af pavebesøget. Han overbragte pavens hilsen og berettede om den positive genklang af besøget hos paven selv og hos hans medarbejdere. Også de enkelte biskopper kunne drage positive slutninger af både besøgets forløb og de reaktioner, det fremkaldte. Især økumenen fik en særlig betydning i lande, med lutherske folkekirker. Biskop *Martensen* fremlagde en detaljeret analyse af besøgets økumeniske betydning og påpegede, at til trods for den fremsatte kritik havde besøget medført en mærkbar klimabedring i forholdet

mellem de kristne kirkesamfund. Besøget har også øget enheden mellem lokalkirkernes nationale grupper. Sekretariatet vil udgive alle taler fra pavebesøget som hjælp til yderligere fordybelse.

Et år inden bispesynoden i 1990 i Rom var et punkt på dagsordenen »Præsteuddannelsen under vor tids forhold«. Ud fra situationen i vore nordiske lande og med henblik på synodesekretariatets arbejdsrapport (lineamenta) fik biskop *Brandenburg*, Stockholm, mange forslag til en beretning om præstekald, som han skal fremlægge som medlem af synoden.

Sexualitet og AIDS

Den nordiske bispekonference drøftede også spørgsmål om sexualitet med særlig henblik på AIDS-problemerne. Professorerne *Hans Böckle* fra Bonn og *Theodore Davey* fra London gav en orientering om disse problemers grundlæggende katolske moral.

Internationale kontakter

Den nordiske bispekonferences internationale kontakter fremgik af flere punkter på dagsordenen:

– En rapport om et mø-

de for de teologiske kommissioners formænd fra alle europæiske bispekonferencer.

– Valget af biskop *Verschuren* som nyt medlem af det europæiske bisperåd CCEE.

– En indbydelse til den 90. tyske katolikdag i Berlin i maj 1990.

– Samarbejdet mellem de nordiske og de øvrige europæiske præsteråd.

– Det internationale samarbejde kommer også til udtryk i den nordiske katolske udviklingshjælp NKU, som er paraplyorganisation for samtlige Caritas-organisationer i de nordiske bispedømmer. Konferencen godkendte NKU's årsregnskab for 1988 som viser en indtægt på 1,5 mio. Dkr. og gennemføringen af talrige hjælpeprojekter i alle dele af verden.

Temaet for fasteaktionen 1990 bliver »Indplantning af flygtninge«. For 1991 påtænkes en aktion for alfabetiseringen i Den tredje Verden.

Hjælp udefra

Kirken i de nordiske lande er endnu selv afhængig af hjælp udefra. Biskopperne fik en oversigt over de sidste fem års bygge- og renoveringsarbejde og op-

stillede en plan over de næste fem års behov. Ud fra dette overslag kan Bonifatiuswerk og diasporakommissariatet i Paderborn beregne de tilskud, der bliver brug for.

Dødsstraffen

På opfordring af den svenske *Justitia et Pax* kommission gik den nordiske bispekonference ind for afskaffelsen af dødsstraffen i hele verden. Konferencen sender en dansk og en svensk repræsentant til kirkekonferencen i Bern, som i dagene 15.-19. januar 1990 skal drøfte »De menneskelige dimensioner i Helsinki-aftalens kulturelle og sociale kontakter«.

En stadig tilbagevendende vanskelighed er ønsket om oprettelse af nationale sogne. På denne baggrund bekræfter den nordiske bispekonference sit standpunkt, at sjælesorgen for indvandrere skal indføres i den lokale menigheds liv, for at det må lykkes at opbygge kirken i vore menigheder. Også paven har sagt dette til grupper af indvandrere under sin pastoralrejse i Norden. Det næste plenarmøde finder sted fra 9. til 14. juni 1990 i Tromsø, Norge.

Læserne diskuterer

Hvorfor er jøderne irriterede over klosteret i Auschwitz?

Igennem et par år har man kunnet bemærke en stedse stigende irritation hos jødiske organisationer over tilstedeværelsen af et karmeliter-kommunitet på Auschwitzlejrens område. En harme, der til tider bliver fremført med et ordvalg – og en bagved liggende mentalitet, der virker både skræmmende og oprørende.

Sidst kommer dette til udtryk i »katolsk orientering« nr. 15, hvor de 8 søstres ophold i lejren af verdensjødedommen bliver betegnet som en »krænkelse«.

Vi er omsider blevet klar over, at jøderne er irriterede, men vi er endnu ikke blevet oplyst om,

hvad den egentlige grund er til dette? Hvori består disse sagesløse kristne søstres skyld? Er det deres

blotte tilstedeværelse, der ikke kan tåles?

Jeg tror, at vi efterhånden er en del katolikker,

Svar til Peter Maack

I et radiointerview om Auschwitz-sagen nævnte overrabbiner *Bent Melchior* for nylig den vigtigste grund for den jødiske modstand mod tilstedeværelsen af et kloster enten i eller i umiddelbar nærhed af en koncentrationslejr: Stedet er et symbol på rædsel og umenneskelighed og skal forblive hvad det er, en grim advarsel mod ny umenneskelighed.

Et katolsk kloster på stedet opfattes af jøderne

som et forsøg fra kirkens side på at blødgøre stedet ved at humanisere det, så det også bliver et forsoningssted. Især dette afviser Det jødiske Verdensforbund.

Det støder også jøderne, at klostret alt for påfaldende understreger to ka-

der finder tiden moden til, at »katolsk orientering« informerer os om baggrunden for den egentlige årsag til en adfærd, der forekommer normale mennesker ligeså absurd som frastødende.

Peter Maack

tolikkers martyrdød, Edith Stein og Maximilian Kolbe. Begges saligkåring faldt ikke i god jord hos jøder, der betragter Edith Stein som forræder af sine forfædres jødiske tro, mens Maximilian Kolbe ligefrem kaldes for antisemit. *Red.*

Annoncepriser i katolsk orientering

Rubrikannoncer: 1 spaltede pr. mmkr. 3.50
Tekstsideannoncer pr. spaltecentimeterkr. 4.50

Husk at meddele flytning til Katolsk Bispekontor

Alle må have en klagemur

Hvor går jeg hen med mine sorger og bekymringer?

Hvem tør jeg åbent vise mine glæder?

I hvis arme tør jeg græde ud?

Hvor finder jeg et sted til eftertanke og ro?

Hvor kan jeg med al min jammer gå hen uden straks at føle mig udleveret og ydmyget?

Hvordan kan mit urolige hjerte åbent og uden angst få luft for alle mine følelser og fornemmelser, alle drømme og ønsker, alle skuffelser og livsproblemer og finde vej til opmuntring og tillidsfuldhed?

Salomons tempel

Den slags spørgsmål er vi egentlig altid optaget af. Hver eneste af os må have en »klagemur«. Ingen kan klare sig uden en sådan klagemur. Ingen kan give sig selv det forløsende og befriende ord. Enhver må på en eller anden måde tale om alt det, der piner og bevæger en, hvad der ængster og foruroliger, hvad der optager en og forfølger en. Vi må kende et sted, hvor vi kan gå hen for at kunne besinde os på ny, komme til kræfter, komme bag om al vor rastløshed og længsel.

Templet i Jerusalem var engang det forenende tegn på det udvalgte Gudsfolks tro. Salomons tempel fra det tiende århundrede før Kristus blev 20 år før Kristus prægtigt ombygget af Herodes. I næsten 90 år byggede man på det.

Da Jerusalem i år 70 efter Kristus blev erobret af den romerske feltherre

Titus, kastede en romersk soldat en brændende fakkel ind i et af templets sidekamre. Dermed var dette gevaldige bygningsværks skæbne beseglet. Det brændte helt ned, det blev ødelagt. Tilbage blev kun en stor mur i fundamentet, »Vestmuren«. Denne mur er den dag i dag det forenende tegn for alle jøder i verden. Her drager de hen med al deres nød.

At føle sig forstået

Klagemuren er blevet et begreb.

Enhver kender sin egen klagemur. Klagemure har mange navne eller omskrivninger. Det kan være et andet menneskes fortrolighed. Et fotografi af et kært menneske kan også hjælpe til at komme over sin nød. Et dyr sidder ved ens fødder og »lytter« til sin herre, som føler sig forstået og accepteret ved dyrets rolige blik. Nogen drikker måske et enkelt glas vin og får derved grædt sin nød ud. En anden går en tur i skoven, fordi det her er lettere at tale ud til muren af stammer og løv.

Tavse svar

Også Bibelen, bøgernes bog kan være en forløsende klagemur. Andre kender måske kun vejen til det nærmeste værtshus og får her talt ud. Kirken er åben, Madonna-billedet drager. Lysene brænder foran. Her tør enhver sige, hvad der trykker, og her finder man tavse svar.

P. Hans Wallhoff
i »ferment«

Mor, jeg er bange

Midt om natten står min lille søn ved min seng med bamsen trykket ind til sig. »Mor, jeg er bange!« - »Må jeg komme ind til dig?« Han kryber ind under min varme dyne. Han er iskold. Han ryster og putter sig ind til mig og finder også en plads til bamsen. »Hvad er der så? - fortæl mig det«. Med opspilede øjne ser han ud i det mørke værelse. »Tigren var uden for mit vindue, jeg så selv dens øjne!«

Tigren

Dagen før var vi i Zoologisk Have. Rovdyrenes brøl før de skulle fodres, deres hvileløse vandren frem og tilbage bag stængerne, grådigheden efter kødet, der blev kastet ind: alt det er ikke kun for en 5-årig voldsomme oplevelser.

Han og bamsen og jeg går i denne nat i tankerne en gang til gennem Zoologisk Have. Vi husker de tykke jernstænger, den store lås med nøglen, som dyrepassereren havde, men også at dyrene sov så fredeligt, efter at de havde ædt. Så kom vi i tanke om de små aber, der lystigt sprang omkring, de farvestrålende fisk i akvariet, fuglene og dværggederne, som vi hele tiden skulle klappe. Skyggerne forsvinder, drengens ord bliver mere og mere uforståelige. Til sidst siger han: »Hos dig er der helt stille og roligt«. Kort efter viser hans rolige åndedrag, at søvnen omsider kræver sin ret. Da jeg bærer ham tilbage i seng, ligger han roligt og afslappet i mine arme.

Og hvad med os voksne, tænker jeg bagefter, hvem fortæller vi om vores

angst? Er vi virkelig ikke bange for noget? - Bange for at miste et menneske, vi holder af? Bekymrede for en ven, hvis sygdom vi lever med i? Bange for, at vi ikke kan klare en opgave, vi har påtaget os? Og fremfor alt bange for krig, for fremtiden? Angsten, som om natten fremkalder en situation, vi ikke kan få bugt med, og hvis skygger rækker langt ind i den næste dag? Angst, som vi ofte ikke selv kan forklare og som mange gange griber os og overmander os. »Det må du ikke tænke på mere, du ved da, at det er helt meningsløst«, siger de velmenende. Nej, angsten er ikke meningsløs for den, der gribes af den.

Tårer

Den er virkelighed, trænger sig på, truer og er uforklarlig.

Hvis nogen betror dig sin angst, så lad ham eller hende tale og lyt efter. Gå sammen med den pågældende de enkelte led i beretningen igennem. Det er ikke nødvendigt, at du forstår det hele, og at du kan komme med løsninger. Men vær tålmodig. Lad ham eller hende græ-

de. Tårer kan hjælpe. Ræk ham din hånd, hvis han søger den. Læg armen om hende, hvis hun er tæt nok på.

Den, der lider af angst, har først og fremmest brug for et medmenneskes venlige nærhed. Så kan den pågældende mærke, at han eller hun ikke er alene.

Andrea Penzlin
i »ferment«

Katolsk Brevkursus

- et troslære-kursus for alle.

Oplysninger hos Katolsk Information,
Vesterbrogade 28, 3., 1620 København V.
Tlf. 31 24 26 30, lok. 63. Tirs. Tors.

Orientering fra sognene

November 1989

På disse sider bringer vi en gang om måneden i de ulige numre sognenes kalender for en hel måned ad gangen. Sidste frist for modtagelse af manuskript til nr. 19, der udkommer 29. november 1989 er mandag den 13. november 1989 for 1.-13. december 1989. Manuskriptet bedes sendt til Kirsten Szarafin på »katolsk orientering«s redaktion, Vesterbrogade 28, 3., 1620 Kbh. V. Tlf. 01 21 14 44.

1 Nordjylland

Skt. Mariæ Kirke, Ålborg
Kastetvej 1, 9000 Ålborg.
Sognepræst, Leo Kertz, OMI.
Pater Allen Courteau, OMI.
Tlf. 98 12 63 44.
Menighedsrådsformand Per Dolmer.
Tlf. 98 25 44 90.

Søndagsmesser:

Kl. 8.00: Sct. Joseph Hospitalskirke.
Kl. 10.00: Højmesse i Sct. Mariæ Kirke.
Torsdag d. 2., 9., 16., 23. og 30. kl. 19.00-21.30: Maxi KUK.
Fredag d. 3. kl. 15: Første fredags sakramentale tilbedelse indtil Messe kl. 18.
Søndag d. 5. Alle Helgen, kl. 10: Greg. Højmesse.
Mandag d. 6. Alle sjæle, kl. 19: Messe.
Mandag d. 6., 13., 20. og 27. kl. 14.30-16: Mini og Midi KUK.
Tirsdag d. 7., 14., 21. og 28. kl. 9: Rosenkransgruppe.
Onsdag d. 8. og 22. kl. 14.30: Sy/strikkeklub.
Torsdag d. 9. kl. 14.30: Sct. Joseph klub mødes i menighedslokalet.
Fredag d. 10., 17. og 24. kl. 17: Messe i kirken.
Søndag d. 12. kl. 10: Højmesse.
Søndag d. 19. kl. 10: Familiemesse med efterfølgende sogneundervisning.
Onsdag d. 22. kl. 19.30-21.15: Hasseri Kirkes menighedslokale. Et foredrag om Kultur – Hvordan etableres et samspil mellem evangeliets værdinormer og samfundets ved Studielektor Oluf Bohn. Pris: 30 kr.
Lørdag d. 25. kl. 17: Polsk Messe.
Søndag d. 26. kl. 10: Højmesse.

Helligåndskirken, Frederikshavn
Uranienborgvej 5, 9900 Frederikshavn.
Viceværtens tlf.: 98 42 00 18, eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Ålborg, tlf. 98 12 63 44.
Søndag d. 5. Alle Helgen, kl. 10: Messe.
Lørdag d. 11. kl. 16.30: Messe.
Søndag d. 19. kl. 10: Gudstjeneste ved Per Dolmer.
Lørdag d. 25. kl. 16.30: Messe.

Hjørring

(Baptistkirken, Sct. Olai Plads)
Henv. Sct. Mariæ Kirke, Ålborg.
Tlf. 98 12 63 44.
Søndag d. 5. Alle Helgen, kl. 14: Dansk messe.
Søndag d. 12. kl. 14: Vietnamesisk/dansk messe.
Søndag d. 19. kl. 14: Dansk Messe.

Søndag d. 26. kl. 14: Vietnamesisk/dansk messe.

Thisted

Skt. Thøgers kirke
Møllevvej 23, 7700 Thisted
Keld Westergaard tlf. 97 92 43 04
eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Ålborg 98 12 63 44.
Søndag d. 12. kl. 11: Messe og kirkekaffe.
Søndag d. 26. kl. 11: Messe og kirkekaffe.

2 Midtjylland nord

Jesu Hjerter Kirke, Randers
Thorsgade 22, 8900 Randers.
Tlf. 86 42 97 30.
Menighedsrådsformand Villy Sørensen, tlf. 86 42 39 29.
Næstformand Marianne Powell, tlf. 86 42 39 53.
Messestider:
Søndage kl. 10: Højmesse.
Lørdag d. 4. kl. 14: Messe og sogneundervisning af børnene.
Lørdag d. 11. kl. 14: Polsk messe med efterfølgende samvær.
Eventuelle hverdagsmesser meddeles ved søndagsmesserne.
Møder:
Mini-KUK: onsdag d. 1. og onsdag d. 15. kl. 19 i præstegården.
KUK: onsdag d. 22. kl. 19.30 i præstegården.
Den franciskanske Lægorden onsdag d. 1. kl. 19 og søndag den 26. kl. 13.30.
Basar sammen med Sankt Mikael Skole lørdag d. 25. kl. 10-17.
Ting til basaren modtages med taknemlighed. Henvendelse til Trine Sørensen, Lene Bredalsgade 3B, tlf. 86 42 39 29 eller Bente Jensen, Nørrebrogade 43, tlf. 86 41 39 37.

Sct. Kjelds Kirke, Viborg

Sct. Leonisgade 12, 8800 Viborg.
Tlf. 86 62 36 41.
Konstitueret sognepræst: Allen Courteau, OMI boende i Ålborg
Tlf. 98 12 63 44.
Menighedsrådsformand: Knud Elbrønd
Tlf. 97 46 13 76.
Lørdag d. 4. kl. 16.30: Messe.
Søndag d. 5. Alle Helgen, kl. 10: Messe og kirkekaffe.
Mandag d. 6. Alle sjæle, kl. 19: Messe.
Lørdag d. 11. kl. 10: Sogneundervisning med efterfølgende familiemesse kl. 12.
Kl. 16.30: Mass in English.
Søndag d. 12. kl. 10: Messe.
Torsdag d. 16. kl. 19.30: Bønsgruppen mødes i præstegården.
Lørdag d. 18. kl. 16.30: Messe.
Søndag d. 19. kl. 10: Messe.
Lørdag d. 25. kl. 16.30: Messe.

Hellig Kors Kirke, Lemvig

Østergade 33, 7620 Lemvig.
Rita Sørensen tlf. 97 82 22 42
eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Ålborg tlf. 98 12 63 44.
Lørdag d. 4. Alle Helgen, kl. 10: Sogneundervisning med efterfølgende familiemesse kl. 12.
Søndag d. 19. kl. 16: Messe i Nørrelandskirke, Holstebro, med efterfølgende sogneundervisning. (Messen holdes i undervisningslokalet til venstre for indgangen.)
Søndag d. 26. kl. 10: Messe og kirkekaffe.

3 Århus og Djursland

Vor Frue Kirke, Århus

Ryesgade 26, P.B. 219, 8100 Århus C.
Tlf. 86 13 56 66.
Præsterne: Adolf Meister SJ.
86 18 57 66.
Herbert Krawczyk SJ. 86 18 56 33.
Gottfried Grünewald SJ, 86 18 52 11.
Piet Reijnders SJ, 86 13 56 66.
Menighedsrådsformand: Leo Arlund 86 17 57 08.
Sognesekretær: Knud C. Jepsen, 86 13 56 66.
Assistent: Gunnar Schou, 86 20 24 16.
Søndagsmesser: kl. 8, 10 (højmesse og kirkekaffe), 17.
Hverdagsmesser: Mandag 19, tirsdag 16.30, onsdag 8, torsdag 11, fredag 19, lørdag 8.
Messe på polsk: Søndag 5/11 og 19/11 kl. 14.
Messe på vietnamesisk: Søndag 26/11 kl. 14.
Messe på fransk: Torsdag 16/11 kl. 18.30.
Latinsk højmesse: Søndag 19/11 kl. 10.
Skriftemål: Helst 1. fredag, kl. 18-19, eller efter aftale.
Skolemesser: Hver tirsdag, kl. 8 (yngre) og fredag 24/11 kl. 8 (ældre elever).
KUK: Hver tirsdag og torsdag, kl. 19.30.
Mini-KUK: Hver tirsdag kl. 18.30.
Skt. Knuds klub for ældre: Hver tirsdag kl. 14.30.

Mariakongregationen: Torsdag 16/11 kl. 14.30.
Menighedsrådsmøde: Mandag 6/11 kl. 19.
Menighedens bodstime: Fredag 3/11 kl. 18-19.
Retræteaften: Mandag 13/11 kl. 19.
Sogneundervisning: Lørdag 4/11 og 18/11 kl. 10.

Familiemesse: Lørdag 4/11 og 18/11 kl. 12.15.
Grundkursus: Mandag 13/11 og 27/11 kl. 19.
Kunstkredeaften: Torsdag 9/11 kl. 19.30: Kirsten Ruth B. Mikkelsen fortæller om dukketeater og opfører skuespil.
Galleri ved kirken: Carla Thonsgaard, naivistisk maleri, mandag-fredag kl. 17-19.
Skolekredsens generalforsamling: Tirsdag 7/11 kl. 19.30.
Menighedsmøde om etik: Dr. med Ursula Friedrich, tirsdag 21/11 kl. 19.30.
Kirkekor fylder 10 år: Søndag 26/11 kl. 10.
Kirkegårdsmesse: Lørdag 11/11 kl. 15 (Nordre Kirkegård).
Hubertusmesse: Lørdag 4/11 kl. 14.

Pindstrup

Skt. Mikael's Kirke, Ringsø
Præst: Adolf Meister SJ, tlf. 86 18 57 66.
Gudstjenesteleder: Helge Clausen, tlf. 86 37 76 56.
Messe: Søndag 5/11 og 19/11 kl. 10.30.

Odder

Skt. Ansgars kapel
Holstensgade 25, 8300 Odder.
Præst: Gottfried Grünewald SJ, tlf. 86 18 52 11.
Messe: Søndag 12/11 og 26/11 kl. 14.

Sct. Clemens Kirke, Grenå

Thykærvej, 8500 Grenå.
Tlf. 86 30 97 38. Giro 563 26 68.
Sognepræst: Herbert Krawczyk SJ., tlf. 86 18 56 33
Gudstjenesteleder: Moder M. Theresa, tlf. 86 38 42 06.
Menighedsrådsformand: Keld Andersen, tlf. 86 39 84 53.
Messe: Søndage 12/11 og 26/11 kl. 10.30.
Messe for menighedens afdøde: Onsdag 8/11 kl. 19.

Patronatsfest, den hl. Clemens: Torsdag kl. 19 (højmesse)

Sogneundervisning: Efter nærmere aftale.

Sostrup

Gjerrild, 8500 Grenå
Cistercienserinder Kloster, tlf. 86 38 41 11.
Priorinde: Moder Theresa, O. Cist. Tlf.: 86 38 42 06.
Præst: Palle Vinten O.S.B., »Nørrevang«, Rimsø Bygade 22, 8500 Grenaa.
Søndagsmesse: Hver søndag kl. 8.30.
Tilbedelse af det Allereheligste: Hver søndag og alle helligdage kl. 17 og hver torsdag kl. 19.30-21.
Alle helligdage, som ikke er søndage og hverdagsmesser, kl. 9.

4 Midtjylland

Skt. Peters Kapel, Herning

Silkeborgvej 25, 7400 Herning.
Tlf. 97 12 43 82.
Præst: Willem Wuyts. O. Praem.
Messestider: Søn- og helligdage kl. 10.00.
Menigheds Kaffe efter messen.
Søndag den 26.: Under messen ser vi en film om Niels Steensen, hvis dødsdag vi fejrer denne dag.

Religionsundervisning:

Hold 1. Onsdag den 15. og 29. nov. kl. 17.30-19.00.
Hold 2. Onsdag den 8. og 22. nov. samme tid.
Hold 3: Onsdag den 22. nov. samme tid.

Ungdomsarbejde:

I Øm holder DUK en musikweekend 3.-5. nov. og et ledertræningskursus 24.-26. nov. Sognet yder tilskud.

P4:

Onsdag den 29. holder repræsentanter fra vore fire menigheder i pastoralenhed 4. møde i Silkeborg kl. 19.30. På programmet står bl.a. næste fastelavnweekend i Øm den 23.-25. februar 1990.

Advent:

I år varer adventstiden kun tre uger fordi den 4. søndag falder den 24. december. Bemærk, at denne søndags messe ikke fejres som julemesse. Notér allerede nu: Adventsaften lørdag den 2. dec. Messe kl. 17.00. Derefter fælles spisning og samvær. Vi ser dias fra Det hellige land.

Personalia:

Efter to års svær sygdom døde fabrikant Jørgen Borregaard lørdag den 23. september, 66 år gammel på Ringkøbing sygehus. Begravelse fandt sted med katolsk messe fra Rindum kirke torsdag den 28. sept.

Foredrag:

Pastor Wuyts taler om den katolske kirke: Onsdag den 1. nov. på Institut for Statskundskab ved Århus Universitet kl. 13.30
Mandag den 6. for Folkeuniversitetet på Holbæk seminarium kl. 17.00
Tirsdag den 7. for Folkeuniversitetet i Hillerød kl. 19.30
Onsdag d. 8. på Simmelkær Hus kl. 19.30.
Torsdag den 16. om befrielsesteologien for KFUM/K i Herning kl. 19.30.

Amnesty International

Amnesty-gruppen i Herning afholder bogcafé i Team Teatret den 11.-12. november. Alle, der ville skille sig af med gode bøger og plader til arrangementet kan indlevere dem i præstegården eller henvende sig til John H.M. Jensen på telf. 97 21 22 76.

Vor Frue Kirke, Silkeborg

Hostrupsgade 16, 8600 Silkeborg.
Tlf. 86 82 24 15.
Sognepræst Jan Ophoff. O. Præm.
Søndagsmesse: kl. 10.
Hverdagsmesser: Onsdag kl. 19 i kirken.
Tirsdag kl. 19.00 hos Jesu små søstre i Øm. Fredag kl. 8.45 i kirken.
Hver lørdag kl. 16: Rosenkrans.
Fredag d. 3. kl. 16-18: Religionsundervisning for børn.
Søndag d. 5. Allehelgensdag. Familiemesse. Bagefter kirkekaffe.
Mandag d. 6. Værestedet kl. 14-16 kl. 19: Allesjælesdag. Messe for de afdøde.
Onsdag d. 8.: Efter aftenmessen »Katolsk spørgetime« i Menigheds huset. Anonyme spørgsmål kan indsendes forud.
Fredag d. 10. kl. 16-18: Religionsundervisning for børn.
Mandag d. 13. kl. 14-16: Værestedet.
Fredag d. 17. kl. 16-18: Religionsundervisning for børn.
Mandag d. 20. kl. 14-16: Værestedet.
Fredag d. 24. Ingen religionsundervisning. Kl. 15-19: Julemarked.
Lørdag d. 25. kl. 10-13: Julemarkedet fortsætter.
Før d. 24/11 modtager vi gerne gaver til vort årlige julemarked i form af delikatesser eller ting og sager til antikboden, evt. brugte bøger, plader m.v.

Skt. Josefs Kirke, Horsens
Nørregade 19, 8700 Horsens.
Tlf. 75 62 52 68.

Sognepræst: J. Reymen, O. Præm.
Søndagsmesser: I Skt. Josefs Kapel kl. 7.30. I kirken kl. 10 (højmesse).
Hverdagsmesser: I Skt. Josefs Kapel tirsdag og fredag kl. 19. Torsdag kl. 10.30. hver morgen (undtagen torsdag) samles elever og lærere fra Skt. Ibs skole til en kort andagt i kirken.
Torsdagmorgen holdes andagten i Vor Frelser's Kirke.
Menighederne er velkomne.

Søndag d. 5.: Kirkekaffe efter højmesse og om eftermiddagen, kl. 15: andagt på Sundvejens kirkegård.
Mandag d. 6. kl. 19: Alle Sjæles messe.
Tirsdag d. 7.: Menighedsrådsmøde.
Søndag d. 12.: Katekese for menighedens voksne, forældre og børn »at tro med hinanden« - Har døden det sidste ord?
Sognepræsten deltager i dagene 13.-16. i den årlige retræte på Magleås.
Torsdag d. 23. kl. 19.30: Bibelaften hos sognepræsten.
Onsdag d. 19.: Pastoralenhedsmøde i Silkeborg.

Skt. Norberts Kirke, Vejle
Fjellegade 2, 7100 Vejle.
Tlf. 75 82 08 93.

Søndagsmesse:
Hver lørdag kl. 15. Hver søndag kl. 10.
Torsdag d. 2.: Den Hl. Kommunion bringes til de syge.
Fredag d. 3. kl. 19: Sankt Norberts skole holder skolefest i Idrættens hus. Menigheden er indbudt.
Onsdag d. 8. kl. 19.30: Korøvelse.
Lørdag d. 11. kl. 19.30: Familiegruppen holder møde i Samlingssalen. Psykolog Käthe Lund taler om »Parforholdskrise«.
Søndag d. 12. kl. 10: Danmarks Radio transmitterer højmassen fra Sankt Norberts kirke. Alle bedes at være i kirken senest kl. 9.55.

Tirsdag d. 14. kl. 19.30: Sogneaften i Samlingssalen.
Onsdag d. 29. kl. 19.30: Pastoralenhedsmøde i Silkeborg.
Religionsundervisning for eftermiddagsholdene: Fredag d. 3., d. 10., d. 24. fra kl. 16-18.
Rosenkransbøn i kirken: Hver fredag kl. 17.30.
Præsterne deltager i præstetræten fra d. 13.-16. (Magleås).

5 Sydjylland

Skt. Knuds Kirke, Fredericia
Sjællandsgade 50A, 7000 Fredericia
Sognepræst: Tran Duc Thanh Dominique
tlf. 75 92 11 76.
Faste gudstjenester:
Hverdage kl. 17.15, undt. perioden 13-17/11.
Lørdage kl. 17.00, søndage kl. 10.00.
Regionsundervisning: Lørdage d. 4. og 18/11.
Barnedåb: Søndag d. 29/10 under messen.
Sygekommunion: Fredage d. 27/10 og 24/11.
Tilbedelse: Torsdage kl. 17.15.
Kirkekaffe: Søndag 12/11.

Skt. Michaels Kirke, Kolding
Tøndervej 17, 6000 Kolding.
Sognepræst Georg Bertling.
Tlf. 75 52 76 01.

Sædvanlige messetider.
Søndage: Kl. 8 sangmesse, kl. 10 højmesse.
Hverdage: Mandag og tirsdag kl. 17.15, onsdag til lørdag kl. 8.15.
Søndag d. 5.: Alle Helgens Fest. Efter højmassen er der kirkekaffe.
Mandag d. 6.: Alle Sjæles Dag. Der er aftenmesse kl. 19.30.
Søndag d. 26.: Krist Konges Fest. Sidste søndag i kirkeåret. Menighedsfest efter messen kl. 10. Der kan købes pølser med brød, øl og sodavand. Når vi har spist, spiller vi bankospil.
Overskuddet vil vi bruge til reparation og rensning af kirkens orgel, som orgelbyggeri Marcussen, Åbenrå, vil udføre til foråret.

Skt. Nikolaj Kirke, Esbjerg
Kirkegade 58, 6700 Esbjerg.
Sognepræst: Lars Messerschmidt.
Tlf. 75 12 10 27, bedst mellem 10-11, undt. mandag og tirsdag. Træffes normalt i Tønder om mandagen 11-12, tlf. 74 72 18 90.

Søndagsmesser:
Lørdag kl. 16.30 og søndag kl. 10.
Hverdagsmesser:
Torsdag kl. 8.15: Skolemese - alle er velkomne.
Fredag kl. 16.30.
Fredag d. 3. Første fredag i mdr. kl. 16.30: Messe med efterfølgende tilbedelse.
Lørdag d. 4. Kl. 16.30: Messe med vietnamesiske sange og læsninger. Evangeliet læses også på dansk.
Søndag d. 5. Alle Helgens fest. Kl. 10: Højmesse. Kl. 15.30: Andagt med bøn for de afdøde i Jerne kirke og på kirkegården.
Torsdag d. 9.: Ingen skolemese kl. 8.15.
Lørdag d. 18.: kl. 16.30: Messe på polsk. Undervisning på polsk for børn kl. 15.
Krybbegruppens kirkeværksted: Tirsdag d. 14. og d. 28. kl. 15-17.30 i menighedslokalet.

Seminar om bøn og kristen meditation:
Torsdag d. 9. og d. 23. kl. 17-18.30 i menighedslokalet. Tilmelding til sognepræsten inden d. 5. nov.

6 Sønderjylland

Hellig Kors Kapel, Tønder

Ribelandsvej 41, 6270 Tønder.
Præst: Lars Messerschmidt.
Træffes normalt i Tønder mandag 11-12, tlf. 74 72 18 90, ellers 10-11, tlf. 75 12 10 27 undt. tirsdag.
Messetider:
Søndag kl. 17: Højmesse.
Mandag: Se nedenfor. *
Søndag d. 5.: Alle Helgens fest. Kl. 17: Højmesse med efterfølgende andagt og bøn for de afdøde.
Mandag d. 6.: Ingen messe.
Mandag d. 13. kl. 18.30: Messe.
Mandag d. 20.: Ingen messe.
Mandag d. 27. kl. 18.30: Messe.
Søndag d. 26.: Krist Konges fest. kl. 17: Højmesse, under hvilken Maria Andersen vil aflægge sine evige løfter i Karmels tredje orden.
Religionsundervisning for børn: d. 12. og 26. kl. 15.30.
Bibelkreds:
Mandag d. 13. og d. 27. kl. 18.30-20. Der begyndes med messe.

Sankt Ansgars Kirke, Åbenrå

Søndertorv 1, 6200 Åbenrå
Ansvarlig præst: Ceferino C. Anez
Fiskergade 7-9. Tlf. 74 62 35 43
Hverdagsmesser:
Mandag-onsdag-fredag kl. 19.30.
Tirsdag-torsdag-lørdag kl. 15.30.
Søndagsmesser kl. 10. Derefter kirkekaffe.
Fredag d. 3. november: Jesu Hjerte fredag. Messe m. sak. velsignelse kl. 19.30
Søndag d. 5. november: Alle Helgen. Messe kl. 10.
Mandag d. 6. november: Alle Sjæle. Requiem Messe kl. 19.30.
Søndag d. 26. november: Jesus Kristus, Universets Konge. Messe med sak. velsignelse kl. 10.
Børne og ungdomsundervisningen varetages af Sr. Kristine og Doan Thi Van Nga

Skt. Marie Kirke, Haderslev

Mariegade 8, 6100 Haderslev.
Tlf. 74 52 23 26. Giro 9 06 37 34.
Sognepræst Erling Brodersen.
Messetider: Søndag kl. 10.00 og fredag kl. 17.00. 1. fredag i måneden indvielse til Jesu Hjerte og sakramental velsignelse.
Skriftemål: Indtil et kvarter før messen samt efter aftale.
Søndag d. 5.: Alle Helgen: Højmesse kl. 10
Mandag d. 6.: Alle Sjæle: requiem kl. 20.
Søndag d. 26.: Jesus Kristus, Universets Konge: koncelebreret højmesse m. Te Deum og sakramental velsignelse kl. 10.
Hovedcelebrant: generalvikar Paul Marx.
Diverse: Vi afholder den årlige *basar* i Rosenkranshuset efter højmassen d. 26. Det er en glæde, at flere af menighedens medlemmer og venner i de forgangne år har bragt pæne gaver. Vi håber, at det også bliver tilfældet i år. Pengene går som bekendt til at dække Rosenkranshusets driftsudgifter. Gaver bedes afleveret til

fru Kaadtmann senest en uge før. Der kan som altid købes kaffe og kager.
Torsdag d. 30. kl. 20: Indføring i tidebogen. Kaffe og kager medbringes!
Kirkekaffe: d. 5. og d. 26.
Undervisning: Videregående kursus for voksne i den katolske tros lære *torsdag d. 9. kl. 20.* Bibel, skrivemateriale, kaffe og kager medbringes!
Undervisning af børn i alderen 6-9 år begynder *onsdag d. 8. kl. 16.* Af børn i alderen 9-12 år *torsdag d. 9. kl. 16.* Undervisningen af børnene finder sted på Aastrupvej 65 og varetages af Sr. Rosa (afbud m. gyldig grund meddeles på tlf. 74 52 28 10).

Skt. Pauls Kirke, Sønderborg

Sognepræst Ebbe Simonsen.
Ringridervej 35, 6400 Sønderborg.
Tlf. 74 42 35 85.
Hver søndag højmesse i kirken kl. 9.30.
Fredag kl. 9.
På ugens første fire hverdage er messen i Als Kloster, Sdr. Landevej 156, som regel kl. 17. Men ring hellere i forvejen: tlf. 74 43 33 70.

Fredag d. 3.: Messe kl. 9.
Lørdag d. 4.: Børn til firmelsen (d. 7. jan.) mødes sammen med deres forældre i Als Kloster kl. 14.30. Leder er Poul Clausen og sognepræsten.
Søndag d. 5.: Allehelgens fest kl. 9.30.
Mandag d. 6.: Alle Sjæles dag. Messe for menighedens afdøde kl. 19.30.
Torsdag d. 21.: Menighedsmøde. Deltagerne i mødet i Vejle om Danmark efter pavens besøg beretter. Vi ser videooptagelsen fra pavemessen i Øm. Mødet begynder efter aftenmessen kl. 19.30.

7 Fyn

Vor Frelser's Kirke, Assens.

Nørregade 3, 5610 Assens.
Sognepræst: Se under Nyborg.
Søndag d. 5.: Alle Helgen. Messe kl. 14.00.
Onsdag d. 8.: Menighedsrådsmøde kl. 10.00.
Søndag d. 19.: 33. søndag i kirkeåret. Messe kl. 14.00.

Stella Maris Kirke, Nyborg

Vindingevej 9, 5800 Nyborg.
Sognepræst: J. Kruk.
Tlf. 65 31 09 74 eller 65 31 26 82.
Træffetid: Torsdag, fredag kl. 9.00-11.00 eller efter aftale.
Faste messetider:
Hverdage: Kl. 7.00. Onsdag: Kl. 19.00.
Søndage: Kl. 10.00 højmesse.
Torsdag d. 12.: Konfirmandundervisning kl. 16-17.
Fredag d. 3.: Jesu Hjertemesse kl. 7.00.
Lørdag d. 4.: Konfirmand- og religionsundervisning for unge og børn kl. 10-11.30.
Søndag d. 5.: Alle Helgen. Kl. 10.00 højmesse.
Mandag d. 6.: Alle Sjælesdag. Requiemmesse for alle for afdøde kl. 19.00.
Torsdag d. 9.: Studiekreds kl. 19.30 i præstegården.
Søndag d. 12.: Familiemesse kl. 10.00, derefter kirkekaffe på Stella Maris.
Lørdag d. 18.: Konfirmand- og religionsundervisning for unge og børn kl. 10-11.30.

Skt. Knuds Kirke, Svendborg
 Havnegade 1, 5700 Svendborg.
 Sognepræst pater Josef Völk.
 Tlf. 62 21 05 42 eller 62 21 36 10.

Træffetid: Torsdag 17-18, fredag, lørdag 11-12 eller efter aftale.

Messetider:

Søn- og helligdage: Kl. 10 højmesse med prædiken, hver torsdag: Aftenmesse kl. 19.00.

Mandag d. 6.: Rosenkransgruppen mødes i salen efter sjælemessen kl. 19.00. Alle Sjæles Dag.

Lørdag d. 11. Kl. 16.00: Messe med bryllup.

Lørdag d. 18.: Kontaktgruppen mødes. Messe kl. 14. Derefter hyggeligt samvær i salen. Messen kl. 16 bortfalder.

Lørdag d. 25.: Festen for Niels Stensen.

Søndag d. 26.: Krist Kongesfest. Sidste søndag i kirkeåret.

Religionsundervisning: Fra kl. 9.45 til 12: Lørdag d. 4., d. 11., 18. og 25.

Kirkelige handlinger:

Døb: Kornelia Anna Koczorowska, datter af bogholderske Anna Malgorzata Koczorowska, født Koreniewska. Den 17.9.: Pham Viet Thuan Paul, søn af Do Phuong Thi Tuy og Pham Van Ngoc. - Hjertelig til lykke!

Vielse: den 2.9. Bogholderske Anna Malgorzata Koczorowska, født Koroniewska og teknisk tegner Krzysztof Marceli Koczorowski. - Hjertelig til lykke!

Indsamling til Sct. Mariæ Søstrenes Mission i Brasilien den 10.9. 89.: Kollekten under messen kl. 10: Kr. 743.-. Ved auktionen i salen: Kr. 2.715.-. I alt: Kr. 3.458.-. Beløbet er gået ubeskåret til Søstrenes arbejde i Brasilien.

Husk forhåndstilmeldingen til firmandweekenden i Øm fra den 6.4. til den 8.4. 1990. Firmanderne bedes tilmelde sig snarest muligt. DUK-Sekretariatet: Bredgade 67, 2. th. DK 1260 København K. Tlf. 33 14 77 07.

Træffes sognepræsten ikke, henvend Dem i en vigtig sag til præsterne ved Sct. Albani Kirke, Adelgade 1, 5000 Odense C.

Tlf. 09 12 16 64.

Skt. Bendts Kapel, Rudkøbing
 Brogade 14, tlf. 62 21 05 42 eller 62 21 10 64.

Søndag d. 5.: Alle Helgens Dag. Messe med prædiken: Kl. 15.

Sct. Albani Kirke, Odense

Adelgade 1, 5000 Odense C.

Tlf. 66 12 16 64.

Kontortid: Ma.-fr. 10-12, og to. 17-18.

Præsterne træffetider:

P. Huber: Ti., to. og fr. 10-12 samt to. tillige 17-18.

P. Przybyłowicz: Ti., ons. og to. 10-12.

Søndagsmesser: Kl. 8 og 10; i maj-sept. tillige kl. 19. I okt.-april kl. 16.30.

1., 2., 4., 5. søndag: Polsk messe kl. 12.

2. søndag: Vietnamesisk messe kl. 14.

Hverdagsmesser: Ma. kl. 8. Ti., to., lø. kl. 9. Ons. kl. 10.30. Fr. kl. 19.

Religionsundervisning på Skolen: Onsdag kl. 16 for alle grupperne.

Mini-KUK: Se kalenderen.

Maria-Legionen: Tirsdag kl. 9.30.

Den franciskanske Lægorden: 2. tirsdag i måneden, begyndende med messe kl. 9.

Fredag d. 3.: Tilbedelse kl. 18.30 og aftenmesse kl. 19.30. Mini-KUK mødes kl. 14.30 på skolen.

Lørdag d. 4.: Studiekreds om Kirken kl. 10-12 i sognelokalerne.

Søndag d. 5.: Alle Helgen/messer kl. 8, 10, 12 polsk messe, 16.30. Kl. 15 økumenisk andagt i Kirkegårdskapellet; bagefter velsignelse af gravene på kirkegårdens katolske afdeling.

Mandag d. 6.: Alle Sjæle/8-messen bortfalder. Kl. 19 messe for menighedens afdøde. Møde i DKKF kl. 19.30 i sognelok.

Tirsdag d. 7.: Skt. Willibrord/Messe kl. 9. Kl. 19 det store årlige bankospil på Skolen.

Torsdag d. 9.: Kl. 14 møde i De ældres Klub i sognelokalerne.

Søndag d. 12.: Messer kl. 8, 10, 12 polsk, 14 vietn., 16.30.

Mandag d. 13.: Kl. 19.30 møde i DKKF i sognelokalerne.

Fredag d. 17.: Kl. 14.30 Mini-KUK.

Lørdag d. 18.: DKKFs Julestue på Skolen fra kl. 10.

Søndag d. 19.: Messer kl. 8, 10 familiemesse, 16.30. Julestuen er åben fra kl. 9-12.30.

Torsdag d. 23.: Menighedsrådsmøde 19.

Lørdag d. 25.: Sl. Niels Steensen/messe kl. 9.

Søndag d. 26.: Krist Konges Fest/Messer kl. 8, 10, 12 polsk messe, 16.30.

Kl. 10.00 familiegudstjeneste. Kl. 15.15 andagt på kirkegården. I år starter vi på den nye afdeling. Herefter er der mulighed for at drikke en kop kaffe.

Onsdag d. 8.: kl. 19.30. Forældremøde for de forældre hvis unge skal firmes i december-måned.

Torsdag d. 9.: Åbent hus aften i Fredensgade 15. Alle er velkomne.

Lørdag d. 11.: kl. 10.00-11.30. Undervisning.

Søndag d. 12.: kl. 11.15. Polsk messe.

Lørdag d. 18.: kl. 10.00. Undervisning.

Søndag d. 19.: Efter højmassen er der møde for den Franciskanske Lægorden.

Tirsdag d. 21.: kl. 19.30. Forældremøde for de forældre, hvis børn går til undervisning om lørdagen.

Torsdag d. 23.: Åbent hus aften.

Lørdag d. 25.: kl. 10.00. Undervisning.

Søndag d. 26.: Krist Konges Fest.

Kl. 10.00. Højmesse.

Kl. 14.00. Messe, hvorunder De Syges Salvelse meddeles. Herefter er der et festligt kaffebord i salen. Alle er hjertelig velkommen. Alle over 70 år vil få en særlig indbydelse.

Torsdag d. 30.: kl. 19.15. Bibelaften.

9 Sydøstsjælland

Skt. Hans Kirke, Køge

Sognepræst: Anton Dekkers, SJ.

Bjerggade 10, 4600 Køge.

Tlf. 53 65 06 51, bedst mellem kl. 9-10.

Der er højmesse hver søndag kl. 10.

Hverdagsmesse: Onsdag kl. 10.

Søndag d. 29. okt. er der barnedåb i højmassen.

Søndag d. 5. nov. fejres Alle Helgen.

Mandag d. 6. Alle Sjæles dag. Der er aftenmesse kl. 19.30.

Søndag d. 12. er der kirkekaffe efter højmassen.

Den polske messe holdes i nov. undtagelsesvis den 2. søndag, altså d. 12. nov.

10 Vestsjælland

Skt. Knuds Kirke, Ringsted

Skt. Knudsgade 19, 4100 Ringsted.

Tlf. 53 61 03 92.

Sognepræst Hans Esmark.

Tlf. 42 26 14 04.

Sankt Josef Søstrene.

Tlf. 53 61 73 71.

Søndagsmesser kl. 10.

Onsdag d. 1.: Sakramentsgennemgang hos søstrene på Teglovnvej 18, kl. 19.

Søndag d. 5.: Alle Helgen/Alle Sjæle fejres med p. Gregoire kl. 10.

Søndag d. 12.: Hl. Messe med p. Gregoire kl. 10.

Onsdag d. 15.: Dame-aften hos søstrene fra kl. 19.

Lørdag d. 18.: Familie-messe. Vi fejrer søndagsmessen kl. 16 og beskæftiger os med Sankt Martin. Og bagefter er der kaffe og snitter i skolestuen.

Søndag d. 19.: Ingen messe.

Tirsdag d. 21.: Sognepræsten holder foredrag om kirken i Terslev præstegaard.

Søndag d. 26.: Hl. Messe med prælat Ib Andersen kl. 10.

Vor Frue Kirke, Slagelse

Frederiksgade 7, 4200 Slagelse.

Sognepræst: Stephen Holm.

Pastoralassistent: Poul-Erik Jensen.

Tlf. 53 52 06 45.

Faste messetider:

Alle søndage: Højmesse kl. 10.00.

Hverdage i Skt. Montforts kapel, normalt således:

Mandag, tirsdag, onsdag og torsdag kl. 11.15, fredag kl. 19.15. Lørdag ingen.

Kommunitetets bønner normalt således: Rosenkransbøn kl. 12, vesper kl. 18, søndag dog kl. 18.45.

Søndag den 5.: Alle Helgens dag. Kl. 10.00 højtidelig messe, afsluttet med en kort andagt for vor menigheds afdøde.

Mandag den 6.: Alle sjæles dag.

Kl. 11.15 sunget, latinsk requiemsmesse i kapellet; kl. 18-19 tilbedelse foran det udstillede sakramente, afsluttet med vesper og sakramental velsignelse.

Kl. 19.15 højtidelig requiemsmesse for vort sogns afdøde.

Søndag den 12. er der efter højmassen kirkekaffe i menighedssalen. Her vil et banko-spil til fordel for ungdomsarbejdet løbe af stabelen. De unge mennesker beder om hjælp i form af gevinster, som de vil modtage med tak.

Lørdag den 18.: Elisabeth fest i Holbæk.

Menigheds-retrætedag fra kl. 10.15.

Bispemesse med meddelelse af firmelsens sakramente kl. 15.30. Se under »Holbæk«.

Søndag d. 26.: Kirkeårets sidste søndag, festen for Kristus, universets Konge.

Kl. 10.00 højtidelig messe med bøn til Krist Konge og sakramental velsignelse. Dele af messen synges på latin.

Børneundervisning: hver fredag aften fra kl. 18. Kl. 19.15 er der afsluttende familiemesse i kirken.

De ældre unge mødes fredagene den 3. og 17. fra kl. 19.00.

Månedens menighedsaften for de voksne, hvor sognepræsten gennemgår de syv sakramenter er **torsdag den 9. kl. 19.30** i menighedshuset. Aftenens emne er firmelsen. I den anledning vises brudstykker af dén video, som sidste år blev optaget i vor kirke, da biskoppen hos os meddelte firmelsens sakramente.

Kirkebil fra Korsør til Slagelse: søndagene den 5. (NB) og 26.

Skt. Maria Kirke, Kalundborg
 Lundemarken 15, 4400 Kalundborg.

Sognepræst: Stephen Holm, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse.

Tlf. 53 52 06 45.

Pastoralassistent: Sr. Helene, Karl Borromæussøstrenes kommunitet, Lundemarken 15, 4400 Kalundborg.

Tlf. 53 51 29 41.

Søndagsmesse: Kl. 15.00.

Hverdagsgudstjenester i Skt. Karls kapel: Rosenkransbøn kl. 12, vesper kl. 19, ordets gudstjeneste med uddeling af den hellige kommunion: Tirsdag og fredag kl. 19.15, torsdag kl. 12.15, onsdag kl. 17, som afslutning på hyggeeftermiddag, som begynder kl. 14.

Fredag den 3.: Efter ordets gudstjeneste kl. 19.15, udstilles det hellige sakramente til tilbedelse indtil kl. 20.

Søndag den 5.: Alle Helgens dag.

Kl. 15.00 højtidelig messe, afsluttet med en kort andagt for menighedens afdøde.

Mandag den 6.: Alle sjæles dag. Ingen gudstjenester i Kalundborg. Sjælemesser i sognekirken i Slagelse kl. 11.15 og kl. 19.15 (se iøvrigt onsdag den 8.)

Onsdag den 8.: Kl. 17.00 højtidelig, latinsk requiemsmesse for vor menigheds afdøde. (NB: ikke, som nævnt i sognebladet, tirsdag den 7.)

Lørdag den 18.: Elisabeth-fest i Holbæk.

Menigheds-retrætedag fra kl. 10.15. *Bi-spemesse* med meddelelse af firmelsens sakramente kl. 15.30. Se i øvrigt under »Holbæk«.

Søndag den 26.: Kirkeårets sidste søndag, *festen for Kristus, universets Konge*.

Kl. 15.00 højtidelig messe, delvis på latin, afsluttet med bøn til Krist Konge og sakramental velsignelse.

Børneundervisning: Søndagene den 12. og 26. i tilslutning til messerne.

Gennemgang af sakramenterne ved menighedsaftener i Slagelse den anden torsdag i måneden: i november bliver det torsdag den 9. kl. 19.30. Se i øvrigt under »Slagelse«.

11 Midtsjælland

Skt. Elisabeths Kirke, Holbæk

Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk.

Sognepræst: Stephen Holm, Frederiksgade 7, 4300 Slagelse. Tlf. 53 52 06 45.

Gudstjenesteleder: Jan Tecza, Chr. Hansensvej 25, 4300 Holbæk. Tlf. 53 44 15 62.

Pastoralassistent: Sr. Helene, Karl Borromæus-søstrenes kommunitet, Lundemarken 15, 4400 Kalundborg. Tlf. 53 51 29 41.

Sr. Engeline, Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk, tlf. 59 44 37 53.

Søndagsmesse:

Hver lørdag kl. 15.30. Ingen messe på selve søndagen.

Torsdag d. 2. kl. 19.15: Ordets gudstjeneste med uddeling af den hellige kommunion og efterfølgende tilbedelse foran det udstillede sakramente indtil kl. 20.

Lørdag d. 4.: *Alle Helgens Dag*. Kl. 15.30 højtidelig messe. I tilslutning til messen holdes en kort andagt for vort sogns afdøde, hvorpå vi, under afsyngning af alle helgens litani, i procession begiver os til kirkegården, hvor gravene bestænkes med vievand og den afsluttende velsignelse meddeles.

Mandag d. 6.: Alle sjæles dag. Der er ingen gudstjenester i Holbæk i dag, men der er sjælemesser i Slagelse kl. 11.15 og kl. 19.15 (se tirsdag den 7.)

Tirsdag d. 7. kl. 19.15: Højtidelig, latinsk requiemsmesse for vort sogns afdøde. (NB: Ikke, som meddelt i sognebladet onsdag d. 8.)

Lørdag d. 18.: Titular-fest. Festen for den hellige Elisabeth af Thuringen, sognets og kirkebygningens værne- og navnehelgen.

Vi mødes kl. 10.15 og holder dagen som retrætedag under ledelse af biskoppen og sognepræsten. Programmet vil veksle mellem oplæg og samtale, gudstjenester og hyggeligt samvær omkring frokost og kaffe. (NB: Husk frokostpakke).

Kl. 13.00: Helligånds-andagt. Kl. 15.30 Højtidelig bispemesse. Under festmessen meddeler biskop Hans L. Martensen firmelsens sakramente til medlemmer af vor menighed.

Efter messen er der *reception i de fire værelser i søsterhuset*, som Holbækhus' ledelse velvilligst har stillet til vor menigheds disposition. De er af menigheden bragt i en sådan orden, at de kan danne ramme om den nødvendige undervisning af vore børn og unge.

Kl. 18.15 er der fælles middag med biskoppen, firmander og menighed. Menigheden bedes tilmelde sig til middagen, der rundes af med en kop kaffe. Og mon ikke vi kan forvente at få rørt benene til tonerne fra discotek »Montfort«?

Mandag d. 20. kl. 16.15: Messe.

Lørdag d. 25.: Kirkeårets sidste weekend, festen for Kristus, universets konge.

Kl. 15.30 højtidelig messe, afsluttet med bøn til Krist Konge og sakramental velsignelse. Dele af messen fejres på latin.

Mandag d. 27.: Mindedagen for jomfru Marias åbenbarelse i Paris i 1830, festen for den undergørende medalje. Kl. 16.15 messe.

Børneundervisning: Lørdagene den 11. og 25. i tilslutning til messerne.

De voksnes studiekreds holder pause indtil efter nytår, fordi Folkeuniversitetet i Holbæk indtil da giver et kvalificeret studie-tilbud i katolicisme. Det er hver mandag fra kl. 17-18.45 - på Holbæk Seminarium.

Siden 15. september kalder vor lille kirkeklokke til Angelus bøn tre gange dagligt. Et nyinstalleret ur sætter klokken igang kl. 8.30, kl. 12 og kl. 19.

Skt. Laurentii Kirke, Roskilde

Frederiksborgvej 11, 4000 Roskilde.

Tlf. 42 35 09 65, bedst mellem kl. 9 og 10.

Søndagsmesser: Højmesse kl. 10 og 17. Familiemesse den anden søndag i måneden.

Hverdagsmesser: Kl. 8, mandag og fredag dog kl. 19.30.

Eventuelle ændringer ændres ved søndagsmesserne.

Søndag d. 5.: Alle Helgens-fest. Firmelses-sakramente meddeles af biskop Martensen ved højmesse kl. 10. Efter messe: Reception i menighedssalen. Alle er velkomne.

Mandag d. 6.: Alle Sjæles-dag, aftenmesse kl. 19.30 i kirken.

Søndag d. 26.: Krist-Konges-fest. Sidste søndag i kirkeåret. Katolsk kvindeklubs-møde: Torsdag d. 2. nov. kl. 19.30. Judith Sandager Jeppesen fortæller om Afrika.

Ledreborgs slotskirke

Hver søndag: Messe kl. 8.30.

Skt. Pauls Kirke, Tåstrup

Køgevej 162, 2630 Tåstrup.

Sognepræst: Frank Jobst, O.M.I.

Tlf. 42 99 07 28.

Messtider:

Søndag: Højmesse kl. 10.00.

Onsdag: Messe kl. 19.00 (ændret).

Torsdag: Messe kl. 16.00.

Lørdag: Messe kl. 17.00 (søndagsmesse).

Fredag d. 3. kl. 9.00: Jesu Hjerte messe med sakramental velsignelse.

Kirkekaffe hver søndag efter højmassen.

Assumptionssøstre: Den Gamle Smedje, Bygaden 53: Messe hver tirsdag kl. 19.30 derefter åbent hus.

Religionsundervisning: Søndag d. 12., 19. og 26. efter højmassen.

Firmelsesundervisning: Torsdag d. 9. og 23.

Spejderne: ulvemøde hver onsdag kl. 18.30 til 20.00. Spejdermøde hver onsdag kl. 19.45.

KUK: Program bekendtgøres ved opslag i våbenhuset.

Kolping:

Fredag d. 10.: »Ungarsk aften« onsdag d. 22.

Aktiviteter:

Onsdag d. 1.: Emnedag fra kl. 19.30 til ca. 21.00.

Søndag d. 5.: Dansk/vietnamesisk messe kl. 10.00, torsdag d. 9. kl. 10.30 bankospil.

Lørdag d. 18. til søndag d. 19.: Retræte på Magleås sammen med Herlev menighed. Tilmelding til Inger Winther på kontoret eller privat: 42 52 69 59. Emne: »Vi har en Gud, der kalder os ved navn«.

12 Nordsjælland

Skt. Vincents Kirke, Helsingør

Nygade 8B. Tlf. 49 21 05 71.

Sognepræst Hans Esmark, Møllestræde 10B, 3400 Hillerød. Tlf. 42 26 14 04.

Diakon, pastor Ole Lundsteen, Nygade 8B, Helsingør. Tlf. 49 21 05 71.

Hverdagsmesser: Niels Steensens Hus kl. 18.15.

Søndag d. 5.: Højmesse kl. 9. Vi fejrer Alle Helgen/Alle Sjæle.

Tirsdag d. 7.: Pensionist-træf på Møllebakken 8, kl. 14.30. Messe med sognepræsten.

Børnenes religionsundervisning under ledelse af Ole Lundsteen, kl. 16-17.30.

Menighedsrådsmøde hos Ole Lundsteen kl. 19.

Søndag d. 12.: Familie-messe kl. 11. Vi fejrer Sankt Martin. Både i kirken og bagefter i menighedssalen, hvor der er kirkekaffe til de voksne og sodavand til børnene. NB: Nicolaus kommer først i december!

Tirsdag d. 14.: Kommunion-gudstjeneste ved Ole Lundsteen hos søstre, kl. 14.30.

Børnenes religionsundervisning under ledelse af Ole Lundsteen, kl. 16-17.30.

Studie-kreds med Ole Lundsteen kl. 19.

Søndag kl. 19.: Højmesse kl. 9.

Tirsdag d. 21.: Messe med sognepræsten hos søstre, kl. 14.30.

Børnenes religionsundervisning under ledelse af Ole Lundsteen, kl. 16-17.30.

Søndag d. 26.: Højmesse kl. 11 - latin. Vi fejrer Krist Konge. Og dette er sidste søndag i kirkeåret.

Tirsdag d. 28.: Kommunion-gudstjeneste ved Ole Lundsteen hos søstre, kl. 14.30.

Børnenes religionsundervisning - sidste før jul, kl. 16-17,30 med Ole Lundsteen og sognepræsten. Vi laver en adventskrans til at tage med hjem. Alle børn er velkommen, også de som ikke gik til undervisning i efteråret!

Studie-kreds med Ole Lundsteen kl. 19.

Skt. Vilhelms Kirke, Hillerød

Kirke- og menighedshus: Møllestræde 7, 3400 Hillerød.

Sognepræst Hans Esmark, Møllestræde 10B. Tlf. 42 26 14 04, bedst mellem kl. 9-10, dog undtagen søndag og mandag.

Sankt Vincent Søstre: Tlf. 42 26 78 65.

Søndagsmesser: Kl. 10.

Hverdagsmesse: Tirsdag, onsdag, torsdag kl. 17. Fredag kl. 8.30.

Lørdag d. 4.: Børnenes religionsundervisning nr. 5 i Kirkecentret kl. 9.30-11.30. Andagt kl. 11-11.30 (ej messe).

Panelsamtale kl. 14.30 i Grønnevang Kirke i Hillerød mellem sognepræsten og sognepræst ved Præstevangskirken Niels Nielsen. Alle er indbudt!

Søndag d. 5.: Familie-messe kl. 11, hvor vi fejrer Alle Helgen og Sankt Martin, og bagefter drikkes kirkekaffe!

Onsdag d. 8.: Menighedsrådsmøde kl. 19.30.

Lørdag d. 11.: Børnenes religionsundervisning nr. 6 i Kirkecentret kl. 9.30-11.30. Børnemesse kl. 11-11.30.

Søndag d. 12.: Hl. Messe kl. 9.

Søndag d. 19.: Hl. messe kl. 11.

Tirsdag d. 21.: Ingen messe.

Lørdag d. 25.: Julemarked kl. 10-14.

Søndag d. 26.: Krist Konge (sidste søndag i kirkeåret) Latinsk messe kl. 9.

Tirsdag d. 28.: Ingen messe.

Vor Frue Kloster, Åsebakken

Høsterkøbvej 3, 3460 Birkerød

Benediktinerindekloster, tlf. 02 81 06 98.

Søn- og hellig dage: Terts og højmesse kl. 8.20.

Hverdage: Terts og højmesse kl. 7.50.

13 Hovedstads-område NV

Vor Frue Kirke

Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev.

Tlf. 42 94 76 94.

Sognepræst: Lon Konold, OMI.

Messtider:

Lørdag kl. 17.00.

Søndag kl. 9.30 dansk, kl. 11.00 engelsk.

Hverdage:

Tirsdag kl. 9.30 (engelsk)

Onsdag kl. 9.30 (dansk)

Fredag kl. 8.00 (dansk)

Tilbedelse: Tirsdag kl. 19.30-20.30

Ungdomsklubber:

Maxi-KUK: Hver torsdag kl. 19.30.

Mini-KUK: Spørg May Weber Nielsen

tlf. 42 94 93 31.

Lørdag d. 4.: Troslæredag, vi begynder kl. 14.45 og slutter med messe kl. 17.00.

Søndag d. 5.: Folkedans kl. 19.30.

Mandag d. 6.: Alle Sjæles Dag, messe kl. 19.30 på dansk og engelsk.

Onsdag d. 8.: Menighedsaften, nærmere besked følger.

Søndag d. 19.: Familiemesse kl. 9.30 og derefter kirkekaffe.

Skt. Antoni Kirke, Brønshøj

Frederikssundsvej 225, 2700 Brønshøj.

Tlf. 31 28 17 00.

Sognepræst: Pater Knud Aage Nielsen S.J. Træffes ved kirken i forbindelse med messerne samt tirsdag kl. 10.30-11.30 på sognekontoret. Øvrige dage kl. 10-12 på tlf. 31 71 79 66.

Menighedsrådsformand: Henning Heine-meier, Markskellet 5, 2720 Vanløse. Tlf. 31 74 13 05.

Sædvanlige messtider: Søndag kl. 10.30. Tirsdag kl. 10.00. Derefter samvær i præstegården. Onsdag og fredag kl. 19.00.

Søndage messe kl. 10.30.

Tirsdage kl. 10. Derefter samvær.

Onsdag og fredag kl. 19.

Fredag d. 3.: Tilbedelse inden messen kl. 19.00.

Søndag d. 5.: Alle Helgen. Efter den rytmske messe kl. 10.30 er der kirkekaffe. Kl. 16 andagt på Katolsk Vestre Kirkegård.

Første fredag kl. 19: Jesu Hjerter messe.
Skt. Annæ Hjem: Søndag kl. 10.30.
Hverdage: Kl. 9.
Onsdag d. 1.: De ældres klub kl. 14.
Fredag d. 3. kl. 19: Jesu Hjerter messe.
Søndag d. 5.: Familiemesse kl. 10. Alle Helgen. Kl. 16 andagt på Sundby kirkegård.
Mandag d. 6. kl. 19: Alle Sjæles Messe, concelebreret messe.
Onsdag d. 15.: De ældres klub kl. 14.
Fredag d. 17. kl. 18 kinesisk aften med spisning og foredrag.
Onsdag d. 29.: De ældres klub kl. 14.
NB: Lørdag d. 2. december: Menighedens adventsfest.

Skt. Hyacinthus Kirke

Østergade 59, 3700 Rønne.
 Tlf. 53 95 08 14.
 Svares ikke, ring 53 95 08 55.
 Sognepræst: D. Timmermann.
 Tlf. 33 13 37 62.
 Menighedsrådsformand: Renate Gulstad-Kuhnen. Tlf. 53 95 43 69.
 Pastoralassistent: Sr. Hermengild Gerick. Tlf. 53 95 08 55.
Søndage i november:
 Højmesse kl. 11.00.
Søndag den 5. fejres Alle Helgens Fest.
Religionsundervisning:
 Torsdag d. 9. kl. 16 i Åkirkeby.
 Tirsdag d. 14. kl. 15.00 hos søstrene.
 Lørdag d. 18. kl. 10 for de små.
Onsdag d. 15. kl. 14.30: Møde hos søstrene. Alle er velkomne.

Rosenkranskirken

Gregersgade 12, 3720 Åkirkeby.
 Sognepræst: D. Timmermann.
 Tlf. 33 13 37 62.
 Menighedsrådsformand: Erik Frandsen.
 Kannikeengen 24, 3720 Åkirkeby.
 Tlf. 53 97 42 95.
Søndage i november:
 Højmesse kl. 9.00.
Onsdag d. 15. kl. 14.30: Møde hos søstrene i Rønne. Alle er velkomne.
Lørdag d. 18.: Religionsundervisning for de små kl. 10.00 hos søstrene i Rønne.

Mass each weekend:
Sunday: VFK at 9:30 a.m. (Danish) and 11 a.m. (English). At SAK at 6 p.m. (English) and Skt. Annæ Kirke at 5 p.m. (English).
Saturday: VFK at 5 p.m. (Danish). At Skt. Annæ Kirke at 5 p.m. (English).
Weekday Masses at VFK:
Monday: no Mass. Oblate Father's community day.
Tuesday: 9:30 a.m. English. Also prayer and adoration before the Blessed Sacrament from 7:30-8:30 p.m. (Danish).
Wednesday: 9:30 a.m. (Danish).
Thursday: Home Masses.
Friday: 8 a.m. (Danish).

Special Masses:

First Friday of the month: At VFK the recitation of the rosary at 1:15 p.m. and Mass at 7:30 p.m. (English). The Feasts of All Saints and All Souls. The Feast of All Saints (1 Nov.) will be celebrated at the Saturday-Sunday Masses on 4 and 5 November. - The Feast of All Saints will be celebrated at VFK both in Danish and English at 7:30 p.m. at VFK.
N.B.: If there are changes in Mass times, they will be announced at the weekend Masses.

Confessions: VFK: before each Sunday Mass from 10:30-10:45 a.m. or after an appointment with the priest. - SAK: before Mass from 5:30 p.m. or after an appointment with the priest.
Church Coffee: VFK: after Mass the first Sunday of each month. SAK: after Mass the last Sunday of each month.

Activities:

Choir practice: VFK: on Monday and every 14 days thereafter, that is, November 6 and 20 at 7:30 p.m.
Bible Study Group: VFK: on Wednesday and every 14 days thereafter, that is, November 1, 15 and 29 at 7:30 p.m.
Catholic youth clubs: contact Mrs. May Weber Nielsen. Tlf. 42 94 93 31.

Misa en español

Iglesia de san Augustin, Jagtvej 183.
 Todos los domingos. Juni-aug. kl. 18.P.
 Tomás Tirapu Beortegui C.Ss.R.
 Tlf. 31 58 21 02.

Communauté de Langue Française

Prêtre: Etienne Calvet 31 62 36 28.
 Copenhagen: tous les dimanches (sauf 1.07-15.08) messe à 11 h 30 à Sakramentskirken, Nørrebrogade 27, København N.

Missione cattolica Italiana

Lorenzo Del Zanna, S.J., Stenosgade 4A, 1616 København V.
 Ufficio e biblioteca italiana: Stenosgade 5, 1616 København V. Tlf. 31 31 78 22.
 Messa ogni sabato alle ore 18 Jesu Hjerter Kirke, Stenosgade 4, 1616 København V.
 Segretariato Sociale ACLI, Bredgade 67 st., 1260 København K. Tlf. 33 32 10 49.
 Sig. Tullio Piras.
 Ogni lunedì e giovedì dalle ore 9,30 alle 13,30.

Kroatisk messe

2. og 4. søndag i Jesu Hjerter Kirke kl. 14.
Helsingør: 1. og 3. søndag. 1. søndag kl. 12. 3. søndag kl. 17.

Msze święte

w języku polskim
 Ks. Władysław Zdunek C.s.s.R.
 Kościół św. Anny
 Hans Bogbinders Alle 2
 2300 København S, tlf. 31 58 21 02
 Msza św.: Kazda niedziele o godz. 12.00 w kościele św. Anny/Amager.

Ungarsk messe

Magyar mise v. P. Kálmán Horváth s.j.
 Stenosgade 4 a - 1616 København V.
 Tlf.: 31 21 85 88.
 Messe med efterfølgende samvær hver 2. søndag i måneden.

Liturgisk kalender for november 1989

1. grøn. Onsdag i 30. alm. uge. (II Ps). L.: Rom. 8,26-30. Ev.: Luk. 13,22-30.
2. grøn. Torsdag i 30. alm. uge. (II Ps). L.: Rom. 8,31b-39. Ev.: Luk. 13,31-35.
3. grøn. Fredag i 30. alm. uge. (II Ps). Eller hvid. *Martin af Porres*, ordensmand (†1639). L.: Rom. 9,1-5. Ev.: Luk. 14,1-6.
4. hvid. Lørdag i 30. alm. uge. (II Ps). *Karl Borromæus*, biskop (†1584)(m). L.: Rom. 11,1-2a.11-12.25-29. Ev.: Luk. 14,1,7-11. *I vesper til Aller Helgen.*
5. hvid. Søndag. *Alle Helgen (h). Gl. Cr. særl. pf. 1. L.: Joh. Åb. 7,2-4.9-14; Sl. 24,1-2.3-4ab. 5-6. (Om k.: Så er den slægt, som søger dit åsyn, Herre.) 2. L.: 1. Joh. 3,1-3. Ev.: Matt. 5,1-12a. Kirketælling.*
6. viol. eller sort. Mandag. *Alle Sjæle. De afdødes pf. 1. L.: 2. Makk. 12,43-46 eller Rom. 8,31b-35.37-39; Sl. 23,1-2a.2 b-3.5-6. (Om k.: Herren er min hyrde, mig skal intet fattes.) Ev.: Joh. 14,1-6. Der kan også læses andre tekster fra begravelsesliturgien.*
7. hvid. Tirsdag i 31. alm. uge. (III Ps). *Willibrord*, biskop (†739)(m). L.: Rom. 12,4-16a. Ev.: Luk. 14,15-24.
8. grøn. Onsdag i 31. alm. uge. (III Ps). L.: Rom. 13,8-10. Ev.: Luk. 14,25-33.
9. hvid. Torsdag. *Laterankirkens indvielse (f). (III Ps). Gl. Særl. pf. L.: Ez. 47,1-2.8-9.12 eller 1.Kor. 3,9c-11.16-17; Sl. 46,2-3.5-6.8-9. (Om k.: En flod og dens bække glæder Guds stad, den Højeste har helliget sin bolig.) Ev.: Joh. 2,13-22.*
10. hvid. Fredag i 31. alm. uge. (III Ps). *Leo den Store*, pave og kirkelærer (†461)(m). L.: Rom. 15,14-21. Ev.: Luk. 16,1-8.
11. hvid. Lørdag i 31. alm. uge. (III Ps). *Martin af Tours*, biskop (†397)(m). L.: Rom. 16,3-9.16.22-27. Ev.: Luk. 16,9-15.
12. grøn. 32. alm. søndag. (IV Ps). *Gl. Cr. Alm.S. pf. 1. L.: 2. Makk. 7,1-2.9-14; Sl. 17,1,5-6.8b+15. (Om k.: Jeg skal mættes ved at skue din herlighed, o Gud.) 2. L.: 2. Tess. 2,16-3,5. Ev.: Luk. 20,27-38 eller 20,27.34-38. Josaphat, biskop og martyr (†1623), fejres ikke.*
13. grøn. Mandag i 32. alm. uge. (IV Ps). L.: Visd. 1,1-7. Ev.: Luk. 17,1-6.
14. grøn. Tirsdag i 32. alm. uge. (IV Ps). L.: Visd. 2,23-3,9. Ev.: Luk. 17,7-10.
15. grøn. Onsdag i 32. alm. uge. (IV Ps). Eller hvid. *Albert den Store*, biskop og kirkelærer (†1280). L.: Visd. 6,1-11. Ev.: Luk. 17,11-19.
16. grøn. Torsdag i 32. alm. uge. (IV Ps). Eller hvid. *Margrethe af Skotland* (†1093). Eller hvid. *Gertrud*, jomfru (†1302). L.: Visd. 7,22b-8,1. Ev.: Luk. 17,20-25.
17. hvid. Fredag i 32. alm. uge. (IV Ps). *Elisabeth af Ungarn* (†1231)(m). L.: Visd. 13,1-9. Ev.: Luk. 17,26-35.37.
18. grøn. Lørdag i 32. alm. uge. (IV Ps). Eller hvid. *Peters- og Paulskirkernes indvielse*. Eller hvid. *Gudsmoders lørdagsmesse*. L.: Visd. 18,14-16; 19,6-9. Ev.: Luk. 18,1-8. (Fejrer man Peters- og Paulskirkernes indvielse, er følgende tekster obligatoriske: L.: Ap.G. 28,11-16.30-31. Ev.: Matt. 14,22-33.)
19. grøn. 33. alm. søndag. (I Ps). *Gl. Cr. Alm.S. pf. 1. L.: Mal. 4,1-2a; Sl. 98,5-6.7-8.9. (Om k.: Herren skal dømmes folkeslag med ret.) 2. L.: 2. Tess. 3,7-12. Ev.: Luk. 21,5-19.*
20. grøn. Mandag i 33. alm. uge. (I Ps). L.: 1. Makk. 1,10-15.41-43.54-57.62-64. Ev.: Luk. 18,35-43.
21. hvid. Tirsdag i 33. alm. uge. (I Ps). *Marias fremstilling (m). Jomfru Marias pf. L.: 2. Makk. 6,18-31. Ev.: Luk. 19,1-10.*
22. rød. Onsdag i 33. alm. uge. (I Ps). *Cæcilie*, jomfru og martyr (†230)(m). L.: 2. Makk. 7,1.20-31. Ev.: Luk. 19,11-28.
23. grøn. Torsdag i 33. alm. uge. (I Ps). Eller rød. *Clemens I*, pave og martyr (†97). Eller hvid. *Columban*, abbed (†615). L.: 1. Makk. 2,15-29. Ev.: Luk. 19,41-44.
24. grøn. Fredag i 33. alm. uge. (I Ps). L.: 1. Makk. 4,36-37.52-59. Ev.: Luk. 19,45-48.
25. hvid. Lørdag i 33. alm. uge. (I Ps). *Niels Stensén*, Biskop (†1686)(m). L.: 1. Makk. 6,1-13. Ev.: Luk. 20,27-40.
26. hvid. Søndag. *Jesus Kristus, universets konge (h). Gl. Cr. Særl. pf. 1. L.: 2. Sam. 5,1-3; Sl. 122,1-2.3-4a.4b-5. (Om k.: Jeg frydede mig, da de sagde til mig: »Vi drager til Herrens hus.«) 2. L.: Kol. 1,12-20. Ev.: Luk. 23,35-43.*
27. grøn. Mandag i 34. alm. uge. (II Ps). L.: Dan. 1,1-6.8-20. Ev.: Luk. 21,1-4.
28. grøn. Tirsdag i 34. alm. uge. (II Ps). L.: Dan. 2,31-45. Ev.: Luk. 21,5-11.
29. grøn. Onsdag i 34. alm. uge. (II Ps). L.: Dan. 5,1-6.13-14.16-17.23-28. Ev.: Luk. 21,12-19.
30. rød. Torsdag. *Andreas*, apostel (f). (II Ps). *Gl. Ap.pf. L.: Rom. 10,9-18; Sl. 19,2-3.4-5ab. (Om k.: Deres tale er nået til jorderigs ende.) Ev.: Matt. 4,18-22.*

Gudstjenester på fremmede sprog

Deutschsprachige Gemeinde
 Pfr. Guido Kreienbühl, Vesterbrogade 28, 2, 1620 Kbh. V. Tlf.: 24 26 30.
 Hl. Messe jeden 1. og 3. Sonntag im Monat um 10 Uhr in der Hauskapelle der St. Augustin Kirche, Jagtvej 183, København. Nach jedem Gottesdienst findet ein gemütliches Zusammensein statt.

English-speaking ministry
 Copenhagen's English language Catholic ministry center: Vor Frue Kirke (VFK), Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev.
 Chaplain: Father Carroll L. Parker, O.M.I. Tlf.: 42 94 76 78.

Church support: Katolsk Pastorat, Giro 9 09 91 99.

Parish Council president: Åge Christensen. Tlf. 42 97 43 35. English representative: Mariano Davis. tlf. 42 98 60 77.

Other churches with Mass in English:
 Sakramentskirken (SAK), Nørrebrogade 27, 2200 Kbh. N and Skt. Annæ Kirke, Hans Bogbinders Allé 2, 2300 Kbh. S.

Pater L.O. Dorn fylder 75 år

Venner ønsker at udgive et udvalg af hans prædikener som et festskrift

Den 21. december fylder Pater L.O. Dorn, S.J. 75 år. begrænset oplag komme i boghandelen til en noget forhøjet pris. Pater G. Sanders S.J.

En kreds af Pater Dorns venner agter at udgive et udvalg af hans prædikener som et festskrift til hans fødselsdag.

Alle, som vil ønske til lykke sammen med os, bedes skriftligt eller telefonisk kontakte Niels Steensens Kollegium, Sct. Kjeldsgade 3, 2100 Ø. Telefon 31 20 93 37, inden 20. november.

De vil da få deres navn på en gratulationsliste, der vil blive overrakt Pater Dorn på fødselsdagen, og de vil i december få tilsendt et eksemplar af bogen til en pris af 150 kr.

Efter fødselsdagen vil et

Katolsk Lommebog '90

Lommebogen indeholder Årskalender, Liturgisk Kalender og Katolsk Vejviser for bispedømmet i København.

Prisen er 53.- kr. + evt. forsendelse.

Lommebogen kan bestilles allerede nu på Ansgarstiftelsens Forlag, Vesterbrogade 28, 3., 1620 København V., telefon 31 24 12 10.

Undertegnede bestiller hermed _____ eksemplarer

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr. og by: _____

Etik og lovgivning

Af biskop Hans L. Martensen

Biskop Thorkild Græsholt skrev sidste år vedrørende lovforslaget om registreret partnerskab: »Det er Folketingets ret og pligt at vedtage nødvendige nye love, og ingen skal gribe ind i denne ret og pligt, men i et tilfælde som dette kunne man måske nok tilhviske tingets medlemmer: Tøv lige en kende. Det er ikke alt, hvad der ser friskt og moderigtigt ud, der er lige formålstjenligt.«

Der er al grund til at lytte til Biskop Græsholts råd. Ifølge mange eksperter vurdering vil loven, hvis den vedtages, ikke ændre så meget ved de reelle faktiske forhold. Man formoder, at det kun vil være et mindretal af de homoseksuelle og lesbiske, der lader deres parforhold registrere og på den måde overtager visse juridiske pligter og rettigheder.

Selv om en lov måske ikke umiddelbart vil ændre ret meget i folks livsmønstre, kan man alligevel spørge, om en sådan lov markerer, at en vigtig grænse i vort lands og vor befolknings udvikling her overskrides – med virkninger fremover, som vi ikke umiddelbart har mulighed for at overskue. Den foreslåede lov rører desuden ved forskellige bagomliggende problemer og forudsætninger.

Svækkelse af ægteskabet

Lovforslaget implicerer et syn på ægteskabet, og forslaget er – selv om det direkte handler om ikke-ægteskabelige forhold – al-

ligevel med til at definere, hvad dansk lovgivning forstås ved ægteskab.

I lovforslaget § 3 hedder det: »Registrering af partnerskab har med den i § 4 anførte undtagelse samme retsvirkninger som indgåelse af ægteskab«. I omtalte § 4 hedder det: »Adoptionslovens regler om ægtefæller finder ikke anvendelse på det registrerede partnerskab«.

Gennem disse to paragraffer fastlægges ligefrem en definition af, at dansk lovgivning ikke giver og ikke ønsker at give ægteskabet nogen retsvirkninger eller retsbeskyttelse udover de retsvirkninger og den retsbeskyttelse, som lovgivningen tilkender et hvilket som helst parforhold af mennesker, der lever sammen og lader sig registrere. Hvis disse konsekvenser skulle tages helt seriøst, ville det betyde, at ægteskab – sådan som det har været forstået i alle de århundreder, Danmark har været til – er hørt op at eksistere for landets lov og ret.

Det eneste, ægteskabet da har frem for et hvilket som helst ikke-ægteskabeligt parforhold, er et sæt adoptionsregler.

Her overskrides – som jeg nævnte før – en usynlig grænse. Det er sikkert, at ægteskabet som institution er blevet svækket i Danmark både i folks bevidsthed og i lovgivningen. Alligevel fortsætter der i befolkningen en bevidsthed om, at ægteskabet i sin kerne er et forhold mellem en mand og en kvinde, der forpligter sig til troskab mod hinanden, og som

ønsker at danne en familie sammen, hvor manden eventuelt bliver far og kvinden mor til børn, der fødes og vokser op inden for denne families rammer.

Det specifikke ved ægteskabet, således som man har forstået det indtil den dag i dag, er ikke dets forhold til mulig adoption, men dets forhold til børn, der kommer af netop denne ægteskabelige forbindelse mellem mand og kvinde. Det nye lovforslag definerer implicit, at der intet andet specifikt er ved ægteskabet end adoptionsmulighed.

Forpligtelsen over for barnet

Det er sikkert og vist, at en mand kan blive far uden at have indgået ægteskab, og ligeledes kan en kvinde blive mor uden at have indgået ægteskab. Dette er som bekendt også blevet mere og mere udvidet i de sidste årtier i de såkaldte papirløse forhold. Men ægteskabets grundidé indtil den dag idag var, at en mand indgik en forpligtelse ved at blive far, og at en kvinde indgik en forpligtelse ved at blive mor: nemlig en forpligtelse over for det barn, der undfanges og fødes, og at det derfor bør være en forpligtelse, som mand og kvinde overtager i fællesskab, og som også samfundet og dets love støtter.

Set på denne måde kunne lovforslaget om registreret partnerskab ses som det sidste og afgørende skridt henimod den devaluering af ægteskabet,

der længe har været undervejs. Det, der mangler, er opmærksomheden på barnet, som gennem ægteskabsinstitution og familie finder et trygt forhold til både en far og en mor, som det ved, det kan regne med og støtte sig til.

Ægteskabets devaluering til at være intet mere og intet mindre end et hvilket som helst parforhold, der ikke står i relation til virkelighedens »far« og »mor« og »barn«, vil betyde, at barnet bliver den største taber i fremtidens samfund.

Man må i højeste grad beklage, at landets lovgivning allerede nu har reduceret ægteskabet til en beskrivelse af økonomiske, arveretslige, skattemæssige og andre lignende relationer; mens det allervigtigste: selve familiens tryghed ikke beskyttes og fremmes gennem lovgivningen.

Spørgsmålet er, om vi ikke er nået et punkt og til en grænse, hvor det bliver nødvendigt meget mere bevidst at støtte ægteskab og familie, hvis ikke lovgivningen selv vil bidrage til, at flere og flere børn vokser op uden et stabilt forhold til deres biologiske far og mor og således allerede fra barndommen kommer til at mangle en stabilitet i deres følelser med skæbnsvangre konsekvenser for deres senere liv og efterhånden for hele det danske samfunds liv.

De nævnte spørgsmål burde efter mit skøn være væsentlige for alle landets partier. Er det rimeligt og forsvarligt, at det eneste parti i landet, der virkelig

I anledning af debatten omkring den nye lov om registreret partnerskab for homoseksuelle har biskoppen ønsket en gengivelse i »katolsk orientering« af hele indholdet i det brev, han før lovens vedtagelse sendte til Folketingets retsudvalg. Et uddrag af brevet blev bragt i nr. 11-12 side 3.

gør familien til en mærkesag, skulle være Kristeligt Folkeparti? Er det med rette, at f.eks. Socialdemokratiet og Socialistisk Folkeparti af nogle bliver regnet for familie-fjendtlige partier, eller i hvert fald partier, der ikke tillægger familien og ægteskabet nogen større samfundsmæssig betydning?

De socialdemokratiske og socialistiske partier har traditionelt vist megen forståelse for samfundets tabere. Er der ikke ved at opstå en situation, hvor børnene og de unge i samfundet menneskeligt er de allerstørste tabere, ikke på grund af økonomiske mangler, de måtte lide under, men på grund af tab af meningsgivende menneskelige sammenhænge og mangel på en følelsesmæssig stabilitet, der normalt danner et godt menneskelivs grundlag. Måtte ikke disse partier ud fra deres egne forudsætninger tage familiepolitik op til nyvurdering og overvejelse?

Lovgivning om godt og ondt?

Lovforslaget implicerer en vurdering af forholdet mellem lov og etik (etik forstået som individuelle og kollektive normer og menneskelige holdninger til disse normer, samt opdragelse eller meningsdannelse i forhold til disse normer).

Den implicite forståelse af forholdet mellem lov og etik er ganske vist i højeste grad tvetydig. Men netop i sin tvetydighed dækker den over uoverskuelige konsekvenser og trænger til nærmere refleksion.

På den ene side synes det at være lovforslagets soleklare forudsætning, at lands lov ikke skal være bestemmende for, hvad landets borgere regner for etisk forsvarligt eller uforsvarligt. Holdningen bag lovforsvaret synes at være denne, at det er borgernes egen afgørelse, om de anser homoseksualitet for at være etisk værdifuld eller det modsatte, eller om de anser spørgsmålet om homoseksualitet for at være værdi-neutralt.

Ligeledes synes lovforslaget at bygge på den forudsætning, at det er borgernes egen afgørelse, om de anser ægteskab for at være værdifuldt eller værdiløst. I den forstand synes loven at bygge på

den forudsætning, at der skal skabes regler for menneskeligt samvær i et land, således at disse regler gør borgernes liv så gnidningsløst som muligt. Samtidig forudsættes det, at disse regler ikke bør influere på borgernes moralske værdiopfattelser.

På den anden side giver bemærkningerne til lovforslaget klart udtryk for, at forslagsstillerne ønsker – med loven – at påvirke menneskelige holdninger og at udøve en etisk opdragende funktion over for befolkningen. Lovforslaget vil fremme en holdning, der allerede i stigende grad siges at være virksom i landet, nemlig den holdning, at et seksuelt forhold mellem to personer af samme køn i nøjagtigt samme omfang som et forhold mellem to personer af forskelligt køn bygger på kærlighed, gensidig ansvarlighed og solidaritet.

Med andre ord: Lovforslaget ønsker at fremme en holdning, der i alle henseender etisk ligestiller homoseksuel og heteroseksuel seksualitet. Ethvert forsøg på at bedømme disse to former for seksualitet som værdiforskellige bliver i lovforslagets ånd regnet for diskrimination. Atter her er det forslagens klare hensigt at bevirke holdninger, så diskrimination forstået på denne måde overvindes. Lovforslaget har til hensigt at påvirke etiske vurderinger og indstillinger og de dertil svarende handlingsmønstre.

Den omtalte tvetydighed er ikke til at komme udenom. Den berører i øvrigt ikke blot det omtalte lovforslag, men alle moderne landes samlede lovgivninger. Det er nødvendigt atter og atter at gøre borgerne opmærksom på, at de ikke uden videre kan acceptere et lands lovgivning, som norm for, hvad der er rigtigt og forkert. Når f.eks. en lovgivning ikke sætter straf for svangerskabsafbrydelse, så er dermed ikke givet, at svangerskabsafbrydelse er uden etiske implikationer. Lige så lidt som det bliver etisk forsvarligt at lyve, fordi der ikke er nogen lov, der forbyder mennesker at lyve – eller sætter straf derfor.

Eller for at bringe endnu et eksempel: Utroskab

mellem mand og hustru i deres ægteskab behøver ikke at være harmløse sidespring, fordi der ikke findes nogen lovgivning, som forbyder utroskab. Det står dermed fast og kan heller ikke ændres, at enhver borger må føle sig etisk ansvarlig for sine handlinger, også uafhængigt af hvad lands lov udtrykker forbyder eller tillader eller lader uomtalt.

Når det på den ene side gælder, at enhver borger må danne sig sit personlige skøn over etiske normer for godt og ondt, uden at han kan bruge landets lov som eneste og udslagsgivende norm, og uden at han i sin samvittighed kan undskylde sig med, at den og den handling ikke er forbudt efter lands lov eller ikke er under kriminel straf, så er det dog på den anden side lige så uomtvisteligt en kendsgerning, at lands love altid i høj grad er med til at danne og præge borgernes vurdering af etiske normer for godt og ondt.

Hvis det er nærværende lovforslags intention at fremme en tolerant holdning hos borgerne, når de bliver stillet over for afvigere og deres problemer, da skal denne gode intention i lovforslaget ikke undervurderes eller mistænkeliggøres.

Hvis det derimod er lovforslagets hensigt at fremme en såkaldt etisk holdning i befolkningen, der fuldstændig og i alle henseender ligestiller seksualitet mellem mand og kvinde inden for ægteskab og familie med den seksualitet, der kan udfoldes mellem personer af samme køn, så må man spørge, med hvilken ret man vil opdrage en befolkning til en sådan indstilling.

Lovgiverens ansvar

Hermed kommer vi til et tredje perspektiv af lovforslaget, der kunne mane til tøven og overvejelse, inden der tages en endelig stilling. Enhver lov, der prøver at påvirke befolkningens etiske normbevidsthed, må gøre regnskab for det ansvar, lovgiveren hermed påtager sig, og for grundelsen af de etiske normer, man ved loven ønsker at opdrage befolkningen til.

Den påtænkte lov og bemærkningerne til lovforslaget kommer ikke synderlig klart ind på grundelsen. For mig at se, er der kun antydning to begrundelser: den ene er, at lovforslaget, imødekommer en udvikling, der allerede er i gang; den anden er, at Danmark skal vise sig som foregangsland blandt Europas og verdens

lande og vinde anerkendelse og ry på grund af sin frisindethed.

Man kan imidlertid ikke nægte at et godt lovforslag må have sin grundelse i en objektiv virkelighed. Vi kan ikke give en lov om forurening, som udelukkende går ud fra landmænds eller industrifolks ønsker. Vi kan ikke give en lov, der bestemmer over luftens og vandets egne lovmæssigheder.

Det fortælles om Kong Knud den Store, at han stillede en trone ved havets bred, og at han påbød bølgerne og brændingen, at de ikke måtte skylle ind over hans fødder. Vandet og brændingen skyllede naturligvis ind over fødderne alligevel. Knud den Store var ingen tåbe. Han havde forudset dette. Han ville med sin handling vise de omkringstående, at virkeligheden selv sætter grænse for lovgiverens magt.

Hvis vi vil have en lovgivning i Danmark, der vil gennemføre, at mand og kvindes forhold til hinanden i ægteskab og familie intet mere er i forhold til samfundets liv og landets velfærd end et hvilket som helst parforhold mellem mennesker af samme køn – da vil dette i det lange løb ikke vinde os den øvrige verdens beundring,

men tværtimod dens hovedrystende spot.

Vi kan ikke ad lovgivningens vej gennemtvinge, at kønnes forskellighed og samhørighed – der præger hele den natur, som omgiver os, og fra hvilken vi selv stammer, skal være os lige gyldig og uden forskel for samfundet og dets selvforståelse og lovgivning, bortset fra nogle regler om adoption.

Lige gyldig hvor vidt opløsningen af ægteskabet går – forstået som det livsvarige forhold mellem en mand og en kvinde, der har besluttet sig til at danne familie og gerne at få børn sammen – vil naturen dog vise sig at være den stærkere. Vore omgivelser vil spotte os, fordi vi helt anderledes end Knud den Store for alvor troede, at vi ad lovgivningens vej kunne hindre bølgerne og brændingen i at skylle ind over vore fødder.

Kønnsforskellen – som naturens egen orden og baggrund, der gør mand og kvinde til værn og ramme om barnets fødsel og udvikling, slægtens vækst og samfundets videre beståen – er så stærk, at den ikke kan afskaffes med et pennestrøg af landets lovgivning.

Hans L. Martensen

Mangel på trosviden i Israel

Jerusalem (KNA) – De israelske statsskoler har ikke magtet at bibringe ungdommen hverken en jødisk identitet eller en tilstrækkelig viden om Bibelen og deres egen historie. Det siger *Chagi Ben Arzi*, lærer i jødisk historie ved Jerusalems Jellin-højskole i tidsskriftet »Dapim«.

Det israelske skolevæsens triste tilstand er ifølge Ben Arzi resultatet af skænderierne mellem or-

todokse og ikke-troende jøder. Det har hos de verdensorienterede unge israelere affødt en fjendtlig indstilling mod alt jødisk.

Som yderligere grund for de unges afvisning af deres religion nævner Ben Arzi den teologiske debats emner, som efter hans mening begrænser sig til bøn og sabbatshvile i stedet for at beskæftige sig med jødedommens holdning til aktuelle spørgsmål.

Jøder forkynder Jesus for jøder

Jerusalem (KNA) - Stedse oftere møder man på gader og torve i Israel små grupper Jesus-troende jøder, der vil henlede deres medborgeres opmærksomhed på evangelierne. I Jerusalem, Tel Aviv og Haifa uddeler de flyveblade, synger Messias-sange og får forbigående i tale. Nogle af dem går fra hus til hus og stemmer dørklokker.

Den mest kendte af dem er *Menachem Ben Hayim*, som hævder: »Vi oplever dramatiske ændringer i vore menigheder. Stor tilstrømning af »messianske jøder, især fra USA og en kraftig forøgel-

se af Jesus-søgende unge, som er født i Israel, har bidraget stærkt til den voksende forkyndelse af jøder til jøder.«

I avisannoncer forsøger man at interessere bredere befolkningskredse for Jesus som Messias for alle jøder. Forsigtige statistikker taler om 15 til 35 konverteringer årligt. Ifølge Ben Hayim er der en mærkbar efterspørgsel efter Det nye Testamente og salget af Evangelierne på ivrit (det nyhebraiske sprog) nåede i 1985 de 100.000 eksemplarer. Størst efterspørgsel registreres blandt skoleelever, studenter og soldater.

Selv om ægteskabet som institution er blevet svækket i Danmark, så er der stadig bevidsthed om, at det i sin kerne er et trøskabs-forhold mellem en mand og en kvinde, der ønsker at danne familie med deres børn

Adskillelse mellem religion og stat i jødedommen

Tel Aviv (KIPA) - »Den israelske nationalfølelse har to fjender: Araberne og de ortodokse jøder« erklærede prof. *Gershon Weiler* fra universitetet i Tel Aviv for nylig under et symposium over temaet »Israelernes nationale identitet«.

Weiler kritiserede det faktum, at jødedommen fremstilles både som tilhørsforhold til en nation og til en religion. Ifølge ham er Bibelen gået endnu videre ved at gøre tilhørsforholdet afhængigt af uændelige kriterier. I Europa derimod har man efter 30-års krigen forstået, at religiøse tilhørsforhold bør adskilles fra nationale tilhørsforhold. Det burde også ske i Israel for at muliggøre udviklingen af en jødisk identitet uafhængig af en jødisk tro. Så

længe denne indsigt lader vente på sig, er der fare for staten Israels overlevelse, understregede *Gershon Weiler*.

Ifølge Weiler er forsøget på, efter oprettelsen af staten Israel i 1947 at skabe en ny kategori, de »nye jøder« (israels modsat israelerne), slået fejl. Man ville dengang udskille den nye israeli-type fra de tidligere generationer af diaspora-jøder. Men den nye stat har ved at identificere sig med bibelsk opfattet mosaisk jødedom netop forhindret at give de nye israelis en national identitet. Resultatet ser vi i »flygtninge fra denne stat«, som man i dag møder som videnskabsfolk i Silicon-Valley eller som taxi-førere i New York, beklagede professor *Gershon Weiler*.

Udvikling i den tredje verden

Sjældent tidligere har Verdenskirken og de lokale kirker haft lejlighed til som i dag at forme historien på frelsens vej mod evigheden.

»Udvikling« har i årtier i den tredje verden været set som en fortvilet anstrengelse for at indhente de mere industrialiserede nationer og bruge deres økonomiske og politiske modeller. Sand udvikling, derimod, bør søges i den rette brug af et folks indre handlekraft og kultur, ved at det stræber efter at overvinde den mangel på balance, der er fremkaldt af ydre indblanding og overvægt af importerede kulturer.

Kirken er dybt involveret i denne udvikling, ån-

deligt, kulturelt og teknisk. Forkyndelsen af det glade budskab kan kun slå rod i et folks hjertes, når dets egen levevis, tænke-måde og bønnsform anerkendes og respekteres. Kun når evangeliet sætter et folk bedre i stand til at påskønne sine egne autentiske værdier vil et sådant folk kunne fortolke og videregive dette budskab til andre.

I århundreder har mange nationer arbejdet med andres profit i verdens-økonomien, medens de ofrede den legitime tilfredsstillelse af deres egne væsentlige behov.

Hjælp til sådanne forarmede nationer må, hvis den virkelig skal nytte, re-

spektere friheden og identiteten af disse nationer og i deres folkeslag fremme en kreativ vitalitet, som er tro mod deres egne kulturelle værdier. I denne bønnens intention for november minder den hellige Fader hvert medlem af kir-

ken om hans eller hendes ansvar for i stigende grad at forstå denne kendsgerning.

★
Efter Agide Galli,
S.J., Rom
Generalassistent
for Afrika

Tro og lys igang med ny sæson

Den danske afdeling af Tro og Lys er nu igang med den ny sæson, i år med temaet »Jesus kalder os til at bære frugt«.

Følgende lørdage holdes møde ved Vor Frue kirke, Herlevgaardsvej 14 i Herlev fra kl. 13 til 18:

11. november, 9. december, 6. januar, 10. februar, 10. marts og 21. april.

I St. Bededagsferien, fredag d. 11. til søndag d. 13. maj holdes en weekend på Magleås.

Alle mødes i Vejle

Katolsk ungdomsfestival

Under mottoet »Alle mødes i Vejle« indbyder Danmarks Unge Katolikker til den første katolske ungdomsfestival nogensinde. Festivalen foregår på den katolske skole i Vejle fra 8.-12. december.

Programmet kommer til at omfatte aftenvandring, aktioner i Vejle by til fordel for DUKs u-landsprojekt »San Simon« (omtalt i

sidste nummer af »katolsk orientering«), en svømmetur m.v.

Højdepunktet bliver en ny revy lørdag aften. De lokale KUK'er opfordres til selv at komme med indslag, f.eks. en sang, et teaterstykke, en dans e.l.

Prisen er 100 kr. Alder 14 år.

Katolske skoler indsamlede 97.000 kr. til paven

Indsamlingsresultatet er nu gjort op, og de 24 skoler med i alt 8.200 elever nåede at indsamle 97.000 kroner. Pengene er allerede videresendt til Sankt Anthonys Dayasadan i Indien.

Det flotte resultat blev nået efter måneders hårdt arbejde. På flere skoler var indsamlingen henlagt til såkaldte emnedage, hvor eleverne beskæftigede sig med indiske danse, sange, madlavning, geografi og biologi og andre emner, der var hentet ud

af projektet »at hjælpe handicappede børn i Indien«.

Målet, at hver elev skulle indsamle 10 kroner blev altså med lethed overgået og de stillede forventninger indfriet.

Pave Johannes Paul fik ved de to messer i Høsterkøb og på Øm overrakt pengegaven af 4 elever fra de katolske skoler.

Fra Vatikanet er der siden indløbet en tak til skolerne for den fine indsats.

Følg med i messen

Messebog for de 5-10-årige

DUK har udgivet en messebog for børn i alderen 5-10 år, de yngste skal have hjælp med teksten, og omslaget på den lille røde bog viser børn, der tager deres »voksne« i hånden og leder dem i kirke.

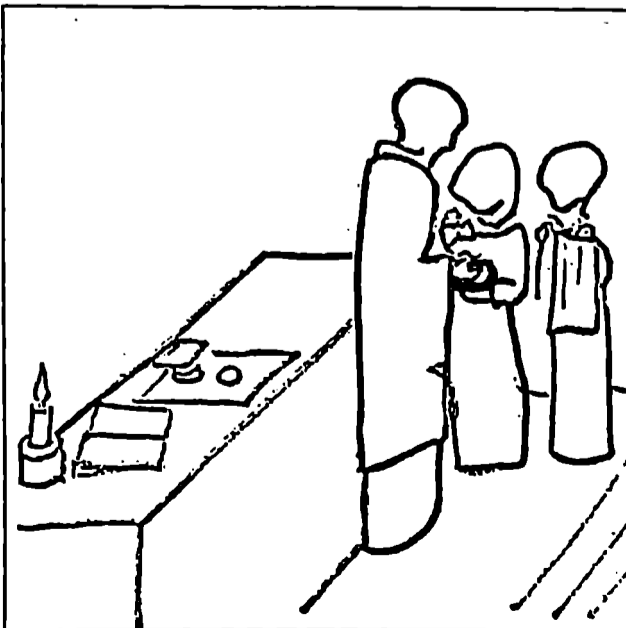
Bogen har en meget enkel udformning – lidt tekst på den ene side og et billede på den modsatte – men alle de væsentlige dele af messen og bønnerne er med.

De eneste indvendinger, der kunne være, er, at bogen mangler farver, og at figurerne i den hverken har ansigtstræk eller fødder – men det er kernen – bogen skal udformes af

ejeren, barnet skal selv være med til at sætte sit præg. Helst i samarbejde med en voksen – far/mor derhjemme eller lærer/kateket i undervisningstimen kan være med til at forklare de enkle tekster, mens ejeren kan lægge farver og tilføjelser til billederne. Derefter vil barnet have fornøjelsen af at følge med i messen ved hjælp af sin helt egen messebog.

Ekspedition: DUK's sekretariat, Bredgade 67,2.th., 1260 København K. Pris: 15 kr. + forsendelse.

Felicity Pors

Bønnens apostolat
I november beder vi for:

For unge nationer, især i Afrika, at støtten fra industrilandene må hjælpe dem til at opnå ægte fremskridt og den fulde udnyttelse af deres egne ressourcer.

Pavens besøg - og hvad så?

Møde i Vejle
lørdag den 28. oktober 1989.

Mødested: Mariasøstrenes Børnehaven, Vestre Engvej 42, Vejle.

»Forkynd evangeliet for hele skabningen!«

Men hvordan gør vi det i dag i et moderne samfund? Kom og hjælp os med ideer - kom og vær med til at inspirere andre.

Program:

- Kl. 9.45: Ankomst.
- Kl. 10.00: Oplæg v. generalvikar Paul Marx: Udfordringer til den katolske kirke efter pavebesøget.
- Kl. 10.45: Kaffepause.
- Kl. 11.00: Gruppearbejde om spørgeskema udarbejdet af biskoppen.
- Kl. 12.30: Frokost. I pausen bliver der lejlighed til at se billeder fra pavens besøg i Norden.
- Kl. 13.30: Oplæg v. Birgit Stresino: Dialog med den sækulariserede verden.
- Kl. 14.30: Kaffepause.
- Kl. 14.45: Fællessamtale.
- Kl. 16.00: Messe.
- Kl. 17.00: Afrejse. Mulighed for en kop te med lidt brød.

Tilmelding: Send navn og adresse til undertegnede. Tilmelding senest den 24. oktober. Men hvorfor ikke sende den straks!!!

Pris: Kr. 45,- (incl. frokost, kaffe/te og kage). Drikevarer kan købes. Ingen må blive væk p.g.a. økonomi.

Forespørgsler vedrørende kurset: Jan Lange, Bakkevænget 21, 2820 Gentofte, telefon 31 65 88 75.

Med venlig hilsen
Jan Lange
kursuskonsulent

Møder og arrangementer

Magleåstræf efterår 1989

Søndag d. 29. oktober: Afløst.
Søndag d. 10. december: Adventstræf.

Basar i Sakramentskirken

Nørrebrogade 27 c, søndag den 5. november.
Allehelgen fra kl. 11-16.

Gavebod, fiskedam, tombola, bøger, auktion, loppemarked og cafeteria.

Alle er velkomne.

Obs! Loppemarkedet åbner kl. 12.30.

Det sker på Magleås

On. d. 1.-fr. d. 3.11.:
Frøderiksborg Amts UK-forv.

On. d. 1.-to. d. 2.11.:
Pæd. Psyk. Rådgivning, Allerød.

Fr. d. 3.-sø. d. 5.11.:
Gregoriansk sang for alle, v. Jan Lange.

On. d. 8.-fr. d. 10.11.:
Mat./fysiklærerforeningen.

Fr. d. 10.-sø. d. 12.11.:
Pastoralrådsmøde.

Sø. d. 12.-to. d. 16.11.:
Dansk teologisk præstemøde
v/generalvikar Paul Marx O.M.I.

To. d. 16.-fr. d. 17.11.:
V.P.C. København.

Lø. d. 18.-sø. d. 19.11.:
Herlev menighed retræte
v/ sr. Emma Martensen.

Ma. d. 20.-fr. d. 24.11.:
Direktoratet f. gymn. og hf. Studievejl.udd.

F. d. 24.-lø. d. 25.11.:
Endrupskolen, Fredensborg.

Sø. d. 26.11.-fr. 1.12.:
Den Journalistiske Efterudd.

DUK-kalender

Musikweekend den 3.-5. november 1989 på Ørnborgen for musikinteresserede. Alder: 16 år og opæfter.

Pris kr. 160,- samt 110,- for fællesrejse.

Medarbejderledetræning den 24.-26. november 1989 på Bisserup, Sjælland for repræsentanter, redaktioner og udvalg nedsat af DUK.

Kurset er gratis for deltagere. Tilmelding senest den 3/11 1989.

Festival den 8.-10. december 1989 i Vejle for KUKer i hele landet.

Pris kr. 100,- samt 110,- for fællesrejse.

Tilmelding og betaling senest den 17/11 1989.

Åbent hus med julehygge tirsdag den 19. december 1989 kl. 14-17 på Sekretariatet.

Nytårslejr den 27. december 1989 til 1. januar 1990 på Ørnborgen for unge over 18 år samt familier med små børn.

Pris kr. 450,- samt 110,- for fællesrejse (dog kr. 160,- for dem over 25 år). Tilmelding og betaling senest den 6/12 1989.

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig:

Arrangement: _____

Dato: _____

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr. og by: _____

Fødselsdato: _____

Telefon: _____

Katolik: Ja: _____ Nej: _____

Deltager i fællesrejse: ()

Ankommer selv: ()

Postgirokonto 9 08 32 94
Danmarks unge Katolikker
Sekretariatet
Bredgade 67, 2. th.
1260 København K.
Tlf. 33 14 77 07

Økumenisk Kvinde-tiår 1988-1998

Tværkirkelig kvindegruppe
Bibelstudiekreds tirsdag d. 31. oktober kl. 19.30 i Sakramentskirken menighedssokale, Nørrebrogade 27C, 1. sal.

Paven og samfundet

Trinitatis sognehus, Pilestræde 67, København:
tirsdag d. 14. november 1989 kl. 20. »Paven og samfundet« foredrag v. dr. phil. Peter Ryom.
Alle er velkomne.

Alban- og Sergeisamfundet

Nicolaus Stenogildet indbyder til debataften om

Dødsriterier

mandag den 27. november kl. 19.30 i gymnastiksalen, Rygårds skole, Bernstorffsvej 54, Hellerup. Læge Anton Dorph-Pedersen vil holde indledende foredrag over emnet, og et panel bestående af teologer og læger vil diskutere med tilhørerne.

Stenogildets bestyrelse

Bistand

Katolsk menighedspleje

Bredgade 69A, st. 1260 København K.

Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 01 15 23 03. Postgiro 6466397.

Diverse

Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger katolske Menighedsplejer værelse el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolske Menighedsplejer 01-15 23 03 eller privat 01-14 69 36.

Krafts Legat

Direktør Frederik Wilhelm Krafts Legat meddeler, at legatuddelingen vil finde sted i december 1989. Bevilgede legatportioner vil gennem Bikubens Forvaltningsafdeling blive fremsendt i januar måned 1990.

Legatets formål er at yde støtte til ordenssamfund, stiftelser og institutioner henhørende under den katolske kirke i Danmark til fremme af den katolske kirkes arbejde her i landet.

I henhold til legatfundatsens § 7 skal ansøgninger om støtte fra legatet indsendes til legatbestyrelsen »med udførligt motiveret angivelse af det eller de bestemte formål, hvortil støtte søges, og legatbestyrelsen har pligt til at påse, at eventuelle bevillinger fra legatet anvendes til de givne formål, ligesom legatbestyrelsen normalt bør kræve specificeret regnskab for bevilgede beløbs rette anvendelse indsendt inden en vis frist og forbeholder sig krav om tilbagebetaling, såfremt tilfredsstillende regnskab ikke rettidigt indsendes, og såfremt bevilgede beløb ikke anvendes efter deres formål indenfor en efter bestyrelsens skøn rimelig og passende tid«.

Ansøgninger må være legatbestyrelsen i hænde senest den 1. december 1989.

Legatets adresse er:

Revisionsfirmaet
H. E. Noiesen
Nyropsgade 47 . 1602 København V.

Ny bog:

Adelgundis Führkötter:
Hildegard af Bingen.
En biografi, oversat af Ruth Plum.
70 sider, 90 kroner.
ROSARIO forlag.
Grønshøjgaardsvvej 181,
2630 Taastrup.
Telefon: 42 99 63 83.

PS: ROSARIO forlag har i 1988 udgivet Stig Rolvsen: Katolske Udsagn. 64 sider, 90 kroner.

Radio Steno 107,9 MHz

Direkte udsendelser fra studiet hver mandag kl. 20-23.

6/11 Niels Engelbrecht..... Hvorfor katolik?
Henrik Ryom

13/11 Hans Christensen..... Rådgivning
L. O. Dom

20/11 Sr Emma Martensen Livsudfoldelse
Sr Reglina König og kristendommen

27/11 Sr Hildegard Madsen OSB Livsværdier
Sr Irenæa Bruckner OSB

4/12 L. O. Dom Kommer Kristus virkelig
Anders Jens igen?

11/12 Hans Christensen Tro eller videnskab?
Dan Eriksen

18/12 Sr Gisela Heitz Jul
Sr Susanne Sponderbo

25/12 Hans-Jørgen Johansen Humor
Johs. Samuelson

Salg og service

Begravelsesforretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.

DØGNVAGT
01 55 55 55

Bedemand Hardy Nielsen

Amagerbrogade 155
Filial: Taastrup 02 99 01 58

Der er mange bedemænd
Deres hedder

ERIC KVIST

- han er katolik
og har kontor på
Søborg Hovedgade 94
og træffes på

31 69 86 81
DØGNET RUNDT

Jeg kommer gerne hjem til Dem for at træffe de nødvendige aftaler.

BENZONS BEGRAVELSESFORRETNING

34 46 01 - 86 60 56

DØGNVAGT: 01 - 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelse og bisættelser ordnes smukt og rimeligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.

Naboløs 3, 1206 København K.
Tlf. 01-11 72 37. Aften: 02-85 39 40

Aut.
ehinstallator

EL MOGENS LARSEN
Rennemølle 31e 6200Ålbøvele 622530/622531

Malermester

VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. (05) 81 69 62 og 83 29 37

Murermester

Bernhardt Christiansen

Solbævej 8, Søbro.
Tlf. 06 94 82 10

MTHS

M. THOMSEN STØTT

INGENIØRER • ENTREPRENØRER
MURERMESTRE
Kong Christians Allé 6 . 9100 Aalborg
Telefon 03 13 42 33

MØBLER

Søger De kvalitetsmøbler, så aflæg vor forretning et besøg og se vort store udvalg i reoler, opholds- og spise-stuer.

ANDERS SVENDSEN
Nordre Frihavnsgade 13
København Ø.
Tlf. 01 26 60 70

DANSK OLIE KOMPAGNI A/S

Olieselskabet
NORDISK KUL A/S

Administration, salg og service:
RØDOVREVEJ 383

Automatisk levering
Olievagt i fyringssæsonen
Egen import og tanklager
Radiodirigerede tank- og servicevogne

01 70 45 30

- sikkerhed for varme

Pianostemmer

Bernhard Hauber

31 68 19 59

Revision - Bogføring - Skat

- den Registrerede Revisor rådgiver

REGISTRERET REVISOR FRÅ
Jørgen Brangstrup
STØDEN 6-8, 2. SAL
4000 ROSKILDE. 42 35 10 35

Ur- og Brillehuset

»BALANCEN«

v/ KNUD PETERSEN
Gerritsgade 34, Svendborg
Telefon 21 19 20

Krigen i Libanon

Fortsat fra forsiden.

Paven foreslår i sin skrivelse til muslimerne en standsning af alle våbenleverancer til de kæmpende parter og et ophør af den udenlandske besættelse. Kun på disse vilkår kan libaneserne »i fællesskab udarbejde en plan for deres nationale liv, baseret på de forskellige gruppers legitime egenarter og rettigheder«. Paven giver udtryk for et håb om selv at kunne rejse til Libanon for at ære den jord, der er mættet af så mange uskyldige ofres blod.

I den apostoliske skrivelse af biskopperne omtaler paven Vatikanets initiativer vedrørende Libanon, og paven kræver af de politisk ansvarlige, at de skal overholde internationale aftaler og forpligtelser, især folkeretten. Ellers »bliver mennesket gidsel for de stærkes lidenskaber og interesser«. Kirken over hele verden må besinde sig på sin pligt til at være solidarisk. Til dette hører også dialog

med de muslimske brødre og bøn for dem, der lider under krigen. Derfor opfordrer Johannes Paul II katolikker i hele verden til en bededag for Libanon. Den vil blive afholdt i Italien den 4. oktober. Også den 22. november, som er Libanons nationaldag, vil være en egnet dato, men lokalkirkerne stilles i øvrigt frit for at fastlægge en dato. De franske biskopper har valgt den 29. oktober til bededag.

Med de fornyede Libanon-initiativer vil kirken med Johannes Paul II's ord »gøre det tydeligt for verden, at Libanon er mere end et land: det er et frihedens budskab og et eksempel på pluralisme for øst og vest«. Dette lands undergang vil medføre »de største skyldfølelser« for menneskeheden. Redningen af Libanon »er en af de mest påtrængende og ædleste opgaver, som verden i dag må påtage sig«.

En pave-rejse til Libanon umulig nu

Rom, (KIPA) – Selv om paven er fast besluttet på et pastoralt besøg i Libanon, vil en sådan rejse ikke på nuværende tidspunkt være mulig. En af grundene er de stærkt begrænsede bevægelsesmuligheder for paven i dette land. Han vil derfor først komme, »når det kan bidrage til landets vel og positive udvikling« udtaler Vatikanets pressetalsmand, *Joaquin Navarro Valls* i forbindelse med offentliggørelsen af pavens skrivelser om Libanon.

Et besøg af paven i Libanon ville ellers efter den

maronitiske patriark *Nasrallah Pierre Sfeirs* opfattelse i høj grad fremme den igangværende fredsbestræbelse. Patriarken udtaler også, at pave Johannes Paul II er overbevist om, at løsningen af Libanon-problemet samtidig er nøglen til løsningen af problemer i mange andre lande. Det hævdes, at paven alene vil besøge Libanon for at opmuntre de kristne, men han støtter under alle omstændigheder samarbejdet mellem muslimer og kristne, siger patriark Sfeir.

Kardinal Mindszenty rehabiliteret

Budapest, (KIPA) – Den ungarske regering har rehabiliteret kardinal *Jozsef Mindszenty*, der i 1949 blev idømt livsvarigt fængsel på grund af højforræderi. Han blev »uskyldigt dømt« og fysisk og psykisk tortureret, udtaler regeringens talsmand, *Zsolt Bajnok* på vegne af det ungarske ministerråd til pressen i Bu-

dapest, lørdag den 23. september i år. »De dengang politiske ledere manipulerede processen og gav personligt dommerne anvisninger« tilføjer *Bajnok* og erklærer, at processen mod kardinalen og 15 andre retssager fra den stalinistiske periode vil blive genoptaget.

Kloster tilbage til kirken i Sovjet

Det over 500 år gamle Josif Wolozki-kloster i Wolokolamsk, ca. 120 km nordvest for Moskva er nu af staten givet tilbage til den russisk-ortodokse kirke. Under oktober-revolutionen i 1917 blev klosteret beslaglagt, og under den tyske værnemagts indmarch i 1941 blev klosteret svært beskadiget.

Den 22. september i år blev klosteret officielt på ny overtaget af kirken, – i øvrigt på grundlæggeren Josif Wolozkis navnedag.

En ikon med billede af kloster-grundlæggeren blev båret rundt i procession fulgt af metropolit, biskopper og et par hundrede troende. Klosterets abbed, metropolit Pitirim genindviede bygningerne, hvor 10 munke i de kommende år skal bo og arbejde.

Restaureringsarbejdet løber op i udgifter på et par hundrede millioner kr. Halvdelen af dette beløb dækkes af tilskud fra tyske katolikker. Foto: KNA.

Østtysk katolsk biskop om den store flugt fra DDR

Velfærden trues

Berlin, Magdeburg, (KIPA) – Katolikkerne i Magdeburg skal skriftligt tage stilling til den indenrigspolitiske og erhvervsmæssige situation i DDR såvel som til udrejseproblematikken og indsende deres bidrag inden 10. oktober til deres biskop. Det opfordrer den apostoliske administrator i Magdeburg, biskop *Johannes Braun* til i et hyrdebrev, der blev oplæst i slutningen af september under alle katolske gudstjenester i bispedømmet Magdeburg.

»Jeg opfordrer jer til i alle sognegrupper at drøfte de forhold, der har optaget os så meget i disse dage, for at udvikle nye ideer og forslag«, siges det i hyrdebrevet.

Færre og fattigere

Ved tusinder af medborgeres bortrejse fra DDR er ikke alene sygehuse og sociale instanser truet, men der er opstået huller overalt, »som ikke lader sig fylde ud«. På alle områder i arbejdslivet og blandt forskere, læger og kunstnere er vi blevet færre, »og færre betyder helt klart fattigere«, siger biskoppen videre. Han kritiserer mange vestlige presseberetninger om flugten over Ungarn for at vække

håb, der ikke kan opfyldes, hos mange mennesker.

Han føler sig dog endnu »mere berørt« af, så hurtigt man i DDR-pressen har dannet den mening, at alle de udrejsende var »forført« som ofre for den vestlige propaganda. Til dette anfører biskop *Braun*, at mange af disse mennesker bevidst har truffet den afgørelse at forlade DDR på baggrund af »de mange spørgsmål, der i årevis har været stillet i vort samfund, og som er forblevet ubesvarede og medført en udbredt resignation«.

DDR må finde sin egen vej

DDR kan efter biskoppens mening »ikke kopiere Den tyske Forbundsrepublik« og »ikke gå den samme vej som i Sovjetunionen, Ungarn eller Polen«. »Vi må finde vores egen vej, der passer os, og som et bredt udsnit af befolkningen vil følge«. Den katolske kirke kan ikke blot være i opposition for oppositionens skyld. Katolikkerne må høre deres stemme, hvor udviklingen viser tegn på trussel, eller vil føre ind i en blindgyde, fremhæves det i hyrdebrevet.

Justitia et Pax om israelsk terror i de besatte områder

Israels hær gør 8.000 hjemløse

Jerusalem, (KIPA) – Mere end 8.000 mennesker er af den israelske hær gjort hjemløse gennem ødelæggelserne af palæstinensiske huse siden begyndelsen til opstanden for to år siden. Det fremgår af en beretning fra »Justitia et Pax«-kommissionen i Jerusalem. Den katolske organisation betegner disse ødelæggelser i de besatte områder på vestbredden af Jordan og i Gaza som »umenneskelig og uacceptabel kollektiv afstraffelse«.

Det fire sider lange dokument, der blev offentliggjort af »Justitia et Pax« for nylig betegner videre de seneste repressalier som »en af de hårdeste forholdsregler, som den israelske besættelse har

nogensinde har iværksat for at bringe den palæstinensiske opstand til ophør«. Flertallet af de ødelagte huse er af »sikkerhedsgrunde« jævnet med jorden af bulldozere eller sprængt i luften med dynamit, når blot en af beboerne er anklaget eller mistænkt for at have kastet en molotovcocktail eller en sten. Ofte har beboerne imidlertid slet ikke haft at gøre med sådanne begivenheder foran deres hus, og alligevel er huset blevet ødelagt.

Straffes før dommen

Ødelæggelserne er således ofte gennemført, endnu før de mistænkte er blevet anklaget eller dømt. Med den hastige fremfærd

har hæren efter egne meddelelser også begået »fejl, der ikke har kunnet rettes«. »Justitia et Pax« giver blandt sine eksempler sagen om *Hamad Bani Shams* fra landsbyen Beita, hvis hus blev ødelagt den 6. april 1988, hvor en jødisk pige blev skudt af en israelsk soldat. Trods forsikringer om sin uskyld blev *Shams* fængslet i 14 måneder, hvorefter hans jødiske arbejdsgivers alibi endelig blev godtaget. Da han blev løsladt i juni gen fandt han nok sin kone og deres to børn, men huset var sammen med 12 andre huse i Beita sprængt i luften af hæren.

Som yderligere grund til hus-ødelæggelserne opgiver besættelses-myndighederne manglende byggetil-

ladelse. Denne grund tjener ifølge »Justitia et Pax« til at afstraffe og terrorisere de landsbyer, der har aktive deltagere i »Intifada'en«.

Intet retligt grundlag

Mere end halvdelen af området på vestbredden er beslaglagt af hæren eller inddraget til jødiske bosættere. Enhver opførelse af bygninger er forbudt palæstinenserne. På grund af bolig manglen er palæstinenserne derfor tvunget til at bygge uden tilladelse. De israelske myndigheder har imidlertid intet retligt grundlag for deres forbud, idet de britiske forordninger fra 1945 blev sat ud af kraft af briterne i 1948.

katolsk orientering

Redaktion:
Pastor Willem Wuyts (ansvarsh. redaktør).
Konsulent Hans Jørgen Johansen (redaktør).
Journalist Knud Helsted Kluge (red. sekretær).

Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, A,
1620 København V. Telefon 01 21 14 44.
Redaktionelle medarbejdere:
Kirsten Szarefin og Ruth Plum.
Tryk: Ny Dag, DK-4900 Nakskov. Oplag 18.500.

Næste nummer udsendes d. 15. november.

Katolsk presse, side 2
 Genbrug af fostre, side 5
 Efter pavens besøg, side 6-8
 Fødsel og død, side 9

katolsk orientering

Pavens fredsappel i Seoul

Bekymring for katolikkerne i Kina og Nordkorea

Seoul, (KIPA) - Pave Johannes Paul II sluttede den fjerde eukaristiske verdenskongres i Seoul med en fredsappel og gjorde sig samtidig til talsmand for de undertrykte katolikker i Kina og Nordkorea. Han erindrede om Koreas skæbne, som han ønskede forsoning og genforening.

I fredsudskabet gav paven udtryk for »et brændende ønske« om at kunne besøge katolikker i folkerepublikken Kina. Han opmuntrede samtidig de kinesiske katolikker til at

fremme det kirkelige fællesskab i enhed med paven. Han påskønnede »de heroiske tegn på troskab mod Kristus og hans kirke« fra de Rom-tro katolikker, der må leve under jorden.

Eukaristisk fællesskab som model

Under gudstjenesten på Youido-pladsen, hvor omkring 1 million troende var til stede, betegnede pave Johannes Paul II det eukaristiske fællesskab som »modellen for og instrumentet til en forsonet menneskehed«. Erkebiskoppen af Seoul, kardinal *Stephen Sou Hwan Kim* beklagede i sin velkomstale til paven, at de indbudte 20 troende fra Nordkorea ikke var kommet. (Der findes ingen biskopper eller præster i Nordkorea). Johannes Paul II havde sikkert gerne villet omfavne dem, og folket ville have været glade for at modtage nordkoreanerne, udtalte kardinal Kim. I pavemessen deltog imidlertid 13 koreanske lægfolk, som havde fået udrejsetilladelse fra Manchuriet i folkerepublikken Kina.

I øvrigt deltog kirkeledere fra omkring 100 lande og blandt disse to vietnamesiske biskopper.

Pavebesøg - og hvad så? På Magleås og i Vejle mødtes henholdsvis 35 og 96 katolikker til at drøfte biskoppens oplæg: Udfordringer til den katolske kirke i Danmark. Vi bringer første del af dette oplæg på siderne 6-8 i dette nummer, anden del i næste nummer. Foto W. Wuyts.

En grænse, som kræver menneskeliv

Sydafrikas biskopper protesterer mod elektriske hegn

Kommetjiepoort, (KIPA) - De katolske biskopper i Sydafrika har forlangt en øjeblikkelig nedlæggelse af det elektriske hegn langs Sydafrikas grænse til Moçambique. Det 3.500 volt elektrificerede hegn og minerne langs grænsen foruden skud fra grænsesoldater har krævet hundrede af menneskeliv, beklager den

sydafrikanske bispekonference.

Grænse-anlægget blev opbygget i 1986 af den sydafrikanske regering for at hindre flygtninge i at komme over grænsen fra Moçambique. Anlægget strækker sig fra Kommetjiepoort til 50 km syd for det fælles grænsepunkt mellem Sydafrika, Moçambique og Swasiland.

De katolske biskopper fremhæver, at anlægget er »umenneskeligt« og betyder »en fortsat krænkelse af menneskerettighederne«. De kræver desuden oprettelse af en fælles kommission for Sydafrika og Moçambique med henblik på nedlæggelse af an-

lægget. Biskopperne kræver desuden, at regeringen i Pretoria ophører med at sende folk fra Moçambique tilbage over grænsen. Deres antal er oppe på omkring 3.500 hver måned, og de flygter fra den nu 10 år gamle borgerkrig i deres hjemland.

Efter 82 år påny HI. Messe i Kreml

Moskva, (KIPA) - For første gang siden oktoberrevolutionen i 1917 blev der fredag den 13. oktober i år fejret gudstjeneste i Kremis hovedkirke i Moskva. Den russisk-ortodokse patriark for Moskva og hele Rusland, *Pimen* kunne sammen med andre højtstående gejstlige fejre messe i anledning af den russisk-ortodokse kirkes 1000 års jubilæum i Mariakatedralen.

Det var lidt af en overraskelse, at Moskva-patri-

arketat fik tilladelse til at fejre en kristen liturgi i Kreml-kirken. Det officielle sovjetiske pressebureau TASS meddelte, at deltagerne i gudstjenesten havde bedt for freden og Sovjetruslands fremtid. Det vides ikke, om kirken også i fremtiden vil stå til rådighed for gudstjenester. Maria-katedralen er siden Zar-tidens ophør benyttet som museum, men gælder stadig for at være den russiske kirkes »hjer-te«.

Bispedømmet Osnabrück støtter Norden med 1,8 mill. DM

Osnabrück, (KNA) - Ansgar-Werk i bispedømmet Osnabrück har sidste år støttet den katolske kirke i de nordiske lande med i alt 1,8 millioner D-mark. Det fremgår af Ansgar-Werks årsberetning, der blev udsendt i midten af oktober i år. Den største del af beløbet, omkring 1,4 millioner D-mark er givet til, hvad der benævnes sjælesørgeriske opgaver i de 5 nordi-

ske lande. Resten af pengene er gået til teologistuderendes uddannelse, udgivelse og anskaffelse af religiøs litteratur samt forskellige møde-arrangementer for præster, ordensfolk og lægfolk.

Venskabsogne

Formanden for Ansgar-Werk, *Dorothea Olbrich* konstaterer, at venskabsforbindelserne mellem

sogne i Norden og i bispedømmet Osnabrück har udviklet sig glædeligt. Der er i øjeblikket sådanne 42 faste forbindelser. Meningen med dette er ikke blot, at tyske katolikker støtter de nordiske sogne økonomisk, men også gennem besøg og anden kontakt støtter mindretallet af katolikker i den nordiske befolkning på moralsk måde, fremhæver fru Olbrich.

3136 ■ 5034 ■ 10
 NIELS STEENSENS BIBLIOTEK
 STENOSGADE 9 ST TH
 1616 KØBENHAVN V

katolsk orientering

Tilsendes vederlagsfrit alle katolske husstande i Danmark i 20 numre om året, som regel 2. og 4. onsdag i måneden. Abonnementpris i øvrigt 200 kr. årligt. Adresseændringer: Katolsk bispesekretat, Bredgade 69 A, 1260 København K. Tlf.: 33 11 80 80. Giro 500 14 71 Ansgarstiftelsen, samme adresse.

Den 15. verdenskongres for katolsk presse i Ruhpolding

Paven udtrykker sin tillid til journalister

Ruhpolding, (KIPA) - Den 15. verdenskongres for katolsk presse blev den 16. oktober åbnet i den bayerske by Ruhpolding. I alt 600 journalister fra 78 lande deltog. I et budskab til kongressen udtrykte pave Johannes Paul II sin tillid til journalisterne.

Kongressens tema var »Kreativitet og ansvar i spændingerne omkring den ny presse-teknologi«, - et tema, som personligt interesserer Johannes Paul II. I sit budskab udtaler paven til journalisterne, at de har at gøre med arbejdsmetoder, som er under hastig udvikling, og at de ligesom udgiverne er forpligtede til at udføre deres arbejde med en ganske særlig høj kvalitet.

Det drejer sig om at finde det sprog, der er nødvendigt for at kunne nå modtagerne, erklærer paven, og han påpeger, at ansvarlig, katolsk journalistik skal formidle kristen kultur og etiske værdier.

Katolske journalisters selvforståelse

Formanden for den pavelige kommission for social kommunikation, ærkebiskop John P. Foley sagde i sin åbningstale ved kongressen: »Journalisterne er de øjne, hvormed verden ser sig selv. Katolske journalister ser Guds hånd virke i livet«. Det er nødvendigt med journalister, der adskiller sig fra mange kolleger med deres kyniske indstilling, erklærede Foley videre og fortsatte med

at fremhæve den kirkelige presses særlige opgave med at virke supplerende og korrigerende over for de almindelige medier og specielt gå ind på menneskets religiøse behov. Foley understregede, at der må være en legitim mangfoldighed i kirken, som skal være »en symfoni og ikke en solo«, og den katolske presse må spejle dette.

Savner journalistisk moral-kodex

Formanden for den tyske bispekonference, biskop Karl Lehmann beklagede i en skriftlig hilsen til kongressen, at der savnes en »samstemmende journalistisk moral-kodex«. Forsøg på at formulere et sådant alment forpligtende regelsæt for ansvarlig journalistisk handling har hidtil ikke fundet den nødvendige brede tilslutning.

»Der må være en legitim mangfoldighed i kirken, som skal være 'en symfoni og ikke en solo', og den katolske kirke må spejle dette«, sagde ærkebiskop Foley, Vatikanet på kongressen. Foto: Knud H. Kluge.

Lehmann understregede, at loyalitet overfor et fællesskab ikke behøver at sløre blikket for forhold, der er kritisable, og som må bringes for dagens lys. Trods sit kirkelige tilhørsforhold er den katolske journalist ikke det kirkelige embedes »forlængede arm«.

Åben og ærlig

Formanden for den katolske verdens-presseunion (UCIP), Jean-Marie Brunot nævnte den politiske udvikling i østblok-landene Ungarn og Polen og også DDR, og at katolske publicister her kunne spille en betydende rolle i udviklingen af en ny socialetik gennem åben og ærlig information. Han udtrykte håbet om, at den katolske presse overalt i verden vil bidrage til et mere retfærdigt og frit samfund.

UCIP-formand Jean-Marie Brunot (th.) overrækker den katolske presses Chevalier-pris til redaktørerne for det brasilianske blad »Porantim«, der flere gange er blevet truet på livet på grund af deres indsats for indianerne. Foto: KNA.

Hvad medfører den nye presseteknologi

Ruhpolding, (KIPA) - Et af hovedpunkterne på pressekongressen drejede sig om følgende: Vil den nye teknologi i medieverdenen fremme journalistens kreativitet, eller vil kreativiteten gå til grunde? - og: Vil den ny teknologi gøre journalisten til slave af computeren eller hjælpe udgivere og journalister til bedre at varetage deres ansvar for verden og mennesket?

Heiko Klinge, indehaver af et forlag i Hildesheim udtalte, at menneskets værdighed står over pressens frihed og forretningsmæssigt held til for enhver pris at opnå store oplag. Etik betyder også for forlæggeren, at »mennesket lever i Guds nærhed«.

Christian Latu fra det katolske dagblad »La Croix«, som har taget den ny teknologi i brug sagde, at det ville være ulykkeligt,

hvis vi ville lade fremskridtet gå forbi os. Fremskridt betyder sparet tid og energi og bidrager til at levedegøre medierne. Men teknologien erstatter ikke de faglige kvalifikationer. »Vi har fået et nyt værktøj til udbredelsen af Guds ord. Hvorfor skulle vi ikke bruge det? Her ligger den egentlige udfordring til journalisterne«, betonedede han.

Store arbejdslettelser

Repræsentanter for de vestlige medier erklærede, at de ikke længere kunne forestille sig et moderne medievæsen uden informatik og databanke og understregede, at indførelsen af den ny presseteknologi havde betydet store arbejdslettelser. Journalister fra Den tredje Verden advarede dog mod at overvurdere den ny teknologi, som desuden kunne forstærke en medie-elites magtposition.

Direktøren for det østrigske ugeblad »Die Furche«, Walter Schaffelhofer hævdede, at nye perspektiver var åbnet med den større kommunikationsmulighed ved hjælp af computeren. Enhver teknologi er værdi-neutral, og »det er vores ansvar, hvordan vi bruger den«, sagde han og fortsatte: journalistens ansvar angår hans og hendes pligt til at give information, at sikre informationens sandhed og at yde ansvarlig udformet underholdning. På alle 3 punkter kan teknologien betyde et plus.

Største katolske pressebureau skifter navn og moderniseres

Washington, (KIPA) - Det 70 år gamle, katolske pressebureau »National Catholic News Service« (som »katolsk orientering« i en årrække har benyttet), skifter navn til »Catholic News Service - CNS«.

Pressebureauet, som er hjemmehørende i USA, blev oprettet i 1920, dengang som presseagentur for »National Catholic Welfare Council«. I 1966 ændrede det karakter og blev mere bredt orienterende. Det gælder i dag for at være det største pressebureau i verden med speciale i religiøse temaer. Retligt er det en del af »US-Catholic Conference«, en paraply-organisation for alle kirkelige instanser i forholdet til den amerikanske stat. Redaktionelt og økonomisk er pressebureauet dog uafhængigt af paraply-organisationen.

I forbindelse med navneskiftet har pressebureauet gennemgået en modernisering. CNS dækker i dag med sine telegrammer og beretninger foruden hele USA også Vatikanet, Afrika, Asien og Latinamerika.

Ikke officielle

CNS understreger, at det ikke opfatter sig som en del af kirkens offentlighedsarbejde. CNS-meddelelserne er nok »autoritative«, men ikke »officiøse« eller kirkeligt officielle. CNS opfatter det som sin opgave at levere omfattende, alsidig og objektiv information. I dette føler det sig forpligtet efter den pavelige medieinstruktion »Communio et Progressio«, der fastslår, at det moderne menneske behøver pålidelig, klar, fuldstændig og sand information.

Medierne er ikke kirkens talerør

siger kendt medie-jesuit til unge katolske journalister på verdenskongressen

Ruhpolding, (KIPA) - Ifølge jesuiten Wolfgang Seibel, redaktør af tidskriftet »Stimmen der Zeit« er medierne ikke de kirkelige embedsindehaveres talerør og »heller ikke i første række midler til evangeliets forkyndelse«. Dette understregede han over for 140 unge katolske journalister fra 58 lande fornylig i Ruhpolding i anledning af den 15. verdenskongres for katolsk presse. Han fremhævede videre, at en saglig og kritisk ny-

hedsformidling i medierne giver kirken mulighed for at erkende og rette mulige fejl.

Gengive virkeligheden

Den kendte medie-ekspert udtalte videre, at man ikke kan gøre journalisterne ansvarlige for, om kirken har et positivt billede i offentligheden. Det er kirke-medlemmernes og de officielle kirke-repræsentanters ansvar. Medierne skal blot gengive virkeligheden, sådan som den fak-

tisk er. Katolske journalister forfejer deres opgave, hvis de på den ene eller anden måde bedriver skønmaleri. Under henvisning til beslutningerne på Det andet Vatikankoncil sagde Seibel, at det er katolske journalisters opgave at bidrage til en menneskeliggørelse af verden og samfundet. »De må ikke lade nogen fratage dem deres eget ansvar for en bevidst og fri handlen, hverken forlæggere, udgivere eller kirkelige autoriteter«.

Hvad lærte vi af pavebesøget?

Det økumeniske Fællesråd drøftede pavebesøget på sit møde på Nyborg Strand

Hvad lærte vi af pavebesøget? var emnet lørdag den 28. oktober ved det fælleskirkelige efterårsmøde på Nyborg Strand i år. Indledere til en drøftelse heraf var chefredaktør Bent A. Koch, Fyns Stifttidende og redaktionssekretær Knud Helsted Kluge, »katolsk orientering.«

Bent A. Koch så som lægmand på, hvad vi lærte om forholdet mellem kirke og folk og om mediernes rolle i kirkelige begivenheder:

Det katolske lægfolk

1. Vi lærte, at der er andre begivenheder end rene sensationer, andet end ulykker og vanskeligheder med betalingsbalancen, der har folks interesse. Men en begivenhed er som et fyrværkeri, den er kendetegnet af flygtighed. Hvad blev der tilbage efter pavebesøget? I hvert fald et stærkt indtryk af Johannes Paul II's helt fantastiske udstråling. Et stort indtryk gjorde det også at se den meget store rolle, som det katolske lægfolk spiller ved gudstjenesterne. Her er ikke tale om en »præstekirke«.

2. Vi lærte, at den katolske kirkes placering i Danmark ikke svarer til den placering, visse teologer mener, den har. Den er ikke længere et »fjendebillede«. Det kan måske skyldes sækularingen, men måske nok så meget, at vi kristne er blevet klare over, at vi ikke har råd til at skændes om petitesseer.

Diplomatiet har sin pris

3. Vi lærte, at diplomati har sin pris. De lutherske biskopper vidste, at paven ønskede at mødes med dem, men de mente, at når mødet foregik i Danmark, var det rimeligst, at de var værter. Og det skulle der findes en løsning på. Vi ved alle, at det blev til den liturgiske gudstjeneste i Roskilde Domkirke med efterfølgende samtale i Landemodesalen mellem paven og Folkekirkens biskopper.

Man nåede frem til »den mindste fællesnævner«. Man fik i hvert fald arrangeret en gudstjeneste uden en prædiken, og en prædiken regnes ellers for væsentligt ved en luthersk gudstjeneste, og det blev til en gudstjeneste, hvor

lægfolk ikke indtog nogen fremtrædende rolle. Man valgte »at gå på kompromis«.

4. Vi oplevede Folkekirkens fantastiske evne til ikke at kunne kommunikere med medierne. Det lykkedes at give det indtryk, at det ekstraordinære var, at paven ikke måtte oplade munden i Roskilde Domkirke. Det blev for medierne nyheden! Biskopperne bør lære at vælge én til at udtale sig på deres vegne, og det bør være den bedst egnede dertil. Også til at kommunikere med medlemmerne er »nådegaverne« forskellige!

Vi må stå sammen

5. Det meget positive ved pavebesøget var, at man fra begge sider mærkede en åbenhed og en lydhørhed og en fornemmelse af, at det, der skiller, af menigmand opfattes som meget lidt i forhold til det, begge kirker står over for af udfordringer, bl.a. angrebet på skaberværket. Spørgsmålet til vore kirker er, om vi kan forme et skabende svar på de udfordringer, vi møder. Her må vi stå sammen.

Katolikkernes medieforbereelse

Knud Kluge redegjorde for den danske katolske kirkes medieforbereelse af pavebesøget og herunder »katolsk orientering«s presserejse i april for 70 nordiske journalister, hvor journalisterne og fotograferne ved selvsyn og selvhør lærte Vatikanet at kende.

Fra mange sider er vurderingen af presserejsen, at den højnede informationsniveauet om den katolske kirke i både de danske og nordiske medier forud for pavebesøget, sagde Knud Kluge.

Han gav også udtryk for stor tilfredshed med mediernes behandling af den katolske kirke forud, under og efter pavebesøget. De danske medier leverede et professionelt uangribeligt arbejde, de var seriøse og de havde holdninger til det kirkelige.

Ros til lutherske biskopper

Knud Kluge omtalte rejsen rundt i Norden med paven og lagde særlig vægt på de økumeniske gudstjenester. I Island, Finland

og Sverige fik paven en storslået modtagelse af de lutherske repræsentanter for folkekirkene, medens det i Norge vakte harme, at kun 4 ud af 11 biskopper deltog i Nidaros Domkirken.

Der var ros til de danske lutherske biskopper, der valgte at møde paven samlet. Det, de kunne enes om, var en liturgisk aften-sang uden taler eller prædiken. Knud Kluge foretrak denne løsning, fremfor en gudstjeneste med prædiken, men hvor der så havde været afbud fra en eller flere lutherske biskopper. Det skridt, der blev taget med dette arrangement i Roskilde, var det største, som blev taget af de nordiske folkekirker. Det er trods alt noget lettere, når en ærkebiskop i fx Sverige eller Finland kan udtale sig på en folkekirkens vegne, sagde han.

Forkynd evangeliet

Nu er det opgaven for alle kristne i Danmark at leve op til mottoet for pavens besøg i Norden »Forkynd evangeliet for al skabningen«. Kort sagt trosformidling.

Stop debat om Roskilde

I den efterfølgende samtale sagde biskop Lindgaard (Haderslev), at det er urimeligt at blive ved med at tale om, at paven ikke måtte åbne munden i Roskilde Domkirke. Biskop Wiberg (Roskilde), der i et telefoninterview var kommet til at bruge dette uheldige udtryk, har siden dybt beklaget det.

Lektor Viggo Mortensen (Århus) mente, at det var af stor betydning, at Folkekirken havde mødt en kirke.

Eva Nordentoft (leder af Det økumeniske Center i Århus) mente, at pavens og biskop Ole Bertelsens taler i Landemodesalen i Roskilde var de vigtigste taler, der var holdt på hele pavens rejse.

P. Umans tog som sognepræst for den katolske menighed i Roskilde gudstjenesten i Roskilde Domkirke i forsvar. Man har sagt, at en liturgisk gudstjeneste er uluthersk, og dog er det netop en sådan gudstjeneste mange af os hver morgen med glæde lytter til fra Domkirken i København.

Også af andre indlæg end de her nævnte fremgik det tydeligt, at pave Johannes Paul II's besøg i Norden har været til glæde også for mange af vore medkristne uden for den katolske kirke.

Ruth Plum og Knud Kluge

Bispedømmets
valfarter
1990

Bispekontoret meddelede, at datoerne for valfarterne næste år til Åsebakken og Øm er fastlagt. Valfarten til Åsebakken falder søndag den 27. maj, medens valfarten til Øm foregår søndag den 17. juni.

Niels Steensen fejres i bispedømmet lørdag den 25. november

Niels Steensens officielle mindedag fejres her i bispedømmet hvert år den 25. november. I år sker det bl.a. ved to højmesser i domkirken, Skt. Ansgar og i Skt. Augustins Kirke, København. Niels Steensen fejres imidlertid også med en dansk messe i Firenze.

Skt. Augustins Kirke
Lørdag den 25. november kl. 11 fejres højmesseren til ære for Niels Steensen. Jesu Hjerter Kor synger under ledelse af Ole Kongsted. Efter messen er der orientering om Steensen i Englesalen.

Skt. Ansgars Kirke
Lørdag den 25. kl. 17 og søndag den 26. november kl. 10 fejres messerne til ære for Niels Steensen. Efter søndagsmessen er der kirkekaffe i menighedssalen. Kl. 12.15 foredrag i medicinsk-historisk

museum (ved siden af kirken) af professor Snorrason. Emnet: Niels Steensens betydning for den medicinske forskning.

Firenze
Den 25. november kl. 16 læses dansk messe i San Lorenzo Kirken i Firenze. Højtideligheden foregår i

kapellet ved Niels Steensens sarkofag. Hovedcelebrant er franciskaneren Hans Christoffersen. kk

Den 23. oktober sidste år saligkårede pave Johannes Paul II danskeren Niels Steensen i Peterskirken. Det skete i overværelse af godt 1.000 danskere. Foto: Knud H. Kluge.

Sankt Mikael Skole, Randers, søger skoleleder

På grund af dødsfald søger Sankt Mikael Skole i Randers en ny skoleleder med tiltrædelse 1. januar 1990 eller snarest muligt derefter.

Sankt Mikael Skole er en katolsk privatskole, oprettet i 1868, med såvel katolske som ikke-katolske elever og lærere.

Sankt Mikael Skole har børnehaveklasse - 10. klasse og har i dette skoleår 225 elever og 20 lærere. Endvidere har skolen en fritidsordning med to ansatte.

Sankt Mikael Skole ønsker at være et tilbud til alle og prioriterer højt at skabe et trygt miljø for det enkelte barn for herigennem at skabe den bedst mulige undervisningssituation. Det forudsættes, at skolelederen indgår i et positivt og aktivt samarbejde med forældre, lærere og bestyrelse.

Der ønskes en leder, der aktivt kan tegne skolen udadtil samt dynamisk og inspirerende kan lede skolen såvel pædagogisk som administrativt. Stillingen er i indværende skoleår tillagt 18,8 administrative timer samt 6 undervisningstimer.

Yderligere oplysninger kan fås ved: Bestyrelsesformand Per Dolmer, tlf. 98 25 44 90 eller Konst. skoleleder Jesper Bjerre, tlf. 86 42 44 11 (skolen), tlf. 86 41 67 91 (privat).

Ansøgningen stiles til bestyrelsen og sendes til: Bestyrelsesformand Per Dolmer, Sankt Mikael Skole, Kasernevej 7, 8900 Randers.

Ansøgningsfrist: Fredag d. 24. november kl. 12.00.

Mentalitets- ændring

Der har været tider, da kirken var på forkant med udviklingen, ja ligefrem tvang den frem. Det var kirkens diakoni, der satte skub i den omsorg for medmennesket, som langt om længe forpligtede det civile samfund til at følge trop. Det var klosterrådets skolevæsen, der lagde kimen til, hvad der engang skulle udvikle sig til Europas universiteter. Det første af dem blev vist Bologna, allerede i det 13. århundrede dominikanernes tænketank for teologi og jura. Allevegne var det kirkens folk, der gjorde lærestolene berømte. Da Københavns universitet for et par år siden fejrede sit 500-års jubilæum kunne det ikke skjules, at det var blevet grundlagt i kraft af en pavelig bulle, dengang Danmark endnu var katolsk fordi kongen endnu var det.

Desværre kom der tider, hvor kirken blev overhalet indenom af udviklingen. Historien er kendt. Videnskab og tro gik hver sin vej, da troen så med skepsis på videnskabens landvindinger (ofte med bibelsk fundamentalisme som eneste argument), mens videnskaben i ungt overmod troede at være eneste kilde til virkeligheden.

Da gled kirkens folk langsomt ud af billedet på det videnskabelige område. Et af de sidste store navne må være *Gregor Mendel* (1822-1884). Den jødiske forsker *Jacob Bronowski* skriver om ham, at han blev nødt til at foretage sine eksperimenter med arvelighedslovene imod sine foresattes vilje.

»At det skulle foregå her i klosteret, var, tror jeg, en lige så dristig som hemmelig beslutning, for den lokale biskop tillod ikke munkene at undervise i biologi«. Mendel publicerede sine resultater i et videnskabeligt tidsskrift, »uden at nogen moders sjæl observerede det. Ingen forstod hans værk«.

I 1868 blev han valgt til prior for sit kloster og det eneste, Mendel fik lejlighed til at forædle, var bier...« Han døde 62 år gammel i 1884, munkene valgte en ny prior, og denne brændte alle Mendels papirer i klostret«. Først 30 år senere blev hans enorme betydning for arvelighedslovene genopdaget. (*Jacob Bronowski, Menneskets fremskridt*, siderne 380 ff.)

Mistillid til videnskabelig forskning har præget brede lag og især ledende kredse i kirken igennem hele det forrige århundrede og store dele af vort eget. Man kunne, med en smule smarthed, hævde, at den sidste store opfindelse, kirken endnu har været glad for og udnyttet til det yderste, har været bogtrykkerkunsten. Men alt, hvad der senere har begejstret verden, lige fra magister *Van Leeuwenhoek's* teleobjektiver og *Galileis* brug af dem, og til vore dages opdagelse af DNA-spiralen, har hovedsageligt fremkaldt skepsis, angst for misbrug.

Det andet Vatikanconcils nye tillidsklæring til verdens egen viden, og denne videns logik, lader ikke til at vække alles samarbejdsvilje.

Derfor må det kaldes en nyhed, at Milanos kardinal *Martini* under det 7. symposium i Rom (læs side 9) har opfordret kirken til at aflægge sit negative syn på alt det, videnskaben kan i dag. Symposiumet behandlede kirkens pastorale ledsagelse af fødsel og død under alle aspekter, fra det direkte menneskekærlige samvær med den fødende eller døende til nye liturgiske ritualer for dåb og begravelse.

Rent umiddelbart ser disse emner ikke urovækkende ud, men netop Martinis opfordring til at ændre kirkens mentalitet gjorde, at fødsel og død måtte diskuteres under alle synsvinkler, også kliniske, videnskabelige, etiske, for uden angst at formulere et ja og et nej. Er det tilladt at fortolke Martinis modige ord på baggrund af kuriens sammenstød med en række katolske universiteter, der påberåber sig andre normer for »humant liv« end dem, Vatikanet hidtil har foretrukket?

Er timen kommet, hvor lærerembedet viser sig villig til den dialog, det selv bebudede for 25 år siden, men som videnskaben ret utålmodigt har ventet på?

w.w.

Der er ikke sket ændringer i loven om ægteskabet

Det var interessant at se biskoppens brev til Folketingets retsudvalg i dets monumentale helhed. Alligevel må jeg tilstå, at argumenterne for, at loven om registreret partnerskab skulle betyde en devaluering af ægteskabet, ikke virker holdbare. Der er ingen ændringer sket i lovgivningen om ægteskabet.

Vi husker de arbejdere, der havde båret dagens byrde, og hvor sure de blev over, at de nyankomne skulle have lige rettigheder med dem. Loven har intet taget fra hverken det kristne eller det borgerlige ægteskab.

Hvis forslagsstillerne »prøver at påvirke befolkningens etiske normbevidsthed«, så kan det tænkes, at de enten har ønsket

at forårsage et skred i de moralske værdier, eller har villet gøre folk mere tolerante overfor andre, især overfor mindretal. Hvis det første er tilfældet, er det kritisabelt, vil jeg mene. Hvis det er den større tolerance, der tilstræbes, finder jeg det sympatisk.

Hvis vi tænker os et homoseksuelt par, der har opbygget en fælles tilværelse over en 20-30 år, og den ene dør. Så kommer der en nevø og siger: »Jeg skal arve. Ud med dig«. Og hvis han er kristen, tilføjer han: »Føj for pokker, lad os få luftet ud!«, i hvert fald, hvis han er af den skråsikre observans.

Jeg forestiller mig, at det især er denne situation, lovgiverne har ønsket

skulle undgå. At der faktisk findes homoseksuelle par er ubestrideligt. De bør også beskyttes mod åbenbare urimeligheder, og det er lovgivernes opgave.

Det er i øvrigt ikke så meget lovgivningsmagten, som kirken eller kirkerne,

der har ansvaret for, at det kristne ægteskab ikke kommer i miskredit, men mere og mere opfattes som en institution eller et sakramente, der opdrager mennesker, som løfter dem op over sig selv, som får kærligheden til Gud og til ens medmennesker til at blomstre. Og der kan vi ikke frikende den katolske kirkes juridiske seksualmoral for et tungt ansvar.

Ove Leerbech

Ægteskab og registreret partnerskab

I »katolsk orientering« nr. 17 kommenteres den nye lov om registreret partnerskab af nyhedsbureauet KIPA og biskop Martensen. I begge kommentarer anses den nye lov som et angreb på ægteskabet. Jeg kan ikke se, at dette er tilfældet, idet ægteskabslovgivningen ikke på nogen måde er antastet. Samfundets intention med loven er at give homoseksuelle mulighed for fastere rammer om deres forhold, hvad alle må kunne se, at der er brug for.

Eksisterer der f.eks. en god fredningslovgivning angående storke, bliver denne næppe antastet af en vedtagelse om fredning af sæler. Disse to lovgivninger vil have forskelligt sigte og indhold, og det ville være mærkeligt, hvis man opfattede den ene fredning som et angreb på den anden.

Loven om registreret partnerskab er lavet for folk, der i de menneskelige kærlighedsforhold har

andre fornemmelser end flertallet. Deres forhold kan gennem den nye lov få et juridisk grundlag. Dette kan ikke forringe den status, som ægteskabet og familien har, idet der med den nye lov ikke er tale om, at personer af modsat køn skal indgå registreret partnerskab. Juridisk sikring af deres forhold har der hele tiden været mulighed for, både i form af borgerligt og kirkeligt indgået ægteskab. Det papirløse »ægteskab« har for mig at se ikke noget med den her sag at gøre.

Når nogen mener, den nye lov er udsprunget af pornobølger og moderigtighed, mener jeg, det er en letfærdig vurdering. Snarere er den blevet til, fordi folketinget har haft mod til at se virkeligheden i øjnene. Faste forhold og porno/mode har i hvert fald ikke tidligere været begreber, som man har forbundet med hinanden.

Ulrik Dybdal

Vi må bede om forståelse og tolerance

Som homoseksuel og læser af »katolsk orientering« er det både chokerende og yderst skuffende at måtte konstatere, at den katolske kirkes overhoved i Danmark, biskop *Hans Martensen*, ud fra et menneskeligt og kristent synspunkt i den grad kan fordømme de mange personer, som lever i parforhold, der bygger på kærlighed, gensidig ansvarlighed og solidaritet, bare fordi disse par tilfældigvis ikke består af en mand og en kvinde.

Ægteskabet er og har til alle tider været en praktisk, juridisk og økonomisk disposition, som skulle sikre parterne (incl. børnene) i et sådant forhold.

Biskoppen mener altså, at fordi 2 personer af samme køn sædvanligvis ikke kan få børn, så skal de skam heller ikke nyde godt af de ordnede juridiske og økonomiske forhold, som det registrerede partnerskab (bemærk venligst at ordet ægteskab ikke optræder!) sikrer dem. Biskoppen finder det altså helt naturligt, at den længstlevende i et langvarigt homoseksuelt parforhold ikke skal nyde godt af en eventuel »enke«-pension, og at vedkommende skal tvinges til at sælge bolig og andre værdier for

at betale den horrible arveafgift, som er gældende mellem ubeslægtede, blot for at give et par vægtige eksempler?

Det er altid svært at tilhøre en minoritet, men det bliver jo ikke lettere, når kirkens repræsentanter fordømmer os og nærmest støtter den diskrimination og intolerance, som altid har været udpræget over for de homoseksuelle. I stedet for at betragte os som andenrangs medmennesker, burde kirken og dens jordiske repræsentanter tværtimod støtte os i vor bestræbelse på netop at leve et ansvarligt liv i troskab, kærlighed og gensidig respekt.

Vi kræver ikke kirkelig velsignelse af vore parforhold – selv om en sådan velsignelse sikkert ville betyde meget for nogle af os – men vi må bede om forståelse og tolerance, kort sagt caritas! At homoseksuelle nu har samme juridiske rettigheder og pligter som almindelige ægtefolk, ændrer da intet i befolkningens opfattelse af det »hellige« ægteskab – hverken moralsk eller etisk; det ville virkelig være at tillægge den nye lov en helt utrolig betydning eller også at tillægge de heteroseksuelle meget tvivlsomme kvaliteter.

Eilif Christensen

Julegaveidé:

Billedbog om pavens besøg i Norden

Der blev skrevet kirkehistorie, da pave Johannes Paul II besøgte de nordiske lande 1.-10. juni 1989. Bogen, der er på 80 sider i A4 format og med 165 fotos, heraf de 100 i farver, gengiver i billeder pavens rejse i Norden. Vi kan i Danmark igen glæde os over messerne på Åsebakken og i Øm, mødet i Sct. Ansgars Kirke og de økumeniske møder i Roskilde og København.

Bogen er udgivet af Katolsk Informationscenter i Helsinki i samarbejde med de nordiske bispedømmer. Bogen ventes fra trykkeriet i begyndelsen af december. I Danmark kan bogen købes eller bestilles hos: »katolsk orientering«, Vesterbrogade 28, 1620 København V. Tlf. 31 21 14 44.

Bestil nu – oplaget er begrænset. Pris 198 kr. + forsendelsesgebyr.

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr.: _____ By: _____

Forskere må udtage hjernevæv fra aborterede fostre

Af Ruth Plum

I almindelighed bliver aborterede fostre brændt.

Imidlertid har *Den Centrale Videnskabetiske Komité* - ikke at forveksle med *Det Ethiske Råd* - for ganske nylig givet forskere fra Århus Universitet lov til at udtage hjernevæv fra aborterede fostre og indoperere dette væv i rottehjerner.

Hvad vil forskerne opnå hermed?

Når forskere på *Neurologisk Institut i Århus* ønsker at udføre sådanne forsøg med fosterhjerter, er det med henblik på senere at få mulighed for at indoperere væv fra fosterhjerter i hjernen hos patienter med

forskellige lidelser i centralnervesystemet, f.eks. *Parkinsons syge*.

Flere steder i verden, bl.a. i USA, England og Sverige har man allerede foretaget sådanne operationer på mennesker, og enkelte danske læger er ivrige efter at kunne foretage lignende behandlinger, selv om man endnu ikke ved, om de på langt sigt gavner patienterne.

Den folkelige debat mangler

Allerede i maj 1984 kunne man i *Berlingske Tidende* læse, at en ung kvinde havde tilbudt daværende lektor - nu professor - *Kjeld Møllgaard* ved Pa-

numinstituttet i København, at han måtte få hendes ufødte barn til forskning, når hun havde aborteret det. Han afslog tilbuddet, men gav udtryk for et håb om, at det ville rejse en folkelig debat om fosterets retsstilling, så man, når man var afklaret, kunne få mulighed for at hjælpe mennesker med forskellige lidelser.

Tiden gik, og i januar 1987 spurgte *Kjeld Møllgaard* ved en høring i *Folketingets Forskningsudvalg*, om det er »etisk forsvarligt at brænde aborterne, hvis svært handicappede kan reddes ved en simpel operation«.

Den folkelige debat, som forskerne altså har efterlyst i flere år, forsøger *Det Ethiske Råd* nu at fremme bl.a. ved den redegørelse om »Beskyttelse af menneskelige kønsceller, befrugtede æg, fosteranlæg og fostre«. Heri nævnes det, at »flere steder i udlandet, bl.a. i Sverige, er der foretaget transplantation til voksne af væv/celler udtaget fra ca. 9 uger gamle fostre«.

Flere medlemmer af *Det Ethiske Råd* har i medierne udtalt, at disse forsøg med fosterhjerter bør standses indtil videre, og også fra politisk side er der modstand mod forsøgene. Bl.a. har *Flemming Kofod-Svendsen* (Kristeligt Folkeparti), der er formand for *Folketingets Etikudvalg* udtalt: »Det er forkasteligt, at *Den Centrale Videnskabetiske Komité* har givet tilladelse til at anvende

fostres hjerner til forsøg, hvor man overfører cellerne til rotter«.

Er denne debat hyklerisk?

Debatten om etik og forsøg med fostre har mistet alle proportioner og er dybt hyklerisk, mener sygeplejerske *Ellen Margrethe Skou*, der er næstformand i *Den Centrale Videnskabetiske Komité*. Ifølge *Berlingske Tidende* 30. oktober har hun sagt: »Der bliver årligt foretaget over 20.000 aborter, uden at nogen taler om etik - selv om tusindvis af dybt ulykkelige kvinder i realiteten er tvunget til abort. Men hvis fem af de aborterede fostre så senere bliver brugt til grundforskning, så bliver der straks råbt op om etik og manipulation og respekten for liv«.

I redegørelsen til Folketinget om »Beskyttelse af menneskelige kønsceller, befrugtede æg, fosteranlæg og fostre«, siges der om provokerede aborter: (s. 46): »Her og nu kan denne bestemte kvinde ikke påtage sig ansvaret for at blive moder. *Rådet* vil på et senere tidspunkt behandle spørgsmålet om provokeret abort mere dybtgående«.

Det vil vi spændte vente på. Indtil da må vi glæde os over, at hvor presset en kvinde end kan føle sig på grund af et uønsket svangerskab, kan ingen dog tvinge hende til at få foretaget en abort. Og hvis hun ikke ser nogen anden udvej end en abort, er der dog ingen, der kan tvinge hende til at lade fosteret benytte til medicinske forsøg. Vi er mange, der håber, at hun siger NEJ!

Ruth Plum

Offentligt møde på Rygaard om døds-kriterier

Den katolske lægeforening, *Stenogildet*, indbyder til offentligt møde mandag 27. november om døds-kriterier.

Praktiserende læge *Anton Dorph-Petersen* fra Vejle vil holde indledningsforedraget om dette

emne, som der i de senere år har været så megen diskussion om i medierne, mellem mennesker indbyrdes og som også »katolsk orientering« har bragt en del artikler om.

Efter foredraget vil et panel bestående af læger

og teologer drøfte emnet indbyrdes og med de forhåbentligt mange tilhørere.

Mødet finder sted i gymnastiksalen, Rygårds Skole, Bernstorffsvej 54, Hellerup.

Tegn en 10-års kontrakt med Bispedømmet

Det almindelige gavefradrag kan benyttes

Kun godt 10% af kirkebidragsordningens ca. 4.000 medlemmer har tegnet en såkaldt 10-årskontrakt med bispedømmet. Med en 10-årskontrakt kan mange hjælpe med til at forbedre menighedens økonomi uden at skulle yde væsentligt mere selv.

Grunden hertil er den enkle, at man ifølge skatteloven kan fratække et beløb, der er større end det normale gavefradrag på 1.300 kr., hvis man tegner en 10-årskontrakt med bispedømmet.

De kan være med på to måder

Der er som bekendt to måder, hvorpå man kan være med i kirkebidragsordningen. Ved den ene benytter man det almindelige gavefradrag, hvor kirkebidrag og gaver til velgørende formål kan fra-

trækkes, dog maksimalt med 1.000 kr.

Den anden måde at være med i den solidariske kirkebidragsordning er, at man underskriver en forpligtelseserklæring, som er bindende i mindst 10 år.

Den skal være med enten et fast beløb eller en fast procentsats af den skattepligtige indkomst. Med denne ordning kan man fratække hele det indbetalte beløb, dog maksimalt 15.000 kr. De årlige ydelser må heller ikke overstige 15% af den personlige indkomst. Men herudover kan man benytte det almindelige gavefradrag.

På bagsiden af forpligtelseserklæringen, er der en vejledning, hvoraf det bl.a. fremgår, at alle myndige personer kan oprette en sådan forpligtelsesaftale med Ansgarstiftelsen.

Skattevæsenet forlanger, at beregningsgrundlaget skal dokumenteres over for Ansgarstiftelsen (gælder ikke for kontraktindhavere med fast beløb), som herefter udsteder kvittering for det fradragsberettigede beløb. Dokumentation for skattepligtig almindelig indkomst sker ved forevisning af årsopgørelsen.

Hele det fradragsberettigede beløb skal være indbetalt inden årets udgang. De kan således allerede i år nå at tegne en forpligtelseserklæring og drage nytte af fradraget på selvangivelsen for 1989.

10 årskontrakten fås på Katolsk Bispekontor, Bredgade 69A, 1260 København K. Tlf. 01 11 60 80, hvor De også kan få yderligere oplysninger. *kk*

I lighed med pavens kor på Åsebakken og i Ørn påtænker man at samle et kor i anledning af biskop Martensens 25-års jubilæum næste år. Foto: Arturo Mari, Vatikanet.

Til korsangere og musikinteresserede i menighederne

Til næste år i maj er det *biskop Martensens 25 års bispejubilæum*.

I den anledning påtænker vi at samle et kor fra sognene - i lighed med det kor, der blev dannet i forbindelse med pavens besøg på Åsebakken.

Denne opfordring til at deltage i fornyet korarbejde henvender sig ikke blot til de tidl. medlemmer af *Pavekor Øst*, men også til andre sanginteresserede, der vil være med til at festliggøre højtidelighederne omkring biskoppens jubilæum.

Der er ingen optagelsesprøve i koret, men et rimeligt nodekendskab er forudsætningen for at kunne deltage. »*Bispekoret*« skulle meget gerne bestå af medlemmer fra de forskellige sogne - og gerne med stor aldersspredning. Det er vort håb, at også mange unge vil deltage. Vi afholder et minimum af prøver (i menighedssalen i St. Ansgar Kirke) med en *korweekend på Magleås 2.-4. marts 1990*, hvor vi håber, at sognepræsterne denne ene weekend kan frigøre kirkemusikerne til denne specielle opgave.

Prøverne finder som nævnt sted i St. Ansgar Kirkes Menighedssal, Bredgade 67 A st. *Prøverne kommer til at ligge på udvalgte mandage* (2 mandage om måneden) fra kl. 19.30-21.30.

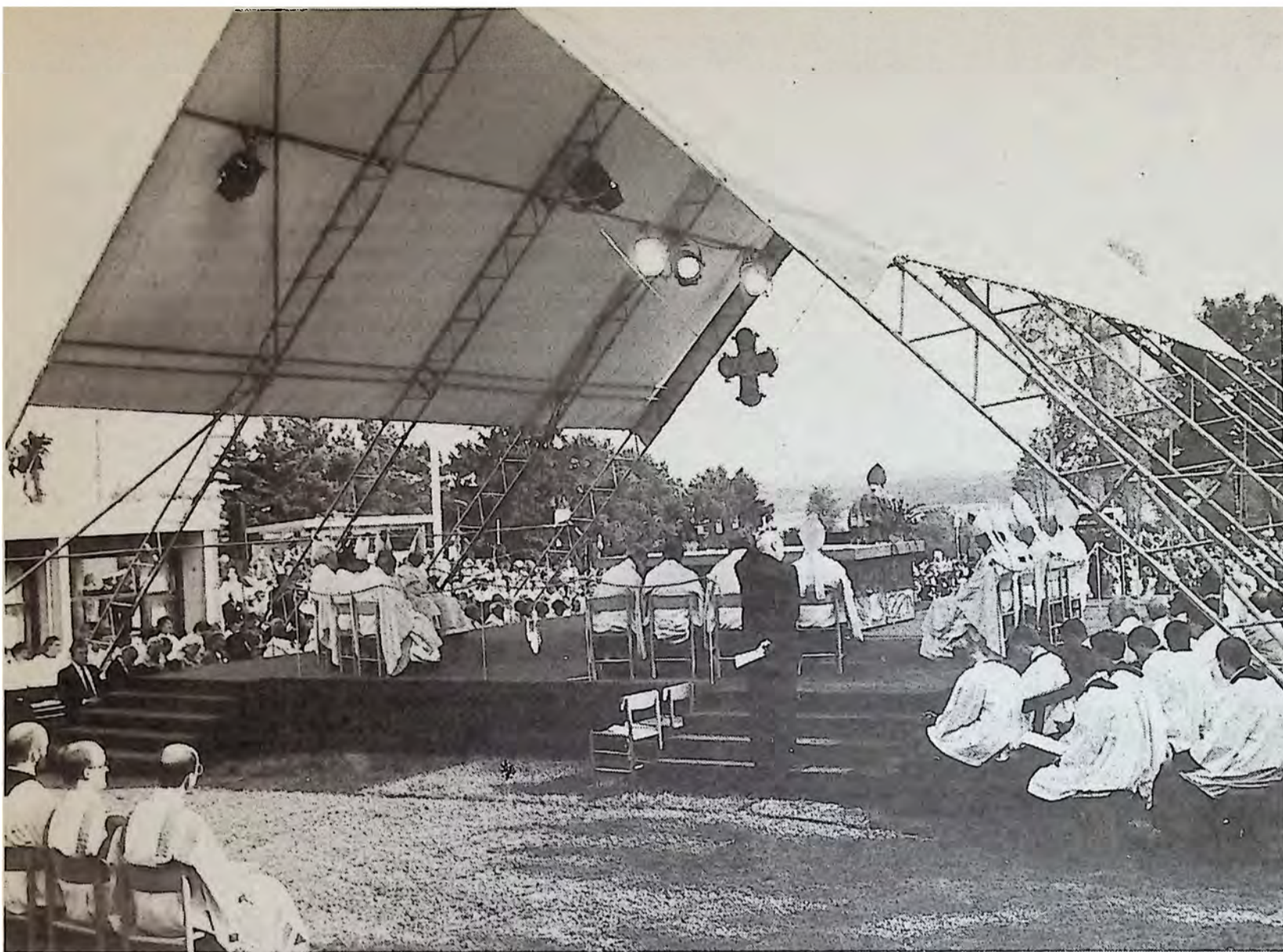
Første gang mandag d. 22. januar.

Hvis der er spørgsmål vedr. bispekoret er du velkommen til at kontakte enten *Jette Thomsen* (31 65 35 96) eller *Rolf Tønshoff* (31 22 56 90).

Skriftlige tilmeldinger - snarest og senest 1. december - til *Jette Thomsen, Tagestorp 3, 2820 Gentofte*.

Husk at angive, hvilken stemmekategori du tilhører og husk allerede nu at reservere korweekenden i marts.

Jette Thomsen
Rolf Tønshoff

i Danmark hovedsagelig ved hjælp af præster og søstre, som kom hertil fra udlandet. Ikke mindst Biskop von Euch forstod at hente talrige søsterkommuniteter til landet, som ved deres trosiver og deres flid og udholdenhed dannede baggrunden for mange menigheder. De var med til også at give økonomisk støtte til kirkebygninger og til præsternes daglige fornødenheder. I størstedelen af det nævnte tidsrum er omkring ¾ af landets præster kommet til os hovedsageligt fra Tyskland, Holland, Belgien, Østrig og Frankrig; i de seneste år også fra USA og Polen.

Søstrenes antal var i mange år over 700, hvilket naturligvis er et uhyre stort antal i forhold til landets ca. 25.000 katolikker. For øjeblikket har vi i Danmark 356 søstre: af disse 356 er 70 søstre mellem 60 og 70 år og 178 søstre er over 70 år.

Også for vore præsters vedkommende aftegner sig en ny situation: Vi har i dag 102 præster, hvorefter mere end halvdelen er over 60 år. Vi vil ikke fremover kunne forvente mange præster til Danmark fra netop de områder, hvorfra vi tidligere modtog flest præster. Dette er på ingen måde sagt ud fra en pessimistisk holdning. Vi har samtidig særdeles glædelige omstændigheder at registrere: I de senere år har vi haft forholdsvis mange danske præstestuderende. Ligeledes kan forskellige søsterordner glæde sig over ny tilgang, og søstre har indstillet sig på et virke, der senere vil kunne bære rig frugt i vor katolske sammenhæng, også selv om antallet af søstre vil være betydeligt mindsket.

Den danske katolicisme har som nævnt siden forrige århundrede været præget af indvandring: katolikker, der er kommet hertil fra andre lande, har på afgørende vis været med til at præge og genopbygge kirken herhjemme. Dette gælder ikke mindst de mange polske katolikker, der kom omkring århundredeskiftet og omkring 1. verdenskrig og derefter. Disse indvandring havde bestemte sociale og geografiske tyngdepunkter. Sidenhen er der sket store ændringer i det danske

Efter pavens besøg -

Oplæg ved møderne på Magleås 15.-17. september og i Vejle 28. oktober 1989

Af biskop Hans L. Martensen

Vi har i Danmark i lighed med de andre nordiske lande kunnet glæde os over pavebesøgets gode og positive forløb. For os katolikker i Danmark har pavens besøg været en helt igennem glædelig oplevelse. Gudstjenesterne på Åsebakken og i Øm vil være uforglemmelige for deltagerne og har for alle været en opmuntring i troen og anledning til at føle et stærkt fællesskab. Efter messen i Øm sagde paven til mig (jeg kan ikke huske, hvorledes det ordret faldt): at han sjældent havde oplevet en gruppe mennesker, der var sammensat af så mange forskellige baggrunde og nationer, men som samtidig vidnede om så stærkt familiesammenhold og enhed. Da paven tog afsked fra Øm og gik fra messestedet til helikopterpladsen, fik han netop lejlighed til at hilse på mange, og rent umiddelbart var de mange

sprog, racer og baggrunde iøjnefaldende.

Også de andre arrangementer: mødet med Dronning Margrethe og Prins Henrik; mødet med præster, søstre og lægfolk i Sct. Ansgars Kirke; aften-gudstjenesten i Roskilde Domkirke og det efterfølgende møde med de lutherske biskopper; det økumeniske møde i Moltkes Palæ; de forskellige møder på Nuntiatoret i Vedbæk: Alt har haft et positivt forløb, som vi håber vil have gode og varige virkninger.

For mig som biskop var måske det mest positive ved pavens besøg oplevelsen af alle de positive kræfter, der så energisk og initiativrigt samarbejdede ved forberedelsen. I denne fase kom kræfter for dagen, som jeg slet ikke anede fandtes i vor katolske sammenhæng. Foruden gamle og kendte ansigter dukkede nye op -

ikke mindst var det en glæde for mig at opleve, hvor kraftigt ungdommen sluttede op om forberedelsen til pavebesøget. Disse skjulte kræfter, som så pludseligt og næsten uventet dukkede op, giver et stort håb om, at der også fremover er en reserve af kræfter og initiativer, som kan bære vor katolske kirke i Danmark ind i fremtiden og møde fremtidens udfordringer.

Det forekommer mig, at den største udfordring, vi som katolsk kirke i Danmark står overfor efter pavens besøg, kan sammenfattes i selve pavebesøgets tema: »Forkynd evangeliet for hele skabningen!« Dette ord sammenfatter vor opgave fremover som katolsk kirke i Danmark. »Forkynd evangeliet!« betegner en opgave, jeg også kunne have lyst til at kalde: »Trosformidling«, og ved ordet »Trosformidling« forstår jeg dette at

bringe Jesus Kristus, hans budskab, hans virkelighed og fællesskabet omkring ham videre - indadtil til vor egen katolske kreds, udadtil til kristne søstre og brødre uden for vor egen

kirkes synlige rammer. Men først og fremmest til mennesker, der er blevet fremmede for kristendom, og som ikke deler vor kristne tro.

En situation i ændring: Samarbejdet mellem præster, søstre og lægfolk

Pavebesøget føles som noget skelsættende i vor danske katolicismes historie, og man kan formode, at mangt og meget senere vil blive set under fortegnet »Før og efter pavens besøg«. Under alle omstændigheder kan pavens besøg være anledning til en slags revision og besindelse på, hvor vi står, og hvilken fremtid vi bevæger os ind i. Udviklinger, vi befinder os midt i, og som vi mere eller mindre ubevidst i forvejen kender, bør drages frem i lyset og

bevidstgøres samtidig med, at vi ser i øjnene de muligheder og de svagheder, situationen indebærer. Jeg tænker her først og fremmest på følgende: Efter den katolske kirkes genoprettelse i Danmark i forrige århundrede - (Prælat Hermann Grüder: apostolisk præfekt 1869-1883; Biskop Johannes von Euch: apostolisk præfekt 1884-1892, hvor han blev bispeviet: han var apostolisk vikar til sin død i 1922) - er den katolske kirke blevet genindplantet

nger til den katolske kirke i Danmark

samfund, som har betydet en ændret fordeling af befolkningen og ikke mindst en ændret fordeling af vore katolikker. Man kan her tænke på de talrige katolske indvandrere til Nakskov, Maribo, Nykøbing F., Næstved, der er flyttet til andre egne af landet, således at det katolske menighedstal i nogen grad er gået tilbage.

Endnu stærkere tegner dette billede sig, når vi tænker på de kirker, der i sin tid blev bygget for blomstrende menigheder i Åkirkeby, Rønne, Fåborg, Assens o.s.v. Disse menigheder fører den dag i dag på beundringsværdig vis den katolske kirke videre i deres omgivelser. Samtidig kan det dog ikke nægtes, at katolikernes fordeling og tyngdepunkterne for katolsk liv og fællesskab i dag er fordelt anderledes end for 50 eller 75 år siden.

Den nævnte udvikling har medført, at mange in-

stitutioner, der tidligere var af afgørende betydning for dansk katolicismes liv, nu er nedlagt. Her tænker jeg især på de mange hospitaler, der udførte en så beundringsværdig indsats i samfundets og kirkens tjeneste. Ligeledes tænker jeg på andre socialt prægede institutioner, som kirken tidligere havde herhjemme. Hvad kirkebygninger angår, har vi oplevet, at adskillige kirker ikke længere har en fastboende præst. Vi må også se i øjnene, at flere kirker fremover kan komme i en lignende situation, så de betjenes af en ikke fastboende præst eller en præstegruppe. I denne forbindelse vil jeg nævne, at der hos mange præstekandidater og yngre præster er et stærkt ønske om at kunne leve i fællesskab med andre præster. Hvor et sådant ønske findes, bør det tages positivt op. Dette vil igen stille spørgsmål til menighederne.

Sognets liv og mange opgaver

Jeg mener ikke, vi i dag har brug for en intensiv og omfattende strukturdebat, som den blev ført i forbindelse med vor synode på Nyborg Strand i 1969. I hvert fald må det overordnede synspunkt for vore overvejelser på indeværende tidspunkt ikke være struktur, men indhold: selve evangeliet, vi skal omvende os til og bringe videre.

Spørgsmålet omkring trosformidling og fællesskab herom ville måske medføre uundgåelige strukturelle ændringer. Den situation, vi bevæger os ind i, vil kræve en mere omfattende og bevidst indsats fra lægfolkets side. Den vil også kræve en i nogen grad anderledes fordeling af præsterne. Den vil ligeledes kræve en ny og speciel omsorg for de vigtige områder i bispedømmets liv, som hidtil er blevet varetaget af søstre og deres institutioner. At lægfolket udfordres til en større indsats for fremtidens kirkeopbygning, betyder ingenlunde, at præstekald og søsterkald fremover bliver af mindre betydning, tværtimod. Men ny samarbejdsformer må findes, hvor lægfolket i højere grad bidrager til

varetagelse af de mange opgaver, som hidtil og med en vis selvfølge udførtes af præsterne og ordenssøstre. Lægfolket vil med en sådan fornyet indsats kunne arbejde på at frigøre præsterne til deres præstelige opgaver og aflaste dem for mange tunge og byrdefulde opgaver, som andre godt kan overtage. Når vi ser i øjnene, at nye samarbejdsformer mellem lægfolk, søstre og præster er ønskværdige og nødvendige, så kræver dette en grundlæggende besindelse på, hvad et sogn er. Herom siger pave Johannes Paul i sin apostoliske skrivelse om lægfolk: »Selv om kirkefællesskabet altid har en universel dimension, får det sit mest direkte og synlige udtryk i sognet. Det er dér, kirken ses lokalt. I en vis forstand er det kirken, der lever i sine sønners og døtres hjem.

Det er nødvendigt, at alle i lyset af troen genopdager sognets sande betydning som stedet, hvor selve kirkens »mysterium« er nærværende og virker... Sognet er ikke først og fremmest en struktur, et område eller en bygning; sognet er Guds familie: Jesu Kristi søstre og brødre besjælet af den sam-

me kærlighed, et gæstfrit hjem, de troendes fællesskab. Kort og godt, sognet bygger på en teologisk virkelighed, fordi det er et eukaristisk fællesskab. Dette betyder, at sognet er et fællesskab egnet til fejring af eukaristien, som den levende kilde til dets opbygning, og det sakramentale bånd i dets fulde fællesskab med hele kirken. En sådan egnethed har sin rod i den kendsgerning, at sognet er et troens fællesskab og et organisk fællesskab, det vil sige, at det udgøres af ordinerede præster og andre kristne, hvor sognepræsten - som repræsenterer den stedlige biskop - er det hierarkiske bånd til hele delkirken«. (Christifideles Laici nr. 26).

Om lægfolkets engagement i sognet hedder det videre i nr. 27: »Lægfolk bør blive stadig mere overbeviste om den særlige betydning af deres apostoliske engagement i sognet. Endnu engang sætter konciliet med autoritet dette i relief: »Sognet giver det typiske eksempel på et apostolat med fællesskabet som den bærende idé. Det samler til ét alt, hvad der findes af menneskelig mangfoldighed i den enkelte menighed, og indlemmer det hele i kirkens universalitet. Lægfolket må vænne sig til at arbejde snævert sammen med præsterne samlet i sognet. De bør bringe deres egne problemer og de verdensproblemer, der angår menneskeheden frelse, ind i kirkens sammenhæng for at udforske og løse dem i fælles rådslagning. Og endelig må de - alt efter de kræfter, de har - støtte ethvert apostolisk og evangeliserende initiativ, som opstår i deres egen sognefamilie«. (2. Vat. dekret om lægpostolatet nr. 10)«.

En fordybet besindelse på, hvad et sogn er, vil være nødvendig. Et sogn har altid én bestemt ansvarlig præst eller én bestemt ansvarlig gruppe af præster. Et sogn kan omfatte flere kirkebygninger og gudstjenestesteder. Inden for et sogn skal bestemte kirkelige opgaver og tjenester være sikret. Kirkerettens canon 518 siger: »Et sogn skal i al almindelighed være territorielt afgrænset og omfatte alle troende i et bestemt område«.

Hvad angår de opgaver og forpligtelser, som påhviler ethvert sogn - og

som sognepræsten derfor er særlig ansvarlig for - nævner kirkeretten bl.a. følgende: den uforfalskede forkyndelse af Guds ord; trosundervisningen, som varetages både gennem søndagsprædikenen og gennem kateketisk undervisning. Arbejdet for børn og unge, for at de må finde en katolsk sammenhæng i deres tilværelse. Spørgsmål om sociale, karitative tjenester fremhæves også. Endelig påhviler det sognet, at evangeliets budskab også bringes videre til de ikke-troende (can. 528 § 1).

I ethvert sogn skal den hellige eukaristi være midtpunktet for de troendes fællesskab. Derfor skal den ansvarlige sognepræst sørge for, at de troende har hyppig adgang til messe, kommunion og skriftemål. Ligeledes er bønner et fælles anliggende for hele sognet (can. 528 § 2).

Visse former for besøgstjeneste er påkrævede. Nogle er helt nødvendige; andre er ønskværdige. Et opsøgende arbejde bør finde sted både med henblik på formidling af troen og med henblik på tjeneste for syge eller mennesker i ensomhed og nød. En særlig omsorg må findes for de døende: at kirkens sakramenter og evangeliets trøst kan bringes til dem. En særlig omsorg bør i enhver menighed findes for de svagtstillede og de sociale tabere (jfr. can. 529 § 1).

Ethvert sogn står åbent for diverse katolske foreninger og sammenslutninger. Således kan kir-

kens mangfoldighed afspejles i det enkelte sogn.

I ethvert sogn skal der sørges for, at dåb, firmelse, de syges salvelse, ægteskabsforberedelse, vielse, begravelse finder sted under passende former, og at de kirkelige bøger føres. Søndagsmessen danner sognets åndelige midtpunkt, og der bør sørges for, at så mange troende som muligt kan deltage i denne søndagsmesse (jfr. can. 530).

I menigheder uden fastboende præst kan der samles til en søndagsgudstjeneste med Ordets forkyndelse og uddeling af den hellige kommunion, varetaget af en kirkelig indsat kommunionshjælper, gudstjenesteleder eller pastoralassistent.

Jeg kan ikke lade være at bemærke, at jeg i lyset af det her sagte føler mange store betænkeligheder ved den mulighed for »sognebåndsløsning«, vi har indført i vort bispedømme. I sig selv er kirkerettens hovedprincip, at et sogn omfatter alle katolikker, der bor i området, og at alle disse katolikker - så forskellige de end måtte være - føres sammen til én familie og ét sognefællesskab. Ligesom bispedømmet i overordnet forstand er den katolske kirke »på stedet« i et større område, således er sognet den katolske kirke »på stedet« i et mindre område, og i princip burde alle katolikker, der bor i dette område, deltage i sognets fællesskab og være med til at præge det. Jeg ville hilse det med glæde, hvis vi

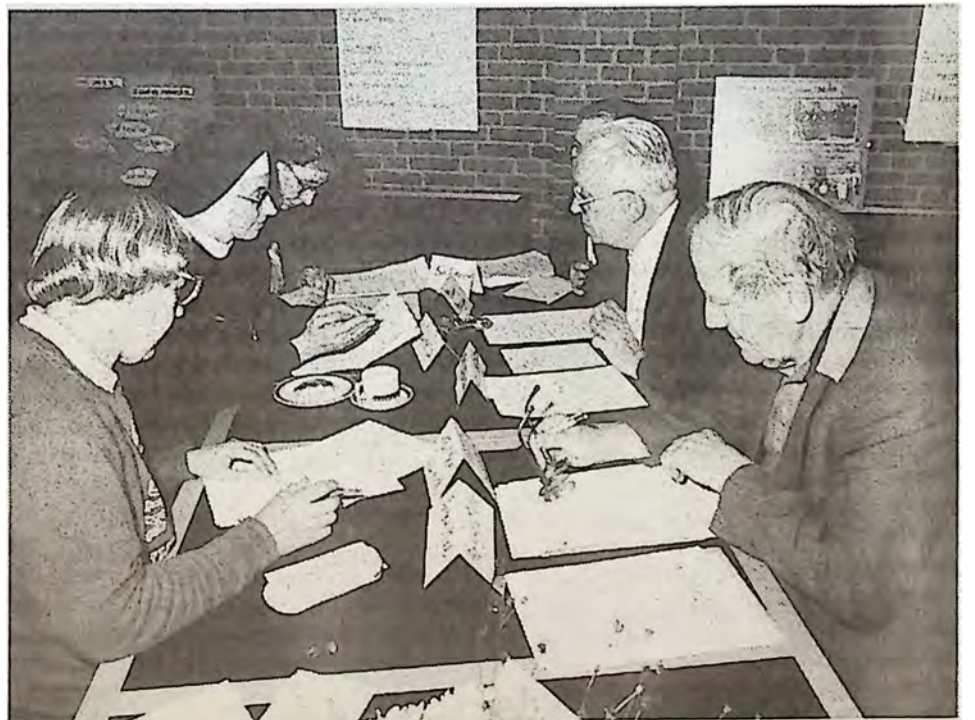
efterhånden helt kunne opgive vor »sognebåndsløsning«. Under alle omstændigheder finder jeg, at det bør være en undtagelse, at katolikker løser »sognebånd«, og det bør under ingen omstændigheder finde sted, fordi man foretrækker én præst for en anden og således er med til at danne en slags valgmenighed. Det hører med til et sogn, at netop kirkens mangfoldighed - en mangfoldighed af meninger, spiritualiteter og baggrunde - samles til én familie.

Samarbejdet mellem sogne, der på grund af geografisk beliggenhed og andre omstændigheder har fælles interesser, kan være af stor nytte og også lette samarbejdet med bispedømmet som sådant og med bispedømmets pastoralråd. Imidlertid kan vi spørge os selv, om vor nuværende regionsinddeling er den pastoralt set bedste og mest hensigtsmæssige.

Katekese og undervisning

Troen formidles til kirkens egne, ikke mindst gennem katekese og undervisning. Barnets religiøse undervisning begynder ganske tidligt, så at sige samtidig med, at det lærer at tale. I den før-skolepligtige alder påhviler der forældrene og ikke mindst moderen den store opgave at bibringe barnet dets første religiøse forestillinger og baggrunde. For det lille barn er de religiøse forestillinger

Fortsættes på side 8.

Biskoppens oplæg stiller en masse spørgsmål til menighederne.

Udfordringer til den katolske kirke i Danmark

Fortsat fra side 7

uløseligt knyttet til dagligdagens og familielivets små hændelser. Korstegn, vievand, familiens morgenbøn, bordbøn, aftenbøn: dette og meget andet kan være med til at præge barnets religiøse baggrund og er af stor betydning for dets videre religiøse udvikling.

Det er en af sognets vigtigste opgaver at sørge for den kateketiske indføring i troen for børnene i den skolepligtige alder. Når vi tænker på de talrige, ofte ikke-kristne påvirkninger, børn er udsat for i deres omverden og gennem medierne, er det i sig selv alt for lidt, hvis et barn i den skolepligtige alder kun får én kateketisk undervisningstime om ugen. Desværre må vi jo erkende, at mange af vore katolske børn må nøjes med mindre end det.

I de områder, hvor katolikkerne er fåtallige og bor særligt spredt, byder den kateketiske undervisning på specielle vanskeligheder. I disse områder har man undertiden med held forsøgt at undervise børn og forældre efter et blandet undervisningsprogram, f.eks. på lørdag eftermiddage.

For undervisningen af børn i den skolepligtige alder er det af væsentlig betydning, at de får et overblik over den katolske tro i alle dens dele og tilpasset efter hver deres fatteevne. En sådan undervisning kan imidlertid ikke gives forudsætningsløst; den kræver en indholdsmæssig og pædagogisk indsigt hos kateketerne. Ligeledes er det ønskeligt, at der i landet findes en vis enhed og samordning af den kateketiske undervisning, således at der ikke opstår for store urimeligheder, når en familie og dens børn flytter fra den ene del af landet til den anden. Som hjælp i denne undervisning har den Nordiske Bispekonference udarbejdet og approberet det såkaldte »fælles-nordiske system«.

Endelig bør det ikke glemmes, at også de voksne har brug for en videre katekese. Hertil kan tjene diverse former for kurser, studiekredse, foredrag og sammenkomster.

Det bør være selvfølgelig for alle, at søndagens prædiken indtager en central placering, når det gælder trosundervisning og trosformidlingen til alle menighedens medlemmer:

ældre og aktiv deltagelse af forældrene i undervisningen af deres børn. Det er overordentligt ønskværdigt, at ethvert sogn i bispedømmet får nøje kendskab til dette nordiske kateketiske system og gør erfaringer i brugen af det.

For dette arbejde i sognene står *Kateketcentralen* som bispedømmets officielle kateketiske institution til rådighed. Et intensivt samarbejde mellem sognene og *Kateketcentralen* er af stor betydning. Som biskop har jeg trosformidlingen som den måske sværeste og mest tungtvejende forpligtelse. I denne opgave er *Kateketcentralen* mit biskopelige organ. *Kateketcentralen* arbejder officielt på kirkens vegne. De kateketiske arbejder vil fremover kun kunne løses ved et intensivt samarbejde på alle fronter mellem biskop og *Kateketcentral*; mellem præster og sogne på den ene side og *Kateketcentralen* på den anden.

Et stort og delvist uløst problem er undervisningen af unge ud over den skolepligtige alder. Det er indlysende, at de unge har brug for en videre indførelse i den katolske tro og troens virkelighed, også efter at de har forladt skolen. De vanskelige opgaver, som er forbundet hermed, varetages hovedsagelig af vor ungdomsorganisation *DUK*. De forskellige lejre og kurser, som afholdes i *DUKs* regi, må i højeste grad anbefales.

Også sognenes lokale ungdomsarbejde kan i høj grad bidrage til denne videre indførelse i den katolske tro og det katolske trosliv. Der bør ikke findes noget sogn, som ikke har aktive initiativer til fordel for ungdommen. Ønskværdigt er det, at ethvert sogn - hvor det kan lade sig gøre - er tilsluttet *DUK* og har en lokal *KUK*.

Endelig bør det ikke glemmes, at også de voksne har brug for en videre katekese. Hertil kan tjene diverse former for kurser, studiekredse, foredrag og sammenkomster.

Det bør være selvfølgelig for alle, at søndagens prædiken indtager en central placering, når det gælder trosundervisning og trosformidlingen til alle menighedens medlemmer:

børnene, de unge og de ældre. Spørgsmålet om, hvorledes søndagens prædiken bedre kan imødekomme menighedens behov og blive til større gavn for alle, vil med nytte kunne tages op og drøftes lejlighedsvis mellem menighed og præst/præster.

Særlige muligheder for og anledning til katekese og trosformidling er givet med bestemte livsbegivenheder og sakramenter. Foruden den normale fortløbende børnekatekese i sognene bør der gives en særlig forberedelse til første skriftemål og første kommunion. En grundig forberedelse til firmelsens sakramente er ligeledes af afgørende betydning. Som ovenfor nævnt er det også meget vigtigt at overveje, hvorledes man kan give de unge tilbud om en videre trosformidling og trossammenhæng efter firmelsen. Desværre ser man alt for ofte, at firmelsen betegner en slags afslutning på børns opdragelse til troen.

Man må være opmærksom på, at vore moderne forhold medfører, at vi tiere har dåb af store børn og voksne. Det er mit håb, at et anvendeligt dåbsritual for voksendåb snart kan udsendes. Ideen med det ny voksendåbsritual er, at dåbshandlingen forberedes i etaper og gennem et katekumenat, så dåbskandidaten trinvis føres frem til dåbens store afgørelse og begivenhed.

Paven talte meget koncentreret om ægteskabet i sine taler og prædikener under sit besøg i Norden. Hvor det er muligt, bør unge mennesker forberedes til ægteskabet ved samtaler med præsten og måske også med egnede lægfolk. At forberede unge mennesker til deres ægteskab og styrke familierne i deres indbyrdes sammenhold og forståelse med andre familier, bør være et stort anliggende for vore sogne.

Troen formidles ikke kun gennem intellektuel undervisning; den formidles gennem livets egne tildragelser. Gud opdrager os gennem både lykkelige og smertelige oplevelser. Han opdrager os gennem sygdom og den sidste svaghed før døden. Men disse livssituationer trænger til et ledsagende »troens ord«. Ingen bør være ensomme i deres lidelser, deres sygdom og deres død. Derfor er en besøgstjeneste set i denne sammenhæng et vigtigt element i sognets liv.

Trosformidling udadtil - til dem, der står uden for den katolske kirkes rækker, og til dem, der ikke tror - er en hovedopgave, der påhviler den katolske kirke som sådan. Den påhviler det enkelte bispedømme og det enkelte sogn. Dette udadrettede, evangeliserende arbejde har været kendt og skattet

i vor katolske kirke i Danmark siden forrige århundrede. Kirkens genopbygning har, som tidligere sagt, fundet sted dels ved indvandring, dels ved danskeres konversion. Glæden over at have fundet en god sammenhæng i vor katolske trosfamilie giver en dynamisk trang til at prøve på at give troens værdier videre, hvor som helst »en åben dør« findes.

Selv om vi altid har haft sans for denne udadrettede trosformidling, må vi indrømme, at der endnu mangler meget i vor leven op til kirkens forpligtelse om at bringe evangeliet, det glade budskab, videre til hele skabningen. Vi må også erkende, at behovet for en apostolisk indsats i dag er vigtigere end nogensinde, netop efterhånden som vi erkender, at en kristen grundindstilling er ved at forsvinde fra vore danske omgivelser.

Der bør i sognene opstå en stærkere fornemmelse af troens formidling udadtil som en vigtig opgave, der påhviler os alle. Ofte er kendskabet til den katolske kirke og katolsk tro i vore omgivelser meget lille, og endnu møder vi stærke og mærkelige fordomme. Hvis vi f.eks. læser noget i »katolsk orientering«, som vi mener kunne være til gavn og nytte for ikke-katolikker, burde vi være ivrige efter at give bladet videre. Det samme gælder bøger eller tidsskrifter eller artikler, som vi føler kunne være af interesse for andre. Vi burde ikke sky nogen anstrengelse for at udbrede kendskabet til Kristus og kirken.

Vi kan registrere forskellige gode og glædelige

initiativer fra den senere tid, f.eks. »Katolsk Brevskole«. Ved et ekstra initiativ fra sognenes side kunne denne brevskole måske sprede viden om vor katolske kirke til flere mennesker end hidtil.

Jeg hilser også med glæde de initiativer, der er taget for at undervise om indre bøn og meditation og for at møde de forskellige ny-religiøse bevægelser og konfrontere dem med en kristen og katolsk tankegang.

Det er værd at bemærke, at kirkens »diakoni« og dens »mission« undertiden står i både sammenhæng og vekselvirkning. Hvor der gøres en indsats for de svagtstillede og samfundets tabere, oplever man ikke sjældent, at den kristne tro bringes videre til mennesker og miljøer, der hidtil har stået fremmede over for denne tro.

Medierne

Når vi vil meddele os til andre, er spørgsmålet om de moderne meddelelsesmidler ikke til at komme udenom. Det har været en af de glædelige og måske overraskende perspektiver ved pavebesøget, at de danske medier fulgte dette besøg med så stor åbenhed, interesse og velvilje. Den positive erfaring, vi har gjort med medierne i denne forbindelse, må opmuntre os og få os til at spørge os selv, hvorledes vi fremover kan kommunikere med vor omverden gennem alle de medier og meddelelsesmidler, der står til vor rådighed.

Artiklen fortsætter i næste nummer.

På mødet i Vejle holdt radiojournalisten Birgit Stresino (anden person fra højre) et oplæg om kommunikation med den sekulariserede verden. Foto W. Wuyts.

Menneskeliggørelse af fødsel og død

Det 7. europæiske bispesymposium i Rom

Rom, (KIPA) – Den katolske kirke skal ikke bare sidde med hænderne i skødet og se passivt på afkristningen i Europa, men møde udfordringerne og »søge at indplante kristent liv i det højteknologiske samfund; der ellers tilfredsstiller alle væsentlige behov«. Dette fremhævede kardinal Carlo Maria Martini ved åbningen af det 7. europæiske bispesymposium, der blev afholdt 12.-17. oktober i Rom.

Hovedemnet for symposiet var teologiske og praktiske spørgsmål omkring fødsel og død og de pastorale konsekvenser. Omkring 100 biskopper og kirkelige rådgivere fra næsten alle lande i Europa deltog.

Mentalitetsændring nødvendig

Kardinal Martini, der er formand for de europæiske bispekonferencers råd, fremhævede videre, at de nye forhold kræver af såvel biskopper som troende »en mentalitetsændring og en aktiv læretid«. Årsagerne til Europas afkristning er efter hans mening ikke en tilfældig sekularisering, som kirken står magtesløs over for. Det afgørende har langt snarere været de revolutionerende ændringer inden for teknik, medier og medicin, som har medført nye livs- og omgangsformer. Den nødvendige nyevangelisering må derfor beskæftige sig med de grundlæggende spørgsmål om livets mening, som i særlig påtrængende grad melder sig ved fødsel og under sygdom og død.

De deltagende biskopper afviste udtrykkeligt en slags fjendtlighed over for medicinen. De medicinske fremskridt har klart forbedret livskvaliteten i Europa, men de har samtidig forstyret den menneskelige ligevægt. Fødsel og død finder som regel ikke mere sted i trygge, familiære omgivelser, men i perfekt fungerende, anonyme klinikker. Man kender døden som et skuespil i fjernsynet, men man ved ikke, hvordan man skal opføre sig over for

døende og lidende mennesker. Udviklingen inden for biologien, medicinen og teknikken har medført usikkerhed, og derfor stilles spørgsmålet om livets og dødens mening på en ny baggrund.

Kirkens ritus omkring liv og død må tilpasses tidens mentalitet

De kristnes riter har stadig deres betydning i sammenhæng med fødsel, sygdom og død. Mange mennesker ønsker dem opretholdt, – også mennesker som slet ikke lever et kristent liv til daglig. De traditionelle udtryk som dommedag, himmel og helvede forstås af stadig færre mennesker. Derfor må ritualer, begreber og prædikener omsættes, så de bedre svarer til tidens mentalitet.

Der fremkom en række praktiske forslag. Et nyt »socialt netværk« må opbygges til menneskeliggørelse af fødsel og død. Det er nødvendigt, at kristne er aktive til stede på de forskellige offentlige, sociale, plejemæssige og politiske områder. Gravide kvinder burde tilbydes hjælp og støtte på sognebasis. Ligeledes burde kristne orienterede institutioner være til rådighed for enlige mødre og forældre til uønskede eller handicappede børn.

Ny liturgi omkring fødsel og død

Om problemerne i forbindelse med døden gav flere biskopper udtryk for, at de vil medvirke til, at stadig flere mennesker kan dø, hvor de også har levet. Man opfattede også de nye hospits-bevægelser som positive, idet der her tilbydes »et hvilested for døende«. Men ud over dette må døden på sygehusene gøres mere menneskelig, blandt andet ved at sjælesørgerne her bliver bedre uddannede og mere effektivt integreres i klinikvirksomheden.

Kirken må også komme bedre til orde i den offentlige diskussion om livet og døden. Et vigtigt punkt udgør her det ansvarlige forældreskab. Det kom-

mende barn må modtages i »en kærligheds og stabilitets atmosfære«. Biskopperne var ligeledes enige om at opmuntre deres stedlige kirker til at tage del i diskussionen om forholdet mellem generationerne, også selv om det er et vanskeligt emne på grund af den »europæiske individualisme«. En vigtig side af problemet er den økonomiske, og den som tager sig af en døende slægtning aflastes arbejdsmæssigt og finansielt.

Omkring 100 biskopper deltog i debatten. Foto KNA.

Symposiet beskæftiger sig som nævnt også med spørgsmålet om forkyndelse og liturgi omkring fødsel og død. Ritualerne må genoplives kreativt. Enhver form for »pastoral

vold« i forbindelse med dåben må afvises. Kardinal Martini fremhævede blandt andet i sin opsummering ved symposiets afslutning, at kirken »er kaldet til profetisk kritik af

det moderne livs ulykkelige sider«. En sådan kritik skal imidlertid ikke nedgøre mennesket moralsk, men skal »kunne opleves som et udtryk for solidaritet og kærlighed«.

Religion handler først om Gud

Polsk prælat og »Solidarnosc«-ideolog om kirken i Polen

Warszawa, (KIPA) – Ifølge den polske prælat, Jozef Tischner står den polske kirke over for den store opgave i den kommende »efter-totalitære tid« at inspirere katolikkerne til fordybelse i troen og samtidig engagere sig i samfundsmæssige spørgsmål gennem en åben dialog. Jozef Tischner er teolog, filosof og en af ideologerne bag »Solidarnosc«. I en samtale med KIPA i Wien fremhæver han, at religionens og kirkens situation vil udvikle sig dramatisk i betragtning af den seneste politiske ændring i Polen.

Efter den svære tid under det kommunistiske system håbede mange mennesker på en »ny, ikke tidligere kendt, dyb og nærmest mirakuløs religiøsitet«. Men den er ikke til at finde i dagens virkelighed. Derfor er der voksende kritik mod kleresiet og hierarkiet. Der breder sig en følelse af skuffelse, især blandt dem, som sluttede sig til kirken i krigstiden og i tiden derefter. De oplevede kirken som en moralsk instans uden at bekymre sig i egentlig forstand om selve troen, erklærer Tischner.

Det polske samfund lider ifølge Tischner stadig af totalitarismens »sygdomme«: gensidig mistro, manglende demokratisk sans og fordomme om er-

hvervslivet. Arbejdsflid vurderes ikke højt. Rigdom bedømmes efter marxistiske målestokke, – rig er kun den, der kan stjæle. Menneskene har »ingen rigtig indstilling« til de erhvervmæssige forhold, beklager den polske prælat, og her må kirken fremhæve »nye værdier«.

Flugt ind i personlig religiøsitet

På den anden side står man over for en flugt ind i individuel eller personlig religiøsitet. Mange slutter sig sammen i smågrupper, hvor man dyrker en religiøs sentimentalitet og skyder det samfundsmæssige engagement til side. Alligevel bedømmer Tischner fremtiden positivt. Den polske kirke har overtaget pave Johannes Paul II's forestilling om en åben samfundsorienteret katolicisme i de seneste år. »Jeg mener, at den mere modne del af den polske klerus og de polske katolikker vil gå videre i den retning«, siger Tischner.

Den polske katolicisme er en »moralisk katolicisme«, og her ligger dens grundlæggende værdier. Man må understrege, at kirken i Polen i begyndelsen af 80-erne ikke kom til udtryk i sakramental forstand, men i etisk forstand. Sagt på en anden

måde er man nået til en »Popieluszko-kirke«. Præster som Popieluszko har levet deres liv efter grundreglen om at møde det onde med det gode. Dette er en moralsk og ikke en dogmatisk grundregel. Denne kirkelige vision er uden for al diskussion, ikke mindst efter »Solidarnosc«s og pavens ublodige resultater.

Hidtil har kirken stået stærkt i menighederne, først og fremmest gennem præsternes arbejde. I dag er tyngdepunktet åbenbart forskudt, fastslår Tischner. I Polens åndelige liv bliver tonen i stigende omfang anslået af professorerne på præsteseminarierne og de katolske universiteter. Udviklingen går i retning af en personalistisk katolicisme i stil med Karol Wojtylas, orienteret efter menneskets værdighed.

Kirken behøver lægfolk i fremtiden

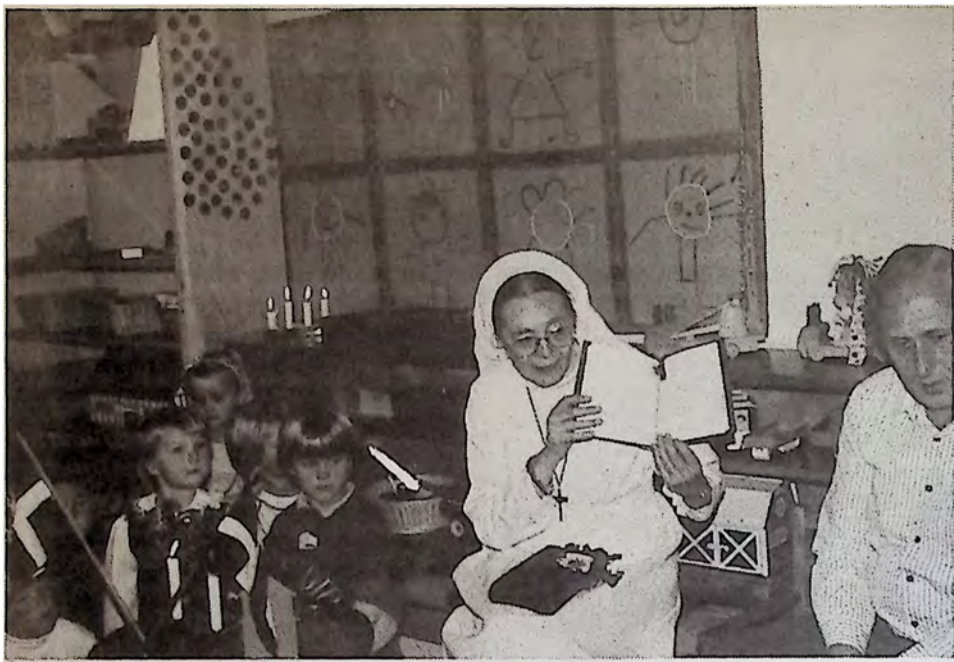
Da præsterne er stærkt belastede, må også lægfolk i fremtiden inddrages i det kirkelige arbejde, – hvilket vil medføre økonomiske problemer. Dette lægfolks-engagement er allerede kommet til udtryk blandt »Solidarnosc«s rådgivere. Det er personer som premierminister Mazowiecki, der har engage-

ret sig efter Karol Wojtylas kristne personalisme. Han hører til »den elite, der nøje vidste, hvad det drejede sig om«.

Et påtrængende problem ser den polske teolog i kirkens forhold til de polske intellektuelle og kunstnere. Den polske klerus er ikke blevet forberedt på mødet med de intellektuelle, fordi den har været koncentreret om at bygge nye kirker og arrangere børne- og ungdomskatekese. Den polske intelligens er blevet forsømt.

Uklart forhold til de intellektuelle

De polske intellektuelle har på den anden side mange »illusioner«. I den forbindelse er det paradoksalt, at så mange »hellere tror på præsten end på den kære Gud«, siger Tischner. »Man vil gerne se lutter Popieluszko'er omkring sig, og ser ikke, at religion først og fremmest handler om Gud«. De intellektuelle og kunstnerne vil fortsat sympatisere med kirken og stå den nær, »men de bliver på dørtærsklen. De opbygger deres mere private religiøsitet og har ikke brug for en institutionel kirke«.

Sr. Mamertis har sat sit præg på menigheden i Birkerød igennem 30 år. Især børnehaverarbejdet har haft hendes store interesse.

Sr. Mamertis 60 år

Har virket 30 år i menigheden i Birkerød

Børnehaveder, søster Mamertis, fyldte 60 år søndag den 29. oktober. Hun er født i Østrig, hvor hun også blev uddannet som børnehavepædagog. I 1955 indtrådte hun i klosteret Wernberg ved Villach i Kärnten, og tre år efter kom hun som søster til Danmark – først til Bornholm og siden til Birkerød.

Startede katolsk børnhave

I 30 år har søster Mamertis sat sit præg på den katolske menighed, på klosteret Nordvanggård i Birkerød, hvor hun i en årrække var forstanderinde på plejehjemmet, der

hører dertil og ikke mindst i den børnehave, hun startede sammen med menigheden i 1960. Først drejede det sig om en lille børnehave indrettet på selve klosteret, men i 1962 købtes naboejendommen Fredsholm, og børnehaven voksede sig under søster Mamertis' ledelse og med stor støtte fra søster Beata og søster Neophita hurtigt stor, med plads til 60 børn. For Birkerøds forældre, katolske som ikke katolske, står børnehaven som en legendarisk institution, fast forankret i det kristne livssyn.

Spørger man sig selv, hvad det egentlig er, der har forenet mennesker

med forskellig religiøs og social baggrund – i årtier som 1960'erne, 1970'erne og 1980'erne, hvor helt forskellige syn på børneopdragelse og familieliv var gældende – ja, så er svaret nok dette: Børnehaven er et trygt sted, hvor alle børn omfattes af fællesskab, menneskekærlighed, og hvor ægte glæde, loyalitet og harmoni kendetegner hverdagen. En ballast, enhver forældre til enhver tid betragter som en gave for et barn.

Påvirker nutiden

Børnehaven startede som en privat børnehave, der gradvis fik ændret sta-

tion til selvejende institution med central pladsanvisning på Rådhuset. Også denne forandring med alt, hvad den førte med sig af rapporter, ansøgninger, regnskaber og mødeaktiviteter med kommunale politikere, fik søster Mamertis vendt til det bedste, uden at børnehavens særpræg gik tabt. Derfor er samarbejdet i dag med Birkerød Kommune det bedst tænkelige. Søster Mamertis ikke blot omstiller sig til nutidens krav, men hun påvirker nutiden uden at stille krav.

Moderne pædagog

Alle ved udmærket, at søster Mamertis' kæreste arbejde udføres i børnegruppen ved læsning og kreativ leg, eller ved planlægning af årets mange festlige højdepunkter, såsom efterårets høstfest og Luciafest. Søster Mamertis er en moderne pædagog, der behersker fototeknik og filmoptagelse med alle dens finesser. Og der er feststemning, når søster viser børnene film fra gruppernes leg og udflugter. Med tålmodighed fremvises filmene forfra og bagfra i en uendelighed, og diskussionerne og de »omvendte kælkature«, der starter nedenfor bakkens og suser opad, er lange og intense.

Vi ønsker søster Mamertis hjerteligt tillykke!
Menigheden

Hvorfor ikke bruge pavealteret i Øm som julekort

Mon ikke de fleste katolikker i Danmark så pavealteret i Øm enten på stedet eller i dansk TV, da paven concebrerede ved messen i Øm den 7. juni. Alteret, der er tegnet og malet af kunstneren Adolf Meister SJ, Århus findes i postkort, der vil fungere udmærket som julehilsen til venner og bekendte.

Postkortene tilbydes i

en serie med alle motiverne fra alteret enten i dobbeltkort til en pris af 5 kr., enkeltkort til 3 kr. eller en mappe med 3 forskellige dobbeltkort og 10 enkeltkort, i alt 13 kort til 40 kr.

Kortene kan købes hos Adolf Meister SJ, Ryesgade 26, 8100 Århus C. Oplaget er begrænset.

kk

Pater Adolf Meisters Dagmarkors fra pavealteret i Øm tilbydes som postkort. Også de øvrige motiver fra alteret kan købes som postkort.

Døde

Ved skoleleder Werner Boe Jensens død

Onsdag d. 11. oktober modtog vi på Sankt Mikael Skole budskabet om, at vores skoleleder Werner Boe Jensen var død samme formiddag efter at være blevet ramt af en blodprop.

Torsdag morgen samlede elever og personale i kirken for ved en stille højtidelighed at mindes og ære Werner Boe.

Werner Boe var i hele sin karriere i den frie skoles tjeneste.

Lærer på Skt. Ibs Skole

Han blev uddannet på Den frie Lærerskole i Ollerup og arbejdede herefter som lærer på forskellige frie skoler, inden han i

1976 for første gang fik ansættelse ved en katolsk skole. Det var på Sct. Ibs Skole i Horsens, hvor Werner Boe arbejdede som lærer i knap tre år. Herefter rykkedes teltpærene atter op, idet Werner Boe overtog arbejdet som skolebestyrer på Skærbæk Realskole.

Skoleleder i Randers

I 1981 flyttede familien til Randers, idet Werner Boe blev skoleleder på byens katolske skole, Sankt Mikael Skole. Werner Boe lod Sankt Mikael Skole blive sit liv, og han ofrede meget tid og mange kræfter på skolen. Blandt andet var Werner Boe initia-

tivtager til skolens fritidsordning. Ved siden af arbejdet på skolen brugte Werner Boe – i en svær tid for de frie skoler – mange kræfter i såvel Foreningen af Katolske Skoler som Frie Grundskolers Fællesråd.

Werner Boe måtte på grund af problemer med hjertet sygemelde sig kort før sommerferien og nåede ikke herefter at genoptage sit arbejde.

Werner Boe efterlader sin kone og to voksne sønner, hos hvem vore tanker er i denne svære tid.

Æret være Werner Boes minde!

Personalet på Sankt Mikael Skole Randers.

Møder og arrangementer

De katolske skolers årsmøde og generalforsamling

Årsmøde afholdes fredag den 24. november d.å. kl. 10.00 på Liselund, Slotsallé 44, Slagelse.

Foredrag og paneldiskussion er under temaet »Hvilke værdier bør børn og unge have med ind i næste århundrede«.

Foredrag ved biskop Hans Martensen og sogneprest ved Høsterkøb Kirke Lars Tjalve.

Om aftenen paneldiskussion med Kurt Hansen, Ellis Borchert Hørstedt, Erik Schou og Gabriella Szirmai. Alle er medlemmer af pastoralrådets perspektivudvalg.

Kl. 16.00 messe i Vor Frue Kirke, Slagelse.

Ordinær generalforsamling afholdes samme sted lørdag den 25. november d.å. klokken 10.00 med følgende dagsorden:

1. Valg af dirigent
2. Formandens beretning
3. Årsregnskab for 1988
4. Budget for 1990
5. Behandling af indkomne forslag
6. Valg af ny bestyrelse
7. Valg af revisor
8. Eventuelt

Pris for årsmøde og generalforsamling 975 kr. Tilmelding m.v. til Sekretariatet, Kildegade 18, 8700 Horsens.

»Magleåstræf«

Søndag den 26. november 1989 kl. 14.00.

Sr. Emma Martensen, Lille Magleås, fortæller om indtryk fra sin rejse til Liberia i Vestafrika.

Program: Fra kl. 14-15 kaffe/te og kage i stuerne.
Kl. 15.00 foredrag i salen.

Pris: Kr. 25,00 for voksne.
Børn gratis adgang.
Venlig hilsen
Magleås Styrelse.

Magleåstræf: 26. november: Findes der stadig menneskeædere?

Sr. Emma Martensen har været i Liberia. Her mødes jernalder med atomalder. Kristendom og islam er unge religioner. Naturfolkene oprindelige religion praktiseres stadig. Det er forbudt at ofre mennesker. Man bliver hængt, når det opdages, men det praktiseres stadig.

Men i landsbyerne findes også meget, som vi har mistet. Det nære forhold til naturen og den umiddelbare glæde ved nuet uden stress og bekymring for dagen i morgen. Her arbejder en lille gruppe Skt. Josephsøstre i nær kontakt med den lokale befolkning. Sr. Emma har besøgt sine medøstre for at give dem et kursus psykologi og for at støtte dem i deres arbejde. Hun fortæller om sine oplevelser ved et Magleåstræf den 26. november kl. 14.00.

Skt. Franciskus Kirke Nakskov

Julemarked den 18. og 19. november 1989. Åbent lørdag fra kl. 14-17 og søndag fra kl. 11-16.

Alle bedes støtte markedet.

Mini-basar for Caritas-Projekt

»Sri Lanka« i Søborg

Johanneskirken indbyder **søndag den 26. november** - efter 10 messen til nogle hyggelige timer.

Der bliver: Gavebod, tombola, kaffebod med hjemmebakket, pølsebod med salg af øl og vand, amrk. lotteri etc. Auktion ca. kl. 12.

Alle er velkommen, siger menigheden i Søborg.

Nicolaus Stenogildet indbyder til debataften om

Dødsriterier

mandag den 27. november kl. 19.30 i gymnastiksalen, Rygårds skole, Bernstorffsvej 54, Hellerup. Læge Anton Dorph-Pedersen vil holde indledende foredrag over emnet, og et panel bestående af teologer og læger vil diskutere med tilhørerne.

Stenogildets bestyrelse

Det sker på Magleås

Sø. d. 12.-to. d. 16.11.:
Dansk teologisk præstemøde
v/generalvikar Paul Marx O.M.I.

To. d. 16.-fr. d. 17.11.:
V.P.C. København.

Lø. d. 18.-sø. d. 19.11.:
Herlev menighed retræte
v/ sr. Emma Martensen.

Ma. d. 20.-fr. d. 24.11.:
Direktoratet f. gymn. og hf. Studievejl.udd.

F. d. 24.-lø. d. 25.11.:
Endrupskolen, Fredensborg.

Sø. d. 26.11.-fr. 1.12.:
Den Journalistiske Efterudd.

DUK-kalender

Medarbejderledetræning den 24.-26. november 1989 på Bisserup, Sjælland for repræsentanter, redaktioner og udvalg nedsat af DUK.

Kurset er gratis for deltagere. Tilmelding senest den 3/11 1989.

Festival den 8.-10. december 1989 i Vejle for KUKer i hele landet.

Pris kr. 100.- samt 110.- for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 17/11 1989.

Åbent hus med julehygge tirsdag den 19. december 1989 kl. 14-17 på Sekretariatet.

Nytårslejr den 27. december 1989 til 1. januar 1990 på Ømboengen for unge over 18 år samt familier med små børn.

Pris kr. 450.- samt 110.- for fællesrejse (dog kr. 160.- for dem over 25 år). Tilmelding og betaling senest den 6/12 1989.

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig:

Arrangement: _____

Dato: _____

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr. og by: _____

Fødselsdato: _____

Telefon: _____

Katolik: Ja: _____ Nej: _____

Deltager i fællesrejse: ()

Ankommer selv: ()

Postgirokonto 9 08 32 94
Danmarks unge Katolikker
Sekretariatet
Bredgade 67, 2. th.
1260 København K.
Tlf. 33 14 77 07

18. Mor Teresa Julebasar

afholdes på Sct. Josefs Skole, Gymnastiksalen, Frederiksborgvej 10, 4000 Roskilde

fredag d. 1. december kl. 16-20

lørdag d. 2. december kl. 10-14

søndag d. 3. december kl. 10-13.

Traditionen tro vil der atter i år være mange farverige boder bl.a. tombola, U-landsbod, loppetorv, gavebod, kaffe-, gløggbod, blomsterbod m.m. Alle er velkomne.

Der er gudstjeneste i Sct. Laurentii Kirke søndag kl. 10 - kirken ligger lige over for skolen!

Ting og sager til boderne modtages meget gerne, sendes til eller afleveres på skolen, mærket Mor Teresa Basaren.

Julemarked 1989

Katolske Menighedsplejer afholder sit årlige julemarked på Niels Steensens Gymnasium, Australiensvej 38, 2100 København Ø, **søndag den 3. december 1989** fra kl. 9.30 til kl. 17.00.

Restaurationen er åben hele dagen, hvor De kan købe herligt smørrebrød, øl og vand samt gløgg og æbleskiver.

Der er mulighed for at købe årets adventskrans og Deres juledekoration her.

Vind Deres julevin og andre gode gaveideer i de mange boder.

Besøg vort loppetorv og gør et godt kup eller besøg antikvariatet og find en god bog til de lange vinteraftener.

Alle er velkommen - gratis entré.

Med venlig hilsen
Bente Nygaard Hansen

PS Bøger og gode ting til loppetorvet modtages gerne.

Ring 31 18 51 37, M. Plum, og aftal tid for afhentning.

Adventstræf på Magleås

Vi mødes til adventshygge på Magleås **søndag den 10. december 1989** kl. 14.00-16.30. Kl. 16.30 er der endda mulighed for at deltage i en familievenlig messe, som vor biskop vil holde.

Der vil blive mulighed for:

- at hygge og snakke
- at synge advents- og julesalmer
- at lave juledekorationer
- at høre julehistorier og kristuslegender
- at danse lette folkedanse
- og meget andet!

Hvis vejret tillader det, kan man selv gå tur i skoven og samle dejlige ting til f.eks. juledekorationer. Ler, lys og gran kan l få på stedet. Hvis det er snevejr, kan man lege ude. Man må gerne tage indesko med - også til børnene.

Man kan også klippe julestads, og vi kan måske pynte et fint juletræ sammen.

Det er meningen at børn og voksne hygger sig sammen. Hvis nogen vil medbringe nybagte småkager, slik, frugt o.a. til fælles bedste, er det helt i orden.

Husk nul Vi starter med saftvand, kaffe og kager kl. 14.00 og slutter kl. 16.30. Derefter er der messe for de, der ikke skal hjem straks.

Prisen for herlighederne er 25 kr for voksne. Alle børn kommer gratis med.

Med venlig hilsen
Jan Lange
kursuskonsulent

Bistand

Katolsk menighedspleje

Bredgade 69A, st. 1260 København K.

Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 01 15 23 03. Postgiro 6466397.

Diverse

Bekendtskab

Alenemand, 57 år, katolik, søger bekendtskab med katolsk kvinde, gerne udlænding, i Københavnsområdet. Billet mkr. 1287, »katolsk orientering«, Vesterbrogade 28, 1620 Kbh. V.

Køb Deres julekort hos Caritas Danmark

Atter i år sælger Caritas Danmark smukke kunstkort med motiver fra julens evangelium. 3 enkelte og 2 dobbelte kort incl. kuverter koster kr. 15 + porto.

Indtægter fra salget går til Caritas Danmarks hjælpearbejde.

Henvendelse til: Caritas Danmark, Bredgade 69, 1260 København K. Tlf. 33 12 72 61.

Dr. Alois og Mathilde Denks Legat

Af ovennævnte legat vil der i slutningen af november 1989 blive uddelt en række portioner á 500.- kr.

Legatet kan søges af unge studerende, fortrinsvis teologer.

Ansøgninger bedes inden 25. november 1989 fremsendt til sognepræsten ved Sct. Andreas Kirke, Ordrup, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund.

Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger katolske Menighedsplejer værelse el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolske Menighedsplejer 01-15 23 03 eller privat 01-14 69 36.

Radio Steno 107,9 MHz

20/11 Sr Emma Martensen Livsudfoldelse
Sr Regina König og kristendommen

27/11 Sr Hildegard
Madsen OSB Livsværdier
Sr Irenæa Bruckner OSB

4/12 L.O. Dom Kommer Kristus virkelig
Anders Jens igen?

11/12 Hans Christensen Tro eller videnskab?
Dan Eriksen

18/12 Sr Gisela Heitz Jul
Sr Susanne Sønderbo

25/12 Hans-Jørgen Johansen Humor
Johs. Samuelsen

Bolig søges

Italiensk, katolsk familie, med 3 børn, søger snarest muligt en 4 værelses lejlighed eller hus i Københavns kommune. Husleje ca. 5000 kr. mdl. Henvendelse: Billet mkr. 1288 »katolsk orientering«, Vesterbrogade 28, 3. 1620 Kbh. V.

Døde

R.I.P.

Vor kære søster

Agnete Nørballe

født d. 4. august 1908

er stille hensovet 18. oktober 1989.

Svend Nørballe
Anders Nørballe

Bisættelsen har fundet sted fra Sct. Mariæ Kirke, Frederiksberg.

Salg og service

Begravelses- forretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.

DØGNVAGT
01 55 55 55

Bedemand Hardy Nielsen

Amagerbrogade 155
Fillal: Taastrup 02 99 01 58

BENZONS BEGRAVELSES- FORRETNING

34 46 01 - 86 60 56

DØGNVAGT: 01 - 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelser og bisættelser ordnes smukt og rimeligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Der er mange bedemænd
Deres hedder

ERIC KVIST

- han er katolik
og har kontor på
Søborg Hovedgade 94
og træffes på

31 69 86 81
DØGNET RUNDT

Jeg kommer
gerne hjem
til Dem for at
træffe de
nødvendige
aftaler.

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.

Naboløs 3, 1206 København K.
Tlf. 01-11 72 37. Aften: 02-85 39 40

Malermester VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. (05) 81 69 62 og 83 29 37

Muremester Bernhardt Christiansen

Solbævej 8, Sabro.
Tlf. 06 94 82 10

Pianostemmer Bernhard Hauber

31 68 19 59

Revision - Bogføring - Skat

- den Registrerede Revisor rådgiver

REGISTRERET REVISOR FRÅ

Jørgen Brangstrup

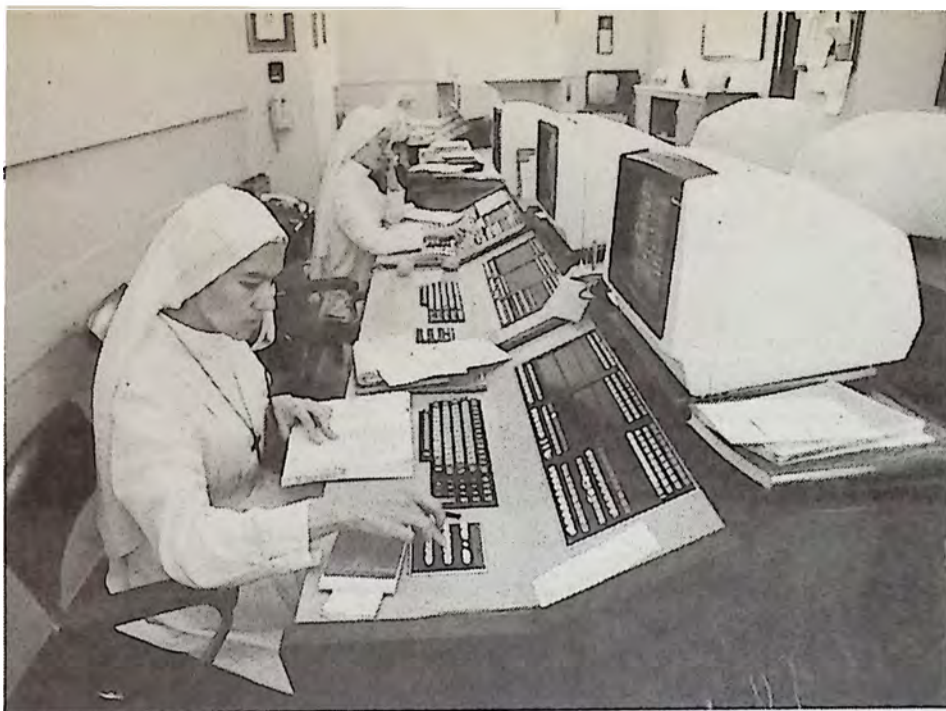
STØDEN 6-8, 2. SAL
4000 ROSKILDE - 42 35 10 35

Vatikanets biblioteks-katalog på EDB

Rom, (KIPA) - Vatikanbibliotekets nye computer-katalog er netop åbnet for offentligheden. Ifølge Vatikanets pressebureau kan man nu få EDB-udskrifter på over 800.000 originaltitler.

Systemet tillader ikke blot katalogisering af trykt materiale. Det er også planlagt at lade oplysninger om håndskrifter, arkiv-dokumenter, mønter, medaljer og kunstgenstande indgå i registreringen. Det er også muligt at koble sig på de større europæiske og nordamerikanske biblioteks-registreringer.

Vatikanets bibliotek benyttes regelmæssigt af forskere fra hele verden. Sidste år gjorde 3.000 forskere brug af biblioteket.

Døgnet rundt passes Vatikanets telefoncentral af 12 ordenssøstre, der alle, udover deres eget modersmål og italiensk, taler tre-fire andre sprog. Ni billedskærme letter informationen. Der er ca. 50.000 opkald dagligt fra hele verden. Foto KNA.

Auschwitz-komitéens formand myrdet i Belgien

Joseph Wybran var en dialogens mand

Brussel, (KIPA) - Den 48-årige formand for og grundlægger af Auschwitz-komiteen, *Joseph Wybran* er død efter et attentat i begyndelsen af oktober. »Man har dræbt en dialogens mand«, udtaler søster *Marie-Helene Fournier*, medlem af den katolske kommission for forholdet til verdensjødedommen.

Samtalepartner med kard. Glomp

Auschwitz-komiteen er et koordinations-organ for jødiske organisationer i Belgien, og *Joseph Wybran* var i sin egenskab af formand i Brussel til indvielsen af *Martin Buber Institut*. Da han steg ind i sin bil, blev han ramt af et skud i ryggen. I ugerne forud for attentatet var han i Polen, hvor han

havde ført samtaler med kardinal *Jozef Glomp* om det omstridte *Karmelkloster* i Auschwitz.

Politisk attentat?

Der er for nærværende uvished om attentatmanden. Jødiske kredse i Belgien går ud fra, at det drejer sig om et politisk anslag. Den katolske biskop af Mechelen og Brussel, kardinal *Godfried Danneels* har i et telegram udtrykt sin bestyrtelse over attentatet.

Mordet på *Joseph Wybran* har rystet den katolske kirke i Belgien. Som formand for den jødiske Auschwitz-komité, der blev oprettet i anledning af kontroverserne omkring *Karmelklosteret*, har han flere gange forhandlet med kirkelige instanser i

Belgien og Polen. Kun få dage før mordet havde han haft et møde med kardinal *Glomp* og forelagt nye forslag til løsning af konflikten om klosteret i Auschwitz.

Jødisk bydel i Krakow bliver restaureret

Krakow, (KIPA) - Afdelingen for mindesmærker i byen Krakow har planer om at rekonstruere og genopføre det historiske, jødiske kvarter *Kazimierz* i byen. Foruden kulthuse og beboelseshuse skal også forretninger, hoteller, kosher-restauranter og kaffehuse restaureres for således at genoplive den forfaldne bydel. I løbet af foråret 1990 skal udgives et omfattende informationsmateriale og et 100 sider stort album om genopbygningsplanerne. Materialet udgives på polsk, nyhebraisk og engelsk.

Kun få overlevende

Kazimierz var indtil september 1939 den polske kongeby Krakows jødiske kvarter med 10 synagoger, 3 bedehuse og en kirkegård. Efter den anden verdenskrig kunne kun 2 synagoger bringes nedbrændt i stand, *Remusynagogen* og den genopførte *Store Synagoge*, der blev indrettet som muse-

Nye religionslove under forberedelse i Tjekkosllovakiet

Brno, (KIPA) - Ved indsættelsen fornylig af ærkebiskoppen af Trnava, den slovakiske metropolit *Sokol* meddelte den slovakiske vicekulturminister, at nye kirkelove var på vej i Tjekkosllovakiet. Ordret

sagde han: »Vor stat ønsker oprigtigt, at alle bispembeder bliver besat i den nærmeste fremtid«. Nye love er under forberedelse, som skal give forholdet mellem kirke og stat »en ny kvalitet«.

Ærkebiskoppen af La Paz: Narkokrigen er et importeret fænomen

Paris, (KIPA) - Den bolivianske ærkebiskop *Luis Sainz Hinojosa* ser narkokrigen i Sydamerika som »et fra udlandet importeret fænomen«. Det er ikke bjergbønderne, som dyrer *Koka-planterne*, der er ansvarlige for narkoproblemet, men de pengesterke udenlandske narko-handlere, der gør den fattige landbefolkning afhængig af sig og udbytter dem, hævder ærkebiskoppen.

Koka-planterne har i år-

hundreder hørt til Sydamerikas kultur, og ærkebiskop *Hinojosa* vil på ingen måde afvise, at dyrkingen også har haft stor positiv betydning. Han opfordrer industrilandene til virksom hjælp i kampen mod dyrkingen og handelen med rusgift. Der skal »spændes ben« for den internationale narkohandel, ellers vil de fattige i de sydamerikanske lande blive endnu fattigere, og udbygningen endnu mere umenneskelig.

Kristne katakomber fundet på øen Melos

Melos (KNA) - På *Kyklade-øen Melos* er der for nylig fundet katakomber fra oldkirkens dage. Arkæologisk er det umuligt at give et svar på, hvilke martyrer eller andre helgener, der har fået deres grav her. Derfor har metropolit *Dorotheos* indviet kapellet i katakomben til alle helgener, hvis fest hos de ortodokse fejres den første søndag efter pinse.

Konsuler nægtet adgang til israelsk besat Beit Sahour

Jerusalem, (KIPA) - De israelske myndigheder har nægtet 7 udenlandske konsuler adgang til byen *Beit Sahour*, hvor 80 pct. af indbyggerne er kristne. Byen ligger i det israelsk besatte område ikke så langt fra *Betlehem*. Byens borgmester havde indbudt de i Jerusalem stationerede konsuler for Frankrig, Storbritannien, Italien, Spanien, Grækenland,

Belgien og Sverige til et møde for at informere dem om myndighedernes voldelige fremfærd over for byens indbyggere.

Indbyggerne i *Beit Sahour* har givet udtryk for protest ved i flere måneder at undlade at betale skat. Derfor er israelske skatteopkrævere med støtte fra hæren begyndt at konfiskere indbyggernes ejendele. Om kort tid skal de

beslaglagte ting, blandt andet indbo og værktøj bortauktioneres.

Den latinske patriark for Jerusalem, *Michel Sabbah* har fornylig udsendt en indtrængende appel til alle biskopper i verden for at forhindre *Beit Sahours* ødelæggelse. Når byen efterhånden berøves al dens ejendom, må også menneskene snart forlade den, skriver han i appellen.

hvor mange polske jøder, der endnu lever i Krakow. I hele Polen skulle der være knap 2.000, som bekendt sig som troende jøder. I selve Krakow er der formentlig kun ganske få, som har overlevet jødeudryddelsen efter den tyske besættelse.

Kristne trues med udryddelse i Sudan

Regensburg, (KIPA) - Den sudanesiske biskop *Macram Max Gassis* hævder, at de kristne i Sudan trues af total udryddelse, og at der i dag finder en »holocaust« sted. Kateketer korsfæstes, og præster afskæres fra deres sogne, fastslog biskoppen fornylig ved et møde i Regensburg. Med millioner af olie-dollars udbreder de arabiske lande den islamske tro.

Sudan har nu gennem 17 år lidt under borgerkrige. Landet fungerer som indfaldsport til Afrika, og hvis kristendommen udryddes her, vil hele Afrika ligge åbent for islam. Derfor er det vigtigt, at Sudan

støttes af kristne fra hele verden.

Også i *Burkina Faso* vokser det islamiske pres på den katolske befolkning, siger biskop *Anselme T. Sanon* (billedet). Foto KNA.

katolsk orientering

Redaktion:
Pastor Willem Wuyts (ansvarsh. redaktør).
Konsulent Hans Jørgen Johansen (redaktør).
Journalist Knud Helsted Kluge (red. sekretær).

Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28. A,
1620 København V. Telefon 01 21 14 44.
Redaktionelle medarbejdere:
Kirsten Szaraffin og Ruth Plum.
Tryk: Ny Dag, DK-4900 Nakskov, Oplag 18.500.

Næste nummer udsendes den 29. november

NIELS STEENSENS BIBLIOTEK
STENOSGADE 9
1616 København V

katolsk orientering

Pastoralrådsmødet, side 2-3, 13
Kirken i Ukraine, side 5
Orientering fra sognene, side 6-10
Efter pavebesøget, side 12-13

Ungarn indrømmer alvorlige fejltagelser i religionspolitikken

Budapest, (KIPA) - Den ungarske ministerpræsident Miklos Nemeth indrømmer, at der i de forløbne årtier er begået alvorlige fejltagelser i hans lands religionspolitik. Han fordømte især de »antireligiøse forbrydelser«, som ungarske regerings-ansvarlige begik i 1950-erne. Der blev her indført restriktioner, der greb dybt ind i kirkens liv og tilintetgjorde kirkens uafhængighed. Ministerpræsidentens udtalelser faldt for nylig i forbindelse med oprettelsen af det længe planlagte »Sekretariat for kirke-

spørgsmål« under ministerrådet i Budapest.

Det nyoprettede sekretariat for kirkespørgsmål ledes af repræsentanter for regeringen og for de forskellige kirker og trossamfund i Ungarn. Det skal fungere som et konsultativt organ, og regeringen vil udforme sin fremtidige kirkepolitik ud fra de forslag, som sekretariatet udarbejder.

Kirkelige bygninger skal gives tilbage

Ministerpræsident Nemeth oplyste videre, at der arbejdes på en lov, der skal regulere tilbagegivelsen af kirkelige bygninger, som staten tidligere har konfiskeret. Han talte også for, at de religiøse fællesskaber får mere omtale i de ungarske massemedier.

Det ungarske parlament har allerede fastslået religionsfrihed i den ungarske grundlov, et skridt som Vatikanet har hilset velkomment med et ønske om at få genoprettet de diplomatiske forbindelser til Ungarn. De blev afbrudt efter kommunisternes magtovertagelse.

Kirke besat

Moskva, (KIPA) - Ukrainske katolikker har besat en russisk-ortodoks kirke i Lwow. Katolikkerne trængte søndag den 29. oktober ind i kirken og har siden da afholdt gudstjenester i den, efter hvad Moskva Radio meddeler. De russisk-ortodokse præster er blevet i kirken for at forhindre, at katolikkerne fuldstændig overtager kirken.

Den ukrainsk-katolske kirke har siden 1946 været forbudt i Sovjetunionen. Den blev ved tvang indlemmet i den russisk-ortodokse kirke og har siden da eksisteret som undergrundskirke.

Disse to børn fra Sct. Josephssøstrenes skole i Nykøbing Falster er sikkert også dygtige til adventsypnt. Fotograf A. Knudsen sørgede for, at de kom med på skolens udstilling i anledning af byens 700-års jubilæum.

Gorbatjov vil drøfte konkrete kirkelige spørgsmål med paven

Moskva, (KIPA) - Den sovjetiske stats- og partichef Mikail Gorbatjov har erklæret sig parat til at diskutere »vigtige konkrete spørgsmål« såvel som »freden og det fælles hus« ved et møde med pave Johannes Paul II. Dette har Gorbatjov udtalt i en samtale med Vatikanets »udenrigsminister«, ærkebiskop Angelo Sodano, efter hvad det

sovjetiske pressebureau TASS meddeler.

Lovliggørelse af den ukrainske kirke

Et af disse »konkrete spørgsmål« er ifølge kirkelige iagttagere Vatikanets krav om på ny at lovliggøre den endnu forbudte ukrainsk-katolske kirke. Et møde mellem paven og Gorbatjov forventes at

finde sted under den sovjetiske statschefs rejse til Italien i slutningen af november.

Ærkebiskop Sodano har ifølge TASS »fremlagt konkrete forslag til en nærmere kontakt« mellem Vatikanet og USSR, især under henvisning til »problemer med de sovjetiske katolikkers behov«. Gorbatjov har understreget, at

den nuværende »komplerede fase i perestrojkaen kræver visdom og ansvarsbevidsthed hos de kirkelige myndigheder«. Den sovjetiske statschef og Vatikanets »udenrigsminister« har »med tilfredshed iagttaget fremskridtene i den gensidige forståelse mellem Vatikanet og USSR«, meddeler TASS.

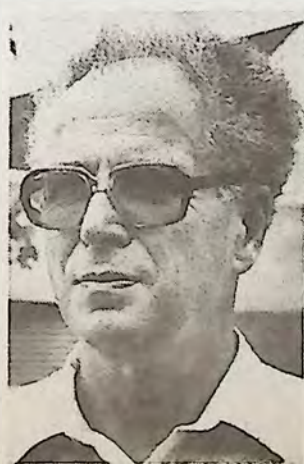
Fremtrædende repræsentanter for den russisk-ortodokse kirke har udtalt sig positivt for en dialog med repræsentanter for Vatikanet om den ukrainsk-katolske kirkes stilling.

Far til fire præstevies i foråret Første gifte katolske præst i Danmark siden 1960

Den 61-årige rektor Per Dolmer, gift og far til fire børn fra Sct. Mariæ menighed i Ålborg blev diakonviet af biskoppen torsdag den 2. november i sin sognekirke. Ganske få indbudte vidste noget om denne vielse, som Per Dolmer ønskede skulle foregå uden stor festivitas. Omkring 1. maj bliver han viet til katolsk præst af biskoppen i domkirken i København.

Per Dolmer har tidlige-

re været præst i folkekirken, men han konverterede i 1967. I de sidste 5 til 6 år har han været gudstjenesteleder og har holdt den katolske gudstjeneste i Frederikshavn en gang om måneden. Det er også ved Helligåndskirken i Frederikshavn, at han skal virke efter præstevielsen. Biskop Martensen har indhentet speciel tilladelse fra Vatikanet, for at Per Dolmer som gift kan blive katolsk præst. kk

Rektor Per Dolmer

Paven og Gorbatjov mødes 1. december

Kuriekardinal Paul Poupard, der er formand for det pavelige råd for dialogen med de ikke-troende, oplyser, at den sovjetiske statschef i tilslutning til sit tredages besøg i Italien vil møde pave Johannes Paul II i Vatikanet den 1. december. Samtale-emnerne vil blandt andet være Europas enhed og situationen i Libanon.

3136 ■ 5034 ■ 10
NIELS STEENSENS BIBLIOTEK
STENOSGADE 9 ST TH
1616 KØBENHAVN V

katolsk orientering

Tilsendes vederlagsfrit alle katolske husestønder i Danmark i 20. nummer om året, som regel 2. og 4. onsdag i måneden. Abonnementspris iøvrigt 200 kr. årligt. Adresserendringer: Katolsk bispekontor, Brodsgade 68 A, 1200 København K. Tlf. 33 11 80 80. Giro 600 14 71. Ansigtsfotoseer, samme adresse.

Debatten om Foreningen af katolske Skoler efter forretningsudvalgets beretning fortsatte i pausen. Fra venstre: Pastor Jesper Fich, Kurt Hansen, Jørgen Buntzen, Knud Holstein Ledreborg og Jens Pors fra DUK. Fotos Knud Kluge.

Forretningsudvalgets beretning

Mange sager har været gennem forretningsudvalget

I forretningsudvalgets rapport på pastoralrådets sidste møde i denne samling omtales bl.a. pavens besøg, biskoppens kommende 25 års jubilæum, eventuel ansættelse af en informationsmedarbejder i bispedømmet, og det kommende valg til menighedsråd og pastoralråd m.v.

Pavens besøg

Rapporten oplyser, at der på nordisk plan udsendes et materiale med taler og fotos fra alle nordiske lande vedr. pavebesøget. Desuden nævnes de afholdte arrangementer på Magleås og i Vejle om »Efterbehandling af pavens besøg«. På biskoppens initiativ indbydes til regionalmøder for at følge de tanker og ideer op, der er opstået under pavens besøg.

Biskoppens jubilæum

Den 16. maj næste år fejrer biskoppen sit 25-års bispejubilæum ved en messe i domkirken med efterfølgende reception. Jubilæet fejres også lørdag den 19. maj på Magleås.

Informationsmedarbejder og mediekontakt

På forretningsudvalgets anmodning har tidligere informationsmedarbejder i bispedømmet, Anders Baadsgaard Jensen vurderet presseberedskab og behovet for en medarbejder til pressearbejder efter pavens besøg. Han fandt for-

skellige løsningsmuligheder, fremgår det af rapporten.

Formanden Jan Lange har fremsat forslag om en høring omkring emnet »Kirkens forhold til medierne« på baggrund af Baadsgaard Jensens forslag samt et forslag fra dels L.O. Dorn SJ og John Erik Stig Hansen om oprettelse af en stilling som konsulent for video- og lokalradiovirksomhed og dels et forslag fra sr. Hildegard Madsen om presseovervågning.

Perspektiv og værdier

Forretningsudvalget har støttet bogen »Perspektiv og værdier« ved at købe 400 eksemplarer. En del af bøgerne er uddelt bl.a. til rådets medlemmer, de katolske skoler, menighedsrådene o.a.

Folder om valget

Jan Lange vil indsamle materiale til en folder om arbejdet i pastoralråd og menighedsråd. Han vil sammen med sr. Hildegard Madsen og Annie Rasmussen på Bispekontoret udarbejde folderen, der skal ligge klar i februar 1990.

Pastoralrådssekretær

Annie Rasmussen, Bispekontoret er udpeget til at udføre opgaver for pastoralrådet mellem møderne. Bispekontoret ser sig ikke mere i stand til på selve møderne at stille en referent til rådighed for rådet.

Rådet skal selv fremover finde en person til dette arbejde.

Nordkat

Næste Nord-kat møde afholdes 16. til 18. marts på Magleås over emnet: »Kirken og Europa« Ellen Marie Lehahn og Niels Engelbrecht repræsenterer forretningsudvalget i forberedelserne.

Evt. udflytning af Skt. Pauls Kirke Tåstrup

Menighedsrådet ved Skt. Pauls Kirke har ønsket en projektgruppe til at undersøge forudsætninger for og konsekvenser af en udflytning samt udarbejde forslag til projektplan. Gruppen består af generalvikar Paul Marx, Andreas Smidt fra forretningsudvalget, Josef Jezewski, Knud W. Marcussen, Aage Christoffersen, Klaas Neele, og Frank Jobst fra menigheden samt Annie Rasmussen fra bispekontoret som projektleder.

Skt. Pauls Skoles udvidelsesplaner

Skt. Pauls Skole havde ønsket at få overdraget et grundstykke vederlagsfrit fra bispedømmet for at kunne få et statslån til lokaleudvidelser. Forretningsudvalget afslog med den begrundelse, at der af skolen ikke var givet udtryk for et akut behov, hvorfor en så stor bevilling derfor ikke syntes rimelig.

Skt. Mariæ Skole køb af naboejendom

En naboejendom til skolen skal sælges efter en konkurs for anslået kr. 200.000. Skolen ønsker ejendommen til skolepansningsordningen og søger om beløb til køb og istandsættelse. Biskoppen og Annie Rasmussen har beset bygningen, og forretningsudvalget vil foreslå, at man sikrer sig ejendommen, men anbefaler, at bispedømmet ikke her og nu involverer sig yderligere økonomisk.

Tilbud om køb af ejendom ved Øm

Ejerne af ejendommen Marienlund nær Øm havde tilbudt bispedømmet forkøbsret til ejendommen. Ømstyrelsen drøftede tilbuddet, som man ikke ønskede at gøre brug af.

Projektansøgninger

Biskoppen har fremsendt projektansøgning til De tyske katolikkers Bonifatiuswerk. Den samlede ansøgning er på DM 2.097.000 (ca. 8.075.000 kr.) der fordeler sig således:

Kirker DM 1.571.000
Kursus- og
Lejrcentre DM 258.000
Andet DM 268.000

Nærmere oversigt vil være fremlagt til gennemsyn ved PR-mødet på Magleås.

Foreningen af katolske Skoler

8 af skolerne har med virkning fra 31. december 1989 meldt sig ud af foreningen. På denne bag-

grund modtog forretningsudvalget en henvendelse fra Knud Marcussen, om hvorvidt det ville foretage sig noget i denne sag. Forretningsudvalget ser det ikke som en pastoralråds-sag, men har taget informationerne til efterretning. Et udvalg af både de 8 og de tilbageværende er ved at udarbejde forslag til en struktur, som alle kan gå ind for.

Katolsk Orientering

For pastoralrådet er »katolsk orientering« en fær-

digbehandlet sag. Pastoralrådet har vedtaget nogle retningslinier for bladet og indstillet disse til biskoppens godkendelse. Biskoppen har løbende møder med redaktionen.

Skt. Andreas Bibliotek

Københavns Universitet har stillet lokaler til rådighed for biblioteket i Købmagergadekomplekset. Biblioteket beholder sin selvstændighed samt sit eget personale, og bogbestanden vil være klart adskilt fra universitetets.

Katolsk skolestrid

Det var især en eventuel splittelse af Foreningen af Katolske Skoler i Danmark, der optog sindene under debatten om beretningen fra forretningsudvalget. 8 skoler har med virkning fra 31. december udmeldt sig. Nogle medlemmer fandt denne udmeldelse foruroligende, men mente ikke, at pastoralrådet burde blande sig.

Skolerne delt

Biskoppen oplyste, at skolerne er delt i spørgsmålet om hvilken landskolestruktur, de skal tilslutte sig. Nogle katolske skoler har i mange år været tilsluttet Danmarks Realskoleforening og ønsker at fortsætte her – andre skoler ønsker derimod en samlet katolsk forening uden at være tilsluttet realskoleforeningen.

Knud Holstein-Ledreborg, tidligere formand af foreningen, mente at striden hovedsageligt var et spørgsmål om følelser og ikke realiteter. En stor

Næstformanden Georg Høhling ledede pastoralrådets møde under formanden, Jan Langes sygdomsfravær.

gruppe navnlig på Sjælland og omkring København ønsker kun at være fælles om det at være katolske skoler, og at man finder det vigtigt af hensyn til lærerne at være i en stor slagkraftig forening.

Foreningen af Katolske Skoler i Danmark holdt generalforsamling, lørdag den 25. november, hvor de 8 skolars udmeldelse blev drøftet.

kk

Debat om lægfolkets bevidstgørelse

Spændende debat om bispedømmets fremtid

Biskoppen kom med et oplæg, som var en mundtlig og forkortet version af det lange oplæg, vi bringer anden del af i dette nummer. Bagefter var ordet frit.

Ungdomspræsten Jesper Fich gjorde opmærksom på, at kommende kurser for både lægfolk og præster, ikke skal uddanne folk til den nuværende nødsituation, men bør være fremsynet og fantasirig nok til at uddanne så mange som muligt til en helt ny kirkesituation. Helt ny vil i denne sammenhæng sige, at flere og flere sogne vil være uden fastboende

præst. De omtalte kurser skal derfor ikke uddanne folk til at »hjælpe« præsten i sognet, men til selv at betjene sognet i alle tænkelige pastorale henseender.

Helligåndens list

Disse tanker blev under debatten bakket op af Katedetcentralens leder, pastor Guido Kreienbühl. Han citerede den kendte tyske teolog Zulehner for at have sagt at »præstemanglen er Helligåndens list til at bevidstgøre lægfolk om dets egen opgave

ve i kirken«. Det vil sige med den kompetence, lægfolket har, ikke som en slags støttepædagoger for præsten, men som selvstændige og myndige. Derfor skal kurser og møder være tilrettelagt som inspiration til denne endnu uklare fremtid, til opvarmning og animation.

Pater Irenæus mindede i denne sammenhæng om, at animation er god nok, men vi bør tage ved lære af den gamle debat om indførelsen af lektorer og gudstjenesteledere: Da frygtede man en klerikaliserende lægfolkets egne funktioner

ner. Bevidstgørelsen af lægfolk skal undgå mærkelige fremgangsmåder med uklare opgavefordelinger mellem præst og lægfolk. Og måske vil bevidstgørelse af lægfolket netop give kirken flere præster!

Biskoppen mente, vi bør »føle os frem« til nye opgavemodeller. Vigtigt er, at vi får en fornemmelse for duelige og realistiske løsninger på områder, hvor den præstelige betjening bliver reduceret. Erfaringen viser også, at uden stærk pastoral betjening glider folk ud af den katolske sammenhæng, fordi menighederne endnu ikke har forstået, at vi er i en overgangstid med nye og nødvendige strukturer.

Søster *Hildegard Doods* anbefalede *Walter Kaspers* bog »Kirke, hvor går du hen«, som beskriver afrikanske tilstande med et myndiggjort lægfolks tjenester. Vi kunne lære meget af kirken i Den tredje Verden.

De kommende møder

Et andet emne i drøftelserne var indholdet af de bebudede møder i provinsen. Pastor *Dietrich Timmermann* frygtede for, at der igen ville blive alt for megen én-vejs kommunikation ned til lægfolket, møder med alt for mange emner og alt for stor stofmængde, der ville tvinge til passiv lytten i stedet for at fremme en idérig samtale. Også pastor *Jan Ophoff* syntes, at møderne kun har mening, når deltagerne møder godt forberedt op med egne forslag til debatten.

For søster *Hildegard Doods* var det derfor et stort spørgsmål, hvilke mennesker man egentlig agtede at indbyde til de planlagte møder, dem, der i forvejen er engagerede og påtager sig opgaver i menigheden, eller dem, der endnu skal »bevidstgøres«. Hun mente, det er vigtigt, hvordan den første invitation formuleres og hvem, den sendes til.

Som supplement til pater *Irenæus* bemærkning om »mærkelige initiativer« følte *Ruth Capeling* det mærkeligt, at opleve, at en lægmand uddeler kommunion til en præst, der sidder blandt folket.

Uden grundig forberedelse af menighederne til nye opgaver ville mange initiativer møde misforståelse og modstand. Hun frygtede også for, at man vil give lægfolk en bedre uddannelse end præsterne havde fået, og efterlyste

de gifte og derfor suspenderedes præsters indsats, så deres uddannelse ikke bare går tabt for kirken.

Kurt Hansen hæftede sig ved biskoppens ord om katekese i menighederne og gjorde opmærksom på, at der må være tale om en »flerstrengt« undervisning på mange forskellige niveauer, helt fra bibel- og meditationskurser for viderekomne til trosundervisning for kirkefremmede og uvidende katolikker i kirkens udkant.

Flere mente, man i hvert fald burde gøre sig tanker om, hvordan de påtænkte regionale møder skulle følges op, så de også fører til resultater.

Katekese begyndelsespunkt

Pastoralrådets næstformand *Georg Höhling* efterlyste en slags postadresse, hvor man kunne suge til sig af alle de ideer, der vil blive nævnt på de kommende møder, så ideerne ikke bliver væk efter møderne.

Biskoppen sluttede af med et svar til *John B. Powell*, som havde spurgt, om katekesen, der blev nævnt som punkt 1 også betød en prioritering som vigtigste punkt, eller om den kun betød førstnævnte punkt blandt flere.

Katekese er begyndelsespunkt til al evangelisering, mente biskoppen. Troens forkyndelse har en stærk forbindelse med katekese. Derfor skal vi ikke starte med svære ideelle opgaver, men med noget, vi kan begynde med.

Forberedende materiale

Biskoppen gav *Dietrich Timmermann* ret i, at trods tidsnød skal der sendes en del forberedende materiale ud til de indbudte til regionalmøderne. På spørgsmålet om, hvem der egentlig var indbudt, henviste biskoppen til den skrivelse, der er gået til alle pastorater, og hvor de indbudte nævnes: Det er foruden præsterne alle gudstjenesteledere, kommunionsuddelere, kateketer, og alle engagerede i alle slags tjenester i menigheden. Biskoppen understregede, at de ikke blot indbydes, men direkte opfordres til at møde op. Meningen med det første møde skal netop være at lokke meninger frem fra græsrodderne.

w.w.

Læs også biskoppens artikel side 12-13 om samme emne.

Småbørn, kirke og forældre

Levende præsentation af kateketisk materiale for småbørn

»Vi er sammen med kateketcentralen overbevist om, at den eneste vej til at nå de små med Guds glade budskab, er forældrene. Derfor har vi fokuseret på materiale, som kan være forældrene til hjælp i denne sammenhæng. Det siger pastoralrådets udvalg for »Småbørn, kirke, forældre« i deres rapport til rådet. Udvalget finder det vigtigt, at materialet tager udgangspunkt i familiens daglige liv.

Kateketcentralen viste ved rådsmødet en udstilling af bøger og andet materiale for småbørn, en udstilling der blev benyttet flittigt under pauserne. Den kommer nu rundt i menighederne, hvor Kateketcentralens ny kateketiske medarbejder *Marianne Powell* vil være til rådighed for spørgsmål.

Folder om materiale for småbørn

Udvalget oplyser i deres rapport, at Kateketcentralen har en folder, hvori alt materiale for småbørn nævnes: Lysbilleder, bøger, transparenter m.v. Alt kan lånes og eventuelt købes af menigheden, forældre, børnehaver eller andre interesserede.

Der er et udækket behov for billedbøger, bøger og bøger med enkle tekster for småbørn, siges det i rapporten. Kateketcentralen har medbragt godt materiale fra en bogmesse i Tyskland for nylig. Udvalget har fundet frem til følgende:

- En *pegebog* om skabel-

sen. Den er beregnet til de allermindste og hver side er kun forsynet med en enkel sætning. Denne vil vise forældrene, hvor enkelt det kan være at tale med sit lille barn om Gud.

- En *billedbog* for de små. Denne strækker sig fra Det gamle Testamente over Det nye Testamente og messen, til dagliglivet i en kristen familie. Kort sagt: den handler om Gud der altid er på vej med sit folk gennem alle tider, også i dag. Den er meget smuk, udtryksfuld og har et godt og enkelt budskab. Disse to bøger kan udgives som »coproduktion« evt. i samarbejde med de andre nordiske lande.

Bønner af småbørn for småbørn: Kateketcentralen har oversat nogle til dansk. - Kateketcentralen har en hel bog af dem. De kan udvælges, oversættes og samles til en bønnebog for familierne. Disse bønner kan vise forældrene, at det faktisk er meget enkelt og naturligt at bede med sit lille barn.

Kateketcentralen er også i gang med en *ny redigering* af »Gennem kirkeåret med de små ved hånden.«

En »første bønnebog« som nok er for de lidt større børn, kunne blive en afløser for »min kirkebog«. Den gennemgår kirkeåret og messen på en enkel og overskuelig måde med vægt

på tegn og genstande i forbindelse med messen og liturgi.

- Et andet udækket behov er: *Forslag til gudstjenester* for små børn. Vore præster er, hvor gerne de end vil, ikke uddannet til at arbejde med små børn. Det ville være en nødvendig hjælp for dem, også når vi tænker på de sogne som har en katolsk børnehaven. Udgivelse af sådanne gudstjenester - forslag må være en naturlig opgave for Liturgisk Sekretariat. Kateketcentralen er indstillet på at gøre et stykke arbejde i denne sammenhæng.

Tegninger med søndags-evangeliets tema, vil kunne farvelægges under prædiken. Inden prædiken får børnene efter et par ord fra præsten en tegning og farvekridt. Således beskæftiger børnene sig med samme tema som forældrene. Tegningen kunne tages med hjem og danne udgangspunkt for samtale. Eller den kunne hænges op i kirken.

Vi har p.t. ikke fundet noget egnet materiale.

- En *bogkuffert* til låns: Det er klart sognets opgave at formidle kendskabet til materiale videre til forældrene. En bog skal man have i hånden for at få lyst til at købe den. Kateketcentralen vil gerne være med til at sammensætte en sådan bogkuffert, som menigheden kan låne i forbindelse med arrangementer for småbørns familier.

Andre muligheder

Vi bør også benytte bibliotekerne herunder skolebibliotekerne. Bliver en god religiøs bog efterspurgt, så virker det fremmende på anskaffelsen, siger det i rapporten.

Udvalget betragter sit arbejde som en begyndelse til bred formidling af information og ideer med henblik på trosformidling til små børn. Vi må konstatere, at småbørnsfamilier har meget brug for hjælp. Hvis vi ikke nå dem, mens børnene er små og mens familien danner vaner for resten af livet, så er løbet stort set kørt. Vi er glade for, at Kateketcentralen har øjnene åbne og gerne gør en indsats også på dette felt, slutter rapporten.

kk

Julegaveidé:

Billedbog om pavens besøg i Norden

Der blev skrevet kirkehistorie, da pave Johannes Paul II besøgte de nordiske lande 1.-10. juni 1989. Bogen, der er på 80 sider i A4 format og med 165 fotos, heraf de 100 i farver, gengiver i billeder pavens rejse i Norden. Vi kan i Danmark igen glæde os over messerne på Åsebakken og i Ørn, mødet i Skt. Ansgars Kirke og de økumeniske møder i Roskilde og København.

Bogen er udgivet af Katolsk Informationscenter i Helsinki i samarbejde med de nordiske bispedømmer. Bogen ventes fra trykkeriet i begyndelsen af december. I Danmark kan bogen købes eller bestilles hos: »katolsk orientering«, Vesterbrogade 28, 1620 København V. Tlf. 31 21 14 44.

Bestil nu - oplaget er begrænset. Pris 198 kr. + forsendelsesgebyr.

Jeg bestiller »Johannes Paul II i Norden«:

Antal: _____ bøger á kr. 198.- + forsendelsesgebyr

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr.: _____ By: _____

Sr. Cecilie fra udvalget »Småbørn, kirke og forældre«, påpegede nødvendigheden af kateketisk materiale for småbørn.

Murene falder

Det er højst et par måneder siden DDR's *Erich Honecker* sagde om muren i Berlin: »Det er godt, den står der, og den vil blive stående i 50, i 100 år!« Han fik applaus. I dag er Honecker »gået« og muren gennemhullet. Om 50 og 100 år vil Europa fejre jubilæumsår for dens fald. Politiske skred kan ske hurtigt.

Også i kirkens verden er der oprud. Lige som politikere kan også teologer bide sig fast i en kirkes urokkelige, uforanderlige og derfor definitive holdning til en lære, uden at opdage, at bag teoriens mur er folket for længst holdt op med at lytte, fordi problemets løsning blot bestod i at vælte muren. I århundreder har katolske og protestantiske teologer påvist, at embedsforståelsen i de andres kirke var så radikalt anderledes end ens egen forståelse, at på dette punkt stod vi over for noget væsentligt »skelsættende« imellem kirkesamfundene.

Og se, så virker Guds ånd så tålmodigt økumenisk i sit folk, at tilsidst må murene falde. Nu lader det til, at det er lederne, der vælter mure, så folket står og måber med støv i øjnene! Der var en mur, der faldt, da paven i juni besøgte Norden. Det var ikke »kuldegraderne« i Norge, der fik ham til at sige: »*Biskoppen af Rom hilser biskoppen af Trondheim*«. Hvem husker endnu den fadæse, da Rom i 1922 udnævnte Vejles sognepræst *Jozef Brems* til titulærbiskop af Roskilde? En titulærbiskop udnævnes jo til et *forsvundet* bispesædel!

Få dage senere stod paven i Finland, hvor den lutherske og den ortodokse kirke officielt tog imod ham med disse historiske ord: »*Her står Paulus og Johannes: Velkommen Petrus!*«.

Ordene blev udtalt af kristenhedens »paulinske« fløj, mens den »johannitiske« smilede ortodokst i sit skæg. Og derved blev århundreder af lærde argumenter lige så udhulede som årtier af marxistiske dogmer. Vi hørte ikke braget, da muren væltede, men forhåbentligt har millioner af kristne alligevel hørt stenene rulle. Den luthersk/katolske studiekommision, som for få år siden har udgivet den udmærkede »fælles erklæring om embedet i kirken«, må i dag næsten føle sig som de østberlinere, der aldrig havde troet, at begrebet »drüben«, »derovre«, så hurtigt ville miste sit indhold. Når nu, lige som i Berlin, euforien og støvet har lagt sig, skal arbejdet fortsætte med større udsigt og udsyn, siden muren er væk.

I oktober besøgte den anglikanske ærkebiskop *Robert Runcie* af Canterbury Rom, ikke for første gang. Hans opfattelse af »Peters enhedstjeneste for alle kirker« er kendt. Det var væsentligt og chokerende for mange, hvad han sagde til den anglikanske kirkes 12. Lambeth-konference i 1988:

»Den anglikanske kirke har aldrig villet være andet end en del af den katolske og apostoliske kirke«. Man husker med et smil den dag, da paven *Paul VI* stak sin bispering på ærkebiskop *Ramsays* finger og derved symbolsk anerkendte de anglikanske vielsers gyldighed. Til trods for *Leo XIII's* udsagn om det modsatte, for *Leo* så sagen fra sin stol, som stod bag en mur.

Berlinmuren var et symbol. Dens fald under sang og dans er allerede historie, datid. Fremtiden vil kræve kræfter til at genopbygge enheden og tilliden mellem mennesker, der er blevet påtvunget det modsatte. Også det vil tage sin tid. Men når håbet har kunnet sejre over politisk udsigtsløshed må håbet om en ny kirkelig fremtid gøre os opvakte. Også kirkelige skel og grænser er symboler på uvilje fra gamle dage. Overraskende for mange kender kirkens ledere deres besøgstid. Fodfolket har længe, og med rette klaget over stagneringen i økumenen. Og pludseligt bliver det forår midt om vinteren.

W.W.

Læserne diskuterer

Et aktivt mindretal

Trods den uenighed og intolerance, der undertiden hersker mellem os kristne, er jeg overbevist om, at menighedens fælles messe er vigtigere end mange af kirkens centrale problemer - særlig hvis den fejres med fest, glæde og ærefrygt - for kirken lever (eller vegeterer) ud fra dens basis.

Jeg er også overbevist om, at der findes helt andre kendsgerninger, som vi kristne bliver nødt til at se i øjnene. Først og fremmest må vi overvinde det chok, det er at være et mindretal, opgave vor tro på statistikkens ufejlbarlighed og holde op med at bedrage os selv.

Mange kristne er gået bort fra Kristus - og vi har ladet dem gå uden at tænke nærmere over det. Deres dåbsattest har vist sig at være en illusion. De mente at skolens religionsundervisning blev hængende ved og slog til hele livet igennem.

Et modbevis: i skolen fik jeg ret gode karakterer

i matematik. Og nu, mange år efter, ved jeg dårligt nok hvordan man finder den 4. rod af 81.

En uudøvet religion smuldrer hen, bliver glemt, relativeres og modereres indtil der kun er en lille, ubetydelig rest tilbage.

Det er slemt, at tusinder af mennesker årligt træder ud af kirken. Men det er værre, at millioner af »kristne« hele året igenem ikke viser sig i kirken.

For dem betyder Kristus ingenting, de tænker kun lejlighedsvis på en fjern »Vorherre«. Deres barnetro er ikke gået over i en voksenreligion.

Et andet synspunkt! Marxismen synes at være færdig. Er den kommunistiske socialismes nedtur et tegn på alle verdensanskuelers nedgang? Vil det kun være en stadig højere levestandard, der vil gælde i verden af i morgen?

Men fremtidens mennesker slipper heller ikke for spørgsmålet om meningen med livet. Er det nok at

leve godt i 50 eller 80 år? De, der aldrig kan få nok, er modtagelige for korrupsion. Fattige mennesker, der hverken ved ud eller ind, udnyttes skånselsløst for at andre kan få magt og rigdom. Forretning og profit triumferer over hele jorden.

Vi kristne er ikke overflødige. Vi har noget afgørende at sige og at gøre! Verden har brug for os! Men kirken må ikke være selvtilfreds og kun hytte

Gerne mere om reinkarnation i »k.o.«

Da vi er blevet meget forbavsede over at erfare, at der i katolske kredse er personer, der bekender sig til reinkarnationslæren og prøver at overbevise andre om rigtigheden af denne lære, vil vi meget gerne via »k.o.« stille spørgsmålet, om dette officielt kan anerkendes af kirken.

sin egen hjord. Vi må være et vidende, strålende og aktivt mindretal.

Vi må bryde op og blive en beslutsom missionskirke, aggressiv, som Jesus var det og fuld af medlidenhed med vor tids mennesker, som Jesus er. Kristne, der føler sig godt tilpas i ghettoen, som er tilfredse med sig selv, fordi de kender hinanden, tager fejl.

Først må vi omvende os, og så vil vi forkynde hele verden frelsen i Kristus!

Inger S. Larsen

Stop smædeskriveriet om traditionalisterne

Under overskriften: »*Traditionalisme - uden Lefebvre - en muldvarp i kirken*« bragte »katolsk orientering« den 27.09. 89 et referat over fire spalter af en artikel forfattet af en fransk dominikaner, en artikel hvis hele polemiske tilsnit næppe berettiger en videre udbredelse.

Hvad kan dog meningen være med at sætte dette stykke skandskriveri så stort op? Det har jo kun interesse for den ganske lille procentdel af katolikker, der nu i over femogtyve år har brugt koncilsfornyelsen som påskud til at føre en formelig krig mod hverandre fra hver sin yderfløj af kirkefolket, med skisma og ekskommunikationskrav som våben, idet de kun mødes i ét: stræben efter at underminere pavestolens myndighed og anseelse.

Det langt overvejende flertal af katolikker og andre kristne, som uden større vanskelighed lever side om side i god forståelse og gensidig respekt for særopfattelser og temperamentsforskelle, kan med

rette føle sig ilde berørt ved sådan en avispolemik; det skader kirkens omdømme udadtil, og forarger den enkelte troende, når Den katolske Kirkes officielle organ i Danmark bliver til arena for en slags religiøs gladiatorkamp,

hvor tarvelige polemiske kneb og propagandatricks anvendes under konsekvent tilsidesættelse af evangeliske bud.

Gid der snart måtte blive sat en stopper for denne beklagelige praksis.

M.J. Baagø

Det naturlige parforhold kommet i miskredit?

Naturligvis gør vor biskop ret i at slå til lyd for den kristne og katolske kirkes holdning før vedtagelsen af loven om registreret partnerskab.

Alene ud fra den vurdering at et lands love altid i høj grad er med til at danne og præge borgernes holdning til etik, er det rigtigt overfor lovgivningen at fremhæve familien og dens betydning som et værn om slægtens udvikling.

Vi kan ikke bare se bort fra, at det er familierne, der er de egentlige bærere

af samfundet ved at underskrive en lov, der tilsyneladende sidestiller registreret parforhold med ægteskab.

Med hensyn til den enkelte ønsker om, hvem der skal arve, er det jo i dag muligt helt gratis selv at skrive og få et testamente kendt gyldigt af et dommerkontor. Vejledning dertil og papiret kan købes i boghandelen.

At kirken og biskoppen ikke kan godkende alt er først og fremmest tegn på, at man er sig sit ansvar bevidst. *Vibeke Hame*

Biskop *Martensen* har for nogle år siden skrevet i bladet om dette emne, og da forstod vi det som en pure afvisning af denne lære. For os selv er det komplet uforståeligt, hvordan disse tanker kan forlenes med kristendom og dermed troen på en kærlig og tilgivende Gud, der sendte sin søn for vores skyld. Kristus sagde jo også til røveren, der hang på korset ved siden af ham, at i dag skulle han være med ham i paradiset - ikke noget om, at sådan en røvers sjæl måtte først igennem en hel masse sjælevandringer. Og hvad bliver der af troen på syndsforladelse, hvis man tror på reinkarnation?

I det hele taget melder der sig en masse spørgsmål i denne forbindelse, og det er vort håb, at »k.o.« vil tage dette emne op, så vi kan få klare linier omkring vor kirkes stilling til dette.

*Helene Berg Hansen
Birgit Eisenhardt*

Svar

»katolsk orientering« har bragt følgende artikler om kirkens nej til reinkarnation:

Nr. 12/1979: Dokument fra Troslære-kongregationen.

Nr. 13/1979: Biskoppens kommentar til dokumentet.

Nr. 14 til 18/1982: En artikelserie af biskoppen.

Nr. 8/1987: Biskoppen om kødets opstandelse.

Videre en række læserindlæg om emnet.

»k.o.« har ingen planer om at genoptrykke disse lange artikler. Det kunne måske være en opgave for et af vore katolske forlag.

Red.

Ateismen får ingen særstilling men ligestilles med religion

Moskva, (KIPA) - Det sovjetiske parlament, den øverste sovjet skal i indeværende periode færdiggøre vigtige love, herunder »Loven om samvittighedsfrihed«. Den skal træde i stedet for religionsloven af 1929, som midlertidigt er sat ud af kraft.

Udkast afvist

Der synes at være visse vanskeligheder med udformningen af nye retningslinier med hensyn til de religiøse fællesskaber. Jurister i »Rådet for religiøse spørgsmål« har i flere år arbejdet med lovudkastet. Dette udkast er sendt til høring hos repræsentanter for de religiøse fællesskaber i Sovjetunionen. Efter

at svarene er indkommet har ideologikommissionen under »Det kommunistiske partis Centralkomite« krævet udkastet omarbejdet. Dette skete i maj, og siden har der været stille om den nye religionslov.

Fornyelig offentliggjorde pariser emigrantavisen »Russkaja mysl« (det betyder den russiske tanke) et udkast til »Loven om samvittighedsfrihed, trosbenedelsesfrihed og de religiøse organisationer«, som avisen havde fået fat i fra Moskva. Det er det tredje udkast, der er kendt i Vesten. I sammenligning med de to andre behandler det især ateismens stilling i det sovjetiske samfund. Tidligere har ateismen haft position som lovmæssigt for-

ankret verdensanskuelse, en slags »statsreligion«. I det nu foreliggende udkast er denne fortrinsstilling ophørt, og ateismen sidestilles således med religionen.

Skole og kirke skal adskilles

Af særlig interesse er også forslaget om adskillelse af skole og kirke. Bestemmelsen medfører, at religion såvel som ateisme ikke kan være pligtige fag i statslige og andre offentlige skoler. I forhold til de tidligere udkast er der også her tale om en opblødning, idet undervisningen ikke principielt forbydes, men kan gives på frivillig basis efter ønske fra eleven, forældrene eller deres stedfortrædere.

Således er religions- og ateisme-undervisning helt ligestillet, og staten finansierer hverken den ene eller den anden uddannelse.

Tilsvarende gælder for oprettelsen af ungdomsorganisationer i tilknytning til religiøse fællesskaber. En kristen spejderbevægelse eller lignende ungdomsforeninger skal nu ifølge lovudkastet være tilladt.

På de øvrige punkter er der ikke sket ændringer fra de foregående udkast. Det giver de religiøse fællesskaber mulighed for en virksomhed, der ikke tidligere har været kendt i Sovjetunionen. Der er dog ikke tale om fuldstændig frihed, idet ethvert nyt

fællesskab eller sogn skal registreres og dermed godkendes. Den afgørende beslutning skal dog ikke længere træffes af det kommunistiske partis lokale komite, men af de folke-deputeredes lokale råd.

Alt, hvad der tidligere var forbudt i Sovjetunionen, og som nu praktiseres, bliver underkastet retlig regulering. Det gælder religionsundervisning af børn og den omfattende karitative virksomhed inden for kristne grupper af alle konfessioner: forlagsarbejde, produktion af genstande til kirkeligt brug og meget andet. Ejendomsforholdene er også uændret reguleret i alle lovudkast. En registreret menighed får status af juridisk person og dermed mulighed for at erhverve ejendom og besidde ejendom. Dog forbliver staten ejer af de kirker og klostre, som nu tilbagegives og restaureres for kirkelige midler. Staten overlader blot bygningerne til de pågældende fællesskaber til gratis brug.

Stor usikkerhed

»Russkaja mysl« understreger, at ingen ved, hvilke af de i Vesten kendte lovudkast, der vil blive forelagt til endelig godkendelse i den øverste sovjet. Ingen af udkastene er officielt offentliggjort og har derfor ikke kunnet drøftes i almindelighed.

Den kirkekunst, der har overlevet revolutionens værste ødelæggelser, er hen ad vejen blevet til museumsgenstand, ikke sjældent i museer for ateismen. Får kristen tro igen sin plads i det sovjetiske samfund? Foto KNA.

Beordrede Stalin selv likvideringen af den ukrainske kirke?

Moskva, (KIPA) - For første gang er man i den sovjetiske presse udførligt gået ind på spørgsmålet om den ukrainsk-katolske kirkes skæbne. Dens likvidering i 1946 skal være sket efter Stalins udtrykkelige ønske. Det er resultatet af en undersøgelse, foretaget af en af redaktørerne af ugebladet »Ogonjok« ifølge en artikel i et af de sidste numre.

Diktator Josef Stalin

»Frivillig« tvangsindlemelse

I månedvis har tusinder i Ukraine demonstreret for lovliggørelse af den ukrainsk-katolske kirke, som er forenet med Rom, og der har ofte været sammenstød med de sovjetiske sikkerhedsstyrker. I Moskva har ukrainsk-katolske troende gennemført sultestrejke. I de sovjetiske medier har kirken hidtil været »ikke eksisterende, og den officielle opfattelse er, at den »har likvideret sig selv«. Dens sammenslutning med den russisk-ortodokse kirke opfattes som frivillig, hvilket også den russisk-ortodokse kirke bekræfter klart og tydeligt.

Ifølge »Ogonjok«-redaktørens undersøgelser har den ukrainsk-katolske kirke, der anerkender paven som sit overhovede,

været stemplet som »Vatikanets støtte i ekspansionen mod øst«. Den beskyldes desuden for at have samarbejdet med de tyske besættelsestropper og for at have støttet den ukrainske undergrundsbevægelse.

Kirken sagde nej

I sommeren 1944 efter befrielsen af Lwow skulle det hemmelige russiske politi og den røde hær have opfordret den ukrainsk-katolske metropolit Scheptizkij til at appellere til den ukrainske undergrundsbevægelse om at indgå våbenstilstand med sovjetmagten. Dette skulle metropolitken kategorisk have afvist. Efter dette skulle Stalin så personligt have beordret »snarest mulig likvidering« af kirken.

Eukaristisk kongres i Ukraine i 1996?

Paven vil gerne deltage

Rom, (KIPA) - Pave Johannes Paul II vil gerne deltage i en planlagt eukaristisk kongres i Ukraine efter en lovliggørelse af den ukrainsk-katolske kirke. Det oplyser to ukrainsk-katolske biskopper, der bor i USA, Basil Losten og Robert Moskal. Oplysningen fremkom på et pressemøde i Rom i forbindelse med den nylig afholdte ukrainsk-katolske bispesynode. Begge biskopper erklærer, at de deler pavens håb om en snarlig lovliggørelse af den ukrainsk-katolske kirke, omend den aktuelle situation i Sovjetunionen giver mere anledning til pessimisme. Den ukrainsk-ka-

tolske kirke bliver stadig undertrykt og chikaneret i Sovjet.

Det blev meddelt på pressemødet, at de næste eukaristiske kongresser for ukrainere er planlagt til Canada i 1992, Polen i 1994 og Ukraine i 1996. Ved en eventuel anerkendelse af den ukrainsk-katolske kirke kan kongressen i Ukraine meget vel fremskyndes.

Over halvdelen forventes at vende tilbage

Efter biskoppernes skøn er der i dag omkring 7 millioner katolikker i Ukraine. Man må desuden vente, at mere end halvde-

Rom, (KIPA) - Pave Johannes Paul II har sendt en appel til den russisk-ortodokse kirke og den sovjetiske regering om påny at lovliggøre den ukrainsk-katolske kirke, som har været forbudt siden 1946. »Jeg beder de ansvarlige i vor ortodokse søsterkirke om at overvinde fordommene og hjælpe deres katolske brødre i deres nød«, sagde Johannes Paul II ved en audiens i begyndel-

sen af oktober for deltagerne i en synode i Rom for ukrainsk-katolske biskopper i udlandet.

Paven erindrede den sovjetiske regering om, at demokratiseringsprocessen aldrig ville blive fuldt gennemført uden en lovliggørelse af det ukrainsk-katolske fællesskab. Den fjendtlige kampagne og beskyldningerne mod dette fællesskab og dets biskopper og præster bidrager ikke til en god udgang på reformerne, men forhindrer en sådan. Pavestolen håber, at de pågældende sovjetiske myndigheder »på grundlag af underskrevne internationale aftaler og forfatningens garantier« hurtigt vil gennemføre den retlige anerkendelse af den ukrainsk-katolske kirke.

Henviser til politiske aftaler

Johannes Paul II henviser i denne forbindelse til det i januar i Wien underskrevne dokument fra Konferencen for sikkerhed og samarbejde i Europa. Heri nævnes udtrykkeligt skridt til fremme af religionsfriheden, fri adgang til kult-steder, retten til at organisere sin egen hierarkiske struktur og mulighed for uhindret kontakt mellem de troende og deres fællesskaber over landegrænserne.

Orientering fra sognene

1.-13. december 1989

På disse sider bringer vi en gang om måneden i de ulige numre sognenes kalender for en hel måned ad gangen. Sidste frist for modtagelse af manuskript til nr. 20, der udkommer 13. december 1989 er mandag den 27. november 1989 for jul og januar 1990. Manuskriptet bedes sendt til Kirsten Szarafin på »katolsk orientering«s redaktion, Vesterbrogade 28, 3., 1620 Kbh. V. Tlf. 01 21 14 44.

1 Nordjylland

Skt. Mariæ Kirke, Ålborg
Kastetvej 1, 9000 Ålborg.
Sognepræst Leo Kertz, OMI.
Pater Allen Courteau, OMI.
Tlf. 98 12 63 44.
Menighedsrådsformand Per Dolmer.
Tlf. 98 25 44 90.
Søndagsmesser:
Kl. 8.00: Sct. Joseph Hospitalskirke.
Kl. 10.00: Højmesse i Sct. Mariæ Kirke.

Fredag d. 1. kl. 15: Første fredags sakramentale tilbedelse indtil messe kl. 18.
Lørdag d. 2. kl. 14-17.30: Sognets Adventsfest holdes i skolens gymnastiksal.
Søndag d. 3., 1. søndag i Advent kl. 10: Gregoriansk højmesse.
Mandag d. 4. kl. 14.30-16: Mini/Midi KUK.
Tirsdag d. 5. og 12. kl. 9: Rosenkransgruppe.
Torsdag d. 7. kl. 19: Maxi KUK.
Fredag d. 8.: Marias Uplettede Undfangelse. Kl. 17 messe.
Søndag d. 10., 2. søndag i Advent. Kl. 10 familiemesse med efterfølgende sogneundervisning.
Mandag d. 11. kl. 14.30-16: Mini og Midi KUK fælles julefest.
Onsdag d. 13. kl. 19: Bodsandagt med lejlighed til skriftemål.

NB. Husk tilmelding vedr. Sct. Josephsklubs Adventsfest der holdes hos Søstrene torsdag den 14. december kl. 14.00.

Helligåndskirken, Frederikshavn
Uranienborgvej 5, 9900 Frederikshavn.
Viceværtens tlf.: 98 42 00 18, eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg, tlf. 98 12 63 44.
Søndag d. 3., 1. søndag i Advent kl. 10: Messe.
Lørdag d. 9., 2. søndag i Advent kl. 16.30: Messe.

Hjørring
(Baptistkirken, Sct. Olai Plads)
Henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg.
Tlf. 98 12 63 44.
Søndag d. 3., 1. søndag i Advent kl. 14: Dansk messe.

NB. **Lørdag d. 9.,** 2. søndag i Advent kl. 14: Vietnamesisk/dansk messe med efterfølgende Vietnamesisk Forenings møde. Messen er derfor aflyst på søndag d. 10. december.

Thisted
Skt. Thøgers kirke
Møllevej 23, 7700 Thisted
Keld Westergaard, tlf. 97 92 43 04
eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg, tlf. 98 12 63 44.

Søndag d. 10., 2. søndag i Advent kl. 11: Messe med efterfølgende advents kirkekaffe.

2 Midtjylland nord

Jesu Hjerter Kirke, Randers
Thorsgade 22, 8900 Randers,
tlf. 86 42 97 30.
Messestider:
Søndage kl. 10: Højmesse.
Lørdage kl. 14.
Hverdagsmesser bekendtgøres efter høj-messen.

Lørdag d. 2.: Messe kl. 14, derefter sognedag med undervisning af børnene.
Lørdag d. 9.: Polsk messe kl. 14 med efterfølgende samvær.
Onsdag d. 6. mødes KUK i præstegården kl. 19.30.
Onsdag d. 13. mødes Mini-KUK i præstegården kl. 19.

Sct. Kjelds Kirke, Viborg
Sct. Leonisgade 12, 8800 Viborg.
Tlf. 86 62 36 41.
Konstitueret sognepræst: Allen Courteau, OMI boende i Aalborg.
Tlf. 98 12 63 44.
Menighedsrådsformand: Knud Elbrønd.
Tlf. 97 46 13 76.

Lørdag d. 2. kl. 16.30: Messe.
Søndag d. 3., 1. søndag i Advent. Kl. 10: Messe med efterfølgende advents kirkekaffe.
Lørdag d. 9. kl. 10: Religionsundervisning med efterfølgende familiemesse kl. 12.
NB. Efter messen holder vi en kort frokostpause og så fortsætter vi med et »børn og forældre« arrangement indtil kl. 16.30.
Kl. 16.30: Mass in English.
Søndag d. 10., 2. søndag i Advent. Kl. 10: Messe.

Lemvig/Holstebro
Hellig Kors Kirke, Lemvig
Østergade 33, 7620 Lemvig.
Rita Sørensen, tlf. 97 82 22 42
eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg
Tlf. 98 12 63 44.

Lørdag d. 2. kl. 10: Religionsundervisning med efterfølgende familiemesse kl. 12. (Lejlighed til skriftemål før eller efter messen).
Søndag d. 10., 2. søndag i Advent. Kl. 10: Ordets gudstjeneste og kommunion ud-delning ved Knud Elbrønd. Der holdes en advents kirkekaffe efter gudstjenesten. Husk der er messe i Holstebro søndag d. 17. kl. 16 med efterfølgende undervisning.

3 Århus og Djursland

Vor Frue Kirke, Århus
Ryesgade 26, P.B. 219, 8100 Århus C.
Tlf. 86 13 56 66.
Præsterne: Adolf Meister SJ.
86 18 57 66.
Herbert Krawczyk SJ. 86 18 56 33.
Gottfried Grünwald SJ, 86 18 52 11.

Piet Reijnders SJ, 86 13 56 66.
Menighedsrådsformand: Leo Arlund
86 17 57 08.
Sognesekretær: Knud C. Jepsen,
86 13 56 66.
Assistent: Gunnar Schou, 86 20 24 16.
Søndagsmesser: Kl. 8, 10 (højmesse og kirkekaffe), 17.
Hverdagsmesser: Mandag 19, tirsdag 16.30, onsdag 8, torsdag 11, fredag 19, lørdag 8.
Messe på polsk: Søndag 3/12 kl. 14.
Skriftemål: Helst første fredag, kl. 18-19 eller efter aftale.

Skolemesser: Tirsdag, kl. 8 (yngre elever).
KUK: Hver tirsdag og torsdag, kl. 19.30.
Mini-KUK: Hver tirsdag, kl. 18.30.
Skt. Knuds klub for ældre: Hver tirsdag, kl. 14.30. 12/12: Adventsfrokost.
Mariakongregationen: Fredag 8/12 kl. 14.30: Festgudstjeneste. (Marias Uplettede Undfangelse), kaffebord bagefter.
Menighedsrådsmøde: Mandag 4/12, kl. 19.
Menighedens bodstime: Fredag 1/12, kl. 18-19.
Retræteaften: Mandag 11/12, kl. 19.
Sogneundervisningen: Lørdag 2/12, kl 10. Familiemesse kl. 12.15. Nikolausfest kl. 13.
Familiemesse: Lørdag 2/12, kl. 12.15.
Grundkursus: Mandag 11/12, kl. 19.
Galleri ved kirken: Carla Thonsgaard, naivistisk maleri, mandag-fredag kl. 17-19.

Pindstrup
Skt. Mikael Kirke, Ringsø
Præst: Adolf Meister SJ, tlf. 86 18 57 66.
Gudstjenesteleder: Helge Clausen, tlf. 86 37 76 56.
Messe: Søndag 3/12 kl. 10.30.

Odder
Skt. Ansgars kapel
Holstensgade 25, 8300 Odder.
Præst: Gottfried Grünwald SJ,
tlf. 86 18 52 11.
Messe: Søndag 10/12 kl. 14.

Sct. Clemens Kirke, Grenå
Thykærsvvej, 8500 Grenå.
Tlf. 86 30 97 38. Giro 563 26 68.
Sognepræst: Herbert Krawczyk SJ.,
tlf. 86 18 56 33.
Gudstjenesteleder: Moder M. Theresa,
tlf. 86 38 42 06.
Menighedsrådsformand: Keld Andersen,
tlf. 86 39 84 53.
Søndagsmesser: Hver søndag kl. 10.30.
Hverdagsmesser: Hver onsdag kl. 19.
Sogneundervisning: Efter nærmere aftale.

Sostrup
Gjerrild, 8500 Grenå
Cistercienserinder Kloster, tlf. 86 38 41 11.
Priorinde: Moder Theresa, O.Cist. Tlf. 86 38 42 06.
Søndagsmesse: Hver søndag kl. 8.30.
Alle helligdage, som ikke er søndage og hverdagsmesser: Kl. 9.
Oblatmøde: Torsdag 7/12 kl. 14.30.
Marias Uplettede Undfangelse: 8/12 kl. 9 højmesse.
Tilbedelse af det Allerhelligste: Hver søndag og alle helligdage, kl. 17 og hver torsdag, kl. 19.30-21.

4 Midtjylland

Skt. Peters Kapel, Herning
Silkeborgvej 25, 7400 Herning.
Tlf. 97 12 43 82.
Præst: Willem Wuyts. O. Praem.
Messestider: Søn- og helligdage kl. 10.00.
Menighedskaffe efter messen.
Lejlighed til skriftemål efter aftale.

Lørdag den 2. dec. Adventsaften
Messe kl. 17.00. Lysbilleder fra Det hellige Land kommenteres af Ursula Blanke. Fælles spising og underholdning. Amerikansk lotteri med fine gevinster. Overskuddet går til vort Caritas-projekt i Uganda, bespisning af skolebørn.
Husk at tage penge med til lotteri, men ingen gaver som gevinster. Og - har I meldt jer til?

Søndag den 24. er 4. søndag i advent, ikke juleaften endnu! Messen er adventstidens.

Mandag den 25. Juledag. Messe kl. 10.00.
Tirsdag den 26.: Ingen messe anden juledag.

Undervisning:
Onsdag den 6. dec.: Holdene 2 og 3.
Onsdag den 13. dec.: Afslutning (med film) for samtlige hold 1, 2 og 3.

Regnskab 1989:
I løbet af december vil et foreløbigt regnskab for 1989 blive fremlagt til menigheden. Tak til dem, der allerede har ydet deres kirkebidrag gennem Ansgarstiftelsen eller direkte til sognet. Giroindbetalingsblanketter sendes til dem, der endnu ikke har betalt kirkeskat. Et bevis for, at man tilhører den katolske kirke, kan fås hos sognepræsten, hvis skattemyndighederne kræver det.
Menighedsråd og præst

Skt. Josefs Kirke, Horsens
Nørregade 19, 8700 Horsens.
Tlf. 75 62 52 68.
Sognepræst: J. Reymen, O. Præm.
Søndagsmesser: I Sct. Josefs Kapel kl. 7.30. I kirken kl. 10 (højmesse).
Hverdagsmesser: I Sct. Josefs Kapel tirsdag og fredag kl. 19. Torsdag kl. 10.30. Hver morgen (undtagen torsdag) samles elever og lærere fra Sct. Ibs skole til en kort andagt i kirken.
Torsdag morgen holdes andagten i Vor Frelsers Kirke.
Menighederne er velkomne.

Søndag d. 3.: Kirkekaffe efter højmessens. Vietnamesisk messe kl. 14.
Tirsdag d. 5.: Efter aftenmessen samles vi til adventsaften i mødelokalet, hvor Preben Hahn-Thomsen viser lysbilleder fra Spanien.
Lørdag d. 9. kl. 14: Børnene fra 4 til 8 år samles i mødelokalet til undervisning og mødet slutter med messe kl. 16.
Torsdag d. 14. kl. 19: Krybbespil ved Sct. Ibs skoles elever i kirken. Alle er velkomne.

Lørdag d. 16. kl. 15: Bodsgudstjeneste med skriftemål og messe (2 fremmede præster medvirker) under motto »Vend dig til mig, vær mig nådig« (salme 25.16). Bagefter samles vi til fællesspisning.

Vor Frue Kirke, Silkeborg
Hostrupsgade 16, 8600 Silkeborg.
Tlf. 86 82 24 15.
Sognepræst Jan Ophoff. O. Præm.
Søndagsmesse: Kl. 10.

Hverdagsmesser: Onsdag kl. 19 i kirken.
Tirsdag kl. 19.00 hos Jesu små søstre i Øm. Fredag kl. 8.45 i kirken.
Hver lørdag kl. 16: Rosenkrans.

Fredag d. 1. kl. 16-18: Religionsundervisning for børn.
Søndag d. 3. kl. 10: 1. søndag i Advent. Familiemesse og kirkekaffe.
Mandag d. 4. kl. 14-16: Værestedet. Vi ser på julemarkedets forløb.
Torsdag d. 7. kl. 19: Sejskoret afholder julekoncert i kirken. Gratis adgang.
Fredag d. 8. kl. 16-18: Religionsundervisning for børn.
Søndag d. 10.: Efter højmessens juletræs-

tur til Øm med varm suppe i Hamahytten. Bagefter travetur til granplantage med afslutning ca. kl. 16.

5 Sydjylland

Sct. Knuds Kirke, Fredericia
Sjællandsgade 50A, 7000 Fredericia
Sognepræst: Tran Duc Thanh Domini-
que, tlf. 75 92 11 76.

Messestider
Hverdage kl. 17.15 i kapellet.
Lørdage kl. 17.00 i kapellet.
Søndage kl. 10.00 på Hybyhus i festsalen,
Lundingsvej 17, undt. d. 26/11 i I.P.
Schmidt's gård ved Landsoldaten.
Bodsandagt og skriftemål: Fredag d. 1/12
kl. 19.00 i kapellet.

Eldredagen i præstegården med spisning
og kaffe: Lørdag d. 9/12 kl. 10-14.00.
Tilmelding nødvendig på 75 92 11 76 el-
ler 75 92 09 72.

Religionsundervisning: Lørdage d. 2. og
16/12.

Adventsfest (sogneaften) i Michaelisgård,
fredag d. 8/12 kl. 18.15 med fælles
spisning, bankospil, lotteri, videofilm om
bønnen. Tilmelding nødvendig pr. tele-
fon på 75 92 11 76, eller 75 92 09 72,
eller skriftligt Sjællandsgade 50A, 7000
Fa. Nærmere oplysninger fås på oven-
nævnte numre.

Sct. Michaels Kirke, Kolding

Tøndervej 17, 6000 Kolding.
Sognepræst Georg Bertling.
Tlf. 75 52 76 01.

Sædvanlige messestider:

Søndage: Kl. 8 sangmesse, kl. 10 højmes-
se.

Hverdage: Mandag og tirsdag kl. 17.15,
onsdag til lørdag kl. 8.15.

Onsdag d. 29. november: Adventsaften kl.
19.30 på skolen.

Onsdag d. 6. og torsdag d. 7. Kl. 19.30
skolens kor opfører et krybbespil i kirken
og indbyder menigheden.

Skt. Nikolaj Kirke, Esbjerg

Kirkegade 58, 6700 Esbjerg.
Sognepræst: Lars Messerschmidt.
Tlf. 75 12 10 27, bedst mellem 10-11,
undt. mandag og tirsdag. Træffes normalt
i Tønder om mandagen 11-12, tlf.
74 72 18 90.

Søndagsmesser:

Lørdag kl. 16.30 og søndag kl. 10.

Hverdagsmesser:

Torsdag kl. 8.15: Skolemesse - alle er
velkomne.

Fredag kl. 16.30.

Rosenkrans:

Onsdag kl. 16.30 (undt. d. 6.)

Fredag d. 1.: Første fredag i md., kl.
16.30: Messe med efterfølgende tilbedel-
se indtil kl. 18.

Lørdag d. 2.: Kl. 16.30: Messe på vietna-
mesisk ved pastor Chau Chu Huy.

Onsdag d. 6.: Skt. Nikolaus, kirkens
værnehelgen. 20 år siden at kirken blev
indviet (16.11. 69). Festmesse kl. 19 med
efterfølgende samvær i skolens sal.

Fredag d. 8.: Marias uplettede undfangel-
se. Messe kl. 16.30.

Lørdag d. 16. kl. 16.30: Messe på polsk.
Lejlighed til skriftemål på polsk og dansk
ved pater Kazimierz Przybylowicz fra kl.
15.30.

6 Sønderjylland

Hellig Kors Kapel, Tønder
Ribelandevej 41, 6270 Tønder.

Præst: Lars Messerschmidt.

Træffes normalt i Tønder mandag 11-12,
tlf. 74 72 18 90, ellers 10-11,
tlf. 75 12 10 27 undt. tirsdag.

Messestider:

Søndag kl. 17: Højmesse.

Mandag kl. 10: Messe, se dog nedenfor.

Mandag d. 11 kl. 18.30: Messe, derefter
bibelkreds. Ingen messe kl. 10.

Sankt Ansgars Kirke, Åbenrå

Søndertorv 1, 6200 Åbenrå.
Ansvarlig præst: Ceferino C. Anez
Fiskergade 7-9. Tlf. 74 62 35 43.

Hverdagsmesser:

Mandag-onsdag-fredag kl. 19.30.

Tirsdag-torsdag-lørdag kl. 15.30.

Søndagsmesser kl. 10. Derefter kirkekaf-
fe.

Fredag d. 1.: Jesu Hjerter fredag. Tilbedel-
se kl. 15-16. Messe m. sakr. velsignelse
kl. 19.30.

Tirsdag-torsdag d. 5.-7.: December. Tri-
duum Messe kl. 19.30.

Fredag d. 8.: Marias uplettede Undfangel-
se. Messe kl. 19.30.

Lørdag d. 9. kl. 14.00 afholdes den årlige
katolske adventsfest fælles for alle
sønderjyske sogne på Folkehjem i Aa-
benraa. Tag venner og bekendte med,
stor underholdning er under forberedel-
se.

Søndag d. 10. efter Messen afholdes basar
i plejehjemets samlingsal med loppe-
marked og cafeteria. Det vil glæde os at
menighedens medlemmer og venner brin-
ger gaver til boden - alt har interesse.
Overskuddet går til kirkens slunkne kas-
se. Basaren slutter ved ca. 15-tiden. Alle
er velkomne.

Torsdag d. 14: Katolsk Interesseklub i
Åbenrå slutter året 1989 med Adventhyg-
ge og underholdning ved Gudrun Struve
og børnene fra den Tyske børnehaven kl.
15.

Fredag d. 15.: Familie Novena Messe
begynder. Messe kl. 19.30.

Lørdag d. 16.: Familie Novena Messe kl.
15.30.

Søndag d. 17.: Familie Novena Messe kl.
10.

Skt. Marie Kirke, Haderslev

Mariegade 8, 6100 Haderslev.
Tlf. 74 52 23 26. Giro 9 06 37 34.
Sognepræst Erling Brodersen.

Messestider: Søndag kl. 10.00 og fredag kl.
17.00. 1. fredag i måneden indvielse til
Jesu Hjerter og sakramental velsignelse.

Skriftemål: Indtil et kvarter før messen
samt efter aftale.

Fredag d. 8.: Ingen messe.

Torsdag d. 14.: Kursus for voksne i den
katolske troslære. Bibel medbringes!
Undervisning for børn efter aftale med Sr.
Rosa.

Skt. Pauls Kirke, Sønderborg

Sognepræst Ebbe Simonsen.
Ringriervej 35, 6400 Sønderborg.
Tlf. 74 42 35 85.

Hver søndag højmesse i kirken kl. 9.30.
Fredag kl. 9.

På ugens første fire hverdage er messen i
Als Kloster, Sdr. Landevej 156, som
regel kl. 17. Men ring hellere i forvejen:
tlf. 74 43 33 70.

Fredag d. 1.: Jesu Hjerter fredag og alle
fredage messe kl. 9.

Søndag d. 3.: 1. søndag i advent kl. 9.30.

Fredag d. 8.: Festen for Marias uplettede
undfangelse. Messe i kirken kl. 9.

Lørdag d. 9.: Årets store adventsaften på
Folkehjem i Åbenrå kl. 14. Program
udsendes senere.

Søndag d. 10. 2. Søndag i Advent kl. 9.30:
Kirkekaffe og vi laver juleklip sammen
med Cathrine.

Kalender for resten af december i næste
nummer af k.o.

7 Fyn

Sct. Albani Kirke, Odense

Adelgade 1, 5000 Odense C.

Tlf. 66 12 16 64.

Kontortid: Ma.-fr. 10-12, og to. 17-18.

Præsternes træffetider:

P. Huber: Ti., to. og fr. 10-12 samt to.
tillige 17-18.

P. Przybylowicz: Ti., ons. og to. 10-12.

Søndagsmesser: Kl. 8 og 10; i maj-sept.
tillige kl. 19. I okt.-april kl. 16.30.

1., 2., 4., 5. søndag: Polsk messe kl. 12.

2. søndag: Vietnamesisk messe kl. 14.

Hverdagsmesser: Ma. kl. 8. Ti., to., lø. kl.
9. Ons. kl. 10.30. Fr. kl. 19.

Religionsundervisning på Skolen: Onsdag
kl. 16 for alle grupperne.

Mini-KUK: Se kalenderen.

Maria-Legionen: Tirsdag kl. 9.30.

Den franciskanske Lægorden: 2. tirsdag i
måneden, begyndende med messe kl. 9.

Fredag d. 1.: Mini-KUK kl. 14.30. Kl.
18.30 tilbedelse, 19.30 aftenmesse.

Lørdag d. 2.: Retrætedag på Bjerregårds-
vej for hele menigheden, kl. 10-17.

Søndag d. 3.: 1. sø. i advent/messer kl. 8,
12 polsk, højmesse kl. 14 med efterføl-
gende adventsfest på skolen.

Søndag d. 10.: 2. sø. i advent/messer kl. 8,
12 polsk messe. Kl. 14 familiemesse og
efterfølgende juletræsfest på skolen.

Mandag d. 11.: Kl. 19.30 møde i DKKF i
sognelokalerne.

Tirsdag d. 12.: Kl. 10 møde i Den
franciskanske Lægorden i sognelokaler-
ne.

Dalum Klosterkirke:

Søndage: Messe kl. 7.30.

Hverdage: Messe kl. 6.30.

Skt. Knuds Kirke, Svendborg

Havnegade 1, 5700 Svendborg.

Sognepræst pater Josef Völk.

Tlf. 62 21 05 42 eller 62 21 36 10.

Da præsten er bortrejst i december, kan
henvendelser i vigtige sager ske til præ-
stevæn ved Skt. Albani kirke, Adelgade 1,
5000 Odense C. Tlf. 62 12 16 64.

Messestider:

Søn- og helligdage kl. 10 højmesse. Hver
torsdag: Aftenmesse kl. 19. Hver lørdag
kl. 16 undtagen lørdag 16/12.

Skriftemål 20 min. før messen.

Religionsundervisning lørdagene d. 2., 9.
og 16.

Søndag d. 3.: Under og efter messen ved
kirkekaffen har vi besøg af repræsentan-
ter fra FOCOLARE-bevægelsen v. Lida
van Dyk.

Mandag d. 4. kl. 19.30: Rosenkransgrup-
pen.

Søndag d. 10.: Familiemesse. Kirkekaffe.

Lørdag d. 16.: Juleafslutning for børnene
i katekesen. Messe kl. 14, hvorefter
kontaktgruppen mødes i menighedssalen.

Torsdag d. 21. kl. 10.30: Mariasøstrenes
børnehaven holder julegudstjeneste.

Skt. Bendts Kapel, Rudkøbing

Brogade 14, tlf. 62 21 05 42 eller
62 21 10 64.

Søndag d. 3. dec.: Messe kl. 15.

Vor Frelzers Kirke, Assens

Nørregade 3, 5610 Assens.

Sognepræst: J. Kruk.

Tlf. 65 31 09 74 eller 65 31 26 82.

Søndag d. 3.: 1. sø. i Advent. Messe: Kl.
14.00.

Stella Maris Kirke, Nyborg

Vindingevej 9, 5800 Nyborg.

Sognepræst: J. Kruk.

Tlf. 65 31 09 74 eller 65 31 26 82.

Træffetid: Torsdag, fredag kl. 9.00-11.00
eller efter aftale.

Faste messestider:

Hverdage: Kl. 7.00. Onsdag: Kl. 19.00.

Søndage: Kl. 10.00 højmesse.

Fredag d. 1.: Jesu Hjertemesse kl. 7.00.

Lørdag d. 2.: Religion- og konfirmandun-
dervisning for børn og unge kl. 10-11.30.

Fredag d. 8.: Festen for Marias Uplettede
Undfangelse. Messe: kl. 7.00. Julehygge-
aften og amerikansk lotteri kl. 18.30 på
Stella Maris.

Søndag d. 10.: Familiemesse kl. 10.00.
Ingen kirkekaffe efter messen!

8 Lolland og Falster

Skt. Birgittas Kirke, Maribo

Mariagade 4, 4930 Maribo.

P. Hermann Legut, OFM, conv.

Tlf. 53 88 01 74. Kontortid 10-11 undta-
gen mandag og tirsdag.

Messestider:

Lørdage kl. 16.30.

Søndage kl. 10.00.

Adventstiden er en stille måned, hvor vi
vil pynte vor kirke i afdæmpet farver,
medens vi med længsel venter på Guds
komme og oplever, at Gud mere og mere
nærmer sig vort mørke. - Adventskransen
erindrings os om det.

Mattæusevangeliet, som vi læser i dette
år, skildrer både Menneskesønnens ende-
lige komme: hans åbenbaring på den
yderste dag, som der netop tales om i
liturgien på 1. søndag i advent og Johan-
nes Døbers stemme i ørkenen såvel som i
fængslet.

Johannes er stemme af én, der råber i
ørkenen: Ban Herrens vej (2. søndag i
advent).

Jesus siger om Johannes, at han er
mere end en profet; han er et Guds
sendebud, som skal bane vej for Messias
(3. søndag i advent).

Søndag d. 17. bliver der Luciaoptog under
messen i samarbejde med Sct. Birgitta
skole.

Hellig Kors Kirke, Nykøbing F.

Bispegade 12, 4800 Nykøbing F.

Tlf. 54 85 07 39.

Weekendens gudstjenester:

Fredag kl. 18.30. Lørdag kl. 16.00. Søn-
dag kl. 10.00.

Fredag d. 1.: 1. fredag i måneden. Kl.
19.00 bodsandagt, som forberedelse til
modtagelsen af Firmelsens Sakramente.
Alle i menigheden er inviteret. Tema:
Vejen.

Søndag d. 3.: Kl. 10.00 biskoppen medde-
ler Firmelsens Sakramente til nogle unge
fra menigheden.

Herefter er der fælles frokost med bisoppen og firmenderne. Alle i menigheden kan deltage heri. Enhver bringer sin egen madkurv med.

Torsdag d. 7.: Kl. 8.00 skolemesse. Om aftenen: Åbent hus aften i Fredensgade.

Fredag d. 8.: Kl. 18.30 adventsgudstjeneste. Tema: Rødder.

Lørdag d. 9.: Kl. 10.00-11.30 undervisning.

Søndag d. 10.: Foruden højmissen er der kl. 11.15 polsk messe.

Torsdag d. 14.: Kl. 19.15 bibelaften.

Fredag d. 15.: Kl. 18.30 bodsandagt som en forberedelse af julefesten. Tema: Døren.

Lørdag d. 16.: Kl. 10.00-11.30 undervisning. Afslutning.

Søndag d. 17.: Kl. 10.00 højmesse. Herunder barnedåb. Efter messen: Møde for den franciskanske lægorden.

Skt. Franciskus Kirke, Nakskov

Bredgade 47, 4900 Nakskov

Tlf. 53 92 06 81. Giro 7 09 10 60.

Sognepræst: Pater Irenæus OFM conv.

Messtider:

Lørdage kl. 17.00.

Søndage kl. 10.00 (undt. søndag 3.12.)

Øvrige ugedage kl. 17.00.

Den polske messe i december:

Pater Herman Legut holder 2. juledag kl. 10.00 messe på polsk i Nakskov.

Familie-eftermiddag søndag d. 3. december

Det bliver i år en kort adventstid! Alle indbydes til at være med til en familieeftermiddag den første søndag i advent, den 3. december. Vi begynder med messe i kirken kl. 14.00. (OBS! der er ingen messe om formiddagen). Derefter samles vi i Kolbestuen (ovenover gymnastiksalen) til kaffebord. Niels Engelbrecht, medlem af Pastoralrådets forretningsudvalg, er indbudt til at holde adventstalen. Vi synger adventssalmer. Vær med til at give den korte adventstid en god start.

Bodsandagt i adventstiden:

Som forberedelse til julehøjtidene holdes en bodsandagt mandag den 11. december kl. 19.00. Der er lejlighed til skriftemål (flere præster vil være til stede).

Maria-fest i adventstiden:

Festen for jomfru Marias uplettede undfangelse fejres fredag den 8. december. Kl. 17.00 vesper og festmesse. Er du forhindret i at være til stede til messen, kan du deltage i meditation og rosenkransbønnen kl. 19.00.

Bidrag til menighedens arbejde:

Alle bedes indbetale deres faste årlige bidrag inden årets udgang. Det i anledning af julen postomdelte kontaktblad vedlægges et girokort, så alle har lejlighed til at sende en ekstra gave her i slutningen af året.

9 Sydøstsjælland

Vor Frue Kirke, Næstved

Præstøvej 29, 4700 Næstved.

Præst: Jozef Dudek. Træffes bedst tirsdag, fredag kl. 11-12. Tlf. 53 72 09 85.

Faste gudstjenester: Kl. 8.00: Messe på Maria-Elisabeths Hjem. Kl. 10.00: Højmesse i Vor Frue Kirke.

Fredag d. 1.: Kl. 18.00-19.00: Tilbedelse foran det udstillede sakramente i kapellet på Maria-Elisabeths Hjem. Kl. 19.00: Messe.

Søndag d. 3.: Kirkekaffe efter højmissen.

Søndag d. 17.: Polsk messe.

Onsdag d. 6.: Julekoncert i Vor Frue

kirke kl. 19.30.

Den bliver særlig festlig i år, hvor vi fejrer, at det er 10. år i træk, Vor Frue Skoles kor og Næstved kor holder julekoncert i Vor Frues kirke.

Efter koncerten er alle velkomne til en kop kaffe eller en sodavand i skolens nye gymnastiksal, hvor begge kor vil underholde med munter julemusik.

Helligåndskirken, Vordingborg

Chr. Winthersvej 4, 4760 Vordingborg.

Præsten træffes: Marienbergvej 9 st. th.

Tlf. 53 77 39 27, lørdag kl. 10-15 ellers i Næstved, tlf. 53 72 09 85.

Hver lørdag kl. 16.00: Messe.

Lørdag d. 9.: Menighedskaffe efter messen.

Skt. Hans Kirke, Køge

Sognepræst: Anton Dekkers, SJ.

Bjerggade 10, 4600 Køge.

Tlf. 53 65 06 51, bedst mellem kl. 9-10.

Der er højmesse hver søndag kl. 10.

Hverdagsmesse: Onsdag kl. 10.

Søndag d. 3. er første søndag i Advent.

Efter højmissen afholdes adventsfest i menighedssalen. Gæster til forskellige bortlodninger til fordel for Caritas er meget velkomne!

Samme dag er der polsk messe ved P. Dudek kl. 16.

10 Vestsjælland

Skt. Knuds Kirke, Ringsted

Skt. Knudsgade 19, 4100 Ringsted.

Tlf. 53 61 03 92.

Sognepræst Hans Esmark.

Tlf. 42 26 14 04.

Sankt Josef Søstrene.

Tlf. 53 61 73 71.

Søndagsmesser kl. 10.

Søndag d. 3. 1. søndag i advent fejres med prælat Ib Andersen kl. 10. Festlig indvielse af kirkens og hjemmenes adventskranse. Bedes afleveret inden messen.

Onsdag d. 6.: Skolemesse kl. 8.45 - hvor også menigheden er indbudt. Menighedsrådsmøde i præstegården kl. 16. Sakraments-gennemgang med sognepræsten hos søstrene kl. 19.

Lørdag d. 9.: Familie-messe kl. 16. Vi fejrer 2. søndag i advent. Og måske kommer biskop Nicolaus sammen med Sorteper ved slutningen af messen. Bag efter hygger vi os omkring sandwich m/vin, adventsbanko og meget mere.

Søndag d. 10.: Ingen messe.

Skt. Maria Kirke, Kalundborg

Lundemarken 15, 4400 Kalundborg.

Sognepræst: Stephen Holm, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse.

Tlf. 53 52 06 45.

Pastoralassistent: Sr. Helene, Karl Borromæussøstrenes kommunitet, Lundemarken 15, 4400 Kalundborg.

Tlf. 53 51 29 41.

Søndagsmesse: Kl. 15.00.

Hverdagsgudstjenester i Skt. Karls kapel: Rosenkransbøn kl. 12, vesper kl. 19, ordets gudstjeneste med uddeling af den hellige kommunion: Tirsdag og fredag kl. 19.15, torsdag kl. 12.15, onsdag kl. 17, som afslutning på hyggeeftermiddag, som begynder kl. 14.

Fredag den 1.: Efter ordets gudstjeneste kl. 19.15, udstilles det hellige sakramente til tilbedelse indtil kl. 20.

Søndag den 3.: 1. søndag i advent, det ny kirkeår begynder.

Kl. 15.00 messe, indledt med indvielse af

adventskransen og tænding af dens første lys.

Fredag den 8.: Festen for jomfru Marias uplettede undfangelse.

Kl. 19.00 vesper, kl. 19.15 ordets gudstjeneste med uddeling af den hellige kommunion (i kapellet).

Søndag den 10.: 2. søndag i advent. I dag fejres i sognekirken i Slagelse sognets adventsfest. Kl. 10 er der familiemesse med børnenes Lucia- og Nikolaus optog. Efter messen adventshygge i menighedslokalerne.

Messe kl. 15 i Kalundborg.

Vor Frue Kirke, Slagelse

Frederiksgade 7, 4200 Slagelse.

Sognepræst: Stephen Holm.

Pastoralassistent: Poul-Erik Jensen.

Tlf. 53 52 06 45.

Faste messtider:

Alle søndage: Højmesse kl. 10.00.

Hverdage i Skt. Montforts kapel, normalt således:

Mandag, tirsdag, onsdag og torsdag kl. 11.15, fredag kl. 19.15. Lørdag ingen.

Kommunitetets bønner normalt således: Rosenkransbøn kl. 12, vesper kl. 18, søndag dog kl. 18.45.

Søndag den 3.: 1. søndag i advent, det ny kirkeår begynder.

Kl. 10.00 højmesse, indledt med indvielse af adventskransen, tænding af dens første lys og salmen »Vær velkommen, Herrens år«.

Mandag den 4.: Kl. 17.15 messe. Kl. 18 udstilles det hellige sakramente til tilbedelse indtil kl. 19. Bøn for præste- og ordenskald (i kapellet).

Fredag den 8.: Festen for jomfru Marias uplettede undfangelse.

Kl. 9.45 laudes, kl. 12.00 rosenkransbøn (i kapellet).

Kl. 16.30 højtidelig vesper med fornyelse af kommunitetets indvielse til jomfru Maria og sakramental velsignelse.

Kl. 19.15 højtidelig messe.

Søndag den 10.: 2. søndag i advent. Kl. 10.00 familiemesse med børnenes Lucia- og Nikolaus-optog. Efter messen adventshygge i menighedslokalerne for hele menigheden.

Mandag den 11.: Ingen messe.

Kl. 20.00 advents-musik-andagt. Nyholmkoret, som holder deres ugentlige prøver i vor menighedssal, synger for os. Der afsluttes med sakramental velsignelse.

11 Midtsjælland

Skt. Elisabeths Kirke, Holbæk

Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk.

Sognepræst: Stephen Holm,

Frederiksgade 7, 4300 Slagelse.

Tlf. 53 52 06 45.

Gudstjenesteleder: Jan Tecza,

Chr. Hansensvej 25, 4300 Holbæk.

Tlf. 53 44 15 62.

Pastoralassistent: Sr. Helene, Karl Borromæus-søstrenes kommunitet, Lundemarken 15, 4400 Kalundborg.

Tlf. 53 51 29 41.

Sr. Engeline, Carl Reffsvej 2B,

4300 Holbæk, tlf. 59 44 37 53.

Søndagsmesse:

Hver lørdag kl. 15.30. Ingen messe på selve søndagen.

Torsdag den 30. november: Festen for apostlen Andreas. Kl. 19.15 ordets gudstjeneste med uddeling af den hellige kommunion og efterfølgende tilbedelse foran det udstillede sakramente indtil kl.

20 (aftenen før december måneds første fredag).

Lørdag den 2. december: 1. søndag i advent, det ny kirkeår begynder.

Kl. 15.30 messe, indledt med indvielse af adventskransen, tænding af dens første lys og salmen »Vær velkommen, Herrens år«.

Fredag den 8.: Festen for jomfru Marias uplettede undfangelse.

Ingen messe i Holbæk i dag. Se under 11. december.

Mandag den 11.: Kl. 16.15 messe til ære for den uplettede undfangne jomfru og Gudsmoder Maria (fest 8. december).

Lørdag den 16.: 3. søndag i advent, søndag »Gaudete«.

Kl. 15.30 familiemesse med børnenes Lucia- og Nikolaus-optog. Efter gudstjenesten fortsættes med menighedens adventsfest i menighedslokalerne.

NB: Allerede nu henledes opmærksomheden på, at der julenat ikke er midnatsmesse i Holbæk, men at der juleaften, søndag den 24. december, kl. 15.30 er højtidelig julemesse med midnatsmessens tekster.

Skt. Laurentii Kirke, Roskilde

Frederiksborgvej 11, 4000 Roskilde.

Tlf. 42 35 09 65, bedst mellem kl. 9 og 10.

Søndagsmesser: Højmesse kl. 10 og 17. Familiemesse den anden søndag i måneden.

Hverdagsmesser: Kl. 8, mandag og fredag dog kl. 19.30.

Eventuelle ændringer meddeles ved søndagsmesserne.

Fredag d. 8.: Marias uplettede Undfangelse. Aftenmesse kl. 19.30.

Søndag d. 10.: Familiemessen kl. 10 tilrettelagt af konfirmanderne med bl.a. Luciaoptog.

Tirsdag d. 5. afholder vi vor årlige adventsaften, begyndende i kirken kl. 19. Bagefter festligt samvær i menighedssalen i Skt. Nikolaus ånd.

Tirsdag d. 12.: Kl. 14: De ældres julestue. Hvis nogen ikke skulle være kontaktet og trænger til transportmulighed, bedes vedkommende kontakte præstegården.

I december afholdes i hvert fald to koncerter i kirken: Søndag d. 3. dec. kl. 19.30: Julekoncert ved Bramsnæs-koret, et brass-band og organist Thomas Solak, og mandag d. 11. kl. 19 vor årlige Papa Bue-koncert. Koncerten gentages kl. 21.00.

Ledreborg Slotskirke

Hver søndag: Messe kl. 8.30.

Skt. Pauls Kirke, Tåstrup

Køgevej 162, 2630 Tåstrup.

Sognepræst: Frank Jobst, O.M.I.

Tlf. 42 99 07 28.

Messtider:

Søndag: Højmesse kl. 10.00.

Onsdag: Messe kl. 19.00 (ændret).

Torsdag: Messe kl. 16.00.

Lørdag: Messe kl. 17.00 (søndagsmesse).

Fredag den 1. kl. 9.00: Jesu Hjerte messe med sakramental velsignelse.

Kirkekaffe hver søndag efter højmissen.

Assumptionssøstrene: Den Gamle Smedje, Bygaden 53: Messe hver tirsdag kl. 19.30, derefter åbent hus.

Religionsundervisning:

Søndag den 3. og søndag den 10. efter højmissen.

Firmelsesundervisning: Torsd. den 7.

Spejderne: Ulvemøde hver onsdag kl. 18.30 til 20.00.

Spejdermøde hver onsdag kl. 19.45.
KUK: Se opslagstavle i våbenhus.
Kolping: Lørd. den 9. kl. 14.00: Skt. Nikolaus fest.
Onsd. den 13.: »Julehygge«.

Aktiviteter:
Fred. den 1.: Jesu Hjerter messe.
Sønd. den 3.: 1. søndag i Advent - efter messen holder spejderne julestue med salg af juledekorationer og adventskranse m.m. til fordel for spejderarbejdet i sognet.
Onsd. den 6.: Efter kl. 19-messen er der emnedag/adventaften.
Lørd. den 9.: Skt. Nikolaus fest.
 Skt. Nikolaus og sorte Per kommer til Tåstrup og måske er der også små gaver til de søde børn.
Sønd. den 10.: Børnemesse - for alle!
Onsd. den 13.: Kl. 19.00 Bodsandagt.

12 Nordsjælland

Skt. Vincents Kirke, Helsingør
 Nygade 8B. Tlf. 49 21 05 71.
 Sognepræst Hans Esmark,
 Møllestræde 10B, 3400 Hillerød.
 Tlf. 42 26 14 04.
 Diakon, pastor Ole Lundsteen, Nygade 8B, Helsingør. Tlf. 49 21 05 71.
 Sankt Vincent Søstrene: Tlf. 49 21 75 47.
Hverdagsmesser: Niels Steensens Hus kl. 18.15.

Søndag d. 3.: 1. søndag i advent. Messe kl. 9 med festlig indvielse af adventskransen. Vi medbringer også vore egne adventskranse, hvis vi ønsker dem indviet. Afleveres inden messen.

Søndag d. 10.: 2. søndag i advent. Familiemesse kl. 11. Og ved slutningen af messen får vi besøg af biskop Nicolaus og Sorteper, som uddeler ros og ris til os alle.
Tirsdag d. 12.: Pensionist-træf hos søstrene kl. 14.30. **Studiekreds** med nr. 5 med Ole Lundsteen, kl. 19.

Skt. Vilhelms Kirke, Hillerød
 Kirke- og menighedshus: Møllestræde 7, 3400 Hillerød.
 Sognepræst Hans Esmark, Møllestræde 10B. Tlf. 42 26 14 04, bedst mellem kl. 9-10, dog undtagen søndag og mandag.
 Sankt Vincent Søstrene: Tlf. 42 26 78 65.
Søndagsmesser: Kl. 10.

Søndag d. 3.: 1. søndag i advent med festlig indvielse af kirkens og hjemmenes adventskranse. Bedes afleveret inden messen kl. 9.

Tirsdag d. 5.: Messe kl. 18.

Torsdag d. 7.: Messe kl. 18.

Fredag d. 8.: Messe kl. 8.30.

Lørdag d. 9.: Børnenes religionsundervisning nr. 7 kl. 9.30-11.30. Messe kl. 11.

Søndag d. 10.: 2. søndag i advent. Messe kl. 9.

Tirsdag d. 12.: Messe kl. 18.

Den Hellige Families Kirke

Bistrup Byvej 4, Birkerød
 Sognepræst Jacob Muiser
 Tlf. 42 81 27 96 helst mellem kl. 9-10.
Søndagsmesser: Kl. 8 og kl. 10.
Tirsdag messe kl. 10.
Fredag aftenmesse kl. 19.30.

Skriftemål:

Lejlighed til at skrive i forbindelse med gudstjenesterne og efter aftale.
 Tilbedelse af Alterets H. Sakramente efter aftenmesse kl. 19.30 på Nordvanggård.

Søndag d. 3.: 1. søndag i Advent, bring adventskransen med til velsignelsen, familiemesse og kirkekaffe.

Torsdag d. 7.: Juleafslutning for religionsundervisningen kl. 16, Nordvanggaard.

Mandag d. 11.: Ældreklubben har Luciafest, børnene fra børnehaven kommer i optog.

Vor Frue Kloster, Åsebakken

Høsterkøbvej 3, 3460 Birkerød
 Benediktinerindekloster, tlf. 42 81 06 98.
Søn- og helligdage: Terts og højmesse kl. 8.20.

Hverdage: Terts og højmesse kl. 7.50.

Skt. Hans Kirke

Marievej 6, Hørsholm
 Sognepræst Jac. Muiser
 Bistrup Byvej 4, Birkerød
 Tlf. 42 81 27 96, helst mel. kl. 9-10.
 Pastor Peter Nissen, Bredgade 69, Kbh. K. Tlf. 33 93 19 48.

Søndagsmesser:

Skt. Hans Kirke kl. 10.
 Mikkelborg, Strandvej 352 kl. 8.
 Torsdag messe kl. 10.30 i Skt. Hans Kirke.

Skriftemål:

Lejlighed til at skrive i forbindelse med gudstjenesterne og efter aftale.
Lørdag d. 2.: Vi binder adventskrans og indøver familiemesse fra kl. 10.
Søndag d. 3.: 1. søndag i Advent. Familiemesse og kirkekaffe.

13 Hovedstadsområde NV

Skt. Antoni Kirke, Brønshøj
 Frederikssundsvej 225, 2700 Brønshøj.
 Tlf. 31 28 17 00.

Sognepræst: Pater Knud Aage Nielsen S.J. Træffes ved kirken i forbindelse med messerne samt tirsdag kl. 10.30-11.30 på sognekontoret. Øvrige dage kl. 10-12 på tlf. 31 71 79 66.

Menighedsrådsformand: Henning Heine-meier, Markskellet 5, 2720 Vanløse. Tlf. 31 74 13 05.

Sædvanlige messetider: Søndag kl. 10.30. Tirsdag kl. 10.00. Derefter samvær i præstegården. Onsdag og fredag kl. 19.00.

Søndag messe kl. 10.30.
Tirsdag kl. 10. Derefter samvær.
Onsdag og fredag kl. 19.

Fredag d. 1.: Tilbedelse inden messen kl. 19.00.

Søndag d. 3.: 1. søndag i advent. Rytmask messe med efterfølgende »Kirkekaffe«.
 Orientering om pastoralrådsmødet v. Kurt Hansen, Herlev.

Fredag d. 8.: Marias ubesmittede undfangelse. Messe kl. 19.00.

Søndag d. 10.: 2. søndag i advent.

Fredag d. 15.: Bodfejrning med lejlighed til personligt skriftemål. Ingen messe.

Vor Frue Kirke

Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev.
 Tlf. 42 94 76 94.
 Sognepræst: Lon Konold, OMI.

Mettetider:

Lørdag kl. 17.00.
 Søndag kl. 9.30, dansk, kl. 11.00, engelsk.

Hverdage:

Tirsdag kl. 9.30, engelsk.
 Onsdag kl. 9.30, dansk.

Fredag kl. 8.00, dansk.
Tilbedelse, Tirsdag kl. 19.30-20.30.

Ungdomsklubber:

Maxi-KUK: Hver torsdag kl. 19.00.
 Mini-KUK: Henvendelse May Weber Nielsen, tlf. 42 94 93 31.

Lørdag d. 2.: Vi pynter kirkens adventskrans fra kl. 12.00. Bind samtidig din egen.

Messe kl. 17.00.

Torsdag d. 7.: Adventsaften arrangeret af Troslæregruppen kl. 19.00.

Tirsdag d. 12.: Bodsandagt kl. 19.30

Tirsdag d. 19.: Kirken pyntes kl. 19.30. Der afsluttes med andagt.

14 Hovedstadsområde NØ

Skt. Andreas Kirke, Ordrup

Sognepræst Czeslaw Kozon
 Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund.
 Tlf. 31 64 04 22

(bedst 9-10), undtagen mandag.

Andenpræst: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup. Tlf. 31 61 19 19 (bedst 8-9).

Sognekantor: Kollegievej 2A, 2920 Charlottenlund. Tlf.: 31 64 30 39 mandag-fredag kl. 9-12. (Onsdag lukket).

Mettetider:

Søndag: Reciteret messe kl. 8.00. Højmesse kl. 10.00.

Hverdage: Mandag-torsdag messe kl. 8.00.

Fredag: Kl. 16.00: Udstilling af sakramentet til tilbedelse. Kort andagt. Messe kl. 17.00. Lørdag: Messe kl. 11.30.

Fredag d. 1.: Jesu Hjerter-fredag. Se under messetider.

Lørdag d. 2.: Kl. 11.15. Rosenkransbøn i kirken. Derefter messe.

Tirsdag d. 5.: Kl. 15 Rosenkransbøn hos Connie Probst, Schimmelmansvej 45, Ordrup. Alle er velkomne efter tilmelding på telefon 31 63 63 82.

Fredag d. 8.: Festen for Marias uplettede undfangelse. Kl. 19.30. Gregoriansk højmesse.

NB: Den sædvanlige tilbedelse om fredagen og messen kl. 17.00 bortfalder.

Skt. Therese Kirke

Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.
 Giro 4 08 38 30.

Sognepræst: Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 04 22 (bedst kl. 9-10) undtagen mandag. (Mellem kl. 13 og 15 kun i nødstilfælde).

Alle kontorekspeditioner foregår fra Skt. Andreas Kirkes kontor, Kollegievej 2A, 2920 Charlottenlund. Kontorets telefon: 31 64 30 39 mandag til fredag kl. 9-12. Onsdag lukket.

Andenpræst: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup. Tlf. 31 61 19 19 (bedst kl. 8-9).

Mettetider:

Søndag: Højmesse kl. 9, reciteret messe kl. 11. Morgenmad i kantinen mellem messerne. Familiemesse hver 4. søndag i måneden.

Hverdage: Mandag-onsdag kl. 17. Torsdag kl. 17 i Skt. Joseph Søstrenes kapel, Bernstorffsvej 98. Fredag kl. 7.30 og lørdag kl. 11.30 med rosenkransbøn kl. 11.15.

Lørdag den 2. december kl. 15-17 i kantinen: Sognekatekese.

Fredag den 8., Marias uplettede undfangelse. Messe i kirken kl. 19.30. Derfor ingen messe kl. 7.30.

Immaculatakirken

Hverdage:

Messe kl. 7 undtagen mandag og torsdag, hvor messen læses kl. 16.45.
 Søndag højmesse kl. 9.

Johanneskirken, Søborg

Vandtårnsvej 7-11, 2860 Søborg.
 Sognepræst Knud Aage Nielsen, S.J.
 Bopæl: Jens Jessensvej 5, 2000 F.
 Træffes tirsdag kl. 10.30-11.30 på tlf. 31 28 17 00. Andre hverdage kl. 10-12 på tlf. 31 71 79 66.

Menighedsrådsformand Ove Leerbeck.
 Bopæl: Salamandervej 24, 2880 Bagsværd. Tlf. 42 98 23 84.

Faste messetider: Søndag kl. 10.

Skt. Knud Lavards Kirke

Paror G. Uttenthal Nibler
 Lyngbygårdsvej 1, 2800 Lyngby.
 Tlf. 42 87 77 12.
 Kirkekantoret 42 87 29 35 hverdage kl. 10-12.

Lørdag d. 2. kl. 17.00: Søndagsmesse.

Søndag d. 3.: Første søndag i advent. Kl. 9.30 familiemesse. Kl. 11.00 søndagsmesse med klassisk musikindslag fra Jørgen Petersens familietrio - der optages i den anledning forhåbentlig forøget kollekt til fordel for vort hospice.

Onsdag d. 6. kl. 13.00: Ældreklubbens møde.

Torsdag d. 7. kl. 19.00: Adventsmeditation og studiegruppe A.

Lørdag d. 9. kl. 17.00: Søndagsmesse.

Søndag d. 10. kl. 11.00: Søndagsmesse med gæstepredikant, efter messen fælles kirkekaffe.

15 Hovedstadsområde V

Skt. Mariæ Kirke

Jens Jessensvej 5, 2000 København F.
 Tlf. 31 71 53 35.

Sognepræst Charles Edwards S.J.
 Træffetid bedst kl. 10-11, mandag undtaget.

Pater Laurence A. Dorn, S.J. Samme adresse. Tlf. 31 71 33 92.

Ungdomspræst Jesper Fich, Marielystvej 16, 2000 Frederiksberg.
 Tlf. 31 71 34 45.

Mettetider:

Søndag kl. 8.00 og 11.00 (højmesse).
 Mandag kl. 6.45.

Tirsdag kl. 6.45 og 9.30.

Onsdag kl. 6.45 og 19.30.

Torsdag kl. 6.45 og 9.30.

Fredag kl. 6.45 og 8.00.

Lørdag kl. 6.45.

Fredag d. 1.: Jesu Hjerter Fredag, bortfalder messen kl. 6.45. Der læses messe kl. 8.00 og der er aftenmesse kl. 19.30 efter bøn foran det udstillede sakramente fra kl. 19.00.

Lørdag d. 2. holder vi menighedens adventsfest. Vi begynder med (søndags-)messen kl. 18.00.

Søndag d. 10. er der familiemesse kl. 11.

Onsdag d. 13. kl. 19.30: Adventstidens bodsmesse. Lejlighed til skriftemål som åndelig forberedelse til at fejre julen med rette sindelag.

Rosenkransgruppen mødes d. 5. og d. 19., kl. 19.15.

Jesu Hjerter Kirke

Stenosgade 4A, 1616 København V.
 Sognepræst: Gerhard Sanders S.J.
 Andenpræst: Niels Kiær S.J.
 Tlf. 31 24 65 80 (kontor) og 31 21 85 88.

Messtider:

Mandag-fredag: 8.15 og 17.
 Lørdag kl. 8.15. Kl. 18: Italiensk messe.
 Søndag kl. 10: Latinsk højmesse. Kl. 11.30: Dansk Højmesse. Kl. 20: Aftenmesse.
 Fredag d. 3.: Jesu Hjerte Fredag. Kl. 16 udstilles det Helligste Sakramente. Kl. 16.45 andagt og sakramental velsignelse. Messe kl. 17.
 Tirsdag d. 5.: Kl. 16 Kongregationsandagt.
 Lørdag d. 9.: Kl. 15-18 menighedens Nicolausfest i den grønne sal: for hele familien. På programmet står bl.a. besøg af Sankt Nicolaus, julehistorier og juleklip, godteposer. Æbleskiver, kaffe, te, øl og vand kan købes.
 Billetter kun kr. 5.- pr. person kan købes efter søndagsmesserne eller i porten indtil den 3. december.
 Onsdag d. 13.: Kl. 19 møde i ungdomsklubben.

Skt. Nikolai Kirke

Strøbyvej 2, 2650 Hvidovre.
 Tlf. 31 78 27 90.
 Sognepræst Charles Edwards, S.J., Jens Jessensvej 5, 2000 Frederiksberg.
 Kan bedst kontaktes om formiddagen på Skt. Mariæ Kirkes telefon, 31 71 53 35, helst mellem kl. 10-11, mandag undtaget.
 Faste messtider: Lørdag kl. 17.00 og søndag kl. 9.35.
 Tirsdag d. 5. december holder vi vor Nikolajfest, den begynder med messen kl. 19.00.

16 Hovedstads-område N

Sakramentskirken

Nørrebrogade 27, 2200 København N.
 Sognepræst: Jac. Adams. Redemptorist. (Weimargade 7, 2300 København S. Tlf. 32 97 37 43).
 Træffes på kirkens kontor hverdage 9.00-10.30 mandag og lørdag undt., og ca. ½ time efter alle mine messer. Evt. efter aftale, tlf. 31 35 68 25.
 Pastoralassistent Sr. Gisela Heitz C.S.J., Skt. Hansgade 28, 2200 Kbh. N. Tlf. 31 35 86 92, kontor 31 35 68 25.
 Træffes hverdage undt. tirsdag kl. 9.30-11.00.
 Søndage: Højmesse kl. 10, fransk messe kl. 11.30, engelsk messe kl. 18.
 Hverdage: Tirsdag, torsdag, fredag messe eller ordets gudstjeneste kl. 11.
 Onsdag engelsk messe kl. 17 og hos Skt. Josephsøstre, Skt. Hansgade 28 kl. 19. Hver lørdag messe kl. 17 (gælder som søndagsmesse).
 Fredag d. 1.: Kl. 16.30 bøn- og meditationstime med udstilling af det Allerheligste og sakramental velsignelse.
 Søndag d. 3.: 1. søndag i Advent. Tekstrække af de liturgiske læsninger begynder. Vi synger »Ecce dominus veniet - Se Herren kommer«. Kl. 10 festlig familiemesse med efterfølgende Nicolausfest for alle børn og voksne i krypten.
 Tirsdag d. 5.: Kl. 19 messe, derefter menighedsrådsmøde.
 Fredag d. 8.: Maria Immaculata. Festmesse kl. 11.
 Lørdag d. 9.: Menighedsretrætedag. Vi forbereder os til jul. Start kl. 11, afslutning med messe kl. 17. Program se i øvrigt folder. Dagen ledes af sr. Johanne Marie Lettmann CSJ.

Søndag d. 10.: 2. søndag i advent. Højmesse kl. 10. Kl. 14 adventstræf på Magleås.
 Tirsdag d. 12.: Kl. 11 messe, derefter tirsdagsklub.
 Onsdag d. 13.: Kl. 15 ministranternes julefest.
 Søndag d. 17.: 3. søndag i advent. Højmesse kl. 10 med dåb.

17 Hovedstads-område K

Skt. Ansgars Kirke

Bredgade 64, 1260 København K.
 Sognepræst Dietrich Timmermann. Tlf. 33 13 37 62.
 Præsternes træffetid. Ti.-fr. 11-12.
 Tirsdag og torsdag tillige kl. 17-18.
 Søndag kl. 8: Reciteret messe.
 Kl. 10: Højmesse.
 Hverdage: Alle dage messe kl. 8.00.
 Tirsdag og torsdag tillige kl. 16.30.
 Lørdag kl. 17.00 messe med prædiken (gælder som søndagsmesse).

Fredag d. 1.: Kl. 16.30 Jesu Hjerte messe, tilbedelse til kl. 18.00.
 Søndag d. 3.: 1. søndag i Advent. Kl. 10.00 højmesse. Gregoriansk sang. Kl. 9.30-17.00 Julemarked på Niels Steensens gymnasium. Kl. 17.00 messe i Sct. Augustin. Jesu Hjerte kirkes kor synger.
 Onsdag d. 6.: Kl. 10.00 messe for de ældre.
 Søndag d. 10.: Kl. 10.00 højmesse. Kl. 16.00 kirkekoncert. Søllerød kor synger. Kl. 19.00 menighedens adventsaften på Institut Sct. Joseph. Dag Hamarskjøldsalle 17. Se annoncen s. 15.
 Søndag d. 17.: Kl. 10.00 højmesse. Gregoriansk sang.
 Onsdag d. 20.: Kl. 10.00 messe for de ældre - juleafslutning efter messen.
 Hver fredag tilbedelse foran alterets sakramente fra kl. 17 til kl. 18.00.
 Hver lørdag beder vi rosenkransen efter messen kl. 17, sluttende kl. 18.

18 Amager og Bornholm

Skt. Annæ Kirke, Amager

Hans Bogbinders Allé 2, 2300 Kbh. S.
 Sognepræst: p. Leo Drzal, C.S.R.
 Andenpræst: p. A. Jestl, C.S.R.
 Tlf. 31 58 41 02. Kontortid: Tirsdag og fredag 11-12, onsdag og torsdag 18-19. Uden for kontortid tlf. 31 58 21 02.
 Faste messtider:
 Lørdag kl. 17: Engelsk messe.
 Søndag kl. 8.30: Reciteret messe - kl. 10 højmesse - kl. 12 polsk messe - kl. 17 engelsk messe.
 Hverdage kl. 8: Messe.
 Første fredag: Kl. 19 Jesu Hjerte messe.
 Skt. Annæ Hjert: Søndag kl. 10.30.
 Hverdage: Kl. 9.

Lørdag d. 2. kl. 14: Menighedens adventsfest.

Skt. Hyacinthus Kirke

Østergade 59, 3700 Rønne.
 Tlf. 53 95 08 14.
 Svares ikke, ring: 53 95 08 55.
 Sognepræst: D. Timmermann. Tlf. 33 13 37 62.
 Menighedsrådsformand: Renate Gulstad-Kuhnen. Tlf. 53 95 43 69.

Pastoralassistent: Sr. Hermensgild Gerick. Tlf. 53 95 08 55.

Søndage i december:

Højmesse kl. 9.00.
 Hver tirsdag religionsundervisning kl. 15.00.
 Hver torsdag kl. 16.00 hos søstre i Rønne.
 Onsdag d. 13. kl. 14.30: Møde hos søstre - juleafslutning.
 Alle er velkomne!

Rosenkranskirken

Gregersgade 12, 3720 Åkirkeby.
 Sognepræst: D. Timmermann. Tlf. 33 13 37 62.
 Menighedsrådsformand: Erik Frandsen, Kannikeengen 24, 3720 Åkirkeby. Tlf. 53 97 42 95.
 Søndage i december:
 Højmesse kl. 11.00.
 Onsdag d. 13.: Kl. 14.30 møde hos søstre - juleafslutning.
 Alle er velkomne!

19 Grønland

Nuuk/Godthåb

Krist Konge Kirke
 Sognepræst: Urban Figge, OMI. Box 51, 3900 Nuuk/Godthåb. Tlf. 009 299 2 12 75.
 Søndagsmesser: Kl. 11.00.
 Hverdage: Mandag, tirsdag, onsdag kl. 16.45. Torsdag: Tilbedelse kl. 18.30-19.30. Messe kl. 19.30. Fredag: Kl. 17.15 hos Jesu Små Søstre. Lørdag: Kl. 11.00.
 Religionsundervisning: Fredag kl. 13.30.
 Kirkekaffe: Efter søndags- og torsdagsmessen.
 Andre sammenkomster eller fester meddeles ved kirkekaffe og/eller telefonisk.

Gudstjenester på fremmede sprog

Deutschsprachige Gemeinde

Pfr. Guido Kreienbühl, Vesterbrogade 28, 2, 1620 Kbh. V. Tlf. 31 24 26 30.
 Hl. Messe jeden 1. og 3. Sonntag im Monat um 10 Uhr in der Hauskapelle der St. Augustin Kirche, Jagtvej 183, København. Nach jedem Gottesdienst findet ein gemütliches Zusammensein statt.

English-speaking ministry

Copenhagen's English language Catholic ministry center: Vor Frue Kirke (VFK), Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev.
 Chaplain: Father Carroll L. Parker, O.M.I. Tlf.: 42 94 76 78.

Church support: Katolsk Pastorat, Giro 9 09 91 99.

Parish Council president: Åge Christensen. Tlf. 42 97 43 35. English representative: Mariano Davis. tlf. 42 98 60 77.

Other churches with Mass in English: Sakramentskirken (SAK), Nørrebrogade 27, 2200 Kbh. N and Skt. Annæ Kirke, Hans Bogbinders Allé 2, 2300 Kbh. S.

Mass each weekend:

Saturday: VFK: at 5 p.m. (Danish). Skt. A: at 5 p.m.
 Sunday: VFK: at 11 a.m., Skt.A: at 5 p.m. and SAK: at 6 p.m.
 Weekday Masses and daily program. Note: everything takes place at VFK unless otherwise noted.
 Friday, the 1st: First Friday Mass. The recitation of the rosary at 7:15 and Mass at 7:30 p.m.
 Saturday, the 2nd: 1st Sunday in Advent.

Mass in Danish at 5 p.m. Skt. A: at 5 p.m.

Sunday, the 3rd: 1st Sunday in Advent. Mass at 11 a.m. and the blessing of Advent wreathes at Mass. At Skt. A: Mass at 5 p.m. Mass at SAK at 6 p.m. with the blessing of advent wreathes.
 Monday, the 4th: VFK-choir practice at 7:30 p.m.

Tuesday, the 5th: VFK-Mass at 9:30 a.m. Prayer and adoration of the Blessed Sacrament at 7:30 p.m.

Wednesday, the 6th: SAK-Mass at 5 p.m.
 Friday, the 8th: Feast of the Immaculate Conception. Mass at 7:30 p.m.

Saturday, the 9th: Mass in Danish at 5 p.m. Skt. A-Mass at 5 p.m.

Sunday, the 10th: VFK: Mass at 11 a.m. Skt. A: Mass at 5 p.m. SAK: Mass at 6 p.m.

Monday, the 11th: Oblate Father's meeting at 3 p.m.

Tuesday, the 12th: Mass at 9:30 a.m. Prayer and Adoration of the Blessed Sacrament at 7:30 p.m.

Wednesday, the 13th: Mass in Danish at 9:30 a.m. Bible Study Group at 7:30 p.m.

Confessions: VFK: before each Sunday Mass from 10:30 a.m. to 10:45 a.m. or after an appointment with the priest. SAK: Before Mass from 5:30-5:45 p.m. or after an appointment with the priest. Church Coffee: VFK: after Mass the first Sunday of each month. SAK: after Mass the last Sunday each month.

Misa en español

Iglesia de san Augustin, Jagtvej 183. Todos los domingos. Juni-aug. kl. 18.P. Tomás Tirapu Beortegui C.S.R. Tlf. 31 58 21 02.

Communauté de Langue Française

Prêtre: Etienne Calvet 31 62 36 28. Copenhagen: tous les dimanches (sauf 1.07-15.08) messe à 11 h 30 à Sakramentskirken, Nørrebrogade 27, København N.

Missione cattolica Italiana

Lorenzo Del Zanna, S.J., Stenosgade 4A, 1616 København V.
 Ufficio e biblioteca italiana: Stenosgade 5, 1616 København V. Tlf. 31 31 78 22.
 Messa ogni sabato alle ore 18 Jesu Hjerte Kirke, Stenosgade 4, 1616 København V. Segretariato Sociale ACLI, Bredgade 67 st., 1260 København K. Tlf. 33 32 10 49. Sig. Tullio Piras.
 Ogni Lunedì e giovedì dalle ore 9,30 alle 13,30.

Kroatisk messe

2. og 4. søndag i Jesu Hjerte Kirke kl. 14.
 Helsingør: 1. og 3. søndag. 1. søndag kl. 12. 3. søndag kl. 17.

Msze święte w języku polskim

Ks. Władysław Zdunek C.S.S.R. Kościół św. Anny Hans Bogbinders Alle 2 2300 København S, tlf. 31 58 21 02
 Msza św.: Kazda niedziele o godz. 12.00 w koscielu św. Anny/Amager.

Ungarsk messe

Magyar mise v. P. Kálmán Horváth s.j. Stenosgade 4 a - 1616 København V. Tlf.: 31 21 85 88.
 Messe med efterfølgende samvær hver 2. søndag i måneden.

Julemesse: København den 26. dec. kl. 16.00. Århus den 30. dec. kl. 16.00.

Må Vor Frue og Skt. Joseph beskytte alle forældre

Den Hellige Familie i Nazareth er eksempel og forbillede for enhver familie og på en ganske særlig måde for den kristne familie, en familie med Gud, som blev menneske, i centrum. Det er en familie, der altid ledes af kærlighed, agtelse og gensidig tjeneste.

Maria er den som troede. Ved Helligånden undfangede og fødte hun den evige Faders Søn. Som alle andre mødre plejede og opdrog hun sit barn. Men først og fremmest sagde hun Ja til livet, da hun undfangede ham. Hun sagde altid Ja til ham, også og i særdeleshed i lidelsen, lige til Golgatha.

Josef var en virkelig far for Jesus, selv om han ikke avlede ham i kødet. Men han elskede ham, drog omsorg for ham, vejledte ham og lærte ham både at bede og at arbejde.

Kristne forældre er de første forkyndere af evangeliet for deres børn. Ved at bede med børnene og

læse Guds ord med dem og indvie dem til Kristi Legeme – både eukaristien og Kristi mystiske Legeme – bliver de fuldt ud forældre ikke blot til det fysiske liv, men også til det liv som ved Helligånden strømmer fra korset og Kristi opstandelse. (jf. Familiaris Consortio 39).

I forbindelse med denne store forældreværdighed har Kirken uophørligt betonet, at man skal tjene livet. »Fra undfangelsens øjeblik skal hvert menneskeliv respekteres fuldt ud, eftersom mennesket er den eneste skabning, som Gud har »ønsket for sig selv«. Hver menneskesjæl er umiddelbart skabt af Gud, dets hele væsen bæ-

rer sin Skabers billede. Menneskelivets gave virkeliggøres i ægteskabet ved mandens og hustruens specielle handling i overensstemmelse med de love, der er indskrevet i deres person og deres forening.« (Donum Vitae 5).

I denne bønnens intention for december gør den Hellige Fader endnu engang opmærksom på forældreværdighedens store kald. Vi beder for forældrene, at Maria og Josef vil beskytte dem så at de som ægtefæller forenet for livet må pleje og værne de børn, som Guds kærlighed betror dem.

Det pavelige råd for familien.

Bønnens apostolat
I december beder vi for:

At Vor Frue og den hellige Joseph må beskytte alle forældre, og blive taget til forbillede af dem.

Trossammenhold

Ungdomsretræte på Åsebakken 15.-17. decbr.

Vi er en katolsk ungdomsgruppe, der med udgangspunkt i en fælles retræteoplevelse har dannet en lille gruppe der mødes jævnligt. Målet med vores gruppe er at støtte og opretholde hinanden i troen. Vi vil prøve mere og mere at sætte troen ind i hverdagen og støtte hinanden i dette, samtidig med at vi bliver mere bevidste om troen.

For tiden arbejder vi først og fremmest med at sætte os bedre ind i fundamentale trosbegreber, men på længere sigt er det håbet, at vi kan komme ud over katekesen og beskæftige os mere indgående med dagliglivets problemer i et troens lys.

For at opnå dybde i vores samtaler må vi lære hinanden at kende. Det er et vigtigt led, så det bruger vi meget tid på.

Vores gruppe er ikke alene, men er med i et større fællesskab af andre grupper, der mødes engang imellem til fælles messe og til gensidig inspiration.

I weekenden d. 15-17. december afholdes der en

ungdomsretræte på Åsebakken (i pax) hvor alle interesserede unge katolikker i alderen over 20 år er velkommen. Udløbet af retræten kan måske blive dannelse af en gruppe som ovenfor beskrevet.

Pris 200 kr. Henvendelse til Jesper Fich 01 74 34 45 eller Anette Messerschmidt 02 21 28 63.

Bøger

Dansk helgenleksikon fra Katolsk Forlag

I slutningen af november udgiver Katolsk Forlag et dansk helgenleksikon omfattende 250 helgener fra hele verden. Heraf er de knap 200 fra den liturgiske kalender for Bispedømmet København. De nordiske helgener får en fyldig omtale.

Sigtet med bogen er ikke blot af kulturhistorisk art, men i liturgiens ånd ihukommes disse helgener for deres vidnesbyrd om et kristent menneskesyn, som den katolske kirke vedkender sig den dag i dag, siger forlaget i en pressemeddelelse. Legendedannelsen om fortidens

helgener får en nøgtern behandling, og deres menneskelige fejl og begrænsninger er nævnt, siges det videre.

Forfatter til »Helgenleksikon« er Donald Atwater. Bogen er på 200 sider og koster 160 kr. *kk*

Husk ved flytning at meddele det til dit sogn

1. grøn. Fredag i 34. alm. uge. (II Ps). L.: Dan. 7,2-14. Ev.: Luk. 21,29-33.
2. grøn. Lørdag i 34. alm. uge. (II Ps). Eller hvid: Gudsmoders lørdagsmesse. L.: Dan. 7,15-27. Ev.: Luk. 21,34-36.
3. viol. 1. søndag i advent. (I Ps). Cr. Adv. pf. I. 1. L.: Es. 2,1-5; Sl. 122,1-2. 4-5. 6-7. 8-9. (Omk.: Jeg frydede mig, da de sagde til mig: »Vi drager til Herrens hus«). 2. L.: Rom. 13,11-14a. Ev.: Matt. 24,37-44.
Frans Xaver, præst (†1552), fejres ikke.
1. søndag i advent indleder tekstrække A.
4. viol. Mandag i 1. uge i advent. (I Ps). Eller hvid. Johannes af Damaskus, præst og kirkelærer (†749). Adv. pf. I. L.: Es. 4,2-6. Ev.: Matt. 8,5-11.
5. viol. Tirsdag i 1. uge i advent. (I Ps). Adv. pf. I. L.: Es. 11,1-10. Ev.: Luk. 10,21-24.
6. viol. Onsdag i 1. uge i advent. (I Ps). Eller hvid. Nicolaus, biskop († 4. årh.) Adv. pf. I. L.: Es. 25,6-10a. Ev.: Matt. 15,29-37.
7. hvid. Torsdag i 1. uge i advent. (I Ps). Ambrosius, biskop og kirkelærer (†397) (m). Adv. pf. I. L.: Es. 26,1-6. Ev.: Matt. 7,21. 24-27.
8. hvid. Fredag. Marias uplettede undfangelse (h). Gl. Cr. Sær. pf. 1. L.: 1. Mos. 3,9-15. 20; Sl. 98,1. 2-3ab. 3cd-4. (Omk.: Syng Herren en ny sang, thi vidunderlige ting har han gjort.) 2. L.: Ef. 1,3-6. 11-12. Ev.: Luk. 1,26-38.
9. viol. Lørdag i 1. uge i advent. (I Ps). Adv. pf. I. L.: Es. 30,19-21. 23-26. Ev.: Matt. 9,35-10,1. 6-8.
10. viol. 2. søndag i advent. (II Ps). Cr. Adv. pf. I. 1. L.: Es. 11,1-10; Sl. 72,1-2. 7-8. 12-13. 17. (Omk.: I hans dage blomstrer retfærd, og dyb fred råder, til månen forgår.) 2. L.: Rom. 15,4-9. Ev.: Matt. 3,1-12.
11. viol. Mandag i 2. uge i advent. (II Ps). Eller hvid. Damasus I, pave (†384). Adv. pf. I. L.: Es. 35,1-10. Ev.: Luk. 5,17-26.
12. viol. Tirsdag i 2. uge i advent. (II Ps). Eller hvid. Johanne Franciska Chantal, ordenssøster (†1641). Adv. pf. I. L.: Es. 40,1-11. Ev.: Matt. 18,12-14.
13. rød. Onsdag i 2. uge i advent. (II Ps). Lucia, jomfru og martyr (†304) (m). Adv. pf. I. L.: Es. 40,25-31. Ev.: Matt. 11,28-30.
14. hvid. Torsdag i 2. uge i advent. (II Ps). Johannes af Korset, præst og kirkelærer (†1591) (m). Adv. pf. I. L.: Es. 41,13-20. Ev.: Matt. 11,11-15.
15. viol. Fredag i 2. uge i advent. (II Ps). Adv. pf. I. L.: Es. 48,17-19. Ev.: Matt. 11,16-19.
16. viol. Lørdag i 2. uge i advent. (II Ps). Adv. pf. I. L.: Sir. 48,1-4. 9-11. Ev.: Matt. 17,10-13.
17. viol. eller rosa. 3. søndag i advent. (III Ps). Cr. Adv. pf. II. 1. L.: Es. 35,1-6a. 10; Sl. 146,6c-7. 8. 9. 10. (Omk.: Kom, Herre, frels os! Eller: Halleluja!) 2. L.: Jak. 5,7-10. Ev.: Matt. 11,2-11.
NB: Tidebønnen følger et særligt skema de sidste 7 dage før jul. Særlige antifoner til Zakarias' og jomfru Marias lovsange.
18. viol. Mandag i 3. uge i advent. (III Ps). Adv. pf. II. L.: Jer. 23,5-8. Ev.: Matt. 1,18-24.
19. viol. Tirsdag i 3. uge i advent. (III Ps). Adv. pf. II. L.: Dom. 13,2-7. 24-25a. Ev.: Luk. 1,5-25.
20. viol. Onsdag i 3. uge i advent. (III Ps). Adv. pf. II. L.: Es. 7,10-14. Ev.: Luk. 1,26-38.
21. viol. Torsdag i 3. uge i advent. (III Ps). Adv. pf. II. L.: Højs. 2,8-14 eller Zef. 3,14-17. Ev.: Luk. 1,39-45.
(Petrus Canisius, præst og kirkelærer (†1597), kan ihukommes).
22. viol. Fredag i 3. uge i advent. (III Ps). Adv. pf. II. L.: 1. Sam. 1,24-28. Ev.: Luk. 1,46-56.
23. viol. Lørdag i 3. uge i advent. (III Ps). Adv. pf. II. L.: Mål. 3,1-4; 4,5-6. Ev.: Luk. 1,57-66.
(Johannes af Kenty, præst (†1473), kan ihukommes).
24. viol. 4. søndag i advent. (IV Ps). Cr. Adv. pf. II. 1. L.: Es. 7,10-14; Sl. 24,1-2. 3-4ab. 5-6. (Omk.: Herren holde sit indtog! Han er ærens kongel!) 2. L.: Rom. 1,1-7. Ev.: Matt. 1,18-24.
24. Aften: hvid. Vigilie til Herrens fødsel (h). Gl. Cr. Jul. pf. 1. L.: Es. 62,1-5; Sl. 89,4-5. 16-17. 27 + 29. (Omk.: Om Herrens nåde vil jeg evigt synge.) 2. L.: Ap. G. 13,16-17. 22-25. Ev.: Matt. 1,1-25 eller 1,18-25.
25. hvid. Mandag. Herrens fødsel (h). Gl. Cr. Jul. pf. Julenat. 1. L.: Es. 9,2-7; Sl. 96,1-2a. 2b-3. 11-12. 12. (Omk.: I dag er os en Frelser født, Kristus, Herren!) 2. L.: Tit. 2,11-14. Ev.: Luk. 2,1-14. Julemorgen. 1. L.: Es. 62,11-12; Sl. 97,1 + 6. 11-12. (Omk.: Lys skal stråle over os; thi i dag er vor Frelser født.) 2. L.: Tit. 3,4-7. Ev.: Luk. 2,15-20.
- Juledag. 1. L.: Es. 52,7-10; Sl. 98,1. 2-3ab. 3cd-4. 5-6. (Omk.: Den vide jord har skuet vor Guds frelse.) 2. L.: Hebr. 1,1-6. Ev.: Joh. 1,1-18 eller 1,1-5. 9-14.
26. rød. Tirsdag. Stefan, den første martyr (f). (IV Ps). Gl. Jul. pf. L.: Ap. G. 6,8-10; 7,54-60; Sl. 31,3cd-4. 6 + 8ab. 16bc-17. (Omk.: I dine hænder, Herre, befaler jeg min ånd.) Ev.: Matt. 10,17-22.
27. hvid. Onsdag. Johannes, apostel og evangelist (f). (IV Ps). Gl. Jul. pf. L.: 1. Joh. 1,1-4; Sl. 97,1-2. 5-6. 11-12. (Omk.: I retfærdige, glæd jer i Herren.) Ev.: Joh. 20,2-8.
28. rød. Torsdag. De uskyldige børn (f). (IV Ps). Gl. Jul. pf. L.: 1. Joh. 1,5-2,2; Sl. 124,2-3. 4-5. 7b-8. (Omk.: Vor sjæl slap fri som en fugl af fuglefangerens snare.) Ev.: Matt. 2,13-18.
29. hvid. Fredag. 5. dag i juleugen. (IV Ps). Gl. Jul. pf. L.: 1. Joh. 2,3-11. Ev.: Luk. 2,22-35.
(Thomas Becket, biskop og martyr (†1170), kan ihukommes).
30. hvid. Lørdag. 6. dag i juleugen. (IV Ps). Gl. Jul. pf. L.: 1. Joh. 2,12-17. Ev.: Luk. 2,36-40.
31. hvid. Søndag. Den Hellige Familie, Jesus, Maria og Josef (f). (I Ps). Gl. Cr. Jul. pf. 1. L.: Sir. 3,2-6. 12-14; Sl. 128,1-2. 3. 4-5. (Omk.: Salig enhver, som frygter Herren, og som går på hans veje.) 2. L.: Kol. 3,12-21. Ev.: Matt. 2,13-15. 19-23.
Silvester I, pave (†395), fejres ikke.

Sr. Magdeleine død

Lille Søster Magdeleine af Jesus, som grundlagde Jesu små søstres fællesskab i 1939, døde Alle Sjæles aften d. 6. november i Rom. Hun blev 91 år - et langt liv, som vi, Jesu små søstre, ser tilbage på med stor taknemmelighed.

To markante holdninger

Lille søster Magdeleine nåede at være med til vores 50 års jubilæum og den endelige godkendelse af vore konstitutioner, som hun hele sit liv arbejdede på. Hendes liv var præget af 2 markante holdninger: Hendes stærke tro; at det var Gud, der ledte hende. Gang på gang har hun sagt: »Han tog mig ved hånden, og jeg fulgte ham blindt.« Det gjorde hende fri, og førte til mange uforudsete ting i hendes liv. Bl.a. vore fællesskabers udbredelse i hele verden i begyndelsen af 50'erne.

Hendes menneskelighed; kærligheden til alle, der på en eller anden måde var såret eller overset. For hende var det så vigtigt, at kærligheden fandt sit udtryk i det nære, de konkrete daglige situationer, som vi alle lever i. Derfor gentog hun altid i sine breve: »Små søstre, hold af hinanden, diskuter, snak, skæld ud, men tilgiv hinanden, så hurtigt I kan bagefter.«

Gennem næsten hele sit liv har sr. Magdeleine været besværet af sygdom. Mange gange mente lægerne, at hun burde stoppe sine mange rejser og sit intense liv. Mange gange har hun selv talt om døden, som det endelige møde, hvor hun skulle være fuldt ud sammen med Kristus, og alle som var gået forud for hende. Når hun talte om hendes længsel efter dette møde, og kunne gøre det oprigtigt,

Sr. Magdeleine grundlagde Jesu Små Søstre i 1939

hang det sammen med hendes måde at leve på blandt os. Hun levede helt, hun gav alt, hvad hun kunne af sig selv - indtil der ikke var mere at give af.

Vi er hende meget taknemmelig - og hun fortsætter at være iblandt os.

Jesu små søstre

Udfordringer til den katolske kirke i Danmark

Efter pavens besøg -

Anden del af biskoppens oplæg ved møderne på Magleås og i Vejle, og som han henviste til under pastoralrådsmødet

I de sidste 20-30 år er antallet af indvandrere og flygtninge vokset, så vi i dag befinder os i den situation, at omkring halvdelen af vore praktiserende katolikker er udlændinge, forstået i den forstand, at deres modersmål ikke er dansk. Disse mennesker, der tit har bragt en stærk og levende katolsk tro med sig til Danmark, er en stor gave fra Gud til os og en stor rigdom for os katolikker i Danmark. Naturligvis byder deres forhold på mange problemer. Det er lidelsesfuldt og svært at skulle forlade fædreland og kendte omgivelser for at opbygge en ny tilværelse. Vigtigst af alt er, at disse katolikker, der er kommet til os, beholder og bevarer deres tro og den indstilling til livet, der følger af troen. De danskfødte katolikker i sognene bør vise åbenhed og sympati for disse mennesker, der bringer hele den katolske verdenskirkes brogede mangfoldighed inden for vore døre og gør den umiddelbart nærværende for os.

Netop med denne baggrund ønsker vi ikke at indføre »personalsogne«

for de enkelte sproggrupper. Dette kunne berøve den danske katolicisme selve dens livsnerve og grokraft. Kirken er altid vokset i kraft af dens forskellige elementer og baggrunde, som samledes i ét og samme fællesskab.

Imidlertid kræves der stor tolerance og tilpasningsevne af de danske menighedsmedlemmer. Samarbejdet med de enkelte, nationale grupper er et vigtigt emne for sogne- og menighedsråd.

Ungdomsarbejdet

Ungdomsarbejdet har jeg nævnt i forbindelse med det kateketiske arbejde. Ungdomsarbejdet bør have en høj prioritering både i bispedømmets liv og i det enkelte sogn. Unge kan næsten umuligt klare at holde fast ved deres katolske tro, hvis de ikke har tilknytning til et eller andet fællesskab, hvor de kan møde jævnaldrende. Ungdomsarbejdet i det enkelte sogn er derfor ikke en form for luksus, men et centralt placeret og vitalt behov for sognet og dets fremtid. Et af de vigtigste perspektiver ved ungdomsarbejdet er stadig at

skabe muligheder for, at de unge kan opleve et katolsk fællesskab. Derfor må man også være parat til økonomiske ofre og hjælpeaktioner, når det gælder om at give de unge muligheder for at deltage i trosbelærende weekender og diverse lejre.

Økumeni

Den økumeniske dimension i den katolske kirkes liv har været stærkt fremhævet af paven under hans besøg i de nordiske lande. Denne økumeniske dimension bør også præge forholdene i det enkelte sogn. Der er store opgaver i retning af at få ryddet misforståelser af vejen - misforståelser, der viste sig i den forberedende fase af pavens besøg og også viste sig i forskellige afbud og negative svar på indbydelsen til det økumeniske møde med paven. For mig at se beror nogle af disse afvisende svar på pure misforståelser og manglende kendskab. Disse misforståelser og denne mangel på kendskab kunne overvindes ved, at der også på lokalt niveau opstod gode forbindelser og god kommunikation.

Den øgede afkristning stiller os over for et væld af arbejder og opgaver, som kristne med baggrund i forskellige kirkesamfund sammen må løse.

Katolske skoler og børnehaver

I mange af vore sogne findes en katolsk skole. Samarbejdet mellem sogn

og skole er i alle tilfælde af stor betydning. Skolen er ikke blot en hjælp i sognets kateketiske børneundervisning (skolens undervisning bør dog aldrig stå alene; ethvert sogn bør kunne give alle katolske børn en supplerende, selvstændig sogneundervisning). Men ud over dette er skolerne et mødested, hvor den katolske tro kan stå sin prøve; hvor mange mennesker kommer sammen; hvor kontakter knyttes til mennesker uden for kirken. Børnehavernes betydning er evident i betragtning af den modtagelighed og åbenhed, som det lille barn er i besiddelse af. Vore katolske skoler og børnehaver må siges at være den katolske kirkes mest livsnære og aktive økumeniske engagement i Danmark.

Jeg vil på dette sted gøre opmærksom på et problemsæt, som vore katolske skoler og børnehaver for øjeblikket har, og som bispedømmet som helhed og de implicerede sogne i høj grad bør interessere sig for: Antallet af katolske lærere og pædagoger ved vore katolske skoler og børnehaver er beklageligt lille. Desuden aftegner der sig et alvorligt fremtidsproblem: Adskillige af vore katolske skoleledere når pensionsalderen inden for en overskuelig fremtid. Vil det da lykkes at finde nye, egnede katolske ledere?

Hvis vore katolske skoler fremtidig vil profilere

sig som et virkeligt alternativt kristent tilbud og ikke blot blive en slags kopi af det, der præger vort samfund som helhed, da er det helt nødvendigt, at meget bevidste kristne føler sig kaldede til gerningen som lærere ved vore katolske skoler. Det forekommer mig, at der hidtil har været gjort alt for lidt i sognene, i ungdomsarbejdet, i vor katolske presse og i bispedømmet som sådant for at fremhæve nødvendigheden af at få unge katolikker til at overtage en gerning ved vore katolske skoler og børnehaver. Kun således kan vi være med til at præge undervisning og opdragelse. Kun således vil der være håb om i fremtiden at finde egnede, katolske ledere.

Gudstjeneste og bøn

Henimod slutningen af mine overvejelser vil jeg fremdrage det vigtigste af alt for sognets liv, nemlig gudstjeneste og bøn. Messen, den hellige kommunion og bønnen er sognets og kirkens midtpunkt - det sted, hvorfra livet strømmer.

Vi må gøre os mange tanker om, hvordan vor liturgi kan gøres mere levende og frugtbringende, og hvordan den i stadig højere grad kan samle hele sognefamilien og blive anledning til glæde, fællesskab, vækst og en troens formidling.

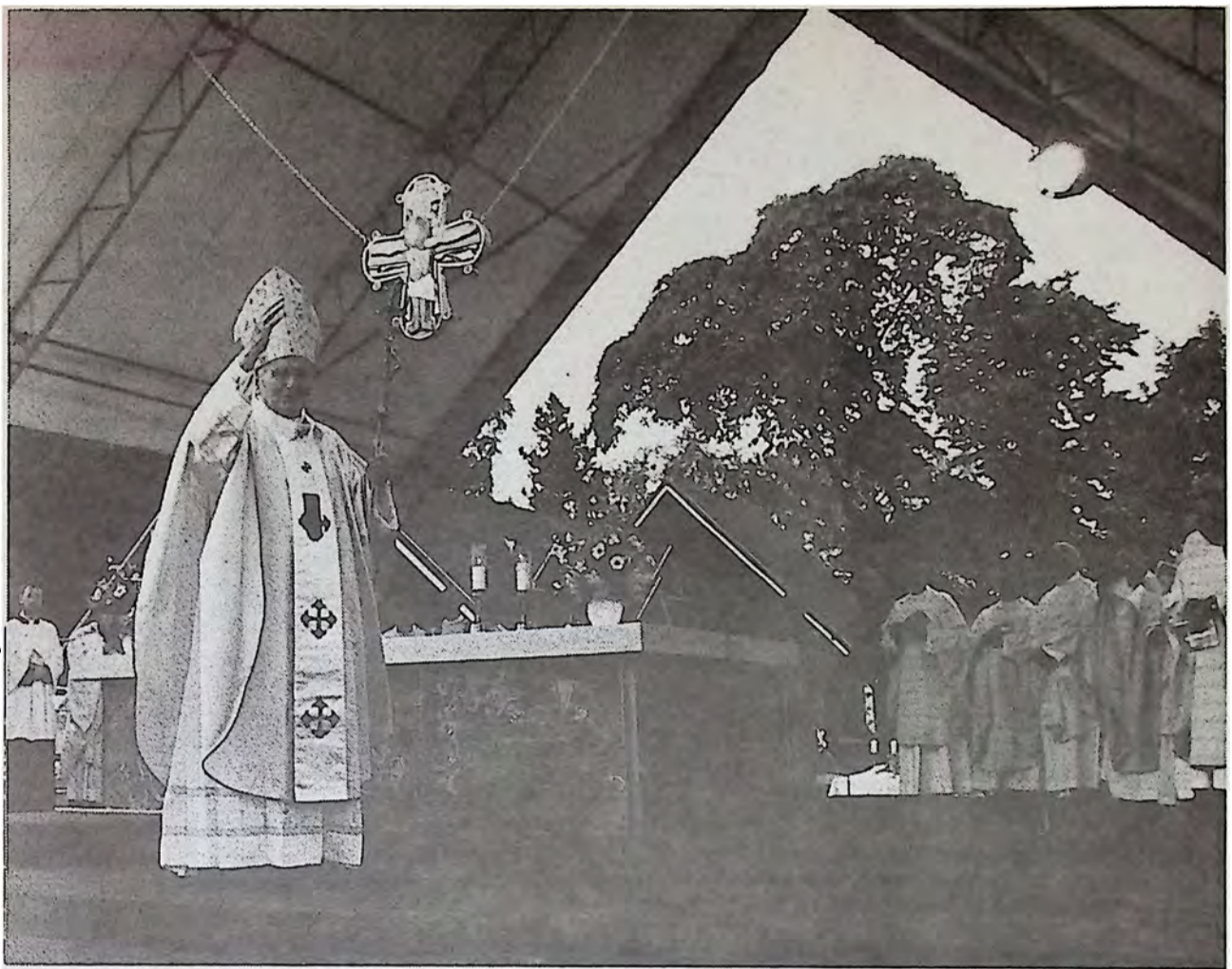
Forberedelsen af pavens besøg viste opmuntrende eksempler: forskellige områder i bispedømmet for-

beredte liturgisk musik og indøvede en liturgi sammen. For øjeblikket er vigtige liturgiske initiativer undervejs. Vi venter på en ny dansk messebog. Et hverdagsleksikon er allerede udkommet. Vi venter på nye præfationer og embedsbønner. Vi venter på den endelige udformning af den musik, der skal bruges til messens faste dele (f.eks. præfationer).

Mange initiativer ligger dog endnu forude: f.eks. i forbindelse med voksendåbsliturgi, begravelsesritual og bodsliturgi. Også for musikkens vedkommende ligger der store udfordringer fremover.

Mens vi venter på nye tekster og bøger, ville det være skønt, om vi i lighed med forberedelsen til pavebesøget kunne gøre fælles erfaringer rundt om i bispedømmet, så de nye udgivelser kan ledsages af en liturgisk besindelse og fælles vækst. Jeg vil her nævne forskellige dele af gudstjenesten, som kræver en særlig indsats i de enkelte sogne:

Det er ønskeligt, at så mange mennesker som muligt inddrages i messens forløb og gerne også i messens forberedelse. Dette kræver en ikke ringe indsats. Første og anden læsning i messen skal helst læses af en læg person: mand, kvinde eller barn. Dette at læse højt er en svær kunst, og det kræver betydelig øvelse og færdighed at gøre teksten klart forståelig for alle i kirkerummet.

Den danske katolske kirke har altid været sammensat af mange nationer og baggrunde

Også den musikalske forberedelse af messerne kræver mange menneskers indsats.

Jeg vil fremhæve betydningen af børns tjeneste ved alteret. Der er en mangfoldighed af opgaver, som drenge og piger kan tildeles under messen. Det er derfor særdeles ønskeligt, at der i ethvert sogn er en eller anden person, der tager sig af det, der i gamle dage kaldtes ministrant-tjeneste. Selv om nogle præster undertiden kan føle det til besvær at have mange børn med ved alteret, så er det dog meget vigtigt, at dette sker, da det kan sætte kolorit og fest over gudstjenesten og samtidig være af stor betydning for børnene selv.

Det må understreges, at selv om der holdes gudstjenester/søndagsgudstjenester for bestemte kategorier: f.eks. børne- og ungdomsmesser eller messer for ældre og syge o.s.v., bør det være således, at søndagens hovedgudstjenester på en eller anden måde imødekommer hele menighedens behov, så børn og voksne, danske og udlændinge, samles til en fest, der kan bidrage med noget for alle festens deltagere.

Der er ikke kun brug for liturgiske bøger. Der er også brug for en stadig liturgisk opdragelse og stadige liturgiske drøftelser og initiativer.

Jeg vil i sammenhæng med messe og gudstjeneste nævne vigtigheden af, at bodens sakramente atter får en højere prioritet i sognenes liv. Det er meget vigtigt, at der i ethvert sogn afsættes be-

stemte tider, hvor katoliker opfordres til og har mulighed for at gå til skrifte. Det er også vigtigt, at præsterne indbyrdes drøfter, om de kunne lave ordninger, så der undertiden kom en anden præst, så katolikker havde mulighed for at gå til skrifte hos en fremmed.

I vor tid, hvor omverdenen stiller så store udfordringer til os, og hvor en ikke-troende mentalitet er så fremherskende, har vi brug for den støtte, vejledning og opmuntring, som bodens sakramente kan give os.

Bønnen er sognets bærende element. Også det enkelte menneskes stille, indre bøn er uundværlig. Som hjælp til denne bøn har mange fundet, at kirkerummet og dets afsondrethed og stilhed tit var af uvurderlig betydning. Det er derfor et stort onde, at så mange af vore katolske kirker - af frygt for hærverk og tyveri - er lukkede det meste af dagen. Hvor mange har ikke tidligere fundet vej til konversion, fordi de ubemærket kunne søge ind i kirkerne og sidde foran tabernaklet? Hvor mange katolikker har ikke fundet hjælp og trøst i en sådan stille bøn? Det er et meget stort ønske hos mig, at kirkerne atter kunne holdes åbne i det mindste på bestemte tider i dagens og ugens løb. Hvis vi som katolikker gav bønnen den prioritet, den bør have, og hvis vi følte den vigtigere end alt andet, skulle det være muligt at finde mennesker, som ville slutte sig sammen om vagtordninger og sørge for, at kirken

kunne være åben på bestemte tider. Disse mennesker kunne så samtidig yde en bønnens tjeneste for deres sogn. Måske kunne man forestille sig, at man under sådanne faste vagtordninger, etableret af mennesker, der kom til stille bøn i kirken, også hyppigere udstillede det allerhelligste sakramente.

Uddannelser - kurser - regionalmøder

De her nævnte og antydede spørgsmål implicerer, at mange lægfolk overtager en rig variation af opgaver og tjenester i de enkelte sogne. Disse tjenester vil kræve uddannelser af forskellig art. De forskellige gudstjenesteopgaver, jeg har omtalt, kræver således indøvelse og undertiden uddannelse gennem egentlige kurser. I særdeleshed kræver de kateketiske opgaver indgående uddannelse og opøvelse.

Før nye kurser etableres, ville det være godt at gøre sig fælles overvejelser om de mest påtrængende og nødvendige opgaver i sognene og regionerne. Man kunne forestille sig, at der f.eks. inden etablering af et nyt kateketkursus foregik en grundig sondering i landets enkelte sogne og regioner om de behov, man ønsker dækket gennem kommende kurser.

Arbejdet med en sådan sondering vil begynde allerede i denne vinter. Således håber jeg at indlede en fælles proces for at møde de kommende års udfordringer.

Hans L. Martensen

TV-journalist Poul Erik Magnussen, redaktør af »katolsk orientering«, pastor Willem Wuyts og KVIP-medarbejder Thomas Martin Nielsen. Fotos Knud H. Kluge.

Kirken i medierne

Inden pastoralrådet ville tage stilling til et forslag om oprettelsen af en pressetjeneste eller en stilling som mediekonsulent, ønskede rådet at høre, hvordan man så på kirken i medierne, og hvordan kirken selv bruger dem. Man havde indbudt tre gæster.

TV-journalist Poul Erik Magnussen mente at kunne påvise, at den enorme stigning i interessen for den katolske kirke fra foråret op til pavebesøget i sagens natur ikke kunne holdes på det høje niveau. Forhåndsinteressen var skabt af debatten om, hvorvidt paven var velkommen, og denne debat har ikke den katolske kirke, men Roskilde-bispen Wiberg æren for, sagde han.

Poul Erik Magnussen sagde, at allerede i dag ligger interessen og den medfølgende efterlysning af information om kirken igen på det jævnt lave niveau som før. Kun store nyheder eller skandaler vil

give nye krusninger fremover. Derfor kunne Poul Erik Magnussen ikke se nogen grund til at ansætte en mediekonsulent eller oprette en katolsk pressetjeneste. Den fornødne information om kirken burde den enkelte katolik kunne formidle i dagligdagen.

»katolsk orientering«

Ansvarshavende redaktør, pastor Willem Wuyts skitserede kort »katolsk orientering« tilblivelse, først i drøftelserne under synoden 1969, siden september 1971 som konkrete planer om et gratis blad til samtlige katolske husstande.

Koncilets instruks »Fællesskab og Fremskridt« fra 1971 er blevet brugt som retningslinjer i de 15 år, bladet er udkommet. Redaktionen har set det som sin opgave og sit ansvar, at fremme fællesskabet mellem menighederne, at give biskoppen mere spalteplass til sin månedlige orientering og belæring, at informere bredt om kirken situation i verden, så læserne blev informeret om både fremskridt og eventuelle tilbageskridt. Det sidste som nødvendig baggrund for en legitim og fri meningsdannelse i kirken, ikke mindst ud fra reaktionerne uden for kirken, som retningslinjerne fra 1971 udtrykkeligt nævner.

Uroen omkring bladets ytringsfrihed har ført til, at pastoralrådet godkendte et sæt nye retningslinjer. Mellem 1971 og bladets start i januar 1975 var udvalget for det skrevne

ord næsten fire år om at finde en redaktion. Willem Wuyts udtrykte ønsket om, at det ikke igen ville vare fire år, før man fandt frem til nye, yngre velegnede kræfter.

Katolsk video-produktion

Thomas Martin Nielsen fra KVIP gjorde rede for det arbejde, der allerede er gjort for at skaffe gode undervisningsfilm om katolske emner. Han imødegik Poul Erik Magnussens påstand om, at pavebesøget kun havde haft væsent-

Thomas Martin Nielsen

lig informationsværdi for de færreste, derimod mest underholdningsværdi for de fleste. Dette kunne dokumenteres med den stigende efterlysning af godt visuelt materiale om katolske emner, bl.a. båndene om sakramenterne. Meget udmærket video-materiale ligger klart, men distributionsleddet mangler åbenbart endnu. KVIPs folder ligger sikkert godt gemt på hylde i skoler og præstegårde.

Under den efterfølgende levende debat besvarede de tre indledere relevante og mindre relevante spørgsmål, hvoraf de sidste især skyldtes misforståelser af, hvordan mediers arbejdsbetingelser er. Blandt pastoralrådets medlemmer var der bred enighed om det formålstjenlige af en høring.

w.w.

Lørdag aften fortalte Ellen Marie Lebahn om møderne i det europæiske Lægfolks Forum, hvor hun repræsenterer vort pastoralråd.

Pilgrimsrejse til Medjugorje

I juni 1989 var vi en lille gruppe på 7, der har været på pilgrimsrejse i Medjugorje. Og det har været 8 uforglemmelige dage. 8 dage, hvor vi virkelig har erfaret Guds nærhed og kærlighed.

Det er ikke altid at de skrevne ord yder retfærdighed over for de oplevelser, de indtryk man får. Og således også om Medjugorje. Man skal selv opleve dette bønnens sted og leve i de budskaber som Jomfru Maria giver.

Som pilgrim i Medju-

gorje bliver man selv inddraget i bønnens ånd, beder sammen med Medjugorjes menighed - beder dagligt hele rosenkransen - på opfordring af Jomfru Maria, deltager dagligt i den hellige messe. Er sammen på vandring til bjerget Pbdro - hvor Jomfru Maria åbenbarer sig for en af de 6 unge som har visionerne. Således bliver dagen en bøn til Gud.

Jomfru Marias budskaber

Og i Medjugorje lever

Jomfru Marias budskaber: Omvendelse, bøn - hele rosenkransen, månedligt skriftemål, daglig messe - om muligt, faste om fredagen, med bønssintentionen: Fred på jorden, faste om onsdagen om muligt - med bønssintentionen: Helligåndens udgydelse i kirken, troen - en levende tro på Gud, vor Herre Jesus Kristus. Vi har oplevet i 100.000 af mennesker: syngende, bedende som ankom op til Skt. Johannes Døberens dag den 24. juni. Årsdagen for

åbenbaringerne som startede 24. juni 1981.

Vi har bedt rosenkransen, som man beder hver dag i kirken fra 18.00-19.00 inden messen kl. 19.00 og under rosenkransen giver Jomfru Maria kl. 18.40 sit budskab til en af de 6 unge.

Der sænker sig en stilhed, mens åbenbaringen sker. Man ser alle de glædesfyldte ansigter på de tusindvis af pilgrimme og indbyggere - glædestårer, der løber ned af ansigterne.

Og den hellige messe som derefter bliver fejret - udendørs - pilgrimme fra hele verden er kommet og deltager - der er en jubel og glæde. Alle de ansigter som stråler af glæde er tegn nok. Paulus ord: »Vi er alle brødre og søstre i Kristus« er blevet erfaret.

Efter den hellige messe, beder vi det sidste led af rosenkransen.

Vi har været til de engelske messer (der er messer på fransk, tysk, italiensk, ungarsk, kroatisk), hvor der var 30-40 concelebrerende præster med lovsang og en hjertets jubel. Der vil jeg gerne sige, at tårerne ikke kunne holdes tilbage - præster der græd af glæde, at Jesus giver sit legeme og blod til os.

Tusinder på Åbenbaringsbjerg

Vi har været på åbenbaringsbjerg, hvor vi var i tusindvis. Vi har været på Krizevac, korsevsbjerg - folk der med bare fødder går korsvejen i bøn. Handicappede der ved hjælp af krykker slæber sig der op. Og der er en enkelthed, en ydmyghed, - en næstekærlighed - som vi erfarede af vores værtsfolk - som vi også bad sammen med.

Vi har besøgt nogle af de 6 visionærer, og vi har oplevet deres udstråling, deres ydmyghed. Vi har oplevet, hvordan man stod i kø i hundredevis til de udendørs skriftemål. Jeg talte med en præst, der havde siddet og hørt skriftemål i 10-12 timer. Hver lørdag aften den eukaristi-

ske tilbedelse fra kl. 22.00-24.00. Præster som knælende i 2 timer tilbeder Jesus Kristus. Lovsange til Gud.

Ægthed undersøges

Jeg er klar over, at kirken undersøger Medjugorjes ægthed. Jeg tvivler ikke på, at i fremtiden vil kirken anerkende åbenbaringerne i Medjugorje. Jeg vil gerne vidne om, at jeg har følt mig som på Tabors bjerg. Alle de ting jeg har oplevet - den levende tro som jeg har set - den Guds nærhed som hjertet giver vidnesbyrd om er nok.

»Af deres frugter skal I kende dem«. Således taler Jesus, hvorpå vi skal kende hans disciple! Og vi har

oplevet: fred, glæde, kærlighed, ydmyghed. En kærlighed til kirken og dens sakramenter. Der er intet i Jomfru Marias budskaber, som ikke er i Evangeliet. Vi har erfaret, at vi kan leve i bøn til Gud, erfaret hans kærlighed. Jomfru Maria siger: »Bed, bed, bed« - i et af hendes budskaber til verden. »Bøn er liv«. »Bøn er samtale med Gud«. »I kan ikke leve uden bøn«.

Er der nogen som kunne være interesseret i at danne en bedegruppe/rosenkransgruppe efter Medjugorjes mønster kan I kontakte: Klaus Aarup, Smedestien 18, 8541 Løgsten, tlf. 86 99 13 12.

Katolske arbejdere på retræte om Skt. Joseph Søstrenes Orden

Som »K A« har optaget kontakt med andre katolske lægmands-organisationer, har vi også besluttet at stifte bekendtskab med de ordenssamfund der udøver deres mission i Danmark.

Ordenens tilblivelse

Sankt Josefsøstren, Susanne Sønderbo fortalte livligt og inspirerende om sin ordens tilblivelse, historie og spiritualitet.

Den ordensdragt, de fleste ældre katolikker kender, er den tids enkedragt. Det var efter 30. årskrigen (1618-48), at Jesuiterpateren Jean-Pierre Medaille blev inspireret til at indstifte et ordenssamfund som svar på den tids nød og behov. Sankt Josefsøstrenes orden blev stiftet i 1650 i Frankrig i byen Le Puy de Valais. Nu findes der Josefsøstre i 16 lande. Det er Kristi menneskevordelse og nærvær i eukaristens sakramente, der er ordenens fundament. Dengang fandtes der næsten udelukkende lukkede klostresamfund for kvinder. Sankt Josefsøstrenes kloster skulle være byens gader og stræder, og den hellige Josefs enkle livsførelse, skulle være deres forbillede.

Den hellige Josef omtalt 6 gange

Den hellige Josef er kun omtalt 6 gange i evangelierne. Sine åbenbaringer modtog han i sine drømme, og han var lydhør over for Guds røst. Vi ved, han var tømrer, men vi ved intet om hans sociale status, heller ikke, hvor gammel, han var. Fordi han

var arbejder, antog man, at han var fattig, og fordi man intet hører om ham efter Jesu tolvtte år, tror man, han var en gammel mand og døde, medens Jesus var barn. I overensstemmelse med tidsånden idealiserede man den hellige Josef, ja, man gik så vidt, at man talte om Josefs ubesmittede undfangelse.

Sankt Josefsøstre ønsker at leve i familieånden, at være lydhøre og tilstræbe hellighed for alle samt være til stede, hvor nøden er størst. I dag lever man i små fællesskaber og drøfter muligheden for, at også gifte kan tilslutte sig deres specielle mission. Det normale er, at man aflægger de tre løfter: fattigdom, ugifte og lydige over for de kirkelige myndigheder.

Kirke og samfund

Sr. Susanne drog en sammenligning mellem kirke og samfund før og nu. Det kulturelle grundlag har ændret sig fra blind lydighed til positiv kritik i overensstemmelse med tiden. Før tiden blev Sankt Josefsøstre sat på umu-

lige opgaver som pædagog og sygeplejersker, nu kvalificerer man sig til jobbene og undgår de frustrationer, som kan medføre en uhensigtsmæssig omgang med dem, man ønsker at hjælpe. Man søger nye former for samvær, er åbne for visioner og ønsker at samarbejde med alle, der ansvarsbevidst vil være med til at løse vor tids problemer. De vil gøre det ud fra »den kvindelige model« både i kirken og i samfundet, så de kan være et håb for dem, der har mistet modet.

Som sædvanligt på KAs retræter, blev der diskuteret livligt, især om forståelsen af kærlighedsbudet og den indre frihed samt samvittighedens regulerende indflydelse på vore beslutninger.

Pastor Bjørn Højbo vil på vor næste retræte d. 10. og 11. marts 1990 udlægge skabelsesberetningen, og sr. Hildegard Madsen vil d. 13. og 14. oktober 1990 fortælle os om Benediktinerindernes orden. Reserver allerede nu tidspunkterne.

G. Bune Andersen

Nyt alter i San Lorenzo

I San Lorenzo kirken i Firenze, hvor Niels Steensen ligger begravet, har man til højre for Steensens sarkofag indviet et alter til hans ære. Det er gjort enkelt og stilfuldt, idet man på alterets forside har indsat en hvid marmorplade, hvorpå Steensens velkendte våben (korsset, som vokser op af hjer-

tet) er indhugget.

Marmorpladen er bevidst sat skævt i, således at den til højre rager noget ud og til venstre er trykket ind i alteret. Der er også mulighed for at tænde lys ved graven, og i kirken forhandles smagfulde Steensen-medaljoner.

Sebastian Olden Jørgensen

Tidebønnskursus på Sostrup Kloster

Fra 27.-29. oktober var der tidebønnskursus på Sostrup. Vi mødtes fredag aften, og Jette Thomsen, Gentofte gav indledningsvis en kort oversigt over tidebønnens historiske udvikling - hvordan man i oldkirken ikke blot lagde vægt på individuel bøn, men i høj grad også på fælles bøn, der efterhånden udviklede sig til tidebøn. Efter at tidebønnen - kirkens officielle bøn - i årevis stort set er blevet betragtet som værende forbeholdt præster og ordensfolk, har man efter Det andet Vaticankoncil været indstillet på at gøre tidebøn til hele Guds folks bøn.

På dansk

For ca. halvandet år siden kom så Tidebogen på dansk. Jette Thomsen var med i den kreds af musikkyndige, der lagde et stort arbejde i at udforme tidebønnen til de almindelige weekender sådan, at de kan synges efter den gamle gregorianske tradition, men på dansk - også om dette arbejde blev der fortalt.

Under Jette Thomsens

kyndige ledelse blev der fredag aften indøvet komplet - og lørdag henholdsvis laudes og vesper.

I løbet af weekenden oplevede vi to dejlige messer med pater A. Ziggelaar SJ, der også engagerende fortalte om den katolske kirkes mission og missionskald, og han viste lysbilleder fra sit ophold i Nairobi.

Godt tilrettelagt program

Medvirkende til at gøre messerne festlige var organisten, Jette Thomsens søn, Michael.

Helge Clausen, Mørke holdt et meget interessant foredrag om den katolske kirke i England og sammenlignede bl.a. Englands efterreformatoriske tid med Danmarks.

Tak til Børge Blans for initiativet til og organisationen af en indholdsrig weekend med et godt tilrettelagt program, der - med Sostrup Kloster som ramme - gav inspiration til at gå i gang med Tidebogen på de hjemlige breddegrader.

Margrethe Serup Aalborg

Møder og arrangementer

Adventsfest i Herning

Lørdag den 2. december fejrer vi adventens begyndelse i Skt. Peters menighed.

Kl. 17.00 messe med lysbilleder fra Israel, mens de mindre børn underholdes med lege i menighedens lokale nedenunder.

Kl. 18.30 fælles spisning til lave priser. Auktion og amerikansk lotteri.

Overskuddet går til vor Caritas-projekt: Mad til skolebørn i Uganda.

Husk at melde jer, og kom i god tid.

Menighedsrådet og præsten

Adventsfest

Søndag den 10. december 1989 kl. 19 holder Sankt Ansgars menighed Adventsfest på skolen Institut Sankt Joseph, Dag Hammarskjølds Alle 17, 2100 København Ø - og alle er velkomne.

Andagt kl. 19 i skolens kapel. Derefter samles vi i teatersalen, hvor der er musik, fælles sang og anden underholdning for både store og små.

I år kan vi glæde os til musikalsk underholdning med:

Anna Maria Thomsen, violin
Klaus Ib Nielsen, cello
Rolf Tønshoff, klaver

Æbleskiver, gløgg m.m. kan købes - og så er der tegnefilm for børn.

Tilmelding til kirkens kontor 33 13 37 62.

Sankt Ansgars Menighedsråd

18. Mor Teresa Julebasar

afholdes på Sct. Josefs Skole, Gymnastiksalen, Frederiksborgvej 10, 4000 Roskilde

fredag d. 1. december kl. 16-20
lørdag d. 2. december kl. 10-14
søndag d. 3. december kl. 10-13.

Traditionen tro vil der atter i år være mange farverige boder bl.a. tombola, U-landsbod, loppetov, gavebod, kaffe-, gløggbod, blomsterbod m.m. Alle er velkomne.

Der er gudstjeneste i Sct. Laurentii Kirke søndag kl. 10 - kirken ligger lige over for skolen!

Ting og sager til boderne modtages meget gerne, sendes til eller afleveres på skolen, mærket Mor Teresa Basaren.

AC

indbyder til foredrag om »Frihed for Løke? Hvilken retsstilling har de fra folkekirken afvigende trossamfund, herunder den katolske kirke?« ved Bertil A. Frosell onsdag den 6. december kl. 20 på Niels Steensens Gymnasium, Englesalen, Jagtvej 183 B.

Alle er velkomne.

Julemarked 1989

Katolske Menighedsplejer afholder sit årlige julemarked på Niels Steensens Gymnasium, Australiensvej 38, 2100 København Ø, søndag den 3. december 1989 fra kl. 9.30 til kl. 17.00.

Restaurationen er åben hele dagen, hvor De kan købe herligt smørrebrød, øl og vand samt gløgg og æbleskiver.

Der er mulighed for at købe årets adventskrans og Deres juledekoration her.

Vind Deres julevin og andre gode gaveideer i de mange boder.

Besøg vort loppetov og gør et godt kup eller besøg antikvariatet og find en god bog til de lange vinteraftener.

Alle er velkommen - gratis entré.

Med venlig hilsen
Bente Nygaard Hansen

PS Bøger og gode ting til loppetovet modtages gerne.

Ring 31 18 51 37, M. Plum, og aftal tid for afhentning.

DUK-kalender

Festival den 8.-10. december 1989 i Vejle for KUKer i hele landet.
Pris kr. 100.- samt 110.- for fællesrejse.

Åbent hus med julehygge tirsdag den 19. december 1989 kl. 14-17 på Sekretariatet.

Nytårslejr den 27. december 1989 til 1. januar 1990 på Ømborgen for unge over 18 år samt familier med små børn.
Pris kr. 450.- samt 110.- for fællesrejse (dog kr. 160.- for dem over 25 år). Tilmelding og betaling senest den 6/12 1989.

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig:

Arrangement: _____

Dato: _____

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr. og by: _____

Fødselsdato: _____

Telefon: _____

Katolik: Ja: _____ Nej: _____

Deltager i fællesrejse: ()

Ankommer selv: ()

Postgirokonto 9 08 32 94
Danmarks unge Katolikker
Sekretariatet
Bredgade 67, 2. th.
1260 København K.
Tlf. 33 14 77 07

Adventstræf på Magleås

Vi mødes til adventshygge på Magleås søndag den 10. december 1989 kl. 14.00-16.30. Kl. 16.30 er der endda mulighed for at deltage i en familievenlig messe, som vor biskop vil holde.

Der vil blive mulighed for:

- at hygge og snakke
- at synge advents- og julesalmer
- at lave juledekorationer
- at høre julehistorier og kristuslegender
- at danse lette folkedanse
- og meget andet!

Hvis vejret tillader det, kan man selv gå tur i skoven og samle dejlige ting til f.eks. juledekorationer. Ler, lys og gran kan laves på stedet.

Hvis det er snevejr, kan man lege ude. Man må gerne tage indesko med - også til børnene.

Man kan også klippe julestuds, og vi kan måske pynte et fint juletræ sammen.

Det er meningen at børn og voksne hygger sig sammen. Hvis nogen vil medbringe nybagte småkager, slik, frugt o.a. til fælles bedste, er det helt i orden.

Husk nul Vi starter med saftevand, kaffe og kager kl. 14.00 og slutter kl. 16.30. Derefter er der messe for de, der ikke skal hjem straks.

Prisen for herlighederne er 25 kr for voksne. Alle børn kommer gratis med.

Med venlig hilsen
Jan Lange
kursuskonsulent

Det Kristne Arbejdsfællesskab

holder samtele- og orienteringsaften søndag d. 17. dec. kl. 19 hos Hanne Nielsen, Studsgårdsgade 47, 5. tv., Kbh. Ø.

Alle interesserede er velkomne med spørgsmål og idébidrag. Gennemførte og igangværende projekter fremlægges.

Det sker på Magleås:

Fr. d. 1.-sø. d. 3.12.:

Kristen Meditation
v/Grethe Livbjerg

Sø. d. 3.-fr. d. 8.12.:

Den Journalistiske Efterudd.

Fr. d. 8.-lø. d. 9.12.:

VPC-Frederiksborg amt

Søndag den 10.12.:

Adventstræf kl. 14.00

v/Jan Lange

Fr. d. 15.12.:

UK-forv. Frb. amt

Lø. d. 23.-ma. d. 25.12.:

Jul på Magleås

v/sr. Emma Martensen og Jan Lange

Fr. d. 29.12.-ma. 1.1. 90:

Nytår på Magleås

v/Jan Lange og Torben Bang

Bistand

Katolsk menighedspleje

Bredgade 69A, st. 1260 København K.

Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 01 15 23 03. Postgiro 6466397.

Diverse

Røgelseskar og -skib søges til Ømborgen

Ømborgens kirke mangler et røgelseskar og -skib, som kan gøre vores gudstjenester festligere. Hvis en kirke eller et ordenssamfund har et sæt til overs, er vi de taknemmelige modtagere.

Kontakt venligst Jesper Fich på DUKs sekretariat, tlf. 33 14 77 07.

Radio Steno 107,9 MHz

4/12 L. O. Dom Kommer Kristus virkelig igen?
Anders Jens

11/12 Hans Christensen Tro eller videnskab?
Dan Eriksen

18/12 Sr Gisela Heitz Jul
Sr Susanne Sønderbo

25/12 Hans-Jørgen Johansen Humor
Johs. Semuelsen

Efterlysning

Skt. Nikolaj kirke i Esbjerg fik sidste år stjålet fra julekrybben en statue af jomfru Maria i knælende stilling, i traditionel naturalistisk stil.

Ligger nogen inde med en sådan statue, enten i knælende stilling, størrelse ca. 32 cm, eller i stående stilling, størrelse ca. 37 cm?

Henvendelse venligst til sognepræst Lars Messerschmidt, tlf. 75 12 10 27.

Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger katolske Menighedsplejer værelse el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolske Menighedsplejer 01-15 23 03 eller privat 01-14 69 36.

Døde

R.I.P.

Vor mor

Gerda Marie Kowalski

er kommet hjem til Gud,
den 11. november 1989.

Josef, Kristina
Susanne og Peter

Begravelsen har fundet sted.

Salg og service

Massimiliano Falconi

Arkitekt M.A.A.
Daglliljevej 12, 4000 Roskilde
Tlf. 02 - 36 23 11

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.

Naboløs 3, 1206 København K.
Tlf. 01-11 72 37. Aften: 02-85 39 40

BENZONS BEGRAVELSES-FORRETNING

34 46 01 - 86 60 56

DØGNVAGT: 01 - 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelse og bisættelser ordnes smukt og rimeligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Begravelsesforretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.

DØGNVAGT
31 55 55 55

Bedemand Hardy Nielsen

Amagerbrogade 155
Filial: Taastrup 42 99 01 58

Der er mange bedemænd
Deres hedder

ERIC KVIST

- han er katolik
og har kontor på
Søborg Hovedgade 94
og træffes på

31 69 86 81
DØGNET RUNDT

Jeg kommer gerne hjem til Dem for at træffe de nødvendige aftaler.

Aut.
el-installatør

EL MOGENS LARSEN

Ransherød Jte. 6200 Aabenraa 63 2530/63 2531

MTHS

M. THOMSEN STØTT

INGENIØRER • ENTREPRENØRER
MURERMESTRE
Kong Christians Allé 6 • 9100 Aalborg
Telefon 03 13 42 33

Malmester

VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. (05) 81 69 62 og 83 29 37

Murermester

Bernhardt Christiansen
Solbærvej 8, Sabro.
Tlf. 06 94 82 10

MØBLER

Søger De kvalitetsmøbler, så aflæg vor forretning et besøg og se vort store udvalg i reoler, opholds- og spisestuer.

ANDERS SVENDSEN
Nordre Frihavnsgade 13
København Ø.
Tlf. 01 26 60 70

Pianostemmer

Bernhard Hauber

31 68 19 59

Revision - Bogføring - Skat

- den Registrerede Revisor rådgiver

REGISTRERET REVISOR FRA
Jørgen Brangstrup
STØDEN 6-8, 2. SAL
4000 ROSKILDE • 42 35 10 35

Ur- og Brillehuset

»BALANCEN«

v/ KNUD PETERSEN
Gerritsgade 34, Svendborg
Telefon 21 19 20

»Vi vil tilgive, - men også vide, hvad det er, vi tilgiver«

Jord fra ofre i Warszawas massegrave symbolsk bisat

Warszawa, (KIPA) - Den polske kirkes primas, kardinal Jozef Glemp kræver oplysninger om Stalin-tidens forbrydelser i Polen. »Vi ønsker ikke hævn, men ingen kan forhindre os i at søge den historiske sandhed«, sagde kardinalen, da han sammen med 5.000 mennesker afholdt en gudstjeneste i Sankt Katharine kirken i Warszawa til minde om 40.000 polske ofre for stalinismen.

Efter messen blev en urne med jord fra de fundne massegrave i Warszawa fra årene 1945-56 symbolsk bisat på Sankt Katharine kirkegården.

»Vi vil tilgive« udtalte kardinalen i sin prædiken, »det har vi sagt til tyskerne efter krigen, og det sagde

vi ved pater Popieluszkos grav og i Katyn«. Men i det nuværende »store historiske øjeblik«, hvor der gøres status i Polen over godt og ondt fra fortiden, »vil vi have kendsgerningerne og deres årsager at vide«. Han betegnede gudstjenesten som indhentning af den forsømte religiøse pligt, der ikke kunne opfyldes på forbrydelsens og terrorens tid.

Nye massegrave fundet i Warszawa

For nylig fandt man i Warszawa en massegrav i nærheden af Rakowiecka-fængslet, hvor det politiske parti havde sit hovedsæde. Her blev i Stalin-tiden mellem 500 og 3.000 hemmeligt begravet.

I stedet for høns chokolade til paven

Daventry, (Catholic Herald og KIPA) - En katolsk, kontemplativ nonneorden i Daventry måtte i slutningen af oktober se en økonomisk ruin i øjnene, efter at det britiske landbrugsministerium har krævet, at alle ordenens høns skal slagtes.

Ordenen ejer ca. 10.000 læggehøns, og det årlige salg af æg giver en indtægt på omkring 200.000 kr., som er det eneste ordenen lever af. En undersøgelse i sommer afslørede, at halvdelen af hønsene var angrebet af salmonella-bakterier. Søstre hævdede den gang, at de havde videnskabelige erklæringer om, at infektionen ikke var så alvorlig, at det skulle være nødvendigt at slagte hele bestanden.

Bag barrikader i hønsehuset

Nonnerne barrikaderede sig i hønsehuset for at forhindre sundhedsmyndighederne i at slagte de 5.000 høns som i sidste instans blev dødsdømt, og slagterne måtte i første omgang tage hjem med uforrettet sag.

Ifølge et senere KIPA-

telegram er de 5.000 høns nu døde, men de 13 ordenssøstre har bevaret modet. De har omstillet produktionen til chokolade og har for nylig sendt pave Johannes Paul II en prøvepakke. »Vi har som svar modtaget et brev fra paven, hvori han skriver, at vores chokolade er den bedste, han nogensinde har smagt«, udtaler klostrets leder, søster Catherine.

Religionshistorie som fag i sovjetskole

Leningrad, (KIPA) - Gorbatsjovs reformpolitik gør sig gældende på mange områder. En skole i Leningrad har nu begyndt et kursus i religionshistorie. Det berettes i en billedreportage i Moskvas parti-*bladet »Izvestija«*. Under lektionerne er skolens aula fyldt til bristepunktet med studerende, skriver bladet. Religionshistorie er et valgfrit fag, og varetages af en russisk-ortodoks præst fra Shuvalovo-Progolvskaja kirken.

Kursus-programmet omfatter kristendommens

I adventstiden peger kirken især på de profetiske udsagn, der lover »et folk, som sidder i mørket« at natten omsider er omme, fordi Befrielsen kommer er nær forestående. Fire søndage i træk minder kirkens liturgi os om, at profetierne er gået i opfyldelse ved Kristi komme. For at symbolisere, at natten viger, tændes hver søndag et lys mere i adventskransen. Kirken viser vej til Bibelen, mens Bibelen viser vejen til kirken.

Israelsk besat Beit Sahour igen lukket militær zone

Beslaglæggelser og ydmygelser foregår daglig

Jerusalem, (KIPA) - Den israelske militærledelse har siden den 1. november på ny erklæret Beit Sahour i Vestjordan for »lukket militært område«. Pressefolk beretter fra Jerusalem, at israelske soldater har hindret dem adgang til stedet. I øvrigt er alle biler med israelske nummerplader blevet omdirigeret. Den melkitiske græsk-katolske vikar *Lufti Laham*, som israelske soldater den 1. november gav adgang til Beit Sahour, oplyser over for KIPA, at »trods alle beslaglæggelser og ydmygelser lader befolkningen i Beit Sahour sig ikke kue«.

Militærledelsen havde ellers fornylig erklæret deres aktion til inddrivelse af skattegæld for afsluttet og ophævet blokaden af området.

Politisk terror

Beit Sahour er siden den 20. september spærret for besøgende, og der blev indført udgangsforbud i byen, fordi indbyggerne i mere end et år havde undladt at betale skat. Ifølge officielle opgørelser andrager skattegælden 1,5 millioner dollars. Bohave og værktøj, som militæret beslaglagde skal have en værdi på omkring 2-3 millioner dollars. To trediedele af indbyggerne er kristne.

Den melkitiske vikar i Jerusalem *Lufti Laham* udtaler, at den israelske hærs kollektive afstraffelse i Beit Sahour er »en politisk handling, der udgives for at være økonomiske foranstaltninger«. Israellerne har beslaglagt beboernes nødvendige ting, som f.eks. symaskiner, der sikrer kvindernes levegrundlag, mens deres mænd sidder i fængsel.

Kristne og muslimer samarbejder

I den øjeblikkelige situation arbejder kristne og muslimer side om side, udtaler han videre. »Kun en blind kan ganske vist

hævde, at der ikke er spændinger med visse fundamentalistiske muslimer, men sammenlignet med andre religioner i det nære østen kan man sige, at situationen i Beit Sahour er den roligste«.

Vikaren er meget glad for pave *Johannes Paul II's* ord i erklæringen af 22. oktober, om at palæstinsernes velfærd er et ægte anliggende, og at han støtter deres ret til at leve i fred i Det hellige Land.

Den amerikanske bispekonference har valgt sin næstformand, den 55-årige *Daniel Pilarczyk*, ærkebiskop af Cincinnati til formand. Han afløser ærkebiskoppen af Saint Louis, *John May*. *Pilarczyk* regnes blandt de moderat liberale blandt USA's biskopper. Foto KNA.

Krav om religionsfrihed i Jugoslavien

Beograd, (KIPA) - De fire store trossamfund i Jugoslavien har krævet udvidet religionsfrihed. Det gælder både den enkelte troendes frihed og kirkernes. De fire trossamfund er den ortodokse og den romersk katolske kirke, det islamske og det jødiske fællesskab. Deres krav er meddelt gennem det officielle pressebureau *Tanjug*.

Repræsentanter for de fire trossamfund var i slutningen af oktober samlet

Muslimer i Europa politisk aktive

London, (KIPA) - Muslimerne i Vesteuropa begynder at gøre sig gældende politisk. I London er nu stiftet Storbritanniens islamiske Parti. Det vil arbejde for »bærekraftige politiske og sociale alternativer på grundlag af islamske værdier som retfærdighed, godgørelse og tolerance«. Partiets generalsekretær *Muhammed Blaher* oplyser, at partiet vil stille op til de fremtidige almindelige valg. Frem til årsskiftet vil det nye parti regne med at have 10.000 medlemmer. Dette tal skal i 1992 nå op på 250.000.

Der er i Storbritannien 1,5 millioner muslimer med valget.

Allerede i maj i år blev i Berlin stiftet Tysklands islamiske Parti. Ifølge det islamiske pressebureau i Karachi er der planer om flere partidannelser i Vesteuropa.

Den amerikanske bispekonference har valgt sin næstformand, den 55-årige *Daniel Pilarczyk*, ærkebiskop af Cincinnati til formand. Han afløser ærkebiskoppen af Saint Louis, *John May*. *Pilarczyk* regnes blandt de moderat liberale blandt USA's biskopper. Foto KNA.

katolsk orientering

Redaktion:
Pastor Willem Wuyts (ansvarsh. redaktør),
Konsulent Hans Jørgen Johansen (redaktør),
Journalist Knud Holsted Kluge (red. sekretær).

Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, A,
1620 København V. Telefon 01 21 14 44.
Redaktionelle medarbejdere:
Kirsten Szarain og Ruth Plum.
Tryk: Ny Dag, DK-4800 Nakskov. Oplag 16.500.

Næste nummer udsendes den 13. december

NIELS STEENSENS BIBLIOTEK
STENOSGADE 9
1016 København V

Massakren i El Salvador, side 2
Angelus-bønnen, side 5
Kardinal König advarer, side 6
Orientering fra sognene, side 7-9, 12-16
Ny bibeloversættelse, side 10-11

katolsk orientering

Aids-kongres i Vatikanet:

Menneskelig mening med seksualiteten

Rom, (KIPA) - Pave Johannes Paul II betegner midler til forebyggelse af Aids som moralsk utiladelige, »hvis de krænker den autentisk menneskelige mening med seksualiteten«. Paven fremkom med denne udtalelse ved afslutningen af den internationale Aids-kongres i Vatikanet, onsdag den 15. november. Han tilføjede, at kirken ikke har i sinde at udstede en serie forbud mod bestemte handlemåder, men den vil foreslå en livsstil, der svarer til den menneskelige værdighed.

Johannes Paul II appellerer til alle regeringer og ansvarlige om at sætte ind med alle kræfter i forebyggelsen og bekæmpelsen af Aids. Det skal gøres »med hurtighed og mod, såvel som klarhed i ideer og korrekthed i initiativer«. Han henstiller til forskerne at fravige »moralisk neutralitet« i deres arbejde med Aids-problemerne, og han opfordrer alle katolske hjælpe-organisationer aldrig at diskriminere Aids-syge, men møde dem med særlig deltagelse.

Udenom problemet

Paven kræver videre en opdragelse og forberedelse af de unge til ansvarsbevidst og trofast kærlighed. Forebyggelse, der er baseret på egoistiske motiver, er ikke alene utiladelig, men er også i modstrid med sig selv, fordi man herved går udenom det egentlige problem uden at angribe det ved roden. I denne sammenhæng beklager paven det moralske forfald i vor tid, et forfald, der gør sig bemærkbart parallelt med udbredelsen af Aids. Han kræver korrekt og fuldstændig oplysning om Aids »fjernt fra umotiveret ængstelse, men også fra falske forhåbninger«.

Kærlighedens åndelige værdier må opdages på ny

Johannes Paul II påpeger nødvendigheden af at genfinde den åndelige værdi i gensidigt at hengive sig til hinanden i kærlighed. Dette er kun muligt, hvis unge mennesker har de nødvendige kræfter til at undgå risikofyldte handlemåder. Den truende udbredelse af Aids stiller kirken over for en dobbelt udfordring: På den ene side forebyggelsen af sygdommen og opdragelse til ansvarsbevidst adfærd, og på den anden side hjælpen til de syge.

En kunstner blandt Jesu Små Søstre i Rom har fremstillet denne julekrybbefigur, som beskriver Jesu fødsel. Læs på midtersiderne 10-11 om den nye bibeloversættelse, og Juleevangeliets nye ordlyd. Foto: Jesu Små Søstre.

Katolsk lægfolksbevægelse i DDR

Et selvstændigt bidrag til samfundsdebatten

Berlin, (KIPA) - I den østlige del af bispedømmet Berlin er der for tiden bestræbelser i gang for at opbygge en katolsk lægfolksbevægelse, der vil beskæftige sig med den samfundsmæssige side af den kristne tjeneste. Det katolske bispedømsblad »St. Hedwigsblatt«, der udkommer i Østberlin, bringer i den seneste udgave fra begyndelsen af november et opråb om et katolsk lægfolks-initiativ og et katolsk forum for dialog i

Berlin. Opråbet må ses som et af resultaterne af et møde for nylig med over 200 repræsentanter for katolske sogne i Østberlin.

Det fremgår af opråbet, at den aktuelle »brydningstid i DDR« også er båret frem af katolske biskopper, præster og lægfolk, »som i ord og gerning har medvirket til at bringe sandheden frem, at vinde respekt for menneskerettighederne og dæmme op mod volden«. »Men de katolske kristnes stemme er for svag i den begyndende samfundsdebat«. Derfor foreslås det i opråbet, at man på lægfolks initiativ danner katolske arbejdsgrupper i flest mulige sogne, og at disse derefter sluttes sammen i et fælles arbejdsforum for hele DDR.

Perspektiver

Berlins biskop Georg Sterzinsky udtaler i en prædiken, at »lægfolkets nye besindelse på sine opgaver ganske vist er opstået i »en nødsituation«, men perspektivet er mere vidtræk-

kende«. Det egentlige arbejdsområde for lægfolket er det politiske, det sociale og det økonomiske område. Biskoppen indrømmer også, at man ved nærmere eftertanke over lægfolkets opgaver i verden og i kirken opdager meget, som

man ikke har gjort noget ved. »At den kristne lever og er virksom i verden, er ikke noget man blot tillader ham eller hende, fordi de kristne nu en gang er her. Det er derimod et kald til at få det bedst mulige ud af verden«.

Jesuitter i Danmark protesterer imod drabene i El Salvador

14 jesuitter i Danmark heriblandt biskop Martensen fordømmer i skarpe vendinger mordene på de 6 jesuitter fra Det katolske Universitet for Centralamerika i El Salvador og kommunitetets husholderske og hendes 15-årige datter. Ordret siges det i brevet til Den diplomatiske repræsentation for El Salvador og USAs ambassade, at jesuitterordenen i Danmark »fordømmer sammen med jesuitter over hele verden denne barbariske vold, som allerede har krævet så

mange ofre blandt befolkningen i El Salvador. Samtidig kræver vi, at menneskers liv og rettigheder bliver respekteret«.

I brevet til USAs ambassade opfordres der til en uvildig undersøgelse af, om El Salvadors regering står bag undertrykkelse og voldshandlinger, og jesuitterne opfordrer desuden USAs regering til at bruge sin indflydelse til at standse regeringsterror af enhver art.

3136 ■ 5034 ■ 10

NIELS STEENSENS BIBLIOTEK
STENOSGADE 9 ST TH
1616 KØBENHAVN V

katolsk orientering

Tilsendes vederlagsfrit alle katolske husstande i Danmark i 20 numre om året, som regel 2. og 4. onsdag i måneden. Abonnementspris i øvrigt 200 kr. årligt. Adressændringer: Katolsk biskopkontor, Bredgade 69 A, 1260 København K. Tlf. 33 11 60 80. Giro 500 14 71 Ansvarstiftelsen, samme adresse.

Ærkebiskop Rivera Damas fordømmer kampe mellem hæren og befrielsesfronten

De myrdede jesuitter i El Salvador bisat

San Salvador, (KIPA) - Under deltagelse af omkring 3.000 mennesker blev de 6 myrdede jesuitter i El Salvador begravet søndag den 19. november. Ved sjælemessen udtalte ærkebiskoppen af San Salvador, *Arturo Rivera Damas*, at der er stærke tegn på, at kræfter inden for hæren er ansvarlige for mordene. Samtidig fordømte han Den nationale Befrielsesfronts FMLN's militære offensiv og hærens umådeholdende reaktioner på denne offensiv, der i de seneste dage har

krævet mere end 1.000 menneskeliv.

Ved begravelsen var blandt andre El Salvadors regeringschef *Alfredo Christiani* til stede foruden oppositionslederen *Ruben Zamora* og talrige udenlandske repræsentanter, herunder USA's ambassadør *William Walker*.

Ærkebiskoppen har også modtaget dødstrusler

Den myrdede universitetsrektor *Ignacio Ellacuria* er i den senere tid sammen med andre repræsentanter for den såkaldte »Folkets kirke« blevet beskyldt for at være kommunister og truet på livet. Ærkebiskop Rivera Damas, der ligeledes har modtaget mange dødstrusler sagde ved messen, at han frygtede »en frygtelig bølge af hævnakter, trusler og mord« og en heksejagt.

Efter begravelsen udtalte ærkebiskoppen over for pressefolk, at regeringens krav til paven om at afsætte »visse biskopper« i El Salvador for at forhindre, at de kommer til at lide samme skæbne som jesuitterne, naturligvis ikke kan imødekommes. »Jeg har selv modtaget talrige

mordtrusler i den seneste tid, men vi er i Guds hånd«, sagde han.

Jesuitterlederen for Mellemamerika, *Jose Maria Tojeira* udtalte under klapsalver ved messen, at kirken forbliver »ved de fattiges side, hvad der end vil ske«.

Den katolske kirke har i øvrigt forstærket bestræbelserne på at få iværksat en våbenhvile mellem regeringen og befrielsesfronten. Vicebiskoppen af San Salvador, *Gregorio Rosa Chavez* erklærede fornyligt, at »begge parter er parat til at overholde en våbenstilstand, men at der endnu ikke er nået konkrete resultater«.

Verdensomfattende vrede over mordene

Jesuitterne i Zürich udtalte til KIPA, at de seks jesuitter, deres husholderske og hendes datter blev skudt af 30 mænd i militæruniform kort efter spærretid i San Salvador, - altså på et tidspunkt hvor hæren kunne gøre, hvad den ville. Omkring gerningsstedet var der desuden andet militær til stede, som ikke greb ind. Ligene bar tydelige tegn

Overalt i verden blev der protesteret kraftigt imod drabene på de 6 jesuitter og to lægfolk den 16. november. I Tyskland demonstrerede 40 dominikanere og deltagere fra andre ordenssamfund fredag den 24. november foran den el salvadorianske ambassade i Bonn. Foto KNA.

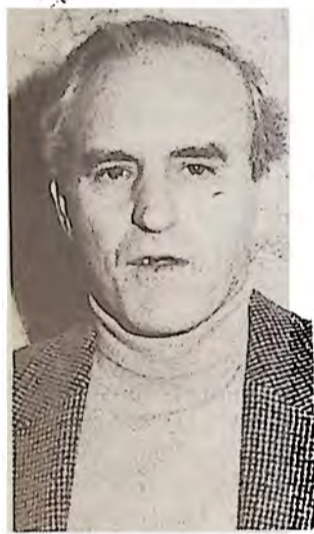
på tortur af en art, der er typisk for hærens torturpraksis. Derfor er man overbevist om, at mordene blev forvoldt af folk fra hæren.

Foruden paven har mange kirkelige organisationer stærkt fordømt massakren. Det gælder det latinamerikanske bisperåd CELAM. Den tyske hjælpeorganisation »Misereor« betegner attentatet som et tragisk højdepunkt i en borgerkrig, der i mange år har martret El Salvador.

Formanden for USA's bispekonference, ærkebiskop *Daniel E. Pilarczyk* fordømmer ligeledes mordene og lover fortsat solidaritet med den katolske kirke i El Salvador.

En lang række professorer og studerende ved katolsk-teologiske fakulteter i Schweiz, Forbundsrepublikken Tyskland, Østrig, Frankrig og Holland »fordømmer denne voldsakt på det skarpeste« og appellerer om, at regeringen i El Salvador skrider beslutsomt ind over for dødspatruljernes virksomhed. Kuriekardinal *Joseph Ratzinger* er ligeledes blandt de protesterende og udtaler samtidig, at den salva-

dorianske regerings opfordring til paven om at afsætte og tilbagekalde biskopper og præster tilhørende »Folkets kirke« er helt uacceptabel. Jesuitter fra den nordtyske provins har opfordret forbundskansler Helmut Kohl at standse al økonomisk hjælp til regeringen i El Salvador, indtil en klar forbedring af menneskerettigheds-situationen i landet foreligger.

En af de myrdede jesuitter, Ignacio Ellacuria.

De 6 myrdede jesuitter dræbt 16. nov.

Jesuitterne mener El Salvadors militær står bag drabene

San Salvador, (KIPA) - Seks jesuitterpræster, deres hushjælp og hendes datter blev torsdag den 16. november dræbt med maskingeværssalver af en gruppe i militæruniformer. Jesuitterordenen går foreløbig ud fra som givet, at morderne tilhører El Salvadors militær.

Provincialen for Mellemamerika, *Jose Maria Tojeira* underrettede straks pr. telefon jesuittergeneralen *Hans-Peter Kolvenbach* om blodbadet. De myrdede er universitetsrektor *Ignacio Ellacuria*, superioren *Segundo Montes*, vicerektor *Ignacio Martin-Baro*, og professorerne *Juan Ramon Moreno*, *Amando Lopez*, *Joaquin Lopez y Lopez* samt husholdersken *Elba Julia Ramos* og hendes 15 årige datter *Celina*. Jesuitterne udtaler, at motivet til den grusomme handling må

være de dræbte jesuitters engagement »for en ikke-voldelig, retfærdig løsning på konflikten i El Salvador«.

I en meddelelse fra jesuitterordenen i Rom siges

det, at mordet på deres medlemmer og andre uskyldige ofre i El Salvador må fordømmes som barbarisk vold. »Vi håber, at vore brødres blod ikke blev udgydt forgæves, og

vi tror på, at liv og ret for mange andre kirkelige personer og det salvadorianske folk vil blive respekteret, og at en retfærdig fred vil blive opnået for alle«.

Protest mod censur

Pretoria, (KIPA) - De katolske biskopper i Sydafrika protesterer mod de sydafrikanske myndigheders presse-censur og mod undtagelsestilstanden. Især kritiseres indenrigsminister *Eugene Low* for meddelelser om at ville skride ind over for bladet »New Nation«, der udgives af den sydafrikanske bispekonference.

»Vi har ingen ret til at betegne os som et demokrati, når vi forbyder retten til meningsytring for dem, der har andre opfat-

telser« siges det blandt andet i protesten. Biskopperne opfordrer indtrængende indenrigsministeren om at indstille planlagte foranstaltninger mod »New Nation« og statspræsident *Frederik Willem de Klerk* om at ophæve undtagelsestilstanden.

De seneste måneder har påny vist meningsløsheden i medicensuren under henvisning til undtagelsestilstanden. Der hersker »forvirring og usikkerhed« om, hvad der er tilladt, og hvad der er forbudt. Den-

ne situation løses bedst ved at afskaffe »alle forskrifter, der begrænser adgangen til information og meningsytring«, siges det videre.

Bladet »New Nation« yder en værdifuld tjeneste ikke blot for det sorte fællesskab, men for hele det sydafrikanske fællesskab, fordi det giver plads for en større del af dette fællesskabs meninger. At forbyde denne tjeneste i håb om, »at meningerne dermed vil forsvinde er i allerhøjeste grad meningsløst« fremhæver biskopperne.

Rygårds Skole Dansk afd. g.1909

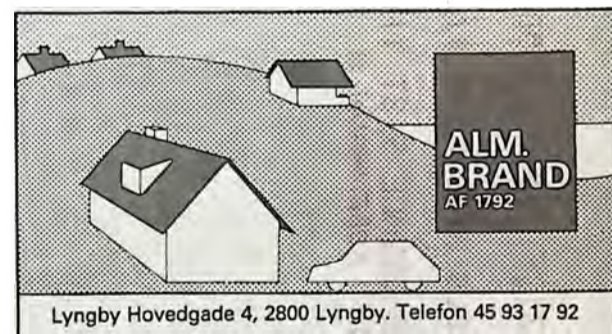
Der er åbent hus i børnehaveklasserne 15/1-19/1 1990 fra kl. 9.00-12.00.

De er velkommen til at besøge os en af de nævnte dage og med egne øjne se, hvordan vores nye ordning forløber.

Overvær »team-teaching«, syng en sang med børnene, snak med lederne. Hvis De ønsker materiale om skolen før besøget, skal De blot ringe til skolen - vi sender det.

Rygårds Skole, Bernstorffsvej 54, 2900 Hellerup, tlf. 31 62 10 53.

Kristen skole på katolsk grundlag. Dansk og international afdeling.

ÅRETS JULEGAVE

Det Nye Testamente i ny oversættelse

2. oplag udsolgt, 3. oplag hos Deres boghandler den 12. december.

75,-

Det danske Bibelselskab i ny oversættelse

Der er altid grund til håb

Økumenisk internationalt møde om »De lutherske kirker i Norden og deres holdning til den katolske kirke«

»De lutherske kirker i Norden og deres holdning til den katolske kirke« var emnet for et møde på refugiet Fuglsang den 9.-12. november. »Institut for Ecumenical Research«, Strasbourg og »Nordisk Økumenisk Institut«, Uppsala var indbydere. På baggrund af historiens første pavebesøg i Norden beskæftigede man sig med følgende emner: »Analyse af pavens taler under besøget i Norden og af svartalerne«, »Analyse af reaktionerne før og efter pavebesøget (presse, offentlighed, de implicerede)«, »En vurdering af dokumenterne fra den katolsk-lutherske dialog« og »Peterembedet som tegn på kirkens enhed og kirkerens splittelse.«

Danske deltagere

Fra dansk side deltog: Mgr. Ib Andersen, lektor Oluf Bohn, biskop Hans L. Martensen, dr. theol. Peder Nørgaard-Højen, dr. phil. Eva Nordentoft, dr. theol. Lars Thunberg, pastor Jørgen Flensted Andersen, stud. theol. Henrik Bo Jacobsen.

I løbet af samtalerne kom der nogle spændende tendenser til udtryk som gang på gang bekræftedes. Pavebesøget som sådan vurderes meget positivt. Man hæftede sig dog ved,

at de danske lutherske biskopper vidtgående understregede det, som adskiller kirkerne, mens man i de andre nordiske lande i gudstjenesterne og talerne oplevede det som forbinder; og at, som lektor Ola Tjørnholm fra Stavanger sagde: »folk genkendte deres eget tro i pavens udtalelser.«

Det blev også konstateret, at det var paven, der talte mest om »skriften« – men man mente også, at den teologiske side af besøget var »svag«. De dokumenter, som findes om

den katolsk-lutherske dialog, blev ikke brugt som basis for samtaler eller talerne til hinanden. Der er noget at indhente! Gensidigheden mangler i embedets anerkendelse, det delte nadverbord er en smerte og en anstødssten i troværdighed overfor verden. Der blev flere gange henvist til, at der ligger håb i pavens udtalelser i Uppsala og på Island: der, hvor der er enhed i dåben, må målet være enhed i eukaristien, eller: vi som har enhed i dåben kan ikke være tilfreds uden enhed i

eukaristien. Dette blev fulgt op af biskop Henrik Christiansen.

Paveembedet

Paveembedet blev diskuteret indgående og meget positivt, hvad tegn på enhed angår. Jurisdiktionen, »magtudøvelse« og også den »indre katolske debat« blev nævnt, og også her understregede man, at dialogen fortsætter. Mgr. Radano fra enhedssekretariatet beskrev indgående pavens engagement i økumenien og økumeniens anliggender, som en væsentlig del af pavens teologi og ikke en lille luksus-fodnote.

Radano nævnte, at paven understreger: *fælles fremskridt i det åndelige liv, heling og forsoning af fortidens »sår«, kontakter og besøg og ikke mindst samarbejde omkring den moderne verdens problemer.*

Biskop Martensen bidrog med en artikel om »Økumenisk vurdering af pavebesøget« som beskriver den historiske, kulturelle og nationale situation. Dåben, den hellige skrift og fællesskabet om arbejdet i den sækulare verden fremhæves som tegn på allerede eksisterende enhed. Samtalen om petrustjenestens indhold og form og om kirkens væsen er begyndt og fortsætter.

Pavebesøget i Norden var for nylig genstand for indgående analyse af økumeniske eksperter. Paven ses her i Roskilde med biskopperne Ole Bertelsen og Bertil Wiberg. Foto L'Osservatore Romano.

Biskop Martensen afslutter med at citere pavens prædiken i Helsinki: »Som lemmer af Kristi ene legeme må vi være gode forvaltere af enhedens gave. Vi må se frem med tillid og håb til genoprettelsen af vores fulde enhed. Også denne kan kun komme som Helligåndens gave, en mægtig handling af Gud, for hvilken vi må

arbejde og bede« – og måske også opøve modtagelighed for enhedens gave.

Dialogen går videre – det skal dog også nævnes, at i de dage mødet på Fuglsang stod på, faldt Berlin-muren – og det gjorde indtryk på alle tilstedeværende. Der er altid grund til håb.

Eva Nordentoft

Foreningen af katolske skoler delt i 2 foreninger

Generalforsamlingen for »Foreningen af katolske skoler i Danmark« gav ikke nogen løsning på den konflikt, foreningen har været ude i i den seneste tid, hvor 8 katolske skoler pr. 31. december har udmeldt sig. Fra 1. januar er der således 8 skoler, der følger sig mere tilknyttet Danmarks Realskoleforening end den katolske, hvor der nu kun er 16 skoler tilbage.

Den nyvalgte formand for »Foreningen af katolske skoler i Danmark«, Ole Meyer siger til »katolsk orientering«, at der kan ske en ændring inden 1. januar, men så vidt han bedømmer signalerne ser det ikke ud til, at udmeldelserne trækkes tilbage, men denne løsning behøver dog ikke at være permanent. Han udtaler, at spændingerne mellem de to fraktioner ikke kun er af økonomisk art, men også skyldes følelsesmæssige forhold.

uden den katolske forening også betalt kontingent til Danmarks Realskoleforening.

De 8 udmeldte skoler er: Skt. Joseph Søstrenes skoler på Østerbro i København, Charlottenlund, Nykøbing F., Maribo, Ringsted, Roskilde. Desuden har Stenoskolen i Nakskov og Sankt Annæ Skole på Amager udmeldt sig. I alt tegner disse skoler sig for 46% af det samlede elevtal på ca. 8.000.

Det katolske gledet i baggrunden

Skoleleder Ole Dam fra Ringsted siger til »katolsk orientering«, at »foreningen af katolske skoler i Danmark« er blevet til en arbejdsgiverorganisation, hvor det katolske er gledet i baggrunden. De 8 udmeldte skoler har foreslået et fortsat medlemskab af foreningen med et symbolsk kontingent og uden stemmeret. Dette forslag blev nedstemt på generalforsamlingen. De 8 skoler ser gerne, at foreningen får en overbygning omkring det fælles-katolske, men dette kan ikke skabe flertal i foreningen.

kk

De 8 udmeldte

Skolerne er delt i spørgsmålet om hvilken landsskolestruktur, de skal tilslutte sig. Nogle skoler har i flere år for-

6 heldagsmøder om trosformidling

Omfatter kun sogne uden for Storkøbenhavn

I forlængelse af møderne på Magleås (15.-17.9.) og i Vejle (28.10.) afholdes der på biskoppens initiativ – og i samarbejde med præsterådet, pastoralrådets forretningsudvalg og Kateketcentralen – 6 heldagsmøder i vinteren 1990 med overskriften: *Trosformidling*.

Møderne vil være koncentreret om formidling af troen og af katekese, herunder drøftelse af en ny indsats af lægfolket i form af opgaver, tjenester og uddannelse til ny tjeneste, som der fremover vil være behov for i bispedømmet.

Tidspunkter

Biskoppen har besluttet, at de 6 vintermøder alene skal omfatte sogne udenfor det storkøbenhavnske område, idet mø-

derne for Storkøbenhavn (incl. Bornholm) er udsendt til et senere tidspunkt.

Møderne vil begynde kl. 9.45 og slutte ca. kl. 17.30:

Lørdag 13. januar: Maribo, Nakskov og Nykøbing F. – i Maribo. Kontaktprester: Herman Berning.

Søndag 14. januar: Slagelse, Holbæk, Kalundborg, Køge, Næstved, Vordingborg og Ringsted - i Slagelse. Kontaktprester: Stephen Holm.

Lørdag 20. januar: Aalborg og Viborg - i Aalborg. Kontaktprester: Allen Courteau.

Søndag 21. januar: Århus, Grenå, Randers, Silkeborg, Vejle, Herning og Horsens - i Århus. Kontaktprester: Gottfried Grünwald.

Lørdag 10. februar: Kol-

ding, Fredericia, Haderslev, Åbenrå, Sønderborg, Tønder og Esbjerg - i Kol-ding. Kontaktprester: Lars Messerschmidt.

Afgrænset målgruppe

Søndag 11. februar: Odense, Assens, Nyborg og Svendborg - i Odense. Kontaktprester: Stefan Huber indtil 8.2.; derefter Jerzy Kruk.

I modsætning til de åbne møder på Magleås og i Vejle er de 6 heldagsmøder planlagt med henblik på en afgrænset målgruppe, som indbydes til møderne. Det drejer sig om: menighedsråd og pastoralrådsmedlemmer, aktuelle og potentielle medarbejdere i trosformidling og liturgi, repræsentanter for de katolske skoler og børnehaver, der arbejder med i sognenes trosundervis-

ning, repræsentanter for ungdomsarbejdet og for de udenlandske grupper, medlemmer af de lokale søsterkommuniteter, desuden indbydes alle præster i menighedsarbejde i pågældende område, og endelig er de ansvarlige præster for udlandsgrupperne frit stillet til at deltage i de møder, de måtte ønske.

Hvis De ikke har fået en indbydelse

NB! Skulle der være nogen, som mener at tilhøre den målgruppe, vi henvender os til, men som ikke har modtaget nogen indbydelse, kan vedkommende henvende sig til kontaktpresteren i sit område eller kontakte Kateketcentralen.

Paul Marx OMI
generalvikar

Bededag 17. dec. for Libanon og El Salvador

I nr. 17 af »k.o.« den 25. oktober kunne man læse, at pave Johannes Paul II opfordrer alle verdens katolikker til at holde en international bededag for Libanons befolkning. Han havde selv foreslået et par egnede datoer, men ellers overladt det til lokalkirkerne at fastlægge en dato. Som genklang til pavens opfordring fastlægger biskop Martensen den 17. december 1989, 3. søndag i adventstid som bispedømmets bededag for befolkningen i Libanon.

I lyset af den voldsomme stigning i brutalitet, der er sket i El Salvador i den senere tid, ønsker biskoppen, at bededagen samtidigt omfatter befolkningen i El Salvador. Bededagen kan forme sig med særlig omtale i prædiken og med særlige forbønner under messen, med ekstra personlig bøn, rosenkransbøn m.m. Et brev herom er blevet sendt ud til samtlige menigheder og ordenshuse.

Paul Marx

Devaluering af familien?

Biskop *Martensens* brev til Folketingets retsudvalg i f.m. den nye lov om registreret partnerskab er kommet under kritik fra flere læsere af k.o. Med rette, mener jeg.

Biskoppen ser i den nye lov en nedvurdering af ægteskabet og familien. Men argumentationen virker anstrengt, når biskoppen vurderer den nye lov ud fra, hvad den ikke siger, mere end ud fra, hvad den faktisk siger. Jeg har svært ved at konkludere, »... at dansk lovgivning ikke giver og ikke ønsker at give ægteskabet nogen retsvirk-

ninger eller retsbeskyttelse udover de retsvirkninger og den retsbeskyttelse, som lovgivningen tilkender et hvilket som helst parforhold af mennesker, der lever sammen og lader sig registrere.« Og jeg kan ikke bifalde påstanden: »Det nye lovforslag definerer implicit, at der intet andet specifikt er ved ægteskabet end adoptionsmulighed.«

Mit anliggende er imidlertid af positiv art. Jeg bifalder biskoppen i hans ønske om at bidrage til en styrkelse af ægteskabet og

familien i vort danske samfund. Og jeg mener afgjort, at vi som kirke også skal prøve at påvirke både den offentlige mening og politikerne i denne retning. Jeg ser imidlertid andre - og mere utvetydige - politiske indgreb og forslag, der bringer et sundt familieliv i fare. Det socialøkonomiske system, vi lever under, gør i flere henseender livet surt og vanskeligt ikke mindst for familier med børn og modvirker manges ønske om at få flere børn. Det er f.eks. for de fleste familier i dag næppe muligt at leve et

anstændigt liv med kun én indtægt.

Et andet eksempel berører vore flygtninge og indvandrere. Her pønses der fra politisk side på en stramning af den nuværende ret til familiesammenføring. Der påtænkes en konkret administrativ vurdering af familiens situation i hvert enkelt tilfælde. Og bl.a. en tilfredsstillende bolig skal gøres til en betingelse for tilladelse til familiesammenføring. Forslag som disse truer ægteskaber og familier så det batter. Og jeg tror, at der her er udsigter til at kunne rabe den offentlige mening og politikerne op.

Anton Dekkers

Katolsk Arbejderaktion har på sin generalforsamling den 24. november 1989 besluttet midlertidigt at indstille udgivelsen af bevægelsens periodiske tidsskrift Labora.

Det faglige arbejde har taget et sådant omfang, at vi ikke længere kan overkomme fremstillingen af tidsskriftet, og vor økonomi tillader os ikke at få det trykt ude.

Annoncering af Katolsk Arbejderaktions møder vil fremtidig ske i katolsk orientering. De der ønsker det, vil regelmæssigt mod-

tage nyhedsbreve om Katolsk Arbejderaktions aktiviteter m.v.

George Bune Andersen
Formand

Billedbog forsinket

Billedbogen over pavens besøg i Norden forventes at ligge på »katolsk orientering«s redaktionskontor den 20. december. De bestilte bøger vil blive sendt så snart bogen er ankommet. *kk*

Skal kirken og dens repræsentanter ikke følge budet: Elsk din næste?

Må jeg have lov til at udtrykke min dybeste sympati med de 3 læserbreve, der var i »katolsk orientering« nr. 18. Jeg finder biskop *Hans Martensens* meninger om registreret partnerskab menneskeforagtelige. Hans *Martensens* ytringer kan sidestilles med religions- og racediskrimination. Det forekommer mig meget malplaceret at bruge argumentation fra biblen. Kirken har måttet »ajourføre« sig med samfundsudviklingen de sidste 2000 år.

Samfundet har ændret sig uhyre meget på adskillige punkter, og meget få lever i overensstemmelse med alt hvad biblen fore-

skriver. Mange kvinder taler nu i forsamlinger, dette ville have været utænkeligt på Paulus' tid. Samfundsudviklingen har medført andre problemstillinger, f.eks. de sociale. Dem varetager kirken på en meget »moderne« måde. Der er mange eksempler.

At mene, at ægteskabet latterliggøres er en personlig sag. Ligeledes er det en personlig sag at finde homoseksualitet naturstridigt. Men mennesket bestemmer jo ikke selv om det vil fødes heteroseksuelt eller homoseksuelt. En anden argumentation, der er blevet brugt, er at homoseksuelle forhold er unormale, fordi de ikke

bærer frugt. Argumentationen er usand. Adskillige lesbiske kvinder bliver kunstigt insemineret med sæd fra deres homoseksuelle venner. Derved bærer mange homoseksuelle forhold frugt, både for de mandlige og de kvindelige vedkommende.

Ville de personer, der bruger ovenstående argumentation, mon nægte ældre, der er over den reproduktive alder, ægteskab? Eller ville de selv samme personer forhindre at der blev indgået ægteskab mellem to personer, hvoraf den ene måske var steril og led af f.eks. sukkersyge. Dette ægtepar ville nemlig ikke være i stand til

at få tilladelse fra adoptionsmyndighederne til at adoptere p.g.a. sukkersyge hos den ene af parterne.

Det er for mig personligt helt klart, at der må ske en ændring af den menneskelige »natur«. Er det naturligt at foragte andre mennesker fordi de tilfældigvis holder mere af deres eget køn end af det modsatte? Er det naturligt at foragte anderledes tænkende i det hele taget? Skal kirken og dens repræsentanter ikke netop følge budet: Elsk din næste?

Gitte Højland

Katolsk Videoproduktion søger skuespiller

Katolsk Videoproduktion (KVIP) er ved at lægge sidste hånd på drejebogen til en ny katolsk børnefilm, der skal foregå i København.

Filmen fortæller historien om en dreng, der leder efter Gud på vej hjem fra skole. turen hjem går gennem kirker, banker, pølsevogne og forunderlige oplevelser. Om han finder Gud, skal ikke afsløres her; men kedelig er filmens oplæg ikke.

Til hovedrollen som drengen søger KVIP efter en dreng i 8-12 års alderen, og kandidater vil blive vurderet ved en prøvefilmning i januar 1990.

Interesserede bedes henvende sig til Katolsk Videoproduktion, c/o pater L.O. Dorn, Skt. Kjeldsgade 3, 2100 København Ø, telefon 31 20 93 37.

Billedbog om pavens besøg i Norden

Der blev skrevet kirkehistorie, da pave Johannes Paul II besøgte de nordiske lande 1.-10. juni 1989. Bogen, der er på 80 sider i A4 format og med 165 fotos, heraf de 100 i farver, gengiver i billeder pavens rejse i Norden. Vi kan i Danmark igen glæde os over messerne på Åsebakken og i Øm, mødet i Skt. Ansgars Kirke og de økumeniske møder i Roskilde og København.

Bogen er udgivet af Katolsk Informationscenter i Helsinki i samarbejde med de nordiske bispedømmer. Bogen ventes fra trykkeriet i løbet af en uge. I Danmark kan bogen købes eller bestilles hos: »katolsk orientering«, Vesterbrogade 28, 1620 København F. Tlf. 31 21 14 44.

Bestil nu - oplaget er begrænset. Pris 198 kr. + forsendelsesgebyr.

Jeg bestiller »Johannes Paul II i Norden«:

Antal: _____ bøger á kr. 198.- + forsendelsesgebyr

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr.: _____ By: _____

Vi mangler en katolsk højskole

Det er opløftende at læse biskoppens oplæg »Efter pavebesøget« og ligesom få en samlet oversigt over de opgaver, der venter os forude. Navnlig det, at der i stort omfang kaldes på de kræfter, der ligger gemt i lægfolket, tror jeg vil vinde genklang mange steder, således at vi alle kan finde den plads, hvor det, vi ved og kan, bedst kan udnyttes.

Vi katolikker er, som biskoppen også fremhæver, en meget blandet flok, måske mere blandet her i Danmark, end i så mange andre lande. Mange unge katolske flygtninge kommer hertil, og bliver måske ikke rigtig integreret i vore katolske menigheder, og blandt vore unge. Måske kommer de fra en varm menighed i et

andet land, og det, at de ikke kender sproget og derved ikke rigtig kan tale med nogen, når de kommer i vore menigheder, gør, at de føler sig udenfor, og langsomt glider væk fra kirken. Særlig for de unge er der så mange andre fristelser, der drager i et nyt land. At vi er et diaspora, gør det heller ikke lettere. Det, vi mangler i Danmark, er en katolsk højskole. Jeg ved godt, at der tidligere har været en, som nu er lukket. Dog er der mange ting, der har ændret sig, siden den lukkede, bl.a. den her nævnte tilstrømning af unge katolikker fra andre lande.

Jeg tror ikke, at Magleås vil være stedet for denne højskole. Det ville være bedre, om den lå i en

provinsby, gerne i forbindelse med en katolsk skole, så lærerkræfterne evt. kunne udnyttes begge steder. I så fald kunne skolen også kombineres med daghøjskoleelever og konvertitundervisning.

Rigtig mange unge flygtninge sendes på højskole af Dansk Flygtningehjælp. De fleste af disse højskoler har intet med kristendom at gøre, for nogles vedkommende endda tværtimod. Der er dog også kristne højskoler. Apostolsk Kirke har en god højskole i Kolding, selv om der er langt færre apostolske kristne end der er katolikker. Og Pinsekirken har både efterskole og højskole i Mariager, og herfra udgår der mange glade evangeliserende aktiviteter. Der er Luthers

Mission i Hillerød, der er Indre Missions Højskole i Børkop, der er Vejen Højskole Kibbutz, som er mere tværkirkelig, og der er den dejlige Farsø rejsende højskole, for blot at nævne nogle stykker. Men vi mangler stadigvæk den katolske højskole, det sted, hvor der kunne undervises i den katolske lære og knyttes faste bånd mellem unge katolikker af alle nationaliteter i Danmark. Der er vel intet, der hænger bedre sammen end gamle højskolekammerater.

Lad os snarest muligt høre fra andre katolikker, der har den samme tanke, eller som kan se det rigtige i disse tanker, så vi kan få nedsat et udvalg til at arbejde med sagen.

Inge Norling

Angelus

Herrens engel bragte Maria det glade budskab.
Og hun undfangede ved Helligånden.
Hil dig, Maria...

Sel Jeg er Herrens tjenerinde.
Det ske mig efter dit ord.
Hil dig, Maria...

Og Ordet er blevet kød.
Og har boet iblandt os.
Hil dig, Maria...

Bed for os, hellige Gudsmoder!
At vi må blive værdige til Kristi forjættelser.

Lad os bede. Herrel! Opfyld vore hjerter med din nåde, for at vi, som ved englens budskab har erkendt Kristi, din Søns, menneskevordelse, ved hans lidelse og kors må føres til opstandelsens herlighed. Ved samme Kristus, vor Herre. Amen.

Efter aften-ringningen tilføjes:

Fader vor. Hil dig, Maria. Herre, giv de afdøde troendes sjæle den evige hvile og lad det evige lys lyse for dem. De hvile i fred. Amen.

Angelus og fromhed

Af Jørgen Lassen

Man vil gerne kunne samle tankerne om det væsentlige. Det skal man måske lære. Der tilbydes for tiden kurser i kristen meditation og i at bede kirkens tidebønner. Tiden vil vise, hvor mange af dem der har fulgt disse kurser, der også har (tid og) kræfter til at omsætte det lærte til hverdagen, det vil sige at meditere og bede tidebønnerne efter afslutningen af en fortravlet hverdag eller en fortravlet arbejdsuge.

Rosenkransen og Angelus-bønnen

Men kirken har altid vidst, at det store flertal af dens børn ikke ville komme til at leve i klostre, men være omgivet af larm og uro, være opfyldt af legitime bekymringer for dagen og vejen.

Til alle disse har den - foruden at indbyde til messe - givet anvisning på nogle korte, overkommelige bønner, der kan siges hvor som helst og hver dag (for kirken har også vidst, at det er de færreste, der går til messe om hverdagen). Kirken anbefaler naturligvis at bede Fader Vor.

Men den har også forfattet to indholdsrige bønner, som forøger troen og styrker håbet. Den ene er rosenkransen, der i femten afsnit mediterer Jesu fødsel, hans lidelse og hans opstandelse. (Den bedes i øvrigt i en del kirker i hvert fald én gang ugentlig).

Den anden bøn, som jeg gerne vil slå et slag for, er Angelus. Den synes at føre en ret upågtet tilværelse, selv om den dog er optaget i Lovsang (side 708). Den skulle egentlig bedes morgen, middag og aften. Det er en eminent bøn: den indeholder i virkeligheden grundlaget for den kristne tro. (Og dog er den »overkommelig«).

I de første tre »vers« nævnes først englens budskab til Maria (det er forkert, når den danske tekst siger: »det glade budskab.« »Originalteksten« siger kun »Budskab«), derefter det faktum at hun blev gravid ved Helligånden. Derefter (selv om kronologien burde have været omvendt!) citeres Marias svar til englen (hendes ja!) og til sidst citeres indledningen til Johannes-evangeliet.

I »omkvædet« til hvert vers: »Hil dig, Maria...« citeres jo først englens hilsen og derefter Elisabets ord til Maria, da denne senere besøger hende. (Jeg ville foretrække: »Vær hilset«, da ordet »Hil« jo er det samme som det tyske »Heil«, der har for dårlige associationer).

Bibelhistoriske begivenheder

Vi kan se, hvor fortættet en troslære allerede denne første halvdel af Angelus er: den omtaler det historiske faktum, at Guds søn på et givet tidspunkt i historien og på

grund af en bestemt kvindes fuldstændige tro er blevet et menneske og har boet iblandt os (og henviser altså derved som nævnt til en nærmere fordybelse i dette mysterium i Johannes evangeliet). Og ved foruden at citere Marias - om jeg så må sige: epokegørende - svar også at citere Elisabeths hyldelse til hende og barnet (»velsignet er du... og velsignet er dit livs frugt...«), får vi det første kristne menneskes - det kan man kalde Elisabeth - trosbekendelse, allerede inden Jesus var født, en bekendelse der efter barnets fødsel blev fulgt op af hyrderne, af de hellige tre konger og af Simeon og Anna.

At blive værdige til Kristi løfter

I den sidste halvdel af Angelus følger så den troendes individuelle bøn om frelse: at vi må blive (mere) værdige til at tage del i det liv - her på jorden og efter døden - som Kristus har stillet i udsigt. (Teksten i »Lovsang« siger »Kristi forjættelser«. Hvorfor ikke erstatte dette forældede ord med »Kristi løfter«?), en værdighed som vi kan og bør arbejde med på i vore gerninger, og en bøn om, at vi mere og mere må blive fyldt af Guds nåde, således at vi til sidst kan opnå den fulde frelse i opstandelsens herlighed på grund af Jesu - Guds lams - lidelse og død.

Herrens engel bragte Maria det glade budskab, og hun undfangede ved Helligånden. Detalje fra Løgumskabet, Nationalmuseet. Foto: Helge Krempin.

Foranstående »gennemgang« af Angelus må virke tør og kursorisk, men det er nødvendigt, når man vil introducere sine medkristne i en glemt bøn, at pege på - i store træk - hvad den rummer af teologi, og hvordan den kan nære den personlige fromhed.

»Fromhed«, et begreb der har været set ned på i snart mange år, ikke mindst af en del katolske teologer og ikke mindst i de balstyrige post-koncilære år i begyndelsen af halvfjerdserne. Men hvad er fromhed egentlig andet end en inderlig kærlighed til Gud?

Jesus var from. Men det er da et djævelsk påhit, at almindelige mennesker af god vilje ikke skulle kunne være fromme - og have brug for det!

Beundring for Østkirken

Det har i mange år inden for den romersk katolske kirke været moderne at se hen til netop fromhedslivet i Østkirken - særlig den russiske - som noget meget ægte og smukt og »oprindeligt«, og det er det da også.

Og man kan læse om folkekirkepræster, der i fuldt alvor mener, at det har ført til en oplussen af religiøs trang og følelse hos (kristne) børn og unge, at de hos deres muslimske skolekammerater oplever, at der eksisterer en religionsudøvelse, der præger mennesker helt igennem, at der eksisterer en tro, som mennesket identificerer sig med, som gør det fromt.

Kom indenfor, vi har det hele

Men vi har jo det hele! Den romersk-katolske kirke har gennem sin historie gjort alt for at gøre det lettere at være det troende menneske. Ikke alene inviterer den mennesket til messe hver dag, men for dem af os, der ikke har mulighed eller kræfter hertil, har den givet bønner der gør, at vi rykker lidt nærmere til Gud.

Den engelske forfatter Evelyn Waugh skriver i sin nøgterne redegørelse for sin konversion, at der findes ingen fromhed, der i ægthed og inderlighed kan måle sig med den, der bor i den jævne og primitive

katolik (og den yderst intellektuelle Waugh - der var betydelig mere ydmyg end han lod - søgte denne fromhed som et ideal). Til skeptikeren, der står uden for kirken, giver han dette enkle råd: »Come inside!«

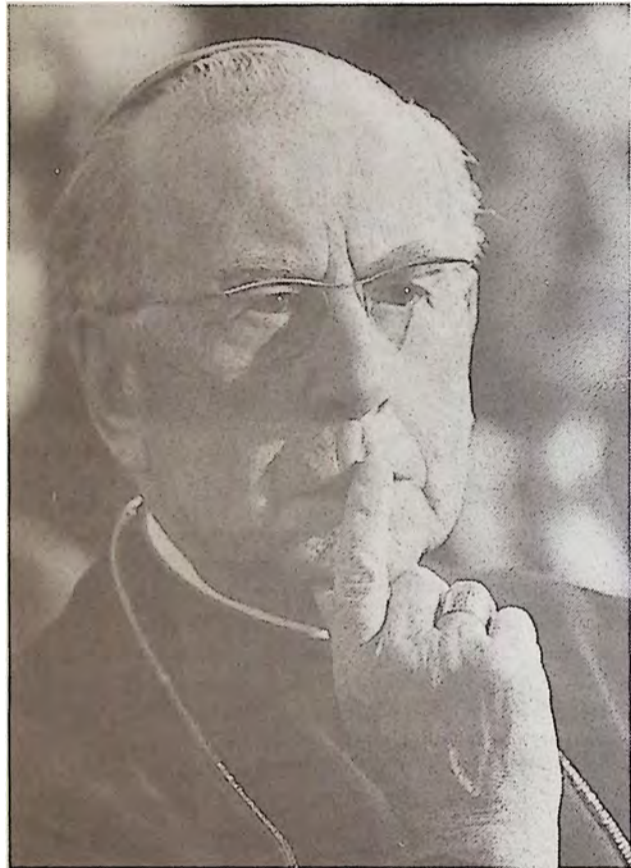
Omkring tre hundrede år før skrev den franske filosof La Bruyere: »Den ægte fromhed gør, at livet er til at bære, og at døden er blid«.

Indtil for omkring 25 år siden var det langt mere almindeligt end nu at se mennesker i de katolske kirker uden for messetiderne. De kom for at være i fysisk nærhed af Alterets Sakramente. Det var den mystiske fromhed. (Mange blev også i kirken i nogen tid efter messen, nu er kirken støvsuget for mennesker få sekunder efter at præsten har sagt »Gå bort med Kristi fred«).

Vi katolikker behøver slet ikke at være fascineret af fromheden i Islam eller Østens religioner.

Vi har det hele.

Koncilet virkeliggøres ikke i ord og bogstaver

Den sidste overlevende af de store kardinaler, der prægede Det andet Vatikanconcils ånd, Franz König af Wien, advarer mod sekteriske grupper i kirken. Foto: KNA.

München, (KIPA) – Wiens tidligere biskop, kardinal Franz König, der også var en af de fremtrædende personligheder under Det andet Vatikanconcil, beklager »den forgiftede atmosfære«, der for tiden breder sig i den katolske kirke. Det skyldes især mindre oplyste gruppers forsøg på at holde andre ude fra indflydelse, – grupper der gerne opfatter sig selv som »bedre katolikker«, og hvis motiv meget vel kan være blot at skaffe sig selv magt og indflydelse. Det samme gælder dem, der udelukkende lader sig lede af en anti-romersk affekt, skriver kardinalen i det ansete »Süddeutschen Zeitung«.

Det siges videre i artiklen, at det er beskæmmende at noget så indlysende som troskab mod paven er blevet et kampråb i den aktuelle debat hos smågrupper, der vil føre sig frem som de eneste pave-tro.

Mange af de kirkelige spændinger er efter kardinalens opfattelse »naturlige symptomer på en vækstkrise«, og kirken er især i Latinamerika, Afrika og Østasien netop i en voldsom vækst. Andre konflik-

ter har deres grund i, at »tidens tegn« ikke altid tydes rigtigt. Tendenser i udviklingen, der kan vække bekymring i nogle områder inden for kirken og navnlig i den vestlige verden, bliver af ulykkes-profeter straks tolket som tegn på kirkens forfald, som må bekæmpes »ved at udrydde alt det, der er vokset frem i kirken som følge af Det andet Vatikanconcil«.

Hvordan ville kirken se ud, hvis man ikke havde haft koncilet? spørger kardinalen. Ville den »traditionelle« kirke bedre have kunnet modstå sekulariseringens syrebåd og den praktiske materialisme end den af koncilet fornyede kirke? Eller var kirken og præsteseminarierne ikke blevet tømt endnu hurtigere?

Tålmodighed i stedet for disciplinering

Man må ifølge kardinal König se alvorligt på den katolske tros identitet i en verden, der ændrer sig radikalt. Men når denne omsorg for troen giver sig udtryk i »mistro, angst og anvendelse af uigennemtænkte midler for at beherske kriser, sådan som det

kendes i verden uden for kirken, så er der noget galt« betoner kardinal König. »Heller ikke midt i krisen er skepsis og modløshed kristne dyder. Mistænkeliggørelse og letfærdig fornægtelse af den rette tro, disciplinering i stedet for tålmodig argumentation for at nå til enighed har endnu mindre plads i det kirkelige fællesskab.

Kollegialiteten er endnu i sin vorden

»Det hjælper ikke at gribe tilbage til forlængst overståede perioder i kirkehistorien«, fastslår kardinalen. Kirken, som er en verdenskirke, kan ikke længere fungere med det 19. århundredes metoder. I hvert fald er det rette forhold mellem centralisering og decentralisering, – mellem den nødvendige enhed og den lovlige mangfoldighed – endnu ikke opnået. Det samme gælder den »inkulturation«, som pave Johannes Paul II så ofte har betonet nødvendigheden af. Den biskoppelige kollegialitet er heller ikke endnu slået igennem i kirkens praktiske liv og dermed heller ikke det rette forhold mellem på den ene side paven og kurien og på den anden side de stedlige biskopper.

Læreembede og samvittighed

Kardinal König anser det for betænkeligt, at alvorlige spørgsmål nærmest »instrumentaliseres«, og han henviser her til forholdet mellem læreembede og samvittighed, som senest

er kritiseret i diskussionen om rundskrivelsen »Humanae Vitae« om det ægteskabelige samliv. I denne stadig genopblussende diskussion synes det »undertiden som om den pavelige ufejlbarhed udstrækkes til alle pavelige lære-udtalelser, men paven er kun sikret ufejlbarhed, når han ex cathedra giver udtryk for hele kirkens tro«, fremhæver kardinalen.

»Desuden må man skelne ufejlbare lære-udtalelser og det autentiske læreembede, som paven og biskopperne udøver«. Udtalelser fra paven eller biskopperne under henvisning til det autentiske læreembede kræver »en religiøs begrundet lydighed«, d.v.s. at den kristne »ved sin samvittighedsdannelse og sin samvittighedsafgørelse i særlig grad må tage hensyn hertil, – og hverken mere eller mindre«. Kardinalen understreger videre, at »den, som efter omhyggelig overvejelse og åbenhed over for argumenterne når til en anden opfattelse, ikke forsynder sig mod rettroenheden«.

At skelne mellem det blivende og det forgængelige

I øvrigt viser kirkehistorien flere eksempler på, at også kirkens læreembede lyder den grundlæggende lov om at skelne mellem »det blivende og det forgængelige«. Sand tradition betyder ikke skematisk uforanderlighed, men dynamisk udvikling.

Kardinal König betegner det som »en trist kends-

gerning, at de, der gerne følger paven i seksual-moralske spørgsmål, ofte er mindre beredvillige til at høre på det autentiske læreembede i sociale spørgsmål, og omvendt«. Kardinalen ser kun en løsning gennem »nøgttern tænkning hos alle parter. Forskellen mellem det ufejlbare og det autentiske læreembede må ikke udglattes, en afvigende samvittighedsafgørelse skal være mulig, men samtidig må en sådan afvigende holdning ikke gøre krav på at gælde som almindelig norm«.

Desuden gælder det, at »det praktiske liv skal orienteres efter principperne, og ikke omvendt«, fordi »læreembedet kan ikke reducere evangeliets krav til niveauet på det moderne menings-marked«. På samme tid må læreembedet »tage de troendes nød alvorligt« og dele menneskers glæde og håb.

Kardinal König understreger kraftigt i sin analyse af den kirkelige situation, at

det ikke går »at holde fast i koncildokumenternes blotte bogstaver«. Pave Johannes XXIII's »store beslutning om at åbne kirkens døre og vinduer på vid gab for at komme i dialog med menneskene udenfor, virkeliggøres ikke i ord og bogstaver, for bogstaver er døde, men ånden levendegør«.

Mennesker i dagens verden hungrer efter evangeliet, og mange stiller med ny skarphed det urgamle spørgsmål om livets mening, hævder kardinal König i slutningen af sin artikel. Til disse mennesker må kirken forkynde »Guds menneskevordne kærlighed og barmhjertighed« og gøre det i et sprog, som moderne mennesker kan forstå. Budskabet om frelsen bliver imidlertid kun troværdigt, hvis kirken selv virkeliggør Den hellige Augustin's ord: »Enhed i det nødvendige, frihed i det, der er tvivl om, men kærlighed i alt«.

Tusinder af katolikker forlader kirken i Østrig

Wien, (KIPA) – Siden den anden verdenskrig har der i Østrig ikke været så mange udtrædelser af kirken som sidste år. Over 35.000 personer forlod i 1988 den romersk-katolske kirke, oplyser det østrigske ugeblad »Die Furche«.

Protest mod bispeudnævnelser

Samtidig indtrådte i 1988 ca. 3.600 nye troende i kirken. Siden 1978 har kirken i alt mistet 327.000 medlemmer

Det er svært at sige, om de mange udtrædelser hænger sammen med de omdiskuterede udnævnelser af nye biskopper den senere tid. Det er dog alarmerende, at udtrædelserne i Feldkirch, – hvor bispeudnævnelserne utvivlsomt spiller en rolle – ifølge de foreliggende tal for 1989 er steget i antal fra januar til maj med 88 pct. i forhold til 1988. I Linz, en af Østrigs største byer er den tilsvarende stigning på 71 pct.

Biskop Lehmann beklager kollegas kritik af teologer

Fulda, (KIPA) - Formanden for den tyske bispekonference, biskop Karl Lehmann vender sig imod vilkårlige fordømmelser af katolske teologer, der underviser i Vesttyskland. Mere præcis beklager han en udtalelse af ærkebiskop Johannes Dyba af Fulda i den seneste udgave af Fulda-bispedømmets blad. Ærkebiskop Dyba kræver her af teologiprofessorerne »fuldkommen troskab mod kirken«, og at de skal

være »et stadigt vidnesbyrd på et præsteligt liv«. Ærkebiskoppen fastslår videre i sit blad: »Når det imidlertid ser ud til hos os, at mange teologiske fakulteter glider ud i nærmest »holandske tilstande«, hvor hver anden professor angriber paven, og hvor selv et liv i konkubinater ikke længere er enkelt-tilfælde, så må biskopperne alvorligt overveje, om man fortsat med god samvittighed kan betro præstekandidater til sådanne

nedbrydende fakulteter, og om det ikke snart er på tide at markere sig klart«.

Over for pressen udtaler biskop Lehmann, at han ikke ville komme med den slags udtalelser. Ordet »nedbrydende« om et fakultet hører heller ikke hjemme i hans sprogbrug. Man må på den anden side heller ikke overse, at der er grund til bekymring, betoner Lehmann. Dybas kritik retter sig først og fremmest mod situationen

i Tübingen, hvor der inden for få år er blevet 4 lærestole ledige hovedsagelig på grund af giftermål. I Mainz er to teologer fratrådt inden for 9 måneder. Alle disse lærestole er endnu ikke blevet besat. Det er ikke blot blandt biskopperne, at der er bekymring over disse forhold, men man skal passe på ikke at fælde generaliserende domme, som er uretfærdige over for mange mennesker.

Orientering fra sognene

Julen 1989 og januar 1990

På disse sider bringer vi en gang om måneden i de lige numre sognenes kalender for en hel måned ad gangen. Sidste frist for modtagelse af manuskript nr. 2 der udkommer 31. januar 1990 er mandag den 15. januar 1990 for februar 1990. Manuskriptet bedes sendt til Kirsten Szarafin på »katolsk orientering«s redaktion. Vesterbrogade 28, 3., 1620 Kbh. V. Tlf. 31 21 14 44.

1 Nordjylland

Skt. Mariæ Kirke, Ålborg

Kastetvej 1, 9000 Ålborg.
Sognepræst Leo Kertz, OMI.
Pater Allen Courteau, OMI.
Tlf. 98 12 63 44.
Menighedsrådsformand Per Dolmer.
Tlf. 98 25 44 90.
Søndagsmesser:
Kl. 8.00: Sct. Joseph Hospitalskirke.
Kl. 10.00: Højmesse i Sct. Mariæ Kirke.
Torsdag d. 14. kl. 14: Sct. Josephs klub mødes til messe og adventsfest hos Sct. Joseph Søstrene.
Kl. 19-21.30: Maxi-KUK.

Fredag d. 15. kl. 17: Messe.

Lørdag d. 16. kl. 13.30: Franciskanske lægorden mødes i menighedslokalet.
Søndag d. 17. 3. søndag i Advent, kl. 10: Højmesse.
Torsdag d. 21. kl. 19: Sct. Mariæ Skoles julespil i kirken.
Kl. 19-21.30: Maxi-KUK.
Fredag d. 22. kl. 9: Skoleafslutning med julegudstjeneste.
Kl. 17: Messe.
Søndag d. 24. 4. søndag i Advent, kl. 10: Højmesse.
N.B. Kl. 24.00: Juleaften - midnatsmesse.
Mandag d. 25. Juledag, kl. 10: Højmesse.
Tirsdag d. 26. 2. juledag, kl. 10: Messe.
Fredag d. 29. kl. 17: Messe.
Lørdag d. 30. kl. 17.00: Polsk messe.
Søndag d. 31. Den Hellige Familie, kl. 10: Højmesse.

Januar 1990

Torsdag d. 4., 11., 18. og 25. kl. 19-21.30: Maxi-KUK.
Fredag d. 5. kl. 15.00: Første fredags sakramentale tilbedelse indtil messe kl. 18.
Søndag d. 7. Herrens Døb, kl. 10: Greg. højmesse med efterfølgende undervisning.
Mandag d. 8., 15., 22. og 29. kl. 14.30-16.00: Mini og Midi-KUK.
Tirsdag d. 9., 16., 23. og 30. kl. 9.00: Rosenkransgruppe.
Torsdag d. 11. kl. 14.30: Sct. Joseph klub mødes i menighedslokalet.
Fredag d. 12., 19. og 26. kl. 17: Messe i kirken.
Søndag d. 14. kl. 10: Højmesse.
Onsdag d. 17. og 31. kl. 14.30: Syklubben.
Søndag d. 21. kl. 10: Familiemesse med efterfølgende sogneundervisning.
Onsdag d. 24. kl. 19.30 i Hasseris kirkes menighedslokale: Foredrag om »Ret - skyld - straf og retfærdighed er centrale emner i både verdslig og kristen sammenhæng« ved professor dr. jur. Robert Bech.
Lørdag d. 27. kl. 17: Polsk messe.
Søndag d. 28. kl. 10: Højmesse.

Helligåndskirken, Frederikshavn

Uranienborgvej 5, 9900 Frederikshavn.
Viceværtens tlf.: 98 42 00 18, eller henv.

Sct. Mariæ Kirke, Aalborg,
tlf. 98 12 63 44.

Søndag d. 17. 3. søndag i Advent, kl. 10: Ordets gudstjeneste ved diakon Per Dolmer.
Lørdag d. 23. kl. 16.30: 4. søndag i Advent: Messe.
Mandag d. 25. Juledag, kl. 10: Højmesse.
Søndag d. 31.: Den Hellige Familie, kl. 10: Højmesse.

Januar 1990

Lørdag d. 6. kl. 16.30: Messe.
Søndag d. 14. kl. 10: Messe.
N.B. Søndag d. 21. kl. 10: Ordets gudstjeneste ved diakon Per Dolmer.
Søndag d. 28. kl. 10: Messe.

Hjørring

(Baptistkirken, Sct. Olai Plads)
Henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg.
Tlf. 98 12 63 44.
Søndag d. 17. kl. 14: Dansk messe.
N.B. Søndag d. 24. juleaften, messen er først kl. 21.00.
Søndag d. 31. kl. 14: Messe.

Januar 1990

Søndag d. 7. Herrens dåb, kl. 14: Messe.
N.B. Lørdag d. 13. kl. 14: Messe.
Søndag d. 21. kl. 14: Messe.
Søndag d. 28. kl. 14: Messe.

Thisted

Skt. Thøgers kirke
Møllevej 23, 7700 Thisted
Keld Westergaard, tlf. 97 92 43 04
eller henv. Sct. Mariæ Kirke,
Aalborg, tlf. 98 12 63 44.
Søndag d. 24. juleaften, kl. 11: Højmesse.

Januar 1990

Søndag d. 7. kl. 11: Messe og kirkekaffe.
Søndag d. 21. kl. 11: Messe og kirkekaffe.

2 Midtjylland nord

Jesu Hjerter Kirke, Randers

Thorsgade 22, 8900 Randers,
tlf. 86 42 97 30.
Messtider:
Søndage kl. 10: Højmesse.
Lørdage kl. 14.
Hverdagsmesser bekendtgøres efter høj-
messen.
Messtider:
Søndag d. 17.: Højmesse kl. 10.
Søndag d. 24.: Højmesse kl. 10.
Julens messtider:

Søndag d. 24.: Familiemesse kl. 16. Kl. 24: Midnatsmesse.
Mandag d. 25.: 1. juledag: Højmesse kl. 10.
Tirsdag d. 26.: 2. juledag, St. Stefan: Højmesse kl. 10.
Søndag d. 31.: Højmesse kl. 10.
Messtider i januar:
Mandag d. 1.: Messe kl. 10.
Søndage: Højmesse kl. 10.
Lørdag d. 6.: Sogndag med undervisning af børnene.

Lørdag d. 13.: Polsk messe kl. 14, efterfulgt af samvær i præstegården.

Møder:

Onsdagene den 10. og 24. januar kl. 19 mødes Mini-KUK i præstegården.
Onsdag den 10. januar: Vesper kl. 19.
OFS møde i præstegården.

Sct. Kjelds Kirke, Viborg

Sct. Leonisgade 12, 8800 Viborg.
Tlf. 86 62 36 41.
Konstitueret sognepræst: Allen Courteau, OMI boende i Aalborg.
Tlf. 98 12 63 44.
Menighedsrådsformand: Knud Elbrønd.
Tlf. 97 46 13 76.
Lørdag d. 16. kl. 16.30: Vietnamesisk messe ved p. Chau.
Søndag d. 17. 3. søndag i Advent, kl. 10: Messe.
Torsdag d. 21. kl. 19.30: Bodsandagt og stille bøn.
Lørdag d. 23. 4. søndag i Advent, kl. 16.30: Messe.
N.B. Søndag d. 24. kl. 14.30: Vietnamesisk messe og julefest. Kl. 16.30: Juleaftens messe.
Tirsdag d. 26. 2. juledag kl. 10: Messe.
Lørdag d. 30. kl. 16.30: Messe.
Søndag d. 31. Den Hellige Familie. Kl. 10: Messe.

Januar 1990

Lørdag d. 6. kl. 16.30: Messe.
Søndag d. 7. Herrens Døb, kl. 10: Messe.
Lørdag d. 13. kl. 10: Sogneundervisning med efterfølgende familiemesse kl. 12. Kl. 16.30: Mass in English.
Søndag d. 14. kl. 10: Messe.
Torsdag d. 18. kl. 19.30: Fælles bøn.
Lørdag d. 20. kl. 16.30: Messe.
Søndag d. 21. kl. 10: Messe.
Lørdag d. 27. kl. 16.30: Messe.
Søndag d. 28.: Ingen messe.

Lemvig/Holstebro

Hellig Kors Kirke, Lemvig
Østergade 33, 7620 Lemvig.
Rita Sørensen, tlf. 97 82 22 42
eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg
Tlf. 98 12 63 44.
Søndag d. 17. 3. søndag i Advent, kl. 16: Messe i Holstebro, Nørrelands kirke med efterfølgende undervisning.
Mandag d. 25. Juledag, kl. 10: Messe i Lemvig.

Januar 1990

Lørdag d. 6. kl. 10: Sogneundervisning med efterfølgende familiemesse kl. 12.
Søndag d. 14. kl. 10: Ordets gudstjeneste i Lemvig.
Søndag d. 21. kl. 16: Messe i Holstebro med efterfølgende undervisning.
Søndag d. 28. kl. 10: Messe i Lemvig.

3 Århus og Djursland

Vor Frue Kirke, Århus

Ryesgade 26, P.B. 219, 8100 Århus C.
Tlf. 86 13 56 66.
Præsterne: Adolf Meister SJ.
Tlf. 86 18 57 66.
Herbert Krawczyk SJ, 86 18 56 33.
Gottfried Grünwald SJ, 86 18 52 11.
Piet Reijnders SJ, 86 13 56 66.
Menighedsrådsformand: Leo Arlund, 86 17 57 08.
Sognesekretær: Knud C. Jepsen, 86 13 56 66.
Assistent: Gunnar Schou, 86 20 24 16.
Søndagsmesser: Kl. 8, 10 (højmesse og kirkekaffe), 17.
Hverdagsmesser: Mandag 19, tirsdag 16.30, onsdag 8, torsdag 11, fredag 19, lørdag 8.

Messe på polsk: Søndag 17/12, 2. juledag 26/12, kl. 14.

Messe på vietnamesisk: 1. juledag, 25/12, kl. 14.
Messe på ungarsk: lørdag 30/12, kl. 14.
Latinsk højmesse: Søndag 17/12, kl. 10.
Skriftemål: 21., 22. og 23/12, kl. 17-19.
Skolemesser: Hver tirsdag og fredag 15/12, kl. 8.
KUK: Hver tirsdag og torsdag kl. 19.30.
Mini-KUK: Hver tirsdag kl. 18.30.
Sct. Knuds klub for ældre: Hver tirsdag kl. 14.30.
Sogneundervisning: Lørdag 16/12 kl. 10.
Familiemesse: Lørdag 16/12, kl. 12.15.
Galleri ved kirken: Carla Thonsgaard, fra 30/12 (fernisering kl. 11): Kirsten Kjeldsen.
Kirkekorets adventskoncert: Mandag 18/12, kl. 20.
Økumeniske adventsandagter: 13.-22/12 kl. 16.30 (undt. lø/sø.)
Julegudstjenester:
Søndag 24/12 kl. 8, 10, 14 (familier med børn), 24: Midnatsmesse.
Mandag 25/12, 1. juledag: Kl. 10, 17, 14 (vietnamesisk).
Tirsdag 26/12, 2. juledag kl. 10, 14 (polsk).
Søndag 31/12 kl. 8, 10, 17.
Mandag 1/12, nytår: Kl. 10, 17.

Pindstrup

Skt. Mikael's Kirke, Ringsø
Præst: Adolf Meister SJ, tlf. 86 18 57 66.
Gudstjenesteleder: Helge Clausen,
tlf. 86 37 76 56.
Messe: Søndag 17/12 og 2. juledag 26/12: Kl. 10.30.

Odder

Skt. Ansgars Kapel
Holstengade 25, 8300 Odder.
Præst: Gottfried Grünwald SJ,
Tlf. 86 18 52 11.
Messe: 2. juledag 26/12, kl. 14.

Sct. Clemens Kirke, Grenå

Thykærvej, 8500 Grenå.
Tlf. 86 30 97 38. Giro 563 26 68.
Sognepræst: Herbert Krawczyk SJ.,
tlf. 86 18 56 33.
Gudstjenesteleder: Moder M. Theresa,
tlf. 86 38 42 06.
Menighedsrådsformand: Keld Andersen,
tlf. 86 39 84 53.
Søndagsmesser: Hver søndag kl. 10.30.
Kirkekaffe bagefter:
Hverdagsmesser: Hver onsdag kl. 19.
Skriftemål: Onsdag kl. 18.30, eller efter aftale.
Skriftemål før jul: Onsdag 20/12 kl. 18:
Udstilling af Sakramentet.
Sogneundervisning: Torsdag 21/12 kl. 16.
Juleaften: Formiddag: 4. søndag i Advent, messe kl. 10.30. Eftermiddag: Vigilie til Herrens fødsel.
Herrens fødsel: Julenatmesse kl. 24 på Sostrup. Juledag: Højmesse kl. 10.30.
Nytårsaften: Den hellige familie, messe kl. 10.30. Taksigelsesgudstjeneste med sakramental velsignelse kl. 16.

Januar 1990

Søndagsmesser: Hver søndag kl. 10.30.
Kirkekaffe bagefter.
Hverdagsmesser: Hver onsdag kl. 19.
Skriftemål: Onsdag kl. 18.30 eller efter aftale.
Sogneundervisning: Torsdag 11/1 og 25/1 kl. 16.

Sostrup

Gjerrild, 8500 Grenå
Cistercienserinder Kloster,
tlf. 86 38 41 11.

Priorinde: Moder Theresa, O. Cist.
Tlf. 86 38 42 06.
Søndagsmesse: Hver søndag kl. 8.30.
Juleaften: Formiddag: 4. søndag i Advent. Messe kl. 8.30. Eftermiddag: Vigilie til Herrens fødsel.
Herrens fødsel: Julenatmesse kl. 24. Reception bagefter. Juledag: Højmesse kl. 9.00.
Nytårsaften: Den hellige familie: Messe kl. 8.30.
Taksigelsesgudstjeneste med sakramental velsignelse kl. 17.
Søndagsmesse: Hver søndag kl. 8.30.
Tilbedelse af det allerhelligste hver søndag og alle helligdage kl. 17 og hver torsdag kl. 19.30-21.
Alle helligdage, som ikke er søndage og hverdagsmesser: Kl. 9.

4 Midtjylland

Skt. Peters Kapel, Herning
Silkeborgvej 25, 7400 Herning.
Tlf. 97 12 43 82.
Præst: Willem Wuyts. O. Præm.
Messestider: Søn- og helligdage kl. 10.00.
Menighedskaffe efter messen.
Lejlighed til skriftemål efter aftale.
Søndag den 24. er 4. søndag i advent, ikke juleaften endnu! Messen er adventstidens.
Mandag den 25. Juledag. Messe kl. 10.00.
Tirsdag den 26.: Ingen messe anden juledag.
Religionsundervisning:
Hold 1 (begyndere): Onsdag den 3., 17. og 31. januar kl. 17.30-19.00.
Hold 2 (større børn): Onsdag den 10. og 24. samme tid.
Hold 3 (firmeskandidater): Onsdag den 10. og 24. samme tid som de andre hold.

Vigtig ændring:

Lørdag den 20. Messe kl. 17.00.
Søndag den 21. jan. er der ingen messe kl. 10.
Alle midtjyske præster, menighedsråd, gudstjenesteledere, kateketer og alle, der ellers har en tjeneste i sognet er til heldagsmøde med biskoppen i Århus. De skal drøfte fremtidens trosformidling i vore menigheder, hvoraf flere vil være uden fastboende sognepræst.
I stedet for søndag morgen fejres messen aftenen før, altså: Lørdag den 20. kl. 17.
Tirsdag d. 23. besøger Herning KFUK-M vort kapel kl. 19.30. De vil høre nærmere om den katolske kirke.
Præsten er til redaktionsmøde mandag den 15. og den 29.
God jul og godt nytår!

Menighedsrådet og præsten

Vor Frue Kirke, Silkeborg

Hostrupsgade 16, 8600 Silkeborg.
Tlf. 86 82 24 15.
Sognepræst Jan Ophoff. O. Præm.
Søndagsmesser kl. 10.
Hverdagsmesser: Onsdag kl. 19 i kirken.
Tirsdag kl. 19.00 hos Jesu små Søstre i Øm. Fredag kl. 8.45 i kirken.
Hver lørdag kl. 16: Rosenkrans.
Onsdag d. 13. kl. 19: Bodsandagt med fremmed skriftefader.
Fredag d. 15. kl. 16-18: Religionsundervisning for børn.
Søndag d. 17. kl. 16: Økumenisk Adventsgudstjeneste i Silkeborg kirke.
Fredag d. 22. kl. 16-18: Religionsundervisning m/juleafslutning.
Lørdag d. 23. kl. 16: Messe. Vi fejrer d. 4. adventssøndag.

OBS! Ingen messe søndag d. 24. kl. 10.
Søndag d. 24. kl. 16: Børnenes julemesse. Kl. 24: Midnatsmesse.
Mandag d. 25. kl. 10: 1. juledag. Højmesse.
Tirsdag d. 26. kl. 10: 2. juledag. Højmesse.
Søndag d. 31. kl. 10: Nytårsaftensdag. Den hl. Families fest.

Januar 1990

Søndag d. 7.: Herrens åbenbarelse. Kl. 10: Familiemesse. Bagefter kirkekaffe. Menighedsrådet ser tilbage på 1989 og frem til 1990.
Onsdag d. 17. kl. 19: Økumenisk gudstjeneste i Baptistkirken.
Se i øvrigt sognebladet.
Sognepræst og menighedsråd ønsker alle i menigheden en god jul og et velsignet nytår.

Skt. Josefs Kirke, Horsens

Nørregade 19, 8700 Horsens.
Tlf. 75 62 52 68.
Sognepræst: J. Reymen, O. Præm.
Søndagsmesser: I Sct. Josefs Kapel kl. 7.30. I kirken kl. 10 (højmesse).
Hverdagsmesser: I Sct. Josefs Kapel tirsdag og fredag kl. 19. Torsdag kl. 10.30. Hver morgen (undtagen torsdag) samles elever og lærere fra Sct. Ibs skole til en kort andagt i kirken.
Torsdag morgen holdes andagten i Vor Frelzers Kirke.
Menighederne er velkomne.

Torsdag d. 14. kl. 19: Sct. Ibs skoles elever opfører krybbespil i kirken. Menigheden er velkommen.

Lørdag d. 16. kl. 15: Bodsgudstjeneste med skriftemål og messe (2 fremmede præster medvirker) under motto: »Vend dig til mig, vær mig nådig« (salme 25.16), bagefter samles vi til fællesspisning.
Søndag d. 24.: Ingen frommesse. Højmesse kl. 10.

Julens gudstjenester

Den 24. dec. kl. 15: Familiegudstjeneste og kl. 24: Midnatsmesse.
Den 25.: Kl. 10 højmesse.
Den 26.: Kl. 10 messe.

Mandag d. 1. januar 1990: Kl. 15, messe og reception.

Tirsdag d. 9.: Menighedsrådet ser på regnskabet og lægger budget for 1990.

Lørdag d. 13. kl. 14: Børnene samles til religionsundervisning.

Mandag d. 15. kl. 19.30: Kirkevandring. Der indledes i Metodistkirken, vi besøger Sct. Josefs Kirke og afslutter i Vor Frelzers Kirke. Samvær i Vor Frelzers sogns nye menighedshus.

Lørdag d. 20. kl. 15: Messe. Biskoppen indkalder sognepræsterne og andre til møde i Århus, søndag den 21. Der er ingen messe denne søndag i Sct. Josefs Kirke.

Torsdag d. 25. kl. 8: Skolemesse for Sct. Ibs skoles katolske elever i kirken; menigheden er velkommen. Om aftenen kl. 19.30: Bibelaften hos sognepræsten.

De første måneder af året vil være præget af forberedelsen til menighedsrådsvalget søndag den 1. april 1990. Man bedes følge med på meddelelserne på opslagstavlen, da valgstyrelsen i rette tid giver udførlig besked om det praktiske.

Skt. Norberts Kirke, Vejle

Fjellegade 2, 7100 Vejle.
Tlf. 75 82 08 93.
Søndagsmesse:
Hver lørdag kl. 15. Hver søndag kl. 10.

Tirsdag d. 12. kl. 19: Bodsandagt i kirken. P. J. Reymen fra Horsens hjælper med at høre skriftemål.

Torsdag d. 21. kl. 19: Børnene fra Sct. Norberts skole opfører et krybbespil i kirken. Alle er hjertelig velkomne!

Lørdag d. 23. kl. 15: Messe fra d. 4. søndag i adventstiden.

Søndag d. 24.: Juleaftensdag: NB. Kl. 10: Ingen messe. Kl. 16: Børnenes julemesse. Kl. 24: Midnatsmesse for Jesu fødsel. Kirken vil være åben fra kl. 23.

Mandag d. 25.: Juledag: Kl. 10: Højmesse.

Tirsdag d. 26.: 2. juledag: Kl. 10: Salme.

Januar 1990

Mandag d. 1.: Nytårsdag: Kl. 16.30: Højmesse.

Søndag d. 7. kl. 10: Familiemesse. Bagefter: menighedskaffe i Samlingssalen.

Tirsdag d. 9. kl. 19.30: Sogneaften i Samlingssalen.

Onsdag d. 10. kl. 19.30: Korøvelse.

Torsdag d. 18. kl. 19.30: Menighedsrådsmøde.

Søndag d. 21.: »Vinter-møde« med biskoppen i Århus.

Sygekommunion:

Torsdag d. 4. januar: bringes den Hl. Kommunion til de syge.

Religionsundervisning for eftermiddagsholdene: Fredag d. 5., d. 12., d. 19. og d. 26. fra kl. 16-18.

En glædelig jul og et velsignet nytår!

Jeres præster

5 Sydjylland

Sct. Michaels Kirke, Kolding

Tøndervej 17, 6000 Kolding.
Sognepræst Georg Bertling.
Tlf. 75 52 76 01.
Sædvanlige messestider:
Søndage: Kl. 8 sangmesse, kl. 10 højmesse.
Hverdage: Mandag og tirsdag kl. 17.15, onsdag til lørdag kl. 8.15.

Søndag d. 17. 3. søndag i advent. Som forberedelse til jul vil pastor Minnaert fra Vejle være til rådighed for skriftemål fra kl. 16 til 18 og 18.30 til 19.30.

4. søndag i advent er i år samtidig Juleaftensdag. Der vil være en adventsmesse kl. 10, men ikke kl. 8.

Kl. 24 er der midnatsmesse.

1. juledag kl. 10: Højmesse.

2. juledag kl. 10: Sangmesse.

I år er nytårsaften en søndag, hvor der er messer kl. 8 og 10.

Nytårsdag kl. 10: Sangmesse.
Søndag d. 7. fejres Hellig 3 Konger. Kl. 10 familiemesse. Efter messen velsignes hver familie. Den dag er der kirkekaffe, den bliver særlig festlig.

Skt. Nikolaj Kirke, Esbjerg

Kirkegade 58, 6700 Esbjerg.
Sognepræst: Lars Messerschmidt.
Tlf. 75 12 10 27, bedst mellem 10-11, undt. mandag og tirsdag. Træffes normalt i Tønder om mandagen 11-12, tlf. 74 72 18 90.

Søndagsmesser:
Lørdag kl. 16.30 og søndag kl. 10.

Hverdagsmesser:
Torsdag kl. 8.15: Skolemesse - alle er velkomne.

Rosenkrans:
Onsdag kl. 16.30.

December
Lørdag d. 15. kl. 16.30: Messe på polsk.

Anledning til skrifte hos p. Kazimierz Przybylowicz på polsk og dansk fra kl. 15.30.

Onsdag d. 20. kl. 12: Julegudstjeneste for børnehaven.

Torsdag d. 21. kl. 9: Julegudstjeneste fra skolen (ingen messe kl. 8.15).

Lørdag d. 23. kl. 16.30: Messe.

Søndag d. 24. 4. søndag i advent, kl. 10: Messe.

Julenat d. 24. kl. 24: Midnatsmesse.

Juledag d. 25. kl. 10: Højmesse.

D. 26. - d. 29.: Ingen messe.

Søndag d. 31. kl. 10: Højmesse.

Januar
Nytårsdag d. 1.: Festen for Maria, Guds Moder, kl. 10: Højmesse.

Torsdag d. 4. kl. 8.15: Skolemesse.

Fredag d. 5. 1. fredag i/md. kl. 16.30: Messe med efterfølgende tilbedelse indtil kl. 18.

Lørdag d. 6. kl. 16.30: Messe på vietnamesisk og dansk.

Søndag d. 7. Herrens åbenbarelse/Hellig tre Konger, kl. 10: Højmesse med efterfølgende kirkekaffe.

Torsdag d. 18. bedeugen for de kristnes enhed begynder kl. 8.15: Skolemesse. Kl. 19.30: Messe for de kristnes enhed.

Lørdag d. 20. kl. 16.30: Messe på polsk.

Torsdag d. 25. bedeugen slutter. Kl. 8.15: Skolemesse. Kl. 19.30: Messe for de kristnes enhed.

Søndag d. 28. Skt. Ansgar, bispedømmets 1. værnehelgen. Kl. 10: Højmesse. 1125-året for hans død.

Skriftemål inden jul:
Lørdag d. 16. dec. kl. 15.30-16.15 hos p. Kazimierz Przybylowicz på polsk og dansk.

Fredag d. 22. kl. 17.30-19 hos sognepræsten.

Lørdag d. 23. kl. 14-16 hos sognepræsten. Eller efter aftale.

Sct. Knuds kirke, Fredericia

Sjællandsgade 50A, 7000 Fredericia.
Sognepræst: Tran duc Thanh Dominique.
Tlf. 75 92 11 76.

Faste gudstjenester:
Ingen hverdagsmesse.

Lørdage kl. 17.00 i Sct. Knuds Kirke.

Søndage kl. 10.00 på Hybyhus, Lundingsvej 17.

Julegudstjenester:
Lørdag d. 23. i 5. klasse på skolen.

Søndag d. 24. i Michaelis kirke kl. 23.00.

Mandag d. 25. i 5. klasse på skolen.

Mandag d. 1.1. 90 Nytårsmesse i femte klasse på skolen.

6 Sønderjylland

Hellig Kors Kapel, Tønder

Ribelandsvej 41, 6270 Tønder.
Præst: Lars Messerschmidt.
Træffes normalt i Tønder mandag 11-12, tlf. 74 72 18 90, ellers 10-11, tlf. 75 12 10 27 undt. tirsdag.
Messestider:
Søndag kl. 17: Højmesse.
Mandag (som regel) kl. 10: Messe.

December:
Søndag d. 17. kl. 16: Lejlighed til skrifte. Kl. 17: Højmesse.

Mandag d. 18. kl. 10: Messe. Kl. 11-12: Lejlighed til skrifte. Eller efter aftale.

Søndag d. 24., 4. søndag i advent, ingen messe kl. 17.

Juledag d. 25. kl. 11: Højmesse (bemærk tidspunktet!)

Søndag d. 31. kl. 17: Messe.

Januar:

Nytårsdag d. 1. kl. 11: Højmesse.
Søndag d. 14. kl. 15.30: Kirkekaffe, kl. 17: Højmesse.
Søndag d. 28. Skt. Ansgar, bispedømmets første værnehelgen, 1125-året for hans død. Kl. 17: Højmesse.

Skt. Pauls Kirke, Sønderborg

Sognepræst Ebbe Simonsen.
 Ringridervej 35, 6400 Sønderborg.
 Tlf. 74 42 35 85.
 Hver søndag højmesse i kirken kl. 9.30.
 Fredag kl. 9.
 På ugens første fire hverdage er messen i Als Kloster, Sdr. Landevej 156, som regel kl. 17. Men ring hellere i forvejen: tlf. 74 43 33 70.

Søndag d. 17. 3. søndag i advent.
Onsdag d. 20. Firmanderne mødes i Als Kloster kl. 19. Leder: Martin Bergsøe, sr. Elisabeth og sognepræsten.
Fredag d. 22.: Jesu Hjerte fredag kl. 9.
Søndag d. 24.: 4. søndag i advent kl. 9.30.
 Julenat m. kl. 23.30.
Mandag d. 25. juledag m. kl. 9.30.
Tirsdag d. 26. 2. juledag kl. 9.30.
Søndag d. 31. Årets sidste søndag. Vi fejrer Maria Guds Moder kl. 9.30.
 Nytårsdag ingen gudstjeneste.

Januar 1990:

Søndag d. 7.: Herrens åbenbarelse. Biskoppen meddeler firmelsens sakramente i højmessen kl. 9.30.
Søndag d. 14. 2. alm. søndag kl. 9.30.

Skt. Marie Kirke, Haderslev

Mariegade 8, 6100 Haderslev.
 Tlf. 74 52 23 26. Giro 9 06 37 34.
 Sognepræst Erling Brodersen.
Messetider: Søndag kl. 10.00 og fredag kl. 17.00. 1. fredag i måneden indvielse til Jesu Hjerte og sakramental velsignelse.
Skriftemål: Indtil et kvarter før messen samt efter aftale.

Søndag d. 17.: 3. søndag i advent: Højmesse m. optagelse af fru Jytte Øborg i Kirkens fulde fællesskab.
Søndag d. 24.: 4. søndag i advent: Højmesse kl. 10.
Aften: Vigilie til Herrens fødsel: Højmesse kl. 23.

Mandag d. 25.: Herrens fødsel: Højmesse kl. 10.
Tirsdag d. 26.: Skt. Stefan: Højmesse kl. 16.
Onsdag d. 27.: Apostelen Johannes: Højmesse kl. 17.
Torsdag d. 28.: De uskyldige Børn: Højmesse kl. 17.
Fredag d. 29.: 5. dag i juleugen: Højmesse kl. 17.
Søndag d. 31.: Den hellige Familie: Højmesse kl. 10 m. Te Deum og sakramental velsignelse.

Januar 1990

Mandag d. 1.: Jomfru Maria, Guds Moder: Højmesse kl. 16. Derefter nytårsreception i Rosenkranshuset.
Søndag d. 7.: Herrens åbenbarelse - Helligtrekonger: Højmesse kl. 10.
Mandag d. 8.: Herrens dåb: Højmesse kl. 17.
Søndag d. 14. og søndag d. 21.: Højmesse kl. 15.30.
Søndag d. 28.: Skt. Ansgar: Højmesse kl. 10.
Kirkekaffe:
Søndag d. 17. december og søndag d. 7. januar.

Undervisning:

Kursus for voksne i den katolske tros- lære **torsdag d. 4. januar** kl. 20. Bibel medbringes!
 Undervisning for børn efter aftale med Sr. Rosa.

Sankt Ansgars Kirke, Åbenrå

Søndertorv 1, 6200 Åbenrå.
 Ansvarlig præst: Ceferino C. Anez
 Fiskergade 7-9. Tlf. 74 62 35 43.
 Hverdagsmesser:
 Mandag-onsdag-fredag kl. 19.30.
 Tirsdag-torsdag-lørdag kl. 15.30.
 Søndagsmesser kl. 10. Derefter kirkekaffe.

Mandag-fredag d. 18.-22. december: Familie novena messe kl. 19.30.

Lørdag d. 23.: Familie novena messe kl. 15.30.
Søndag d. 24.: 4. søndag i advent messe kl. 10.
 Vigilie til Herrens Fødsel.
 Julemesse kl. 23.30.
Mandag d. 25.: Herrens Fødsel. Messe kl. 17.

Søndag d. 31.: Den Hellige Familie, Jesus, Maria og Josef. Messe kl. 15.
Mandag d. 1. januar: Nytårsmesse kl. 15.
 Onsdag: Religionsundervisning varetages af Sr. Kristine og Doan Thi van Nga og finder sted på Sankt Ansgars Plejehjem, Fiskergade 7-9. Tlf. 74 62 27 30 eller 74 62 35 43.
Søndag d. 28.: Sankt Ansgars Fest. Messe kl. 10.

7 Fyn

Skt. Knuds Kirke, Svendborg

Havnegade 1, 5700 Svendborg.
 Sognepræst pater Josef Völk.
 Tlf. 62 21 05 42 eller 62 21 36 10.
 Præsten er bortrejst. I vigtige sager kan man henvende sig til:
 Præsterne ved Sct. Albani Kirke, Adelgade 1, 5000 Odense C, tlf. 66 12 16 64.
Faste messetider:
 Søn- og helligdage kl. 10.00. Torsdag kl. 19.00. Lørdag kl. 16.00/3. lørdag i md. dog kl. 14.00. Lejlighed til skriftemål: 20 min. før messen.

Messetiderne i julen:

Lille juleaften: Kl. 16.00.
 Juleaftensdag: Kl. 10.00. Midnatsmesse kl. 24.00.
 Juledag: Kl. 10.00.
 2. juledag: Kl. 10.00.
 Torsdag d. 28.: Ingen messe.
 Nytårsdag: Kl. 10.00.
Religionsundervisning: Lørdagene d. 6., 13., 20. og 27. januar.
 Vietnameserne holder fri i januar md.
Søndag d. 14. jan.: Familiemesse - kirkekaffe.
Lørdag d. 20. jan.: Kontaktgruppen mødes - messe kl. 14.00.

Skt. Bendts Kapel, Rudkøbing

Brogade 14, tlf. 62 21 36 10.
Messe: 2. juledag kl. 15.00.
Søndag d. 7/1: Kl. 15.00.

Vor Frelzers Kirke, Assens

Nørregade 3, 5610 Assens.
 Sognepræst: J. Kruk.
 Tlf. 65 31 09 74 eller 65 31 26 82.
Søndag d. 17.: 3. sø. i Advent. Messe og bodsandagt: Kl. 14.00.
Mandag d. 25.: Juledag. Messe: Kl. 11.00!!!

NB: I år er der *ingen* julenatsmesse kl. 24.00.

Januar 1990

Søndag d. 7.: Hl. 3 Konger. Messe: Kl. 14.00.
Onsdag d. 17.: Økumenisk gudstjeneste hos os i Vor Frelzers Kirke i samarbejde med Folkekirken i Dreslette, Flemløse og Søby. Gudstjenesten begynder kl. 19.30. Derefter er der fælles kirkekaffe i Vor Frue Kirkes hus, Adelgade 18, Assens. Kollekten som vi samler ved udgangen vil gå ubeskåret til Det økumeniske Fællesråd. Alle er hjertelig velkomne!
Søndag d. 21.: 3. søndag i kirkeåret. Messe: Kl. 14.00.

Stella Maris Kirke, Nyborg

Vindingevej 9, 5800 Nyborg.
 Sognepræst: J. Kruk.
 Tlf. 65 31 09 74 eller 65 31 26 82.
 Træffetid: Torsdag, fredag kl. 9.00-11.00 eller efter aftale.
Faste messetider:
 Hverdage: Kl. 7.00. Onsdag: Kl. 19.00.
 Søndage: Kl. 10.00 højmesse.
Torsdag d. 14.: Studiekreds kl. 19.30 i præstegården. Alle er velkomne!
Lørdag d. 16.: Juleafslutning for børn og unge: Kl. 10-11.30.
Søndag d. 17.: 3. sø. i Advent. Kl. 10.00 adventsbodsandagt og højmesse kl. 10.00.
Torsdag d. 21.: Stella Maris Skoles juleafslutning i kirken kl. 9.00.
Søndag d. 24.: Juleaftensdag. Kl. 10.00 højmesse. Kl. 24.00 julemidnatsmesse.
Mandag d. 25.: Juledag. Kl. 10.00 højmesse.
Tirsdag d. 26.: 2. juledag. Festen for den hl. Stefan, den første martyr. Kl. 10.00 højmesse.
Søndag d. 31.: Nytårsaften. Kl. 10.00 latinsk højmesse.

Januar 1990

Mandag d. 1.: Nytårsdag. Festen for Maria, Gudsmor. Kl. 10.00 højmesse.
Søndag d. 7.: Hl. 3 Konger. Højmesse kl. 10.00.
Torsdag d. 11.: Studiekreds kl. 19.30 i præstegården. Alle er hjertelig velkomne!
Lørdag d. 13.: Kl. 19.30 møde med Focolare fra København i præstegården!
Søndag d. 14.: Kl. 10.00 familiemesse, derefter kirkekaffe på Stella Maris.
Søndag d. 28.: Hl. Ansgar. Kl. 10.00 latinsk højmesse.
Religion- og konfirmationsundervisning:
 Lørdag den 6. og 20. kl. 10-11.30.

Sct. Albani Kirke, Odense

Adelgade 1, 5000 Odense C.
 Tlf. 66 12 16 64
Kontortid: Ma.-fr. 10-12, og to. 17-18.
Præsternes træffetider:
 P. Huber: ti., to. og fr. 10-12 samt to. tillige 17-18.
 P. Przybylowicz: ti., ons. og to. 10-12.
Søndagsmesser: Kl. 8 og 10; i maj-sept. tillige kl. 19, i okt.-april kl. 16.30.
 1., 2., 4. og 5. søndag: Polsk messe kl. 12.
 2. søndag: vietnamesisk messe kl. 14.
Hverdagsmesser: ma. kl. 8, ti., to., lø. kl. 9, ons. kl. 10.30, fr. kl. 19.
Religionsundervisning på skolen: Onsdag kl. 16 for alle grupperne.
Mini-KUK: Se kalenderen.
Maria-Legionen: Tirsdag kl. 9.30.
Den franciskanske Lægorden: 2. tirsdag i måneden, begyndende med messe kl. 9.

Torsdag d. 14.: Kl. 19 menighedsrådsmøde.

Fredag d. 15.: Kl. 14.30 Mini-KUK, aftenmesse kl. 19.
Lørdag d. 16.: Kl. 14 messe og samvær for ældre og syge på Bjerregårdsvej 9.
Søndag d. 17.: Messer kl. 8, 10, 14 vietn., 16.30.
Tirsdag d. 19.: Kl. 18 polsk skriftemål.
Torsdag d. 21.: Kl. 19 skolens juleafslutning i kirken. Alle er velkomne.
Søndag d. 24.: Messer kl. 10 og 12 polsk messe. Kl. 15.30 jule-familiemesse, kl. 24 jule-midnatsmesse.
Mandag d. 25.: Messer kl. 10 og 12 polsk messe.
Tirsdag d. 26.: Messer kl. 10 og 12 polsk messe.
Søndag d. 31.: Messer kl. 10 og 12 polsk messe. Kl. 15.30 taksigelsesmesse.

Januar 1990

Mandag d. 1.: Messer kl. 10 og 12 polsk messe.
Fredag d. 5.: Kl. 18.30 tilbedelse og kl. 19.30 aftenmesse.
Lørdag d. 6.: Kl. 10-12 studiekreds om kirken, i sognelokalerne.
Søndag d. 7.: Messer kl. 8, 10, 12 polsk messe, 16.30.
Mandag d. 8.: Kl. 19.30 møde i DKKF i sognelokalerne.
Torsdag d. 11.: Kl. 14 møde i De ældres Klub i sognelokalerne.
Søndag d. 14.: Messer kl. 8, 10, 12 polsk messe, 14 vietn. messe, 16.30.
Fredag d. 19.: Kl. 19.30 økumenisk gudstjeneste med efterf. kirkekaffe i Munkebjerg Kirkes lokaler.
Søndag d. 21.: Messer kl. 8, 10 familiemesse, 16.30.
Søndag d. 28.: Messer kl. 8, 10, 12 polsk messe, 16.30.

Dalum Klosterkirke

Søndage: Messe kl. 7.30.
Hverdage: Messe kl. 6.30.

8 Lolland og Falster

Skt. Franciskus Kirke, Nakskov.

Bredgade 47, 4900 Nakskov.
 Tlf. 53 92 06 81. Giro 7 09 10 60.
 Sognepræst: Pater Irenæus OFM conv.
Messetider:
 Lørdage kl. 17.00 (undt. lørdag d. 13. januar).
 Søndage kl. 10.00.
 Øvrige ugedage kl. 17.00.
Den polske messe i december og januar:
 Pater Herman Legut holder 2. juledag kl. 10.00 messe på polsk i Nakskov. Den polske messe i januar holdes af pater Legut søndag den 28. januar kl. 11.15.
Lejlighed til skriftemål:
 Der er lejlighed til skriftemål søndag den 17. og søndag den 24. december før højmessens fra kl. 9.30 og i direkte tilslutning til højmessens. Endvidere hver lørdag og mandag før og efter messen, som begynder kl. 17.00. Ellers efter aftale.
Gudstjenesterne i julen:
Juleaften kl. 16.00: Krybbeandagt for børn. Kl. 23.00 begynder midnatsmessen.
Juledag: Højmesse kl. 10.00.
2. juledag kl. 10.00: Messe på polsk.
Nytårsaften kl. 10.00: Højmesse i kirken. Kl. 16.00: Takkeandagt i præstegårdens huskapel.
Nytårsdag kl. 16.00: Højmesse i kirken. OBS! Ingen messe om formiddagen!

Det nye Testamente - i ny oversættelse

Af Ulla Elmquist

I 1975 påbegyndte Det danske Bibelselskab oversættelsen af Davids salmer - som første spadestik på vej mod den første samlede autoriserede oversættelse af hele Bibelen i 250 år. Den nuværende udgave af Bibelen er for Det gamle Testaments vedkommende fra 1931 og for Det nye Testaments vedkommende fra 1948.

Prøveoversættelser af de enkelte bøger i Bibelen er udgivet efterhånden som oversættelserne forelå. Den 15. november i år kom Det nye Testamente i ny oversættelse, og dermed har vi hele Bibelen - på prøve.

følge, men vi lover, at alle indvendinger og forslag til ændringer vil blive taget under grundig overvejelse.

I skrivende stund er det kun en uge siden oversættelsen udkom - og en gennemlæsning på fritidsbasis giver selvsagt ikke mulighed for en meget grundig analyse, men på baggrund netop af dette hurtige indtryk kan jeg meget varmt anbefale alle bibelinteres-

serede denne nye tekst (- det kunne også være en gaveidé). Dels kan man læse oversættelsen for at kunne være med i debatten og dels for at glæde sig over en inspireret og meget dygtig gjort oversættelse.

I retningslinierne for arbejdet med den nye oversættelse hedder det bl.a.: »Oversættelsen sigter på autorisation og skal som sådan ligge i forlængelse af

den danske oversættelsestradition... den skal være en tro gengivelse af de græske skrifteres mening og sigte på et mundret, nutidigt dansk... Ved nutidigt dansk forstås et dansk, som læses og forstås af ethvert læsende og hørervant menneske, ikke et sprogleje, som kun gør brug af ord, der bruges af alle, men vel af ord, der forstås af alle«.

Mere ordknap

Den nye oversættelse er ikke chokerende forskellige fra den nuværende, - i mange tilfælde ville man næppe bemærke det, hvis præsten læste den nye oversættelse om søndagen. Det er stadig ikke en *tøddel* af loven, der skal forgå, man sætter stadig ikke et lys under en *skæppe*, disciplene er disciple og Gud er Fader. - Abraham derimod fader og alle andre far. Det er blevet fremhævet, at den nye oversættelse er mere ordknap end den hidtidige i den forstand, at mange bindeord er forsvundet. Et par eksempler på det-

Før: Da jødernes påske var nær, drog Jesus op til Jerusalem.

Nu: Jødernes påske nærmede sig og Jesus drog op til Jerusalem.

Før: Og se, der levede i Jerusalem en mand ved navn Simeon.

Nu: I Jerusalem var der en mand ved navn Simeon.

Kirke forsvundet

Som helhed synes jeg, at den nye oversættelse er klarere - uden at være forklarende. Og til klarheden hører også at en del gamle ord er gledet ud: thi, hverandre, dåre, vorde, o.s.v. At også ordet *kirke* helt og holdent er ude af bibelsk sprogbrug skal vi nok høre mere om. Det græske ord »ekklesia« er nu konsekvent oversat med ordet »menighed«. I vores katolske sammenhæng er det næppe acceptabelt: »Du er Peter og på den klippe vil jeg bygge min menighed«. - »Han er hovedet for legemet, menigheden«. Havde der så endda været tale om »Guds folk«, »mit folk«, »min forsamling« kunne jeg bedre acceptere det,

men ordet menighed har for mig en så søvngivende klang, at jeg får de samme kvælningsfølelser, som oversætterne åbenbart får ved ordet kirke.

Kvinder

Til nyere sprogbrug hører også, at femininum-suffixerne -*inde* og -*ske* er forsvundet. Der er ikke længere tale om en synderinde, men om en kvinde, der levede i synd, Lydia er en purpurhandler fra Thyatira, kvinden med den genfundne drakme hidkalder ikke sine nabokoner, men nabokonerne, Anna er ikke profetinde, men profet og Maria er Herrens tjener. Det sidste vil jeg nu lade komme an på en prøve!

Teksten er forsynet med normal kapitel- og versinddeling og desuden inddelet i afsnit, som er forsynede med en overskrift i kursiv, som markerer afsnittets indhold uden at fortolke. Inddelingen synes jeg virker rimelig og overskrifterne er i reglen gode og præcise: »Lignelsen om den gældbundne tjener«, »Spørgsmål om skilsmisse og ugift stand«, »Jesus og de små børn«, hvorimod en overskrift som: »Jesus og Jøderne« et sted i Johannesevangeliet forekommer mig noget diffus i den sammenhæng. Disse overskrifter er også det eneste »hjælpemiddel« i teksten.

Bag i bogen findes en liste over citater fra Det gamle Testamente, men i selve teksten er der ingen

Skal prøves

At det er en prøveoversættelse betyder, som ordet siger, at det er en oversættelse, der skal prøves - i kirken, hjemme, blandt teologer, præster - og lægfolk. *Alle* er velkomne til at give deres ros og ris til kende overfor Det danske Bibelselskab, der siger: »Vi kan ikke på forhånd love, at alle indvendinger vil blive taget til

Biskop Hans L. Martensens julehilsen

»Og ordet er blevet kød«

»Ordet blev kød og tog bolig iblandt os« (Joh. 1,14): dette er kernen i julens budskab.

Vi bekender om det barn, der blev født julenat og som ottende dagen derefter blev omskåret og fik navnet Jesus: »Han er Gud af Gud; lys af lys - den, der ser ham - med troens øjne - har set Faderen«.

Han sammenfatter Guds mening med mennesket og med hele skabningen.

Med ham er Guds rige kommet nær, og verdens forvandling begyndt.

Gennem hans fødsel, hans liv og lære, hans død og opstandelse har Gud selv rørt ved jorden. Den magt, der synes mest skrøbelig af alle, vil ændre historiens gang. Kærligheden, der glemmer sig selv, viser sig mere magtfuld end alle skæbnens tilskikkelser, der hersker over

verden med våben, kapital, teknik og diplomati. Stenen, jordens kloge bygmestre forkastede, er blevet hovedhjørnesten. Den spædes og diendes mund synger en lovsang, der bringer fjendskab og hævn til tavshed (jfr. Salme 8).

Befriende budskab

Guds ord er blevet kød. Det har behaget Gud at sammenfatte alting i det barn, der blev født julenat. Ikke længere skæbnen og de fjerne ubønhørlige stjerner skal herske over menneskene og deres liv. Gud er kærlighed. Han ønsker, at alle skal blive frelst. Han har tilgivelse parat til alle. Selv for den mest mislykkede tilværelse har han håb.

Ordet er blevet kød. Dette ord skal bringes videre. Dette er kirkens fornemste opgave. Lad mig derfor slutte min julehilsen med de ord, paven i

Oslo sagde til os katolske biskopper: »Som apostlen siger, kommer troen af det, vi hører (jfr. Rom. 10,14). Derfor må vi i vor pastorale planlægning og aktivitet give absolut forrang til den levende forkyndelse og bevidnelse af Guds ord i prædiken og katekese, i familien, i religionsundervisningen og i ungdomsarbejdet. Ordets tjeneste har forrang for en hvilken som helst anden nok så vigtig og nødvendig virksomhed. Hvad menneskene trænger til, og hvad de - måske ubevidst - venter på, er det befriende budskab om Guds rige, som allerede er ved at komme, og som helbreder og forvandler verden«.

Måtte vi som katolske kirke samles om ordet, der er blevet kød, og optændes af iver efter at bringe det videre.

Glædelig jul til alle!

Hans L. Martensen

Jesu fødsel

I de dage udgik der befaling fra kejser Augustus om at holde folketælling i hele verden. Det var den første folketælling, mens Kvirinius var statholder i Syrien. Alle tog af sted for at lade sig indskrive, enhver til sin by. Da Josef var af Davids hus og slægt, drog også han op fra byen Nazaret i Galilæa til Judæa, til Davids by, som hedder Bethlehem, for at lade sig indskrive sammen med Maria, sin forlovede, som ventede sit barn.

Mens de var dér, kom tiden, da hun skulle føde; og hun fødte sin søn, den førstefødte, og svøbte ham og lagde ham i en krybbe, for der var ikke plads til dem i herberget.

I den samme egn var der nogle hyrder, som holdt nattevagt over deres hjord ude på marken. Da stod Herrens engel for dem, og Herrens herlighed lyste omkring dem, og de blev grebet af stor frygt. Men englen sagde til dem: »Frygt ikke! Jeg forkynder jer en stor glæde, som skal være for hele folket: I dag er der født jer en frelser i Davids by; han er Kristus, Herren. Og dette skal være tegnet for jer: I skal finde et barn, som er svøbt og ligger i en krybbe.« Da var der med ét sammen med englen en himmelsk hærske, som lovpriste Gud og sang:

Ære være Gud i det højeste

og på jorden fred med mennesker, som han elsker!

Da englens havde forladt dem og var vendt tilbage til himlen, sagde hyrderne til hinanden: »Lad os gå ind til Bethlehem og se det, som er sket, og som Herren har forkyndt for os.« De skyndte sig derhen og fandt Maria og Josef og barnet, som lå i krybben. Da de havde set det, fortalte de, hvad der var blevet sagt til dem om dette barn, og alle, der hørte det, undrede sig over, hvad hyrderne fortalte dem; men Maria gemte alt dette i sit hjerte og grundede over det. Så vendte hyrderne tilbage og priste og lovede Gud for alt, hvad de havde hørt og set, sådan som det var blevet sagt til dem.

Gengivet efter den ny prøveoversættelse.

ttelse

noter eller henvisninger til andre steder i Bibelen, f.eks. parallel-steder hos de andre evangelister. Mange læsere af Det nye Testamente vil sikkert føle en stor befrielse derved, men personligt føler jeg det som et stort savn, og en besværliggørelse. – Og en lille ordliste og et minileksikon ville jo heller ikke skade nogen, men derimod være til stor glæde for dem, der gerne ville regne ud, hvor mange liter vand Jesus forvandlede til vin, eller hvor stor forskellen var mellem den gældbundne tjeners gæld og hans medtjeners (det hedder stadig »medtjener« – ikke f.eks. kollega).

Helhjerter Gud

De mange citater fra Det gamle Testamente er bragt i en ordlyd, som er det foreløbige resultat af en koordinering af de gammeltestamentlige og de nytestamentlige prøveoversættelse. – Det gælder dog kun egentlige citater, men næppe mindre lån og påvirkninger, som Jesus og evangelisterne har benyttet. F.eks. læste jeg i den nye oversættelse (Mat.: 5.48): »Så vær da helhjertede, som jeres himmelske fader er helhjertet«. – Det måtte jeg naturligvis slå efter. Det græske ord er »teleios« – flertal: telioi – og det skul-

le da nok betyde noget som: nået til enden, fuldkomne o.lign.

I den græske udgave er der som første reference angivet: 5. Mosebog kap. 18, vers 13, som i oversættelsen fra 1931 lyder: Ustraffelig skal du være for Herren din Gud. I prøveoversættelsen står der: »Udadlelig skal du være i Herren din Guds øjne«. – Så slog jeg efter i overrabbiner Bent Melchior's oversættelse af Mosebøgerne – og sandelig om han ikke oversætter vers 13 således: Du skal være helhjertet med Herren, din Gud – Forhåbentlig vinder det helhjertede også indpas i Bibelselskabets Gammel-testamenteoversættelse! – I øvrigt er »teleios« andre steder (i Filiperbrevet, Kolosserbrevet, Jakobs brev oversat med det vanlige: fuldkomne).

Vort lektionar

Nogle af de eksempler, jeg har bragt, virker måske afskrækkende, – det var nu ikke meningen. Meningen var at få mange til at læse den nye oversættelse, glæde sig over den – og gøre indsigelser på de steder, hvor man ikke kan acceptere den.

Den ny oversættelse er endnu ikke autoriseret (NB autoriseret til brug i folkekirken). Vi har nu

færdigt lektionar til hverdagsmesser og til helgenfester. Søndagslektionaret venter på DIN udtalelse om Det danske Bibelselskabs prøveoversættelser.

Og hvis alt det ikke interesserer dig synderligt, så må du da i det mindste vide, hvad Jesus sagde til kvinderne, der kom til den tomme grav Påskemorgen. På godt nutidigt dansk, sagde han selvfølgelig ikke: »Vær hilset« men »....«.

Den ny oversættelse koster 75 kr. og kan købes hos boghandleren eller i Det danske Bibelselskabs forretning BIBLIA, Frederiksborggade 50, 1360 K.

Ulla Elmquist

Oversætterne

Den nytestamentlige tekst blev ved oversættelsen delt i ni dele, og hver af disse dele er blevet oversat af to samarbejdende oversættere, altså i alt et oversætterhold på 18 personer. Alle ni oversættelser er blevet forelagt og kommenteret af de øvrige oversættere og hele teksten har været bearbejdet flere gange af redaktionsudvalget, som består af Bibelselskabets generalsekretær Niels Jørgen Cappellørn, professor Søren Giversen, Niels Hyldahl, Bent Noack og biskop Bertil Wiberg.

»Frelserens beskytter«

Paven udsender en skrivelse om den hellige Josef

Rom, (KIPA) - Pave Johannes Paul II anbefaler Den hellige Josef som »kirkens skytshelgen i vor tid« især i områder, hvor troen undertrykkes. Denne helgen skal ikke blot anråbes om beskyttelse mod opdukkende farer, men også om styrke til nyevangeliseringen i lande, »hvor religion og kristenliv tidligere blomstrede, men nu udsættes for hårde prøvelser«, fremhæver paven i sin apostoliske skrivelse »Om Den hellige Josefs rolle og sendelse i Kristi liv og i kirken«.

Josefs faderskab

Skrivelsen blev offentliggjort i Vatikanet den 24. oktober i år og har efter de latinske indledningsord fået titlen »Redemptoris custos« (Frelserens beskytter). Anledningen er 100 året for Leo XIII's

encyklika om Den hellige Josef.

Ligesom Josef, »Marias mand og Jesu formentlige far« i sin tid beskyttede Den hellige Familie i Nazareth, således anbefales nu hele kirken hans himmelske bistand, skriver paven. Selv om bekendelsen om Jesu jomfruelige undfangelse er nok så betydningsfuld for kirken, »så er det ikke mindre vigtigt at forsvare Marias ægteskab med Josef, fordi Josefs faderskab retligt afhænger af dette ægteskab«. I kraft af dette ægteskab er Jesus Marias søn og også Josefs søn.

Jesu »privat-liv« blev betroet Den hellige Josefs varetægt og beskyttelse. Han lod officielt indføre i det romerske riges befolkningslister »Jesus, Josefs søn fra Nazareth«, han var »øjenvidne« til Jesu fødsel under menneskeligt ned-

værdigende forhold, han gav ved omskærelsen barnet navnet Jesus og bragte Den hellige Familie til Egypten i sikkerhed for Herodes' forfølgere.

Læremester

Den »retfærdige mand« Josef har båret i sig »hele den gamle pagts arv« og er også »fra begyndelsen indført i den nye og evige pagt i Jesus Kristus«, skriver paven videre. »Måtte Den hellige Josef blive en særlig læremester i tjenesten for Kristi frelsesgerning for alle, – en tjeneste, der angår den enkelte og alle i kirken: ægtefæller og forældre, alle, der lever af deres hænder arbejde eller andet arbejde, personer, der lever et kontemplativt liv, såvel som dem, der er kaldet til apostolatet . . .

Efter eftermiddagsmesse kort nytårsreception i Kolbehuset.

Kirkekaffe:

Menighedsrådet indbyder til kirkekaffe i Kolbehuset efter højmesse.

Bidrag til menigheden:

Også i det år, som nu afsluttes har der været megen diskussion om kirkeskatten her på Vestlolland. Folk siger, at kirkeskatten i flere kommuner på Vestlolland er for høj. Nakskov kommune skulle have den laveste kirkeskatprocent. Hvis alle medlemmer af vor menighed frivilligt ville indbetale 1% af deres skattepligtige indtægt, ville menighedens regnskab køre rundt. Men mange bidrager med mindre og derfor kniber det hvert år med at få pengene til at slå til. Derfor får alle her i slutningen af året tilsendt et ekstra girokort, så alle medlemmer får lejlighed til at sende en ekstra gave. Lad være med at melde dig ud af kirken, men send et bidrag. Og endnu dette: Hvis du laver en såkaldt forpligtelseserklæring, kan du trække hele dit bidrag fra på selvangivelsen! Indhent oplysninger på kirkekontoret. Dit kirkebidrag bliver billigere end du tror. Det er ganske vist!

Hellig Kors Kirke, Nykøbing F.

Bispegade 12, 4800 Nykøbing F.
Tlf. 54 85 07 39.

Weekendens gudstjenester:

Fredag kl. 18.30. Lørdag kl. 16.00. Søndag kl. 10.00.

Fredag d. 15. kl. 19.00: Bodsandagt i kirken som forberedelse på den forestående julefest. Tema: Døren.

Lørdag d. 16. kl. 10.00: Børnenes 1. skriftemål fejres. Det er børnene som har gået til undervisning om lørdagen. Der afsluttes med en festlig komsammen for både forældre og børn i Fredensgade.

Søndag d. 17. kl. 10.00: Højmesse med medvirken af en gruppe unge. Under messen bliver den 1. fødte af familien Colding døbt.

Fredag d. 22. kl. 19.00: Messe med advents-meditation. Tema: Lyset.

Søndag d. 24. 4. søndag i advent, kl. 10.00: Højmesse. Kl. 16.00: Messe med og for børn. Kl. 24.00: Midnatsmesse.

Mandag d. 25. 1. juledag. Kl. 10.00: Højmesse.

Tirsdag d. 26. 2. juledag. Kl. 10.00: Højmesse. Kl. 14.00: Menighedens juletræsfest.

Søndag d. 31. Nytårsaftensdag. Kl. 10.00: Højmesse. Kl. 16.00: Afslutning af dette år med messe og sakramental velsignelse.

Januar 1990:

Mandag d. 1. nytårsdag kl. 10.00: Højmesse.

Søndag d. 7. Hellig tre Kongers fest. Kl. 10.00: Familiegudstjeneste. Herefter kirkekaffe og et nytårsglas i Fredensgade.

Torsdag d. 11.: Åbent hus aften.

Søndag d. 14. Foruden højmesse er der kl. 11. polsk messe.

Torsdag d. 18. kl. 19.15: Bibelaften.

Søndag d. 21.: Efter højmesse er der møde for den Franciskanske Lægorden.

Torsdag d. 25.: Åbent Hus aften.

Lørdag d. 23. kl. 16.00: Adventsmesse.

Søndag d. 24. kl. 10.00: Ingen messe. Kl. 24.00: Midnatsmessen.

1. juledag d. 25. kl. 10.00: Messe.

2. juledag d. 26.: Ingen messe.

Lørdag d. 30.: Ingen messe.

Søndag d. 31. kl. 10.00: Højmesse med taksigelse ved årets afslutning.

Januar 1990:

Nytårsdag d. 1.: Ingen messe.

Lørdag d. 13.: Menighedskaffe efter messe kl. 16.00.

Vor Frue Kirke, Næstved

Præstøvej 29, 4700 Næstved.

Præst: Jozef Dudek. Træffes bedst tirsdag, fredag kl. 11-12. Tlf. 53 72 09 85.

Faste gudstjenester kl. 8.00: Messe på Maria-Elisabeths Hjem. Kl. 10.00: Højmesse i Vor Frue Kirke.

Søndag d. 24. - juleaften. Kl. 10.00: Højmesse. Kl. 21.30: Polsk julemesse. Kl. 24.00: Midnatsmesse.

Julegudstjenesten kl. 16.00 bortfalder! *1. juledag* kl. 8.00: Messe på Maria-Elisabeths Hjem. Kl. 10.00: Højmesse.

2. juledag kl. 8.00: Messe på Maria-Elisabeths hjem. Kl. 10.00: Polsk gudstjeneste.

Onsdag d. 27.: Kl. 15.00 holder vi juletræsfest for alle børn og voksne i vor menighed.

Søndag d. 31. kl. 10.00: Højmesse med taksigelser ved årets afslutning.

Takkegudstjenesten kl. 16.00 bortfalder!

Januar 1990:

Nytårsdag d. 1. kl. 8.00: Messe på Maria-Elisabeths Hjem. Kl. 10.00: Messe i kirken.

Fredag d. 5. kl. 18.00-19.00: Tilbedelse foran det udstillede sakramente i kapellet på Maria-Elisabeths Hjem. Kl. 19.00: Messe.

Søndag d. 7.: Kirkekaffe efter højmesse.

Søndag d. 21.: Polsk messe.

Skt. Hans Kirke, Køge

Sognepræst: Anton Dekkers, SJ.

Bjerggade 10, 4600 Køge.

Tlf. 53 65 06 51, bedst mellem kl. 9-10.

Der er højmesse hver søndag kl. 10.

Hverdagsmesse: Onsdag kl. 10.

Søndag d. 24. december er både fjerde søndag i Advent og juleaftensdag. Der er højmesse kl. 10. Julen indledes med midnatsmessen kl. 24.

Mandag d. 25., første juledag: Højmesse kl. 10.

Søndag d. 31., nytårsaftensdag, fejres den Hellige Families fest. Der er højmesse kl. 10.

Søndag d. 7. januar 1990: Helligtrekongersdag. Der er højmesse kl. 10. Messe på polsk ved P. Dudek kl. 16.

Søndag d. 14. er der kirkekaffe efter højmesse.

I ugen fra 18.-25. januar afholdes i hele den katolske kirke den årlige økumeniske bedeuge.

10 Vestsjælland

Skt. Knuds Kirke, Ringsted

Skt. Knudsgade 19, 4100 Ringsted.
Tlf. 53 61 03 92.

Sognepræst Hans Esmark.

Tlf. 42 26 14 04.

Sankt Josef Søstrene.

Tlf. 53 61 73 71.

Søndag d. 17. 3. søndag i advent fejres med p. Gregoire kl. 10.

Søndag d. 24. 4. søndag i advent fejres med p. Gregoire kl. 10 (stille messe).

Mandag d. 25. jule-messe med sognepræsten og »æresprælaten« kl. 11.

Søndag d. 31.: Den Hl. Families fest/nytår fejres med p. Gregoire kl. 10.

Januar 1990

Søndag d. 7.: Hl. 3 konger-messe med pater Gregoire kl. 10.

Onsdag d. 10.: Skole-messe kl. 8.45.

Studiekreds hos søstre kl. 19.

Søndag d. 14.: 2. alm. søndag. Messe med p. Gregoire kl. 10.

Søndag d. 21.: 3. alm. søndag. Messe med p. Gregoire kl. 10.

Onsdag d. 24.: Dame-aften hos søstre kl. 19.

Lørdag d. 27.: Messe kl. 16 med sognepræsten. Vi fejrer Sankt Ansgars Fest.

Søndag d. 28.: Ingen messe.

Skt. Maria Kirke, Kalundborg

Lundemarken 15, 4400 Kalundborg.

Sognepræst: Stephen Holm, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse.

Tlf. 53 52 06 45.

Pastoralassistent: Sr. Helene, Karl Borromæussøstrenes kommunitet, Lundemarken 15, 4400 Kalundborg.

Tlf. 53 51 29 41.

Søndagsmesse: Kl. 15.00.

Hverdagsgudstjenester i Skt. Karls kapel: Rosenkransbøn kl. 12, vesper kl. 19,

ordets gudstjeneste med uddeling af den hellige kommunion: Tirsdag og fredag kl. 19.15, torsdag kl. 12.15, onsdag kl. 17,

som afslutning på hyggeeftermiddag, som begynder kl. 14.

Søndag d. 24.: 4. søndag i advent, juleaften.

Ingen gudstjeneste i Kalundborg.

NB: Julenat kl. 24 midnatsmesse i sognekirken i Slagelse.

Mandag d. 25.: Jul, Vor Herres Jesu Kristi fødsels fest.

Kl. 15.00: Højtidelig julemesse, indledt med Gettels julepastorale og salmen »Stille nat«.

Tirsdag d. 26.: 2. juledag, Skt. Stefans dag. Kl. 15.00: Ordets gudstjeneste med uddeling af den hellige kommunion.

Søndag d. 31.: Nytårsaften, den hellige Families fest. Kl. 15.00: Messe, afsluttet med kort nytårsaftensandagt med Te Deum og sakramental velsignelse.

Januar 1990

Mandag d. 1.: Nytårsdag, festen for jomfru Maria, Guds Moder.

Der er ingen gudstjeneste i Kalundborg. Menigheden indbydes og opfordres til at tage del i festmessen i sognekirken i Slagelse, der holdes fælles for vor pastoralenheds tre menigheder. Den begynder kl. 16. Efter messen er der nytårsreception i menighedshuset.

Fredag d. 5.: Kl. 19.15 ordets gudstjeneste med uddeling af den hellige kommunion og efterfølgende tilbedelse indtil kl. 20.

Søndag d. 7.: Helligtrekongersdag, festen for Herrens åbenbarelse. Kl. 15.00: Højtidelig messe.

Mandag d. 8.: Festen for Jesu dåb. Kl. 19.15 ordets gudstjeneste med uddeling af den hellige kommunion.

Søndag d. 14.: 2. søndag i årsrækken. Kl. 15.00: Ordets gudstjeneste med uddeling af den hellige kommunion (ingen messe).

Søndag d. 28.: Festen for den hellige Ansgar, Nordens apostel og bispedømmets værnehelgen. Kl. 15.00: Højtidelig messe, delvis på latin. I tilslutning til

messen meddeles den såkaldte Blasiusvelsignelse.

NB: Sogneaftener i Slagelse, hvor sognepræsten gennemgår sakramenterne: Torsdagene den 14. december og 12. januar kl. 19.30 i menighedssalen.

Vor Frue Kirke, Slagelse

Frederiksgade 7, 4200 Slagelse.

Sognepræst: Stephen Holm.

Pastoralassistent: Poul-Erik Jensen.

Tlf. 53 52 06 45.

Faste messetider:

Alle søndage: Højmesse kl. 10.00.

Hverdage i Skt. Montforts kapel, normalt således:

Mandag, tirsdag, onsdag og torsdag kl. 11.15, fredag kl. 19.15. Lørdag ingen.

Kommunitetets bønner normalt således: Rosenkransbøn kl. 12, vesper kl. 18, søndag dog kl. 18.45.

Torsdag d. 14.: Menighedsaften i menighedssalen, begyndende kl. 19.30. Sognepræsten gennemgår *bodens sakramente*.

Søndag d. 17.: 3. søndag i advent, søndag »Gaudete«. I forbindelse med højmesse meddeles *dåbens sakramente* til Teresa og Børge Juulsgårds nyfødte datter (Slagelse).

Søndag d. 24.: 4. søndag i advent, juleaften. Kl. 10.00 reciteret messe, delvis på latin. Kl. 12.15 1. julevesper.

Julenat d. 24./25. Kl. 23.55 højtidelig julemidnatsmesse, indledt med Gettels Julepastorale og procession til krybben under salmen »Stille nat«.

Mandag d. 25.: Juledag, Kristi fødsels fest. Kl. 10.30: (NB): højtidelig julemesse. Kl. 18.45: Julevesper.

Tirsdag d. 26.: 2. juledag, Skt. Stephans fest. Kl. 10.00 højmesse.

Søndag d. 31.: Festen for den hellige Familie: Jesus, Maria og Joseph. Nytårsaften. Kl. 10.00 højmesse, afsluttet med *nytårsaften-andagt* med Te Deum og sakramental velsignelse. - Ingen senere gudstjeneste i Slagelse, men eftermiddagsgudstjeneste i Kalundborg.

Januar 1990

Mandag d. 1.: Nytårsdag, festen for jomfru Maria, Guds Moder.

Ingen messe kl. 10, i stedet Laudes i kapellet.

Kl. 16.00: Højtidelig messe, - fælles for vor pastoralenheds tre menigheder. Efter messen nytårsreception i præstegården/menighedshuset, hvor vi over et glas champagne ønsker hinanden »godt nytår«.

Tirsdag d. 2.: Kl. 17.15 messe i kapellet. Kl. 18-19 tilbedelse foran det udstillede sakramente. (Bøn for præste- og ordenskald).

Søndag d. 7.: Helligtrekongersdag, festen for Herrens åbenbarelse. Kl. 10.00: Højtidelig messe. Kl. 18.15: Aftensang med sakramental velsignelse.

Torsdag d. 11.: Menighedsaften i menighedssalen, begyndende kl. 19.30. Sognepræsten gennemgår *ægteskabets sakramente*.

Søndag d. 14.: 2. søndag i årsrækken.

Kl. 10.00: Koncelebreret bispe-messe i anledning af et af biskoppen indkaldt møde for repræsentanter for de sjællandske menigheder i Slagelse om trosformidling. *Søndag d. 28.*: Festen for den hellige Ansgar, Nordens apostel og bispedømmet Københavns værnehelgen. Kl. 10.00: Højmesse, sunget delvis på latin, afsluttet med meddelelse af den såkaldte Blasiusvelsignelse.

9 Sydøstsjælland

Helligåndskirken, Vordingborg

Chr. Winthersvej 4, 4760 Vordingborg.

Præsten træffes: Marienbergvej 9 st. th.

Tlf. 53 77 39 27, lørdag kl. 10.15

ellers i Næstved, tlf. 53 72 09 85.

Hver lørdag kl. 16.00: Messe.

Religionsundervisningen for børn ligger stille omkring jul og genoptages fredag den 2. februar kl. 18.
Der er ingen kirkekaffe i menighedssalen i januar.

11 Midtsjælland

Skt. Elisabeths Kirke, Holbæk
Carl Refsvej 2B, 4300 Holbæk.
Sognepræst: Stephen Holm,
Frederiksgade 7, 4300 Slagelse.
Tlf. 53 52 06 45.
Gudstjenesteleder: Jan Tecza,
Chr. Hansensvej 25, 4300 Holbæk.
Tlf. 53 44 15 62.
Pastoralassistent: Sr. Helene, Karl Borromæus-søstrenes kommunitet, Lunde-marken 15, 4400 Kalundborg.
Tlf. 53 51 29 41.
Sr. Engeline, Carl Refsvej 2B,
4300 Holbæk, tlf. 59 44 37 53.
Søndagsmesse:
Hver lørdag kl. 15.30: Ingen messe på selve søndagen.

Lørdag d. 16. 3. søndag i advent, søndag »Gaudete«. Kl. 15.30: Messe med børnenes Lucia- og Nikolaus-optog. Efter messen adventshygge i menighedslokalerne med godteposer til børnene og gløgg til de voksne.
Onsdag d. 19.: Kl. 19.15 adventsandsagt under ledelse af sr. Engeline.
Lørdag d. 23.: 4. søndag i advent, lillejuleaften. Kl. 15.30: Messe.
Søndag d. 24.: Juleaften, Vor Herres Jesu Kristi fødselsfest. Kl. 15.30 (NB) højtidelig julemesse med midnatsmessens tekster, indledt med Gettels Julepastorale og procession til krybben under salmen »Stille nat«.
NB: Der er i Holbæk ingen midnatsmesse og heller ingen messe 1. juledag.
Tirsdag d. 26. 2. juledag. Kl. 15.30: Julemesse med julesange fra mange forskellige lande.
Lørdag d. 30.: Festen for den hellige Familie: Jesus, Maria og Joseph. Kl. 15.30: Messe.
Søndag d. 31. Nytårsaften. Kl. 16.30: Ordets gudstjeneste med uddeling af Den Hellige Kommunion og taksigelse for året, der gik.

Januar 1990:
Mandag d. 1.: Nytårsdag, festen for jomfru Maria, Guds Moder. Der er ingen gudstjeneste i Holbæk. Menigheden indbydes og opfordres til at tage del i festmessen i Vor Frue Kirke i Slagelse. Den begynder kl. 16.00. Efter messen er der fælles nytårsreception i menighedshuset.
Torsdag d. 4. kl. 19.15: Ordets gudstjeneste med uddeling af Den Hellige Kommunion og efterfølgende tilbedelse foran det udstillede sakramente indtil kl. 20.
Lørdag d. 6. Hellig Tre Kongers dag, festen for Herrens åbenbarelse. Kl. 15.30: Højtidelig messe.
Mandag d. 8. Festen for Jesu dåb i Jordanfloden. Kl. 17.00: (NB) Messe.
Lørdag d. 27. Festen for Den hellige Ansgar, bispedømmet Københavns værnehelgen. Nordens apostel. Kl. 15.30: Højtidelig messe delvis på latin. I tilslutning til messen meddeles den såkaldte Blasius-velsignelse.

Skt. Laurentii Kirke, Roskilde
Frederiksborgvej 11, 4000 Roskilde.
Tlf. 42 35 09 65, bedst mellem kl. 9 og 10.

Søndagsmesser: Højmesse kl. 10 og 17.
Familiemesse den anden søndag i måneden.
Hverdagsmesser: Kl. 8, mandag og fredag kl. 19.30.
Eventuelle ændringer meddeles ved søndagsmesserne.
Søndag d. 24.: Messe kl. 17 bortfalder.
Juleaften: Midnatsmesse kl. 24.
Mandag d. 25. Jul: Højmesse kl. 10.
Tirsdag d. 26.: Messe kl. 10.
Søndag d. 31.: Nytårsaften. Højmesse kl. 10.00. Taksigelsesmesse kl. 16.00.

Januar:
Januar d. 1.: Messe kl. 10.
Søndag d. 7.: Hellig Tre Konger. Kollekt for det Danske Bibelselskab.
Mandag d. 8. Herrens Dåb. 18.-25.: Interkirkelige bedeuge for de kristnes enhed.
Søndag d. 28.: Sct. Ansgar, bispedømmets værnehelgen.
N.B. Søndag d. 14. På grund af biskoppelig distriktsmøde bortfalder messen på Ledreborg og eftermiddagsmessen kl. 17.

Ledreborg Slotskirke
Hver søndag messe kl. 8.30. Undtagen d. 14.

Skt. Pauls Kirke, Tåstrup
Køgevej 162, 2630 Tåstrup.
Sognepræst: Frank Jobst, O.M.I.
Tlf. 42 99 07 28.
Mestider:
Søndag: Højmesse kl. 10.00.
Onsdag: Messe kl. 19.00.
Torsdag: Messe kl. 16.00.
Lørdag: Messe kl. 17.00 (søndagsmesse).
Fredag d. 5.1.: Jesu Hjerte messe med sakramental velsignelse kl. 9.00.
Kirkekaffe hver søndag efter højmassen.
Assumptionssøstrene: Den gamle Smedje, Bygaden 53: Messe hver tirsdag kl. 19.30, derefter åbent hus.
Religionsundervisning i januar 90:
Søndag d. 14., 21. og 28. efter højmassen.
Firmelsesundervisning: Torsdag d. 21.12. kl. 15.30. Derefter hyggeaften. Torsdag d. 11.1. 90 og torsdag d. 18.1.: Retræte for firmander på Åsebakken fra fredag d. 12. - søndag d. 14.1. 90.
Spejderne: Ulvemøde hver onsdag kl. 18.30 til 20.00. Spejdermøde hver onsdag kl. 19.45.

KUK: Se opslagstavle.
Kolping: Program tilsendes. Desuden: Se opslagstavle.
Aktiviteter:
Søndag d. 24. kl. 16.00: Dansk/Vietnamesisk børnejulemesse. Kl. 24.00: Midnatsmesse.
Mandag d. 25. kl. 10.00: 1. juledagsmesse.
Tirsdag d. 26. kl. 13.00: Messe. Kl. 14.00: Juletræsfest.
Søndag d. 31. kl. 10.00: Højmesse.
Fredag d. 5.1. Jesu Hjerte messe med sakramental velsignelse
Lørdag d. 27.1. Den store menighedsfest i Skt. Pauls skoles gymnastiksal – festligt samvær med spisning, underholdning, musik og dans.

12 Nordsjælland

Skt. Vincents Kirke, Helsingør
Nygade 8B. Tlf. 49 21 05 71.
Sognepræst Hans Esmark,
Møllestræde 10B, 3400 Hillerød.
Tlf. 42 26 14 04.
Diakon, pastor Ole Lundsteen, Nygade 8B, Helsingør. Tlf. 49 21 05 71.
Sankt Vincent Søstrene: Tlf. 49 21 75 47.

Hverdagsmesser: Niels Steensens Hus kl. 18.15.
Lørdag d. 16.: Skriftemål. Sognepræsten sidder i skriftestolen kl. 16-17.
Søndag d. 17.: 3. søndag i advent, messe kl. 9.
Onsdag d. 20.: Kirkekoncert med Helsingør Kammerkor kl. 20. Programmet er ikke fastlagt i skrivende stund, men meddeles i god tid forinden.
Søndag d. 24.: 4. søndag i advent. Stille messe uden prædiken kl. 11.
Julenats-messe kl. 24.
Mandag d. 25.: Juledags-messe kl. 10.
Søndag d. 31.: Den Hl. Families Fest fejres i messen kl. 9.

Januar 1990
Søndag d. 7.: Morgenkaffe i Café »hos Ole« fra kl. 9.30.
Hl. 3 konger (Herrens Åbenbarelse) messe kl. 11.
Søndag d. 14.: 2. alm. søndag, messe kl. 9.
Tirsdag d. 16.: Pensionist-træf på Møllebakken kl. 14.30. (Messe med sognepræsten kl. 14.30-15.00).
Børnenes religionsundervisning nr. 1 i tiden kl. 16-17.
Økumenisk gudstjeneste i kirken kl. 19, sammen med bl.a. Folkekirken.
Søndag d. 21.: 3. alm. søndag, messe kl. 11.
Tirsdag d. 23.: Kommunionsgudstjeneste hos søstrene på Møllebakken kl. 14.30.
Børnenes religionsundervisning nr. 2 i tiden kl. 16-17.
Menigheds-aften kl. 19.30, hvor lærer Annette Messerschmidt vil fortælle om De nyreligiøse Bevægelser.
Søndag d. 28.: Sankt Ansgars Fest fejres med latinsk højmesse kl. 9.
Tirsdag d. 30.: Messe hos søstrene på Møllebakken kl. 14.30.
Børnenes religionsundervisning nr. 3 i tiden kl. 16-17.
Menighedsrådsmøde i vores nye sognekantor, kl. 19.30.

Skt. Vilhelms Kirke, Hillerød
Kirke- og menighedshus: Møllestræde 7, 3400 Hillerød.
Sognepræst Hans Esmark, Møllestræde 10B. Tlf. 42 26 14 04, bedst mellem kl. 9-10, dog undtagen søndag og mandag.
Sankt Vincent Søstrene: Tlf. 42 26 78 65.
Søndagsmesser: Kl. 10.

Torsdag d. 14.: Messe kl. 18.
Fredag d. 15.: Messe kl. 8.30.
Lørdag d. 16.: Børnenes religionsundervisning nr. 8, kl. 9.30-11.30. Messe kl. 11.
Søndag d. 17.: 3. søndag i advent. Familiemesse kl. 11. Måske får vi besøg af biskop Nicolaus og Sorte Per. Efter messen drikker vi julegløgg og smager på hinandens julekager. OBS: Husk at medbringe smagsprøver af familiens julebag.
Tirsdag d. 19.: Messe kl. 18.
Onsdag d. 20.: Messe kl. 18.
Torsdag d. 21.: Økumenisk juleandagt med sognepræsten og pastor Ib Lauritsen fra Præstevangskirken, kl. 17-17.20. Messe kl. 17.30.

Fredag d. 22.: Som om torsdagen.
Lørdag d. 23.: Som om torsdagen.
Søndag d. 24.: 4. søndag i advent. Stille messe uden prædiken kl. 9.
Julenats-messe kl. 22-23.15.
Mandag d. 25.: Juledags-messe kl. 11 med p. Ansgar Christensen.
Onsdag d. 27.: Messe kl. 17.
Torsdag d. 28.: Messe kl. 17.

Fredag d. 29.: Messe kl. 8.30.
Søndag d. 31.: Den hellige Families fest/ nytårsmesse kl. 11.

Januar 1990
Søndag d. 7.: Hl. 3 Konger, messe kl. 9.
Tirsdag d. 9.: Messe kl. 18.
Torsdag d. 11.: Messe kl. 17.
Fredag d. 12.: Messe kl. 8.30.
Søndag d. 14.: 2. alm. søndag, messe kl. 11.
Tirsdag d. 16.: Messe kl. 18.
Torsdag d. 18.: Kirkevandring, kl. 19.30. Nærmere i sognebrevet og våbenhuset.
Fredag d. 19.: Messe kl. 8.30.
Lørdag d. 20.: Børnenes religionsundervisning nr. 9 kl. 9.30-11.30. Messe kl. 11.
Søndag d. 21.: 3. alm. søndag, messe kl. 9.
Tirsdag d. 23.: Messe kl. 18.
Onsdag d. 24.: Messe kl. 17.
Torsdag d. 25.: Messe kl. 17.
Fredag d. 26.: Messe kl. 8.30.
Lørdag d. 27.: Børnenes religionsundervisning nr. 10 kl. 9.30-11.30. Messe kl. 11.
Søndag d. 28.: Sankt Ansgars Fest, latinsk højmesse kl. 11.
Tirsdag d. 30.: Messe kl. 18.
Onsdag d. 31.: Messe kl. 17.

Den Hellige Families Kirke
Bistrup Byvej 4, Birkerød.
Sognepræst Jacob Muiser
Tlf. 42 81 27 96 helst mellem kl. 9-10.
Søndagsmesserne: Kl. 8 og kl. 10.
Tirsdag messe kl. 10.
Fredag aftenmesse kl. 19.30.
Skriftemål:
Lejlighed til at skrifte i forbindelse med gudstjenesterne og efter aftale.
Tilbedelse af Alterets H. Sakramente efter aftenmesse kl. 19.30 på Nordvangård.

Søndag d. 17.: Børnenes julegudstjeneste m. krybbespil, kl. 10. Kirkekaffe bagefter.
Søndag d. 24.: Læst messe kl. 10.
Julenatsmesse kl. 23. Bagefter samles vi i kostalden, for at ønske hinanden glædelig jul.
Mandag d. 25.: Juledag: Højmesse kl. 10 (ingen 8-messe). Vi samles atter i kostalden bagefter.
Tirsdag d. 26.: 2. juledag: Messe kl. 10 (ingen kl. 8).
Søndag d. 31.: Nytårsaften: Messe kl. 8 og kl. 10, ingen messe senere.

Januar
Mandag d. 1.: Højmesse kl. 10 (ingen kl. 8).
Søndag d. 7.: Hellig tre Kongers fest: Højmesse kl. 10.
Mandag d. 8.: Ældreklub kl. 13.30. Stig Fjording fortæller om 10 års udvikling i Zoologisk Have.
Torsdag d. 11.: Religionsundervisningen begynder igen kl. 16. Kl. 17.15 kateketmøde.
Mandag d. 15.: Præstemøde kl. 18.
Torsdag d. 25.: Menighedsrådsmøde kl. 19.30.
Søndag d. 28.: Sct. Ansgars fest.

Skt. Hans Kirke
Marievej 6, Hørsholm
Sognepræst Jac. Muiser
Bistrup Byvej 4, Birkerød.
Tlf. 42 81 27 96, helst mellem kl. 9-10.
Pastor Peter Nissen, Bredgade 69, Kbh. K. Tlf. 33 93 19 48.

Søndag højmesse kl. 9.
Bemærk dog jul og nytår:
 Søndag d. 24., juleaftensdag: Højmesse kl. 9 og kl. 16.30.
 Mandag d. 25., juledag: Højmesse kl. 9.
 Tirsdag d. 26., 2. juledag: Højmesse kl. 9.
 Søndag d. 31., nytårsaftensdag: Højmesse kl. 9.
 Mandag den 1. januar 1990, nytårsdag: Højmesse kl. 9.

Johanneskirken, Søborg

Vandtårnsvej 7-11, 2860 Søborg.
 Sognepræst Knud Aage Nielsen, S.J.
 Bopæl: Jens Jessensvej 5, 2000 F.
 Træffes tirsdag kl. 10.30-11.30 på tlf. 31 28 17 00. Andre hverdage kl. 10-12 på tlf. 31 71 79 66.
 Menighedsrådsformand Ove Leerbeck.
 Bopæl: Salamandervej 24, 2880 Bagsværd. Tlf. 42 98 23 84.
Faste messetider: Søndag kl. 10.
 Søndag d. 24.: 4. søndag i advent. Messe kl. 10.
 Mandag d. 25.: 1. juledag. Messe kl. 10.

15 Hovedstads-område V

Skt. Mariæ Kirke

Jens Jessensvej 5, 2000 København F.
 Tlf. 31 71 53 35.
 Sognepræst Charles Edwards S.J.
 Træffetid bedst kl. 10-11, mandag undtaget.
 Pater Laurence A. Dorn. S.J. Samme adresse. Tlf. 31 71 33 92.
 Ungdomspræst Jesper Fich, Marielystvej 16, 2000 Frederiksberg.
 Tlf. 31 71 34 45.
Messetider:
 Søndag kl. 8.00 og 11.00 (højmesse).
 Mandag kl. 6.45.
 Tirsdag kl. 6.45 og 9.30.
 Onsdag kl. 6.45 og 19.30.
 Torsdag kl. 6.45 og 9.30.
 Fredag kl. 6.45 og 8.00.
 Lørdag kl. 6.45

Lørdag d. 16. er der krybbespil kl. 16.00.
 Søndag d. 24. den 4. søndag i advent, fejrer vi de sædvanlige messer om formiddagen.
 Kl. 16 er der familiernes julemesse.
 Mandag d. 25. juledag, er en reciteret messe kl. 8.00 og højmesse kl. 11.00.
 Tirsdag d. 26. Skt. Stefans fest, er der kun den eneste messe, kl. 11.00 med julesang.
 Søndag d. 31. Den hellige Families fest, fejrer vi de normale søndagsmesser. Der er ikke nogen messe om eftermiddagen.

Januar 1990:

Mandag d. 1. Festen for Maria Gudsmøder er der højmesse kl. 11.00.
 Fr. d. 5. er Jesu Hjerte fredag. Aftenmesse kl. 19.30, efter bøn foran det udstillede sakramente fra kl. 19.
 Søndag den 14. er der familiemesse kl. 11.00.

Jesu Hjerte Kirke

Stenosgade 4A, 1616 København V.
 Sognepræst: Gerhard Sanders S.J.
 Andenpræst: Niels Kiær S.J.
 Tlf. 31 24 65 80 (kontor) og 31 21 85 88.
Messetider:
 Mandag-fredag: 8.15 og 17.
 Lørdag kl. 8.15. Kl. 18: Italiensk messe.
 Søndag: Kl. 10: Latinsk højmesse. Kl. 20: Aftenmesse.
 Onsdag d. 13.: Kl. 19 julehygge i ungdomsklubben.
 Lørdag d. 16. kl. 10: Kongregationsmesse.

Tirsdag d. 19. kl. 14.30: Møde for de ældre.
 Søndag d. 24. kl. 10 og 11.30: Læst messe. Ingen messe kl. 20.
 Julenat: Kirken åbnes kl. 23. Kl. 23.30 synger koret julen ind. Kl. 24: Midnatsmesse. Derefter kan vi ønske hinanden god jul i Den grønne Sal.
 Mandag d. 25. Juledag. Kl. 10: Højmesse ned biskop Martensen. Kl. 11.30: Messe med salmesang. Kl. 20: Aftenmesse.
 Tirsdag d. 26. 2. juledag, Stefan: Messe kl. 10. Ingen senere messer.
 Søndag d. 31.: Messe kl. 10 og 11.30 med Te Deum. Ingen aftenmesse.

Januar 1990

Mandag d. 1.: Messe kl. 8.15 og 17.
 Tirsdag d. 2. Kl. 16: Kongregationsandagt.
 Fredag d. 5. Jesu Hjerte Fredag. Kl. 16.: Det helligste Sakramente udstilles. Kl. 16.45: Andagt og sakramental velsignelse. Kl. 17: Messe.
 Mandag d. 15. kl. 19.30: Liturgisk arbejdsreds.
 Tirsdag d. 16. kl. 14.30: Møde for de ældre.
 Lørdag d. 20. kl. 10: Kongregationsmesse.
 Mandag d. 22. kl. 19.30: Menighedsrådsmøde.
 Søndag d. 28. kl. 11.30: Familiemesse.

16 Hovedstads-område N

Sakramentskirken

Nørrebrogade 27, 2200 København N.
 Sognepræst: Jac. Adams. Redemptorist. (Weimargade 7, 2300 København S. Tlf. 32 97 37 43).
 Træffes på kirkens kontor hverdage 9.00-10.30 mandag og lørdag undt., og ca. ½ time efter alle mine messer. Evt. efter aftale, tlf. 31 35 68 25.
 Pastoralassistent Sr. Gisela Heitz C.S.J., Skt. Hansgade 28, 2200 Kbh. N.
 Tlf. 31 35 86 92, kontor 31 35 68 25.
 Træffes hverdage undt. mandag kl. 9.30-11.00.
Søndage: Højmesse kl. 10, fransk messe kl. 11.30, engelsk messe kl. 18.
Hverdage: Tirsdag, torsdag, fredag messe eller ordets gudstjeneste kl. 11.
 Onsdag engelsk messe kl. 17 og hos Skt. Josephsøstrene, Skt. Hansgade 28 kl. 19.
 Hver lørdag messe kl. 17 (gælder som søndagsmesse).
 Søndag d. 13.: Kl. 15 ministranternes julefest.
 Søndag d. 17.: 3. søndag i advent, højmesse kl. 10 med dåb.
 Lørdag d. 23.: Lille-juleaften, messe kl. 17 uden prædiken.
 Søndag d. 24.: 4. søndag i advent, højmesse kl. 10. Ingen kirkekafe. Juleaftensdag: Festmesse kl. 16, tilrettelagt for alle dem, der har svært ved at komme til midnatsmessen. Især børnene og familierne er meget velkomne! Engelsk messe kl. 17. Fransk messe kl. 21.
 Midnatsmessen kl. 24. Bagefter ønsker vi hinanden »glædelig jul« i krypten med et lille glas.
 Mandag d. 25.: Juledag, festmesse kl. 10. Derefter kirkekafe.
 Tirsdag d. 26.: 2. juledag, reciteret messe kl. 10. Fransk messe kl. 11.30.
 Lørdag d. 30.: Messe kl. 17.
 Søndag d. 31.: Nytårsaftensdag, Den hl. families Fest. Højmesse kl. 10. Takke-messe for året, der gik, kl. 16.
 Mandag d. 1. januar: Nytår, festen for Maria af Nazareth, Guds moder. Festmesse kl. 10.

Søndag d. 7.: Herrens åbenbarelse, familiemesse kl. 10, hvor de Hellige Tre Konger vil besøge os.
 Fredag d. 5.: Kl. 16.30 bøn- og meditationstime med udstilling af det Allerheligste og sakramental velsignelse.
 Mandag d. 8.: Herrens dåb, kl. 17 messe.
 Tirsdag d. 9. og d. 23.: Kl. 11 messe, herefter tirsdagsklub.
 Lørdag d. 27.: Kl. 14.30 eftermiddag for 1. kommuniensbørnene og deres forældre.
 Søndag d. 28.: Sankt Ansgar. Festlig højmesse kl. 10.

17 Hovedstads-område K

Skt. Ansgars Kirke

Bredgade 64, 1260 København K.
 Sognepræst Dietrich Timmermann.
 Tlf. 33 13 37 62.
 Præsternes træffetid: Ti.-fr. 11-12.
 Tirsdag og torsdag tillige kl. 17-18.
 Søndag kl. 8: Reciteret messe.
 Kl. 10: Højmesse.
Hverdage: Alle dage messe kl. 8.00.
 Tirsdag og torsdag tillige kl. 16.30.
 Lørdag kl. 17.00 messe med prædiken (gælder som søndagsmesse).

Onsdag d. 20. kl. 10.00: Messe for de ældre. - Juleafslutning efter messen.
 Lørdag d. 23 kl. 17.00: Aftenmesse.
 Søndag d. 24. kl. 10.00: Højmesse. Kl. 17.00 Juleaftensmesse, sangmesse uden orgelledsagelse. Kl. 23.30 Kirken åbnes, der spilles og synges julesalmer. Kl. 24.00 Midnatsmesse med biskop H. L. Martensen.
 Mandag d. 25. kl. 8.00: Reciteret messe. Kl. 10.00: Højmesse.
 Tirsdag d. 26. kl. 8.00: Reciteret messe. Kl. 10.00: Reciteret messe.
 Lørdag d. 30. kl. 17.00: Aftenmesse.
 Søndag d. 31. kl. 8.00: Reciteret messe. Kl. 10.00: Højmesse og derefter årsafslutningsandagt.

Januar 1990:

Mandag d. 1. kl. 8.00: Reciteret messe. Kl. 10.00: Reciteret messe.
 Onsdag d. 3. kl. 10.00: Messe for de ældre.
 Fredag d. 5. kl. 16.30: Jesu Hjerte messe. Tilbedelse til kl. 18.00.
 Søndag d. 7. kl. 10.00: Højmesse, gregoriansk sang.
 Søndag d. 14. kl. 10.00: Familiemesse, kirkekafe.
 Onsdag d. 17. kl. 10.00: Messe for de ældre.
 Søndag d. 21. kl. 10.00: Højmesse, gregoriansk sang.
 Tirsdag d. 23. Økumenisk Kirkevandring. Kl. 19.00 samles man i Sct. Pauls kirke i Nyboder. Ca. kl. 20 er der andagt i Sct. Ansgar i Bredgade. Vandringer slutter i den Svenske Gustavkyrkan.
 Søndag d. 28. Sct. Ansgars Fest. Kl. 10.00: Pontifikalmesse med biskop H. L. Martensen. Hver fredag tilbedelse kl. 17.00-18.00 med sakramental velsignelse. Hver lørdag beder vi rosenkransen efter messen kl. 17 sluttende kl. 18.

18 Amager og Bornholm

Skt. Annæ Kirke, Amager

Hans Bogbinders Allé 2, 2300 Kbh. S.
 Sognepræst: p. Leo Drzal, C.SsR.
 Andenpræst: p. A. Jestl, C.SsR.

Tlf. 31 58 41 02. Kontortid: Tirsdag og fredag 11-12, onsdag og torsdag 18-19. Uden for kontortid tlf. 31 58 21 02.
Faste messetider:
 Lørdag kl. 17: Engelsk messe.
 Søndag kl. 8.30: Reciteret messe. Kl. 10: Højmesse. Kl. 12: Polsk messe. Kl. 17: Engelsk messe.

Hverdage kl. 8: Messe.
 Torsdag: Kl. 19: Messe med novene.
 Første fredag: Kl. 19: Jesu Hjerte messe.
 Skt. Annæ Hjem: Søndag kl. 10.30.
Hverdage: Kl. 9.
Børne- og ungdomsarbejde:
 Spejderne: Hver mandag.
 Mælkebøtten: Hver mandag.
 Religions- og firmelsesundervisning: Hver tirsdag.
 Onsdag d. 13.: Ældreklub kl. 14.00.
 Fredag d. 15.: Skolemesse.
 Tirsdag d. 19. kl. 16.00: Krybbeandagt.
 Fredag d. 22.: Skt. Annæ Skoles Krybbe-spil.
 Søndag d. 24.: Søndagsmesserne som sædvanlig. Midnatsmesse kl. 24.00.
 Mandag d. 25.: Ingen messe kl. 8.30. Ellers gælder de sædvanlige messetider.
 Tirsdag d. 26.: Ingen messe kl. 8.30. Ellers gælder de sædvanlige messetider.
 Søndag d. 31.: Søndagsmesserne som sædvanlig. Kl. 10.00: Takkegudstjeneste.

Januar 1990:

Mandag d. 1.: Ingen messe kl. 8.30. Ellers gælder de sædvanlige messetider.
 Fr. d. 5.: Skolemesse.
 Søndag d. 7.: Familiemesse kl. 10.00.
 Torsdag d. 11.: Møde for firmanderne og deres forældre kl. 19.00.
 Onsdag d. 17.: Ældreklub kl. 14.00.
 Onsdag d. 31.: Økumenisk skolegudstjeneste. Kl. 14.00: Ældreklub.

Skt. Hyacinthus Kirke

Østergade 59, 3700 Rønne.
 Tlf. 53 95 08 14.
 Svares ikke, ring: 53 95 08 55.
 Sognepræst: D. Timmermann.
 Tlf. 33 13 37 62.
 Menighedsrådsformand: Renate Gulstad-Kuhnen.
 Tlf. 53 95 43 69.
 Pastoralassistent: Sr. Hermengild Gerick. Tlf. 53 95 08 55.
Søndage i december:
 Højmesse kl. 9.00.
 Ingen gudstjeneste juleaften 1. og 2. juledag kl. 9.00.
 Søndag d. 31. efter messen udstilling af Det hl. Sakramente, takkebøn, velsignelse.
 Lørdag d. 16.: Juleafslutning for børnene kl. 14.30 i præstegården, Østergade 59, Rønne.
 Alle børn og deres forældre er hjertelig velkommen!

Søndage i januar:

Højmesse kl. 9.00.

Rosenkranskirken

Gregergade 12, 3720 Åkirkeby.
 Sognepræst: D. Timmermann.
 Tlf. 33 13 37 62.
 Menighedsrådsformand: Erik Frandsen, Kannikeengen 24, 3720 Åkirkeby.
 Tlf. 53 97 42 95.
Søndage i december:
 Højmesse kl. 11.00.
 Ingen gudstjeneste juleaften i Rønne
 Søndag d. 31. Sakramental velsignelse efter messen.
 Lørdag d. 16.: Juleafslutning for børnene i

præstegården, Østergade 59, Rønne. Kl. 14.30.
Alle børn og deres forældre er hjertelig velkomne.
Søndage i januar:
Højmesse kl. 11.00.

19 Grønland

Nuuk/Godthåb

Krist Konge Kirke

Sognepræst: Urban Figge, OMI.
Box 51.

3900 Nuuk/Godthåb.

Tlf. 009 299 2 12 75.

Søndagsmesser: Kl. 11.00.

Hverdage: Mandag, tirsdag, onsdag kl. 16.45. Torsdag: Tilbedelse kl. 18.30-19.30. Messe kl. 19.30. Fredag: Kl. 17.15 hos Jesu Små Søstre. Lørdag: Kl. 11.00.

Juleaften: Kl. 23.45 midnatsmesse.

1. juledag kl. 11.00.

Nytårsaften: Kl. 17.00 andagt.

Nytårsdag: Kl. 11.00.

Religionsundervisning: Fredag kl. 13.30.

Kirkekaffe: Efter søndags- og torsdagsmessen.

Andre sammenkomster eller fester meddeles ved kirkekaffe og/eller telefonisk.

Gudstjenester på fremmede sprog

Deutschsprachige Gemeinde

Pfr. Guido Kreienbühl, Vesterbrogade 28, 2, 1620 Kbh. V. Tlf.: 24 26 30.

Hl. Messe jeden 1. og 3. Sonntag im Monat um 10 Uhr in der Hauskapelle der St. Augustin Kirche, Jagtvej 183, Kopenhagen. Nach jedem Gottesdienst findet ein gemütliches Zusammensein statt.

English-speaking ministry

Fr. Carroll Parker, OMI, Chaplain to the English-speaking Catholic Community. Ministry Center: Vor Frue Kirke (VFK), Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev. Tlf. 42 94 76 78.

Other churches with Mass in English:

Sakramentskirken (SAK), Nørrebrogade 27, 2200 Kbh. N and Skt. Annæ Kirke (Skt. A), Hans Bogbinders Alle 2, 2300 Kbh. S.

Eucharistic celebrations in English:

Saturday: Skt. A: 5 p.m.

Sunday: VFK: at 11 a.m. Skt. A: at 5 p.m. SAK: at 6 p.m.

Tuesday: VFK at 9:30 a.m.

Wednesday: Skt. A at 5 p.m.

Friday: 1st Friday at VFK at 7:30 p.m.

Christmas and New Year's Masses:

23/12: Saturday: Skt. A at 5 p.m.

24/12: Sunday: VFK at 11 a.m. Skt. A at 4 p.m. SAK at 5 p.m. VFK: Danish-English midnight Mass at 12 p.m.

25/12: Monday: VFK at 11 a.m. Skt. A at 5 p.m. SAK at 6 p.m.

30/12: Saturday at Skt. A at 5 p.m.

31/12: Sunday: VFK at 11 a.m. Skt. A at 5 p.m. SAK at 6 p.m.

1/1 90: Monday: VFK at 9:30 a.m. in Danish-English.

Misa en español

Iglesia de san Augustin, Jagtvej 183.

Todos los domingos. Juni-aug. kl. 18.P.

Tomás Tirapu Beortegui C.S.R.

Tlf. 31 58 21 02.

Communauté de Langue Française

Prêtre: Etienne Calvet 31 62 36 28.

Copenhagen: tous les dimanches (sauf 1.07-15.08) messe à 11 h 30 à Sakramentskirken, Nørrebrogade 27, København N.

Missione cattolica italiana

Lorenzo Del Zanna, S.J., Stenosgade 4A, 1616 København V.

Ufficio e biblioteca italiana: Stenosgade 5, 1616 København V. Tlf. 31 31 78 22.

Messa ogni sabato alle ore 18 Jesu Hjerter Kirke, Stenosgade 4, 1616 København V. Segretariato Sociale ACLI, Bredgade 67 st., 1260 København K. Tlf. 33 32 10 49. Sig. Tullio Piras.

Ogni Lunedì e giovedì dalle ore 9,30 alle 13,30.

Kroatisk messe

2. og 4. søndag i Jesu Hjerter Kirke kl. 14.

Helsingør: 1. og 3. søndag. 1. søndag kl. 12. 3. søndag kl. 17.

Msze święte

w języku polskim

Ks. Władysław Zdunek C.S.S.R.

Kościół św. Anny, Amager

Hans Bogbinders Alle 2

2300 København S, tlf. 31 58 21 02

Msza św.: Każda niedziela i święto o godz. 12.00 w kościele św. Anny Spowiedź: w każdą niedzielę od godz. 11,30 do 11,55.

Okres Bozego Narodzenia

Piatek 22. grud. spowiedź 17-19.00

Niedziela 24. Wigilia Bozego Narodz.

Msza św. niedzielną o godz. 12,00

Pasterka Wigilijna o godz. 22,00

Poniedz. 25. Boze Narodzenie o godz. 12,00

Wtorek 26. św. Szczepana o godz. 12,00

Niedziela 31. grud. Msza św. o godz. 12,00

1. stycznia - Nowy Rok o godz. 12,00

7. stycznia - Trzech Króli o godz. 12,00 Po Mszy św. - Jaselka na dużej sali pod kościołem.

Ungarsk messe

Magyar mise v. P. Kálmán Horváth s.j.

Stenosgade 4 a - 1616 København V.

Tlf.: 31 21 85 88.

Messe med efterfølgende samvær hver 2. søndag i måneden.

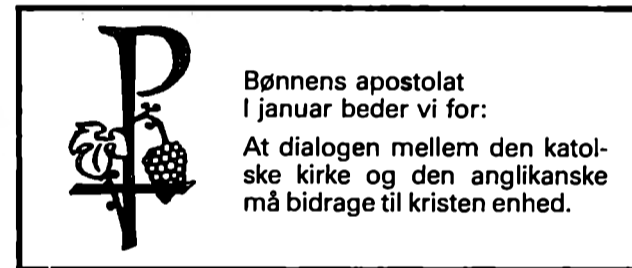
Julemesse - magyar karácsonyi mise:

København: 26. dec. kl. 16.

Aarhus: 30. dec. kl. 16.

Bønnens apostolat:

Den lange vej til enhed

Bønnens apostolat
I januar beder vi for:

At dialogen mellem den katolske kirke og den anglikanske må bidrage til kristen enhed.

»Vejen til enhed ved dialog kan være lang, men vi må ikke miste modet. Helligånden har kaldt os til at bede og virke for, at alle må være et,

og han vil understøtte os ved sin nåde. Profetens ord kan inspirere og tilskynde os: »Fra nu af skal Jeg forkynde jer nye ting og kundgøre, hvad I ikke kender« (Es. 42,9).

Bøn med verdenskirken

Gud, vor Fader, vi bekender for dig, at det er en syndig tilstand, når kristne lever i splittelse. Derfor beder vi om tilgivelse. Væk i os længsel efter at høre sammen og efter at genvinde enheden.

Velsign de samtaler, der føres mellem katolikker og anglikanere. Før dem til et godt resultat, for at vi snart må opleve glæden over den ny vundne enhed. Det beder vi om ved Kristus, vor Herre.

Herrens ord hos profeten Esajas minder os om den rigdom på nåde, som er lovet dem, der søger enheden ad den af Gud anviste vej. Vi må med et modtageligt hjerte svare på hans nåde - den nåde, som kalder os til omvendelse, til ny indsigt og til et nyt liv.
Johannes Paul II til den Internationale Anglikansk-Romersk-katolske Kommission, 2. sept. 1987

Liturgisk kalender for januar 1990

1. hvid. Mandag. Juledags oktav. Festen for Maria, Gudsmoder (h). Gl. Cr. Jomfru Marias pf. 1. L.: 4. Mos. 6,22-27; Sl. 67,2-3.5.6+8 (Omk.: Gud være os nådig og velsigne os). 2. L.: Gal. 4,4-7. Ev.: Luk. 2,16-21.
2. hvid. Tirsdag i juletiden. (I Ps). Basilius den Store (†379) og Gregor af Nazianz (†390), biskopper og kirkelærere (m). Jul. pf. L.: 1. Joh. 2,22-28. Ev.: Joh. 1,19-28.
3. hvid. Onsdag i juletiden. (I Ps). Jul. pf. L.: 1. Joh. 2,29-3,6. Ev.: Joh. 1,29-34.
4. hvid. Torsdag i juletiden. (I ps). Jul. pf. L.: 1. Joh. 3,7-10. Ev.: Joh. 1,35-42.
5. hvid. Fredag i juletiden. (I Ps). Jul. pf. L.: 1. Joh. 3,11-21. Ev.: Joh. 1,43-51.
6. hvid. Lørdag i juletiden. (I Ps). Jul. pf. L.: 1. Joh. 5,5-13. Ev.: Mark. 1,7-11 eller Luk. 3,23-38 eller Luk. 3,23.31-34.36.38.
7. hvid. Søndag. Herrens åbenbarelse (h). Gl. Cr. H.åb.pf. 1.L.:Es. 60,1-6; Sl. 72,2.7-8.10-11.12-13. (Omk.: Alle jordens folk skal tilbede dig, Herre.) 2.L.: Ef. 3,2-3a.5-6. Ev.: Matt. 2,1-12.
Knut Hertug, martyr, (†1131), fejres ikke. Kollekt for Det Danske Bibelselskab.
8. hvid. Mandag. Herrens dåb (f). (I Ps). Gl. særl. pf. L.: Es. 42,1-4.6-7 eller Ap.G. 10,34-38; Sl. 29,1a+2. 3ac-4. 3b+9b-10. (Omk.: Herren velsigne sit folk med fred.) Ev.: Matt. 3,13-17. Til og med 34. alm. sp. læses tekstrække A. På hverdage i »almindelige uger« læses til og med lørdag i 34. alm. uge tekstrække II. Raymond af Penyafort, præst, (†1275), fejres ikke.
9. grøn. Tirsdag i 1. alm. uge. (I Ps). L.: 1. Sam. 1,9-20. Ev.: Mark. 1,21-28.
10. grøn. Onsdag i 1. alm. uge. (I Ps). L.: 1. Sam. 3,1-10.19-20. Ev.: Mark. 1,29-39.
11. grøn. Torsdag i 1. alm. uge. (I Ps). L.: 1. Sam. 4,1-11. Ev.: Mark. 1,40-45.
12. grøn. Fredag i 1. alm. uge. (I Ps). L.: 1. Sam. 8,4-7.10-22a. Ev.: Mark. 2,1-12.
13. grøn. Lørdag i 1. alm. uge. (I Ps). Eller hvid. Hilarius, biskop og kirkelærer, (†367). Eller hvid. Gudsmoders lørdagsmesse. L.: 1. Sam. 9,1-4.17-19; 10,1a. Ev.: Mark. 2,13-17. (Læsning ad libitum (Hilarius): 1. Joh. 2,18-25.)
14. grøn. 2. Alm. søndag. (II Ps). Gl. Cr. Alm. S. pf. 1.L.: Es. 49,3.5-6; Sl. 40,2+4ab. 7-8a.8b-9.10. (Omk.: Se, jeg kommer for at gøre din vilje, min Gud.) 2. L.: 1. Kor. 1,1-3. Ev.: Joh. 1,29-34.
15. grøn. Mandag i 2. alm. uge. (II Ps). L.: 1. Sam. 15,16-23. Ev.: Mark. 2,18-22.
16. grøn. Tirsdag i 2. alm. uge. (II Ps). L.: 1. Sam. 16,1-13. Ev.: Mark. 2,23-28.
17. hvid. Onsdag i 2. alm. uge. (II Ps). Antonius,

1. Sam. 17,32-33.37.40-51. Ev.: Mark. 3,1-6. (Evangeli-um ad libitum (Antonius): Matt. 19,16-26.)
18. grøn. Torsdag i 2. alm. uge. (II Ps). L.: 1. Sam. 18,6-9; 19,1-7. Ev.: Mark. 3,7-12.
Den økumeniske bedeuge begynder.
19. rød. Fredag i 2. alm. uge. (II Ps). Henrik, biskop og martyr, (†1158)(m). L.: 1. Sam. 24,3-21. Ev.: Mark. 3,13-19.
20. grøn. Lørdag i 2. alm. uge. (II Ps). Eller rød. Fabian, pave og martyr, (†250). Eller rød. Sebastian, martyr, (†288). Eller hvid. Gudsmoders lørdagsmesse. L.: 2. Sam. 1,1-4.11-12.17.19-23.27. Ev.: Mark. 3,20-21.
21. grøn. 3. alm. søndag. (III Ps). Gl. Cr. Alm. S. pf. 1. L.: Es. 9,1b-4; Sl. 27,1.4.13-14. (Omk.: Herren er mit lys og min frelse.) 2. L.: 1. Kor. 1,10-13.17. Ev.: Matt. 4,12-23 eller 4,12-17. Agnes, jomfru og martyr, (tca. 280), fejres ikke.
22. grøn. Mandag i 3. alm. uge. (III Ps). Eller rød. Vincent, diakon og martyr, (†304). L.: 2. Sam. 5,1-7.10. Ev.: Mark. 3,22-30.
23. grøn. Tirsdag i 3. alm. uge. (III Ps). L.: 2. Sam. 6,12b-15.17-19. Ev.: Mark. 3,31-35.
24. hvid. Onsdag i 3. alm. uge. (III Ps). Frans af Sales, biskop og kirkelærer, (†1622)(m). L.: 2. Sam. 7,4-17. Ev.: Mark. 4,1-20.
25. hvid. Torsdag. Den hellige apostel Pauls omvendelse (f). (III Ps). Gl. Ap. pf. L.: Ap. G. 22,3-16 eller Ap. G. 9,1-22; Sl. 117,1.2. (Omk.: Gå ud i al verden og forkynd Evangeliet! Eller: Hallelujal) Ev.: Mark. 16,15-20.
26. hvid. Fredag i 3. alm. uge. (III Ps). Timotheus og Titus, biskopper (m). L.: 2. Tim. 1,1-8 eller Tit. 1,1-5. Ev.: Mark. 4,26-34.
27. grøn. Lørdag i 3. alm. uge. (III Ps). Eller hvid. Angela Merici, jomfru, (†1540). Eller hvid. Gudsmoders lørdagsmesse. L.: 2. Sam. 12,1-7a.10-17. Ev.: Mark. 4,35-41.
28. hvid. Søndag. Ansgar, bispedømmets første værnehelgen. (h). Gl. Cr. Sankt Ansgars pf. 1.L.: Es. 52,7-10; Sl. 96,1-2a.2b-3.7-8a-10. Omk.: Kundgør Herrens undere blandt alle folkeslag. Eller: Hallelujal) 2. L.: 1. Kor. 1,18-25. Ev.: Mark. 1,14-20.
Thomas af Aquino præst og kirkelærer, (†1274) fejres ikke. Kirketælling
29. grøn. Mandag i 4. alm. uge. (IV Ps). L.: 2. Sam. 15,13-14.30; 16,5-13a. Ev.: Mark. 5,1-20.
30. grøn. Tirsdag i 4. alm. uge. (IV Ps). L.: 2. Sam. 18,9-10.14b.24-25a.30 - 19,3; Ev.: Mark. 5,21-43.
31. hvid. Onsdag i 4. alm. uge. (IV Ps). Johannes Bosco, præst, (†1888)(m). L.: 2. Sam. 24,2.9-17. Ev.: Mark. 6,1-6.

Læserne beretter

Byens hyggeligste julemarked

Traditionen tro har vi netop afholdt vort julemarked, som af mange kunder kaldes byens hyggeligste og derfor trofast besøges af en næsten fast kundekreds.

De mange, smukt dekorerede borde med flotte juledekorationer, adventskranse, julekrybber og julepynt havde stor afsætning, ligesom »Antikbo-

den« og delikatessedeafdelingen med hjemmesyltet saft og marmelade rigtig faldt i publikums smag.

Pænt overskud til Caritas

Også i vort lille cafeteria var der trængsel for at nyde kaffe med hjemmebagt brød, eller for at vinde en flot præmie i tombo-laen.

De fleste af de fremstillede julevarer var forarbejdet af en kreds fra menigheden i vinterens løb, og vi regner med at kunne sende et pænt overskud til det Caritas-projekt i Uganda, som støttes af vor pastoral-enhed.

Vor Frue Kirke
Silkeborg

Den tyske Bispekonference mødtes 13. og 14. november med paven og fremtrædende personer i Vatikanet. Foto KNA.

Paven til Den tyske Bispekonference: Det drejer sig om at undgå eventuelle farer og fejludviklinger i kirken

Rom, (KIPA) – Johannes Paul II indkaldte i midten af november de tyske biskopper til en to dages arbejdskonference i Rom om enheden med paven og om intensivering af troens videregivelse. I sin indledende tale ved konferencens åbning betonede paven, at det drejer sig om »at undgå eventuelle farer og fejludviklinger«, hvor de kommer til udtryk i kirken. »Men selv hvor vi erfarer fejl og manglende held, skal vi ikke forfalde til pessimisme og modløshed«, tilføjede paven.

Ny evangelisering

Formanden for den tyske bispekonference, biskop Karl Lehmann talte for en radikal »ny-evangelisering og genvindelse af sand frihed« over for troens tilbagegang i samfundet. »Det er selve troen, der stilles spørgsmål om. Derfor hjælper det ikke alene at ville forbedre f.eks. strukturer og instanser eller instrumenter og metoder i trosformidlingen«. Kirken må på overbevisende måde gøre det klart, at lydighed over for etiske bud ikke fører til afhængighed og slaveri, men til sand frihed. Især i spørgsmålet om seksualitet og ægteskab og familie har kirken ikke kunnet formidle denne indsigt troværdigt nok. Kirkens moralske normer på dette område er som regel ikke forstået som konsekvent udtryk for kristen overbevisning, men som indskrænkning af friheden.

Herved opstår faren for gennem misbrug af friheden at forråde grundlæggende værdier.

Det religiøse mister betydning

Biskop Lehmann fremhævede videre, at det almindelige verdensbillede har svækket religionen og troen. Den religiøse mening har mistet sin betydning på stadig flere af livets områder. Arbejde, videnskab og politik har gjort sig selvstændige over for kirkeligt-kristne fortolkninger. Samtidig har familien i vidt omfang været tilbage for troens konkrete krav. Navnlig er formidlingen af religiøs overbevisning til den kommende generation i vidt omfang brudt.

Köln-erklæringen en forstyrrelse

Kardinal Joseph Ratzinger, formand for trosrådene, fandt, at »Köln-erklæringen« var udtryk for en forstyrrelse i forholdet mellem det pavelige læreembede og den tysksprogede teologi. Årsagerne til dette må omhyggeligt undersøges. Kardinal Ratzinger konstaterede »en tendens til en kirkelig frigørelse i teologien eller en opfattelse af teologien som magtfaktor i kirken og mod kirken«. Denne tendens er blevet forstærket ved en stigning i antallet af teologistuderende, professorer og lektorer, en forstærket specialisering inden for teologien og dermed en svæk-

kelse af teologiens indre enhed. Derfor må man advare mod generaliserende domme.

Kardinal Friedrich Wetter vendte sig imod påstanden om, at tyske teologiprofessorer i almindelighed er besjælet af en kirkekritisk ånd og stiller sig afvisende over for læreembedets autoritet. Bortset fra enkelttilfælde står det overvejende flertal af teologiprofessorer i nært forhold til kirken og tjener kirken i deres forskning og undervisning.

Pastorale tjenester

Kardinal Wetter fremhævede også den tyske katolske teologis høje niveau. Når kirken trods den fremadskridende verdsliggørelse stadig anerkendes som en respekteret partner og vigtig faktor i samfundet, så skyldes det ikke mindst teologiens tilstedeværelse på universiteterne.

På konferencens anden dag var den pastorale tjeneste et af hovedemnerne. Her erindrede biskop Ludwig Averkamp, Osnabrück om, at antallet af præster i løbet af de sidste 10 år er faldet til under 20.000 i hele den tyske forbundsrepublik. Samtidig er antallet af diakoner og sogne- og pastoralassistenter steget. Pastoral-assistenternes rolle og indsats er dog omgivet af stor uklarhed, blandt andet fordi de nogle steder betragtes som »erstatning« for manglende præster og ikke som supplement i den pastorale tjeneste.

Under et pressemøde ved konferencens afslutning udtalte formanden for den tyske bispekonference, biskop Karl Lehmann, at »man i Rom var meget følsom« over for de »irritationer«, som bispeudtalelserne i Tyskland havde medført. »Men når man kan klare sagerne som her på arbejdskonferencen, er der ingen fortrydelser«.

Biskop Lehmann oplyste også, at de 163 teologiprofessorers »Köln-erklæring« nok var blevet nævnt nogle gange på konferencen, men den var ikke et centralt punkt. »Köln-erklæringen har haft stor betydning for bevidstgørelsen«, sagde han og tilføjede, at det dog havde været bedre, hvis den var formuleret på en mere nuanceret og behersket måde.

Om det nydannede præstebroderskab »St. Petrus«, der optager Romtro præster og præstestuderende blandt tidligere Lefebvre-tilhængere, oplyste biskop Lehmann, at visse problemer her må løses i detaljer af biskop Stimpfle, i hvis bispedømme »St. Petrus«-seminaret ligger, og kuriekardinal Augustin Mayer, der repræsenterer den pavelige kommission, der har med integreringen af de Romtro Lefebvre-tilhængere at gøre.

Den tyske katolske kirke skal være mere kritisk

Afslutning af et to dages møde i Rom med paven

Rom, (KIPA) – Den katolske kirke i Tyskland skal efter pavens opfattelse påny være mere risikovillig og kritisk og bør ikke bygge så meget på de bestående, sikre strukturer og institutioner. Ved afslutningen af en to dages arbejdskonference med de tyske biskopper opfordrede paven også til mere begejstring i forkyndelsen og katekesen.

Katolsk ungdom

Under henvisning til en til tider heftig diskussion om de katolske ungdomsforeninger fremhævede paven, »at institutioner, der kun fortsat består, fordi de udefra modtager økonomiske midler, kan ved nærmere eftersyn vise sig ikke at være virkelig levedygtige og levestyrtede«.

Arbejdskonferencen havde som tema »Troens videregivelse til de kommen-

de generationer og den kirkelige tjeneste i trosformidlingen«.

Det personlige møde stor betydning

I en afsluttende tale ytrede paven sig positivt om konferencen, der ikke bar præg af »to partier over for hinanden«, men fælles ansvarfølelse over for kirkens problemer og udvikling i Tyskland. I en verden, hvor massemedierne ofte sætter paven og biskopperne op mod hinanden, har det personlige møde og den umiddelbare samtale fået større betydning, sagde paven videre. Han advarede dog også mod fejludvikling ved at betone, at kirkens universalitet ikke blot skal komme til udtryk i materielle gaver, og at den egentlige målestok for kirkens livskraft er kald til præstegering og orden-sliv.

Kun hver tredje kristen bekræfter hele trosbekendelsen

Opsigtsvækkende resultat af en vesttysk menings-undersøgelse

Hamburg, (KNA) – Kun hver tredje kristen i Den tyske Forbundsrepublik og Vestberlin accepterer hele indholdet i den apostoliske trosbekendelse. Det fremgår af en repræsentativ undersøgelse af meninger og holdninger hos 2.100 personer over 16 år, gennemført af Institutet for Demoskopi i Al-lensbach.

70 pct. tror på Gud

70 pct. af den vesttyske befolkning tror på Gud, men der er klare forskelle i accepten af trosbekendelsen afhængig af konfession, alder og køn. Det er første gang, man nærmere har undersøgt den personlige opfattelse af de kristne trossætninger, siger instituttets leder, Renate Köcher.

Den yngre generation begrænser sig i forholdet til trosbekendelsens betyd-

ning til anerkendelsen af Guds og Jesu Kristi eksistens. Både hos protestanter og katolikker er der færre mænd end kvinder, som anser trossætningerne for sande.

I den ældre generation er der klare forskelle mellem personer af forskellig konfession. Blandt katolikker på 60 år og derover fastholder 2/3 trosbekendelsen uden indskrænkninger som grundlaget for deres tro. Tilsvarende gælder kun for 1/3 af de evangelisk kristne.

Trosbekendelsen godtages af halvdelen

I aldersgrupperne fra 16 til 44 år bliver trosbekendelsen kun delvis godtaget af mere end halvdelen af såvel katolikker som protestanter. Her accepterer et stort flertal dog eksistensen af Gud den almægtige skaber og hans søn

Jesus Kristus. Trossætningen om, at Jesus er født af Jomfru Maria kan kun omkring halvdelen gå ind for, lidt flere katolikker end protestanter.

Jesu undfangelse ved Helligånden

Mindst tilslutning er der i befolkningen til de dele af trosbekendelsen, der drejer sig om Jesu undfangelse ved Helligånden, De helliges Samfund og den hellige kirke. Det samme gælder sætningen om, at Jesus skal komme igen for at dømme levende og døde. Også her er der dog noget større tilslutning blandt katolikker end blandt protestanter.

Hvad angår det væsentligste i den kristne lære om genopstandelsen og det evige liv er der kun tilslutning hos hver anden katolik og hver fjerde protestant.

Poetiske og grafiske meditationer over salmerne

være med at læse lidt hist, lidt her – og pludselig slår det én, at de sætninger, der er nedfældet i bogen, jo gælder én selv: de beskriver min situation, mit liv, her og nu.

Til 26 salmer fra Salmerne Bog (eller uddrag af dem) har den tyske evangeliske præst Johannes Hansen (af dansk afstamning) skrevet ledsagende tekster. Som den danske titel antyder, er der ikke tale om kommentarer i almindelig forstand; det er snarere digte, betragtninger, en formulering af tanker, som et menneske i den moderne verden får, når det fordyber sig i salmerne.

Illustrationerne sætter noget igang

Til den skønne Salme 23, der som de andre er gengivet efter den stadigt gældende oversættelse fra 1931 (»Herren er min hyrde, mig skal intet fattes«, og ikke efter det nye forslag: »Herren er min hyrde, jeg savner intet«), har forfatteren for eksempel skrevet: Selv om – jeg plages af tunge tanker, lider smerteligt under mine svagheder, i mørke timer er fremmed for mig selv (...) så ved jeg mig dog i din hånd.

Der findes mennesker, for hvem Bibelen ikke er andet end en samling skrifter fra en fjern fortid, forældede og aldeles uden betydning for os, der lever i atomalderen, med al vores videnskab, teknik, samfærdsel og politik. Den moderne civilisation, den højtudviklede kultur, vi omgiver os med, gør de gamle tanker og forestillinger i Bibelen overflødige.

Mit liv her og nu

De, der tænker sådan, burde læse Kateketcentralens nye udgivelse – eller rettere: de burde eje den og tage den ned fra reolen fra tid til anden og blade i den. Man kan ikke lade

Den tyske udgave af bogen, der vakte betydelig opmærksomhed i sit hjemland, er illustreret med fotografier, men til den danske oversættelse har forlaget valgt at erstatte dem med tegninger af Sven Havsteen-Mikkelsen. Ofte mere abstrakte end naturalistiske er de med til at sætte noget i gang hos læseren. De er fra vor egen tid, de taler til det moderne menneske, og derved udgør de på deres egen måde kunstnerens meditationer over teksterne.

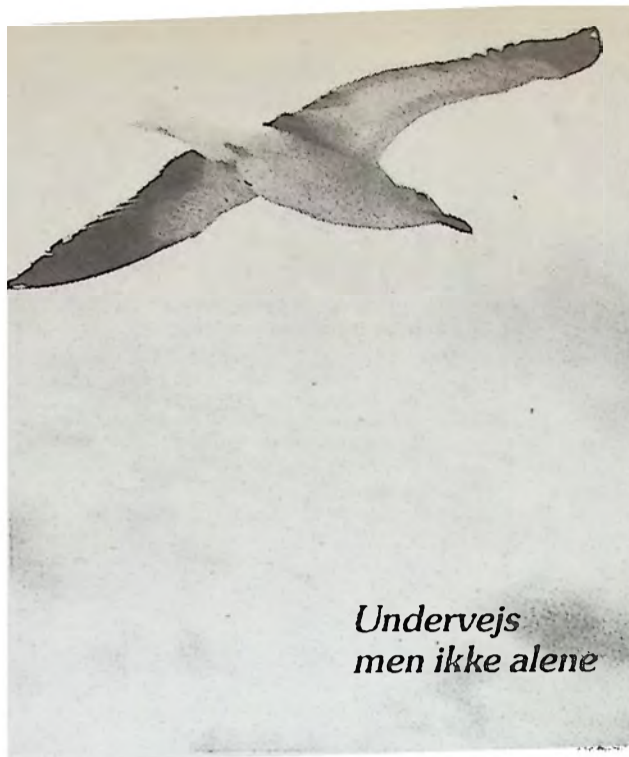
På den baggrund forstår man, hvorfor bogen har fået sin danske titel, men den tyske originaltitel kunne godt være blevet bevaret i oversættelsen: »Efter mørket kommer der en ny dag«.

Oplagt gaveidé

Bogen kan anbefales som en oplagt gaveidé – også hvis man skulle mangle noget til sig selv.

Kateketcentralen. Salmeditationer til 26 Davids Salmer af Johannes Hansen. Med tegninger af Sven Havsteen-Mikkelsen. 80 sider, kr. 125.- i.m.

Peter Ryom

Undervejs men ikke alene

Kateketcentralen har i disse dage udsendt en bog med tekster for unge til bøn, meditation og samtale; *Undervejs men ikke alene* hedder den. Vi citerer fra forordet:

»Til hvilket formål er jeg født?« »Hvorfor lever jeg?« spørger den 14-årige Viktor på første side af denne bønne- og meditationsbog for unge. »For at

Undervejs men ikke alene

se, hvordan mennesker slår hinanden ihjel, og høre, hvordan de prædiker godhed og venlighed?«

Forberedelse til firmelse

Bogen bilder sig ikke ind at kunne give ham et fikst og færdigt entydigt svar på hans spørgsmål. Det eneste, den gerne vil, er at ledsage ham og andre unge i deres søgen efter

svar. Derfor har bogen fået navnet *Undervejs men ikke alene*.

Der er ingen tvivl om, at Viktor kan sit Fadervor og mere til. Det er grunden til, at vi undlader at medtage klassiske bønner. Ikke fordi vi finder dem kassable, men fordi Viktor formodes at kende dem. Alligevel spørger han videre – om sin egen identitet, om livet og døden, om uoverensstemmelsen mellem, hvad kristne lærer, og hvad de lever. Selv mener han, at det er utilstedeligt at stille den slags spørgsmål. Det mener vi ikke. Af den grund blev bogen til.

Såvidt forordet til de unge. Bogen er tænkt som et led i den firmelsesforberedelse, der tilbydes unge i 14 årsalderen og opefter. Men bogen vil tillige kunne finde anvendelse i andre sammenhænge: i menighedskatekesen, på ungdomslejre, i skolernes religionsundervisning, samt naturligvis som privat bønne- og meditationsbog.

Bogen er forsynet med sort/hvide fotos, der i sig selv er »tekster«.

For at gøre bogen tilgængelig for alle unge i vort bispedømme tilbyder Kateketcentralen den til en særpris: kr. 25,00.

Bestilles hos Kateketcentralen, tlf. 31 24 24 30.

Lille velegnet katolsk bønnebog til dagligt brug

Ansgarstiftelsens Forlag har netop udgivet en lille katolsk bønnebog: »Ved Guds hånd«. Pater Paul Keller S.J. har redigeret teksterne, der er bønner fra den store katolske bønneskat. Bønnebogen er velegnet til dagligt brug, til messen, bodens sakramente m.v.

Bispedømmets officielle bønnebog er under udarbejdelse af Liturgisk Sekretariat, men det kan være flere år før den kommer, oplyser Ansgarstiftelsens forlag.

I forordet anbefaler biskop Hans L. Martensen bønnebogen, der er en kærkommen hjælp, mens

vi venter på den kommende udgivelse. Biskoppen håber, at den lille katolske bønnebog bliver en hjælp til den enkeltes bøn og en hjælp til bønner i familien.

kk

Den bedste julegave til de mindste

PRIS PR. BOG KUN KR. 30,-

En sjov og anderledes folde-ud bog, der kan noget mere.

Børnene kan lave deres eget julespil med denne folde-ud bog.

Figurerne i bogen er lige til at presse ud - fodstøtten bøjes ind - og børnene kan placere figuren på baggrund af bogens illustrationer.

Læs historien for børnene - spil julespillet sammen med dem - og prøv bagefter at bruge folde-ud bogen som puslespil ved at presse figurerne tilbage på rette sted. Se dem hos Deres boghandler.

Det danske Bibelselskab

Møder og arrangementer

Det kristne Arbejdsfællesskab

holder samtale- og orienteringsaften søndag d. 17. dec. kl. 19 hos Hanne Nielsen, Studsgårdsgade 47, 5. tv., Kbh. Ø.

Alle interesserede er velkomne med spørgsmål og idébidrag. Gennemførte og igangværende projekter fremlægges.

Julekoncert

i Den Katolske Vor Frue Kirke i Århus mandag den 18. december 1989 kl. 20.00 med læsninger - Davidssalmer - julemotetter - Christmas-carols.

Mædvirkende: Mezzosopranen Sanne Kolman og kirkens kantor under orgelledsagelse af Poul Bajlum og korledelse af Olav K. Mielke-Jepsen.

Katolsk radio- og fjernsynsklub for Storkøbenhavn

indbyder til en Medieweekend på Magleås, Høsterkøbevej 6, 3460 Birkerød, fra lørdag den 17. februar kl. 14.00 til søndag den 18. februar 1990 kl. 17.00.

Pater L. O. Dorn S.J. orienterer om koncildekretet Samfundets Meddelelsesmidler og kommissionens senere betænkning.

Pris: For klubbens medlemmer er prisen for hele weekenden kr. 100.-, excl. drikkevarer, for øvrige deltagere er prisen kr. 335.- for eneværelse og kr. 305.- for dobbeltværelse excl. drikkevarer.

Tilmelding: sker ved indbetaling af kr. 100.- på girokonto nr. 700 44 19, Birgit Eisenhardt, Skodsborgvej 280 B, 1. sal, 2850 Nærum, med angivelse af, om man ønsker enkelt - eller dobbeltværelse. Sidste frist er den 1. februar 1990.

Hurtig tilmelding er nødvendig, da der er begrænset plads.

Gerda Sørensen
formand

Det sker på Magleås:

Fr. d. 15.12.:
UK-forv. Frb. amt
Lø. d. 23.-ma. d. 25.12.:
Jul på Magleås
v/sr. Emma Martensen og Jan Lange
Fr. d. 29.12.-ma. 1.1. 90:
Nytår på Magleås
v/Jan Lange og Torben Bang

DUK-kalender

Åbent hus med julehygge tirsdag den 19. december kl. 14-17 på Sekretariatet.

Nytårslejr den 27. december 1989 til 1. januar 1990 på Ømbyen for unge over 18 år samt familier med små børn.
Pris kr. 500.- for fællesrejse (dog kr. 160.- for dem over 25 år). Tilmelding hurtigst muligt.

Fælles KUK-aften den 24/1 1990 kl. 18.00-21.30 i Herlev KUK for alle KUKere. Alder: 14 år og opæfter.
Pris kr. 20.-. Tilmelding og betaling senest den 3/1 1990.

Ledermøde øst/vest den 16/2-18/2 1990 i Odense for alle KUK-ledere, dog kan kun 2 pr. menighed opnå rejseresurser.
Pris kr. 100.- samt kr. 110.- for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 26/1 1990.

Ministrant-weekend den 16/2-18/2 1990 på Ømbyen for de 8-13 årige.
Pris kr. 160.- samt kr. 110.- for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 26/1 1990.

Årsmøde den 2/3-4/3 1990 på Ømbyen for 2 delegerede/valgte repræsentanter fra hver menighed/lokalforening.
Pris kr. 160.- samt kr. 110.- for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 9/2 1990.

Lejrledelseskursus den 30/3-1/4 1990 på Ømbyen for alle ledere på DUKs sommerlejr i 1990.
Kurset er gratis. Tilmelding senest den 9/3 1990.

Firmelsesweekend Vest den 6/4-8/4 1990 på Ømbyen for alle kon/firmander, der bor på Fyn og i Jylland.
Pris kr. 160.- samt 110.- for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 16/3 1990.

Karwoche den 6/4-11/4 1990 i Hamburg. Kurset henvender sig til ledere og udvalgsmedlemmer.
Pris kr. 800.-. Tilskud kan søges. Tilmelding og betaling senest den 16/3 1990.

Påskelejr den 9/4-16/4 1990 i Holland for de 16-20 årige.
Pris kr. 950.- samt 110.- for fællesrejsen til København. Tilmelding og betaling senest den 16/3 1990.

Ledertæring den 20/4-22/4 1990 på Magleås for alle KUK-ledere + en potentiel efterfølger.
Pris kr. 160.- samt 110.- for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 30/3 1990.

Sportsdag den 28/4 1990 på Niels Steensens Gymnasium for alle mellem 5-25 år.
Pris kr. 20.- samt 50.- for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 6/4 1990.

Ministrant-weekend den 4/5-6/5 1990 på Ømbyen for de 13-18 årige.
Pris kr. 160.- samt 110.- for fællesrejsen. Tilmelding og betaling senest den 13/4 1990.

Firmelsesweekend Øst den 11/5-13/5 1990 på Ømbyen for alle kon/firmander der bor på Sjælland og Lolland/Falster.
Pris kr. 160.- samt 110.- for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 20/4 1990.

Nordisk redaktionskursus den 24/5-27/5 1990 i Norge. Kurset henvender sig primært til redaktionsmedlemmerne.
Pris kr. 525.- incl. rejse (prisen er med forbehold). Tilmelding og betaling senest den 3/5 1990.

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig: _____

Arrangement: _____

Dato: _____

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr. og by: _____

Fødselsdato: _____

Telefon: _____

Katolik: Ja: _____ Nej: _____

Deltager i fællesrejse: ()

Ankommer selv: ()

Postgirokonto 9 08 32 94

Danmarks unge Katolikker

Sekretariatet

Bredgade 67, 2. th.

1260 København K.

Tlf. 33 14 77 07

Konvertit-weekend på Magleås

Tidligere og nye deltagere indbydes til Konvertit-weekend fra fredag den 9. februar 1990 (kl. 19.30) til søndag den 11. februar 1990 (efter frokost).

- tænker du på at konvertere,
- går du til undervisning eller
- har du allerede opnået fuldt medlemskab af den katolske kirke,
så er dette her et tilbud til dig.
Kom og deltag i fællesskabet.

Weekenden vil forløbe i et åbent fællesskab, hvor vi gennem oplæg, samtaler og paneldiskussion vil søge at belyse og forhåbentlig også give svar på nogle af de problemer og spørgsmål, du har. Der vil også blive lejlighed til at udveksle erfaringer og oplevelser.

For kurset står: leder af kateketcentralen pastor Guido Krelenbühl, overbibliotekar Ellen Marie Lebahn, afd.leder for Katolsk Information og Katolsk Brevkursus Sr. Hildegard Madsen O.S.B. og skolepsykolog Jan Lange. Yderligere oplysninger i næste nr. af »katolsk orientering«.

Folder med yderligere oplysninger kan fås i kirkerne eller ved henvendelse til præster og søstre.
Forespørgsler vedrørende kurset: Jan Lange, Bakkevænget 21, 2820 Gentofte. Telefon 31 65 88 75.

Pris for weekenden er kr. 475.-. Kniber det med penge, så tal med din menighedsrådsformand. Der kan yderligere søges om støtte ved henvendelse til undertegnede. Ingen må blive hjemme af økonomiske grunde.

Tilmelding sker til: Elin Udum, Magleås, Høsterkøvej 6, 3460 Birkerød, telefon 42 81 07 15 ved indbetaling af depositum kr. 200.- eller hele kursusbeløbet (giro 4 28 44 29) mærket: Konvertitweekend.

Deltagerliste m.v. vil blive tilsendt ca. en uge før weekenden.
På glædeligt gensyn. Husk at medbringe Bibelen.

Jan Lange
kursuskonsulent

Amerikansk lotteri

Følgende numre er udtrukket i amerikansk lotteri på Katolsk Menighedsplejes julemarked: Grå (bamse) 90, lilla (sildesæt) 123, grøn (snaps) 187 (afh.), blå (lammeskind) 68 (afh.), hvid (chokolade) 158, lysørød (dug) 77.

Bente Nygaard Hansen

Katolsk Arbejderaktions mødekalendar januar kvartal 1990

6/1 kl. 15.00
»Hellig Trekongers Fest« i menighedslokalet, Frederiksborgvej 11, Roskilde.

Kl. 16.00
Andagt i Sankt Laurentii Kirke med korsang.

Kl. 17.00
Samvær og spisning i menighedslokalet.

20/1 kl. 16.45
Fællesmesse med efterfølgende samvær i Newmanstuen.

26/1 kl. 20.00
Kammeratskabsaften hos formanden.

2/2 kl. 20.00
Orienteringsmøde i Newmanstuen.

17/2 kl. 16.45
Fællesmesse med efterfølgende samvær i Newmanstuen.

23/2 kl. 20.00
Kammeratskabsaften hos formanden.

2/3 kl. 20.00
Orienteringsmøde i Newmanstuen.

10.-11. marts
Retræte på Magleås (Bjørn Højbo/skabesberetn.)

17/3 kl. 16.45
Fællesmesse med efterfølgende samvær i Newmanstuen.

23/3 kl. 19.00
Reception i Newmanstuen i anledning af formandens 25 års jubilæum.

Mødested:
Fællesmesserne fejres i Sankt Augustins Kirke, Jagtvej 183, 2100 København Ø.
Newmanstuen, Sankt Kjeldsgade 3, kælder.

Retræten:
Annonceres i »katolsk orientering«.

Deltagelse:
Alle, der kan støtte vort apostolat, er velkomne.

Tilmelding:
Af hensyn til værterne bedes man tilmelde sig »Hellig Trekongers Fest« og kammeratskabsaftenerne hos George Bune Andersen, Ved Klosteret 4, 1, 2100 København Ø, tlf. 31 29 51 10, senest 7 dage før mødet.

G. Bune Andersen
formand

Bistand

Katolsk menighedspleje

Bredgade 69A, st. 1260 København K.

Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 01 15 23 03. Postgiro 6466397.

Diverse

Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger katolske Menighedsplejer værelse el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolske Menighedsplejer 01-15 23 03 eller privat 01-14 69 36.

Radio Steno 107,9 MHz

18/12 Sr Gisela HeitzJul
Jakob Frandsen
25/12 Hans-Jørgen JohansenHumor
Johs. Samuelsen

Salg og service

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.

Naboløs 3, 1206 København K.
Tlf. 01-11 72 37. Aften: 02-85 39 40

Arkitekt M.A.A. Massimiliano Falconi

Daglijevej 12, 4000 Roskilde
Tlf. 02 - 36 23 11

Begravelsesforretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.

DØGNVAGT
31 55 55 55

Bedemand Hardy Nielsen

Amagerbrogade 155
Filial: Taastrup 42 99 01 58

BENZONS BEGRAVELSESFORRETNING

34 46 01 - 86 60 56

DØGNVAGT:
01 - 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelse og bisættelse ordnes smukt og rimeligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Der er mange bedemænd
Deres hedder

ERIC KVIST

- han er katolik
og har kontor på
Søborg Hovedgade 94
og træffes på
31 69 86 81
DØGNET RUNDT

Jeg kommer gerne hjem til Dem for at træffe de nødvendige aftaler.

Aut.
el-installatør
EL MOGENS LARSEN
Rørhånd 316-8200, København: 822530/822531

Så enkelt er det at afsløre den skjulte tæring

Guldager Tæringstest afslører den skjulte tæring i brugsvandssystemer. Den tæring som langsomt, men sikkert udvikler sig til rørskader.

I år vil det koste ejere af boligkomplekser, industriejendomme og parcelhuse over 200 millioner kroner.

Ved Guldager Tæringstest til kr. 20.- analyseres jern- eller kobberindholdet i vandet. Dermed konstateres om anlægget er i farezonen.

Ring til os og bestil en Tæringstest.

 guldager electrolyse

Hejrevang 1-3 · 3450 Allerød
02 27 31 00

Malermester

VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. (05) 81 69 62 og 83 29 37

Murermester

Bernhardt Christiansen

Solbævej 8, Sabro.
Tlf. 06 94 82 10

Pianostemmer

Bernhard Hauber

31 68 19 59

Revision - Bogføring - Skat

- den Registrerede Revisor rådgiver

 Jørgen Brangstrup
REGISTRERET REVISOR FRÅ
STØDEN 6-8, 2. SAL
4000 ROSKILDE · 42 35 10 35

Ur- og Brillehuset

»BALANCEN«

v/ KNUD PETERSEN
Gerritsgade 34, Svendborg
Telefon 21 19 20

Agnes af Böhmen helligkåret

8000 tjekkoslovakiske troende i Rom

Rom, (KIPA) - Ved en festlig gudstjeneste søndag den 12. november i Peterskirken blev den bøhmiske kongedatter Agnes kåret til helgen under overværelse af 8.000 tjekkoslovakiske pilgrimme. Den hellige Agnes levede fra 1205 til 1282.

Kongedatter

De tjekkoslovakiske troende var med kardinal Frantisek Tomasek rejst til Rom i 70 busser og 4 særtog. Også den tjekkoslovakiske stat var repræsenteret ved kulturminister Milan Kymlicka og 3

statssekretærer under helgenkåringen. Efter mange anmodninger fra katolske sogne bragte det tjekkoslovakiske fjernsyn en reportage fra begivenheden i Rom.

Den hellige Agnes blev født i 1205 som datter af den bøhmiske kong Ottokar I. Som barn blev hun overgivet til Den hellige Hedwigs opdragelse. Hedwig var hustru til hertug Heinrich af Schlesien. Hun var allerede igang med et omfattende hjælpeprogram for fattige, spedalske, hjemløse og forældreløse. Den hellige Hedwig blev i

øvrigt senere svigermoder til Den hellige Agnes.

1200-tallet, der er afslutningen på middelalderen, var en tid præget af stærke sociale modsætninger. Adelens og det rige borgerskabs luksusliv stod i kras modsætning til almuenes fattigdom. Men tiden blev også præget af Frans og Klara fra Assisi, som med stort held kaldte til en ny bevægelse med besindelse på de kristne værdier i frivillig fattigdom, afholdenhed og omsorg for de nødlidende. To tyske franciskaner-brødre kom den gang til Prag og fik kontakt med Agnes, som grundlagde et klostersamfund for klarisser.

Udstødte

Omkring franciskanerklostret og klarisserklostret udviklede sig hurtigt hospitaler, Vajsenhuse og asyl for udstødte og hjemløse. Velhavende borgere overtog i vidt omfang plejearbejdet og de økonomiske omkostninger ved disse institutioner.

Lægfolkbevægelse

Omkring Agnes opstod snart, hvad vi i dag ville kalde en kristen lægfolkbevægelse. Den fik blandt andre tilhængere fra hjemvendte korsfarere. En hel bydel i Prag opstod med hospitals- og anden hjælpevirksomhed, som helt op i vor tid kaldes »zum Assisi« blandt de tysktalende og »Na Frantischku« blandt tjekkerne.

Den hellige Agnes døde i 1282. Gennem hele sit liv holdt hun kontakt med sin familie, og hvad hun derfra modtog af økonomiske midler, lod hun indgå i sit hjælpearbejde.

Russisk-ortodoks biskop ekskommuniceret

Moskva, (KIPA) - Den russisk-ortodoks kirke i Sovjetunionen har ekskommuniceret en af sine biskopper for at have støttet ukrainere i deres krav om lovliggørelse af den ukrainsk-katolske kirke.

Metropolit Filaret har over for pressefolk i Moskva oplyst, at det drejer sig om biskop Zitimir

»Vise mænd fra Østerland« finder barnet Jesus og dets mor i Betlehem. Træskærerarbejde fra 1470, Biskoppeligt museum, Haarlem.

Moder Teresa påny i arbejde

Calcutta, (KIPA) - Moder Teresa er efter et længere hospitalsophold påny tilbage i sit arbejde. Den 79-årige nonne har en arbejdsdag på omkring 5 timer i sit ordenssamfund »Næstekærlighedens missionærer« i Calcutta. Hun har imidlertid ikke kunnet genoptage sit opsøgende arbejde blandt syge og døende på gaderne i storbyen, og hun må også holde igen på sine ellers mange rejser. Moder Teresa blev i begyndelsen af september indlagt med feber og akut hjerteanfald. I nogle uger var hendes tilstand alvorlig.

Perestrojka tillader søndagsprædiken i sovjetisk TV

Budapest, (KIPA) - Det sovjetiske fjernsyn har for første gang bragt et indslag under titlen »Søndags-Moralprædiken« umiddelbart efter TV-avisen. Det oplyses af det ungarske dagblad »Nepszabadsag«.

I den helt selvstændige prædiken-udsendelse har metropolit Pitirim talt over flere bibelske citater. Blandt andet understrege-

de han, at mennesker i storbyens hektiske liv ikke må glemme nødvendigheden af stille besindelse. Uden denne besindelse vil man ikke kunne undgå faren for at miste kærligheden til sig selv og til andre. Ved udsendelsens begyndelse og slutning blev vist billeder af gamle russisk-ortodokse kirker og klostre.

Vatikanet får dækket sit underskud

Nødvendige moderniseringer må udskydes

Rom, (KIPA) - Den pavelige forvaltning kunne i 1988 udjævne et beregnet underskud takket være omfattende besparelser og indbetalingen af »Peterspenge« fra kirkerne verden over. Kardinalsrådet, der står for Pavestolens økonomi bekendtgør, at de normale indtægter i 1988 var 74,5 millioner dollars, mens udgifterne beløb sig til 118 millioner dollars. Underskuddet på 43,5 millioner blev dækket af »Peterspenge« på i alt 52,9 millioner. Kardinalerne takker alle troende for deres gavmildhed over for den pavelige forvaltning og for driften af kurien og

nuntiaturene verden over.

Kardinalerne fremhæver samtidig, at ret nødvendige moderniseringer og personaleudvidelser desværre ikke har kunnet gennemføres. Moderniseringerne er stærkt påkrævet inden for Vatikanets Radio og Vatikanets trykkeri. Kurie-kontorerne trænger også til at blive udstyret med edb-materiel. Man har indgående drøftet, hvordan underskuddet på 5,3 millioner dollars for dagbladet »Osservatore Romano« og på 15,6 millioner dollars for Vatikanets Radio kan nedbringes.

Katolsk/marxistisk konference

Strasbourg, (KIPA) - For første gang gennemførtes en europæisk konference, arrangeret af Vatikanet og Sovjetunionen i fællesskab. Temaet er: »Samfundets rolle i opbygningen af et fælles europæisk hus«. Arrangørerne er det pavelige råd for dialogen med de ikke-troende og den sovjetiske komité for konferencen om sikkerhed og samarbejde i Europa.

Den nye proces

Konferencen blev åbnet onsdag den 19. oktober i Klingenthal ved Strasbourg, hvor kuriekardinal Paul Poupard fremhævede, at konferencen finder sted under tegn af »den nye proces« i Sovjetunionen og andre socialistiske lande. Denne politiske ændring kunne man for

kort tid siden slet ikke forestille sig.

Næstformanden for den sovjetiske komité Eugenij Silin sagde, at »perestrojka« og »glasnost«-politikken udspringer af principper, som ligger alle mennesker i hele verden på hjertet. Han henviste senere til det forestående møde i slutningen af november mellem paven og partichef Gorbatjov.

Efter dette møde mente Silin, at paven kunne

»spille en endnu mere positiv rolle end hidtil« i spørgsmålet om nedrustning, afspænding, internationalt samarbejde i kampen mod narkotikaen og terrorismen.

Den katolsk-marxistiske konference varede i 4 dage og skal ses som en fortsættelse af konferencerne i 1984 i Jugoslavien og i 1986 i Budapest. Disse gange deltog dog ingen repræsentanter for Sovjetunionen.

Forløser-katedral i Moskva genopbygges

Moskva, (KIPA) - På Stalins befaling blev i 1931 Moskvas Forløser-katedral sprængt i luften. Ifølge sovjetiske avismeddelelser skal den nu genopbygges. En fond er oprettet for at skaffe midler til genopbygningen af det, der engang var Moskvas største kirke.

På stedet, hvor kirken i sin tid var beliggende, findes nu et stort friluftsbad. Der er mange forslag til genopførelsen. Nogle øn-

sker, at kirken skal opføres efter de gamle tegninger og på en oprindelig tænkt plads på Lenin-højene. Her ønsker man den viet alle mennesker, der omkom under krig eller i Gulag Øhavets fangelejer. En anden idé er først at lukke friluftsbadet og dernæst at opføre en mindre kirke på en kunstig ø. Kirken skal være til minde om »alle russiske martyrer«.

Redaktionen ønsker alle læsere og annoncører god jul og godt nytår.

katolsk orientering

Redaktion:
Pastor Willem Wuyts (ansvarsh. redaktør),
Konsulent Hans Jørgen Johansen (redaktør),
Journalist Knud Helsted Kluge (red.sekretær).

Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 4.,
1620 København V. Telefon 31 21 14 44.
Redaktionelle medarbejdere:
Kirsten Szarafin og Ruth Plum.
Tryk: Ny Dag, DK-4900 Nakskov. Oplag 16.500.

Næste nummer udsendes 17. januar